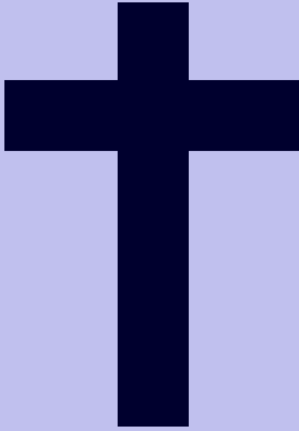

Teoso sãkire
amaneri

New Testament in Apurinã (BR:apu:Apurinã)

Teoso sãkire ameneri New Testament in Apurinã (BR:apu:Apurinã)

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Apurinã

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Apurinã

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022
253eac7-f0c7-5b49-b6be-65ee5354d0ed

Contents

Mateo	1
Marko	67
Arókasi	105
Xoão	174
Atosi	220
Homano	278
1 Korĩto	305
2 Korĩto	328
Karásia	344
Épeso	354
Pirĩposi	364
Koroso	371
1 Tesarónika	377
2 Tesarónika	382
1 Tximótixio	385
2 Tximótixio	393
Txito	399
Piremõ	403
Epireo	405
Txiako	424
1 Petro	431
2 Petro	438
1 Xoão	443
2 Xoão	450
3 Xoão	451
Xota	452
Apokorĩpisi	455

MATEO

Xesosi Nirimaneakori Iua Apisapanika Auakani

(Arókasi 3.23-38)

¹ Xesosi Teoso mereëkiti itxaua. Uai aua Xesosi apika atokiriakorini uāka. Xosee inakori Xesosi iri atoko İkorapokoriti. Apraãoni, Taviini pakini Xesosi apika atokiriakorini atoko. Ininiã Xesosi Taviini, Apraãoni pakini imi atoko itxa.

² Ininiã ia atoko itxa:

Kitxakapirİka Apraão, Isaki iri.

Isaki, Xakoo iri.

Xakoo, Xotaa itariakorikata iri.

³ Xotaa, Péresi, Sera pakini iri. Inorona Tamara.

Péresi, Ésirõ iri.

Ésirõ, Arão iri.

⁴ Arão, Aminatapi iri.

Aminatapi, Nasoõ iri.

Nasoõ, Sáomõ iri.

⁵ Sáomõ, Póasi iri. Póasi inoro Haapi.

Póasi, Opetxi iri. Opetxi inoro Hotxi.

Opetxi, Xesee iri.

⁶ Xesee, Tavii iri. Tavii Isaeokini auİte itxaua.

Tavii, Saromão iri. Saromão inoro mitxi Oria İtanoro. Eereka Tavii takaro oa.

⁷ Saromão, Hopoão iri.

Hopoão, Apia iri.

Apia, Asa iri.

⁸ Asa, Xosapaa iri.

Xosapaa, Xorão iri.

Xorão, Osia iri.

⁹ Osia, Xotão iri.

Xotão, Akasi iri.

Akasi, Esekia iri.

¹⁰ Esekia, Manasee iri.

Manasee, Amõ iri.

Amõ, Xosia iri.

¹¹ Xosia, Xekonia itariakorikata iri. Iuasaaki İkorakanani kãkiti Isaeokini maİkaãka. Papirõnia tixinimoni anikaãkana.

¹² Papirõnia anikikona atoko,

Xekonia, Saratxieo iri.

Saratxieo, Soropapeo iri.

¹³ Soropapeo, Apiotxi iri.

Apiotxi, Eriakiİ iri.

Eriakiİ, Asoo iri.

¹⁴ Asoo, Satoki iri.

Satoki, Akİ iri.

Akİ, Eriotxi iri.

¹⁵ Eriotxi, Ereasa iri.

Ereasa, Mataã iri.

Mataã, Xakoo iri.

¹⁶ Xakoo, Xosee iri. Iua Xosee, Maria İtaniri. Xesosi, iuara Teoso Mereëkiti itxaua. Inoro Maria.

¹⁷ Apraão, iua äkiri, imekaniri, apika mekaniri, apika mekaniri äkiri, apika mekaniri apika mekaniri, apiko itxaãpota. Tavii auakasaaki, katosipeka pakini ninoa uäka. Eereka aua Tavii, Tavii äkiri, imekaniri, apika mekaniri, apiko itxaãpota. Katosipeka pakini ninoa uäka. Iuasaakiika Xoteoakori anikaäka Papirônia tixinimoni. Ninoa mekaniriakori katosipeka inakasaaki, Xesosi iponaniäpeka.

Xesosi İponaniini Pirena

(Arókasi 2.1-7)

¹⁸ Ia atoko itxapaniko Xesosi. Teoso mereëkiti iponaniäkasaaki, Maria ominapatari Xosee. Oİtaniriuatini apisapanika, omotokiäri amarini Erekeri Matamatakoti sikakiti. ¹⁹ Xosee uäkatari Maria kamari maerekati ätikata. Atäo inakarinoka kamakari iua, ininiä kona inirekari käkiti imaropiretiniri oa kamixi onini. Käkiti sauaki osiniä, Xosee !inirekaro opëtauatini, kotxi erekeri kamakari iua. Ininiä inirekari itakanapiniro oa, ixika käkiti mi-marotakaniä. ²⁰ Ikara atoko inini ixiniremoni, Teoso nitiri iaxitikiri apoka itaponemoni. Ininiä itxa:

—Xosee, Taviiini apika mekaniri pite. Kona pipïkapero Maria papakapini pïtanoro İkapani, kotxi Erekeri Matamatakoti, iuara kamixipeka txïkitakaro. ²¹ Auako oa äkiri. Pitakauäkatari Xesosi itxauako, kotxi imakatzakari käkiti maerekani —itxa Teoso nitiri.

“Xesosi” popïkari säkireë, iuatxikana, “Käkiti Maerekani Makatzakakari,” itxa.

²² Apikomoni Teoso nitiri txari:

—Ikara atoko inakari auapeka, kotxi kitxakapirïka Teoso säkire säpiretakari säpiretaperari ikara säkiretxi. ²³ Kitxakapirïka ia atoko itxa:

Hïkenakotari. Sito kikikata masirïkato mixiuatoko. Auako oimi.

Itakauäkataäka Emanoeo inakori

—itxa Teoso nitiri Xoseemoni. “Emanoeo” popïkari säkireë “Teoso atekata aua.”

²⁴ Xosee merekasaaki, iua auikari Teoso nitiri säkire. Ininiä İtanorouata Mariakata. ²⁵ Eereka amarini iponaniäkasaaki, Xosee takauäkatari Xesosi itxaua. Amarini iponaniini apisa iua !isirïka Mariakata.

2

Atokatxi Pokïkinimoni Auakani

¹ Xesosi iponaniä Pereë inakori sitatxiti, Xotéia tōpa, Erotxi auİtetxi inakasaakiua. Iuasaaki atokatxi pokïkinimoni auakani sari Xerosareë sitatxitimoni Pereë takote. İöriki imarotakani ninoa.

² Ininiä itxana kăkitimoni:

—Naniparari amarini Xoteo auİte inakariua? Ate itikapekaro İörkite atokatxi pokïkinimoni. Oa İöriki oerekaua auİtetxi Apiananiri iponaniäpeka. Ininiä ate apoka uai akapotoreëkiniua iua apisatoö, kotxi Apiananiri itxaua —itxana ninoa.

³ Erotxi ikara İkenakoenetakasaaki, kona erekaxinireri. Kona inirekari äti auİtetxi apokini. Ininiä İkinimane Xerosareë auakani kona erekaxinirena, kotxi ninoa pïkari Erotxi. ⁴ Ininiä iua apotiitana sasetotxi auİteakori, kaiökatsoparerini pakini. Ininiä Erotxi pimaäna:

—Nanipa Teoso Mereëkiti iponaniäko? —itxa.

⁵ Ninoa apakapapiretari:

—Pereë sitatxiti, Xotéia tōpa aua. Ia atoko itxapaniko Teoso sākire sãpiretakari iōkatsopatakiti kitxakapirīka:

⁶ Pereë sitatxiti auakani, Xotéia tōpa, hīte sitatxine poiāori, iuaritika kona hīpētautape, kotxi hīte sitatxineē iponaniāko Isaeokini auite. Kākiti mīkiikakari itxauako

—itxa ninoa auītetxiakori Erotximoni.

⁷ Ininiā Erotxi akiritana ninoa iōriki imarotakani, ninoanani imisākiretini ikapani. Ininiā ipimaāna:

—Mitxipitipanika kirisaakipa hītikataro oa iōriki? —itxa ninoamoni.

Ininiā ninoa sãpiretari. ⁸ Iposo atoko iokanatana Pereēmoni:

—Hīsako Pereēmoni amarini hinitini ikapani. Hãpokasaakiri, hīsãpiretano. Ininiā nota apaka sako, iua apisatoō nikapōtoreēkiniua ikapani —itxa Erotxi.

Txamari inirekari okiniri Xesosi, kotxi inirekari āti auītetxi auini.

⁹ Erotxi sākire ikenakotakana atoko, ipotorikana. Iōriki atokatxi pokīkinimoni itakakitona iikiika. Anikana Xesosi auinimoni. Iuaātaā oa iōriki iotoka. ¹⁰ Ninoa atamatakasaakiro iōriki, iteene ipoxokoniuatana.

¹¹ Ininiā apokana aapoko. Iroāna. Apokarina amarini inoro Mariakata. Ininiā ikapōtoreēkauana Xesosi apisatoō. Itxarina:

—Apiananiri pitxaua. Aāuīte pitxaua —itxana.

Iposo atoko itiina imakatzakana. Ininiā imakatzakarina erekari imīkitina auītetximoni isikakitina ikapani. Isikarina oro, Isēso inakori, miha inakori pakini. Isēso, miha pakini kamariāro peerekari. ¹² Ininiā eereka Teoso sãpiretana iōriki imarotakanimoni itaponeēna:

—Kona hīkanapiriāpe Erotximoni —itxa Teoso ninoa taponemoni.

Ininiā ninoa kanapiriākasaaki auinimoni, āti kimaporitimoni isana.

Exitomoni Xosee, Maria Pakini Sini

¹³ Iōriki imarotakani sipeka atoko, Teoso nitiri iaxitikiri sãpiretari Xosee itaponemoni:

—Paiamata. Pōkitikaua. Panikari amarini, inoro apaka Exito tixinimoni. Himiteka. Kona hīkanapiriāpe nota masãpiretakanisaakii, kotxi Erotxi nitiri amarini okiniri ikapani —itxa Teoso Xoseemoni.

¹⁴ Ininiā Xosee:

—Nisapitikako —itxa.

Ininiā iua ikanōkatika Xosee ōkitikaua. Aiamata Exito tōpamoni isini, amarini anikini ikapani. Ininiā imimitekari amarini inorokata Exitomoni. ¹⁵ Erotxi ipinakasaaki, iuasaaki ikanapiriāko. Kona ikanapiriā Erotxi ipinini apisa. Ia atoko itxapaniko kitxakapirīka Teoso sākire sãpiretakari sãpiretakiti: Nakiritariko namarite Exito tixini itakanapini.

Amarini Okiko Pirena

¹⁶ Erotxi imarotakasaakiri iōriki imarotakani sipe inakasaaki, ! imisākiretaikarina iua, ininiā iua omanākaruata. Ininiā amarini ipikananipeka inakanaua, apaka axapitipanika inakanaua, imakinikana okākitaka Pereë sitatxitiā auakani. Ikara atoko itxa, kotxi iōriki imarotakani sãpiretari ipikananipeka oa iōriki tokiā. ¹⁷ Kitxakapirīka Teoso sākire sãpiretakari Xeremia inakori sãpiretakiti iaōka auape iuasaaki. ¹⁸ Iua txari:

Hamaa sitatxiti ikenakotaākako ātsaātxi. Hakeo atoko sitoakoro txiapatakoto oimiakori matinani. !Onirekari kākiti mīkapiroitiniro oa, kotxi oimiakori kona auaiika.

Exito Tixini Ikanapiriinina

¹⁹ Erotxi ipinaka atoko, Xosee Exito tixini auakasaaki, Teoso nitiri misākiretari iua itaponemoni. ²⁰ Itxari:

—Põkitikaua, pimikanapiriāri amarini, inorokata Isaeo tixinimoni. Amarini kinirāo okaka inakani kona auaika —itxari.

²¹ Ininiā Xosee mikanapiriāri amarini, inorokata Xotéia tōpamoni, Isaeo tixinimoni. ²² Txamari imarotakasaakiri Akirao, Erotxi ākiri auītetxi ininiua irini tikini, Xosee pikari Xotéia tōpa auini. Ininiā Teoso nitiri iuaikana itaponemoni sāpiretari ātiātaā isini ĩkapani. Ininiā Xosee, Maria, Xesosi pakini sari Kariréia tōpamoni Isaeo tixini. ²³ Nasree sitatxiti kaikota itxana. Ia atoko itxa kitxakapirĩka Teoso sākire sāpiretakani sāpiretakiti iaōka inini. Ninoa txari: Nimereēkiti, Nasareekiri itxauako.

3

Xoāo Kapatxisareri Sāpiretakiti

(Marko 1.1-8; Arókasi 3.1-20; Xoāo 1.19-28)

¹ Eereka Xesosi aneēpe. Iuasaaki Xoāo kapatxisareri, āparaā makipakaniātaā Xotéia tōpa aua. Iuaā iua oerekari Teoso sākire kākitimoni. ² Iua txa:

—Himaerekani hĭtakanapako, kotxi Teoso mereēkiti paĭtiki apokako iua ikinipoko auĭte ininiua ĩkapani —itxari Xoāo.

³ Kitxakapirĩka Isaía inakori, Teoso sākire sāpiretakari, sāpiretapekari Xoāo pirena. Itxari:

Auako kiki āparaā makipakaniātaā. Isāpirenauatako. Itxariko: “Hōeretariko kimapori Apiananiri apokini apisapanika. Itĭkaāpo erekari hĭkamako iua napini ĩkapani,”

itxa Isaía kitxakapirĩka.

⁴ Xoāo takari mākatxi kamero piti kamakori. Kamero kākiti pira. Ipakiot-sere aamata kamakori. Inikari txĭtxiri. Itximari mapaā ĩtopakero. ⁵ Kākiti Xerosareēkini, ikinimane Xotéia tōpakini, ikinimane Xotāo tinikata auakani pakini sari ikenakotinirina ĩkapani. ⁶ Iuaā ninoa sāpiretari Teosomoni maerekati ikamakitina, imaerekani imaktxakini ĩkapani. Eereka iua patx-isatana Xotāo uiniti.

⁷ Txama Xoāo atapakasaakina pariseoakori, satoseoakori pakini apokini iuamoni ipatxisatikona ĩkapani, iua txana:

—Imini katsiiri anaakorirai hĭte. Teoso misiritapitikai himaerekani xika. Himitekini ! auari. Hinirekari hĭpatxisatiko, txamari ! hinirekari hĭtakanapiniri himaerekani. ⁸ Hinirekiniāri himaerekani hĭtakanapini, ininiā hĭkamariko erekari. Ikara atoko ininiā, hōerekari Teoso atāo hĭtakanapiniri himaerekani. ⁹ Hāĭxixiniremoni ! hĭxinikapiri: “Teoso apakapapitikauako ate, kotxi ate atokirini Apraāoni txaua,” ! hĭtxapeko. Ari, nota sāpiretai hĭte, Teoso nirekiniāri, iposotari ia kai soroā Apraāoni mekaniriakori ikamini. Kona Apraāoni posotari anikinii Teosomoni. ¹⁰ Aamina maereka iriti atoko hĭtxa. Teoso iposopeka hĭte ixipokini. Kākiti auari ikitaite kauanari aamina maereka iriti itokini ĩkapani. Ikinika aamina maereka iriti tokaākako. Xaminaā oka inaākanako. Teoso kamakiti iua atokokana itxa. Ininiā Teoso kitaite kauanapeka, aamina kotsa sauakiko tĭkane. Iua atokokana ininiā, Teoso aiamatapeka hĭte ixipokini ĩkapani.

¹¹ —Hĭte nipatxisata āparaā. Hĭpatxisatiko oerekari maerekati hĭkamakiti hĭtakanapeka. Nota tikini apoākari patxisataiko hĭte Erekar Matamatakotiā, xaminaā pakini. Apiatakari itxaua iua. !Apakata iua takote napokini ikiti mata nimaktxakini ĩkapani, kotxi iua apiata. Nota poiāoka. Imaktxakari himaerekani, itxiko metao āki auakari arikini atoko. ¹² Katakarereri āpokari ahoisi otāta imaktxakini ĩkapani. Otāta arikaāka. Oki nĭkataāka ikiena

nīkatikoātaā. Iua atokokana Teoso nīkatariko kākiti erekarini. Maerekati kamakani arikaākako xamina maxipoākatiā —itxa Xoāo.

Xesosi Patxisatiko Pirena

(Marko 1.9-11; Arókasi 3.21-22)

¹³ Iuasaaki Xesosi potorika Kariréia tōpa. Isari Xotāo uinitimoni, Xoāo patxisatiniri ikapani. ¹⁴ Txamari Xoāo txari Xesosi:

—Pite nirekatari nota patxisatini? !Apakata, kotxi pitemoni maerekati ! auari. Notara nirekari pite patxisatinino nota —itxa Xoāo.

¹⁵ Xesosi apakapapiretari:

—Apakatapitika pipatxisatinino. Uatxa akamariko ikinika Teoso nirekaākiti —itxa.

Ininiā Xoāo:

—Ateeneka.

¹⁶ Eereka ipatxisataāka atoko ikanīkiita imiriī. Iuasaakipeka iaxiti takaka. Ininiā kākiti atapari Eekari Matamatakoti katxakaāpotini kamoā atoko inakari. Xesosimoni oāpoka. ¹⁷ Eereka Teoso sākirauata iaxiti:

—Pite namarite, nifiretakiti, napokaerekatai, kotxi ninirekakiti pikama —itxa Teoso.

4

Satanasi Nirekari Xesosi Kaminiri Maerekati

(Marko 1.12-13; Arókasi 4.1-13)

¹ Eekari Matamatakoti anikari Xesosi āparaā makipakaniātaā Satanasi atamakaerekatiniri ikapani. ² Iuaā Xesosi takanapari inipokotini Teoso imisākiretini ikapani. Koarēta pokamara, koarēta ikanōkati pakini itakanapari inipokotini. Ininiā inatxikatani iuani.

³ Ininiā iuasaakiika Satanasi apoka Xesosimoni. Iua katamakaerekareri itxaua. Itxari:

—Pite Teoso ākiri pininiāua, ininiā ere kai soro komiri pitxīkitaka —Satanasi txari Xesosi.

⁴ Xesosi apakapapiretari:

—Kona nīkamari pite paniātakiti, kotxi Teoso sākire iōkatsopatakori txari: Kona komirinanini txīkitakari kākiti ātipirika auini tīkane. Ikinika Teoso sākirera txīkitakari kākiti ātipirika auini tīkane —itxa Xesosi Satanasimoni.

⁵ Eereka Satanasi anikari Xesosi Xerosareēmoni. Iua sitatxi akiritaāka Teoso nakiti. Satanasi anikari Xesosi Teoso misākiretiko aikotimoni apiata otano tsokitiri nopini. ⁶ Ininiā Satanasi txari Xesosi:

—Teoso ākiri pininiāua, pokaua xiti. Ininiā ikinipoko kākiti imarotariko Teoso ākiri pininiāua, kotxi Teoso sākire iōkatsopatakori txari:

Teoso iokanatanako initiriakori iaxitiki pite inīkatinina tīkane. Ninoa maīkai pimapinakani tīkane, ininiā pikarouatini !auari. Kona kai soro karotari pikiti,

—itxa Satanasī.

⁷ Xesosi apakapapiretari:

—Teoso sākire iōkatsopatakori apaka txari: Kona patamakaerekatapiri Apiananiri piTeosone.

⁸ Eereka Satanasi anikari Xesosi ātiātaā iuaīkana. Itano xiratarimoni anikari. Iuaā Satanasi oerekari ikini itixiti, ikinika tiitxiti iuaā auakari pakini. ⁹ Ininiā itxa:

—Pikapotoreēkiniāua nota apisatoō piteosonetinino, ininiā ikinika nisikaiko —itxa Satanasī.

¹⁰ Xesosi apakapapiretari:

—Konapitini. Pisipeka Satanasi. Teoso sākire iōkatsopatakori txari: Apiananiri piTeosone, iuanokara piteosoneta. Iua ĩkapaninokara pipariĩkauatako
—itxa Xesosi.

¹¹ Ininiā Satanasi takanapa txari iua. Ininiā Teoso nitiriakori iaxitikini apoka Xesosimoni inĩkatinirina ĩkapani, kotxi itapara !auaika.

Xesosi Mipotorikari Iparĩka Kariréia Tōpa
(Marko 1.14-15; Arókasi 4.14-15)

¹² Xesosi kenakoenetakasaakiri Xoão kapatxisareri kateia āki takiko, isari Kariréia tōpamoni. Nasaree sitatxitimoni isa. ¹³ Ininiā eereka itakanapari Nasaree sitatxiti. Kapanaoō sitatxitipeka aua itxa. Kapanaoō, Kariréia poa takote, apaka Seporō, Natarii pakini tōpati takote. ¹⁴ ĩtxakapirĩka Isaía, Teoso sākire sāpiretakari sāpiretapekari, iuaā Xesosi auako. Ia atoko Teoso sākire txapeka:

¹⁵ Seporō, Natarii pakini tōpati ipoa mitari takote, Xotāo uiniti ipiniā. Kākiti takauākatarı iua itixi, Kariréia tōpa. Xoteo minakanıua tixine itxaua. Iuaā Erekarı apokako. ¹⁶ Ninoa kākiti, ipiā auakani, ĩmarotari Teoso. Ipiĩkaniātaā ninoa auanāta. Ninoa atamatarıko tirıkapı. İkamara mitari. Iua tirıkapı iopinıpokotako ipiā auakani sauaki.
İkara atoko itxa Isaía ĩtxakapirĩka.

¹⁷ Xesosi apokasaaki Kapanaoō sitatxiti, imipotorikari oerekarauatini. Ia atoko itxa:

—Hımaerekani hĩtakanapa, kotxi iposope Teoso hĩauĩte inıniua —Xesosi txana ĩkinıpoko kākiti.

Xesosi Akiritari Ipi İpı Pakini Kokatsaāriti
(Marko 1.16-20; Arókasi 5.1-11)

¹⁸ Xesosi Kariréia poa tiniā itĩpokotakasaaki, itikari ipı kiki, Simāo Petro inakori, itari Ātree inakori pakini. İtananātarına hetxi. Kokatsaāriti itxauana.

¹⁹ Ininiā Xesosi akiritana ninoa:

—Masa notakata. Hĩtakanaparıko hōkatsaātini parĩkatxiti. Noerekaiko hĩte Teoso sākire hōerekini ĩkapani, kākiti imarotini ĩkapani —itxa Xesosi.

²⁰ Ininiā uıasaakiıka ninoa takanapari okatsaātınına. Xesosıkata sa itxana.

²¹ Apıkomoni itĩpokotakasaaki, atamatana Txıako, Xoão pakini. Sepeteo anaakori itxauana. Ninoa irıkata kanauā auanāta. İhetxına iotsaānātana. Ininiā Xesosi akiritana ninoa. ²² İuasaakıpeka itakanaparına irı, kanaua pakini. Xesosıkata sa itxana imoıanatinirına ĩkapani.

Xesosi Amıanatakani İmakananıtini
(Arókasi 6.17-19)

²³ Xesosi sari ĩkını Kariréia tōpamoni. Aıko Xoteoakori apotiitiniātaāua isa. Iuaā isāpiretana Teoso iokanapırena erekari, Teoso kākiti auĩte inıni pırena. Apaka erekapeka itxĩkitakana amıanatakani. ²⁴ Xesosi kamakiti, apaka isāpiretakiti, iarıpiretapeka ĩkınıka Sırıa tıxını. Ininiā kākiti mınana itomanerı amıanatakani iuamoni. İkını sereti amıanari auakini sari iuamoni. Kākiti maerekati matamatakoti Satanasi nitiri auaĩtotakiti apoka iuamoni. Apaka kākiti mapıtxiritakani apoka. Apaka titınanakakari amıanariti auakini apoka. Apaka kākiti maposotā tıpokotakani pakini apoka Xesosimoni. İkınıkana erekape itxĩkitakana ninoa. ²⁵ İtomanerı sari iua tıkını. Kākiti Kariréiakini, tesı pakini sitatxitikini, Xerosareēkını, kākiti Xotéıa tōpakini, Xotāo uiniti ipiniākını pakini sari iua tıkını.

5

Xesosi Säkirauata Ixirata Auïte Nopini
(Kapïtoro 5, 6, 7)

¹ Xesosi itomaneri kãkiti atapakasaaki, ixirata nopini isa, topãka itxa oerekarauatini ïkapani. Imoianariakori apotiïtaua iuamoni. ² Iuasaaki oerekana ia sãkiretxiti:

Kirimonipa Teoso Sikatari Erekeri?
(Arókasi 6.20-23)

³—Teoso takari erekeri kãkitimoni, ia atoko inakanimoni. Ninoa nirekeri Teoso nireëkiti ikaminina, iuaritika imarotarina !ïposotarina Teoso nireëkiti ikaminina, ininiã amanaãrina Teoso sikaposotiiretinina ninoa. Teoso takari erekeri kãkiti ikara atoko inakanimoni. Ninoa sari Teoso auïtetxi ininiãtaãua.

⁴—Teoso takari erekeri kãkitimoni, ia atoko inakanimoni. Mitxi ninoa txiapata imaerekana xika. Ininiã eereka Teoso mïkapiritana ninoa, amarini mïkapiritiko atoko.

⁵—Teoso takari erekeri kãkitimoni, ia atoko inakanimoni. Pataparax-inirena ninoa, iuaritika ! itxtitarina äti. Iamonïkarina äti. Teoso sika-panikariko ikinika itixi ikara atoko inakanimoni.

⁶—Teoso takari erekeri kãkitimoni, ia atoko inakanimoni. Ninoa iteene nirekeri erekarinoka ikaminina. Nipokori inirekinina atoko, äparaã inirekinina atoko, ninoa iteene nirekeri erekeri ikaminina. Ininiã Teoso sikana ninoa ikinipoko erekeri inirekakitina.

⁷—Teoso takari erekeri kãkitimoni, ia atoko inakanimoni. Ninoa amonïkari ninoa misiritakani, ininiã iua atokotxikana Teoso amonïkanako ninoa kaa-monïkarerini.

⁸—Teoso takari erekeri kãkitimoni, ia atoko inakanimoni. Ninoa kamari Teoso nireëkitinoka, ininiã ninoa aõkitariko Teoso.

⁹—Teoso takari erekeri kãkitimoni, ia atoko inakanimoni, kauaãrerinimoni. Ninoa parïkauata neenamtxi xipokini ïkapani. Ininiã ninoa akiritaãkako Teoso anaakori.

¹⁰—Teoso takari erekeri kãkitimoni, ia atoko inakanimoni. Ninoa kamari erekeri, ininiãkara apanakini kãkiti misiritana. Ninoa erekeri kamakani auako Teoso auïtetxi ininiãtaãua.

¹¹—Teoso takari erekeri hïtemoni, apanakini misiritakasaakii, imisãkirepiretakasaakii, aãpirena ikamakasaaki hïtemoni nota sãkire hãuikini xika. ¹² Poxokonoka hïtxako, kotxi Teoso sikai hïparïka ïki ito, itixine hãpokasaaki. Hïte misiritiko atokokana Teoso sãkire sãpiretakani kitxakapirïka misiritaãka, ininiã hïpoxokoniuatoko —itxa Xesosi.

Iõkira Pirena
(Marko 9.50; Arókasi 14.34-35)

¹³ Iuaïkana Xesosi sãkirauata:

—Iõkira erekaro atoko hïtxaua ikinimane ïkapani. Iõkira matxoatapeka onakasaaki, ininiã ! apakata otxoa kanapiriini iuaïkana. Ininiã oõkaãka. Kãkiti kitakaro, kotxi kona otxaika.

Tirikapi Pirena

¹⁴—Tirikapi atoko hïtxaua ikinimane kãkiti ïkapani. !Hïposotari hïkipatiniri sitatxi xirata nopini auakarï, kotxi ikinimane atamatari tirikapi. ¹⁵ Kãkiti ! itakari tirikapi kopiti äki. Itakarina itano ikini aapokotxiti iopinikini ïkapani. ¹⁶ Iua atokokanera hïtxako, kotxi erekeri hïkamakiti tirikapi kamara atoko itxa. Erekarinokara hïkamako. Ininiã apanakini atamatari erekeri hïkamakiti. Ininiãra itxarina aïri iaxitikirimoni: “Peerekai pite.”

Teoso Säkire Moisesi Apakapakiti

¹⁷ Iuaïkana Xesosi säkirauata:

—Kona hïtxape: “Xesosi xipokariko Teoso säkire Moisesini apakapakiti,” kona hïtxape. Apaka, “Kitxakapirïka Teoso säkire säpiretakini säpiretakiti Xesosi xipokako,” kona hïtxape. Kona ikara inakari !nixipoka. Nota ina ikinipoko ninoa säpiretakiti nikamini ïkapani. ¹⁸ Atäöpitika ikinika Teoso säkire apokako. Kona xatiki Teoso säkire iökatsopatakori kona xipoka. Iaxiti, itixi pakini xipokini apisa Teoso säkire !ixipoka. Apokapitikako imakinika isäkire. ¹⁹ Teoso säkire ipaniätakiti apiari aua, apaka poiäori aua. Käkiti makamakaniäri ikinika Teoso säkire, oerekiniäri apanakini ikinika Teoso säkire imakamakani ïkapani, poiäori itxaua Teoso auïtetxi ininiätaäua. Äti käkitipekana, ikaminiäri ikinika Teoso säkire, oerekiniäri apanakini ikinika Teoso säkire ikamini ïkapani, apiari itxaua Teoso auïtetxi ininiätaäua. ²⁰ Ia nisäpiretai. Kaiökatsopareriakori, pariseoakori pakini !ikamari atäo inakari Teoso nireëkiti. Ininiä hïte kaminiäri ninoa atokotxikana, !häuiritaäka hïiroini Teoso auïtetxi ininiätaäua. Atäo inakari Teoso nireëkiti hïkaminiä, hïiroäpitika iuaä.

Omanäkaretxi Pirena

²¹ —Hïte imarotari käkiti kitxakapirïka säpiretaäka. Ia atoko inaäka: “Kona apanakini hökape. Kokaniri anikaäkako imisiritikomoni,” inaäka kitxakapirïka. ²² Uatxa apikomoni nota säpiretaiko hïte. Maxikatiïka pomanatiniäri pitari, panikaäkako pimisiritikomoni. Pite napetiniäri pitari, ininiä auïtetxiakori misiritapitikai. Pakiritiniäri pitari: “Kïikitei,” ininiä pimisiritiko päitiki apokako. Nota txai hïte, kona erekari kokaniri. Iua atokokana kona erekari hinaperauatini. Hinaperauatiniä, ininiä maerekani misiritikoätaä hïsapitikako.

²³ —Ininiä hïsikasaaki Teoso apisatoö hïsikakiti hïsikini ïkapani, iusaaki hïxinikari hïtari homanatakiti. ²⁴ Iusaakiïka hïtakanapariko hïsikakiti iuaä hïsikini apisa. Hïsako katimaritika homanakitimoni. Himisäkiretari, homanäkare hïxipokini ïkapani. Iposo atoko kanapiriä, hïsikakiti tïkane sika hïtxako Teosomoni —itxa Xesosi.

²⁵ Iuaïkana Xesosi säkirauata:

—Käkiti kiniräo apoïtakiniäi, ininiä pimisiritiko mereëkarimoni iua anikiniä apisapanika, katimariä pisa iuamoni. Pimisäkiretari iua, kotxi pimisiritiko mereëkari sikaiko pite pimisiritakirimoni. Ininiä eereka iua takai kateia äki. Iuaä pikaikotako. Ininiä apisapanika pimisäkiretariko iua pomanatakiri.

²⁶ Atäo nisäpiretai, kona posipikari kateia ikinika pimisiritiko mereëkari paniätakiti pimiïkitxitanisaaki —itxa Xesosi.

Kipa Txïkitakai Maerekati Pikamini?

²⁷ Xesosi apikomoni säkirauata:

—Hïte imarotapekari kitxakapirïka säpiretakori: “Pïtanoro minakotokatika kona pisirïkape.” ²⁸ Kitxakapirïka ikara atoko itxama. Nota säpiretaiko hïte apikomoni. Sito amatakari kiniräo oakata sirïkaka inakari, iuara kamapekari maerekati äkixinireë. ²⁹ Kona pauiritapiri maerekati pikamini txïkitaäkari pitekata ikaitotini. Patamatakiti txïkitakiniäi maerekati pikamini, pimakatxakari poki, oka pitxari, kotxi maerekati pikaminiä, maerekani misiritikoätaä pokaäkako. Apiaerekata Teosokata ätipirika pauini äti pokinoka pauini. ³⁰ Piuako pikikomoni auakari txïkitakiniäi maerekati pikamini, ininiä pisauaka, oka pitxa, kotxi maerekati pikaminiä, maerekani misiritikoätaä pokaäkako. Apiaerekata mauakotikai pauini ätipirika Teosokata. Kona pauiritapiri maerekati kaikotini pitekata. Pitakanapariko maerekati.

Kiki Ītanorokata Itakanapakakini

(Mateo 19.3-9; Marko 10.2-12; Arókasi 16.18)

³¹ —Kitzakapirika ia atoko itxa säkiretxi:

Pitanoro pitakanapiniä, aätsopa pisika oamoni Ītanorotxi takanapiko aätsopati. ³² Iuaritika nota säpiretaiko hite, !hítakanapaperoko pítanoro. Pitakanapiniäro, ininiä maerekati pikamapitika, kotxi eereka oa atxiiti nirekakari äti kiki. Ininiä iusaaki oa kamari maerekati apaka pite xika. Apaka oa takakari kamari maerekati. Apakata pitakanapiniro pítanoro, ätikata osirikiñiä —itxa Xesosi säkire.

Atäopitika Inakari Säkiretxi

³³ Iuaikana Xesosi säkirauata:

—Hite imarotapekari kitzakapirika säkiretxiti. Ia atoko itxapaniko: “Hikamariko imakinika hikamaenetakiti. Hikamariko hikamaenetakiti Teoso ikapani,” itxa. ³⁴ Notara säpiretai hite apikomoni: “Nikamapitikariko,” pinakasaaki, !pakiriuäkatapiri Teoso tixine uäka, kotxi iuaä Teoso auütetxi ininiätaäua. “Nikamapitikariko,” pinakasaaki, kona apikomoni pakiritape. ³⁵ “Nikamapitikariko,” pinakasaaki, !pakiriuäkatapiri itixi uäka, kotxi Teoso uai aua apaka. “Nikamapitikariko,” pinakasaaki, !pakiriuäkatapiri Xerosareë uäka, kotxi auütetxi Apiananiri sitatxine itxa. ³⁶ “Nikamapitikariko,” pinakasaaki, !pakiriuäkatapiri pikii uäka, kotxi !apakata pitxiitakiniri piäko pomama inini, kasarori inini. Ätika piäko kona piposotari pitxiitakiniri kasarori inini, pomamari inini. ³⁷ “Ari,” pinakasaaki, pikamapitikariko. “Kona,” pinakasaaki, kotxi kona piposotari pikaminiri. Kona äti säkiretxi !pikamape. Maxikatiika kamakori säkiretxiti Satanasi säkire itxaua —itxa Xesosi.

Xikatxitakaniua Pirena

(Arókasi 6.29-30)

³⁸ Xesosi oerekarauatapanika:

—Ia atoko kitzakapirika säkiretxiti: “Neenamatzisaaki äti makatzakiniäri poki, pixikatxitariko. Iusaaki pimakatzakariko iua oki apaka. Pitsiriü patakä äti käkiti xika, pixikatxitariko. Iusaaki iua tsiriü apaka pimapatakako,” itxa säkiretxi kitzakapirika. ³⁹ Txamari nota säpiretaiko hite apikomoni. Kona hixikatxitapiri maerekati hitemoni auakasaaki. Äti aritiniäri pitoö, ininiä pikirioka ipinitoö iaritini ikapani. ⁴⁰ Atxiiti äti nirekari anikinii pimisiritiko mereëkarimoni, kotxi iua nirekari pite sikiniri pimäka iuamoni iua txineirote pimasikakani xika. Ininiä anikinii apisapanika, pisikariko pimäka inirekakiti, apaka apikomoni äti pimäka. Ikara atoko hikamako. ⁴¹ Ia äti säkiretxiti: Äti paniätiniäi itii panikini äti öti, ininiä ipi öti panikari itii. Poerekariko pitiraöki. ⁴² Atxiiti äti amanaäi pitii, ininiä pisikariko iuamoni inirekakiti. Iua amanainiäi pitii “Akamoni iuaikana !nisikai,” ininiä iusaaki pisikariko iuamoni —itxa Xesosi.

Pomanatakini Pitiretini

(Arókasi 6.27-28, 32-36)

⁴³ Iuaikana Xesosi säkirauata:

—Hikenakotapekari ia säkiretxiti: “Hítiretariko hinirimane. Homanatariko himokaiakari.” Ikara atoko kitzakapirika auari. ⁴⁴ Ikara atoko itxama. Nota säpiretaiko hite ipinimoni. Kona homanapiri himokaiakari. Hítiretariko iua apaka. Hamanaäri Teoso hite omanatakani erekari isikini ikapani. ⁴⁵ Apakatapitika amokaiakarimoni erekari akamini, kotxi Teoso kamari atokatxi käkiti erekarini auiniätaä iopinikini ikapani, apaka maerekani

auiniãtaã iopinikini ïkapani. Iua iokanatarì ãparaã atão inakari kamakani-moni, apaka atão minakati kamakanimoni. ⁴⁶ Hïte tiretakaninani hïtïretiniã, kinirepa Teoso sikari erekari hïtemoni hinirïmanenokara hïtïretakasaaki? Kotxi kãkiti maerekati kamakani apaka tiretari ninoa tiretakani. ⁴⁷ Hïte misãkiretakaninani himisãkiretiniã, kãkiti Teoso mimarotakani atoko hïtxa, kotxi ninoa misãkiretakani imisãkiretana. ⁴⁸ Ikinipoko hïri iaxiti auakari kamakiti erekari, ininiã iua atokokana hïtxïkitakariko ikinipoko hïte kamakiti erekari —ïtxa Xesosi.

6

Xesosi Oerekari Teoso Sikiko

¹ Iuaïkana Xesosi sãkirauata:

—Erepaniko. Erekari pikamakasaaki, kona pikamapiri piuikiniua ïkapani, erekari pikamakiti apanakini imarotini ïkapani. Pikaminiãri erekari apanakini apokaerekätiniï ïkapani, kona papakapari piparïka ïki iaxiti, aïri iaxiti auakari sikakiti. ² Aua kãkiti ia atoko inakari. Ikamakiti atxiïti erekari, txamari ixinikakiti kona erekari. Kãkiti ikara atoko inakari sikarauatakasaaki minakati matiitimoni aiko Xoteo apotiitiniãtaãua, apaka mapara kãkiti napiniãtaã, inirekarina ikinimane itikiniri erekari ikamakitina. Inirekarina kãkiti iuikinina. Ikara atoko !pitxape minakati matiitimoni pisikarauatakasaaki. Pixinïkariko ia: Ninoa apakapapekari ikinika erekari kãkiti sikakiti, txamari !apakaparina erekari Teoso sikakiti. ³ Pisikarauatakasaaki minakati matiitimoni, kona pauiritapiri piuako pisaneremoni auakari imarotiniï piuako pikikomoni auakari sikakiti. ⁴ Ikara atoko ininiã, pitenani imarotari pisiãkiti. Piri iaxitiki, ikinipoko atamatakari, ïlïtxitaiko kãkiti apisatoõ —ïtxa Xesosi.

Teoso Misãkiretiko Pirena (Arókasi 11.2-4)

⁵ Iuaïkana Xesosi sãkirauata:

—Teoso himisãkiretakasaaki, kona hïkamapiri kamisirienereri atoko hinini. Ninoa potxitari itiminina aiko Xoteo apotiitiniãtaãua, kimaporiã apaka, Teoso imisãkiretini ïkapani. Ininiã ikinimane itikana. Hïxinikari. Ninoa apakapapekari poxokonitxi uai ïkorapokoriti auakari. Txamari ninoamoni atão poxokonitxi !auari. ⁶ Teoso pimisãkiretakasaaki, pisa pitenani auiniãtaã. Kona pauiritapiri ãti kaikotini pitekata Teoso pimisãkiretakasaaki. Iuaã pimisãkiretari piri matamatakoti. Iuaã iua atamataiko pite. Eereka isikaiko erekari iaxitiki.

⁷ —Teoso pimisãkiretakasaaki, pimixinïkariko pisãkire. Maxikatiïka kona pisãkirauatape iuakata. Teoso sãkire mauïãkati xinikari Teoso kenakotiniï isãkire kotxi kaiãori isãkire. ⁸ Ikara atoko !pikamape pimisãkiretakasaakiri iua, kotxi pisãkirauatini apisapanika Teoso imarotapekari pinirekakiti. ⁹ Ia atoko hïtxako Teoso himisãkiretakasaaki:

“Aïri iaxiti auakari, ate nirekari piuãka paxitiko.

¹⁰ Anirekari ikini itixiti auakani auïtetiniï pite. Pite tixine pinireëkiti kamiko atokokana, anirekari pinireëkiti kamiko ïkorapokoriti,

¹¹ Nïpokori ikiniõtïka pisikauako.

¹² Pimaxinïkaretariko maerekati akamakiti. Maerekati atemoni kamakori amaxinïkaretini atokokana pimaxinïkaretariko.

¹³ Kona panikapeua aãtaerekatikomoni. Pisikauako ate, maerekati sauaki aãuakasaaki. Ikara atoko pïposota, kotxi pitenanira auïteti txaua.

Pitenanira kaposotiire. ãtipirika peerekai pite. Ameë.”

Ikara atoko hïtxako Teosomoni.

¹⁴ —Pimaxinīkaretiniāri maerekati āti kamakiti pitemoni, ininiā piri iaxiti auakari maxinīkaretari maerekati pite kamakiti apaka.
¹⁵ Pimamaxinīkaretaniāri maerekati āti kamakiti pitemoni, ininiā piri iaxitikiri kona maxinīkaretari maerekati pite kamakiti apaka —itxa Xesosi.

Nipokori Takanapiko Pirena

¹⁶ Iuaīkana Xesosi sākirauata:

—Aua kākiti ia atoko inakari. Ikamakiti atxiīti erekari, txamari ixinikakiti kona erekari. Kākiti ikara atoko inakari takanapari inipokotini Teosokata isākirauatini īkapani. Txamari ninoa nirekari ikinimane imarotini itakanapirinina inipokotini, kākiti iuikinina īkapani. Ininiā ninoa matinaniuata itoōana ikara kākiti imarotini īkapani. Atāo nitxai, ninoa apakapapekari ikinika erekari kākiti sikakiti, txamari !apakaparina erekari Teoso sikakiti. Kona ikara atoko !pitxape nipokori pitakanapakasaaki Teoso pimisākiretini īkapani. ¹⁷ Hīte ikara atoko !hīkamape. Hinipokotini hītakanapakasaaki Teoso himisākiretini īkapani, hārokatoōtaua. Hōeretari hiāko. ¹⁸ Ininiākara apanakini !imarotari hītakanapiniri hinikini. Ininiā hīri matamatakoti, iuananira itikariko hīkamakiti, apanakini mimarotakiniti, ininiā isikaiko hīparīka īki —itxa Xesosi.

Pitiretakiti

(Arókasi 12.33-34)

¹⁹ Iuaīkana Xesosi sākirauata:

—Maxikatiika kona papotiitapiri pitiretakiti uai auakari, kotxi atxiīti kamara nikari pitii. Atxiīti oerēkata. Atxiīti kiītiriri itirīkari iua. ²⁰ Ikara atoko kona pikamape. Papotiitariko pitiretakiti Teoso tixineē, kotxi iuaā !auari kamara. Iuaā tiitxi !oerēkata. Kona ixipoka. Kiītiriri itirīkari iua. ²¹ Pitiretakiti auiniātaā, iuaā pixinikapika. Iuaā pinirekari pauini —itxa Xesosi.

Tirikapi Itotxiākiri Pirena

(Arókasi 11.34-36)

²² —Poki tirikapi atoko itxa piīto īkapani. Poki ereka inakasaaki, ipinikare aua pāxixinireē, ininiā pinireēkiti imakinika erekari. Erekarinokara patamatinā, erekari pixinire. ²³ Txamari poki oerekasaakii maerekati pikamini, ipiā apoka pāxixiniremoni. Iuasaaki tirikapi kamara na xatiki !auari pitemoni —itxa Xesosi.

Ipi Auītetxi Pirena

(Arókasi 16.13; 12.22-31)

²⁴ Iuaīkana Xesosi sākirauata:

—!Apakata kākiti parīkauatini ipi iauītēna īkapani, kotxi atxiīti āti omanata, āti itireta. Atxiīti āti apokaerekata, āti inorita. Iua atokokana kākiti kona posotari iparīkauatini tiitxi ikinipoko iamotini īkapani, Teoso īkapani iparīkauatakasaaki. !Apakata piauītetiniri Teoso, txineiro piauītetakaasaaki.

Teoso Nīkatiniua Ate

(Arókasi 12.22-31)

²⁵ —Ininiā nitxai: Pinirekari nipokori, iāriā pakini auāki pinini īkapani. Apaka pinirekari mākatxi piīto īkapani. Ikara pinirekini xika maerekaxiniretika kona pitxape. Erekarini nipokori. Apiaerekata pixinire. Erekarini mākatxi. Apiaerekata piīto. Ininiā ātipirika !pixinikapiri nipokori, mākatxi pakini pinitini. ²⁶ Kona pipīkarauatape nipokori poiōa auakasaaki. Pixinikariko kotipiriki. Kona ninoa takarauata. Kona apotiitari ikiena. Kona ipotetari ikiena. Iuaritika piri iaxitikiri sikakienatana ninoa. Ininiā ninoa-moni nipokori !ixipoka. Teoso apia xinikai hīte. Ininiā kona pipīkarauatape.

27 Kinirepa maerekaxiniretinoka pitxa? Pimaerekaxinirene ! itxikitakai apikomoni āti oara pauini.

28 —Kinirepa maerekaxiniretinoka pitxa pimāka pinirekini xika. Aāui pixinikako. Kona aāui parīkauata. !Ikamari imāka, iuaritika aāui peereri. 29 Kitxakapirīka auītetxi Saromāo inakori, iteene katiiri itxaua. Kaiāori imāka ereri, iuaritika apia ereri ikinika aāui. 30 Aāui !okanani aua. Uatxa aua. Katana ikatikata iotikaāka. Iuaritika Teoso nīkatari aāui. Ininiā apiata inīkakai hīte. Ikamamākatapitikai. Poiāonoka hīte auikari Teoso sākire. Ikara xika maerekaxiniretinoka hītxa.

31 —Ininiā maerekaxiniretinoka kona hītẓape. “Kipa ninika? Kipa niāta? Nāpa napokari mākatxi?” kona hītẓape. 32 Teoso sākire mauīākani maerekaxiniretinoka itxana ikara atoko. Piri iaxiti auakari imarotari pinirekaākiti. Ininiā maerekaxiniretika !pitẓape. 33 Merepitipanika pinirekariko Teoso piauīte ininiāua. Iua nireēkiti pinitako, ininiā atāo inakarinoka pika-mako. Ikara atoko inakari pikaminiā, pite nirekakiti apaka isikaiko. 34 Maerekaxiniretinoka kona pitẓape katana pinirekakiti pixinikini xika. Pinirekakiti auapitīkako katana, iuaritika mitẓipanika kona pixinikapiri ikara maerekaxiniretika, kotxi ikiniōtika aua ikara atoko inakari —itẓa Xesosi.

7

Apoīretxi Pirena

(*Arókasi 6.37-38, 41-42*)

1 Iuaīkana Xesosi sākiraauata:

—“Kona erekari pikamakiti,” kona pitẓape ātimoni, ininiākara Teoso kona txai pite: “Kona erekari pite kamakiti,” ! itxai, 2 kotxi Teoso misiritai pimaerekani xika, āti pite misiritini atokokana. Iteene pimisiritiniāri āti imaerekani xika, iteene Teoso misiritai pite, pite maerekani xika. 3 Ikara ia atoko. Pisāpiretari āti: “Aāsorō aua poki āki,” txamari kona pimaākatari aātxirata pite oki āki auakari. Kinirepa ikara atoko inakari pikama? 4 ! Apakata pisākire pitarimoni: “Pauiritano aāsorō poki āki auakari nimakātxakini.” Ikara atoko pininiā ! erekari, kotxi aātxirata aua pite oki āki. 5 Maerekati kamakariī pite, kotxi pikamakiti erekari atxīiti, txamari maerekatinoka pixinikakiti. Pimakātxakariko aātxirata pite oki āki auakari merepanika, ininiā eereka apakata patamatiniiri aāsorō pitari oki āki auakari pimakātxakini. Ikara oerekaua piteka maerekani auakasaaki, pitakanapariko piteka maerekani, ininiā eereka apakata pimoianatiniiri āti iua maerekani itakanapini īkapani.

6 —Kākiti kona sikari Teoso nakiti anāpamoni, kotxi atxīiti iua anāpa kirioka, akatsata txai. Iua atokokana Teoso nakiti kona asika Teoso mapaxitakatimoni, kotxi iua anāpa atoko. Eereka iua misiritapitikai.

—Apaka kona pinoakitsa ereri kona pisika irarimoni, kotxi iua katxaratari. Iua atokokanera Teoso mapaxitakanimoni kona hīsikari Teoso nakiti, kotxi eereka imisiritari Teoso nakiti noakitsatxi irari misiritini atoko —itẓa Xesosi.

Kona Hītakanapapiri Teoso Himisākiretini

(*Arókasi 11.9-13*)

7 Iuaīkana Xesosi sākiraauata:

—Teosomoni pamanarauatakasaaki, papakapariko pinirekakiti. Pinitarauatakasaaki, papokapitīkariko pinireēkiti. Aīri iaxitīkiri pakiritiniā, iua apakapapiretai. Ia atoko itxako: “Pikanikauata. Pīroā,” itxako. 8 Ikinika

amanarauatakari apakapariko inirekakiti. Nitarauatakari apokariko initakiti. Teoso akiritakari apakapaākapitikako. ⁹ Amarini amanainiāri iri komiri, atauako kai sorokani isikatari imi? ¹⁰ Ximaki amanainiāri, atauako iminikani isikari? Konapitini. Irītxi kona kamari ikara atoko inakari. ¹¹ Kākiti maerekani apaka imarotari erekari isikini amaritenamoni. Aīri iaxitiki apiata imarotari isikiniri erekari iua anaakorimoni, ninoa amanaākasaakiri.

Āti Pitiretini Pirena

¹² —Pixinikariko. Natokopa pinirekari apanakini tiretini pite? Ininiā iua atokokana pitiretariko apanakini. Ikara atoko itxa ikinika Teoso paniātakiti aātsopaā auakari, apaka Teoso sākire sāpiretakani sāpiretakiti kitxakapirīka — itxa Xesosi.

Ipi Kimapori Pirena

(Arókasi 13.24)

¹³ Iuaīkana Xesosi sākirauata:

—Teoso tixine hiīroā axapitiri īronakikoātaā. Mitari īronakikoātaā sikari sari maerekani misiritikoātaā. Iua kimapori mitari, kotxi itomaneri kākiti sari iuaā. ¹⁴ Axapitiri īronakikoātaā, kimapori axapitiri. Iua apo sari auapininiika inini tixinemoni. Iua kimaporiti axapitiki, kotxi poiāoka kākiti sari iua kimaporiti — itxa Xesosi.

Omina, Ori Pakini Pirena

(Arókasi 6.43-44)

¹⁵ Iuaīkana Xesosi sākirauata:

—Erepaniko. Auapitika Teoso sākire sāpiretakari, txamari iua na atāo isāpireta, kotxi isāpiretari iua sākire Teoso sākirekata. Ikoketari. Atāo inakari ikoketa maerekatikata. Erepaniko. Pamonōkoniri iua. Mapara patamatakasaakiri, soti auīte atoko itxa. Ākixiniremoni ākiti atoko itxa. ¹⁶ Pimarotari kākiti ikara atoko inakari, kotxi patamatari ninoa kamakiti maerekati. Inako mina kona iritari kīpaima. Aanaia kona iritari pama. Iua atokotxikana kākiti maerekati kamakani kona kamari erekari. ¹⁷ Ikinika aamina erekari, erekari iri. Aamina maerekati, ininiā maerekati iri. ¹⁸ Aamina erekari kona posotari maerekati iritini. Iua atokokana aamina maerekati kona posotari erekari iritini. ¹⁹ Aamina maereka iriti itoāka, arika inaāka. ²⁰ Ininiā aamina iriāra kākiti imarotari ereka inini. Iua atokokanera kākiti imarotaāka — itxa Xesosi.

Kākiti Teoso Tixine Īroākani

(Arókasi 13.25-27)

²¹ Iuaīkana Xesosi sākirauata:

—Apanakini txano nota: “Pite niauīte” inakani, !isapanina Teoso auītetxi ininiātaāua. Niri iaxiti auakari nireēkiti kamakarinanira sapaniko iuaā. ²² Itixi xipokini ōtisaaki, itomaneri kākiti maxikatīka akiritano: “Pite aāuīte apiatakari. Papakapaua. Aōerekapekari pisākire apanakinimoni. Aōmitikapekari maerekati matamatakoti piuākaā. Akamapekari posotiiretxi kaiāopokori,” itxanako ninoa. ²³ Txamari nitxanako: “Kona nimarotai hīte. Hīsipiniikaua. Maerekatira hīkama.” Ikara atoko nisāpiretanako ninoa, kotxi maerekati kamakani itxauana — itxa Xesosi.

Aapokotxi Kamakari

(Arókasi 6.46-49)

²⁴ Iuaīkana Xesosi sākirauata:

—Nisäkire kenakotakari, nisäkire nikaenetakari, ia kiki kimaroreri atoko itxa. Ia kiki kamakasaakiri aapoko, iopitimita aapokotxi tsota. Otsomori ikama. ²⁵ Ininiã äparaã kipakasaaki, uini apoätakasaaki, Itima apisatakasaaki, aapoko kona irika, kotxi iua tsota itakapekari otsomori. Nisäkire kenakotakani nisäkire nikaenetakani, iua kiki kimaroreri atoko itxana.

²⁶ —Nisäkire kenakotakari, nisäkire miinikaenetakati, käkiti miikiteti atoko itxa. Iua kamari aapoko ikipatxiteë. ²⁷ Ikipakasaaki, uini apoätakasaaki, Itima apisatakasaakiri, aapoko irika. Irika, kotxi aapokotxi !otsomori. Poião tsoimikari. Irikasaaki, ikinika xipoka. Ikara atoko itxa nisäkire miinikaenetakati. Iua imarotapitikamari, txamari !ikamari. Ikara atoko nisäkire mapaxitakani —itxa Xesosi.

Xesosi Posotiire Pirena

²⁸ Xesosi oerekarauatini xipoka atoko, käkiti xinikari: “Paimatireri Xesosi. Iua imarotari atão.” ²⁹ Ikara atoko ixinikana, kotxi Xesosi imarotapitikari Teoso säkire oerekini. Kaposotiireri iua isäkirauatakasaaki. Kaiõkatsoparerini atoko kona itxa. Ninoa kona imarotari Teoso säkire Xesosi imarotini atoko.

8

Kiki Maere Matati

(Marko 1.40-45; Arókasi 5.12-16)

¹ Xesosi ixirata iokiriitaka atoko, itomaneri käkiti sari iua tikini. ² Iuasaaki amianatakari maere matati apoka iuamoni. Ikapotoreëkaua iua apisatoõ. Itxari:

—Nimarotari pinirekiniã, erekapeka pitxikitakano nota —itxa.

³ Xesosi maätakari iua. Ininiã itxa:

—Ari, ninirekapitikari. Erekapekai —itxari.

Iuasaakipeka erekapeka itxa. ⁴ Ininiã Xesosi:

—Kona ikora ! pisäpiretape apanakinimoni. Uatxa sasetotximoni pisa. Poerekaua iuamoni erekapeka pinini. Moisesini paniätakiti atoko pikama. Pikaminiãri ipaniätakiti atoko, ininiã ikinimane imarotari erekapeka pinini —itxa Xesosi.

Eereka isari Xesosi paniätakiti ikamini ikapani.

Sotato Auñte Nitiri Makananitiko

(Arókasi 7.1-10)

⁵ Kapanaoõ sitatxiti apokasaaki, sotatoakori auñte sari Xesosimoni. Homano itxaua. Iua iteene amanaãri Xesosi:

⁶ —Xesosi, ninitiri iteene amianata naapoko. Ikikinana. !Itipokotaika. Inikoriãtsiitari —itxari Xesosi.

⁷ Ininiã Xesosi:

—Iuaã nisako erekape inini ikapani —itxa Xesosi.

⁸ Ininiã iua Homano:

—Konapitini. Pite auñtexi apiatakari pitxaua. Nota poiãorino. !Apakata naapoko piïroini. Pisäkirenani piokanata. Ininiã erekapeka itxako ninitiri.

⁹ Nimarotari ikanarani apakatako, kotxi nota kamari nota auñte paniätakiti. Apaka sotato auñte nitxaua nota. Nisäkirauatakasaaki, nisotatone kamapitikari nipaniätakiti. Nota txari: “Pisa.” Iuasaakipeka isa. Nitxari äti: “Pina.” Iuasaakipeka ina itxa. “Ia pikama,” nitxari ninitiri. Iuasaakipeka ikamari. Ininiã pisäkirenani apakatapitika —itxari Xesosi.

¹⁰ Isäkire Xesosi kenakotakasaaki, iteene ipotxitari isäkire. Iposo atoko itxa: —Atão nitxai. Isaeo auakani poião auikari nisäkire. Ia Homano itxaua, iuaritika apiata iua auikari nota posotiire. Kona nitikapanikari käkiti Isaeo auakari auikiniri nisäkire ia kiki auikiniri atoko. ¹¹ Nota säpiretai

hīte, itomaneri kākiti āti uāka atokatxi pokīkini tixinimoni auakani, atokatxi ereēkokini tixinimoni auakani apaka, itomaneri itixi auakani kiiniritauatako Teoso auītetxi ininiātaāua. Ninoa nīpokotako anirimanekata kitxakapirīka auakanikata. Apraāo, Isaki, Xakoo pakinikata inīpokotana. ¹² Iuasaaki apanakini Apraāo apika mekaniriakori kona sari iua Teoso kiiniritemoni, kotxi ninoa !auikari Teoso sākire. Piākatximoni iokanataākanako. Iuaā itxiapatanaako, akatsakatsiriūtauanako imīsiritikona xika —itxa Xesosi sākire.

¹³ Ininiā Xesosi txari sotatoakori auīte:

—Pisa paapokomoni. Pite auikari nīposotiire pinitiri erekape inini īkapani. Uatxa auape pinirekakiti —itxa Xesosi.

Ininiā inītiri iuasaakipeka erekape itxa.

Simāo Petro Imakiro Makananitiko
(Marko 1.29-34; Arókasi 4.38-41)

¹⁴ Iposo atoko Xesosi sari Petro aapokomoni. Iuaā apokasaaki, atamataro Petro imakiro. Osirimata nopini osirīkanāta. Oāpoomata. ¹⁵ Ininiā Xesosi takapiotaua ouako nopini. Iuasaakipeka apoomari xipoka. Ininiā oōkitikaua. Osikakienatana ninoa.

Xesosi Makananitana Amianatakani

¹⁶ Mapiāpeka inakasaaki, kākiti anikana itomaneri maerekati matamatakoti auāitotakini iuamoni. Isākireē omitikana maerekani matamatakoni. Imakananitana ikinikana amianatakani. ¹⁷ Ikara atoko itxa Xesosi, kotxi inirekari Isaia sākire iaōka apokini. Kitxakapirīka Teoso sākire sāpiretakari Isaia inakori txari:

Iua tīretariko amianatakari. Imaktxakariko aamianare. Imakananitaua. Iuaka atatsiirauata ate īkapani.

Kākiti Xesosi Imoianatinina Nireēkani
(Arókasi 9.57-62)

¹⁸ Itomaneri kākiti iuakata auakasaaki, Xesosi txari imoianariakori:

—Masa ipiniāmoni —itxana.

¹⁹ Iuasaakipeka āti kaiōkatsopareri apoka Xesosimoni. Itxa:

—Koerekareri, nota iposope nisini pite nirekinimoni —itxa.

²⁰ Ininiā Xesosi:

—Atauako pinirekatari pisini notakata? Aripa aua auini iriko. Araākani auari ikoa. Txamari nota kākiti itari iaxitikirī !auari nimakiniātaā —itxa Xesosi.

²¹ Ātipekana apoka Xesosimoni. Xesosi moianari iua. Itxari:

—Niauīte, pauiritano niri nīkatanapini merepanika, kotxi kiomātxipekari iua. Eereka nisa pitekata —itxari.

Itene iua !inirekari isini Xesosikata. ²² Xesosi apakapapiretari:

—Notakata pisa uatxa. Nisākire mauīākani ipīkani atoko itxana. Ininiā pauiritana ipīkani katiniri inirimane nisākire mauīākani —itxa Xesosi.

Xesosi Iotokakiniri Ītima Pirena
(Marko 4.35-41; Arókasi 8.22-25)

²³ Iposo atoko, Xesosi imoianariakorikata iereētaua, ĩpiriātina īkapani.

²⁴ Mokatanitika ĩtima kataparari apoākata. Tsakati okari āparaā kanaua āki. Iuasaaki Xesosi imakanāta. ²⁵ Imoianariakori sari iuamoni. Ōpirīkarina. Akiripoakatana:

—Apiananiri, !pauiritapiri apinini. Apinanapanoka —itxana.

²⁶ Ininiā Xesosi:

—Kinirepa hīpīkarauata? Poiāonoka hāuikari nīposotiire —itxa.

Iposo atoko ðikitikaua, pinita itxari ïtima, tsakati pakini. Iuasaakipeka ïtima, tsakati pakini iotoka. ²⁷ Ininiã imoianariakori tsorïkaãta. Itxana:

—Natokopa inakaripa ia kiki? ïtima, tsakati pakini kenakotari isãkire — itxana imoianariakori.

Ipi Kiki Maerekani Matamatakoni Auaïtotakini

(Marko 5.1-20; Arókasi 8.26-39)

²⁸ Ipinia apokasaakina Xerasa tōpamoni, itaðkitarina ipi kiki itomane maerekani matamatakoni auaïtotakini. Akauaria auanãtana. Paneenamana. Ikara xika kãkiti pïkari akauarimoni isinina. ²⁹ Xesosi inaãpotakasaaki, maerekani matamatakoni iïtoãna auakani akiripoakata:

—Xesosi, Teoso ãkiri pitxaua. Kiripa pinirekaka atemoni? Pite ina uaimoni amisiritiko ðti apisapanika pimisiritiniua ïkapani atxiïti? —itxarina.

³⁰ Ikara ininiãtaã takote auana itomane iriariakori. Ikira atoko inipokonãtana. ³¹ Ininiã maerekani matamatakoni txari:

—Ate pomitikiniã, iriariakorimoni piokanataua —itxarina.

³² Ininiã Xesosi:

—Hïsipeka ninoamoni —itxa.

Iuasaakipeka iriariakori ïtoã ïroãna. Ininiã imakinikana iriariakori miteekata. Iokiriïkatana. Ipoamoni isana. Iuaã ikomokana, axãpoãta itxana. ³³ Ninoa iriariakori nïkatakani miteka sitatximoni. Iuaã ikinika isãpiretana irari ipinini pirena, kiki maerekani matamatakoni auaïtotakini pirena apaka. ³⁴ Ininiã ikinimane sitatxikini sari Xesosi itaðkitinina ïkapani. Iua itaðkitakasaakina, amanaãrina ninoa tixine itakanapini ïkapani.

9

Matïpokotakati Pirena

(Marko 2.1-12; Arókasi 5.17-26)

¹ Ininiã Xesosi iereëtaua kanauã. Ikanapiriã iua auinimoni Kapanaoð sitatxitimoni. ² Ætikaka kikiakori minari matïpokotakati Xesosimoni. Xesosi imarotari ninoa auikiniri iua sãkire. Ininiã itxari:

—Namarite, pipoxokoniuatoko. Pimaerekani makatxakapeëkaika —itxa.

³ Iuasaaki aua ãtikaka kaiðkatsoparerini iuaã. Ninoa ãkixinireë itxana:

—Kona erekari isãkire. Teosonanira posotari kãkiti maerekani imakatxakini —itxana ninoa.

⁴ Xesosi imarotari maerekati ixinikakitina ãkixinireëna. Ininiã iua txa:

—Kinirepa hïuãkatari nisãkire maerekati inini? ⁵ Nitxari iua imaerekani nimakatxakini, txamari ! himarotari imaerekani atão nimakatxakini. “Põkitikaua. Pitïpokota,” nininiã, himarotari nisãkire atão ininiãua, kotxi hitikari. Niposotiire imaerekani nimakatxakini ïkapani, niposotiire iua nõkitikini ïkapanitxikana. ⁶ Ininiã uatxaika noerekai hïte, Teoso iokanatano nota hitari iaxitikiri ïkorapokoritimoni kãkiti maerekani nimakatxakini ïkapani —itxa Xesosi.

Ininiã itxari matïpokotakatimoni:

—Põkitikaua. Pisirimata pikoseka, sipe pitxa paapokomoni —itxa Xesosi.

⁷ Iuasaakipeka iua ðkitikaua, aapokomoni sipe itxa. ⁸ Ikara inakari apanakini itikasaaki, ipïkarauatana.

—Peerekari Teoso, kotxi iua oerekari iposotiire kãkitimoni —itxana.

Mateo Pirena

(Marko 2.13-17; Arókasi 5.27-32)

⁹ Ikara inakari oereka atoko Xesosi sipeka. Isikasaaki, itaõkitari Mateo inakori. Auñtetxiakori txineirote apotiitakari iua. Xesosi napakasaaki, itopãkanãta txineiro apakapiniãtaã. Ininiã Xesosi txari:

—Masa notakata pimoianatinino ñkapani.

Ininiã Mateo õkitikaua, Xesosikata sa itxa. ¹⁰ Eereka Xesosi imoianari-akorikata nipokota Mateo aapoko. Txineiro apotiitakani, apanakini kãkiti maerekati kamakani pakini apoka Xesosikata inikinina ñkapani. Kãkiti kona potxitari txineiro apotiitakani, kotxi ninoa sikaro oa txineiro ãti uãka auñteakorimoni. !Neerekana ninoa. ¹¹ Pariseoakori itikari ninoa nipokotini, ininiã itxana Xesosi moianariakorimoni:

—Kinirepa hãuñte nipokota txineiro apotiitakanikata, maerekanikata? — itxana.

¹² Ininiã Xesosi kenakotari ninoa sãkire. Itxa:

—Maerekati kamakari amianatakari atoko itxa. Ninoa nirekari erekape ininina. Kãkiti mamianatakani ! inirekari ipini sikakarimoni isinina. Amianatakaninoka nirekari ipini sikakarimoni isinina. Hñte ! inirekari nota makatzakiniri himaerekani, kotxi hñte uãkatari ! auri himaerekani.

¹³ Hixinikariko ia Teoso sãkire iõkatsopatakori:

Hixikarauata notamoni. Apiaerekata hiamonñkiniri apanakini.

Nota ina ñkorapokoriti kona kãkiti “atão inakaranoka kamakarino nota” inakani ñkapanini, kotxi ninoa uãkatari erekarini ininiãuana, txamari kona erekana. Kãkiti maerekati kamakani ñkapanira nina nota uai maerekanina itakanapinina ñkapani —itxa Xesosi.

Nipokori Takanapiko Teoso Misãkiretiko ñkapani (Marko 2.18-22; Arõkasi 5.33-39)

¹⁴ Eereka Xoão kapatxisareri moianariakori apoka Xesosimoni. Itxana:

—Ate, pariseoakori pakini atakanapari anipokotini itokata Teoso amisãkiretini ñkapani. Kinirepa pite moianariakori ! itakanapari inikinina Teoso imisãkiretinina ñkapani? — itxana.

¹⁵ Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Nota kiiniri kamakari atoko nitxa. Kiki nirekiniã ñtanorouatini, ikamari kiiniri. Iuasaaki imoianariakori kona nirekari imatinaniuatinina, iua ninoakata auakasaaki. Ininiã kona itakanaparina inikinina Teoso imisãkiretinina ñkapani. ãti õti nimañkaãkako. Nanikaãkako ninoa mauakaniãtaã. Iuasaakiko itakanaparina inikinina Teoso imisãkiretinina ñkapani —itxa Xesosi.

Mãkatxi Tãpanatiko Pirena

¹⁶ —Kiomãtxiakori kitxakapirñka auakani sãkirekata kona hñkokekapiri nota sãkire. Ikara hñkaminiã, ininiã mãkatxi kitxakari amaneriã hñtãpanatini atoko itxa. Mãkatxi kitxakari amaneriã kona hñtãpanatape, kotxi parokasaakiri, amaneri txikika, ininiã ikatsorãkari mãkatxi kitxakari. Ininiã mitari it-sorãkare. Mãkatxi amaneri nota oerekakiti atoko. Mãkatxi kitxakari, kãkiti kitxakapirñka oerekakiti atoko itxa. Hñkokekiniãri kitxakapirñka oerekakiti, amaneri oerekakitikata, imakinika xipoka.

Sako Aamata Kamakori

¹⁷ —Kitxakapirñka kãkiti takari iãriã sako aamata kamakori ãki. Iuasaaki kona kãkiti takari amaneri iãriã kitxakari mata ãki, kotxi iãriã txiõkaãtakasaaki, itiãkaãpota. Ininiã omata kitxakari tsorakitako, kotxi paikori. Kona itiãka. Ininiã iãriã katxaka. Iãriã, aamata pakini xipokã. Amaneri matariã itakaãka iãriã amaneri. Ikara atoko ininiã, erekapitikari. Kona ixipokapaniko. Iua atokokana kona hñkokekapiriko kiomãtxi kitxakapirñka oerekakiti nota oerekakitikata —itxa Xesosi sãkire.

Xoteoakori Auïte Pirena
(Marko 5.21-43; Arókasi 8.40-56)

¹⁸ Xesosi sákirauatapanika, inakasaaki Xoteoakori auïte apoka iuamoni. Ikapotoreëkaua Xesosi apisatoõ. Itxa:

—Namarite opinanapanoka. Masa. Piuako pitaka oa nopini, ininiã kona opina —itxari Xesosi.

¹⁹ Ininiã Xesosi imoianariakorikata õkitikaua, iuakata sa itxana.

Xesosi Mãka Mãatakakaro
(Mateo 9.20-22; Arókasi 8.43-48)

²⁰ Isikasaakina, sito apoka iua porikimoni. Oamianare oãrëka liotokiniãro. Tosikanani oamianatini. Oãpokasaaki, omaãtakari imãka imapotomatare.

²¹ Oãkixinireë otxa:

—Imãka nimaãtakiniã, erekape nitxako —otxa.

Ininiã otikakari imãka. ²² Iuasaakipeka Xesosi kirioka, atamata itxaro:

—Namarite, kataparaxinire pitxako. Pauikari niposotiire, ininiã erekapekai —itxaro.

Iuasaakipeka oa erekape.

Xáiro Ákero Ókitikiko Pirena
(Marko 5.35-43; Arókasi 8.49-56)

²³ Iposo atoko Xesosi sari Xoteoakori auïte aapokomoni. Iuaã apokasaaki, ñroã. Itikari sokonaki xõkakani, itomaneri kãkiti txiapatakani apaka. ²⁴ Ininiã Xesosi:

—Mapara hïsa, kotxi oa amarini kona opina. Omakanãta —itxa Xesosi.

Ininiã ninoa napetari Xesosi:

—!Omakanãta. Opípe. Pite !imarotari —inapetarina.

²⁵ Ikinimane mapara isikasaakina, Xesosi sari oa átokoromoni. Imaïkaro ouako. Iuasaakipeka oõkitikaua. ²⁶ Ikara ene iaripireta iua tõpa.

Xesosi Kõsiãrepeka Txíkitakari Mõsiãreti

²⁷ Iposo atoko Xesosi sipe. Iuasaaki ipi mõsiãreni sari iua tikini. Iuasaaki ninoa akiripoakata:

—Tavii potxi mekanirii, piamonïkaua ate —itxana.

²⁸ Aapokotxi Xesosi ñroãkasaaki, ninoa ñroã apaka. Ininiã Xesosi:

—Hãuikakari niposotiniri erekapeka nitxíkitakinii hïte? —itxa Xesosi.

Ininiã ninoa:

—Ari, Apiananiri —itxana.

²⁹ Ininiã itakapiotaua ninoa oki nopini. Ininiã itxa:

—Ari, hãuikakiti iaõka itxako —itxa Xesosi.

³⁰ Iuasaakipeka ninoa kõsiãrepeka itxana. Ininiã Xesosi:

—Kona hïsãpiretapiri nikamakiti apanakinimoni —itxa Xesosi.

³¹ Eereka ninoa sipe. Txamari iaripiretarina ikamakiti ikinika iua tõpa.

Masãkireti Pirena

³² Ninoa kiki potorikasaaki, masãkireti anikaãka Xesosimoni. Iua kona kasãkireri, maerekati matamatakoti auaãtotakiti xika. ³³ Iuasaaki Xesosi omitikari iua maerekati matamatakoti. Iuasaakipeka iua kiki sãkirauata. Itomaneri kãkiti itikari. Iuasaakiika ninoa tikoka. Ininiã itxana:

—Ikinika Isaeo tixiniã auakani, mitxi !itikapanikari ñkora atoko inakari —itxana.

³⁴ Txamari pariseoakori txari:

—Xesosi omitikari maerekati matamatakoti Satanasi posotiireë —itxana.

Na atão ninoa sãkire.

Xesosi Ikini Sitatxiti Sini

³⁵ Ininiã Xesosi sari ikini sitatxiti tōpa. Aapokotxi auiniãtaã apaka isa. Oerekarauata aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. Isãpiretari Teoso iokanapirena erekari, Teoso auitexi ininiãua pirena. Apaka erekapeka itxikitakana ikinipoko amianatakani. Ikini sereti amianari aua kãkitimoni. Ikinika imakananita. ³⁶ Atamatakasaakina ninoa kãkitipokoni, iamoniãkana ninoa, kotxi soti auite minikatakoni atoko itxana, kotxi !imarotarina isinimonina. Imaãkauana. ³⁷ Ininiã itxari imoianariakori:

—Kaiãori kãkiti iposope auikiniri nisãkire, txamari !imarotarina nisãkire, kotxi !ikenakotapanirina. Ninoa kizio erekari atoko itxana. Imakinika iposope iuaã. Ininiã iposope auikinirina nisãkire. Txamari, poiãoka parĩkauatakani aua nisãkire isãpiretinina ikapani. ³⁸ Ininiãkara himisãkiretariko Apiananiri iaxitikiri iokanatinina parĩkauatakani iua sãkire auiãkani apotiitina ikapani. Ikara atoko hitxako Teosomoni —itxa Xesosi.

10

Xesosi Mereña Tosi Imoianariakori

(Marko 3.13-19; Arókasi 6.12-16)

¹ Xesosi mereña tosi imoianariakori. Isikari iposotiire ninoamoni maerekati matamatakoti oमितikinina ikapani. Isikari iposotiire ninoamoni amianatakani imakananitinina ikapani, ikinika amianari inokasaakina ninoamianatakani. ² Naia imoianariakori uãka: Merepitipanika auari Simão Petro inakorima, apaka itari Átree inakorima. Auari Txiakoma, apaka itari Xoõoma. Ninoa Sepeteo anaakori. ³ Auari Piripima, Patoromeoma, Tomeema. Apaka auari Mateoma, txineiro apotiitakari. Apaka áti Txiakoma, Aopeo ákiri. Aua Tateoma. ⁴ Aua Simãoma, Homano omanatakari. Apaka aua Xotasi Isikariotxi inakorima. Iua Xesosi mĩkapiritakari itxaua. Ninoa Xesosi moianariakori itxauana.

Xesosi Iokanatana Imoianariakori Kãkitimoni

(Marko 6.7-13; Arókasi 9.1-6)

⁵ Ininiã Xesosi iokanatana ninoa isãkire isãpiretinina. Ia atoko õtãkikana: —Kona hĩsipeko Xoteo minakonimoni, apaka Samaria tōpa sitatxitimoni kona hĩsipeko. ⁶ Hĩsako kãkiti Isaeo tixinikinimoni. Hinirimanemoni, Xoteoakorimoni hĩsako. Ninoa soti auite pĩpinanaãkani atoko itxana. ⁷ Hãpokasaaki kãkitimoni, hitxariko: “Teoso ikinimane auite ininiua manapi paĩtiki apokako.” ⁸ Himakananitanako amianatakani. Maere matati erekapeka hitxikitakako apaka. Ipĩkani hõkitikako. Homitkariko maerekati matamatakoti kãkiti auaĩtotakini. Ikara atoko hĩkamako. Kona hĩte ikitxitari Teoso hãpakapakiti ikapani. Ininiã ikara atokokana hitxako. Kona hinirekapiri kãkiti ikitxitinini hĩte, hĩte sikakiti ikapani. ⁹ Kona hanikapero txineiro oro kamakoro. Pirata kamakoro, átião txineiro apaka, kona hanikape. ¹⁰ Uatxa hianaxititakasaaki, sako mata !hanikape. Áti himãka !hanikape. Áti hĩkiti mata kona hanikape. Hĩtsonere !hanikape. Kona himaãkapeua, kotxi parĩkauatakani apakapari nipokori. Hinirekakiti apokapititakako.

¹¹ —Sitatxi hãpokasaaki, hinitari kãkiti Teoso sãkire kenakotakani, hĩte apakapakani. Hĩkaikota ninoakata. Eereka kona hĩsipe áti aapokomoni hĩkaikotini ikapani. ¹² Aapokotxi áki hĩroãkasaaki, hitxako: “Erekari Teoso sikakiti kaikotako hĩtekata,” hitxako. ¹³ Kãkiti ipoxokoniritika apakapiniãi, hitxako: “Teoso takari erekari hĩtemoni,” hitxako. Imanirekaniãi, hitxariko: “Teoso kona takari erekari hĩtemoni.” ¹⁴ Atxiiti aapokotxi hãpokasaaki, kãkiti iuaãtaã !apakapai. Atxiiti !inirekarina hĩsãkire, ininiã iuasaaki hĩsipeka.

Hítakanapariko iuaátaã. Hípotorikasaaki, himakatzakari kipatxi híkiti mataã auakari. Ininiã iuasaaki ninoa imarotari Teoso kona apokaerekatana. ¹⁵ Híxinikariko ia nisákire. Kákiti misiritiko óti apokasaaki, ninoa apiata misiritaãka. Sotoma sitatxiti auakani, Komoha sitatxiti auakani pakini misiritaãka poiãoka —ítxa Xesosi.

Misirikaretxi Pirena

(Marko 13.9-13; Arókasi 21.12-19)

¹⁶ Iuaíkana Xesosi sákirauata:

—Erepaniko, pamonókoniri. Híte soti auíte atoko hítxa, kotxi !kaposotiirei híte, iuaritika niokanatai kákitimoni. Ninoa ákiti atoko, ininiã erepaniko. Ininiã kimaroreri hítxako. Imini kimaroreri atoko hítxako. Ininiã maerekati ninoa auakiti kona misiritai. Iuasaakiika kamao atoko hítxako, kotxi kamao limisiritari kákiti.

¹⁷ —Erepaniko. Araókire hítxako. Auako kákiti kinirão anikinii maxikatiíka kákiti misiritiko mereëkanimoni. Apanakini xirokaiko híte maxikatiíka aiko áki Xoteo apotiitiniãtaãua. ¹⁸ Nota sákire háuikini xika hanikaãkako auítetxiakorimoni himisiritiko himarotini íkapani. Ikara atoko ininiã, iuasaaki erekapitkari, kotxi hísãpiretariko nota sákire iuaã auakanimoni, Xoteo mi-nakonimoni apaka.

¹⁹ —Kákiti misiritiko mereëkarimoni hanikikosaaki, kona himaãkapeua hísãkirauatini apisa. Teoso sikaiko hísãpirena tükane. ²⁰ Sákiretxi hísãpiretakiti kona híte sákireni. Erekarí Matamatakoti, iuarako sikariko sákiretxi hísãkirauatini íkapani iuasaaki.

²¹ —Áti óti híitari sikaiko híte homanatakinimoni okinii íkapani, kotxi híte auikari nota sákire. Iua atokokanerako írtxi sikariko imi átimoni okiniri íkapani, kotxi imi auikari nota sákire. Auako apaka imi omanatinina iri, inoro pakini, kotxi inoro, iri pakini auikari nota sákire. Iua sikanako átimoni okinina íkapani. ²² Ikinimane omanataiko híte nota sákire háuikini xika, iuaritika háuikiniári nisákire átipirika, nimakatzakai himapinakani íkapani. ²³ Sitatxiã háuakasaaki, himisiritikosaaki, áti sitatxitimoni himitekako. Atão nota sãpiretai híte. Kona híte xipokapaniri híparíka ikini sitatxiti Isaeo tixini híitari iaxitikiri kanapiriini apisa —ítxa Xesosi sákire.

Apiatakari, Poiãori Pakini

²⁴ Iuaíkana Xesosi sákirauata:

—Apaiaókarauataki poião. Koerekareri apiata. Apaka nitiritxi poião. Iauíte apiata. ²⁵ Apakatapitka apaiaókarauatakari koerekareri imarotakiti iaóka imarotini. Iua atokokanera nitiritxi iua auíte atoko inini. Apanakini akiritano nota “Peosepoo,” Satanasi inakori. Ininiã itakauãkatai híte híuãka apia maerekati, kotxi nota anaakorirai híte —ítxa Xesosi.

Kipatakori !Auari

(Arókasi 12.1-3)

²⁶ —Ininiã kona ! hípíkapena ninoa maerekati kamakani, kotxi nota kanapiriãkasaaki, kona kipatakori auapanika. Ikinika imarotaãkako. ²⁷ Hítemoni íkanóka nimaasakapiretakiti, ikara nisákire hákiripoakatako aapokotxi nopini imakinika kákiti imarotini íkapani. Uatxa hítemoninani nisãpiretakiti áti óti ikinimanemoni hísãpiretako.

Kipa Apíka?

(Arókasi 12.4-7)

²⁸ Kona hípíkapena híito okakani, kotxi ! iposotarina híxinire okinina. Hípíkariko Teoso, kotxi iuanokara posotari iokanatinii híte, híito, híxinire pakini maerekani misiritikoãtaã. Iuara hípíakako.

²⁹ —Ipi kotipiriki iki poião, átika txineiro otanoka. Iuaritika hīri iaxiti auakari turetana ninoa. Imauritakaniāri, kona átika ipina. ³⁰ Kipakinipa piāko pikiiā auakari aua? !Pimarotari. Teoso imarotapitikari, kotxi iteene inīkakai, ininiākara ! hīpīkarauatape. ³¹ Kotipiriki iki poião, iuaritika Teoso turetari kotipiriki. Ininiākara kona hīpīkarauatape. Kaiāopokori kotipiriki auiniā, iuaritika hīte iki apiata, ininiā Teoso turetapatikai hīte —itxa Xesosi.

Xesosi Tiretakani, Xesosi Manirekakani Pakini

(Arókasi 12.8-9)

³² Xesosi sākirauatapanika:

—Apanakini apisatoō hīsāpiretiniāri: “Xesosi nakiti nitxaua nota,” iua atokokanerako nitxariko niri iaxiti auakari apisatoō: “Nota nakitipitikara iua,” nitxako —itxa Xesosi. ³³ Hīsāpiretiniāri apanakini: “Xesosi nakiti ! nitxaua nota,” iusaaki nisāpiretari niri iaxiti auakari: “Kona nota nakitini iua.”

Pinirekakiti Pirena

(Marko 8.34-35; Arókasi 12.49-53; 14.26-27)

³⁴ —Kona hīxinikapiri nota ikorapokoriti napokini neenamatzixi nixipokini ikapani. Kotxi kākiti auikari nisākire, ininiā eereka apanakiti omanatana. Kona neenamatzixi xipokapanika, kotxi nota minari niposotiire maerekati nixipokini ikapani. ³⁵ Nota apokini xika imi omanatana iri, inoro pakini, kotxi ninoa auikari nisākire. Tiitrotxi omanataro oimakiro, kotxi āto omanatano nota, āto turetano nota. ³⁶ Iusaaki pinirimane pimokaiakarinarakako itx-auanako.

³⁷ —Poiāoka pitiretiniāno nota, apiata pitiretiniāna pinoro, piri pakini, kona erekari nimoianari pininiua. Apiata pitiretiniāna pamariteakorī, kona erekari nimoianari pininiua. ³⁸ Nota kinirāo moianataka hinakasaaki, notakata hīsa. Himamīteenekakanisaakiri himisirituko nota ikapani, ininiā ! apakata himoianatinino. ³⁹ —Pite ātipirika kaminiāri piteka nireēkitinoka, ininiā pinireēkiti xipokapitukako pitekata. Pite nireēkiti xipokiniā, nota sākire pauikini xika, pite auapininiika txako Teosokata —itxa Xesosi.

Hīte Apakapakani Pirena

(Marko 9.41)

⁴⁰ Iuaīkana Xesosi sākirauata:

—Kākiti hīte apakapakani, apakapano nota apaka. Nota apakapakari apakapari nota iokanatakari apaka. ⁴¹ Papakapiniāri Teoso sākire sāpiretakari, kotxi iua sāpiretari Teoso sākire, ininiā papakapari erekari Teoso sikakiti iua apakapakiti iaōka. Papakapiniāri atāo inakari kamakari, kotxi iua kamari atāo inakari, ininiā papakapari erekari Teoso sikakiti iua apakapakiti iaōka. ⁴² Pisikiniāri āparaā nimoianari poiāorimoni iātini ikapani, kotxi nimoianari itxaua, Teoso iikitzitapatikai pite —itxa Xesosi.

11

Xoão Kapatxisareri Tikini Sikani

(Arókasi 7.18-35)

¹ Xesosi moianariakori tosi pakini isākire oerekini xipoka atoko, Xesosi sipe. Isa āti sitatxitimoni, eereka āti sitatxitimoni Kariréia tōpa itxaāpota oerekarauatakasaaki. Teoso sākire isāpiretari kākiti.

² Xoão kapatxisareri, kateia āki auakasaaki, ikenakoenetari Xesosi kamakiti, ininiā iokanataro ipi imoianariakori Xesosimonikari.

³ Ininiā Xoão txari imoianariakori:

—Hĩpimaãri Xesosi: “Pitekani iaxiti ĩkari, kãkiti iãtapakiti pitxataua? ãtikani atxiĩti aiãtapakiti pitxataua?” hĩtxariko —itxa Xoão.

Ininiã ninoa sipe. Ipimaãrina Xesosi Xoão sãkire iaõka. ⁴ Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Hĩkanapiriã Xoãomoni. Hĩsãpiretari hĩkenakotakiti, hãtamatakiti pakini. ⁵ Hĩte atamatapekari mõiãreتي kõiãrepeka inini. Matĩpokotakiti ĩpokotapeka. Hãtamatapekari maere matati erekapeka inini. Makenakokiti kakenakokipeka. Ipĩkani õkitikapekaua. Teoso iokanapirena erekari sãpiretapeẽkaika minakati mauapikinitinimoni. Pakini hãtamatapeka. Ikara hĩsãpiretako Xoãomoni. ⁶ Kãkiti iteene auikiniãri nota sãkire, Teoso takari erekari iuamoni. Ikara nisãkire hĩsãpiretari Xoão —itxa Xesosi.

⁷ Ininiã ninoa sipe. Isikasaakina, Xesosi sãpiretari Xoão pirena itomaneri kãkitimoni. Ia atoko itxa:

—Kĩpa ĩkai hĩte, Xoão kapatxisarerimoni hĩsikasaaki, ãparaã makipakaniãtaã iua auakasaaki? Hĩte sari iuamoni, kotxi ãtitxika isãkire aua. Teoso sãkirenoka isãpireta. ĩtima ãpokaxitikasaaki, katsotati ipinimoni ipapĩka, iuaĩkana ipinimoni ipapĩka inini atoko kãkiti, kotxi isãkire kita ãti, isãkire uatxa ãtião, isãkire katana iuaĩkana ãtião, itxaãpota isãkire. Ikara atoko litxa Xoão.

⁸ —Kĩpa ĩkai hĩte Xoãomoni hĩsikasaaki? Hĩte sari iuamoni, kotxi !inirekari tiĩtzi, txĩneiro pakini. !Kakaroneri imãka, kotxi !ikaikota auĩtetxi aapoko. Auĩtetxi aapoko peereri mãkatxi.

⁹ —Kĩpa ĩkai hĩte iuamoni hĩsikasaaki? Hĩte sari iuamoni, kotxi iua Teoso sãkire sãpiretakari itxaua. Atãopitika Teoso sãkire sãpiretakari itxaua. Iua Xoão Teoso sãkire sãpiretakari apiari.

¹⁰ —Teoso sãkire iõkatsopatakori kitxakapiriãka txari: Niokanatariko nisãkire sãpiretakari kãkitimoni pite apisa, papokini isãpiretini ĩkapani, kãkiti iposope inini ĩkapani.

¹¹ Atãopitikara. Ikinimane sauaki Xoão kapatxisareri apiatakari itxaua. Iuaritika Teoso auĩtetakari poiãori inakari apia imarotariko Teoso kamakiti tĩkane. ¹² Xoão auakasaaki Teoso auĩtetakani misiritaãka, kotxi kãkiti kaneenamari naiatana ninoa. Ninoa nirekari ixipokinirina Teoso auĩtetxi ininiua ĩkorapokoriti. Uatxapiima auapanika ikara atoko inakari. ¹³ Xoão apokini apisapanika, ikinika Teoso sãkire sãpiretakani, ikinika Teoso sãkire iõkatsopatakani, sãpiretari Teoso auĩtetxi ininiua pirena. Xoão apokasaaki, iua apaka oerekari Teoso auĩtetxi ininiua pirena.

¹⁴ —Kitxakapiriãka Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretaua: ãti Teoso sãkire sãpiretakari Erĩasi atoko inakari apokako, itxana. Iuakara Xoão. Hãuikiniãri nisãkire, hãuikariko iuara apokapeka.

¹⁵ Kakenakokii, ininiã hĩkenakotariko nisãkire —itxa Xesosi.

¹⁶ —Kanatokopa itxa kãkiti ĩkorasaaki auakani? Amarini sarauatini atoko itxana ĩkorasaaki auakani. Ninoa amarini topãka tiĩtzi amotikoãtaã. Apanakini amarini txitana apanakini amarini. Itxana: ¹⁷ “Ate xikarauata hĩte serenini ĩkapani, txamari !hĩserena. Kãkiti pĩkasaaki xikariti axikareta, txamari !hĩtxiapata.” Ninoa amarini sarauatini atoko itxana ĩkorasaaki auakani, ¹⁸ kotxi Xoão kapatxisareri apoka ĩkorapokoriti. Itakanapari inikini Teoso imisãkiretini ĩkapani. !ĩãtari ovaã. Iuaritika hĩte txari: “Maerekati mata-matakoti auaĩtotari Xoão,” hĩtxari. ¹⁹ Nota hĩtari iaxitiki apoka ĩkorapokoriti. !Nitakanapari ninikini. Ikinioĩtika ninipokota. Niãtari ovaã. Ininiã hĩte txari: “Iua kiki ixori. Poãtakari iua. Iua moĩanatana txineiro apakapakani, kãkiti maerekati kamakani,” himisãkirepirenãtano. Kimaroreri atão inakari kamari

erekarinani. Käkiti atamatakasaakiri ikamakiti, imarotari kimaroreri atão inakari ininiua —itxa Xesosi.

Sitatxi Auakani Teoso Säkire Mauiakani
(Arókasi 10.13-15)

²⁰ Ininiã Xesosi pinitana Korasiĩ sitatxiti auakani, Petsáita sitatxiti auakani pakini, kotxi kaĩãopokori iposotiire ikamapeka iuaãtaã, iuaritika kona itakanaparina maerekati. ²¹ Xesosi txana ninoo:

—Käkiti Korasiĩ auakani himisiritaãkako. Käkiti Petsáita auakani hĩte apaka misiritaãkako. Kitxakapirĩka Txiro, Sitoõ pakini sitatxitikini kamari maerekati, ininiã Teoso xipokana ninoo arikatxiã. Ninoo atamataãkamariko nota posotiire hĩte atamatiniri atokokana, ininiã ninoo mākatarariko sako mata. Itakamariko atapani iũtoãna. Ikara atoko ininiã, ninoo oerekari maerekati itakanapinina. ²² Nisãpiretai hĩte ia: “Käkiti misiritiko õtisaaki, Txirokini, Sitoõkini pakini misiritaãka poiã. Hĩte apiata.” ²³ Hĩte Kapanaoõkinipekana, Teoso ãkiri aua hĩtekata. Hĩte itikapekari ito posotiiretxi iaxitikiri. Txamari hõkakatapeẽkako maerekani misiritikoãtaã. Nikamakiti hĩtemoni Sotoma auakani sauaki nikamaãkamako, kona ninoo xipokamako. Auapanikamanako. ²⁴ Ininiã nitxai hĩte: “Himisiritikosaaki, apiata himisiritiãka. Poiãoka Sotomakini misiritaãka,” —itxa Xesosi.

Teoso Imarore Apakapakani
(Arókasi 10.21-22)

²⁵ Iuasaaki Xesosi misãkiretari iri:

—Niri, pitixine auakani auĩte pitxaua. Uai ikini itixiti auakani auĩte apaka pitxaua. Peerekai pite, kotxi na poerekari pimarore kãkiti kimarorerinimoni, iuikakanimoni. Pite oerekari pimarore kãkiti poiãorinimoni, miuikakanimoni. ²⁶ Ari niri, ikara atoko pinireka. Ikara atoko papokaerekata —itxari iri.

²⁷ Eereka imisãkiretari kãkiti:

—Niri sikapekano ikinika. Käkiti !imarotano nota Teoso ãkiri nininiua. Nirinokara atão imarotano nota. Apaka kãkiti na atão imarotari niri. Notanokara imarotari niri, kotxi iua ãkiri nitxaua. Käkiti nirekiniãri imarotiniri niri, nota oerekari niri iuamoni.

²⁸ —Iteene minari atoko itxa himaerekani. Hinireka hĩtakanapiniri iua, txama !hĩposota hĩtakanapiniri. Hĩsãpakiniã himaerekani xika, hina notamoni hĩtomatini iƙapani. Iuasaaki nimakatzakari himaerekani. ²⁹ Hĩtakariko nipaniãtakiti hãkixinireẽ. Hãpaiaõkariko nota pirena. Erekapitikari hãpaiaõkiniri ninirekakiti, kotxi kona kaneenamano. Kona nota napetari kãkiti. Niuikiniua ! auari. Ikara atoko ininiã, hĩxinire tomatapitika.

³⁰ Hĩposotapitikari nipaniãtakiti hĩkamini, notakata hĩparĩkauatiniã. Nipaniãtakiti !kasãpaniri. Kona kamimari. Peerekari nipaniãtakiti —itxa Xesosi.

12

Tomatiko Õti Pirena
(Marko 2.23-28; Arókasi 6.1-5)

¹ Mapaõti atoko tomatiko õtisaaki, Xesosi imoianariakorikata napaãpota triko takikoãtaã. Inatxitana. Inapaãpotakasaakina, imakatzakarona triko iki mapaki inikinirona iƙapani. ² Pariseoakori ikara itikasaaki, itxarina Xesosi: —Patamata. Pimoianariakori kamari ate mauritakinini. Ninoo parĩkauata tomatiko õtisaaki —itxana.

³ Ininiã Xesosi:

—Atxiiti kona hātatsopatapanikari Taviini kamakiti imoianariakorikata kitxakapiriika inatxitakasaakina? ⁴ Iua iroã Teoso misäkiretikoãtaã. Imoianariakorikata inikiri komiri Teosomoni sikakori. Sasetotxinokara auiritaãka iua komiri inikinina. Apanakini ! auiritaãka inikiniri. Iuaritika ninoa sasetotxiakori tiretari Taviini, imoianariakori pakini inatxitakasaakina. ⁵ Atxiiti kona hātatsopatapanikari Moisesini iökatsopatakiti. Iua auiritari sasetotxi parĩkauatini tomatiko õtisaaki, Teoso misäkiretiko aikotiã. Iuasaaki ninoa ! ikamari maerekati, kotxi iparĩkauatana Teoso misäkiretiko aikotiã. ⁶ Atão nisãpiretai, hĩte paniãtakiti poiãori. Nota paniãtakiti apiari. ⁷ Teoso sãkire iteene hãuikasaaki, kona hãpoĩtana kãkiti maxikatiũka, kotxi Teoso sãkire txari: Nota nirekari apanakini hĩtiretini. Pimatiretakanisaakiri ãti, !apakata pisikarauatini notamoni. Iuasaaki kona ninirekari pisikakiti, itxa Teoso kitxakapiriika.

⁸ —Nota hĩtari iaxitiki posotari ikinipoko ninireẽkiti nikamini tomatiko õtisaaki, kotxi Apiananiri nitxaua —itxa Xesosi.

Motĩkauakotakari Pirena
(Marko 3.1-6; Arókasi 6.6-11)

⁹ Xesosi ikara inaãka atoko, isa aiko Xoteoakori apotiitiniãtaãua. ¹⁰ Iuaã aua kiki motĩkauakotakari. Iuaã aua apaka pariseoakori Xesosi kinirão apoĩtaka inakani tomatiko õtisaaki iparĩkauatini xika. Ninoa amanaãri Xesosi:

—Atauako apakata atxiiti tomatiko õtisaaki, erekape pitxĩkitakiniri kãkiti? —itxarina.

¹¹ Ininiã Xesosi pimaãna:

—Hĩpira soti auĩte tomatiko õtisaaki aariko ãki irikiniã, himaktxakatari? Atãopitikara Teoso sãkire auiritapitikari kãkiti maktxakiniri ipira tomatiko õtisaaki. ¹² Soti auĩte poiãori, kãkiti apiari. Ininiã Teoso sãkire auiritapitikari tomatiko õti erekape nitxĩkitakiniri kãkiti —itxa Xesosi.

¹³ Ininiã itxari kiki motĩkauakotakarimoni:

—Poerekauakotauako —itxa.

Oerekauakotakasaakiua, erekapeka itxa, ipini uako atokopeka itxa.

¹⁴ Iuasaaki pariseoakori sipeka atoko, ninoakakarika misäkiretakakauana:

—Natokopa atxtari Xesosi aõkini? —itxakakana.

Nitiritxi Teoso Mereẽkiti

¹⁵ Xesosi imarotakasaakiri ninoa okaenetiniri iua, iuasaakipeka Xesosi sipeka. Itomaneri kãkiti sa iuakata. Ikinika amianatakani erekapeka itxĩkitaka. ¹⁶ Xesosi ! auiritana isãpiretinirina ikamakiti apanakinimoni.

¹⁷ Ikara atoko itxa Xesosi, Teoso sãkire sãpiretakari Isaia inakori sãpiretakiti iaõka apokini ikapani. Ia atoko itxa Teoso Isaiaamoni:

¹⁸ Ia ninitiri nimereẽkiti. Ia nitiretakiti napokaerekatakiti. Nota sikariko Erekarĩ Matamatakoti iuamoni. Iua sãpiretariko nota sãkire Xoteo minakonimoni.

¹⁹ !Katapasãkireri ahoa kimaporiti itiniãpo isãkirauatakasaaki. !Ineenamauata. !Itxitakaka apanakinikata kãkiti napiniãtaã.

²⁰ Apanakini Teoso sãkire auĩkani oiõkapeta ãkixinireẽna. Itapara ! auri. Ninoa aanaia katxitoãkari atoko itxana. Iuaritika kona imapirinikari iua aanaia katxitoãkari. Iua atokokana kona ixipokari iua sãkire auĩkani mataparani. Itiretana. Apanakini Teoso sãkire auĩkani, kona iteene auĩkari Teoso sãkire. Ininiã ninoa tirikapi iopinikare xapitikiri atoko itxana, iuaritika kona iua oakari. Iua atokokana kona ixipokana Teoso sãkire auĩkani. Ikamaãpotari erekari, erekarinoka kãiatini ikapani.

²¹ Xoteo minakaniua auikariko iua sãkire.

Itxa Isaia sãpirena kitxakapirika.

Maerekani Matamatakoni Omitikiko

(Marko 3.20-30; Arókasi 11.14-23)

²² Iuasaaki kãkiti anikari kiki maerekati matamatakoti auaĩtotakiti Xesosimoni. !Isãkirauata. Mõsiãreti itxaua iua, maerekati matamatakoti xika. Xesosi erekapeka txĩkitakari iua. Iuasaaki kõsiãrepeka, kasãkirepeka itxa.

²³ Iuasaaki kaiãopokori kãkiti iuaã tsorikaãta. Ininiã ipimaãkakauana:

—Atauako ia kiki aãuete Taviini apika mekanirikani? Atxiiti Teoso iokanatakitikani? —itxana.

²⁴ Pariseoakori ikara ikenakotakasaakina:

—Konapitini. Maerekati matamatakoti auite Peosepoo inakori sikari iposotiire Xesosimoni maerekati matamatakoti omitikini ikapani —itxana pariseoakori.

²⁵ Xesosi imarotari ikara ixinikakitina. Ininiã itxa Xesosi:

—Kãkiti tixine auakani ninoakakarika inaiatakakiniãuana, ixipokakakauana. Iarikapenako. Iua atokokana kãkiti aapokoã auakani inaiatakakiniãuana, ixipokakakauanako. ²⁶ Iua atokokana Satanasi nitiriakori, ninoakakarika inaiatakakiniãuana, ixipokako Satanasi tapara.

²⁷ Hite sãkire, Peosepoo sikari iposotiire notamoni maerekati matamatakoti nomitikini ikapani. Ininiã nota pimaã: “Kipa sikari posotiiretxi hite moianariakorimoni, maerekati matamatakoti omitikinina ikapani?” Himoianariakori sãpiretai: “Teosonoka sikari posotiiretxi maerekati matamatakoti omitikakanimoni.” ²⁸ Teoso posotiireẽ nomitikari maerekani matamatakoni. Ikara atoko ininiã, Teoso oerekai iua apokapeka hitemoni hãuete inini ikapani.

²⁹ —Kiki pataparari iua aapoko auiniã, kona kiĩtiriri Iroã itiriuatini ikapani. Kiĩtiriri iaxirikiniãri iua kiki pataparari, iuasaakiua apakata iĩtirikiniri itii.

³⁰ —Notakata maparĩkauatakani omanatano nota. Imamoianatakaniãno, inirekari niparika ixipokini. ³¹ —Ininiã nisãpiretai. Apakata Teoso makatzakiniri ikinipoko maerekati kãkiti kamakiti, imaerekani Teoso imisãkirepiretini pakini. Txamari Erekar Matamatakoti misãkirepiretakari maerekani makatzakiko kona auari. ³² Kãkiti misãkirepiretiniãno nota hĩtari iaxitikiri, eereka amanainiãri Teoso ikara imaerekani imakatzakini, ininiã Teoso makatzakapitikari. Kãkiti misãkirepiretiniãri Erekar Matamatakoti, ! kimakatzakikori ikara maerekati ikamakiti —itxa Xesosi.

Aamina Iri Pirena

(Arókasi 6.43-45)

³³ Ininiã Xesosi sãkirauata iuaĩkana pariseoakorimoni:

—Aamina atoko hĩtxa. Aamina erekari ininiã, iri erekari apaka. Aamina maerekati ininiã, iri apaka !erekari. Patamatiniãri amãtiiri, pimarotari imina. ³⁴ Nimarotai hite. Imini kãsiiri atoko hĩtxaua hite. Hite maerekati kamakani. Ininiã !hĩposotari erekari hĩsãpiretini, kotxi hãkixinire !erekari. Hinamaã hĩsãpiretakiti hãkixinireẽ potoriãkari itxaua. ³⁵ Kãkiti erekari ininiã, eekarinoka isãkire, kotxi iua ãkixinireẽ eekarinoka aua. Kãkiti maerekati ininiã, isãkire maerekati apaka, kotxi maerekatinoka auari iua ãkixinireẽ. ³⁶ Atão nisãpiretai hite. Ikinipoko kãkiti sãkire Teoso atamakaerekata xipokatxi õtisaaki. Iuasaaki Teoso mereẽri kãkiti misiritiko. Maxikatũka hĩsãpiretakiti kona apakata. Kona iua potxitari. Ininiã iuasaaki iua pimaã: “Kinirepa ikara atoko pisãkire?” itxako. ³⁷ Pisãkire eereka ininiã, ixika !auari Teoso misiritini. Pisãkire maerekati ininiã, pisãkire maerekati xika Teoso misiritai —itxa Xesosi.

Pariseoakori Nirekari Xesosi Oerekiniri Iposotiire
(Marko 8.11-12; Arókasi 11.29-32)

³⁸ Átikaka kaiökatsoparerini, pariseoakori pakini txari:

—Koerekarerri, takaötxikari Teoso posotiire poerekaua ate, aãtamatiniri Íkapani, Teoso iokanatinii Íkorapokoriti aimarotini Íkapani —itxarina.

³⁹ Xesosi apakapapiretana:

—Kãkiti uatxarini ! erekana. Itakanaparina Teoso. Hïte nirekari no-erekini Teoso takaötxikare, iposotiire. Konapitini. Kona noerekai hïte. Kitxakapirika Teoso sãkire sãpiretakari Xonasini inakori auakasaaki, Teoso kamari posotiiretxi. Ikara atoko inakari posotiiretxi Xonasini auakasaaki, iuaïkana ikamapanikariko. Iua posotiiretxi Teoso takaötxikare itxapanikaua hïte Íkapani. Iua takaötxikarinoka Teoso takaötxikare hïte Íkapani. ⁴⁰ Xonasi kaikota ximaki mitari tikako ãki ipi ãti pakini öti. Iua atokokanerako hïtari iaxitiki napako ipi ãti pakini öti ipïkani auiniãtaã.

⁴¹ —Itixi xipokini ötisaaki, kãkiti Nïnivi sitatxiti auakani sãkirauatapitikako. Ninoa txai hïte: “Kona erekai hïte, kotxi ! hïtakanapari himaerekani. Ate takanapari amaerekani Xonasi sãkire akenakotakasaaki,” itxanako ninoa. Uatxa uai aua hïte apisatoö Xonasi apiatakari. Imisãkiretai hïte, iuaritika kona !hïtakanapari himaerekani.

⁴² —Xipokatxi ötisaaki, sito Sapaa auakani auïte sãkirauatapitikako. Oa ötakoxiti auakaro, iuaritika osari Saromãomoni imatire okenakotini Íkapani. Uatxa apopeka Saromão apiatakari, iuaritika hïte !auikari nota sãkire —itxa Xesosi.

Maerekati Matamatakoti Kanapiriini Pirena
(Arókasi 11.24-26)

⁴³ Iuaïkana Xesosi sãkirauata:

—Maerekati matamatakoti kiki auaïtotakiti takanapakasaakiri iua kiki, iua maerekati matamatakoti saãpota ãparaã makipakaniãtaã, ikaikotiniãtaã initini Íkapani, txamari ! apokari. ⁴⁴ Ininiã itxa: “Nikanapiriãpiriko mitxi nauinimoni nipotorikinimonikari,” itxa iua maerekati matamatakoti. Ininiã ikanapiriã. Apokasaaki, ãti iuaã auakari !auari. Oeretapeëkaika. Iposope ãti auini Íkapani. ⁴⁵ Ininiã apana apikomoni setxi pakini maerekani matamatakoti apia maerekanitakani. Imakinikana aua iua kiki ïtoã. Ininiã iua kiki mitxi poiãoka imaerekani, eereka apia maerekanita. Ikara atoko itxako kãkiti uatxarini maerekani —itxa Xesosi.

Xesosi Inoro, Itariakori Pakini
(Marko 3.31-35; Arókasi 8.19-21)

⁴⁶ Xesosi sãkirauata itomane kãkitimoni, inakasaaki oãpoka inoro, itariakorikata. Iporikiti auana. Ipïkapiretarina. ⁴⁷ Ininiã ãti txari Xesosi:

—Pinoro, pitariakori ikiraã iporikiti auana. Inirekakarina imisãkiretinii pite —itxa.

⁴⁸ Ininiã Xesosi:

—Keropa ninoro? Kiripa nitariakori? —itxa Xesosi.

⁴⁹ Ininiã imioakari imoianariakori:

—Hãtamata. Uai aua ninoro, nitariakori pakini. ⁵⁰ Niri iaxitiki nirekaãkiti kamakanira, ninoara nitariakori, nitaroakoro, ninoro txaua —itxa Xesosi.

13

Katakareri Pirena
(Marko 4.1-9; Arókasi 8.4-8)

¹ Iua ötisaaki Xesosi takanapari iua aapokotxi. Ipoa tiniã isa. Iuaã ipoa tiniã iitopãka. ² Iuaã auana itomaneri kãkiti. Apotiitauana iua takote. Ininiã

kanaua äki iereëtaua, topäka itxa oerekarauatini ikapani. Ninoa kaikota imiriï. ³ Ininiä itori säpirenatxi atäo inakari oerekiko isäpiretana ninoa Teoso imarotinina ikapani.

Ia atoko itxa:

—Katakareri potorika itakarauatini ikapani. ⁴ Takari iki itakaäpotakasaaki, okaäpotakasaaki, ätikaka irika kimapori tiniäpo. Kotipiriki apoka. Inikari imakinika. ⁵ Apanakini irika kai auiniätaä. Poiäoka kipatxi auari, ininiä mokatanitika ipitxaka. ⁶ Txamari, atokatxi papatakari inakasaaki, arikari iua takari. Otxiaroka, kotxi kona kakotsari. ⁷ Apanakinipekana irika aanaia auiniätaä. Ininiä aanaia aneë takari takote. Aäpitsa iapinokari takari, oka txari. ⁸ Apanakinipekana irika kipatxi erekariätaä. Ininiä iriuata. Ätiätaä äti takari iriuata seï oki pakini. Ätiätaä takari iriuata sesëta oki pakini. Ätiätaä äti takari iriuata trïta oki pakini. ⁹ Kakenakokii, ininiä hïkenakotariko nisäkire —itxa Xesosi.

*Käkiti Mimarotakiniti Xesosi Säpiretini Pirena
(Marko 4.10-12; Arókasi 8.9-10)*

¹⁰ Imoianariakori apoka Xesosimoni. Ipimaärina:

—Kinirepa säpirenatxi atäo inakari oerekiko pisäpiretari käkiti? —itxarina.

¹¹ Ininiä Xesosi:

—Käkiti xinikiniäri Teoso auëtetxi ininiäua pirena, auapitika kaiäopokori ninoa mimarotakiniti, kotxi Teoso kona oerekana ninoa. Teoso oerekai hïte ninoa mimarotakiniti. ¹² Teoso säkire auakiti, iua säkire kïpitakari, Teoso sikari apikomoni imaroretxi iuamoni. Txamari Teoso säkire kenakotakari, isäkire makïpitakati, imarore xapiti iuamoni auakari makatxakaäkako. ¹³ Nisäkirauatakasaaki käkitikata, nisäpiretana säpirenatxi atäo inakari oerekiko, kotxi kokiri käkiti, iuaritika ! atamatari Teoso kamakiti. Kakenakokiri käkiti, iuaritika ! imarotari Teoso säkire. ¹⁴ Ininiä apokapeka Isaïa säkire kitxakapirïka, kotxi iua säpiretari Teoso säkire:

Hïkenakotapiikamari nisäkire, iuaritika ! himarotari. Hïtikapiikamari nikamakiti, iuaritika ! himarotari,

¹⁵ kotxi ! hinirekari himarotiniri atäo inakari. ! Hinirekaikari nisäkire hïkenakotini. ! Hinirekaikari nikamakiti hätamatinï. Hinirekaäkamariko, hätamamariko nikamakiti. Hinirekaäkamariko, hïkenakotamariko nisäkire. Hinirekaäkamariko, himarotamariko nisäkire. Hïkanapiriaäkamako notamoni, nimakatzakamariko himaerekani,

itxa Teoso.

¹⁶ —Hïtepekana, Teoso sikari erekari hïtemoni, kotxi hïki atamatapitikari iua kamakiti. Hïkenakoki kenakotapitikari iua säkire. ¹⁷ Atäo nisäpiretai. Itomaneri Teoso säkire säpiretakani, apanakini kiki atäo inakari kamakani pakini kitxakapirïka nirekari atamatatiniri hïte atamatakiti, txamari kona atamatarina. Inirekarina ikenakotinirina hïte kenakotakiti, txamari kona ikenakotarina —itxa Xesosi.

*Katakareri Pirena Oerekiko
(Marko 4.13-20; Arókasi 8.11-15)*

¹⁸ Xesosi säkirauanätapanika:

—Hïtakaötxikari ikara säpirenatxi atäo inakari oerekiko, katakareri pirena. Noerekai ikara. ¹⁹ Käkiti kenakotakasaakiri Teoso auëtetxi ininiäua pirena, imimarotakinäri ikenakotakiti, kimapori käkiti katxaratakiti ikotaxiti atoko itxa iua äkixinire, kotxi Satanasi apoka iuamoni. Imakatzakari Teoso säkire iua äkixinireë apokakari. Teoso säkire takariki atoko itxa.

20 —Takariki kai auiniãtaã iriãkari, Teoso sãkire ipoxokoniritika apakapakari atoko itxa. 21 Itxama kona okanani aua, kotxi kona kakotsari. Omanatiko inakasaaki, inapetiko inakasaaki, Teoso sãkire auikini xika, itakanapari Teoso sãkire auikini.

22 —Åti kãkitipekana kenakotari Teoso sãkire, txamari ixinikapikari tiitxi, nipokori, iparika pakini. Ikinipoko ixinikapika, ininiã maerekaxiniretinoka itxa. Txineiro ipotxitini xika !inirekaikari Teoso sãkire. Takariki aanaia auiniãtaã iriãkari atoko itxa iua. Takari mariti atoko itxa iua ãkixinire.

23 —Åti kãkitipekana ikenakotakasaakiri Teoso sãkire, atão iua auikari. Iua ãkixinire kipatxi erekari atoko itxa. Takari mininiua atoko, iua kãkiti minari atxiiti seï pakini kãkiti Teosomoni isãkire auikinina ïkapani. Atxiiti iminari sesëta pakini kãkiti. Atxiiti iminari trïta pakini kãkiti Teosomoni isãkire auikinina ïkapani —itxa Xesosi.

Katsotati Ahoisi Atoko Inakaro

24 Iuaïkana Xesosi sãpiretari ãti sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Ininiã ia atoko itxa:

—Teoso auïtetxi ininiua ia atoko itxa. Teoso katakareri atoko itxa. Iua katakareri takari erekari takariki ikikioteë. 25 Åti ïkanõkati ikinimane imakasaaki, imokaiakari apoka. Itakaro katsotati ahoisi atoko inakaro ahoisi sauaki. Kona !otxa. Iposo atoko ïkorape itxa. 26 Takari aneëka atoko, oriuata. Iuasaaki kãkiti imarotapekari katsotati ahoisi atoko inakaro auapeka. Kona otxa. 27 Ininiã katakareri nitiriakori apoka iauïtemonina. “Auïtetxi, pite takaro takariki erekaro. Nanipa oina katsotati?” itxana ninoa.

28 —“Amokaiakari takari,” itxa.

—“Pinirekatari amaporokiniri?” itxana initiriakori.

29 —“Kona. Katsotati himaporokiniã, atxiiti himaporokaro nitakare apaka. 30 Hïtakanapari imakinika aneinina ïkapani. Oamikosaakirako, omakatzakaãka. Ininiã iuasaakiko nipaniãtaiko hïte: ‘Merepanika himakatzakaroko katsotati. Hãpotiitaro. Xaminamoni oka inaãkako. Iposo atoko hãpotiitari ahoisi. Hïtakari nikiena nïkatiko aikoti ãki.’ ”

Mostata Pirena

(Marko 4.30-32; Arókasi 13.18-19)

31 Iuaïkana Xesosi oerekari ãti sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Ininiã ia atoko itxa:

—Teoso auïtetxi ininiua, kiki takiniro mostata iki ikikioteë atoko itxa. 32 Mostata iki axapitiki. Apanakini takariki apiata, iuaritika oaneëka atoko amananiikaro. Aamina otxaua. Ininiã kotipiriki ina. Ikamari ikoa okatiã —itxa Xesosi.

Tirekakari Pani

(Arókasi 13.20-21)

33 Xesosi iuaïkana sãpiretari sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Ininiã ia atoko itxa Xesosi:

—Teoso auïtetxi ininiãtaãua ïkorapokoriti ia atokokana itxa. Sito kosekari tirekakari pani. Okoketari axapiti tirekakari pani kaiãopokori triko panikata, ãparaãkata. Eereka ïkinika ipe tirekaãpota otxa.

Sãkiretxi Atão Inakari Oerekiko

(Marko 4.33-34)

34 Xesosi sãkirauatakasaaki kãkitikata, isãpiretari sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Ikara sãpirenatxinokara isãpiretari kãkiti. 35 Ininiã kitxakapirika Teoso sãkire sãpiretakari sãpiretakiti apokapeka, kotxi iua txari:

Nisākirauatakasaaki kākītikata, nisāpiretari sāpirenatxi atāo inakari oerekiko. Itixi kamikosaakipanika aua kākīti mimarotakiniti. Ikara noerekako kākītimoni, itxa Teoso sākire.

Xesosi Sāpiretari Katsotati Pirena

³⁶ Eureka Xesosi takanapana ninoa kākītipokoni. Iiroā aapokotxi. Imoianariakori apoka iuamoni. Itxana:

—Poerekaua ate ikara sāpirenatxi atāo inakari oerekiko, katsotati pirena, mixikanani pisāpiretakiti. Ate !imarotari —itxana.

³⁷ Ininiā Xesosi:

—Hītari iaxitikiri, iua erekari oki taākari itxaua. ³⁸ Itixi iua kīkio atoko itxa. Teoso auītetakani takariki erekari atoko itxana. Kākīti Satanasi nakiatiakori iua katsotati atoko itxana. ³⁹ Katsotati takakari Teoso nakitiakori mokaikakari itxaua. Satanasi itxaua. Itixi xipokini ōti iua takari amiko ōti atoko itxa. Teoso nitiriakori iaxitikini ninoa takari amakani atoko itxana. ⁴⁰ Iua katsotati apotiitāāka, xaminamoni oka inaāka. Iua atokotxikana inaāka itixi xipokini ōti. ⁴¹ Hītari iaxitikiri iokanatanako iniritiakori itiximoni. Apotiitarinako maerekati oerekakani. Apotiitarinako ikinimane maerekati kamakani. ⁴² Iposo atoko Teoso nitiriakori okana ninoa xaminamoni. Iuaā iteene itxiapatana. Akatsatsiriūtuana. ⁴³ Iuasaaki atāo inakarinoka kamakani aua iotximereana Teoso auītetxi ininiātaūa. Atokatxi iotximere atoko itxa ninoa iotximere. Kakenakokii, ininiā hīkenakotariko nisākire —itxa Xesosi.

Txineiro Kipatakoro Pirena

⁴⁴ —Teoso auītetxi ininiua, txineiro itomanero kipatakoro atoko itxa. Oa txineiro kipataāka kīkio. Āti ōti kiki napaāpotakasaaki, apokaro, ininiā iuaīkana ikipataro. Iteene ipoxokoniuata, ininiā ivētxitari ikinika itii, iua kīkio iamotini ikapani. Eureka sa itxa iua kīkio iamotini ikapani. Ikara atoko itxa Teoso auītetxi ininiua.

Pérora Inakori Pirena

⁴⁵ —Teoso auītetxi ininiua, pérora iamotakari atoko itxa. Iua nitari pérora apia erekari. ⁴⁶ Pérora iteene erekari apokiniā, ikinika itii ivētxita iua pérora iamotini ikapani.

Hetxi Pirena

⁴⁷ —Teoso auītetxi ininiua hetxi ipoaā taākari atoko itxa. Ikini sereti ximaki apotiita hetxi. ⁴⁸ Ixāpokasaaki kaiotaroriti kosekaāpotari itakoāmoni. Iuaā kaiotaroriti iitopāka. Imereērina ximaki. Ximaki erekari kotariā itaka. Kākīti maniākiniti mapara oka. ⁴⁹ Xipokatxi ōtisaaki ikara atoko itxa. Teoso nitiriakori mereērīko kākīti. Mapara itakarina erekarini. Mapara itakarina maerekani. ⁵⁰ Ininiā xaminamoni okanako kākīti maerekati kamakani. Iuaā itxiitana. Akerakitatsiriūtuana, kotxi patsiiri.

Kitxakapirīka Oerekakori, Amaneri Oerekakori Pakini

⁵¹ Xesosi pimaāna imoianariakori:

—Hīte imarotatari ikara atoko inakari nisāpiretakiti? —itxa.

—Ari, aimarotapitikari —itxarina.

⁵² Ininiā Xesosi:

—Kaiōkatsopareri oerekikosaaki Teoso auītetxi ininiua imarotini ikapani, imarotari amaneri oerekakori, apaka kitxakari oerekakori. Kaapokori atoko itxa. Iua kaapokori makatxakari apokaerekatakiti mareta āki inīkatakiti. Amaneri, kitxakari apaka imakatxaka.

Nasaree Auakani Kona Auakari Xesosi Säkire

(Marko 6.1-6; Arókasi 4.16-30)

⁵³ Ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko ixipokapiretaka atoko, Xesosi sipe. ⁵⁴ Ikanapiriã Nasaree sitatxitimoni. Ininiã oerekaruata aiko Xo-teoakori apotiifiniãtaãua. Ininiã kãkiti tsorikaãta isãkire ikenakotakasaakina. Itxana:

—Kiripa sikatari iua imarore? Kiripa sikaposotiiretari iua? ⁵⁵ Aapokotxi kamakari ãkiri iua. Inoro Maria. Itariakori Txiako, Xoão, Simão, Xotasi pakini. ⁵⁶ Itaroakoro uai apaka aua. Nanipa apaiaõkari ikinika imarore? —Itxana.

⁵⁷ Ininiã kona inirekarina iua. Ininiã Xesosi txari:

—Teoso sãkire sãpiretakari paxitaãka, txamari Teoso sãkire sãpiretakari itix-ineë auakasaaki, inirimane sauaki auakasaaki, !ipaxitaãka. Isãkire !auikaãka —itxa Xesosi.

⁵⁸ Ininiã Xesosi kona kamari itori Teoso posotiire iuaã Nasaree sitatxiti auakani ïkapani, kotxi kãkiti iuaãkini !auikari isãkire.

14

Xoão Kapatxisareri Ipinini Pirena

(Marko 6.14-29; Arókasi 9.7-9)

¹ Iuasaaki Erotxi Kariréia auakani auite txaua. Iuasaaki ikenakopiretari Xesosi pirena. ² Iuasaaki itxana iniritiakori:

—Iua Xoão kapatxisareri ipïpekariika õkitapekaua. Iuakara Xesosi txaua. Ininiã uatxa apiata iposota ikamini —itxa Erotxi.

Txamari Xesosipitikara. Kona Xoãoni iua. ³ Mitxi Erotxi paniãtari Xoão kapatxisareri iaxirikiko, itari Piripi Itanoro xika. Ouãka Erotxia. Oomanatari Xoão, ininiã itakaãka kateia ãki. ⁴ Mitxi Xoão kapatxisareri txari Erotximoni: —Kona erekari pitari ïtanorokata pisirïkini. !Apakata pikamakiti —itxa.

⁵ Ininiã Erotxi nirekamari okiniri Xoão, iuaritika kona okari, kotxi ipïkana Xoão sãkire auiaãkani. Ninoa uãkatari Xoão, Teoso sãkire sãpiretakari ininiua.

⁶ Erotxi kamari kiiniri auini õti pirena. Erotxia ãkero serena iua Erotxi apisatoõ, ikemaïtxitakini apisatoõ pakini. Ininiã oserenini kamari ninoa poxokoniuatini. ⁷ Ininiã Erotxi poxokoniuatakasaaki itxa:

—Nisikai imakinika pinireëkiti pitemoni —itxaro oa.

Ininiã osari onoromoni. ⁸ Onoro nirekari Xoão okiko, ininiãkara oamanaãri Xoão kii prato nopini. Ininiã otxari Erotximoni:

—Xoão kapatxisareri kii ninireka prato nopini.

⁹ Ininiã Erotxi kona erekaxinireri. Kipa ikama? Kotxi ikinimane ikemaïtxitakini kenakotari isikaenetiniri oa nirekakiti oamoni. Ininiã iua paniãtari oa nirekakiti sikiko oamoni. ¹⁰ Ininiã iua iokanatarari sotatoakori kateiamoni Xoão kii tsotakiko ïkapani. ¹¹ Ininiã ninoa minari ikii prato nopini. Isikarina oamoni. Oa sikari onoromoni. ¹² Eereka Xoão moianariakori sari kateiamoni. Ninoa anikari iïto akauarimoni. Iuaã itakarina. Eereka ninoa sari Xesosimoni. Isãpiretarina Xesosi Xoão ipinini pirena.

Sïko Mio Kãkiti Xesosi Sikakienatini

(Marko 6.30-44; Arókasi 9.10-17; Xoão 6.1-14)

¹³ Xesosi kenakopiretakasaakiri Xoão okiko, ipotorika kanauaã. ãtiãtaã iuanani auini nire isa, txamari itomaneri kãkiti imarotari Xesosi sinimoni. Ininiã itakanaparina sitatxi. Isana imiriï iua sinimoni. ¹⁴ Iua kanïkïitakasaaki, atapari kãkiti apokaãpotini. Ininiã iua amonïkana ninoa. Imakananitana amianatakani.

¹⁵ Mapiãpeka inakasaaki, imoianariakori apoka iuamoni. Itxarina:

—Mapiäpeka. Uai aapokotxi mauakaniätaã, ininiã uai nipokori !uari. Piokanätari kãkiti aapokotximoni, ininiã iamotarina nipokori iuaãtaã — itxana imoianariakori.

¹⁶ Xesosi apakapapiretana:

—Nota kona iokanataka isinina. Hïtekarako sikakienatana ninoa —itxa Xesosi.

¹⁷ Ininiã ninoa:

—Komiri ipi ipi äti pakininokara aua atemoni. Ipi ximaki apaka aua. ! Apakata —itxana.

¹⁸ Ininiã Xesosi:

—Himina uai notamoni —itxa.

Ininiã imoianariakori minari Xesosimoni. ¹⁹ Eereka iua paniätari kãkiti xiti topãkini. Eereka ikosekari komiri sïko, ximaki ipi pakini. Ininiã iua ionakaãta iaxiti. Itxari:

—Niri pisikakiti peerekari —itxa.

Ininiã imaxinikaãpotari. Isikaãpotana imoianariakori. Ninoa sikaãpotana kãkiti. ²⁰ Ikinikana nipokota. Ikinimane:

—Kamitopekaurate —itxana.

Eereka imoianariakori apotiitari itetakori. Ininiã xãpokaka itxarina tosi kotari. ²¹ Iuasaaki sïko mio kikiãkini nipokota. Sitoãkini, amarini pakini nipokota apaka.

Xesosi Ipoa Nopini Itïpokotini

(Marko 6.45-52; Xoão 6.15-21)

²² Eereka ipaniätana imoianariakori kanauã iereëtiniua iua apisa ïpiriätinina ïkapani. Ninoa sipeka. Iua kaikota kãkiti itakapiretini nire. ²³ Kãkiti itakapiretanapaka atoko, Xesosi sari oxiratarimoni, Teoso imisãkiretini nire. ïkanõkapeka inakasaaki, iuanani iuaã aua. ²⁴ Iuasaaki kanaua ipoa apanïkakiäpeka. ïtima apiãkatara kanaua. Ininiã tsakati iteene apoãkata.

²⁵ Imaropirïkatapeka inakasaaki Xesosi sari ninoamoni. Itïpokota ipoa nopini. ²⁶ Imoianariakori atapakasaakiri Xesosi ipoa nopini itïpokotini, ninoa pïkarauata.

—Kamiri napani —itxana.

Akiripoakatana. ²⁷ Iuasaakipeka Xesosi:

—Kataparaxinire hitxako. Notara. Kona hïpïkarauatape —itxa.

²⁸ Ininiã Petro sãkirauata:

—Apiananiri. Xesosi pininiãua, pipaniätano pitemoni napokini ipoa nopini —itxa Petro.

²⁹ Ininiã Xesosi:

—Uai pina —itxari.

Ininiã Petro katxaka. Iptorika ianini ipoa nopini Xesosimoni isini.

³⁰ Txamari kataparari ïtimati itikasaaki, ipïkarauata, ininiã ipatapiã itairakaãpota. Ininiã iua akirikata:

—Apiananiri. Pimaïkano.

³¹ Iuasaakipeka Xesosi maïkari iua. Itxari:

—Poiãoka pauikari niposotiire. Kinirepa kona atão pauikari? —itxa Xesosi.

³² Iuaïkana morõkoka itxauana kanaua äki. Iuasaaki ïtima iotoka.

³³ Imoianariakori kapotoreëkaua Xesosi apisatoõ:

—Apiananiri pitxaua. Atãopitikara Teoso äkiripitikarai —itxana.

Xesosi Makananitana Amianatakani Xenesareekini

(Marko 6.53-56)

³⁴ Ipoa ïpiriātana, Xenesaree tōpamoni apoka itxana. ³⁵ Iuaã kākiti imarotari Xesosi, ininiã iokanapireta kākiti ninoa tixine takote auakanimoni:

—Amianatakani himina.

Ininiã kākiti minari itomane amianatakani Xesosimoni. ³⁶ Amianatakani amanaãri Xesosi:

—Pauiritaua pimãka mapotomatare atakapiotini —itxana.

Ikinimane imãka takapiotakani makananitaãka.

15

Xoteoakori Ìkite Pirena (Marko 7.1-13)

¹ Iuasaaki pariseoakori, kaiōkatsopareriakori pakini apoka Xesosimoni. Xesosareëkini ninoa. Ipimaãrina Xesosi:

² —Kinirepa pimoianariakori kona kamari aãtokiriakorini sãkire iaōka, kotxi inipokotakasaakina, kona arokauakotauana —itxana.

³ Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Hitepekana, kinirepa kona hite kamari Teoso sãkire iaōka? Hite kamari hõereëkitinokara, ⁴ kotxi Teoso txari: “Pipaxitariko piri. Pipaxitaroko pinoro.” Apaka Teoso txari: “Piri, pinoro pimisãkireporetiniã, pokaãkako.”

⁵ Txamari hite oerekari kākiti: “Kākiti auakiti iri, inoro pakini nirekiniã, iua manirekakaniãri isikiniri ninoamoni, isãpiretana: ‘Ia nota auakiti nisika Teosomoni.’” Ininiã ! isikari ninoa nirekakiti ninoamoni. ⁶ Ininiã hite oerekari kākiti mapaxitakanina iri, inoro pakini. Ininiãkara hite sãkire hõereëkiti kipatari Teoso sãkire. ⁷ Hite txari: “Akamapitikari Teoso sãkire iaōka,” txamari kona hite kamari. Atãopitikara Isaia sãkire kitxakapirĩka. Iua sãpiretari Teoso sãkire hite pirena. Teoso txari:

⁸ Kamisirienererini ninoa kākiti. Ninoa sãkireēnanira ipaxitanona.

Åkixinireēna !nirekanona.

⁹ Maxikatĩka ninoa kapotoreëkaua nota apisatoõ. Maxikatĩka ninoa txano: “Ateosone pitxaua,” kotxi ninoa !oerekari nota sãkire. Ninoaka sãkire oerekana, txamari “Teoso sãkire asãpiretai” itxana.

Itxa Teoso Isaíamoni kitxakapirĩka —itxa Xesosi.

Åkixiniretxi Txiko Pirena (Marko 7.14-23)

¹⁰ Xesosi akiritana kākiti, ininiã itxana:

—Hikenakota himarotini ikapani. ¹¹ Nipokori, piixirãkakiti kona kamatxikotari pãkixinire. Pisãkire maerekati, pinamaã potoriãkari, iuara txikotapitikari pãkixinire —itxa Xesosi.

¹² Iuasaaki Xesosi moianariakori apoka iuamoni. Itxarina:

—Pimarotatari pariseoakori lapokaerekatari ikara pisãkire ninoamoni?

¹³ Ininiã Xesosi:

—Kākiti takari atoko itxa. Ininiã ikinika takari niri iaixitiki mataãkiniti maporokaãkako. ¹⁴ Kona himaãkatapena pariseoakori. Ìkiiakani mõiãreñi atoko itxana. Mõiãreñi mikiikiniãri mõiãreñi, ikinipoko irikako aariko åki. Iua atokokana maerekati õtãkikiniãri maerekati, imakinika ninoa sari imisir-itikoãtaã —itxa Xesosi.

¹⁵ Ininiã Petro:

—Poerekaua ate ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Ate !imarotari —itxa.

¹⁶ Ininiã Xesosi:

—Hite apanakini atoko hĩtxa atxiĩti? Kona himarotapanikari?

¹⁷ Himarotari. Nipokori hinamaã hũixirãkakiti hĩtikakomoni isa.

Eereka hītikatakasaaki, inapa. ¹⁸ Hīsākire hinamaã pokīkakari potorika hākixinireē. Iuara txikotari kākiti ākixinire. ¹⁹ Kotxi hākixinireē hīxinikakiti maerekati potorika. Okaniuatakaxi, āti kākiti itanorokata sirīkiko nire, anokaretxi, itiriuatakaxi, misirieneretxi, āti misākirepiretiko pakini potorika hākixinireē. ²⁰ Ikara atoko inakarinanira txikotari kākiti ākixinire. Kākiti marokauakotakanua kona txikotari ākixinire —itxa Xesosi.

*Xoteo Minakatoua Auikiniri Xesosi Sākire
(Marko 7.24-30)*

²¹ Ikara atoko inaāka atoko Xesosi sipe. Isipeka Txiro, Sitoō pakini tōpamoni. ²² Iuasaaki sito Kanaaākero, iuaā auakaro, apoka Xesosimoni. Iteene oamanaāri:

—Apiananiri, Tavii apika mekaniri, piamonīkano. Maerekati mata-matakoti auaitotaro namarite. Iua iteene misiritaro oa —otxari.

²³ Txamari Xesosi kona apakapapiretaro oa. Imoianariakori apoka Xesosimoni. Itxana:

—Piokanataro, osipekako. Atemoni ātipirika oākiripoanāta —itxana.

²⁴ Xesosi apakapapiretaro oa:

—Niokanataāka Isaeokini ninīkatini ikapani. Ninoa soti auite pīpinanaākani atoko itxana. Txamari pite kona Isaeokero. Pite āto uāka —itxa.

²⁵ Iuaritika oa sito apoka iuamoni. Okapotoreēkaua iua apisatoō. Ininiā oa: —Apiananiri, pimakananitaro namarite —otxari.

²⁶ Ininiā Xesosi:

—Isaeokini amarini atoko. Nota ninoa iri atoko. Kona erekari amarini komirite nimixirikini, anāpamoni nisikini ikapani —itxaro.

²⁷ Ininiā oa:

—Ari, atāopitikara pisākire. Anāpa atoko nitxaua, iuaritika anāpa nikari nipokori iriākari kaapokori patapi koa —otxa.

²⁸ Ininiā Xesosi:

—Atāopitikara. Sito, pite iteene auikari niposotiire. Pinirekakiti nikamapitiko —itxaro.

Iuasaakipeka oimi erekapeka otxa.

Xesosi Erekapeka Txīkitakari Kākiti

²⁹ Eereka Xesosi sari Karirēia poatimoni. Iuaā oxiratari nopini topāka itxa.

³⁰ Itomane kākiti iuamoni apoka. Ninoa minari iuamoni kākiti mōsiāreni, masākireni, matīpokotakani, apanakini amianatakani itomaneri pakini. Xesosi makananitanana ninoa. ³¹ Kākiti iuaā auakani tsořikaāta, kotxi itikarina Xesosi makananitinina amianatakani. Kākiti masākireti sākirauatapeka. Kākiti matīpokotakati tīpokotapeka. Mōsiāreti, kōsiārepeka itxapeka. Ikinimane txari: —Peerekari Teoso, Isaeo auakani Teosone —itxana.

*Xesosi Sikakienatana Ipi Ipi Pakini Mio Kākiti
(Marko 8.1-10)*

³² Xesosi akiritana imoianariakori. Itxana:

—Nota amonīkana naia kākiti. Ipi ōti, āti ōti pakini notakata auana. Uatxa kona minakati kona auari inikinina ikapani. Kona nota iokanatanana ninoa natxiritika, kotxi arikama ipītaxititamana, irika itxamana —itxa Xesosi.

³³ Ininiā imoianariakori txari:

—Nanipa ate apokari nipokori komiri naia kākiti asikakienatini? —itxana.

³⁴ Ininiā Xesosi:

—Kipakinipa komiri aua hītemoni? —itxa Xesosi.

Ininiā ninoa:

—Setxi komiri, ātikaka ximaki axapitiri pakini —itxana.

³⁵ Ininiã Xesosi:

—Hïpaniãtana kãkiti xiti topãkini —itxa Xesosi.

³⁶ Eereka imaïkari ninoa setxi komiri, ximaki pakini. Itxari Teoso:

—Erekapitikari ia komiri, ximaki pakini pite sikakiti.

Mapixinika itxari komiri, ximakikata. Eereka xanakaãpota itxari imoianariakorimoni. Ininiã ninoa xanakaãpotari kãkitimoni. ³⁷ Ikinika nipokota. Kamitopeka itxana. Imoianariakori xãpokakari setxi kotari nipokori itetakori. ³⁸ Ipi ipi pakini mio kikiãkini nipokotapeka, apaka sitoãkini, amarini pakini. ³⁹ Eereka Xesosi iokanatana kãkiti aapokomonina. Iposo atoko iereëtaua kanaua ãki. Makataã tãpamoni isa.

16

Teoso Takaõtxikare

(Marko 8.11-13; Arókasi 12.54-56)

¹ Pariseoakori, satoseoakori pakini sari Xesosimoni. Inirekarina Xesosi kerokiniri, ininiã itxarina Xesosi:

—Takaõtxikari, Teoso posotiire poerekaua ate, aãtamatiniri ïkapani, Teoso iokanatinii ïkorapokoriti aïmarotini ïkapani —itxarina.

² Txamari Xesosi txana:

—Na noerekai. Mapiãnikata iaxiti pãkamarari inakasaaki: “Peereõtiri katana,” hïtxa. ³ Iua atokokana ïkanõkapanika iaxiti pãkamarari, piãkaxitita inakasaaki: “Ãparaãnapani. Kataparari ïmatipani,” hïtxa. Himarotapitikari takaõtxikari iaxiti auakari. Txamari kona himarotari Teoso kamanaãtakiti ïkorakanani. Hisãkirauatakasaaki, kãkiti erakarini atoko hïtxa, txamari maerekati hïkama. ⁴ Kãkiti uatxarini !erekana. Itakanaparina Teoso. Hïte nirekari noerekinii Teoso takaõtxikare, iposotiire. Konapitini. Kona noerekai hïte. Kitxakapirïka Teoso sãkire sãpiretakari Xonasi inakori auakasaaki, Teoso kamari posotiiretxi. Ikara atoko inakari posotiiretxi Xonasi auakasaaki, iuaïkana ïkamapanikariko. Iua posotiiretxi Teoso takaõtxikare itxapanikaua hïte ïkapani. Iua takaõtxikarinoka Teoso takaõtxikare hïte ïkapani —itxa Xesosi.

Iposo atoko Xesosi takanapana, sipe itxa.

Pão Tireëkari Pirena

(Marko 8.14-21)

⁵ Xesosi imoianariakorikata ïpiriãtari ipoa. Ipinia apokasaakina, imoianariakori xinikaro pão imaxinïkaretakitona. ⁶ Iuasaaki Xesosi õtãkikana ninoa: —Erepaniko. Pariseoakori, satoseoakori pakini pãote tireëkari pamonõkoniri —itxana imoianariakori.

⁷ Ininiã imoianariakori misãkiretakakaua:

—Pão amaxinïkaretini xika Xesosi ikara atoko txaua ate —itxana imoianariakori.

⁸ Xesosi imarotari imisãkiretakakiniuana, ininiã iua:

—Kinirepa himisãkiretakakaua, pão himaxinïkaretini xika? Kona iteene hãuikari ninïkatinii. ⁹ Atauako kona kïkitekapanikai hïte? Atauako himaxinïkaretapekari pão sïkonoka sïko mio kãkiti nisikakienatini? Hïxinikariko kipakinipa kotari hïxãpokaka pão itetakoro? ¹⁰ Atauako kona hïxinikatarï ãti õti ipi ipi pakini mio kãkiti setxinoka pãoã nisikakienatini? Hïxinikariko kipakinipa kotari hïxãpokaka pão itetakoro? ¹¹ Hïte nõtãkikasaaki: —Erepaniko. Pariseoakori, satoseoakori pakini pãote tireëkari pamonõkoniri,” ninakasaakii, kinirepa kona himarotatarï kona pãoni ikara atoko nitxai hïte? —itxa Xesosi ninoamoni.

¹² Iuasaakiika imarotarina kona pão tireëkarini monõkori txaua. Imarotarina pariseoakori, satoseoakori pakini sãkirera, ninoa oereëkitira, monõkori txaua.

Petro Auikari Xesosi Teoso Ākiri Ininiãua
(Marko 8.27-30; Arókasi 9.18-21)

¹³ Xesosi sari Sesaréia-Piripi sitatxiti takote. Iuaã ipimaãna imoianariakori: —Kipa kãkiti uãkatano nota hõtari iaxitikiri?

¹⁴ Ininiã imoianariakori:

—Ātikaka uãkatai Xoõoni kapatxisarerini iuaïkana õkitikaua inakarii. Apanakini uãkatai Eríasini iuaïkana õkitikaua inakarii. Apanakinipekana uãkatai Xeremiani iuaïkana õkitikaua inakarii. Minakanisaaki ātikaka: “Āti Teoso sãkire sãpiretakarini iuaïkana õkitikaua inakarii,” itxaina —itxarina.

¹⁵ Ininiã Xesosi:

—Hitepekana, kipa hite uãkatano nota? —itxana ninoa.

¹⁶ Simão Petro apakapapiretari:

—Teoso mereëkitirai pite. Teoso mapĩkati ākirirai pite —itxari iua.

¹⁷ Ininiã Xesosi:

—Simão Petro, Xoõo ākiri, Teoso takari erekari pitemoni, kotxi kona kãkitini sãpiretai Teoso ākiri nininiua. Niri iaxitikirira sãpiretai. ¹⁸ Nisãpirenauatapanika pitemoni. Piuãka Petro. Kai sorotxikana piuãka. Kai aapokotxiti kamakari mereëri kai kaikori xiti itakini ikapani, aapokotxi iua kai nopini ikamini ikapani, ininiã aapokotxi !irika, kotxi kaikori nopini aua. Aapokotxi kamakari takari kai kaikori xiti. Iua kai atoko itxa ikara Teoso sãkire, isãpiretakiti pitemoni. Kãkiti nota nakitiakori naapoko atoko, ninoa sauaki nauini ikapani. Napotiinãtapanikari kãkiti naapoko ikapani. Satanasi tapara kona posotapaniri ixipokiniri ia naapoko. ¹⁹ Nipaniãta Teoso sãkire pisãpiretini kãkitimoni. Xavi nisikini atoko itxa ikara, kotxi kãkiti auikasaakiri Teoso sãkire iiroã Teoso auitexi ininiãtaãua. Īkorapokoriti kãkiti kamakiti pimauiritakaniã, Teoso tixine apaka !auritaãka. Īkorapokoriti kãkiti kamakiti pauritiniã, apaka auritaãka Teoso tixine —Xesosi txari Petro.

²⁰ Iposo atoko Xesosi:

—Teoso mereëkiti nininiua, apanakinimoni !kasãpirena hĩtxapeko —itxana imoianariakori.

Xesosi Sãpiretari Ipinini

(Marko 8.31–9.1; Arókasi 9.22-27)

²¹ Iua õtisaaki Xesosi potorika isãpiretinina imoianariakori:

—Nisako Xerosareëmoni. Iuaã kiomãtxiakori, kaiõkatsoparerini, sasetotxi auiteakori pakini misiritanoko. Iposo atoko oka ninaãkako. Ipi āti õtisaaki iuaïkana nõkitikaãkako. Iuaïkana aua nitxako —itxana.

²² Ininiã Petro misãkiretari Xesosi iuanoka inakasaaki. Itapararitika itxari:

—Konapitini, kona ikara atoko inakari kona auapani pitemoni, Api-ananiri. Kona Teoso auiritapaniri ikara atoko piniko —itxari.

²³ Ininiã Xesosi kirioka Petromoni.

—Pisipiniukaua Satanasi. Nikimapore katokapareri atoko pitxa, kotxi pite nireëkiti kãkiti nireëkiti atokotxikana. Pite nireëkiti kona Teoso nireëkiti atokoni —itxari.

Xesosi Moianari Atão Inakari

(Marko 8.34-38; Arókasi 9.23-27)

²⁴ Iposo atoko Xesosi misãkiretana imoianariakori:

—Notakata kinirão sika pinakasaaki, piteka nireëkiti kona pinirekape. Notakata kinirão sika pinakasaaki, nota misiritiko atokokana pimisiritaãkako.

Ia atoko pinirekiniā, notakata pisapitikako. ²⁵ Pite ātipirika kaminiāri pite nireēkitinoka, ininiā pinireēkiti xipokapitikako pitekata. Pite nireēkiti pimanirekakaniā, nota sākire pauikini xika, Teoso iokanapirena erekari pisāpiretini xika, pite auapininiika txako Teosokata. ²⁶ Atxiiti papakapari ikinipoko tiitxi, ikini itixiti auakani tii, pinakiti ikapani. Atxiiti iua tiitxi xika kona pikipitari Teoso sākire, ininiā kona pikaikota ātipirika Teosokata. Ikara atoko ininiā, erekari atxiiti ikinipoko tiitxi auinii? Konapitini. Apiaerekata Teosokata ātipirika pikaikotini. !Apakata kākiti iiktitxiniri Teoso, iuamoni isini ikapani. ²⁷ Nota hītari iaxitikiri apokako ninitiriakorikata. Iuasaaki niri iotximeretxikana nota iotximeretako. Iuasaakirako erekari isika erekari kamakanimoni. Iparikana iki isika iparikana iaōka. Txamari imisiritanako maerekati kamakani. ²⁸ Atāopitikara nisāpiretai hūte. Uai uatxa aua kākiti, ninoā imarotapanikariko nota hītari iaxitikiri auītetxi nininiua. Ikara imarotina apisa kona ipinapanikana —itxa Xesosi.

17

Moisesi, Eríasi Pakini (Marko 9.2-13; Arókasi 9.28-36)

¹ Seisi ōti napaka atoko Xesosi anikana Petro, Txiako, Xoão pakini. Xoão Txiako itari. Ikanikana oxiratari nopinixiti. Ninoanani anika iuaā. ² Iuaā ninoā atamatarari iua. Ipinimonipo itxapeka. Itoō iotximere atokatxi iotximere atoko itxa. Imāka serōka ipinikare atoko itxa. ³ Iuasaakipeka Moisesi, Eríasi pakini tokiā iuaā, misākireta itxarina Xesosi. ⁴ Ininiā Petro akiritari Xesosi:

—Apiananiri, erekapitikari uai aūuini. Pinirekiniāri, nota kamari ipi āti pakini papiri uai. Pite nakiti ikapani, Moisesi nakiti ikapani, Eríasi nakiti ikapani nikama.

⁵ Petro sākiranauātakasaaki, katxiāri pomēkoriri ninoā nopini apoka. Katxiāri āki Teoso txari:

—Ere namarite, nitiretakiti. Napokaerekatarari iua, kotxi ikamari ninirekakiti. Hikenakotariko iua sākire.

⁶ Xesosi moianariakori ikara atoko inakari ikenakotakasaakina, iteene ipikarauatana, ininiā iriākatana xitipe. Itoōna ikipatana. ⁷ Xesosi sari ninoamoni. Itakauakotaua ninoā nopini. —Hōkitikaua. Kona hīpikarauatape —itxana.

⁸ Ininiā itikapokotana. Xesosinoka aua.

⁹ Oxiratari xirata iokiriiāpotakasaakina, Xesosi txana ninoā:

—Kona hīsāpiretapiri apanakinimoni hītikakiti. Nota hītari iaxitikiri nipina iuaikana naua ninaka atokoikarako hītikakiti mixikanani hīsāpiretako —itxana.

—Ateenea —itxarina.

¹⁰ Xesosi moianariakori pimaāri iua:

—Kinirepa kaiōkatsoparerini oerekaua: “Eríasi apokako Teoso mereēkiti apokini apisa?”

¹¹ Ininiā Xesosi apakapiretana ninoā:

—Ari, atāopitikara ninoā sākire. Merepitipanika Eríasi apokapitika. Iua kamari imakinika iposope inini ikapani. ¹² Ari, nisāpiretai, Eríasi apokapeka. Txamari kākiti !imarotari iua. Imisiritarina iua inireēkitina iaōka. Iua atokotxikana itxanako nota hītari iaxitikiri. Imisiritanona —Xesosi txana Petro, Txiako, Xoão pakini.

¹³ Ininiā imoianariakori imarotari Xesosi sākire. Eríasi, Xoão kapatxisareri itxaua.

Amarini, Maerekati Matamatakoti Auaĩtotakiti Pirena

(Marko 9.14-29; Arókasi 9.37-43)

¹⁴ Ikanapiriákana atoko, itomaneri kákiti apotiitiniátaáua apokasaakina, kiki apoka Xesosimoni. Ikapotoreékaua iua apisatoó. ¹⁵ Itxari:

—Apiananiri, piamoníkari namarite. Maerekati matamatakoti auaĩtotari iua. Atatsiirauata. Xaminaã irikapika. Káuaãriã ikomokapika.

¹⁶ Niminamari namarite pimoianariakorimoni. Ninoa kona posotari erekapeka itxĩkitakinirina.

¹⁷ Ininiã Xesosi txari:

—! Kauikarei hĩte. Maerekati kamakanii hĩte. Kipakinikananipa Teoso nirekatari hĩtekata nauini? Kipakinikananipa Teoso nirekatari hĩte nimĩteenekini? Himinari amarini notamoni —itxana.

¹⁸ Apokaãka atoko, Xesosi txitari iua maerekati matamatakoti:

—Pisipe.

Ininiã iua maerekati sipe. Iuasaakipeka iua amarini erekapeka itxa.

¹⁹ Eereka imoianariakori apoka Xesosimoni. Iuusaaki ninoanoka aua iuakata. Imisákiretarina:

—Kanatokopa ininiãpa ate kona posotari maerekati matamatakoti aomitikini?

²⁰ Ininiã Xesosi:

—Kona atãoni hãuikari nisãkire, ininiã kona hĩposotari homitikiniri iua. Atãoenepitikara nisãpiretai hĩte. Mostata iki axapitikiri. Axapitipitika nisãkire hãuikiniã, mostata iki atoko nisãkire hãuikiniã, hĩposotari iã õtanoxiratarari hĩpaniãtini: “Pite oxiratarari, uai posipika, ikaimoni pisa,” ininiã oxiratarari sapitikamako. Hĩte posotari ikinipoko hinireékiti hĩkamini. ²¹ Txamari himamisãkiretakaniãri Teoso, hinipokotini himatakanapakaniã Teoso himisãkiretini İkapani, ininiãra kona hĩposotari maerekati matamatakoti homitikini —itxa Xesosi.

Xesosi Iuaĩkana Sãpiretari İpinini

(Marko 9.30-32; Arókasi 9.43-45)

²² Kariréia tõpa apokasaakina, Xesosi misãkiretana imoianariakori:

—Nota, hĩtari iaxitikirino mĩkapiritaãkako. Nisikaãkako kikiakorimoni inirekaãkitina ikaminina tĩkane. ²³ Ninoa okano nota. İpi ãti pakini õtisaaki iuaĩkana nõkitikauako, iuaĩkana aua nitxako —itxana ninoa.

İkara inakari ikenakotakasaakina, imatinaniuatana.

Txineiro Teoso Misãkiretiko Aikoti İkapani

²⁴ Kapanaoõ sitatxiti apokasaakina, kikiakori sari Petromoni. Ninoa kiki apakaparo txineiro Teoso misãkiretiko aikoti nĩkatakani amanaãkito. İpi-maãrina Petro:

—Hĩte oerekakari sikataro txineiro Teoso misãkiretiko aikoti nĩkatakani amanaãkito? —itxarina iua Petro.

²⁵ Ininiã Petro:

—Ari, isikapitikaro —itxa.

Eereka Petro iroã aapokotxi ãki ikara sãkiretxiti Xesosi isãpiretini İkapani. Xesosi sãkirauata, Petro masãkirauatakani apisa:

—Petro, İkini itixiti kipa sikataro txineiro auĩtetxiakorimoni? Atauako auĩtetxi nirimane sikataro? Atauako kákiti ãtiãtaã İkanikani sikataro? —itxari.

²⁶ —Kákiti ãtiãtaã İkani sikaro txineiro auĩtetximoni —itxa Petro.

—Ari atãopitikara. Ininiã kona auĩtetxi nirimaneni sikaro txineiro iua-moni. Iuaritika asikapitikaro. ²⁷ Txineiro amasikaniã, txineiro apotitakani !apokaerekataua. !Anirekari ikara atoko inakari. Ininiã ipoa pisa. Pokatsaãta. Pimanamãkaro ximaki merepitipanika pimaĩkakito. Onamaã

papokaro txineiro ota aĩkitxirauatini ĩkapani. Oa txineiro ota apakata nota sikakito ĩkapani, pite sikakito ĩkapani apaka. Panika. Pisikaro oa txineiro Teoso misãkiretiko aikoti nĩkatakanimoni —itxa Xesosi.

Ininiã Petro kamari Xesosi sãkire iaõka.

18

Kiripa Kãkiti Apiatakari Txataua?

(Marko 9.33-37; Arókasi 9.46-48)

¹ Iuasaaki Xesosi moianariakori apoka iuamoni.

—Teoso auĩtetxi ininiãtaãua, kipa kãkiti apiatakari txataua? —itxana.

² Xesosi akiritari amarini axapitiri. Ninoa apisatoõ taka itxari.

³ —Atãopitikara nota sãkire. Himaerekani himatakanapanisaaki, Teoso nireẽkiti himakamakanisaaki, amarini axapitiri atoko himinakanisaaki, kona hĩsapani Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. ⁴ Ia amarini axapitiri !iuikaua. Kãkiti ia amarini atoko inakarira, iuaka poiãotakiniãua, iuara apiatakari itxaua Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. ⁵ Nota nireẽkiti pikamakasaaki, pipoxokoniritika papakapiniãri amarini ia atoko inakari pinakasaaki, papakapano nota apaka —itxa Xesosi.

Maerekati Oerekakari

(Marko 9.42-48; Arókasi 17.1-2)

⁶ Xesosi sãpirenauatapanika:

—Kãkiti txĩkitakiniãri amarini, nota sãkire auĩãkari, maerekati ikamini, ! apakata. Erekamariko kai mitari iua kãkiti maerekati oerekakari iaixirikanokitaãkamako, iposo atoko ipoa apanĩkakiã okaãkamako ipinini ĩkapani. ⁷ Kãkiti ikini itixiti auakani misiritaãkako, kotxi auari kãkiti maerekati apanakini kamini txĩkitakakani. Auapika kãkiti ikara atoko inakani. Ninoa misiritaãkako. ⁸ Piuako txĩkitakiniãri maerekati pikamini, ininiã pitsotakari, oka pitxariko. Pikiti txĩkitakiniãri maerekati pikamini, ininiã pitsotakari, oka pitxariko. Kotxi maerekati pikaminiã arikatxi maxipokatimoni pokaãkako. Apiaerekata mauakotikai pauini ãtipirika Teosokata. Apiaerekata makititikai pauini ãtipirika Teosokata. Pauiritiniãri maerekati pikamini txĩkitaãkari pitekata ikaikotiniã, ininiã pite kamari maerekati apaka, ininiã arikatxi maxipokatimoni pokaãkako. ⁹ Iua atokokana poki txĩkitakiniãri maerekati pikamini, pimaporoka, oka pitxariko. Kotxi maerekati pikaminiã, arikatximoni maerekani misiritikoãtaã pokaãkako. Apiaerekata Teosokata ãtipirika pauini ãti pokinoka pauini. Kona paupiritapiri maerekati pikamini txĩkitaãkari pitekata ikaikotini —itxa Xesosi sãkire.

Soti Auĩte Pĩpinanaãkari

(Arókasi 15.3-7)

¹⁰ —Ikinipoko amarini pipaxitako, kotxi niri tixine aua niri nitiriakori. Ninoa nĩkatari amarini. Niri apisatoõ ãtipirika initiriakori auapika, ininiã kãkiti mapaxitakaniãri amarini, isãpiretarina niri. ¹¹ Nota hĩtari iaixitikiri napoka ĩkorapokoriti kãkiti pĩpinanaãkani atoko inakani napokini ĩkapani, kotxi ĩmarotarina Teoso kimapore.

¹² —Kiãtokopa itxa hĩxinikakiti? Kiki aua ipiraakori soti auĩte seĩ pakini. Txamari ãtika pĩpinanaka. Kiãtokopa itxa? Itakanapari ipiraakori novẽta novi pakini. Isari oxiratarimoni. Initari iua pĩpinanaãkari. ¹³ Ipiraakori novẽta novi na pĩpinanaka, ininiã ipoxokoniuata. Apokasaakiri iua pĩpinanaãkari, iteene ipoxokoniuata. ¹⁴ Iua atokokana hĩri iaixitikiri kona nirekari amarini ãtika pĩpinanakini. Hĩri nirekari imakinika amarini imarotiniri ikimapore iuamoni sikari apo —itxa Xesosi sãkire.

Maerekati Pitemoni Kamakari

¹⁵ —Pitari nisäkire auiaäkari kaminiäri maerekati pitemoni, ininiä pisa iuamoni. Pitenoka pisa iuamoni. Iuanani pimisäkiretako. Põtäkikiniri ikîpitakasaaki, pimoianari iuaikana itxapekaua. ¹⁶ Põtäkikiniri imakîpitakanisaaki, ipi kâkiti panikako iuamoni. Ipi minakanisaaki ätika panika iuamoni. Ininiä iuaikana põtâkikari iua maerekati kamakari. Iuasaaki pitekata sikani apaka ôtâkikari. Kotxi Teoso sâkire iõkatsopatakori oerekaua kâkiti sâkire kenakotakani, kâkiti kamakiti itikakani ipi äti pakini auiniä, apakata apanakini atâo inakari imarotini ikapani. Ipi äti minakanisaaki, ipi apakata. ¹⁷ Ninoa pitekata sikani sâkire imakîpitakanisaaki, pisâpiretana kâkiti Teoso misäkiretikoataâ apotiitakaniua. Ninoa ikinipoko Teoso sâkire auiaäkani ôtâkikariko iua. Imakîpitakanisaakiri ninoa sâkire, himarotari atâo maerekati kamakari itxaua iua. Teoso sâkire mauiaäkati atoko itxaua iua, kotxi kona inirekari ôtâkikiko. Ate mokaiaäkari moianari atoko itxaua —itxa Xesosi sâkire.

Pauritakiti, Pimauritakiniti Pakini

¹⁸ —Atâopitikara nitxai hîte. Ìkorapokoriti kâkiti kamakiti himauritakiniti, Teoso tixine apaka lauritaäka. Ìkorapokoriti kâkiti kamakiti häuritakiti, apaka auritaäka Teoso tixineë.

¹⁹ —Apikomoni ia nisâpiretai. Pite xinikakittixikana äti xinikiniä apaka, hinirekakiti hamanainiäri Teoso, niri iaxitikiri sikapitikai hamanaäkiti. ²⁰ Kâkiti apotiitakasaakiua nota ixinikinina ikapani, nota ninoakata aua. Atxiiti ipi ätinoka aua. Atxiiti ipinoka aua. Iuaritika nota aua ninoakata —itxa Xesosi.

Nitiritxi Äti Matiretakiti

²¹ Petro sari Xesosimoni, pimaä itxari Xesosi:

—Apiananiri, kipakinikatapa napakapari nitari, maerekati ikaminano ätipirika inakasaaki? Setxikata atxiiti?

²² Ininiä Xesosi:

—Kona, kona setxikatani papakapari iua. Setxikata setëta papakapari iua, ininiä ätipirika papakapariko.

²³ —Apikomoni noerekai papakapiniri kâkiti, maerekati ikamakasaaki pitemoni. Teoso auitexi ininiua patrão ia atoko inakari itxa. Ia patrão nirekari initiriakori ikkitxitiniri iua. ²⁴ Ininiä iua iaõtaro txineiro isikakitopeka. Iuasaaki initiri minaäka iuamoni. Mitxipeka iua patrão sikari tesi mirão txineiro ota iua initiripokoni. Txineiropokoni. Oa txineiro isikasaaki, itxari initiri: “Äti õti iuaikana pisikano oia nitxineirote,” itxari initirimoni. Txamari, !isikaro, kotxi !oãuaika. ²⁵ Kona katxineiroteri. Ininiä ipatrãoote paniätari ivëtxitiko iua, itanoro, imiakori, itii ikinipoko, ipatrãoote ikkitxitini ikapani. ²⁶ Iua initiri ikara inakari sâkiretxiti ikenakotakasaaki, ipatrãoote apisatoõ ikapotoreëkaua. Itxari iua: “Piätaparoko. Ikinika pitxineirote nisikaiko,” itxari ipatrãootemoni.

²⁷ —Ininiä ipatrãoote amonikari. “Kona ninirekaikaro nitxineirote pisikinino.” Ininiä auiritari isini.

²⁸ —Ininiä sipe itxa. Iua nitiritxi mitxi sikapekaro txineiro iua inakito seï ota äti ipatrãoote nitirimoni. Poiãonoka oa txineiro. Iuasaaki, aapokomoni isikasaaki, aõkitari iua äti nitiritxi ipatrãoote nitiri. Imaikari inoakiä. “Uatxa pisikano nitxineirote,” itxari.

²⁹ —Ininiä imoianari kapotoreëkaua iua apisatoõ. “Piätaparoko. Ikinika pitxineirote nisikaiko,” itxari.

30 —Txamari mitxiri nitiritxi: “!Niãtapaikaroko,” itxari. Ininiã kateiamoni ieretakakitãkari imoianari txineiro xika. “Ikinika nitxineirote pisikasaakikanoko, pikatxakako,” itxari. 31 Ikara inakari ene apanakini iua patrão nitiriakori kenakotakasaaki, ninoa naiataua. Ininiã isana ipatrãotemonina. Isãpiretarina initiri iokanatiniri ãti initiri kateiamoni. 32 Ininiã iua patrão akiritari iua initiri: “Pite maerekati pitxaua, kotxi kita pite amanaãno nota niamonĩkini, ininiã piĩkitxitinino !niniřekaika. 33 Kinirepa kona pite amonĩkari pimoianari nota amonĩkini atokokana? Kona erekal,” itxari.

34 —Ininiã ipatrãote iteene naiataua. Iokanatarari iua kateiamoni imisiritikomoni ipatrãote txineirote okinika imasikakanisaaki.

35 Ininiã Xesosi xipokapiretari ia isãpirena:

—Niri iaxitikiri iua atokokana txaiiko hĩte, maerekati ãti kamakasaakii hĩtemoni himamaxinĩkaretakanĩã hãkixinireẽ —itxa Xesosi.

19

Kiki İtanorokata Itakanapakakini

(Mateo 5.31-32; Marko 10.1-12; Arókasi 16.18)

1 Ikara inaka atoko Xesosi potorika Karirėia tãpa. Isa Xotėia tãpamoni uini Xotão ipiniã. 2 Iuaã itomaneri kãkiti sari iuamoni. Erekapeka itxĩkitakana amianatakani.

3 Pariseoakori apaka sari iuamoni. Inirekarina Xesosi kerokiniri isãkire. Ininiã ipimaãrina Xesosi:

—Auritaãka atxĩiti kiki takanapiniro İtanoro, itakanapiniro inirekasaaki? —itxarina.

4 Ininiã Xesosi:

—Hĩte imarotapekari ia Teoso sãkire iõkatsopatakori: Kitxakapiriřka merepitipanika ikinipoko Kamakari kamari kãkiti, kiki inini, sito onini apaka ikamari kãkiti.

5 Ikara atoko ininiã, kiki takanapari iri, inoro pakini, İtanorokata auni İkapani, ininiã ninoa ãtika atoko itxauana,

itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori. 6 Ininiã kona ipi !itxaikauana. ãtika itxauana. Ikara atoko ininiã, !erekari kãkiti kaiarikiniri Teoso apotiitakini —Xesosi txana ninoa.

7 Ininiã ninoa pariseoakori pimaãri:

—Ikara atoko ininiã, kinirepa Moisesi paniãtari kiki iõkatsopatiniri aãtsopa, İtanoro itakanapini aãtsopate, ininiã eereka auiritari iua iokanatiniro oa?

8 Ininiã Xesosi apakapiretana:

—Moisesi auritai hĩtanoro hĩtakanapini, kotxi paikori hĩxinire. Teoso nireẽkiti himanirekakani xikara, Moisesi auritai hĩtanoro hĩtakanapini. Txamari kitxakapiriřka merepitipanika kona kiki takanaparo İtanoro. 9 Ininiã nitxai hĩte, kiki takanapiniãro İtanoro, ãtikata masiriřkatoka, iua kamari maerekati. Itakinĩãro ãto sito, maerekati apiata ikama, kotxi !imaãkatari Teoso paniãtakiti. Oa itakanapakito taãkari apaka kamari maerekati —Xesosi txana ninoa.

10 Ininiã imoianariakori ikara ikenakotakasaakina, itxarina Xesosi:

—İtaniritxi, İtanorotxi !auritaãka itakanapakakinina, ininiã erekapiimana imĩtaniriuatakanina —itxarina.

11 Ininiã Xesosi:

—Erekapitkari kãkiti İtanorouatini. ãtikakanoka Teoso kona nirekari İtanorouatinina. 12 İxika auapitika kãkiti mĩtanorouatakani. Kotxi ãtikaka kiki auakasaaki, iĩtona kona apakata ninoa takiniro sito. Apanakinipekana ikisauakatsikitiko xika kona ninoa posota itakinirona sito. Apanakinipekana

kona nirekari itanorouatini Teoso auñtetxi ininiãua ãtipirika isãpiretini ïkapani. Teoso manirekakaniãri pite itanorouatini, ininiã kona pñtanorouatape —itxa Xesosi.

Xesosimoni Amarini Apokini

(Marko 10.13-16; Arókasi 18.15-17)

¹³ Iposo atoko kãkiti minana amarini Xesosimoni. Inirekarina ninoa kii nopini iuako itakini. Inirekarina Xesosi misãkiretiniri Teoso amarini ïkapani. Txamari imoianariakori txitana. !Auiritana amarini anikinina Xesosimoni.

¹⁴ Ininiã Xesosi txana imoianariakori:

—Hãuiritanako amarini notamoni apokini. Kona hñotokakapena notamoni apokinina. Kotxi kãkiti Teoso auñtetakani amarini atoko itxauana —itxana.

¹⁵ Ininiã iuako itaka ninoa kii nopini. Iposo atoko ïkorape itxa.

Ãtokori Ito Txineiroteri

(Marko 10.17-31; Arókasi 18.18-30)

¹⁶ Ãtokori apoka Xesosimoni.

—Koerekareri erekarii, kiripa erekari nikama ãtipirika Teosokata nauini ïkapani? —itxari.

¹⁷ Ininiã Xesosi:

—Kininiãpa “erekari” pitxano? Kãkiti erekari !auari. Teosonanira erekari. Teosokata ãtipirika pauini pinirekiniã, pikamariko Teoso paniãtakiti.

¹⁸ —Ïkiripa? —itxa.

Ininiã Xesosi:

—! Pokaniuatape. !Pisirñkape ãti itanorokata. !Piñtiriuatape. Poxiene ! pikamape. ¹⁹ Piri, pinoro pakini pipaxitako. Pitiretanako apanakini, piteka pitiretiniua atokokana, pitxapaniko —itxari.

²⁰ —Nikamapitikari ïkara atoko pinakiti. Kiripa apikomoni nikamaã Teosokata ãtipirika nauini ïkapani? —itxari.

²¹ —Ikinika kinirão kamaka pinakasaaki, ikinika pitii pivẽtxitako. Txineiro papakapakito pisika kãkiti matxineirotenimoni. Ikara atoko inakari pikaminiã, Teoso tixine papokasaaki ikinipoko erekari auiniiko pite. Pitii pivẽtxitaka atoko, notakata sa pitxako —Xesosi txari.

²² Iua ãtokori ikara ikenakotakasaaki, isipe. Imatinaninoka itxari ãtokori, kotxi kaiãori itii. !Nirekari itii ivẽtxitini. ²³ Ininiã Xesosi txana imoianariakori:

—Atãopitikara ia nitxai hñte. Pamimari katxineiroterini auñtetiniri Teoso.

²⁴ Apikomoni nisãpiretai. Atauako kamero napatari ãkorike sonakiã? Apia mimari kãkiti katxineiroterini auñtetiniri Teoso —itxana.

²⁵ Xesosi moianariakori ikara ikenakotakasaakina, itsorñkaãtana. Ninoa uãkatari katxineiroterinimoni txineiro aua, kotxi Teoso apokaerekatana ninoa, ininiã txineiro isika ninoamoni, ninoa uãkatakiti. Ininiã ninoa pimaãri: —Katxineiroteri maposotakaniãri Teoso tixinemoni isini, kipa posotari iuaã isini? —itxanãtana.

²⁶ Xesosi atamatana. Apakapapiretana:

—Kãkitika kona posotari. Teoso posotari ikinipoko ikamini.

²⁷ Petro misãkiretari Xesosi:

—Atepekana, ate takanapapekari ikinipoko pitekata asini ïkapani. Ikara atoko aniniã, kiripa ate apakapako? —itxari.

²⁸ Ininiã Xesosi:

—Atãopitikara nitxai hñte. Nota, hñtari iaxitikiri niitopãkako auñtetxi itopanere nopini. Iuasaaki ikini itixiti amaneri itxauako. Ikinipoko atamatananoka nota hñtari iaxitikiri iotximere. Iuasaaki hñte nisãkire kñpitakanii apaka topãkako auñtetxi itopanere nopini. Iua iitopaneretxi tosi pakini.

Tosi nirimanetxi Isaeo tixine auakani auñteakori hñtxauako. ²⁹ Atxiñti nota ñkapani pitakanapari paapoko, pitariakori, pitaroakoro. Atxiñti nota ñkapani pitakanapari piri, pinoro, pamarite. Atxiñti pitakanapari pikikiote nota ñkapani. ñkara pitakanapakasaaki nota ñkapani, apiata papakapariko. Itori papakapariko. ñkara atoko pininiã nota ñkapani, ãtipirika paua Teosokata. ³⁰ Itori kãkiti apiarini uatxa, itixi xipokini õtisaaki poiãorini itxapekauana. Uatxa itori kãkiti poiãorini, apiarini itxapekauana itixi xipokini õtisaaki —itxa Xesosi sãkire.

20

Ova Takakoriãtaã Parĩkauatakani

¹ Xesosi txari:

—Teoso auñttxi ininua ia kakikioteri atoko itxa. Ia kakikioteri takapekari txipokori ova inakoro ikikioteẽ. Ovanoka itaka. Oiõpeka onakasaaki, iua kakikioteri potorika ñkanõkapanika. Initari parĩkauatakani ova amakani ñkapani. ² Aõkitakasaakina, ipimaãna: “Hinirekatari parĩkatxi?” itxa.

—“Ari, anirekapitikari,” itxana.

—“Atauako ãtoka txineiro ota pirata kamakori apakata ãti õti pokamara piparĩka ñki ñkapani?” itxana.

—“Ari, apakatapitika,” itxana. Kotxi ãtoka ota pirata kamakori iuasaaki atão parĩkatxi ñki ãti õti pokamara kãkiti parĩkauatini ñki. Ininiã itakaremoni iokanatana iparĩkauatinina ñkapani.

³ —Novi oarape inakasaaki iuañkana ipotorika. Nipokori vñtxitikoãtaãmoni isa. Iuaã atamatana kãkiti maparĩkauatakani. ⁴ Ininiã imisãkiretana: “Hñte apaka atxiñti nirekatari hñparĩkauatini nitakareãtaã, ininiã niñkitxitai atão inakari hñparĩka ñki,” itxa. Ininiã ninoa apaka sari.

⁵ —Apaniãxitipeka inakasaaki iuañkana iokanatana apanakini parĩkauatakani itakaremoni. Itinñkitakasaaki iuañkana iokanatana apanakini parĩkauatakani itakaremoni. Mitxi isãkire atokokana itxa isãkire ninoamoni. ⁶ Mapiãnikata takotepeka inakasaaki iuañkana isa parĩkauatakani ininini. Apokapanikana maparĩkauatakani. Ipimaãna: “Kinirepa ia õti maparĩkauatanika hñtxa?” itxana.

⁷ —“Kotxi kona kãkiti sikaua parĩkatxi,” itxarina.

—“Nitakareãtaã hñsa. Iuaã hñparĩkauata. Hñte apakapariko hñparĩka ñki erekari,” itxana.

⁸ —Ñkanõkapeka inakasaaki kakikioteri akiritari initiri apiari: “Parĩkauatakani pakirita. Piñkitxitana. Merepanika piñkitxitana kãkata parĩkauatakani. Eereka piñkitxitana tinñkitita parĩkauatakani, pitxaãpotako,” itxari.

⁹ —Kikata parĩkauatakani imakinikana apakapari ãtoka txineiro ota pirata kamakori. ¹⁰ Kikiãkini ñkanõkapanika parĩkauatakani ikara itikasaakina, oãkatarina: “Ate apakaparoko apiatako aparĩka ñki,” itxamana. ãtoka txineiro ota pirata kamakoro imakinikana apakapana. ¹¹ Txineiro apakapakana atoko, omanãkarauatana. “!Erekari kakikioteri,” itxanãtana. ¹² Ininiã ninoa txari iua: “Naia kãkata parĩkauatakani poiãoka iparĩkauatana. ãto oaranoka iparĩkauanãtana. Ate parĩkauata ikiniõtika kapatakariã. Ate parĩkauatapitipo, txamari pite ikitxitaua ate naia piñkitxitini atokokana. Kona erekai,” itxarina.

¹³ —Iua kakikioteri apakapapiretana: “Nitiretakini, kona nota misiriene-tai hñte. ñkanõkapanika nipimaã: ‘Atauako ãtoka txineiro ota pirata kamakori apakata ãti õti pokamara piparĩka ñki ñkapani?’ nitxai mixikanani. Ininiã hñte: ‘Ari, apakatapitika,’ hñtxa. Ininiã na nimisiriene-tai hñte. ¹⁴ Ininiã txineiro nisikakito hanikaika. Haãpokomoni hñsipeka. Nota nirekari niñkitxitinina hñte

tikini parĩkauatakani hĩte niĩkitxitini iaõka. ¹⁵ Atauako kona erekari nota txineirote ninirekakitimoni nisikini? Hĩte xikotano, erekari nikamini xika,” itxana ninoa.

¹⁶ Xesosi xipokari isãpirena:

—Itori kãkiti apiarini uatxa, itixi xipokini õtisaaki poiãorini itxapekauana. Uatxa itori kãkiti poiãorini, apiarini itxapekauana itixi xipokini õtisaaki. Teoso aiatana kaiãopokori kãkiti itixine isinina ikapani, txamari poiãonoka iua mereẽ —itxa Xesosi.

Iuaĩkana Xesosi Sãpiretari Ipinini

(Marko 10.32-34; Arókasi 18.31-34)

¹⁷ Xesosi Xerosareẽmoni ikimaporitakasaaki, akiritana imoianariakori. Ninoanoka imisãkireta.

¹⁸ —Hĩkenakotari nisãkire. Xerosareẽmoni asako. Iuaã nota hĩtari iaxitikiri mĩkapiritaãkako. Sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakimoni nisikaãkako, ininiã ninoa apotiitaua. Iuasaakiko ninoa txari: “Okaãkapitikako.” ¹⁹ Eereka ninoa sikano Xoteo minakonimoni. Ninoa napetano. Ixirokitatanona aãpitsaã. Iposo atoko aamina ĩpiriãmitakariã tokakita ninaãkako, oka itxanonako. Ipi ãti õtisaaki nõkitikauako, iuaĩkana aua nitxako —itxa imoianariakorimoni.

Txiako, Xoão Pakini Amanaãkiti

(Marko 10.35-45)

²⁰ Eereka Sepeteo ĩtanoro apoka Xesosimoni. Ominana imi Txiako, Xoão pakini. Ninoa Txiako, Xoão pakini Xesosi moianariakori. Okapotoreẽkaua iua apisatoõ.

—Atauako ninirekakiti pikaminano? —otxari.

²¹ —Kipa pinireka? —itxaro.

—Ikinimane auĩte pinakasaakiaua, ninirekari naia ipi namariteni auĩtetxiakori ininiãuana pitekata. Pauiritatana pitekata ĩtopãkinina, ãti pikikomoni inini, ãti pisaneremoni inini? —otxari.

²² Ininiã Xesosi apakapapiretana ninoa:

—!Himarotari hamanaãkiti. Mapaõti napa atoko iteene nimisiritaãkako. Atauako hĩposotatari hãtatsiitirini notakata? —itxana ninoa.

—Aposotapitika —itxarina.

²³ —Atãopitikara hãtatsiirauata notakata, txamari kona notani mereẽna kãkiti nikikomoni, nisanaremoni topãkakani ĩkapani. Nirira mereẽpekana ninoa kãkiti notakata topãkini ĩkapani —itxana.

²⁴ Apanakini Xesosi moianariakori kenakoenetari Txiako, Xoão pakini amanaãri Xesosi auĩtetxi ininiãuana ĩkapani, ininiã omanatana. ²⁵ Ininiã Xesosi akiritana ninoa imakinikana iuamoni.

—Himarotari Xoteo minakanuia auĩteakori paniãtari kãkiti ikinika auĩteakori nireẽkiti ikaminina ĩkapani. Kona atão ĩtoretana kãkiti. Kãkiti kona kamari auĩtetxiakori mauiritakiniti. ²⁶ Kona ninoa auĩtetxiakori atoko ! hĩtxape. Atão apiari pininiua pinirekiniã, pimoianatariko apanakini.

²⁷ Apanakini auĩte pininiã pinirekiniã, nitiritxi pitxauako merepanika.

²⁸ Ikara atoko nitxa nota hĩtari iaxitikiri ĩkorapokoriti napokasaaki. Ninitiri ! auari. ĩkorapokoriti napoka, kãkiti nitiri nininiua ĩkapani, kãkiti nitiretini ĩkapani. ĩkorapokoriti napoka nipinini ĩkapani, kaiãopokori kãkiti mapinakani ĩkapani, kotxi nota ĩkitxirauata ninoa mapinakani ĩkapani —itxana ninoa.

Ipi Mõsiãreni Xesosi Makananitini

(Marko 10.46-52; Arókasi 18.35-43)

²⁹ Xerikoo sitatxiti ipotorikasaakina, itomaneri kākiti sari Xesosikata, imoianariakori pakinikata. ³⁰ Iuasaaki ipi mōsiāreni topākanāta kimapori tiniāpo. Xesosi napaāpotini ikenakotakasaakina, akiritana:

—Apiananiri, aāuīte Taviini apika mekanirii, piamonīkaua ate —itxarina.

³¹ Kākiti iuaā pinitana:

—Himaātako —itxana.

Txamari apiata akirikatana:

—Apiananiri, aāuīte Taviini apika mekanirii, piamonīkaua ate —itxarina.

³² Ininiā Xesosi iotoka. Akiritana ninoa mōsiāreni. Apokana iuamoni.

—Kipa hinireka nikaminii hīte? —itxa.

³³ —Apiananiri, aītikapokotini anireka.

³⁴ Ininiā Xesosi amonīkana. Okina nopini itakari iuako. Iuasaakipeka kōsiārepekana, sa itxana Xesosikata.

21

Xesosi Xerosareē Apokaāpotini

(Marko 11.1-11; Arókasi 19.28-40; Xoāo 12.12-19)

¹ Xesosi imoianariakorikata imatokoāpotari Xerosareē. Apokana Petx-
ipaxee inakori aapokotxiti, ōtanoxiratari takote Oriya inakori xiratamoni.
Iuaā Xesosi iokanātana ipi imoianariakori aapokotximoni.

² —Hīsa ikiraā kaixiti auakari aapokotxtitiā. Iuaxiti hāpokasaaki, hāpokaroko
xomēta iaxiriākoru oimikata. Hīkoxirikana. Uaimoni mina hītxanako. ³ Āti
misākiretakasaaki: “Kinirepa hīkaxirikatari pirātxi?” Ininiā hīte: “Apiananiri
nirekana,” hītxako. Ininiā iua auiritai himinina —itxana ninoa.

⁴ Kītxakapirīka Teoso sākire sāpiretakari sāpiretakekari ikara atoko inakari.
Ininiā iua sāpiretakiti kītxakapirīka atāo inakari apokapeka. ⁵ Iua txari:

Hītxariko Xerosareē auakanimoni: “Hātamata. Hīauīte apokaāpota hītemoni.
! Kaneenamari. Xomēta nopini iitopākanāta. Xomēta ākiri nopini
isaāpota,” hītxako ninoamoni,

itxa Teoso sākire sāpiretakari kītxakapirīkapeka.

⁶ Ininiā Xesosi moianariakori sari. Ipaniātakiti iaōka ikamana. ⁷ Ininiā im-
inaro xomēta oimikata. Itakarina imākana inopinina Xesosi topākini ĩkapani.
Ininiā Xesosi topāka xomēta ākiri nopini. ⁸ Itomaneri kākiti katamēkari
imākana kimapori āpo. Apanakini sauakari aāxike. Ikasirīkaxikeāpotarina
aāxike kimapori āpo. Ikara atoko ikamana, Xesosi paxitiko oerekinina
ĩkapani. Imākana nopini, aāxike nopini, xomēta napaāpota. ⁹ Kākitipokoni
ĩkiikakani. Kākitipokoni Xesosi tikini ĩkani. Imakinika saāpotakasaakina,
akirikatana:

—Peerekari Tavii apika mekaniri. Teoso posotiierekata ĩkari, Teoso nireēkiti
kamakari iua. Teoso sikariko erekari iuamoni. Peerekari Teoso, iaxiti apiko
nopinixiti auakari. Apiananiri itxaua —itxaāpokatana.

¹⁰ Ininiā Xesosi apokapeka Xerosareē. Iuasaaki ikinimane Xerosareē
auakani tsorīkaāta.

—Kirinapanipa ikira kiki inatari? —itxanātakakana.

¹¹ Kākiti Xesosikata ĩkani sāpiretana:

—Xesosikara ikira. Teoso sākire sāpiretakari, ikira. Nasaree sitatxitikiri,
Kariréia tōpa auakari ikira —itxana.

Pirātxi Vētxitakani Omitikiko

(Marko 11.15-19; Arókasi 19.45-48; Xoāo 2.13-22)

¹² Xesosi İroã aiko ãki Teoso misãkiretikoãtaã. Omitikenatana tiitxi vëtxitakani. Amotiitakani Teoso misãkiretikoãtaã auakani omitikenata. İkitakari txineiro vëtxitakani mesate. Kamoa vëtxitakani topãkini apaka ikitaka.

¹³ Xesosi misãkiretana:

—Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Ia naapoko, “Teoso misãkiretiko aikoti” akırıtããkako, itxa. Txamari hİte txİkitakari ia aiko kİtiririni iomaãtiniãtaã ininiua —itxa Xesosi.

¹⁴ Mokirini, kãkiti maİpokotakani pakini apoka Xesosimoni Teoso misãkiretiko aikotiã. Erekapeka itxİkitakana ninoa. ¹⁵ İuasaaki amarini Teoso misãkiretikoã auakani iteene akırıkata:

—Peerekari aãuİte Taviini apika mekaniri —itxanãtana.

Sasetotxi auİteakori, kaiõkatsoparerini pakini itikari Xesosi posotiire, kãkiti erekapeka itxİkitakani. Ninoa kenakotari amarini akırıtakiti:

—Peerekari aãuİte Taviini apika mekaniri.

İniniãkara ninoa omanãkarauata. ¹⁶ İniniã imisãkiretarina Xesosi:

—Pikenakotatari ikara amarini akırıtakiti? —itxana.

—Nikenakotapitikari. Hİte atatsopatapekari ia Teoso sãkire iõkatsopatakori: Åtokoriakori, amarini pakini, ninoapeka apaka txariko: “Peerekari iua,” itxanako,

itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori. İniniã Teoso sãkire iaõka ninoa kamanãta. İniniã erekapitikari ninoa akırıtakiti —itxa Xesosi.

¹⁷ İposo atoko itakanapana. İkorape itxa. İtakanapari Xerosareë. İsa aapoktximoni Petãnia inakorimoni. İuaã itxiaka.

Piko Mina Marito Pirena

(Marko 11.12-14, 20-25)

¹⁸ Katimatınıkata iuaãkana Xesosi sari sitatximoni. İpixinipokoriti inatxita.

¹⁹ Atamataro piko mina kimapori İtiniãpo. İsa oamoni txipokori itximini İkapani. Txamari otsopanani auaro. İuasaaki itxa:

—Kona kariikaiko —itxaro.

İuasaakipeka otxiaroka.

²⁰ İmoianariakori ikara itikasaakina, itSORİKİtaãtana.

—İi natokopa otxape katimari otxiarokini? —itxanãtana ninoa.

²¹ İniniã Xesosi:

—Atão nisãpiretai. Teoso sãkire hãuikiniã, hİte posotari hİkaminiri mixikanani nikamakiti atoko inakari. Piko mina txiarokini nitxİkitakini atoko, hİposota hİkamini. Teoso sãkire iteene hãuikiniã, apiata hİkamako. Hİposotamariko hİpaniãtiniri ikira ixirata: “Põkitikaua. İpoamoni oka pitxaua.” İuasaakipekamako ixirata ipoamoni oka itxamauako. ²² Pite atão pauikiniãri Teoso sãkire, iua pimisãkiretakasaaki, İkinipoko pamanaãkiti Teoso sikai —itxa Xesosi.

Xesosi Paniãtakari Moerekakoni

(Marko 11.27-33; Arõkasi 20.1-8)

²³ Xesosi İroã Teoso misãkiretiko aikotiã. Kãkiti oerekasaaki, sasetotxi auİteakori, kiomãtxiakori pakini apoka iuaã. İpimaãrina Xesosi:

—Kipaniãpa pikamari İkora pikamakiti? Kİpa paniãtai? —itxarina.

²⁴ İniniã Xesosi:

—Nota apaka pimarauatako hİtemoni. Åtinoka nipimaãiko hİte. Nota pimaãkitiko hİtemoni hİsãpiretiniãno, nota apaka sãpiretai hİte hİpimaãkiti notamoni, ininiã nisãpiretai nota paniãtakari uãka apaka. ²⁵ İa nipimaãi hİte: “Kİpa paniãtari Xoãoni ipatxisaruatini? Teosokani paniãtari Xoão? Kãkitikani paniãtari Xoão?” —itxana.

Ininiã ninoa misäkiretakakaua:

—“Teoso paniätari,” aniniã, “Kinirepa kona häuikatarisäkire?” Xesosi txa-maua eereka. ²⁶ “Käkitora paniätari Xoão,” aniniã, apanakini omanatamaua, kotxi ninoa uäkataris Xoão Teoso säkire säpiretakari ininiua.

Ikara atoko itxana imisäkiretakakiniuana. ²⁷ Ininiã apakapapiretana:

—!Aimarotari iua paniätakari.

Ininiã Xesosi:

—Nota apaka kona säpiretai nota paniätakari uäka.

Iri Säkire Kïpitakari, Iri Säkire Makïpitakati Pakini

²⁸ —Hïxinikariko ia nisäpiretakitiko: Kiki auari ipi imi. Akiritari anekari. “Namarite uatxa piparïkauata nitakare ova auiniãtaã,” itxari imi.

²⁹ —Ininiã imi anekari: “!Nisapani. !Ninirekari nïparïkauatini,” itxari. Eereka ixinikaxitinãta. “Ari, nisapitakako,” ininiã isa iri takaremoni.

³⁰ —Iua kiki akiritari imi maneritakari. Ipaniätari iua atokokana. Iua imi: “Ari, nisapitakako.” Txamari, isari.

³¹ —Ininiã ïkiripa kamataris iri paniätakiti? —itxa Xesosi.

Ininiã ninoa kiomãtxiakori, sasetotxi auïteakori pakini apakapapiretari:

—Anekarira.

Ininiã Xesosi:

—Atãopitika nisäpiretai hïte. Kïtiriri apokako Teoso auïtetxi ininiãtaãua hïte apisapanika. Kanokarero apokako Teoso auïtetxi ininiãtaãua hïte apisapanika. ³² Kotxi Xoão kapatxisarerini apoka hïtemoni. Oerekai erekari kimaporiti. Txamari kona hïte auikarisäkire. Kïtiriri, kanokarero pakini auikarisäkire. Iuasaaki himarotari ninoa maerekati kamakani takanapiniri imaerekanina. Ikamarina erekarinoka. Hïte itikapekari. Txamari hïte kona takanapari himaerekani. Kona häuikaris Xoão säkire, ininiã iua kiki säkire makïpitakati atoko hïtxa, kotxi hïsäkire: “Akïpitapitikari Teoso säkire,” txamari kona hïkïpitari —itxa Xesosi.

Parïkauatakani Maerekani

(Marko 12.1-12; Arókasi 20.9-19)

³³ —Äti säpirenatxi atão inakari oerekiko nisäpiretai. Hïkenakota —Xesosi txana.

—Kiki kakikioteri takaro txipokori ova inakoro. Ovanoka itaka. Iposo atoko ipiriketaro. Eereka iuaãtaã ikamari ova katsonakiko. Iposo atoko ikamari aapokotxi ôtanori, ikinipoko itakare atamatini ïkapani. Iposo atoko ïkitxitana kikiäkini itakare nïkatakani ïkapani. Ininiã ninoa nïkataris itakare. Eereka kakikioteri sari äti itixiti. ³⁴ Ova manapi inakasaaki, iokanataka initiriakori itakare nïkatakanimoni, ova apakapinina ïkapani.

³⁵ —Txamari, ninoa maïkapena initiriakori. Ixirokitatarina äti. Okapirina äti. Äti kai soroã ikiporonakana. ³⁶ Iuaïkana iua kakikioteri iokanataka initiriakori. Iuasaaki ito iokanata. Mitxirini atokokana itakare nïkatakani txapena ninoani. ³⁷ Eereka imapotökire iokanataris imi ninoamoni. Iuäkataris: “Namarite iua, ininiã ninoa paxitaris iua,” itxa.

³⁸ —Txamari, imi atapakasaakina, imisäkiretakakana: “Erepani imi. Maökari, ininiã okinika itakare kaikotinãua atemoni.” ³⁹ Ininiã imaïkarina imi. Kikio xiripirexiti anikarina. Iuaã oka itxapirina.

Ininiã Xesosi pimaãri kãkiti iua takote auakani:

⁴⁰ —Ininiã iua kakikioteri ïkasaaki, kiãtokopa itxatanako ninoa kikiäkini? —itxa Xesosi.

⁴¹ Ininiã ninoa iua takote auakani apakapapiretari:

—Kakikioteri okanako ninoa maerekati kamakani. Iikitxitanako apanakini itakare nĭkatakani ĩkapani, ininiā ninoa sikapitikaroko ova oiōkasaaki — itxarina Xesosi.

⁴² Ininiā Xesosi:

—Hĭte atatsopatapekari ia iōkatsopatakori Teoso sākire:

Kai aapokotxi kamakani kona nirekari āti kai soro. Iua kai imanirekakiniti kai apiari itxapekaua. Apanakini kai soro maĭkakari itxaua. Teosokara txĭkitakari ikara atoko inini. Ikara peerekari atemoni.

Nota hĭtari iaxitiki iua kai atoko nitxaua. Peerekari Teoso, kotxi nota hĭtari iaxitiki kākiti manirekakiniti. Teoso txĭkitakano nota apiananiri nininiāua.

⁴³ —Ininiā nisāpiretai hĭte, Teoso kona hĭauĭte !itxauka. Iua mereēriko apanakini kākiti inakitiakori ĩkapani. Ninoa kamapitikari Teoso nireēkiti.

⁴⁴ Apikomoni Teoso sākire iōkatsopatakori sāpiretaua iua kai apiari atoko inakari. Itxari:

Kākiti iua kai nopini irikasaaki, ikarouata iua. Kai kākiti nopini irikiniā, !auaika kākiti,

—Xesosi txana ninoa.

⁴⁵ Sasetotxi auĭteakori, pariseoakori pakini kenakotakasaakiri ikara sāpirenatxi atāo inakari oerekiko Xesosi sāpiretakiti, ninoa !apokaerekatarina isāpirena, kotxi imarotarina ninoa takari nĭkatakani maerekani atoko inakani itxauana. ⁴⁶ Ininiā ia xika inirekarina imaĭkinirina. Txamari !imaĭkarina, kotxi ipĭkarina kākiti iuaā apotiitakaniua. Kākitimoni Xesosi atāo Teoso sākire sāpiretakari itxaua.

22

Kiiniri Ītanorouatiko Pirena

(Arókasi 14.15-24)

¹ Iuaĭkana Xesosi sākirauatakasaaki kākitikata, isāpiretari sāpirenatxi atāo inakari oerekiko. Itxari:

² —Teoso auĭtetxi ininiāua ia auĭtetxi atokokana. Ia auĭtetxi kamari kiiniri imi ĩtanorouatini ĩkapani. ³ Ipaniātari inĭtiriakori akiritinina ikemaĭtxitakini kiiniri ininina ikapani. Txamari ikemaĭtxitakini linirekari ikiniriteē isinina.

⁴ Iuaĭkana iokanitari apanakini inĭtiriakori ikemaĭtxitakinimoni. “Hĭtxanako: ‘Nĭpokori iposopeka. Nokapekari kema auĭte, kema auĭte ākiri pakini. Paĭpepokori. Imakinika nĭposotapekari. Hĭsapoka kiinirimoni,’ hĭtxanako.” Ininiā ninoa kamari isākire iaōka.

⁵ —Txamari ikemaĭtxitakini ! imaĭkapiretarina. Iparĭkamoni isana. Ātikaka sari kikiomoni. Apanakini sari ātiātaā tiitxi ivĕtxitinimoni.

⁶ Apanakinipekana maĭkapena inĭtiriakori, noropata, oka itxapena. ⁷ Iua auĭtetxi ikara inakariene ikenakotakasaaki, iteene inaiataua. Iokanitari isotatoneakori ninoamoni. Ininiā okapena ninoa kokanirini. Iotikapirina ninoa aapoko.

⁸ —Eereka iua auĭtetxi akiritana apanakini inĭtiriakori: “Kiiniri namarite ĩtanorouatini pirena iposopeka. Txamari merepitipanika nikemaĭtxitakini ! erekana. ⁹ Iua atoko ininiā, hĭsa ahoaātaā, kākiti napanakiniātaā. Hĭkemaĭtxitana ikinimane haōkitakini,” itxana ninoa.

¹⁰ —Ininiā isana ahoaātaā. Ikemaĭtxitana ikinimane aōkitakini. Apotiitarina kākiti itanapoko. Maerekani, erekarini pakini apotiitana. Anikana kiinirimoni, ininiā kākityokoni xāpoākata.

¹¹ —Iua auĭtetxi atamatana ikemaĭtxitakini. Atamatari kiki mākatxi ĩtanorouatikosaaki ieretaākori mieretaākati. ¹² Ininiā akiritari iua: “Nimoianari, kiātokopa piĭroā naapoko, kotxi mākatxi ĩtanorouatikosaaki ieretaākori kona pieretaka?” Iua kona kasākireri.

13 —Ininiã iua auñteti paniãtari iniritiakori: “Himañkariko. Hñaxirikariko iuako, ikitinota pakini, anika hñtxariko mapara. Piãkatximoni hñkariko,” itxana iniritiakori. Iuaãtaã kãkiti txiapatiniãtaã, kãkiti akerakitatsiriñtiniãtaã.

14 Xesosi xipokapiretari isãpirena.

—Itomaneri kemañxitakoni. Txamari poiãoka mereẽkoni —itxana ninoa moni.

Homano Auñte Ìkitixitiko Pirena
(Marko 12.13-17; Arókasi 20.19-26)

15 Ninoa pariseoakori sipeka. Eereka apotiitauana. Imisãkiretakakana. Ixinikaxitinãtarina:

—Anirekari Xesosi kerokiniri isãkire, aãpoñtiniri ìkapani. Ininiã kiãtokopa atxatari apimainiri ikerokiniri ìkapani? —itxanãtakakana.

16 Ininiã ninoa pariseoakori paniãtana ãtikaka ninoa oerekakini, apaka ãtikaka Erotxi sãkire auñãkani, Xesosimoni isinina ìkapani. Ininiã isana iuamoni. Imisãkiretarina. Pariseo sãkire iaõka isãpiretana.

—Koerekareri, aimarotari atãoenepitikara pisãkire. Atãoenepitikara pisãpiretari Teoso nireẽkiti akamini ìkapani. Pite na piãkaruata xatiki kãkiti sãkire xika. ãtinoka pisãkire pisãpireta ikinakariti kãkitimoni. Apanakinimoni pisãpiretakiti iuatxikana pisãpiretari apanakinapemoni.

17 Ininiã pisãpiretaua. Atãokani txineiro asikini Homanoakori auñtemoni, Sesa inakorimoni? Apakata amasikakaniri iuamoni? —itxarina iua.

18 Xesosi imarotari ninoa nirekari ikerokiniri isãkire. Ininiãkara itxana:

—Kinirepa hinirekari nikerokiniri nisãkire? Kona erekai hñte. Hñsãkirauatakasaaki, kãkiti erekarini atoko hñtxa, txamari maerekati hñkama.

19 Hñerekano txineiro ota Homano auñte asikini ìkapani.

Ininiã iminarona txineiro ota.

20 —Kisanõkapa ia? Kiuãkapa aua uai? —itxana ninoa.

21 —Ari, Homano auñte —itxana.

—Ininiãkara hñsakariko Sesamoni iua nakiti. Hñsakariko Teosomoni iua nakiti —Xesosi txana ninoa.

22 Ikara apakapapirenatxi ikenakotakasaakina itsoriãkaãtana.

—Paimañireri iua —itxanãtakakana.

Ininiã itakanaparina, sipeka itxana.

Ipñkari Õkitikiniua Mauikakoni
(Marko 12.18-27; Arókasi 20.27-40)

23 Iua õtisaakipeka ãtikaka satoseo apoka Xesosimoni. Satoseo inakoni ! auikari ipñkani iuañkana õkitikiniua.

24 —Koerekareri, Moisesinira oerekari ia sãkiretxiti: “Kiki meenetipanika ipininiã, iua itari takaroko tikinitakoro. Iua itari keene ininiã, itakauãkatari amarini iua itarini ipipekarini uãka,” itxa Moisesini. 25 Setxi itaritxiakori aua mitxi ìkorapokoriti. Apia anekatakari ìtaniriuata. Eereka ipipe meenetika, ininiã itari takaro iuani tikinitakito. 26 Iua atokokana iua itari ipipe meenetika. ãti itari iuañkana takaro iuani tikinitakito. Txamari iua atokokana ipipe meenetika. Iua atokokana txaãpota ikinika itariakori.

27 Eereka oa sito apaka opipe. 28 Ininiã ipñkani iuañkana õkitikasaakia iuañkana auãki ininina, ìkiripa õñtaniri aua oakata iuasaaki? Kotxi ikinimane ninoa setxi itariakori takapekaro oa —itxarina iua.

29 Ininiã Xesosi:

—Hñte kerokari, kotxi !himarotari Teoso sãkire iõkatsopatakori. !Himarotari Teoso posotiire apaka. 30 Ipñkani iuañkana aua inakasaaki, kona ninoa ìtaniriuataika. Teoso nitiriakori iaxitikini atokopeka itxanako. 31 Hñte !auikari

ipĭkani ōkitikiniua iuaĭkana auāki inini. Atauako kona hātatsopatanikari Teoso sāpiretakiti hĭtemoni? Iara isāpiretai:

³² Apraāo, Isaki, Xakoo pakini Teosonekarano nota, itxa Teoso. Ininiā Apraāo, Isaki, Xakoo pakini auākipanika itxana, kotxi auāki inakani Teosonera iua. Ninoa uatxa auāki inakani, kotxi kona ipĭkani Teosoneni Teoso —itxa Xesosi.

Iuaasaaki kākitipokoni kenakotari ikara Xesosi sākire. ³³ Xesosi sākire ikenakotakasaakina, itsorĭkāātana, kotxi paimatireri Xesosi apakapapiretakiti satoseoakorimoni.

Teoso Paniātakiti Apiari Akamini
(Marko 12.28-34)

³⁴ Xesosi iĭkiteritika apakapapiretari satoseo pimainiri, ininiā satoseo lipimaruataika. Pariseoakori kenakotari ikara, ininiā apotiitauana. ³⁵ Pariseo, Moisesi sākire oerekakari, iua nirekamari Xesosi kerokiniri isākire. Ininiā ipimaāri:

³⁶ —Koerekareri, ĭkiripa Teoso paniātakiti apiari txataua? Kipa apiaerekata Teoso nireĕkiti akamini? —itxa.

³⁷ Ininiā Xesosi apakapapiretari:

—“Pitiretariko Apiananiri piTeosone, ikinipoko pinireĕkitiā, ikini pākixinireĕ, ikinipoko pixinikakitiā pakini.” ³⁸ Ikara atoko inakari Teoso merepitipanika paniātaua akamini. Ia ipaniātakiti akamini apiari itxaua. ³⁹ Iuaĭkana Teoso paniātaua. Ia ipaniātakiti apaka apiari. Merepanika ipaniātakiti akamini atoko itxa. “Piteka pitiretiniāua atokotxĭkana, pitiretariko āti.” ⁴⁰ Iteene atiretiniāri Teoso, iteene atiretiniāri āti, ininiā akamapitikari panakini Teoso paniātakiti, Moisesinimoni isāpiretakiti. Iteene atiretiniāri Teoso, iteene atiretiniāri āti, ininiā akamapitikari Teoso sākire sāpiretakani paniātakiti apaka —Xesosi txari iua.

Teoso Mereĕkiti Tavii Apika Mekaniri
(Marko 12.35-37; Arókasi 20.41-44)

⁴¹ Pariseoakori apotiitapanikaua inakasaaki, Xesosi pimaāna ninoa:

⁴² —Teoso mereĕkiti pisāpiretano. Kiripa apika mekaniripa iua? —itxana ninoa.

Ninoa apakapapireta:

—Ari, Taviini apika mekanirira —itxana.

⁴³ Ininiā Xesosi:

—Ikara atoko ininiā, kinirepa Erekar Matamatakoti kamasākiretari Tavii: “Teoso mereĕkiti niauĭte itxaua,” ina sākiretini? ⁴⁴ Kotxi Tavii txari:

Apiananiri misākiretari niauĭte: “Nota kikomoni piĭtopākiniritika nixipokariko pimokaiakariakori. Nikamariko ninoa pikiti pitakiniātaā atoko ininiua,” Apiananiri txari niauĭte,

itxa Taviini. ⁴⁵ Ininiā Tavii akiritari Teoso mereĕkiti “niauĭte.” Ikara atoko ininiā, kiātokopa itxa Teoso mereĕkiti Taviini apika mekaniri ininiāua? —Xesosi txari pariseoakori.

⁴⁶ Kona imarotarina, ininiā kona kasākirena ninoa. Ikara eereka kona kākiti pimarauataika Xesosimoni, kotxi ipikarina Xesosi imarore.

23

Xoteo Auĭteakori Maerekani
(Marko 12.38-40; Arókasi 11.37-54; 20.45-46)

¹ Ininiā Xesosi misākiretana imoianariakori, itomaneri kākiti iuaā auakani apaka. ² Ia atoko isāpiretana:

—Kaiōkatsoparerini, pariseoakori pakini, Moisesini sākire oerekakani itx-auana. ³ Ininiāra ikinika kaiōkatsoparerini, pariseoakori pakini paniātakiti hīkamako, kotxi ninoa sāpiretari Moisesini sākire Teoso oerekakiti. Ikara erekari. Txamari kona ninoa kamari Moisesini paniātakiti. Ikara !erekari. Ininiā ninoa kamakiti atoko !hīkamape. Kotxi isākirena erekari, txamari ikamakitina !erekari. ⁴ Ninoa kaiōkatsoparerini, pariseoakori pakini, kiki ia atoko inakari ninoa. Ia kiki takari iminani imoianariakori porikiā, txamari iuaka na xatiki nirekari iporikitiniri. Kaiōkatsoparerini, pariseoakori pakini, ikara kiki atoko itxana. Ninoa paniātakiti iua iminani atoko itxa.

⁵ —Pariseoakori kamari erekari apanakini atamatini īkapaninoka, ereka ininina apanakini uākatini īkapaninoka. Himarotari kākiti ieretakari Teoso sākire iōkatsopatakori aākoana xapitikiiri āki. Eereka iaxirikarina iteētaāna, iuakonotaāna pakini. Ninoa kaiōkatsoparerini, pariseoakori pakini takari aākoana mitari apanakini atamatini īkapaninoka. Paītanori itsarāpe imākana apanakini atamatini īkapani. ⁶ Kiinirisaaki ninoa nirekari kākiti potxitiniātaā iitopākinina. Aiko āki Xoteoakori apotiitiniātaāua inirekarina kākiti potxitiniātaā iitopākinina. ⁷ Apokaerekatarina okapiretikona ipaxitikona kienatxi vēxtitikoātaā. Apokaerekatarina kākiti akiritinina: “Koerekareri” inikona.

⁸ —Txamari, ātinani hīte oereēkari txaua, Teoso mereēkitira iua. Koerekareri hiniko !hāuiritapeko, kotxi himakinikara hītaritakakaua. ⁹ Kona īkorapokoriti auakari “niri,” !hītxape, kotxi ātinani aīri auari iaxiti auakari. ¹⁰ Apaka apanakini akiritinini “aāuīte,” !hāuiritapeko, kotxi ātinani hīauīte. Teoso mereēkiti itxaua. ¹¹ Auītetxi pininiua pinirekiniā, apanakini nitiri atoko pitxauako. ¹² Iua “Auītetxi nitxaua,” inakari, Teoso txīkitakariko nitiritxi itxauako. Iua “Nitiritxi nitxaua,” inakari, Teoso txīkitakariko auītetxi itxauako.

*Xoteo Auīteakori Misiritaākako
(Marko 12.40; Arōkasi 11.37-44, 52; 20.47)*

¹³ Iuaīkana Xesosi sākirauata:

—Erepaniko hīte kaiōkatsoparerinii, pariseoakorii pakini. Hīsākire atxiīti erekari, txamari kona hīkamari hīsākire iaōka. Kinirāo īroākari apisapanika aapokotxi tore totakani atoko hītxa, kotxi hīte iotokakari kākiti Teoso sākire atāo auikini, ininiākara hīte iotokakari kākiti īroini Teoso auītetxi ininiātaāua. Hīte kona īroā. Apaka kona hīte auiritana kinirāo īroākani. ¹⁴ Erepaniko hīte kaiōkatsoparerinii, pariseoakorii pakini. Hīsākire atxiīti erekari, txamari kona hīkamari hīsākire iaōka. Hīte mixirikari tikinataro aapoko. Himisirienetana. Teosokata hīsākirauatakasaaki, itori sākiretxi hīkama apanakini, “paimatirena” inini īkapaninokara. Ikara xika himisiritiko api-atako.

¹⁵ —Erepaniko hīte kaiōkatsoparerinii, pariseoakorii pakini. Hīsākire atxiīti erekari, txamari kona hīkamari hīsākire iaōka. Hīte sari ōtakoxiti. Hīpiriātari kāuaāri. Imiriū ōtakoxiti hīsa, hīsākire auikakari hinitini īkapani. Ātinoka hīsākire auikakari auiniā, iuaritika hīsa iuaxiti. Eereka hōerekari iua ikinipoko himarotakiti. Eereka hīte maerekani xika, iua kiki maerekani apiatoko. Isapitika hītekata maerekani misiritikoātaā.

¹⁶ —Erepaniko hīte. Mōsiāreni atoko hītxa, iuaritika hinirekari hōerekiniiri Teoso kimapore apanakinimoni. !Hīposotari. Hīte oerekari apanakini ia hīsākire: “‘Ia nikamapitīkako’ pinakasaaki, Teoso misākiretiko aikoti pakiriūākatakasaaki, pimakamakaniāri, kona pimisiritaākako,” itxa hīte sākire. Iuaīkana hīte sākire: “‘Nikamapitīkariko,’ pinakasaaki, Teoso misākiretiko aikoti āki auakaro oro pakiriūākatakasaaki, pimakapitīkariko pikamaenetakiti. Ikara pimakamakanisaaki, pimisiritaākako,” itxa hīte sākire.

17 —Híte mōsiāreni atoko. Kona kiikitei híte. Īkiripa apiari? Orokani? Teoso misākiretiko aikotikani? Teoso misākiretiko aikoti apiari, kotxi oa oro aiko āki aua, ininiā aiko txīkitakaro oro Teoso nakito oniniāua.

18 —Híte oerekari apanakini ia hīsākire apaka: “‘Nikamapitikariko’ pinakasaaki, Teosomoni sikakori takikoātaā pakiriuākatakasaaki, pikamaenetakiti pimamakaniā, kona pimisiritaākako. ‘Nikamapitikako’, pinakasaaki, Teosomoni sikakori takikoātaā nopini takakori pakiriuākatakasaaki, pikamapitikariko pikamaenetakiti. Pimamakamansaakiri, pimisiritaākako,” itxa híte sākire.

19 Híte mōsiāreni atoko hītxa. !Kiikitei híte. Īkiripa apiata? Sikakorikani? Sikakori takikoātaākani? Sikakori takikoātaā apiata, kotxi sikakori inopini takikosaaki, iusaakipeka Teoso nakitipeka. Ininiā sikakori takikoātaā txīkitakari sikakori Teoso nakiti ininiāua. 20 Ininiā pisāpiretakasaakiri Teoso pikamaenetakiti, Teoso sikakori takikoātaā pakiriuākatiniā, uatxikana iua nopini auakari pakiriuākata. 21 Pakiriuākatakasaakiri Teoso misākiretiko aikoti, iua atokotxikana pakiriuākatari Teoso, kotxi iua aiko āki aua. 22 Pakiriuākatakasaakiri Teoso tixine, ininiā iua atokotxikana pakiriuākatari Teoso topākini. Iua atokotxikana pakiriuākatari Teoso, kotxi Teoso topākini nopini iitopāka Teoso.

23 —Erepaniko híte kaiōkatsoparerinii, pariseoakorii pakini. Hīsākire atxiīti erekari, txamari kona hīkamari hīsākire iaōka. Ipixini hinakiti hīsikari Teosomoni. Tesi hīti auiniāi, hīsikari āti Teosomoni. Tesi txineiro ota auiniāi, hīsikari āto Teosomoni, hītxaāpota. Ikara hīkamakiti erekari. Nipokori koke, oteraā, erva tosi, kominio, axapitikiri inakari, iuaritika ipixini hīsika Teosomoni. Ikara Teoso paniātakiti hīkamapitika. Txamari, Teoso paniātakiti apiari !hīkama, kotxi !hīkamari atāo apanakinimoni. !Hiamonīkana apanakini. Hīkamaenetakiti !hīkama. Ikinika Teoso paniātakiti hīkamako. 24 Mōsiāreni atoko hītxa, iuaritika hinerekari hōrekiniri Teoso kimapore apanakinimoni. !Hiposotari. Himakatzakaro xikiri iāriā āki komokakaro, txamari hīxirapoataro kamero, kotxi Teoso paniātakiti poiāori hīkama, txamari ipaniātakiti apiari kona hīkama.

25 —Erepaniko híte kaiōkatsoparerinii, pariseoakorii pakini. Hīsākire atxiīti erekari, txamari kona hīkamari hīsākire iaōka. Hōeretari hīto maparakiri, txamari hāxixinireē !erekari. Papotxinanii, patirenanii, paītiriri. 26 Híte pariseoakorii, mōsiāreni atoko hītxa. Merepitipanika himakatzakariko maerekati hāxixinire auakari, ininiā hīto erekatxikana. Hāxixinire ereka ininiā, hīkamakiti ereka apaka.

27 —Erepaniko híte kaiōkatsoparerinii, pariseoakorii pakini. Hīsākire atxiīti erekari, txamari kona hīkamari hīsākire iaōka. Kai auite iriko, ipikari takikoātaā atoko hītxa. Mapara txīta kasarori minapaākapeka, ininiā mapara peerekari. Txamari, iriko āki ipinakari api, arakapoakatakari aua. 28 Iua atokokanera hītxa. Kākiti uākatai híte atāo inakarinnoka kamakani hininiua, kotxi hinopini ererini hītxa. Txamari, hāxixinire !ereri, kotxi maerekatinoka hīkama. Hīsākire atxiīti erekari, txamari kona hīkamari hīsākire iaōka — itxa Xesosi sākire.

*Xoteo Auīteakori Misiritiko
(Arókasi 11.47-51)*

29 Iuaīkana Xesosi sākirauata:

—Erepaniko híte kaiōkatsoparerinii, pariseoakorii pakini. Hīsākire atxiīti erekari, txamari kona hīkamari hīsākire iaōka. Hīkamari akauari Teoso sākire sāpiretakanini ikapani. Peereri akauari hīkama. Hīkamari akauari ipikani atāo inakarinnoka kamakani ikapani. Txīta himinapa akauariā. Aāui hītaka iuaātaā.

³⁰ Hīttxari: “Kitxakapirīka aātokiriakorini okana Teoso sākire sãpiretakani. Atepitika auaãkamako iuasaaki, konimako ate okana ninoa,” hīttxa. ³¹ Teoso sākire sãpiretakanini okakani mekaniriakori hīttxaua hīte. Kotxi hītekara txari: “Aātokiriakorini okana Teoso sākire sãpiretakani.” Hīte maerekati kamakani ninoa atokokana hīttxa. ³² Hātokiriakorini mipotorikari Teoso sākire sãpiretakani okinina. Hīte xipokapanikanako ātikaka kãikotakani Teoso sākire sãpiretakani.

³³ —Imini atoko hīttxa. Imini anaakori atoko hīttxa hīte. Himisiri-taãkapitikako maerekani misiritikoãtaã. Himitekinī ! auari. ³⁴ Ininiã nisãpiretai hīte. Niokanatanapanikari hītemoni Teoso sākire sãpiretakani, Teoso iokanapirena imarotakani, koerekarerini pakini niokanata hītemoni. Txamari ātikaka hōka, aamina ĩpiriãmitakari nopini hīttoakitana apanakini. Apanakinipekana hīxirokitata aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. Eereka hãsikatikinitana ninoa āti sitatxitimoni sikani, eereka āti sitatxitimoni, eereka āti sitatxitimoni hīttxaãponãta ninoa hãsikatikinitini. ³⁵ Ininiã hīte misiritaãkako ikinika atão inakari kamakani okiko xika. Kitxakapirīka Apeo inakorini okapeẽka. Atão inakari kamakari iua. Ikinimane okapekoni tikinimoni okapeẽka Sakariani, Parakia ākiri. Iua Sakariani okapeẽka sikakori takikoãtaã takote Teoso misãkiretiko aikoti āki. ³⁶ Atãopitkara nisãpiretai hīte. Kãkiti uatxa auakani apakapariko misirikaretxi ninoa erekarini okapekoni xika —itxa Xesosi sākire.

Xerosareẽ Xesosi Tiretini

(Arókasi 13.31-35)

³⁷ Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:

—Xerosareẽ auakanii, Xerosareẽ auakanii, hīte okapekana Teoso sākire sãpiretakani. Kai soroã hīkiporonakana ninoa hītemoni Teoso iokanatakini. Kaiãokatani ninirekamari nĩnkatinii, patari oimiakori omĩkita patapi otakini atokokana nitxanakamaiko hīte. Txamari !hãuiritano nota nĩnkatinii. ³⁸ Ikara atoko inakari xika haãpoko asikaãkako. Teoso !auaika hītekata. ³⁹ Nisãpiretai. Ia õti hãtamatanano, eereka !hãtamataikano. “Teoso takari erekari uaimoni ĩkarimoni, Apiananiri posotiireẽ ĩkarimoni,” hinakasaaki, iuasaakinanirako hãtamatanoko nota —itxa Xesosi.

24

Teoso Misãkiretiko Aikoti Irikiko

(Marko 13.1-2; Arókasi 21.5-6)

¹ Teoso misãkiretiko aikoti Xesosi potorikasaakipeka, imoianariakori apoka iuamoni.

—Patamata. Peerepokori aikoniri —itxarina.

² Ininiã Xesosi:

—Ari, hãtamatatari ere aikoniri? Atãopitkara nisãpiretai hīte. Koniko kai kaikotapani āti kai nopini. Imakinika kai irikaãkako —itxana.

Misirikaretxi Apokaenetini

(Marko 13.3-13; Arókasi 21.7-19)

³ Iposo atoko Xesosi sari oxiratarimoni, Oriva inakorimoni. Iuaã topãka itxa. Imoianariakori sari iuamoni. Ninoanoka auari iuaãtaã.

—Pisãpiretaua kirisaakiparako aiko Teoso misãkiretiko irikataãkako. Natokopa ininiãparako ate imarotatari pite kaiama kanapirikape pinini? Natokopa ininiãparako aimarotatari itixi xipokini õti kaiamapeka inini õti? —itxarina Xesosi.

⁴ Ininiã Xesosi:

—Erepaniko. !Hãuiritapena apanakini misirienetini. ⁵ Kotxi apokako kãkiti itomaneri “Teoso mereẽkiti nitxaua nota,” inakani. Ninoa misiriene-tana itomaneri. ⁶ Hikenakopiretariko neenamatzki ene uaimoni, õtakoxiti apaka. Iuaritika !hĩpĩkaruatape. Kotxi auapitakoko neenamatzki. Txamari itixi xipokini õti !apokapanika. ⁷ Ikara inakari apisapanika, ãti uãka neena-mauatato ãti uãkakata. Apanakini auĩte inirimanezata neenamauatato apanakini auĩtezata inirimane pakinikata. Ætiãtaã kãkiti inikoriãriko natxi. Ætiãtaã amianari inokanako kãkiti. Ætiãtaã itixi iakeẽkatakato. ⁸ Ikara atoko itxako misirikaretxi potorikini. Sito amarini tsii atoko itxako iusaaki.

⁹ —Iusaaki hĩte maĩkaãkako, himisiritiko ĩkapani. Iposo atoko oka hi-naãkako. Nisãkire hãuikini xika ikinimane omanataiko hĩte. ¹⁰ Iusaaki itomaneri !auikaikari Teoso sãkire. Itakanapapekarina Teoso kimapore. Imĩkapiritakakanako. Omanatakakanako. ¹¹ Apokako kãkiti “Nota Teoso sãkire sãpiretakari nitxaua,” inakari. Txamari kona atão. Ninoa misirienetanako itomaneri kãkiti. ¹² Kãkiti tiretiko poiãotako, kotxi maerekanitxi iarikako ikini itixitimoni. ¹³ Iusaaki kãkiti mĩteenekiniãri misirikaretxi, imatakana-pakaniãri Teoso sãkire, auapĩkako ãtipirika Teosokata. ¹⁴ Teoso iokanapirena erekari, Teoso auĩtetxi ininiãua, sãpiretaãkako ikini itixiti auakani, ikini kãkiti ĩmarotini ĩkapani. Ikara inakari auãka atokoĩkarako itixi xipokini õti apokako.

Iteene Maerekanitxi Apokini

(Marko 13.14-23; Arõkasi 21.20-24)

¹⁵ Xesosi sãpirenauatapanika:

—Hĩte itikariko iteene maerekati kamakari timini aiko Teoso misãkiretiko ãki. Kitxakapirĩka Tanieo inakori, Teoso sãkire sãpiretakari, sãpiretapekari ikara ene. Hĩte ia atatsopatakani, himarotariko ikara. ¹⁶ Ikara atoko in-akari hĩtikasaaki hĩte ĩkorapokoriti Xotẽia auakani, oxiratarimoni himitekako. ¹⁷ Ikara õti apokasaaki haãpoko nopini hãuiniã, katima hĩtxako himitekini. !Apakata haãpoko ãki hĩti himaktxakini. ¹⁸ Kikio hĩparĩkauanãtakasaaki, hãapokomoni !hĩkanapiripe himãka hãpini ĩkapani. ¹⁹ Ikara õti apokasaaki, kamixironi, kaxitakareroni pakini iteene atatsiitariko. Pasãpaniri ninoa mitekini. ²⁰ Hamanaãriko Teoso katxĩkareri mauakani himitekini õtisaaki. Hamanaãriko tomatiko õtisaaki ikara inakari mauakani ĩkapani. ²¹ Kotxi ikara mitekatzĩ õtisaaki kãkiti iteene atatsiitariko imisiritiko. Ikara õti apisa kãkiti !imarotari iteene imisiritiko. Itixi kamikosaakipanika !auari ikara atoko inakari misirikaretxi. Ikara mitekatzĩ õti napaãka atoko kãkiti !imarotaikari iteene imisiritiko. Ikara õti apiatato kãkiti misiritiko. ²² Teoso poiãotakari iua õti ikinipoko kãkiti mapĩnakani ĩkapani. Ito õti ininiã, kãkiti !auaika. Ipoiãotakari iua õti, kotxi itiretana kãkiti ĩmereẽkini.

²³ —Iusaakiko ãti: “Ia kiki Teoso mereẽkiti aiãtapakiti inakari,” in-akasaakii, !hãuikapiri. Ætipekana: “Ikira Teoso mereẽkiti inakari,” inakasaakii, !hãuikapiri. ²⁴ Kotxi apokako kãkiti paxirari kamakari, “Teoso mereẽkiti hiãtapakitino nota,” inakari, “Teoso sãkire sãpiretakari nitxaua nota,” inakari. Ninoa kamariko posotĩretxi kãkiti tsorikitaãtini ĩkapani. Inirekarina kãkiti Teoso mereẽkini imisirienetinina. ²⁵ Hikenakota. Nõfãkikai hĩte ikara inakari apokini õti apisa.

²⁶ —Hĩte sãpiretikosaaki: “Hĩkenakota. Teoso mereẽkiti aiãtapakiti ãparaã makipakaniãtaãpekarari,” hinikosaaki, !hĩsipe iuaã. Hĩsãpiretikosaaki: “Iriko ãkirari iua,” hinikosaaki, kona hãuikapiri. ²⁷ Kotxi nota hĩtari iaxitiki nikanapiriãkasaaki, !ikara atokoni nitxa. Mẽkokari atoko itxa nota hĩtari iaxitiki nikanapiriãkasaaki, kotxi mẽkokari atokatzĩ pokĩkinimoni imẽkoka,

isapitipo atokatxi ereëkokinimoni, ininiã ikinimane itikariko. Iua atokokana nota h̄itari iaxitikiri napokini. Ikinimane itikanoko nota. ²⁸ Aãtamatakasaakiri maiori apotiitiniua, aimarotari ip̄ikari iuaãtaã auini. Iua atokokana nota kanapiriãkasaaki, ikinimane imarotari napokini.

Kãkiti Itari Iaxitikiri Kanapiriini
(Marko 13.24-27; Arókasi 21.25-28)

²⁹ Xesosi sãpirenauatapanika:

—Apikomoni nisãpiretai nikanapiriini pirena. Iua inikoriãkori napaka atoko, atokatxi piãkako. Kasiri kona ponikaikako. Iõriki iaxitikero irikako. Iaxiti iõriki auiniãtaã auakari iakeëkatakako. ³⁰ Iuasaaki Teoso takaõtxikare auako iaxiti, nota h̄itari iaxitikiri kaiamapeka uai nikanapiriini himarotini ikapani. Ikara atoko inakasaaki, ikini kãkitti itixi auakani txiapatakako, kotxi ninoa atapanoko nota kãkiti itari iaxitikiri katxiãri ãki nikatxakaãpotini. Nitapararitika napoãkatakako, kotxi ikinimane auite nitxauako iuasaaki. Niotximerekata nikatxakaãpota. ³¹ Okenakotaãkako koitxi mitaro, trõpeta inakoro. Iuasaakipekako niokanataka ninitiriakori itixi iaõka kãkiti Teoso mereëkini apotiitakani ikapani.

Piko Mina Pirena
(Marko 13.28-31; Arókasi 21.29-33)

³² Xesosi sãpirenauatapanika:

—Nisãpiretai sãpirenatxi atão inakari oerekiko, piko mina pirena, nikanapiriini apiata himarotini ikapani. Pooõporipeka onakasaaki, otomerekasaaki, “Kamoõ apokanapanoka,” h̄itxa. ³³ Iua atokokana, ikara misirikaretxi mixikanani nisãpiretakiti h̄itkasaaki, himarotapekariko nota kaiama kanapirikapeka ninini. ³⁴ Ia nisãkire atão. Itixi auakani !ixipoka ikinipoko nisãpiretakiti mapokakani apisa. ³⁵ Iaxiti xipokapitikako. Ìkoraxiti apaka xipokapitikako. Iuaritika nota sãkire !ixipoka.

Kãkiti !Imarotari Xesosi Apokini Manapi
(Marko 13.32-37; Arókasi 17.20-37)

³⁶ Xesosi sãpirenauatapanika:

—Kãkiti !imarotari ikara õti, nota h̄itari iaxitikiri nikanapiriini õti. Teoso nitiriakori iaxitikini apaka !imarotari ikara õti. Niringanira imarotari. ³⁷ Nota h̄itari iaxitikiri nikanapiriãkasaaki, kitxakapiriãka Noee auakasaaki atoko itxako. ³⁸ Xirataãtxi apisa ikinimane nipokota, iãta itxa. Kiki, sito !taniriuata. Ikara atokokanera itxa Noee maporo ãki iereëtini õti. ³⁹ Ikara apisa !imarotarina ipinina tikane. Mokatanitika xirataãtxi apoka, ikinikana xipoka itxana. Nota h̄itari iaxitikiri nikanapiriãkasaaki, iua atokokanerako itxa, ininiã iposope h̄itxako.

⁴⁰ —Iuasaaki nikanapiriini õtisaaki, ipi kiki pariãkauanãta kikio. Teoso nitiri iaxitikiri anikariko ãti, ãti kaikota itxako. ⁴¹ Ipi sito atarokiri kamakani, ãto anikaãkako, ãto takanapaãkako. ⁴² Ininiã iposope h̄itxako, kotxi kona himarotari h̄iaũite kanapiriini õti. ⁴³ H̄ixinikariko. Kaapokori imarotaãkamariko kiitiriri apokini õti, !imakamako. !Auiritamariko kiitiriri anikiniri itii. ⁴⁴ Kiitiriri apoka kãkiti miãtapakinitipanika. Iua atokokanerako nota apokako himimarotakinitipanikarako. Ininiã iposope h̄itxako nota h̄itari iaxitikiri hiãtapini —itxa Xesosi sãkire.

Nitiritxi Erekarini, Nitiritxi Maerekati Pakini
(Arókasi 12.41-48)

⁴⁵ —Ininiã Teoso nitiriakori erekarini h̄itxauako. Nisãpiretai nitiritxi kimaroreri inakari, kotxi iua k̄ipitari ipatrãote sãkire. Iuakara ipatrãote paniãta,

apanakini initiriakori inīkatini ikapani. Isikakienatana ipatrāote nitiriakori, nipokori sikiko manapi. ⁴⁶ Iua initiri poxokoniua ipatrāote paniātakiti iaōka ikaminiā, ipatrāote apokasaaki iposope itxa. ⁴⁷ Atāopitikara nitxai hīte. Iua patrāo paniātatariko iua initiri ikinika inakiti inīkatini ikapani. ⁴⁸ Nitiritxi maerekatipekana xinikari: “!Katimari ikanapiriā nipatrāote,” itxa. ⁴⁹ Ininiā apanakini nitiritxi ixiroka. Inipokota, iāta poātakanikata. ⁵⁰ Ininiā ipatrāote kanapiriāko imiātapakinitipanika. Ikanapiriāko nitiri mimarotakinītipanika. ⁵¹ Ininiā ipatrāote xirokitatariko aāpitsā. Iposo atoko imisiritaākako maerekanikata, “Erekapitikaua ate,” inakanikata. Iuaā kākiti txiapata, akatsatsiriūtaua ātipirika. Ininiā ikara nitiritxi maerekati atoko kona hītxape —itxa Xesosi sākire.

25

Tesi Ātokoroakoro Pirena

¹ Xesosi sāpirenauatapanika:

—Ia nisāpirena oerekai Teoso auītetxi ininiāua. Tesi ātokoroakoro kosekari tirikapi. Isana kimaporiā. Iātaparina ipatrāotena. Iua inapanikako kiinirimonī itanorouatini ikapani. ² Sīko ātokoro kiūkiterini, sīko miūkiteni. ³ Miūkiteni anikari tirikapi koana, txamari !anikarina tirikapiā. ⁴ Kiūkiterini anikari tirikapi koana. Apaka anikarina tirikapiā. ⁵ Ipatrāotena !katimari apokini. Ininiā itaponoka ininiāna, imakanātana.

⁶ —Apanīkanōka ikenakotarina: “Apokanapanoka. Hīsapoka. Hāpiākatari.”

⁷ —Ininiā ātokoroakoro ōkitikaua, tirikapi iopotokaka, sa itxana. ⁸ Ninoa miūkiteni amanaāri kiūkiterini tirikapiāte, kotxi miūkiteni tirikapite oakaarita.

⁹ —Kiūkiterini apakapapiretana: “Kona. Tirikapiā ate nakiti !apakata hīte ikapani. Ate ikapaninokara apakata. Hīsa tirikapiā vētxitakarimoni. Hiamotariko.”

¹⁰ —Ininiā ninoa miūkiteni sari tirikapiā iamotinina. Ninoa sikasaaki, ipatrāotena apoka. Ātokoroakoro iposope inakani iroā iuakata aapokotxi āki itanorouatakari kiiniritiā. Itore totaāka.

¹¹ —Eereka ātokoroakoro tirikapiā amotakani kanapiriā. Ninoa akirita: “Patrāo, patrāo, pimatakakināua itore aīroini ikapani,” itxana.

¹² —Ipatrāotena apakapapireta: “Hīsipeka. Atāo nisāpiretai. !Nimarotai hīte.”

¹³ Xesosi sākirauata:

—Erepaniko. Iposope hītxako, kotxi !himarotari nota hītari iaxitiki kanapiriini ōti. !Himarotari amonikitaauako napokini —itxa Xesosi.

Ipi Āti Pakini Nitiritxiakori

(Arōkasi 19.11-27)

¹⁴ Xesosi sāpirenauatapanika:

—Nikanapiriini ia atoko itxapaniko. Kiki aiamatapeka ōtakoxiti āti itixitimoni isini ikapani. Ininiā akiritari initiriakori. “Hīnīkatariko ikini nitii,” itxana. ¹⁵ Isikari initiri apia imaroretakari txineiro ota sīko mio. Āti initiri isika txineiro ota ipi mio. Āti initiri poiāoka imarotakari ātika mio txineiro ota isikari iua. Eereka sipe itxa.

¹⁶ —Sīko mio apakapakari amotari tiitxi, eereka vētxita itxari. Ikara atoko ininiā apakaparo txineiro ota tesi mio. ¹⁷ Iua ipi āti mio apakapakari iua atokokana itxa. Iua apakaparo ipi ipi pakini mio txineiro ota. ¹⁸ Iua ātika mio txineiro ota apakapakari, ikisakari kipatxi, taka itxaro txineiro iua aariko āki. Ikataro ipatrāote txineirote.

19 —Eereka okananixiti inaka atoko ipatrãotena kanapiriã. Akiritana: “Kiãtokopa hĩtxataro nitxineirote?” itxana. 20 Iua sĩko mio apakapakari minari tesi mio. Iua sãpiretari ipatrãote: “Patrão, pite sikano sĩko mio txineiro ota. Patamata. Napakapari apikomoni siko mio txineiro ota pite ikapani,” itxa.

21 —Ipatrãote apakapapiretari: “Erekapitikai pite. Erekarini nitiritxi pitxaua. Erekarini pinĩkatiniro nitxineirote. Erekapitikari pinĩkatiniro poiãoka nisikinii. Ininiã nauritaiko itomaneri pinĩkatini. Ininiã pipoxokoniuatoko notakata,” itxa.

22 —Iua ipi mio ota apakapakari apoka. Iminaro ipi ipi pakini mio. Isãpiretari ipatrãote: “Patrão, pite sikano ipi mio txineiro ota. Patamata. Apikomoni nota apakaparo ipi mio txineiro ota pite ikapani,” itxa.

23 —“Erekapitikai pite. Erekarini nitiritxi pitxaua. Erekapitikari nitxineirote pinĩkatini. Erekarini poiãoka pinĩkatini. Ininiã itomane nitakanapako pinĩkatini ikapani. Ininiã pipoxokoniuatoko notakata,” itxa.

24 —Eereka iua ãtika mio txineiro ota apakapakari apoka. Iua sãpiretari ipatrãote: “Patrão, nimarotai pite. Pataparaxinirei pite. Pite amotari pikiena, kotxi kona pite takarauata. Pite apari pikiena pimaparĩkauatakaniãtaã.

25 Nipĩkarauatiniã, nikipataro pitxineirote kipatxi ãki. Patamata. Oia pitxineirote,” itxa.

26 —“Nitiritxi maerekati iereri pitxaua pite. Pimarotari niamotiniri nikiena, kotxi ! nitakarauata. Pimarotari nota apari nikiena nima-parĩkauatakaniãtaã. 27 Ikara atoko ininiã, pimanirekakaniãri piparĩkauatini, kinirepa kona pisikatari nitxineirote pãkomoni? Pisikaãkamaroko, napakapamaroko apikomoni nitxineirote nikanapiriãkasaaki,” itxa.

28 Ininiã ãti ipaniãta:

—“Pimakatxakariko iua mio ãtika mio auakiti. Tesi mio txineiro ota auakitimoni pisika. 29 Kotxi apikomoni isiãkako iua itomaneri auakiti, ininiã apiata auinariko iua. Iua poiãoka auakiti, inakito mixirikaãkako. 30 Ia ninitiri iereri hõka mapara piãkatximoni. Iuaã kãkiti txiapata. Akerakitatsiriãta itsii sika.”

Ikinimane Apotiãtaãkako Xesosi Apisatoõ

31 Apikomoni Xesosi sãpirenauata:

—Nota hĩtari iaxitikiri nikanapiriãkasaaki auĩtetxi ninakasaakiaua, ikinika Teoso nitiriakorikata, niitopãkako auĩtetxi itopanere nopini. Peerekari iusaaki. Ikinimane paxitanoko nota. 32 Ikinini uãkati kãkiti apotiãtaãkako nota apisatoõ. Iusaaki nikaiarikitatanako nino. Soti auĩte, kapra pakini piratakari ipiraakori koketakaniaua ikaiarikitatinĩ atokokanera, nota hĩtari iaxitikiri kaiarikitatanã ikinimane kãkiti. 33 Pirãtzi piratakari takiniri soti auĩte ikikomoni, itakiniri kapra isanaremoni, iua atokokanera nota hĩtari iaxitikiri takari kãkiti erekarini nikikomoni. Kãkiti maerekani nitaka nisanaremoni.

34 —Eereka nota kãkiti auĩte txanako nino kãkiti erekarini nikikomoni auakani: “Niri sikari erekari hĩtemoni. Hina. Hĩiroã auĩtetxi nininiãtaãua. Ia auĩtetxi nininiãtaãua maiamatapeẽkaika hĩte ikapani itixi kamikosaakipeka. 35 Mitxipeka ninatxitakasaaki, hĩte sikakienatapekano nota. Niposonatakasaaki, ãparaã hĩsikapekano. ãti itixiti nĩkasaaki, hĩte apakapakano nota. 36 Nimamãkanisaaki, mãkatxi hĩsikapekano. Namianatakasaaki, hinĩkatapekano. Kateia ãki nauakasaaki, himotikaẽtapekano. Ininiã hĩiroã,” nota kãkiti auĩte txanako kãkiti erekarini.

37 —Ininiã kãkiti atão inakari kamakani apakapapiretariko: “Apiananiri, kirisaaakipa pinatxitakasaaki, asikakienatai? Kirisaaakipa

piposonatakasaaki, āparaā asikai? ³⁸ Kirisaakipa āti itixiti pīkasaaki, aāpakapai? Kirisaakipa pimamākanisaaki, mākatxi asikai? ³⁹ Kirisaakipa pamianatakasaaki, anīkatai? Kirisaakipa kateia āki pauakasaaki, amotikaētai?” itxanonako nota.

⁴⁰ —Ininiā nota kākiti auīte apakapapiretanako: “Atāopitikara nitxai hīte. Kākiti poiāori, nisākire auīākari, hītiretiniā, iuasaaki nota hītiretini atokokana hītiretari,” nitxanako ninoa.

⁴¹ —Iuasaaki nitxanako nisanaremoni auakani: “Hīsipeka. Teoso misiritaiko hīte, kotxi !hīkīpitari iua sākire. Hīsipeka arikatxi maxipokatimoni. Teoso kamari iua arikatxi, Satanasi misiritikoātaā tūkane, Satanasi nitiriakori misiritikoātaā tūkane. Hīsipeka iuamoni. ⁴² Kotxi ninatxitakasaaki nipokori !hīsikano. Niposonatakasaaki, āparaā !hīsikano. ⁴³ Āti itixiti nīkasaaki, !hinirekano haāpoko napokini. Nimamākanisaaki, kona mākatxi !hīsikano. Namianatakasaaki, !hinīkatano. Kateia āki nauakasaaki, !himotikaētano,” itxanako kākiti maerekani.

⁴⁴ —Ininiā ninoa apakapapiretariko: “Apiananiri, pinatxitakasaaki, piposonatakasaaki, pamianatakasaaki, pimamākanisaaki, kateia āki pauakasaaki, āti itixiti pīkasaaki, kirisaakipa ate !apakapai?” maerekani txanoko nota.

⁴⁵ —Ininiā nota kākiti auīte apakapapiretanako ninoa: “Atāopitikara nitxai hīte. Himanirekakanisaakiri hītiretiniri kākiti poiāori nisākire auīākari, iuasaaki !hinirekari nota hītiretini,” nitxanako ninoa.

⁴⁶ —Ininiā Teoso iokanatanako ninoa maerekani kamakani misiritikoātaā. Iuaātaā ninoa misiritaākapikako. Imisiritikona kona xipokaikako. Kākiti atāo inakarinoa kamakani auapininiika imaxipopekaniika Teosokata — itxa Xesosi.

26

Xesosi Okaenetiko Pirena

(Marko 14.1-2; Arókasi 22.1-2; Xoāo 11.45-57)

¹ Ikara inakari isāpiretaka atoko, Xesosi misākiretana imoianariakori:

² —Hīte imarotari ipi ōti napaka atoko aua Pāscoa inakori kiiniriti. Iua kiiniriti auakasaaki nota hītari iaxitikiri nisikaākako nimokaikariakorimoni. Aamina ipiriāmitakari nopini nitakaākako. Iua atoko ipina nitxako —Xesosi txana imoianariakori.

³ Iuasaaki sasetotxi auīteakori, kaiōkatsopareriakori, kiomātxiakori pakini apotiitaua. Sasetotxi auīte apiatakari Kaipasi inakori aapoko āki apotiitauana. ⁴ Imapapiretarina Xesosi imaīkinina ĩkapani. Inirekarina Xesosi imaīkinina apanakini mimarotakinītika. Imisākiretakakana Xesosi okinina ĩkapani.

⁵ —Kiinirisaaki !amaīkapaniri. Amaīkiniāri, apanakini kākiti naiatamaua ate —itxakakana.

Sito Kamariāro Mīkaro

(Marko 14.3-9; Xoāo 12.1-8)

⁶ Xesosi auanāta aapokotxi Petānia inakoriātaā. Isari Simāo inakori aapokomoni. Iua Simāo mitxi amianatakari, maere matati. Eereka erekapekari. ⁷ Simāo aapoko Xesosi auakasaaki, sito apoka iuamoni. Om-inari kopitipaki kai kamakori, kai arapástiro inakori. Kopitipaki xāpoka kamariāro. Oa pakaronero. Xesosi nipokonātakasaaki, oa sito kitakaro kamariāro ikiā.

⁸ Imoianariakori itikari Xesosi kiiā okitakiniro, ininiā ninoa naiataua:

—Kinirepa oa ioanatataro kamariãro? ⁹ Kinirepa kona ovêtxitataro? Ovêtxitaãkamaroko oãpakapamaroko txineiro ito, matxineirotenimonikari osikini ïkapani —itxakakana.

¹⁰ Xesosi imarotari ninoa ikara atoko ininina.

—Kinirepa homanataro oia sito? Erekarer okaminano notamoni.

¹¹ Auapikanako matxineiroteni hïtekata. Kona nota auapani hïtekata. ¹² Oia kitakaro kamariãro nikiiã, nota iposope ninini nikatiko apisa. ¹³ Atão nisãpiretai hïte. Teoso iokanapirena erekarer sãpiretikoãtaã ikini itixiti, isãpiretaãkako apaka oia sito kitakiniro kamariãro nikiiã, ininiã kãkiti ikini itixiti auakani xinikapikaro oa —Xesosi txana ninoa.

Xotasi Sari Sasetotxi Auïteakorimoni

(Marko 14.10-11; Arókasi 22.3-6)

¹⁴ Eereka Xesosi moianari Xotasi Isikariotxi inakori sari sasetotxi auïteakorimoni.

¹⁵ —Xesosi nisikiniãi hïtemoni, kiripa hïte sikano nota? —itxana ninoa.

Ininiã ninoa:

—Asikaiko trïta txineiro ota pirata kamakoro —itxana ninoa.

Ininiã ïkitxitarina. ¹⁶ Eereka Xotasi iãtapari Xesosi poiãonoka kãkitikata auakasaaki, imïkapiritiniri ïkapani.

Pãskoã Kiiniriti Kamiko

(Marko 14.12-21; Arókasi 22.7-13)

¹⁷ Pão miãtiãkati nikiko kiiniriti potarikini õti, Xesosi moianariakori apoka iuamoni.

—Namonipa ate maiamatari Pãskoã kiiniriti pite ïkapani? —itxarina iua.

¹⁸ —Hïsa sitatximoni. Nisãpiretakiti iaõka hinitari kiki. Hãpokasaakiri, hïtxariko iua: “Koerekareri txai, ipinini tïkane kaiamapeka. Ikamariko kiiniri Pãskoã inakori pite aapoko imoianariakorikata,” hïtxako.

¹⁹ Ininiã imoianariakori kamari Xesosi paniãtakiti iaõka. Imaiamatari ikinika kiiniri ïkapani.

²⁰ ïkanõkapeka inakasaaki, Xesosi imoianariakorikata topãka inipokotinina ïkapani. ²¹ Inipokotakasaakina, Xesosi txana:

—Atão nisãpiretai hïte. Ætika hïte sauaki mïkapiritanoko nota.

²² Ininiã imoianariakori tsorïkaãta. Iteene imatinuanatana. Æti pimaãri:

—Apiananiri, atauako notakani?

Iua atokokana ãtipekana:

—Apiananiri, atauako notakani?

Ikara atoko itxanãtana ikinikana, ipimaaãpotinirina Xesosi. ²³ Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Ia tiitxiã notakata nikakari mïkapiritanoko. ²⁴ Nota hïtari iaxitikiri okaãkako. Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretapekari nipinini tïkane. Nota hïtari iaxitikiri mïkapiritakari iteene misiritaãkako. Erekareriko maponaniãkatika inaaãkamako.

²⁵ Ininiã Xotasi kamïkapirireri misãkiretari Xesosi:

—Koerekareri, atauako notakani?

Xesosi apakapapiretari:

—Ari, pitepitikara.

Xesosi ïto, Iarëka Pakini

(Marko 14.22-26; Arókasi 22.14-23; 1 Korïto 11.23-25)

²⁶ Inipokonãtakasaakina, Xesosi kosekari komiri. Imisãkiretari Teoso:

—Erekapitikari ia komiri pisikakiti atemoni —itxa.

Eereka imaxinïkitari, sika itxari imoianariakorimoni.

—Apakapa, nika h̄txako. Ia nīto —itxana.

²⁷ Eereka ikosekari īakoan̄txi īarīa auini. Imis̄akiretari Teoso:

—Erekapit̄ikari ia īarīa pisikakiti atemoni —itxa.

Eereka sika itxari īakoan̄txi ninoamoni:

—Hikinika hīatariko. ²⁸ Ia niar̄eka xiketakar̄i makatxakar̄iko kaīōpokori k̄akiti maerekani. Teoso s̄apiretapekari k̄akiti ikamaenetakiti amaneri k̄akiti ikapani. Ia niar̄eka oerekari k̄akiti, Teoso kamapekari ikamaenetakiti. ²⁹ At̄āo nis̄apiretai. !Nīataikaroko ovapēe, Teoso aūitetxi ininīatāua nimapokakanisaaki. Iuāa napokasaaki nīatari. Amaneri īarīati nīat̄ako h̄tekata —itxana imoianariakori.

³⁰ Xipoka atoko ixikaretarina xikari Teoso ikapani. Eereka isana oxiratarimoni Oriva inakorimoni.

Xesosi S̄apiretari Petro Kipatiniri Iua

(Marko 14.27-31; Ar̄okasi 22.31-34; Xōāo 13.36-38)

³¹ Iuāa Xesosi mis̄akiretana imoianariakori:

—Ia īkan̄okati h̄ikinika h̄ite takanapanoko nota, kotxi Teoso s̄akire īokatsopatakori s̄apiretapekari ikara atoko inakari. Itxari:

Nokariko soti aūite piratakari, ininīa ikinika ipiraakori iarikitat̄ako, itxa Teoso s̄akire īokatsopatakori. ³² Ininīa eereka nota nipināaka atoko, iuāikana n̄okitikākaua atoko, nisako h̄ite apisa Karir̄eiamoni —itxa.

³³ Ininīa Petro apakapapiretari:

—Nota !nitakanapai pite. Atxīiti ikinimane takanapai, iuaritika kona nota takanapai —itxa.

³⁴ Ininīa Xesosi:

—At̄āo nis̄apiretai. Ia īkan̄okati patari s̄akirauatini apisapanikako, “!Nimarotari iua,” pitxanoko ipi āti pakinikata.

³⁵ Ininīa Petro:

—Ikara atoko !nitxapanii pite. Nikipatinii apisapanikamako, nipinamako. Ikinika Xesosi moianariakori ikara atoko itxana.

Xesosi Mis̄akiretiniri Teoso Xets̄emani Inakorīatāa

(Marko 14.32-42; Ar̄okasi 22.39-46)

³⁶ Eereka Xesosi sari imoianariakorikata Xets̄emani inakorīatāa. Xesosi:

—Uai h̄itop̄aka. Ikirāa nisako Teoso nimis̄akiretini ikapani —itxa Xesosi.

³⁷ Anikari Petro, Sepeteo anaakori ipi pakini iuakata isinina. Iuāa Xesosi tsor̄ikān̄ata, imaromaxiretari. ³⁸ Imis̄akiretana ninoa:

—Nixinire imaromaxiretari. Iteene nimaxire, ininīa okaaritano. Uai h̄ikaikota. Arāokire h̄txako —itxana ninoa.

³⁹ Apikomoni isa, pamaka itxa, mis̄akireta itxari Teoso:

—Niri, at̄auako apakata pimakatxakiniri nimisiritiko akamoni ikari? Kona ninirekari natatsiirauatini. Iuaritika pite nirekinīari, ininīa nota apaka nirekari —itxari Teoso.

⁴⁰ Iuasaaki ikanapirīa ipi āti imoianariakori auinīatāa. Ninoa imakan̄ata:

—Petro, at̄auako kona h̄ite m̄iteenekari h̄itikapokotini āto oaranoka?

⁴¹ Erepaniko. Hinirekasaakiri maerekati h̄ikamini, !h̄ikamapiri. Arāokire h̄txako. Himis̄akiretariko Teoso, ininīa !h̄ikamari maerekati. K̄akiti xinire atxīiti !nirekari maerekati ikamini. Txamari k̄akiti īto tapara poīaoka, ininīa ikamari maerekati. Ininīa erepaniko —Xesosi txari Petro.

⁴² Iuāikana isa apikomoni Teoso imis̄akiretini ikapani:

—Niri, pinirekinīari natatsiitiniri nimisiritiko akamoni ikari, ininīa nikamapitkariko pinirekakiti —itxari Teoso.

⁴³ Iuāikana ikanapirīa imoianariakorimoni. Imakan̄atapanikana. Itaponoka itxana. Kona iposotarina ikoatinina. ⁴⁴ Iuāikana Xesosi

takanapana, iuaĩkana ikanapiriã iuaãtaãkana. Iuaĩkana misãkireta itxari Teoso. Mitxi atokokana itxa isãkire.

⁴⁵ Iuaĩkana ikanapiriã imoianariakorimoni:

—Himakanãtapanika? Hítomanãtapanika? Nisikiko manapi apopeka. Nota hĩtari iaxitikiri nimĩkapiritaãka maerekanimoni nisikiko, inireẽkitina ikaminina ikapani. ⁴⁶ Hõkitikaua. Masipeka. Hãtapa. Ikiraã ina nota mĩkapiritakari —itxana ninoa.

Xesosi Maĩkiko Pirena

(Marko 14.43-50; Arõkasi 22.47-53; Xoão 18.1-11)

⁴⁷ Xesosi sãkirauanãtapanika inakasaaki, Xotasi, Xesosi mitxi moianari, apoka. Iuakata ina itomaneri kãkiti, saasara mĩkani, piriri mĩkani pakini. Sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori pakini iokanatana ninoa. ⁴⁸ Iua Xotasi kamĩkapirireri sãpiretapekana ninoa:

—Iuapitipanikarako napitxokapaniko. Himaĩkariko iua napitxokakiti.

⁴⁹ Xotasi apoka. Xesosimonipitipo isa.

—Ereẽkai koerekareri.

Eereka apitxoka itxari. ⁵⁰ Ininiã Xesosi txari Xotasi:

—Nitiretakiti, pikamariko pinirekakiti. Nauritai —itxari.

Iuasaakipeka Xotasikata sikani sakata Xesosimoni, maĩka itxarina. ⁵¹ Æti Xesosi moianari kosekaro saasara. Isuaaãkatari sasetotxi auĩte apiatakari nitiri. Itsotakãpitatari.

⁵² Ininiã Xesosi txari:

—Pitaka saasara mitxi oãuiniãtaã. !Pineenamauatape. Ikeekotxi himaĩkiniã, ãti õti hĩpinako ikeekotxi xika. ⁵³ !Pimarotari niposotiire. Nota nirekiniãri, nakiritari niri moianatinino nota. Nakiritiniãri, iuasaakipeka iua iokanatarikoko seĩ mio initiriakori nota imakatzakinina ikapani. ⁵⁴ Kona nakiritari niri, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretapekari nimaĩkiko tĩkane ia atoko inakari.

⁵⁵ Iuasaaki Xesosi misãkiretana iuamoni ikani:

—Kinirepa himinari saasara, piriri pakini himaĩkinino ikapani? !Kiĩtirino nota. !Kikeekono nota. Ikiniõtika nuĩtopãka Teoso misãkiretiko aikoti ãki noerekiniĩ hĩte. Iuasaaki kona himaĩkano. ⁵⁶ Ia atoko himaĩkano, kotxi kitxakapiriãka Teoso sãkire sãpiretakani iõkatsopapekari ia atoko himaĩkinino. Ininiã Teoso sãkire iõkatsopatakori iaõka uatxa apokapeka —itxa Xesosi. Iuasaakipeka Xesosi moianariakori asikari iua, miteka itxana.

Xesosi Xoteo Auĩteakori Apisatoõ

(Marko 14.53-65; Arõkasi 22.66-71; Xoão 18.12-14, 19-24)

⁵⁷ Ninoa Xesosi maĩkani anikari Xesosi Kaipasi aapokomoni. Iua Kaipasi sasetotxi auĩte apiatakari itxana. Iuaãtaã kaiõkatsopareriakori, kiomãtxiakori pakini apotiitapekaua iuasaaki. ⁵⁸ Ninoa anikasaakiri Xesosi, Petro sari Xesosi tikini. Ikira atoko auããponãta. Sasetotxi auĩte apiatakari aapoko takote isa. Iĩroã pirikere ãki. Iĩtopãka Kaipasi nitiriakorikata. Kiatokopa inaãkapani Xesosi, ininiãra isa Xesosi tikini imarotiniĩ ikapani.

⁵⁹ Kaipasi aapoko ãki Sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori, ikinika Xoteo auĩteakori pakini nitana kãkiti aãpirena kamakani Xesosi okinina ikapani. ⁶⁰ Itori kãkiti sãpiretari aãpirena Xesosi ikamapiretinina. Txamari ixika !auari Xesosi okinina ikapani.

Eereka apokana ipi aãpirena kamakani. ⁶¹ Ninoa txari:

—Ia kiki txari: “Nota posotari aiko Teoso misãkiretiko nirikini. Ipi ãti õtisaaki niposotari iuaĩkana nõkitikiniri,” itxa isãkire.

Kona atão ninoa sãkire. ⁶² Sasetotxi auĩte apiatakari õkitikaua.

—Kona papakapapiretataru pitemoni apoĩrauatakani? Atãokani piposotataru ikara atoko pikamini? —itxari Xesosi.

⁶³ Xesosi !kasãkireri. Ininiã sasetotxi auĩte apiatakari iuaĩkana misãkiretari Xesosi:

—Uatxa nipimaãi Teoso mipĩkati apisatoõ. Atãonani pisãpiretaua. Pite, Teoso mereẽkiti pitxataua? Teoso ãkirikai pite? —itxari Xesosi, kotxi inirekari Xesosi kerokiniri isãkire.

⁶⁴ —Ari, iuapitikarano. Nisãpiretaiko hĩte hĩkinika. Hãtamatariko kãkiti itari iaxitikiri topãkini Kaposotiĩreri kikomoni. Hãtapariko kãkiti itari iaxitikiri uai apokaãpotini katxiãri ãki —Xesosi txana ninoa.

⁶⁵ Sasetotxi auĩte apiatakari kenakotari ikara Xesosi sãkire. Iuasaakipeka iua matsorãkari imãka, kotxi kona xatiki ipotxitari Xesosi sãkire.

—Maerekati isãkire: “Teoso ãkirirano,” itxa. !Anirekaikari apanakini kamapiretini Xesosi. Uatxaika hĩkenakotapekari isãkire maerekati.

⁶⁶ Kiãtokopa atxtari Xesosi? —itxana ninoa.

—Ixika auapeka ipinini ĩkapani ininiã uatxa okaãkapitikako —ninoa txari iua.

⁶⁷ Eereka ikiisokatoõtarina. Iãsokarina. Apanakini aritoõtari Xesosi.

⁶⁸ —Pite Teoso mereẽkiti pininiãua, pisãpiretaua, kipa aritai? —itxarina iua. Inapetarina.

Petro Kipataru Xesosi Imarotini

(Marko 14.66-72; Arókasi 22.54-62; Xoão 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Iuasaaki Petro topãkanãta mapara pirikeri ãki. Atokoro Kaipasi nitero sari iuamoni.

—Pite Xesosi Karirẽiakiri moianaripitikarai —otxari iua.

⁷⁰ Txamari iua kipataru ikinimane apisatoõ.

—!Nimarotari ikara atoko pinanãtakiti.

⁷¹ Ininiã isa pirikeri iroãnakikomoni. Iuaã ãto ãtokoropekana Kaipasi nitero atamatari iua. Ininiã osãpiretana kãkiti iuaã auakani:

—Xesosi Nasareekiri moianaripitikara ikira —otxa.

⁷² Iuaĩkana ĩkipataru:

—Teoso imarotari iua kiki nimimarotakani —itxa.

⁷³ Eereka paĩtiki atoko kikiãkini iuaã auakani sari Petromoni:

—Pite atãopitika iua moianaripitikarai, kotxi pisãkire ipinimoni. Kãkiti Karirẽiakiri sãkire atokokana, Xesosi sãkire atokokana pitxa pite sãkire —ninoa txari Petro.

⁷⁴ Ininiã Petro apakapapiretana:

—Atão nisãkire minakanãua Teoso misiritanoko. Nisãkire atãopitika. !Nimarotari iua kiki —itxana.

Iuasaakipeka patari sãkirauata. ⁷⁵ Ikara ikenakotakasaaki, Petro xinikari Xesosi sãkire, kotxi mitxipe Xesosi txari iua: “Patari sãkirauatini apisapanikako, ipi ãti pakinikata, ‘!Nimarotari iua,’ pitxanoko.” Ininiã Petro sipeka. Itxiapakata.

27

Xesosi Pirato Apisatoõ

(Marko 15.1; Arókasi 23.1-2; Xoão 18.28-32)

¹ Katimatiniãkata sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori pakini apotiitua. Imisãkiretakakana:

—Kiãtokopa atxtari Xesosi aõkini? —itxana.

² Eereka iaxirikãkitakarina Xesosi, anika itxarina Homano auĩte Põsio Pirato inakorimoni, sikanapa itxarina.

Xotasi Ipinini*(Átosi 1.15-19)*

³ Xotasi, Xesosi mīkapiritakari, kenakoenetakasaakiri Xesosi ipinini tīkane, maerekaxiniretinoka itxa, kotxi iuaka sikari Xesosi imokaiakariakorimoni okiko tīkane. Iuaíkana isipikaro trīta txineiro ota pirata kamakoro sasetotxi auíteakori, kiomātxiakori pakinimoni.

⁴ —Nota kamari maerekati. Nimīkapiritari Xesosi. Ixika !auari iua ipinini ikapani —itxana ninoa.

Ininiā ninoa:

—Pite kamakiti xikakara. Pitekara sikaua ate Xesosi.

⁵ Ininiā Xotasi okaro txineiro ota Teoso misākiretiko aikoti āki, eereka isipe ātiātaā. Iuaātaā iuaka iaxirikanokitapeua, aamina poria iaxirikaua, arōka, ipīpe itxa.

⁶ Teoso misākiretiko aikoti āki sasetotxi auíteakori kosekaro oa txineiro.

—Oia txineiro kiki okiko īki. Ia xika ate !auiritaāka aāpotitiiniro oia txineiro āto txineirotikata Teoso misākiretiko aikotiākero. ⁷ Kiātokopa atxataro oia txineiro? —itxakakana.

Eereka ninoa imarotape. Iamotarina kikio, tiitxi kamakari kikiote, Xoteo minakanuia ikatiko tīkane. ⁸ Oa txineiro kiki okiko īki xika, Xesosi okiko īki xika, iua akauari takauākataāka “Arēkatxi Akauariti” inaāka. Uatxa akir-itaākapanika iuaātaā “Arēkatxi Akauariti.” ⁹ Iua atoko ininiā, kitxakapirīka Teoso sākire sāpiretakari Xeremia inakori atāo txari:

Isaeo auakani iikixitari trīta ota pirata kamakoro Teoso mereēkiti okiko ikapani.

¹⁰ Eereka isikarona oa txineiro ota tiitxi kamakarimoni, ikikiote iamotinina ikapani, kotxi Teoso nirekari ia atoko ikaminina, itxa Xeremia kitxakapirīka. Ininiā Xeremia sākire iaōka apopeka iuasaaki.

Xesosi Pirato Apisatoō*(Marko 15.1-5; Arókasi 23.1-5; Xoño 18.28-38)*

¹¹ Iuasaaki Xesosi tima Homano auíte Pirato inakori apisatoō. Pirato pimaāri Xesosi:

—Pitekani Xoteoakori auíte txataua?

—Ari, iuapitkarano —itxari.

¹² Eereka sasetotxi auíteakori, kiomātxiakori pakini apoītari Xesosi. ! Kasākireri Xesosi iuasaaki. ¹³ Ininiā Pirato txari:

—Atauako kona pikenakotatari apoītiniina?

¹⁴ Xesosi !kasākireri, ininiā Pirato tsorīkaāta. Ākixinireē iua:

—Kininiāpa !kasākireri?

Xesosi Okiko Nirekiko*(Marko 15.6-15; Arókasi 23.13-25; Xoño 18.38-19.16)*

¹⁵ Ikini kiiniriti Páska inakori, Homano auíte sikakari ātika kateia āki auakari kākiti nirekakiti. ¹⁶ Iuasaaki aua kateia āki auakari Pahapasi inakori. Ikinimane imarotari iua. ¹⁷ Itomaneri kākiti apotiitakasaakiaua, Pirato pimaāna ninoa:

—Īkiripa kateia āki auakari hinireka nisikakini? Pahapasikani? Xesosi Teoso mereēkiti inakorikani? —itxana ninoa.

¹⁸ Pirato imarotari Xesosi isikinina iuamoni ixikotinirina xika.

¹⁹ Iuasaaki Pirato topākanāta kākiti misiritiko isāpiretini pakita āki. Iuasaaki itanoro iokanapireta iuamoni.

—Maerekati !pikamape iua kikimoni, kotxi ixika !auari pokiniri. Erekari iua. Minipani nitaponetari iua kiki, ininiā maerekaxiniretinoka nitxa —otxari.

²⁰ Mapara sasetotxi auñteakori, kiomãtxiakori pakini misãkiretana kãkiti iuaãtaã apotiitakaniua:

—Piratomoni hñtxako: “Pisikakariko Pahapasi. Pokãkitakariko Xesosi,” hñtxariko —itxana kãkiti.

Ininiã ninoa auikari isãkirena. ²¹ Eereka Pirato pimaãna kãkiti iuaã apotiitakaniua:

—Ñkiripa kateia ãki auakari hinireka nisikakini?

Ininiã ninoa akirikata:

—Pahapasira.

²² —Kiãtokopa nitxatari Xesosi, Teoso mereẽkiti inakorima? —itxa Pirato.

Ikinikana apakapapiretana:

—Aamina ñpiriãmitakari nopini pitokakitariko.

²³ Ininiã Pirato:

—Kixikapa? Maerekati likama —itxa.

Iuasaakipeka ninoa iteene akiripoakatana:

—Aamina ñpiriãmitakari nopini pitokakitariko.

²⁴ Ininiã Pirato kona sãpiretaikari Xesosi isikakini, kotxi ninoa neenamauatanapanoka. Ikosekari ãparaã. Arokauakotaua ninoa apisatoõ.

—Na nota xikani ia kiki ñpinako. Hñte xikakara ia kiki ñpina —Pirato txana ninoa.

²⁵ Ikinimane apakapapiretari:

—Atãopitikara. Misirikaretxi auiniã okiko xika, ate, aamariteni pakini apakapariko iua misirikaretxi —itxana.

²⁶ Iuasaakipeka Pirato sikakari Pahapasi. Eereka ñpaniãtari Xesosi xirokitatiko aãpitsaã. Eereka isikari Xesosi ñsotatonemoni aamina ñpiriãmitakari nopini itokakitinirina ñkane.

Sotatoakori Napetiniri Xesosi

(Marko 15.16-20; Arókasi 22.63-65; Xoão 19.2-3)

²⁷ Ininiã sotatoakori anikari Xesosi ninoa auñte aapokomoni. Iuaã akiritarina apanakini sotatoakori, ininiã ikinimane sotatoakori ãkitari Xesosi.

Inapetarina. ²⁸ Imakatzakarina Xesosi mãka. Mãkatxi pøkamarari ieretaka itxarina. ²⁹ Eereka itakarina saporĩeta kotipiaro kamakori ikiiã. Iuako ikikomoni taka itxari aãke. Ininiã itxĩkitakarina Xesosi auñtetxi atoko ininiãua.

Eereka ikapotoreẽkauana iua apisatoõ, napeta itxarina Xesosi:

—Aãuñte —itxarina Xesosi inapetinina.

—Xoteo auñtekai pite —itxarina.

³⁰ Ikiisokarina. Iua aãke ikosekana, arikiita itxapikarina. ³¹ Inapetarina, eereka imakatzakarina mãkatxi pøkamarari. Iua nakiti imãka iuaikana ieretaka itxarina. Eereka mapara anika itxarina, aamina ñpiriãmitakari nopini itokakitinirina ñkapani.

Xesosi Tokakitaãka Aamina Ñpiriãmitakari Nopini

(Marko 15.21-32; Arókasi 23.26-43; Xoão 19.17-27)

³² Xesosi anikaãpotakasaakina, aõkitarina Sireni sitatxitikiri, Simão inakori. Ninoa paniãtari iua, Xesosi anikakiti aamina ñpiriãmitakari, anikini ñkapani, kotxi Xesosi ! iposotakari anikiniri. Ininiã Simão anikari. ³³ Apokana Kóokota inakoriãtaã. Apanakini akiritari “Kiitãtatxi” inaãka akiritiko. ³⁴ Iuaã iãriãmoni ikoketarina pinñtxi kipixiãri, sika itxarina Xesosimoni, Xesosi iãtini ñkapani, imakini ñkapani. Atapixiãtaãka atoko, !iãtari. ³⁵ Ininiã itokakitarina Xesosi aamina ñpiriãmitakari nopini. Inaãka atoko ikamarina sarauatxi kai soroã. Sarauatxi kãiatakani apakapari Xesosi mãka. Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari sãpiretapekari ñkara atoko inini ñkane. Iua txari:

Ixanakarina nimāka. Sarauatxi ikamana nimāka apakapakani imarotininina ikapani.

Itxa Teoso sākire sāpiretakari kitxakapirika. ³⁶ Sarauatxi xipoka atoko iitopākana. Imoiaārina Xesosi, kākiti manikakaniri ikapani. ³⁷ Aamina ĩpiriāmitakariā ikii nopini itakarina iōkatsopatakori: “Xesosi, Xoteoakori Auīte,” itxa iōkatsopatakori. Ikara xika okaāka Xesosi.

³⁸ Xesosi takote itokakitarina ipi kiitiririni aamina ĩpiriāmitakari nopini, āti Xesosi kikomoni, āti Xesosi sanaremoni. ³⁹ Kākiti iuaā napakani napetari, nokonoko itxa kiitana. Maerekaeneti isākirepiretarina Xesosi:

⁴⁰ —Pite txari: “Aiko Teoso misākiretiko niriāka atoko, ipi āti ōtisaaki iuaīkana nōkitikari,” pitxa. Piteka pimakatxakaua. Pite Teoso ākiri pinakasaak- iua, pikatxaka. Ikara atoko itxa sākiretana kākiti iuaā napakani. ⁴¹ Iua atokotxikana itxana sasetotxi auīteakori, kaiōkatsoparerini, kiomātxiakori pakini ikara atoko inapetarina Xesosi:

⁴² —Iua makananitapekari apanakini. Txamari iuaka ! iposotari imakananitinia. Iua İsaao auākani auīte ininiāua, iuaka imakatxaka- mauako. İkatxakiniā, ate auikari iua sākire. ⁴³ Iua auikari Teoso sākire. Maiātapari. Atauako Teoso nirekari imakatxakiniri iua uatxa, kotxi iua txari: “Teoso ākirirano nota,” itxa —itxana.

⁴⁴ Kiitiririni iuakata tokakitakoni apaka maerekaeneti isākirepiretarina Xesosi.

Xesosi İpinini Pirena

(Marko 15.33-41; Arókasi 23.44-49; Xoāo 19.28-30)

⁴⁵ Apaniāxiti itixi piāka. İpi āti pakini oara ipiāka. ⁴⁶ İpi āti pakini oarape kikatamonipeka Xesosi iteene akirikata:

—Erii, Erii, aremaa sapakatanii.

İkara Epireo sākire. İa atatsopatakari sākireē, “NiTeosone, niTeosone, kinirepa pitakanapano?”

⁴⁷ Kākiti iuaā auakani kenakotari Xesosi sākire. Ninoa uākatari akirinātiniiri Eriasi.

⁴⁸ İniniā āti miteka, mapoa atoko inakari iāka itxari iāriā katxioārimoni. Aāke mapotōkire taka, isirika itxamari Xesosi iātini ikapani. ⁴⁹ Txamari apanakini:

—Kona pisikapiri. Atxiiti Eriasi makatxakari iua —itxana.

⁵⁰ Iuaīkana Xesosi iteene akirikata. Eereka iokanatarı ixinire Teosomoni, eereka ipipe.

⁵¹ İusaakipeka mākatxi mata Teoso misākiretiko aikoti āki arōkakari tso- rakita. İtano İtsorakita. İxitiipeka apoka. Mitxi iua mākatxi mata !auiritari kākiti İroiini Teosonani Auini Pakitaātaā. İtsorakitakasaaki, itixi iakeēkata. Kai mitari xoreka İusaaki. ⁵² Apanakini akauari xoreka. İtomaneri kākiti ipikani Teoso nakitiakori iuaīkana ōkitikapekaua. ⁵³ Osipikarına akauari. Xesosi iuaīkana ōkitikaākaua atoko, isana Xerosareēmoni, Teoso nakiti sitatx- itimoni. Iuaā itomaneri kākiti itikana ninoa iuaīkana ōkitikakanıua.

⁵⁴ Sotato auīte, sotatoakori Xesosi moiaākani apaka, itikarına Xesosi ip- inini. İmarotarına itixi iakeēkatini, ininiā iteene ipikarauatana.

—Atāopitikara Teoso ākiri itxaua —itxana.

⁵⁵ İtoro sitoākini ikira atoko atamanātari Xesosi. Karirēia tōpa Xesosi potorikasaaki ninoa sitoākini moianatarı iua. ⁵⁶ Maria Matarena inakoro iuaā aamina ĩpiriāmitakari ikira atoko auanāta apaka. Txıako, Xosee pakini inoro, Maria inakoro iuaā aua. Sepeteo anaakori inoro iuaā auanāta apaka.

*Xesosi Ikatiko Pirena**(Marko 15.42-47; Arókasi 23.50-56; Xoão 19.38-42)*

⁵⁷ Íkanõka katxineiroteri Xosee inakori, Arimateia sitatxitikiri, apoka. Iua apaka Xesosi sãkire auiaãkari itxaua. ⁵⁸ Isa Piratomoni. Xesosi ïto amanaã. Ininiã Pirato paniãtari isikiko. ⁵⁹ Ininiã Xosee anikari Xesosi ïto. Mãkatxi mataã iapirika itxari. Mãkatxi mata amaneri arinio inakoriã iapirikari. ⁶⁰ Eereka taka itxari akauari ãki. Iua akauari amaneri, Xosee kisakakiti kai auïte iriko. Ikamari iua akauari ipíkasaaki ikatiko íkapani. Xesosi ïto iriko ãki itaka atoko ikakanapiritari kai meraminapoari, itota itxari akauari iriko, sipe itxa. ⁶¹ Iuasaaki Maria Matarena inakoro, ãto Maria inakoro apaka topãkanãta akauari apisatoõ.

Imoiaãrina Xesosi Akauari

⁶² Iua õti sesta veira, tomatiko õti apisa. Iua õti Xoteoakori paríkauatapitipo, tomatiko õti imaparíkauatakani íkapani. Katimatiníkata sasetotxi auïteakori, pariseoakori pakini sari Piratomoni. ⁶³ Ninoa txari:

—Ate xinikari iua kamisirienereri sãkire. Iua txari: “Nipíkasaaki eereka ipi ãti pakini õtisaaki iuaãkana nõkitikauako.” ⁶⁴ Pipaniãtana pisotatoneakori ipi ãti pakini õti akauari imoiaãrina. Imamoiaãkaniãrina, imoianariakori íkanõka sari iuaã ïto ïtiríkinina. Ininiã eereka isãpiretarina kãkiti: “Teoso õkitikapekari iua. Iuaãkana auãki itxapeka,” itxamana ninoa imoianariakori. Ininiã ikara misirieneretxi apiatama eereka. Mitxiri misirieneretxi poiãoka —itxarina Pirato.

⁶⁵ —Ininiã hanikari sotatoakori akauari moiaãkani tãkane. Hãsa. Hítotariko akauari sona —Pirato txana.

⁶⁶ Ininiã isana iuaã. Akauari sona iteene itotinina íkapani. Itakarina Pirato takaõtxikare itore nopini. Sotatoakori iuaã kaikota. Imoiaãrina akauari.

28*Xesosi Iuaãkana Auãki Inini**(Marko 16.1-8; Arókasi 24.1-12; Xoão 20.1-10)*

¹ Tomatiko õti xipoka atoko, tomíko íkanõkapanika Maria Matarena, oa ãto Maria pakini sari akauarimoni.

² Ninoa saãpotakasaaki, katimaritika itixi iakeëkata itapararitika. Iuasaaki Teoso nitiri iaxitikiri katxaka. Ikatapakiritari kai akauari tore, topãka itxa iua kai nopini. ³ Itoõ atokatxi iotximere atoko itxa. Imãka mapoa saro atoko itxa. ⁴ Sotatoakori, akauari moiaãkani, kikinanaãkata, ipíkarauatinina. Irikana xitipeka. Ipíkani atokopeka itxana.

⁵ Eereka ninoa sitoakoro apoka akauari. Teoso nitiri misãkiretana:

—!Hípikarauatape. Nimarotari hïte nitanãtiniri Xesosi, aamina ípiriãmitakari nopini tokakitakori. ⁶ !Auaika uai. Teoso õkitikapekari iua. Ikara iua sãpiretapekai hïte. Uai hina. Hãtamatar ïto mitxi auiniãtaã.

Ininiã ninoa atamatari.

⁷ —Katima hïtxako imoianariakorimoni hïsini íkapani. Hïsaãpiretana: “Iuaãkana auapeka itxa Xesosi. Teoso õkitikapekari iua. Iua sari hïte apisapanika Kariréiamoni. Iuaã haõkitariko iua,” hïtxako ninoamoni. Ikara atoko nitxa nisãpirena hïtemoni —itxa Teoso nitiri.

⁸ Ininiã ninoa takanapari akauari. Ipíkareritikana, ieneniritikana isana. Imitekana Xesosi moianariakorimoni õkitikiniua isãpiretini tãkane. ⁹ Ninoa mitekaãpotakasaaki, ipixinipokoriti Xesosi tokiã ninoamoni:

—Hïtepinini ina —itxana.

Ininiã ninoa kapotoreëkaua iua apisatoõ, maïkakitita itxarina.

—Peerekai. Apiananiri pitxaua —itxanātana.

¹⁰ Ininiā Xesosi:

—Kona hīpīkarauatape. Nitariakorimoni hīsa. Hīsāpiretana Kariréiamoni isinina. Iuaā aōkitanonako nota —Xesosi txana ninoa Mariaakoro.

Ininiā ninoa sipe.

Sotatoakori Xesosi Akauare Moiaākani

¹¹ Sitoākini sikasaaki, ātikaka sotatoakori akauari moiaākani kanapiriā sitatximoni. Isāpiretarina itikakitina sasetotxi auīteakorimoni. ¹² Ininiā sasetotxi auīteakori, kiomātxiakori pakini apotiitaua ikara ene ixinikinina Īkapani. Eereka isikarina itoro txineiro sotatomoni, atāo imasāpiretakanina Īkapani apanakinimoni. ¹³ Ininiā sasetotxi auīteakori, kiomātxiakori pakini txana:

—Hītxariko apanakinimoni: “Xesosi moianariakori apoka Īkanōka aimakasaaki. Ītirīkarina Xesosi Īto,” hītxako. ¹⁴ Hīauīte Pirato imarotakasaakiri himakini, ininiā ate misākiretariko iua, ininiā kona himisiritaāka himakini xika —itxarina sotatoakorimoni.

¹⁵ Ininiā sotatoakori apakaparo txineiro, sāpireta itxarina kākiti Xesosi moianariakori Ītirīkiniri Xesosi Īto. Ikara aāpirena iaripireta Xoteoakorimoni. Uatxa apaka ikara aāpirena auīākapanika.

Xesosi Apoka Imoianariakorimoni

(Marko 16.14-18; Arókasi 24.36-49; Xoāo 20.19-23; Átosí 1.6-8)

¹⁶ Ōsi pakini Xesosi moianariakori sari oxiratarimoni Xesosi paniātanimoni Kariréia tōpamoni. ¹⁷ Ninoa atamatari Xesosi. Ikapotoreēkauana iua apisatoō. —Peerekai. Apiananiri pitxaua —itxanātana.

Txamari ātikaka kona iteene auikari iua Xesosi ininiāua. ¹⁸ Xesosi apoka ninoa takote, misākireta itxana ninoa:

—Teoso txīkitakano itixine auakani auīte nininiāua. Itxīkitakano Īkoraxiti auakani auīte apaka nininiāua. Ininiā ikinika posotiiretxi aua notamoni.

¹⁹ Ininiā nīpaniātai. Hīsako ikini uākati kākitimoni ikini itixitika. Hōerekana ninoa nisākire. Hīpatxisatana nisākire kīpitakani niri uākaā, imi uākaā, Erekari Matamatakoti uākaā pakini hīpatxisatanako. ²⁰ Hōerekana ninoa ikinika nīpaniātakiti ikaminina Īkapani. Hīxinikariko ia. Nota ātipirika auako hītekata. Hītekata nauiniritika itixi xīpokako —itxa Xesosi sākire.

MARKO

Hoão Kapatxisareri Sãpiretakiti

(Mateo 3.1-12; Arókasi 3.1-20; Hoão 1.19-28)

¹ Ia Xesosi Kristo iokanapirena erekari. Teoso äkiri itxaua Xesosi.

² Teoso säkire säpiretakani iökatsopataru ia:

Niokanatariko niokanapirena aniäkari käkitimoni kimapori oeretini ikapani pite uai apokini apisa.

³ Iua auako äparaã makipakaniãtaã. Isãpirenauatoko: “Hõeretariko kimapori Apiananiri apokini apisapanika. Itikaãpo erekari hikamako iua napini ikapani,” itxa iua.

Itxa Teoso säkire iökatsopatakoru kitxakapirika.

⁴ Ikara atoko Hoão kapatxisareri äparaã makipakaniãtaã auu. Ipatxisa-takasaakiri käkiti, isãpiretari ia pirena:

—Hítakanapariko maerekati hikamakiti. Hipatxisataãkako. Ininiã Teoso makatxakariko maerekati hikamakiti —itxa Hoão kapatxisareri.

⁵ Ikinimane käkiti Xotéia auakani Xerosareë sitatxiti auakani pakini sari Hoãomoni isãkire ikenakotinina ikapani. Ninoa säpiretakasaakiri maerekati ikamakitina, ipatxisatana uini Xotão inakoriãtaã.

⁶ Hoão takari imãka kamero piti kamakoru. Itakari ipakiomatare pirãtxi mata kamakoru. Inikari txitxiri. Mapaã itxima. ⁷ Iua txari käkitimoni:

—Nota poiãori. Nota tikini apokako apiatakaru. ! Apakata nikaporetëkinia iua takote ikiti mata nimakatzakini ikapani, kotxi nota poiãoka. Iua apiata. ⁸ Nota patxisatai äparaãnokara. Iua patxisataiko Erekari Matamatakotiã. Iuasaaki hite apakapariko Erekari Matamatakoti.

Xesosi Patxisatiko Pirena

(Mateo 3.13-17; Arókasi 3.21-22)

⁹ Iuasaaki Xesosi apoka Nasaree sitatxiti, Kariréia tãpamoni. Iuasaaki Hoão kapatxisareri patxisatari iua uini Xotão inakoriãtaã. ¹⁰ Xesosi kanikãtakasaaki, iua itikari iaxiti takakini. Iuasaaki Erekari Matamatakoti katxaka kamoã katxakini atoko. Iua nopini apoka. ¹¹ Iuasaakipeka Teoso iaxitikiri txari:

—Pite namarite, nitiretakiti, napokaerekatai, kotxi ninirekakiti pikama.

Satanasi Atamakaerekatini Xesosi

(Mateo 4.1-11; Arókasi 4.1-13)

¹² Iuasaaki Erekari Matamatakoti iokanataru Xesosi äparaã makipakaniãtaã. ¹³ Iuaãtaã ikaikota koarëta õti. Iuasaaki Satanasi atamakaerekatari iua. Iuaãtaã auari kaxipirini kaneenamarini. Ininiã Teoso nitiriakori iaxitikini nãkatari Xesosi.

Xesosi Mipotorikiniri Iparika Kariréia Tõpa

(Mateo 4.12-22; Arókasi 4.14-15)

¹⁴ Hoão kateia äki takikosaaki, Xesosi sari Kariréia tãpamoni. Iuaãtaã isãpiretari Teoso iokanapirena erekari, Teoso auãtetxi ininiãua pirena.

¹⁵ Itxari:

—Teoso keto apopeka. Iua auãtetxi ininiãua apokaãpotapeka. Ininiã hitakanapariko himaerekani. Häuikariko Teoso iokanapirena erekari —itxa Xesosi.

¹⁶ Xesosi tīpokota Kariréia poati tiniā. Iuasaaki atamatana ipi hetxi takakani, Simão Petro, itari Ātree pakini. Iua atamatana itakinirina hetxi.

¹⁷ Ininiā Xesosi txana:

—Uatxa masa notakata. !Himaīkaikariko ximaki. Ātiāo hīparīka auako. Nisākire hīsāpiretako kākitimoni —itxa.

¹⁸ Ininiā Iuasaaki ninoa takanapari hetxi, sa itxana Xesosikata.

¹⁹ Apikomoni ninoa saāpota. Itikana Txiako, itari Xoāo pakini. Ninoa Sepeteo anaakori. Kanaua miramaneri āki auanātana iuasaaki. Hetxi iotsaānātana. ²⁰ Iuasaaki iua akiritana ninoa. Ininiā ninoa takanapari iri, iri nitiriakori pakini kanaua āki. Eereka isana Xesosikata.

Kiki Maerekati Matamatakoti Auātotakiti

(Arókasi 4.31-37)

²¹ Xesosi imoianariakorikata apoka Kapanaoō sitatxiti. Ininiā tomatiko ōtisaaki Xesosi sari aiko Xoteo apotiitiniātaāua oerekarauatini īkapani. ²² Iua sākire kenakotakani tsorīkaāta, kotxi kona kaiōkatsoparerini atokoni !itxa. Iua oerekakiti sākiretxiti pataparari, kotxi !isāpiretari āti koerekarerini sākire apanakini kaiōkatsoparerini atoko. Iuaka sākirekara isāpireta.

²³ Iuasaaki aiko āki Xoteo apotiitiniātaāua aua kiki maerekati matamatakoti auakiti. Iua akiripoakata:

²⁴ —Xesosi Nasree sitatxitikiri. Kipa pinireka atemoni? Pite ina ate pīxipokini īkapanikani? Erekarinoka kamakarii. Teoso nakiti pitxaua —itxa. Ikara atoko iua akiripoakata, kotxi iua maerekati matamatakoti pīkari Xesosi.

²⁵ Ininiā Xesosi itapararitika txari:

—Piotoka. Pitakanapariko ere kiki īto.

²⁶ Iuasaaki maerekati matamatakoti iōkokaītotari. Ikatxakasaaki, akiripoakata.

²⁷ Kākiti iuaātaā auakani tsorīkaāta. Iuasaaki imisākiretakakauana:

—Kiripa? Atxīiti oerekakori sākiretxiti amaneri apopeka? Iua sākire kaposotūreri. Ipaniātakiti maerekati matamatakoti kamapeka —itxanātana.

²⁸ Ininiā ikara pirena iaripireta ikini Kariréia tōpati.

Xesosi Makananitiniro Simão Petro Imakiro

(Mateo 8.14-15; Arókasi 4.38-39)

²⁹ Ininiā Xesosi, Txiako, Xoāo pakini takanapakasaakiri aiko Xoteo apotiitiniātaāua, isana Simão, Ātree pakini aapokomoni. ³⁰ Iuasaaki Simão imakiro apoomata. Osirīkanāta. Ininiā ninoa sāpiretari Xesosi oamianare. ³¹ Ininiā Xesosi sari oamoni. Imaīkaro ouako. Ōkitikaro. Iuasaakipeka oāpoomare !auaika. Ininiā opotorika oparīkauatini, ninoa kiena okamini īkapani.

Xesosi Makananitinina Amianatakani

(Mateo 8.16-17; Arókasi 4.40-41)

³² Ininiā mapiānikata kākiti minana ikinipoko amianatakani, maerekati matamatakoti auātotakini pakini iuamoni. ³³ Ininiā ikinimane iua sitatxi auakani apotiitaua aapokotxi tore takote. ³⁴ Ininiā Xesosi makananitana itomaneri amianatakani. Kaiāopokori amianari auakini imakananita. Apaka omītikana itomaneri maerekani matamatakoni. Iuasaaki !auiritana ninoa sākirauatini, kotxi ninoa imarotari Teoso ākiri ininiua Xesosi.

Xesosi Sāpiretiniri Teoso Sākire

(Arókasi 4.42-44)

³⁵ Īkanōkapanika mapiāpanika Xesosi ōkitikaua. Itakanapari aapokotxi. Iuanoka sari kākiti mauakaniātaā iri iaxitikiri imisākiretini īkapani.

³⁶ Eereka Simão imoianariakorikata sari Xesosi initinina İkapani. ³⁷ Ninoa apokasaakiri, itxana:

—İkinimane nitai —itxarina.

³⁸ Xesosi apakapapiretana:

—Masa ätiätaä käkiti aapokomoni. Iuaä nisäpiretariko Teoso säkire, kotxi ikara atoko itxa nıparİka käkitimoni. ³⁹ Xesosi sari ikini Karirėia tōpa. Aiko Xoteo apotiitiniätaäua isäpiretari Teoso säkire. Apaka omitikana maerekani matamatakoni käkiti İtoä auakani.

Kiki Maere Matati

(Mateo 8.1-4; Arókasi 5.12-16)

⁴⁰ Amianatakari maere matati apoka Xesosimoni. İkapotoreėkiau iua apisatoö. Iua iteene amanaäri:

—Nimarotari, pinirekiniäri piposotari erekape pitxİkitakinino —itxa.

⁴¹ İniniä iuaasaaki Xesosi iteene tiretari iua. İtakari iuako iua nopini. İtxari:

—Ari, ninirekapitikari. Erekapekai uatxa.

⁴² İuaasaakipeka amianari !uaika. Erekapekari iua.

⁴³ Xesosi iokanatarı iua. İuaasaaki isäpiretari iua:

⁴⁴ —Kona pisäpiretapiri apanakini pitemoni nikamakiti. Uatxa merepanika pisa sasetotxiakorimoni. Poerekari pİto ninoamoni. Eereka pikamariko Moisesini paniätakiti. İkara atoko oerekari käkiti atäo erekapeka pinini —itxari.

⁴⁵ İuaritika isäpiretapikari Xesosi kamakiti. İniniä iarıpireta ikara pirena. İkara xika Xesosi !ıposotaika isini aapokotximoni. İkaikota käkiti mauakaniätaä. İuaritika käkiti sari uamoni.

2

Matİpokotakati Pirena

(Mateo 9.1-8; Arókasi 5.17-26)

¹ Eereka mapaötıpeka İnaka atoko iuaİkana Xesosi Kapanaoö sitatxiti apoka itxa. İarıpireta Xesosi inirimane aapoko apokini. ² İuaasaakipeka mirikiniti käkiti apoka uamoni, İniniä iua aapokotxi xäpoka. Apotiitauana İronakikoätaä apaka. İniniä !apakata apanakini käkiti İroini aapokotxi äki. İuaasaaki Xesosi säpiretari Teoso säkire käkitimoni. ³ İuaasaaki ipi ipi pakini kikiakori minari matİpokotakati. ⁴ Käkiti itomaneri İronakikoätaä aua, İniniä kona iposotarına Xesosi takote apokinina. İniniä aapokotxi nopini, Xesosi manapi ninoa sonatari iua matİpokotakati iokatxakinina İkane Xesosimonikari. İposo atoko isikakaäpotarina iua manapi. ⁵ Xesosi imarotari ninoa atäo auikinİri iua säkire. İniniä Xesosi txari matİpokotakatimoni:

—Namarite, pımaerekani makatxakapeėkaika —itxa.

⁶ İuaasaaki ätikaka kaiökatsoparerıakori topäkanäta iuaä. İtsorİkaänätana. İxiniremoninani:

⁷ —Kinirepa ia kiki ikara atoko itxa? Maerekati isäpiretakiti, kotxi Teosonanira posotari imakatxakiniri käkiti maerekani —itxa ninoa säkire.

⁸ İuaasaakipeka Xesosi imarotari ninoa xinikakiti äkixınireēna. İniniä Xesosi txana ninoa:

—Kininiäpa ikara atoko İtxa xinireta? ⁹ Nitxari iua imaerekani nimakatxakini, txamari !himarotari imaerekani atäo nimakatxakini. “Pökıtikaua. Pisirimata pikoseka, sipe pitxa,” nininiä, iuaasaaki himarotari nisäkire atäo İniniäua, kotxi İhtikari. Nıposotiire imaerekani nimakatxakini İkapani, nıposotiire iua nökıtikini İkapanıtxıkana. ¹⁰ İniniä uatxauka noerekai İhte, Teoso iokanatano nota İhtari İaxıtikiri İkorapokoritimoni käkiti maerekani nimakatxakini İkapani —İtxana kaiökatsoparerıakori.

¹¹ Ininiã mat̃ipokotakatimoni itxa:

—Põkitikaua. Pisirimata pikoseka, sipe pitxa paapokomoni —itxa.

¹² Iuasaakipeka iua õkitikaua. Ikosekari isirimata. Ìkorape itxa ikinimane okiãtaã. Imakinika kãkiti tikoka.

—Peerekari Teoso kamakiti. Kona mitxi ate itikari Ìkora atoko inakari — itxanãtana kãkiti.

Mateo Pirena

(Mateo 9.9-13; Arókasi 5.27-32)

¹³ Ininiã iuaĩkana isari ipoamoni. Kaiãopokori kãkiti apotiitaua iuakata. Iuasaaki oerekana ninoa. ¹⁴ Isaãpotakasaaki, atamatarì Arevii inakori. Æti iuãka Mateo inaãka. Aopeo inakori Ækiri itxaua iua. Iitopãkanãta auĩtetxiakori txineirote apakapiniãtaã. Ininiã Xesosi txari:

—Masa notakata.

Iuasaakipeka õkitikaua, Xesosikata sa itxa.

¹⁵ Eereka Xesosi nipokota Arevii aapoko. Itori auĩtetxiakori txineirote apakapakani, itori apanakini maerekani, topãkanãta Xesosi takote, imoianariakori takote pakini. Kaiãopokori kãkiti iua iuasaaki, kotxi kaiãopokori kãkiti Xesosikata sikani. ¹⁶ Pariseoakori, kaiõkatsopareriakori pakini itikari Xesosi auĩtetxiakori txineirote apakapakanikata, apanakini maerekanikata pakini inipokotini. Ininiã kaiõkatsopareriakori, pariseoakori pakini pimaãna Xesosi moianariakori:

—Kinirepa hinipokota auĩtetxiakori txineirote apakapakanikata, maerekanikata? —itxana.

¹⁷ Xesosi ikara ikenakotakasaaki, itxana:

—Kãkiti mamianatakani kona nirekari kãkiti pinĩtxi imarotakari. Amianatanakinokara nirekari pinĩtxi imarotakari. Nota uai apoka maerekani nakiritini Ìkapani, imaerekanina itakanapinina Ìkapani. Kona nakiritari kãkiti “atão inakari kamakani” uãkatakaniua —itxa Xesosi.

Nipokori Takanapiko Teoso Misãkiretiko Ìkapani

(Mateo 9.14-17; Arókasi 5.33-39)

¹⁸ Æti õti Xoão moianariakori, pariseoakori pakini takanapari inikinina Teoso imisãkiretinina Ìkapani. Iuasaaki kãkiti pimaãri Xesosi:

—Kinirepa Xoão moianariakori, pariseoakori pakini takanapari inikinina Teoso imisãkiretinina Ìkapani, txamari pite moianariakori kona ikara atoko ! itxana.

¹⁹ Ininiã Xesosi:

—Kiiniri kãkiti Ìtanorouatakasaaki, Ìtanorouatakari aua iuaã, ininiã kona kãkiti takanapari inikini iuasaaki. Kona iua Ìtanorouatakari nirekari kãkiti natxitini. Ininiã iua auakasaaki ninoakata, ikinimane nipokota.

²⁰ Ininiã nota Ìtanorouatakari atoko nitxa. Nota auakasaaki nimoianariakorikata, kona itakanaparina inikinina Teoso imisãkiretinina Ìkapani. Æti õti nota !auaika nimoianariakorikata. Iuasaakiikarako itakanaparina inipokotinina Teoso imisãkiretinina Ìkapani.

Amaneri Mãkatxi Pirena

²¹ Kona kãkiti tãpanetari mãkatxi kitxakari mãkatxi mata amaneriã. Mãkatxi mata amaneri itxikika, ininiã kitxakari tsorakita.

Amaneri Sako Aamata Kamakori

²² Kona kãkiti takari iãriã amaneri sako kitxakari aamata kamakori Æki. Itakinãri, koanatxi kitxakari aamata kamakori tsorakita, ininiã iãriã xikepoata, ininiã koanatxi !kikeikari. Sako amaneri Æki itakaãka iãriã amaneri. Iua atokokana kona hĩkoketari kitxakari sãkiretxiti amaneri sãkiretxitikata.

*Tomatiko Ôti Pirena**(Mateo 12.1-8; Arókasi 6.1-5)*

²³ Tomatiko ôti Xesosi imoianariakorikata napaãpota kikio triko takikoãtaã. Ininiã ninoa makatxakaro triko iki mapaki inikinirona ikapani.

²⁴ Pariseoakori atamatana, ininiã itxarina:

—Kinirepa ninoa parĩkauata tomatiko ôtisaaki? —itxana.

²⁵ Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Kona hãtatsopatapanikari Taviini kamakiti? Iua, imoianariakorikata natxitakasaaki, kona himarototari ikamakiti? ²⁶ Iua ïroã Teoso misãkiretikoãtaã. Apiataa inakori sasetotxi auĩte apiatakari iusaaki. Iuaã Tavii nikari komiri Teosomoni sikakori. Sasetotxinokara auiritaãka iua komiri inikinina. Apanakini ! auiritaãka inikiniri. Txamari Tavii sikari imoianariakori inikinina ikapani.

²⁷ —Tomatiko ôti kamaãka, kãkiti ïto ereka inini ikapani. Kona kãkiti kamaãka tomatiko ôti auini ikapani. ²⁸ Nota hĩtari iaxitikiri posotari ikinipoko ninireẽkiti nikamini tomatiko ôtisaaki, kotxi Apiananiri nitxaua —itxa Xesosi.

3*Motĩkauakotakari Pirena**(Mateo 12.9-14; Arókasi 6.6-11)*

¹ Iuaĩkana Xesosi imoianariakorikata ïroã aiko Xoteoakori apotiitiniãtaãua. Iuaã apokari kiki motĩkauakotakari. ² Ininiã iuaã auakani txari

—Atxiĩti iua erekapeka txĩkitakari motĩkauakotakari uatxa tomatiko ôtisaaki?

Ninoa xinikari ikara atoko inini, kotxi ninoa kinirão apoĩtaka txari Xesosi.

³ Ininiã Xesosi akiritari iua motĩkauakotakari:

—Uaimoni pina —itxari.

⁴ Iposo atoko ipimaãna iuaã auakani:

—Kipa atão Teoso paniãtaua akamini tomatiko ôtisaaki? Maerekati akaminikani? Erekarĩ akaminikani? Ipaniãtataua ãti amakananitini? Ipaniãtataua ãti aõkĩni?

Txamari ninoa ! kasãkirena. ⁵ Xesosi atamatana. Iusaaki inaiataua, iuaritika imatinĩuata, kotxi ninoa ! inirekarĩ atão imarotinina. Ininiã Xesosi txari iua motĩkauakotakari:

—Pisĩrĩkauakota —itxari.

Ininiã itamẽkauakota. Erekape itxa iuako. ⁶ Ininiã pariseoakori potorika iuaã. Isana Erotxi sãkire auĩãkanimoni. Iuaãtaã ninoa xinikari Xesosi okaen-tinina.

Itori Amianatakani Sari Xesosimoni

⁷ Ininiã Xesosi sari Karirẽia poamoni. Iusaaki itori kãkiti Karirẽia tix-inikini, Xotẽia tixinikini pakini sari iuamoni. ⁸ Xerosareẽ sitatxitikini, Itomẽiakini, Xotão ipiniãkĩni, Txirokĩni, Sitoõkĩni pakini sari iuamoni. Ninoa kenakoenetari ikamakiti, ininiã iuamoni isana. ⁹ Ininiã ipaniãtana imoia-nariakori:

—Kanaua himina, kotxi kaiãopokori kãkiti katikaãpotano. Ininiã kanaua ãki niereẽtaua —itxa Xesosi.

¹⁰ Iusaaki kaiãopokori kãkiti erekapeka itxĩkitakapeka. Apanakini ami-anatakani nirekakari imaãtakinirina Xesosi, erekapekã ininina ikapani. Ininiã ikatikaãpotarina Xesosi, kotxi kaiãori kãkiti. ¹¹ Maerekati matamatakoti auakini atamatakasaakiri Xesosi, irikana Xesosi apisatoõ. Akiripoatana:

—Teoso ãkiripitikai pite.

¹² Ininiã Xesosi kona auiritana ninoa: “Teoso ãkiripitikai,” ininina.

Xesosi Mereēna Tosi Imoianariakori

(Mateo 10.1-4; Arókasi 6.12-16)

¹³ Iposo atoko Xesosi sari ōtanoxiratarimoni, akirita itxana inirekaākini. Ininiā ninoa sari iuamoni. ¹⁴ Ininiā iua mereēna tosi kikiakori iuakata kaiko-takani tīkane, Teoso sākire sāpiretakani ĩkapani. ¹⁵ Iua sikari iposotiire ninoa-moni, amianatakani erekapeka itxĩkitakinina ĩkapani, apaka maerekati mata-matakoti omitikinina ĩkapani. ¹⁶ Ininiā akiritari Simão. Xesosi takauākatarī Simão āti iuāka. Petro itxaua. ¹⁷ Akiritana Txiako, itari Xoāo pakini. Sepeteo anaakori itxauana. Xesosi takauākataka ninoa Poanexi. Poanexi Popĩkari sākireē “Ikarakirauari anaakori.” ¹⁸ Akiritana Ātree, Piripi, Patoromeo, Mateo, Tomee, Txiako pakini. Aoepo ākiri itxaua iua Txiako. Akiritana Tateo, Simão pakini. Homano omanatakari iua Simão. ¹⁹ Akiritari Xotasi Isikariotxi inakori apaka. Xesosi mĩkapiritakari itxaua iua Xotasi Isikariotxi. Pakini Xesosi akiritakini imoianariakori ininiuana ĩkapani.

Maerekani Matamatakoni Omitikiko

(Mateo 12.22-32; Arókasi 11.14-23; 12.10)

²⁰ Iuaĩkana āti aapokotxitimoni isa Xesosi, imoianariakorikata. Iuasaaki mirikiniti kākiti iuaĩkana apotiitaua. Ikara atoko ininiā kona ninoa nipokota. !Apakata inipokotinina, kotxi mirikiniti kākiti aua iuaā. ²¹ Xesosi nirimane kenakotari kākiti apotiitiniua iuakata. Ininiā isana iua apinina ĩkapani.

—Imapitxiritapeka —itxana.

²² Kaiōkatsopareriakori Xerosareē ĩkani apoĩtari Xesosi maerekati ikamini. Ninoa sākire:

—Peosepoo inakori auaiĩtotari iua. Ininiā Peosepoora omitikari maerekati matamatakoti —itxana.

Peosepoo Satanasi itxaua. Apanakini sākire:

—Maerekani matamatakoni auĩte sikaposotiiretari Xesosi maerekati matamatakoti omitikini.

²³ Ininiā Xesosi akiritari kākiti isākire ikenakotinina ĩkapani. Sāpirenatxi atāo inakari oerekiko isāpiretana ninoa. Ipimaāna:

—Natokopa itxa Satanasi omitekiniua? ²⁴ Auĩtetxi tixine auakani na-iatakakiniāua, ixipokaākanako. ²⁵ Kākiti aapoko āki auakani ninoakakarika neenamauatiniā, ixipokaākanako apaka. ²⁶ Iua atokokana, Satanasi nitiri-akori, ninoakakarika naiatakakiniāua, Satanasi tapara xipokako.

²⁷ —Kona kākiti ĩroā kiki mitapoari aapoko āki ĩitriuatiini ĩkapani. Kinirāo ĩitriuataka, ininiā iaxirikari mitari mitxi. Iposo atoko inirekaākiti ĩitriĩka.

²⁸ —Ari, atāopitikara nota txai hĩte. Apakata Teoso makatxakiniri ikinipoko maerekati kākiti kamakiti, imaerekani Teoso imisākirepiretini pakini. ²⁹ Txamari ātipekana maerekati kamakari aua. Erekarī Matamatakoti misākirepiretakari maerekani makatxakiko kona auari. Ikara atoko inakani inikoriāriko imisiritiko maerekani misiritikoātaā —itxa Xesosi.

³⁰ Xesosi ikara atoko itxa, kotxi pariseoakori txari: “Iua auari maerekati matamatakoti.”

Xesosi Inoro, Itariakori Pakini

(Mateo 12.46-50; Arókasi 8.19-21)

³¹ Iuasaaki itariakori inorokata apoka porikiti. Ipaniātarina āti akiritiniri Xesosi. ³² Iuasaaki itori kākiti topākakani ākitari Xesosi. Isāpiretarina:

—Pitariakori, pinoro apaka porikiti aua. Initanātai —itxarina.

³³ Ininiā Xesosi apakapapireta:

—Kiripa nitariakori, ninoro pakini?

³⁴ Iua atamatana itakote topākakani:

—Hātamata, uai aua ninoro, nitariakori pakini. ³⁵ Teoso nireēkiti kamakani nitariakori, nitaroakoro, ninoro pakini itxauana —itxa Xesosi.

4

Katakareri Pirena

(*Mateo 13.1-9; Arókasi 8.4-8*)

¹ Iuaĩkana Xesosi oerekarauata ipoa takote. Kākiti mirikiniti, ininiã imorōkokaua kanaua āki. Iitopāka. Ninoa aua imiriĩ, ininiã iua kanauaã oerekarauata. ² Itori Teoso sākire oerekana ninoa sāpirenatxi atāo inakari oerekikoã. Itxana:

³ —Hīkenakota. Katakareri takarauata. ⁴ Itakarauatakasaaki itakareki irika kimapori tiniāpo. Ininiã kotipiriki nikari itakareki.

⁵ —Apanakini itakareki irika kai auiniãtaã, kipatxi mauakaniãtaã. Atāoka ipitxaka. ⁶ Kipatxi poiãoka auiniã atokatxi pataka apokasaaki itxarika. Omakotsani xika osonāka. ⁷ Apanakini irika inako sauaki. Inako aneēkasaaki, okari takari. !Iriuata. Ipina.

⁸ —Apanakini irika kipatxi auiniãtaã. Ininiã iriuata. Āti poiãoka iriuata, trītakata. Āti apiata iriuata, sesētakata. Āti kaiãopoko iriuata, seĩkata.

⁹ —Kakenakokii, ininiã hīkenakotariko nisākire —itxa Xesosi.

Kākiti Mimarotakiniti Xesosi Sāpiretini Pirena

(*Mateo 13.10-23; Arókasi 8.9-15*)

¹⁰ Iuanani imoianariakorikata auakasaaki, ipimaãrina Xesosi:

—Poerekaua mixikanani sāpirenatxi atāo inakari oerekiko pisāpiretakiti? —itxarina.

¹¹ Ininiã isāpiretana:

—Teoso sākire mauĩkani !imarotari Teoso auĩtetxi ininiua. Teoso oerekai hĩte ninoa mimarotakiniti. Teoso oerekana ninoa isākire sāpirenatxi atāo inakari oerekikoã. ¹² Atxiĩti ninoa iteene atamatari Teoso oerekakiti, iuaritika !imarotarina atamatakitina. Atxiĩti iteene ikenakotarina Teoso sākire, iuaritika !imarotarina ikenakotakitina. Imarotaākamariko, akiritaākamariko Teoso, ininiã Teoso maktaxakamariko ninoa maerekani.

¹³ Ininiã Xesosi txari:

—Himarotatari ikara sāpirenatxi atāo inakari oerekiko?

—!Aimarotari —itxana.

—Ininiã natokopa ininiãparako himarotatari apanakini sāpirenatxi atāo inakari oerekiko?

¹⁴ Ininiã imimarotakinitina oerekana:

—Iua takarauatakari takari Teoso sākire. ¹⁵ Aua kākiti kimapori tiniāpo takarekitxi irikiniãtaã atoko inakani. Ininiã Teoso sākire ikenakotakasaaki Satanasi apoka. Ininiã imaktaxakari Teoso sākire ākixinireẽna apokakari.

¹⁶ —Aua kākiti kai auiniãtaã atoko inakani. Ninoa kenakotakasaakiri Teoso sākire, iusaakipeka apakaparina ipoxokoniritikana. ¹⁷ Itxamana, kona kakotsari. Imaxikiko apokiniã, imisiritiko Teoso sākire auikinina xika apokiniã, iusaaki itakanaparina Teoso sākire.

¹⁸ —Aua kākiti aanaia auiniãtaã atoko inakani. Ninoa kenakotapitikari Teoso sākire. ¹⁹ Txamari maerekaxiniretinoka itxana. Txineironoka inirekana, ininiã ikara misirienetana ninoa. Kaiãopokori inireēkitina, Teoso manirekakiniti. Maerekaxiniretinoka ininina, txineiro, inireēkitina pakini inako atoko itxa, ininiã !ixinikaikarina Teoso sākire, ininiã kona iriuata.

²⁰ Aua kākiti kipatxi erekari auiniātaã atoko inakani. Ninoa auikari Teoso sākire. Iriuatana. Āti iriuata poiãoka, trītakata. Āti iriuata apiata, sesētakata. Āti iriuata ito, seīkata.

Tirikapi Pirena
(*Arókasi 8.16-18*)

²¹ Xesosi pimaãna ninoa:

—Nanipa hītakari tirikapi? Kopiti ākikani hītakatari? Amesa pat-apikani hītakatari? Konapitini. Hītakari itano imakinika iopinikini ĩkapani. ²² Tomaãtakori āti õti oerekaãkako. Kipatakori oerekaãkako, kotxi nota imarotapitikari hīkamakiti. ²³ Kakenakokii, ininiã hīkenakotariko nisākire —itxa Xesosi.

²⁴ Xesosi sākirauatapanika:

—Hītakaõtxikariko nisākire. Imakinika hīkenakotako. Erepaniko pikamakiti ātimoni, kotxi pite kamakitiixikana kamaãka pitemoni. Erepaniko, kotxi apiata ikamaãka pitemoni. ²⁵ Teoso sākire auakiti, iua sākire kīpitakari, Teoso sikari apikomoni imaroretxi iuamoni. Txamari Teoso sākire kenakotakari, isākire makīpitakati, imarore xapiti iuamoni auakari makatxakaãkako.

Takariki Pirena

²⁶ Apikomoni Xesosi txari:

—Teoso auītetxi ininiãua kiki takariki taākari atoko itxa. ²⁷ Itakarauata. Imaka ĩkanõka. Āti iparīka ikama pokamara. Iuasaaki itakare pitxakapeka. Kona iua imarotari otomorekini. ²⁸ Merepanika otomoreka. Iposo atoko opitxaka. Eereka opa aua. ²⁹ Oaneẽpeka onakasaaki katakareri makoap-ataro, kotxi oamiko manapipeka itxa.

Ikara atoko itxa Teoso auītetxi ininiãua.

Mostata Pirena

(*Mateo 13.31-32; Arókasi 13.18-19*)

³⁰ Xesosi sākirauatapanika. Itxari:

—Natokopa itxa Teoso auītetxi ininiãua? Īkiripa sãpirenatxi atão inakari oerekiko oerekaua? Ia atoko itxa: ³¹ Teoso auītetxi ininiãua mostata oki atoko itxa. Axapitikiro oa. Apanakini iki apiata. ³² Otakaãka atoko opitx-aka. Eereka oaneẽ. Apanakini takari ĩtano apiata oa. Amaripokoro okati. Kotipiriki takari okoa okatiã. Iua atokotxikana Teoso auītetxi ininiãtaãua.

Merepanika poião kākiti. Eereka apiata. Eereka kaiãopokori kākiti auītetari Teoso. Txamari iuasaaki Satanasi apoka ninoamoni kotipiriki apokini atokokana.

³³ Kaiãopokori sãpirenatxi atão inakari oerekiko isãpiretana, Teoso sākire imarotinina ĩkapani. Ninoa imarotakasaakiri isākire, apiata isãpiretana. Im-imarotakanisaakiri isākire, poiãonoka isãpiretana. ³⁴ Teoso sākire oerekasaak-ina ninoa, sãpirenatxi atão inakari oerekikonoka isãpireta. Eereka imoianari-akorinoka auakasaaki iuakata, oerekana ikara imarotinina ĩkapani.

Xesosi Iotokakiniri Ītima

(*Mateo 8.23-27; Arókasi 8.22-25*)

³⁵ Iua õtipanika mapiãnikata itxana imoianariakori:

—Maĩpiriãta ipoa. Īpiniãmoni masa —itxana.

³⁶ Ininiã itakanapana itomaneri kākiti. Iuasaaki imoianariakori anikari Xesosi kanauaã. Apanakini kanaua axapitiri apaka sari ninoakata.

³⁷ Īpiriãtakasaakina ĩtima kataparari apoka ninoamoni. Tsakati kataparari, ininiã ãparaã ierepeẽpokataua kanaua āki. Kanaua sakikaariãpotape.

³⁸ Iuasaaki Xesosi ikapokiãmoni imakanãta. Isirimata nopini imakanãta. Ninoa õpirĩkari iua:

—Kona pimaãkataua ate. Kona pitiretataua? Apinanapanoka —itxana.

³⁹ Ininiã imereka. Ipinitari ïtima:

—Piotoka. Auapika pitxako —itxari ipoa.

Ininiã itsorĩkaxitita. ïtima iotoka. Tsakati iotoka apaka. ⁴⁰ Ininiã Xesosi: —Natokopa ininiãpa kapĩkarei hĩte? Kinirepa hĩte kona auikano nota? —itxana ninoa.

⁴¹ Apiapĩkareta ninoa. Ininiã ninoa:

—Kinakaripa ia kiki, kotxi ïtima, tsakati pakini auikari iua sãkire —itxana.

5

Kiki Maerekani Matamatakoni Auãtotakiti

(Mateo 8.28-34; Arókasi 8.26-39)

¹ Xesosi imoianariakorikata apoka ãtiãtaã Xerasa tõpa, Karirẽia poa ipiniã. ² Xesosi kanĩkiĩtakasaaki, kiki ina iuamoni. Iua akauariãtaã auakari. ³ Iuaãtaã iua auanãta. Kãkiti !iposotari iĩtxikiniri iua. Iĩtxikare metao kamakori karakitapekata. ⁴ Kaiãokotani kãkiti iĩtxikari iuako, ikiti pakini metaoã, txamari ikakaraksatari metao. !Apakata kãkiti nĩkatiniri iua. ⁵ Ñkanõka, pokamara pakini ixirataãtaã akiripoanãta akauari auiniãtaã. Kai soroã iuaka ikisauakitataua. ⁶ Õtakopanika atapari Xesosi inini. Ininiã imiteẽkata iuamoni. Ikapotoreẽkaua iua apisatoõ.

—Apiananiri pitxaua —itxa.

⁷ Akiripoakata:

—Xesosi, Teoso ãkiri pitxaua. Apiananiri ãkiri pitxaua. Kipa pinireka nota ãkapani? Teoso uãkaã namanaãi pite, kona pimisiritapeno —itxa maerekati matamatakoti. ⁸ Ikara atoko itxa kotxi Xesosi paniãtari:

—Maerekati matamatakoti pisipeka. Pitakanapari ere kiki —itxari.

⁹ Xesosi pimaãri:

—Kipa piuãka? —itxari.

Iua apakapapiretari:

—“Itori” ninaãka niuãka. Kotxi itori maerekani matamatakoni ate.

¹⁰ Iteene iua amanaãpotari Xesosi:

—Kona piokanatapeua ãtiãtaã.

¹¹ Iuasaaki auari kaiãopokori irari ixiratamoni nipokonãtakani.

¹² Maerekati matamatakoni iteene amanaãri Xesosi:

—Piokanataua ate irarimoni. Pauiritaua ate sini ninoamoni —itxanãtana.

¹³ Ininiã Xesosi iokanatana. Iuasaakipeka maerekani matamatakoni takanapari iua kiki, ãroã itxana irari itomoni. Iuaãtaã auari ipi mio irari. Ninoa ãroãkasaaki, irari miteẽkata oiokiriĩtini ipoamoni. Komoka, axãpoãta itxana iuasaaki.

¹⁴ Irari nĩkatakani miteka sitatximoni, aapokotxi poião auinimoni pakini. Isãpiretana kãkiti itikakitina. ¹⁵ Eereka isana Xesosimoni. Iuasaaki atamatarina kiki mitxi maerekati auãtotakiti. Iitopãkanãta. Mãkatxi auapekari. Atão iĩkitapeka auari. Iuaritika ninoa pĩkarauata. ¹⁶ Itikakani sãpiretari apanakini iua kiki pirenã, irari pirenã pakini. ¹⁷ Kãkiti iuaãtaã auakani paniãtari Xesosi osipikiniri iuaãtaã.

¹⁸ Xesosi iereẽtakasaakiua kanaua ãki, iua kiki amanaãri iuakata isini ãkapani. ¹⁹ Xesosi !auiritari. Itxari:

—Pisa pinirimanemoni. Pisãpiretana Apiananiri kamakiti pite ãkapani. Pisãpiretana iua iteene iamoniãki pite. ²⁰ Ininiã iua sipe. Iuaãtaã auari sitatxi

tesi pakini. Iua kiki sari ninoa tesi sitatxitimoni. Isāpiretari kākiti Xesosi kamakiti iua ikapani. Iuaātaā auakani tsoriākaāta:

—Anekani, peerekari Teoso —itxana.

Xáiro Amanaākiti Pirena
(Mateo 9.18-19; Arókasi 8.40-42)

²¹ Ininiā eereka Xesosi ipiriāta ipoa. Ininiā ipoa itiniā kaiāopokori kākiti apotiitaua iuakata. ²² Aiko Xoteo apotiitiniātaāua sikani auite apoka iuamoni. Akiritaāka Xáiro iua. Iua kapotoreēkaua Xesosi apisatoō. ²³ Iua iteene amanaāri Xesosi:

—Namarite opinanapanoka. Masa notakata. Pitakari piuako oa nopini erekape onini ikapani.

²⁴ Ininiā Xesosi sari iuakata. Kākiti kinapokope itxakata isinina.

Xesosi Māka Maātakakaro
(Mateo 9.20-22; Arókasi 8.43-48)

²⁵ Iuasaaki sito amianataro apoka. Tosikanani oa arēka ! iotoka. ²⁶ Okinika otxineiroteē oikixitapekari oamianare imarotakani. Kaiāopokori ipitamaro. Txamari ninoa ! iposotari imaktxakinirina oamianare. Kona erekaro. Apiata oamianare. ²⁷ Okenakoenetakasaakiri Xesosi napini, osari iuamoni. Omaātakari imāka, ²⁸ kotxi oamoni: “Nimaātakiniāri imāka, iuasaakiika erekapekano,” otxanāta oxinikakiti. ²⁹ Ininiā omaātakasaakiri, oarēka iotoka. Iuasaakiika oimarotari erekape onini.

³⁰ Iuasaakiika Xesosi posotiire sari oamoni. Ininiā ikirioka kākiti sauaki. Eereka ipimaāna:

—Kipa maātakatari nimāka? —itxa.

³¹ Iuasaaki imoianariakori apakapapiretari:

—Apiananiri, patamata. Itomaneri kākiti kinapokopeka, iuaritika pite pimaāri kākiti: “Kipa maātakatano?” pitxa —itxana.

³² Iuaritika Xesosi nitari imāka maātakakari. ³³ Iuasaaki oa sito imarotari erekape onini, ininiā okapotoreēkaua iuamoni. Opikarauata. Okikinanaka. Eereka osāpiretari ikinika oamianare iuamoni. ³⁴ Ininiā Xesosi txaro:

—Namarite, pite erekapekai uatxa, kotxi pauikari niposotiire. Pispini-ikaua, erekaxinirepekai —itxa Xesosi.

Xáiro Ākero Ōkitikiko
(Mateo 9.23-26; Arókasi 8.49-56)

³⁵ Xesosi sākirauatakasaaki oakata, apanakini Xáiro nitiriakori apoka. Itxari: —Pamarite !auaika. Opīpeka. Pauiritari Xesosi kanapiriini.

³⁶ Ininiā Xesosi !imaākatari ikara pirena. Itxari Xáiro:

—Kona pipikarauatape. Pauikano —itxari.

Ininiā ninoa sari Xáiro aapokomoni. ³⁷ Xesosi auiritana Petro, Txiako, Txiako itari Xoão pakini sini iuakata. !Auiritana apanakini sini iuakata. ³⁸ Ninoa apokasaaki Xáiro aapoko, kākiti iuaātaā auakani ! imarotarina ikamakitina. Ikinipoko kākiti txiapanāta, akiripoakanāтана. ³⁹ Xesosi Iroā. Itxana:

—Kinirepa iteene hītxiapanāta? Kinirepa hākiripoanāta? Amarini !ipina. Oimakanāta —itxa.

⁴⁰ Ininiā inapetarina iua. Ininiā iokanatanana ninoa mapara. Oīri, onoro, Xesosi moianariakori pakini Iroā amarini auiniātaā. ⁴¹ Imaīkaro ouako. Iuasaaki isāpiretaro oa isākireē:

—Taritaa komii.

Popikari sākireē: “Amarini pōkitikaua.” ⁴² Iuasaakipeka oōkitikaua. Otīpōkota. Oa amarini aua tosi anokanani. Iuasaaki ninoa iteene tsorīkaāta. ⁴³ Ininiā Xesosi paniātana:
—!Hīsāpiretapiri apanakini nimakananitiniro oa.
Apaka ipaniātana isikakienatiniro oa.

6

Nasree Auakani Kona Auikari Xesosi Sākire (Mateo 13.53-58; Arókasi 4.16-30)

¹ Xesosi imoianariakorikata potorika iuaā. Nasree sitatxitimoni isana. Iuaātaā mitxi Xesosi aneē. ² Tomatiko ōtisaaki iua oerekari kākiti aiko Xoteo apotiitiātaāua. Xesosi sākire kenakotakani tsorīkaāta. Itxana:

—Nanipa apaiaōkarauata, ikara atoko imarotini? Kīpa oerekari imarore? Ikamakiti oerekari apiata imarore aua. Kininiāpa ikora atoko itxa posotireta? ³ Ate imarotari iua, kotxi aapokotxi kamakari itxaua iua. Maria ākiri iua. Iua itariakori Txiako, Xosee, Xota, Simāo pakini itariakori itxauana. Itaroakoro apaka aua uai, ininiā ate imarotari iua —itxana.

Ikara xika kona ninoa auikari isākire.

⁴ Ininiā Xesosi txana ninoa:

—Teoso sākire sāpiretakari paxitaāka, txamari Teoso sākire sāpiretakari itixineē auakasaaki, iuaā auakani, inirimane, iua aapoko āki auakani pakini ! ipaxitari. !Auikarina iua sākire —itxa.

⁵ Ininiā iuaā kona ikamari iposotiire apiari. Iuako itaka ātikaka amianatakani nopini, ininiā amianatakani erekapeka itxīkitaka. ⁶ Itsorīkaāta, kotxi iuaā auakani !auikari isākire. Ininiā iua tōpa isari aapokotxitimoni. Oeekarauata iuaā. Eereka isari apanakini aapokotxitimoni. Iuaīkana oeekarauata. Itxaāpota iuaātaā.

Xesosi Iokanatana Imoianariakori Kākitimoni. (Mateo 10.5-15; Arókasi 9.1-6)

⁷ Xesosi akiritana imoianariakori tosi pakini. Ipi iokanata ātiātaā, iuaīkana ātiātaā iokanatana ipi. Ikara atoko iokanaāpotana imoianariakori. Iposotiire isikana ninoa maerekani matamatakoni omitikinina ikapani.

⁸ Itxana:

—Kona minakati hanikape. Hītsonerenoka hanika. Kona hītii, kona auatxi, kona txineiro !hanikape. ⁹ Hīkiti mata hīeretaka. Ātika kasipiri himāka hanika. ¹⁰ Sitatxi hāpokasaaki, ātika aapokotxinanirako hāua. Iua sitatxi hāuakasaaki, hīkaikota iua kākiti aapoko. Kona hāuape āti kākiti aapoko. ¹¹ Kākiti mapakapakanisaaki, hīsākire imakenakotakanisaakina, ininiā hītakanapana. Hīpotorikasaaki, hīkaxipokari kipatxi hīkiti mataā auakari, ininiā ikara atoko hōerekana ninoa maerekani ininuana. Kākiti misiritiko sāpiretiko ōti apokasaaki, Sotoma sitatxiti auakani misiritiko auapitika. Iuasaaki Komoha sitatxiti auakani misiritiko auapitika. Iuaritika sitatxi auakani hīte mapakapakani misiritaākako apiata iuasaaki.

¹² Ininiā isana. Isāpiretari kākiti imaerekani itakanapini.

¹³ Mirikiniti maerekani matamatakoti iokanatana. Itxiā itakana amianatakani nopini. Ininiā erekapeka itxīkitakana amianatakani.

Xoāo Kapatxisareri Ipinini (Mateo 14.1-12; Arókasi 9.7-9)

¹⁴ Auītetxi Erotxi inakori kenakopiretari Xesosi pirena. Xesosi uāka iaripireta ikini tōpati. Ininiā Erotxi xinikanāta:

—Ikara Xesosi, Xoão kapatxisareri itxaua. Uatxa iua õkitikapekaua. Iuakara Xesosi itxa. Ininiäkara iposotiire aua iuamoni.

¹⁵ Ätikaka uäkatarı Xesosi Eriasi ininiua. Ätikaka uäkatarı Xesosi Teoso säkire säpiretakari kitxakapirıka ininiua.

¹⁶ Ikara Erotxi kenakopiretakasaaki, itxari: —Xoõokara nitsotakakiitaktikara iua Xesosi txa. İpıpekariıka iuaıřkana õkitikapekaua —itxa.

¹⁷ Mıtxi Erotxi takaro itari Piripi İtanoro. Ouäka Erotxia inakoro. Oa xika Erotxi maıřkari Xoão. İaxiriııtotari, kateia äki taka itxari. ¹⁸ Xoão takaäka kateia äki, kotxi itxari Erotximoni:

—!Erekari pitari İtanoro pitakini —itxari.

¹⁹ Ikara xika Erotxia apaka omanatari Xoão. Oa iteene kiniräo okaka otxamari Xoão. Kona oposotari oõkiniri iua, ²⁰ kotxi Erotxi pıkarı Xoão. Iua imarotari, atäo inakarinoka kamakari, erekarinoka kamakari ininiua Xoão. Xoão säkire ikenakotakasaaki, İiteene İmarotari isäkire, iuaritika iua apokaerekatari ikenakotiniri isäkire.

²¹ Erotxi kamari isaiä kiiniriti. Iua kemaıřxitana sotato auıřteakori, Kariréia auakani auıřteakori, apanakini auıřteakori pakini. ²² Ininiä Erotxia äkero apoka iua kiiniritiä. İuaasaaki oserenapirıřkata Erotxi apisatoõ, ikemaıřxitakini apisatoõ pakini. Ninoa potxitari oserenini. Ininiä Erotxi txaro oa ätokoro:

—Pinirekakiti pamanaäno, ininiä nisikai. ²³ Atäõpitikara nisikai pamanaäkiti. Nıřixine pinirekiniä, ipixini nisikai —itxaro.

²⁴ Ininiä oa miteka onoromoni. Oa pimaä txaro onoro:

—Kiripa namanaätari? —otxaro.

Ininiä onoro txaro:

—“Xoão Kapatxisareri kii prato nopini ninireka,” pitxari. Ikara atoko pamanaäri iua —otxaro.

²⁵ Ininiä katimariä okanapiriä kiiniri auiniätaä iuaıřkana. Katimariä auıřtetximoni osa. Oamanaäri iua:

—Ninirekari Xoão kapatxisareri kiı prato nopini —otxa.

²⁶ Ininiä Erotxi maerekaxiniretinoka itxa, kotxi mıtxi iua säpiretaro oa amanaäkiti isikiniro oa ikemaıřxitakini apisatoõ. Ininiä ! apakata imasikakaniäri isikaenetakiti. ²⁷ Ininiä katimariä ipaniätari sotatoakori okiniri Xoão:

—İkii himina —itxa.

Ininiä isana kateiamoni. Itsotakakiitarina Xoão. ²⁸ Pirato nopini itakarina İki, sika itxarona ätokoro. Ininiä oa sikari onoromoni.

²⁹ Ininiä Xoão moianariakori kenakopiretakasaakiri Xoão okiko pirena, isana kateiamoni. Aparina İto. Itakarına İto kai iriko äki.

Sıko Mio Käkiti Xesosi Sikakienatini

(Mateo 14.13-21; Arókasi 9.10-17; Xoão 6.1-14)

³⁰ Ininiä Xesosi iokanatakini kanapiriä iuamoni. Apoka itxana Xesosi-moni. İsäpiretarına ikamakitina, oerekakitina pakini. ³¹ İuaasaaki kaiäopokori käkiti aua iuaätaä, ininiä !apakata inıpokotinına. Ininiä:

—Amasıpeka käkiti mauakaniätaä atomatini İřkapani —itxana.

³² Ininiä kanauaä iereëtauana. İpiriätarina ipoa. Isana käkiti mauakaniätaä.

³³ Käkiti itikari Xesosi inapaäpotini, ininiä ninoa miteka. İopiriärına ipoa koropoa, apoka itxana Xesosi apisapanıka. ³⁴ İua kanıřkıtakasaaki apisamoni mirikiniti käkiti, ininiä İamonıřkana, kotxi soti auıřte ipitikiri mauakiniti atoko itxana. İuaasaaki Xesosi oerekana kaiäori Teoso säpiretakiti.

³⁵ Ininiä mapiäpeka inaäpotiniä, Xesosi moianariakori iuamoni apoka. İtxarina:

—Kona kākiti aapoko auari uai. Uatxa mapiaãpopeka. ³⁶ Ininiã pipaniãtana kākiti isinina ikapani nipokori iamotinina tĩkane.

³⁷ Ininiã Xesosi:

—Hĩtekarako sikakienatana ninoa —itxana.

Ininiã ninoa:

—Pinirekatari asini komiri aamotini ikapani? Oito kasiriti kākiti parĩkauatini iki anireka komiri iki naia kākiti nikini ikapani —itxana.

³⁸ Ininiã Xesosi pimaãna ninoa:

—Kipakinipa komiri katari aua? Hãtariko —itxa.

Ninoa imarotakasaakiri, apoka iuamoni. Itxana:

—Sĩko pakini komiri katari, ipi ximaki pakini aua —itxarina.

³⁹ Xesosi paniãtana ikinika kākiti topãkini katsotati nopini. ⁴⁰ Ātiãtaã iitopãkana sĩkoẽta, ipinimoni iitopãkana seĩ. Imakinikana ikara atoko itxaãpotana iitopãkinina.

⁴¹ Ininiã Xesosi kosekari sĩko pakini komiri, ipi ximaki pakini. Iuasaaki ionakaãta iaxiti:

—Erekapitikari pisikakiti —itxa.

Eereka imaxiõpekarĩ komiri. Isikari imoianariakori. Imoianariako-ripekana sikaãpotana apanakini. Iuaĩkana imapirinikari ximaki, xanaka itxari imakinikana. ⁴² Ikinimanekana nipokori, kamitopeka itxana. ⁴³ Ininiã imoianariakori apotiitari ximaki itetakori, komiri itetakori pakini. Tosi pakini kotari xãpoka itetakori. ⁴⁴ Iuasaaki sĩko mio kikiakori nipokotakani.

Xesosi Ipoa Nopini Itĩpokotini

(Mateo 14.22-33; Xoão 6.15-21)

⁴⁵ Xesosi takapiretakasaakiri kākiti, iuasaaki iokanatana imoianariakori ĩpiriãtinina iua apisa, Petsãita tixinimoni isinina ikapani. ⁴⁶ Xesosi takapiretanapaka atoko, mitaxiratarĩ nopini isa Teoso imisãkiretini ikapani. ⁴⁷ Mapiãpe inakasaaki kanaua ipoa apanĩkakiãxitipeka aua. Iuasaaki Xesosi imiriĩpanika aua.

⁴⁸ Xesosi atamatana ninoa, itaparanoka itxana imekoãtinina, kotxi ĩtima, tsakati pakini anikaãpotana ninoa. Ininiã ikatimaãpotakasaaki, Xesosi apokaãpota ninoamoni. Itĩpokota ipoa nopini. Inapaãpoaritana imoianariakori. ⁴⁹ Ininiã ninoa atapakasaakiri ipoa nopini itĩpokotini, ninoa uãkatari kamiri. Ininiã ninoa akiripoakata. ⁵⁰ Ininiã iua misãkiretana:

—Kataparaxinire hĩtxako. Notakara. Na !hĩpĩkarauatape —itxana imoianariakori.

⁵¹ Eereka kanauaã iereẽtaua. Iuasaaki ĩtima iotoka itxa. Ininiã itikokitatana ninoa. Itsorĩkaãtana:

—Kiripa atxĩiti? —itxana.

⁵² Ikara atoko isãkirena, kotxi kona ixinikaikarina Xesosi posotiire komiri ixanakasaaki. Paikoxinirena ninoa iuasaaki.

Xesosi Makananitana Amianatakani Xenesareekini

(Mateo 14.34-36)

⁵³ Xesosi imoianariakorikata ĩpiriãtari ipoa. Isari Xenesaree tixinimoni.

⁵⁴ Ikanĩkĩtakasaakina apanakini itikari Xesosi.

—Xesosira —itxana.

⁵⁵ Ininiã imitekana kākiti auinimoni amianatakani apinina ikapani. Anikana isirimatana nopini Xesosimoni. ⁵⁶ Ikini sitatxiti kākiti amianatakani sirĩka kimapori tiniãpo. Amanaãrina Xesosi auiritinina ninoa imãka itikakinina. Ikinikana imãka tikakakani erekepeka itxĩkitaka.

7

Xoteoakori Ikite Pirena
(Mateo 15.1-9)

¹ Ininiã pariseoakori, kaiõkatsopareriakori pakini, Xerosareë ikani, apotitaua Xesosikata. ² Iuasaaki itikarina Xesosi moianariakori marokapiotakaniua nipokori inikinina apisa. Ininiã itxana:

—!Erekari imarokapiotakanuana —itxana.

³ Pariseoakori, imakinikana Xoteoakori apaka kamari ikiomaneakori kitxakapirĩkarini sãkire iaõka. Inipokotinina apisapanika arokapiotauana.

⁴ Nipokori amotikoãtaã Xoteoakori sikasaaki, eereka apokasaakina aapokõna imarokapiotakaniãuana kona inipokotana. Tiitxi iãkoanaxi, kopiti, apanakini itĩina pakini arokasaakina ikiomaneakorini oerekakiti iaõka arokana.

⁵ Ininiã pariseoakori, kaiõkatsopareriakori pakini pimaãri Xesosi:

—Kinirepa pimoianariakori kona kamatarĩ kitxakapirĩka atoko ininina? Kinirepa marõkapiotakanikaua inikarina nipokori? —itxarina.

⁶ Ininiã Xesosi apakapireta:

—Mĩtxipitipapanika Isaia sãpiretai hĩte. Atão iua sãkire, kotxi hĩsãkire atxiĩti erekari, txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka. Iua txari:

Kamisirienererini ninoa kãkiti. Ninoa sãkireñanira ipaxitanona. Ækixinireẽna !inirekanona.

⁷ Maxikatiĩka ninoa kapotoreẽkaua nota apisatoõ. Maxikatiĩka ninoa txano: “Ateosone pitxaua,” kotxi ninoa !oerekari nota sãkire. Ninoaaka sãkire oerekana, txamari “Teoso sãkire asãpiretai” itxana.

Ikara atoko Isaia iõkatsopatakiti Teoso sãkire.

⁸ —Ininiã hĩtakanapapekari Teoso sãkire, kãkiti oereẽkiti hĩkamini ikapani. ⁹ Hĩtakanapapikari Teoso paniãtakiti, hinirekaãkiti hĩkamini ikapani.

¹⁰ Kitxakapirĩka Moisesi txari:

Pipaxitarĩko piri. Pipaxitaroko pinoro. Piri, pinoro pimisãkirepiretiniã, pokaãkako,

itxa Moisesi sãkire. ¹¹ Txamari hĩte oerekari kãkiti: “Kãkiti auakiti iri, inoro pakini nirekiniã, iua manirekakaniãri isikiniri ninoamoni, isãpiretana: ‘Ia nota auakiti nisika Teosomoni.’” Ininiã !isikari ninoa nirekakiti ninoamoni. Ikara atoko inakari kãkiti sikakiti Teosomoni, hĩte takauãkatari “Kopaã.”

¹² Ininiãkara hõerekari kãkiti imatiretakanina iri, inoro pakini. !Apakata hõerekakiti. ¹³ Ikara hõerekakiti xika kona hĩte maãkatari Teoso sãkire. Apiata hinirekari kãkiti oereẽkiti. Auapanika itori hõereẽkiti sãkiretxiti ikara atoko inakari —itxa Xesosi.

Ækixiniretxi Txiko Pirena
(Mateo 15.10-20)

¹⁴ Xesosi iuaĩkana akiritana ikinimane kãkiti. Itxana:

—Hĩkinika hĩkenakota. Hĩtakaõtxikariko nisãkire. ¹⁵ Imakinika hinikakiti, mapara auakari. !Ikamari ate maerekani. Hĩxinireẽ potoriãkarira kamari maerekani. ¹⁶ Kakenakokii, ininiã hĩkenakotariko nisãkire —itxa Xesosi.

¹⁷ Ikinimane kãkiti itakanapaka atoko, aapokotxi ãki ãroã. Iuasaaki imoianariakori pimaãri:

—Pisãpiretaua mixikanani pisãpiretakiti —itxana.

¹⁸ Ininiã iua txari:

—! Kĩkĩteĩ hĩte. Kona hĩte imarotatarĩ hinamaã ãroãkari kona kamari maerekani. ¹⁹ Kotxi ãroãkari !isari hĩxiniremoni. Hĩtikako ãki isa. Iposo atoko hĩtikatakasaaki inapa. Ikara atoko ininiã, erekari ikinipoko kãkiti niãkiti.

20 —Ixinareē potoriākari iuara kamari kākiti maerekani. 21 Kākiti ākixinare ipotorika ixinikakiti maerekati, anokaretxi, itiriuatatxixi, okaniuatatxixi, āti kākiti itanorokata isirīkini nire pakini. 22 Kākiti ākixinareē ipotorika itirenani, maerekati Satanasi oerekakiti, misirienetxixi, pētauatxixi kamakari, xikotatxixi, āti misākireporetiko, iuikiniua, miikiteti inini pakini. 23 Ikinika ikara maerekati kākiti ākixinare auakari txikotari kākiti xinire —itxa Xesosi.

Xoteo Minakatoua Auikiniri Xesosi Sākire
(Mateo 15.21-28)

24 Xenesaree tixini Xesosi potorika. Txiro sitatxiti tōpa, Sitoō tixini pakimoni isa. Iuaā kākiti aapoko iroā. Kona inirekari kākiti imarotiniri iua auiniātaā. Txamari !iposotari iomaātiniua. Kākiti imaroāpotari iua auiniātaā. 25 Sito apoka Xesosimoni, kotxixi oa kenakopiretari Xesosi pirena. Maerekati matamatakoti auaitotaro oimi. Oāpokasaaki Xesosimoni, okapotoreēkaua iua apisatoō.

26 Oa sito sākiretari Kreko sākire. Āto uāka oa. Siropenisia tixinikero oa. Okapotoreēkasaakia Xesosi apisatoō, oamanaāri Xesosi:

—Pomitikenatariko maerekati matamatakoti namarite itoā auakari —otxari.

27 Ininiā Xesosi:

—Xoteo !pitxaua. Maparakerorai. Pite nirekakari nisikini Xoteokori nakiti. Amarini mitxi nikini atāo. !Erekari nokiniri amarini kiena anāpamoni —itxaro oa.

28 Oa apakapapireta:

—Atāopitikara ikara atoko pitxa, kotxixi nota maparakeroro, anāpa atoko Xoteokorimoni. Iuaritika kākiti auiritari anāpapakiki nikiniri nipokori katxakakari amarini nipokotiniātaā patapi —otxari Xesosi.

29 Ininiā Xesosi apakapapireta:

—Erekari papakapapiretini, ininiā paapokomoni pisa. Maerekati matamatakoti !auaika pamarite itoā —itxaro.

30 Oaāpoko oāpokasaaki, oāpokaro oamarite sirīkanāta. Erekapekaro oa. Maerekati matamatakoti asikapekaro.

Makenakoreti Pirena

31 Eereka Xesosi takanapari Txiro sitatxiti tōpa. Īpirixititari Sitoō tixini. Sitatxixi tōpa tesi pakini Īpirixitita. Apoka Kariréia poamoni. 32 Ātikaka kākiti minari makenakoreti Xesosimoni. !Iposota atāo isākirauatini. Ninoa iteene amanaāri Xesosi:

—Piuako pitaka iua nopini kakenakorepeka inini Īkapani —itxana.

33 Xesosi anikari iua kiki kākiti mauakaniātaā. Itakari iuakoki ikīpita āki. Eereka ikiisoka, taka itxari ienemaā masākireti nini nopini. 34 Eereka ionakaāta iaxiti, oōka itxa:

—Epataa —itxa.

Popīkari sākireē, “Piauāka.” 35 Iuasaakipeka ikenakoki auāka, ininiā kak-enakorepeka itxa. Iuasaaki inini poiōpeka apaka. Eereka erekapeka itxa isākirauatini. 36 Ininiā Xesosi txana ninoa:

—Kona hīsāpiretapiri apanakini nimakanantiniri iua.

Txamari apiata ninoa sāpirenauata. 37 Kākiti tsorīkaāta:

—Ikinika ikamakiti peerekari. Makenakoreti kakenakorepeka itxa. Mimatasaākiretakati, kasākirepeka itxa —itxana.

8

*Xesosi Sikakienatana Ipi Ipi Pakini Mio Kākiti
(Mateo 15.32-39)*

¹ Eereka mapaōti itomaneri kākiti apotiitaua Xesosimoni. Nipokori xipokapeka, ininiā Xesosi akiritana imoianariakori. Itxana ninoa:

² —Nota amonīkana naia kākiti, kotxi ipi ōti, āti ōti pakini ōtipeka auana notakata. Ininiā uatxa nipokori ! auaika. ³ Niokanatiñāna auinimoni manipokotakatipanikana, ininiā ipixiniāpo iōkapetana. Irikana. Ātikaka ōtako ĩkani kona apakata manipokotakanika isinina —Xesosi txana imoianariakori.

⁴ Imoianariakori apakapapireta:

—Uai aapokotxi mauakaniātaā, ininiākara nāpa aāpokari nipokori ito naia kākiti asikakienatini ĩkapani? —itxana.

⁵ Ininiā Xesosi:

—Kipakinipa komiri katari hītemoni aua?

—Setxinokara komiri aua atemoni —itxana.

⁶ Ipaniātari kākiti topākini ixti. Imaīkari iua komiri setxi.

—Erekari pisiākiti —itxari Teoso.

Iposo atoko imaxiōpekari komiri, sika itxana imoianariakori. Imoianariakori sika itxana apanakinimoni. ⁷ Ninoamoni aua ātikaka ximaki axapitiri. Ininiā Xesosi txari:

—Ia erekari —itxa Teosomoni.

Eereka ipaniātana imoianariakori sikiniri kākitimoni. ⁸ Ininiā ikinipoko kamitopeka itxana. Iposo atoko apotiita itxarina itetakori. Xāpokaka itxarina setxi kotarina. ⁹ Ninoa komiri nikakani ipi ipi pakini mio kākiti. Kamitopeka itxana.

Ininiā itakapiretanapana ninoa. ¹⁰ Iposo atoko imoianariakorikata iereētaua kanaua āki. Taomanota tōpamoni isana.

Pariseoakori Nirekari Xesosi Oerekiniri Iposotiire

(Mateo 12.38-42; 16.1-4; Arókasi 11.29-32)

¹¹ Pariseoakori apoka Xesosimoni. Inirekarina Xesosi kerokiniri, ininiā itxarina Xesosi:

—Takaōtxikari, Teoso posotiire poerekaua ate, aātamatiniri ĩkapani, Teoso iokanatinii ĩkorapokoriti aimarotini ĩkapani —itxarina. ¹² Ininiā Xesosi oōka. Itxari:

—Kinirepa kākiti uatxarini nirekari noerekiniri Teoso takaōtxikare, iposotiire? Atāopitikara nota txai hīte, kona noerekai hīte.

¹³ Ininiā itakanapana. Iereētaua kanaua āki. Ikanapiriā ipoa ipiniāmoni iuaīkana.

Pāo Tireēkari Pirena

(Mateo 16.5-12)

¹⁴ Xesosi moianariakori maxinīkaretari pāo. Ātika pāo porii kanaua āki aua.

¹⁵ Ininiā Xesosi ōtākikana:

—Erepaniko, pamonōkoniri pariseoakori, Erotxi pakini pāote tireēkari —itxa Xesosi.

¹⁶ Xesosi moianariakori misākiretakaua:

—Ikara atoko itxaua, kotxi amaxinīkaretari pāo.

¹⁷ Xesosi imarotari ninoa sākire, ininiā itxana:

—Kinirepa hisākirauanāta pāo mauakani xika? Kona himarotatapanikari niposotiire? Kona hīkitetapanikari? Kona hinirekatari hāuikiniri nisākire?

¹⁸ Kokimai, txamari, ! hātamari. Kakenakokimai, txamari ! hīkenakotari

nisäkire. ¹⁹ Kona hīxinikapanikari iuasaaki nimaxiōpekitakiti sīko komiri, sīko mio kākiti nisikakienatini? Kipakinipa kotari itetakori hīxāpokaka? — ipimaāna.

Ininiā ninoa apakapapireta:

—Tosi kotari axāpokaka.

²⁰ Xesosi txana ninoa:

—Eereka āti ōti nimaxiōpekari setxi komiri porī. Nisikari ipi ipi pakini mio kākiti. Itetakori hāpotitakiti, kipakinipa kotari hīxāpokaka? —ipimaāna.

Ininiā ninoa:

—Setxi kotari axāpokaka.

²¹ Ininiā Xesosi:

—Ininiā kinirepa kona hīkitetapanikari?

Mōsiāreti Petsáita Aapokotxitikiri

²² Xesosi Petsáita aapokotxitimoni apoka. Iuasaaki kākiti minari mōsiāreti iuamoni. Amanaārina Xesosi maātakiniri iua mōsiāreti. ²³ Ininiā iua anikaāpotari iuakoā kākiti mauakanimoni. Iuaā iminapari ienemaā mōsiāreti okiā. Eereka taka itxari iuako iitoā. Iumaāri iua:

—Kōsiārepekai? —itxari.

²⁴ Ininiā iua atamata.

—Nota itikapokotapeka, txamari nitikari kākiti tīpokotakari aamina atoko —itxa.

²⁵ Iposo atoko Xesosi iuaīkana takari iuako mōsiāreti nopini. Eereka mōsiāreti atāo itikapokotapeka. Ikinipoko atamata. ²⁶ Ininiā Xesosi iokanatarī:

—Pisipeka paapokomoni. Kona pisipe Petsáita aapokotxitimoni, kotxi kona ninirekari pisāpiretiniri nikamakiti kākitimoni —itxa Xesosi.

Petro Auikari Xesosi Teoso Mereēkiti Ininiāua

(Mateo 16.13-20; Arókasi 9.18-20)

²⁷ Eereka Xesosi imoianariakorikata sari kākiti poiāoka auinimoni, Sesaréia-Piripi sitatxiti takote isana. Ipixiniāpo Xesosi pimaāna imoianariakori:

—Kiripa kākiti uākatano nota? —itxa.

²⁸ Ninoa apakapapireta:

—Xoāo kapatxisareri iuākataina. Apanakini “Eríasi inakori” iuākataina. Ininiā apanakini “Teoso sākire sāpiretakari” iuākataina —itxana Xesosi moianariakori.

²⁹ Iuaīkana Xesosi pimaāna:

—Hītepekana, kipa hīte uākatano? —itxana.

Ininiā Petro apakapapiretari:

—Teoso mereēkiti, kākiti iāpapanātakiti pitxaua —itxari.

³⁰ Ininiā Xesosi txana imoianariakori:

—Teoso mereēkiti nininiua !hīsāpiretapiri apanakini —itxa.

Xesosi Sāpiretari Ipinini

(Mateo 16.21-28; Arókasi 9.22-27)

³¹ Ininiā ia atoko oerekarauata:

—Nota hītari iaxitikiri iteene atatsiirauatako. Kiomātxiakori, sasetotxi auīteakori, kaiōkatsoparerini pakini kona nirekapanino nota. Nokaākako. Eereka ipi āti pakini ōtisaaki iuaīkana nōkitikauako.

³² Ikara isāpireta ikinimane kākitimoni. Ininiā Petro anikari iua maparamoni. Itxari:

—Kona ikara atoko !pitzape. Kona erekari pisäkire ikara atoko pinini — itxa Petro.

³³ Ininiã Xesosi kirioka imoianariakorimoni. Iua txitari Petro:

—Pisipiniikaua Satanasi. Pite nireëkiti kãkiti nireëkiti atokotxikana. Pite nireëkiti kona Teoso nireëkiti atokoni —itxa Xesosi.

Xesosi Moianari Atão Inakari
(Mateo 16.24-28; Arókasi 9.23-27)

³⁴ Xesosi akiritana kãkiti imoianariakori apaka. Itxana ninoa:

—Notakata kinirão sika pinakasaaki, piteka pinireëkiti kona pixinikape. Notakata kinirão sika pinakasaaki, nota misiritiko atokokana pimisiritãakako. Ia atoko pinirekiniã, notakata pisapitikako. ³⁵ Pite ätipirika kaminiãri piteka nireëkitinoka, ininiã pinireëkiti xipokapitikako pitekata. Pite nireëkiti xipokiniã, nota sãkire pauikini xika, Teoso iokanapirena erekari pisãpiretini xika, pite auapininiika txako Teosokata.

³⁶ Atxiiti papakapari ikinipoko tiitxi, ikini itixiti auakani tii, pinakiti ïkapani. Atxiiti iua tiitxi xika kona pikipitari Teoso sãkire, ininiã kona pikaikota ätipirika Teosokata. Ikara atoko ininiã, erekari atxiiti ikinipoko tiitxi auini? Konapitini. Apiaerekata Teosokata ätipirika pikaikotini, kotxi tiitxi ïki poiãoka, pixinire karone apiata. ³⁷ !Apakata kãkiti iikitxitiniri Teoso, iuamoni isini ïkapani.

³⁸ ïkorsaaki kãkiti !inirekari Teoso. Inirekari maerekatinoka. ïkorsaaki pipëtatinianõ nota, pipëtatinianõ nota sãkire, ininiãkara nota kãkiti itari iaxitikirino pëtataiko pite, uai nikanapiriãkasaaki. Nikanapiriãkasaaki, niri iotximere aua notamoni. Nina niri niãriakorikata, erekarinikata.

9

¹ Xesosi txana ninoa:

—Hixinikariko ia nisãkire. Apanakini hïte uatxa uai auakanii, hïpinini apisapanika himarotari Teoso auëttxi ininiãua. Auëttxi kaposotiireri itxaua —itxa Xesosi.

Moisesi, Erïasi Pakini
(Mateo 17.1-13; Arókasi 9.28-36)

² Seisi pakini õti napaka atoko Xesosi anikana Petro, Txiaiko, Xoão pakini oxiratarimoni, mitaxiratarimoni. Iuasaaki ninoanani aua iuaã. Iuaã auakasaakina, Xesosi ïto ipinipo itxa. ³ Imãka kasarori itxaua. Iotximere apaka auari. Ikara imãka saro atoko inakari, !auari. Kãkiti iteene arokiniãri mãkatxi, iuaritika ikara isaro atoko !auari. ⁴ Iuasaaki Erïasi, Moisesi pakini tokiã iuaã. Isãkirauatana Xesosikata. ⁵ Ininiã Petro txari Xesosi:

—Koerekereri, erekapitikari uai aãuini. Makamari papiri ipi äti pakini, pite ïkapani, Moisesi ïkapani, Erïasi ïkapani —itxa.

⁶ Ikara atoko itxa Petro, kotxi !imarotaikari isãkire, iteene ipïkarauatinã.

⁷ Iuasaaki katxiãri apoka ninoamoni. Katxiãri äki auana. Katxiãri äki Teoso txari:

—Ere namarite, nitiretakiti. Hïkenakotariko iua sãkire —itxa.

⁸ Katimaritika Xesosi moianariakori sapotorika. Itikapokotana. Mitxi Xesosikata sãkirauatakani !auaika iuaã. Xesosinokara kaikota ninoakata.

⁹ Otanoxirataro iokiriãpotakasaakina, Xesosi txana:

—Mixikanani hïtikakiti !hïsãpiretapiri apanakini. Nota hïtari iaxitikiri nipinaka atoko iuaãkana nõkitikaãkaua atokoïkarako, hïsãpiretariko mixikanani hïtikakiti —itxana.

¹⁰ Ininiã lisãpiretarina apanakinimoni. Ninoanoka isãkirauanãtana:

—Natokopa itxa kãkiti ipïkaripeka iuaãkana õkitikiniãua —itxanãtana.

11 Ipimaärina Xesosi:

—Kinirepa kaiõkatsoparerini sākire: “Teoso mereëkiti apokini apisapanikarako Eriasi apokako.” Kinirepa ikara atoko itxana?

12 Ininiã Xesosi:

—Inipitikara Eriasi apoka merepanika, kākiti iposope inini ikapani. Teoso sākire iõkatsopatakori txari: “Kākiti itari iaxitikiri iteene atatsiuruatako. ! Inirekaākako.” Kinirepa ikara atoko itxa Teoso sākire iõkatsopatakori?

13 Nisāpiretaiko Eriasi apokapeka. Kākiti misiritapekari iuani. Inireëka iaõka imisiritarina. Teoso sākire iõkatsopatakori sāpiretapekari ikara ene —itxa Xesosi.

Amarini Maerekati Matamatakoti Auaītotakiti

(Mateo 17.14-21; Arókasi 9.37-43a)

14 Ninoa apokaāpotakasaaki apanakini imoianariakorimoni, atamatana kākiti pokoni. Ninoa ākitana Xesosi moianariakori. Iuasaaki kaiõkatsoparerini kākitekata itaparakiemetakakaua. 15 Iuasaaki kākiti atapari Xesosi. Ipoxokoniritikana itxana:

—Xesosi napani.

Ininiã imitekana iuamoni, okapireta itxarina:

—Piteni?

16 Ininiã Xesosi:

—Ari, notara.

Ipimaãna:

—Kininiãpa hītxitakakaua? —itxa.

17 Ininiã kiki kākiti sauaki auakari apakapapiretari:

—Nota minamari namarite pitemoni. Maerekati matamatakoti auaītotari iua. ! Auiritari namarite sākirauatini. 18 Iua maĩkasaakiri, okaītotari iua xiti. Iuasaaki namarite sorikipeta. Akatsakatsiriūtaua. Itorõkaītota. Ininiã nimisākiretamana pimoianariakori omitikiniri maerekati matamatakoti, txamari ninoa liposotari.

19 Xesosi txari:

—! Kauikarei hīte. Maerekati kamakanii hīte. Kipakinikananipa Teoso nirekatari hītekata nauini? Kipakinikananipa Teoso nirekatari hīte nimīteenekini? Himinari amarini notamoni —itxana.

20 Ininiã ninoa anikari iua amarini Xesosimoni. Iuasaakipeka maerekati matamatakoti atamatari Xesosi. Iuasaakipeka maerekati matamatakoti txikitakari amarini okaratiniua. Ininiã iua amarini iriākata. Ikanapirikata, isorikipekata, itxīkitakari amarini. 21 Xesosi pimaāri iri:

—Kirisaakipa ipotorika ikora atoko inini?

—Axapitipankara ipotorika ikora atoko inini. 22 Itokata maerekati matamatakoti okaītotari xaminamoni. Itokata okaītotari kãuaārimoni. Inirekari okiniri iua. Piposotiniāri, pomitkariko maerekati matamatakoti. Piamonīkauako atepaniko —itxa iri sākire.

23 Ininiã Xesosi:

—Nota posotatari? Teoso sākire auiākari posotari ikaminiri ikinika —itxari.

24 Iuasaaki iua kiki apakapapiretari iātsaritika:

—Nauikapitikari piposotiire. Axapitikinoka ! nauikari, ininiã pisikaposotiiretano iteene pisākire nauikini ikapani.

25 Isākirauanātakasaakina, kākiti pokoni miteëkata ninoamoni Xesosi kamakiti imarotininna ikapani. Ininiã Xesosi itapararitika txitari maerekati matamatakoti:

—Pite maerekati matamatakoti. Pitx̄ikitakari kākiti masākireti inini. Pitx̄ikitakari kākiti makenakokiti inini. Nota omitikai pite. Pipok̄ka. Iuākana !p̄iroāpinikako iuā itōā —itxa Xesosi.

²⁶ Iua maerekati matamatakoti akiripoakata. Okarāitokatari atoko, sipe itxa. Iua amarini ip̄ikari ito atokopeka itxa. Ininiā apanakini kākiti:

—Ip̄ipeka —itxarina.

²⁷ Ininiā Xesosi mākauakotari. Ōkitikari iua, ininiā itima.

²⁸ Xesosi aapokotxi āki auakasaaki, iuanoka inakasaaki, imoianariakori pimaāri:

—Natokopa ininiāpa kona ate posotatari maerekati matamatakoti aomitikini? —itxana iuamoni.

²⁹ Ininiā Xesosi:

—Teoso pimisākiretakasaaki, iusaaki pimanipokotakaniāra, iusaaki piposotari ikara atoko inakari maerekati matamatakoti pomitikini —itxa Xesosi.

Xesosi Iuākana Sāpiretari Ipinini
(Mateo 17.22-23; Arókasi 9.43b-45)

³⁰ Iuaā ipotorikana. Ip̄irixititarina Kariréia tōpa. Xesosi linirekari apanakini kenakenetiniri iua auiniātaā. ³¹ Kotxi inirekari oerekinina imoianariakorinoka ipinini pirena. Ininiā Xesosi:

—Nota h̄itari iaxitikiri m̄kapiritaākako. Nisikaākako kikiakorimoni inirekaākitina ikaminina t̄ikane. Ninoa okano nota. Ipi ōti āti ōti inakasaaki iuākana nōkitikauako —itxa.

³² Ninoa limarotari Xesosi sākire. Ninoa p̄ikari ipimainirina iua.

Kiripa Kākiti Apiatakari Txataua?
(Mateo 18.1-5; Arókasi 9.46-48)

³³ Kapanaoō sitatxiti apokana. Aapokotxi āki auakasaakina, Xesosi pimaāna ninoa:

—Natokopa itxa h̄sākire, uaimoni ākasaaki h̄t̄aparakienatakakasaakiua? —itxa.

³⁴ Masākirenika itxana, kotxi kimaporiāpo ninoa sākire: “Īkiripa ate apiatakari?” itxana. ³⁵ Xesosi, iitop̄aka atoko, akirita itxana imoianariakori tosi pakini.

—H̄ikinika uaimoni hīitop̄aka. Apiatakari pininiāua pinirekiniā, piteka poiāotakaua. Ikinimane nitiri pitxauako.

³⁶ Xesosi kosekari amarini, mina itxari imoianariakori sauaki, katarata itxari.

³⁷ —Papakapiniāri amarini pipoxokoniritika, papakapano nota apaka. Papakapiniāno nota, na notananini papakapa. Iusaaki papakapari iua uaimoni niokanatakiri —itxa Xesosi.

Maerekani Matamatakoni Omitiākari
(Arókasi 9.49-50)

³⁸ Xoāo sāpiretari Xesosi:

—Koerekareri, ate kenakotari kiki omitikinina maerekani matamatakoni pite uākaā. Kona pimoianarini iua. Ininiā ate: “Ikara atoko !pitxape,” atxari.

³⁹ Ininiā Xesosi:

—!H̄iotokakapiri ikara ikamini. Kākiti nota uākaā maerekati matamatakoti omitiākari, kona imisākirepiretano. ⁴⁰ Iua ate mokaiakari minakatua. Atiretakiri itxaua. ⁴¹ Nota at̄opitikara nitxai h̄ite. Atx̄iiti kākiti sikai āparaā, kotxi Teoso mereēkiti nakiti pitxaua. Iua kamakiti erekari, ininiā apakapipitariko ikamakiti ĩki.

Maerekati Oerekakari

(Mateo 18.6-9; Arókasi 17.1-2)

⁴² !Erekari kákiti mitari oerekiniári amariní nota sákiere auíákarí maerekati ikamini. !Erekari. Erekarariko kai mitari iaxirikaákkamako iua kákiti mitari nokíá, eereka okaákkamako ipoamoni ipinini íkapani. ⁴³ Piuako maerekati ikamákitakiniái, pitsotakari. Erekarariko átinani piuako Teosokata átipirika pauini íkapani, kotxi maerekati pikaminiá, pisa maerekani misiritikoátaá. Iuaá xamina tirinapika. !Oakaáka. Atxiíti piuako ipi aua, txamari pite sari iuaátaá. !Erekari. ⁴⁴ Iuaá kítxi piítoá auakaro !opina. Xamina !oakaáka. ⁴⁵ Pikiti maerekati ikamákitakiniái, pitsotakari. Erekarariko átinani pikiti Teosokata átipirika pauini íkapani, kotxi maerekati pikaminiá, pisa maerekani misiritikoátaá. Iuaá xamina tirinapika. !Oakaáka. Atxiíti pikiti ipi aua, txamari pite sari iuaá. !Erekari. ⁴⁶ Iuaá kítxi piítoá auakaro !opina. Xamina !oakaáka. ⁴⁷ Poki maerekati ikamákitakiniái, pimakatxakari. Erekarariko átinoka poki auini Teoso auítetxi ininiátaáua pisini íkapani, kotxi maerekati pikaminiá pisa maerekani misiritikoátaá. Iuaá xamina tirinapika. !Oakaáka. Atxiíti poki ipi aua, txamari pite sari iuaá. !Erekari. ⁴⁸ Iuaá kítxi piítoá auakaro !opina. Xamina !oakaáka.

⁴⁹ Iókira nipokorimoni takiko atokokana xamina tirinakari takaákkako ikinimane kákitimoni. Ikara atokokana ikinimane ataerekataákkako. ⁵⁰ Iókira erekaro. Txamari iókira koketikosaaki kipatxikata, !erekararo. !Apakata xinitxi piókiratini íkapani. Átao iókira atoko hítxako. !Hítxitakakapeua.

10

Kiki Ítanorokata Itakanapakakini

(Mateo 5.31-32; 19.1-12; Arókasi 16.18)

¹ Xesosi poterika iuaá. Xotéia tópa isa. Ípiriákitari Xotáo káuaáriti. Iuaíkana kákiti apotiitaua iuamoni. Kaiáopokori kákiti, ininiá oerekarauata, mitxi oerekarauanátini atokokana.

² Kikiakori, pariseo inakaníua, apoka Xesosimoni. Ninoa nirekari Xesosi kerokiniri isákiere, ininiá ipimaárina:

—Átaókani erekari kiki takanapiniro ítanoro?

³ Ininiá Xesosi:

—Kiatokopa itxa Moisesi paniátakiti?

⁴ Ininiá ninoa:

—Moisesi paniátari kiki iókatsopatiniri aátsopa, ítanoro itakanapini aátsopate, ininiá eereka auiritari iua iokanatiniro oa —itxana.

⁵ Ininiá Xesosi:

—Moisesi auiritai hítanoro hítakanapini, kotxi paikori híxiniere. Teoso nireékiti himanirekakani xikara, Moisesi auiritai hítanoro hítakanapini.

⁶ Kotxi merepitipanika Teoso ikinipoko ikamakasaaki, ikamari kiki, sito pakini. ⁷ Ikara atoko ininiápitikara, kiki takanapari iri, inoro pakini, ítanorokata auini íkapani. ⁸ Ininiá átika atoko itxauana. Ininiá ipi kákiti !itxaikauana. Átinokara itxapekauana. ⁹ Ikara atoko ininiá, !erekari kákiti kaiarikiniri Teoso apotiitakini —itxa Xesosi.

¹⁰ Eereka Xesosi imoianariakorikata kanapiriá aapokomonina. Iuaá apokasaakina, imoianariakori pimaári iua ikara sákiertxi iuaíkana oerekinina íkapani. ¹¹ Ininiá isápiretana:

—Kiki ítanoro takanapakari, áto sito itaka inakari, maerekati ikaminaro ítanoro. ¹² Iua atokokana sito ótaniri takanapakaro, áti ótanirita inakaro maerekati okaminiri ótaniri —itxa Xesosi.

*Xesosimoni Amarini Apokini**(Mateo 19.13-15; Arókasi 18.15-17)*

¹³ Iposo atoko átikaka kákiti anikari amarini Xesosimoni. Inirekarina Xesosi misákiretiniri Teoso ninoa amarini íkapani. Txamari imoianariakori txitana. !Auiritana amarini anikinina Xesosimoni. ¹⁴ Xesosi ikara ikenakotakasaaki, lapokaerekatari. Ininiã iua:

—Hãuiritariko amarini notamoni apokini. !Híotokakapiri, kotxi kákiti Teoso auítetakani amarini atoko itxauana. ¹⁵ Ia atão: Kákiti mapakapakaniãri Teoso, amarini apakapiniri atoko iminakaniã, kona isa Teoso auítetxi ininiãtaãua — itxa Xesosi.

¹⁶ Ininiã Xesosi kataratari amarini. Itakari iuako ikiina nopini. Amanaãri Teoso erekari itakini amarinimoni.

*Átokori Ito Txineiroteri**(Mateo 19.16-30; Arókasi 18.18-30)*

¹⁷ Xesosi iuaíkana potorika. Iuasaaki átokori miteka iuamoni. Ikapotoreëkaua Xesosi apisatoñ.

—Koerekareri erekari, kiripa nikama Teosokata átipirika nauini íkapani? — itxa.

¹⁸ Ininiã Xesosi:

—Kininiãpa “erekari” pitxano? Teosonanira erekari. ¹⁹ Pite imarotari Teoso paniãtakiti. !Pokaniuatape. !Pisiríkape áti ítanorokata. !Píitiriuatape. Poxiene !pikamape. Apanakini !pimisirienetape. Piri, pinoro pakini pipaxitako —itxa Xesosi.

²⁰ Iua átokori txari:

—Noereëkiri, axapitipanikara ninakasaaki, nikípitari ikara Teoso paniãtakiti —itxari.

²¹ Ininiã Xesosi apokaerekatari iua.

—Auapanika átinoka pikamini tíkane. Pisa. Tiitxi ikinika pinakiti pivétxitako. Txineiro papakapakito pisikako matxineirotenimoni. Eereka pimoianatanoko nota. Ikara atoko inakari pikaminiã, Teoso tixine papokasaaki ikinipoko erekari auiniiko pite —itxari iua.

²² Ikara Xesosi sákire ikenakotakasaaki, imatinaniuata. Isipe. Maerekaxiniretinoka itxa, kotxi kaiãori itii.

²³ Xesosi sapotorika, misákireta itxana imoianariakori:

—Pamimapaniri katxineiroteri sini Teoso auítetxi ininiãtaãua —itxa.

²⁴ Imoianariakori:

—Anekani? —itxana.

Iuaíkana Xesosi txari:

—Pamimapaniri katxineiroteri sini Teoso auítetxi ininiãtaãua. ²⁵ Atauako kamero napatari ákorike sonakiã? Apia mimari kákiti katxineiroterini auítetiniri Teoso —itxana.

²⁶ Imoianariakori iteene tsoríkaãnãta.

—Ininiã kipa sari Teoso auítetxi ininiãtaãua? —itxana imoianariakori.

²⁷ Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Teoso posotari ikinipoko ikamini. Kákiti !iposotari. Teoso posotari anikiniri katxineiroteri itixinemoni —itxa.

²⁸ Petro txari:

—Ate takanapapekari ikinipoko pite amoianatini íkapani —itxari Xesosi.

²⁹ Ininiã Xesosi:

—Atão nitxai. Paapoko pitakanapiniã, pitariakori, pitaroakoro, piri, pinoro, pítanoro, pamariteni, pikikiote, pitakanapiniã notakata pisini íkapani, Teoso iokanapirena erekari pisãpiretini íkapani, ³⁰ pitakanapakiti iua apiata nisikaiko. Íkorasaaki nisikaiko itomaneri aapokotxi, itomaneri pitariakori,

itomanero pitaroakoro, itomanero pinoroakoro, itomaneri pamariteni, itomaneri pikikiote, nisikaiko. Txamari uusaaki patatsitari pimisiritiko. Iuaritika eereka Teosokata pauapika ätipirika. ³¹ Uatxa apiari inakari, uusaakiko minakati itxauako. Uatxa minakati inakari, uusaakiko apiari itxauako — itxa Xesosi säkire.

Iuaïkana Xesosi Säpiretari Ipinini
(Mateo 20.17-19; Arókasi 18.31-34)

³² Xesosi imoianariakorikata Xerosareë kimaporite iäpotakasaakina, Xesosi iikiika. Iusaaki ninoa maerekaxiniretinoka itxana. Apanakini ninoa tikini sikani pïkarauata. Ininiä Xesosi iotoka. Akiritana imoianariakori tosi pakini. Isäpiretana päitiki käkiti kamakiti uamoni tïkane. ³³ Ininiä iua:

—Hïkenakota. Xerosareëmoni asa uatxa. Iuaä nota hïtari iaxitiki sikaäkako sasetotxi auïteakorimoni, kaiökatsopareriakorimoni pakini. Ninoa paniätariko nota okiko. Iposo atoko Xoteo minakonimoni sika ninaäkako.

³⁴ Inapetanonako. Inoropatanonako aäpitsaä. Ikiisokanonako. Iposo atoko oka ninaäkako. Ipi äti pakini öti inakasaaki iuaïkana nökitikauako —itxa imoianariakorimoni.

Txiako Xoão Pakini Amanaäkiti
(Mateo 20.20-28)

³⁵ Iposo atoko Txiako, Xoão pakini sari Xesosimoni. Ninoa Sepeteo anaakori.

—Koerekareri, ate nirekari aamanaäkiti pikamini —itxana.

³⁶ Ininiä Xesosi pimaäna:

—Kipa hinireka nikaminii hïte? —itxana.

³⁷ —Pite ikinimane auïte pinakasaakia, pauiritaua pitekata aïtopäkini, pikikomoni, pisaneremoni aïtopäkini —itxana.

³⁸ Ininiä Xesosi:

—!Himarotari hamanaäkiti, kotxi mapaöti napa atoko nota apakapariko iätatxi tsïtxiä niätini ikapani. Hïposotatari ikara hiätini? Nïpatxisataäkako tsïtxiä. Hïposotatari ikara atoko hïpatxisatiko?

³⁹ —Aposotapitika —itxana ninoa.

Xesosi txana ninoa:

—Inipitikara hiätariko nota iätakiti. Inipitikara hïpatxisataäkako nota patxisatiko atokokana. ⁴⁰ Txamari !niposotari nauiritinii hïte nikikomoni, nisanaremoni hiïtopäkini, kotxi Teoso mereëpekana käkiti nikikomoni, nisanaremoni topäkakani tïkane —itxa Xesosi.

⁴¹ Xesosi moianariakori tesi pakini kenakopiretakasaakiri Txiako, Xoão pakini amanaäkiti, ininiä ninoa omanatana. ⁴² Ininiä Xesosi akirita txana imoianariakori:

—Uaimoni hina. Hiïtopäka notakata —itxana ninoa.

—Hïte ïmarotari Xoteo minakanuia auïteakori pataparana. Ninoa auiritari käkiti kaminiri ninoa paniätakitinoka. ⁴³ Ninoa atoko !hïtxape. Apiari pininiua pinirekiniä, pimoianatana apanakini. ⁴⁴ Apanakini auïte pininiä pinirekiniä, nitiritixi pitxauako merepanika. ⁴⁵ Ikara atoko nitxa nota hïtari iaxitiki iïkorapokoriti napokasaaki. Ninitiri !uari. Iïkorapokoriti napoka, käkiti nitiri nininiua ikapani, käkiti nitiretini ikapani. Iïkorapokoriti napoka nipinini ikapani, kaiäopokori käkiti mapinakani ikapani, kotxi nota iïkitxirauata ninoa mapinakani ikapani —itxa Xesosi.

Mösiäreti Patximeo Inakori
(Mateo 20.29-34; Arókasi 18.35-43)

⁴⁶ Xesosi imoianariakorikata apoka Xerikoo sitatxiti. Eereka iporikasaaki imoianariakorikata itomaneri kãkitikata, iuasaaki mõiãreti Patximeo inakori kimapori itiniãpo iitopãkanãta. Tximeo inakori ãkiri iua. Iua mõiãreti amanaãnãtaro txineiro. ⁴⁷ Iua kenakotari Xesosi Nasareekiri inapaenetini, ininiã akirinãta:

—Xesosi, Taviini apika mekanirii, piamonĩkanoko —itxa.

⁴⁸ Ininiã apanakini kãkiti pinitari:

—Maãtako. !Pakirinãtape —itxarina mõiãreti.

Iuaritika apiata akirinanikata:

—Taviini apika mekani. Piamonĩkanoko nota —itxanãta.

⁴⁹ Ininiã Xesosi iotoka itxa.

—Hãkiritari iua mõiãreti —itxa.

Ininiã ninoa:

—Pipoxokoniuatoko. Põkitikaua. Akiritapekai —itxarina iua mõiãreti.

⁵⁰ Ininiã Patximeo okanapari imãka inopini auakari. Pakoteri õkitikaua, sa itxa Xesosi akiritiniri manapi.

⁵¹ Ininiã Xesosi:

—Kipa pinireka nota kaminii pite? —itxari.

—Apiananiri, nõsiãrera ninireka —itxari.

⁵² Ininiã Xesosi:

—Pisa. Erekapekai, kotxi pite auakari niposotiire —itxari.

Iuasaakipeka Patximeo kõiãrepeka itxa. Xesosikata sa itxa kimaporiã.

11

Xesosi Xerosareë Apokaãpotini

(*Mateo 21.1-11; Arõkasi 19.28-40; Xoõo 12.12-19*)

¹ Xesosi imoianariakorikata imatokoãpotari Xerosareë. Õtanoxiratar, oriva mina takikoãtaã takote apokana. Iuaã aua aapokotxi Petxipaxee inakori, Petãnia inakori apaka. Iuaã Xesosi iokanatanana ipi imoianariakori.

² —Hisa ikiraã kaixiti auakari aapokotxiã. Iuaã hãpokasaaki, hãpokari xomëta ãkiri iaxiriãkori. Kãkiti ! iitopãkapanika iua nopini. Hĩkoxirikari. Uaimoni mina hĩtxari. ³ Kãkiti pimaãkasaakii hĩte: “Kinirepa hĩkoxirikatari xomëta ãkiri?” hinikosaakiko: “Apiananiri nirekari iua. Iuaãkana akamoni aminariko,” hĩtxako.

⁴ Ininiã eereka isana. Apokarina iua xomëta ãkiri iaxiriãkori kimaporiã aapokotxi tore takote. Ininiã ikoxirikarina. ⁵ ãtikaka kãkiti iuaã auakani:

—Kinirepa hĩkoxirikatari xomëta ãkiri? —itxana Xesosi moianariakori-moni.

⁶ Ininiã Xesosi paniãtini iaõka apakapapiretana. Ininiã kãkiti iuaã auakani: —Ininiã hanikaikari —itxana.

⁷ Ninoa anikari xomëta ãkiri Xesosimoni. Ininiã imãkana ãti imãkana nopini auakari itakarina xomëta ãkiri nopini Xesosi topãkini ikapani. ⁸ Apanakini kãkiti matameëkari imãkana ãti imãkana nopini auakari kimaporiã Xesosi napini tĩkane. Apanakinipekana sauakari aãxike. Kimaporiã itakaãpotarina.

⁹ Ninoa Xesosi tikini ikani, iua apisa sikani pakini akiriãpokatanana ipoxokonir-itikana imakinikana:

—Peerekari Teoso, Apiananiri. Iua iokanatai pite atemoni. Anirekari erekari isikini pite. ¹⁰ Peerekari Teoso, aãtokirini Tavii aãuite ininiua atokokana iuaãkana apoka. Peerekari Teoso, iaxiti apiko nopinixiti auakari. Apiananiri itxaua —itxaãpokatanana.

¹¹ Xesosi apoka Xerosareë. Teoso misäkiretiko aikotimoni isa. Iuaã Iroã itxa. Ikinika iroko äki itikapokota. Iua atoko mapiäpe, ininiã isari Petánia apokotxitimoni tosi imoianariakorikata.

Piko Mina Marito Pirena

(Mateo 21.18-19)

¹² Ikatimataksaaki ipotorikana Petánia. Iuasaaki Xesosi natxita. ¹³ Ikira atoko atamataro piko mina. Ito otsopa aua. Isari oamoni kariro iuãkatiniãro, kotxi piko mina tsopa auakasaaki, ori auapitika. Txamari apokasaaki, otsopanani auari, kotxi kona ori manapini. ¹⁴ Ininiã Xesosi:

—Käkiti ! itximaikaiko piri —itxari piko mina.

Imoianariakori kenakotari isäkire.

Pirãtxi Vẽxitakani Omitikiko

(Mateo 21.12-17, 20-22; Arókasi 19.45-48; Xoão 2.13-22)

¹⁵ Xesosi imoianariakorikata apoka Xerosareë. Xesosi Iroã Teoso misäkiretiko aikotiã. Omitikana kãkiti iuaãtaã amotiitakani, sikatiitakani. Ikapakitikari amesa ninoã txineiro apakapakani amesane. Ikapakitikari kamoã vẽxitakani topãkini apaka. ¹⁶ Iua !auiritana kãkiti anikiniri tiitxi aiko ipirikoatinina. ¹⁷ Xesosi oerekana kãkiti iuaã auakani:

—Teoso sãkire iõkatsoparakori txari:

Ia naapoko. “Teoso misäkiretiko aikoti” akiritaãkako, ikini itixiti auakani misäkiretinino ikapani, itxa. Txamari hite txikitakari ia aiko kiiitiririni iomaãtiniãtaã ininiua —itxa Xesosi.

¹⁸ Sasetotxi auiteakori, kaiõkatsoparerini pakini kenakotari Xesosi sãkire. Ininiã ninoã tsorikaãta. Ixinikaxititana.

—Kanatokopa atxtari Xesosi aõkini? —itxanãtana.

Ikinimane iteene apokaerekatari Xesosi sãkire, ininiãkara sasetotxi auiteakori, kaiõkatsoparerini pakini pãkari Xesosi.

¹⁹ Ipiãkapokotapeka Xesosi takanapari sitatxi imoianariakorikata.

²⁰ Katimatiniãkata kimaporiã isaãpotakasaakina, atamatarona oa piko mina. Opãpe. Okotsapekara ipinakepeta apaka. ²¹ Petro xinikari iua apisapanika Xesosi sãkire, ininiã akiritari Xesosi:

—Koerekareri, patamataro piko mina. “Käkiti ! itximaikaiko piri,” pinakito. Oa piko mina ipãpeka —itxari.

²² Ininiã Xesosi:

—Pauikãpiretariko Teoso sãkire. ²³ Atãoenekara nisãpiretai. Pauikiniãri Teoso sãkire, piposotari pipaniãtiniri ikira õtanoxiratarari: “Põkitikaua. Pokakataua potxoari uinitimoni.” Pãkixinireë iteene pauikiniãri pisãkire iaõka apokini, ininiã apokapitikako pamanaãkiti. ²⁴ Ikara atoko ininiã nota txai hite, Teoso pimisãkiretakasaaki, pamanaãkasaakiri pinirekakiti, pauikariko iposope Teoso sikinii, ininiã papakapapanikariko. ²⁵ Teoso pimisãkiretakasaaki, äti pomanatinia, pitakanapariko pomanãkare. Pimaxinãkaretiniãri maerekati ikaminii, ininiã piri iaxitikiri maxinãkaretari maerekati pite kamakiti. ²⁶ Pimamaxinãkaretakaniãri maerekati äti kamakiti pitemoni, ininiã piri iaxitikiri kona maxinãkaretari maerekati pite kamakiti apaka.

Xesosi Paniãtakari Moerekakoni

(Mateo 21.23-27; Arókasi 20.1-8)

²⁷ Iuaikana apokana Xerosareë. Xesosi tipokota aiko Teoso misäkiretiko pirikere äki tinikata. Itipokonãtakasaaki, sasetotxi auiteakori, kaiõkatsoparerini, kiomãtxiakori pakini apoka iuamoni. ²⁸ Ininiã ninoã txari:

—Kipaniãpa pikamari ìkora pikamakiti? Kipa paniãtai? —itxarina Xesosi.

²⁹ Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Nota apaka pimarauatako hitemoni. Ætinoka nipimaãiko hite. Hisãpiretiniãno, nota sãpiretai hite niokanatakiri uãka apaka. ³⁰ Kipa paniãtari Xoãoni ipatxisarauatini? Teosokani paniãtari Xoão? Kãkitikani paniãtari Xoão? Hisãpiretano —itxana.

³¹ Ininiã ninoa xinikaxitinãta. Imisãkiretakakana. Ipimaãkakana:

—Natokopa itxa aãpakapapiretiniri iua? Aãpakapapiretiniãri: “Teoso paniãtari iua,” ininiã iua: “Kinirepa kona hãuikatari iuani sãkire?” itxapemaua.

³² Aãpakapapiretiniãri: “Kãkiti paniãtari iua,” ikinimane omanataua —itxanãtana.

Ninoa pìkari kãkiti kotxi ikinimane auikari Xoãoni atão Teoso sãkire sãpiretakari ininiua. ³³ Ikara atoko ininiã ninoa apakapapiretari Xesosi:

—Ate limarotari.

Ininiã Xesosi:

—Ikara atoko ininiã, nota !nisãpiretai hite nipaniãtakiri uãka.

12

Parìkauatakani Maerekani

(Mateo 21.33-46; Arókasi 20.9-19)

¹ Eereka Xesosi sãpiretana ninoa sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Itxari:

—Kiki takarauata. Txipokori ova ìnakoronoka itaka. Ipiriketari. Ikamari ova maõkiko. Iposo atoko itakare apanìkakixitika ikamari aapokotxi axapitiri õtanori ikikiote imakinetini ìkapani. Iposo atoko ipaniãtana ãtikaka kikiãkori itakare inìkatinina ìkapani, kotxi iua sariko õtakoxiti. Ninoa apakapamaroko ipixini ova iparìkana ìki. Iposo atoko katakareri sipe. ² Ova manapi, iua katakareri iokanatarari initiri ninoa kikiakorimoni ova ipixini apakapini ìkapani. ³ Txamari iua apokasaaki ninoa maìkari iua. Ixirokítatarina. “Pisipeka,” itxarina. Miketika ikanapiripe.

⁴ —Iuaìkana katakareri iokanatarari ãti initiri ninoamonikana. Txamari ninoa kikiãkori misiritari iua. Kai soroã ikiporonakarina, karota itxapirina ikiiã. ⁵ Iuaìkana katakareri iokanatarari ãti ninoamonikana, txamari ninoa okapiri iuani. Kaiãopokori iniritiakori iokanata ninoamoni. Apanakini inoropatana. Apanakini okana. Itxaãpotana.

⁶ —Iua katakareri auapanika ãtinoka iokanatini ìkapani, imi iteene itiretakiti. Imapotókire iokanatarari imi ninoamonikana. “Notamoni ninoa paxitariko namarite” itxa. Ininiã imi apoka ninoamoni. ⁷ “Katakareri ãkiri napani. Maõkari. Aõkiniãri, itakare imakinika kaikotinaua ate,” itxakakana kikiãkori.

⁸ —Ininiã ninoa maìkari katakareri ãkiri, oka itxapirina, kikiã xiripire oka itxarina ìto.

⁹ —Ininiã kiripa ikama katakareri? —itxa Xesosi.

—Iua kanapiriã. Okanako ninoa kikiãkori. Ipaniãtana apanakini itakare imakinetinina ìkapani —itxa Xesosi.

¹⁰ Hite atatsopatapekari ia Teoso sãkire iõkatsopatakori: Aapokotxi kamakani kona nirekari ãtika kai soro. Iua kai imanirekakiniti kai apiari itxapekaua. Apanakini kai soro maìkakari itxaua.

¹¹ Teosokara txìkitakari ikara atoko inini. Ikara peerekari atemoni, itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.

¹² Xoteo auiteakori imarotarina Xesosi sãkire. Ninoa imarotari ikamakitina takari makinetakani kamakiti atokokana, ininiã ninoa omanãkarauata Xesosi sãpiretakiti xika. Ninoa kinirão maìkaka itxarina Xesosi, txamari ! maìkarina iua, kotxi ipìkarina kãkiti. Ininiã itakanaparina Xesosi, sipe itxana.

*Homano Auñte Ìkitxitiko
(Mateo 22.15-22; Arókasi 20.19-26)*

¹³ Eereka Xoteo auñteakori iokanatanana átikaka Erotxi sãkire auñãkani, átikaka pariseoakori pakini Xesosimoni. Inirekarina Xesosi kerokiniri isãkire, kotxi ninoa nirekari Xesosi kaminiri maerekati imañkinirina Ìkapani. ¹⁴ Ninoa apokasaaki, imisãkiretarina Xesosi:

—Koerekareri, ate imarotari pite sãkire atãonani ininiãua. Poerekari atãonani Teoso nireẽkiti kãkiti kamini Ìkapani. !Pipikari kãkiti. Kãkiti poiãori pimisãkiretini atokokana kãkiti apiari pimisãkireta apaka. Ikara atoko ininiã, pisãpiretau. Atãokani txineiro asikini Homanoakori auñtemoni, Sesa inakorimoni? ¹⁵ Atãokani asikiniri iuamoni? Apakata amasikakaniri iuamoni? — itxana.

Xesosi imarotari isãkirena. Imarotari ninoa pimarauatini isãkire ikerokini Ìkapani. !Inirekarina atão inakari imarotininana. Ininiã Xesosi txana ninoa:

—Kinirepa hãtamakaerekatano nota? Himinaro txineirota. Ninirekari natamatiniro —itxa.

¹⁶ Ininiã iminarona.

—Kisanõkapa ia? Kiuãkapa aua uai? —itxana.

Ininiã ninoa:

—Sesa sanõka, iuãka pakini —itxana.

¹⁷ Ininiã Xesosi:

—Ikara atoko ininiã, hñsakariko Sesamoni iua nakiti. Hñsakariko Teosomoni iua nakiti —itxana.

Ininiã kasãkirena ninoa, kotxi peerekari Xesosi apakapapiretakiti.

*Ipikari Òkitikiniua Mauikakoni
(Mateo 22.23-33; Arókasi 20.27-40)*

¹⁸ Kikiakori satoseo inakoni, !auikari kãkiti ipikaripeka iuañkana òkitikiniua iuañkana auãki inini Ìkapani. Ninoa satoseo apoka Xesosimoni.

¹⁹ —Koerekareri, Moisesini iõkatsopataria ipaniãtakiti: “Kiki meenetipanika ipininiã, iua itari takaroko tikinitakoro. Iua itari keene ininiã, itakauãkatarimarini iua itarini ipiõekarini uãka,” itxa Moisesi. ²⁰ Setxi itarixiakori aua Ìkorapokoriti. Apiã kiomanetakari takaro sito. Txamari ipikasaaki meenetopanika itikinitaro. ²¹ Ininiã ãti itari takaro oakana. Ipikasaaki !keenepanikaro oa. Iua atokokana itxape ãti itari. ²² Ininiã imakinikana ninoa takapiimaro oa. Ikinikana ninoa meenenipanika ipipena. Eereka oanipekana apaka opiõpe. ²³ Ipikani òkitikasaakiaua, kiriñtanoropa otxatauako? Kotxi ikinikana setxi takapekaro oa —itxana.

²⁴ Ininiã Xesosi:

—Hite kerokari, kotxi !himarotari Teoso sãkire iõkatsopatakori. Teoso posotiire apaka !himarota. ²⁵ Ipikani iuañkana òkitikasaakiaua, Teoso nitiriakori iaxitikini atoko itxapekauana. !ñtanorouataikako. ²⁶ Hite !auikari ipikani òkitikiniua. Hite atatsopatepakari Moisesi iõkatsopatakiti aanaia tirinakari pirena. Iuaasaaki Teoso misãkiretari Moisesi: “Aprãõ, Isaki, Xakoo pakini Teosonekarano nota,” itxari Moisesimoni. ²⁷ Ikara atoko ininiã Aprãõ, Isaki, Xakoo pakini òkitikapekaua iuañkana, kotxi auãki inakani Teosonera iua. Kona ipikani Teosoneni itxaua Teoso. Amananini hñkerokari —itxa Xesosi satoseoakorimoni.

*Teoso Paniãtakiti Apiari Akamini
(Mateo 22.34-40)*

²⁸ Iuaãtaã aua kaiõkatsopareri. Ikenakotana ninoa misãkiretakiniua. Ikenakotari Xesosi apakapapiretakiti erekari ene. Ininiã iua pimaãri Xesosi:

—Īkiripa Teoso paniātakiti apiari txataua? Kipa apiaerekata Teoso nireēkiti akamini?

²⁹ Xesosi apakapapiretari:

—Teoso paniātakiti apiari ia: “Isaeo tōpa auakani, hīkenakota. Ateosone Apiananiri iua. Iuananira Teoso txaua. ³⁰ Pitiretariko Apiananiri piTeosone, ikinipoko pinireēkitiā, ikini pākixinireē, ikinipoko pixinikakitiā, ikini pita-paraxinireē pakini.” ³¹ Ātipekana Teoso paniātakiti apiari ia: “Piteka pitire-tiniāua atokotxikana, pitiretariko āti.” Iuananira Teoso paniātakiti ipi apiari txaua —itxa Xesosi.

³² Ininiā iua kaiōkatsopareri apakapapiretari Xesosi:

—Inipitkara pisākire, koerekareri. !Auari āti Teoso. Iuanokara auari.

³³ Ininiā atiretamariko Teoso ikinipoko anireēkitiā, ikinipoko axinikakitiā, ikini ataparaxinireē. Atiretamanako apanakini aītoka atiretini atokokana. Ikara Teoso paniātakiti ipi apiari txaua. Teoso paniātakiti pirātxi aōkini iua Īkapani poiāori —itxa Xesosimoni.

³⁴ Xesosi kenakotakasaakiri isākire ereka inini, itxari iua:

—Pite auitearitari Teoso.

Iposo atoko apanakini !kataparaxinireika apikomoni ipimainirina.

Teoso Mereēkiti Tavii Apika Mekaniri

(Mateo 22.41-46; Arókasi 20.41-44)

³⁵ Xesosi Teoso misākiretiko aikoti oerekarauanātakasaaki, ipimaāri:

—Kinirepa kaiōkatsoparerini sākire: “Tavii apika mekanirako Teoso mereēkiti txauako?” itxana. ³⁶ Erekar Matamatakoti kamasāpirenatakari Tavii:

Apiananiri misākiretari niauīte: “Nota kikomoni piitopākiniritika nixipokariko pimokaiakariakori. Nikamariko ninoa pikiti pitakiniātaā atoko ininiua,” Apiananiri txari niauīte,

itxa Taviini. ³⁷ Tavii akiritari iua Teoso mereēkiti “Niauīte.” Ikara atoko ininiā, natokopa itxa iua Tavii apika mekani ininiua? —itxa Xesosi.

Iuasaaki ikinimane kākiti iuaā apitiitakaniua potxitari Xesosi sākire.

Kaiōkatsoparerini Maerekani Pirena

(Mateo 23.1-36; Arókasi 20.45-47)

³⁸ Xesosi oerekarauanātakasaaki, ōtākikana kākiti:

—Kaiōkatsoparerini moianari !hītẖapeua. Ninoa potxitari mākatxi ereri ieretakinina kākiti apisatoō inapinina Īkapani, kākiti atamatinina Īkapani. Ninoa apokaerekatari imisākiretikona ipaxitikona nipokori sikikoātaā inapaāpotakasaakina. ³⁹ Ninoa potxitari kākiti topākini apiaerekatakari nopini iitopākinina aiko Xoteo apotūtiniātaāua. Kiiniriā ninoa potxitari kakiiniriteri topākinimoni iitopākinina. ⁴⁰ Ninoa mixirikari tikinitakoni aapoko, iuaritika okanani imisākiretarina Teoso kākiti apisatoō, ininiā kākiti uākatari ninoa erekarini atoko ininiāuana. Teoso itene misiritanako kākiti ikara atoko inakani.

Tikinitakoro Matxineiroteto Sikakito

(Arókasi 21.1-4)

⁴¹ Xesosi topāka txineiro Teoso Īkapani apakapikoātaā. Xesosi itikari kākiti ieretakiniro txineiro kaixa āki. Itori katxineiroterini okaro txineiro mirikinito kaixa āki. ⁴² Eereka tikinitakoro matxineiroteto apoka iuaā. Otakaro ipi txineiro otaki kaixa āki. Poiāonoka txineiro. ⁴³ Ininiā Xesosi akiritana imoianariakori.

—Inipitikara nisāpiretai hīte. Ōkora tikinitakoro matxineirotoetoto sikakito apiata. Apanakini sikakito poiāoka. ⁴⁴ Kotxi ninoa sikaro txineiro itetakoro. Oa matxineirotoetoto sikari okinika onakito —itxa Xesosi.

13

Teoso Misākiretiko Aikoti Irikiko

(Mateo 24.1-2; Arókasi 21.5-6)

¹ Teoso misākiretiko aikoti Xesosi pokīkasaaki, imoianari misākiretari iua: —Koerekareri, patamata ia kai aapokotxiti itomaneri. Amaripokori. Ia aiko Teoso misākiretiko perekerari.

² Ininiā Xesosi:

—Hātamatari ia aiko mitari. Āti ōti imakinika irikaākako. Kona kai kaiko-taikako āti kai nopini —itxa Xesosi.

Misirikaretxi Apokaenetini

(Mateo 24.3-14; Arókasi 21.7-19)

³ Xesosi topāka oxiratarari nopini Teoso misākiretiko aikoti apisatoō. Iuaā aua oriva minanape. Iuaaaki Petro, Txiako, Xoāo, Ātree pakini apoka iuamoni. Ninoanoka aua iuaā. ⁴ Ipimaārina Xesosi:

—Kirisaaakipa aiko Teoso misākiretiko irikaāka? Natokopa itxa aimarotiniiri ikara ōti apisapanika?

⁵ Ininiā Xesosi:

—Erepaniko. ! Hāuiritapiri apanakini misirienetini hīte. ⁶ Itopaniriko kākiti, “Xesosikarano,” inakanipaniko. Ninoa misirienetari kaiāopokori kākiti. ⁷ Neenamatzxi hīkenakoenetakasaaki, neenamatzxi ene hīkenakoenetakasaaki, ! hīpīkarauatape. Ikara auapitikako, iuaritika kona xipokatxi ōtipanikani. ⁸ Āti uāka neenamauata āti uākakata. Āti tixini auakani neenamauatako āti tixini auakanikata. Ātikaka itixi iakeēkatoko. Kaiāopokopaniri natxi. Amarini auini tsii atoko itxapaniko.

⁹ —Erepaniko hīte. Himaīkaākako, auūttximoni hīsīākako. Hinoropataākako aāpitsā aiko āki Xoteo apotiitiniātaāua. Nota sākire hāuikini xika hīte anikaākako poiāori auūttximoni. Apiari auūttximoni apaka hanikaākako. Iuaaaki hīte sāpiretanako ninoa Teoso iokanapirena erekerari. ¹⁰ Itixi xipokini apisapanika Teoso iokanapirena erekerari sāpiretaākako ikinimanemoni ikini itixitikinimoni. ¹¹ Kākiti maīkasaakii hīte, anikasaakii hīte auūttxiakorimoni, ! hīxinikapiri hīsākire tīkane hīsākirauatini apisapanika. Hīsākirauatakasaaki, iuaaakipeka himarotari hīsākire. Erekerari Matamatakoti txīkitakai iuaaaki hīsākire himarotini. ¹² Kākiti sikanapariko atāo itariakori auūttximoni okiko tīkane. Iriakoritxi sikanapanako imiakori auūttximoni okiko tīkane. Eenetxiakori omanatana iriakori, inoroakoro pakini. Eenetxiakori xika ninoa okapeēka. ¹³ Nota sākire hāuikini xika, ikinimane omanatai hīte, iuaritika himatakanapakaniāri nisākire hāuikini, hanikaākako Teoso tixinemoni —itxa Xesosi imoianariakorimoni.

Iteene Maerekanitxi Apokini

(Mateo 24.15-28; Arókasi 21.20-24)

¹⁴ Iuaīkana Xesosi sāpiretana:

—Hītikariko Maerekati Apiatakari Teoso misākiretiko aikoti āki. Kitxakapirīka Teoso sākire sāpiretakari Tanieo inakori sāpiretaperari ikara pirena. (Ininiā hīte ia atatsopanātakani, hīkenakotariko Xesosi ōtākikiniua.) Maerekati Apiatakari Teoso misākiretiko aikoti āki hītikasaaki, hīte Xotéia tōpa auakanii, himitekapoka mitaxiratarimoni. ¹⁵ Iuaaaki hīte haāpoko nopini auakanii, katima hītxako hīkatxakini. Haāpoko ! hīiroāpe hītii himakatzakini ikapani.

16 Hīte kīkio auakanii, ! hīkanapiripe haāpokomoni himāka hāpini īkapani.
 17 Ikarasaaki ! erekapaniri sito kamixiromoni, sito kaxitakakareromoni.
 18 Teoso hamanaā himitekini kamoīsaaki, kotxi himitekini mitaāsaaki !
 erekari. 19 Iuasaaki atatsiiri auakatapitikako. Ia atatsiiri apiata atatsi-
 itaākako. Kitxakapiriīka itixi Teoso kamakasaaki kākiti atatsiirauata poiāoka.
 Ikara atatsiiri ōti apisa kākiti atatsiirauata poiāoka. Ikara atatsiiri ōti napa
 atoko ! ikara atoko inakari atatsiiri ! auaikako. 20 Teoso mapoiāotakaniāri iua
 ōti kākiti atatsiirauatini ōti, ! auaikamako kākiti. Ikinipekamako ipīpemanako.
 Teoso iotokakariko īkora atatsiiretxi, imereēkini mapinakanani īkapani.

21 —Apanakini sāpiretiniāi hīte: “Xesosi Teoso mereēkiti ia,” hinikosaaki,
 ! hāuikapiri. “Xesosi Teoso mereēkiti ikiraātaā,” hinikosaaki, ! hāuikapiri.
 22 Kotxi Teoso mereēkiti minakanuia apokapitikako, “Xesosikarano nota,”
 inakari. Apaka apanakini apokapitikako, “Teoso sākire sāpiretakarikarano
 nota,” inakari. Paxirari ninoā sākire. Kākiti ikara atoko inakani kamariko
 posotiiretxi, kākiti itikiniri īkapani. Ninoā nirekamari Teoso mereēkini
 imisirienetinina. 23 Erepaniko. Ikara ōti apokini apisapanika nōtākikai hīte
 —itxa Xesosi imoianariakorimoni.

Kākiti Itari Iaxitiki Kanapiriini

(Mateo 24.29-31; Arōkasi 21.25-28)

24 —Iua misirikaretxi napa atoko atokatxi iuakapeka. Kasiri liponikaika.
 25 Iōriki iaxitikerō irikako. Ikinipoko kaikori iaxiti auakari ioīketaākako.
 26 Iuasaakipekako ikinimane atapariko kākiti itari iaxitiki apokaāpotini
 katxiāri āki. Itapararitika apoka. Kaiotximereri itxaua iuasaaki. 27 Iuasaaki
 iokanātana inītiriakori iaxitiki inīnixitimoni, ipinimoni inīnixitimoni,
 atokatxi pokīkinimoni, atokatxi ereēkokinimoni. Iokanātana inītiriakori
 ikini itixitimoni kākiti imereēkini apitiitina īkapani —itxa Xesosi
 imoianariakorimoni.

Piko Mina Pirena

(Mateo 24.32-35; Arōkasi 21.29-33)

28 Iuaīkana Xesosi sākirauata.
 —Nisāpiretai sāpirenatxi atāo inakari oerekiko, piko mina pirena,
 nikanapiriini apiata himarotini īkapani. Pooīoporipeka onakasaaki,
 otomorekasaaki, “Kamoī apokanapanoka,” hītxa. 29 Iua atokokana ikara
 misirikaretxi mixikanani nisāpiretakiti hītikasaaki, himarotapekariko
 nota kaiama kanapirikapeka ninini. 30 Ia nisākire atāo. Itixi auakani !
 ixipoka ikinipoko nisāpiretakiti mapokakani apisa. 31 Iaxiti xipokapitikako.
 Ikoraxiti apaka xipokapitikako. Iuaritika nota sākire ! ixipoka —itxa Xesosi
 imoianariakorimoni.

Kākiti !Imarotari Xesosi Apokini Manapi

(Mateo 24.36-44)

32 Iuaīkana Xesosi sākirauata:
 —Kākiti !imarotari ikara ōti manapi apokini. Teoso nitiriakori iaxitiki
 apaka !imarotari ikara ōti. Nota Teoso ākirikanera !imarotari ikara ōti.
 Nīrinanira, Teosonanira, imarotari. 33 Hiātapapikariko. Hīkoatapikako. Teoso
 himisākiretapikako. Kotxi !imarotari ikara ōti apokini.

34 —Nikanapiriākasaaki, kiki ōtako sikari kanapiriini atoko nitxa. Iua kiki
 potorikasaaki, ipaniātana inītiriakori apoko inīkatina. Ikininape isikanapa-
 pana parikatxi ikaminina. Ipaniātari inītiri apoko toreātaā kaikotakari,
 “Araōkire pitxako,” itxari. 35 Nota hītari iaxitiki iua kiki ōtako sikari
 atoko nitxako. Ātipirika hiātapapikanoko, kotxi !imarotari nota apokini
 ōti. !Himarotari mapiātīkīkauako napoka. !Himarotari apanīkanōkauako

napoka. Imaropirĩkatauako napoka. Īkanõkapanikauako napoka !himarotapaniri. ³⁶ Atxiĩti patimari napokini, ininiã hĩkoatapikako, mimakatika hinini ĩkapani nota apokasaaki. ³⁷ Ininiã atipirika hiãtapapikanoko. Ikininapemoni apaka ikara nitxa —itxa Xesosi imoianariakorimoni.

14

Xesosi Okaenetiko Pirena

(*Mateo 26.1-5; Arókasi 22.1-2; Xoão 11.45-53*)

¹ Iuasaaki kãkiti apotiitaua ipi kiiniriti auakasaaki. Pãskoã kiiniriti, pão miãtiãkati nikiko kiiniriti pakini aua. Ipi õti kiiniri potorikini apisapanika sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini xinikaxitita:

—Natokopa atxatariko Xesosi amaĩkini aõkini ĩkapani? ² ! Amaĩkapaniri kiinirisaaki, kotxi amaĩkiniãri, kãkiti naiatamaua eereka —itxanãtana.

Sito Kamariãro Mĩkaro

(*Mateo 26.6-13; Xoão 12.1-8*)

³ Xesosi auanãta Petãnia aapokotxiti Simão inakori aapoko. Iua Simão akiritaãka “Maere Matati.” Simão aapoko Xesosi nipokonãtakasaaki, sito apoka. Oa minari kopitipaki kai kamakori, kai arapãstiro inakoro. Kopitipaki ãki aua kamariãro, nato inakoro. Pakaronepokoro. Oãpokasaaki Xesosimoni, opakauanakari kopitipaki. Okitakaro kamariãro Xesosi kiiã. ⁴ Iuasaakipeka apanakini iuaã auakani omanãkarauata.

—Kinirepa oioanataãka kamariãro? ⁵ Ovẽtxitamaroko, ininiã kaiãopokomaniko txineiro oãpakapamako. Tresẽtosi txineiro ota prata kamakori oãpakamako. Txineiro mauakinitemoni osikiniã erekamariko —itxana.

Iteene ikapatitana. ⁶ Ininiã Xesosi:

—Ikara atoka !hĩtxapero. !Homanatapero. Erekari okaminano. ⁷ Kãkiti matxineiroteni auapikako hĩtekata. Hinirekasaakiriko hĩsikaro txineiro ni-noãmoni. Nota !auari atipirika hĩtekata. ⁸ Oia sito kamari ikinipoko oimartakiti nota ĩkapani. Nipinini apisapanika oina notamoni. Omaritari niĩto, niĩto iposope inini nikatiko ĩkapani. ⁹ Atão nisãpiretai hĩte. Teoso iokanapirena erekari sãpiretikoãtaã ikini itixiti, osãpiretaãkako apaka oia sito kitakiniro kamariãro nikiã, ininiã kãkiti ikini itixiti auakani xinikapikaro oa —itxa Xesosi.

Xotasi Mĩkapiritiniri Xesosi

(*Mateo 26.14-16; Arókasi 22.7-16, 21-23; Xoão 13.21-30*)

¹⁰ Tosi pakini Xesosi moianariakori. Imoianari Xotasi inakori sari sasetotxi auĩteakorimoni. Imisãkiretana ninoã Xesosi imĩkapiritini ĩkapani, ninoãmoni isikiniri ĩkapani. ¹¹ Ikenakotakasaakirina Xotasi sãkire, ipoxokoniuatana. Isikaenatarona txineiro iuamoni. Eereka Xotasi iãtapari Xesosi imĩkapiritini õti.

Pãskoã Kiiniriti Kamiko

(*Mateo 26.17-25; Arókasi 22.7-13*)

¹² Pãskoã kiiniriti potorikini õti, soti auĩte anaakori okiko õti, Xesosi moianariakori misãkiretari iua:

—Namonipa pinirekatari Pãskoã kiiniriti akamini?

¹³ Ininiã Xesosi iokanatarona imoianariakori ipi.

—Hĩsa sitatximoni. Iuaã kiki ãparaã kopitiã anikakari hãpiãkata. Iua kikiãkata hĩsa. ¹⁴ Iua sinimoni kaapokori himisãkireta. Hĩtxariko iua: “Koerekareri nirekari imarotiniri, namonipa erekari imoianariakorikata inipokotini Pãskoã kiiniriti ikamakasaakina?” hĩtxariko. ¹⁵ Ininiã iua

oerekaiko hīte itanokiri koa mitapoari. Auapeka kākiti topākini. Imakinika oeretapeēkaika —itxana.

¹⁶ Ininiā imoianariakori sari. Sitatxi apokasaakina Xesosi sākire iaōka aua. Ininiā ninoa kamari nipokori Páskoa kiiniriti ikapani.

¹⁷ İkanōkapeka inakasaaki Xesosi apoka tosi imoianariakorikata. ¹⁸ Inipokonātakasaakina, Xesosi txana:

—Atāo nisāpiretai. Āti hīte notakata nipokotakari mīkapiritanoko nota — itxa.

¹⁹ Ininiākara Xesosi moianariakori matinaniuata. Ipimaārina Xesosi:

—Notakani atxiīti?

Ātipekana:

—Notakani atxiīti?

Ininiā imakinikana ikara atoko itxana. ²⁰ Ininiā Xesosi:

—Ātika hīte notakata auakari mīkapiritano. Notakata komiri iopitiātakarikarako sikano nimokaiakariakorimoni. ²¹ Nota hītari iaxitikiri okaākako. Teoso sākire iōkatsopatakori sāpiretapekari nipinini tīkane. Nota hītari iaxitikiri mīkapiritakari iteene misiritaākako. Erekarariko maponaniākatika inaākamako.

Xesosi İto, İarēka Pakini

(Mateo 26.26-30; Arókasi 22.14-23; 1 Korīto 11.23-25)

²² Xesosi imoianariakorikata nipokonātakasaaki, Xesosi kosekari komiri. Imisākiretari Teoso:

—Erekapitikari ia komiri pisikakiti atemoni —itxari.

Imapopeēri komiri, xanaka itxari imoianariakorimoni.

—Apakapa, nika hītxako. Ia niīto —itxana.

²³ İposo atoko koseka itxaro iākoanaxi. Imisākiretari Teoso:

—Erekapitikari ia iārīā pisikakiti atemoni.

Ininiā iākoanaxi isikana imoianariakori. İkinikana iātarina iārīā. ²⁴ Ininiā Xesosi:

—Ia niarēka xiketakari makatzakariko kaiāopokori kākiti maerekani. Teoso sāpiretapekari kākiti ikamaenetakiti amanerī kākiti ikapani. Ia niarēka oerekari kākiti, Teoso kamapekari ikamaenetakiti. ²⁵ Atāo nisāpiretai. ! Niātaikaroko ovapeē, Teoso auītetxi ininiātaāua nimapokakanisaaki. İuaā napokasaaki niātari. Amanerī iārīāti niātako —itxa Xesosi.

²⁶ Eereka ninoa xikarauata Teoso ikapani. İua atoko isana oriva mina auiniātaā, oxiratari nopini.

Xesosi Sāpiretari Petro Kipatiniri İua

(Mateo 26.31-35; Arókasi 22.31-34; Xoāo 13.36-38)

²⁷ Xesosi misākiretana imoianariakori:

—Ia İkanōkati hīkinika hīte takanapanoko nota, kotxi Teoso sākire iōkatsopatakori sāpiretapekari ikara atoko inakari. İtxari:

Nokariko soti auīte piratakari, ininiā İkinika ipiraakori iarikitatoko, itxa Teoso sākire iōkatsopatakori. ²⁸ Ininiā eereka nota nipinaāka atoko, İuaİkana nōkitikaākau atoko, nisako hīte apisa Kariréiamoni —itxa Xesosi.

²⁹ Ininiā Petro:

—Nota İnitakanapai pite. Atxiīti İkinimane takanapai, İuaritika kona nota takanapai.

³⁰ Ininiā Xesosi:

—Atāo nisāpiretai. İa İkanōkati patari ipikata sākirauatini apisapanikako, İpi āti pakinikata, “!Nimarotari İua,” pitxanoko —itxari Petro.

³¹ Petro apakapapiretari İtaparaxinireritika:

—Atxiiti pitekata nokaãka, iuaritika kona nota sãpiretari apanakini nimirarotakanii pite.

Ikininape Xesosi moianariakori Petro sãkire iaõka ikamana.

Xesosi Misãkiretiniri Teoso Xetsémani Inakoriãtaã

(*Mateo 26.36-46; Arókasi 22.39-46*)

³² Xesosi imoianariakorikata apoka ätiãtaã kãkiti akiritakiti Xetsémani inakoriãtaã. Iuaã Xesosi paniãtana imoianariakori:

—Uai hĩitopãka. Teoso nimisãkiretako —itxa.

³³ Anikari Petro, Txiako, Xoão pakini iuakata apikomoni. Iuaã Xesosi iteene matinaniuata. Maerekaxiniretinoka itxa. ³⁴ Ininiã iua:

—Nixinire imaromaxiretari. Iteene nimaxire, ininiã okaaritano. Uai hĩkaikota. Araõkire hĩtxako —itxana.

³⁵ Apikomoni isa. Ipamaka xitimoni, misãkireta itxari Teoso. ³⁶ Itxari iri:

—Papai, pite posotari ikinipoko pikamini. !Pauiritapeno paĩtiki natat-siirauatini, iuaritika ninirekari pite nirekakiti nikamini. Nota nirekakiti nikamini kona ninireka —itxari iri.

³⁷ Eereka ikanapiriã Petro, Txiako, Xoão pakinimoni, txamari ninoa imakanãta. Xesosi akiritari Petro:

—Simão, himakanãta? Kona hĩposotari äti oaranoka hĩkoatini?

³⁸ Erepaniko. Hinirekasaakiri maerekati hĩkamini, !hĩkamapiri. Araõkire hĩtxako. Himisãkiretariko Teoso, ininiã !hĩkamari maerekati. Kãkiti xinire atxiiti !nirekari maerekati ikamini. Txamari kãkiti ito tapara poiãoka, ininiã ikamari maerekati. Ininiã erepaniko —itxana ninoa.

³⁹ Iuaĩkana isa Teoso imisãkiretini ikapani. Teoso imisãkireta, mitxi isãkire atokokana itxa. ⁴⁰ Iposo atoko ikanapiriã. Txamari iuaĩkana ninoa imakanãtapanika. !Iposotarina ikoatinina. Ipëtauatana, ininiã !kasãkirena.

⁴¹ Iuaĩkana ikanapiriã Petro, Txiako, Xoão pakinimoni.

—Himakanãtapanika? Hĩtomanãtapanika? Iaõpe. Hãtapana. Hĩtari iaxitikiri uatxa sikaãkako maerekati kamakanimoni. ⁴² Hõkitikaua. Masa. Hãtapana. Apokaãpota kiki nimĩkapiritakiri —itxana.

Xesosi Maĩkiko Pirena

(*Mateo 26.47-56; Arókasi 22.47-53; Xoão 18.1-11*)

⁴³ Xesosi sãkirauanãtakasaaki, Xotasi apoka. Iua Xotasi Xesosi moianarika-mara. Iminana ito kiki, saasara mĩkani, piriri mĩkani. Sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini, kiomãtxiakori pakini iokanatarari Xotasi kikiakorikata Xesosi imaĩkinina ikapani. ⁴⁴ Xotasi mitxipeka sãpiretari kikiakori:

—Nota apitxokakiti Xesosipitakarako iua. Iuasaaki himaĩkapekariko. Erepaniko hanikasaakiri, imamitekakani ikapani —itxa.

⁴⁵ Xotasi apokasaaki, isakatapitipori Xesosimoni. Akiritari:

—Koerekareri.

Inakasaakipeka apitxoka itxari.

⁴⁶ Inakasaakipeka kikiakori maĩka, anika itxarina Xesosi. ⁴⁷ Kiki iuasaaki iuaã auakari kosekaroo saasara. Iua sauaãkatari sasetotxi auĩte apiatakari nitiri. Itsotakakipitari. ⁴⁸ Iuasaakipeka Xesosi:

—Hĩte ina himaĩkinino ikapani, saasarakata, piririkata. Kiĩtiriri atoko hĩtxapeno nota himaĩkinino. ⁴⁹ Ikiniõtika nota auanãtari hĩtekata Teoso misãkiretiko aikoti äki, noerekarauatakasaaki. Iuaã hĩte !imaĩkano nota, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatapeẽkaika hĩte maĩkinino kiĩtiriri himaĩkini atoko —itxana ninoa.

⁵⁰ Iuasaakipeka ikinika Xesosi moianariakori miteka, asika itxarina iua.

⁵¹ Iuasaaki ãtokori sari Xesosi tikini. Iua mãka ätinoka aua iĩto pirikakari.

Kikiakori maĩkamari iua. ⁵² Imākanoka kaikota iuakoāna. Kasarapeka imiteka iua ātokori.

Xesosi Xoteo Auĩteakori Apisatoõ

(Mateo 26.57-68; Arókasi 22.54a, 63-71; Xoõo 18.12-14, 19-24)

⁵³ Ninoa anikari Xesosi sasetotxi auĩte apiatakari aapokomoni. Iuaã ikinika sasetotxi auĩteakori, kiomātxiakori, kaiõkatsoparerini pakini apotiitaua.

⁵⁴ Petro ikira atoko isaãpota Xesosi anikakani tikini. Iroã sasetotxi auĩte aapoko piriketakoriã. Iuaã iitopāka sasetotxi auĩte apiatakari nitiriakorikata. Iroka xamina tinipoki.

⁵⁵ Aapokotxi āki sasetotxi auĩteakori, ikinika Xoteo auĩteakori pakini pimaāna kākiti:

—Kipa imarotari maerekati Xesosi kamini?

Ninoa nirekari Xesosi okiko imaerekani xika. Txamari ! apokarina imaerekani imarotakani, kotxi ! ikamari maerekati. ⁵⁶ Kaiãopokori kākiti sãpiretari maerekati Xesosi kamakiti, txamari paxirari ninoa sãkire, kotxi āti sãpiretakiti ipinimoni, āti sãpiretakiti ipinimoni, itxaãpotana.

⁵⁷ Apanakini kiki õkitikaua, sãpireta itxarina ia aãpirena Xesosi ikamapiretinina. ⁵⁸ Ninoa:

—Ate kenakotari isãpiretiniri: “Nirikariko ia aiko Teoso misãkiretiko aikoti kākiti kamakiti. Ipi āti pakini õti inakasaaki nikamariko āti aiko kākiti makamakiniti.” itxa isãkire.

⁵⁹ Txamari ikara sãkiretxi āti sãpiretakiti ipinimoni, āti sãpiretakiti ipinimoni, itxaãpota.

⁶⁰ Iposo atoko sasetotxi auĩte apiatakari tima ikinimane apisatoõ. Iua pimaāri Xesosi:

—Kininiãpa na papakapapiretari ninoa sãkire? Kixikapa ninoa ikara atoko txanātai? —itxari.

⁶¹ Txamari ! kasãkireri Xesosi. ! Apakapapiretari. Ininiã sasetotxi auĩte apiatakari iuaĩkana pimaāri:

—Pitekani Teoso mereẽkiti txataua? Pitekani Teoso ākiri txataua? —itxari.

⁶² Ininiã Xesosi:

—Ari, iua ākiripitikarano. Hātamariko kākiti itari iaxitikiri topākini Kaposotiireri kikomoni. Hātapariko kākiti itari iaxitikiri uai apokaãpotini katxiāri āki —itxa.

⁶³ Iuasaakipeka sasetotxi auĩte apiatakari matsorākari imāka, kotxi iuākatari Xesosi sãkire maerekati ininiua.

—! Anirekaikari Xesosi kamakiti sãpiretakani. Atokopeka. ⁶⁴ Kotxi hĩte kenakotapekari isãkire maerekati, “Teoso ākirirano” ininĩ. Natokopa atxatari iua? —itxana.

Ininiã ninoa apakapapiretari:

—Okaãkapitikako —itxarina.

⁶⁵ Apanakini kiisokari Xesosi. Mākatxi mataã iapirikarina ikiiĩ oki manapi imatamatakani ikapani. Iposo atoko iāsokarina.

—Pisãpiretaua, kipa āsokai? —itxarina.

Sasetotxi auĩte nitiriakori apaka āsokari iua iuakoāna.

Petro Kipatari Xesosi Imarotini

(Mateo 26.69-75; Arókasi 22.54b-62; Xoõo 18.15-18, 25-27)

⁶⁶ Iuasaaki Petro ixiti aua aapokotxi piriketakori āki. Sasetotxi auĩte apiatakari nitero ātokoro apoka iuaã. ⁶⁷ Oātamarari Petro irokanātini xamina tinipoki. Oa mixinitari iua. Ininiã oa:

—Xesosi Nasareekiri moianarikai pite apaka —otxa.

⁶⁸ Ininiã:

—Kona, nota !imarotari pisäkire —itxaro.

Iuasaaki pirikere Ironakikoāta isari. Iuasaakipeka patari sākirauata. ⁶⁹ Oa sasetotxi auīte nitero atamatarī iua iuaā.

—Ere kiki iua moianaripitikara —otxana ninoa Petro takote auakani.

⁷⁰ —Kona iuano nota —itxa.

Paītiki ninoa iuaā auakani:

—Iua moianaripitikarai. Pite Kariréiakirikarai. Pisäkireēra ate imarotai —itxarina.

⁷¹ Ininiā Petro:

—Nota !imarotari kiki ikara atoko hinanātakiti. Atāoene nimasāpiretakaniā, Teoso misiritamanoko. Teoso imarotari nota sākire atāoka nisāpiretinii —itxana.

⁷² Ikara atoko Petro inakasaaki, iuaīkana patari sākirauata. Ininiā Petro xinikari Xesosi sāpiretakiti iuamoni. “Ipikata patari sākirauatini apis-apanikako, ipi āti pakinikata, ‘!Nimarotari iua,’ pitxanoko.” Ikara inakari ixinikasaaki, itxiapata.

15

Xesosi Pirato Apisatoō

(*Mateo 27.1-2, 11-14; Arókasi 23.1-5; Xoāo 18.28-38a*)

¹ Katimatinīkata sasetotxi auīteakori, kiomātxiakori, kaiōkatsoparerini, ikinimane Xoteo auīteakorikata xinikaxitināta. Ipaniātarina Xesosi iaxirikiko. Iposo atoko anika, sika itxarina Piratomoni. ² Pirato pimaāri Xesosi:

—Pitekani Xoteoakori auīte txataua? —itxari.

Ininiā Xesosi:

—Ari, pisäkire atāopitikara.

³ Sasetotxi auīteakori apoiāpotari Xesosi, txamari Xesosi !kasākireri. ⁴ Ininiā Pirato:

—Na papakapapiretatarī? Ninoa iteene misākirepiretai —itxari.

⁵ Iuaritika Xesosi !apakapapiretari. Ininiā Pirato ākixinireē:

—Kinirepa kona apakapapiretari? —itxa.

Xesosi Okiko Nirekiko

(*Mateo 27.15-26; Arókasi 23.13-25; Xoāo 18.38b-19.16*)

⁶ Páskoa kiiniriti auakasaaki, Pirato itotari isikakiniri kateia āki auakari kākiti nireēkiti. ⁷ Iuasaaki Xesosi maīkikosaaki, Pahapasi inakori aua kateia āki. Iua Pahapasi apanakini kateia āki auakanikata okaniuatapeka Homanoakori inaiatakasaakina. ⁸ Pirato sākirauatakasaaki Xesosikata, kākiti pokoni apoka Piratomoni.

—Kateia āki auakari pisikaka —itxarina.

⁹ Ininiā Pirato pimaāna:

—Hinirekatari nisikakiniri Xoteo auīte hīte ikapani? —itxana.

¹⁰ Pirato iteene imarotari sasetotxi auīteakori sikari Xesosi iuamoni Xesosi ixikotinina xika. ¹¹ Sasetotxi auīteakori maasakana ninoa iuaā apotiitakaniua:

—Hamanaāri Pirato Pahapasi isikakini ikapani —itxana kākitemoni.

¹² Pirato iuaīkana pimaāna:

—Natokopa nitxatarī ia kiki Xoteo auīte inakori? —itxa.

¹³ Akiripoakatana:

—Aamina ĩpiriāmitakari nopini hītokakitari —itxana.

¹⁴ Ininiā Pirato:

—Kixikapa? Maerekati likama —itxa.

Apiata akiripoakatana:

—Aamina Īpiriāmitakari nopini h̄tokakitari —itxakatana.

¹⁵ Ininiā Pirato sikakari Pahapasi ninoa ĩkapani, kotxi inirekari ikamapox-
okonitnina ninoa k̄k̄iti. Eereka ipaniātari Xesosi xirokitatiko aāpitsaā.
Eereka Pirato paniātari sotatoakori tokakitniri Xesosi aamina Īpiriāmitakari
nopini.

Sotatoakori Napetiniri Xesosi

(Mateo 27.27-31; Arókasi 22.63-65; Xoāo 19.1-3)

¹⁶ Ininiā sotatoakori anikari Xesosi Pirato aapoko āki. Akiritarina ikinika
sotato. ¹⁷ Iposo atoko ieretakarina mākatxi pōkamarari Xesosi ĩtoā. Ikamarina
saporīēta kotipiaro kamakori, taka itxarina Xesosi kiīā.

¹⁸ —Aāuīte —itxarina Xesosi inapetinina.

—Xoteo auītekai pite —itxarina.

¹⁹ Iaritakiitarina aākeē. Ikiisokarina. Ikapotoreēkauana Xesosi apisatoō.

—Aāuīte —itxarina Xesosi inapetinina.

²⁰ Inapetakarina atoko imakatzakarina mākatxi pōkamarari. Xesosi māka
iuaīkana ieretaka. Eereka anikarina Xesosi aamina Īpiriāmitakari nopini
itokakitnirina ĩkapani.

Xesosi Tokakitaāka Aamina Īpiriāmitakari Nopini

(Mateo 27.32-44; Arókasi 23.26-43; Xoāo 19.17-27)

²¹ Īpixinipokoriti itaōkitarina kiki Simāo inakori. Sireni sitatxitikiri iua.
Iua anaakori Arexātri, Hopo pakini. Iuasaaki Simāo apoka Xerosareē.
Sotatoakori paniātari iua:

—Ia aamina Īpiriāmitakari panikinari —itxana.

²² Anikarina Xesosi ixirataā, Kóokota inakoriātaā. Xoteo sākire “Kóokota.”
Apanakini akiritari iua oxiratarī uāka “Kiitātaxi,” inaāka akiritiko. Iuaā
apokana. ²³ Isikamarina iāriā pinītxikata, miha inakorokata, Xesosi iātini
ĩkapani, itsii imimarotakanī ĩkapani, txamari ! inirekaro iātiniro. ²⁴ Ininiā
itokakitnina aamina Īpiriāmitakari nopini. Eereka ikamarina sarauatxi,
Xesosi māka apakapakanī imarotnina ĩkapani. Ikara atoko apanakini
anikari Xesosi māka. ²⁵ ĩkanōkapanika novi oara itokakitapeēka Xesosi aam-
ina Īpiriāmitakari nopini. ²⁶ Aaminaā auari iōkakatitina, apoītiko pirena,
“Xoteoakori Auīte” itxa. ²⁷ Ninoa tokakitana ipi kiītiririni apaka aamina
Īpiriāmitakari nopini, ikikomoni āti, isanaremoni āti. ²⁸ Kitxakapirīka Teoso
sākire iōkatsopatakori txari:

Okapeēkako iua, kokaniri okiko atoko inapeēkako.

Ininiā Xesosi okikosaaki ia Teoso sākire iōkatsopatakori iaōka auapeka
iuaasaaki.

²⁹ Ninoa iuaā napakani misākirepiretapikari Xesosi:

—Kiīkitei. Pite sākire: “Nirikariko Teoso misākiretiko aikoti. Ipi āti pakini ōti
inakasaaki nikamari iuaīkana,” pitxama. ³⁰ Ikara atoko piposotiniā, piteka
pimakatzakauako, ininiā pikatxaka aamina Īpiriāmitakariā —itxarina Xesosi
inapetinina.

³¹ Sasetotxi auīteakori, kaiōkatsoparerini pakini napetari Xesosi:

—Iua makananitapekari apanakini. Txamari iuaka liposotari imakanani-
tiniua —itxakakana.

³² —Ikatzakiniārako ate auikari Teoso mereēkiti ininiāua. Ikatxakiniā,
aāuikari Isaeo auakani auīte ininiāua —itxakakana.

Kiītiririni iuakata tokakitakoni apaka misākirepiretari.

Xesosi Īpinini Pirena

(Mateo 27.45-56; Arókasi 23.44-49; Xoāo 19.28-30)

³³ Iuasaaki apaniãxiti ipiãka. Ikini itixitika piãka. Ipi äti pakini oara ipiãka.

³⁴ Ipi äti pakini oara napa atoko Xesosi akiripoakata:

—Erii, Erii, aremaa sapatatanii —itxa.

Ia atatsopatakari säkireë: “NiTeosone, niTeosone, kinirepa pitakana-pano?” itxa.

³⁵ Käkiti iuaã auakani kenakotari akirinätini.

—Hi kenakota. Akirinätari Eriasi —itxana.

³⁶ Iuasaakipeka kiki ina katimariã. Iãkari mapoa atoko inakari iãriã katxioãrimoni, aãke mapotökire taka itxari, sika itxari Xesosi iãtini ìkapani.

—Mitxipanikako. Maiãtapari. Atauako Eriasi makatxakatapaniri Xesosi —itxana.

³⁷ Xesosi itapararitika akiripoakata, eereka ipipe itxa. ³⁸ Iuasaakipeka mäkatxi mata Teoso misãkiretiko aikoti äki arökakari tsorakita. Itano itso-rakita. Ixitipecta apoka. Mitxi iua mäkatxi mata ! auiritari käkiti ìroini Teosonani Auini Pakitaãtaã. ³⁹ Sotatoakori auite aua aamina ìpiriãmitakari apisatoõ. Ikenakotari Xesosi akiritini. Itikari ipinini.

—Atãopitikara Teoso äkiri itxaua ia kiki —itxa.

⁴⁰ Ätokaka sitoakoro ikira atoko atamanãtarina Xesosi, Maria Matarena-ma, Saromeema, äto Mariama, apanakini sitoakorokata. Xesosi, Txi-ako pakini inoro oa Maria. Iua Txiako maneripanika inakari. ⁴¹ Xesosi Karirëia auakasaaki, ninoa sitoakoro moianatari iua. Imiparìkatarina. Xesosi ipìkasaakikanera apanakini sitoakoro kaiãopokoro aua iuaãtaã. Ninoa apoka Xerosareë Xesosikata.

Xesosi Ikatiko Pirena

(Mateo 27.57-61; Arökasi 23.50-56; Xoão 19.38-42)

⁴² Ikara õti, Xesosi ipinini õti, käkiti parìkauatini õti, käkiti tomatini õti apis-apanika, iuasaaki kikatatikipeka. ⁴³ Iuasaaki Xosee inakori, Arimateia si-tatxitikiri, sari Piratomoni. Iua Xosee Xoteo auite apanakinikata. Ikinimane paxitari iua. Iua apaka iãtapari Teoso ikinimane auite ininiua õti apokini. Itaparaxinireritika Piratomoni isa, amanaã itxari Xesosi ìto. ⁴⁴ Ininiã Pirato äkixinireë:

—Atauako patimari Xesosi ipinini? —itxa.

Ininiã ipìkapiretari sotatoakori auite. Iua apokasaaki Pirato pimaãri:

—Atauako Xesosi ipìpeka? —itxa.

⁴⁵ Ininiã iua:

—Ari, ipinapitipeka —itxari.

Ininiã Pirato:

—Panikaikari iito —itxari Xoseemoni.

⁴⁶ Iuasaaki Xosee amotari mäkatxi mata erekari, arínio inakori. Eereka imakatxakari Xesosi ìto. Iapirikari iito mäkatxi mataã, anika itxari akauari irikomoni. Kai kisakakori äki ieretakari Xesosi ìto. Eereka kai mitapoari ikatika, tota itxari iriko. ⁴⁷ Ipi Maria itikanätari Xesosi ìto takikoãtaã, Maria Matarena, Maria, Xesosi inakori inoroma pakini.

16

Xesosi Iuaikana Auãki Inini

(Mateo 28.1-8; Arökasi 24.1-12; Xoão 20.1-10)

¹ Tomatiko õti xipoka atoko mapiãnikata, ipi äto pakini sito amoto-raro kamariãro, Xesosi ìto ikamamaritinina ìkapani, Maria Matarena, Saromeema, Maria Txiako inoroma pakini. ² Katimatiniãkata, tomìkosaaki, ìkanõkapanika, atokatxi pokìkasaaki, ninoa sari akauarimoni. ³ Kimaporiã isikasaakina, isãkirauãpotana:

—Kipa makatxakinaua kai auñte iriko tore? —itxaãpotana.

Amaripokori iua kai. ⁴ Iuaã apokasaakina, atamatarina. Kai makatxakapeëkaika. ⁵ Ininiã Ìroãna iriko ãki. Atamatarina ãtokori topãkanãta ikikomoni. Imãka ìtanori, kasarori. Ininiã ninoa tikoka.

⁶ Ininiã iua:

—! Hìtikokape. Hìte nitanãtari Xesosi Nasareekiri, aamina ìpiriãmitakari nopini tokakitakori. Òkitikapekaua iua. !Auaika uai. Hãtamata. Mìtxi itakarina ìto uai. ⁷ Hìsipeka. Hìsãpiretari Petro, apanakini Xesosi moianariakori pakini: “Xesosi sapanikako hìte apisa Kariréiamoni. Iuaã hìte aõkitari iua, kotxi ipinaka apisapanika isãpiretapekari ikara hìtemoni,” —itxana ninoa.

⁸ Itimaritikana ninoa pokìka. Imitekana. Ikikinanakana, ipìkarena xika. ! Isãpiretarina apanakini, kotxi ipìkarauatana.

Xesosi Oerekaua Maria Matarenamoni
(Mateo 28.9-10; Xoão 20.11-18)

⁹ Xesosi òkitikasaakiua ipinaka atoko ìkanõkapanika semana potoriakini òti, tomìkosaaki, oerekaua merepitipanika Maria Matarenamoni. Mìtxipe Xesosi aõkitakasaakiro oa Maria, omitikari maerekani matamatakoni setxi pakini oa ìtoã auakani. ¹⁰ Xesosi òkitikasaakiua, iua oaõkitaka atoko, osari merepanika Xesosi moianariakorimoni. Iuasaaki ìteene imatinaniuatana. Itxiapanãtana. Osãpiretana ninoa:

¹¹ —Xesosi iuaìkana auãki itxapeka. Nota aõkitari iua —otxana.

Txamari ninoa kona auikari osãkire.

Xesosi Oerekaua Ipi Imoianariakorimoni
(Arókasi 24.13-35)

¹² Eereka iuaka oerekaua ipi imoianariakorimoni, kimaporiã isikasaakina aapokotxi mauakaniãtaã. Iuasaaki itoõ ipinipo itxa. ¹³ Eereka ninoa kanapiriã. Isãpiretana apanakini imoianariakori, txamari !auikarina isãkirena.

Xesosi Oerekaua Imoianariakorimoni
(Mateo 28.16-20; Arókasi 24.36-49; Xoão 20.19-23)

¹⁴ Eereka Xesosi oerekaua òsi imoianariakorimoni inipokotakasaakina. Xesosi òtãkikana:

—Kinirepa hìte !auikatari nota iuaìkana auãki ninini? Kinirepa !hãuikatari nota aõkitakani sãkire? !Kaiokakarekii —itxa.

¹⁵ Iposo atoko Xesosi txana:

—Ìkini itixiti hìsako. Hìsãpiretariko Teoso iokanapirena erekari ikinimanemoni. ¹⁶ Teoso sãkire auìakari patxisatakori, iuarako sari Teoso tixinemoni. Teoso sãkire mauikakati, Teoso misiritapikariko. ¹⁷ Teoso sikaposotiiretanako isãkire auìakani, ininiã apanakini imarotari Teosokara sikari iposotiire ninoamoni. Ia atoko Teoso sãkire sikaposotiiretana. Omitikarina maerekani matamatakoni nota uãkaã. Isãkirauatana imimarotakininitina sãkiretxitiã. ¹⁸ Imaìkiniãrina imini, ! ipinana. Iãtiniãrina ìkianari, ! amianatana. ! Ipinana. Itakauakotaua amianatakani nopini, ininiã amianatakani makananiãtaã —itxa Xesosi sãkire.

Xesosi Anikaãka Teoso Tixinemoni
(Arókasi 24.50-53; Àtosi 1.6-11)

¹⁹ Imoianariakori imisãkiretanapaka atoko, Xesosi anikaãka Teoso tixinemoni. Iuaã iua topãka Teoso kikomoni. ²⁰ Xesosi moianariakori eereka isipekana, Teoso sãkire ikini aapokotxiti auakani isãpiretinina ìkapani. Api-ananiri moianatana. Apiananiri sikaposotiiretana ninoa, ininiã apanakini imarotari ninoa sãpiretakiti atão inini. Ameë.

ARÓKASI

Arókasi Iōkatsopata Teópiro Inakorimoni

¹ Nota Arókasi iōkatsopata pite Teópiromoni. Iteene nipaxitai. Kākiti ito iōkatsopatapekari ikinipoko Xesosi kamakiti Xoteoakori sauaki auakasaaki. ² Ninoa, nota pakini imarotari ikinipoko Xesosi kamakiti, kotxi Xesosi kamakiti atamatakani, isākire oerekakani, sāpiretapekaua ate. ³ Nota apaka apaiaōkapekari ikinipoko Xesosi sākire, ikamakiti pakini. Ininiā nota apokaerekatari ikinipoko Xesosi pirena niōkatsopatini pite Teópiromoni. Merepitipanika ikamakiti nisāpiretai. Ininiā eereka ikamakiti nisāpiretai. Ininiā eereka ikamakiti nisāpiretai, nitxaāpotako. ⁴ Koerekarerini oerekapekai Xesosi pirena, ininiā uatxa pimarotari ninoa oerekakiti atāo inini.

Xoāo Kapatxisareri Iponaniini Sāpiretiko

⁵ Erotxi inakori Xoteoakori auite inakasaakia Xotéia tōpa, iusaaki auanāta sasetotxi Sakaria inakori. Sakaria auite, apanakini sasetotxiakori auite apaka, Apia inakori. Sakaria tanoro ouāka Isapeo otxaua. Oīri, oātokiri, oātokiri iri imakinikana sasetotxi itxauana. Oātokiri kitxakapirīkari Moisesi itari Arāo inakori. Iua apaka sasetotxi itxaua. ⁶ Teoso nirekaākitinaira ikamana Sakaria, Isapeo pakini. Ninoa kamari ikinipoko iua paniātakiti, Apiananiri paniātakiti. Atāo inakarinoka ikamana. !Īkerokariña ikamakitina. ⁷ Txamari !keenena. Isapeo !oposotari kamixi onini. Iusaaki ikiomaneēpekana.

⁸ Āti ōti Sakaria, apanakini sasetotxiakorikata, parīkauanāta Teoso misākiretiko aikoti āki. Iusaaki ninoatene iuaā parīkauata. ⁹ Sasetotxiakori itotari sasetotxi imereinina Apiananiri misākiretiko aikoti Īroini kamariāro arikini Īkapani, ininiā iusaaki ninoa mereēri Sakaria. Ininiā iua Īroā. ¹⁰ Sakaria aiko āki kamariāro arikanātakasaaki, mapara kākiti apotiitakaniua misākiretari Teoso.

¹¹ Iusaakipeka Teoso nitiri iaxitiki tokiā Sakariamoni kamariāro arikikoātaā takote. ¹² Sakaria atamatakasaakiri, itikoākata, pīkarauata itxa. ¹³ Teoso nitiri misākiretari iua:

—Sakaria, kona pipīkarauatape. Teoso sikapitikaiko pamanaākiti. Ininiā pītanoro Isapeo keenepitīkaroko. Pitakauākatariko pamarite Xoāo. ¹⁴ Iua auakasaaki ikamapoxokonitaiko pite, itori kākiti apaka. ¹⁵ Apiananirimoni apiri itxauako iua Xoāo. Kona Xoāo iātapaniroko kapoāro. Erekarī Matamatakoti auariko iua ākixinireē. Inoro irokota ākipanika auakasaaki, Erekarī Matamatakoti auako iua ākixinireē. ¹⁶ Iua Xoāo anikanako itomaneri kākiti Isaeo auakani Teosomoni. Apiananirimoni iua anikana. Ininiā iuaīkana ninoa kanapiriā iTeosonemonina, isākire auikinina Īkapani. ¹⁷ Xoāo apokako Apiananiri apokini apisapanika. Erekarī Matamatakoti sikataparatarī Erīasi kitxakapirīka. Iuatxikana Erekarī Matamatakoti sikataparatarīko Xoāo. Ikara atoko ininiā, iua oerekariko irītxi iuaīkana amaritena itiretinina Īkapani. Iua Xoāo oerekariko kākiti Teoso paniātakiti makamakani, imaerekanina itakanapinina, erekarinoka ikaminina Īkapani. Paimatirenako ninoa iusaakiko. Iua Xoāo oerekariko kākiti iposope ininina Apiananiri apokini apisapanika —itxa Teoso nitiri Sakariamoni.

¹⁸ Ininiā Sakaria pimaāri:

—Kiätokopa nitxa uatxa keenepeka ninini, kotxi nota, nītanoro apaka kiomaneēpeka —itxa.

¹⁹ Teoso nitiri apakapapireta:

—Niuāka Kapirio. Nota auari Teosokata ipaniātakiti nikamini īkapani. Teoso iokanatano pitemoni pite nimisākiretini īkapani, ia erekari pirena niminapiretini īkapani. ²⁰ Txamari na pauikari nisāpiretakiti. Ia xika ! kasākireikaiko, kotxi nisāpiretakiti atāopitika. Teoso sikaenetakiti apokapitakiko. Apokasaaki, pimarotariko nisākire atāo ininiua. Iuasaakiikarako piposotari pisākirauatini —itxa Teoso nitiri Sakariamoni.

²¹ Iuasaaki kākiti mapara auakani iātapanātari Sakaria.

—Kiripa ikamanāta Sakaria aiko āki? !Katimari —itxanātana.

²² Ipokīkasaaki lkasākireikari. Ninoa kākiti imarotari Teoso misākiretiniri iua aiko āki itaponeē, kotxi lkasākireikari. Iuakoānokara imisākiretana ninoa.

²³ Mapaōti iparīka xipoka atoko aapokomoni isipeka. ²⁴ Eereka Isapeo kamixipeka otxa. Onapari ipi ipi āti pakini kasiriti oaāpoko. !Osari ātiātaā.

²⁵ —Apiananiri sikano namarite. Erekari ikaminano notamoni. Uatxa ! nipētauataika kākiti apisatoō. Keenepekanano —otxa.

Kapirio Iokanataāka Mariamoni

²⁶ Isapeo seisi pakini kasiriti kamixi onakasaaki Teoso iokanatarini iniriti iaxitukiri Kapirio Nasaree sitatxitimoni, Kariréia tōpamoni. ²⁷ Iuaā iokanatarini iua ātokoromoni Maria inakoromoni. Oa kona sirīkapanika kikikata. Osāpiretapekari ātokori Xosee inakori iuakata oitaniriuatini īkapani. Xosee atokiri kitxakapirīka Xoteoakori auīte Tavii inakori. ²⁸ Teoso nitiri apokasaaki oamoni, akiritaro Maria:

—Ereēkai. Apiananiri pitekata aua. Iua mereēi pite. Itoro sitoakoro ikini itixiti aua, iuaritika pitenanirako Teoso sika iteene erekari —itxaro oa.

²⁹ Maria pīkarauata Teoso nitiri sākire okenakotakasaaki.

—Kinirepa ikara atoko itxa sākireta? —otxa oākixinireē.

³⁰ Teoso nitiri txaro:

—!Pīkarauatape, Maria. Teoso apokaerekatai pite. ³¹ Pimixiuatoko, keene pitxako. Pitakauākatariko pamarite Xesosi. ³² Iua Apiataraki itxauako. Apiananiri ākiri akiritaākako. Teoso Apiananiri kamariko iua auītetxi ininiāua. Kitxakapirīka Xoteoakori auīte Taviini. Taviini auītetxi ininiua atokokana, Teoso txīkitakariko Xesosi Xoteoakori auīte ininiua. ³³ Ātipirika Xoteoakori auīte, Xakooni apiko mekaniriakori auīte, itxauako. Iua auītetxi ininiua ! ixipoka —itxaro oa.

³⁴ Ininiā oa:

—Kiätokopa nitxa kikikata masirīkatokano, keenepe ninini? —otxa.

³⁵ Teoso nitiri apakapapiretaro:

—Erekari Matamatakoti apokako pākixinireē. Apiananiri posotiire ākitaiko pite, ininiā amarini auakari Teoso ākiri akiritaākako. ³⁶ Pinoromane Isapeo kiomātxipe, iuaritika kamixiro oa. Kākiti sākirema: “!Oposotaikari kamixi onini” iuaritika seisi pakini kasiritipe kamixi onini. ³⁷ Kotxi Teoso posotari ikinipoko ikamini —itxaro oa.

³⁸ —Nikamapitakariko Apiananiri nirekaākiti. Pisāpiretakiti iaōka ninirekapitika —otxa Maria.

Iuasaakipeka Teoso nitiri sipeka.

Maria Isapeomoni Motikini

³⁹ Mapaōti napa atoko Maria katimariā sari oxiratarimoni, Xotéia tōpamoni. Iuaā osari sitatximoni. ⁴⁰ Oīroā Sakaria aapoko. Oākiritaro Isapeo:

—Ereēkai —otxa.

⁴¹ Isapeo kenakotakasaakiri Maria akiritiniro oa, iusaaki amarini otikakoákiri oákika. Iusaakipeka Erekarí Matamatakoti itapararitika apoka Isapeo ákixinireé. ⁴² Iusaaki otapararitika otxaro Maria:

—Kaiãopokoro sito itixi auakani, iuaritika pitenokara Teoso sika apia erekari. Apaka Teoso sikariko erekari pamaritemoni. ⁴³ Erekarí Teoso kaminano nota, kotxi niauíte inoro motikaētano. Kinirepa ia erekari Teoso kaminano, kotxi nota minakato nitxaua. ⁴⁴ Nikenakotakasaakiri “Ereékai” pininino, namarite nitikakoákiri oákika, ipoxokoniuatiniã. ⁴⁵ Teoso sikari erekari pitemoni, kotxi pite auikari isákire. Pite auikari isikaenetakiti atão isikinii —otxa Isapeo Mariamoni.

Maria Xikaretakiti

⁴⁶ Maria txari:

“Erekapitikari Apiananiri notamonikari.

⁴⁷ Nipoxokoniuata, kotxi Teoso nimaerekani makatxaákari itxaua.

⁴⁸ Nipoxokoniuata, kotxi ixinikano nota. Initero poiãoro nitxaua.

Íkorakanani eereka auakani kákiti txanoko: ‘Teoso kamapoxokoni-taro, erekari isikiniro,’ txanoko nota.

⁴⁹ Nipoxokoniuata, kotxi Teoso Apiananiri kaminano posotiiiretxi. Maerekati !auari iuamoni.

⁵⁰ Iua amonikari kákiti iua paxitakani, kitxakapiríkarini, íkorakanani auakani, eereka auakani apaka iamoniã.

⁵¹ Pataparari iua, ininiã ikamari posotiiiretxi. Teoso txíkitakana kákiti iuikakaniua minakani ininiãuana, kotxi ákixinireé iuikauana.

⁵² Teoso makatxakapekari auítetxi pataparari inakaníua. Eereka auítetxi ! itxaikauana ninoã. Kákiti poiãorini inakaníua Teoso kamari auítetxi ininiãuana.

⁵³ Isikakienatari natxitakani. Iokanatari katxineiroteri sini. Kona xatiki isikari iuamoni.

⁵⁴ Imoianatapékana Xoteoakori, iua íkapani paríkauatakani. !Imaxiníketari iamoniákinina ninoã.

⁵⁵ Kitxakapiríka Teoso xinikari Apraãoni iamoniákinini. Apaka iua tikini auakani átipirika iamoniãka, kotxi: ‘Nimoianataiko híte,’ itxa anirimanemoni kitxakapiríkarinimoni,”

otxa Maria.

⁵⁶ Okaikota ipi, áti pakini kasiriti Isapeokata. Eereka oaãpokomoni kanapiriã otxa Maria.

Xoão Kapatxisareri Iponaniini

⁵⁷ Amarini auini õti apopeka. Isapeo auákitakari amarini kiki. ⁵⁸ Oaãpoko takote auakani, onirimane pakini kenakotari erekari Teoso kaminaro oa, ininiã ninoã, Isapeo pakini poxokoepka itxana ninoã.

⁵⁹ Oito õtisaaki, onirimane motika oamoni, Teoso takaõtxikare amarini-moni itakinina íkapani. Inirekarina iuãka Sakaria itakauákatinirina, kotxi iri uákatxikana ninoã nireka itakauákatinirina. ⁶⁰ Txamari inoro:

—Kona Sakariani iuãka. Xoãorako akiritaãkako —otxa.

⁶¹ Ininiã ninoã txaro:

—Pinirimane átika kona Xoão txa uákataua.

⁶² Ninoã pimaãri amarini iri Sakaria iuakoãna amarini uãka inirekaákiti.

⁶³ Ininiã Sakaria amanaãri iõkatsopatiko. Iõkatari: “Imi uãka Xoão.” Ininiã ikinimane tsoríkaãta. ⁶⁴ Iusaakipeka Teoso sikaposotiiiretari isákirauatini:

—Peerekari Teoso —itxa Sakaria.

⁶⁵ Kákiti iua aapoko takote auakani píkarauata. Teoso posotiiire ipíkana. Ikara inakaríene Sakaria, Xoão pakini pirena iaripireta oxiratari Xotéia tãpa,

ininiã kãkiti iuaãtaã sãpirenauanãta ikara pirena. ⁶⁶ Kãkiti ikara inakariene kenakotakani tsorïkaãta:

—Kanatokopa inakaripa itxatapaniua ia amarini? —itxana.
Ikinimane imarotari Apiananiri nïkatiniri iua amarini.

Sakaria Xikaretakiti

⁶⁷ Iuasaaki Erekarï Matamatakoti sikaposotiiretari Xoão iri Sakaria, ininiã Sakaria sãpiretari Teoso sãkire:

⁶⁸ “Peerekari Apiananiri aTeosone, ikinimane Xoteoakori Teosone, kotxi iua apoka inakitiakorimoni imakatzakinina ïkapani, imapinakanina ïkapani.

⁶⁹ Teoso iokanatarï kãkiti maerekani makatzakakari kaposotiireri atemoni. Teoso nitiri Taviini mekanirira iua.

⁷⁰ Kitxakapirïka Teoso sãkire sãpiretakani erekarini sãpiretari ikara Teoso sãkire.

⁷¹ Teoso txari: ‘Nimakatzakaiko hïte himokaiakari mokakanii tïkane, homanatakini mokakanii tïkane.’

⁷² Isãpiretari aãtokiriakorini kitxakapirïkarini: ‘Niamonïkai. Nikamariko nikamaenetakiti hïte ïkapani,’ itxa ninoamoni. Ikara Teoso kamaenetakiti erekari.

⁷³ Kitxakapirïka Teoso txari aãtokiri Apraãoni: ‘Kona nimaxinïkaretari nisikaenetakiti.

⁷⁴ Nimakatzakapitikaiko hïte himokaiakari mokakanii tïkane, ininiã hïparïkauata nota ïkapani mapïkaretika.

⁷⁵ Ininiã hïte auini erekari. Kona hïkamari maerekati hãuapanika hinakasaaki, Teoso txari Apraãoni.

⁷⁶ Pitepekana namarite Xoão, Teoso sãkire sãpiretakari pitxauako. Teoso Apiananiri iaxitikiri sãkire sãpiretakari pitxauako. Pite sari Apiananiri apisa. Ikinika pimaiamatako iua apokini apisa, ikinika iposope inini ïkapani.

⁷⁷ Pisãpiretariko kãkiti Teoso nakitiakori, Teoso makatzakiniri maerekanitxi kãkiti kamakiti. Ininiã ninoa imarotariko ikara.

⁷⁸ Katiraökiri aTeosone. Kaamonïkareri iua. Ininiã iua tixinekiri apokako atemoni. Atokatxi pokïkini atoko itxako. Iuasaaki ipiã lauauka, kotxi iua makatzakari amaerekani.

⁷⁹ Ininiã iua iopinikari kãkiti xinire, ipinini pïkakani xinire. Ipiaã auakani atoko ninoa. Ininiã iua iopinikari axinire Teoso kimapore aimarotini ïkapani, aãuini ereka inini ïkapani.”

Itxa Sakaria xikare.

⁸⁰ Iua amarini aneë. Teoso sãkire iaõka ikamapika. Teoso sãkire Xoteoakorimoni imasãpiretakani apisapanika ãparaã makïpakaniãtaã aua Xoão.

2

Xesosi Iponaniini Pirena

(Mateo 1.1-25)

¹ Iuasaaki Homanoakori auïte Sesa Akósito inakori. Iua paniãtana iniritiakori iaõtïniri ikininape kãkiti iua auïtetxi ininiãtaãua tõpa auakani, ikini aapokotxitikini uãka imakatzakini ïkapani. ² Mitxi Sesa Akósito ! ikamapanikari kãkiti iaõtïko. Iuasaaki Síria tixini auakani auïte Sirénio inakori.

³ Iuasaaki ikinimane sari sitatximoni iponaniiniãtaãna. Iuaã isikarina iuãkana.

⁴ Ininiã Xosee apaka sari iuãka isikini ïkapani. Ininiã ipotorika Nasaree sitatxiti Kariréia tõpa. Xotéia tõpamoni isa, Pereë sitatxifimoni. Iuaã isa,

kotxi iuaã auítetxi Taviini kitxakapiríka aua. Taviini nirimane itxaua Xosee.
⁵ Isa Mariakata. Ítanoro tíkane oa. Iuasaaki !itakapanikaro. Kamixipeka
 otxa iuasaaki. ⁶ Pereë apoka itxana. Iuaã auakasaakina, aua itxa amarini.
⁷ Oãuãkitakari merepitipanika oimi kiki. Ininiã mãkatxi mataã oiapirikari,
 pirãtxi nipokotini tiitxitiã taka otxari amarini, kotxi kãkiti imakanakiniãtaã
 imakinika xãpokapeka, ininiã ninoa auanãta pirãtxi auiniãtaã.

Soti Auíte Piratakani Pirena

⁸ Iuaãtaã Pereë sitatxiti mapotõkire Íkanõka kikiakori soti auíte piratakani
 nĩkanãtari ipiraakorina. ⁹ Iuasaaki katimaritika Apiananiri nitiri iaxitikiri
 tokiã ninoamoni. Iuasaaki Apiananiri lotximere iopinikari ninoa auiniãtaã,
 ininiã imarotarina Teoso apokini iuaãtaã. Ininiã iteene ipĩkarauatana ninoa.

¹⁰ Ininiã Teoso nitiri txana ninoa:

—! Hĩpĩkarauatape. Nota minapiretari erekari pirena ikinimane kãkiti
 enenĩkini Íkapani, ¹¹ kotxi ia õti kãkiti maerekani makatxaãkari iponaniãpeka
 Taviini auini sitatxitiã. Iua Teoso mereëkiti. Apiananiri iua. ¹² Himarotariko
 nisãkire atão inini, kotxi hãpokariko ia amarini mãkatxi mataã iapirikiko
 pirãtxi nikini tiitxitiã —Teoso nitiri txana ninoa.

¹³ Iuasaakipeka itomaneri Teoso nitiriakori iaxitikini tokiã iuaãtaã. Ninoa
 xikarauata Teoso Íkapani. ¹⁴ Ixikaretarina:

—Peerekari Teoso, iaxiti apiko nopinixiti auakari. Iua kamaerekaxinire-
 tari kãkiti iua apokaerekatakini —itxana ixikarena.

¹⁵ Teoso nitiriakori kanapiriã itxana Teoso tixinemoni. Iuasaaki ninoa
 pirãtxi nĩkatakani misãkiretakakaua:

—Masa Pereëmoni. Maãtamatarari ikara Apiananiri sãpiretakiti —itxana.

¹⁶ Ininiã katimaritika isana Pereëmoni. Iuaã apokasaakina, initarina
 amarini. Apokana Xosee, Maria pakini. Ininiã atamatarina amarini pirãtxi
 nikini tiitxitiã. ¹⁷ Ikara atamataãkana atoko, isãpirenãtarina Teoso nitiri
 sãpiretakiti amarini pirena ikinimanemoni. ¹⁸ Kãkiti kenakotakasaakiri soti
 auíte nĩkatakani sãpiretakiti, ikinimane tsorĩkaãta iuasaaki. ¹⁹ Maria kenako-
 takasaakiri soti auíte nĩkatakani sãpiretakiti, oa ãkixinireë onĩkatari ikara ene. !
 Omaxinĩkaretari ninoa sãpiretakiti. Oxinikapikari. ²⁰ Eereka pirãtxi nĩkatakani
 kanapiriã ipiraakori auinimoni. Imisãkiretakakana:

—Peerekari Teoso. Apiananiri iua, kotxi erekapitikari aĩtikakiti. Ereka-
 pitikari initari iaxitikiri sãpiretakiti. Isãpiretakiti atãopitika, kotxi aãtamatarari
 isãpiretakiti iaõka —itxanãtana ninoa soti auíte nĩkatakani.

Xesosi Takauãkatiko

²¹ Xesosi oito õti auakasaaki, inirimane kamari Teoso takaõtxikare iĩtoã.
 Iuasaaki inirimane takauãkatari Xesosi, kotxi iua iaõka Teoso nitiri iaxitikiri
 sãpiretapekaro Maria oa kamixi oinini apisapanika.

Xesosi Anikiko Teoso Misãkiretiko Aikotimoni

²² Moisesini ketotiniri manapi Xosee, Maria pakini kamari Moisesini
 paniãtakiti iaõka amarini auakasaaki, Xosee, Maria pakini maerekani Teoso
 makatxakini Íkapani. Ikara xipoka atoko anikarina Xesosi Xerosareë sitatx-
 itimoni Apiananirimoni isikinirina Íkapani, ²³ kotxi Apiananiri paniãtakiti
 iõkatsopatakori txari:

Merepitipanika iponaniãkari sikaãkako Teosomoni, kotxi Teoso nakiti iua.

²⁴ Apaka Apiananiri paniãtakiti iõkatsopatakori txari:

Amarini iponaniãkasaaki, ipi kamoã pisika Teosomoni. Iminakaniã, ipi
 kamoã ãkiri pisika Teosomoni,
 itxa Teoso. Ininiã Xosee, Maria pakini sari Xerosareë kamoã isikinina
 Íkapani.

²⁵ Iuasaaki kiki Simião inakori aua Xerosareë. Iua erekari kamakari. Ikinipoko Teoso paniãatakiti ikama. Erekari Matamatakoti auari ãkixinireë. ãkixinireë iãtapanãtapikari Teoso Mereëkiti apokini, kotxi Isaeo auakani maerekani makatxaãkari itxaua. ²⁶ Erekari Matamatakoti sãpiretapekari iua: “Pipinini apisa paõkitapanikariko Apiananiri Mereëkiti,” itxari Simião. ²⁷ Erekari Matamatakoti sikanireõtari Simião aiko Teoso misãkiretiko aikoti ãroini. Iuasaaki Xosee, Maria pakini ãroã iuaãtaã, Apiananirimoni Xesosi isikinina ãkapani, Teoso paniãatakiti ikaminina ãkapani. ²⁸ Iuasaakipeka Simião apakapari Xesosi:

—Peerekari Teoso. ²⁹ Niauãte Apiananiri, uatxa apokapeka ia amarini pisikãenetakiti. Nota pite ãkapani parãkauatakarino. Uatxa niposotari nipinini erekaxinirepeka ninini, ³⁰ kotxi nota atamatari ia amarini piokanatakiti atemoni, amaerekani imakatzakini ãkapani, amapinakani ãkapani. ³¹ Pite iokanatapekari ia ãkorapokoriti ikini itixiti auakani maerekani imakatzakini ãkapani. ³² Ia amarini tirikapi atoko, kotxi iopinikariko pikimapore, pisãkire Xoteo minakanua imarotini ãkapani. Ia amarini tirikapi apiatakari atoko Xoteoakorimoni pinakitiakorimoni, kotxi oerekai pite ninoamoni —itxa Simião sãkire Teosomoni.

³³ Xosee, Xesosi inoro apaka tsorãkaãnãta ikara Simião sãkire ikenakotakasaakina. ³⁴ Simião amanaãri Teoso ikinipoko erekari ninoamoni isikini ãkapani. Ereka imisãkiretaro Maria, Xesosi inoro:

—Teoso mereëri ia amarini Xoteoakorimoni iokanatiniri ãkapani. Ia apakapari Teoso apakapa apaka. Ia mapakapakati Teoso !apakapari. Imisiritaãkako. Ia amarini oerekari Teoso kãkitimoni, txamari itori kãkiti ! aukari isãkire. ³⁵ Ikara atoko ininiã, itori kãkiti xiniãkiti kipatakori ãkixinireë, imarotaãkako. Pitepekana pite matinaniuatoko. Pãkipa ãouata ãrotini tsii atoko itxako —itxa Simião sãkire Mariamoni.

³⁶ Iuasaaki oãua sito Teoso sãkire sãpiretakaro Ana inakoro. Panoeo ãkero oa. Oãtokiri kitzakapirãka Asee inakori. Iuasaaki kiomãtxipekaro oa. Oãua setxi ano õtanirikata. Ereka ipipe. ³⁷ !Oitaniriuataika. Oitãta koatrokananipeka oãuini. Oa auapika Teoso misãkiretiko aikoti ãki. Iuaã ikini õti, ikini ãkanõkati pakini omisãkiretapikari Teoso. Itokata otakanapari onipokotini Teoso omisãkiretini ãkapani. ³⁸ Xosee, Maria pakini Simião misãkiretaka atoko Ana apaka. Omisãkiretari Teoso:

—Erekapitikari ia amarini pimereëkiti kãkiti iãtapakiti piokanatini atemoni —otxa.

Ereka osãpirenauata Xesosi apokini pirena Xerosareë auakanimoni kãkiti maerekani makatxaãkari iãtapakanimoni.

Nasaree Sitatxitimoni Ikanapiriinina

³⁹ Xosee, Maria pakini Apiananiri paniãatakiti iõkatsopatakori imakinika ikamaãkana atoko, kanapiriã itxana Karirãia tõpamoni. Iuaã isana aapokomonina Nasaree sitatxitiã. ⁴⁰ Iua amarini aneë. Itapara auaãpotari. Kimaroreri itxaua. Teoso iteene tiretari iua Xesosi.

Xesosi Misãkirenãtari Koerekarerini

⁴¹ Ikinikanani Xosee, Maria pakini sari Pãskoa kiiniritimoni Xerosareë sitatxitimoni. ⁴² Xesosi tosi anopeka inakasaaki, isana Xerosareë auakari kiiniritimoni mitxi isanãtinina atokokana. ⁴³ Kiiniri xipoka atoko Xosee, Maria pakini potorika aapokomonina isinina ãkapani. Iuasaaki Xesosi kaikota Xerosareë. Txamari ninoa !imarotari ãkaikotini. ⁴⁴ Ninoa uãkatamari apanakini inirimanekata isini. Ikara atoko ininiã, ãkimaporitana ãti õtipeka. Mapiãnikata ipixinipokoriti initamarina inirimanemoni, aõkimaneremoni. !

Apokarina. ⁴⁵ Ininiã ikanapiriãna Xerosareẽmoni iuaĩkana initinirina ĩkapani. ⁴⁶ Ipi, ãti pakini õti initapiimarina. !Apokarina Xesosi. Eereka apokarina Teoso misãkiretiko aikoti ãki. Moisesi sãkire oerekakanikata itopãkanãta. Xesosi kenakonãtari ninoa sãkire. Apaka ipimarauata. ⁴⁷ Ninoa Xesosi sãkire kenakotakani tsorĩkaãnãta, kotxi paimatireri iua. ⁴⁸ Xosee, Maria pakini apokasaakiri iua, kona imarotarina Xesosi parĩka. Inoro txari:

—Namarite, kinirepa pimisiritaua ate? Piri, nota pakini pikamamaxirex-iniretaua ate. Anitapiĩmai. Kona aãpokai —otxari Xesosi.

⁴⁹ Ininiã Xesosi:

—Kinirepa hinnanãtano? Kona himarotatari uai niri aapoko ninirekari nauini, ipaniãtakiti nikamini ĩkapani —itxa.

⁵⁰ Txamari ninoa !imarotari Xesosi sãkire.

⁵¹ Ikara atoko ininiã, Xesosi kanapiriã ninoakata Nasaree sitatxitimoni. Ikinika Xosee, Maria pakini sãkire ikĩpita. Inoro xinikapikari Xesosi sãkire oãkixinireẽ. Opotxitari oxinikiniri Xesosi sãkire. ⁵² Xesosi aneẽ. Imatire apaka aneẽ. Teoso apokaerekatari Xesosi. Kãkiti apaka apokaerekatari Xesosi.

3

Xoão Kapatxisareri Sãpiretakiti

(Mateo 3.1-12; Marko 1.1-8; Xoão 1.19-28)

¹ Homa sitatxitĩã Homanoakori auĩte Txipério inakori iua. Kĩsi anokanapĩpeka iua auĩteti ininiua iuaasaaki. Iuaasaaki Xotẽia tõpa auakani auĩte Põsio Pirato inakori. Karirẽia tõpa auakani auĩte Erotxi inakori. Erotxi itari Piripi inakori. Itoreia tixini auakani auĩte, Takonitxi tixini auakani auĩte apaka itxaua Piripi. Iuaasaaki Apireni auakani auĩte Arisãnia inakori. ² Iuaasaaki Anasi inakori, Kaipasi inakori pakini sasetotxi auĩteakori apiatakani itxauana ninoa. Iuaasaaki Teoso sãpiretari isãkire Xoãomoni Sakaria ãkirimoni, ãparaã makipakaniãtaã auakasaaki. ³ Ininiã Xoão sari ikininape kãkitimoni, uini Xotão takote auakanimoni. Isãpiretari Teoso sãkire:

—Hĩtakanapariko himaerekani. Eereka patxisata hinaãkako. Ikara atoko hininiã, Teoso makatxakinii himaerekani —itxanãta Xoão ikininape kãkitimoni.

⁴ Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari Isaia inakori iõkatsopatar:

Auako kiki ãparaã makipakaniãtaã. Isãpirenauatako. Itxariko: “Hõeretariko kimapõri Apiananiri apokini apisapanika. Itĩkaãpo erekari hĩkamako iua napini ĩkapani.

⁵ Kipatxiã ixãpokakaãkako ikini isauana. Ixirata mirii oerekataãkako. Kimapõri ikitokare oerekataãkako. Kimapõri pakota totaãkako.

⁶ Ikinimane kãkiti itixi auakani imarotariko Teoso makatxakiniri kãkiti maerekani imapinakani ĩkapani,” itxanãta.

Ikara atoko itxa Isaia iõkatsopatakiti Xoão pirena. Kimapõri kãkiti oerekatini atokokana, auĩteti apokini apisa, iua atokokana Xoão nirekari kãkiti iposope inini Apiananiri apokini apisa, imaerekanina itakanapinina ĩkapani.

⁷ Itomaneri kãkiti sari Xoãomoni ipatxisatikona ĩkapani. Ininiã Xoão:

—Imini kãsiiri anaakorirai hĩte. Teoso misiritapitakai himaerekani xika. Himitekini !auari. Hinirekari hĩpatxisatiko, txamari !hinirekari hĩtakanapiniri himaerekani. ⁸ Hinirekiniãri himaerekani hĩtakanapini, ininiã hĩkamariko erekari. Ikara atoko ininiã, hõerekari Teoso atão hĩtakanapiniri himaerekani. Hãkixiniremoni !hĩxinikapiri: “Teoso apakapapitikuauko ate, kotxi ate atokirini Apraãoni txaua,” !hĩtxapeko. Ari, nota sãpiretai hĩte, Teoso nirekiniãri, iposotari ia kai soroã Apraãoni mekaniriakori ikamini. Kona Apraãoni posotari anikinii Teosomoni. ⁹ Aamina maereka iriti atoko hĩtxa. Teoso iposopeka hĩte

ixipokini. Kākiti auari ikitaite kauanari aamina maereka iriti itokini ikapani. Ikinika aamina maereka iriti tokaākako. Xaminaā oka inaākanako. Teoso kamakiti iua atokokana itxa. Ininiā Teoso kitaite kauanapeka, aamina kotsa saukiko tikane. Iua atokokana ininiā, Teoso aiamatapeka hīte ixipokini ikapani —itxa Xoão ninoamoni.

¹⁰ —Ikara atoko ininiā, kipa akama Teoso mamisiritakaniua ikapani? — itxarina.

¹¹ Ininiā Xoão apakapapireta:

—Pimāka kauanata ipi auiniāi, āti pisika mākatxi kauanata mauakiniti-moni. Nipokori auiniāi, pisikari nipokori mauakinitimoni —itxa Xoão sākire.

¹² Kikiākini, txineiro apakapakani Homano auīte nitiriakori, apoka apaka ipatxisatikona ikapani.

—Koerekareri, atepékana, kipa ate kama Teoso mamisiritakaniua ikapani? —itxarina.

¹³ Ininiā Xoão:

—Kākiti txineirote himakatzakakito, Homano auīte nireēkito iaōka himakatzakako. Apikomoni himakatzakapero —itxana.

¹⁴ Ātikaka sotatoakori apaka pimaāri:

—Atepekana, kipa ate kama amaerekani atakanapini ikapani?

Ininiā Xoão:

—!Himaīkapiri kākiti, itxineirote himixirikini ikapani. Kona āti maxikatiika ! hāpoītape. Hipoxokoniuatako txineiro hāpakapakitoā hūparīka iki. !Hinirekapero apikomoni —itxa sotatoakorimoni.

¹⁵ Iuasaaki kākiti iāpapanāteri Teoso mereēkiti apokini. Ininiā Xoão sāpiretakiti ikenakotakasaakina, ākixinireēna ixinikariña:

—Xoōkani Teoso mereēkiti txataua atxiīti? —itxanātana ixinikanātakitina.

¹⁶ Ininiā Xoão:

—Āparaaānokara nipatxisatai hīte. Nota tikini apoākari patxisataiko hīte Erekarī Matamatakotiā, xaminaā pakini. Apiatakari itxaua iua. !Apakata iua takote napokini ikiti mata nimakatzakini ikapani, kotxi iua apiata. Nota poiāoka. Imakatzakari himaerekani, itxiko metao āki auakari arikini atoko.

¹⁷ Katakakeri āpokari ahoisi otāta imakatzakini ikapani. Otāta arikaāka. Oki nīkataāka ikiena nīkatikoātaā. Iua atokokana Teoso nīkatariko kākiti erekarini. Maerekati kamakani arikaākako xamina maxipoākatiā.

¹⁸ Ikara atokora itxa Xoão sāpirena otākikinina kākiti. Isāpiretari erekari pirena Teoso pirena kākitimoni. ¹⁹ Āti otī Xoão pinitari Erotxi, Kariréia auakani auīte:

—Pitakiniāro pitari Piripi itanoro Erotxia inakoro, maerekati pikama. Apaka apikomoni maerekati pikamapitipo —itxa Xoão.

²⁰ Ininiā iuasaaki iuaīkana Erotxi kamari maerekati, kotxi itakari Xoão kateia āki isākire imapokaerekatakani xika.

Xesosi Patxisatiko Pirena (Mateo 3.13-17; Marko 1.9-11)

²¹ Xoão Erotxi maīkini apisapanika ikinimane kākiti ipatxisatakasaaki, Xesosi apaka patxisataāka. Iuasaaki Xesosi sākirauatakasaaki Teosokata, iaxiti takaka. ²² Erekarī Matamatakoti katxaka Xesosi nopini. Kamao katxakini atoko itxa ikatzakini. Iuasaaki ikenakotaāka iaxitikirī sākire:

—Pite namarite, nitiretakiti, napokaerekatai, kotxi ninirekakiti pikama — itxa.

Xesosi Nirimaneakori Iua Apisapanika Auakani (Mateo 1.1-17)

²³ Iuasaaki Xesosi potorika iparĩkauatini Teoso ĩkapani. Trĩta anokana-nipeka itxaua iuasaaki Xesosi. Kãkiti uãkatari iua Xosee ãkiri ininiãua.

Xosee iri Erii.

²⁴ Erii iri Matatxi.

Matatxi iri Arevii.

Arevii iri Meokii.

Meokii iri Xanai.

Xanai iri Xosee.

²⁵ Xosee iri Matatxia.

Matatxia iri Amosi.

Amosi iri Naoõ.

Naoõ iri Esirii.

Esirii iri Nakai.

²⁶ Nakai iri Maatxi.

Maatxi iri Matatxia.

Matatxia iri Semei.

Semei iri Xosee.

Xosee iri Xota.

²⁷ Xota iri Xoanaã.

Xoanaã iri Hesa.

Hesa iri Soropapeo.

Soropapeo iri Saratxieo.

Saratxieo iri Nerii.

²⁸ Nerii iri Meokii.

Meokii iri Atxii.

Atxii iri Kosaã.

Kosaã iri Eomataã.

Eomataã iri Eri.

²⁹ Eri iri Xosoe.

Xosoe iri Eriesa.

Eriesa iri Xoriĩ.

Xoriĩ iri Matatxi.

Matatxi iri Arevii.

³⁰ Arevii iri Simião.

Simião iri Xotaa.

Xotaa iri Xosee.

Xosee iri Xonaã.

Xonaã iri Eriakiĩ.

³¹ Eriakiĩ iri Mereaa.

Mereaa iri Mena.

Mena iri Matata.

Matata iri Nataã.

Nataã iri Tavii.

³² Tavii iri Xesee.

Xesee iri Opetxi.

Opetxi iri Póasi.

Póasi iri Sáomõ.

Sáomõ iri Nasoõ.

³³ Nasoõ iri Aminatapi.

Aminatapi iri Átximĩ.

Átximĩ iri Anii.

Anii iri Esirõ.

Esirõ iri Péresi.

Péresi iri Xotaa.

³⁴ Xotaa iri Xakoo.

Xakoo iri Isaki.

Isaki iri Apraão.

Apraão iri Tera.

Tera iri Nakoo.

³⁵ Nakoo iri Seroki.

Seroki iri Hakaao.

Hakaao iri Pareki.

Pareki iri Epi.

Epi iri Sara.

³⁶ Sara iri Kainaã.

Kainaã iri Apaxatxi.

Apaxatxi iri Seĩ.

Seĩ iri Noee.

Noee iri Arameki.

³⁷ Arameki iri Metosareẽ.

Metosareẽ iri Enoki.

Enoki iri Xaretxi.

Xaretxi iri Marereo.

Marereo iri Kainaã.

³⁸ Kainaã iri Enosi.

Enosi iri Setxi.

Setxi iri Adão.

Adão iri Teoso. Imapotökirepe.

4

Satanasi Nirekari Xesosi Kaminiri Maerekati

(Mateo 4.1-11; Marko 1.12-13)

¹ Xesosi ipatxisatiko atoko, Erekarı Matamatakoti iteene sikaposotiiretari iua. Erekarı Matamatakoti txĩkitakari Xesosi uini Xotão itakanapini, ãparaã makipakaniãtaã isini ikapani. ² Iuaã koarẽta õti auakasaaki, Satanasi atamakaerekatari Xesosi. Koarẽta õti manipokotakatatinoka itxa Xesosi. Ininiã natxinoka itxa Xesosi.

³ Ininiã Satanasi txari:

—Pite Teoso ãkiri pitxaua, ininiã ia kai soro komiri pitxĩkitaka —itxari Xesosi.

⁴ Ininiã Xesosi apakapapiretari:

—Kona, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Kona komirinani txĩkitakari kãkiti ãtipirika auini tĩkane. Ikinika Teoso sãkirena txĩkitakari kãkiti ãtipirika auini tĩkane.

⁵ Ininiã iuasaaki Satanasi anikari Xesosi ixirata nopinixiti. Iuaã pakoteri oerekiniri ikinimane tixine. ⁶ Ininiã Satanasi:

—Nota posotari nisikini ikinimane auĩtetxiakori posotiire. Ikinipoko ni-noa txineĩrote apaka nıposotari nisikini. Merepitipanika notamoni isikaãka ia posotiiretxi, ininiã nota sikari ninirekaãkitimoni. ⁷ Ikara atoko ininiã, piteosonetiniãno, ia posotiiretxi nisikai pite —Satanasi txari Xesosi.

⁸ Ininiã Xesosi:

—Konapitini. Pisipeka Satanasi. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Apiananiri piTeosone. Iuanokara piteosoneta. Iua ikapaninokara pi-parĩkauatako.

⁹ Eereka Satanasi anikari Xesosi Xerosareẽmoni, aiko Teoso misãkiretiko nopinixiti. Itanoxiti paĩtanori. Pamonõkoniri. Iuaã itxari:

—Teoso ākiri pininiāua, pokaua xiti. Ininiā ikinipoko kākiti imarotariko Teoso ākiri pininiāua, ¹⁰ kotxi Teoso sākire iōkatsopatakori txari: Teoso iokanatanako iniritiakori iaxitiki pite inikatinina tīkane.

¹¹ Ninoa maīkai pimapinakani tīkane, ininiā pikarouatini !auari. Kona kai soro karofari pikiti, itxa Teoso sākire —Satanasi txari Xesosi.

¹² Ininiā Xesosi:

—Teoso sākire iōkatsopatakori apaka txari:

Kona patamakaerekatapiri Apiananiri piTeosone, —itxari.

¹³ Iuasaakipeka Satanasi atamakaerekatini Xesosi xipope. Ininiā itakanapari Xesosi āti ōti iuaīkana ikanapiriini uamoni ikapani.

Xesosi Mipotorikari Iparīka Kariréia Tōpa

(Mateo 4.12-17; Marko 1.14-15)

¹⁴ Ikara inaāka atoko Xesosi kanapiriā Kariréia tōpa auakanimoni. Paposotiireri, kotxi Erekarī Matamatakoti auari iuakata. Iua pīrena iaripireta ikini Kariréia tōpa auakanimoni. ¹⁵ Iua oerekarauata aiko āki Xoteo apotiitiniātaāua. Ininiā ikinimane txari:

—Peerekari iua, kotxi erekapitiki iua sāpiretakiti —itxana.

Nasaree Auakani Kona Auikari Xesosi Sākire

(Mateo 13.53-58; Marko 6.1-6)

¹⁶ Eereka Xesosi sari Nasaree sitatxitimoni. Iuaā Xesosi aneē mitxi. Xoteo tomatini ōtisaaki Xesosi itotapekari aiko Xoteo apotiitiniātaāua isini. Ininiā iuasaaki, Xoteo tomatini ōtisaaki isari iuaā. Iuaātaā itima Teoso sākire iōkatsopatakori atatsopatini ikapani. ¹⁷ Teoso sākire sāpiretakari Isaia iōkatsopatakiti tsoa isikaāka. Ininiā imatakireēri aātsopa. Ia Teoso sākire inita, atatsopata itxa:

¹⁸ —Erekari Matamatakoti notakata aua, ininiā Apiananiri mereēno nota matxineirotenimonikari erekari pīrena nisāpiretini ikapani. Iokanatano kateia āki auakani nisikakini ikapani. Iokanatano mōsiārenimoni iuaīkana atamarauatinina ikapani. Iokanatano misiritakonimoni, ninoa misiritakani nixipokini ikapani.

¹⁹ Ipaniātano kākiti nisāpiretini: “Īkorakanani Teoso apokaŕepa kākiti maerekani imaktxakini ikapani, imapinakanina tīkane.”

Ikara atatsopata Xesosi.

²⁰ Aātsopa iapirikaāka atoko, sika itxari sasetotxi nitirimoni. Ikara inaāka atoko Xesosi topāka. Imakinika kākiti aiko Xoteo apotiitiniātaāua āki auakani, imakinikana atamatari Xesosi, isāpiretakiti kinirāo kenakotaka inakani.

²¹ Ininiā Xesosi sāpiretana:

—Ikara Teoso sākire hīkenakotakiti apokaŕepa uatxa —itxa ninoamoni.

²² Ikinimane kākiti sāpirenauata Xesosi ereka inini. Itsorīkaānātana isākire erekari ikenakotakasaakina:

—Kiātokopa ininiāpa imarotatari ikara atoko inakari isāpiretini? Kotxi Xosee ākirira iua, minakati ākirira iua —itxanātana.

²³ Ininiā Xesosi txana ninoa:

—Atxiiti hīte txanoko nota imatiretxi kitxakapirīka kiomātxiakori sākire. Ninoa txari: “Pinītxi imarotakari pininiāua, piteka pipitaua.” Atxiiti hīxinikanātari: Kapanaoō sitatxiti nauakasaaki, nikamari posotiiretxi iuaātaā. Kinirepā na nikamatari posotiiretxi uai nauiniātaā? Ikara atoko atxiiti hīxinikanāta. ²⁴ Atāo nisāpiretai, kākiti Teoso sākire sāpiretakari inirimane sauaki auakasaaki, inirimane !auikari isākire. Ia xika kona nikamari posotiiretxi uai. ²⁵ Atāopitika nisāpiretai hīte. Kitxakapirīka Teoso

sãkire sãpiretakari Eríasi inakori auakasaaki, ipi áti pakini ano ipixini ano pakini áparaã !ikipa. Iuaã Isaeo tixini natxinoka auã. Iuasaaki kaiãopokoro sitoakoro tikinitakoro auari iuaãtaã. ²⁶ Iuaritika Teoso !iokanatarí Eríasi ninoã ikininapemoni. Iokanatarí átoka sitomoni tikinitakoromoni, nipokori isikiniro íkapani. Oa sito auã Sarepita sitatxiti Sitoõ tõpa, Isaeo tixini takote. Xoteo !otxaua oa.

²⁷ —Ikara atokotxikana itxa Teoso sãkire sãpiretakari Eriseo inakori. Iua auakasaaki, kaiãopokori amianatakani maere matati Isaeo tixini auakani auã. Kona imakinikani erekapeka inaãkana. Kiki Naamaã inakori Síria tixini auakari, iuanokara erekapeka itxíkitakaãka. Iua Naamaã kona Xoteo !itxaua iua —itxa Xesosi ninoamoni.

²⁸ Ikinimane aiko áki apotiitakaníua, ikara ikenakotakasaakina, iteene inaiatauana. ²⁹ Ininiã ikosekaãtatarina Xesosi sitatxi mapotõkiremoni. Anikarína ixirata nopini sitatxi auiniãtaã. Iuaã inirekarina Xesosi okinina ixiratamoni ipinini íkapani. ³⁰ Txamari Xesosi napari ninoã sauaki, íkorape itxa.

Kiki Maerekati Matamatakoti Auaãtotakiti
(Marko 1.21-28)

³¹ Eereka Xesosi sari Kapanaoõ sitatxitimoni Kariréia tõpa. Iuaã tomatiko õtisaaki oerekana kãkiti Teoso sãkire. ³² Kãkiti iuaã auakani tsoríkaãnãta oerekakiti ikenakotakasaakina, kotxi paimatireri iua. Isãpiretakiti atãonoka itxa isãkire. ³³ Iuasaaki aiko áki kãkiti apotiitiiniãtaãua, auã kiki maerekati matamatakoti auaãtotakiti.

³⁴ Iua kiki ákixinire auakari akiripoakata:

—Xesosi Nasareekiri, kipa íkai uai? Kiãtokopa pitxataua ate? Atxiiti papoka ate pixipokini íkapani? Nota imarotai pite. Pite maerekati mauakiníti pite. Teoso nakiti pitxaua pite —itxa maerekati matamatakoti Xesosimoni.

³⁵ Ininiã Xesosi txitari iua. !Auiritari isãkirauatini:

—Maãtako. Posipikari ere kiki —itxari.

Ininiã maerekati matamatakoti iriãkatari iua kiki ikinimane okiãtaã. Ininiã itakanapari iua, makarotika itxa kiki. ³⁶ Kãkiti iuaãtaã tsoríkaãnãta. Imisãkiretakakauana:

—Íkora kiki paposotiireri isãkire. Itapararitika ipaniãtari maerekati matamatakoti sini, ininiã nãkorape itxapena maerekani matamatakoni.

³⁷ Ininiã Xesosi pirena iua tõpa iaripireta.

Xesosi Makananitaro Simão Petro Imakiro
(Mateo 8.14-17; Marko 1.29-34)

³⁸ Eereka Xesosi potorika aiko Xoteoakori apotiitiiniãtaãua. Simão aapokomoni isa. Iuasaaki Simão imakiro iteene oãpoomata. Ininiã amanaãrina Xesosi oa erekape iníkitakini. ³⁹ Ininiã ipapíka oamoni:

—Nipaniãtari apoomari iotokini —itxa.

Ininiã apoomari iotoka. Iuasaakipeka oa õkitikaua, nipokori osikana ninoã.

Xesosi Makananitana Amianatakani
(Mateo 8.16-17; Marko 1.32-34)

⁴⁰ Atokatxi ereëkokaãpotapeka inakasaaki, kãkiti anikana amianatakani ikinipoko amianari auakini, Xesosimoni. Itakari iuako amianatakani nopini. Iuasaakipeka ninoã erekapeka itxana. ⁴¹ Omitikari maerekati matamatakoti kãkiti itõã auakari apaka. Osipikasaakina, akiripoakata:

—Pite Teoso ákiri pitxaua.

Ininiã Xesosi txitana ninoã. !Auiritaikana akiritinina, kotxi ninoã imarotari Teoso mereëkiti ininiãua Xesosi.

*Xesosi Sāpiretari Erekarī Pirena**(Marko 1.35-39)*

⁴² Katimatiniŋkata Xesosi sari kākiti mauakaniātaā. Iuasaaki kākiti nitanātari iua. Apokasaakirina, amanaārina Xesosi:

—Pikaikota atekata —itxarina.

⁴³ Txamari Xesosi txari:

—! Apakata uai nikaikotini, kotxi ātiātaā apaka nisāpiretariko erekarī pirena Teoso auŋteti ininiāua pirena. Ikinimanemoni ikara nisāpiretini ikapanira, Teoso iokanatanano kākitimoni.

⁴⁴ Ikara atoko ininiāra, isāpirenauata ikininape aiko āki Xoteoakori apotitiniātaāua ikinipoko Xoteoakori tixine.

5*Merepitipnika Xesosi Moianariakori**(Mateo 4.18-22; Marko 1.16-20)*

¹ Āti ōti Xesosi auanāta Xenesaree inakori poa tinikata. Xenesareetxikana Karirēia poa. Ipi iuāka aua. Iuasaaki kākitypokoni ākitari iua Teoso sākire ikenakotinina ikapani. Iuakatapeka xāpoka itxana. ² Iuasaaki Xesosi atamatari ipi kanaua ioporoko. Kokatsaārīti kanauate. Ninoa imiriū arokanātari hetxi.

³ Xesosi iereētāua Simāo kanauate āki:

—Pikatika pikanauate amaātiki apanīkakiā —itxa Simāomoni.

Eereka iitopāka kanaua āki. Iuaātaā isāpiretari Teoso sākire kākitimoni imiriū apotiitakanimoni.

⁴ Isāpirenauataka atoko itxari:

—Apanīkakiā pimekota. Iuaātaā pitakari hetxi kāuaāriā —Xesosi txari Simāo.

⁵ Ininiā Simāo:

—Koerekareri, hetxi atakapikama iŋanōka. Iteene aōkatsaākatapiikama. Txamari na xatiki ximaki amaīka. Kona ātika amaīka. Iuaritika pite paniātiniāno, iuaritika nitakapitkariko hetxi —itxa Simāo.

⁶ Hetxi ninoa takasaaki kāuaāriā, ximakipokoni imaīkana, ininiā hetxi tsorakiarita. ⁷ Ikara xika akiritana imoianariakori āti kanauate āki auakani: —Āpina. Himoianataua ate. Hetxi tsorakiāpotanapanoka.

Ininiā ninoa ina. Ikinimane kosekari hetxi. Ximakipokoni. Ipi kanaua xāpōākata ximakinoka. Ximaki xika kanaua sakikaarita. ⁸ Simāo Petro atamatakasaakiri ximakipokoni, ikapotoreēkaua Xesosi apisatoō:

—!Pikaikotape nota takote, kotxi erekai pite. Maerekati kamakarino nota —itxa.

⁹ Ikara atoko itxa Simāo sākire, kotxi iua, imoianariakori apaka tsorīkaāta kaiōpokori ximaki ninoa maīkakiti xika. ¹⁰ Simāo moianariakori Txiaiko, Xoāo pakini, ninoa apaka tsorīkaāta. Txiaiko, Xoāo pakini Sepeteo anaakori. Ininiā Xesosi txari Simāo:

—!Pipīkarauatape. !Pimaīkaikari ximaki. Ātiāo piparīka auako. Nisākire pišāpiretako kākitimoni —itxa.

¹¹ Eereka ninoa apokitaāka atoko, ikinika itiina itakanapana, Xesosikata sa itxana imiparīkatinirina ikapani.

*Kiki Maere Matati**(Mateo 8.1-4; Marko 1.40-45)*

¹² Āti ōti Xesosi auanāta āti sitatxitiā. Iuaā auakasaaki, aua kiki maere matati. Atamatakasaakiri Xesosi, ikapotoreēkaua, iāka Xesosi apisatoō. Iteene amanaāri Xesosi:

—Apiananiri, pinirekiniāri, piposotari nota ereka pitxīkitakini —itxari.

¹³ Ininiã Xesosi maãtakari iua:

—Ari ninirekapitikari. Erekapekai —itxari.

Iuasaakipeka erekapekai itxa. ¹⁴ Ininiã Xesosi paniãtari:

—! Pisãpiretapiri apanakini ereka nitxikitakinii. Pisa sasetotximoni. Po-
erekari piãto iuamoni, ininiãkara itxai: “Atãopitika erekapekai pite.” Eereka
pisikari Teosomoni Moisesi paniãtakiti iaõka. Ikara atoko pikaminiã, ikini-
mane imarotari pite atão ereka pininiãua —itxa Xesosi.

¹⁵ Xesosi paniãtari iua apanakini imasãpiretakani, iuaritika Xesosi pirena
apikomoni iaripireta. Ininiã kãkitipokoni sari iuamoni isãkire ikenakotin-
ina ìkapani, amianari imakatzakini ìkapani. ¹⁶ Ininiãkara Xesosi itotapekari
iuanoka isini kãkiti mauakaniãtaã Teosokata isãkirauatini ìkapani.

Matïpokotakati Pirena

(Mateo 9.1-8; Marko 2.1-12)

¹⁷ Åti õti Xesosi sãpirenauata. Iua takote pariseoakori, kaiõkatsoparerini
apaka topãkanãta. Ninoã Kariréia tõpakini, Xotéia tõpakini, Xerosareë sitatx-
itïkino pakini. Iuasaaki Xesosi sãpirenauatakasaaki, Apiananiri sikaposotiire-
tari Xesosi amianatakani erekapeka itxikitakini ìkapani.

¹⁸ Iuasaaki kikiakori apoka iuaã. Iminarina kiki matïpokotakatinoka in-
akari. Isirimata nopini iminarina. Inirekarina aapokotxi åki ìroinina, Xesosi
apisatoõ iua matïpokotakati itakinina ìkapani. ¹⁹ Txamari ! apakata ninoã
ìroini, kotxi kãkitipokoni xãpoka. Ininiã ikanïkana kanikoatxiã aapokotxi
nopini. Imakatzakarina itano auakari kipatxi kai kamakori, eereka
isikakaãpotarina iua matïpokotakati isirimata nopini Xesosi manapi kãkiti
sauaki. Xesosi apisatoõ apoka. ²⁰ Ininiã Xesosi imarotari ninoã auikiniri iua
posotiire. Ininiã itxari matïpokotakati:

—Namarite, pimaerekani makatzakapeëkaika.

²¹ Iuasaaki pariseoakori, kaiõkatsoparerini pakini tsorïkaãnãta. Åkixinireëna
ninoã:

—Teosonokara posotari amaerekani imakatzakini. Maerekati Xesosi
kama Teosomoni —itxana.

²² Xesosi imarotari ninoã xinikakiti åkixinireëna, ininiã Xesosi txana:

—! Erekari hãkixinireë ikara hïxinikakiti. ²³ Nitxari iua imaerekani
nimakatzakini, txamari ! himarotari imaerekani atão nimakatzakini.
“Põkitikaua. Pitïpokota,” nininiã, ininiã himarotari nisãkire atão ininiãua,
kotxi hitikari. Niposotiire imaerekani nimakatzakini ìkapani, niposotiire iua
nõkitikini ìkapanitxikana. ²⁴ Ininiã uatxaika noerekai hïte. Teoso iokanatano
nota hitari iaxitikirino ìkorapokoritimoni kãkiti maerekani nimakatzakini
ìkapani.

Ininiã ipaniãtari matïpokotakati:

—Põkitikaua. Pisirimata pikoseka, sipe pitxa paapokomoni —itxari.

²⁵ Iuasaakipeka õkitikaua. Ikinimane kãkiti okiãtaã õkitikaua. Ikosekari
isirimata, sipe itxa aapokomoni. Isikasaaki ipoxokoniuaata.

—Peerekari Teoso —itxaãpota iua.

²⁶ Ikinimane kãkiti tsorïkaãta. Ipïkarauatana.

—Peerekari Teoso. Mitxi ! aïtikari matïpokotakati erekapeka txïkitaãkari.
Peerekari uatxa aïtikakiti —itxanãtana ninoã.

Mateo Pirena

(Mateo 9.9-13; Marko 2.13-17)

²⁷ Eereka Xesosi tipokoãponãtakasaaki, atamatarì kiki Arevii inakori.
Iitopãkanãta iparïkauatiniãtaã. Iuaã apakapari txineiro Homanoakori auite
paniãtakiti kãkiti åtiãtaã tiitxi anikini ìkapani. Xesosi akiritari Arevii:

—Åpina, uatxa nimoianari pitxaua —itxari.

²⁸ Iuasaakipeka Arevii òkitikaua. Ikinika itii itakanapa, Xesosikata sa itxa, Xesosi imiparĩkatini ĩkapani. ²⁹ Eereka Arevii kamari kiiniri aapokoã Xesosi ĩkapani. Kiinirisaaki aua ĩkamanere kaiãopokori. Txineiro apakapakani aua kiiniriã. Ninoa apanakinikata nipokota Xesosikata Arevii aapokoã. ³⁰ Pariseoakori, ninoakata parĩkauatakani, kaiòkatsoparerini pakini txitana Xesosi moianariakori, Xesosi txineiro apakapakanikata nipokotini xika. Ininiã ninoa txari:

—Kinirepa hĩte nipokota txineiro apakapakanikata, maerekati kamakanikata? —itxana.

³¹ Xesosi apakapapiretana:

—Kãkiti mamianatakani ! inirekari pinĩtxi siãkarimoni isinina. Amianatarinoka nirekari pinĩtxi siãkarimoni isini. ³² Iua atokokana, nota ina ĩkorapokoriti kona kãkiti “Atão inakaranoka kamakarino” ĩkapanini, kotxi ninoa uãkatari atão inakaranoka ikaminina, txamari ĩkamarina atão. Kãkiti maerekati kamakani ĩkapanira nina nota uai imaerekani itakanapini ĩkapani. Nota pinĩtxi siãkari atoko inakaranoka nota —itxa Xesosi sãkire iuasaaki.

*Nipokori Takanapiko Teoso Misãkiretiko ĩkapani
(Mateo 9.14-17; Marko 2.18-22)*

³³ Kãkiti txari Xesosi:

—Xoão kapatxisareri moianariakori itokata takanapari inikinina Teoso imisãkiretinina ĩkapani. Iua atoktxikana itxa pariseoakori moianariakori. Txamari pite moianariakori ! itakanapari nipokori, iãriã, Teoso imisãkiretinina ĩkapani. Kinirepa? —itxana kãkiti.

³⁴ Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Kiki ĩtaniriuatini pirenasaaki erekari atxiiti kemaĩtxitakoni manikakaniãri nipokori? ! Erekari. Ninoa poxokoniuata imoianari ĩtaniriuatini, ininiã ĩnipokotapitikana. ³⁵ Txamari ãti õti ninoa moianari maĩkaãkako, oka inaãkako. Iuasaakiko ninoa takanapari ĩnipokotini, kotxi imatinaniuatana. Iua atoktxikana nota. Nota auapanika nimoianariakorikata. ãti õti nokaãkako. Iuasaakiko ninoa takanapari ĩnipokotini Teoso imisãkiretinina ĩkapani —itxa Xesosi.

³⁶ Eereka Xesosi sãpiretari sãpirenatxi, atão inakari oerekiko.

—! Pikitisorãkitari mãkatxi amaneri, kitxakari pitãpanetini ĩkapani. Ikara atoko pikaminiã, mãkatxi amaneri pioanata. Mãkatxi mata amaneri ĩsapekata piotsainiã, mãkatxi kitxakari tsorakita iuaĩkana. ³⁷ Kãkiti kitakari ovaã sako aamata kamakori ãki. Ovaã amanero auiniã, !otakaãka aamata kitxakari ãki. Pitakiniãro aamata kitxakari ãki, aamata tsorakita. Ovaã xikepoatamako. Sako !otxaika. ³⁸ Ovaã amanero pikitakako aamata amanero ãki. ³⁹ Ovaã kitxakaro auiniã, kãkiti ĩnirekaro amanero, kotxi: “Ovaã kitxakaro apiaerekata,” itxa.

Ikara atoko Xesosi txari kãkitimoni. Ikara sãkiretxiti Xesosi sãpireta, kotxi apanakini kãkiti itotapekari Moisesini sãkire, Teoso sãkire kitxakapirĩka isãpiretakiti, ininiã !inirekari Xesosi sãkire amaneri inakari. Ninoa mãkatxi kitxakari atoko. Sako kitxakari atoko ninoa. Ovaã kitxakaro atoko ninoa. Xesosi sãkire mãkatxi amaneri atoko. Ovaã amanero atoko itxa Xesosi sãkire.

6

*Tomatiko Õti Pirena
(Mateo 12.1-8; Marko 2.23-28)*

¹ Xoteoakori tomatini õtisaaki Xesosi imoianariakorikata motipetari kikiotakari triko auiniãtaã. ĩpiripetakasaakirina, imoianariakori makatxakaãpotari

triko oki. Iuakoã ikotxokarona, ixõka itxarona otãta katxakini ìkapani, okinoka nika itxana. ² Ætikaka pariseoakori itikana imakatzakinirona:

—Kinirepa triko hìkotxoka tomatiko õtisaaki? !Auiritaãka tomatiko õtisaaki parìkauatiko —itxana.

³ Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Himarotari Taviini kamakiti kitxakapirìka, iua imoianariakorikata natxitakasaaki. ⁴ Iua ìroã Teoso misãkiretkoãtaã. Iuasaaki imakatzakari komiri Teosomoni sikakori. Inikari, sika itxari imoianariakorimoni. Ninoa nikari apaka. Sasetotxinokara auiritaãka iua komiri inikinina. Apanakini !auiritaãka inikiniri. Iuaritika iua Taviini nikari. ⁵ Nota hìtari ìaxitiki posotari ìkinipoko ninireëkiti nikamini tomatiko õtisaaki, kotxi Apiananiri nitxaua —Xesosi txana ninoa pariseoakori.

Motìkauakotakari Pirena
(Mateo 12.9-14; Marko 3.1-6)

⁶ Æti tomatiko õtisaaki Xesosi ìroã aiko äki Xoteoakori apotiitiniãtaãua. Oerekarauata. Iuasaaki iuaãtaã aua kiki iuako ikikomoni motìkauakotakari.

⁷ Kaiõkatsoparerini, pariseoakori apaka aua iuaã. Atamatapikarina Xesosi, atauako erekapeka itxìkitakapaniri motìkauakotakari tomatiko õtisaaki. Inirekarina Xesosi kerokiniri. Tomatiko õtisaaki iparìkauatiniã, ninoa apoitari iua. ⁸ Xesosi imarotari äkixinireëna ixinikakitina, ininiã ipaniãtari kiki motìkauakotakari:

—Põkitikaua. Äpina ikinimane okiãtaã.

Ininiã iua kiki õkitikaua, sa itxa Xesosimoni. ⁹ Ininiã Xesosi pimaãna kaiõkatsoparerini, pariseoakori pakini:

—Natokopa itxa Moisesini paniãtakiti iõkatsopatakiti tomatiko õtisaaki atão akamini? Ipaniãtataua maerekati akamini tomatiko õtisaaki? Ipaniãtataua erekari akamini tomatiko õtisaaki? Inirekatari amoianatiniri äti imapinakani ìkapani tomatiko õtisaaki? Inirekatari aõkaniuatini tomatiko õtisaaki? —itxa Xesosi ninoamoni.

¹⁰ ! Kasãkirena ninoa kaiõkatsoparerini, pariseoakori pakini. Xesosi atamatana ikinimane.

—Piuako poerekata —itxari iua kiki.

Oerekatari iuako. Iuasaakipeka iuako erekapeka itxa. ¹¹ Pariseoakori, kaiõkatsoparerini pakini omanãkarauata. Imisãkiretakakauana Xesosi okinina ìkapani.

Xesosi Mereëna Tosi Imoianariakori
(Mateo 10.1-4; Marko 3.13-19)

¹² Æti õti Xesosi kanìka oxiratari nopini, Teoso imisãkiretini ìkapani. Ìkanõka ìkaikota iuaãtaã Teosokata isãkirauatini ìkapani. ¹³ Katimatiniãkata akiritana itomaneri imoianariakori iuamoni apokinina ìkapani. Apokasaakina, imereëna kikiakori tosi pakini kãkitimoni iokanatakini tìkane. ¹⁴ Imereëna Simãoma, (Iuãka Petro apaka.)

Ätreema, (Simão itari)

Txiakoma,

Xoãoma,

Piripima,

Patoromeoma,

¹⁵ Mateoma,

Tomeema,

Txiakoma, (Aopeo äkiri)

Simãoma, (Homano omanatakari)

¹⁶ Xotasima, (Txiako äkiri, äti Txiakoti)

Xotasi Isikariotxima (Xesosi mīkapiritakari tīkane) pakinima.
Ninoa kikiakori tosi pakini Xesosi mereēkini imoianariakori ikapani.

Xesosi Amianatakani Imakananitini
(Mateo 4.23-25)

¹⁷ Eereka oxiratarari iokiriīapotana. Ipitexitimoni apokana. Iuaā aua kaiāopokori imoianariakori. Apanakini kākiti iuaātaā aua apaka. Xotéia tōpa ikani, Xerosareē sitatxiti ikani pakini auari iuaā. Apaka auari Txiro sitatxiti ikani, Sitoō sitatxiti ikani apaka. Txiro, Sitoō pakini potxoari uiniti itinikata aua. ¹⁸ Ninoa kākitipokoni sari Xesosimoni isākire ikenakotinina ikapani, amianarena imakatzakini ikapani. Ninoa maerekati matamatakoti auaītotakini sari Xesosimoni maerekati imakatzakini ikapani. ¹⁹ Ikinimane nirekari imaātakiniri Xesosi, kotxi imaātakinīarina, apakapari Xesosi tapara amianarena sini ikapani. Ininiā ikinimane amianatakani Xesosi maātakakani iuaīkana erekape itxana.

Kirimonipa Teoso Sikatari Erekeri?
(Mateo 5.1-12)

²⁰ Eereka Xesosi misākiretana imoianariakori:

—Hīte matxineiroteni Teoso sikai erekeri. Teoso hīauīte itxaua. Iua nakitiakori hītxaua.

²¹ —Hīte ikorapokoriti natxitakani Teoso sikai erekeri. Himitouatapanikako.

—Hīte ikorapokoriti txiapatakani Teoso sikai erekeri. Hāpiapoxokonitapanikako. Hīsiroatapanikako.

²² —Apanakini omanatiniāi hīte, hītari iaxitiki sākire hāuikini xika, Teoso sikai erekeri. Atxiīti apanakini !nirekai. Atxiīti apanakini misākirepiretai. Atxiīti ninoa akiritai “maerekati kamakari” nota hītari iaxitiki sākire hāuikini xika. Ikara atoko hinaākako.

²³ —Ninoa misiriāpotakasaakii, hīpoxokoniuatako. Himīteenekariko hīpoxokoniritika, kotxi erekeri Teoso nīkatini iaxiti itixine. Inīkatakiti hīte ikapani peerekari. Apanakini misiritinīi atokokanera, ninoa atokiriakorini misiritari Teoso sākire sāpiretakani kitxakapirīka.

²⁴ —Hīte ikorapokoriti katxineiroterini misiritaākako. Mitxi papoxokonii hīte. Uatxa hīpoxokoni !auaika.

²⁵ —Hīte ikorapokoriti ikiniōtika mitouanātakanii misiritaākako. Hinatxitaapanikako.

—Hīte ikorapokoriti siroatakanii misiritaākako. Himatinaniuatapanikako. Hītxiapatapanikako.

²⁶ —Ikinimane: “Peerekai pite,” ininiā, himisiritaākako, kotxi ninoa nirimane kitxakapirīkarini sāpiretari ikara atoko inakari Teoso sākire atāo masāpiretakanimoni —itxa Xesosi.

Kākiti Mokaiakari Tiretiko
(Mateo 5.38-48)

²⁷ Iuaīkana Xesosi sāpirenauata:

—Nōtākikai hīte nisākire kenakotakanii. Hītiretanako himokaiakari. Erekeri hīkaminana hīte omanatakani. ²⁸ Himisākiretariko Teoso erekeri hīte misākirepiretakani isikini ikapani. Himisākiretariko Teoso hīte misiritakani ikapani. ²⁹ Kākiti aritiniāi pikakota, ipinimoni pikakota iuaīkana pisikana. Kākiti anikiniāri pimāka ōtanominari, pauiritari iua pimāka kauanata apaka anikini. ³⁰ Pitii amanaākarimoni pisika inirekakiti. Kākiti anikiniāri pitii, ! pamanaāpiri iuaīkana imikanapiriiniri. ³¹ Āti tiretinii pinirekini atokotxikana, pitiretari āti.

32 —Pite turetakaninani pitiretiniã, kinirepa Teoso sikari erekari pitemoni, pinirimanenokara pitiretakasaaki? Kotxi kãkiti maerekati kamakani apaka turetari ninoa turetakani. 33 Pimoianatiniãna pite moianatakaninani, !apakata, kotxi iua atokotxikana maerekati kamakari moianatana iua moianatakaninani. 34 Pisikiniãro pitxineirote, pitxineirote mikanapiriãkarimoninani, !apakata, kotxi iua atokotxikana maerekati kamakani sikaro itxineirotena apanakini maerekati kamakanimoni äti öti iuaãkana imikanapiriiniro ìkapani. 35 Iua atokokana na pitxape. Pitiretariko pimokaiakari. Erekari pikaminariko. Inirekiniãri pitii ipariãkautini ìkapani, pisika iuamoni. !Pimaãkapeua, pitii iuaãkana imasikakaniã. Iua atokokana hìkaminiã, Teoso sikai hìte iteene erekari. Iua atokokana hìkaminiã, Apiananiri iaxitikiri anaakori hìtxauako, kotxi iua amoniãkari kãkiti maerekati kamakani. Ninoa !isãpiretari Teoso iua ereka inini, iuaritika Teoso amoniãkana. 36 Piamoniãkariko äti, aãri Teoso amoniãkaruatini atokokana —itxa Xesosi.

Apoõretxi Pirena (Mateo 7.1-5)

37 —!Papoõtapiri äti. Papoõtiniãri äti, ininiã pite apaka apoõtaãkako. !Pisãpiretapiri äti ikamakiti maerekati inini, ininiãkara Teoso !isãpiretai pite pikamakiti maerekati inini. !Pixinikapinikari maerekati äti kamakiti pitemoni, ininiã Teoso !ixinikaikari maerekati pite kamakiti. 38 Pisikarauatoko ätimoni, ininiã Teoso sikarauata ito pitemoni. Kaiãopokori papakapa. Atarokiri arata äki takakori atokokana papakapa. Atarokiri iõkokakori, kaiãakakori kinapakopeka iuaãkana atarokiri inopini takaãka. Xãpoãkata, ininiã katxapoãpota. Iua atokotxikana Teoso sikai kaiãopokori, ätimoni pisikarauatiniã. Ätimoni pisikarauatini atokotxikana, Teoso sikarauata pitemoni —itxa Xesosi.

39 Xesosi sãpiretari ia sãpirenatxi atão inakari oerekiko:

—Apakata äti mösiãreti anikiniri äti mösiãreti? !Apakata. Ninoa ipi irikako aariko äki. Ininiã nota sãkire himimarotakanisaaki, kona apakata hõerekiniri äti. Hõerekiniãri äti, hìkerokari. Ninoa mösiãreni aariko äki irikakani atoko hìtxa. 40 Apaiaõkarauatakari !imarotari koerekareri imarotakiti atoko. Poiãonoka imaröta. Apaiaõkaruatini ixipokasaaki, iusaaki koerekareri imarotakiti atoko imarötape.

41 —Pisãpiretari äti: “Aãsoro aua poki äki,” txamari kona pimaãkatari aãtxirata pite oki äki auakari. Kinirepa ikara atoko inakari pikama? 42 Kinirepa pitxari pitari? “Nitari, nota makatxakinii aãsoro pokiã auakari,” kotxi !piposotari patamatiniri aãtxirata piteka pokiã auakari. Pisãkire atxiiti erekari, txamari pikamakiti kona erekari. Merepitipanika pimakatxakari aãtxirata piteka pokiã auakari. Eereka piposotari patamatiniri aãsoro pitari okiã auakari pimakatxakinii. Maerekati pite kamakiti apiata atxiiti iua aãtxirata atoko. Maerekati äti kamakiti poiãoka atxiiti iua aãsoro atoko. Iuaritika !pimaãkatari maerekati piteka kamakiti. Põtãkikari äti imaerekani itakanapini. Ikara atoko !apakata. Merepitipanika pite takanapariko pite maerekani, eereka põtãkikari äti imaerekani itakanapini —itxa Xesosi sãkire.

Amãtiiri Pirena (Mateo 7.15-20; 12.33-35)

43 —Amãtiiri erekari kona iritari matximakoti. Amãtiiri matximakoti kona iritari erekari. 44 Patamatiniiãri amãtiiri, pimarotari imina. Txipokori piko inakoro pinirekiniã, kona pisa inakomoni. Ova pinirekiniã, kona pisa inakomoni. 45 Kãkiti erekari amãtiiri erekari atokokana itxa. Iua erekari, ininiã erekarinoka ikama, kotxi iua äkixinireë erekarinoka aua. Kãkiti maerekati

amãitiri matximakoti atoko itxa. Iua maerekati, ininiã ikamakiti maerekati apaka, kotxi maerekatinoka auari iua ãkixinireẽ. Iua ãkixinire ereka, ininiã isãkire ereka apaka. Iua ãkixinire maerekati, ininiã isãkire maerekati apaka, kotxi isãkire pоторика ãkixinireẽ —itxa Xesosi sãkire.

Aapokotxi Kamakari

(Mateo 7.24-27)

⁴⁶ Xesosi sãkirauatapanika:

—Kinirepa pakiritano nota “Apiananiri,” nipaniãtakiti pimakamakanisaaki? ⁴⁷ Kãkiti notamoni ãkari, nisãkire kenakotakari, nisãkire kãpitakari, aapokotxi kamakari atoko itxa. ⁴⁸ Iua kamari aapokotxi. Iksakari kipatxi. Otsomori aapoko tsota ikama. Iua apokari kai, ininiã iopitãkari aapoko tsota iua kai nopini. Ininiã aapokotxi ikamakiti paikori. Aparaã apoãtakasaaki, itorõkani inokasaakiri iua aapoko, ãlakea, kotxi iua kiki atõo ikamari aapoko. Iua kiki atoko kãkiti nisãkire kãpitakari.

⁴⁹ —Ãti kiki aapokotxi kamakari, iua iopitãkari aapoko tsota motsomotika popaiape ininiãtaã. Aparaã apoãtakasaaki, itorõkani inokasaakiri iua aapoko pakitika. Xipoka itxa. Iua kiki atoko kãkiti nisãkire kenakotakari, nisãkire mauãkati —itxa Xesosi.

7

Xesosi Makananitiniri Sotato Auãte Nitiri

(Mateo 8.5-13)

¹ Ikara sãkiretxiti isãpiretaka atoko, Kapanaoõ sitatxitimoni isa Xesosi. Iuaãtaã apoka. ² Kapanaoõ auari kiki ãti uãka Homano inakori. Sota-toakori auãte itxaua iua Homano. Ipaniãtana sotatoakori seã pakini inireẽkiti aminina. Xesosi apokasaaki Kapanaoõ, iua Homano nitiri iteene itiretakiti amianata. Ipinanapanoka.

³ Iua Homano kenakopiretari Xesosi. Ininiã ipaniãtari Xoteoakori kiomãtxiakori Xesosimoni isinina.

—Hãtxariko: “Homano nirekai iuamoni pisini, initiri pimakananitini ãkapani.”

⁴ Ininiã ninõa sa itxana Xesosimoni, aõkita itxarina.

—Masa sotatoakori auãtemoni. Initiri amianata. Masa, pimakananitiniri ãkapani. Iua Homano erekari itxaua, ininiã erekapitãkari pimoianatiniri iua. ⁵ Itiretari Xoteoakori. Aiko aãpotiitiniãtaãua ikaminaua ate, ininiã iua Homano erekari itxaua —itxana ninõa.

⁶ Ininiã Xesosi sari ninõakata. Iua Homano aapoko takote apokasaaki, iua Homano iokanatarari imoianariakori Xesosimoni, isãpiretinirina ãkapani:

—Apiananiri, apikomoni ! pisipe, kotxi minakati nota. Pite Apiananiri txaua. Nota apakapiniãi naapoko ãki ! apakata. ⁷ Nota pitemoni napokini ! apakata, kotxi pite Apiananiri, nota poiãori. Ininiãkara ereẽ pitoka. Ereẽkarako pitxãkitakariko ninitiri ereka inini. ⁸ Nota auãte paniãtiniãno nota ipaniãtakiti nikamini ãkapani, ininiã nikamapitãkariko. Nota auãtetxi nitxaua apaka. Nota paniãtakiti sotatoakori kamapitika. ãti nipaniãta: “Pisa,” ininiã iua sa. ãti nipaniãta: “Uai pina,” ininiã iua ina. Ninitiri nipaniãta: “Ia pikama,” ininiã iua kamari. Ininiã nimarotari ereẽ pite paniãtiniãri ninitiri ereka inini, ereẽkarako erekapeka pitxãkitakari ninitiri —itxa Homano sãkire Xesosimoni.

⁹ Iua Homano sãkire ikenakotakasaaki, Xesosi tsorãkaãta. Isapotorika, misãkireta itxana kãkiti iuakata sikani.

—Iua Homano iteene auikari nisäkire. Peerekari. Mitxi Inaõkitari nisäkire auïäkari iua Homano atoko inakari. Na naõkitapanikari Xoteo iua Homano atoko inakari —itxa.

¹⁰ Eereka ninoa Homano iokanatakini kanapiriã Homano aapokomoni. Iuaã apokasaakina, atamatarina Homano nitiri. Erekapeka itxa.

Xesosi Txïkitakari Ipïkari Iuaïkana Auãki Inini

¹¹ Mapaõti napaãka atoko Xesosi sari Naïi sitatxitimoni. Imoianariakori, kãkitipokoni apaka sari iuakata. ¹² Imatokoãpotakasaakiri sitatxi pirikere tore kãkiti Ironakikoãtaã, ipïkari imipokïkaãka sitatxi mapara. Sito imatonõkari oimi ipïpe. Oa sito tikinitakoro. Kaiãopokori kãkiti sitatxi auakani pokïka oakata sikani. ¹³ Apiananiri atamatakasaaikori, iamoniãkoro oa, ininiã: —!Pitxiapatape —itxaro.

¹⁴ Isa ipïkarimoni. Imaãtakari ipïkari auini kaixati, ininiã iua kaixa anikakani iotoka. Iuasaaki iua akiritari:

—Åtokori, nipaniãtai põkitikaua —itxa Xesosi.

¹⁵ Iuasaakipeka iua åtokori topãka, sãkirauata itxa. Ininiã Xesosi sikari iua inoromoni.

¹⁶ Ikinimane pïkarauata.

—Peerekari Teoso. Teoso iokanatarari isäkire sãpiretakari apiatakari atemoni. Teoso apokapeka ïkorapokoriti ate inakitiakori imoianatini ïkapani — itxanãtana ninoa.

¹⁷ Ia Xesosi pirena iaripireta ikini tõpati Xotéia tõpa. Apaka apikoxiti Xesosi pirena kenakopiretaãka.

Xoão Kapatxisareri Pimaãkiti Sãkirexiti (Mateo 11.2-19)

¹⁸ Xoão kapatxisareri moianariakori minapiretari Xesosi pirena Xoãomoni. Eereka Xoão akiritari imoianariakori ipi:

¹⁹ —Hïsa Xesosimoni. Hïpimaãri: “Teoso mereëkitikai pite? Kãkiti iãtapanãtakitikai pite? Kãkiti iãtapanãtakiti åtikani atxiiti?” Ikara atoko hïtxako Xesosimoni —Xoão txana ninoa.

²⁰ Ininiã ninoa ipi sari Xesosimoni. Iuamoni apoka itxana.

—Xoão kapatxisareri iokanataua ate pitemoni. Ipimaãri: “Teoso mereëkitikai pite? Kãkiti iãtapanãtakitikai pite? Kãkiti iãtapanãtakiti åtikani atxiiti?” itxai —itxana.

²¹ Iuasaaki ninoa Xesosimoni apokasaaki, amianatakani kaiãopoko erekapeka itxïkitaka Xesosi. Iua omitikari maerekani matamatakoni kãkiti ïtotaã auakani. Mõsiãreni kõsiãrepeka itxïkitaka. ²² Ininiã Xesosi apakapapiretana Xoão moianariakori:

—Hïkanapiriã Xoãomoni. Hïãpïretari mixikanani uai hïtikakiti, hïkenakotakiti pakini. Hïãpïretari mitxi mõsiãreni uatxa kõsiãrepeka nitxïkitaka. Hïãpïretari mitxi matïpokotakani tïpokotapeka uatxa. Mitxi maere matati erekapeka uatxa. Mitxi makenakokini uatxa kakenakokipeka. Mitxi ipïkani iuaïkana auãki itxapekana. Hïãpïretari Xoão, nota sãpïretari Teoso iokanapirena erekari minakati mauakinimoni. ²³ Kãkiti iteene auikiniãri nota sãkire, Teoso takari erekari iuamoni. Ikara nisäkire hïãpïretari Xoão —itxa Xesosi.

Xoão Kapatxisareri Pirena

²⁴ Ininiã ninoa Xoão moianariakori sipe. Eereka Xesosi sãpïretari Xoão pirena kãkiti iuamoni apotiitakanua.

—Kipa ïkai hïte Xoão kapatxisarerimoni hïsikasaaki åparaã makipakaniãtaã iua auakasaaki? Hïte sari iuamoni, kotxi isäkire åtinoka, Teoso sãkirenoka. Kãkiti katsotati ïtima anikakiti atoko itxa. Isäkire kita åti, isäkire uatxa åtião,

isäkire katana iuaikana ätiäo, itxaäpota isäkire. Ikara atoko litxa Xoäo. ²⁵ Kipa ikai hite Xoäomoni hīsikasaaki? Hite sari iuamoni, kotxi ! inirekari tiitxi, txineiro pakini. !Kakaroneri imāka, kotxi !ikaikota auñetxi aapoko. Auñetxi auiniätaā kākiti māka peereri. ²⁶ Kipa ikai hite iuamoni hīsikasaaki? Hite sari iuamoni, kotxi iua Teoso sākire sāpiretakari itxaua. Atāo inakari Teoso sākire sāpiretakari itxaua. Apiata iua Xoäo. ²⁷ Apiata iua, kotxi kitxakapirika Teoso sākire iōkatsopatakori sāpiretapekari Xoäo pirenā:

Ia kiki nisäkire sāpiretakari. Niokanatarari iua kākitimoni, pite nimereēkiti sini apisa, papokini isāpiretini ikapani, kākiti iposope inini ikapani, itxa Teoso sākire iōkatsopatakori.

²⁸ Iuaikana Xesosi txana kākiti:

—Atāo nisāpiretai, äti Xoäo atoko inakari ! auari. Xoäo apiata. Iuaritika kākiti Teoso auñetakarari poiāori inakari apia imarotariko Teoso kamakiti tūkane —itxa Xesosi.

²⁹ Ikinimane kākiti, txineiro apakapakani apaka kenakotakasaakiri Xesosi sākire, imarotarina Teoso nireēkiti kākiti kamini ikapani atāo inini, kotxi ninoa sari Xoäomoni ipatxisatikona ikapani. ³⁰ Txamari pariseoakori, Teoso paniātakiti oerekakani pakini !inirekari Xoäo patxisatinina ninoa, ininiākara Teoso nireēkiti iaōka !nirekana ikaminina.

Kākiti Īkorasaaki Auakani

³¹ Xesosi sāpirenauatapanika:

—Kiātokopa itxana kākiti ĩkorasaaki auakani? ³² Amarini sarauatini atoko itxana ĩkorasaaki auakani. Ninoa amarini topākanāta tiitxi amotikoātaā. Ipxini amarini tsoanāta. Itxana apanakinimoni: “Ate xikarauata hite serenini ikapani, txamari !hiserena. Kākiti ipīkasaaki xikariti axikareta, txamari !hixiapata.” Ninoa amarini sarauatini atoko itxana ĩkorasaaki auakani, ³³ kotxi Xoäo kapatxisareri apoka ĩkorapokoriti. Itakanapari inikini Teoso imisäkiretini ikapani. !Iātari ovaā. Iuaritika hite txari: “Maerekati mata-matakoti auaitotari Xoäo,” hixtari. ³⁴ Nota hitari iaxitikiri apoka ĩkorapokoriti. !Nitakanapari ninikini. Ikinioñtika ninipokota. Niātari ovaā. Ininiā hite txari: “Tua kiki ixori. Poātakarari iua. Iua moianatana txineiro apakapakani, kākiti maerekati kamakani,” himisäkirepiretano. ³⁵ Paimatireri Teoso. Iua nakitiakori imarotari isäkire atāo ininiua —itxa Xesosi.

Sito Arokari Xesosi Kiti Oātsaā

³⁶ Äti öti pariseo Simāo inakori aiatarari Xesosi inipokotini iuakata, ininiā Xesosi sari iua aapoko. Iuaā apoka atoko iitopāka inipokotini ikapani. ³⁷ Simāo auini sitatxiti oāua sito kanokarero. Oa kenakopiretari Xesosi iua pariseo aapoko inipokotini, ininiā oa anikaro kamariāro iuamoni. Kopitipaki kai arapāstiro kamakori āki oāua kamariāro. Xāpoka. ³⁸ Otima Xesosi kiti takote. Otxiapanāta. Oātsaā oārokari ikiti. Okaxipokari oiākoā. Ikiti oāpitxoka. Eereka okitakarari kamariāro ikiti nopini.

³⁹ Iua Simāo atamatakasaakiro Xesosi kiti oārokini, ākixinireē ixinikari:

—Xesosi atāo Teoso sākire sāpiretakari inaākamako, imarotamaroko oa sito iua maātakararo. Imarotamaroko maerekati kamakaro oa —itxa ākixinireē.

⁴⁰ Ininiā Xesosi:

—Simāo, ninirekari nimisäkiretinii —itxa.

—Ei, koekarareri, pisākiruata —itxa Simāo.

⁴¹ Ininiā Xesosi:

—Ipi kiki apakapari txineiro sikakari txineirote. Imikanapiriāpanikaroko txineiro isikakito. Äti apakapari isikakito txineiro kaiāopokoro, kiētosi txineirota. Ätipekana apakapari isikakito poiāonoka, sīkoēta txineirota. ⁴² Ninoa ipi liposotaiakarina iuaikana txineiro isikinirina txineiro sikakarimoni, kotxi

!oãu aika. Iuaritika iua xipokari ninoa kótane. !Inirekaikaro itxineirote. Ininiãkara ìkiripa ninoa kiki ìpi apia apokaerekatari iua txineiro sikakari? — Xesosi pimaãri Simão.

⁴³ Ininiã Simão:

—Niuãkatari kiëtosi txineirota apakapakari. Iua apia apokaerekatari txineiro sikakari, kotxi iua apakaparo kaiãopokoro txineiro —itxa.

—Iuapitikara —itxa Xesosi.

⁴⁴ Iuasaaki Xesosi sapotorika sitomoni. Itxari Simãomoni:

—Patamatataro oia sito? Niïroã pite aapoko, txamari kona pite sikano ãparaã nikiti narokini ìkapani. Oia arokapekari nikiti oãtsaã. Oiãkoã okaxipokari. ⁴⁵ Uai napokasaaki kona pite apitxokano. Oia !iotoka nikiti oãpitxokini. ⁴⁶ Pite na takari iïtxi nikiiã. Oia kitakari kamariãro nikitiã.

⁴⁷ Oia iteene turetano, ininiã aimarotari omaerekani kaiãopokori makatxakaãkapeka. Kãkiti poiãonoka turetakasaakino, aimarotari imaerekani poiãonokari makatxakaãkapeka —itxa Xesosi.

⁴⁸ Iuasaaki Xesosi sãpiretaro:

—Nimakatxakapekari pimaerekani —itxaro oa sito.

⁴⁹ Xesosikata nipokonãtakani ãkixinireẽna ixinikanãtarina:

—Kiripitipa ia kiki atxiiti? Iua makatxakatari kãkiti maerekani? — itxanãtana ninoa.

⁵⁰ Iuasaaki Xesosi txaro oa sito:

—Atão pauikari nisãkire, ininiãkara pimaerekani makatxakaãkapeka. Pispiniikaua erekaxinirepeka pinini —itxaro oa.

8

Sitoãkini Xesosi Moianatakani

¹ Mapaõti napaãka atoko Xesosi sari ãti sitatxitimoni, ininiã eereka ãti sitatxitimoni isa, itxaãpota. Isãpiretari erekari pirena Teoso auïtetxi ininiãua. Imoianariakori tosi pakini sari iuakata. ² Sitoakoro apaka sari iuakata. Mitxipe Xesosi erekapeka txiãkitakana ninoa sito. Mitxipe ãtikaka amianata. Mitxipe maerekati matamatakoti auaïtotana ãtikaka. Maria Matarena inakoro sari iuakata. Mitxipe Xesosi omitikana maerekani matamatakoni setxi pakini oiãoã auakani. ³ Xoana inakoro, Kosa inakori tanoro, oa apaka sari Xesosikata. Kosa parikauata auïtetxi Erotxi inakorikata. Erotxi paniãtakiti ikama. Sosana inakoro apaka sari Xesosikata. Apanakini sitoakoro apaka sari iuakata. Ninoa sikari itxineirotena Xesosimoni, imoianariakori pakimoni nipokori iamotinina ìkapani.

Katarereri Pirena

(Mateo 13.1-9; Marko 4.1-9)

⁴ Kãkitipokoni apokaãpota Xesosimoni, ãti sitatxitikini, iuaãkana ãti sitatxitikini, iuaãkana ãti sitatxitikini txaãpota apokinina Xesosimoni. Kãkitipokoni apotiitakasaakia Xesosikata, Xesosi sãpiretana ninoa sãpirenatxi atão inakori oerekiko.

⁵ —Kiki sari ikikiote itakarauatini ìkapani. Triko oki itaka. Okaãpotari. Okaãpotakasaakiro, kimaporiã apaka oãpoka oki okakiti. Eereka oki katxarataãka. Apanakini kotipiriki nika. ⁶ Oki apoka kai nopini. Kai auiniãtaã kipatxi poiãonoka auari. Eereka ipitxaka, txamari pitxakakaro kotsa imiti masikaniã, ãparaã mauakaniã, opina. ⁷ Triko oki apoka inako sauaki apaka. Eereka inako aneã takarikata, txamari inako matxorotakaro takari, ininiã opina. ⁸ Oki apoka kipatxi erekari nopini apaka. Eereka takari pitxaka, aneã otxa. Eereka ominaua kaiãopokori. Triko katiã seï oki aua.

Xesosi sãkirauata iuaãkana:

—Kakenakokii, ininiã hïkenakotariko nisãkire —itxa Xesosi.

Käkiti Mimarotakiniti Xesosi Sãpiretini Pirena
(Mateo 13.10-23; Marko 4.10-20)

⁹ Xesosi moianariakori pimaãri iua:

—Poerekaua ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko pisãpiretakiti. !Aimaro-tari mixikanani pisãpiretakiti.

¹⁰ Ininiã Xesosi:

—Nisãpiretapitikaiko hïte Teoso auïtetxi ininiãua, ininiã hïte imarotari. Apanakini !imarotari hïte imarotakiti Teoso auïtetxi ininiãua. Ninoa apanakinimoni nisãpiretari sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Ninoa kenakotari, txamari !imarotarina nisãpiretakiti sãkiretxiti, kotxi kitxakapirïka Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretari:

Kokiri kãkiti, txamari !atamatari Teoso kamakiti. Karokokenakokiri kãkiti, txamari !ikenakotari Teoso sãkire.

¹¹ —Noerekai hïte ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko, kiki takarauatini pirena. Triko oki atoko itxa Teoso sãkire.

¹² Apanakini kãkiti kimapori atoko itxa. Ninoa kenakotari Teoso sãkire, kimapori nopini oki apokini atoko itxa. Txamari Satanasi apoka kotipiriki apokini atoko. Imaktxakari Teoso sãkire ãkixinireëna apokakari, ininiã ninoa !auikaikari Teoso sãkire, ininiã Teoso !imaktxakari ninoa maerekani.

¹³ —Apanakini kãkiti kai auiniãtaã atoko itxa. Ninoa kenakotari Teoso sãkire, ininiã ipotxitarina. Txamari oki kipatxi poião nopini apokini atoko, Teoso sãkire !ïroã ninoa ãkixinireë. Mapa kasiriti ninoa auikari Teoso sãkire atxiiti. Eereka imisiritaãkana Teoso sãkire aukinina xika, ininiã itakanapara Teoso sãkire.

¹⁴ —Apanakini kãkiti inako auiniãtaã atoko itxa. Ninoa kenakotari Teoso sãkire. Eereka ninoa maerekaxinirenoka itxana. Inirekarina txineiro, tiitxi pakini. Inirekarina isarauatinina. Inako atoko itxa txineiro, tiitxi, isarauatinina, maerekaxinirenoka ininina pakini. Ininiã !ixinikaikarina Teoso. Oki inako sauaki pitxakakaro !ominaua. Iua atokokana, ninoa kãkiti !ikamari erekari Teoso !kapani.

¹⁵ —Apanakini kãkiti kipatxi erekari atoko itxa. Ninoa kenakotari Teoso sãkire. Teoso sãkire !roã ninoa ãkixinireë ikaikotini !kapani. Erekari ninoa ãkixinire. Ninoa nirekari Teoso paniãtakiti ikaminina ikiniõtika. Eereka ninoa kamapitikari erekari Teoso !kapani.

Tirikapi Pirena
(Marko 4.21-25)

¹⁶ —Tirikapi ipotokaãkari iomaãtatari tirikapi kopiti ãki atxiiti? Isïkatatxi patapi itakatarari atxiiti? Konapitini. Itano itakari tirikapi, ininiã iopinikari aapokotxi ãki !roãkani atamarauatini !kapani. ¹⁷ Ikinika iomaãtakori atamataãkako. Ikinika ipatakori apokaãkako, iopinikaremoni anikaãkako.

¹⁸ —Erepaniko. Iteene pikenakotariko Teoso sãkire, kotxi isãkire auakiti, Teoso sãkire kïpitakari, Teoso sikari apikomoni imaroretxi iuamoni. Txamari Teoso sãkire kenakotakari, isãkire makïpitakati, imarore xapiti iuamoni auakari makatxakaãkako —itxa Xesosi.

Xesosi Inoro, Itariakori Pakini
(Mateo 12.46; Marko 3.31-35)

¹⁹ Xesosi sãpirenauanãtakasaaki, inoro, itariakori pakini apoka iuaãtaã. Inirekamarina Xesosimoni apokinina, txamari kãkitipokoni ãkitari iua.

²⁰ Iuasaaki kãkiti txari Xesosi:

—Pinoro, pitariakori porikiti auanãta. Inirekarina imisãkiretinii —itxana.

²¹ Ininiã Xesosi sãpiretari ikinimane:

—Teoso sākire kenakotakani, isākire kīpitakani, ninoro atoko itxauana. Nitariakori atoko itxauana —itxa Xesosi.

Xesosi Iotokakiniri Ītima
(Mateo 8.23-27; Marko 4.35-41)

²² Āti ōti Xesosi iereētaua kanaua āki imoianariakorikata. Aiatana:

—Masa ipoa ipiniā —itxana imoianariakori.

Ininiā ĩpiriātana. ²³ ĩpiriātakasaakina, Xesosi imaka. Mokatanitika ĩtima inataparata. Kataparari ĩtima apokasaaki, tsakati kataparari apaka, ininiā ierepeēpokataua. Iuasaaki kanaua āki āparaā xāpokaāpokata. Pamonoñkoniri.

²⁴ Xesosi moianariakori ōpirīkari.

—Apiananiri, Apiananiri, pimereka. Apinanapanoka.

Ininiā Xesosi ōkitikaua. Ipaniātari ĩtima, tsakati pakini iotokini:

—Hiotokako —itxa.

Iuasaakipeka ĩtima, tsakati pakini iotoka. Itsoriākaāta. ²⁵ Iuasaaki Xesosi txari imoianariakori:

—Kinirepa hīte !auikano nota?

Itsoriākaākatana, ipīkarauakatana. Ninoakakarika isākirauatana:

—Kinakaripa ia kiki? Iua paniātari ĩtima, tsakati pakini iotokini, ininiā ninoa kīpitari isākire —itxakakana.

Kiki Maerekani Matamatakoni Auātotakiti
(Mateo 8.28-34; Marko 5.1-20)

²⁶ Eureka ipoa ipiniā apokana Xesosi imoianariakorikata. Ninoa porikiniātaā Karirēia tōpa. Ninoa apokiniātaā Xerasa tōpa. ²⁷ Xesosi kanikīitakasaaki, kiki apoka iuamoni. Xerasa sitatxitikiri iua. Maerekani matamatakoni auaitotari iua. Okananipe !itakaikari imāka. !Inirekari aapoko āki ikaikotini. Akauariā auanāta. ²⁸ Atamatakasaakiri Xesosi, akiripoakata. Iriākata Xesosi apisatoō. Maerekati matamatakoti akiritari Xesosi:

—Xesosi, Teoso ākiri, Apiananiri ākiri, kiatokopa pitxanoko? Namanaāi !pimisiritapeno —itxa.

²⁹ Ikara atoko itxa isākire, kotxi Xesosi paniātana maerekani matamatakoni takanapiniri iua kiki. Mitxi inirimane ĩtxikapiimari ĩto imasikani ĩkapani. ĩtxikarina iuako, ikiti kohētxiā. Txamari maerekati matamatakoti ito-tapekari imaīkiniri, ininiā iua kiki kapatakari kohētxi. Maerekati matamatakoti txīkitakari iua kiki mitekini kākiti mauakaniātaā.

³⁰ Xesosi aōkitakasaakiri iua kiki, ipimaāri:

—Kipa piuāka?

Ininiā maerekati matamatakoti txari:

—Nota uāka “Itori,” ninaāka —itxa.

Ikara atoko iuāka, kotxi itori maerekani matamatakoni auaitotari iua kiki.

³¹ Maerekati matamatakoti amanaāri Xesosi:

—Aariko mamapotōkire irikotimoni !piokanatapeua ate —itxa.

³² Iuaātaā auari kaiōpokori irariakori piratakoni. Inipokonātana oxiratarini nopini. Maerekati matamatakoni amanaāri Xesosi:

—Pauritaua irariakori āki aīroini —itxana.

Ininiā Xesosi auiritana. ³³ Ininiā ninoa takanapari iua kiki. Irariakori ĩto āki ĩroāna. Iuasaakipeka ĩkinika irari miteēkata. Iokiriīkatana oxiratarini. Kāuaāriāmoni ikomoākatana, ipīpe itxana irariakori.

³⁴ Kikiakori irari piratakoni itikari irari mitekini, ininiā imitekana sitatxitimoni. Anikapiretarina itikakitina sitatxi auakanimoni, sitatxi mapara auakanimoni apaka. ³⁵ Ininiākara kākiti sari Xesosimoni ikamakiti imarotinina ĩkapani. Ninoa apoka iuamoni. Atamatarina iua kiki

mitxi maerekani matamatakoni auaítotakiti. Iitopákanáta Xesosi apisatoõ. Kamákepekari. Kiíkitepekari apaka. Ininiã iuasaaki ninoa kákiti pikari Xesosi posotiire. ³⁶ Xesosi kamakiti itikakani sápiretari ninoa kákiti, Xesosi erekepeka itxíkitakiniri iua kiki. ³⁷ Eereka ikinimane kákiti Xerasa tõpa auakani paniátari Xesosi átiátaã isini ipíkarena xika. Ininiã Xesosi iereëtaua kanaua áki ipoa iuaíkana ípiriátini íkapani. ³⁸ Iua kiki mitxi maerekani matamatakoni auaítotakiti amanaári Xesosi:

—Pauiritano pitekata nisini.

Txamari Xesosi iokanatarari aapokomoni.

³⁹—Pikanapiriã paapokomoni. Pisápiretari kákiti Teoso kamakiti pitemoni —itxa Xesosi.

Ininiã iua sari ikini aapokotxitimoni. Isápiretari ikinimane kákiti Xesosi kaminiri iua erekepeka inini.

Xáiro Amanáiki Pirena
(Mateo 9.18-19; Marko 5.25-34)

⁴⁰ Xesosi kanapiripe, ipoa ípiriátini. Apokitakasaaki, kákitipokoni apakapari Xesosi ipoxokoniritikana. Ninoa iátapanátari iua, ipiniã iua auakasaaki.

⁴¹ Iuasaaki kiki Xáiro inakori apoka iuaã. Iua auítetxi itxaua aiko Xoteo apotiitiniátaãua. Apoka Xesosimoni. Ikapotoreëkaua Xesosi apisatoõ.

—Masa naapoko. ⁴² Nota ákero imatonõkaro, tosi ano auakaro, opinanapanoka —itxari Xesosi.

Iuakata Xesosi sikasaaki, kákitipokoni ákitari iua, ininiã ikaiarikaãpotana kákiti.

Xesosi Mãka Maãtakakaro
(Mateo 9.20-22; Marko 5.25-34)

⁴³ Kákiti sauaki oãua sito amianatakaro. Tosi ano oamianata oãrëka ! iotokinaro. Otxineirote ! auaika, kotxi okinika otxineiroteë oíkitxitapekari pinítxi siákani, txamari erekepeka otxíkitakakiri ! auari. ⁴⁴ Kákiti sauaki oãpoka Xesosi porikimoni. Omaátakari imãka mapotomatare. Omaátakasaakipeka, oãrëka iotoka. ⁴⁵ Ininiã Xesosi pimaári kákiti:

—Kípa maãtakano?

Ikinimane kákiti:

—!Ateni —itxana.

Ininiã Petro:

—Apiananiri, kákitipokoni ákitai. Ikinimane kákiti tikakai.

⁴⁶ Txamari Xesosi:

—Kákiti maãtakapitikano, kotxi iuasaaki nitapara sari iuamoni.

⁴⁷ Iuasaaki oa sito imarotari Xesosi imarotiniro oa maãtakiniri. Ininiã osa Xesosimoni otitanakiniritika. Okapotoreëkaua iua apisatoõ. Ikinimane okiátaã osápiretari Xesosi:

—Notara maãtakai namianatiniã. Nimaãtakasaakii, iuasaakipeka erekepekano —otxari.

⁴⁸ Ininiã Xesosi:

—Namarite, pauikari niposotiire, ininiãkara erekepekai. Pisipiniikaua erekaxinirepeka pinini —itxaro.

Xáiro Ákero Ókitikiko
(Mateo 9.23-26; Marko 5.35-43)

⁴⁹ Xesosi sákirauanátakasaaki, Xáiro aapoko potoriákari apoka Xáíromoni.

—Pamarite !oãuaika. Pauiritari Xesosi kanapiriini —itxa.

⁵⁰ Xesosi kenakotari iminapiretakiti, ininiã Xesosi txari:

—!Pipīkarauatape. Pauikari nisākire, ininiā iuaīkana oāuapanikako pamarite
—Xesosi txari Xáiro.

⁵¹ Xesosi apokasaaki Xáiro aapoko, auiritana Petro, Xoão, Txiako, Xáiro, Xáiro İtanoro pakini İroini iuakata.

⁵² Iuaātaā ikinimane kākiti txiapanāta. İmatinaniuatana amarini ipinini xika. İniniā Xesosi:

—!Hītxiapatape. !Opina. Oimakanāta —itxa.

⁵³ İniniā ninoa napetari Xesosi, kotxi imarotarina amarini ipinini.

⁵⁴ İniniā Xesosi paniātana ninoa porikiti ipokīkinina. Eereka Xesosi maīkaro oa ātokoro uako, akirita itxaro:

—Ātokoro, pōkitikaua.

⁵⁵ Iuasaakipeka iuaīkana oa auākipeka otxa. Oōkitikaua. Xesosi paniātana oīri, onoro pakini nipokori isikinirona. ⁵⁶ Oīri, onoro pakini tsorīkaāta. Xesosi sāpiretana apanakini imasāpiretakanina İkapani.

9

Xesosi İokanatana İmoianariakori Kākitimoni

(Mateo 10.5-15; Marko 6.6-13)

¹ Xesosi akiritana imoianariakori tosi apotiitiniuana İkapani. Iuasaaki isikataparatana. Isikaposotiiretana maerekani matamatakonio iokanatinina İkapani, amianari imakatzakinina İkapani. ² Eereka iokanatana imoianariakori kākitimoni Teoso auİtetxi ininiāua isāpiretinina İkapani, amianatakani erekapeka itxīkitakinina İkapani. ³ Xesosi txana ninoa:

—Hīsikasaaki, !hanikapiri hīti. Na hİtsonere !hanikape. Na sakora, na nipokori, na txineiro, na āti himāka, !hanikape. ⁴ Kākiti apakapakasaakii, iuaā ninoa aapoko hīkaikota iua sitatxiti hāuakasaaki. ⁵ Kākiti mapakapaniāi, hİtakanapari iua sitatxiti. Hōsipikasaakiri, hīkaxipokariko kİpatxi hīkitiākiri. İkara oerekana iua sitatxiti auakani Teoso misiritanako ninoa, kotxi !inirekarina ikenakotinirina Teoso sākire —itxa Xesosi imoianariakorimoni.

⁶ Eereka imoianariakori potorika. Ninoa sari ikinipoko aapokotxiti. Isāpiretarina Teoso iokanapirena erekari aapokotxiā auakanimoni. Erekapeka itxīkitakana amianatakani ikini aapokotxiti auakani.

Erotxi Nirekari Xesosi Aōkitini

(Mateo 14.1-12; Marko 6.14-29)

⁷ Erotxi Karirēia tōpa auakani auİte kenakopiretari Xesosi pirena. Maerekaxiniretinoka itxa, kotxi kākiti sāpiretari:

—Xoão kapatxisarereri iuaīkana auāki itxapekaua. Iuara Xesosi txaua —itxana.

⁸ Apanakini sāpiretari:

—Eríasi iuaīkana uatxa auāki itxapekaua. Iuara Xesosi txaua —itxana.

Apanakinipekana:

—Teoso sākire sāpiretakari kitzakapirīka auakari iuaīkana uatxa auāki itxapekaua. Iuara Xesosi txaua —itxana.

⁹ Erotxi txari:

—Notara paniātari Xoão nopi tsotakiko, ininiā Xesosi kona Xoāoni. Kiripitipa Xesosi? Ātipirika nikenakopiretari iposotiire —itxa Erotxi.

Kinirāo aōkitaka itxari Xesosi.

Sīko Mio Kākiti Xesosi Sikakienatini

(Mateo 14.13-21; Marko 6.30-44; Xoão 6.1-14)

¹⁰ Ninoa Xesosi iokanatakini kanapiripeka iuamoni. Ikinika ikamakitina isāpiretarina Xesosi. Eereka Xesosi anikana ninoa kākiti mauakaniātaā, Petsáita sitatxiti takote. Ninoanoka sari iuaā. ¹¹ Txamari apanakini kenakopiretari Xesosi sinimoni, ininiā kākítipokoni sari iua tikini. Ninoa apokasaaki Xesosimoni, Xesosi apakapana ipoxokoniritika. Isāpiretana Teoso auítetxi ininiāua. Erekapeka itxikitakana amianatakani.

¹² Tinítikita imoianariakori tosi pakini apoka iuamoni:

—Piokanataka kākiti aapokotxi imatokotnimoni inipokotnina ikapani, imakinina ikapani, kotxi uai aapokotxi mauakaniātaā —itxarina Xesosi.

¹³ Txamari Xesosi txana:

—Hítekarako sikakienatana ninoa.

Ininiā ninoa:

—Poiāonoka nipokori aua atemoni, sikonoka komiri, ipinoka ximaki pakini nokara aua. !Apakata aiamotoiniri nipokori kaiāopokori kākiti asikakienatini ikapani —itxarina Xesosi.

¹⁴ Iuaātaā kikiakorinoka siko mio auakata. Xesosi paniātana imoianariakori:

—Hīpaniātari kākiti topākini, uai sikoēta, apikomoni iuaikana sikoēta, apikomoni iuaikana sikoēta, txaāpokata kākiti —itxa. ¹⁵ Ininiā imoianariakori paniātari kākiti ikara atoko itopākinina. Ininiā ninoa topāka. ¹⁶ Iuasaaki Xesosi kosekari komiri siko, ximaki ipi pakini. Iaxiti ionakaāta, misākireta itxari Teoso:

—Peerekari ia nipokori pisakakiti —itxa.

Iuasaaki ixanakari komiri, ximaki pakini, sika itxari imoianariakorimoni, ininiā ninoa sikari kākítimoni. ¹⁷ Ikinimane nikari, kamitopeka itxana. Eereka Xesosi moianariakori amari nipokori itetakori. Ixāpokakarina kotari tosi pakini.

Petro Aukari Xesosi Teoso Mereēkiti Ininiāua

(Mateo 16.13-20; Marko 8.27-30)

¹⁸ Āti ōti Xesosi iuanani misākiretari Teoso. Eereka imoianariakori apoka iuamoni. Ipimaāna:

—Kiripa kākiti uākatano nota? —itxa.

¹⁹ Ininiā ninoa:

—Apanakini xinikakiti pite Xoāo kapatxisarereri pitxaua. Apanakinipekana xinikakiti pite Erási pitxaua. Apanakinipekana xinikakiti pite Teoso sākire sāpiretakari kitxakapirīka auakari iuaikana auāki inakari pitxaua —itxarina Xesosi.

²⁰ Ininiā Xesosi:

—Hítepekana, kipa hīte uākatano nota? —itxa.

Petro apakapiretari:

—Pite Teoso mereēkiti kākiti iāpapanātakiti pitxaua —itxa.

²¹ Ininiā Xesosi iteene pinitari ikara apanakinimoni imasāpiretakani.

Xesosi Sāpiretari Ipinini

(Mateo 16.21-28; Marko 8.31-9.1)

²² Ininiā Xesosi:

—Nota hītari iaxitikiri iteene natatsiitariko nimisiritiko. Kiomātxiakori, sasetotxi auíteakori, kaiōkatsoparerini pakini ! inirekano nota, ininiā nokaākako. Ipi āti ōtisaaki Teoso ōkitakanoko nota iuaikana auāki ninini ikapani —itxari imoianariakori.

Xesosi Moianari Atāo Inakari

(Mateo 16.24-28; Marko 8.34-38)

²³ Eereka isāpiretari ikinimane:

—Notakata kinirāo sika pinakasaaki, piteka pinireēkiti kona pixinikape. Notakata kinirāo sika pinakasaaki, nota misiritiko atokokana pimisiri-taāko. Ia atoko pinirekiniā ikiniōtika, notakata pisapitikako. ²⁴ Pite ātipirika kaminiāri piteka nireēkitinoka, ininiā pinireēkiti xipokapitikako pitekata. Pite nireēkiti xipokiniā, nota sākire pauikini xika, Teoso iokanapirena erekari pisāpiretini xika, pite auapininiika txako Teosokata. ²⁵ Atxiiti papakapari ikinipoko tiitxi, ikini itixiti auakani tii, pinakiti ikapani. Atxiiti iua tiitxi xika kona pikipitari Teoso sākire, ininiā kona pikaikota ātipirika Teosokata. Ikara atoko ininiā, erekari atxiiti ikinipoko tiitxi auinii? Konapitini. Api-aerekata Teosokata ātipirika pikaikotini. ²⁶ Pipētatiñāno nota, pipētatiñāri nisākire, nota kākiti itari iaxitiki pētataiko pite uai nikanapiriākasaaki. Peerekari iusaaki uai nikanapiriini ōti. Iusaaki kākiti imarotariko niposotiire, niri posotiire, initiriakori iaxitiki posotiire apaka. Teoso nitiriakori erekarini itxauana. ²⁷ Atāo nisāpiretai, apanakini hīte uatxa uai auakanii, hīpinini apisapanika himarotari Teoso auitexi ininiāua —itxa Xesosi.

*Moisesi, Eríasi Pakini Xesosi Aōkitini
(Mateo 17.1-3; Marko 9.2-13)*

²⁸ Āti semanati napaka atoko, Xesosi anikana Petro, Xoōo, Txiako pakini. Ikanīkana oxirataro nopini Teoso imisākiretini ikapani. ²⁹ Teosokata isākirauanātakasaaki, itoō ipinipo itxa, imāka ponika, kasarori. ³⁰ Iusaaki ipi kiki tokiā iuaā, Moisesi, Eríasi pakini. Isākirauatana Xesosikata. ³¹ Ninoa iotximere aua, kotxi ipotorikana Teoso tixine. Isākirauatana Xesosikata, Xesosi ipinini pirena, mapa semanati napaka atoko Xerosareē ipinini Teoso paniātakiti ikamini ikapani. ³² Iusaaki Petro, Xoōo, Txiako pakini imakanāta. Eereka imerekana. Atamatarina Xesosi iotximere. Atamatarina ninoa ipi kiki iuakata itiminina. ³³ Moisesi, Eríasi, takapiretakasaakiri Xesosi, Petro akiritari Xesosi:

—Koerekareri, erekari uai akaikotini. Makamari papiri ipi āti pakini, pite ikapani, Moisesi ikapani, Eríasi ikapani —itxa.

Txamari maxikatīika isākirauata. !Imarotari amanaākiti.

³⁴ Petro sākirauanātakasaaki, katxiāri apoka. Xesosi moianariakori pīkarauata katxiāri āki auakasaakina. Katxiāri ākitana. ³⁵ Katxiāri āki ikenakotaāka sākiretixi:

—Ere namarite, nitiretakiti. Hīkenakotariko iua sākire —itxa.

³⁶ Isākirauatata atoko Xesosi moianariakori atamatarini Xesosinani. Eereka isāpiretarina itikakitina apanakinimoni. Masākirenika itxana.

*Amarini Maerekati Matamatakoti Auañtotakiti
(Mateo 17.14-20; Marko 9.14-29)*

³⁷ Katimatiniakata iokiriitana. Iusaaki kākitypokoni apoka Xesosimoni.

³⁸ Ninoa sauaki kiki akiritari Xesosi:

—Koerekareri, patamatarini nota ākiri imatonōkari namarite. ³⁹ Ātipirika maerekati matamatakoti māikari iua. Iusaaki akiripoakata, okarakataua. Isorikipakata inamamoni. Maerekati matamatakoti kamatsiitari namarite. Poiāonoka itakanapari. ⁴⁰ Iteene namanaāpekari pimoianariakori omi-tikiniri, txamari liposotarina —itxa Xesosimoni.

⁴¹ Ininiā Xesosi txari kākitymoni:

—! Kauikarei hīte. Maerekati kamakanii hīte. Kipakinikananipa Teoso nirekatari hītekata nauini? Kipakinikananipa Teoso nirekatari hīte nimīteenekini? —itxa.

Eereka ipaniātari iua kiki:

—Pamarite pimina uai.

⁴² Iua amarini apokaãpotakasaaki, maerekati matamatakoti irikari ixiti. Amarini okarakataua. Xesosi paniätari maerekati takanapiniri amarini. Erekepeka itxĩkitakari amarini, ininiã isika iua iuaĩkana irimoni. ⁴³ Ikinimane tsoriãa Teoso posotiire itikasaakina.

Xesosi Iuaĩkana Sãpiretari Ipinini
(Mateo 17.22-23; Marko 9.30-32)

Ikinimane tsoriãatakasaaki, Xesosi misãkiretari imoianariakori.

⁴⁴ —! Himaxinĩkaretapiri uatxa nisãpiretakiti. Nota hĩtari iaxitikiri mĩkapiritaãkako. Nisikaãkako kãkitimoni ninoaka nirekakiti ikaminina ĩkapani —Xesosi txana ninoa.

⁴⁵ Imoianariakori kenakotari Xesosi sãkire, txamari ! imarotarina isãpiretakiti. Teoso ! nirekari ninoa imarotiniri Xesosi sãpiretakiti iuasaaki. Ninoa pĩkari Xesosi ipimainina isãkire oerekinina ĩkapani.

Kiripa Kãkiti Apiatakari Txataua?
(Mateo 18.1-5; Marko 9.33-37)

⁴⁶ Äti õti Xesosi moianariakori ! auikakauana isãkirena, kotxi inirekarina imarotinirina apiatakari ninoa sauaki auakari. ⁴⁷ Xesosi imarotari ninoa xinikakiti, ininiã iminari amarini ninoamoni. Xesosikata tima itxa amarini.

⁴⁸ Iuasaaki Xesosi txana:

—Papakapiniãri amarini ia atoko inakari, papakapano nota apaka. Papakapiniãno nota, papakapari niokanatakiri apaka. Iuaka poiãotakakariau hĩte sauaki, iuarako apiatakari txauako —itxa Xesosi.

Kiki Maerekani Matamatakoni Omitiãkari
(Marko 9.38-41)

⁴⁹ Xoão sãpiretari Xesosi:

—Koerekareri, ate kenakotari kiki omitikinina maerekani matamatakoni pite uãkaã. Ate sãpiretari iua kiki ikara atoko inakari imakamakani, kotxi kona pimoianarinĩ iua —itxa.

⁵⁰ Ininiã Xesosi:

—!Hĩotokakapiri ikara atoko inakari ikamini, kotxi iua kiki !omanataua ate. Iua apamonĩkaua ate —itxa.

Samaria Auakani !Apakapari Xesosi

⁵¹ Teoso tixine iuaĩkana Xesosi kanapiriini õti apokaãpota, ininiã Xesosi ãkixinireẽ txari:

—Nisapitikako Xerosareẽmoni.

⁵² Iokanatarĩ kãkiti iua apisa, imakiniãtaã initinina ĩkapani. Ipininipokoriti ninoa kãkiti nitari imakiniãtaã aapokotxi Samaria auakani auiniãtaã.

⁵³ Txamari kãkiti iuaãtaã ĩnirekarina Xesosi apakapinina, kotxi iua nirekari Xerosareẽmoni isini. Samaria auakani omanatana Xerosareẽ auakani.

⁵⁴ Txiaako, Xoão pakini kenakopiretari ikara ene. Iuasaaki ipimaãrina Xesosi: —Apiananiri, pinirekatari aamanainiri Teoso xamina iaxitikiri iokanatinĩ ninoamoni ixipokinirina ĩkapani?

⁵⁵ Txamari Xesosi pinitana, isãkirena maerekani xika.

⁵⁶ —Nota, hĩtari iaxitikiri kona kãkiti nixipokini ĩkapanini napoka uai. Kãkiti maerekani nimaktxakini ĩkapanira uaimoni nina —Xesosi txari Txiaako, Xoão pakini.

Eereka ninoa sari apikoxiti apanakini kãkiti auiniãtaãmoni.

Kãkiti Xesosi Imoianatinina Nireẽkani
(Mateo 8.18-22)

⁵⁷ Xesosi imoianariakorikata saãpotakasaaki kimaporiã, kiki txari Xesosi:
—Apiananiri, pite sinimoni nota apaka sako.

⁵⁸ Ininiã Xesosi:

—Karikori aripa auini. Kakoari kotipiriki auini, txamari nota hĩtari iaxitikiiri nimakiniãtaã !auari. Pimoianatiniãno, ikara atoko pimisiritiko pinireka atxiĩti? —itxa Xesosi.

⁵⁹ Xesosi txari ãti kiki:

—Notakata pisako.

Txamari iua kiki:

—Koerekareri, merepanika ninirekari niãtapiniri niri ipinini —itxa.

⁶⁰ Ininiã Xesosi:

—Ikara piparĩka pauiritari ãti kamini. Piparĩka apiari uatxa aua. Pite sari kãkitimoni. Pisãpiretanako Teoso auĩtetxi ininiãua —itxa Xesosi iuamoni.

⁶¹ ãti kikipekana txari Xesosi:

—Koerekareri, nota pimoianari nitxamauako. Mitxi pauiritano nikanapiriini nauinimoni. Nitakapiretanapana ninirimane —itxari.

⁶² Ininiã Xesosi:

—Teoso kimaporeẽ potoriãkari nirekiniãri mitxi ikamakiti iuaĩkana ikamini, !apakata iparĩkauatini aãũte Teoso ikapani —itxa Xesosi.

10

Xesosi Iokanatana Setẽta Pakini Kãkiti

¹ Ikara inaãka atoko Apiananiri mereẽna setẽta pakini kãkiti. Iokanatana ipi, iuaĩkana ipi, iuaĩkana ipi, itxaãpotana iokanatinina. Iokanatana iua sini apisapanika ikini aapokotxitimoni. Ninoa ikiiika. Apokana Xesosi apisa.

² Xesosi txana ninoa:

—Kaiãori kãkiti iposope auikiniri nisãkire, txamari !imarotarina nisãkire, kotxi !ikenakotapanirina. Ninoa kiki erekari atoko itxana. Imakinika iposope iuaã. Txamari, poiãoka parĩkauatakani aua nisãkire isãpiretinina ikapani. Ininiãkara himisãkiretarikoko Apiananiri kakikioteri iokanatinina parĩkauatakani iua sãkire auĩãkani apotiitinina ikapani. ³ Hĩsa. Soti auĩte anaakori ãkitimoni iokanatiko atoko, niokanatai hĩte kãkitimoni, kotxi pamonõkonina ninoa. ⁴ Txineiro !hanikape. Tiĩtxi !hanikape. ãti hĩkiti mata !hanikape. Kimaporiãpoã kãkiti akiritakasaakii, !hĩtokaãpotape kãkitikata hĩsãkirauatini ikapani. Hĩsapitiporiko niokanatinimoni. ⁵ Kãkiti aapoko hãpokasaaki, merepitipanika hĩtxariko: “Namanaãri Teoso, ikamaerekaxiniretinina kãkiti uai auakani,” hĩtxako. ⁶ Kaapokori nirekiniãri Teoso ikara atoko inakari ikaminana ninoa, Teoso kamapitikari hamanaãkiti. Kaapokori manirekakaniãri, hĩsãpiretana Teoso kona kamaerekaxiniretana ninoa. ⁷ Kaapokori apakapiniãri hĩte, hĩkaikotako iua aapokonoka. ãti aapoko, eereka ãti aapoko kona hĩtxaãpotapeko iua sitatxiti hãuakasaaki. Iuaã ninoa sikakiti hinikini ikapani, hiãtini ikapani hãpakapariko. !Hĩpẽtautape hãpakapiniri, kotxi hĩte nota ikapani parĩkauatakani hĩtxaua. Apakatapitika hãpakapiniri hĩparĩka ikii.

⁸ —Aapokotxiãtaã hãpokasaaki hãpakapikoã, iuaã hĩsikiko hinikako, hiãta hĩtxaãpotako. !Hĩxinikapiri ninoa sikakiti mapitxiri ininiua. Hinikariko.

⁹ Erekapeka hĩtxikitanakano amianatakani iuaã auakani. Hĩsãpiretana ninoa, kaiaamapekari Teoso ninoa auĩte ininiua tĩkane. ¹⁰ Aapokotxiãtaã himapakapakoniã, hĩsa kãkiti napaãporetxiã. Hĩsãpiretana kãkiti iuaã auakani:

¹¹ “Hãuiniãkiri pani akitiãkiri akaxipoka, kotxi !erekari uai, kotxi maerekati hĩkama ate himapakapakaniã. Hĩxinikariko, ate apoka uai Teoso auĩtetxi ininiãua asãpiretinii ikapani, txamari !hinirekari.” Ikara atoko hĩtxa sãkiretako

ninoamoni. ¹² Kākiti misiritiko ōtisaaki Teoso misiritanako kākiti Sotoma sitatxiti auakani ninoa maerekani xika, txamari Teoso apia misiritanako iua apokotxiti auakani hīte mapakapakani, kotxi hīte sāpiretana Teoso sākire, iuaritika !auikarina. Kitxakapirīka Teoso sākire sāpiretakani !isana Sotoma sitatxitimoni —itxa Xesosi.

Kākiti Sitatxi Auakani Maerekati Matakanapakani
(Mateo 11.20-24)

¹³ —Hīte Korasiī sitatxiti auakani inipitika atatsiitariko misirikaretxi. Hītepekana Petsáita sitatxiti auakani apaka atatsiitariko misirikaretxi, kotxi nota kamapekari posotiiretxi hīte sauaki, txamari !hítakanapari himaerekani. Ikara posotiiretxi Sitoō sitatxiti, Txiro sitatxiti pakini auaākamakako, kākiti iuaā auakani uatxakapokoikamani itakanapamarinako maerekati ikamakitina. Ninoa sako mata ieretakamanako, atapani iitoāna itakamanako, imaerekantina itakanapinina oerekinina. ¹⁴ Kākiti misiritiko ōti apokasaaki, Teoso misiritariko Txiro sitatxiti auakani, Sitoō sitatxiti auakani pakini, txamari iua apia misiritaiako hīte Petsáita sitatxiti auakani, hīte Korasiī sitatxiti auakani apaka. ¹⁵ Hītepekana Kapanaoō sitatxiti auakani apiarini hinireka hininiūa, txamari maerekani misiritikoātaā iuamonirako hōkapeēkako —itxa Xesosi.

¹⁶ Xesosi misākiretana imoianariakori:

—Hīte sākire kenakotakani kenakotari nota sākire apaka. Hīte mapakapakani !apakapano nota apaka. Nota mapakapakani !apakapari nota uaimoni iokanatakari apaka —itxana imoianariakori.

Setēta Pakini Kākiti Kanapiriini

¹⁷ Ninoa setēta pakini kākiti kanapiriā. Poxokonoka itxakatana.

—Apiananiri, maerekani matamatakoni apaka k̄pitari asākire, pite uākaā aiokanatakasaakina —itxarina Xesosi.

¹⁸ Ininiā Xesosi:

—Ari, nitikapekari Teoso patimari iokanatiniri Satanasi, okaratxirari patimari imēkokini atoko itxa. ¹⁹ Hīkenakota. Nota sikaposotiiretai hīte imini, kaxipiro pakini hīkatxaratini. Kona ioākai hīte. Amokaiakari Satanasi pataparari, iuaritika hīposota hīokanatiniri iua, kotxi nota sikataparatai hīte. ! Auari hīte karotakani. ²⁰ Hīpoxokoniūata, kotxi maerekani matamatakoni kamari hīpaniātakiti. Apia hīpoxokoniūatako, kotxi hīuāka Teoso tixine aātsopateē iōkatsopateēkaika iuaā hīsini ikapani —Xesosi txana ninoa.

Xesosi Iri

(Mateo 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Iuasaaki Erekar Matamatakoti kamapoxokonitari Xesosi, ininiā Xesosi misākiretari Teoso:

—Niri, pitixine auakani auīte pitxaua. Uai ikini itixiti auakani auīte apaka pitxaua. Peereikai pite, kotxi kimarorerini, iuikakanuia kona poereka pimarore. Poiāorini, miukakanuia poereka pimarore. Ari niri, ikara atoko pinireka. Ikara atoko papokaerekata —itxari iri.

²² Eereka imisākiretari kākiti:

—Niri sikapekano ikinika. Kākiti !imarotano nota Teoso ākiri nininiua. Nirinokara afāo imarotano nota. Apaka kākiti na atāo imarotari niri. Notanokara imarotari niri, kotxi iua ākiri nitxaua. Kākiti nirekiniāri imarotini niri, nota oerekari niri iuamoni —itxa Xesosi.

²³ Eereka Xesosi aua imoianariakorikata. Ninoanani aua iuakata. Imisākiretana:

—Teoso sikari erekari hītemoni, kotxi hīte atamatari nota kamakiti, hīte kenakotari nota sāpiretakiti. ²⁴ Nota sāpiretai hīte. Kitxakapirīka Teoso sākire

sāpiretakani, auñtetxiakori pakini kinirāo atamataka txari hñte atamatakiti, txamari ninoa !atamatarì. Ninoa nirekari hñte kenakotakiti ikenakotinina, txamari likenakotarina —Xesosi txari imoianariakori.

Kiki Karotakori Tiretakari

²⁵ Kiki Moisesi sākire oerekakari apoka Xesosimoni. Inirekamari Xesosi kerokiniri isākire.

—Koerekareri, kiripa nikama Teosokata ātipirika nauini ìkapani? —itxa.

²⁶ Ininiā Xesosi:

—Kiripa patatsopata Teoso aātsopateē? Pisāpiretano Teoso paniātakiti —itxari.

²⁷ Ininiā iua kiki apakapapireta:

—Teoso paniātaua: “Pitiretariko Apiananiri piTeosone, ikinipoko pinireēkitiā, ikini pākixinireē, ikini pitaparaxinireē, ikinipoko pixinikakitiā pakini.” Apaka Teoso paniātaua: “Piteka pitiretiniāua atokotxikana, pitiretariko āti,” itxa.

²⁸ —Atāopitikara papakapapiretano. Ikara pikaminiā, pauapika ātipirika Teosokata —itxa Xesosi.

²⁹ Txamari iua kiki !inirekari ikara atoko inakari ikamini, ininiā iua pimaāri Xesosi:

—Kiripa āti nitiretini ìkapani?

³⁰ Xesosi apakapapiretari, ia sāpirenatxi atāo inakari oerekiko isāpiretini:

—Kiki potorika Xerosareē. Inirekari Xerikoo sitatxitimoni isini. Ipixinipokoritì kiñtiririni mañkari iua. Iñtirikarina imāka, itii pakini, noropata, karota, itxarina. Mauākixiniretinoka itakanaparina iua kiki. ³¹ Iuasaaki sasetotxi iāpota iua kimaporitì. Iua atamatarì iua kiki karotakori, txamari !imaākatari. Iopiriāri, napa, ìkorape itxa. ³² Eereka kiki Arevii apika mekaniri, sasetotxiakori moianatakari apoka. Iua apaka atamatarì iua kiki karotakori, txamari iua sasetotxi atokokana !imaākatari. Iopiriāri, napa, ìkorape itxa. ³³ Eereka kiki Samaria tōpakiri iāpota iua kimaporitì. Iua apoka iuaā. Atamatarì iua kiki mañkapekori, ininiā iua amonñkari. ³⁴ Iuamoni isa. Arokari ikaro ipiniā. Ipitari ikaro iñtxiā. Mākatxi mataā iapirika itxari ikaro. Eereka òkitika itxari, ipira poho nopini taka itxari. Anikari kākiti imakiniātaā aikotimoni. Iuaā imoiaāri. ³⁵ Katimatinñkata isikari txineiro kaapokorimoni. Ipi ota pirata kamakori isika. “Nisipekako. Pite moiañriko ia kiki. Apikomoni-panika txineiro pinirekiniā ikieña ìkapani, nikanapiriñkasaaki niñkitxiti,” itxa Samariakiri, —itxa Xesosi Moisesi sākire oerekakarimoni.

³⁶ Xesosi pimaāri iua:

—Ipi āti kikiakori iāpota iua kimapori. Ìkiripa iua kiki kiñtiririni mañkakitì tiretakari? —itxa.

³⁷ Ininiā iua Moisesi sākire oerekakari:

—Ari, Samariakirinokara tiretari iua —itxa.

Ininiā Xesosi:

—Pisipe. Samariakiri kamakiti atoko inakari pikamako, kotxi iua tiretari āti.

Xesosi Motikaētarō Mata, Maria Pakini

³⁸ Xesosi imoianariakorikata sipeka. Apokana aapokotxiātaā. Iuaā sito Mata inakoro apakapana oaāpoko. ³⁹ Oñtarō Maria inakoro topāka Apiananiri takote isākire okenakotini ìkapani. ⁴⁰ Mata maerekaxiniretonoka otxa oparñka ito inini xika. Ininiā osari Xesosimoni.

—Apiananiri, nitaro topākanāta ereē. Notanani parñkuanāta. Pitemoni erekari atxiñti? Pipaniātaroko notakata nipokori okamini —otxa.

⁴¹ Ininiā Xesosi:

—Mata, Mata, maerekaxiniretonokai pitxa, kotxi piparika ito inini xika.
 42 Átinoka pikamini tükane ninireka. Maria mereëri ikara. Omereëri nota sákire okenakotini. Oa mereëkiti apiaerekata, ininiã Iniotokakaro oa nisákire okenakotini —itxa Xesosi.

11

Teoso Misákiretiko Pirena *(Mateo 6.5-15; 7.7-11)*

1 Áti õti Xesosi misákiretari Teoso. Ixipoka atoko átika imoianari txari:
 —Apiananiri, Xoão oerekari imoianariakori Teoso imisákiretinina. Iua atokokana poerekaua ate Teoso amisákiretini. Natokopa itxa Teoso amisákiretini?

2 Xesosi apakapapireta:

—Teoso himisákiretakasaaki, ia atoko hıtxako:

“Áiri, iaxiti auakari, ate nirekari piuãka paxitiko. Anirekari ikini itixiti auakani auıtetinii pite. Pite tixine pinireëkiti kamiko atokokana, anirekari pinireëkiti kamiko İkorapokoriti.

3 Nipokori ikiniõtika pisikauako.

4 Pimaxinikaretariko maerekati akamakiti. Maerekati atemoni kamakori amaxinikaretini atokokana, pimaxinikaretariko. Kona panikapeua aãtaerekatikomoni. Pisikakauako ate, maerekati sauaki aãuakasaaki.”
 İkara atoko hıtxako Teoso himisákiretini —itxa Xesosi.

5 Eereka Xesosi oerekana imoianariakori:

—Atxiiti apanıkanõka pisa pimoianari aapokomoni nipokori pamanaini İkapani. Ininiã pakiritari iua: “Nimoianari, ipi áti pakini komiri pisikano.

6 Naõkimanere iãpotakari uatxaika apoka naapoko. Natxinoka itxape. Nipokori !uari nisikiniri,” atxiiti pitxari iua.

7 —Atxiiti pimoianari iroko áki apakapapiretai: “!Pakirinãtapeno. Naapoko tore katoreri. Nota, namariteni apaka imakanãtape. !Niposota nõkitikiniua, nipokori nisikiniı.”

8 —Pimoianari itxaua iua, iuaritika atxiiti !inirekari õkitikiniua. Iuaıkana, iuaıkana pakiritiniãri pimoianari, iua õkitikapitikaua. İkini nipokoriti pinirekakiti isikaiko, iuaıkana imakini İkapani. Iua pimoianari na atoko itxa Teoso. 9 Ininiãkara pamanaãriko pinirekakiti, ininiã Teoso sikapitikai. Pinitariko pinirekakiti, ininiã papokapitikari. Pakiritariko Teoso, ininiã iua apakapapiretai. 10 Amanarauatakari apakapapitikari amanaãkiti. Nitarauatakari apokapitikari initakiti. Teoso akiritakari apakapapiretaãkapitika.

11 —Hıte irıtxiakori, hamariteni amanainiã komiri, kaikani hısikatana hamariteni? Ximaki amanainiãna, iminikani hısikatana hamariteni?

12 Patari naki amanainiãna, kaxipirokani hısikatana hamariteni? Konapitini.

13 Hıte maerekati kamakani hıtxaua, iuaritika himarotari erekari hamaritenimoni hısikini, ininiã hıri iaxiti auakari, erekarinani kamakari, iua sikapitikariko Erekari Matamatakoti hıtemoni hamanainiãri iua —itxa Xesosi.

Maerekani Matamatakoni Omitikiko *(Mateo 12.22-32; Marko 3.20-30)*

14 Áti õti Xesosi omitikari maerekati matamatakoti masákireti. Iua maerekati matamatakoti sipeka atoko, iua kiki mitxi maerekati matamatakoti auaiıtotakiti posotari iuaıkana isákirauatini. Kãkiti Xesosi kamakiti itakakani tsorıkaãna. 15 Átikaka ninoa txari:

—Satanasi, maerekani matamatakoni auıte, iuakara sikataparatarı Xesosi maerekani matamatakoni omitikini.

¹⁶ Apanakinipekana nirekari Xesosi kerokiniri, ininiã itxarina Xesosi:

—Takaõtxikari, Teoso posotiire poerekaua ate, aãtaminiri ikapani, Teoso iokanatinii ikorapokoriti aimarotini ikapani —itxarina.

¹⁷ Xesosi imarotari ninoa xinikanãtakiti, ininiã iua txana:

—Kãkiti tixine auakani, ninoakakarika inaiatakakiniãuana, ! apakata. Ixipokakakauana. Iua atokokana kãkiti aapokoã auakani inaiatakakiniãuana, ninoakakarika ixipokakakauana. ¹⁸ Iua atokokana Satanasi nitiriakori, ninoakakarika inaiatakakiniãuana, Satanasi tapara xipokako. Ikara atoko ininiã, kona atão hïte sãkire, nota iokanatinina Satanasi nitiriakori, maerekani matamatakoni, Satanasi taparaã. Ikara hïssãkire kona atãoni. ¹⁹ Hïte sãpiretano, maerekani matamatakoni Satanasi taparaã nomitika, ininiãkara kitaparaãpa hïte moianariakori omitikana maerekani matamatakoni? Ninoa omitikana maerekani matamatakoni Teoso taparaã, ininiã ninoakara oerekari !atão hïssãkire nota pirenã. ²⁰ Teoso posotiireẽ nomitikari maerekani matamatakoni. Ikara atoko ininiã, Teoso oerekai iua apokapeka hïtemoni hïauïte inini ikapani.

²¹ —Kiki pataparari ikeeko iposope inakari moiainiãri aapoko, kona kiïtirikikori itii. ²² Txamari ãti kiki apiataparata inaiatiniãri, iriãkata, ininiã anikapitikari kaapokori ikeeko. Mitxi iua kaapokori sãkire: “Nikeeko auiniã, kona kamakaxakikori nitii,” itxama, iuaritika kiki apiataparatakari ïtirïkari itii. Eereka imoianariakorimoni ixanakari tiitxi.

²³ —Notakata maparïkauatakani omanatano nota. Imamoianatakaniãno, nirekari nïparïka ixipokini —itxa Xesosi.

Maerekati Matamatakoti Kanapiriini Pirena

(Mateo 12.43-45)

²⁴ Iuaïkana Xesosi sãpirenauata:

—Maerekati matamatakoti omitikikosaaki, kãkiti itakanapakasaaki, isaãpota ãparaã makipakaniãtaã auiniãtaã initini ikapani. Imapókakaniãri, “Iuaïkana nikanapiriãko mitxi nauinimoni,” itxa. ²⁵ Iuaã apoka. Iua aapoko mitxi inakari iusaaki peereri. Oeretapeëkaika. ²⁶ Ininiã apana apikomoni setxi pakini maerekani matamatakoni, apia maerekanitakani. Ninoa ikinikana ïroaïtotari iua kiki. Iua ïtoã aua itxana. Iusaaki oitope maerekani matamatakoni misiritari iua kiki, ininiã apiata itsii inikoriã. Mitxipe ãtinoka maerekati matamatakoti paniãtari iua maerekati ikamini. Eereka oito paniãtari iua —itxa Xesosi.

²⁷ Xesosi sãkirauataka atoko, sito iuaã kãkiti sauaki auakaro txari Xesosi:

—Pite auãkïtakakaro, pite axitakakaro, poxokoniuaata, kotxi Teoso sikari erekari oamoni —otxa.

²⁸ Xesosi apakapapiretaro oa:

—Ari, inipitikara. Iuaritika Teoso sãkire kenakotakani, isãkire auïãkani, apia poxokoniuaatako, kotxi Teoso sikari apikomoni erekari ninoamoni —itxa Xesosi.

Xonasi Pirena

(Mateo 12.38-42; 16.1-4; Marko 8.11-13)

²⁹ Kaiãopokori kãkiti apokaãpota Xesosi takote. Iusaaki Xesosi txari:

—Kãkiti uatxarini !erekana. Hïte nirekari noerekiniï Teoso takaõtxikare, iposotiire. Konapitini. Kona noerekai hïte. Kitxakapiriãka Teoso sãkire sãpiretakari Xonasini inakori auakasaaki, Teoso kamari posotiiretxi. Ikara atoko inakari posotiiretxi Xonasini auakasaaki, iuaïkana ikamapanikariko. Iua posotiiretxi Teoso takaõtxikare itxapanikaua hïte ikapani. Iua takaõtxikarinoka Teoso takaõtxikare hïte ikapani. ³⁰ Kitxakapiriãka Nïnivi sitatxiti auakani imarotari Teoso iokanatiniri Xonasi ninoamoni. Iua

atokokana kākiti uatxa auakani imarotariko Teoso iokanatinino nota kākiti itari iaxitikiri ninoamoni.

³¹—Kitxakapirīka sito Sapaa auakani auīte sari ōtakoxiti auītetxi Saromāo inakorimoni imarore okenakotini ikapani. Kākiti misiritiko ōti apokasaaki, oa sito txitanako kākiti uatxa auakani, kotxi uatxa uai aua Apiatakari. Iua Saromāo auītetxi itxaua, iuaritika uatxa uai aua auītetxiakori auīte. Txamari kākiti uatxa auakani !nirekari ikenakotinirina nota sākire.

³²—Kākiti misiritiko ōti apokasaaki, kākiti Nīnivi sitatxiti auakani txitaiko hīte ikorasaaki auakani, kotxi ninoa kenakotari Xonasi sākire. Iuasaaki itakanaparina maerekati ikamakitina. Uatxa uai aua Apiatakari. Xonasi poiāoka. Hīte kenakotapekari nota sākire, txamari himaerekani !hītakanapa —itxa Xesosi.

Tirikapi Ītotxiākiri Pirena (Mateo 6.22-23)

³³ Iuaīkana Xesosi sāpirenauata:

—Kākiti iopotokakasaakiri tirikapi, itano itaka ikinimane ĩroākani atamarauatini ikapani. !Ikipatari tirikapi. !Iomaātari tirikapi kopiti āki.

³⁴ Poki tirikapi atoko itxa piīto ikapani. Poki ereka inakasaaki ipinikare aua pākixinireē. Poki maerekanisaaki, pākixinireē mapiāriko. ³⁵ Erepaniko. Atxiīti piuākatari ipinikare pākixinireē auini, txamari atxiīti ipiānoka auari pākixinireē. ³⁶ Ipinikarenoka pākixinireē auiniā, ipiā na xatiki auinii, tirikapi iopinikinii atoko itxa —itxa Xesosi.

Pariseoakori Maerekani (Mateo 23.1-36; Marko 12.37-40)

³⁷ Xesosi sākirauataka atoko pariseo aiataro Xesosi:

—Manipokota naapoko —itxari.

Ininiā Xesosi sari iuakata. Apokaāka atoko, iitopāka inipokotini ikapani.

³⁸ Iua pariseo tsorīkaānāta Xesosi marokauakotakaniāua inipokotini apisa, kotxi iuasaaki Xesosi ! ikamari Xoteo kiomanekorini oerekakiti iaōka.

³⁹ Ininiā Xesosi:

—Hīte pariseoakori arokari hīto, txamari hākixinire patxikopiīri, kotxi maerekatnoka hīkama. Kapotxinaniri hītxaua. Iākoanatxi inopininoka arokiko atoko hītxa. Pirato inopininoka arokiko atoko hītxa. ⁴⁰ !Kiīkitei hīte, Teoso hīto kamakari kamari hākixinire apaka. ⁴¹ Iākoanatxi āki auakari iāriā hīsikako matxineirotenimoni. Hīpratone āki auakari nipokori hīsikako matxineirotenimoni. Hītiretariko apanakini. Ikara atoko hīkaminia, Teoso atamatari hākixinire ereka inini.

⁴² —Hīte pariseoakori misiritaākako. Hīte sikari ipixini hītakare kīkio auakari Teosomoni Moisesi paniātakiti iaōka. Apikōmoni hīkama, kotxi ipixini takari kanaua āki hītakakiti apaka hīsika Teosomoni, oteraā, seporīa hīsika. Erekapitikamari hīte sikakiti Teosomoni, txamari himisirienetari kākiti. Teoso ! hītireta. Erekaru ipixini hīti hīsikiniri Teoso. Iuatikana erekari atāo hīkaminari kākiti. Erekaru atāo hītiretiniri Teoso.

⁴³ —Hīte pariseoakori misiritaākako. Hīte potxitari hītopākini kākiti apisatoō, aiko āki Xoteo apotiīniātaūa kākiti atamatiniī ikapaninoka. Nipokori sikaretikoāta hīuakasaaki, hīte apokaerekatari kākityipokoni paxitini hīte koerekareri hininiāua.

⁴⁴ —Hīte pariseoakori misiritaākako. Akauari matakaōtxiākotu atoko hītxa. Iua nopini kākiti napa imimarotakoniā, kotxi hīto peerekari, txamari hākixinire !erekari. Akauari āki arakakari atoko itxa hākixinire —itxa Xesosi.

Moisesi Paniātakiti Oereēkani Maerekani

⁴⁵ Ikara sākiretxiti kiki Moisesi paniātakiti oereēkari kenakotakasaaki, omanākarauata. Itxari Xesosi:

—Koerekareri, ikara atoko pisākirauatiñā, ate apaka “maerekati kamakani” pitxataua ate —itxari.

⁴⁶ Ininiā Xesosi:

—Hīte Moisesi paniātakiti oereēkanii hītekanerako misiritaākako. Hīte paniātari kākiti hīteka paniātakiti ikaminina. Ninoa ! iposotari ikinika hīpaniātakiti ikaminina. Iminani ninoa porikiā hītakini atoko hīkamanāta hīte. ! Iposotarina anikinirina. Hīte apaka ! hīkamari hīteka paniātakiti.

⁴⁷ Hīte misiritaākako. Hīte kamari takaōtxikari peereri Teoso sākire sāpiretakanini ikatikoātaā hītakini. Txamari hīte atokiriakorinikara okapena ninoa Teoso sākire sāpiretakanini. ⁴⁸ Iuaritika hīte sāpiretari ikinimane hāpokaerekatiniri hīte atokiriakorini kamakiti. Txamari ninoara okana Teoso sākire sāpiretakanini. Hītera takari takaōtxikari peereri ninoa Teoso sākire sāpiretakanini akauariātaā, ininiā kākiti uākatari hīpaxitinina ninoani, txamari !hīkamari ninoani paniātakiti.

⁴⁹ —Paimatireri Teoso, kotxi mitxipe imarotari ninoa kamakiti tīkane. Mitxipe iua txari: “Nota iokanatanako nisākire sāpiretakani, niokanapirena aniākani pakini ninoamoni, txamari ninoa okapanikana apanakini. Imisir-itapanikana apanakini,” itxa Teoso. ⁵⁰ Kākiti uatxa auakani misiritaākako, Teoso sākire sāpiretakanini okiko xika. Teoso itixi ikamakasaakipeka ipotorika Teoso sākire sāpiretakani okiko. ⁵¹ Merepitipanika Apeo inakori okapeēka. Eereka apanakini okaāpotapeēka. Imapotōkire okakori Sakaria inakori. Teosomoni sikakori takikoātaā takote, Teoso Auini Pakitaātaā takote apaka, iuaā okapeēka Sakaria. Inipitikara nota sāpiretai hīte, uatxa auakani misiritaākako ninoa Teoso sākire sāpiretakani okiko xika.

⁵² —Hīte Moisesi paniātakiti oereēkani misiritaākako. Hīte kipatari atāo inakari Teoso iokanapirena. Hīte apaka !auikari ikara. !Hāuiritari apanakini auikiniri —itxa Xesosi.

⁵³ Ikara Xesosi sākire xika, Moisesi paniātakiti oereēkani, pariseoakori pakini tsoata, Xesosi omanatinina. Ātipirika ipimañānapikarina Xesosi.

⁵⁴ Inirekarina Xesosi kerokiniri isākire, imaīkiko ikapani.

12

Kipatakori !Auari (Mateo 10.26-27)

¹ Kākitipokoni apotiitaua kinapokopeka, ininiā ikatxarakititakakauana. Iuaasaaki Xesosi merepanika otākikana imoianariakori:

—Erepaniko pariseoakori sākire. Pamonoñoniri isākirena, kotxi ! ikamarina isākirena iaōka. Ikara imaerekanina kipataua pāo tireēkari pani koketakori atoko itxaua. Eereka imarotaāka imaerekanii. ² Ikinika seretakori oerekaākako. Ikinika kipatakori imarotaākako. ³ Ininiā ipiāpokoā pisāpiretakiti, pokamara imarotaākako. Aapokotxi katoreri āki pimaasakapiretakiti aapokotxi nopini akiritaākako iknimane imarotiniri ikapani.

Kipa Apīka? (Mateo 10.28-31)

⁴ —Nimoianariakori nōtākikapanikai hīte. !Hīpīkapiri hīte okakani tīkane. Hītonanira iposotana okinina. Hīxinire ! iposotana okinina. ⁵ Nisāpiretai hīpīkakiti tīkane. Teosora hīpīkako. Iuara posotari hīito okini, eereka iposotari iokanatinii maerekani misiritikoātaā. Ari, iuara hīpīkako.

6 —Kiripa ipi ipi āti pakini kotipiriki karone? Poiāonoka txineiro, ota ipinoka. Iuaritika Teoso ! imaxinīkaretari ātika kotipiriki. 7 Kipakinipa piāko pikiiā auakari aua? !Pimarotari. Teoso imarotapitikari, kotxi iteene inīkatai, ininiākara !hīpīkarauatape. Kotipiriki īki poiāo, iuaritika Teoso tiretari kotipiriki. Kaiāopokori kotipiriki auiniā, iuaritika hīte īki apiata, ininiā Teoso tiretapitikai hīte —itxa Xesosi.

Xesosi Nakitiakori

(Mateo 10.32-33; 12.31-32; 10.19-20)

8 Xesosi sāpirenauatapanika:

—Apikomoni nisāpiretai. Kākiti ikinimanemoni: “Xesosi nakiti nitxaua nota,” inakari, iua atokokana nota hītari iaxitikiri txako Teoso nitiriakorimoni: “Nota nakitipitikara iua,” nitxako. 9 Kākiti ikinimanemoni: “Xesosi nakiti !nitxaua nota,” inakari, iua atokokana nota hītari iaxitikiri txako Teoso nitiriakorimoni: “Kona nota nakitini iua,” nitxako.

10 —Kākiti misākirepiretiniāno nota hītari iaxitikiri, eereka amanainiāri Teoso ikara imaerekani imakatzakini, ininiā Teoso makatzakapitikari. Kākiti misākirepiretiniāri Erekarī Matamatakoti, ! kimakatzakikori ikara maerekati ikamakiti.

11 —Hanikikosaaki aiko Xoteo apotiitiniātaūa hāpoitikoā, hanikikosaaki auītetxiakorimoni hāpoitikoā, mitxi !hīxinikapiri hīte apoitakani hāpakapapiretini. Maerekaxiniretinoka ! hītxape. 12 Iuaaaki ninoa apoitakasaakii, Erekarī Matamatakoti sāpiretaiko hīte hāpakapapiretini īkapani —itxa Xesosi sākire.

Kiki Katxineiroteri Mīikiteti

13 Kiki kākutipokoni sauaki misākiretari Xesosi:

—Koerekareri, pipaniātari nitari sikinino nota ipixini āirini tii ipīkasaaki itakanapakiti —itxa.

14 Ininiā Xesosi:

—Naōkimanere, kona nota parīkani pirini tii nixanakini —itxa Xesosi.

15 Ininiā Xesosi misākiretana ikinimane:

—Erepaniko. ! Erekarī tiitxi iteene pinirekini. Kapotxinani ! hītxape. Itomaneri tiitxi !itxīkitakai okanani pauini —itxa Xesosi.

16 Ininiā Xesosi sāpiretari ia sāpirenatxi atāo inakari oerekiko:

—Kiki katxineiroteri aua kikiō mitari. Itakare peerekari, kaiāopokori.

17 Ixinikaxitita ākixinireē: “Nāpa ninīkatari nikiena? Nikiena nīkatikoātaā xapitiki. !Apakata itomaneri nikiena īkapani. Kipa nikama? 18 Ari, nimarotari nikamakiti tīkane. Nōtikariko nikiena nīkatikoātaā. Iuaīkana nikamari āti mitari. Iuaī ikinika nikiena, nitii apaka ninīkata. 19 Eereka notaka nitxauako: ‘Peerekano nota. Kaiāopokori nikiena. Kaiāopokori nitii. Apakatapitikako kaiāopokori anokanani īkapani. Ininiā !niparīkauataika. Ninipokotako, niātako, nipoxokoniuatako nitxako,’ ” itxa iua kiki. 20 Txamari Teoso misākiretari iua: “Kīkīteite pite. Uatxa ia īkanōkati pipinako, ininiā kipa apakapatari ikinipoko pikiena, pitii apaka?” itxa Teoso.

21 —Ikara atoko itxa kākiti tiitxinoka xinikakari, Teoso maxinikati —itxa Xesosi ikara sākiretixi ixipokini.

Teoso Nīkatiniua Ate

(Mateo 6.25-34)

22 Ininiā Xesosi misākiretari imoianariakori:

—Ininiākara nota sāpiretai hīte, maerekaxiniretinoka ! hītxape, hiniākiti nire, mākatxi hīretaākiti nire. 23 Nipokori, mākatxi pakininoka kona txīkitakari pauini ereka inini. Nipokori, mākatxi pakini poiāoka. 24 Hātamarari kotipiriki. Ninoa !itakarauata. !Amarina ikiena. !Ipotetarina ikiena. Iuaritika Teoso sikakienatana ninoa. Teoso nīkatiniāri kotipiriki, inīkatapitikai hīte

apaka. Híte ìki apiata. ²⁵ Kinirepa maerekaxiniretinoka pitxa? Pimaerekaxinirene !itxìkitakai apikomoni àti oara pauini. ²⁶ Pimaerekaxinirene kona txìkitakai axapitiki apikomoni pauini, ininiã kinirepa maerekaxiniretika pitxa?

²⁷ —Aãui pixinikako. Kona aãui parìkauata. !Ikamari imãka, iuaritika aãui peereri. Kìtxakapirìka auìttxi Saromão inakori, iteene katiiri itxaua. Kaiãori imãka ereri, iuaritika apia ereri ikinika aãui. ²⁸ Aãui !okanani aua. Uatxa aua. Katana ikatikata iotikaãka. Iuaritika Teoso nìkatarì aãui. Ininiã apiata inìkatarì híte. Ikamamãkatapitikai. Poiãonoka híte aukari Teoso sãkire. !Kara xika maerekaxiniretinoka hìtxa. ²⁹ Ininiãkara maerekaxiniretinoka !hìtxape. !Hìxinikanãtapiri nipokori mauakanisaaki, iãriã mauakanisaaki. ³⁰ Kãkiti Teoso sãkire mauiaãkani ikiniõtika maerekaxiniretinoka itxana imãkana ixinikinina xika, inipokore ixinikinina xika. Hìri imarotari himãka hinirekini, hìkiena hinirekini. ³¹ Merepitipanika pinirekariko Teoso piauíte ininiãua. Iua nireëkiti pikamako, ininiã, himãka, hìkiena apaka Teoso sikaiko híte —itxa Xesosi sãkire.

Hìparìka Ìki Nìkatiko (Mateo 6.19-21)

³² —Ininiã híte ninakitiakori ! hìpìkarauatape, kotxi hìri apokaerekatari isikinii ikinipoko erekari iua auìttxi ininiãtaãuakiri. ³³ Ikinika hìtii hìvètxitako. Txineiro hìsikako matxineirotenimonì. Ikara atoko hìkaminiã, hìparìka ìki auapitika Teoso tixine. Iuaã hìparìka ìki !ixipoka. Kìtiriri !itirìkari. Kìiriki !inikari. Iuaã hinìkatariko hìparìka ìki. ³⁴ Erekari hìparìka ìki Teoso tixine auiniã, ininiãkara iuaã pixinikapika. Iuaã pinirekari pauini —itxa Xesosi.

Nitiritxi Erekarini

³⁵ Xesosi sãpirenauatapanika:
—Himerekako, kamãka hìtxako. Tirikapi hìopotokakako. Iposope hìtxako nìparìka hìkamini !kapani. ³⁶ Nitiritxi ipatrãotena iãtapakani atoko hìtxako. Ipatrãotena sari !tanorouatakari kiiiniritemonì. Initiriakori iãtapari !kanapirìini. Apokasaaki, akiritakasaaki, pakoteri initiriakori matakakari itore ipatrãotena !roini !kapani. Ninoã nitiritxi atoko hìtxako. ³⁷ Patrão apokasaaki initiriakori merekapanika inakasaaki, iãtapanãtakasaakiri iua, ininiãkara erekapitikari. Himarotatari patrão kamakiti? Iua ieretakari imãka iparìkauatini !kapani. Ipaniãtana ninoã topãkini. Eereka isikakienatana initiriakori. ³⁸ Erekapitikari ipatrãotena apokasaaki imirekiniãna. Atxiiti apanìkanõka apoka ipatrãotena. Atxiiti imaropirìkata apoka ipatrãotena, iuaritika iposope itxana, ininiã erekapitikari.

³⁹ —Hìxinikari ia. Kaapokori imarotaãkamariko kiiitiriri apokini, !auritamariko iua aapoko !roini itii !tirìkini !kapani. ⁴⁰ Hítepekana, híte apaka iposope hìtxako, kotxi nota hìtari iaxitiki kanapiriãko. Iuaasaaki, “!Apoka uatxa,” hinakasaaki, iua õtipitika nota kanapiriã uai —itxa Xesosi.

Nitiritxi Erekarì, Nitiritxi Maerekati Pakini (Mateo 24.45-51)

⁴¹ Petro misãkiretari Xesosi:
—Apiananiri, ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko pisãpiretakiti, atenani poerekini !kapanikani? Ikinimane poerekini !kapanikani ikara pisãpireta? —itxa Petro Xesosimoni.

⁴² Ininiã Xesosi:
—Nitiritxi kimaroreri ipatrãote paniãtakiti kamakari ia atoko itxako. Iuara apanakini nitiritxi auíte itxaua. Iuara sikakienatana apanakini nitiritxi

nipokotiko manapi. ⁴³ Nitiritxi ipatrāote paniātakiti iaōka kamakari pox-okoniuata ipatrāote apokasaaki, kotxi ipatrāote paniātakiti iaōka ikama. ⁴⁴ Ipatrāote auiritariko iua ikinika itii, aapoko, ikikiote pakini inīkatini.

⁴⁵ —Txamari atxiiti āti patrāo nitiri !inirekari ipatrāote paniātakiti iaōka ikamini, ipatrāote auapokotini xika. Atxiiti inoropatari apanakini ipatrāote nitiriakori, apanakini ipatrāote niteroakoro apaka. Atxiiti inipokota, kapoāro iāta, ipoāta. ⁴⁶ Ipatrāote apoka initiri mimarotakanisaaki, ininiākara initiri !iposopanika ipatrāote apakapini. Ikara xika ipatrāote misiritari iua. Eereka iokanatarari iua Teoso sākire mauīakani misiritikoāta.

⁴⁷ —Nitiritxi ipatrāote nireēkiti imarotakari makamakaniāri ipatrāote paniātakiti iposope inini ikapani, ixirokitataākako aāpitsaā. ⁴⁸ Nitiritxi ipatrāote nireēkiti mimarotakati kaminiāri maerekati, ixirokitataākako, txamari poiāonoka. Teoso sikari parīkatxi, imaroretxi pakini kākitemoni. Kaiāopokori parīkatxi, kaiāopokori imaroretxi isikiniāi pitemoni, ininiā Teoso nirekari pite iteene parīkauatini iua ikapani. Apikomoni parīkatxi, apikomoni imaroretxi isikiniāi pitemoni, ininiā Teoso nirekari pite apiata piparīkauatini iua ikapani —itxa Xesosi sākire.

Neenamtxi Xesosi Sākire Auikiko Xika (Mateo 10.34-36)

⁴⁹ Xesosi sākirauatapanika:

—Teoso misiritariko kākiti imaerekani xika. Xamina tirinini atoko itxa kākiti misiritiko. Ia itixi napoka ikara xamina tirinini nitxikitakini ikapani. Ninirekari ikara niparīka nixipokini. ⁵⁰ Nota atatsiirauatako. !Erekax-inireno. Ninirekakari natatsiirauatini katima xipokaka inini. ⁵¹ Kona neenamtxi niotokakini ikapanini napoka ikorapokoriti. Nota sākire auikiko xika neenamtxi auapitikako. ⁵² Aapokotxi āki auakani sīko. Atxiiti ipi āti pakini naiatarari ipi, atxiiti ipi naiatarari ipi āti pakini, nota sākire auikiko xika. ⁵³ Irītxiakori omanatana ninoa ākiri nota sākire auikiko xika. Ninoa ākiri omanatana iriakori. Inorotxiakoro omanatana ninoa ākero. Ninoa ākero omanatana inoroakoro. Imakirotxiakoro omanatana otiiroakoro. Oti-roakoro omanatana oimakiroakoro nota sākire auikiko xika —itxa Xesosi sākire.

Iaxiti Imarotiko (Mateo 16.1-4)

⁵⁴ Xesosi iuaīkana misākiretari kākiti:

—Atokatxi ereēkokinimoni ipiākaāpotakasaaki, “Āparaānapani,” hītxa. Ari, ikipapitikako. ⁵⁵ Ītima ikiitaā ikari apokasaaki ikorapokoriti, hīte: “Kamoīpani,” hītxa. Ari, kapatakapitikariko. ⁵⁶ Kamisirienererini hītxaua. Hātamatarari iax-iti, itixi pakini, ininiā himarotapitikari āparaā, kamoī pakini. Kinirepa kona hātamataro nota? Kinirepa kona hīkenakotarari nisākire Teoso kamaenetakiti himarotini ikapani? —itxa Xesosi sākire.

Pimisiritiko Mereēkarimoni Pimasikani Īkapani (Mateo 5.25-26)

⁵⁷ —Kinirepa hīteka na xinikari atāo inakari hīkamini tīkane? ⁵⁸ Maerekati pikamakasaaki, āti nirekari anikini pimisiritiko mereēkarimoni. Iua anikini apisapanika, pisākiraauata iuakata atāo pikamini ikapani, ininiā iua !anikaikai pimisiritiko mereēkarimoni. Pimamisākiretakaniāri, iua anikaiko pimisiritiko mereēkarimoni. Eereka pimisiritiko mereēkari sikaiko sotatomoni. Eereka sotato takai kateia āki. ⁵⁹ Atāo nisāpiretai, kona posipikari kateia ikinika pimisiritiko mereēkari paniātakiti pimīikitxitanisaaki —itxa Xesosi.

13

Himatakanapakaniāri Himaerekani, Hīpinako

¹ Xesosi sākirauatakasaaki, kākiti iuaā auakani sāpiretari iua Kariréia auakani okiko pirena. Ninoa Teoso misākiretiko aikotiā auakasaaki, ninoa okari ipirana imaerekanina Teoso makatxakini ĩkapani. Ininiā iuaasaaki Pirato sotatone apoka iuaā. Iuaasaaki ninoa okana. ² Xesosi imarotari kākiti ākixinire xiniākiti. Ininiā ia atoko itxa:

—Hīte uākatari ninoa Kariréia auakani maerekani apiata. Ininiā, “Ikara atoko inapeēkana ninoani,” hītxa. ³ Konapitini. Nota sāpiretai hīte, himaerekani himatakanapakanisaaki, hīpinako ninoa atokokana hinaākako —itxa Xesosi.

⁴ Ininiā Xesosi sāpiretana ninoa apanakini ipinini pirena:

—Xerosareē au Siroee inakori apokotxiti. Iua aapokotxi ĩtanori irika. Irikasaaki, tesoito kikiakorini ipīpe. Hīte uākatana iuaā auakani apia maerekani itxauana? ⁵ Konapitini. Hītekanera himaerekani himatakanapakanisaaki, ninoa atokokanera hīpina —itxa Xesosi.

Piko Mīna Mariti Pirena

⁶ Ininiā Xesosi sāpiretari āti sāpirenatxi atāo inakari oerekiko:

—Aua kiki. Initirikata isari ikikiote atini ĩkapani. Iuaātaā au amātiiri piko inakori mīna. Iuaā apokasaaki, maritoka otxa itakare. ⁷ Ininiā itxari: “Ipikanani ātikanani pakini ninapiima. !Kariro. Ininiā erekari otokiko, kotxi kona oĩriuata. Ininiā kona erekari uai okaikotini, kotxi oxipokari takari kiena kipatxi āki auakari,” itxari initiri. ⁸ Ininiā initiri: “Kona pitokapero. Nota oeretariko opatapi. Āti kipatxi erekari patari tikakata nitakapatapitaroko. ⁹ Ātikanani inakasaakiaua karipeka oniniā, ereē oāua. Erekari okaikotini. Omĩriuatakanisaaki, iuaasaaki erekapekari otokiko,” itxa initiri —itxa Xesosi.

Tomatiko Ōtisaaki Xesosi Makananitinĩro Sito

¹⁰ Tomatiko ōtisaaki Xesosi auari aiko Xoteo apotiitiniātaāua. ¹¹ Iuaasaaki sito apoka. Tesoito anokananipeka ina amianaretakaro. Ia atoko otxa amianareta. Okomīkaāpota, kotxi maerekati matamatakoti amianari kamakari ĩroaĩtotaro. Kona oposota oōkitikaĩtotiniāua. ¹² Xesosi atamatakasaakiro, itxaro:

—Sito, erekapitikaiko uatxa —itxaro.

¹³ Ininiā itakari iuako onopini. Iuaasaakipeka oōkitikaĩtotaua. Ininiā iuaasaaki otxa:

—Peerekari Teoso. Erekari imakinika ikamakiti —otxa.

¹⁴ Iuaasaakipeka Xoteo apotiitiniātaāua aikotiā auakani auīte naiataua, kotxi tomatiko ōtisaaki Xesosi makananitaro amianatakaro. Ininiā iua txitari kākiti:

—Auari seisi pakini ōti kākiti parĩkauatini ĩkapani. Ininiā ĩkora seisi ōti hina iua makananitinĩ ĩkapani. Kona hinape tomatiko ōti erekapeka hītxĩkitakiko ĩkapani —itxana.

¹⁵ Ininiā Xesosi txari iua:

—Hīsākire atxĩti erekari, txamari kona hīkamari hīsākire iaōka. Tomatiko ōtisaaki hīte turetari hīpiraakori, kotxi hanikari hīpiraakori, kema auīte iaāmoni āparaā iātinina ĩkapani. ¹⁶ Oia sito Apraōni apika mekaniro otxaua. Satañasi kamaamianaretaro oa tesoito anokananipeka. Iaōpe. Apakatapitika tomatiko ōtisaaki nitiretinĩro oa, nimakananitinĩro oa —itxa Xesosi.

¹⁷ Xesosi apakapapiretakasaakina, imokaiakariakori pētauata. Iuasaaki apanakini iuaā auakani poxokoniuaata, kotxi imarotarina erekari Xesosi kamakiti.

Mostata Pirena

(*Mateo 13.31-32; Marko 4.30-32*)

¹⁸ Ininiā Xesosi pimaāna:

—Natokopa itxa Teoso auītetxi ininiāua? Kiātokopa itxa axinikiniri?

¹⁹ Teoso auītetxi ininiāua mostata iki atoko itxa. Kiki takaro mostata ikikioteē. Oa aneē. Mitape onakasaaki kotipiriki kamari ikoa okatiā. Ikara atoko itxa Teoso auītetxi ininiua —itxa Xesosi.

Merepanika poiāo kākiti auītetari Teoso. Eereka kaiāopokori kākiti auītetari iua. Txamari iuasaaki Satanasi apoka ninoamoni kotipiriki apokini atokokana.

Pāo Tirekakari Pirena

(*Mateo 13.33*)

²⁰ Iuaīkana Xesosi pimaāna:

—Natokopa itxa ĩkorapokoriti Teoso auītetxi ininiāua? ²¹ Ia atokokana itxa: Sito kosekari pāo tirekakari pani. Okoketari axapiti pāo tirekakari pani kaiāopokori triko panikata, āparaākata. Eereka ikinika ipē tirekaāpota otxa.

Axapitiri Ironakikoātaā

(*Mateo 7.13-14, 21-23*)

²² Ikara inaka atoko Xesosi potorika Xerosareē sitatxiti isini ĩkapani. Isaāpotakasaaki, isāpiretari Teoso sākire. Isāpiretari āti sitatxitiā, āti aapokotxitiā, āti sitatxitiā, itxaāpota isāpiretiniri Teoso sākire kākitimoni.

²³ Oerekarauanātakasaaki, kiki pimaāri:

—Niauīte, poiāokani satako Teoso auiniātaā?

²⁴ Ininiā Xesosi apakapapiretari:

—Teoso tixine ĩronakikoātaā axapitiri. Hinirekariko iuaā hīroini. Kaiāopokori kākiti nirekari ĩroinina. Txamari, !iposotarina. ²⁵ Kaapokori totiniri aapoko tore atoko itxa. Itotakasaakiri, kākiti iporikiti aritari itore: “Pimataakariko itore ate ĩkapani.” Iuasaaki iua kaapokori txako: “Kona nimarotai hīte,” itxanako ninoamoni. ²⁶ Ininiā ninoa: “Ate nipokota pitekata. Sitatxi ate auiniātaā pauakasaaki, pitekara oerekaua,” itxanako ninoa. ²⁷ Ininiā iuaīkana itxako ninoamoni: “!Nimarotai hīte. Namonipa hāua hīte? Hīsipiniikaua. Imakinika hīkamakiti !erekari.”

²⁸ —Hātamatakasaakina Apraāo, Isaki, Xakoo, ikinimane Teoso sākire sāpiretakani pakini Teoso auītetxi ininiātaāua, iuasaaki hītxiapatapitikako. Apanakini ĩroāpeka. Txama hītenoka kaikotape iporikiti himaerekani xika.

²⁹ Teoso auītetxi ininiātaāua apokako kaiāopokori kākiti, ikini itixiti ĩkani. Atokatxi pokĩkinimoni ĩkani, atokatxi ereēkokinimoni ĩkani, atokatxi pokĩkini sanaremoni ĩkani, atokatxi pokĩkini kikomoni ĩkani pakini apokako Teoso kiiniritimoni. ³⁰ Merepitipanika Xoteoakori kenakotari Teoso sākire, txamari !imaākatari. Eereka Xoteo minakaniua kenakotari Teoso sākire, ininiā auikarina. Ininiā Xoteo minakaniua apokako Teoso auītetxi ininiātaāua Xoteoakori apokini apisa —itxa Xesosi sākire.

Xesosi Tiretari Xerosareē Auakani

(*Mateo 23.37-39*)

³¹ ĩkarasaakipeka ātikaka pariseoakori apoka. Itxarina Xesosi:

—Pisipiniikaua, kotxi Erotxi okaenetai —itxarina.

³² Ininiā Xesosi apakapapiretana:

—Hisa iuamoni. Hítxariko iua aripa kamisirienereri: “Nota omítikari maerekati matamatakoti, apaka amianatakani erekapeka nitxíkitaka. Uatxa, katana pakini nipaříkauatoko. Ipi áti ótisaaki nixipokariko nipaříka íkorapokoriti.” Ikara atoko hítxariko iua. ³³ Ininiã uatxa nipaříkauatoko. Katana nipaříkauatoko. Ininiã katana eereka nisa Xerosareémoni, kotxi átiãtaã Teoso sákire sápiretakani okikoãtaã !auari. Xerosareënanira ninoa ipina. Ininiã nota sako iuaã.

³⁴—Xerosareë auakanii, Xerosareë auakanii, híte okapekana Teoso sákire sápiretakani. Kai soroã híkiporonakana ninoa hítemoni Teoso iokanatakini. Kaiókatani ninirekamari niníkatinií, patari oimiakori omíkita patapi otakini atokokana nitxanakamaiko híte. Txamari !háuiritano nota níkatinií. ³⁵ Ikara atoko inakari xika haãpoko asikaãkako. Teoso !auaika hítekata. Nisápiretai. Ia óti hátamatano, eereka !hámataikano. “Teoso takari erekari uaimoni íkarimoni, Apiananiri posotiireë íkarimoni,” hinakasaaki, uusaakinanirako hátamatanoko nota —itxa Xesosi.

14

Xesosi Erekapeka Txíkitakari Amianatakari

¹ Tomatiko ótisaaki Xesosi sari pariseokori auítemoni, iuakata inipokotini íkapani. Iuaã auakani mixinitari iua apoítinirina íkapani. ² Iuusaakipeka apoka kiki amianatakari. Ikanoke, itapike, imakinika ananaítota. Iua apoka Xesosimoni. ³ Ininiã Xesosi pimaãna Moisesini sákire oerekakani, pariseokori pakini. Ipimaãna:

—Erekari atxiíti tomatiko ótisaaki amianatakari erekapeka nitxíkitakini? —itxa Xesosi.

⁴ Ininiã ninoa tsoríkaãnáta. !Apakapapiretarina. Ininiã iusaaki Xesosi erekapeka txíkitakari iua amianatakari.

—Písipeka paapokomoni —itxa Xesosi.

⁵ Eereka ipimaãna pariseokori:

—Hípira kema auíte, hípira poho apaka aariko áki irikiniã tomatiko ótisaaki, iusaaki himaktxakatarí? Ari, himaktxakapítikari hípira tomatiko ótisaaki. Ininiã kinirepa kona hinirekatari erekari níkamini tomatiko ótisaaki? —itxa Xesosi.

⁶ Txamari kona ninoa apakapapiretari, kotxi atão Xesosi sákire.

Kiiniri Kamakari Pirena

⁷ Iusaaki Xesosi itikana kãkiti. Apanakini mereëri kãkiti apiatakari takote hítopãkini. Ininiã isápiretari ia sápirenatxi atão inakari oerekiko.

⁸ Kãkiti ítaniriuatini kiiniriti pirena isápireta:

—Kiiniriã hísikasaaki, kona himereëpiri kãkiti apiatakari topãkiniãtaã híitopãkini, kotxi atxiíti eereka kemaítxitakori apiatakari apoka. ⁹ Ininiã iua apiatakari apokasaaki, kãkiiniriteri txaike pífe: “Íkiriã píitopãka. Ia kiki topãka nota takote.” Iusaaki pípétauata. Ininiã pitakanapari iuaã. Maparapeka apanakinikata topãka pitxa. ¹⁰ Kiiniriã hísikasaaki, apanakinikata híitopãka. Ikara atoko ininiã, kãkiiniriteri akiritai: “Nitari uaimoni pina. Píitopãka uai. Uaira erekari.” Ikara atoko pininiã, apanakini iuaã auakani imarotariko pite apiatakari pininiãua. ¹¹ Átikaka kãkiti txari: “Nota apiari nitxaua.” Txamari Teoso txariko: “Poiãori itxaua.” Átipekana txari: “Nota poiãori nitxaua.” Txamari Teoso txariko: “Iua apiari itxaua.”

¹² Xesosi txari ikemaítxitakari:

—Kiiniri pikamakasaaki, kona pikemaítxitapiri pinirimane, pitariakori, paókimaneri, paapoko takote auakani, katzineiroteni pakini, ninoa iuaíkana kemaítxitinií pite íkapani. Ininiã ikara atoko ninoa íkitxitai. ¹³ Apiaerekata

kiiniri pikamakasaaki, pikemaïtxitari kãkiti minakati mauakiniti, mokirini, matïpokotakati pakini. ¹⁴ Ikara atoko pininiã, Teoso sikari erekari pitemoni, kotxi ninoa !iposotari kiiniri ikaminina, iuaritika kãkiti erekarini iuaïkana ôkitikasaakia, iusaaki Teoso ïkitxitaiko pite —itxa Xesosi sãkire.

Kiiniri Mitari Pirena

(Mateo 22.1-14)

¹⁵ Ininiã äti Xesosikata nipokotakari kenakotari ikara Xesosi sãkire. Ininiã iua txari:

—Teoso auïtetxi ininiãtaãua sikani nipokotako iuaã. Ininiã iusaaki Teoso sikapoxokonitana —itxari.

¹⁶ Ininiã Xesosi apakapireta. Ia atoko itxa:

—Kiki kiiniri kamakari kemaïtxitari itomaneri kãkiti. ¹⁷ Nipokori iposopeka inakasaaki, iokanatari initiri ikemaïtxitakinimoni: “Masa kiinirimoni. Iposopekari imakinika nipokori,” itxa.

¹⁸ —Txamari ikemaïtxitakini kamari äti sãkiretxi kiinirimoni imasikanina ïkapani. Ininiã kemaïtxitakori txari: “Nota amotari itixi. Iua ninireka natini. Ininiã !niposotari nisini kiiniriã,” itxa.

¹⁹ —Ininiã äti: “Nota amotari tesi kema auïte parïkauatakani. Ininiã nota sari ninoamoni. Ninireka nimarotini ninoa parïka. Pauiritano nisini ninoamoni,” itxa.

²⁰ —Ätipekana: “Nota ïtanorouatape. Nïtanoro auano nota. Ininiã kona niposota nisini pikiiniritemoni,” itxa.

²¹ —Ininiã initiri kanapiriã iauïtemoni. Ikinipoko ikemaïtxitakini sãkire isãpireta iuamoni. Ininiã iusaaki iua auïtetxi naiataua. Ininiã ipaniãtari initiri: “Sitatxi auakari kimaporitiã pisa. Katima pitxako. Piminana kãkiti minakati mauakini, matïpokotakani, mokirini pakini pimina,” itxari. ²² Ininiã katimaritika ikamari ikinika auïtetxi paniãtakiti. “Nikamapekari ikinika pipaniãtakiti, txamari auapanika nipokori. Apakatapanika kãkiti nikini ïkapani,” itxa.

²³ —Ininiã iuaïkana, iua auïtetxi paniãtari sitatxi mapara ôtake isini. “Iuaã pakiritana kãkiti inini, naapoko kãkiti xãpokini ïkapani. ²⁴ Atãopitikara nitxai: ‘Mitxi nikemaïtxitakini !inikapaniri nikiena,’” itxa.

Xesosi Moianari Pininiua

(Mateo 10.37-39)

²⁵ Äti ôti itomaneri kãkiti moianatari Xesosi. Ininiã ikirioka sãpireta itxana ia sãkiretxiti:

²⁶ —Nota kinirão moianataka hinakasaaki, apiata hïtiretanoko nota. Merepanika hïtiretanoko nota, eereka hïtiretanoko hïri, hinoro, hïtaniri, hïtanoro, hïtari, hïtaro, hamarite pakini. Hïteka apaka poião hïtiretauko. ²⁷ Nota kinirão moianataka hinakasaaki, notakata hïsa. Himamïteenekakanisaakiri himisiritiko nota ïkapani, ininiã ! apakata himoianatinino.

²⁸ —Hinirekiniãri aapokotxi mitari sitatxi auakari atoko hïkamini, merepanika hïxinikaroko txineiro aapokotxi kamiko karone. Atxiïti ! apakata hïtxineirote. Atxiïti apakata. Ikara atoko hïxinika merepanika.

²⁹ Ikara maxinikati merepanika !ixinikari, ininiã atxiïti itakari itsota, ininiã eereka txineiro ! auaika, ininiã kona apakata imakinika ikamini. Ininiã apakanini napetari iua. ³⁰ Ininiã ninoa txari: “Hãtamatariko ikamakiti. Iua kiki potarikamari ïkora aapoko, txamari ! iposotari imakinika ikamini.” Ikara atoko itxanako. Ininiã pikamakiti apisapanika iteene hïxinikariko.

³¹ Ininiã eereka Xesosi sãpiretari äti sãkiretxi:

—Auñttxi auari tesi mio sotato. Iua nirekari neenamatzixi ikamini ãti auñttxikata. Txamari ãti auñttxi auari vñtxi mio sotato. Iua tesi mio sotato auakiti merepanika xinikari, atxiñti iposota ineenamauatini vñtxi mio sotatokata? Atxiñti auñttxi vñtxi mio sotato auakiti xipokari iua? Ininiã apisapanika ixinikari. ³² Imaposotakaniãri, vñtxi mio sotato òtakopanika auakasaaki, iua auñttxi tesi mio auakiti iokanapireta ãti auñttximoni isãkirauatinina ìkapani, neenamatzixi xipokini ìkapani.

³³ —Erekari iua auñttxi neenamatzixi takanapakari atoko hinini. Ininiã merepanika hãkixinireẽ hñxinikariko: “Nota nirekatarì nimoianatiniri Xesosi, kotxi pasãpaniri?” hñtxa. Atão hinirekiniãri himoianatinino, ininiã imakinika hñtakanapako notakata hñsini ìkapani. Himanirekakaniãri hñtakanapiniri imakinika, ininiã ìpakata himoianatinino. Ininiã hñxinikariko merepanika —itxa Xesosi.

Iõkira Matxoato Pirena
(Mateo 5.13; Marko 9.50)

³⁴ —Iõkira peerekaro. Omatxoaniã, !otxaika. Aua kãkiti iõkira potxoaro atoko inakani, ininiã erekapitikana ninoa. Apanakini kãkiti iõkira matxoato atoko itxana. !Kakamarena ninoa. ³⁵ Iõkira matxoato ininiã, !apakata takari sikakienatiko ìkapani. !Apakata hñkocetiniiri kipatxikata, pirãtxi tikakata takari sikakienatiko ìkapani. Kona erekaro. Maparamoni oõkapeõkaika. Ikara atoko itxa apanakini, kotxi ninoa !kakamarena.

—Kakenakokii hñte, ininiã hñkenakotariko ia nisãkire.

15

Soti Auñte Ereõkokakari
(Mateo 18.10-14)

¹ ãti õti auñttxiakori txineirote apakapakani, apanakini maerekati kamakani apaka apotiitaua Xesosi sãkire ikenakotinina ìkapani. Ninoa kaiãopoko. ² Iuasaaki pariseokori, kaiõkatsopareriakori pakini misãkirepiretari Xesosi. Itxana:

—Iua apakapari maerekani. Maerekanikata inipokota —itxana.

³ Ikara isãkirena xika Xesosi sãpiretari ìpi, ãti pakini sãpirenatxi atão inakari oerekiko. ⁴ Ia atoko itxa Xesosi:

—Atxiñti pite aua señ soti auñte. ãti pìpìnanakiniã, kipa pìkama? Pitakanapari apanakini mapara inipokotiniãtaã apanakini nñkatini ìkapani. Ininiã eereka pisari pìpìnanakakari pinitini ìkapani. ⁵ Papokasaakiri iua pìpìnanakakari, pipoxokoniuaata. Piporikiãpotari pipira paapokomoni. ⁶ Papokaãka atoko pakiritana paõkimaneriakori, apanakini kãkiti pakini. Pitxana ninoa: “Hñpoxokoniuatoko notakata, kotxi napokapekari nipira pìpìnanakakari,” itxa soti auñte pitikiri.

⁷ —Nisãpiretai hñte, ãtika maerekati kamakari takanapakasaakiri imaerekani, iaxiti Teoso auiniãtaã auakani poxokoniuatapitikako. Atxiñti novẽta novi kãkiti iuikakaniua txari: “Peerekaua ate. !Akamari maerekati,” itxana. Txama kona atão isãkirena. Ninoa sãkire kona kamari iaxitikiñ poxokoniuatini —itxa Xesosi.

Ota Pirata Kamakoro Ereõkokakaro

⁸ Apikomoni Xesosi txari:

—Sito aua tesi ota pirata kamakoro. Pakaronero. ãto ereõkokiniã, ininiã onitakasaakiro oiopotokakari tirikapì. Oiatiiããpotari oaãpoko ota onitaãpotini ìkapani. ⁹ Oa apokasaakiro, apanakini oãkiritari: “Hñpoxokonauatoko notakata. Napokapekaro ota ereõkokakaro,” otxa.

10 —Kākiti poxokoniuata ota pirata kamakoro apokikosaaki. Nisāpiretai, iaxiti Teoso nitiriakori apiapoxokoniuata, āti maerekati kamakari imaerekani itakanapakasaaki —itxa Xesosi.

Imi Ereēkokakari Pirena

11 Apikomoni Xesosi txari:

—Aua kiki. Ipi imiakori. 12 Maneri takari amanaāri iri. Itxari: “Ninirekari pitakanapakito pipikasaaki pisikini notamoni uatxa,” itxa. Ininiā iri xanakari inakiti imiakorimoni. 13 Eereka mapaōti inaka atoko, iua ātokori apotiitari iri sikakiti. Ininiā eereka isipeka. Ōtakoxiti āti tixini isa. Iuaā maerekati ikama. Iuaā xipoka itxari iri sikiniri.

14 —Ikinika ixipoka iuaā. Iuasaaki āparaā !ikipa. Natxipokoni auari. Nipokori !auari. Ininiā iuasaaki iua minakati !auari. Imakinika xipope. 15 Ininiā iuaxiti auakarimoni isa, parīkatxi amanaini !kapani. Ininiā ipa-trāote paniātari iririakori isikakienatini. 16 Iririakori isikakienatakasaaki, natxinoka itxa. Iuasaaki iua nirekari iririakori kiena inikini, kotxi iua sikakienatakari !auari.

17 —Iuasaaki iakinikari iri aapoko: “Niri nitiriakori aua nipokori. Nipokori itetakori auapitika. Uai natxinoka txapeno nota. 18 Nikanapiriāko niri aapokomoni. Nitxariko niri: ‘Maerekati nikamapeka Teosomoni, pitemoni apaka. 19 Kona pamarite na pitxaikanoko, kotxi !erekano. Pitxīkitakano pinitiri nininiua.’ Ikara atoko nitxariko niri,” itxa. 20 Ininiā iua aiamata, kanapiriā itxa iri aapokomoni. Iuasaaki iri iātapanātari iua ikiniōtika.

—Ininiā iua apokaāpotakasaaki, ōtakopanika, iri atapari iua. Ininiā iri miteēkata iuamoni. Ininiā iteene ipoxokoniuata. 21 Iuasaaki imi txari iri: “Niri, maerekati nikamapeka Teosomoni, pitemoni apaka. Kona pamarite na pitxaikanoko, kotxi !erekano.”

22 —Iuasaakipeka iri akiritari iniriakori: “Katima hītxako, mākatxi ereri himinini. Aneo ereri hītakako iuakokimoni. Ikiti mata hītakako ikitiā. 23 Kema auīte kiīri hōkako. Kiiniri makamako. Manipokota. Mapoxokoniuata, 24 kotxi ia namarite ipīkari atokopeka, uatxa iuaīkana ikanapiripeka. Mitxi pīpinanakakari atoko itxa, uatxa apokapeēkaika,” itxa.

—Ininiā iuasaaki ninoamoni ipoxokoniuatini apopeka.

25 Ninoa kiiniritauatakasaaki, imi aneēkari tokoriā iparīkauanāta. Ikanapiriākasaaki aapokomoni, ikenakotari xikari, serēkatxi ene pakini. 26 Ininiā akiritari iri nitiri: “Kiripa ikara?” itxari. 27 Iri nitiri apakapipireta: “Pitari apoka. Ininiā piri paniātari kema auīte okiko, kotxi erekapanikari pitari. Kona monōkari apoka iuamoni. Erekarī ikanapiriini,” itxari.

28 —Ininiā ikara ikenakotakasaaki, inaiataua. Kona inirekari īroini kiiniriā. Ininiā iri iuamoni sa itxa. Akiritari: “Pīroā,” itxari. 29 Ininiā iua apakapipiretari: “Itori mitaāti niparīkauatinapekai. Txama kona nota sipikapiretari pisākire. Iuaritika kona pisikano potxi ākiri nimoianari-akorikata kiiniri nikamini !kapani. 30 Iua pamarite xipokari pitxineirote. Sitokata isirīka. Txama ikanapiriākasaaki, pokari kema auīte. Kiiniri pikama iua !kapani.” Ikara atoko itxitari iri.

31 —Iri apakapipireta: “Namarite, ātipirika pauapika notakata. Ikinika nota nakiti pite nakiti txaua. 32 Erekapitikari kiiniri nikamini apoxokoniuatini !kapani, kotxi pitari ipīkari atokopeka itxa. Uatxa auapanika. Pīpinanakakari uatxa apokapeka,” itxari.

¹ Xesosi sãpiretana imoianariakori:

—Kiki ito tũtxi aua. Iua nitiri nĩkatari ikinika ipatrãote nakiti. Apanakini sãpiretari iua kiki, inĩtiri iouanatiniri itxineirote. ² Ikara atoko ininiã, iua akiritari inĩtiri: “Nikenakopiretari pite misirienetinino nota. Ininiã pimi-nari tũtxi piamotiĩni tsopa. Ikara pikasaakino, niokanatai pisini. Kona apikomoni piparĩkauataika nota ĩkapani,” itxa.

³ —Ininiã inĩtiri ãkixiniree: “Kipa nikama uatxa, kotxi nipatrãote paĩtiki iokanatanano. ! Kataparano nota, ininiã ! niposotari atokatxi patapĩ nĩparĩkauatini. Nipẽtauata txineiro maxikatiĩka namanainiri kãkiti. ⁴ Uatxaika nĩmarotari nĩkamakiti ĩkane. Ininiã nĩparĩka xipokasaaki uai, kãkiti apakapapanikano nota nino aapokoã,” itxa.

⁵ —Ininiã akiritana kãkiti ipatrãote maĩkitxitakani. Ininiã ipimaãri ãti: “Kipakinipa !pĩkitxitapanika nipatrãotemoni?”

⁶ —“Seĩ kopiti iĩtxi auakiti kona nĩkitxitapanika,” itxari.

—Ininiã iua nitirĩtxi txari: “Pikosekari pimaĩkitxitakini tsopa. Pitakari sĩkoẽta kopitinoka,” itxari.

⁷ —Ininiã ãti ipatrãote maĩkitxitakari ipimaã: “Kipakinipa kona pĩkitxitapanika nipatrãote?”

—Iua apakapapiretari: “Seĩ atarokiri kotarina,” itxa.

—Itxari iua: “Pimaĩkitxitakini tsopa pikoseka. Oĩfeta kotarinoka pitaka,” itxa. Ikara atoko ikama nino a ĩkapani, ininiã iparĩka itakanapaka atoko, nino a apakapari iua nino aapokoã.

⁸ —Ininiã iua patrãote ikara imarotakasaaki, itsorĩkaãta: “Ari, ninitiri paimtireri. Maerekati ikama, iuaritika ikamakasaakiri, paimtireri iua,” itxa.

—Teoso sãkire mauĩãkani imarotapitikari ixinikinirina parĩkatxi katana ikamakitina. Atxiĩti Teoso sãkire auĩãkani !imarotari ixinikinirina parĩkatxi katana ikamakitina. ⁹ Nĩsãpiretai hĩte, ĩkorapokoriti hãuakasaaki, hĩxinikari ikara nitirĩtxi. Hĩsikari hĩtii, hĩtxineirote pakini Teoso parĩka ĩkapani, Teoso mĩmarotakani atão inakari imarotinina ĩkapani. Eereka atxiĩti Teoso mĩmarotakani moianatai. Eereka nino a apaka imarotari aĩri iaxitiki. Eereka ãti õti haõkitana nino a iaxiti.

¹⁰ —Axapitiki parĩkatxi atão pikaminiã, ininiã kãkiti auikariko piposotini parĩkatxi apiatakari pikamini apaka. Axapitiki piĩtiriuata mitxi, ininiã eereka kaiãori piĩtiriuata. ¹¹ Txineiro uaimonipokoriti auakari himimartakaniãri hinĩkatini, ininiã kona hĩposotari hinĩkatini erekari Teoso sikakiti. ¹² Apanakini tii pimanĩkatakaniã, ininiã kona kãkiti sikai tũtxi pinakiti inini ĩkapani.

¹³ —! Apakata kãkiti parĩkauatini ipi iauĩtena ĩkapani, kotxi atxiĩti ãti omanata, ãti itireta. Atxiĩti ãti apokaerekata, ãti inorita. Iua atokokana kãkiti kona posotari iparĩkauatini tũtxi ikinipoko iamotini ĩkapani, Teoso ĩkapani iparĩkauatakasaaki. !Apakata piauĩtetiniri Teoso, txineiro piauĩtetakasaaki — itxa Xesosi.

Teoso Sãkire Maxipokakani

(Mateo 11.12-13; 5.31-32; Marko 10.11-12)

¹⁴ Pariseokori ikara ikenakotakasaakina, inapetarina Xesosi, kotxi nino a iteene potxitaro txineiro. ¹⁵ Ininiã Xesosi sãkirauata ninoamoni:

—Hĩte txa apanakinimoni: “Ate ĩkeroka. Peerekaua ate,” hĩtxa hĩsãkire. Txama Teoso imarotari hãkixinire. Kãkiti uãkatari erekari hĩkamini, txama Teoso omanatari hĩkamakiti.

¹⁶ —Kitxakapirĩka kãkiti auikari Teoso sãkire Moisesimoni sikakori, Teoso sãkire sãpiretakani sãkire pakini. Xoão kapatxisareri apoka. Iuasaaki Teoso

iokanapirena erekari auítetxi ininiãua sãpiretaãka. Itomaneri iteene nirekari isini Teoso auítetxi ininiãtaãua İroini.

¹⁷ —Teoso sãkire !ixipoka. !Ixipoka axapiti. Auapika imakinika isãkire. İtixi, iaxiti pakini xipokapitıkako, iuaritika Teoso sãkire lixipoka.

¹⁸ —Teoso sãkire iõkatakori kitxakapirĩkari auapanika uatxa. İniniã İtanorotxi asikakari ãto itakini İkapani inakari, maerekati ikama. Apaka sito takanapakoro takakari maerekatikanera ikama. İkara Teoso sãkire auapanika. Kona ixipoka ikara —itxa Xesosi.

Katiiri, Arásaro Pakini

¹⁹ Xesosi sãkirauatapanika. İa atoko itxa:

—Aua kiki katiiri. Peereri imãka. Põkamarari imãka. Apiaerekata imãka. İkiniõtika peerekari ikiena. İmakinika iua auakiti peerekari. İua aapoko ikiniõtika kiinirisaaki auakari atoko itxapika ikiena.

²⁰ —Ãti kiki Arásaro inakori. Pamatınaniri. Minakati !auinari iua. İua sirĩka katiiri aapoko patapi koa. Amianari aua iuamoni. İniniã İito imakinika kakaro. ²¹ Kinirão nika inakasaaki, ixiti okakorinoka inika. İuaã anãpa amerokari ikaro.

²² —İkara atoko ininiã, eereka ipĩpe. İniniã eereka Teoso nitiriakori iaxitikini anikari iua Teoso auinimoni. Kitxakapirĩka Apraão sari iuaã. İuaã iua Arásaro aõkitari Apraão.

—Eereka iua katiiri apaka ipĩpe. İkataãka. Isari maerekani misiritikoãtaã.

²³ İuaã maerekani misiritikoãtaã auakasaaki, õtakoxiti atamatarı Apraão, Arásaro pakini. ²⁴ İniniã akiritari Apraão: “Toti Apraão, piamonĩkano. Pıpaniãtariko Arásaro iãkiniri iuakoki iaã, tapıkaka itxa ninamamoni. İa xamina sikatsiitapitipono,” itxa.

²⁵ —Apraão apakapapireta: “Pixinikariko kãkitikata pauakasaaki, kaiãori pitii aua pitemoni. Arásaro auakasaaki, kona minakati auari iua. Arásaro auakasaaki, amianarinani, natxinani pakini auari. Uatxa iua poxokoni-uanãtakasaaki, pite atatsiitari pimisiritiko. ²⁶ Patamata ereẽ sauana auĩte. Kona ate posotari hĩtemoni asini. Hĩte apaka kona posota uaimoni hãpokini,” itxa Apraão.

²⁷ —İuaĩkana katiiri: “Toti, pikenakotano. Pıpaniãtariko Arásaro niri aapokomoni isini. ²⁸ İuaã aua sĩko nitariakori maneripanika inakaniua. Isãpiretanako: ‘Kona erekari uai. Erekari ia misirikaretxi auiniãtaã imĩkanina. İniniã uatxa ikamarinako Teoso sãkire paniãtakiti,’” itxa katiiri.

²⁹ —İniniã Apraão: “Ninoamoni auape Teoso sãkire, Moisesini sãpiretakiti, apanakini Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretakiti apaka. İniniã pitariakori posotari ikenakotinirina ninoã sãkire,” itxa Apraão.

³⁰ —İniniã katiiri txari: “Toti Apraão, ikara atokonani !apakata. İpĩkari kanapiriiniã ninoamoni, iuasaakiıkarako itakanaparına imaerekanina.”

³¹ —İniniã Apraão: “Pitariakori !auikari Moisesini sãkire, apanakini Teoso sãkire sãpiretakani sãkire pakini. İpĩkari kanapiriiniã ninoamoni, iuaritika ninoã !auikari Teoso sãkire. İkara atoko ininiã, kona nıpaniãtari Arásaro isini ninoamoni,” itxa Apraão.

İkara atoko itxa Xesosi sãpiretakiti.

17

Maerekati Oerekakari

(Mateo 18.6-7, 21-35; Marko 9.42)

¹ Xesosi txari imoianariakorimoni:

—Aua maerekati oerekakani. Ninoa kākiti kamari maerekati. Ikara atoko inakani apokapitikako. Ninoa xika kākiti kamari maerekati. Maerekati oerekakari misiritaākapitikako. ² Teoso omanatari kākiti maerekati oerekakani. Kākiti txīkitakiniāri amarini nota sākire auīākari maerekati ikamini !apakata. Erekarariko iua kākiti maerekati oerekakari kai mitariā iaxirikanokitaākamako, ipoa apanīkakiā okaākamako ipinini ikapani. ³ Erepaniko. !Pikamapiriko maerekati. Pitari Xesosi sākire auīākari kaminiāri maerekati pitemoni, pōtākikariko, imaerekani itakanapini ikapani. Itakanapiniāri, !pixinikapinikari ikara maerekati ikamakiti. ⁴ Atxiūti āti ōti iua kamari maerekati pitemoni. Eereka iua pitemoni apoka. “! Erekarari nikamakiti pitemoni. Pimaxinīkaretariko maerekati nikamakiti. ! Nikamaikari,” itxa. Ininiā ikora ōti iuaikana maerekati ikama pitemoni. Iuaikana amanaāi imaerekani pimaxinīkaretini tīkane. Atxiūti ikora ōti itxikata ikara atoko ikama pitemoni, ininiā pimaxinīkaretariko ikinika maerekati ikamakiti —itxa Xesosi.

Xesosi Sākire Auikiko

⁵ Xesosi iokanatakini txari Xesosi:

—Pitxīkitakaua ate apikomoni aūiukiniri Teoso sākire —itxana.

⁶ Ininiā Xesosi txana:

—Mostata iki axapitiki. Mostata iki atokokana nisākire poiāo hāuikinīā, iuaritika hīposotapitikari hīpaniātiniiri ia uasini aamina: “Pikotsakatika pimaporokauako. Ipoamoni pitakauako.” Ininiā ikamapitikariko pisākire iaōka —itxa Xesosi.

Nitiritxi Parīka Pirena

⁷ Xesosi txari:

—Pinitiri tokoriā parīkauatakari, pipiraakori inīkatakari, apokasaaki paapoko, kona pitxa: “Pinipokota, pitomata.” Kona ikaraatoko pitxa. ⁸ Pitxari: “Auapanika parīkatxi. Nipokori pikaminano. Xipoka atoko pisikakienatano. Piātapani nota nipokotini, ininiā eereka pite nipokota.” Ikara atoko pitxa pinitiriakorimoni. ⁹ Pipaniātakitinanira ikama, ininiā kona pitxa: “Erekapitikari piparīka,” kotxi pipaniātakitinani ikama.

¹⁰ —Ininiā iua atokokanera itxa ikinipoko Teoso paniātakiti pikamakasaaki. Kona apakata: “Erekapitikano nota,” pinini. Ia atoko atāo pinini: “Nitiritxinani nitxaua. Poiāori nitxaua, kotxi niauīte paniātakitinani nikama.”

Xesosi Makananitinina Paiaka Matatakani

¹¹ Xerosareēmoni Xesosi sikasaaki, inapari Samaria tōpa. Ipinimoni auari Kariréia tōpa. ¹² Āti aapokotxi apokaāpotakasaaki, aōkitana tēsi kikiakori amianatakani paiaka matatakani. ¹³ Ikira atoko akiritarina:

—Xesosi, koerekareri, piamonīkaua ate —itxana.

¹⁴ Xesosi atamatakasaakina, ipaniātana ninoa Moisesini paniātakiti iaōka ikaminina, sasetotximoni isininā, iītona oerekinina ikapani.

—Sasetotximoni hīsako. Hōerekariko hīto iuamoni —itxa Xesosi.

Iuamoni isaāpotakasaakina, ikinipoko ninoa erekapeka itxana. ¹⁵ Ninoa amianatakani erekapeka, txamarī ātinani kanapiriā Xesosimoni. Itaparar-tika akirita:

—Peerekari Teoso —itxa iua paiaka matatakari.

¹⁶ Ininiā ikapotoreēkaua Xesosi apisatoō.

—Notamoni pikamakiti peerekari —itxa.

Samaria tōpakiri iua kiki. ¹⁷ Ininiā Xesosi txari:

—Nota makananitana tesi kikiakori. Ítapari apanakini? Auapanika novi kikiakori nimakananitakini. ¹⁸ Ia kiki Samariakiri. Ianokara kanapiriã, “Peerekari Teoso,” inini íkapani. Ninoa Xoteo iua atoko !itxana —itxa Xesosi sãkire.

¹⁹ Ininiã itxari iua Samariakiri:

—Põkitikauako. Pisako. Pite aukari nisãkire, ininiãkara erekapekai —itxa Xesosi.

Kanatokopa Itxa Teoso Auítetxi Ininiãtaãua?
(Mateo 24.23-28, 35-44)

²⁰ Áti õti pariseoakori pimaãri Xesosi:

—Kirisaakipa Teoso íkinimane auíte inini õti apokatako? —itxana.

Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Teoso auítetxi inakasaakiua, kãkiti !atamatarí iua apokini. Teoso kãkiti auíte inakasaaki, iua kãkiti ákixinireë apoka. ²¹ Iuasaaki kãkiti !akiritari: “Uaíkarari Teoso auítetxi ininiãtaãua. Íkíraãrari Teoso auítetxi ininiãtaãua.” Íkara atoko !itxana, kotxi híxinire ákirari Teoso auítetxi ininiãtaãua —itxa Xesosi.

²² Ininiã itxa imoianariakorimoni:

—Apokako áti õti nota híitari íaxitikiri iteene kinirão hátamatarini. Txamari !hátamatano. ²³ Apanakini sãpiretaiko híte: “Íkíraãrari iua.” Áti sãpiretari: “Uaíkarari iua.” Iuasaaki kona himaãkatapiri íkara atoko inakari sãkiretxiti. !Hãuikipari íkara atoko inakari. ²⁴ Hítari íaxitikiri kanapiriãkasaaki, mëkokari átiãtaã potorikini, átiãtaã apokini, iua atokokana nikanapiriini. Katimaritika napokako. Mëkokari atoko nitxako napokini. Iuasaakiua íkinimane kãkiti atamatano. ²⁵ Nikanapiriini apisapanika, nota híitari íaxitikiri iteene ninikóriãriko nimisiritiko, kotxi kãkiti uatxa auakani kona nirekano. ²⁶ —Nota híitari íaxitikiri kanapiriãkasaaki, Noee auakasaaki atokokana itxapaniko. ²⁷ Noee auakasaaki, íkinimane nipokota. Iãta. Ítanorouata. Íkara atoko itxapikana. Áti õti Noee, inirimanekata maporo áki íiroãna. Eereka imaiãtapakinitipanika áparaã kipakata. Xãpoãkata. Ininiã xirataãtxi xipopena íkinimane. Íkara atokotxikana itxako nota kanapiriãkasaaki.

²⁸ —Aroo inakori auakasaaki atokokana itxako nota kanapiriãkasaaki. Iuasaaki íkinimane nipokota. Iãtana. Íamotiitana. Ísikatititana. Ítaka-rauatana. Aapokona íkamana. ²⁹ Sotoma sitatxiti Aroo potorikini õti, iuasaakipeka xamína áparaã kipini atoko itxa íkatxakini. Xamína miniki katxaka. Ininiã íkinipoko iuaãtaã ariãkata.

³⁰ —Iuasaaki kãkiti !imarotari xamina katxakini õti. Iua atokokana kãkiti !imarotari nota híitari íaxitikiri apokini õti. ³¹ Napokini õti haãpoko mapara hãuiniã, kona híkanapiripe haãpokomoni híti hãpini íkapani. Tokoriã hãuiniã, kona !híkanapiripe haãpokomoni. !Apakata híkanapiriini iuaã. ³² Híxinikaroko Aroo Ítanoro. Kona oa atoko hítxape, kotxi oa ipina, kotxi !onirekari otakanapirini sitatxi maerekani auiniãtaã.

³³ —Pite átipirika kaminiãri piteka nireëkitinoka, ininiã pinireëkiti xipokapitikako pitekata. Pite nireëkiti xipokiniã, nota sãkire pauikini xika, pite auapiniãka txako Teosokata.

³⁴ —Nikanapiriãkasaaki, ia atoko itxako. Nikanapiriini íkanõkati atxíti ipi kãkiti imakanãta imakiniãtaãna. Iuasaaki Teoso sãkire auíãkari sari notakata. Teoso sãkire mauíãkati kaikota.

³⁵ —Iuasaakiko atxíti ipi sito kamanãtari atarokiri. Teoso sãkire auíãkaro sari notakata. Teoso sãkire mauíãkato kaikota.

³⁶ —Iuasaakiko atxíti ipi kiki kíkio paríkauata. Áti sa notakata, áti kaikota —itxa Xesosi.

³⁷ Ininiã imoianariakori pimaãri:

—Namoniparako? —itxana.

Ininiã iua apakapapiretana:

—Aãtamatakasaakari maiori apotiitiniãtaãua, ikinimane imarotari ipĩkari iuaãtaã auini. Iua atokokana ikinimane atamatariko kãkiti apotiitiniua notakata nikanapiriãkasaaki —itxa Xesosi.

18

Sito, Kãkiti Misiritiko Mereẽkari Pakini

¹ Xesosi misãkiretari imoianariakori ãti sãpirenatxi atão inakari oerekiko, Teoso misãkiretiko pirena. Ikara inakari oerekari kãkiti ãtipirika imisãkiretiniri Teoso, Teoso misãkiretiko imatakanapakani ĩkapani. ² Xesosi sãpiretari ia sãkiretxiti:

—Sitatxi auari kãkiti misiritiko mereẽkari. Iua kona paxitari Teoso. Kona ipaxitari kãkiti apaka. ³ Iuaã sito apaka aua. Ôtaniri ipĩpe. Tikinitakoro otxaua. Oa nirekari iua atão ikamini oa misiritakarimoni. Txamari iua kãkiti misiritiko mereẽkari !ipotxitari omokaiakari pirena ikenakotini. Osãpiretapikari iuamoni: “Pikenakotariko nisãkire. Pikamariko atão nota misiritakarimoni. !Nimĩteenekaikari nota misiritakari apikomoni misiritinino,” otxa.

⁴ —Isãpakapekari ãtipirika osãkire ikenakotini. Ininiã eereka ixinikari: “Atãopitikara, kona nota paxitari Teoso, kãkiti pakini. Iuaritika nikamariko onirekakiti, kotxi ⁵ ãtipirika oa tikinitakoro amanaãnãtano, ininiã nika-mããkaretxitaro. Ininiã nikamariko onirekakiti, kotxi nisãpakapekaro osãkire. ãtipirika ikara atoko otxanãtapikano. !Nimĩteenekaikari,” itxa kãkiti misiritiko mereẽkari.

⁶ Ininiã Xesosi txana imoianariakori:

—Ikara kãkiti misiritiko mereẽkari kona erekari, iuaritika ikamari osãkire iaõka. ⁷ Teoso apiaerekata. Ininiã ikenakotapitikari imereẽkini sãkire poka-mara, ĩkanõka. Ninoa amanaãri Teoso imoianatinina. Ininiã apiata Teoso kenakotari isãkirena. Patimari Teoso kenakotiniri imereẽkini amanaãkiti. ⁸ Nisãpiretai, patimari Teoso misiritinina ninoa misiritakani. Ia nipimaãi. Nota hĩtari iaxitikiiri iuaĩkana nikanapiriãkasaaki, atxiĩti napokari nisãkire auĩkani ĩkorapokoriti? —itxa Xesosi.

Pariseo, Txineiro Apotiitakari Pakini

⁹ Iuikakaniua !apokaerekatari apanakini. Ninoamoni, ninoanokara kamari atão. ãti õti Xesosi sãpiretari ia sãpirenatxi atão inakari oerekiko, kãkiti ikara atoko inakanimoni atão imarotinina ĩkapani:

¹⁰ —Ipi kiki sari Teoso misãkiretiko aikotimoni. ãti kiki pariseo itxaua. ãti kiki auĩtetxiakori txineirota apakapakari itxaua. Iteene iua misiritari kãkiti, kotxi kãkitimoni imakatzakaro apikomoni txineiro. Kona atão imakatzaka. Imisiritari kãkiti. ¹¹ Iuaã pariseo tima Teoso imisãkiretini ĩkapani. Txama iuaka imisãkiretaua. Ia atoko itxa isãkire: “Teoso, nota poxokopĩtikano, kotxi nota apanakini atoko kona nitxa. Kĩtiriri !nitxaua. Kãkiti misiritakari kona nitxaua. Kona nota sirĩka ãti ĩtanorokata. Kona nota ia txineiro apakapakari atoko na nitxa. Konapitini. ¹² Ikini semanati, ipi õti nitakanapari ninikini pite nimisãkiretini ĩkapani. Txineiro nisikai. Tesi txineirota auiniãno, ãtoka nisikai, ininiã pipaniãtakiti iaõka nikama,” itxa iua pariseo.

¹³ —Iuasaaki txineiro apakapakari ikira atoko itima. Kona ionakaãta iaxiti. Iaritari itorota imaerekani oerekini ĩkapani, kotxi maerekati ikamapeka. Itxari Teosomoni: “Teoso, piamoniãkano. Kona erekano nota, kotxi maerekati kamakarino nota,” itxa txineiro apakapakari.

¹⁴ Ininiã Xesosi txari:

—Atãopitikara nisãkire. Ikara inakari kiki Teoso kamaerekata. Isikasaaki iua apokomoni, erekari itxapekaua. Iua pariseopekana, Teoso ! ika-maerekatari iua.

—Iuikakariau, poiãori itxauako. Poiãoripekana, apiatakari itxauako —itxa Xesosi.

Amarini Apokini Xesosimoni
(Mateo 19.13-15; Marko 10.13-16)

¹⁵ Äti öti kãkiti minari amarini Xesosimoni erekari ninoamoni itakini İkapani. Txamari Xesosi moianariakori atapakasaakiri kãkiti imiakori mİkani, isipikapana.

—Hİkanapiripeka. Hİsipeka —itxana.

¹⁶ Txamari Xesosi txari imoianariakori:

—Hãuiritanako amarini notamoni apokini. !Hİsipikapapena amarini, kotxi nitiretapitikana ninoa. Nisãkire auĩãkani auikari nisãkire amarini auikini atoko. Kãkiti nisãkire amarini auikini atoko inakaninokara apoka Teoso auİtetxi ininiãtaãua. ¹⁷ Amarini auikari iri sãkire. Ininiã hİxinikariko ia: Amarini atoko himinakaniã, Teoso sãkire iteene himauikakaniã, ininiã Teoso auİtetxi ininiãtaãua !hİiroã —itxa Xesosi.

Kiki Katiiri Pirena
(Mateo 19.16-30; Marko 10.17-31)

¹⁸ Xoteo auİte pimaãri Xesosi:

—Koerekareri erekari, kiripa nikama Teosokata ätipirika nauini İkapani? —itxa.

¹⁹ Xesosi txari iua:

—Kininiãpa “erekari,” pitxano? Kãkiti erekari ! auari. Teosonanira erekari. ²⁰ Pite imarotapitikari Teoso paniãtakiti: “!Pisirİkape äti İtanorokata. ! Pokaniuatape. !Pİİtiriuatape. Apanakini !pimisirienetape. Piri, pinoro pakini pipaxitako.” İkara atoko pimarotapeka —itxa Xesosi sãkire.

²¹ Ininiã iua kiki apakapapiretari:

—Nota axapitipanika ninakasaaki, nikİpitari ikara atoko inakari sãkiretxiti Teoso paniãtakiti —itxa.

²² Xesosi kenakotakasaakiri iua kiki sãkire, itxari:

—Auapanika ätinoka pikamini İkane. İkinika pitii pivëtxitako, eereka oa txineiro pisikanako minakati mauakinimoni. Eereka pisa notakata. İkara atoko inakari pikaminiã, Teoso tixine papokasaaki ikinipoko erekari auiniko pite —itxa Xesosi sãkire.

²³ Iua kiki ikara ikenakotakasaaki, imatinaniuata, kotxi iua iteene katiiri itxaua. ²⁴ Xesosi atamatakasaakiri iua matininuati, itxari:

—Pamimari katxineiroteri auİtetiniri Teoso. ²⁵ Atauako kamero napatari äkorike sonakiã? Apia mimari kãkiti katxineiroterini auİtetiniri Teoso —itxa Xesosi.

²⁶ İkara inakari kenakotakani txari:

—Pamimari pisãkire. Ininiã kiripa apoka Teoso auiniãtaã? —itxana.

²⁷ Ininiã Xesosi txana:

—Kãkiti maposotakiniti Teoso posota ikamini —itxa Xesosi.

²⁸ Ininiã Petro txari:

—Ate takanapapekari ikinipoko pitekata asini İkapani —itxa.

²⁹ Ininiã Xesosi txari:

—Atãopitikara, ininiã ia atoko nitxai hİte. Pauini pitakanapiniã, pİtanoro, pitariakori, piri, pinoro, pamariteakori pakini pitakanapiniã, Teoso auİtetxi

ininiãua pirenã pisãpiretini ìkapani, ³⁰ ininiã ìkorsãaki apiata erekari papakapa. Ininiã àti òti pipìkãsaaki iaxiti papokãsaaki, pauapininiika pitxako —itxa Xesosi.

Iuaìkana Xesosi Sãpiretari Ipinini
(*Mateo 20.17-19; Marko 10.32-34*)

³¹ Àti òti Xesosi anikari imoianariakori ikira atoko, misãkireta itxana:

—Uatxa Xerosareẽmoni asa. Kitxakapirìka Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretapekari nota hìtari iaxitikiri pirenã. Ninoã sãkire ìòkatsopatakìtina pãitiki apokapitìkako, ³² kotxi nisikaãkako Xoteo minakonimoni. Ninapetaãkako. Nimisãkirepiretaãkako. Nikiisokaãkako. ³³ Niaritaãkako. Eereka nokaãkako. Ipi, àti pakini òtisaaki iuaìkana nõkitikaua —itxa Xesosi.

³⁴ Xesosi moianariakori ìmarotari isãkire. Ikara sãkiretxi kipatakori atoko itxa. Ininiã kona ninoã ìmarotari isãkire.

Mõsiãreti Xesosi Makananìtini
(*Mateo 20.29-34; Marko 10.46-52*)

³⁵ Xesosi apokaãpota Xerikoo sitatxiti takote. Mõsiãreti kimapori tiniãpo iitopãkanãta. Amanaãnãtaro txineiro. ³⁶ Ikenakotari kãkiti kimaporiã napakani, ininiã:

—Kiripa ikara? —itxa.

³⁷ —Xesosi Nasaree sitatxitikiri, iuara napaãpota —itxana apanakini.

³⁸ Ininiã iua mõsiãreti akirikata:

—Xesosi, Taviini apika mekanirii, piamonìkanoko —itxa.

³⁹ Ninoã ìkiikakani txitari iua:

—!Pakiripoatape —itxana.

Txama iteene iua akirikata iuaìkana:

—Taviini apika mekaniri, piamonìkano —itxari.

⁴⁰ Ininiã Xesosi iotoka. Amanaãna kãkiti:

—Ere kiki himina notamoni —itxa Xesosi.

⁴¹ Xesosi takote apokãsaaki, Xesosi pimaãri:

—Kipa pinireka nikaminii pitemoni?

—Kõsiãrepeka ninini ninireka —itxari.

⁴² Ininiã Xesosi txari:

—Kõsiãrepekai uatxa, kotxi pauikari nisãkire —itxa.

⁴³ Iuasaakipeka iua kiki kõsiãrepeka itxa. Ininiã iua saãpota Xesosi tikini. Teoso ereka inini pirenã isãpireãpota. Ikinimane kãkiti itukãsakiri Xesosi kamakiti iuamoni.

—Peerekari Teoso —itxana.

19

Sakeo Pirena

¹ Xesosi Xerosareẽmoni isikãsaaki, Xerikoo sitatxiti apanìkaki inapaãpota.

² Iuaã aua kiki, Sakeo inakori. Iua katiiri. Iua kãkiti txineirote apotiitakari auìtetxiakori ìkapani. Apanakini txineiro apotiitakani auìte itxaua. Iua misirienetari kãkiti. Imakatzakari txineiro auìtetxiakori ìkapani. Txamari apikomoni imakatzaka. Kona atão ikamakiti. !Erekari iua.

³ Xesosi apokãsaaki Xerikoo, iua Sakeo nirekari Xesosi atamatini. !Apakata atamatìniri, kotxi pãitiri iua. Itomaneri kãkiti Xesosi ìtinikata auanãta. Ininiã !apakata mõtãnoti atamatìniri iua. ⁴ Ininiã imiteka Xesosi apisa, aaminaã kanìka itxa. Xesosi iuaã napakãsaaki, iposotari itikiniri.

⁵ Xesosi apoka iua aamina patapi. Ionakaãta itxa. Itxari:

—Sakeo pikatxaka, katima pitxa. Uatxa, paapokomoni nisako, nianapokotini ikapani —itxa Xesosi.

⁶ Ininiã katxaka katimapeka itxa. Ipxokoniritika iua apakapari Xesosi.

⁷ Ikinimane iuaã auakani misãkirepiretari Xesosi. Itxana:

—Xesosi sari maerekati kamakari aapokomoni. Kininiãpa iua sa iua aapokomoni? —itxana.

⁸ Ininiã iua aapoko apoãka atoko, Sakeo tima isãkirauatini ikapani. Ininiã itxari Xesosi:

—Ipixini ninakiti nisika matiinimoni. Nĩtirĩkakiti iuaĩkana nisikanako kãkiti. Txineiro nĩtirĩkiniã, ininiã iuaĩkana ipi ipi pakinikata nisikariko nimisiritakinimoni —itxa Sakeo.

⁹ Ininiã Xesosi:

—Ia kiki Apraão apika mekaniri apaka. Uatxa imaerekani makatxakaãka, kotxi itakanapari maerekati ikamakiti. ¹⁰ Kãkiti itari iaxitikiri apoka ikorapokoriti kãkiti pĩpinanaãkani initini, imaerekani imaktxakini ikapani —itxa Xesosi.

Nitiritxi Erekarĩ, Nitiritxi Maerekati Pakini
(Mateo 25.14-30)

¹¹ Eereka Xesosi sãpiretari ia sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Oerekari ia sãpirenatxi, kotxi Xerosareẽ ninoã apokaãpota. Kãkiti uãkatari paĩtiki Teoso ikinimane auĩte ininiua. ¹² Ia atoko itxa:

—Kiki aiamatapeka õtakoxiti isini, auĩtetxi ininiua ikapani. Iua nirekari isini, ininiã eereka inirekari ikanapiriini. ¹³ Ininiã isini apisapanika akiritari tesi initiriakori. Isikanapana txineiro tesi ota oro kamakoro. Ætoka isikaãpotana initiriakori. Itxa: “Nota ãtiãtaã nauakasaaki, hiamotari tiitxi. Eereka pivẽtxitari apikomoni txineiro hãpakapini ikapani. Ikara atoko hĩtxako,” itxa.

¹⁴ —Isipeka atoko kãkiti iuaã auakani inirekari iua auĩtetxi ininiua, kotxi omanatarina. Ininiã ninoã iokanapireta iuamoni: “Ate inirekai pite aãũte pininiua,” itxana ninoã.

¹⁵ —Iuasaaki iua ãtiãtaã auĩtetxipeka itxaua. Ikanapiriãkasaaki akiritana initiriakori, txineiro isikanapakini. Ininiã iua txana ninoã: “Hõerekano txineiro apikomoni hãpakapakito,” itxa. ¹⁶ Æti initiri apoka iuamoni. “Nipatrãote, pite sikanapano ãtoka ota. Uatxa tesipeka ota aua notamoni,” itxa.

¹⁷ —Iuasaaki auĩtetxi txari iua: “Pite kamakiti peerekari. Pite ninitiri erekari. Ætonoka ota nisikapekai, iuaritika piparĩka peerekari. Uatxa tesi pakini sitatxiti auakani auĩte pitxauako,” itxa.

¹⁸ —Ãtipekana apoka auĩtetximoni: “Æti ota pisikanapano nota. Uatxa sĩkopeka ota aua notamoni,” itxa initiri.

¹⁹ —Ininiã auĩtetxi txari: “Erekapitikari. Ininiã sĩko pakini sitatxiti auakani auĩte pitxauako,” itxari.

²⁰ —Ãtipekana apoka auĩtetximoni: “Oniã pinakito txineiro. Mãkatxi mataã niapirikaro, poteta nitxaro pitxineirote. ²¹ Nota pĩkai pite. Pataparaxinirei. Nimarotari pite amotari ãti kamakiti. Piamotari pikiena ãti kãkiti kiena,” itxa.

²² —Ininiã iua auĩtetxi apakapapiretari: “Pite ninitiri maerekati pitxaua. Pite txano nota kiki kataparaxinireri nitxaua. Pimarotari niamotiniri ãti kamakiti. Pimarotari niamotiniri ãti kãkiti kiena. ²³ Ikara atoko ininiã, pimanirekakaniãri piparĩkauatini, kinirepa kona pisikataro nitxineirote pãkomoni? Pisikaãkamaroko, napakapamaroko apikomoni nitxineirote nikanapiriãkasaaki,” itxa auĩtetxi.

24 —Ininiã iua paniãtana iuaã auakani: “Himakatxakaroko nitxineirote iuamoni nisikakito. Hísikaro tesi ota auakitimoni,” itxa.

25 —“Auapeka tesi ota iuamoni,” itxarina.

26 —Ininiã auítetxi apakapapiretana: “Piparĩkauatiniã, ininiã pinakiti itori aua, ininiã apikomoni papakapa. Pite iarinouatiniã, ininiã ikara xika pinakito poião. Æti õti piarini xika ikara poiãori makatxakaãkako apaka.

27 Uatxa himinana notamoni nimokaiakariakori, kotxi ninoa ! inirekano nota iauítena nininiua. Hõkana ninoa nota apisatoõ,” itxa auítetxi.

Xesosi Xerosareẽ Apokaãpotini

(Mateo 21.1-11; Marko 11.1-11; Xoão 12.12-19)

28 Ikara inaãka atoko, Xesosi sari imoianariakori apisa Xerosareẽmoni. 29 Xerosareẽmoni isikasaakina, apokaãpotana Petxipaxee, Petãnia pakini aapokotxiti. Ninoa ipi aapokotxi Oriva inakori xirata takote. Iuaã auakasaaki, Xesosi iokanatana ipi imoianariakori aapokotximoni.

30 —Ikira aapokotximoni hĩa. Iuaã hãpokariko xomẽta ãkiri, iaxiriãkori. Iua xomẽta ãkiri kãkiti maitopãkakotipanika inakori. Hĩkoxiripatarikoko iua. Himinari notamoni. 31 Ipitikiri akiritiniã: “Kinirepa hĩte koxiripatakari nipira?” inakasaakii, ia atoko hĩtxariko: “Apiananiri nirekari iua,” hĩtxako —itxana.

32 Iuaã apokasaakina, ikinika Xesosi sãkire iaõka auapeka. 33 Ninoa koxiri-patakasaakiri xomẽta ãkiri, ipitikiri apoka.

—Kinirepa nipira hĩkoxirika? —itxa.

34 Ininiã ninoa:

—Apiananiri nirekari iua —itxana.

35 Ininiã anikarina xomẽta ãkiri Xesosimoni. Imoianariakori takari imãkana xomẽta nopini. Imoianatarina Xesosi xomẽta nopini iitopãkini ikapani.

36 Xesosi saãpotakasaaki Xerosareẽmoni, apanakini kãkiti matameẽkari imãkana kimaporiãpo Xesosi napini ikapani. 37 Ôtanoxiratarı Oriva inakori iokiriĩtakasaaki, ninoa imakinika ipoxokoniritikana akiripoakatana, kotxi itikaeparina itori Teoso posotiire.

38 —Peerekari auítetxi, Apiananiri iokanatakiti kãkitimoni. Teoso takari erekari iuamoni. Ininiã Teoso !omanataikari kãkiti. Peerekari Teoso, iaxiti apiko nopinixiti auakari. Apiananiri itxaua —itxanãtana ninoa iusaaki.

39 Iuaã kãkiti itomaneri sauaki aua pariseoakori apaka. Ninoa txari Xesosi: —Koerekareri, piotokakana pimoianariakori ikara isãkirena.

40 Ininiã Xesosi:

—Atão ninoa akiritakiti. Ininiã ! nipinitana iotokakiniri. Nimauiri-takaniãna isãkirena nota Apiananiri nininiãua, ininiã Teoso txĩkitakari kai soro sãkirauatini ikara sãkire isãpiretini —itxa Xesosi.

Xesosi Txiapata Xerosareẽkini Itiretini

41 Ninoa apokaãpotakasaaki Xerosareẽ, Xesosi Xerosareẽ atamatakasaaki, iua txiapata, kotxi iuaã aua mirikiniti kãkiti isãkire mauikakani.

42 Ixinikasaakina Xerosareẽ auakani itxa:

—! Himarotari hĩkamakiti tĩkane hãuini ereka inini ikapani, neenamatzı mauakani ikapani. Ninirekari himarotıniri, txamari uatxa ikara himarotini kipataãka himimarotakaniri ikapani. 43 Æti õti himokaiakarini ãkitai hĩte. Ininiã kona kãkiti pokĩka sitatxi, kona ĩroã. Iusaaki himitekini ! auari. Hãkitapeẽkaikako. 44 Himokaiakarini xipokariko ia sitatxi. Ikinimaneko okaãkako. Kai ãti kai nopini auakari !ikaikotaika. Imakinika xipope. Iua atoko inakari auako, kotxi hĩte !apakapari Teoso hĩtemoni apokasaaki.

*Pirãtxi Vẽtxitakani Omitikiko**(Mateo 21.12-17; Marko 11.15-19; Xoõo 2.13-22)*

⁴⁵ Xesosi apokasaaki Xerosareẽ, isari Teoso misãkiretiko aikotiã. Iuaã auari kãkiti tiitxi vẽtxitakani, ininiã Xesosi omitikana. ⁴⁶ Xesosi txana ninoa: —Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Ia naapoko, “Teoso misãkiretiko aikoti” akiritaãkako, itxa. Txamari hĩte txĩkitakari ia aiko kũtiririni iomaãtiniãtaã ininiua —itxa Xesosi.

⁴⁷ Teoso misãkiretiko aikoti ãki ikiniõtika oerekarauata. Iuasaaki sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsopareriakori, kãkiti auĩteakori pakini kinirão okaka txari Xesosi. ⁴⁸ Txamari itomaneri kãkiti potxitari Xesosi oerekakiti sãkiretxiti. Ininiã ninoa kaikotapika Xesosikata ikinika isãkire imarotinina ikapani. Ikara xika !iposotarina okiniri iua iuasaaki.

20*Xesosi Paniãtakari Moerekakoni**(Mateo 21.23-27; Marko 11.27-33)*

¹ Xesosi Teoso iokanapirena erekari isãpiretakasaaki Teoso misãkiretiko aikoti ãki, iuasaaki sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsopareriakori, kãkiti auĩteakori pakini apoka. ² Ninoa pimaãri Xesosi:

—Pite omitikana tiitxi sikakani Teoso misãkiretiko aikotiã auakani. Kipaniãpa pikamari ikora pikamakiti? Kipa paniãtai? —itxana.

³ Ininiã Xesosi txana:

—Nota apaka pimarauatako hĩtemoni. ãtinoka nipimaãiko hĩte. Ininiã hãpakapapiretano. ⁴ “Kipa paniãtari Xoõoni ipatxisarauatini? Teosokani paniãtari Xoõo? Kãkitikani paniãtari Xoõo?” —itxa Xesosi.

⁵ Eereka ninoakakarini isãkirauatana:

—Kanatokopa atxa? “Teosora,” aniniã, ininiã ipaniãtamaua eereka: “Kinirepa kona hãuikitari Xoõo sãkire?” itxamaua ate. ⁶ “Kãkitira paniãtari Xoõo,” aniniã, ininiã kãkiti kiporonakauako ate kai soroã, kotxi ninoamoni Xoõo Teoso sãkire sãpiretakari itxaua. Ininiã kanatokopa atxa? —itxakauana.

⁷ Ininiã eereka ninoa apakapapiretari Xesosi:

—Kona ate imarotari —itxana.

⁸ Eereka Xesosi txana:

—Ininiã nota apaka kona nisãpiretai nipaniãtakiri uãka —itxa Xesosi.

*Parĩkauatakani Maerekani**(Mateo 21.33-46; Marko 12.1-12)*

⁹ Eereka Xesosi sãpiretari kãkiti ia sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Ia atoko itxa:

—Aua kiki. Itakari amãtiiri ova inakoro. Ovanoka itaka ikikioteẽ. Eereka iĩkitxitana kãkiti itakare nĩkatakani. Eereka isari ãti tixini. Iuaã mapakanani ikaikota. ¹⁰ Oamiko manapi iokanatarari initiri apakapiniri ipixini amãtiiri. Txamari amãtiiri nĩkatakani noropatari iua nitiri. Ininiã eereka iokanatarina iua. Kona axapiti amãtiiri anika ipatrãotemoni. ¹¹ Ininiã iuaĩkana ãti initiri iokanata. Iuaĩkana ninoa noropatari iua initiri. Imisiritarina. Eereka iokanatarari iua. Kona axapiti amãtiiri anika ipatrãotemoni. ¹² Iuaĩkana ãti initiri iokanata ikikiotemoni. Iuaĩkana ikarotarina, iokanata itxarina. Kona anikari axapiti amãtiiri iuamoni. ¹³ Iua katarareri txari: “Kipa nikamaã? Ari, uatxa nĩmarotapekari. Namarite nitiretakiti niokanatako ninoamoni. Ninoa paxitapitikariko iua,” itxama.

14 —Amãitiiri nĩkatakani atapari amãitiiri takakari ãkiri apokaãpotini. Ininiã itxana: “Katakareri ãkiri ina. Katakareri ipĩkasaaki, iua ãkiri apakapari ikinika. Ininiã maõkari iua. Ininiã ikinika itakare aua atemoni,” itxana.

15 —Ininiã ninoã kosekaĩtotari katakareri ãkiri, mapara okaĩtota itxarina. Ininiã okapirina.

Ininiã Xesosi pimaãri kãkiti iuaã auakani:

—Kiripa iua katakareri kamaã? 16 Iua okanako ikinipoko ninoã. Itakare apanakinimoni sika itxako —itxa Xesosi.

Kãkiti kenakotakasaakiri ikara pirena itxana:

—Ikara atoko inakari !anireka —itxana ninoã.

17 Ininiã Xesosi iteene atamatana.

—Ininiãkara natokopa itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori oerekiniua?

Apokotxi kamakani kona nirekari ãtika kai soro. Iua kai imanirekakiniti kai apiari itxapekaua. Apanakini kai soro maĩkakari itxaua.

Itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori. 18 Kãkiti maĩkititiniã ãkora kai xika, ikarotaãka. ãkora kai irikiniã kãkiti nopini, pomaõpeka itxana. Ininiã eereka aãpani itxaua —itxa Xesosi.

Homano Auĩte Ìkitxitiko

(Mateo 22.15-22; Marko 12.13-17)

19 Iuasaaki Xesosi sãkirauatakasaaki, sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsopareriakori pakini, nirekari maĩkiniri Xesosi, okinirina ãkapani, kotxi ninoamoni ikara Xesosi sãpiretakiti oerekari kãkiti ninoã nirekiniri okiniri Xesosi. Txamari ! imaĩkarina, kotxi ipĩkarina apanakini kãkiti. 20 Ikinioĩtika ninoã itikapikarina Xesosi sinimoni imarotinina ãkapani. Ininiã ninoã iĩkitxitari kamĩkapirirerini Xesosi imisãkiretinina ãkapani. Ninoã nirekari Xesosi kerokiniri isãkire. Ikerokiniãri, iposotarina anikiniri auĩtetxiakorimoni okinirina ãkapani.

21 Ininiã ninoã kamĩkapirirerini apoka Xesosimoni.

—Koerekareri, ate imarotari atãopitikara pisãkire. Pite oerekari ikinipoko kãkiti atão Teoso nireẽkiti kamiko. Poerekakiti sãkiretxiti kãkiti apiarinimoni, iuatxikana poerekari kãkiti poiãorini. 22 Atãokani txineiro asikini Homanoakori auĩtemoni, Sesa inakorimoni? Apakata amasikakaniro iua-moni? —itxana ninoã.

23 Xesosi imarotari ninoã nirekari ikerokiniri isãkire, ininiã iua txana:

—Kinirepa hãtamakaerekatano nota? 24 Poerekano txineiro ota. Kisanõkapa ia? Kiuãkapa aua uai? —itxa.

Ininiã ninoã:

—Sesa sanõka, iuãka apaka aua —itxana.

25 Ininiã Xesosi:

—Hĩsakariko Sesamoni iua nakiti. Hĩsakariko Teosomoni iua nakiti —itxa Xesosi.

26 Ninoã nirekari Xesosi kerokiniri isãkire kãkiti apisatoõ, txamari ! ikerokari. Ininiã ninoã tsorĩkaãta Xesosi apakapapiretakiti ikenakotakasaakina. Apikomoni isãkirauataikana.

Ipĩkari Õkitikiniua Mauikakoni

(Mateo 22.23-33; Marko 12.18-27)

27 Ikara inaãka atoko, apoka satoseoakori inakoni. Satoseo kona auikari ipĩkari iuaĩkana õkitikiniua. Ninoã misãkiretari Xesosi. 28 Itxana:

—Koerekareri, kitzakapirĩka Moisesini iõkatsopatari ia atoko inakari: “Kiki meenetipanika ipininiã, iua itari takaroko tikĩnitakoro. Iua itari keene ininiã, itakauãkatarari amarini iua itarini ipĩpekarini uãka,” itxa Moisesini.

29 Setxi itaritxiakori aua mitxi ãkorapokoriti. Apia kiomanetakari ãtaniriua. Meenetipanika ipina. 30 Itari takaro iuani tikinitakito. Iua apaka ipina

meenetiapanika. ³¹ Iuaikana äti itari takaro oa. Iuaikana ipina meenetiapanika. Iua atokotxikana itxana imakinikana itariakori. ³² Eereka oanipekana opïpe apaka. ³³ Ipïkani ökitikasaakiaua, kirïpa öitaniri? Kotxi ikinikana takapekaro oa —itxana.

³⁴ Ininiä Xesosi:

—Uatxa ïkorasaaki kãkiti ïtaniriuata. ³⁵ Teoso nakitiakori iuaikana ökitikasaakiaua, ïtaniriuataikana. ³⁶ Ninoa ïpinaika, kotxi Teoso nitiriakori iaxitikini atoko itxauanako. Iuasaaki Teoso anaakori atoko itxauana, kotxi Teoso ökitikapekana ninoa. ³⁷ Hite kerokari hïsäkire. Hïte säkire txari: “Ipïkani ï ökitikaikaua.” Moisesini oerekaua ipïkani iuaikana ökitikapanikaua. Iua iökatsopatakasaakiri aamina tirinakari pirena, isäpiretari Teoso säpiretakiti. Ia atoko itxa Teoso iuasaaki: “Nota Apraão Teosone, Isaki Teosone, Xakoo Teosone pakini nitxaua,” itxa Teoso. ³⁸ Ininiä ninoa Apraão, Isaki, Xakoo auapanika, kotxi Teoso ï ipïkani Teosoneni. Auäki inakani Teosonera iua, kotxi iuamoni ikinimane auäkipanika —itxa Xesosi.

³⁹ Eereka ätikaka kaiökatsopareriakori txari:

—Koerekareri, atäopitikara pisäkire —itxana.

⁴⁰ Ikara inaäka atoko kãkiti pïkarauata apikomoni ipimarauatini.

Teoso Mereëkiti Tavii Apika Mekaniri Itxaua

(Mateo 22.41-46; Marko 12.35-37)

⁴¹ Ininiä Xesosi pimaäna:

—Kinirepa isäpiretaäka Teoso mereëkiti Taviini apika mekaniri ininiua?

⁴² Kotxi Taviini iökatsopata Xikari aätsopateë. Itxari:

Apiananiri txari niauïtemoni: “Nota kikomoni piitopäka.

⁴³ Piitopäkiniritika nixipokariko pimokaiakariakori. Nikamariko ninoa pikiti pitakiniätaä atoko ininiua.”

Itxa Taviini xikare. ⁴⁴ Taviini akiritari Teoso Mereëkiti “Niauïte.” Ininiäkara kanatokopa iua Tavii apika mekaniri? —itxa Xesosi.

Kaiökatsoparerini Maerekani

(Mateo 23.1-36; Marko 12.38-40)

⁴⁵ Eereka kãkiti apisatoö Xesosi ötäkikana imoianariakori. ⁴⁶ Ia atoko itxa:

—Erepaniko, kaiökatsoparerini misirienetini. Ninoa ieretakari mäkatxi ïtanori, peereri, apanakini atamatinina ïkapani. Tiitxi amotikoätaä ninoa potxitari kãkiti ninoakata säkirauatini apanakini atamatinina ïkapani. Ninoa potxitari iitopäkinina auïtetxi topäkiniaätaä aiko äki Xoteo apotitiniätaäua. Kiinirisaaki ninoa nirekari apiari topäkiniaätaä iitopäkinina.

⁴⁷ Kiki ipïkasaaki, ninoa misiritaro tikinitakoro. Ninoa mixirikari oaäpoko, iuaritika imisäkiretarina Teoso. Teoso imisäkiretakasaakina, kaiöori säkiretxi isäkiretana. Ininiä apanakini kenakotakasaakiri, ninoa xinikari: “Atäo iua imarotari Teosokata isäkirauatini,” itxana. Txamari Teoso kamaäkaretxitana, ininiä apiata imisiritaäkanako.

21

Tikinitakoro Matxineiroteto Sikakito

(Marko 12.41-44)

¹ Xesosi säkirauatakasaaki Teoso misäkiretiko aikoti äki, itikari katiirini takiniro itxineirotena kaixa äki Teoso ïkapani. ² Iuasaaki oäua tikinitakoro matiïto. Ötaniri ïlauaika. Oa sikaro ipi txineiro ota okinika oamoni auakaro.

³ Ininiä Xesosi txä:

—Atäopitikara, okira sito sikari apiata. ⁴ Kotxi apanakini sikaro itxineirotena itetakito. Okira sikari okinika onakito —itxa Xesosi.

Teoso Misäkiretiko Aikoti Irikiko
(Mateo 24.1-2; Marko 13.1-2)

⁵ Äti öti Teoso misäkiretiko aikoti äki aua Xesosi imoianariakorikata. Aiko ereri pirena isäkirenätana.

—Uai peereri. Ere kai sorokiniri paretxiä auakari pakaronepokori. Patamatari käkiti sikakiti Teosomoni —itxana.

⁶ Ininiä Xesosi txana:

—Ari atäöpitikara peerekari. Txamari apokapitikako äti öti ia aiko irikiko ikapani. Iuasaaki kai äti kai nopini auakari !auaika. Ikinipoko irikaäkako —itxa Xesosi.

Misirikaretxi Apokaenitini
(Mateo 24.3-14; Marko 13.3-13)

⁷ Ininiä ninoa pimaäri:

—Koerekareri, kirisaakipa ikara atoko inakari auapani? Kiätokopa itxa ia aiko Teoso misäkiretiko irikini öti manapi aimarotini ikapani —itxana.

⁸ Ininiä Xesosi apakapiretana:

—Erepaniko, xipokatxi öti apokaäpotakasaaki, käkiti nirekari imisiriene-tinii hïte. Ito aäpirena auako. Kaiäöpokori kiki säkire: “Teoso mereëkitikarano nota. Nota apokapeka uai,” itxamana. Paxirari ninoa säkire. !Himaäkatapena ninoa. !Himoianatapena ninoa. ⁹ Neenamatsxiene hïkenakoenetakasaaki, !hïpïkaruatape. Iua atoko inakari merepanika auako. Iuasaaki xipokatxi öti !apokapanika —itxa Xesosi.

¹⁰ —Äti uäka kamari neenamatsxi äti uäkakata. Äti auïtetxi sotatoneakori neenamauata äti auïtetxi sotatoneakorikata. ¹¹ Iuasaaki xipokatxi öti apisa, nota apokini apisa, itixi iakeëkatakato. Natxi auako. Itori amianari auako. Apaka käkiti atamatakiti iaxiti kamapïkaretana.

¹² —Ikara inakari apisa, apanakini maïkaiko hïte. Himisiritaäkako. Xoteoakori anikaiko aiko Xoteo apotiitiniätaäua Xoteoakori auïte apisatoö apoïtiniina ikapani. Hitakaäka kateïa äki. Ninoa anikaiko hïte itixi auakani auïteakorimoni hïte apoïtinina ikapani. Iua atokokanerako hinaäkako nisäkire häuikini xika. ¹³ Iuasaaki auïtetxiakori apisatoö häuakasaaki, hïsäpiretariko Teoso iokanapirena erekari. ¹⁴ Ninoa himisäkiretini apisa, maerekaxiniretika !hïtxape. Kona hïpïkaruatape, ¹⁵ kotxi ninoa apisatoö häuakasaaki, nota sikaimaroretai hïte, ininiä himokaiakariakori ! iposotari apakapiretiniina hïte. !Iposotarina isäpiretiniina: “Kona atäo pisäkire,” !itxana. ¹⁶ Hinoroma, hïrima, hïtariakorima, apanakini hinirimanema, haökimanerema pakini sikaiko hïte himokaiakariakorimoni. Ätikaka hïte okaäkako iuasaaki. ¹⁷ Ikinimane omanataiko hïte nisäkire häuikini xika. ¹⁸ Iuaritika Teoso !auiritari ätika hiäko maporokiko, kotxi Teoso iteene nïkatapitikaiko hïte. ¹⁹ Himïteenekiniäri ikinika himisiritiko, ininiä Teoso txïkitakaiko ätipirika iuakata häuapininiika hinini ikapani —itxa Xesosi.

Xerosareë Xipokiko Pirena
(Mateo 24.15-28; Marko 13.14-23)

²⁰ Apikomoni Xesosi txari:

—Hätamatakasaakiri sotatoakori äkitiniri Xerosareë, iuasaaki himarotariko pakotapaniri sitatxi xipokini. ²¹ Iuasaaki hïte Xotéïa tōpa auakani himitekako oxiratarimoni. Sitatxi häuiniä, ininiä himitekako. Mapara häuiniä, kona hïkanapiripe sitatximoni, ²² kotxi iuasaaki käkiti misiritiko öti apoka. Teoso säkire iökatsopatakori säpiretapekari ikara öti apokini. ²³ Iuasaaki !erekapaniri sito kamixiro ikapani, kaxitakarero ikapani, kotxi omitekini !apakata. Xoteo auiniätaä auapitikako iteene imisiritikona tïkane, kotxi

iuasaaki Teoso oerekari iua omanākare Xoteoakorimoni. ²⁴ Itomaneri kākiti okaākako saasara atoko inakaroā. Apanakini anikaākako ikini uāka tixinemoni. Xoteo minakanuia xipokariko sitatxi Xerosareē. Teoso auiritana ninoa kaikotini iuaā. Eereka Teoso xipokariko ninoa tapara. Eereka !auaikana —itxa Xesosi.

Kākiti Itari Iaxitikiri Kanapiriini
(*Mateo 24.29-31; Marko 13.24-27*)

²⁵ Apikomoni Xesosi txari:

—Nota uai apokini apisa, atokatxi, kasiri, iōriki pakini oerekariko kākiti nota iposope uai napokini. Apaka potxoari uiniti auari tsakati mitari. Iua tsakati miramaneri iene. Ikara xika itixi auakani kamaxirexinirepeka itxanako. ²⁶ Kākiti ākipa iotokako ipīkare xika. Itixi misiritiko xika ipīkarauata, kotxi iōriki, ikinika iaxiti auakani iakeēkatoko. ²⁷ Iuasaaki nota, hītari iaxitikiri katxakaāpota katxiārikata. Iuasaaki ikinimane atapanoko nota. Iuasaaki kaposotiireno nota. Niotximerekata napoka uai. ²⁸ Ikara itixi misiritiko apokaāpotakasaaki, haiamatako. Hionakaātako, kotxi paītiki nota kanapiriā hīte napini ikapani. Iuasaaki nimakatzakai hīte ikinika maerekati auiniātaā —itxa Xesosi.

Piko Mina Pirena
(*Mateo 24.32-35; Marko 13.28-31*)

²⁹ Xesosi sāpiretari āti sāpirenatxi atāo inakari oerekiko. Itxari:

—Hīxinikari aamina piko inakori. Apanakini ātiāo aamina apaka hīxinika. ³⁰ Pooīoporipeka onakasaaki, otomorekasaaki, “Kamoī apokanapanoka,” hītxa. ³¹ Iua atokokana ikara misirikaretxi mixikanani nisāpiretakiti hītikasaaki, iuasaaki himarotariko paītiki Teoso ikinimane auīte itxauako.

³² —Ia nisākire atāo. Itixi auakani !ixipoka ikinipoko nisāpiretakiti mapokakani apisa. ³³ Iaxiti xipokapitikako. Īkoraxiti apaka xipokapitikako. Iuaritika nota sākire !ixipoka.

Iātapakori Ōti Pirena

³⁴ —Erepaniko, maerekaxiniretika kona hīttxape. !Hīsarauatape. !Hīpoātape. Hīparīkanoka ! hīxinikapeko, kotxi hīsarauatiniā, hīpoātiniā, hīparīkanoka hīxinikiniā, ! hīxinikari nikanapiriini ōti, kotxi ĩkora ōti himimarotakani ōtisaaki, napokako. Erepaniko, kotxi txikatoro atoko itxa napokini. Kākiti !imarotapaniri napokini ōti. ³⁵ Imakinika kākiti itixi auakani imarotariko napokini iuasaaki. ³⁶ Hiātapariko nikanapiriini. Ātipirika himisākiretariko Teoso. Hamanaāriko Teoso ikara inakari mamisiritakanii hīte. Hamanaāriko Teoso himapētauatakani ikapani hītari iaxitikiri apokasaaki iua apisatoō hītimakasaaki —itxa Xesosi.

³⁷ Īkiniōtika Xesosi sari Teoso misākiretiko aikotimoni Teoso sākire oerekini ikapani. Īkiniōtika mapiānikata Xesosi sari ōtanoxiratarimoni, Oriva inakori-moni. ³⁸ Īkanōkapanika kākiti apoka Teoso misākiretiko aikotiā Xesosi sākire ikenakotinina ikapani.

22

Satanasi Īroā Xotasi Xinireē
(*Mateo 26.1-5, 14-16; Marko 14.1-2, 10-11; Xoāo 11.45-54*)

¹ Kaiamapeka Pāscoa inakori kiiniriti apokini. Iua kiiniriti Xoteoakori nikari pāo matireēkati. ² Iuasaaki sasetotxi auīteakori, kaiōkatsopareriakori pakini nirekari Xesosi okinina, txamari, ninoa pīkari apanakini kākiti, kotxi ninoa apokaerekataris Xesosi.

³ Iuasaaki Satanasi ĩroaĭtotari Xotasi Isikariotxi inakori. Iua Xotasi Xesosi moianarikamara, apanakinikata. ⁴ Iuasaaki iua sari sasetotxi auĭteakorimoni, Teoso misăkiretiko aĭkoti nĭkatakani auĭteakorimoni. Iuasaaki isăkirauata ni-noakata Xesosi imĭkapiritini ĩkapani. Iuasaaki ninoa xinikaxitita:

—Kiătokopa itxtari Xesosi isikini atemoni?

⁵ Sasetotxi auĭteakori enenĭka. Ninoa txari Xotasimoni:

—Pisikasaakiri Xesosi atemoni, aĭkitxitaiko pite —itxana Xotasimoni.

⁶ —Ateeneka —itxa Xotasi.

Ikara atoko inaăka atoko Xotasi iătapari isikiniri ōti manapi. Inirekari kăkiti mauakanisaaki, Xesosi imĭkapiritini.

Păskoă Kiiniriti Kamiko

(Mateo 26.17-25; Marko 14.12-21)

⁷ Iuasaaki kăkiti parĭkauata Păskoă kiiniriti ikaminina ĩkapani. Iua kiiniriti auakasaaki, itotarina păo matireĕkati inikinina. Iuasaaki okarina soti auĭte ĩkiri kiinirisaaki inăĭkitina ĩkapani. ⁸ Xesosi paniătana Xoăo, Petro pakini:

—Ĥisako. Hăpotiitariko nipokori Păskoă kiiniriti ĩkapani —itxa.

⁹ Ininiă ninoa:

—Namonipa akamatari kiiniri? —itxana.

¹⁰ Ininiă Xesosi:

—Xerosareĕmoni ĥsa. Iuaă ĥtikari kiki kaminiri sito parĭka. Iua apaănătari ĩparaă. Kopti ikiă anikanăta. Iua aŏkitaiko ĥte. Iuakata sa ĥtxako. Ĥiĭroă aapokotxi iua ĩroiniătăă. ¹¹ Ĥimisăkiretari kauiniri. Ĥiĭtxariko iua: “Koerekareri nirekari imarotini: ‘Namonipa ianapokotakani kaikotiniătăă iriko? Iuaă inirekari inapiniri Păskoă ōti imoianariakorikata,’ ĥiĭtxariko iua.” ¹² Iuasaaki kauiniri oerekai itanokiri koa mitari iuaă kiiniri ĩkapani. Imakinika tiĭtzi iposope. Iuaărako hăpotiitari imakinika Păskoă kiiniriti ĩkapani —itxa Xesosi.

¹³ Ininiă sa itxana. Apoka itxarina ikinika Xesosi săkire iaŏka. Ininiă iuaă ninoa maiamatari kiiniri.

Xesosi Ĩto, Iarĕka Pakini

(Mateo 26.26-30; Marko 14.22-26; 1 Korĭto 11.23-25)

¹⁴ Ininiă Păskoă kiiniriti potarikasaaki, Xesosi imoianariakorikata topăka.

¹⁵ Ininiă Xesosi txana:

—Iteene ninirekari ĥtekata ninikiniri ia nipokori Păskoă kiiniritisaaki, natatsiirauatini apisa. ¹⁶ Ia atoko inakari nipokori ĩninkaikariko ĥtekata. Teoso ikinimane auĭte inakasaakia, iuasaakiikarako ninikapitikariko iuaĭkana.

¹⁷ Eereka iua kosekari iătatxi koana ovaă iăriăti. Ininiă itxa:

—Niri, erekapitikari ia pisikakiti —itxari Teoso.

Eereka itxana imoianariakori:

—Ia iăriă hăpakapako. Ĥikinika ĥiătariko. ¹⁸ Atăo nisăpiretai. Ĥiătaikaroko ovaă, Teoso ikinimane auĭte iminakanisaakia. Teoso ikinimane auĭte inakasaakia, iuasaakiikarako iuaĭkana niătariko ovaă —itxa Xesosi.

¹⁹ Eereka ikosekari komiri:

—Erekapitikari ia komiri pisikakiti atemoni —itxari Teoso.

Eereka imapixinikaăpotari, sikaăpota itxana imoianariakori:

—Ia niĭto okaăka ĥte ĩkapani. Ia komiri ĥinikasaaki, ĥxinikanoko nota. Ĥiĭxinikari nipinini ĥte ĩkapani.

²⁰ Inikaăkarina atoko, ikosekaro ovaă. Isikana imoianariakori. Ininiă itxa:

—Ia niarĕka xiketakari makatxakariko ĥte maerekani. Teoso săpiretapekari kăkiti ikamaenetakiti amaneri kăkiti ĩkapani. Ia niarĕka oerekari kăkiti, Teoso kamapekari ikamaenetakiti. ²¹ Iua nimĭkapiritakiri

uatxa uai topãka notakata. ²² Nota hĩtari iaxitikiri okaãkako. Teoso sãkire iókatsopatakori sãpiretapekari nipinini tĩkane. Nota hĩtari iaxitikiri mĩkapiritakari iteene misiritaãkako —itxa Xesosi.

²³ Xesosi moianariakori ninoakakarika isãkirauatana:

—Kipa sikatari Xesosi imokaiakariakorimoni? —itxanãtana.

Kiripa Apiatakari?

²⁴ Ikara atoko inaãka atoko Xesosi moianariakori misãkiretakakaua.

—Kiripa apiatakari txatapaniuko ate sauaki? —itxana.

²⁵ Ininiã Xesosi:

—Xoteo minakaniua auĩteakori itaparassãkireritika ipaniãtana Xoteo minakaniua iauĩtena nireẽkiti ikaminina ikapani, iuaritika ninoa sãkire, “Peerekaua ate. Ate moianatari kãkiti,” itxana. ²⁶ Hĩte kona ninoa atoko kona hĩtxape. Atxĩiti apiari pitxaua hĩte sauaki, ininiã amarini atoko pitxauako. Auĩtetxi pininiãua, nitiritxi atoko pitxauako. ²⁷ Kiripa apiatakari txataua? Auĩtetxi nipokori nikakarikani, apiatakari txataua? Initiri nipokori kamakarikani apiatakari txataua? Ikinimane kãkiti imarotari nipokori nikakari apiatakari itxaua. Txamari nota auakasaaki kãkiti sauaki, nitiritxi atoko nitxaua, kotxi kãkiti nimoianata.

²⁸ —Xoteoakori misiritakasaakino nota, kona hĩte takanapano. Atão nimoianariakori hĩtxaua. ²⁹ Niri, auĩtetxi txĩkitakapekano nota. Ininiã iua atokokana nota txĩkitakai hĩte auĩtetxi hininiua. ³⁰ Nota auĩtetxi ninakasaaki, hinipokota, hiãta hĩtxako notakata. Auako auĩtetxi topãkini hĩte ikapani. Ininiã iusaaki hĩpaniãtana tosi nirimanetxi Isaeo auakani ikamakitina tĩkane —itxa Xesosi.

Xesosi Sãpiretari Petro Kipatiniri Iua

(Mateo 26.31-35; Marko 14.27-31; Xoão 13.36-38)

³¹ Xesosi sãkirauata Simão Petromoni:

—Simão, Simão, Satanasi amanaãpekari Teoso pite, apanakini apaka atamaaerekatini ikapani. Ahoisi misiritiko atoko inirekari imisiritinii pite. ³² Iuaritika, nota misãkiretapekari Teoso isikataparatiniri pixinire Simão, nisãkire atão pauikini ikapani. Pikerokariko pikamakiti, iuaritika pikanapiriãpitika nota sãkire iteene iuaikana pauikini ikapani. Eereka pisikataparaxiniretanako pitariakori nota sãkire auĩãkani —itxa Xesosi sãkire.

³³ Petro txari Xesosi:

—Niaũte, nota iposope nitxa kateiamoni nisini pitekata. Pitekata iposope nitxa nipinini —itxa.

³⁴ Xesosi txari:

—Atão nisãpiretai. Ia ikanõkati patari sãkirauatini apisapanikako, ipi ãti pakinikata, “!Nimarotari iua,” pitxanoko —itxa Xesosi.

Xesosi Ôtãkikana Imoianariakori

³⁵ Eereka iuaikana Xesosi sãkirauata imoianariakorikata:

—Mitxi nota iokanatai kãkitimoni. Iusaaki kona nisikai txineiro. Kona nisikai sako mata. Kona nisikai sapato, iuaritika minakati auinii atxĩiti? Erekari hĩsini ikinika hinirekakiti mauakanisaaki? —itxa Xesosi

—Minakati !auinua ate —itxana.

³⁶ Ininiã Xesosi txana:

—Txamari uatxa pitxineirote, sakora pakini auiniãi, panika. Iouata mitaro mauakanisaaki, pimãka inopinikiri pivẽtxitako iouata piamotini ikapani.

³⁷ Teoso sãkire iókatsopatakori kitxakapirĩka txari:

Imaĩkaãka, kokaniri maĩkiko atoko inaãkako.

Ininiã ikara nimaĩkiko apokapitikako. Ikara nota pirena kitxakapirĩka atãopitika —itxa.

³⁸ Imoianariakori txari:

—Apiananiri, patamata. Uai aua ipi iouata aneenamauatini ĩkapani.

Xesosi txari:

—!Apakata ikara atoko inakari hĩsãkire —itxa Xesosi.

Xesosi Misãkiretiniri Teoso Xetsẽmani Inakoriãtaã
(Mateo 26.36-46; Marko 14.32-42)

³⁹ Eereka ixirata auĩte Oriva inakorimoni isa, kotxi itotapekari iuaã isini. Imoianariakori sari iuakata. ⁴⁰ Iuaã apokasaakina, Xesosi txana:

—Satanasi nirekari maerekati hĩkamini. Ininiã himisãkiretariko Teoso, iua sikataparatinĩ, Satanasi nirekakiti himakamakani ĩkapani —itxa Xesosi.

⁴¹ Ininiã iuaã itakanapana imoianariakori. Apikoxãki axapiti sa itxa. Iuaã ikapotoreẽkaua, misãkireta itxari Teoso. ⁴² Itxari:

—Niri, !pauiritapeno paĩtiki natatsiirauatini, iuaritika kona pikamapiri nota nirekaãkiti. Pite nirekaãkiti ninireka nikamini —itxa Xesosi.

⁴³ Iuasaaki Teoso nitiri iaxitikiri apoka iuamoni isikataparaxiniretiniri ĩkapani.

⁴⁴ Iuasaaki Xesosi xinire kamaxirepeka. ãkixinireẽ apokapeka itsii. Ininiã iteene imisãkiretari Teoso. Ininiã iinĩkakare arẽkatxikata tapika ixitimoni.

⁴⁵ Teoso imisãkiretaka atoko, õkitikaua, imoianariakorimoni isa. Iua apoka ninoamoni. Imakapooanãtana, kotxi isãpakapekana imatinaniuatinina xika.

⁴⁶ Ininiã akiritana:

—Kinirepa himakanãta? Hõkitikaua. Himisãkiretari Teoso, Satanasi nireẽkiti himakamakani tĩkane —itxa Xesosi.

Xesosi Maĩkiko Pirena
(Mateo 26.47-56; Marko 14.43-52; Xoão 18.1-11)

⁴⁷ Xesosi sãkirauatakasaaki imoianariakorikata, itomaneri kãkiti Xotasikata apoka. Xotasi mĩkiikana ninoa Xesosi oerekini ĩkapani. Iua Xotasi Xesosi moianarikamara, apanakinikata. Xotasi apokasaaki apitxokari Xesosi. ⁴⁸ Ininiã Xesosi txari iua:

—Xotasi, pimĩkapiritatari pitari iaxitikiri papitxokasaaki? —itxa Xesosi.

⁴⁹ Xesosi moianariakori imarotakasaakiri kãkiti nirekiniri Xesosi imaĩkini, itxana:

—Apiananiri, erekari atxiĩti uatxa aneenamauatini, aiouataneẽ —itxana.

⁵⁰ Ininiã ãti Xesosi moianari sauakari sasetotxi auĩte apiatakari nitiri kĩpita ikikomoni. ⁵¹ Ininiã Xesosi:

—Hiĩtoka ikara. Iaõpe.

Eereka Xesosi takapiotaua ikĩpitaã. Iuasaaki kakĩpitapeka itxa iuaĩkana.

⁵² Sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori pakini ina Xesosi imaĩkinina ĩkapani. Xesosi txari ninoamoni:

—Kinirepa himinari iouata, piriri pakini himaĩkinino ĩkapani? ⁵³ Ikiniõtika hĩtekata naua aiko Teoso misãkiretikoã. Iuasaaki kona hĩte maĩkano. ĩkanõka hina, kotxi ipiaã hĩkamari maerekati —itxa Xesosi.

Petro Kipatari Xesosi Imarotini
(Mateo 26.69-75; Marko 14.54, 66-72; Xoão 18.15-18, 25-27)

⁵⁴ Ininiã ninoa maĩkari Xesosi, anika itxarina sasetotxi auĩte apiatakari aapokomoni. ĩroãna aapoko ãki. Ininiã Petro sari ninoa tikini. ⁵⁵ Sasetotxi aapoko takote apoka. Iuasaaki mapara xamina pokitakori aua. Kãkiti topãkanãta xamina takote. Irokanãtana. Ininiã Petro topãka ninoa takote.

⁵⁶ Iuasaaki ãtokoro atamatari iua xamina kamaraã. Ininiã itakote oãpoka. Omixinitari iua:

—Ia kiki Xesosikata auakari —otxa.

⁵⁷ Txamari Petro txari:

—Ãtokoro, kona nimarotari iua —itxa.

⁵⁸ Eereka ãti atamatari iua. Itxari iua:

—Pite Xesosi moianarikarai? —itxari.

Txamari Petro:

—Konapitini —itxa.

⁵⁹ ãti oara napa atoko ãti txari:

—Atãopitikara, ikira kiki Xesosi moianaripitikara, kotxi Kariréiakiri itxaua iua —itxa.

⁶⁰ Petro txari:

—Kona nimarotari ikara pisãpiretakiti.

Iuasaaki, isãkirauatakasaaki, patari sãkirauata. ⁶¹ Iuasaaki Xesosi saporitika, atamata itxari Petro. Iuasaaki, Petro xinikari mitxi Xesosi sãpiretakiti: “Patari sãkirauatini apisapanikako, ipi ãti pakinikata, ‘Nimarotari iua,’ pitx-anoko” ininiri iaõka aua. ⁶² Ininiã eereka Petro sipe. Iteene txiapata itxa.

*Sotatoakori Napetiniri Xesosi
(Mateo 26.67-68; Marko 14.65)*

⁶³ Xesosi nĩkatakani napetari, noropata itxarina Xesosi. ⁶⁴ Iuasaaki iaxirikaokitarina iua, ninoa imatamatakani ikapani. Iuasaaki noropata itxarina.

—Kimarorei pite. Kiripa noropatai? —itxana.

⁶⁵ Itomaneri maerekati sãkiretxitiã itxitarina Xesosi. Inapetiniri !iotoka.

*Xesosi Xoteo Auĩteakori Apisatoõ
(Mateo 26.57-68; Marko 14.53-65; Xoão 18.19-24)*

⁶⁶ Ìkanõkapanika kiomãtxiakori, sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsopareriakori pakini apotiitaua. Iuasaaki Xesosi minaãka ninoamoni.

⁶⁷ —Pisãpiretaua ate, Teoso mereëkitikai pite? —itxarina.

Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Nisãpiretiniã, !hãuikari nisãkire. ⁶⁸ Nipimarauatiniã, hĩte !apakapapiretano. Apaka !hãuiritari nisikakiko. ⁶⁹ Paĩtiki hĩtari iaxitikiri topãkako Teoso kaposotiireri kikomoni —itxa Xesosi.

⁷⁰ Ininiã iuaĩkana ninoa pimaãri:

—Teoso ãkirikai pite? —itxarina.

Ininiã Xesosi apakapapireta:

—Atãopitikara hĩsãkire. Iuapitikarano nota —itxa.

⁷¹ —Iaõpekara. Akenakotapekari isãkire. Ininiã apikomoni isãkire kenakotakani !anirekaika, kotxi ateka kenakotapekari iua sãkire maerekati —itxana.

23

*Xesosi Pirato Apisatoõ
(Mateo 27.1-2, 11-14; Marko 15.1-5; Xoão 18.28-38)*

¹ Ininiã imakinika ninoa anikari Xesosi Piratomoni. ² Ininiã iuaã ikamarina aãpirena. Apoĩtarina Xesosi:

—Ate kenakopiretari oerekiniri kãkiti maerekati ikamini, kotxi iua õtãkikari kãkiti, kãkiti miĩkitxitakaniri Sesa, Homano auĩte apiari. Apaka itxa: “Teoso mereëkitino nota. Auĩtetxi apiatakari nitxaua,” itxa iua sãkire.

Txamari na atãoni ikara atoko itxana ninoa. Ikara atoko ninoa apoĩtari Xesosi. Kona atão ninoa sãpiretakiti. ³ Ininiã Pirato pimaãri Xesosi:

—Pitekani Xoteokori auĩte txataua? —itxari Xesosi.

—Iuapitikarano nota —itxa Xesosi.

⁴ Ininiã Pirato txana sasetotxi auĩteakori, kãkiti pakini:

—!Napokari maerekati ikamakiti —itxa.

⁵ Iuaĩkana apoĩtarina:

—Iua oerekana kãkiti maerekati ikamini auĩtetxiakorimoni. Kariréia tōpamonira ipotorika. Uatxa uaipekarari iua —itxana.

Xesosi Erotxi Apisatoõ

⁶ Pirato kenakotakasaakiri isãkirena, ipimaãna:

—Ia kiki Kariréiakirikani?

⁷ —Ari iuapitikara —itxana.

Ikara Pirato imarotakasaaki, iokanatarari Xesosi Erotximoni, kotxi Kariréia tōpa auakani auĩte itxaua Erotxi. Iuasaaki iua ianapokota Xerosareẽ. Ininiã Pirato iokanatarari Xesosi Erotximoni, kotxi Xesosi Kariréiakiri.

⁸ Erotxi kenakopiretapekari Xesosi pirena. Ininiã iua aõkitakasaakiri Xesosi, poxokope itxakata, kotxi inirekari Xesosi oerekiniri iposotiire. ⁹ Ininiã iteene ipimaãri Xesosi, ikamakiti imarotini ikapani. Txamari Xesosi !apaka-papiretari iua. ¹⁰ Iuasaaki sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini iteene apoĩtari Xesosi. Ikinika ninoa sãkire aãpirenanoka. ¹¹ Eereka Erotxi, isota-toneakori pakini napetari Xesosi. Ieretakarina auĩtetxi mãka maparakiri apiata inapetinirina ikapani.

—Hãtamatarari ere. Auĩtetxi itxaua —itxana.

Eereka iuaĩkana iokanatarina Piratomoni. ¹² Mitxi Erotxi, Piratokata omanatakakaua. Ikara õti ninoa apokaerekatakakaua.

Xesosi Okiko Nirekiko

(Mateo 27.15-26, 11-14; Marko 15.6-15; Xoõo 18.39-19.16)

¹³ Ininiã eereka Pirato apotiitari sasetotxi auĩteakori, Xoteo auĩteakori, apanakini kãkiti pakini. ¹⁴ Ininiã itxa:

—Hĩte minari ia kiki notamoni. Hĩte apoĩtari iua imisirienetiniri kãkiti. Hĩte apisatoõ nipimaãpekari ikamakiti pirena. Notamoni kona maerekati !ikama. ¹⁵ Erotxipekana !apokari maerekati ikamakiti, ininiã iokanatarari iua notamoni iuaĩkana. Inipítikara iua erekari, txamari hĩte nirekari okiko maxikatiika. ¹⁶ Ininiã nota paniãtari inoropatiko aãpitsa aamata kamakoriã. Eereka niokanatarari isini.

¹⁷ Iuasaaki Pãskoa kiiniritisaaki, auĩtetxiakori itotari isikakiniri ãtika kateia ãki auakari.

¹⁸ Ikara Pirato sãkire ikenakotakasaakina, ninoa akirikata:

—Hõkariko ere kiki. Hĩsikakariko Pahapasi —itxana.

¹⁹ Pahapasi kateia ãki aua, kotxi iua apanakinikata naiatarari auĩtetxiakori. Kokaniri apaka itxaua.

²⁰ Pirato nirekari Xesosi isikakinini, ininiã iuaĩkana isãkirauata kãkitimoni.

²¹ Txamari ninoa akiripoakata:

—Aamina ĩpiriãmitakari nopini hĩtokakitariko. Hõkariko aamina ĩpiriãmitakari nopini —itxakatana.

²² Pirato mitxi isãkirauata ipikata. Iuaĩkana isãkirauata:

—Kixikapa? Maerekati !ikama. Ixika !auari ipinini ĩkapani. Nipaniãtariko inoropatiko, eereka nisikakariko —itxari.

²³ Txamari iuaĩkana akiripoakatana:

—Hõkariko aamina ĩpiriãmitakari nopini.

Ninoa akiripoakatini xika Pirato kamari ninoa nirekakiti. ²⁴ Ininiã Pirato: —Xesosi ipinako hinirekakiti iaõka —itxa Pirato.

²⁵ Iuasaaki isikakari Pahapasi kateia åki auakari. Neenamtxi kamakari, kokaniri apaka itxaua Pahapasi. Eereka isikari Xesosi sotatoakorimoni aamina İpiriãmitakari nopini okiko İkapani.

Xesosi Tokakitaãka Aamina İpiriãmitakari Nopini

(Mateo 27.32-44, 11-14; Marko 15.21-32; Xoão 19.17-27)

²⁶ Ininiã sotatoakori anikari Xesosi okiko İkapanimoni. Iuasaaki kima-poriãpo aõkitarina Simão, Sireni sitatxitikiri. Iuasaaki iua apoka sitatximoni. Sotatoakori maãkari iua. Aamina İpiriãmitakari itakana Simão tsotere nopini: —Panika ia aamina İpiriãmitakari —itxarina.

Xesosi tikini sa itxa Simão. ²⁷ Xesosi tikini isa mirikiniti kãkiti. Åtokaka sitoakoro sari apaka. Imatinaniuatana, itxiapatana, kotxi imarotarina Xesosi paãtiki ipinini. ²⁸ Xesosi kirioka ninoa sitoakoromoni. Itxana:

—Sitoãkini Xerosareë auakani anaakoro. Kona notani !himariaka. Hitekara himariakaua. Hamariteni İkapani hãtxiapata, ²⁹ kotxi åti õti apokasaaki, kãkiti sãkire: “Aplaerekata sito meeneto oniniua,” kotxi iuasaaki misirikaretxi apokasaaki, pamonõkoniri. ³⁰ Iuasaakiikarako kãkiti akiripoakatako ixirata auãtemoni: “Ate nopini pirika. Pipataua,” itxanako, kotxi iuasaaki ninoa mokaiakariakori apokaãpota ninoa xipokini İkapani.

³¹ Nota aamina amaneri atoko nitxa. Hite aamina İsasaka atoko hãtxa. Nota !ikamari maerekati, iuaritika ia atoko nota ipina. Erepaniko aamina İsasaka atoko hãtxa, ininiã åti õtirako apiata himisiritiko —itxa Xesosi sãkire.

³² Ninoa anikari ipi maerekati kamakani Xesosikata ipininina İkapani.

³³ Apokasaakina “Kãitãtxi” inakoriãtaã, itokakitarina Xesosi aamina İpiriãmitakari nopini. Iua atokokanera itxana maerekati kamakani. Åti maerekati kamakari itakana Xesosi kikomoni, åti isanaremoni.

³⁴ Iuasaaki Xesosi txari:

—Niri !pimisiritapena ninoa, maerekati ikamakitina xika, kotxi !imarotarina ikamakitina —itxa Xesosi.

Iuasaaki sotatoakori kamari sarauatxi. Eereka imaktxakarina Xesosi mãka. Sarauatxi kãiatakari apakapari imãka. ³⁵ Kãkiti iuaã auakani itikari Xesosi. Sasetotxi auãteakori napetari iua. Itxana:

—Iua makatxakapekari apanakini imapinakanina İkapani. Teoso mereëkiti ininiãua, kinirepa iuaka !imaktxakaua? —itxana.

³⁶ Iuasaaki sotatoakori apaka napetari iua. Katxioãri isikarina Xesosi iãtini İkapani, txamari liãtari. ³⁷ Itxana:

—Pite Xoteo auãte pininiãua, ininiã aamina İpiriãmitakariã pimaktxakaua. Piteka pimaktxakauako —itxarina.

³⁸ Iuasaaki iõkatakori takaãka ikii tanomoni:

—Xoteoakori Auãte —itxa iua iõkatakori. Homano sãkireë aua. Kreko sãkireë aua. Xoteo sãkireë pakini aua iuaã iõkatakori.

³⁹ Maerekati kamakari Xesosi takote tokakitakori akiritari iua. Itxitari. Inapetari:

—Pite Teoso mereëkiti pininiãua, İteroa piposotiire? Piteka pimaktxakaua. Ate apaka pimaktxaka —itxa.

⁴⁰ Åti maerekati kamakari iuaã tokakitakori õtãkikari iua:

—Kona pite pikatari Teoso? Ate apaka apinako. ⁴¹ Atãõpitikara ate misiritiko, kotxi maerekati akamapeka. Ere kiki !ikamari maerekati —itxa.

⁴² Eereka itxari Xesosi:

—Xesosi, auãtetxi pininiãtaãua papokasaaki, pixinikano nota, kotxi ninirekari nisini pitekata iuaxiti —itxari.

⁴³ Xesosi apakapapiretari:

—Atãopitikara nitxai, uatxa ia õti, pite sariko notakata iaxiti Erekarĩatã.

Xesosi Ipinini Pirena

(*Mateo 27.45-56; Marko 15.33-41; Xoão 19.28-30*)

⁴⁴ Ininiã apaniãxiti takote atokatxi piãkapeka. Ipi ãti pakini oara ipiãka.

⁴⁵ Atokatxi !iponikaika. Iuasaaki mãkatxi mata mitari Teoso misãkiretiko aikotiã arõkakarĩ matsorakitaãka. Ipi matapeka itxa. ⁴⁶ Iuasaaki Xesosi akirikata:

—Niri, nisikai nixinire pinĩkatini ìkapani.

Ikara atoko inaãka atoko, ipina. ⁴⁷ Sotato auĩte itikasaakiri, ikenakotakasaakiri, itxa:

—Atãopitikara ikira kiki atão inakarĩnoka kamakari iua. Maerekati !ikama —itxa sotato auĩte.

⁴⁸ Kãkiti iuaã apotiitakaniua ikara atamatakasaakina, itorotana iaritana ipĩkarauatini xika. Ininiã isipekana. ⁴⁹ Ikinika Xesosi aõkimanere, sitoakoro Karirĩiakini, iua tikini sikani pakini aua iuaã. Ikira atoko itikanãtarina Xesosi okiko.

Xesosi Katiko Pirena

(*Mateo 27.57-61; Marko 15.42-47; Xoão 19.38-42*)

⁵⁰ Iuasaaki iuaã aua Xosee inakori. Xoteo auĩteakori õtãkikakari iua. Erekarĩ iua. Erekarĩnoka ikama. ⁵¹ Arimateia sitatxitikiri iua. Arimateia sitatxiti, Xotẽia tõpa aua. Iãtapapikari Teoso ikinimane auĩte ininiua. Mitxipe apanakini Xoteo auĩteakori õtãkikakani nirekasaakiri Xesosi okinina, iuasaaki iua Xosee txari:

—Konapitini. !Apakata ikara atoko akamini —itxa.

⁵² Xesosi ipinaka atoko, Xosee sari Piratomoni. Amanaãri Xesosi ãto akauarimoni itakini ìkapani. Ininiã Pirato sikari Xesosi ãto iuamoni. ⁵³ Ininiã iua makatxakari Xesosi ãto itokakitikoãtã. Iapirikari mãkatxi mataã, kai iriko ãki taka itxari. Mitxi ipĩkari !auapanika iua iriko ãki. ⁵⁴ Ikara õti sesta veira. Ikinika sesta veira, Xoteoakori tomatini õti apisa, Xoteoakori aiamata tomatiko õti ìkapani.

⁵⁵ Sitoakoro Karirĩiakini Xesosikata ìkani sari Xosee tikini kai irikomoni. Ninoa nirekari imarotiniiri Xesosi ãto takikoãtã. ⁵⁶ Eereka ninoa kanapiriã aapokomonina. Kamariãro, aãtsopa ãtião pakini apotiitana Xesosi ãtoã itakininã ìkapani. Ininiã tomatiko õti tomatã itxana, kotxi Teoso paniãtakiti iaõka ikamana.

24

Xesosi Iuaikana Auãki Inini

(*Mateo 28.1-10; Marko 16.1-10; Xoão 20.1-10*)

¹ Tomĩkosaaki ìkanõkapanika, sitoakoro sari kai irikomoni, kamariãro Xesosi ãtoã itakinina ìkapani. ² Ninoa apokasaaki iuaã, atamatarina. !Katoreikari kai iriko. Kai tore mãkatxakapeõkaika. ³ Ininiã ninoa ãroã, txama kona apokarina Xesosi ãto. ⁴ Ininiã sitoakoro:

—Itapari Xesosi ãto? Kanatokopa itxa? —itxanãtana.

Iuasaakipeka ipi kiki tokiã. Itimana sitoakoro apisatoõ. Pomẽkari mãkarini ninoa. Mẽkokari iotximere atoko itxa ninoa mãka. ⁵ Sitoakoro pĩkarauata, ininiã iãkana. Ixitipeka auakiitana. Ininiã ninoa kiki txana:

—Kinirepa hinitanãtari auãki inakari ipĩkani sauaki? ⁶ !Uaiikari iua. Õkitikapekã. Hĩxinikari isãkire Karirĩia hĩtekata auakasaaki. ⁷ Ia atoko itxa isãkire: “Hĩtari iaxitikiri sikaãkako maerekanimoni. Eereka nipinako aamina

Ípiriãmitakari nopini. Eereka ipi äti õtisaaki iuaĩkana nõkitikauako,” itxa Xesosi. Hixinikariko isãkire —itxana.

⁸ Ininiã ninoa sitoakoro:

—Ari ikara atokopitikara itxapeka isãkire —itxana.

⁹ Eereka ninoa sipeka. Õsi Xesosi moianariakorimoni isana. Apanakini kãkiti iuaã aua apaka. Iuaã ninoa sãpiretana ikinipoko itikakitina. ¹⁰ Maria Matarenama, Xoanama, Maria Txiako inoroma, apanakini pakini sãpiretari Xesosi moianariakori itikakitina. ¹¹ Txamari Xesosi moianariakori kona auikari ninoa sãkire.

—Paxirari hīsãkire —itxana.

¹² Petronoka auikari ninoa sãkire, ininiã imiteekata kai irikomoni. Iãka, iriko äki atamatini İkapani. Mãkatxi matanoka, Xesosi İtoã Xosee iapirikak-itinoka atamata. Eereka aapokomoni ikanapiriã. Isikasaaki, itsorĩkaãnãta, Atamatakiti ixinikanãta.

Emaoso Kimaporiti Sikani

(Marko 16.12-13)

¹³ İkara õti ipi Xesosi sãkire auĩãkani iãpota Emaoso inakori aapokotxitimoni. Xerosareẽ pipotorikasaaki, ipi oara napa atoko papoka Emaoso.

¹⁴ Ninoa ipi sãkirauanãta isaãpotakasaakina. Isãkiretarina, ixinikarina Xesosi ipinini pirena. ¹⁵ Isãkirauanãtakasaakina, iuasaaki Xesosi ina ninoa tikini, ininiã iua sa ninoakata. ¹⁶ Txamari ninoa kona imarotari iua Xesosi ininiua.

¹⁷ Ininiã Xesosi:

—Kipa hĩte sãkirenãta? —itxa Xesosi.

Ininiã ninoa iotoka. Iuasaaki ninoa toõ oerekari imatinaniuatina.

¹⁸ Kiropasi inakori apakapapiretari:

—İkinimane Xerosareẽ auakani imarotari Xesosi okiko pirena. Atxiĩti pite ätiãtaã İkarikai? —itxari.

¹⁹ Ininiã Xesosi txari:

—Natokopa itxa iua? —itxa.

Ininiã ninoa:

—Xesosi Nasaree sitatxitikiri iua. Teoso sãkire sãpiretakari itxaua. Teoso, kãkiti apaka apokaerekatari isãkire, ikamakiti pakini, kotxi paposotiireri isãkire, ikamakiti pakini. ²⁰ Sasetotxi auĩteakori, aãuĩteakori apaka sikari iua okiko İkapani, aamina İpiriãmitakari nopini ipinini İkapani. ²¹ Ate uãkatari iua kãkiti İsaao auakani maerekani makatxaãkari ininiua. Kita mitxi iua ipina. ²² Mixikanani sitoakoro iua sãkire auĩãkani sãkirauata atekata. Ininiã atsorĩkaãta. Isãpiretauana İkanõkapanika akauarimoni isinina. ²³ Txamari ninoa kona apokaikari Xesosi İto. Ninoa sãkire, aõkitana Teoso nitiriakori iaxitikini iuaã. Ninoa sãpiretana sitoakoro Xesosi iuaĩkana õkitikapekaua. ²⁴ Eereka ätikaka imoianariakori sari iuaã atamatinirina İkapani. Sitoãkini sãkire atãopitikara. Txamari laõkitari Xesosi iuasaaki —itxa Kiropasi.

²⁵ Ininiã Xesosi txana ninoa:

—Mĩikiteni hĩtxaua. ! Hinirekari hãuikiniri Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretakiti imakinika Teoso sãkire, ²⁶ kotxi ninoa txari: “Teoso nirekari imereẽkiti atatsiiruatini, Teoso tixine ikanapiriini apisapanika,” itxa Teoso sãkire —itxa Xesosi.

²⁷ Iãpotakasaakina, Xesosi sãpiretana ninoa Teoso sãkire iuaka pirena. Merepanika iuaka oerekaua Moisesi iõkatsopatakitiã, eereka Teoso sãkire sãpiretakani iõkatsopatakitiã. Iuaka oerekaua imakinika Teoso sãkire iõkatsopatakoriã auakariã.

²⁸ Iuasaaki ninoa apokaãpota Emaoso takote. Ninoamoni Xesosi nirekari apikomoni isini. ²⁹ Ininiã itxana:

—Kona pisipe apikomoni. Mapiänikata, ininiä atekata pikaikota — itxarina.

Ininiä Xesosi İroã aapokotxiã ninoakata ikaikotini İkapani. ³⁰ İitopãka ninoakata inipokotini İkapani. İuasaaki Xesosi kosekari komiri.

—Teoso, erekapitikari pisikakiti atemoni —itxa.

İuasaaki imapixinikari komiri, sika itxana ninoamoni. ³¹ İuasaakipeka ninoa imarotari Xesosi ininiua. İuasaakipeka, ereëkoka itxa. ³² İniniä ninoa misäkiretakakaua:

—Atãopitikara, kimaporiã isäkirauaãpotakasaaki, Teoso sãkire oerekarauaãpotakasaaki, axinire poxokoniuaata uasaaki —itxana.

³³ İuasaakipeka ninoa aiamata. İkanapiriãna Xerosareëmoni. İuaã apokana ösi Xesosi moianariakori, apanakinikata. ³⁴ İsãpiretana:

—Xesosi auãki inini pirena atãopitikara. Apiananiri ökitikapekaua. Petromoni oerekepekaua —itxana ninoa.

³⁵ İniniä eereka Kıropasi moianarikata sãpiretana kimapori isinina pirena. İsãpiretana komiri Xesosi mapixinikini pirena, kotxi uasaakiika ninoa imarotari iua Xesosi ininiua.

Xesosi Oerekaua İmoianariakorimoni

(Mateo 28.6-20; Marko 16.14-18; Xoão 20.19-23; Átosı 1.6-8)

³⁶ İsäkirauatapanikana inakasaakina, Xesosi tokiã ninoa sauaki.

—Erekaxinare hİtxako —itxa.

³⁷ İtikoãkatana. İpİkarauatana. Kamiri İuãkatarina.

³⁸ —Kinirepa hİtikoka? Kinirepa kamaxirepeka hİtxa İikiteta? ³⁹ Hãtamarıko niuako, nikiti pakini. İuapitikarano nota. Himaãtakano. Kamiri ! kaxiniri. Kamiri kona kapiri. Hãtamatano. Nİİtokara. Kamiri ! nitxaua —itxa Xesosi.

⁴⁰ İniniä oerekari İuako, ikiti pakini ninoamoni. ⁴¹ Ninoa iteene poxokoniuaata, txamari !iteene !auikapanıkarına atão Xesosi ininiua. İniniä İuasaaki Xesosi pimaãna:

—Nİpokori aua hİtemoni? —itxa.

⁴² İniniä ninoa sikari İpıxini xımaki kimitakori. Mapaã apaka isıkarına.

⁴³ İniniä İua nikari ninoa apisatoõ. İuasaaki ninoa İmarotari atão Xesosi ininiua, kotxi kamiri !inikari nİpokori. ⁴⁴ Eereka İua misäkiretana ninoa:

—Mİtxi hİtekata nauakasaaki, nisãpiretai İkinipoko nota pirena Teoso sãkire İõkatsopatakoriã. Noerekapekai hİte Moisesini İõkatsopatakiti, Teoso sãkire sãpiretakani İõkatsopatakiti. Xıkari İõkatsopatakori apaka noerekapekai. İmakınika ninoa sãpiretakiti nota pirena apokapeka.

⁴⁵ İuasaaki isikaimaroretana ninoa Teoso sãkire İõkatsopatakori İmarotin-İna İkapani, ininiä İuasaaki ninoa İmarotari atão. ⁴⁶ İtxari:

—Kİtxakapırİka İõkatsopatapeëkaika:

Teoso mereëkiti atatsıırauatako. Okaãkako. İpi äti õtısaaki ökitıkauako.

⁴⁷ Kãkiti nisãkire auİãkani İarıpiretarıko niokanapirena erekari İkini İtix-İti auakanımoni İsãpiretaãkako. Ninoa oerekarıko kãkiti takanapıniri İmaerekanına, ininiä İuasaakipeka Teoso makatxakarıko maerekatı İka-makitına. ⁴⁸ Hİkinika hİte İtikapekari nİpinini. Hãtamatano nota İuaİkana auãki ninini. İniniä iteene İımarotari nota pirena apanakini hİsãpiretini İkapani.

⁴⁹ Nota İokanatarıko niri sikaenetakiti, Erekari Matamatakoti, hİtemoni. Uai İtatxi hİkaikotako. Hİãtaparıko İua apokini. İniniä hãpakaparıko Teoso posotiire İtano İkari —itxa Xesosi.

Xesosi Anikaãka Teoso Tıxinemoni

(Marko 16.19-20; Átosı 1.9-11)

⁵⁰ Xesosi anikari imoianariakori Petánia sitatxitimoni. Iuaã apokasaakina, Xesosi õkitikauakotaua. Itxari Teoso:

—Niri, naia pinĩkata. Pitakari erekari naimoni —itxa.

⁵¹ Isãkirauatakasaaki, anikaãka Teoso tixinemoni. ⁵² Iuasaaki ninoa:

—Peerekari Xesosi. Iuanoka Apiananiri —itxanãtana.

Eereka Xerosareẽ ikanapiriãna ipoxokoniritikana. ⁵³ Ikiniõtika isana Teoso misãkiretiko aikotimoni. Iuaã ninoa misãkiretari Teoso:

—Peerekai. Erekapitikari pikamakiti ate ikapani —itxanãtana ikiniõtika.

Ameẽ.

XOÃO

Xesosi, “Teoso Säkire” Inakori

¹ Itixi kamiko apisa iua “Teoso Säkire” inakori auapeka. Iua Teosokata aua. Iua Teoso txaua. ² Ikinipoko potorikikosaaki Teosokata auari iua “Teoso Säkire” inakori.

³ Teoso paniätari iua ikinipoko ikamini. !Auari iua makamakiniti. ⁴ Xesosi, “Teoso Säkire” inakori, kamari itanapokoka auäki inini. Iuanoka sikari ikinipoko auäki inini, kotxi iuanoka auapika. Iua tirikapi atoko itxa, kotxi iopinikari käkiti xiniremoni Teoso säkire imarotini İkapani, ätipirika auini İkapani. ⁵ Iopinikari ipiä. Ipiä kona xipokari iua tirikapi kamara.

⁶ Teoso iokanatarari isäkire säpiretakari tükane kiki Xoão inakori. Iokanatarari iua käkitemoni, käkiti xinire iopiniäkari isäpiretini İkapani. ⁷ Isäpirenauata, Teoso säkire ikinimane imarotini İkapani, auikapiretinirina İkapani. ⁸ Kona Xoãoni käkiti xinire iopiniäkari txaua. Xoão iokanataäka käkiti xinire iopiniäkari isäpiretini İkapani. ⁹ Iua atão iopinikari käkiti xinire. Apoka İkoraxiti, ikinipoko käkiti xinire iopinikini İkapani.

¹⁰ Iua “Teoso Säkire” inakori aua İkoraxiti. Iua kamari itixi, iuaritika İkoraxiti auakani kona auikapiretari iua säkire. ¹¹ Iua apoka itixi ikamakitemoni, txamari käkiti ikamakini kona nirekari iua. ¹² Iuaritika apanakini nirekari iua, ininiä auikarina isäkire. Ininiä iua sikaposotiiretana ninua Teoso anaakori ininiuana İkapani. ¹³ Aponaniäkasaaki, Teoso anaakori !atxaua. Ateka Teoso anaakori akaminiua !aposota. Kona käkitemoni txikitakaua Teoso anaakori aniniäua. Teosora kamari iua anaakori aniniäua.

¹⁴ Käkiti itxapekaua iua “Teoso Säkire” inakori. Atekata aua. Ate itikari iua. Peerekari iua. Peerekari iposotiire. Ikinipoko erekari aua iuamoni. Isäkire atäonoka itxa. Ikara atoko itxa, kotxi iri Teoso. Teoso äkiri imatonökari itxaua Xesosi.

¹⁵ Xoão säpiretari Xesosi käkitemoni. Ia atoko isäpirenauata:

—Iua, hitemoni nisäpiretakiti: “Nota tikinimoni apokakari, apiatakoto iua. Nota poiäoka, kotxi nota auini apisapanika auapeka iua.”

¹⁶ Ikinipoko erekari aua iuamoni, ininiä amakinika ate apakapari ikinipoko erekari iuamonikiri. Isikaäpotari erekari atemoni. ¹⁷ Aimarotari Teoso paniätakiti säkiretxiti, kotxi Moisesini oerekepekaua. Apiaerekata Xesosi Kristo oereäkiti, kotxi iua oerekaua Teoso iteene turetiniua. Ikinipoko erekari isika atemoni. Maerekati kamakani atxaua, iuaritika Teoso tiretaua. Oerekaua atão inakari aimarotini İkapani. ¹⁸ Teoso atamatakari !auari. Imatonökari Teoso äkiri, irikata auakari, iuara oerekaua Teoso aimarotini İkapani, kotxi Teosotxikana iua.

Xoão Kapatxisareri Säpiretakiti

(Mateo 3.1-12; Marko 1.1-8; Arókasi 3.1-18)

¹⁹ Xoteo auiteakori Xerosareë sitatxiti auakani iokanatanana käkiti Xoãomoni. Iokanatanana sasetotxiakori. Iokanatanana sasetotxiakori moianatakani apaka Xoãomoni, ipimainirina İkapani: “Kinakariparai pite?” ²⁰ Kona Xoão kipatarari isäpiretinina. Atão isäpiretana:

—Teoso mereëkiti käkiti İatapakiti, kona nitxaua nota —itxa.

²¹ Ininiä ipimaärina:

—Ikara atoko ininiä kiriparai? Eríasikani? —itxana.

—Kona iuano —itxa.

—Teoso sãkire sãpiretakari aiãtapakitikani atxiiti? —itxana.

—Kona iuano —itxa.

²² —Ikara atoko ininiã, natokopa inakariparai pite? Ninoa ate iokanatakani nirekari imarotiniina pite. Natokopa inakaripa pite? —itxana.

²³ Ininiã Xoão:

—Teoso sãkire sãpiretakari Isaia inakori iõkatsopatakiti txari:

Auako kiki ãparaã makipakaniãtaã. Isãpirenauatako. Itxariko: “Hõeretariko kimapori Apiananiri apokini apisapanika. Itãkaõo erekari hãkamako iua napini ikapani,”

itxa Isaia. Iua kiki ãparaã makipakaniãtaã kasãpirenari, iuakarano nota. Iua Isaia sãpiretakitarano nota —itxa Xoão.

²⁴ Pariseoakorira iokanataka ninoa kiki Xoãomoni. ²⁵ Ipimaãrina Xoão:

—Iua Teoso mereëkiti aiãtapakiti piminakanisaakiua, Eriasi inakori piminakanisaakiua, Teoso sãkire sãpiretakari aiãtapakiti piminakanisaakiua, kinirepa pite patxisatari kãkiti? Kipaniãpa pite patxisarauata? —itxarina.

²⁶ —ãparaãnanira nota patxisarauata. Hite sauaki aua kiki himimaro-takiniti. ²⁷ Iuara, nota tikini apokakari, apiatakari iua. Minakati nitxaua nota, ininiã kona apakata napokini iua takote. Kona apakata ikiti mata tsapitsa nikoxirikini, kotxi minakati nitxaua —itxa Xoão.

²⁸ Ikara atoko Xoão sãpiretana ninoa Xotão ipiniã Petãnia sitatxiti, ipatxisarauatiniãtaã.

Soti Auite ãkiri, Teoso Nakiti

²⁹ Katimatiniãkata Xoão atapari Xesosi, iuamoni inini. Xoão sãpiretana apanakini itakote auakani:

—Hãtapari. Erenapani soti auite ãkiri Teoso nakiti, kotxi ikinimane maerekani makatxaãkari itxaua. ³⁰ Mitxi nisãpiretakitikara ere. “Kiki apokako nota tikini. Apiananiri iua, kotxi nota mauakanisaakipanika iua aua.”

³¹ Mitxi nota apaka kona nimarotari maerekanitxi makatxaãkari uãka. Nota patxisatari kãkiti ãparaã, kotxi iusaaki nisãpiretari iua pirena Isaeo tixini auakanimoni —Xoão txana ninoa.

³² Xoão sãpiretana apanakini itikakiti:

—Nota itikari iua Erekari Matamatakoti Teoso tixinekiri katxakini. Kamoã katxakini atoko itxa iua. Isari Xesosimoni, kaikota itxa iuakata.

³³ Ikara apisa kona nota imarotari iuãka. ãparaã nipatxisarauatini paniãtakari sãpiretano: “Pitikariko Erekari Matamatakoti katxakini. Kikimoni apokini pitikariko. Iua kiki patxisarauatini ãtião, kotxi isikari Erekari Matamatakoti patxisatakonimoni,” itxano. ³⁴ Notakara itikari ikara. Nota sãpiretari nitikakiti, ininiã nimarotapitikari ia kiki Teoso ãkiri ininiua —itxa Xoão.

Merepitipatika Xesosi Moianariakori

³⁵ Katimatiniãkata iuaãkana Xoão auanãta iuaã ipi imoianariakorikata.

³⁶ Iusaaki itikari Xesosi inapaãpotini, ininiã akiritari imoianariakori:

—Hãtapari. Ere kiki, soti auite ãkiri Teoso nakiti itxaua —itxa.

³⁷ Ikara ikenakotakana atoko ninoa ipi imoianariakori sari Xesosi tikini.

³⁸ Ininiã Xesosi saporika, atapana iua tikini ikani.

—Kipa hinireka atxiiti? —itxana ninoa.

—Koerekareri, namonipa pauã pite? —itxarina.

³⁹ —Masa, hãtamata —itxa.

Ininiã isana iuakata, atamata itxarina iua auiniãtaã. Iusaaki kikatapeka. Eereka ikanõkapeka ikanapiriãna.

40 Ninoa Hoão moianariakori, Xesosikata sikani, Ātree, Ātree moianari pakini. Simão Petro itari itxaua iua Ātree. 41 Eereka Ātree sari katimariã itari Simãomoni.

—Ate aõkitari Teoso mereëkiti aiãtapakiti —itxa.

42 Ininiã Ātree anikari itari Simão Xesosimoni. Xesosi atamatarari Simão.

—Pite Simão, Hoão inakori ãkiri. Uatxa pite Petro pinaãkako —itxa.

Kai sorotxikana iuãka Petro.

Piripi, Natanaeo Pakini Xesosi Akiritini

43 Katimatinĩkata Xesosi nirekari Karirėia tōpamoni isini. Iuaã aõkitari Piripi inakori.

—Notakata masa. Nimoianari pitxapekauako —itxari.

44 Iua Piripi aapoko Petsáita sitatxiti. Iuaã apaka aua Ātree, Petro pakini aapoko. 45 Iuasaaki Piripi nitari Natanaeo inakori. Apokasaakiri isãpiretari:

—Ate aõkitari kiki. Moisesini iõkatsopatakiti sãpiretakiti iua. Teoso sãkire sãpiretakani iõkatsopatakiti sãpiretakiti aãkita. Iuakara Xesosi txaua. Nasaree sitatxitikiri iua. Xosee ãkiri iua Xesosi —itxari.

46 —Nasaree sitatxitiã !uari erekari —itxa Natanaeo.

—Auapitika. Masa, maãpiãkatari iua —itxa Piripi.

47 Xesosi atapari Natanaeo iuamoni inaãpotini.

—Ere kiki atão Xoteopitikara. Atãonoka ikama —itxa Xesosi.

48 Ininiã iuasaaki Natanaeo kenakotari Xesosi sãkire. Ipimaãri Xesosi:

—Kiãtokopa ininiãpa pimarotano nota? —itxari.

Xesosi txari iua:

—Piripi akiritinii apisapanikara, nimarotari piko kati patapi piitopãkanãta.

49 Ininiã Natanaeo apakapapiretari:

—Koerekareri. Teoso ãkiri pitxaua pite. Kãkiti Isaeo tixini auakani auite pitxaua —itxari Xesosi.

50 Ininiã Xesosi:

—Pite auikari nisãkire, kotxi nimitikakinitika nimarotari piko kati patapi piitopãkanãtini. Pite imarotapanikariko apia posotiiretxi. 51 Pite itikariko Teoso tixine osereëkiko. Pitikariko Teoso nitiriakori kanĩkini. Pitikariko ninoa katxakini, pitari iaxitikiri nopini apokinina. Atãopitikara ikara atoko nitxai pite —itxari Natanaeo.

2

Xesosi Inoãkari Āparaã, Iãriãpeka Itxĩkitakini

1 Ipi õti napaka atoko aua kiiniri tanirauatiko pirena kiiniriti Kanaa sitatxiti Karirėia tōpa. Xesosi inoro aua kiiniriãtaã iuasaaki. 2 Kakiiniriteri kemaĩtxitari Xesosi, imoianariakori pakini. 3 Iãriã xipoka atoko Xesosi inoro:

—!Auaika iãriã —otxari Xesosi.

4 Ininiã Xesosi:

—Kinirepa ikara atoko pitxano? Niposotiire manapi !apokapanika —itxaro inoro.

5 Ininiã Xesosi inoro txana kaapokori nitiriakori:

—Ipaniãtakiti iaõka hĩkamako —otxa.

6 Iuaã kopiti aua, seihi pakini, mitari kopititi, kai kamakori. Naia kopiti ãki aua ãparaã Xoteoakori arokiniaua ikapani. Iuaãtaã ninoa arokaua. Kiomãtxiakorini oerekinina atoko ninoa arokaua Teoso imisãkiretinina apisa, ninoa Teoso apakapini ikapani. Ātika iua kopiti maĩkari ãparaã seĩ arĩtro.

7 Xesosi paniãtana kaapokori nitiriakori:

—Hĩxãpokakari naia kopiti ãki ãparaã —itxana ninoa.

Ininiã ninoa xãpokakari kopiti ãki ãparaã. Isonakatapeka apoka ãparaã.

⁸ Ininiã Xesosi:

—Hĩsorokaãtari ãparaã, sika hĩtxari kakiiniriterimoni iãtini ĩkapani.

Ininiã ninoa anikari ãparaã kakiiniriterimoni. ⁹ Iua kakiiniriteri iãtari. Iuasaaki iãriãpeka itxapekaua ãparaã.

—Amonipa ina ia iãriã? —itxa.

!Imarotari. Ninoa nitiritxi ãparaã anikakani imarotari iua iãriã. Ininiã kakiiniriteri txari ĩtanorouatakari:

¹⁰ —Kinirepa mixikanani ia iãriã apia erekari na pisikaua? Apanakini sikari iãriã apia erekari kiiniri potoricasaaki. Kãkiti kamitope inakasaakiika apanakini sikari iãriã poião erekari. Txamari uatxaika pite sikari apia erekari —itxari.

¹¹ Iuasaaki Xesosi mipotorikari iposotiire Kanaa sitatxiti Karirẽia tãpa iua auakasaaki. Iposotiire oerekari Apiananiri ininiua. Ikara atoko ininiã, Xesosi moianariakori auikari Xesosi Teoso mereẽkiti kãkiti iãtapakiti ininiua, kotxi ninoa itikari iposotiire.

¹² Ikara atoko inaãka atoko Xesosi, inoro, itariakori, imoianariakori pakini sari Kapanaoõ sitatxitimoni. Iuaã ikaikotana mapãõtipeka.

Pirãtxi Omitikiko Pirena

(Mateo 21.12-13; Marko 11.15-17; Arõkasi 19.45-46)

¹³ Xoteoakori kiinirite Pãskoã inakori apisapanika, Xesosi sari Xerosareẽmoni. ¹⁴ Isa Teoso misãkiretiko aikotimoni. Iuaã pirikeri ãki itikari pirãtxi vãtxitakani, kema auĩte, soti auĩte, kamao pakini vãtxitakani. Itikari txineirota sikakani apaka. Amesã takote ninoã topãkanãta. Ivãtxitarona txineirota. Apakaparona ãti uãka txineirote, kotxi oa ãtojião, ininiã Xoteo txineirote isikana. ¹⁵ Ininiã Xesosi kosekari aãpitsa. ĩpatari. Aãpitsãã omitikenatana ninoã pirãtxi vãtxitakani. Omitikenatana kema auĩte, soti auĩte Teoso misãkiretiko aikoti takote auakani. Ikananapiriãri amesa txineirota apakapikoãtaã. Txineirota xikepoakatani. ¹⁶ ĩpaniãtana kamao vãtxitakani:

—Himakatxakariko kamao. Hanikariko mapara. Niri aapoko ãki hĩvãtxirauatini !apakata. Kona uaini pirãtxi vãtxitiko —itxana ninoã.

¹⁷ Iuasaakipeka imoianariakori xinikari Teoso sãkire iõkatsopatakori:

Nota iteene tiretari paapoko pite misãkiretiko aikoti. Iua xika nokaãkako, itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.

¹⁸ Eereka Xoteo auĩteakori misãkiretari Xesosi:

—Teoso paniãtiniã ninoã kãkiti iua misãkiretiko aikotiã auakani pomi-tikenatini, poerekaua posotiiretxi Teoso paniãtiniã aũuikini ĩkapani —itxana ninoã.

¹⁹ Xesosi apakapapiretari:

—Hĩrikariko ia Teoso aapoko. ĩpi ãti pakini õtisaaki iuaĩkana nõkitkariko ia Teoso aapoko —itxa Xesosi.

²⁰ Ininiã ninoã:

—Anekani. Koarẽta seisi anokanani iua aiko kamiko. Kiãtokopa pitxari ĩpi ãti pakini õtisaaki põkittikiniri iuaĩkana? Kona kiĩkitei pite pisãkire ikara atoko pinini —itxarina Xesosi.

²¹ Txamari Xesosi sãkire “Teoso aapoko” ixinikari ĩto. !Ixinikari Teoso misãkiretiko aikoti. ²² Xesosi ipinaãka atoko, õkitikaãkaua atoko, iuasaakipeka imoianariakori xinikari ikara Xesosi sãkire. Iuasaaki ninoã auikari Xesosi sãkire. Auikarina Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretiniri Xesosi atão Teoso ãkiri ininiua.

²³ Xesosi Xerosareẽ auakasaaki, Páskoa kiiniriti auakasaaki, itomaneri kãkiti aukari Xesosi Teoso mereẽkiti ninoa iãtapakiti ininiua. Ninoa itikari posotiiretxi ikamakiti, ininiã auikarina Xesosi sãkire. ²⁴ Txamari Xesosi !aukari kãkiti sãkire, kotxi imarotari ikinimane ãkixinire sãkire. ²⁵ Kãkiti ãkixinire sãkire !ipimaãri xatiki, kotxi imarotapekari kãkiti ãkixinire sãkire.

3

Nikotemo Pirena

¹ Áti ìkanõkati Nikotemo inakori motika Xesosimoni. Iua Xoteoakori auite itxaua. Pariseo itxaua apaka. ² Iua misãkiretari Xesosi:

—Koerekareri, ate imarotari koerekareri, Teoso iokanatakiti pininiua. Teoso pitekata mauakaniã, kona piposotari posotiiretxi pikamini, ininiã ate imarotari Teoso iokanatai pite kãkitimoni —itxa.

³ Ininiã Xesosi:

—Iuaikana iponaniãkarira sari Teoso auitexi ininiãtaãua. Iuananira sari iuaxiti. Atãopitikara ikara atoko nitxai pite —itxa.

⁴ —Kiãtokopa pitxa auapekarikai iuaikana piponaniini? Kona piposotari pinoro ãko ãki iuaikana piĩroini. Kona piposotari iuaikana piponaniini —itxa Nikotemo.

⁵⁻⁶ Ininiã Xesosi:

—Atãopitikara ikara atoko nitxai. Piponaniãkasaaki, piri, pinorokata ãkirinanira pitxaua. Iua Erekarerari Matamatakoti iponaniãkitakiniã, Teoso ãkiri pitxaua. Kãkiti, iua Erekarerari Matamatakoti iuaikana iponaniãkitaãkitinanira, sari Teoso auitexi ininiãtaãua. ⁷ Koniko pitsoriãkaãtapeko. Piponaniãko ipikata. Ipikata pimiponaniãkaniã, kona pisari Teoso auitexi ininiãtaãua.

⁸ Ìtima xõkarauata inirekiniãtaã. Pikenakotari ixõkarauatini, iuaritika na pimarotari Ìtima sinimoni. Na pimarotari Ìtima ininimoni. Iua atokokana !kimarotikori Erekarerari Matamatakoti iuaikana iponaniãkitaãkiniri kãkiti —Xesosi txari Nikotemo.

⁹ Nikotemo apakapapiretari:

—Nota ìmarotari ikara pisãkire —itxa.

¹⁰ Ininiã Xesosi:

—Koerekareri apiari pitxaua. Kãkiti Isaeo tixini auakani poereka. Txamari pite !imarotari ikara atoko nininiã pite. ¹¹ Atãopitikara ikara atoko nitxanãtai pite. Ate sãpiretari aimarotakiti, aitiãkiti pakini. Txamari !hinirekari hãuikapiretiniri asãpiretakiti. ¹² Ìkorapokoriti pirena nisãpiretakasaakii, !pauikari nisãkire. Atauako pauikatari nisãkire Teoso tixine pirena nisãpiretakasaakii? ¹³ Kona kãkiti sapanika Teoso tixine. Átinoka sari iuaã, Teoso tixine potorikakarinoã, kãkiti itari iaxitikirinoka sari iuaã.

¹⁴ —Kitxakapiriãka ãparaã makipakaniãtaã Moisesini õkitikari imini metao kamakori aãke mapotõkireẽ. Itano itakari. Kãkiti Teoso sãkire auiaãkani imini akatsatakini atamatari Moisesini õkitikakiti, ininiã kona ipinana. Iua atokokana kãkiti itari iaxitikiri õkitikaãkako. ¹⁵ Ininiãkara iua sãkire auiaãkari kona ipinaika. Auapikako.

¹⁶ —Teoso iteene tãretari ikini itixiti auakani, ininiã iokanatarari imatonõkari imi kãkitimoni. Ininiã iua sãkire auiaãkanirako kona ipinaikako. Átipirika auapikako. ¹⁷ Teoso iokanatarari imi kãkitimoni ikini itixiti auakanimoni kona imisiritinina ìkapanini. Iua iokanatarari imi kãkiti maerekani imaktxakini ìkapani, ninoa imapinakanini ìkapani.

¹⁸ —Teoso ãkiri sãkire auiaãkari kona iokanataãka kãkiti misiritikomoni. Iua Teoso ãkiri sãkire mauiaãkati, iuarako sako kãkiti misiritikomoni. Teoso ãkiri sãkire imauiaãkani xikara ikara atoko inaãkanako. ¹⁹ Teoso ãkiri

sãkire mauïãkani misiritaãkako, kotxi atão inakari oerekakari kãkiti xinire iopiniãkari apokapeka ìkoraxiti. Iua oerekari atão aimarotini ìkapani. Tirikapi atoko itxa, kotxi oerekaua atão. Ninoa mauikarani kona nirekari tirikapi. Inirekarina ipiã, kotxi maerekati ikamanãtana. ²⁰ Maerekati kamakari kona nirekari tirikapi. Kona tirikapi takote kona aua, kotxi ipikari ikamara. Ipiã kãkiti itikiniri maerekati ikamini. ²¹ Teoso sãkire iaõka kamakarira sari ikamaraã, kotxi ikamara oerekari apanakini iua kamakiti atão inini Teoso nirekiti iaõka inini —Xesosi txari Nikotemo.

Xesosi Apiari, Xoão Poiãori Inini

²² Ikara atoko inaka atoko Xesosi imoianariakorikata sari Xotëia tõpamoni. Mapaõti ikaikota imoianariakorikata iuaãtaã. Imoianariakori patxisatari kãkiti iuaã. ²³ Xoão apaka patxisatari kãkiti Enõ inakoriãtaã, Sarì inakoriãtaã takote. Ipatxisarauata iuaãtaã, kotxi iuaãtaã ãparaã kaiãopokori. Ikinioõtika kãkiti sari iuamoni iuaãtaã, ininiã Xoão patxisatana. ²⁴ Iuasaaki Xoão kona takaãkapanika kateia ãki.

²⁵ Iuasaaki Xoão moianariakori sãkirauata apanakinikata kãkiti arokiniaua pirena, Teoso misãkiretiko aikoti ãki iïroinina apisa pirena. ²⁶ Apokana Xoãomoni.

—Koerekareri, Xotão ipiniã iua kiki pite patxisatakiti, atemoni pisãpiretakiti, uatxa iua patxisarauatapeka. Ikinipoko kãkiti sari iuamoni. Atemoni !erekari ipatxisarauatini —itxana.

²⁷ Xoão apakapapiretana ninoa:

—Erekapitikari ipatxisarauatini, kotxi Teoso paniãtari iua. Teoso masakaniãri posotiiiretxi kãkitimoni, kona xatiki iposotari ipariãkauatini Teoso ìkapani. ²⁸ Nota kona Teoso mereëkitino. Kãkiti iãtapakiti kona nitxaua nota. Teoso iokanatano nota Teoso mereëkiti apokini apisa. Ikara hite imarotapeka. Ikara atoko nitxapekai hite. Hिसãpiretari ikara apanakinimoni.

²⁹ —Maxinikari kiki ìtanorouatakasaaki. Sito amanaãkito iua nakiti otxaua. Imoianari topãka iua takote. Ipoxononiua ìtanorouatakari sãkire ìkenakotakasaaki. Iua atokokana nota poxononiua. Nota iua moianari atoko nitxaua. Xesosi iua ìtanorouatakari atoko itxaua. Kãkiti iua nakiti itxaua. ³⁰ Xesosi apiaãpotako. Nota poiãõpotako.

³¹ —Iaxiti ìkari Apiananiri. Itixi auakani imarore poiãonoka, kotxi itixinoka imarotana. Teoso tixine ìkari Apiananiri itxaua. ³² Iua sãpiretari itiãkiti. Ikenakotakiti isãpireta. Txamari kãkiti !auikari isãpirena. ³³ Kãkiti Apiananiri sãpirena auïãkani, imarotari Teoso sãkire atão inini, ininiã apanakini apaka imarotari Teoso sãkire atão inini. ³⁴ Iua Teoso iokanatakiti sãpiretari Teoso sãkire, kotxi Teoso sikari Erekarì Matamatakoti iuamoni, ininiã ikinipoko Erekarì Matamatakoti posotiiire aua iua Teoso iokanatakitimoni. ³⁵ Aïri Teoso tiretari imi. Isikari imi ikinipoko imoiaini ìkapani. ³⁶ Teoso ãkiri sãkire auïãkani auapikako Teosokata. Teoso ãkiri sãkire mauïãkani kona auapanina Teosokata. Teoso omanatapikanako ninoa ãtipirika —itxa Xoão ninoamoni.

4

Xesosi Misãkiretaro Samariakero

¹ Kãkiti sãpiretari pariseoakori:

—Xesosi sãkire auïãkani, iua patxisatakini, itomaneri. Xoão patxisatakini poiãoka —itxana.

² (Ari, kona Xesosini patxisarauata. Imoianariakorira patxisatari kãkiti.)

³ Xesosi imarotakasaakiri pariseoakori kenakopiretiniri iua, iuasaaki iua

osipikari Xotéia tōpa. Kinirão kanapirikari Kariréia tōpamoni. ⁴ Inirekari Samaria tōpa İpirixititini Kariréia tōpa apokini İkapani.

⁵ Samaria tōpa İpirixititakasaaki, apoka Sikaa sitatxiti takote. Iuaã aua itixi Xoseeni nakiti, iri Xakooni sikakiti kitxakapirİka. ⁶ Iuaã aua aariko Xakooni kisakakiti āparaã apaãtiko. Iuaã Xesosi apokasaaki, iotoka, kotxi isāpakapeka ōtakori İpirixititini xİka. İniniã İitopāka aariko takote. Iuasaaki apaniãxitipeka.

⁷ Iuasaaki sito Samaria auakaro apoka iuaã, āparaã apaãtakaro. Oāpokasaaki, Xesosi amanaãro āparaã:

—Āparaã pisikano —İtxaro.

⁸ Oa apokini apisapanika Xesosi moianariakori sari sitatximoni nipokori İamotinina İkapani.

⁹ Oa sito apakapiretari:

—Xoteo pitxaua pite. Samaria auakaro nitxaua nota. Kinirepa nāparaãte pamanaãno? —otxa.

İkara atoko otxa, kotxi Xoteoakori kona sākİrauata Samaria auakanikata.

¹⁰ İniniã Xesosi:

—Teoso sikakiti pimarotaãkamako, pitemoni āparaã amanaãkari pimarotaãkamako, notamonimarako pamanaãri āparaã, kotxi piãtiniãri āparaã nota sikakiti, pauapika ātipirika —İtxaro.

¹¹ —Kona katiıui pite. Kiriāpa papaãtari āparaã, kotxi paİtanoirikori. Namonipa papokatari āparaã kãkiti ātipirika auini inİkitaãkari? ¹² Kitxakapirİka aãtokirini Xakoo sikaua ate ia aariko. Iua, imiakori, ipiraakori pakini İãtari ia āparaã ia aarikoãkiri. Pite apiata atxİiti? —otxa.

¹³ İniniã Xesosi:

—Kãkiti ia irikoãkiri āparaã İãtakari iuaİkana İposonatanpanika. ¹⁴ Kãkiti nota siãkiti āparaã İãtakari apikomoni İposonataika. Ākixinire amomo atoko itxa āparaã nota siãkiti. Iua āparaã txİkitakari iua ātipirika auini Teosokata —İtxaro.

¹⁵ —Iua āparaã pisikano nimaposonatakani tİkane, ininiã uai kona ninaika āparaã napaãtini —otxa.

¹⁶ —Pakiritari pİtaniri. Uai piminari —İtxa.

¹⁷ —Kona kİtanirino —otxa.

—Atãopitıkara, “Kona kİtanirino,” pinini. ¹⁸ Sİko pakinipekara pİtaniri. Kiki uatxa pitekata auakari na atão pİtanirini. İnipitıkara pisãkire —İtxaro.

¹⁹ İniniã oa:

—Teoso sãkire sãpiretakari pitxaua pite, kotxi pimarotari İkinipoko nika-makiti. ²⁰ Kitxakapirİka ate kiomaneakorini apotiitaua Teoso imisãkiretinina İkapani ia oxiratari nopini. Txamari hİte Xoteoakori txari: “Xerosareãnaniira aãpotiitauako Teosokata” —otxa.

²¹ İniniã Xesosi:

—Pauikariko nisãkire. Āti ōti apokako. Iuasaaki kona uai oxiratariãni, kona Xerosareẽni kãkiti apotiitaua aİri Teoso imisãkiretinina İkapani. ²² Hİte Samaria tōpa auakani apotiitaua Teoso himisãkiretini İkapani. Txamari, kona atão himarotari iua. Ate Xoteoakori aimarotapitıkari Teoso, kotxi Teoso sikakiti kãkiti maerekani makatxakakari Xoteo itxaua. ²³ Teoso keto apokapanika, ari apopeka, ininiã aİri Teoso misãkiretakani atão inakani misãkiretari iua ākixinireẽna. Ninoã sãpiretari atão inakarinoka İuamoni. Aİri nirekari kãkiti İkara atoko inakani misãkiretiniri iua. ²⁴ Teoso nirekari amisãkiretiniri iua aãkixinireẽ, kotxi Teoso İto İlauari. İnirekari kãkiti sãpiretiniri atão inakarinoka İuamoni —İtxa Xesosi.

²⁵ İniniã oa:

—Nimarotapitıkari iua Teoso mereẽkiti aiãtapakiti, Kristo inakori, apokapitıkako İkorapokoriti. Iua apokasaaki İkini sereti isãpiretauako —otxari.

26 —Nota pimisäkiretakiti Teoso mereëkiti hiätapakititarano nota —itxaro.

Āti Takarauata, Āti Amarauata Inini Pirena

27 Iuasaakipeka Xesosi moianariakori kanapiriā. Ākixinireēna ninoa tsoṛīkaānāta:

—Kinirepa Xesosi sākirauata oa sitokata?

Kotxi oa Samaria auakaro. Iuaritika !ipimaārona: “Kiripa ĩkai?” kona itxarona. Kona ipimaārina Xesosi: “Kinirepa pimisäkiretataro oa?” kona itxarina.

28 Iuasaaki oa sito takanapari oti, sitatximoni kanapiriā otxa. Oākiritari kākiti iuaā auakani,

29 —Masa. Maāpiākatari kiki ikinipoko nikamakiti imarotakari. Iua Teoso mereëkiti aiätapakiti atxiiti? —oa txana ninoa.

30 Ininiā iua sitatxi auakani sari Xesosimoni. 31 Ninoa apokini apisapanika imoianariakori akiritari Xesosi:

—Koerekareri, pinipokota —itxarina Xesosi.

32 —Nipokori auape nota niākiti tĳkane hĳte mimarotakiniti —itxa Xesosi.

33 Ininiā imoianariakori imisäkiretakakana:

—Kiripa sikatari nipokori Xesosi nikakiti? —itxana.

34 Ininiā Xesosi:

—Nota kamari iua niokanatakiri nirekaākiti. Ninirekari nikaminiri ikinipoko iua paniātakiti. Ia nīparīka. Nīparīka nikiena atoko itxa, kotxi niokanatakiri paniātakiti nikamini sikataparatanō, nipokori sikataparatinino atokotxikana. 35 Kākiti txari: “Ipi ipi pakini kasiriti auapanika takari iposope inini tĳkane, ininiā uatxa kona nīparīkauata.” Ia atoko kona hĳtxape hĳsākire. Himereka. Hātamatariko takari. Nisāpiretai hĳte hĳtakare iposope haāpoko hanikini tĳkane. 36 Iua atokotxikana Teoso sākire takaāka kākiti ākixinireē. Katakakeri mīparīkatakari apakapari iparīka ĩki. Iua anikari kākiti Teoso aapokomoni, ātipirika Teosokata auini ĩkapani. Ininiākara katakareri, iua mīparīkatakari apaka poxokoniuatoko. 37 Aātokirini txari: “Āti takarauata, ātipekana apotiitari takari.” 38 Ia sākiretxiti atāo, kotxi nota paniātai hĳte mitxi himaparīkauatakaniātaā hamarauatini. Apanakini parīkauatapeka iuaā. Ninoa takapekari Teoso sākire kākiti ākixinireē. Pasāpaniri ninoa parīka. Ninoa parīkauata mitxi, ininiā uatxa hĳte parīka poiāo kākiti Teosomoni hanikini —itxa Xesosi.

Samaria Auakani Auikiniri Xesosi Sākire

39 Kaiāopokori Samariakini iua sitatxiti auakani auikari Xesosi sākire, kotxi oa sito mitxi sāpiretana:

—Nikamakiti ikinika isāpiretano —otxana.

40 Ininiā ninoa Samaria auakani apoka Xesosimoni.

—Atekata paua —itxarina Xesosi.

Ininiā Xesosi kaikota ipi ōti ninoakata. 41 Xesosi sākire ikenakotakasaakina, apikomoni ninoa auikapiretari.

42 Ninoa misākiretaro oa sito:

—Uatxa ate auikapiretari Xesosi sākire, kona pite sāpirenaānanani, ate auikapiretari. Ateka kenakotapekari iua sākire, ininiākara ate auikapiretari iua sākire. Uatxa ate imarotari atāo inini Teoso mereëkiti ininiua Xesosi. Kākiti itixi auakani maerekani makatxaākari itxaua iua —itxarona.

Auĳtēxi Ākiri Xesosi Makananiti

43 Iuaā ĩpi ōti inapaka atoko Xesosi sipeka. Karirēia tōpa isa. 44 Mitxi Xesosi sākire: “Teoso sākire sāpiretakari paxitaāka, txamari Teoso sākire sāpiretakari itixineē auakasaaki, kākiti iuaātaā kona auikari iua sākire,” itxapeka Xesosi.

⁴⁵ Iuaritika Kariréia tōpa apokasaaki, kākiti iuaā auakani ipoxokoniritika apakapari Xesosi, kotxi ninoa apaka sari iua Páskoā kiiniriti Xerosareē sitatxitiā. Iuaātaā itikarina Xesosi posotiire. Ininiākara ipoxokoniritikana apakarina Xesosi.

⁴⁶ Xesosi iuaīkana sari Kanaa sitatxitimoni, Kariréia tōpa. Mitxi Xesosi inoākapekari āparaā iāriā ininiua iuaā. Xesosi apokasaaki Kanaa, auūtetxi ākiri amianata Kapanaoō sitatxitikiri. ⁴⁷ Iua auūtetxi kenakopiretari Xesosi Kariréia tōpa apokini, Xotéia tōpa osipikini. Inakasaaki Xesosimoni isa, aōkita itxari Xesosi. Aiatari:

—Masa Kapanaoōmoni, naapokomoni. Namarite amianata. Pimakananitari iua. Ipinanapanoka —itxari Xesosi.

⁴⁸ Ininiā Xesosi:

—Nimakamakaniāri posotiiretxi, kona hīte nirekari auikiniri nisākire. Posotiiretxi hītikasaakinani, hīte nirekari nisākire hāuikini. Teoso takaōtxikare hītikasaakinani, hinirekari nisākire hāuikini —itxa Xesosi iuamoni.

⁴⁹ —Masapoka naapoko. Pimasikanisaaki, namarite ipinapitikako —itxari.

⁵⁰ —Pisa paapokomoni. Pamarite kona ipina —Xesosi txari iua.

Iua kiki auikari Xesosi sākire, ininiā isipeka. ⁵¹ Ipxininipokoriti aōkitana initiriakori.

—Pamarite auapitikako —itxarina.

⁵² —Namonikitapa akananita? —itxana.

—Kita apaniāxiti apoomari iotoka —itxana.

⁵³ Iuasaaki iua kiki imarotari kita Xesosi sākire manapikara: “Pamarite kona ipina,” ininiri manapikara iotoka apoomari. Ikara atoko ininiā, ikinimane iua aapoko auakani, iua pakini auikari Xesosi sākire.

⁵⁴ Ininiā ipikatapeka Xesosi kamari posotiiretxi Kariréia tōpa auakasaaki, Xotéia tōpa osipikasaaki.

5

Matīpokotakati Xesosi Erekapeka Inīkitakini

¹ Ikara atoko inaāka atoko Xesosi sari Xerosareē sitatxitimoni, kotxi Xoteo kiinirite Teoso ikapani aua iuasaaki. ² Xerosareē sitatxiti apanīkaki, soti auūte vētxitikoātaā takote aua ipoa xapitikiri. Sīko Ironakiko aua iuaātaā. Xoteo sākire Epiráiko. Epiráiko sākireē iua ipoa uāka “Petésita.” ³ Ironakikoātaā amianatakanipokoni sirīkanāta. Mōsiāreni, motīkakani, matīpokotakani pakini iuaā auanāta. Iātapanātarina āparaā tokīkaātini. ⁴ Teoso nitiri apokanaka iuaātaā. Iua apokasaaki itokīkaātakari āparaā. Āparaā tokīkaātakasaaki, ātika amianatakari īkiika komokaātakari erekapeka itxa. ⁵ Matīpokotakati iuaā auanātakari amiananātakari trīta oito pakini anokanani amianata. ⁶ Xesosi atamatari iua iuaā isirīkanātini. Imarotari iua uatxakapokoni amiananāta. Ininiā Xesosi pimaāri:

—Ereka pinini pinireka? —itxari.

⁷ Amianatakari apakapapiretari:

—Ari, ninirekapitikamari, txamari kona kanikikono kāuaāriā āparaā tokīkaātakasaaki. Nikomokaaritakasaaki, āti komokape napisapanika —itxari Xesosi.

⁸ —Pōkitikaua. Pisirimata pikoseka, sipeka pitxa —Xesosi txari.

⁹ Iuasaakipeka erekapeka itxa iua amianatakari. Isirimata ikoseka, tīpokota itxapeka. Iua ōti kākiti tomatini ōti. ¹⁰ Ininiākara Xoteo auūteakori txitari amianatakari erekapeka inakari:

—Uatxa kãkiti tomatini õtisaaki pite anikanãtari pisirimata. Ìkora atoko ininiã, kãkiti !auritaãka —itxarina, kotxi ninoamoni iparĩkauata isirimata anikasaaki.

¹¹ Ininiã iua kiki:

—Erekafe ninĩkitaãkirira paniãtano: “Pisirimata pikoseka, sipeka pitxa,” itxano.

¹² Ininiã ninoa:

—Kiripa kiki paniãtai pisirimata pikosekini pisini Ìkapani?

¹³ —!Nimarotari iuaãka —itxa.

Iuaãtaã ipoa xapitĩkiri takote kaiãopokori kãkiti auanãta, ininiã patimari Xesosi sipeka ninoa sauaki.

¹⁴ Eereka Xesosi aõkitari iua kiki Teoso misãkiretiko aikotiã.

—Uatxa pitĩpokotapeka, ininiã maerekati pitakanapako. Iuaĩkana maerekati pikamakasaaki, atxĩiti amianari apiatakari inokai —Xesosi txari iua.

¹⁵ Eereka iua kiki sari Xoteo auĩteakorimoni.

—Xesosira erekapeka txãkitakano nota —itxari.

Xoteo Omanatiniri Xesosi

¹⁶ Tomatiko õtisaaki Xesosi makananitari iua amianatakari. Ikara xika Xoteo auĩteakori kinirão okaka txari Xesosi. ¹⁷ Xesosi imarotari Xoteo auĩteakori sãkire, ininiã itxana:

—Niri Teoso kamari erekari ikiniõtika. Iua atokotxikana nota. Kona niotoka erekari nikamini tomatiko õtisaaki —itxa Xesosi.

¹⁸ Ikara Xesosi sãkire xika Xoteo auĩteakori apiata omanatari Xesosi. Ninoa-moni Xesosi kamari maerekati tomatiko õtisaaki amianatakari imakananini. Xesosi sãkire: “Niri Teoso,” inini xika, apiata omanatarina iua, kotxi iua: “Teosotxikana nota” itxanãta iua Xesosi.

Xesosi Irikata

¹⁹ Ininiãkara Xesosi misãkiretana Xoteo auĩteakori:

—Atãopitikara nitxai hĩte. Nota Teoso ãkiri nitxaua. Notanani !kaka-mareno. Nitikari niri kamanãtakiti, ininiã niri kamakiti iaõka nikama. Iuanokara nikama nota. Niri kamakititxikana nota kama apaka. ²⁰ Niri tiretano nota, ininiã ikini sereti ikamanãtakiti oerekano. Oerekapanarikoko posotiiretxi apiatapanikako nota kamini Ìkapani, ininiãkara hĩte tsorĩkaãtako hĩtikasaakiri. ²¹ Niri õkitikari ipĩkani, iuaĩkana aua inini tĩkane. Iua atokotxikana nota txãkitakana kãkiti ninirekaãkini, iuaĩkana auini Ìkapani. ²² Teoso kona txari kãkitimoni: “Kona erekai pite, ininiã kãkiti misiritukomoni pisa,” kona itxa Teoso. Apanakinimoni kona Teoso txari: “Erekai pite, ininiã uai pina notakata pauini Ìkapani,” kona itxa Teoso. Notakara iua ãkirikara txari ikara atoko inakari kãkitimoni, kotxi Teoso sikaposotiiretano nota ikara atoko inakari nisãpiretini kãkitimoni. ²³ Ikara atoko ininiãkara, kãkiti paxitano nota. Niri nirekari nota paxitiko, iua paxitiko atokotxikana. Nota mapaxitakani kona paxitari niri nota iokanatakari.

²⁴ —Atãoenepitikara nitxai hĩte. Nisãkire kĩpitakari, nota iokanatakari sãkire auĩãkari, auapika Teosokata. Kona Teoso misiritapaniriko iua. Kona ipinaika. Auapika Teosokata. ²⁵ Atãoene nitxai hĩte. Kãkiti xinire ipĩkari atoko itxa maerekati ikamakiti xika. Teoso ãkiri sãkire kãkiti kĩpitini õti apokapanikoko. Ari iketo apokapeka. Nota sãkire kĩpitakani auapikako. ²⁶ Aĩri Teosonoka posotari itxĩkitakiniri ikinipoko auãki inini, kotxi iuanoka auapika. Isikaposotiiretano nota apaka ikinipoko nitxĩkitakini auãki inini.

²⁷ —Aĩri Teoso txano nota: “Kãkiti itari iaxitikiri pitxaua, ininiãkara pitxariko nisãkire mauĩãkani: ‘Kona hĩte kĩpitari Teoso sãkire, ininiã kãkiti

misiritikomoni hīsa, pitxako. Pitxariko nisākire auiākani: ‘Hīte kīpitari Teoso sākire ininiā uai hina Teosokata hāuini ikapani.’ Ikara atoko pitxariko kākītimoni,” Teoso txano nota.

28 —Kona hītsorīkaātapeko, ikara sākiretxiti hīkenakotakasaaki. Āti ōti ipīkani, katakoni, kenakotariko Teoso ākiri akiritinina. 29 Iuasaaki ōkitikauanako. Ninoa erekari kamakani auapikako Teosokata. Ninoa maerekati kamakani misiritaākako.

30 —Notanani kona nitxari kākiti: “Pite sari kākiti misiritikomoni. Pitepekana inari uai Teosokata pauini ikapani.” Notanani kona ikara atoko nitxari kākiti. Teoso sāpiretakinokara nitxa kākītimoni, ininiākara nisākire kākītimoni atāonoka, kotxi kona nota nirekaākitini nikama. Niri nipaniātakiri nirekaākitinanira nikama —itxa Xesosi.

Xesosi Sākire Atāoene Sāpiretakani

31 Apikomoni Xesosi sāpirenauata:

—Notaka sāpiretiniāua hītemoni, atxiīti kona kauikikono. 32 Ātipekana nota sāpiretakari aua. Nimarotari atāo inini iua sāpiretakiti. 33 Hīte iokanatapekari himoianariakori Xoōmoni nota himarotini ikapani. Iua sāpiretapekana ninoa atāoene nota sākire. 34 Kona ninitanātari kākiti nisākire atāo inini sāpiretakani. Nota sāpiretai hīte Xoão sāpiretakiti sākiretxiti, himaerekani Teoso makatxakini ikapani, himapinakani tīkane.

35 —Xoão tirikapi tirinakari poniākari atoko itxa. Tirikapi iopinikari ikinipoko, tirikapi takote auakari aātamatini ikapani. Iua atokokana Xoão oerekari kākiti atāo inakari. Mapaōtinokara hīte poxokiniuata iua sākire hīkenakotakasaaki.

36 —Aua āti nota sāpiretakari. Iua Xoão poiāoka. Ātipekana apiata. Nota kamakitikara apiata. Nikamakiti sāpiretari nota sākire atāo inini. Nikamakiti, niri paniātakiti kākiti itikasaaki, imarotari niri uaimoni iokanatinino nota.

37 —Niri, nota iokanatakari kākītimoni, iua apaka nota sāpiretakari. Kona hīte kenakotari Teoso sākirauatini. Kona hīte atamatari itoō. 38 Isākire !auari hāixinireē, kotxi kona hāuikari nota sākire iua iokanatakiti sākire.

39 —Hīte atatsopatapikari Teoso sākire iōkatsopatakori, hāuini ātipirika Teosokata himarotini ikapani. Ia Teoso sākire iōkatsopatakori nota sāpiretakari apaka itxaua. 40 Txamari kona hinirekari nisākire hāuikini. Kona hinirekari notamoni hinini, ātipirika Teosokata hāuini ikapani.

41 —!Ninitari niuikiko. 42 Iteene nimarotai hīte. Kona xapiti hītiretari Teoso hāixinireē. 43 Niri iokanatanano nota uaimoni. Txamari kona hīte apakapano nota Teoso iokanatakino. Teoso maiokanatakinitira hīte apakapa. 44 Hīte potxitari āti iuikinii. Txamari kona hīkamari erekari Teosonoka iuikinii ikapani, ininiā kona hāuikari iua sākire.

45 —Kona notani sāpiretapaniri niri hīte maerekani. Moisesira sāpiretariko himaerekani Teosomoni. Hīte uākatari iua sāpiretari hīte ereka hinini, txamari iua sāpiretariko niri himaerekani. 46 Moisesini sākire iōkatsopatakiti hāuikaākamako, nota sākire apaka hāuikamako, kotxi Moisesini nota sāpiretakari apaka. Iua iōkatsopatapekari nota sākire. 47 Hīte kona auikapiretari Moisesini iōkatsopatakiti. Isākire iōkatsopatakiti himauikakaniā, kiātokopa hītxa nota sākire hāuikini? —itxa Xesosi.

6

Sīko Mio Kākiti Xesosi Sikakienatini
(Mateo 14.13-21; Marko 6.30-44; Arókasi 9.10-17)

¹ Eereka ãti òti Xesosi Ìpiriãtari Kariréia poa. Ia ipoa uãka apaka Txiperiatxi poa inaãka. ² Kaiãopokori kãkiti sari iua tikini, kotxi ninoa itikapekari Xesosi makananirauatini. ³ Xesosi kanika mitaxiratarimoni. Iuaã iitopãka imoianariakorikata. ⁴ Xoteoakori kiinirite, Pãskoã inakori kiiniriti apisapanika Xesosi sari iuaãtaã. ⁵ Iitopãkasaaki, Xesosi atapari itomaneri kãkiti apokaãpotini iuamoni. Ininiã ipimaãri Piripi:

—Amonipa aiamotatariko komiri nakira kãkiti asikakienatini Ìkapani?

⁶ Xesosi ikara atoko txari Piripi, kotxi inirekari imarotini: “Atauako atxiiti Piripi auikari niposotiire?” Xesosi imarotapekari iuaka ikamakiti tikane. ⁷ Ininiã Piripi apakapapireta:

—Txineiropokoni, tosetosi txineiro ota, kona apakata komiri aamotini, nakira kãkiti asikakienatini Ìkapani. !Apakata —itxari.

⁸ Iuasaaki ãti Xesosi moianari Simão Petro itari, Ætree inakori, txari Xesosi:

⁹ —Uai aua amarini. Auari ikiena. Siko komiri sevata inakori kamakori auari iua. Ipi ximaki axapitiri apaka auari iuamoni. Txamari kãkiti itomaneri sikakienatiko !apakata. Ia nipokori poiãoka —itxari.

¹⁰ Xesosi paniãtari imoianariakori:

—Nakira hãpaniãta iitopãkinina —itxana.

Sotonaiakiperi auari iuaãtaã. Iua nopini iitopãkana. Siko mio apikomoni kikiakori aua. ¹¹ Xesosi kosekari komiri amarini nakiti. Iuasaakipeka imisãkiretari Teoso:

—Erekapitikari ia komiri auiniua ate.

Iua sikari imoianariakori. Eereka ninoa xanakari kãkiti topãkakanimoni. Iua atokokanera itxarina ximaki. Ikinikana inirekaka iaõka auana ninoa.

¹² Ikinimane kamitopeka inakasaaki, ipaniãtari imoianariakori:

—Itetakori komiri, ximaki pakini hãpotiita. Kona hiomatapiriko —itxa.

¹³ Ininiã apotiitarina komiri itetakori. Tosi kotarina ixãpokakana komiri itetakori.

¹⁴ Xesosi posotiire ninoa kãkiti itikasaaki, ninoakakarika isãkirauatana:

—Atãopitikara Xesosi aiãtapanãtakitikara, Teoso sãkire sãpiretakari inakorikara ere Xesosi —itxana.

¹⁵ Xesosi imarotapekari ninoa nirekiniri iauütetinirina iua. Iua kona nirekari ninoa auütetiniri iua. Ninoa mamaikakaniri apisapanika, Xesosi sipeka iuanoka. Apikoxiti oxiratarimoni ikanika.

Xesosi Ipoa Nopini Inaãpotini

(Mateo 14.22-23; Marko 6.45-52)

¹⁶ Kikatapeka imoianariakori ikiriãta ipoa tiniã. ¹⁷ Iereëtauana kanaua ãki. Ìpiriãpotarinã ipoa Kapanaoõ sitatxiti manapi. Ìkanõkepeka inakasaaki kona Xesosi apokapanika ninoamoni. ¹⁸ Kataparari ìtimati apoka, ininiã tsakatipokoni. ¹⁹ Iuasaaki imekoãpotana. Ipixiniãpeka apokasaakina, ataparina Xesosi ipoa nopini itipokotini. Kanauamoni isaãpota. Ninoa pïkarauata, kotxi ninoa uãkatari kamiri.

²⁰ Xesosi akiritana:

—Notakara. Kona hãpïkarauatape —itxana.

²¹ Ininiã apakaparina Xesosi ipoxokoniritikana. Iua morõkokaua kanauaã. Iereëtakasaakiaua, iuasaakipeka kanaua apoka imiriãpe Kapanaoõ manapi.

Kãkiti Nitiniri Xesosi

²² Katimatiniãkata ipiniãmoni kaikotakani nitamari Xesosi. Ninoa imarotari atoka kanaua mitxi iuaã auini. Oa kanaua Xesosi moianariakori anikapeka.

Ninoa imarotari Xesosi kona sari imoianariakorikata. Imarotarina ni-noanani sini. ²³ Iuasaaki kanauaniri Txiperiatxi sitatxitikini apokita Xesosi merepani Teoso misäkiretiniätaã takote merepani komiri nukikoãtaã. ²⁴ Iuasaaki kona ninoa apokari Xesosi, imoianariakori apaka. Ininiã ninoa iereëtaua kanaua äki. Iuaikana ikanapiriãna. Ipoa ipiriãtana Kapanaoõ sitatxitimoni, Xesosi initinina ïkapani.

Komiri Kãkiti Auapininiika Inini Tïkane

²⁵ Ninoa apokari Xesosi ipoa ipiniã.

—Koerekareri, namonikitapa papoka uai? —itxarina.

²⁶ Ininiã Xesosi:

—Atão nisãpiretai hïte. Hïte nikari komiri nisikakiti. Kamitopeka hïtxa, ininiã nipokori ïkapaninokara hinitanãtano nota. Kona hãuikari Teoso posotiireë nikaminiri iua posotiiretxi.

²⁷ Xesosi pinitana:

—Nipokorinoka ! hïxinikape, kotxi nipokori okanani mauakati itxaua. Hïxinikariko ätião nipokori, nota hïtari iaxitiki siãkiti, kotxi nota sikari kãkiti, kãkiti auapininiika inini tïkane. Teoso sikari ïkinika iposotiire notamoni ninirekaãkiti nikamini ïkapani —Xesosi txana ninoa.

²⁸ —Kiãtokopa atxatari Teoso nireëkiti akamini? —itxana ninoa.

²⁹ —Ianoka Teoso nirekari hïkamini. Iua nirekari hãuikiniri iua iokanatakiti sãkire —Xesosi txana ninoa.

³⁰ —Iuaikana posotiiretxi apiari pikaminiã, ininiãra aãuikari Teoso iokanatakiti pininiãua. Kinakaripa posotiiretxi pikamapanika?

³¹ Anirimaneni kitxakapirïkarini äparaã makïpakaniãtaã auakasaakina, inikarina komiri iaxiti katxakakari. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Isikari komiri Teoso tixinekiri ninoamoni,

—itxarina Xesosi.

³² Ininiã Xesosi:

—Atão nisãpiretaiko hïte. Kona Moisesini sikari komiri Teoso tixinekiri. Nirikara sikaãtari atão komiri iua tixinekiri kãkitimoni. ³³ Teoso tixine ïkari, iua ãkiri, komiri atoko itxa, ikini itixiti auakani ïkapani, kotxi iua sãkire auãkani auapininiika Teosokata —itxana.

³⁴ —Ikiniõtika pisikaua ia komiri —itxarina.

³⁵ —Notakara iua komiri Teoso iokanatakiti nitxaua. Notakara sikari kãkiti auini ïkapani. Iua nisãkire auãkari !inatxitaika. !Iposonataika.

³⁶ —Hïte aõkitapekano nota, txamari kona hïte auikapanikari nisãkire. Ikara atoko nitxapekai hïte. ³⁷ Imaikinika kãkiti notamoni Teoso siãkini inapitikako notamoni. “Hïsipeka,” kona nitxana notamoni apoãkani. ³⁸ Nitakanapari Teoso tixine. ïkorapokoriti napoka, nipaniãtakiri nirekaãkitinoka nikamini ïkapani. Notaka nirekaãkiti na nikama. ³⁹ Niri nipaniãtakiri !inirekari ätika kãkiti notamoni isiãkini ereëkokini. Itixi xipokini õtisaaki, inirekari nota õkitikinina ninoa auapininiika inini tïkane. ⁴⁰ Iua nipaniãtakiri nirekari nota imarotakani, nisãkire auãkani, auapininiika inini. Itixi xipokini õtisaaki nõkitikana ninoa iuaikana auãki inini —itxa Xesosi.

⁴¹ Ninoa Xoteoakori kona apokaerekatari Xesosi sãkire, kotxi iua txari: “Nota iua komiri Teoso tixine ïkari komiriti nitxaua,” ininiã ninoa tsoata.

⁴² Ininiã ninoa:

—Iua kiki Xesosi Xosee äkiri. Aaõkitapekari iri, inoro pakini. Kinirepa “Teoso tixine ïkarirano” itxape iua? —itxana, itsoatinina.

⁴³ Ininiã Xesosi txana:

—Kona himaxirauatape. Kona hîtsoatape. ⁴⁴ Niri nipaniâtakiri akiritakiti-nanira posotari inini notamoni. Niri makiritakiniti kona posota inini notamoni. Itixi xipokini ôtsaaki nôkitikana notamoni apoâkani iuaîkana auinina îkapani. ⁴⁵ Kitxakapirîka Teoso sâkire sâpiretakani iôkatsopatari ia Teoso sâkire: Teosorako oerekariko îkinipoko kâkiti.

Niri sâkire kîpitakani, niri oereêkîni, apoka notamoni. ⁴⁶ Kona aua kâkiti niri atamatakari. Nota Teoso tixine îkari, notanokara atamatapekari niri.

⁴⁷ —Nota sâkire auiâkari, iuara auapininiika Teosokata. Ia nisâkire atão.

⁴⁸ Nota iua komiri nitxaua kâkiti auapininiika inîkitakakarino. ⁴⁹ Hinirimane kitxakapirîkarini nikari komiri iaxiti katxaâkari âparaâ makipakaniâtaâ. Iaxiti katxaâkari inikanimana, txanima ipîpena. ⁵⁰ Kâkiti nikiniâri atão komiri Teoso tixine îkari kona ipina. ⁵¹ Iua komiri, Teoso tixine îkari nitxaua nota. Kâkiti auapininiika inîkitakakarino nota. Ia komiri niâkari auapininiika itxako. Ia komiri nisakakiti ia niîtokara. Niîto nisika kâkiti ikini itixiti auakani auapininiika inini tîkane —itxa Xesosi.

⁵² Ikara atoko ininiâ ninoa Xoteoakori taparakienatakakaua:

—Natokopa itxa ia kiki iîto isikiniua ate, anîkiniri îkapani? —itxana.

⁵³ Ininiâ Xesosi:

—Atãoenepitikara ikara atoko nitxai hîte. Hîtari iaxitikiri îto himanîkakanisaaki, iarêka himiâtakanisaaki, kona hîxinire auapani âtipirika.

⁵⁴ Iua niîto niâkari, niarêka iâtakari, auapikako Teosokata. Xipokatxi ôtsaaki nôkitikariko iua iuaîkana auini îkapani. ⁵⁵ Niîto atão komiri itxaua. Niarêka atão iâriâ itxaua. ⁵⁶ Niîto niâkari, niarêka iâtakari, aua nâkixinireê. Nota aua iua âkixinireê. ⁵⁷ Niri, âtipirika auapika inakari, iokanatano nota îkorapokoriti. Iuara sikano nota âtipirika nauini îkapani. Iua atokotxikana nota sikari nota niâkari âtipirika auini îkapani. ⁵⁸ Nota iua komiri Teoso tixine îkari nitxaua. Komiri hîkiomaneakorini nîkakiti âtiâo. Iua komiri nikakari ipîpe. Nota siâkiti komiriti niâkani, nisâkire auiâkani auapininiika Teosokata itxanako.

⁵⁹ Ikara atoko itxa Xesosi sâkire aiko âki Xoteo apotiitiniâtaâua Kapanaoô sitatxiti oerekarauatakasaaki.

Apanakini Takanapiniri Xesosi

⁶⁰ Xesosikata sikani isâkire potxitakani, ikara isâkire ikenakotakasaakina, ipimarauatakana:

—Pamimari ikara isâkire. Kipa imarotari ikara atoko inakari sâkiretxiti? —itxana.

⁶¹ Masâpiretakotika Xesosi imarotari ikara atoko itsoatinina. Ininiâ iua:

—Hînirekatari hîtakanapinino nota ia nisâkire xika? ⁶² Kiâtokopa hîxinîkakiti hîtikiniâno nota hîtari iaxitikirino kanîkini mitxi nauiniâtaâ? Atxiîti iuasaaki hâuikitari nisâkire? ⁶³ Iua Erekarî Matamatakotinokara sikari kâkiti auini tîkane. Kâkiti îto tapara ! auari. Ikara sâkiretxi hîtemoni nisâpiretakiti, iua Erekarî Matamatakoti sâkiretxikana. Nisâkire auikiko auâkitakari kâkiti, âtipirika Teosokata auini îkapani. ⁶⁴ Txamari auapitika hîte sauaki nisâkire mauîkani —itxa Xesosi.

Merepitipanika Xesosi imarotapekari iua sâkire mauîkani tîkane. Xesosi imarotari apaka imîkapiritakiri tîkane.

⁶⁵ —Niri Teoso masikaposotiîretakiniti kona iposota apokini notamoni —itxa Xesosi.

⁶⁶ Ikara isâkire xika itori Xesosikata sikani takanapari iua. Kona inirekaikarina iuakata isinina. ⁶⁷ Ininiâ Xesosi pimaâna imoianariakori tosi: —Hîtepekana, hîte apaka nirekatari hîtakanapinino? —itxa Xesosi.

⁶⁸ Ininiâ Simão Petro apakapiretari:

—Apiananiri, kirimonipa asa atxiiti? Pitenanira sãpiretari kãkiti auapinini-ika inini. ⁶⁹ Ate imarotari Teoso mereẽkiti pininiua. Teoso ãkiri, auapika inakari ãkiri pitxaua pite —Petro txari Xesosi.

⁷⁰ Ininiã Xesosi:

—Nota mereẽi hite tosi kikiakori. Txamari hite sauaki aua Satanasi nitiri —itxa Xesosi.

⁷¹ Iuasaaki Xesosi xinikari Xotasi Isikariotxi inakori, Simão inakori ãkiri. Xesosi moianarikamara iua, txamari imikapiritariko Xesosi.

7

Xesosi Itariakori Mauikakaniri Isãkire

¹ Eereka Xesosi kaikotapanika Karirẽia tãpa. Kona Xotẽia tãpa !ikaikota iuasaaki, kotxi iuaã Xoteo auiteakori nirekari okiniri. ² Iuasaaki Xoteo kiinirite Papiri inakori kaiama atokopekari. ³ Ininiã Xesosi itariakori misãkiretari iua:

—Posipika uai. Pisãkire auikãkanimoni Xotẽia auakanimoni pisa. Ninoa apaka nirekari itikiniri pikamakiti. ⁴ Kãkiti nirekiniãri iteene imarotaãka, !ikipatari ikamakiti. Pite kamanãtari posotiiretxi uai Karirẽia tãpa. Pisa Xotẽiamoni. Iuaã poerekari piposotiire ikinimane imarotiniã ikapani —itxana.

⁵ Ikara atoko itxarina Xesosi, kotxi itariakori apaka iuasaaki kona auikanikari isãkire.

⁶ Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Iuaã nisini keto kona apokapanika. Apakata ikiniõtika Xotẽia tãpamoni hite sini, ⁷ kotxi kãkiti !omanatai hite. Notananira omanataãka, kotxi nisãpiretari maerekati kãkiti kamakiti. ⁸ Erekari hite sini kiinirimoni. Kona nota sapani uatxa. Nisini manapi apokasaaki nisa —itxa Xesosi.

⁹ Itariakorimoni ikara inaka atoko, ikaikotapanika Karirẽia tãpa.

Xesosi Sari Papiri Kiiniritimoni

¹⁰ Itariakori kiinirimoni ikikapeka. Ninoa tikinimoni isa Xesosi. Iuasaaki !kasãpirenari kiinirimoni isini tikane. Ininiã kãkiti mimarotakinitika isa.

¹¹ Xoteo auiteakori nitapiimari Xesosi kiinirisaaki. Ipimaãri kãkiti:

—Itapari Xesosi?

¹² Kãkiti iuaã auakani sãkirauata Xesosi pirena. Apanakini txari:

—Peerekari Xesosi.

Apanakinipekana:

—Kona erekari. Imisirienetari kãkiti —itxana.

¹³ Kona kãkiti sãkirauata Xesosi uãka Xoteo auiteakori takote, kotxi ipikana.

¹⁴ Mapaõtinoka kiiniri xipokini apisapanika, Xesosi sari Xotẽia tãpamoni. Isari Teoso misãkiretiko aikotimoni. Iuaã oerekarauata. ¹⁵ Xoteoakori tsorikaãnãta Xesosi sãkire ikenakotakasaakina:

—Kininiãpa ere kiki paimatireri. Kona apaiaõkarauata —itxanãtana.

¹⁶ Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Na nota imaroreni noerekai hite. Iua niokanatakiri imarorera noerekai hite. ¹⁷ Kãkiti Teoso nirekaãkiti nirekaãkani imarotari noerekiniri Teoso imarorenoka. Ninoa imarotari nimoerekakaniri notaka nimarora.

¹⁸ Kãkiti iuaka isãkire sãpiretakari nirekari apanakini iuikiniri iua. Kãkiti Teoso sãkirenoka sãpiretakari nirekari iuikiniri Teoso ipaniãtakiri. Ikara atoko inakari kãkiti sãkire atãonoka. !Ikamari maerekati. ¹⁹ Moisesini oerekai hite Teoso sãkire, ipaniãtakiti iõkatsopatakori. Txamari kona hite kamari Teoso paniãtakiti. Kona ãtika hite kamari ipaniãtakiti, kotxi hinirekari hõkinino nota —itxana ninoa.

²⁰ Ininiã ninoa apakapapiretari:

—Maerekati matamatakoti auaitotai pite. Kiripa kinirão okaka txai pite? Iua maerekati matamatakoti xika ikara atoko pitxa pisãkire —itxarina.

²¹ Ininiã Xesosi:

—Nota kamari posotiiretxi tomatikoõtxitisaaki, iua kiki matipokotakati nimakananitakasaaki, ininiãkara hite tsorikaãta. Hiuãkatarini nipaãkauatini.

²² Txamari hite apaka paãkauata tomatiko õtisaaki, kotxi hĩkamari Teoso takaõtxikare hamarite itoã tomatiko õtisaaki. Moisesini paniãtai Teoso takaõtxikare hĩkamari hamarite itoã oito õti iua auakasaaki. Ari hinirimane kitxakapiraãkarini, Moisesini apisapanika, oerekepekari ikara atoko inakari hĩkamini. ²³ Ininiã hite kamari Moisesi paniãtakiti tomatikoõtxitisaaki. Ikara atoko ininiã, kinirepa hite omanatano nota, iua kiki erekepeka nitxĩkitakini xika tomatikoõtxitisaaki? ²⁴ Iteene pimimarotakanisaakiri ãti kamakiti, kona pakiritapiri: “Iua kamari maerekati,” kona pitxape. !Papoãtapiri ãti. Atão inakaranoka pinita, atão pimarotini ikapani —itxa Xesosi.

Xesosikani Teoso Mereẽkiti Txataua?

²⁵ Apanakini kãkiti Xerosareẽ auakani txanãtari:

—Ere kikikani ninoa kinirão okaenetakitikani? ²⁶ Hãtamatarini. Iua sãkirauanãta kãkiti apisatoõ. Kona kapãkareri iua. Auãtetxiakori !kasãkirena. Atauako auãteakori auikatarini isãkire atxiãti? Atxiãti auikatarina Xesosi Teoso mereẽkiti aiãtapanãtakiti ininiãu? ²⁷ Atão Teoso mereẽkiti aiãtapanãtakiti apokasaaki, kona kimarotikori iua ininimoni. Ate amakinika imarotapitãkari iua Xesosi ininimoni. Karirãiakiri iua, ininiã Xesosi Teoso mereẽkiti aiãtapakiti litxaua —itxanãtana.

²⁸ Teoso misãkiretiko aikotiã Xesosi oerekaruanãtakasaaki, itaparasãkireritika ipimaãna kãkiti iuaã auakani:

—Atauako hite imarotatano nota? Atauako himarotatari nota ininimoni? Kona notaka iokanataua kãkitimoni. Niokanataãka. Nota paniãtakari atãonoka isãkire. Kona hite imarotari iua. ²⁹ Nota imarotari iua, kotxi iua auiniãtaãkirikarano nota. Iuara iokanatanano kãkitimoni —itxa Xesosi.

³⁰ Iuasaaki auãtetxiakori nirekamari imaĩkinirina. Kona kamaĩkikori, kotxi imaĩkiko manapã kona apokapanika. ³¹ Ninoa auãtetxiakori kona auikari Xesosi sãkire, iuaritika itomanãri kãkiti auikari Xesosi Teoso mereẽkiti kãkiti itãtapakiti ininiãu.

—Iua kiki inipitikara Teoso mereẽkiti aiãtapakiti itxaua, kotxi ãti posotiiretxi apiari kamakari !lauari —itxanãtana.

Sotatoakori Iokanatiko Xesosimoni

³² Pariseoakori kenakotakasaakiri kãkiti sãkire ikara atoko inakari, ninoa, sasototxi auãteakori pakini iokanatarini sotatoakori Xesosi imaĩkinina ikapani.

³³ Sotatoakori apokasaaki iuamoni, Xesosi txari kãkiti iuaãtaã:

—Mapaõtinoka hitekata nauako. Eereka nisa nipaãtakirimoni.

³⁴ Hinitapiikamano, !hãpokapanino. Nisinimoni kona hite posotari hĩsini —itxa Xesosi.

³⁵ Auãtetxiakori ninoakakarika isãkirauatana:

—Amonipa isa atxiãti, ate mapokakaniãri iua? Atauako õtakoxiti isatako Xoteoakori iarikakanimoni, ãti uãka sauaki Xoteoakorimoni? Atauako oerekatarini Xoteo minakaniiua? ³⁶ Kotxi iua sãkire: “Hinitanoko. !Hãpokano nota. Kona hite posotari nota sinimoni hĩsini,” itxa sãkireta. Ate !imarotari isãkire —itxanãtakakana.

ãparaã Kãkiti Auãkitaãkari

³⁷ Kiiniri mapotõkire õti apiapoxokonita. Iua õti Xesosi tima kãkiti sauaki. Itaparasãkireritika isãpirenauata ikinimane kenakotiniri ikapani:

—Piposonatakasaaki, notamoni pinako piätini ikapani. ³⁸ Teoso säkire iökatsopatakori txari:

Nota säkire auikäari äkixinireë aua amomo atoko inakari. Iua ãparaã txikitakari käkiti auäki inini.

—itxa Xesosi.

³⁹ Iua Erekar Matamatakoti amomo atoko itxa. Xesosi säkire auikäari apakapariko iua Erekar Matamatakoti. Iuasaaki Xesosi säkirauatakasaaki, iua Erekar Matamatakoti kona siäkapanika käkitemoni, kotxi Xesosi kona kanapiriapanika Teoso tixinemoni.

⁴⁰ Ikara Xesosi säkire ikenakotakasaaki itori käkiti txari:

—Atäopitikara ikira kiki Teoso säkire säpiretakari aiätapakiti itxaua.

⁴¹ Apanakini txari:

—Iua Teoso mereëkiti aiätapakiti itxaua.

Apanakinipekana:

—Teoso mereëkiti aiätapakiti, Kariréiakiri ! itxaua. ⁴² Teoso säkire iökatsopatakori säpiretari Teoso mereëkiti aiätapakiti, Taviini apika mekaniri itxaua. Iua iponaniäko Pereë sitatxiti Taviini auiniätaã —itxana.

Ikara atoko itxanätana, kotxi kona imarotarina Xesosi iponaniiniätaã Pereë sitatxiti.

⁴³ Iuasaaki apanakini auikari Xesosi säkire. Apanakinipekana ! auikari Xesosi säkire. ⁴⁴ Apanakini nirekamari imaikiniri Xesosi iuasaaki, iuaritika iua maikakari ! auari.

Sotatoakori Kanapiriä Xoteo Auíteakorimoni

⁴⁵ Ininiä sotatoakori kanapiriä sasetotxi auíteakorimoni, pariseoakori pakinimoni. Ininiä ipimaäna:

—Kinirepa kona himinari Xesosi uaimoni?

⁴⁶ —Apia imatiresäkireta iua. ! Auari käkiti iua atoko ina säkiretakari, ininiäkara !apakata amaikiniri iua —itxana sotatoakori.

⁴⁷ Ininiä pariseoakori omanäkarauata.

—Atauako iua misirienetai hite apaka? Iua txikitakai hite isäkire häuikini.

⁴⁸ ! Auari auítetxi iua säkire auikäari. ! Auari pariseo iua säkire auikäari.

⁴⁹ Käkiti miikitetanira auikari Xesosi säkire. Xesosi säkire auikäari kona imarotari Moisesini paniätakiti. Ininiäkara Teoso misiritanako ninoa —itxa pariseoakori säkire.

⁵⁰ Iuasaaki Nikotemo inakori iuaätaã aua. Pariseo itxaua. Iua öti apisapanika iuara sari Xesosimoni ikanöka imisäkiretiniri ikapani. Ninoa ikara atoko isäkirauatakasaaki, Nikotemo misäkiretana ninoa:

⁵¹ —Käkiti kamakiti isäpiretini apisapanika, “maerekati ikamakiti,” kona hitxape. Ikara atoko itxa Moisesini oerekasakiua ate —itxana.

⁵² Ininiä ninoa pariseoakori:

—Atxiiti pite Kariréiakirikai apaka, Xesosi atoko? Iteene patatsopatariko Teoso säkire iökatsopatakori. Iua iteene patatsopatakasaaki, iuasaakiikarako pimarotariko ! auari Teoso säkire säpiretakari, Kariréia töpakiri —itxarina iua.

⁵³ Eereka ikinimane sari aapokomonina.

8

Sito Ötaniri Minakotikatika Sirikakaro

¹ Iuasaaki Xesosi sari Orivanape Xiratamoni. Oriva txipokori.

² Katimatinkata ikanapiriä Teoso misäkiretiko aikotimoni. Iuasaaki ikinipoko käkiti apotiitaua iuamoni. Ininiä Xesosi topäka, Teoso säkire isäpiretini ikapani. ³ Iuasaaki kaiökatsopareriakori, pariseoakori pakini

minaro sito iuamoni. Ninoa apokaro oa sito õtaniri minakotikatika osirĩkini. Itakarona oa ikinimane apisatoõ.

⁴ —Koerekareri, aãpokaro oia sito õtaniri minakotikatika osirĩkini.

⁵ Moisesini sãkire iõkatsopatakori paniãtaua ikara atoko inakaro kai soroã oõkaãka. Pitepekana, kiãtokopa atxtataro oa? —itxana Xesosimoni.

⁶ Ikara atoko ipimaãrina Xesosi, kotxi inirekarina Xesosi kerokiniri isãkire. Inirekarina Moisesini paniãtakiti iaõka imakamakaniã, ininiã maerekati ikamapeka. Txamari ! kasãkileri Xesosi. Iokirita, iõkata itxari kipatxi iuakokiã. Imakenakotakiniti atoko itxa. ⁷ Ipinarauatapanikana, ininiã Xesosi õkaõkitaua.

—Maerekati makamakaturako ãkiika kiporonakiniro aroa kai soroã —itxa Xesosi.

⁸ Eereka Xesosi iuaĩkana iokirita, iõkata itxari kipatxi. ⁹ Ninoa ikaraene ikenakotakasaakina, iua apiata kiomãtxi inakariua sipeka. Eereka iua tikini auakari apaka sipeka. Ikara atoko itxaãpotana ikinikana isinina. Eereka Xesosinoka kaikota oa sitokata. ¹⁰ Xesosi õkaõkitaua, atamata itxaro oa sito. Oanoka kaikota iuaã.

—Itapari pimaerekani sãpiretakani? —itxaro.

¹¹ —Apiananiri, isipekana nimaerekani sãpiretakani —otxari.

—Nota apaka kona sãpiretari pimaerekani. Pisipeka. Maerekati kona pikamapinikako —itxaro.

Kãkiti Xinire Iopiniãkari

¹² Eereka Xesosi iuaĩkana oerekari kãkiti.

—Nota ikini itixiti auakani tirikapite atoko nitxaua, kotxi noerekari Teoso sãkire notakata sikani. Teoso mimarotakani ipiaã sikani itxauana. Notakata sikanipekana !itĩpokota ipiaã. Nota sikana ninoa ãtipirika auinina ãkapani —itxa Xesosi.

¹³ Ininiã pariseoakori misãkiretari Xesosi:

—Kona ate aukapretari pisãkire, kotxi pitenani sãpiretari pisãkire. Ikara atoko ininiã, kona aimarotari atãoene inini pisãkire. Åti sãpiretiniãri pite sãkire iaõka, aãuikari atxiiti —itxarina Xesosi.

¹⁴ Ininiã Xesosi:

—Nota sãkirekara ikara atoko nitxai hĩte, iuaritika atãoenekara ikara atoko nitxai hĩte, kotxi nota imarotari nininimoni, nimarotari nisinimoni. Kona hĩte imarotari nota ininimoni. Kona hĩte imarotari nota sinimoni. ¹⁵ Kãkiti hĩtxaua, ininiã hãpoĩrauata, kotxi !himarotari atão. Kona nota txari kãkitimoni: “Pite, peerekai pite. Pitepekana, !erekai pite.” !Ikara atoko !nitxari kãkiti.

¹⁶ Iuaritika nisãpiretakasaakiri kãkiti kamakiti, atãonoka nitxa nisãkire, kotxi kona notananini sãpirenauata. Niri niokanatakiri sãpiretakitixikana nisãpireta.

¹⁷ Kitxakapirĩka hĩteka kiomaneakorini sãkire iõkatsopatakori txari: Kãkiti itikakititxikana åti itikakiti. Ninoa ipi sãkire åtinoka auiniã, ininiã ninoa sãkire atãonoka itxa,

itxa hĩkiomane sãkire. ¹⁸ Nota sãpiretari nota pirena. Niri niokanatakiri apaka sãpiretari nota pirena nisãkiretxikana, ininiã ipi auape —itxa.

¹⁹ —Naniparari piri? —itxarina.

—Kona himarotano nota. Niri apaka kona himarota. Nota himarotãkamako, niri apaka himarotamako.

²⁰ Ikara atoko Xesosi sãkiauata. Txineiro Teoso ãkapani sikikoãtaã takote Xesosi oerekarauata Teoso misãkiretiko aikotiã. Xesosi ikara atoko isãpirenauata, iuaritika kona kamaĩkikori, kotxi imaĩkiko manapi kona apokapanika.

Xesosi Sinimoni Kãkiti Masikani

²¹ Iuaĩkana Xesosi misãkiretari kãkiti:

—Nisipiriko. Eereka hinitapiimano. Nota sinimoni ! hãuiritaãka hĩsini. Hĩpinakasaaki, himaerekanikatika hĩpinako —itxa Xesosi.

²² Xoteo auíteakori napetari:

—Atauako iuaka okatauako? Kotxi iua txari: “Nota sinimoni kona hãuiritaãka hĩsini” —itxana ninoa.

²³ Iuaĩkana Xesosi sãkirauata ninoamoni:

—İkoraxitikinirai hĩte. Nota itanokiri. Hĩte İkora itixikinirai hĩte. ! İkoraxitikirino nota. ²⁴ İkara atoko ininiãkara, nota txai hĩte: “Hĩpinakasaaki himaerekanikatika hĩpinako,” nitxai. Himauikakanisaakiri nisãkire nota pirena, hĩpinakasaaki himaerekanikatika hĩpinako. Kona Teoso makatxakinii himaerekani —Xesosi txana ninoa.

²⁵ —Kiriparai pite? —itxarina Xesosi.

—Merepitanika nisãpiretakitikara iuakarano nota. ²⁶ Nisãpiretakiti tĩkane hĩte maerekani nisãpiretini tĩkane kaiãopokori. Nota iokanatakari atãoenokara isãkire. Iua sãpiretakinokara nisãpiretari kãkiti itixi auakani —itxa Xesosi.

²⁷ Ninoa İmarotari Xesosi iokanatakari aĩri Teoso. ²⁸ Ininiã Xesosi txana:

—Nota hĩtari iaxitikiri hõkasaaki, niũto itano hõkitikasaaki, iuasaakiikarako himarotano kinakaripa nota. Iuasaaki himarotariko notaka sãkire ! nisãpireta. Niri oereẽkitinokara nisãpireta. ²⁹ Iua niokanatakiri notakata aua. Niri !itapanano nota, kotxi inireẽkitinoka nikama —itxa Xesosi sãkire.

³⁰ Xesosi ikara atoko ina sãkiretakasaaki, itomaneri kãkiti auikari isãkire.

Õpoĩkakoni Pirena

³¹ Ininiã Xesosi sãkirauata Xoteoakorimoni iua sãkire auĩakanimoni.

—Nisãkire iaõka hĩkamakasaaki, atão nimoianariakori hĩtxauako. ³² Atão nimoianariakori hinakasaakiua, himarotari atãonoka inakari. Atãonoka inakari himarotakasaaki, õpoĩkakoni atoko hĩtxaua.

³³ Ninoa apakapapireta:

—Apraõni apika mekanirireua ate, ininiã anirekinimoni asa. Nitiritxi iamotakoni !atxaua. Kinirepa õpoĩkakoni atoko pitxĩkitakaua? —itxana.

³⁴ Ininiã Xesosi:

—Atãonoka nitxai hĩte. Maerekanitxi nitiri atoko itxa kãkiti maerekati kamakari. ³⁵ Nitiritxi iamotakori atipirika !auari ipatrãote aapoko. Patrão ãkiri auapika atipirika iri aapoko. ³⁶ Nota Teoso ãkiri txĩkitakasaakiri kãkiti õpoĩkakori atoko ininiua, maerekanitxi nitiri !itxaikauako. Iuasaaki iposotari erekari ikamini.

Apraõni Apika Mekaniriakori

³⁷ —Nimarotari Apraõni apika mekaniriakori hininiua, txamari hinirekari hõkinino. Nisãkire himauiãkani xika hinirekari hõkinino. ³⁸ Nota sãpiretai hĩte nota iri oerekakiti. Hĩte kamari hĩte iri paniãtakiti —itxa Xesosi.

³⁹ —Apraõni ate iri —itxana ninoa.

Ininiã Xesosi:

—Apraõni apika mekaniriakori hininiãua, Apraõni kamakiti atoko hĩkamamako. ⁴⁰ Atãonoka nisãpiretai hĩte. Teoso sãpiretakinokara nisãpiretai, iuaritika hinirekari hõkinino. Apraõni likamari ikara atoko inakari. ⁴¹ Hĩte kamari hĩte iri kamakiti atoko inakari —itxa Xesosi.

—Teosonanira ate iri. Ate atãopitika iua anaakori atxaua —itxana.

⁴² —Teoso atão hĩri ininiãua, nota hĩtiretamako, kotxi Teoso auiniãtaã nota ina uaimoni. Kona notaka iokanataua. Teosora iokanatano nota uaimoni.

⁴³ Kĩniniãpa !hĩkitetari ikara atoko nininii? !Himarotari nisãkire, kotxi kona xatiki hinirekari nisãkire iaõka hĩkamini. ⁴⁴ Satanasira hĩri. Hĩte nirekari maerekati, Satanası nireẽkiti iaõka hĩkamini. Kĩxakapĩrĩka itixi kamiko

atokopanika kokaniri itxaua Satanasi. Iua !inirekari atãoene isãpiretini. ! Iposotari atãoene isãpiretini. Aãpirenanokara iua imarota, kotxi aãpirenaãri itxaua iua. Aãpirenaãri iri itxaua iua Satanasi. ⁴⁵ Nisãkire atão, ininiãkara hïte !auikari nisãkire. ⁴⁶ Hïte ãtika itikatarì maerekati nikamini? ãtika !itikari maerekati nikamini, kotxi kona maerekati kona nikama. Ininiã kinirepa kona hïte auikari nisãkire? ⁴⁷ Teoso anaakori kïpitari iua sãkire. Hïte kona kïpitari iua sãkire, kotxi iua anaakori !hïtxaua hïte —Xesosi txana ninoa.

Xesosi Apraão Apisapanika Auini

⁴⁸ Ininiã Xoteoakori txari Xesosi:

—Ate sãkire atão. Samariakiri pitxaua pite. Maerekati Matamatakoti auãitotai pite —itxana.

Ninoa akiriuãkatarì Xesosi “Samariakiri,” kotxi Xoteoakori omanatana Samariakini. ⁴⁹ Ininiã Xesosi:

—Maerekati Matamatakoti kona auãitotano nota. Nota paxitari niri, txamari hïte kona paxitano nota. ⁵⁰ Kona notani nitari kãkiti nota iuikakani tïkane. Nirira nirekari kãkiti iuikinino nota. Nirira imarotari nisãkire atãonoka inini.

⁵¹ Nota sãkire iaõka kamakari !ipina. Ikara atãoene.

⁵² Xoteoakori apakapapiretari:

—Uatxa aimarotari maerekati matamatakoti auãitotai pite, kotxi Apraãoni ipïpe. Teoso sãkire sãpiretakanini apaka ipïpe. Kinirepa pite sãkire: “Nota sãkire iaõka kamakari !ipina,” pitxa? ⁵³ Aïrini Apraãoni ipïpe. Pite apiata atxïiti? Teoso sãkire sãpiretakanini apaka ipïpe. Kiriparai pite? —itxarinã Xesosi.

⁵⁴ Ininiã Xesosi:

—Notaka niuikiniua !apakata. Nirira iuikano nota. Hïte sãkire: “Ateosone iua,” txamari nota irira iua. ⁵⁵ Kona himarotari Teoso. Notananira imarotari Teoso. Nota “kona Teoso nimarota,” nininiã, hïte atokokamarako nitxamako. Aãpirenaãri nitxamauako. Nota imarotapitikari iua. Nota kïpitari isãkire. ⁵⁶ Hiri Apraão poxokoniua, nota uai apokini ikenakoenetakasaaki. Iua itikari nota uai apokini, ininiã iua poxokoniua.

⁵⁷ Ininiã ninoa Xoteoakori: —Pite sïkoëta anokanani !apokapanika, iuaritika paõkitatarì Apraão? Paxirari pisãkire —itxarina.

⁵⁸ —Apraão apisapanikara nota aua. Ikara atãoene nitxai hïte —itxa Xesosi.

⁵⁹ Ikara isãkire ikenakotakasaakina, ikosekarina kai soro Xesosi ikiporonakinina ïkapani, okinina ïkapani. Xesosi kipataua. Osipikari Teoso misãkiretiko aikoti. Inapaãpota ninoa sauaki.

9

Mõsiãreti Xesosi Erekapeka Inïkitakini

¹ Xesosi tïpokotakasaaki, itikari mõsiãreti. Iua ponaniãkasaaki, mõsiãreti itxapekaua. ² Xesosi moianariakori pimaãri iua:

—Koerekareri, kiripa kamari maerekati iua mõsiãreti inini? Iuakani? Irikani? Inorokani?

³ Ininiã Xesosi:

—Kona iua maerekani xikani mõsiãreti itxaua. Kona iri maerekani xikani, kona inoro maerekani xikani mõsiãreti itxaua. Kona maerekanitxi xikani mõsiãreti itxaua. Iua mõsiãreti Teoso posotiire kãkiti imarotini ïkapanira.

⁴ Kãkiti parïkauata pokamara. Mapiãpeka inakasaaki, kona kãkiti posotaikari iparïkauatini. Iua atokokana akamarïko niokanatakïri paniãtakiti aãuapanika anakasaaki. Apinaka atoko kona akamaikari Teoso paniãtakiti ïkorapokoriti.

⁵ ïkorapokoriti nauakasaaki, niopinikana ikinimane ãkixinire Teoso imarotina ïkapani —itxa Xesosi.

⁶ Ikara inaãka atoko ienemaã ixiti oakaka Xesosi. Ikamari ãkape, minapa itxari mõiãreti oki nopini. ⁷ Iokanatarì:

—Parokari poki Siroee poamoni —itxari mõiãreti.

Iuaã auari ipoa xapitikiri kãkiti kamakiti. Iua ipoa uãka “Siroee.” Iua uãkatxikana “Iokanatakori” itxaua. Iua sari Siroeemoni. Arokatoõtaua. Iuaaakipeka kõiãrepeka itxa.

⁸ Apoko takote auakani, kãkiti mitxi mõiãreti itikakani pakini, ninoa misãkiretakakaua:

—Ikira kiki mitxi iitopãkanãtapika inakarikani, kãkiti txineirote amanaãnãtapika inakarikani, ikira kiki? —itxana.

⁹ Apanakini apakapapiretari:

—Åri, iuapitikara.

Apanakinipekana apakapapiretari:

—Kona. Kona iuani. Åti kiki iua mõiãreti atoko inakarira.

Iua mitxi mõiãreti apakapapiretari:

—Åri, iuapitkarano nota —itxa.

¹⁰ Ininiã ninoa:

—Kiãtokopa pitxa uatxa kõiãrepeka pitxapeka? —itxarina.

¹¹ —Iua Xesosi inakori kamari ãkape, nokiã minapa itxari. Ipaniãtano: “Åparaã Siroee inakorimoni pisa. Iuaã parokatoõtaua,” itxano nota. Ininiã nisa. Narokatoõtaua. Iuaaakipeka nota kõiãrepekanon —itxa.

¹² —Namoniparari iua? —itxarina.

—A, meta —itxa iua mitxi mõiãreti.

Pariseoakori Mitxi Mõiãreti Inakarikata

¹³ Ninoa anikari iua mitxi mõiãreti pariseoakorimoni. ¹⁴ Iua õti Xesosi kamakasaakiri ãkape mõiãreti kõiãrepeka inĩkitakini Ikapani tomatiko õtisaaki iuaaaki. ¹⁵ Ninoa anikasaakiri iua mitxi mõiãreti inakari pariseoakorimoni, pariseoakori apaka pimaãri iua:

—Kininiãpa uatxa kõiãrepeka pitxa? —itxana.

—Åkapeãra noki nopini iminapa. Eereka narokatoõtaua. Uatxa kõiãrepeka nitxa —itxa.

¹⁶ Pariseoakori ãtikaka txari:

—Iua kiki, ãkape mõiãreti oki nopini minapakari, kona iua kamari Teoso paniãtakiti, kotxi iparĩkauata tomatiko õtisaaki. !Apakata ikamakiti.

Pariseoakori ãtikakapekana sãkirauata:

—Maerekati kamakari kona kamari ikara atoko inakari posotiiretxi, mõiãreti kõiãrepeka inĩkitakini.

Ininiã pariseoakori taparakienatakakaua ikara xika. ¹⁷ Iuaãkana pariseoakori misãkiretari iua kiki:

—Kiãtokopa inakaripa iua kiki pite makananitikari? —itxarina iua.

—Teoso sãkire sãpiretakari itxaua iua.

¹⁸ Xoteo auãteakori kona auikari isãkire, mitxi mõiãreti eereka kõiãrepeka inakari sãkire. Ininiã ninoa akiritari iri, inoro pakini.

¹⁹ —Hite sãkire hamarite auakasaaki mõiãreti itxapekaka. Hamaritekani ere? Kiãtokopa uatxa kõiãrepeka itxa? —itxana.

²⁰ —Åri, ate ãkiripitikara. Iponaniãkasaaki, mõiãrepiteka itxaua. ²¹ Kona ate imarotari kiriãpareuako uatxa kõiãrepeka itxa. Kona ate imarotari kiriuako kamari kõiãrepeka inini. Hĩpimaãri iua, kotxi mitapekari iua. Iuaka apakapapiretai hite —iri, inoro pakini txana ninoa.

²² Iri, inoro pakini ikara atoko itxana Xoteo auãteakori ipĩkinina xika. Xoteo auãteakori sãpiretapakari kãkiti: “Kãkiti Xesosi sãkire auããkani, Teoso

mereëkiti ininiua auiäkani, kãkiti iãtapakiti ininiua auiäkani, kona auri-taãkaikana İroinina aiko Xoteo apotiitiniãtaãua.”²³ Ininiã pıkaretxi xika iri, inoro pakini txari: “Hıpimaãri iua. Mitapekari iua,” itxana ninoa.

²⁴ Ininiã iuaıkana pariseoakori akiritari iua kiki mitxi mõiãreتي inakari.

—Atãonanira pisãpiretako Teoso apisatoõ. Ate imarotari maerekatinoka ikamini Xesosi, kotxi imakananirauata tomatiko õtisaaki —itxarina.

²⁵ Ininiã iua:

—Kona nımarotari maerekati ikamini. Kona nımarotari erekari ikamini. Mitxipeka mõiãreتي nitxaua. Uatxa kõiãrepeka nitxaua. İkaranoka nımarota —itxana ninoa.

²⁶ —Kiãtokopa itxai kõiãrepeka inıkitakiniãi?

²⁷ Iua mitxi mõiãreتي inakari apakapapiretari:

—Nisãpiretapekai hıte mixikanani, txamari ! hãuikari nisãkire. Kinirepa hinirekatari iuaıkana nisãpiretiniı? Atauako hıte apaka nirekari iua sãkire hãuikini? —itxana.

²⁸ Ininiã itxitarina:

—Pitera auikari iua sãkire. Ate auikari Moisesini sãkire. ²⁹ Aimarotari Teoso misãkiretari Moisesini. Iua Xesosi kamari maerekati. !Aimarotari amonikiripa iua ina —itxana.

³⁰ Iua kiki apakapapiretari:

—Anekani. Kona hıte imarotari amonikiriuako iua ina. Iuara ka-mõiãretano nota. ³¹ Teoso kona maãkatari maerekati kamakari amanaãkiti. Teoso teosonetakani amanaãkiti imaãkatapitika. Iua nirekaãkiti kamakari amanaãkiti imaãkatapitika. ³² Mitxipeka mõiãreتي kõiãrepeka inıkitaãkari kona auari. Itixi kamikosaakipanika ! auari kõiãrepeka inıkitaãkari. Uatx-aikara auape. ³³ Xesosi Teoso iokanatakiti iminakanımauako, !ikamamariko posotiiretxi —itxa iua.

³⁴ Ininiã pariseoakori:

—Pite maerekatipeka auakarikai. Åtipirika pite kamari maerekati. Maerekatinoka piıkiteta. Iuaritika pinirekatari ate poerekini? Konapitini. Kona ate nirekari ikara pisãkire. Pisipiniıkaua. Kona uai pikanapiripinika. Ate kona nirekari pite uai kãkiti apotiitiniãtaãua aikoti pinini —ninoa txari iua.

Ininiã aiko porikiti iokanatarina.

Mitxi Mõiãreتي Inakari Auikiniri Xesosi Sãkire

³⁵ Xesosi kenakopiretari iporikiti iokanatikom mitxi mõiãreتي inakari, ininiã Xesosi nitari iua. Apokasaakiri, itxari:

—Atauako pauikatari Teoso ãkiri sãkire? —itxari.

³⁶ —Kıpa iua? Nımarotiniãri, nauikapitkariko —itxa.

³⁷ —Pite aõkitapekari Teoso ãkiri. Iuapitikara misãkirenãtai pite uatxa —itxa.

³⁸ —Apıananiri, nota auikari pite Teoso ãkiri pininiua.

Ininiã iua kapotoreëkaua Xesosi apisatoõ.

³⁹ —İkorapokoritı napoka Teoso sãkire auiäkani ipinimoni nitakinina İkapani. İsãkire mauıäkani ipinimoni nitakinina İkapani napoka İkorapokoritı. Apanakini nisikaposotiireta, Teoso sãkire auikinina İkapani. Mitxi ninoa mõiãreتي atoko itxauana, kotxi mitxi !ımarotarına Teoso. Ninoa auikapire-takasaakiri Teoso sãkire, kõiãrerı atoko itxapekauana. Apanakinipekana atão minakati isãkirena: “Nımarotapitikari Teoso.” Ninoa uãkatari kõiãrerı atoko ininiuana. Txamari kona atão ninoa nirekari imarotiniri Teoso. ! Nisikari posotiiretxi ninoamoni, Teoso sãkire auikinina İkapani. Kãkiti iua atoko inakari mõiãreتي atoko itxaua —itxa Xesosi.

⁴⁰ Åtikaka pariseoakori Xesosi takote auakani kenakotari.

—Atauako atekani apaka mōsiāreti atoko atxaua? —itxana.

41 —“Mōsiāreni atoko atxaua,” hininiā hīsākire, ininiā atāo hīsākire. Txa-mari hīte txari: “Kōsiāreua ate,” hītxima. Iua atoko hininiā hīkamapitikari maerekati, kotxi kona hāuikari Teoso sākire —Xesosi txana ninoa.

10

Soti Auīte Pitikiri

1 Xesosi sākirauatakasaaki, ia atoko itxa isāpirena:

—Atāopitikara ia atoko nitxapaniiko hīte. Soti auīte ĩroā pirikeri itoremoni. Itoremoni mīroākani kiītiriri itxauana, kotxi ātiātaā ikanīka ĩroini ĩkapani.

2 Pirikeri toremoni ĩroākari soti auīte pitikiri. 3 Initiri osereēri pirikeri tore iua ĩkapani. Soti auīte kenakotari ipitikiri sākire. Ipitikiri imarotari ikinipoko ipiraakori uāka akiritinina ĩkapani. Iuara anikana inipokotinina ĩkapani.

4 Porikiti auakasaakina, iua saāpota ninoa apisa. Iua tikini isana ninoa. Ninoa imarotari iua sākire ene. 5 Ninoa kona sari kākiti imimarotakininitina tikini. Ipitikiri minakotika akiritakasaakina, imitekana. Kona imarotarina imapitikiritakininitina sākire.

6 ĩkara sāpirenatxi atāo inakari oerekiko Xesosi sāpiretari pariseoakori. Txamari ninoa kona imarotari Xesosi ĩkara atoko inakari isāpirena.

Xesosi Soti Auīte Pitikiri Erekarī Itxaua

7 Xesosi iuaīkana sākirauata.

—Inipitikara nota pirikeri tore nitxaua, soti auīte ĩroini ĩkapani. 8 Nota apisa apoākani, atāo minasākiretakani kiītiririni itxauana. Soti auīte kona maākatari ninoa sākire. 9 Nota itore nitxaua. Kākiti ĩroiniātaā tore nitxaua. Nota makatxakari uai ĩroākari maerekani, auapininiika inini ĩkapani. ĩroā, ipokīka itxapika. Kona kapīkareri. Natxi !auari. 10 Kiītiriri apoka ĩitiriatini ĩkapani, okaniuatini ĩkapani, imisirikaruatini ĩkapani. Notapekana apoka kākiti auapininiika inini ĩkapani, kākiti auini ereka inini ĩkapani.

11 Pitikiritxi erekarī nitxaua nota. Pitikiritxi erekarī ipina ipiraakori mapinakani ĩkapani. 12 Nitiritxi soti auīteakori pitikiri !itxaua. Anāpa auīte kaneenamari apokasaaki, iua miteka. Itakanapanako soti auīteakori. Ininiā anāpa maīkari soti auīte, oxikepoata itxana. 13 Iua nitiritxi mitekako, kotxi txineiro ĩkapaninokara iparīkauata. Kona atāo itiretari soti auīte.

14 —Soti auīte pitikiri erekarī nitxaua nota. Atāo nimarotari nipiraakori. Ninoa apaka atāo imarotano nota. 15 Iua atokokana niri imarotano nota. Nota apaka imarotari niri. Nota ipinako soti auīteakori nota nakiti mapinakani ĩkapani. 16 Nota aua apanakini soti auīteakori apaka. Uatxa ia pirikeri āki !auapanikana. Nimanakano ninoa apaka ia pirikeri āki auinina ĩkapani. Ninoa auikariko nisākire. Ininiā ninoa imakinika aua ātika pirikeri āki. Ātikarako ninoa pitikiri.

17 —Niri tiretano, kotxi nauiritari nipinini, iuaīkana nōkitikiniua ĩkapani.

18 Kākiti !ipositari okinino nota nimanirekasaakiri nokiko. Nota sikariko niīto nokiko ĩkapani. Ninirekasaaki manapi nipina. Ninirekasaaki manapi nōkitikaua. ĩkara atoko niri paniātano nota —itxa Xesosi.

19 ĩkara Xesosi sākire Xoteoakori kenakotakasaaki, itaparakien-atakakauana. Apanakini potxitari Xesosi sākire. Apanakini kona potxitari.

20 Apanakini txari:

—Satanasi nitiri auaītotari iua.

Ātipekana txari:

—Imapitxirita. Kinirepa hīkenakotatari mapitxiritakari sākire? —itxana ninoa.

²¹ Apanakini txari:

—Satanasi nitiri auaitotakiti likara atoko itxa säkireta. Satanasi nitiri kona kösiärepeka txikitakari mösiäreti —itxana.

Xoteoakori !Aukari Xesosi Säki

²² Mitaäsaaki Xoteoakori kamari kiiniri Xerosareë. Iuasaaki ixinikarina Teoso misäkiretiko aikoti merepaniko kamiko. ²³ Iuasaaki Xesosi tipokota aiko Teoso misäkiretikoätaä, Saromäoni inakoriätaä. ²⁴ Iuaä Xoteoakori apotiitaua iuamoni. Iuasaaki ninoa txari iua:

—Pite Teoso mereëkiti pininiäua, pisäpiretaua. Akokaxiti anirekari aimarotini ika —itxarina.

²⁵ Xesosi apakapapiretana:

—Nisäpiretapekai hïte. Kona häuikari nota säki. Niposotiire nikamakiti niri uäkaä oerekapekai hïte. ²⁶ Nisäpiretapekai hïte, txamari kona häuikari nota säki, kotxi nisoti auïtene kona hitxaua. ²⁷ Nisoti auïtene imarotari nisäkire. Nota imarotana ninoa. Ninoa kapokitano nota. ²⁸ Nitxikitakana ninoa ätipirika auinina. Nota kamari ninoa imipïkanina tïkane. Kona kamaktxakikona nota nïkatakini. ²⁹ Niri sikana ninoa notamoni. Apiatakari itxaua iua. Ininiä äti kona posotari imaktxakinina niri nïkatakini. ³⁰ Niri, nota pakini ätika atxaua.

³¹ Ikara atoko Xesosi inakasaaki, Xoteoakori morökari kai soro ikiporonakinirina ikapani. ³² Xesosi säkiraauata ninoamoni:

—Kaiäopokori erekari niri nakiti noerekapekai hïte. Kinakarixikapa hinireka hïkiporonakinino nota? —itxa Xesosi.

³³ Xoteoakori apakapapireta:

—Kona akiporonakai erekari pikaminiä. Akiporonakai, “Teosorano nota” pinini xikara. Pite kiki, iuaritika “Teosorano,” pitxa. Ininiä maerekati pikamapeka Teosomonikari.

³⁴ Xesosi apakapapiretana:

—Kitxakapirïka Teoso säki iökatsopatakori txari:

Nitxai: “Teosoakori hitxaua hïte.”

³⁵ Aimarotari Teoso säki iökatsopatakori ätipirika atäo inini. Teoso akiriuaäkatana ninoa isäkire apakapakani “teosoakori.” ³⁶ Ininiä kinirepa hïte kamaäkaretxitano. Niri mereëno nota inireëkiti nikamini ikapani. Iokanatano ikorapokoritimoni. Ininiä kinirepa häpoïtano Teoso nimisäkirepiretini, “Teoso äkirirano” ninakasaaki? ³⁷ Nimakamakaniäri niri nirekaäkiti, iuasaaki kona häuikari nota säki. ³⁸ Nikaminiäri inirekaäkiti, iuaritika himauikakaniäri nisäkire, häuikariko niposotiire. Hïtikakiti häuika. Ininiä himarotariko, häuikariko, niri, nota pakini ätika aniniua —itxa Xesosi.

³⁹ Iuasaakipeka pariseoakori omanäkarauata. Iuaïkana inirekarina imaïkinirina Xesosi. Txamari iuasaakipe isipe.

⁴⁰ Iuaïkana Xesosi kanapiriä Xotäo ipiniämoni. Iuaä ikaikota Xoão kapatxisarerini patxisarauatiniätaä. ⁴¹ Itomaneri käkiti sari iuamoni. Ininiä ninoa txa:

—Xoão kona kamari posotiiretxi, iuaritika ikinika isäpiretakiti Xesosi pirenä atäo inakarinoka isäpireta.

⁴² Ininiä itori käkiti iuaätaä aukari Xesosi säki.

11

Arásaro Ipinini

¹ Kiki Arásaro inakori aua ipi itaro, Maria, Mata pakini. Ninoa aua Petánia aapoktxiti. Iuasaaki Arásaro amianata. ² Xesosi ipinini apisa, oa Maria

arokari Xesosi kiti kamariãroã, oiãkoã kaxipota otxari. Oa Maria itari Arásaro amianata. ³ Iua amianatakasaaki, Maria, Mata pakini iokanapireta Xesosimoni:

—Apiananiri, pitiretakiti amianata —otxari.

⁴ Ninoa iokanapirena ikenakotakasaaki, iua txa:

—Amianari inokari Arásaro kona ipinini íkapanini. Teoso posotiire oerekini íkapanira iua amianari inokari iua. Kãkiti: “Teoso ákiri peerekari” iniko íkapanira iua amianata.

⁵ Xesosi tìretari Mata, oítaro Maria, Arásaro pakini. ⁶ Ikenakotakasaakiri Arásaro amianatini, iua napapanikari ipi òti iuaxiti. ⁷ Eereka itxana imoianariakori:

—Iuaíkana Xotéia tōpa masa.

⁸ Ininiã imoianariakori:

—Koerekareri, kitapani iuaã Xoteoakori nirekari kai soroã ikiporonakinii pite. Iuaritika pisatapanikako iuaãtaã? —itxarina.

⁹ Ininiã Xesosi:

—Pokamara tosi oara aua kãkiti paríkautini íkapani. Pokamara tìpokotakari kona mãkitita, kotxi atokatxi iopinikari íkinipoko. ¹⁰ Txamari íkanōka tìpokotakari mãkitita, kotxi atokatxi kamara !auari.

¹¹ Ininiã Xesosi:

—Amoianari Arásaro imakanãta. Nota òpiríkari iua —itxa Xesosi.

¹² Ininiã Xesosi moianariakori txa:

—Imakanãtiniã, erekaãpopekari uatxa —itxana.

¹³ Xesosi imarotari Arásaro ipinini, txamari imoianariakori uãkatari Arásaro atão imakini.

¹⁴ Ininiã Xesosi txana ninoa atão imarotinina íkapani:

—Arásaro ipipe. ¹⁵ Erekapitikari iuaã nimaauakani, kotxi eereka hũte auikariko nota sãkire. Masa iuaxiti. Maõkitari iua —itxa Xesosi.

¹⁶ Tomee Txítximo inakori misãkiretana apanakini Xesosi moianariakori:

—Masa iuakata apinini tũkane.

Ikara atoko itxa isãkire, kotxi iuaxiti Xoteoakori nirekari okiniri Xesosi.

Kãkiti Auãki Iníkitaãkari

¹⁷ Xesosi apokasaaki iuaxiti ipi ipi pakini òti napapeka. Ininiã iusaaki Arásaroni katapekaika. ¹⁸ Petãnia Xerosareẽ takote. ¹⁹ Apanakini kãkiti apoka Mata, Maria pakinimoni. Ninoa moianatana, kotxi itarina !auaika.

²⁰ Mata kenakopiretari Xesosi apokaãpotini. Ininiã oa sari oaõkitiniri íkapani. Maria kaikota oaãpoko áki.

²¹ Xesosimoni Mata apokasaaki, otxari iua:

—Apiananiri, pite uai auaãkamako, kona nitari ipinamako. ²² Iuaritika nimarotapitikari, pamanaãkiti Teoso sikapitikai —otxa.

²³ Ininiã Xesosi txaro:

—Pitari iuaíkana auapanikako.

²⁴ Ininiã Mata:

—Nimarotari itixi xipokini òti nitari iuaíkana auapanikako. Ipíkani õkitikiniua òti, iua õkitikaua —otxa Mata.

²⁵ Ininiã Xesosi sãkirauata:

—Nota ipíkari õkitikakarirano nota. Kãkiti auãki iníkitaãkarirano nota. Nota sãkire auãkari ipininiã, iuaritika iuaíkana auapanikako. Kona ipinaika.

²⁶ Nota sãkire auãkari auapanikako iuaíkana. !Ipinakako. Pauikatari ikara atoko ninini? —itxa Xesosi.

²⁷ Ininiã Mata:

—Apiananiri, nauikapitikari. Teoso mereëkiti pitxaua. Teoso äkiri pitxaua. Teoso iokanatakiti itiximoni ìkari pitxaua. Ikara nauikapitika —oa txari iua.

Xesosi Txiapatini

²⁸ Eereka Mata sari oitaromoni. Oäkiritaro oa, mapara omisäkiretini ìkapani. —Koerekareri apope. Iua akiritai —otxa Mata.

²⁹ Maria kenakotari ikara inakasaaki, katimariä ökitikaua, iuamoni sa otxa oa. ³⁰ Iuasaaki Xesosi !apokapanika aapokotxiätaä. Ikaikotapanika mitxi Mata apokiniätaä. ³¹ Maria katimaritika ökitikasaakiua, Xesosimoni osini ìkapani, Xoteoakori, oaäpoko äki auakani, oa mïkapiritakani, sari oa tikini. Ninoa uäkatari akauarimoni osini otxiapatini ìkapani.

³² Maria apoka Xesosimoni. Oätamatakasaakiri iua, iua apisatoö okapoto-reëkaua. Otxari:

—Uai pauaäkamako, kona nitari ipinamako —otxa.

³³ Xesosi atamataro otxiapatini. Xoteoakori oakata apokakani txiapata apaka, ininiä Xesosi iteene matinaniuata äkixinireë. ³⁴ Iua pimaäna:

—Nanipa hïkatatari? —itxa.

Ininiä ninoa:

—Apiananiri, masa. Patariko iuaä —itxana.

³⁵ Iuasaaki Xesosi txiapata.

³⁶ —Hätamatari Xesosi. Iua tiretapitikari Arásaroni —itxa Xoteoakori.

³⁷ Ätikaka Xoteoakori txa:

—Mösiäreti kösiärepeka itxïkitakapeka. Atxiüti iua uai apokaäkamako, kona Arásaro ipinamako —itxana.

Xesosi Ökitikiniri Arásaroni

³⁸ Ininiä Xesosi iteene matinaniuata äkixinireë. Iuasaaki isa akauarimoni. Ninoa takari ipïkari kai auïte äki. Kai auïte itotaäka.

³⁹ Ininiä Xesosi txari:

—Himakatxakari akauari tore —itxa.

Mata, Arásaroni itaro txari Xesosi:

—Apiananiri, ipaiakapeka. Ipi ipi öti pakinipeka ikatiko, ininiä pata-parasakari —otxari Xesosi.

⁴⁰ Ininiä Xesosi:

—Nota säpiretapikai: “Nota säkire pauikiniä, pitikariko Teoso posotiire” —itxaro.

⁴¹ Ininiä imakatzakarina kai. Iuasaakipeka Xesosi ionakaäta iaxiti.

—Niri. Ereka, kotxi pikenakotari nisäkire. ⁴² Nimarotari ätipirika pikenakotiniri nisäkire. Ikara atoko nitxa säkireta käkiti uai auakani kenakotiniri ìkapani, kotxi ninirekari ninoa auikiniri pite iokanatinino nota uaimoni —itxa.

⁴³ Ikara atoko inaäka atoko akirikatari:

—Arásaro, pökitikaua. Pipokïka.

⁴⁴ Ininiä iuasaakipeka Arásaro pokïka. Imakinika iïto mäkatxi mataä iapirikaäka. Itoö apaka iapirikaäka mäkatxi mataä.

Ininiä Xesosi:

—Himakatxakari iapirikiko.

Xesosi Okaenetiko Pirena

(Mateo 26.1-5; Marko 14.1-2; Arókasi 22.1-2)

⁴⁵ Xoteoakori Mariamoni ìkani itikari ikara atoko inakari, ininiä auikarina Xesosi Teoso äkiri ininiua. ⁴⁶ Ätikaka Xesosi kamakiti itikakani kanapiriä pariseoakorimoni. Isäpiretana Xesosi ökitikiniri Arásaro. ⁴⁷ Ininiä pariseoakori, sasetotxi auïteakori pakini apotiitaua. Imisäkiretakakana:

—Kiripa ate kama? Ia kiki kamari itori posotiiretxi. ⁴⁸ Aāuiritiniāri iua ikara atoko ikamini, ikinipoko kākiti auikari iua sākire. Ininiā iua tikini isana. Ikara atoko ininiā, Homanoakori xipokari Teoso misākiretiko aikoti ate nakiti, ate tixine apaka —itxana.

⁴⁹ Iuasaaki Kaipasi inakori sasetotxiakori auīte apiatakari inakari iua. Itxana:

—Hīte kona kimarorepanikai. ⁵⁰ Erekari āti kiki ipinini ikinimane mapinakani ikapani. Ikara atoko ininiā, kona ikinipoko anirimane ipinako —itxa Kaipasi.

⁵¹ İkorakanani sasetotxi auīte apiatakari itxaua Kaipasi. Ia atoko itxa: “Xesosi ipinako Xoteoakori mapinakani ikapani. ⁵² Kona ninoa ikapaninanini ipinako. Teoso anaakori iarikakani ikapani apaka ipinako. Ininiā iuasaakirako iua apotiitari ikinipoko ninoa. Ininiā Teoso anaakori itxauanako,” itxa Kaipasi sākire.

⁵³ Iuasaaki eereka imapapiretarina Xesosi okinina tīkane. ⁵⁴ Ikara atoko ininiā, Xesosi kona saika Xotēia tōpamoni. Isari Eparaīi sitatxitimoni, āparaā makipakaniātaā takote. Iuaā ikaikota imoianariakorikata.

⁵⁵ Iuasaaki imatokoāpotarina Páskoa kiiniriti. Iuasaaki itomaneri Xoteoakori Xerosareē tōpa auakani sari Xerosareē sitatxitimoni. Iua kiiniri apisapanika, isana iuaā oerexiniretinuana ikapani. Iuasaaki amanaārina Teoso imaktxakiniri maerekati ikamakitina. ⁵⁶ Iuaā Xoteoakori nitari Xesosi. Ninoakakarika ipimaākakana:

—Atauako kiinirimoni inapani atxiiti?

⁵⁷ Sasetotxi auīteakori, pariseoakori pakini paniātapekari kākiti:

—Himarotakasaakiri Xesosi auiniātaā, hīsāpiretauako ate, ininiā amaīkariko iua.

12

Maria Takari Kamariāro Xesosi Kitiā (Mateo 26.6-13; Marko 14.3-9)

¹ Seisi ōti Páskoa kiiniriti apisa, Xesosi sari Petánia sitatxitimoni. Iuaā aua Arásaro, Xesosi ōkitikakiti Arásaro ipíkasaaki. ² Iuaā ikamaāka nipokori Xesosi ikapani. Mata sikari nipokori kākitimoni. Iuasaaki Arásaro apanakinikata topāka Xesosikata. ³ Iuasaaki Maria kosekaro kamariāro koana. Oia atāo nato kamakoro. Ipixini kiro ominani aua. Kona koketakoroni. Natonokara. Pakaronero, iuaritika okitakaro Xesosi kitimoni. Oiākoā okaxipokari. Iuasaaki aapoktxi āki amarinokara itxaua.

⁴ Txamari Xotasi Isikariotxi inakori !apokaerekatari kamariāro Xesosi kitiā okitakini. Iua Xotasi Simāo ākiri. Xesosi moianari itxaua, txamari imīkapiritariko Xesosi.

⁵ Ininiā Xotasi txari:

—Kākiti parīkauata tresētosi pakini ōti oia atoko inakaro kamariāro iamotiko ikapani. Kinirepa kona ovētixitaāka? Kinirepa txineiro mauakinimoni !osika? —itxa Xotasi.

⁶ Ikara atoko itxa, kotxi kiītiriri itxaua. Iua nīkataro ninoa txineirote. Iua itotapekari txineiro iītirīkini. Iua !imaākatana txineiro mauakiniti.

⁷ Xesosi apakapapiretari:

—Kona hītxitapero Mariapani. Onīkataro kamariāro ia ōti notamoni otakini ikapani, kotxi oxinikari nikatiko ōti ikapani. ⁸ Minakati mauinakini auapikako hītekata. Txama nota !lauaikako hītekata —itxa Xesosi.

Xoteo Auīteakori Nirekari Okiniri Arásaro

⁹ Itomaneri Xoteoakori kenakopiretakasaakiri Xesosi Petânia sitatxtiã auini, ininiã iuaã isana Xesosi aõkitinina ìkapani. Kona iuananini ninoa nireka aõkitinina. Arásaro Xesosi õkitikakiti apaka ninoa nirekari atamatinina. ¹⁰ Ininiã sasetotxi auíteakori nirekari Arásaro apaka okinina, kotxi kaiãopokori kãkiti auikari Xesosi sãkire Arásaro sãpiretakiti ikenakotakasaakina. Itakanaparina sasetotxiakori sãkire auikinina. ¹¹ Arásaro iuaikana auiniã, ininiã itomaneri Xoteoakori asikaãpotari iauítena, Xesosi sãkire auikinina ìkapani.

Xesosi Xerosareẽ Apokaãpotini

(Mateo 21.1-11; Marko 11.1-11; Arókasi 19.28-40)

¹² Katimatiníkata, itomaneri kãkiti Páskoa kiiniritimoni sikani, kenakopiretari Xesosi apokaãpotini Xerosareẽmoni. ¹³ Ininiã Xerosareẽkini sari aõkitinirina iua. Kinari tape anikana, Xesosi apiãkatakasaakina. Akirikatana: —Peerekari Teoso. Teoso takari erekari Isaeo auakani auítemoni, Api-ananiri uãkaã ìkarimoni —itxana.

¹⁴ Mitxipe Xesosi iokanataro imoianariakori xomêta ãkiri initinina. Ninoa apokasaakiri, iminarina Xesosimoni. Ininiã Xesosi topãka iua nopini. Iua nopini Xesosi sari Xerosareẽmonikari. Kitxakapiríka Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

¹⁵ Kãkiti Xerosareẽkini kona hípkarauatape. Erepani hãuíte. Xomêta nopini iitopãkako, itxa Teoso sãkire kitxakapiríka. Ikara iaõka apokaþeka, kotxi Xesosi apoka xomêta nopini.

¹⁶ Iuasaaki imoianariakori kona xinikari Teoso sãpiretakiti kitxakapiríka auakari. Xesosi ipinaka atoko, õkitikaãkãkã atoko, iuasaakiika ninoa xinikari ikara Teoso sãkire. Ininiã iuasaakiika imarotarina Teoso sãpiretakiti.

¹⁷ Mitxi kãkiti akauari takote auakani, ninoa itikari Xesosi õkitikiniri Arásaro. Ninoa iaripiretari Xesosi kamakiti. ¹⁸ Ininiã kãkiti apiãkatari Xesosi, kotxi ninoa kenakoenetapekari Arásaro õkitikini. ¹⁹ Ininiã pariseoakori misãkiretakakãu:

—Hãtamata. Kiripa aposota akamini? Ikinimane kãkiti nirekari iua.

Ininiã pariseoakori xikotari Xesosi.

Ãtikaka Krekoakori Nitari Xesosi

²⁰ Ãtikaka Krekoakori apoka Xerosareẽmoni Páskoa kiiniriti ìkapani, kotxi ninoa nirekari Teoso imisãkiretinina. ²¹ Apokasaakina iuaãtaã, isana Piripimoni. Iua Petsáita aapokotxitikiri, Kariréia tãpa auakari. Ininiã apokasaakina Piripimoni, ipimaãrina:

—Ate nirekari Xesosi aãõkitini.

²² Ininiã Piripi sari Átreemoni, isãpiretiniri ìkapani. Eereka isana Xesosimoni.

²³ Ininiã apokasaakina, Xesosi txana ninoa:

—Kaïamaþekari nota hitari iaxitikiri sini niri tixinemoni ikinipoko erekari napakapini ìkapani. ²⁴ Atão nisãpiretai. Nota kimi oki atoko. Kãkiti mãtakakanãro oa, ãtika okinoka auapika. Pitakinãro, opitxaka. Ininiã kaiãori oki aua. Ikara atoko nota. Nãmapíkaniã, ininiã notanokara auari. Nipininiã, ininiã itomaneri kãkiti sari niri tixinemoni. ²⁵ Pite ãtipirika kaminiãri piteka nireẽkitinoka, ininiã pinireẽkiti xipokapitikako pitekata. Pite nireẽkiti xipokiniã, nota sãkire pauikini xika, pite auapininiika txako Teosokata. ²⁶ Kãkiti nirekiniãri iparíkuaatini nota ìkapani, imoianatanoko. Iua atoko ininiã, nota auiniãtaã iua apaka auako. Kãkiti paríkuaatiniã nota ìkapani, ininiã niri þaxitariko iua.

Xesosi Sãpiretari Ipinini

²⁷ Xesosi misãkiretari Teoso:

—Uatxa kona erekaxinireno, ininiã kiãtokopa nitxa nisãkire pitemoni? Atxiiti nipaniãtai: “Niri, pimakatxakinanoko nimapinakani ikapani.” Ikara atoko !nipaniãtai, kotxi nipinini ikapanira napoka ikorapokoritimoni. ²⁸ Ininiã niri, poerekari kãkiti ikinimane auite pininiãua —itxa Xesosi.

Iuasaakipeka iaxitikiri txari:

—Noerekapekari kãkiti ikinimane auite nininiãua. Eereka iuaikana noerekapanikariko ikara —itxa Teoso.

²⁹ Kãkiti iuaãtaã auakani kenakotari iaxitikiri sãkire. Txamari itxana:

—Ikarokirauata.

Apanakini txari:

—Teoso nitirira sãkirauata iuakata —itxana.

³⁰ Xesosi txana ninoa:

—Ikara sãkirauata kona nota ikapanini. Hite ikapanira isãkirauata. ³¹ Iposope ikini itixiti auakani misiritiko imaerekanina xika. Iposope ikini itixiti auakani auite Satanasi inakori xipokiko. ³² Nota aamina ipiriãmitakari nopini nõkitikikosaaki, iuasaaki nikosekanako kãkiti notamonikari.

³³ Ikara atoko itxa, kãkiti imarotiniri aamina ipiriãmitakari nopini ipinini.

³⁴ Apanakini kãkiti apakapapiretari:

—Teoso sãkire kitxakapirika iõkatsopatakori oerekaua Teoso mereëkiti ãtipirika auini. !Irina. Txamari pite sãpiretaua ipinini aamina ipiriãmitakari nopini? Kipa iua aitari iaxitikiri pisãpiretakiti? —itxana ninoa.

³⁵ Ininiã Xesosi:

—Tirikapi kamara atoko nitxa. Hitekata nauakasaaki, noerekai hite atõ inakari. Uatxa tirikapi kamara hitekata auapanika. Paõtiki nota sipe. Tirikapi auakasaaki, pauapikako tirikapi kamaraã. Ininiã ipiã kona apoka hitemoni. Kãkiti mauikakaniãri nota sãkire, ãkanõka õpokotakani atoko itxana. !Imarotarina isinimonina. ³⁶ Tirikapi hitemoni auakasaaki, hãuikariko iua sãkire. Ikara atoko ininiã, “pokamarari anaakori” hitxaua —itxa Xesosi.

Ikara atoko inaka atoko isipeka. !Isãpiretari isinimoni.

Xoteoakori Kona Auikari Xesosi Sãkire

³⁷ Xoteoakori itikari ikinipoko posotiiretxi Xesosi kamakiti. Iuaritika kona ninoa auikari iua sãkire. ³⁸ Ikara atoko ininiã, kitxakapirika Teoso sãkire sãpiretakari Isaia inakori iõkatsopatakiti, iuasaaki apopeka. Isaia txari:

Apiananiri, kãkiti !auikapiretari asãkire ninoamoni asãpiretakiti. !Auikari piposotiire poereëkiti ninoamoni,

itxa Isaia. ³⁹ Iua atoko ininiã, Xoteoakori kona posotari auikiniri Xesosi sãkire, kotxi iuaikana Isaia txari:

⁴⁰ Teoso mõsiãretakana ninoa. Kaikokii itxikitakana. Itikakitina kona iikitetana ninoa. Ikiãna kona !imarotarina. Ininiã ninoa kona apokapaniko notamoni erekapeka ininina nitxikitakini ikapani,

itxa Teoso Isaia iõkatsopatakitiã.

⁴¹ Kitxakapirika Xesosi uai apokini apisa Isaia iõkatsopatari ia sãkiretxiti. Iuasaaki Teoso oerekari Isaia Xesosi posotiire, apaka ikinika Xesosi kamakiti tikane.

⁴² Iuaritika itomaneri Xoteo auiteakori auikari Xesosi sãkire. Txamari !isãpiretarina apanakini, kotxi ninoa pikari pariseoakori. Pariseoakori imarotakasaakiri Xesosi sãkire auiakani ininiãna, !auiritaikana ninoa ãroini aiko Xoteoakori apotiitiniãtaãua. ⁴³ Iua atoko ininiã, ninoa apia nirekari kãkiti iuikinina. Poiãoka ninoa nirekari Teoso iuikinina.

Xesosi Iuaikana Sãkirauata Xoteoakorimoni

⁴⁴ Xesosi itaparasãkireritika txari:

—Käkiti auikiniäri nota säkire, kona nota säkirenanini ninoa auika. Niri säkire apaka auikana, kotxi iua iokanatanano nota uaimoni. ⁴⁵ Natamatakiri apaka atamatarari niri. ⁴⁶ Tirikapi atoko nitxa nïkasaaki käkitimoni. Nota säkire auiaäkani kona kaikota ipiaã. ⁴⁷ Käkiti nisäkire kenakotakani mauikakaniäri nisäkire, kona nimisiritäri iua imaerekani xika. Kona käkiti nimisiritini ïkapanini nina uaimoni. Nina käkiti maerekani nimaktxakini ïkapanira.

⁴⁸ —Nota manirekakati, nisäkire manirekakati apaka, auapeka imisiritiko mereëkari. Nisäpiretakiti, iuarako itixi xipokini õtisaaki säpiretari imisiritiko.

⁴⁹ —Notaka säkire !nisäpiretai. Niri säkirera nisäpiretai. Niri iokanatanano nota uaimoni. Iua paniätakiti isäpiretakiti nisäpiretai hïte. ⁵⁰ Nimarotari käkiti auikiniäri niri paniätakiti auapininiika itxako. Nota säpiretari niri sikapiretinino iaõka.

13

Xesosi Arokari Imoianariakori Kiti

¹ Päskoa inakori kiiniriti apisapanika, Xesosi imarotari païtiki itixi itakanapini irimoni isini ïkapani. Iua tiretapikana käkiti iua nakïti. Ninoa itiretiniritika ipinako Xesosi.

² Xesosi imoianariakorikata inipokotini apisapanika Satanasi sikanireõtapekari Xotasi Isikariotxi Xesosi imïkapiritini ïkapani. Iua Xotasi, Simão äkiri. Eereka inirekari isikiniri Xesosi imokaiakarimoni. ³ Xesosi imarotapekari iri sikiniri ikinipoko posotiretxi Xesosimoni. Imarotapekari Teosomoni ipotorikini. Imarotapekari iuamoni ikanapiriini. ⁴ Iuaritika inipokotaka atoko, õkitikaua. Imaktxakari imäka inopini auakari. Eereka ipomakitari mäkatxi mata nitritxi parïka atoko ikamini ïkapani. ⁵ Eereka itakari äparaã tiitxi äki. Ininiä arokana imoianariakori kiti. Eereka mäkatxi mataã ikaxipokaäpotana.

⁶ Simão Petro takote apokasaaki, Petro txari:

—Konapitini, Apiananiri. Ninitiri !pitxaua. Ininiä kona parokapiri nikitï —itxari.

⁷ Ininiä Xesosi:

—Uatxa kona pimarotari nikamakiti. Pimarotariko äti õti.

⁸ —Koniko pite arokapaniri nota kiti —itxa Petro.

Ininiä Xesosi:

—Pimauiritakaniãno pikiti narokini, ininiä kona nimoianari pitxauka —itxa Xesosi.

⁹ —Ikara atoko ininiä, kona nikitinani paroka. Niuako, nikii, imakinika paroka —itxa Petro.

¹⁰ Ininiä Xesosi:

—Käkiti kipaätakanua poirepe itxana. Itïpokotakasaaki, iuaïkana itxiko apoka iuamoni. Iusaaki ikitinokara arokaãka. Hïte himakinika poirepeka, kotxi nimaktxakapekari himaerekani. Ätinokara kona poireri, kotxi imaerekani auapanika.

¹¹ Xesosi imarotapekari iua mïkapiritakari, ininiä itxa: “Himakinika poirepeka. Ätinokara kona poireri,” itxana.

¹² Ninoa kiti arokaãka atoko, ieretakari imäka inopinikiri. Ikanapiriã amesamoni. Ipimaãna:

—Kinirepa narokatari hïkiti? ¹³ Hïte akiriuäkatano nota “koerekareri.” Apaka häkiriuäkatano “Apiananiri.” Atäopitikara hïsäkire, kotxi ikara inakari nitxaua. ¹⁴ Hïauïte, hõereëkiri nitxaua. Iuaritika narokari hïkiti. Hinitiri atoko nïparïkauata. Ininiä härokakitakakauako, käkiti nitiri atoko hininiua.

15 Noerekapekai hïte erekari hïkamini. Uatxa hïkamariko nota kamakiti atokokana. 16 Atão inakari nitxai. Nitiritxi iamotakori poiãori. Iauïte apiari. Apaka kãkiti iokanatakari apiata. Iokanatakiti poiãori. 17 Uatxa hïte imarotari atão inakari hïkamini. Hïkaminiãri, hïpoxokoniuaata.

18—Kona himakinikani ikara atoko nitxai. Nimarotari nimereëkini, txamari ia Teoso sãkire iõkatsopatakori iaõka apokapitikako. Itxari:

Notakata komiri nikakari, iuakarako kamari maerekati notamoni. 19 Uatxa iua himarotini apisapanika nisãpiretai hïte. Ininiã nisãkire iaõka apokasaaki, himarotariko Teoso ãkiri nininiuua nota. 20 Atão inakari nisãpiretai. Kãkiti nota iokanatakiti hïtemoni hãpakapiniã, nota apaka hãpakapa. Hãpakapiniãno nota, hãpakapari apaka nota iokanatakari hïtemoni —itxa Xesosi.

Xotasi Mïkapiritiniri Xesosi

(Mateo 26.20-25; Marko 14.17-21; Arókasi 22.21-23)

21 Xesosi ikara isãpiretaãka atoko, ãkixinireë imatinaniuata. Itxana:

—Ari, ãtikara hïte sauaki mïkapiritano nota.

22 Ininiã imoianariakori atamatakakaua.

—Kiripa ikara atoko txatako? —itxana.

23 Iuasaaki Xesosi moianari itiretakiti papïkaïtota iuamoni. 24 Ininiã iuasaaki Simão Petro ieki itxa isona iuamoni. Ininiã Petro:

—Pipimaãri iua: “Ïkiripa ikara atoko txatariko iua?” —itxari.

25 Ininiã Xesosi tiretakiti pimaãri Xesosi:

—Kiripa ikara atoko txatai? —itxari.

26 Ininiã Xesosi:

—Komiri niãkakiti nisikakitikarako ikara atoko txanoko.

Ininiã iuasaaki iãkari komiri. Eereka isikari Xotasi Isikariotximoni. Iua Xotasi Simão ãkiri. 27 Xotasi komiri inikasaaki, Satanasi ïroã ixiniremoni. Ininiã Xesosi txari Xotasi:

—Kinirão kamaka pinakiti pikamapoka —itxari.

28 Iuaã auakani ãkixinireë:

—Kinirepa ikara atoko itxatari Xotasi?

29 Xotasi nïkataro ninoa txineirote. Ininiã ninoa ãkixinireë:

—Atxiïti iokanatari iua komiri iamotini ïkapani.

Ãtipekana:

—Atxiïti iokanatari iua matiinimoni txineiro isikini ïkapani —itxanãtana ãkixinireëna.

30 Komiri apakapaãka atoko, inikaãka atoko isipe Xotasi. Mapiãpe inakasaaki.

31 Xotasi sipeka inaãka atoko, Xesosi txana ninoa:

—Uatxa kãkiti itikariko kãkiti itari iaxitikiri posotiire. 32 Kãkiti atamatariko Teoso posotiire imimoni auakari. Ininiã Teoso txari: “Erekapitikari namarite.” Iuasaaki Teoso oerekari kãkiti iua apokaerekatiniri imi. Ikara atoko ininiã, oerekari imi ereka inini.

33—Nitiretakini, païtkinoka nauini hïtekata. Eereka hinitapiimano nota, txamari nota sinimoni kona hïposotari hïsini. Ikara atoko nitxapekana Xoteoakori. Iuatxikana uatxa nisãpiretai hïte. 34 Ininiã uatxa nisãpiretaiko hïte Teoso paniãtakiti amaneri: “Hïtiretakakaua, nota hïte nitiretini atokokana.”

35 Ikara atoko hïkaminiã, ikinimane imarotariko nota moianariakori atão hininiãua.

Xesosi Sãpiretari Petro Kipatiniri Iua

(Mateo 26.31-35; Marko 14.27-31; Arókasi 22.31-34)

³⁶ Simão Petro pimaãri:

—Koerekareri, nanipa pisatako?

Xesosi apakapapiretari:

—Nota sinimoni kona uatxa apakata h̄sini. Āti õtirako h̄sa h̄ite.

³⁷ Iuaĩkana Petro:

—Apiananiri, kinirepa kona pitekata nisa uatxa? Nipinapitikamako pitekata —itxa Petro.

³⁸ —Atãopitikani notakata pipinini pinirekaka? —itxari.

—Atão nisãpiretai. Ia ĩkanõkati patari sãkirauatini apisapanikako, “!Nimarotari iua,” pitxanoko ipi āti pakinikata —itxa Xesosi.

14

Xesosi Pinitari Imoianariakori

¹ —Kona himatinaniuatape. Kona himaãkapeua. Hãuikariko Teoso sãkire. Apaka hãuikariko nota sãkire. ² Niri auiniãtaã aua kaiãopokori aapokotxi. ĩkara atoko iminakanimako, nisãpiretapiimaiko h̄ite. Iuaã nisa hãuiniãtaã nikamini ĩkapani. ³ Iuaã nisa hãapoko nikamini ĩkapani. Eereka nikanapiriã. Nanika h̄ite notakata hãuini ĩkapani. Ininiã h̄ite apaka aua nota auiniãtaã. ⁴ H̄ite imarotari nota sini kimaporiti —itxa Xesosi.

Teoso Kimapore Itxaua Xesosi

⁵ —Kona aimarotari pisinimoni. Natokopa ininiãpa aimarotatari pite sini kimaporiti? —itxa Tomee.

⁶ Ininiã Xesosi txari:

—Teosomoni sikari kimaporiti nitxaua. Atãonoka nisãkire. Atãonoka nika-makiti. Nitxikitakari kãkiti auapininiika inini. Notamoni apokakarinanira sari nirimoni. ⁷ Atão nota himarotiniã, ininiã himarotariko niri apaka. Uatxa himarotapekari iua. Hãtamatapekari iua —itxa Xesosi.

⁸ —Apiananiri, poerekari piri atemoni. ĩkaranoka anireka —itxa Piripi.

⁹ Ininiã Xesosi:

—Piripi, kona mixaikani h̄itekata nauama nota, iuaritika kona himarota-panikano nota? Nota aõkitakari, aõkitapekari niri. Kinirepa, “Piri poerekaua,” pitxa? ¹⁰ Kona pite auikapanikari niri auini nota ãki? Nota apaka aua niri ãki.

—H̄itemoni nisãpiretakiti kona nota sãkirenanini. Niri paniãtakitira. Niri nota ãki auakari iuara kamari ĩkinipoko nikamakiti. ¹¹ Hãuikariko nisãkire niri ãki nauini. Niri nota ãki auini apaka hãuika. Himauikakaniãri nisãkire, ininiã hãuikari nikamakiti. ¹² Atão nisãpiretai. Nota sãkire auĩãkani kamariko nota kamakiti atokokana. Apaka ninõa kamakiti apiata, kotxi nirimoni nisako. ¹³ Nota uãkaã hamanaãkiti nota sikai h̄ite. ĩkara atoko ininiã, oerekaãka niri ereka ininiua. ¹⁴ ĩkinipoko nota uãkaã hamanaãkiti, nota sikapitikai h̄ite. ¹⁵ Nota h̄itiretiniã, h̄ikamariko nipaniãtakiti —itxa Xesosi.

Ereka Matamatakoti Apokaenetini

¹⁶ —Namaãriko niri āti kõtãkikareri iokanatini h̄itemoni. Iuakara auap-ininiika txako h̄itekata. ¹⁷ Iua Erekareri Matamatakoti atãonani ina sãkiretakari. Kãkiti Teoso sãkire mauĩãkani kona apakapari iua, kotxi kona atamatarina iua. Apaka kona imarotarina iua. H̄itepekana imarotari iua, kotxi h̄itekata aua. Iua aua h̄ite ãkixinireẽ.

¹⁸ —Ininiã kona nitakanapai h̄ite. Nikanapiriãpanikako h̄itekata nauini ĩkapani. ¹⁹ Paĩtiki atoko kãkiti ĩkoraxiti auakani kona atamataikanoko nota. H̄ite atamatanoko. H̄ite auapanikako, kotxi nota apaka auapanikako.

²⁰ Iuaĩkana auapanika ninakasaaki, himarotariko niri ãki nauini. Hĩte apaka auako nota ãkixinireẽ. Nota aua hĩte ãkixinireẽ apaka. Txapaniko.

²¹ —Iua nisãkire auiãkarira nipaniãtakiti kamakarira turetano nota. Nota turetakari niri tireta. Nota apaka turetari iua nitiretakiri. Ikara atoko ininiã, noerekari apikomoni nisãkire iuamoni.

²² ãti Xotasi, kona Xotasi Isikariotxi inakorini, txari Xesosi:

—Kinirepa atenani poerekari Teoso ãkiri pininiua? Kinirepa kona poerekari ikara apakanimoni? —itxa.

²³ Xesosi apakapapiretari:

—Kãkiti turetiniãno, ikamari nisãkire iaõka. Niri turetari iua. Niri, nota pakini apokako iuamoni. Iuakata aãuako. ²⁴ Nota matiretakani kona nĩkatari nisãkire. Nisãkire hĩkenakotakiti kona nota sãkireni. Niri niokanatakiri sãkirera.

²⁵ —Hĩtekata nauakasaaki, ikara sãkiretxi nisãpiretai. ²⁶ Niri iokanatariko kõtãkikareri, Erekarĩ Matamatakoti inakori hĩtemoni. Erekarĩ Matamatakoti oerekaiko hĩte ikinipoko niuãkaã. Himaxinĩkaretakiti iuaĩkanako iua oerekaiko. Ikinipoko nisãpiretakiti oerekaiko.

²⁷ —Nisini apisapanika nikamaerekaxiniretai. Nota xinire ereka inini atokotxikana nikamaerekaxiniretai. Nisãkire mauĩãkani kona posotari kamaerekaxiniretiniri ãti nota kamaerekaxiniretini atoko. Kona himaãkapeua. Kona hĩĩkaruatape. ²⁸ Hĩte kenapotepakari nisãkire ia atoko ninini hĩte: “Nisãpitikako, iuaritika nikanapiriãpanikako hĩtekata nauini ĩkapani.” Hĩturetiniãno, hĩpoxokoniua nirimoni nisini ĩkapani, kotxi poiãori nitxaua nota. Apiatakari itxaua niri. ²⁹ Ikara nisãpiretakiti apokini apisa nisãpiretai hĩte. Ikara nisãpiretakiti iaõka apokasaaki, hĩte auikari nisãkire. ³⁰ Apikomoni iteene nisãpiretinii ! apakata. ĩkorapokoriti auakani auĩte Satanasi inakori paĩtiki apokako notamoni, iuaritika ! iposotari itxĩkitakinino ipaniãtakiti nikamini. ³¹ Iteene ninirekari imakinika kãkiti imarotiniiri nitiretiniri niri. Apaka nikamari ikinipoko niri paniãtakiti —itxa Xesosi.

Eereka Xesosi txari:

—Maõkitikaua. Masipeka.

15

Xesosi Atão Itĩkaretsa Itxaua

¹ Ininiã eereka Xesosi txari:

—Atão itĩkaretsa nitxaua nota. Itĩkaretsa nĩkatakari itxaua niri. ² Isauakaro otsa marito, kotxi kona kariro oa. Otsa iriuataropekana iua kisauakaro omapotõkirenoka, iteene oriuatini ĩkapani. ³ Hĩte poirepeka hĩtxa. Nisãkirenanira oeretai hĩte. ⁴ Okanotsa atokokana hĩtxaua. Nota itĩkaretsa atoko nitxaua. Ininiã hĩpitxaka notamoni. Ikara atoko hininiã, hĩkaikota notakata. Ininiã nota kaikotapika hĩtekata. Ikara atoko hininiã, hĩriuapitika. Ikara atoko hininiã, erekarinanira hĩkama. Hĩriuatiniã, ininiã erekarĩ hĩkama. Notamoni himapitxakaniã, kona hĩposotari hĩkaminiri erekarĩ. Kona hĩriuata, kotxi nota tapara ! apokari hĩtemoni. !Kariĩ hĩte. Okanotsanoka auiniã, kona kariro. Notakata hãuapiniĩka hininiã, amãtiiri auapitika.

⁵ —Nota itĩkaretsa nitxaua. Hĩte nikanotsa hĩtxaua. Notamoni pitakakari ãtipaniriko oripapaniko. Notakata himauakaniã, kona xapitiki kona hĩposota hĩkamini. ⁶ Nota sãkire mauĩãkati okanotsa ipinakarĩ atoko itxa. Txiarokakarĩ atoko itxa. Kãkiti apotiĩtari okanotsa ipinakarĩ. Eereka okari xaminaã arikini ĩkapani. Iua atokokana aĩri Teoso misiritari isãkire mauĩãkani. ⁷ Notamoni hĩpitxakiniã, hĩkenakotiniãri nipaniãtakiti, hinirekaãkiti hamaininiãno, ininiã nisikapitikai hĩte. ⁸ Ito hĩriuatiniã, kãkiti txariko niri:

“Peerekai.” Hīte iriuatiniā, ininiā hīte atāo oerekariko apanakinimoni atāo nimoianariakori hininiua.

Hītiretakiniua Pirena

⁹ —Niri tīretinino atokotxikana, nitiretai hīte. Kona hītakanapapiri nītraōki. ¹⁰ Hīkīpitiniāri nisākire, ininiā nītraōki kaikotapika hītekata. Nota atokokanerako hītako. Nota kīpitari niri sākire, ininiā niri tiraōki kaikotapika notakata.

¹¹ —Ikara atoko nitxai hīte, nipoxokoni hītemoni kaikotini ikapani. Ikara atoko ininiā, poxokonitxi xāpokako hīxinaremoni. ¹² Ia nipaniātakiti: “Nota tīretinī atokotxikana, hītiretakakauako.” ¹³ Pipininiā pimoianariakori mapinakani ikapani, ininiākara iteene pitiretana ninoa. Ikara tiraōkitxi apiatakari. ¹⁴ Nipaniātakiti hīkaminiā, atāo nimoianariakori hītatau. ¹⁵ Uatxa ! nixinikaikari nitiritxi hininiua, kotxi nitiritxi kona imarotari iauīte xinikakiti. Uatxa atāo nimoianariakori hītatau, kotxi ikinipoko niri oerekakiti nisāpiretpekai hīte. ¹⁶ Kona hīteni mereēno nota. Notara mereēi hīte hīriuatini ikapani. Ninirekari hīriuatini. Ninirekari kākiti nota sākire hīsāpiretakini txipokori maxipokakati atoko ininina. Ikara atoko ininiā, hamanaāriko niri hinirekakiti nota uākaā, ininiā niri sikapitikai hīte. ¹⁷ Ia nipaniātai hīte hītiretakiniua.

Xesosi Moianariakori Omanatakani

¹⁸ Iuaīkana Xesosi pinitari imoianariakori:

—Apanakini omanataiko hīte. Ininiā hīxinikariko ia nisākire. Merepiti-panika ninoa omanatano nota. ¹⁹ Teoso sākire himauikakaniā, Teoso sākire mauīākani tīretapitikai hīte, kotxi ninoa atoko hītxa. Txamari ninoa nakiti ! hītatau. Hīte konā ikoraxiti auakani !hītxaikaua. Nimereēpekai hīte. Nimaktxakapekai ātiāo parīkatxi hīkamini ikapani. Iua xika Teoso sākire mauīākani omanatai. ²⁰ Hīxinikariko ia nisāpiretakiti. Nitiritxi poiōka itxaua. Iauīte apiatakari itxaua. Kākiti misiritiniāno nota, nota atokokanerako imisiritai hīte apaka. Nisāpiretpekai hīte. Nota sākire apamonikiniāna, ininiā hīte sākirekanera ninoa apamonīka apaka. ²¹ Imisiritaina, kotxi hīte auikari nota sākire. Hīmisiritaākako, kotxi kona imarotarina niokanatakiri. ²² Nota uai mapokakaniā, nimasākirauatakaniā, kona imarotarina maerekati ikamakitina. ²³ Nota omanatakani apaka omanatari niri. ²⁴ Niposotiire nikamakiti apanakini kona posotari ikamini. Noerekari ninoa niposotiire, ininiā uatxa maerekati auari ninoamoni, kotxi !auikari nota sākire. Ikinika itikapekari posotiiretxi nikamakiti, iuaritika ninoa omanatano nota, niri apaka.

²⁵ —Uatxa apopeka Teoso sākire iaōka. Teoso sākire iōkatsopatakori txari: Maxikatiika ninoa omanatano.

²⁶ Kōtākikareri kona apokapanika. Niokanatariko nirikata auakari, Erekarī Matamatakoti. Iua potorika niri auiniātaā. Atāo ene sākiretakari itxaua. Isāpiretariko nota sāpiretakiti, nikamakiti pakini. ²⁷ Ininiā hīte apaka sāpiretariko nota kamakiti, nisāpiretakiti pakini apanakinimoni, kotxi merepiti-panika nipotorikasaaki hīte auapika notakata. Ininiā himarotapitikano nota.

16

¹ Xesosi sākirauatapanika:

—Ikara atoko nitxai hīte atāo himarotini ikapani, ininiā kona hītakanapari nisākire. ² Āti ōti Xoteo auīteakori omitikenataiko hīte aiko Xoteo apotiitiniātaūa. Āti ōti apokapanikako ia nisāpiretakiti. Iuasaaki ninoa xinikariko hīte okiko ereka inini. Ninoamoni hīte okiko Teoso paniātakiti iaōka.

Txamari kona Teoso paniätari ikara atoko inakari. ³ Ikara atoko inakari ikamanako, kotxi kona imarotano nota, niri pakini. ⁴ Ikara atoko nitxai hïte, kotxi ikara atoko inakari apokasaaki, hïxinikariko nisäkire. Merepanika nimioianatakasaaki, kona ikara atokoni !nitxai hïte, kotxi nota auapanika hïteka —itxa Xesosi.

Erekari Matamatakoti Parïka

⁵ Xesosi säkirauatapanika:

—Païtiki nisipekako niokanatakirimoni. Kona hïpimaäpeno: “Nanipa pisa?” Kona hïtxapeno. ⁶ Ikara atoko nisäpiretapekai, ininiä uatxa kona erekaxinirei hïte. ⁷ Iuaritika nitxai hïte atäo nisäkire. Apiaerekata nota sini. Nota masikaniä, iua Kötäkikareri kona apoka hïtemoni. Nisiniä, niokanatariko iua hïtemoni. ⁸ Iua Kötäkikareri apokasaaki, oerekariko ïkorapokoriti auakani maerekani. Oerekariko Teosonoka txïkitakiniri käkiti atäo inakari ikamini. Oerekariko käkiti misiritiko imaerekani xika. Iua Erekari Matamatakoti oerekariko ikara atoko inakari. ⁹ Iua oerekariko maerekati käkiti kamakiti, kotxi ninoa !auikarina nisäkire. ¹⁰ Iua oerekariko Teosonoka txïkitakiniri käkiti atäo inakarinoka ikamini, kotxi nota sipekako nirimoni. Nota !auaika uai noerekaruatini ïkapani. Païtiki kona hïte atamataikanoko nota. ¹¹ Iua Erekari Matamatakoti oerekariko maerekati kamakani misiritiko, kotxi ïkorapokoriti auakani auïte Satanasi inakori misiritiko mereeëkapeka.

¹²—Auapanika apikomoni nisäpiretakiti tïkane hïtemoni. Txamari !apakata apikomoni nisäpiretinii, kotxi !himïteenekari apikomoni nisäpiretinii. ¹³ Iua Erekari Matamatakoti, atäoene säpiretakari, iua ïkasaaki, iua oerekaiko ïkinipoko atäo säkiretxiti. Kona iua säkireni isäpiretaiko hïte. Iaxiti auakari säkirena, niri säkirena, isäpiretaiko. Isäpiretaiko hïte katana Teoso kamakiti tïkane apaka. ¹⁴ Erekari Matamatakoti oerekaiko ereka ninini, kotxi iua apakapariko nisäkire, eereka isäpiretaiko hïtemoni. ¹⁵ Ikini sereti niri nakiti nota nakiti apaka. Ininiä nota txai hïte, “Erekari Matamatakoti apakapariko nota nakiti. Ininiä eereka isikai hïtemoni himarotini ïkapani.”

Matinixi, Eereka Poxokonixi Apoka Inini

¹⁶—Païtiki kona hätamataikanoko nota. Eereka iuaïkana hätamatanoko, kotxi nirimoni nisako —itxa Xesosi.

¹⁷ Imoianariakori txanäta:

—Kiripa itxanäta Xesosi? “Païtiki kona hätamatanoko. Eereka iuaïkana hätamatanoko nota, kotxi nirimoni nisako.” Kiripitipa itxanäta Xesosi? —itxana imoianariakori.

¹⁸—Kirisaakipa apokatako ikara inaätakiti? Kiripa ikara isäkire: “Païtiki,” Xesosi säkire atemoni? Ikara isäkire kona ate imarotari xatiki —itxanätana.

¹⁹ Xesosi imarotari ninoa nirekari ipimainiri iua. Ininiä Xesosi txana:

—Hïte nirekari hïpimainino nota, kotxi nisäpiretai païtiki kona hätamatinino, eereka iuaïkana hätamatanoko. ²⁰ Atäopitikara ia atoko nitxai hïte. Hïtxiapatako. Himatinaniuatako. Iuasaaki apanakini käkiti ïkorapokoriti auakani poxokoni uatako. Himatinaniuatako, eereka hïpoxokoni apokapitikako.

²¹—Hïte sito atoko hïtxauako. Sito oäuaenetanapanoka onakasaaki, oa omaäkapekaua. Imi auaka atoko, kona oxinikaikari otsii. Poxokope utxa, kotxi auapeka amarini. ²² Ikara atoko itxako hïtemoni apaka. Uatxa kona erekaxinirei hïte. Iuaïkana naökitapanikaiko hïte. Iuasaakirako hïpoxokoni uatako. Iuasaaki käkiti kona posotari ixipokiniri hïpoxokoni. ²³ ïkora öti apokasaaki, kona hïpimaäikano nota. Iuasaaki hamanaäri niri hinirekakiti nota uäkaä, ininiä iua sikai hamanaäkiti. ²⁴ Uatxapiima kona

hamanaãpanikari hinirekakiti nota uãkaã. Hamanainiãri, hãpakapapitikariko. Ininiã hĩpoxokoni apokapitikako hĩtemoni.

Imoianariakori Auikari Xesosi Sãkire

²⁵ —Mĩtxi niomaãtari ipixini nisãkire, kãkiti mimarotakaniri ĩkapani. Āti õti kona niomaãtaikari atão. Nisãpiretaiko niri iteene himarotini ĩkapani. ²⁶ Iuasaaki hinirekakiti hamanaãno nota uãkaã. Kona nota amanaãri niri hinirekakiti isikini. Hĩte amanainiãri, isikapitikai. ²⁷ Niri tiretai hĩte, kotxi hĩte tiretano nota. Hĩte auikari iua iokanatinino nota uaimoni. Ininiã iua tiretapitikai hĩte. ²⁸ Niri iokanatanano ĩkorapokoriti. Paĩtiki nitakanapari ĩkorapokoriti nirimoni nisini ĩkapani —itxa Xesosi.

²⁹ Imoianariakori txari:

—Uatxa pisãkire atãoenepitika. Sãkiretxi piomaãtakiti kona auaiika, kotxi uatxa aimarotari pisãkire. ³⁰ Uatxa aimarotari pite imarotini imakinika. Kona apakata apikomoni apimarauatini, kotxi uatxa aũuikari Teoso auinimoni ĩkari pininiua pite —itxarina Xesosi.

³¹ Xesosi apakapapiretana:

—Uatxa hãuikari nisãkire —itxa Xesosi.

³² —Uatxa Teoso ketotini manapi apope hãarikini ĩkapani. Imakinika hĩte takanapanoko. Notanani kaikota. Iuaritika kona notananini kaikota, kotxi niri aua notakata. ³³ Ikara atoko nisãpiretai, kotxi ninirekari erekaxinirepeka hinini. ĩkorapokoriti hãuakasaaki, kãkiti misiritapitikai hĩte. Iuaritika hĩpoxokoniuatatako, kotxi nota tapara apiata. Maerekanitxi tapara poiãoka —itxa Xesosi.

17

Xesosi Misãkiretari Teoso Iuaka ĩkapani

¹ Xesosi ionakaãta iaxiti. Iuasaaki isãpiretari ia isãkire Teosomoni:

—Niri, piketotini manapi apopeka. Pisikariko piotximere iuaĩkana nota pamaritemoni, ininiãkara nota oerekari kãkiti pite iotximere, ² kotxi pite sikano nota piposotiire ikinimane auĩte nininiua ĩkapani. Ininiã nika-mari ikinimane kãkiti pite sikakini auapininiika ininina ĩkapani. ³ Kãkiti imarotiniã pite, imarotiniãno nota Xesosi Kristo piokanatakiti, ninoa auapininiika, kotxi pite atão Teoso pitxaua. Pitenanira atão Teoso pitxaua. ⁴ Noerekari ĩkorapokoriti auakani pite Apiananiri pininiua, kotxi nikamapekari parĩkatxi pipaniãtakiti. ⁵ Ininiã niri, uatxa piotximere pisikano, pitemoni napokasaaki. Itixi kamiko apisapanika pitekata nauakasaaki, niotximere aua. Iua niotximeretxikana pisikano iuaĩkana —itxa Xesosi.

Xesosi Misãkiretari Teoso Imoianariakori ĩkapani

⁶ Xesosi sãkirauatapanika irimoni:

—Nota sãpiretari piuãka kãkitimoni, ninoa itixi auakani notamoni pisikakini. Mĩtxi pite nakitiakori itxauana. Pite sikana ninoa notamoni, ininiã ninoa kamari pisãkire iaõka. ⁷ Uatxa imarotarina ikinika napakapakiti pite sikinino. ⁸ Nisãpiretapekana ninoa pisãkire, ininiã auikarina pisãkire. Imarotapitkarina pitemoni nipotorikini. Ininiã auikarina pite iokanatinino nota kãkitimoni.

⁹ —Nimisãkiretai pite ninoa ĩkapani. Kona nimisãkiretai nota sãkire mauĩkani ĩkapani. Nimisãkiretai ninoa notamoni pisikakini ĩkapaninoka, kotxi pite nakitiakori itxauana. ¹⁰ Ikinika nota nakiti pite nakiti itxaua apaka. Ikinika pite nakiti nota nakiti itxaua. Ninoa pisikakini oerekari apanakini Apiananiri nininiua. Ininiã iuasaaki apanakini txari: “Peerekari

Xesosi.” ¹¹ Uatxa ! nikaikotaikako ìkorapokoriti. Txamari ninoa kaiko-tapanika uai. Nota sipekako pitemoni, ininiãkara pinìkatana ninoa notamoni pisikakini, kotxi pite niri pitxaua, erekarinoka kamakarii pite, kaposotiirei pite. Pite sikaposotiiretano nota. Ninirekari ninoa àtika atoko ininiuana, nota pitekata àtika atoko aniniuua atokokana. ¹² Itixi ninoakata nauakasaaki, ninìkatana ninoa pite uãkaã, piposotiireë. Ninoa notamoni pisikakini ninìkatapitika. Kona àtika nomaia. Xotasinoka pìpinanaka, kotxi pìpinanakakani àkiri itxaua iua. Ipìpinanaka, kotxi kitxakapirìka Teoso sãkire iòkatsopatakori sãpiretapekari ikara apokini apisapanika.

¹³ —Uatxa nota sipeka pitemoni. Ikara atoko itxa nisãkire kãkitikata nauapanika ninakasaaki, nota poxokoni ninoa àkixinire auini ìkapani. ¹⁴ Nisikapekari pisãkire ninoamoni, ininiãkara nisãkire mauiaãkani omanatana ninoa, kotxi nisãkire auiaãkani ìkorapokoriti auakani !itxaikauana ninoa. Iua atokotxikana kona ìkorapokoriti auakarino nota. ¹⁵ Nimisãkiretai pinìkatatinina ninoa, Satanasi mamaikakanina ìkapani. Kona ninirekari mauikareni sauaki auakasaakina pimakatxakinina. ¹⁶ Ìkorapokoriti auakani !itxauana. Nota iua atokotxikana. ¹⁷ Pimakatxakana ninoa pite nakitiakori ìkapani. Pisãkireë pimakatxakana, kotxi pisãkire atão. ¹⁸ Nota pisãkire mauiaãkanimoni piokanatinini atokokana, niokanatanana ninoa pisãkire mauiaãkanimoni. ¹⁹ Ninoa ìkapani notaka nisikaua pitemoni pinirekakiti nikamini ìkapani. Ininiãkara ninoaka apaka sikaua pitemoni pinirekakiti ikaminina ìkapani.

Xesosi Misãkiretai Teoso Isãkire Auiãkani Ìkapani.

²⁰ —Kona nimoianariakorinani ìkapanini nimisãkiretai pite. Apaka nimisãkiretai imakinika nisãkire auiaãkani ìkapani, katana nimoianariakori sãkire auiaãkani ìkapani apaka. ²¹ Nota amanaãi ninoa xinire àtika atoko ininina ìkapani. Nota aua pite àkixinireë. Pitepekana aua nota àkixinireë. Iua atokotxikana ate aua ninoa àkixinireë. Ikara atoko ininiã, nota sãkire mauiaãkani ìkorapokoriti auikapanikariko pite iokanatinino nota. ²² Ininiã erekari notamoni pisikakiti, piotximere, nisikapekana ninoa. Ininiã ninoa xinire àtika atoko itxauana, ate àtika aniniuua atokokana itxana ninoa. ²³ Nota aua ninoa àkixinireë. Pite aua nota àkixinireë. Ikara atoko ininiã peerekari, kotxi àtika itxaua ixinirena. Ikara atoko ininiã nisãkire mauiaãkani imarotariko pite iokanatinino nota. Apaka ninoa imarotari nota pitiretini atokotxikana, pitiretinina ninoa apaka.

²⁴ —Niri, ninirekari ninoa notamoni pisikakini notakata auini ìkapani. Ninirekari ninoa atamatiniri ikinipoko erekari notamoni pisikakiti, niotximere pisikakiti, kotxi pite tiretano nota itixi kamiko apisa. ²⁵ Niri, atão inakarinnoka kamakarii pite. Kãkiti ìkorapokoriti auakani kona imarotai pite. Iuaritika nota imarotai pite. Ninoa imarotari pite iokanatinino nota kãkitimoni. ²⁶ Nisãpiretapekai pite kãkitimoni. Apikomoni nisãpiretapanikariko pisãkire. Ininiã pitiraõki notamoni auakari ninoamoni auako. Ininiãkara nota aua ninoa àkixinireë.

18

Xesosi Maikiko Pirena

(Mateo 26.47-56; Marko 14.43-50; Arókasi 22.47-53)

¹ Teoso imisãkiretaka atoko, Xesosi ipiriãtari sãtoãri Setorõ inakori. Iuaã aua amãtiirinape. Ininiã Xesosi sari iuaã imoianariakorikata. ² Xotasi, Xesosi mïkapiritakari, imarotari Xesosi imoianariakorikata itotiniri iuaãtaã isinina. ³ Ininiã Xotasi sari amãtiirinapemoni àtikaka sotatoakorikata, Teoso

misäkiretiko aikoti nĭkatakaniakata. Sasetotxi auĭteakori, pariseoakorikata sari iuaĭtaĭ apaka. Ikeekotxi, tirikapi pakini anikana. ⁴ Xesosi imarotari ikinika iuamoni ikamakitinna tĭkane. Imarotapekari ninoa nirekakari okinirina iua. Iuaritika isari ninoamoni. Ipimaĭna:

—Kiripa hinitanĭta?

⁵ Ininiĭ ninoa:

—Xesosi Nasareekirira anita —itxana.

Ininiĭ Xesosi:

—Iuakarano nota.

Iuasaaki Xotasi, Xesosi mĭkapiritakari, aua ninoakata. ⁶ Xesosi “iuakarano nota” inakasaaki, osipikana, ixitipe irika itxana.

⁷ Iuaĭkana Xesosi pimaĭna:

—Kipa hinitanĭta?

—Xesosi Nasareekirira —itxana.

⁸ —Nitxapekai, iuakarano nota. Nota hinitiniĭ, hĭuiritana nimoianariakori sini —itxa Xesosi.

⁹ Ikara atoko itxa, mitxi isĭkire apokini ĭkapani. Mitxi itxari Teosomoni: “Kona nomaiĭtana nimoianariakori notamoni pisikakini. Kona ĭtika ! nomaiĭta.”

¹⁰ Eereka Simĭo Petro inakori kosekari iouata auĭte. Isauakari Maoko inakori ikikomoni ikĭpita. Iua sasetotxi auĭte apiatakari nitiri.

¹¹ Xesosi txari Petro:

—Pitakaro iouata auĭte omata ĭki. Apakatapitika nota kaminiri niri paniĭtakiti. Niri nirekapitikari natatsiutiniri nipinini kĭkiti ĭkapani —itxa Xesosi.

Xesosi Anasi Apisatoĭ

¹² Eereka sotatoakori, apaka sotatoakori auĭte, Teoso aikote nĭkatakani pakini maĭkari Xesosi. Iaxirika itxarina. ¹³ Merepanika anikarina Xesosi Anasi inakorimoni. Iua Anasi Kaipasi imatikiri. Iuasaaki iua Kaipasi sasetotxi auĭte apiatakari itxaua. ¹⁴ Iua Kaipasi ĭtĭkikapekana Xoteo auĭteakori. Ia atoko itxa isĭkire: “Apiaerekata ĭti kiki ipinini ikinimane mapĭkani ĭkapani,” itxa Kaipasi ĭtĭkikare.

Petro Kipatari Xesosi Imarotini

(Mateo 26.69-75; Marko 14.54, 66-72; Arĭkasi 22.54-62)

¹⁵ Simĭo Petro, ĭti Xesosi moianari pakini asikatikinitari Xesosi Anasi aapokomoni anĭkikosaaki. Mitxipeka sasetotxiakori auĭte apiatakari aĭkitapekari iua ĭti Xesosi moianari. Ininiĭ iua ĭroĭ sasetotxiakori auĭte apiatakari aapoko Xesosikata. ¹⁶ Petro kaikota iporikiti itore takote. Eereka imoianari sari iporikiti. Imisäkiretaro ĭronakikoĭtaĭ tore nĭkatakaro. Ininiĭ oĭuiritari Petro ĭroini.

¹⁷ Oa txari Petro:

—Pite ikira Xesosi moianarikai? —otxari.

—Kona —itxaro.

¹⁸ Iuasaaki katĭkareri aua, ininiĭ nitiritxiakori, Teoso misäkiretiko aikoti nĭkatakani pakini kamari xamina. Xamina ĭtinipoki irokanĭtauana. Petro ninoakata aua iuasaaki.

Xesosi Sasetotxiakori Auĭte Apisatoĭ

(Mateo 26.57-68; Marko 14.53-65; Arĭkasi 22.54, 66-71)

¹⁹ Iroko ĭki Xesosi sasetotxi auĭteakorikata aua. Ininiĭ sasetotxiakori auĭte apiatakari misäkiretari Xesosi:

—Pisĭpiretano pimoianariakori, pisĭkire poerekakiti pakini —itxari.

²⁰ Xesosi apakapiretari:

—Ātipirika nisāpiretapikai hīte. Nitotari noerekarauatini aiko Xoteo apotitiniātaāua, Teoso misākiretiko aikotiā apaka. Kona nikipatari nisākire. Ikinipoko kenakotari noereēkiti. ²¹ Ininiā kinirepa hīpimaāno? Hīpimaāna nisākire kenakotakani. Ninoara imarotari noereēkiti —itxa Xesosi.

²² Xesosi ikara atoko isākirauatakasaaki, Teoso misākiretiko aikoti nīkatakari aritoōtari Xesosi.

—Atokope. Kona ikara atoko pitxape sasetotxi auīte apiatakarimoni —itxari.

²³ Ininiā Xesosi:

—Nikerokiniāri nisākire, pisāpiretano nikerokakiti, txamari kona nikerokari. Atāo nisākire, ininiā kinirepa piaritano? —itxa Xesosi.

²⁴ Eereka Anasi iokanatarari Xesosi iaxirikiko. Eereka anikarina sasetotxi auīte apiatakarimoni, Kaipasi inakorimoni.

Iuaīkana Petro Kipatari Xesosi Imarotini

(Mateo 26.71-75; Marko 14.69-72; Arókasi 22.58-62)

²⁵ Petro iporikiti aua iuasaaki. Ininiā apanakini pimaāri:

—Ikira kiki moianarikai pite? —itxarina.

Ininiā iua:

—Kona —itxa.

²⁶ Āti sasetotxi auīte apiatakarini nitiri, Petro kisauakakīpitakiti nirimane iua. Iua pimaāri Petro:

—Pitekani amātiirinapeātaā nitika iuakata? —itxari.

Iuaīkana Petro txari:

—Kona notani.

²⁷ Iuasaakipeka patari sākirauata. Iuasaakipeka mitxi Xesosi sāpiretakiti iaōka auape.

Xesosi Pirato Apisatoō

(Mateo 27.1-2; Marko 15.1-5; Arókasi 23.1-5)

²⁸ Īkanōkapanika ninoa takanapari Kaipasi aapoko, Anikarina Xesosi Homano auīte auinimoni, kākiti misiritiko imarotiko pakitamoni. Xoteo auīteakori kona nirekari aiko āki Īroinina. Kona inirekarina āti uāka takote iitopākiniina. Āti uāka takote iitopākiniāna, kona apakata nipokori inikinina Páskoa kiiniritiā. ²⁹ Ininiā Pirato pokīka porikiti Xoteo imisākiretini Īkapani. Ininiā Pirato txana ninoa:

—Kixikapa himinatari ikira kiki notamoni? —itxana.

³⁰ Ininiā ninoa txari:

—Maerekati imakamakaniā, kona ate minari iua pitemoni.

³¹ Ininiā Pirato:

—Hīteka xinikari maerekati ikamakiti, ininiā ixika auiniā hīteka misiritari iua. Hīkiomaneakorini sākire iaōka himisiritari iua —itxa Pirato.

Xoteoakori apakapapiretari:

—Kona apakata aōkiniri iua, kotxi hīte Homanoakori !auiritaua aōkiniri kākiti. Pitenokara apakata okiniri iua —itxana.

³² Ikara atoko inaāka, mitxi Xesosi sākire iaōka apokini Īkapani, kotxi mitxi isāpiretapekari aamina Īpiriāmitakari nopini ipinini.

³³ Pirato Īroā kākiti misiritiko imarotiko pakita āki iuaīkana. Īpīkapiretari Xesosi. Īpimaāri:

—Pitekani Koteoakori auīte txataua? —itxari.

³⁴ Ininiā Xesosi txari: —Piteka sākirekani ikara? Atxiīti apanakini sākire atokotxikana pipimaāno atxiīti? —itxa Xesosi.

³⁵ Pirato apakapapiretari:

—Xoteokani nitxataua? Konapitini. Piteka nirimane, pinirimane auñteakori pakini sikai pite notamoni pimisiritiko ñkane. Kixikapa? Kipa maerekati pikamakiti? —itxa Pirato.

³⁶ Ininiã Xesosi:

—Auñtetxi nininiãtaãua kona ñkorapokoritini. Nitixine ñkorapokoriti inaãkamako, ninitiriakori neenamauatamako, ininiã Xoteokori kona maikamanoko. Auñtetxi nininiãtaãua ãtiãtaãra —itxa Xesosi.

³⁷ Pirato txari Xesosi:

—Ininiã auñtetxikani pitxataua?

Ininiã Xesosi: —Atãopitikara pisãkire auñtetxi nininiua. Niponaniã ñkorapokoriti auñtetxi nininiua ñkapani. Itixi napoka atãoene nisãpiretini ñkapani. Atãoene nirekakani auikari nisãkire —itxa Xesosi.

³⁸ Ininiã Pirato:

—Kiripa atãoene txaua?

Xesosi Okiko Nirekiko

(Mateo 27.15-31; Marko 15.6-20; Arókasi 23.13-25)

Eereka Pirato iuaãkana mapara isa Xoteokori imisãkiretini ñkapani. Itxari:

—Kona nota apokari maerekati ikamakiti. ³⁹ Hñte itotari maerekati kamakari kateia ãki auakari nisikakini Pãskoã kiiniritisaaki. Hñte nirekatari nisikakiniri ikira Xoteokori auñte? —itxa Pirato.

⁴⁰ ñkinimanekana akiripoakatana:

—Kona iuani. Pahapasira anireka.

Txamari iua Pahapasi kokaniri. Iua naiatapekari Homanoakori.

19

¹ Ininiã Pirato paniãtari sotoakori noropatiniri Xesosi. ² Ininiã sotoakori kamari saporieña atoko inakari, kotipiaro kamakori. Ieretakari Xesosi kiiã. Auñtetxi mãka poporeri itakana Xesosi nopini. Ikara atoko ininiã, inapetarina Xesosi. ³ Ikara atoko itxana inapetinirina:

—Aãuñte —itxarinã —itxarinã.

—Xoteo auñtekai pite —itxarinã.

Ininiã iuasaaki iaritarina itoõ.

⁴ Iuaãkana Pirato sari mapara iuaãkana Xoteokori imisãkiretini ñkapani.

—Hñtakaõtxikari. Hñtemoni nimirini iua, kotxi ninirekari himarotiniri, ! napokari maerekati ikamakiti. ⁵ Ininiã Xesosi apoka mapara. Saporieña kotipiaro kamakori ikiiã, auñtetxi mãka pakini aua iuamoni. Ininiã Pirato txari:

—Hãtamatarini iua.

⁶ Sasetotxi auñteakori, Teoso misãkiretiko aikoti nñkatakani pakini atamatakasaakiri, ninoã akiripoakata:

—Hõkariko iua. Hõkariko iua. Aamina ñpiriãmitakari nopini hñtokakitariko — itxana.

Ininiã Pirato:

—Hñteka anikari. Hñteka okari iua aamina ñpiriãmitakari nopini, kotxi kona napokari maerekati ikamakiti.

⁷ Ininiã Xoteokori:

—Akiomane sãkire paniãtari kãkiti iua atoko inakari okiko, kotxi iua sãkire: “Teoso ãkirirano nota,” itxa —itxana Xoteokori Piratomoni.

⁸ Xoteokori sãkire ñkenakotakasaaki, apia pikareta Pirato. ⁹ Ininiã iuaãkana ñroã kãkiti misiritiko imarotiko pakita ãki. Ipimaãri Xesosi:

—Naniã pina?

Txamari !kasãkireri Xesosi.

¹⁰ Ininiã Pirato:

—Kona pinirekatari pimisäkiretinino? Pixinikariko ia nisäkire. Nota posotari nisikakinii. Apaka nota posotari nokinii aamina ìpiriãmitakari nopini — itxa Pirato säkire.

¹¹ Xesosi apakapapiretari:

—Kona pite auari posotiiretxi pokinino ìkapani. Ikara inakari piposotiire auiniã, Teosonanira sikai ikara posotiiretxi. Nota sikanapakani pitemoni kamari apiata maerekati.

¹² Pirato ikara atoko inakari ene ikenakotakasaaki, iua äkixinireë ixinikari: —Kiatokopa atxiiti nisikakari Xesosi?

Inirekari Xesosi isikakini. Txamari Xoteoakori akiripoakata:

—Pisikakiniãri ikira kiki, kona Sesa moianari !pitxaikauako. Iua säkire: “Auïtetxi apiananiri nitxaua.” Sesanoka auïtetxi apiananiri —itxana Xoteoakori.

¹³ Pirato ikara atoko inakariene ikenakotakasaaki, iminari Xesosi iporik-itimoni. Ininiã Pirato topäka. Iuaã kãkiti misiritiko isãpiretiniãtaã. Kãkiti takauãkatari iuaã “Kimapõri kai kamakori” inaãka. Xoteo säkireë “Kapataa.” Iuaã auïtetxi iokanitari maerekati kamakari imisiritikomoni. ¹⁴ Iuasaaki apaniãxiti takote. Iua õti Pãskoã kiiniriti potorikini õti apisa. Iuasaaki Pirato txari Xoteoakorimoni:

—Hãtamata, hãauïte.

¹⁵ Ininiã iuaïkana ninoa akiripoakata:

—Piokanatariko ere. Piokanatariko ere. Hõkariko aamina ìpiriãmitakari nopini —itxana sasetotxi auïteakori.

Ininiã Pirato:

—Hinirekatari nokiniri hãauïte aamina ìpiriãmitakari nopini?

Ininiã ninoa:

—Ätikara ate auïte. Sesanokara ate auïte —itxana ninoa.

¹⁶ Ininiã Pirato sikari Xesosi sotatoakorimoni aamina ìpiriãmitakari nopini okiko tãkane.

Xesosi Tokakitaãka Aamina Ìpiriãmitakari Nopini

(*Mateo 27.32-44; Marko 15.21-32; Arókasi 23.26-43*)

Ininiã anikarina Xesosi. ¹⁷ Xesosi anikari aamina ìpiriãmitakari iuaka okiko ìkapani. Isana ixirata “Kiitãtatxi” inakorimoni. Xoteo säkireë, “Kóokota,” inakori.

¹⁸ Iuaã aamina ìpiriãmitakari nopini itokakitaãka Xesosi. Apaka ipi kiki tokakitaãka iua takote. Äti Xesosi kikomoni. Äti isanaremoni. ¹⁹ Pirato paniãtari iõkatsopari aamina ìpiriãmitakari nopini tokakitiko. Ia atoko itxa iõkatakiti: “Xesosi Nasareekiri, Xoteoakori Auïte.” ²⁰ Itomaneri Xoteoakori atatsopatari iua, kotxi Xesosi okikoãtaã sitatxi takote. Sitatxi sikani napaãpotakasaaki, atamatarina iua iõkatsopari. Ia iõkataãka Xoteo säkireë, Kreko säkireë, Homano säkireë pakini ikinimane imarotiniri ìkapani. ²¹ Ininiã sasetotxi auïteakori txari Pirato:

—Kona piõkatsopataripi, “Xoteoakori auïte.” Piõkatsopatariko iuanoka uãkatari Xoteoakori auïte ininiua —itxana.

²² Ininiã Pirato:

—Auape niõkatsopatakiti. Kona iuaïkana niõkatsopataripi —itxa Pirato.

²³ Xesosi itokakitakana atoko, sotatoakori kosekari Xesosi mãka. Imatsorakitarina. Imãka mata imatsorakitana ninoa ipi ipi pakini apakapini ìkapani. Äti sotato apakapari ipixini, ãti sotato apakapari ipixini, itxaãpota. Xesosi mãka, ãti imãka patapi auakari, !imatsorakitana, kotxi iotsare !auari. Peerekari. ²⁴ Sotatoakori itxakakana:

—Kona amatsorakitari ia. Sarauatxi atoko makama, imãka anikakari aimarotini ìkapani.

Ininiã iuasaaki Teoso sãkire iõkatsopatakori kitxakapirĩka iaõka apoka. Iua txari:

Ninoa xanakari nimãka. Isarauatana nimãka anikakari imarotininina İkapani. Teoso sãkire iaõka sotatoakori kama.

²⁵ Iuasaaki aamina İpiriãmitakari takote oãua Maria, Xesosi inoro oİtarokata. Iuaã apaka oãua Maria Matarena inakoro. Iuaã apaka oãua ãto Maria, Krõpasi inakori İtanoro. ²⁶ Xesosi atamatakasaakiro inoro iua takote, atamatakasaakiri imoianari itiretakiti apaka, itxaro inoro:

—Nitiretakito, ere Xoão, pamarite İtxaua.

²⁷ Imoianaripekana itxa:

—Aroa pinoro otxaua.

Ininiã eereka iua anikaro oa aapokomoni iuakata oãuini tĩkane.

Xesosi İpinini Pirena

(Mateo 27.45-56; Marko 15.33-41; Arõkasi 23.44-49)

²⁸ Eereka Xesosi imarotari iparĩka xipope. İkinika Teoso sãkire iõkatsopatakori iaõka apokini İkapani, itxari:

—Niposonata.

²⁹ Iuaãtaã aua tiitxi. Iua tiitxi ãki aua iãriã katxioãri. Ininiã iuasaaki iokomokarina mapoa atoko inakari iãriãmoni. Aãkeẽ itakarina, Xesosi namaã taka itxarina. Iua aãke isopo inakorike. ³⁰ İãtaka atoko itxari:

—İkinika nıparĩka uatxapeka ixipopeka.

Inaãka atoko iokirikiita, iokanata itxari ixinire irimoni. Iuasaakipeka İpina itxa.

Sotato İorotari Xesosi İomĩtiã

³¹ Iua õti sesta veira, kãkiti tomatiko õti apisa. Xoteo auİteakori paniãtari Pirato aamina İpiriãmitakariã auakani tapike kapatakiko, katima ipĩka ininina İkapani, İİtona makatxakiko İkapani apaka. Tomatiko õtisaaki kona ninoa nirekari ipĩkari İto kaikotini iuaã. ³² Ininiã sotatoakori sari iuaã. İkapatarina Xesosi takote auakani tapike. ³³ Txamari sotato atamatakasaakiri Xesosi, !auaika. İpĩpeka. Ininiãkara kona ikapatakari itapike. ³⁴ Sotato İorotari Xesosi itanapitaã iomĩtiã. Iuasaaki iarẽka, ãparaã pakini xiketa.

³⁵ Notara itikari Xesosi İpinini, ininiã atãopitikara nisãpiretakiti. Nisãpiretari İkinika nitikakiti. Nimarotari nisãkire atão inini, ininiã nisãpiretai İa atat-sopatakaniı, hİte apaka auikiniri İkapani. ³⁶ Teoso sãkire iõkatsopatakori kitxakapirĩka txari:

Kona ãtika iua api !kapatakaãka.

Ininiãkara kona Xesosi api kapatakaãka, Teoso sãkire iõkatsopatakori iaõka apokini İkapani. ³⁷ ãti Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Ninoa atamatariko İorotaktina.

Xesosi Katiko Pirena

(Mateo 27.57-61; Marko 15.42-47; Arõkasi 23.50-56)

³⁸ Eereka Xosee, Arimateia sitatxitikiri, amanaãri Xesosi İto Piratomoni. Iua Xosee auikari Xesosi sãkire, txamari ikıpatari Xesosi sãkire auikini, kotxi ipĩkari Xoteo auİteakori. Amanaãkasaakiri Xesosi İto, Pirato txari:

—Ari, panikari iua.

Ininiã Xosee anikari Xesosi İto. ³⁹ Iuasaaki imoianari Nikotemo inakori. Iua Nikotemo mitxipeka sari Xesosimoni İkanõka imisãkiretiniri İkapani. Iua moianatari Xosee, Xesosi İto apakapakasaaki. Nikotemo anikari aãtsopa aroesi inakori, miha inakori pakini İkoke Xesosi İtoã taãkori tĩkane. Trİta siko kiro pakini iua İkoke anika. ⁴⁰ Ninoa İpi İapirikari Xesosi İto mãkatxi mataã İkokekata. İkara atoko Xoteo kamari ipĩkari İtoã İkatiko apisa.

⁴¹ Xesosi aamina İpiriãmitakari nopini takikoãtaã, iuaã takote aua amãtiirinape. Amãtiirinapeãtaã aua akauari amanepanika inakari. Kona İpİkari İto takaãkapanika iuaã. ⁴² Iua akauari kona õtakori, ininiã itakarina Xesosi İto iuaã, kotxi Xoteo tomatini õti apokanapanoka.

20

Akauariã Xesosi İto Mauakani

(Mateo 28.1-8; Marko 16.1-8; Arókasi 24.1-12)

¹ Tomİko İkanõkapanika, Maria Matarena sari akauarimoni. Oãpokasaaki, oãtamatari akauari tore kai auİte kamakori makatxakapeẽkaika. ² Ininiã omiteka Simão Petromoni. Xesosi moianari itiretakitimoni apaka osa. Oãkiritana:

—Apiananiri İto makatxakaãka akauariã. Kona aimarotari namonireuako itakapirina —otxana.

³ Ininiã Petro, ãti Xesosi moianarikata sari akauarimoni. ⁴ Imitekana. Iua ãti Xesosi moianari miteka katimaritika, ininiã inapari Petro. Ininiã iua apoka Petro apisa. ⁵ İãka aariko ãki atamatini İkapani. Atamatari mãkatxi mata, İpİkari İapirikiko. Kona İİroã. ⁶ İuasaaki Petro apoka iua tikini. İİroã aariko ãki. Atamatari mãkatxi mata. ⁷ Atamatari mãkatxi mata, mitxi Xesosi kiiã İapirikiko. İporiımataãka. İkikomoni aua ãti mãkatxi mata. İsanaremoni aua ãti mata. ⁸ Ininiã iua mitxi apoãkari İİroã, atamata itxari. Ininiã auikari Maria sãkire. İuasaakiıka auikari Xesosi õkitikiniua. ⁹ İuasaaki ninoa kona iteene imarotapanikari Teoso sãkire İõkatsopatakori kitxakapirİkari, kotxi Teoso sãkire sãpiretapekari Xesosi İpinini, eereka õkitikiniua. ¹⁰ Eereka Petro ãti Xesosi moianarikata kanapiriã aapokomonina.

Xesosi Oerekaua Maria Matarenamoni

(Mateo 28.9-10; Marko 16.9-11)

¹¹ Maria Matarena kaikota aariko iriko takote. Otxiapanãtakasaaki, amaãtiki opapİkakiıta oiãkakiıta aariko iriko ãki oãtamatini İkapani. ¹² Oãtamatana İpi Teoso nitiriakori İaxitikini. İmãkana kasarori. İitopãkana mitxi Xesosi İto auiniãtaã. ãti mitxi Xesosi kii auiniãtaã, ãti mitxi ikiti auiniãtaã. ¹³ İtxarona:

—Kinirepa pitxiapanãta? —İtxana.

Ininiã oa:

—İmakatxakaãka niauİte İto. Kona nimarotari İİto takikoãtaã —otxana.

¹⁴ İuasaaki oporikimoni osapotorika. Oãtamatari Xesosi, txamari !oimaro-tari.

¹⁵ Ininiã Xesosi:

—Kinirepa pitxiapanãta? Kiripa pinita? —İtxaro.

Ouãkatari Xesosi amãtiirinape nİkatakari ininiua. Ininiã otxari:

—Pite makatxakiniãri iua İto, ininiã pisãpiretano İİto pitakiniãtaã. Ininiã nanikariko ãtiãtaã —otxari.

¹⁶ Ininiã Xesosi txaro:

—Maria.

Ininiã okirioka iuamoni. Otxari osãkireẽ:

—Haponii.

Popİkari sãkireẽ, “Noereẽkiri,” otxa.

¹⁷ Ininiã Xesosi txaro:

—Kona pimaãtakapeno, kotxi nirimoni kona nisapanika. Pisa nitariakorimoni. Pİtxanako: “Nota sariko nirimoni, hİte irİtxikana apaka. Nisariko niTeosonemoni, hİTeosonetxikana apaka,” itxa.

¹⁸ Ininiã Maria Matarena sari Xesosi moianariakorimoni:

—Natamatapekari aãũite —otxana.
 Ininiã osãpiretana ikinika Xesosi sãkire.

Xesosi Oerekaua Imoianariakorimoni
 (Mateo 28.16-20; Marko 16.14-18; Arókasi 24.36-49)

¹⁹ Iua Tomĩko ìkanõkati Xesosi moianariakori apotiitaua. Iuasaaki itotarina ikinika aapokotxi tore, kotxi ipikana Xoteo auĩteakori. Iuasaaki Xesosi tokiã aapokotxi ãki ninoa sauaki.

—Erekaxinire hĩtxako —itxana ninoa.

²⁰ Ikara inaka atoko oerekari iuako karo. Oerekari itanapita karo. Ininiã Xesosi atamatakasaakina, imoianariakori iteene poxokoniua. ²¹ Iuaĩkana Xesosi txana:

—Erekaxinire hĩtxako. Niri iokanatinino atokotxikana, niokanatai hĩte niri nireẽkiti hĩkamini ìkapani.

²² Iuasaaki ixõkana. Itxana:

—Hãpakapariko Erekari Matamatakoti. ²³ Apakata pisãpiretiniri nota sãkire auĩãkari, imaerekani makatxakaãkapeka. Apakata pisãpiretiniri nota sãkire mauĩãkani, imaerekani ìmakatxakaãka —itxa Xesosi.

Xesosi Oerekaua Tomeemoni

²⁴ Xesosi imoianariakorimoni oerekasaakiua, Tomee Txĩtximo inakori kona aua ninoakata. ²⁵ Ininiã apanakini sãpiretari Tomee:

—Ate aõkitari Xesosi —itxana.

Ininiã iua:

—Iuako karo nimatamatakaniã, iuako karo nimakaaiakakaniã niuakokiã, kona nauikari hĩte sãkire. Itanapita karo nimakaaiakakaniã, kona nauikari hĩsãkire —itxa Tomee.

²⁶ Æti semanati napaka atoko, Xesosi moianariakori apotiitaua iuaĩkana aapokotxi ãki. Iuasaakiua Tomee aua ninoakata. Aapokotxi tore itotaãka, iuaritika Xesosi tokiã ninoamoni:

—Erekaxinire hĩtxako —itxana ninoa.

²⁷ Iuasaaki itxari Tomee:

—Patamata niuako. Pikaaiakariko piuakokiã nitokakitiko karoã. Nitanapita iorotikomoni pitakari piuakoki. Kona mauikaretika ! pitxape. Pauikariko nisãkire —itxari.

²⁸ Ininiã:

—Niauĩte, niTeosone —itxa Tomee.

²⁹ Ininiã Xesosi:

—Uatxa pite auikari auãki ninini, kotxi patamatano. Kãkiti nota maõkitakani auikiniãri nisãkire, apakapariko apiata erekari Teoso sikakiti —itxa Xesosi.

³⁰ Xesosi kamari apikomoni iposotiire imoianariakori sauaki. Iposotiire ikamakiti imakinika kona iõkatsopataãka ia iõkatsopariã. ³¹ Ia niõkatsopata Xesosi Teoso mereẽkiti, Teoso ãkiri ininiua hãuikini ìkapani. Ikara atoko hãuikiniã, hãuapininiika hĩtxako Xesosi posotiireẽ.

21

Xesosi Oerekaua Setxi Imoianariakorimoni

¹ Æti õti Xesosi oerekaua iuaĩkana imoianariakorimoni ipoa Txiperiatxi inakori tiniã. Ia atoko iua oerekaua:

² Iuaã aua Simão Petro. Iuakata aua Tomee Txĩtximo inakori. Natanaeo, Kanaa aapokotxitikiri, Karirẽia tõpa auakari apaka aua iuakata. Sepeteo anaakori apaka aua iuakata. Apikomoni ipi Xesosi moianariakori apaka aua iuaã. ³ Simão Petro txana:

—Nota okatsaãtako —itxa.

Ininiã apanakini:

—Ari, ate apaka okatsaātako pitekata —itxana. Ininiã isana. Kanauaã iereētuaana. Īkanōka okatsaātana, txamari !imaīkarina ximaki. ⁴ Īkanōkapanika Xesosi ikipatxitemoni t̄pokonāta, txamari !imarotarina Xesosi iuaã auini.

⁵ Xesosi akiritana:

—Namariteakori, kaiomaãi ereē? —itxana.

—Kona kaiomaãua —itxarina.

⁶ Ininiã Xesosi paniātana:

—Hītakariko hetxi hīkikomoni. Ereē hāpokariko ximaki —itxa Xesosi.

Ininiã ninoa okari hetxi ikikomonina. Eereka kona iposotaikarina ikosekinirina hetxi kanaua āki, ximaki itori imaīkinina xika. ⁷ Xesosi moianari itiretakiti txari Petromoni:

—Aãūtekara.

Ikara inakari sākiretxiti ikenakotakasaaki, Petro ieretakari imāka, mitxi imaktxakakiti, oka itxaua ipoamoni Xesosimoni isini ĩkapani. ⁸ Apanakini kanauaã ina. Ikosekaāpotarina hetxi. Iuasaaki ximaki xāpoka hetxiã. Itakoã !ĭtakori, atxiĭti seĭ metronoka. ⁹ Ikanĭkĭitakasaakina, atamatarina xamina. Ximaki iropike nopini auape. Apaka auari komiri.

¹⁰ Xesosi txana:

—Hĭminari ximaki himaĭkakiti mapake.

¹¹ Ininiã Petro kosekari hetxi imiriĭ. Xāpoākata ximaki. Sētosiĭkoēta tres ximaki mitapoakari aua. Kaiāopokori ximaki, iuaritika hetxi kona tsorakita.

¹² Xesosi akiritana:

—Uai hina. Manipokota.

Kona ātika imoianari kona kataparaxinire ipimainiri iua: “Kiriparai” ininiri iua, kotxi ninoa imarotari iua Apiananiri ininiua. ¹³ Ininiã Xesosi apoka ninoamoni. Ixanakari komiri, ximaki pakini, sika itxana ninoamoni.

¹⁴ Ikara ōti apisapanika, Xesosi ipinaka atoko, ōkitikaua atoko, oerekapekaua ipikata imoianariakorimoni.

Xesosi Misākiretari Petro

¹⁵ Inipokotaka atoko Xesosi pimaāri Simão Petro:

—Simão, Xonasi ākiri, kipa apiata turetano nota, pitekani, nakirakani? —itxa Xesosi.

Ininiã Petro txari:

—Ari, Apiananiri, pimarotari nota apokaerekatinii —itxa Petro.

Ininiã Xesosi:

—Poerekari nisākire soti auĭte anaakorimoni, ninakitiakorimoni.

¹⁶ Iuaĭkana ipimaāri:

—Simão, Xonasi ākiri, atāo pitiretatano nota? —itxa Xesosi.

—Ari, Apiananiri, pimarotari napokaerekatinii —itxa Petro.

Ininiã Xesosi:

—Pinĭkatana soti auĭte, ninakitiakori —itxa Xesosi.

¹⁷ Iuaĭkana ipimaāri:

—Simão, Xonasi ākiri, pitiretatano nota?

Ininiã Petro matinaniuata ixinireē, kotxi Xesosi pimaāri ipi āti pakinikata “Pitiretatano nota.”

Ininiã Petro:

—Apiananiri, pite imarotari ikinipoko. Pimarotapitikari nitiretinii pite.

Ininiã Xesosi:

—Poerekari nisākire soti auĭte ninakitiakorimoni. ¹⁸ Atāo nitxai. Ātokoripanika pinakasaaki, piteka pieremākataua. Pisari pinirekinimoni. Kiomātxi pinakasaaki, pitamĕkakanoketauako, ininiã āti ieremākatai. Eereka anikai pimanirekakanimoni —itxa Xesosi.

¹⁹ Ikara atoko Xesosi sãkire, kotxi ikara atoko itxako Petro ipinini. Petro ipinini iteene paxitariko Teoso, ininiã kãkiti txariko: “Peerekari Teoso.” Ininiã Xesosi:

—Pikapokitano nota. Ninireẽkiti pikamako —itxa Xesosi Petromoni.

Xesosi Iteene Tiretakiti

²⁰ Petro kirioka. Atapari Xesosi moianari, itiretakiti ninoa tikini inini. Iuakara mitxi Xesosikata iitopãka Pãskoa kiiniritisaaki. Iuasaaki ipimaãri Xesosi: “Niauĩte, kiripa mĩkapiritai?” ²¹ Petro atapakasaakiri Xesosi tiretakiti ninoa tikini inini, ipimaãri Xesosi:

—Natokopa itxatako ere ipinini?

²² Ininiã Xesosi:

—Nota nirekiniãri iua auapanika inini nikanapiriãkasaaki, kona nisãpiretai pite. Kona pixinikapiri iua. Pixinikari piteka kaminiri nota nireẽkiti —itxa Xesosi.

²³ Ininiã iaripireta Xesosi sãkire auiãkanimoni, iua imoianari itiretakiti imapinakani Xesosi kanapiriini apisa. Txamari Xesosi !isãpiretari imapinakani. Iua txari: “Nota nirekiniãri iua auapanika inini nikanapiriãkasaaki, kona nisãpiretai,” itxa Xesosi.

²⁴ Nota ikara Xesosi moianari itiretakiti nitxaua. Nota itikari imakinika Xesosi kamakiti. Ininiã nota iõkatsopatari ikamakiti, isãkire pakini. Ininiã aimarotari atão nisãpiretakiti.

²⁵ Auapanika itori Xesosi kamakiti. Ikinika ikamakiti !kaiõkatikopankari. Ikinika niõkatsopatiniã, !apakata, kotxi itixi kona apakata kaiãopokori aãtsoa auini.

ÁTOSI

Xesosi Iokanatakini Kamakiti Pirena

Xesosi Kanapiriini Iaxiti

¹ Ereēkai Teópiro, Teoso tiretakari. Merepitipanika niōkatsopatakiti aātsopaā txari ikinipoko Xesosi kamakiti, isāpiretakiti pakini. ² Niōkatsopatakiti mapotōkire auari Xesosi iaxiti sini pirena. Isini apisa isāpiretana iokanatakini Erekeri Matamatakoti paniātakiti.

³ Ipinaāka atoko iuaīkana iuaka oerekaua ninoamoni, ininiā imarotarina atāopitika iua ōkitikapekaua. Koarēta pakini ōti iua auanāta ninoakata. Iuasaaki isāpiretana Teoso auītetxi ininiāua pirena. ⁴ Imakinika apotitakasaakia iuxana ninoa:

—Kona hītakanapapiri Xerosareē sitatxiti. Aīri iaxitiki iokanaenetakiti hiātapako. Iua mītxi hītemoni nisāpiretakiti. ⁵ Atāopitikara Xoōoni patxisatai hīte āparaā. Mapaōti napaka atoko, Erekeri Matamatakoti apokako hītemoni. Iuasaaki hīpatxisataākako Erekeri Matamatakotiā —itxa Xesosi sākire.

⁶ Ininiā imoianariakori apotiitakasaakia Xesosikata, ipimaārina iua:

—Aāuīte, uatxa iuaīkana pisikatari atixine atemoni, Isaēo apika mekaniri-akorimoni? —itxarina.

⁷ Ininiā Xesosi txana ninoa:

—Kona hīte imarotiniiri ikapani. Aīrinanira imarotapaniri hīte tixine hītemoni isikini ōti. ⁸ Erekeri Matamatakoti apokasaakirako hītemoni, hāpakapariko posotitiretxi. Ininiā hīte nota kamakiti atamatakani hītxauako. Hīsāpiretariko hītiākiti, himarotakiti pakini Xerosareē sitatxiti auakanimoni, imakinika Xotēia tōpa auakanimoni, Samaria tōpa auakanimoni, ikini itixiti auakanimoni pakini hīsāpireāpotariko —itxa Xesosi ninoamoni.

⁹ Ikara atoko inaāka atoko, ninoa okiā atamatari iua anikiko iaxiti. Katxiārī āki isa, ininiā kona ninoa itikaikari. ¹⁰ Iaxiti ionakaātakasaakina, apoka ipi kiki katsopiri mākatakani ninoa takote. ¹¹ Ninoa txana:

—Kiki Karirēiakini, kinirepa hionakanāta iaxiti? Īkora Xesosi iaxiti sikari, isini atokotxikana ikanapiriini —itxana ninoa.

Itanokiri Koaā Apotiitakaniaua

¹² Ininiā Oriva xirataātaā ipotorikana. Ikanapiriāna. Xerosareēmoni isana. Oriva kona ōtakori. Kākiti Oriva xirata potoricakani sini Xerosareēmoni tako atokokanera Xoteo kiomaneakorini auiritari kākiti sini tomatiko ōtisaaki.

¹³ Xerosareē sitatxiti apokasaakina, iiroāna aapokotxi āki. Ininiā isana itanokiri koaā. Petroma, Xoōoma, Txiakoma, Ātreema, Piripima, Tomeema, Patoromeoma, Mateoma, Txiakoma (Aoepo ākiri), Simāoma (Homano omanatakari), Xotasima (āti Txiako itari) pakini aua iuaātaā. ¹⁴ Ātipirika ninoa apotiitaua Teoso imisākiretinina ikapani. Apaka sitoakoro Xesosi sākire auiākani, Maria Xesosi inoro, Xesosi itariakori pakini apotiitaua ninoakata. Ninoa misākiretakasaakiri Teoso, ātika kākiti xinirenoka atoko itxana. Ininiā erekarinoka auana ninoamoni. Kona omanatakauana.

Matxia Mereīko Pirena

¹⁵ Iuasaaki sētovītxi pakini Xesosi sākire auiākani aua. Petro ōkitikaua ninoa sauaiki. ¹⁶ Ininiā itxa:

—Nitariakori, hītakaōtxikari Teoso sākire kitxakapirīka Taviimoni isāpiretakiti. Tavii iōkatsopitari Xotasini pirena, Xesosi maīkakani oerekakari

pirena, kotxi Erekar Matamatakoti kamaimaroretari iua Tavii. Atão ikara Teoso sãkire kitzakapirĩkari apokapeka uatxa. ¹⁷Iua Xotasini atekata auakari iua. Ate parĩka atoko ikama.

¹⁸—Iuaritika isikari Xesosi imokaiakariakorimoni. Txineiro apakapaki-toã iamotaãka itixi. Iuaã ipĩpe. Itano okaua. Ixiti apokasaaki, iokirikiita. Ixoreka itikako. Iuasaaki itikapitsa poãpekatani. ¹⁹Imakinika Xerosareẽ auakani kenakopiretari Xotasini ipinini. Ininiã ninoa akiritari iuaãtaã itixi uãka “Aseotama.” Popĩkari akiritari “Arẽkatxi Tixini.”

²⁰—Xikari iõkatsopatakoriã iõkatsopatapeẽkaika ia Xotasi pirena: Iua aapoko takanapaãkako. Kona auiritaãka kãkiti auini iuaãtaã. Iparĩka sikaãkako ãtimoni, itxa Teoso sãkire.

²¹—Ininiã amereẽriko ãti kiki atekata sikari tĩkane. Amereẽriko kiki mitxi Xesosikata sikari, mitxi amoianari ikiniõtika Xesosikata aãuakasaaki. ²²Amereẽriko kiki Xoãoni patxisarauatini itiãkari, imakinika Xesosi kamakiti itiãkari, iaxiti isini itiãkari, kotxi anirekari iua amereẽkiti Xesosi õkitikinua imarotakari ate atoko inakari —itxa Petro.

²³Ininiã imereẽrina ipi kiki, Xosee Paspasi inakori. Apanakini akiritari iua Xõsito. ãti kiki uãka Matxia inakori. ²⁴Iposo atoko imisãkiretarina Teoso: —Pite imarotari ikinimane kãkiti ãkixinire. Poerekaua ãkiripa naia kiki pimereẽkiti ²⁵atekata parĩkauatakari tĩkane, Xesosi iokanatakiti tĩkane, kotxi Xotasini takanapari ikara parĩkatxi imaerekanĩ xika, maerekanĩ misiritikoãtaã isini ãkapani —itxana Teosomoni.

²⁶Iposo atoko ikamarina sarauatxi atoko inakari imoianarina imarotinina ãkapani. Ikara atoko ininiã, imereẽrina Matxia. Ininiã Xesosi iokanatakiti itxaua. Ikara õti atoko, iua moianatari apanakini õsi Xesosi iokanatakini.

2

Pẽtekõsĩtxi Kiiniriti Õti

¹ Pẽtekõsĩtxi kiiniriti õti (takari merepitipanika nikiko õti) apokasaaki, Xesosi sãkire auĩãkani ãtika kãkiti xinire atoko itxauana. Imakinika apotiitauana. ²Katimaritika iaxiti ãkari kataparari ãtimati atoko inakari xãpoka aapokotxi ãki Xesosi moianariakori topãkiniãtaã. ³Ininiã iuasaaki xamina tirika atoko inakari tokiã. Imakinikana ikiiãna apoka. ⁴Erekari Matamatakoti ãroã ikinika ãkixinireẽ. Iuasaakipeka ninoa sãkirauata ãti uãka sãkireẽ, kotxi Erekar Matamatakoti kamaimaroretana.

⁵Iuasaaki Xerosareẽ sitatxitiã auanãta ikini uãkati kãkiti Xoteoakori. Ninoa Teoso sãkire kĩpitakani. ⁶Ikenakotakasaakirina iaxiti ãkari ãtima atoko inakari, apotiitauana mirikinĩti kãkiti. Ininiã itikokitatana, kotxi ikenakotarina apanakini sãkirauatini isãkireẽna. ⁷Itsoriãkaãtana:

—Kiãtokopa ininiãpa imarotatarina ate sãkire. Hãtamatana, Karirẽiakinikara sãkirauanãta ateka sãkireẽ. ⁸Kiãtokopa itxa akenakotiniri ateka sãkire? —itxana ninoa.

⁹Iuaãtaã auari kaiãopokori kãkiti ãti uãka. Auari Patxiakinima, Mẽtxiakinima, Erãokinima, Mesopotãmiakinima, Xotẽiakinima, Kapatõsiakinima, Põtokinima, Ásiakinima, ¹⁰Pirĩxiakinima, Pãpĩriakinima, Exitokinima, Arĩpiakinima, Sireni takotekinima, Homakinima pakini aua. Apanakini Homakinini atão Xoteoakori. Apanakini mamakaua, ininiã Xoteo itxapekauana. ¹¹Kretakinima, Arãpiakinima pakini aua iuaã.

Ininiã ninoa txa:

—Ate kenakotari Karirẽiakini sãkirauatini ateka sãkireẽ. Isãpiretarina ikinipoko erekari Teoso Apiananiri kamakiti —itxana.

12 Ininiã ninoa tsoríkaãta. !Imarotarina.

—Natokopa itxana imarotininirina ate sãkire? —itxana.

13 Apanakini kãkiti napetana:

—Poãtakanira ninoa —itxana.

Petro Apakapapiretakiti Kãkitimoni

14 Iuasaaki Petro, õsi Xesosi iokanatakinikata misãkiretana iuaã apotiitakaniua. Itxari:

—Xotéia auakanii, ikinika Xerosareë sitatxiti auakanii, hĩtakaõtxikariko nisãkire himarotini ĩkapani. 15 Hiuãkatana naia kikiakori poãtini. Kona ipoãtana, kotxi atokatxi inaãpotapanika. 16 Ia uatxa hãtamatakiti kitxakapirĩka Teoso sãpiretapekari Xoeomoni. Iua Xoeo Teoso sãkire sãpiretakari sãpiretapekaua. Iua txari:

17 Teoso txari: “Xipokatxi õti iatokopeka inakasaaki, niokanatarí Erekarí Matamatakoti ikini kãkitimoni. Pamariteakori sãpiretariko nisãkire apanakinimoni. Ātokoriakori atamatariko itapone atoko inakari Teoso sãkaki pokamarasaaki. Iuasaaki nisãkire nisãpiretana. Kiomãtxiakori taponetariko nota oerekakiti. Iuasaaki nisãpiretariko nisãkire ninoamoni.

18 Īkora õtisaaki ninitiriakori, niniteroakoro pakinimoni niokanatarí Erekarí Matamatakoti. Ninoa sãpiretariko nisãkire.

19 Iaxiti noerekariko niposotiire kãkiti mimarotakiniti. Īkorapokoriti apaka noerekariko niposotiire Apiananiri nininiuua imarotininina ĩkapani. Arẽkatxi, xamina, katxiãri pakini apokako.

20 Atokatxi piãkako. Kasiri arẽkatxi atoko itxako. Apiananiri apokini apisanikarako auako ikara atoko inakari. Peerekapaniri Apiananiri apokini õti. Īkora õti apiatakari, kotxi iuasaaki Apiananiri oerekauako kãkitimoni.

21 Ininiã Apiananiri akiritakani makatxakaãkako imapinakani ĩkapani,” itxa Apiananiri Xoeomoni.

22 Petro sãkirauatapanika:

—Kãkiti, Isaeokini, hĩkenakotariko nisãkire. Hĩte apisatoõ Teoso oerekepekari Xesosi, Nasaree sitatxitikiri. Teoso mereẽkiti itxaua, kotxi ikamarí Teoso posotiire kãkiti mimarotakiniti Teoso himarotini ĩkapani. Himarotapekari ikara. 23 Xesosi sikaãka imokaiakariakorimoni, kotxi Teoso nirekari ikara atoko iniko. Teoso imarotapekari ikara atoko inakari apokini õti. Hĩtekara, apanakini maerekati kamakanikata maĩkari Xesosi. Aamina ĩpiriãmitakari nopini hĩtokakitari, oka hĩtxapiri iuani. 24 Iuaritika ipinaka atoko, iuaĩkana Teoso õkitikari iua. Teoso sikakari iua ipĩkitxi mamisiritakaniri ĩkapani. Ipĩkitxi liposotari ixipokiniri iua, kotxi Apiananiri itxaua.

25 —Kitxakapirĩka Tavii sãpiretari Xesosi pirena. Itxari:

Nota itikapikari Apiananiri nota apisatoõ. Iua aua nikkomoni. Ininiã !nimakatxakaãka.

26 Ininiã nixinire poxokoniuatapeka itxa. Nisãkire poxokoni apaka aua. Niĩto auãki inakasaaki, iãtapari Teoso sikaenetakiti.

27 Apiananiri kona takanapano nota ipĩkani auiniãtaã. Apiananiri !auiritano Erekarí Kamakari paikini.

28 Apiananiri oerekepekano mapĩkani kimaporite. Iua notakata aua, ininiã nipoxokoniuata, itxa Xesosi Taviiimoni kitxakapirĩka.

29 Ininiã Petro sãkirauatapanika:

—Kikiakori, hãuiritano nisãpiretiniri Tavii pirena. Tavii anirimane kitxakapirĩka auakari. Iuani ipĩpe, ikatapeẽka. Uatxa atemoni auapanika iua

akauare. ³⁰ Iua Teoso sãkire sãpiretakari. Atão iua imarotari Teoso sãkire. Teoso sãpiretakekari iua apika mekani Teoso mereẽkiti itxauako. Tavii imarotari Teoso mereẽkiti õkitikaãkapanikako auitexi ininiua tĩkane. Teoso sãpiretari imereẽkiti topãka auitexi itopanere nopini. Ininiã atão auitexi itxaua.

³¹ —Tavii imarotari ikara atoko inakari Xesosi apokini apisapanika, kotxi iõkatsopataru Xesosi ipinini pirena, iuaĩkana õkitikiniua pirena apaka. Iua txari: Ipĩkani auiniãtaã !ikaikota. Ito !ipaiaka, itxa Tavii kitxakapirĩka.

³² —Iua Xesosi ipinaka atoko, Teoso õkitikari iua. Ate amakinika Xesosi õkitikiniua itikakani atxaua. ³³ Ininiã uatxaika Xesosi topãka Teoso kikomoni. Ikara atoko Xesosi Apiananiri itxaua. Apakapari Erekaru Matamatakoti, Teoso sikaenetakiti. Iposo atoko, iokanataru Erekaru Matamatakoti atemoni. Iuakara uatxa hãtamata ikamakiti. Hĩkenakotaru iua sãkire uatxa.

³⁴ —Tavii lisari iaxiti auitexi ininiua ĩkapani, iuaritika iõkatsopataru: Apiananiri misãkiretari niauĩte: “Nota kikomoni piitopãkinitirika ³⁵ nixipokariko pimokaiakariakori. Nikamariko ninoa pikiti pitakiniãtaã atoko ininiua,” Apiananiri txari niauĩte.

³⁶ —Ininiã Isaeo auakanii, himarotariko ia. Hĩte okaru Xesosi, iuaritika Teoso kamaru iua auitexi ininiua. Teoso mereẽkiti itxaua —itxa Petro.

³⁷ Iuasaaki Petro sãkire ikenakotakasaakina, ãkixinireẽna tsĩitxi apoka iouata iorotiniri tsii atoko itxa. Maerekaxiniretinoka itxana. Eereka itxana ninoa:

—Kiripa akama? —itxana.

³⁸ Petro apakapapiretana:

—Himaerekani hĩtakanapa. Hĩte imakinika hĩpatxisataãkako Xesosi Kristo uãkaã, ininiã Teoso makatxakaru himaerekani. Iuasaakiko hãpakapari Erekaru Matamatakoti Teoso sikakiti. ³⁹ Kotxi ikara Teoso sikaenetakiti hĩte ĩkapani, hamarite ĩkapani, apanakini õtako auakani apaka ĩkapani. Ikara Teoso sikaenetakiti ikinimane kãkiti Teoso akiritakini ĩkapani —itxa Petro.

⁴⁰ Petro iteene õtãkikana ninoa, kotxi inirekaru atão ikaminina, ininiã itokata õtãkikana ia atoko:

—ĩkorapokoritu auakani maerekati kamakani itxauana. Himakatxakaua. Hĩtakanapariko himaerekani. Hãuikariko Xesosi sãkire —Petro txana ninoa.

⁴¹ ĩkora õti, tres mio kãkiti ipoxokoniritikana auikaru Petro sãpiretakiti. Iuasaaki ipatxisataãkana.

Xesosi Sãkire Auiãkani Moianatakiniua

⁴² Eereka ikiniõtika apaiaõkarina Xesosi iokanatakini oerekakiti. Ātipirika itiretakakauana. Ātipirika ikamarina kiiniri komiri imapixinikinina Xesosi ipinini ixinikinina ĩkapani. Ātipirika imisãkiretarina Teoso. ⁴³ Ikinimane tsorĩkaãnãta, kotxi Xesosi iokanatakini kamaru ito posotiiretxi kãkiti mimarotakinini, apanakini Teoso imarotini ĩkapani.

⁴⁴ Teoso sãkire auiãkani apotiitapikaua. Ninoa xanakaru ikinika inakitina. ⁴⁵ Ivẽtxitarina itiina, ininiã tũitxi ĩki isikana matxineirotenimoni. ⁴⁶ ĩkiniõtika aiko ãki Teoso misãkiretikoãtaã apotiitapikauana. Ninoa aapoko ãki ikamarina komiri mapixinikiko kiiniriti. Ātipirika ninoa apotiitaua ipoxokoniritikana nipokoru inikinina ĩkapani. Ākixinirena erekapitikaru. ⁴⁷ ĩxikarauatana Teoso ĩkapani. Imakinika kãkiti apokaerekatana ninoa. Ininiã ikiniõtika Teoso makatxakaru kãkiti maerekani. Ininiã Teoso sãkire auiãkani apiaãpota.

¹ Áti òti mapiátiki Petro, Xoão pakini sari Teoso misákiretiko aikotimoni Teoso imisákiretinina Íkapani. ² Iuasaaki ikiniòtika kákiti anikari matípokotakati Teoso misákiretiko aikoti toremoni. Itore uáka “Peereri.” Iuaá matípokotakati amanaári txineiro iuaá napakanimoni. Iponaniákasaaki matípokotakati itx-
 aua iua. ³ Ininiá Petro, Xoão pakini Íroákasaaki, iua amanaári txineiro:

—Txineiro hísikano —itxa.

⁴ Ininiá Petro, Xoão apaka atamatari iua. Ininiá Petro txari:

—Patamataua.

⁵ Ininiá iua matíkati atamatana ninoa. Iuákatari txineiro isikinina iuamoni.

⁶ Ininiá Petro:

—Kona auari txineiro atemoni. Kona pirata aua atemoni. Oro apaka ! auari. Iuaritika nota auakiti nisikapítikai. Xesosi, Teoso mereékiti, Nasa-reekiri, iua uákaá pòkitikauako. Pitípokotako —Petro txari iuamoni.

⁷ Ininiá Petro maíkari iuako ikikomnikiri òkitikiniua Íkapani. Iuasaakipeka ikiti, ikitinota pakini kataparapeka itxa. ⁸ Ininiá okakataua, típokota itxa. Íroá Petro, Xoão pakinikata Teoso misákiretiko aikoti áki. Íroákasaaki, okaápokataua. Itípokoápokata.

—Ári, peerekari Teoso —itxanáta.

⁹ Ikinimane itikari iua típokotini. Ikenakotari ixikarauatini Teosomoni.

¹⁰ Ikinimane imarotari iua kiki aiko Íronakikoátaá “Peereri” inakoriátaá topákanáatakari, txineiro amanaánáatakari iua. Ininiá ninoa:

—Anekani. Kiripa atxiíti? Mitxi matípokotakati. Uatxa itípokotape. Kana-tokopa itxa? —itxana.

Petro Sápiretakiti Kákitimoni

¹¹ Apanakini kenakopiretana ninoa, ininiá imitekana ninoamoni matípokotakati pirena imarotinina Íkapani. Iuasaaki ninoa auiniátaá akiritaáka “Saromão pakita.” Iuaá Petro, Xoão pakini aua mitxi matípokotakatikata. Iua maíkakanokeápotana Petro, Xoão pakini. ¹² Iua Petro atapana kákiti ninoamoni Íkani. Itxana:

—Isaero auakanii, kinirepa híte tikoka ere kiki típokotini hátamatakasaaki? Kinirepa híte itikaua ate? Na ate posotiireeni kamari iua típokotini. Ate ereka anini kona kamari iua típokotini. ¹³ Apraóni, Isakini, Xakooni pakini Teosone, aÍriakorini kitxakapiríkarini Teosone, iuara oerekepekaua imi Xesosi ereka inini. Teoso ákiripítikara itxaua. Iua posotiire auapitika. Iuakara hísika okiko Íkapani. Eereka Pirato inakori nirekasaakiri isikakiniri. Híte ! inirekari iua sikakiniri Xesosi. ¹⁴ Iuasaaki híte kona nirekari erekarinoka kamakari. !Hinarekari iua atão inakarinoka kamakari. Híte amanaári Pirato isikakiniri kokaniri hitemoni. ¹⁵ Ininiákara híte okapiri kákiti auáki inini kamakari. Iuaritika ipíkani sauaki Teoso òkitikari iua. Ate itikari atáopitikara iua òkitikiniri.

¹⁶ —Ia kiki hítikakiti himarotakiti kataparapeka itxa, kotxi iua auikari Xesosi posotiire. Iua auikari Xesosi sákire erekepeka inini Íkapani. Hátamatari híte apisatoó iua ereka inini.

¹⁷ —Ininiá uatxa nitariakori, nimarotari híte, híte auíteakori pakini okapiri Xesosi atão himimarotakani xika. ¹⁸ Kitxakapiríka Teoso sákire sápiretakani oerekepekaua Kristo misiritiko. Ikara imisiritiko auapeka. ¹⁹ Ikara atoko ininiá, hítakanapariko himaerekani. Erekarini kimaporiti hinitako, ininiá Teoso makatxakari himaerekani. ²⁰ Iuasaaki Apiananiri kamapoxokonitai. Isikataparatai. Iuasaaki iua iokanitari Xesosi imereékiti hitemoni. ²¹ Merepanika iua Xesosi kaikota iaxiti. Teoso kamariko imakinika amaneri. Iuasaaki Xesosi apoka iuaíkana. Iua atokokana itxana Teoso sákire sápiretakani kitxakapiríka. ²² Kitxakapiríka Moisesi txari:

Apiananiri hīTeosone iokanatariko isākire sāpiretakari hītemoni nota iokanatinani atokokana. Hinirimane itxaua iua. Hīkenakotariko ikinika isāpiretakiti hītemoni.

²³ Ikinimane iua sākire makenakotakati xipokaākako.

²⁴ —Teoso sākire sāpiretakari Samoeo inakori, eereka ikinikana Teoso sākire sāpiretakani pakini sāpiretapekari Teoso iokanatiniri imereēkiti kākitemoni ikorasaaki. ²⁵ Teoso sākire sāpiretakani anaakorirai hīte, ininiākara isākire ninoamoni, uatxikana isākire hītemoni uatxa. Itxari Apraōni:

Āti pimekaniri sikariko erekari ikini itixiti auakanimoni, itxa Teoso. Ininiā ikara Teoso sikaenetakiti hīkiomaneakorinimoni, hītemoni apaka isikaeneta. ²⁶ Ininiā Teoso iokanataru iua ākiri Xesosi hītemoni merepitipanika. Iokanataru iua hītemoni erekari hītemoni isikini ikapani, himaerekani hītakanapini ikapani —itxa Petro.

4

Petro, Xoāo Pakini Xoteo Auīteakori Apisatoō

¹ Petro, Xoāo pakini sākiraumatapanika kākitemoni inakasaaki, sasetotxiakori, Teoso misākiretiko aikoti nīkatakari, satoseoakori pakini apoka ninoamoni.

² Ininiā ninoa naiataua, kotxi Petro, Xoāo pakini sāpiretari kākiti ipikani ōkitikiniua pirena, kotxi ninoa txari:

—Xesosi ipinaka atoko, uaiškana iua ōkitikaua, ininiā ipikani ōkitikauako.

³ Ininiākara ninoa maškana Xoāo, Petro pakini. Iuasaaki mapiānikata, ininiā itakana kateia āki iškanoška uua inapinina ikapani. ⁴ Iuaritika itomaneri Petro sākire kenakotakani auikapiretari iua sākire. Šiko mio kikiakori auikari Teoso sākire Petro sāpiretakiti.

⁵ Katimatinīkata Xoteo auīteakori, kiomātxiakori, kaiōkatsopareriakori pakini apotiimanetaua Xerosareē. ⁶ Sasetotxiakori auīte apiatakari Anasi inakori iua aua. Inirimane Kaipasi inakori, Xoāo inakori, Arexātri inakori pakini aua iua apanakini sasetotxiakori auīte nirimanekata. ⁷ Xoāo, Petro pakini minaška ninoa apisatoō. Ipimaārina:

—Kiposotiireēpa hōkitikari matīpokotakati? —itxana.

⁸ Erekari Matamatakoti moianatari Petro. Ininiā iua txana ninoa:

—Aāuīteakori, akiomaneakori, ⁹ hinirekari asāpiretinii uatxa erekari akamakiti matīkatimoni. Hinirekari himarotiniri erekapeka inini. ¹⁰ Ininiā ikinika hīte, ikinika Isaeo tixini auakani apaka, himarotariko ia. Xesosi Nasareekiri posotiireēra ia kiki hīte apisatoō timakari makananitaška. Iuara hīte oka aamina ipiriāmitakari nopini. Iuara Teoso ōkitika uaiškana ipikani sauaki. ¹¹ Kitxakapirīka Teoso sākire iōkatsopatakori sāpiretari Xesosi hīte manirekakani, kotxi itxari:

Kai aapokotxi kamakanii, !hinirekari āti kai soro. Iua kai himanirekakiniti apiari itxapekaua. Apanakini kai soro maškakari itxaua.

¹² —Xesosinokara makatxakari kākiti maerekani. Kona āti maerekan-itxi makatxakakari !auari ikini itixiti. Teoso sikari iuanokara kākitemoni maerekani imaktxakini ikapani —itxa Petro.

¹³ Ninoa tsoriškānātana Petro sākire ikenakotakasaakina, kotxi Petro, Xoāo pakini sākirauata itaparaxinireritika. Mitxi kona ninoa apaiaōkarauata, iuaritika ninoa imarotari atāo isākirauatini. Ninoa xinikari:

—Ixi. Ninoa minakani. Iuaritika kiikitenā, kotxi Xesosi moianariakori itxauana —itxana.

¹⁴ Ininiā !kasākirena, kotxi matīkati tīpokotapeka ninoa apisatoō. ¹⁵ Ininiā ipaniātana Petro, Xoāo pakini mapara isinina, ninoa auītetxiakori ininimoni-uana isākirauatini ikapani. ¹⁶ Ininiā auītetxiakori txari:

—Kanatokopa atxatana ninoa? Kotxi ikinimane Xerosareë auakani imarotari itxikitakinirina matíkati erekape inini. Atãopitikara ninoa kamari posotiiretxi. !Aposotari akipatiniri ia säkiretxiti, kotxi ikinipoko imarotapekari matíkati tïpokotini. ¹⁷ Kona anirekari ikara pirena apikomoni iaripiretini kãkiti sauaki. Ininiã atxanako ninoa: “Na apikomoni Xesosi pirena hïsãpiretapinikariko.”

¹⁸ Ininiã iuaïkana akiritana. Eereka itxana:

—Kona hïsãpiretapinikariko apikomoni Xesosi pirena. Kona hõerekapiriko iuaïkana Xesosi pirena —itxana.

¹⁹ Ininiã Petro, Xoão pakini apakapapiretana:

—Kiripa atão akïpitini? Hïtekani? Teosokani? Kipa erekari? Hïte mereëri.

²⁰ Kona aposotari atakanapiniri asãpiretiniri aïtikakiti, akenakotakiti pakini —itxana.

²¹ Ininiã iuaïkana auïtetxiakori txitana. Iposo atoko auiritana isinina, kotxi maerekati !ikamana. !Imisiritana, kotxi ipïkarina kãkiti. Ikinimane kãkiti txari:

—Peerekari Teoso kamakiti matíkati ïkapani —itxana.

²² ïkora kiki makananitakori koarëta anope iuasaaki.

Xesosi Säkire Auiãkani Misãkiretiniri Teoso

²³ Xoão, Petro pakini sikakikosaaki, ninoa kanapiriã imoianariakorimoni. Ikinika sasetotxi auïteakori säkire, kiomãtxiakori säkire pakini ikinika isãpiretana. ²⁴ ïkara ikenakotakaasaakina, ikinikana misãkiretari Teoso. Ininiã itxana:

—Apiananiri, ikinika posotiiretxi auari pitemoni. Pitananira Teoso pitxaua. Pite kamari iaxiti, itxi, potxoari uiniti pakini. Imakinika iaxiti auakani, itxi auakani, potxoari uiniti auakani pakini pikama. ²⁵ Kitxakapiriã Erekar Matamatakoti kamaimaroretari pinitiri aãtokiri Tavii. Ininiã itxari: Kinirepa kãkiti Teoso manirekaãkani omanãkarauata? Kinirepa kãkiti maxikatïka xinikari maerekati ikamini ätimoni?

²⁶ Auïtetxiakori apotiitaua neenamatzï ikaminina ïkapani. Ninoa apotiitaua Apiananiri inaiatinina ïkapani, imereëkiti apaka inaiatinina ïkapani, itxa Tavii.

²⁷ —Atãopitikara Erotxi, Põsio Pirato pakini apotiitaua Xoteo minakonikata, Xoteoakori pakinikata. Ninoa apotiitaua uai ia sitatxtiã. Isãkirauatana pamarite Xesosi okinina ïkapani. Txamari pite mereëri iua erekarinoka kamakari. ²⁸ Mitxi pite imarotari imakinika ninoa kamakiti tïkane. Kãkiti kamari pinirekakiti, kotxi kaposotiirei. ²⁹ Ininiã auïte, pixinikariko ikara maerekapirenatï. Pisikataparaxiniretaua ate pinitiriakoriua pisãkire asãpiretani ïkapani. ³⁰ Pamarite erekari kamakari Xesosi posotiireë pimakananitanako amianatakani. Kãkiti maposotakiniti pikamako. Posotiiretxi pikamako pisãkire aõerekini ïkapani. Ikara pikamako pamarite Xesosi posotiireë —itxana ninoa Teosomoni.

³¹ Teoso imisãkiretaãkana atoko, ninoa apotiitiniãtaãua iakeka. Erekar Matamatakoti apoka ikinimanemoni. Ininiã itaparaxinireritikana isãpiretarina Teoso säkire kãkitimoni.

Teoso Säkire Auiãkani Moianatari Itariakori

³² Ikinika Teoso säkire auiãkani ätika kãkiti xinire atoko itxauana. Kona itxana: “Nota nakitira ia,” kona itxana. Kapotxinaniri !auari. Ninoa xanakari ikinika itiina. ³³ Xesosi iokanatakini itaparaxinireritikana txari ikinimanemoni:

—Xesosi Apiananiri iuaïkana õkitikaua ipinaka atoko. Ate imarotari, kotxi ate aõkitari iua ipinaka atoko —itxana kãkitimoni.

Ininiākara Teoso sikari ikinika erekari ninoamoni. ³⁴ Ninoa sauaki tiitxi amonitakari !auari. Kikio ipi auiniāri, kakikioteri vētxitari ātika. Apokotxi ipi auiniāri, kaapokori vētxitari ātika. Oa txineiro ninoa sika ³⁵ Xesosi iokanatakinimoni. Eereka ninoa xanakoro oa txineiro matiitinimoni.

³⁶ Iuasaaki aua Xosee. Sasetotxi, Arevii apika mekaniri itxaua. Xipri inakori pokomiriūtiki iua. Xesosi iokanatakini takauākatari iua Panapee inaāka. Popikari sākireē iuāka: “Kasikapoxokoniri,” kotxi ātipirika isikapox-okonitari kākiti. ³⁷ Iua vētxitari ātika ikikiote. Iua kikio ūki isika Xesosi iokanatakinimoni.

5

Ananíasi, Sapira Pakini

¹ Iuasaaki auari Ananíasi inakori, ūtanoro Sapira inakoro pakini. Iua vētxitari kikio. ² Ikaikotakaro ipixini kikio ūki. Ipixininoka isika Xesosi iokanatakinimoni. Sapira imarotari ōtaniri kamakiti. Txamari iua sikasaakiro oa txineiro Xesosi iokanatakinimoni, itxari:

—Ikinika kikio ūki asika Teosomoni —itxa.

³ Iuasaaki Petro txari:

—Ananíasi, kinirepa pauiritari Satanasi misirienetini maerekati pikamini ikapani? Erekari Matamatakotira pimisirieneta, kotxi ipixini kikio ūki kaikota pitekata. Kinirepa pisāpiretari ikinika txineiro pisikini Teosomoni? ⁴ Kikio pivētxitini apisapanika, ūkora kikio pite nakiti. Eereka pivētxitakasaakiri, ūkora txineiro pite nakito. Ininiā kinirepa pitxari: “Ikinika nisika Teosomoni?” Kona kākiti pimisirieneta. Teosora pimisirieneta —Petro txari.

⁵ Iuasaakipeka Ananíasi iripe. Ipīpe. Ininiā ikara kenakotakani pīkarauakata. ⁶ Iuasaaki ātokoriakori iapirikari Ananíasini ūto mākatxi mataā ikatinirina ikapani. Eereka anikarina, kata itxarina iuani.

⁷ Ipi oara, āti oara pakini napaka atoko iua ūtanoro apoka. Kona oimarotapanikari ōtanirini ipinini. ⁸ Ininiā Petro txaro:

—Pisāpiretano. Ōia txineironokani hīkikiote ūki hāpakapakito aua? Atāo pisāpiretano? —itxaro.

Ininiā oa:

—Ari aroanokara ate apakapakito aua —otxari.

⁹ Ininiā Petro:

—Hīte uākatatari Erekari Matamatakoti auiritai himisirienetiniri iua? Uatxaika ūronakikoātaā pītanirini katakani apokapeka. Ininiā ninoa anikapitiki pite apaka —itxaro.

¹⁰ Iuasaakipeka ōripe, pīpe otxa. Iuaūkana ninoa ātokoriakori ūroā. Apokarona oani, ininiā anikarona. Ikatarona ōtanirini takote. ¹¹ Ininiā ikinipoko Xesosi sākire auīākani, apanakini ikara kenakoenetakani pakini pīkarauata.

Amianatakani Makananitiko

¹² Iuasaaki Xesosi iokanatakini kamanātari posotiiretxi, kākiti mimarotakiniti pakini kākiti sauaki. Ikinīōtika Xesosi sākire auīākani apotiitaua Teoso misākiretikoātaā, “Saromāo pakita” akiritakori. ¹³ Xesosi sākire mauīākani apokaerekatana ninoa, txamari ipīkarena xika ūnirekarina imoianatinina. ¹⁴ Iuaritika apikomoni kākiti apotiāpotaua ninoakata, kotxi kikiakori, sitoakoro pakini auikari Apiananiri sākire. ¹⁵ Iuasaaki Xesosi iokanatakini makananitana amianatakani, ininiākara kākiti anikana

amianatakani kimaporimoni. Sirimatatxi nopini itakana ninoa kimaporiátaá. Ininiá kákiti xinikari: “Petro napakasaaki, isanóka amianatakani moni apokiniá, imakananitaáakana.” ¹⁶ Ininiá kaiáopokori kákiti Xerosareé takotekini apoka. Ninoa minana amianatakani, apaka kákiti maerekani matamatakoni misiritakini pakini. Ininiá Xesosi iokanatakini makananitanana imakinikana.

Xesosi Iokanatakini Misiritiko

¹⁷ Iuasaaki sasetotxi auíte apiatakari, imoianariakorikata, satoseoakorikata xikotana Xesosi iokanatakini. ¹⁸ Ininiá ninoa maíkana. Eereka kateia áki taka itxapena ninoa. ¹⁹ Iua íkanókati Teoso nitiri iaxitikiri matakakari kateia tore. Eereka anika ítxana íporíkiti. Ítxana:

²⁰ —Hísa Teoso misáki-retiko aikotimoni. Iuaá híspiretariko Teoso sáki-re kákitimoni kákiti auini amaneri inini íkapani —itxa Teoso nitiri.

²¹ Ininiá íkanókapanika ninoa sari Teoso misáki-retiko aikotimoni. Teoso nitiri sáki-re iaóka íkamana. Iuaá isápiretarina Teoso sáki-re kákitimoni.

Iuasaaki sasetotxi auíte apiatakari, imoianariakorikata píkapiretana Xoteoakori kótáki-kererini, Xoteo kiomaneakori pakini, ininiá imakinika ninoa apakítakana Xesosi iokanatakini. ²² Ininiá apanakini sari kateiamoni apinina íkapani. Txamari apokasaakina iuaá, !auaíkana Xesosi iokanatakini. Ininiá íkanapiriána auítetxiakorimoni isápiretinina íkapani. ²³ Ininiá ítxana:

—Ate apokasaaki kateia tore, itotaákapanika. Kateia níkatani auanáta itore takote. Txamari itore amatakakasaaki, kákiti !auaika iriko áki —itxana.

²⁴ Ininiá sasetotxi auíte apiatakari, Teoso aikote níkatani auíte, sasetotxi-akori pakini kenakoenetakasaakiri íkara sáki-retixiti:

—Anekani? Nápa ninoa atxiítí? Kíripa apikomoni auatako? —itxana.

²⁵ Iuasaakipeka kiki apoka. Isápiretana:

—Híkenakotariko nisáki-re. Ninoa kikiakori kateia áki hítakakini Teoso misáki-retiko aikoti áki aua. Oerekanátarina Teoso sáki-re kákitimoni —itxana.

²⁶ Ininiá Teoso misáki-retiko aikoti níkatani auíte, inítiriakorikata sari iuaá. Ninoa minana Xesosi iokanatakini iuaíkana auítetxiakorimoni. Imaíkasaakina, kona iaritatana, kotxi ípikarina kákiti kai soroá kiporonakinina. ²⁷ Ninoa apokasaaki, ípaniátana Xesosi iokanatakini Xoteoakori kótáki-kererini apisatoó ítiminina. Sasetotxi auíte apiatakari txana:

²⁸ —Mitxi ate paniátaí Xesosi sáki-re himasápiretakani kákitimoni. Txamari hõerekapanikari iua sáki-re íkinimane Xerosareé auakanimoni. Ate xika Xesosi ípina, hítxanáta íkinimanemoni —itxa sasetotxi auíte.

²⁹ Ininiá Petro, apanakini Xesosi iokanatakini-kata apakapapiretari:

—Ate kípitari Teoso paniátakiti. Kona kákiti paniátakitini akípita. ³⁰ Teoso, akiomaneakorini Teosone, ókitikari Xesosi iuaíkana auini íkapani. Hítera okari iua Xesosi aamina ípiriámitakari nopini. ³¹ Iuaritika Teoso takari Xesosi íkikomoni. Itxíkitakari iua auítetxi ininua. Kákiti maerekani makatxaákari itxaua. Ininiá Isaeo auakani takanapiniári imaerekani, Xesosi makatxakari ninoa maerekani. ³² Íkara ate imarota. Apaka Erekarí Matamatakoti imarotari íkara. Teoso sikari iua Erekarí Matamatakoti isáki-re kípitakanimoni —itxa Petro ninoamoni.

³³ Íkara íkenakotakasaakina, iteene omanákarauatana. Ininiá ninoa:

—Máokana —itxana.

³⁴ Iuasaaki Kamarieo inakori ókitikaua kótáki-kererini sauaki. Pariseo itx-uaa. Teoso paniátakiti oerekakari itxaua. Íkinimane paxitari iua. Ininiá iua txari:

—Haníkana naia mapara atenoka asáki-ruatini íkapani —itxa.

³⁵ Ininiá eereka itxana:

—Isaeo tixini auakanii, hiikitetariko hīkamakiti ninoa Xesosi moianariakorimoni. ³⁶ Akokaxiti auari Teota inakori. Iua txari: “Auñtetxi apiatakari nitxaua nota,” itxa. Iuasaaki koatrosētosi kikiakori moianatari iua. Auikarina iua sākire. Txamari okapeēka iuani. Eereka iuakata sikani iarikape. Iua auñtetxi ininiua xipope. Isākire !auikaākaika.

³⁷ —Teotani ipinaka atoko Xotasi Kariréiakiri apoka. Iuasaaki auñtetxiakori iaōtari ikinimane kākiti. Kaiōpokori kākiti auikari iua Xotasi sākire, ininiā ninoa moianatari iua. Iua Xotasi imoianariakorikata nirekari ixipokinina auñtetxiakori. Txamari iua apaka okapeēka, ininiā imoianariakori iarikape.

³⁸ —Ininiā uatxaikara nōtākikai hīte: “Hītakanapanako ninoa Xesosi iokanatakini. Hīsikakanako ninoa, kotxi atxiñti ninoa ! ikamari Teoso paniātakiti, ininiā pañtiki ninoa sākire apaka !auaika. ³⁹ Txamari, ninoa kaminiāri Teoso paniātakiti, erepaniko, kotxi atxiñti hinaiatari Teoso” —itxa Kamarieo.

Iuasaaki ninoa Xoteo òtākikakani kīpitari Kamarieo sākire. ⁴⁰ Akiritana Xesosi iokanatakini iuañkana iñroinina. Ipaniātari ninoa xirokitatiko. Ininiā ninoa:

—Xesosi sākire kona hīsāpiretapinikako —itxana.

Eereka sikaka itxana isinina ñkapani. ⁴¹ Isikasaakina, ipoxokonuatana.

—Teoso apokaerekataua ate, kotxi auiritari amisiritiko Xesosi sākire aāuikini xika —itxana.

⁴² Ininiā ikiniōtika oerekarauatana Teoso misākiretiko aikoti āki, kākiti aapoko āki apaka. Isāpiretarina erekari pirena Xesosi Teoso mereēkiti ininiua pirena.

6

Setxi Kikiakori Mereño

¹ Xesosi sākire auiañkani apiañpota. Iuasaaki Xoteoakori Kreko sākire imarotakani taparakienatana apanakini Xoteoakori. Itxana:

—Atekata auakani sitoakoro tikinitakoni kona apakapari nipokori ikiniōtika apanakini tikinitakoni apakapiniri atoko —itxana ninoa.

² Ininiā Xesosi iokanatakini tosi pakini pñkapiretana ikinimane Xesosi sākire auiañkani. Itxana:

—Kona erekari ate takanapiniri Teoso sākire aōerekini asikakienarauatini ñkapani. ³ Ininiā setxi kikiakori himereēko, ikara parñkatxi ikaminina ñkapani. Himereēna Erekar Matamatakoti paniātakitinoka kamakani. Himereēna kimarorerini. Ininiā asikana ia parñkatxi ikaminina, sitoakoro tikinitakoni isikakienatinina ñkapani. ⁴ Ininiā atepékana, Teoso amisākireta. Isākire aōereka. Ikaranoka akamako ikiniōtika —itxana.

⁵ Ikinimane Xesosi sākire auiañkani apokaerekatari Xesosi iokanatakini sākire, ininiā ninoa mereēri Estevão. Iua iteene auikari Teoso sākire. Erekar Matamatakoti paniātakitinokara ikama. Apaka imereēna Piripima, Porókoroma, Nikanooma, Tximoma, Pamenama, Nikoraoma pakini. Iua Nikorao Átxiokiakiri itxaua. Mitxi Xoteo minakatiua iua, eereka imamakaua. Xoteopeka itxapekaua. ⁶ Xesosi sākire auiañkani minana ninoa Xesosi iokanatakini. Ininiā Xesosi iokanatakini misākiretari Teoso. Iuakona itakana ninoa nopini, ikara Teoso parñka ikaminina ñkane.

⁷ Ikara atoko ininiā, Teoso sākire iaripireta apikoxiti. Ininiā mokatanitika kaiñori Xerosareē auakani auikari Xesosi sākire. Ito sasetotxiakori apaka kīpitari Xesosi sākire.

Estevão Mañkiko

⁸ Estevão iteene auikari Xesosi sákire. Teoso posotiiire aua iuamoni. Kaposotiiireri iua, ininiã ikamari kákiti mimarotakiní. Ikamari posotiiiretxi, Teoso posotiiire oerekini íkapani. ⁹ Txamari átikaka kikiakori !inirekari iua. Ninoa áti Xoteo apotiitiniãtaãua aikoti sikani. Ninoa “Ninoaka nireékiti kamakani” akiritaãkana. Ninoa Sireni sitatxitikini, Arexãtria sitatxitikini, Sirísia tixinikini, Ásia tixinikini pakini. Ninoa iteene misákiretakakaua Estevãokata, kotxi !auikarina iua sákire. ¹⁰ Txamari Estevão sákirauataka atoko, !kasákireikana, kotxi Erekarí Matamatakoti sikaimaroretari iua Estevão. ¹¹ Ininiã ninoa sikari txineiro apanakini kikiakorimoni Estevão apoítinina íkapani. Ininiã ninoa txineiro apakapakani txari:

—Ate kenakotari iua, Moisesini imisákirepiretini, Teoso apaka imisákirepiretini—itxana.

Txamari na atãoni isákirena. ¹² Ikara isákirena xika, kiomãtxiakori, kaiõkatsopareriakori, apanakini kákiti pakini naiataua, ininiãkara imaãkarina Estevão, kõtãkikarerinimoni anika itxarina iua.

¹³ Eereka iminana apanakini, Estevão imisákirepiretinina íkapani. Ninoa txari:

—Ia kiki misákirepiretapikari Teoso misákiretiko aikoti. Apaka kona inirekari Moisesi paniãtakiti. ¹⁴ Ate kenakotari iua sákire: “Xesosi Nasareekiri xipokariko Teoso misákiretiko aikoti. Ixipokariko akiomaneakorini sákire Moisesini paniãtakiti.”

Ikara atoko aãpirena ikamana ninoa. ¹⁵ Ikinimane ninoa kákiti õtãkikakani atamatari Estevão toõ. Teoso nitiri iaxitikiri toõ atokokana itxa Estevão toõ.

7

Estevão Sákirauata Kõtãkikarerimoni

¹ Ininiã sasetotxiakori auíte apiatakari txari Estevão:

—Atãokani ninoa sákire?

² Estevão txari:

—Nikiomaneakori, nitariakori pakini, híkenakotanoko. Teoso iaxitikiri oerekaua aãtokirini Apraõnimoni. Mesopotámia tixini auakasaaki, Araã tixini auini apisapanika, Teoso motika iuamoni. ³ Iuasaaki Teoso txari iua: “Pitakanapariko pitixine, pinirimane pakini. Áti tixinimoni pisako. Noerekinimoni pisako,” itxa Teoso. ⁴ Ininiã sipe itxa Apraõ. Itakanapari Kaotéia inakori tixini. Araã tixinimoni iua sipe. Araã auakasaaki irini ipípe. Irini ipinaka atoko, Teoso mĩpiri iua uaimoni uatxa aãuiniãtaã. ⁵ Apraõ auakasaaki, Teoso !sikari uai tõpa uaimoni iua nakiti inini íkapani. Kona ipixini metro isika uaimoni inakiti inini íkapani. Isikaeneteri uai tõpa iua, imekaniriakori pakinimoni. Txamari !keeneri iua iuasaaki. ⁶ Teoso txari Apraõomoni: “Pamariteni, pimekaniriakori, papika mekaniriakori auako áti kákiti tixine. Iuaãrako imisiritapeëkanako koatrosëtosi anokanani. Iparíkauatana apanakini íkapani maxikatíika. Ininiã iteene imisiritiko aua.”

⁷ —“Ininiãkara nimisiritariko ninoa misiritakani. Eereka Apraõ apika mekaniriakori takanapariko iuaã, uaimoni kanapiriã itxanako. Ininiã íkorapokoriti ninoa paríkauatako nota íkapani,” itxa Teoso. ⁸ Ininiã Teoso txari: “Híte kitsotakariko ikini hamariteni tsiki mata. Ikara nitakaõtxikare hátamatakasaaki, híxinikariko nisikaenetakiti,” itxa Teoso. Eereka Apraõ ákiri aua, Isaki inakori. Oito õtipeka auini õti inakasaaki, Apraõ kitsotakari itsiki mata. Isaki aneëkasaaki, imi Xakoo inakori aua. Eereka Xakoo anaakori auapeka tosi pakini. Ikara tosi imiakori aãtokiriakorini iriakori itxauana.

9 —Xakoo anaakori xikotari itarina Xosee inakori. Ininiã itariakori vēxitari iua Exito sikanimoni. Iuaritika Teoso auapika iuakata. ¹⁰Imisiritiko auakasaaki, Teoso moianatari iua imapinakanì ĩkapani. Iuasaaki Exito auakani auite Paraoo inakori. Teoso sikaimaroretari Xosee, ininiã Paraoo potxitari iua, ininiã Paraoo txari iua: “Exito auakani auite pitxauako. Naapoko auakani pinĩkata apaka,” itxa Paraoo Xoseemoni.

11 —Eereka makienanitxi aua Exito tixiniã, Kanaaã tixiniã apaka, ininiã ikinimane natxita. Aãtokiriakorini apaka !auari nipokori. !Apokari nipokori. ¹²Ininiã Xakoo kenakoenetari triko auini Exito tixini. Ininiã ipaniãtana tesi imiakori Exito tixinimoni isinina. Mitxi !isana Exitomoni.

13 —Ininiã iuaĩkana ãti õti isana Exitomoni, kienatxi iamotinina ĩkapani. Iuasaaki Xosee oerekaua ninoamoni. Iuasaaki Paraoo imarotari Xosee nirimane. ¹⁴Ininiã Xosee pĩkapiretari iri Xakoo, itariakorikata, inirimanekata. Setẽta siko pakini kãkiti sari Exito tixinimoni, kotxi aua ikinipoko nipokori iuaã.

15 —Ininiã Xakoo apanakinikata sari Exitomoni. Iuaã mapakanani atoko Xakooni ipĩpe. Eereka aãtokiriakorini ipina iuaãtaã apaka. ¹⁶Ninoa ipĩkasaakina, ĩttona anikapeẽka Sikeẽ tixinimoni. Iuaãkiri akauaritiã ikata inapeẽkana. Apraãoni auapanika inakasaaki, iamotari iua akauari Emoo ãkiriakorimoni.

Moisesi Pirena

17 —Itixi Teoso sikaenetakiti Apraãomoni kaiaapeka Xoteoakorimoni inakasaaki, kãkiti Isaeokini kaiãopokoikana Exito tixiniã. ¹⁸Itokanani napaka atoko, ãti Exito auakani auite Xoseeni mimarotakati aua. ¹⁹Iua auĩtetxi misiritari anirimaneakorini. Ininiã sototoakori mixirika itxapena amarini xapitiri. Eereka oka itxapena.

20 —Iuasaakiikara Moisesi iponaniã. Moisesi amariniapanika inakasaak- iua peerepatikiri. Ipi, ãti pakini kasiriti iri, inoro pakini nĩkatari iua ninoa aapoko. ²¹Eereka ninoa takanapari iua Paraoo ãkero kipaãtiniãtaãua takote. Ininiã oa apokari iua amarini. Oanikari oaãpokomoni. ²²Exito auakani imarore ikinipoko oerekaãka iuamoni. Kasãkireri iua. Kakamareri iua.

23 —Koarẽta anokanani inakasaaki, inirekari inirimane Isaeokini aõkitini. ²⁴Inirimanemoni isikasaaki, itikari Exito auakari xirokitatiniri kiki Isaeokiri, ininiã ixikatxitari. Iua aritapiri Exito auakari, oka itxapiri iuani. ²⁵Iuasaaki Moisesi uãkatari inirimane Isaeokini imarotiniri Teoso nirekari Moisesi makatxakinina ninoa, Exito auakani mamisiritakanina ĩkapani. Txamari ninoa !imarotari ikara. ²⁶Apikomoni ãti õti, iua sari inirimanemoni. Iuaã iua apokana ninoa neenamuanãtini, inaiapoatakakauana. Ininiã Moisesi õtãkikana ninoa. Itxana: “Kikiakori hĩtaritakakaua. Kinirepa himisiritakakaua?”

27 —Inirimane misiritakari katika txari Moisesi: “Kipa txai pite ate auite pininiua? Kipa txai pite ate õtãkikakari pininiua? ²⁸Kita Exitokirini pokini atokokana pokatanoko nota?” itxa. ²⁹Ikara sãkiretixiti ikenakotakasaaki, Moisesi takanapari Exito tixini. Mitxiaã tixinimoni isa. Iuaã ĩtanorouata. Ipi imiakori aua iuamoni.

30 —Koarẽta anokanani ãparaã makipakanianãtaã iua aua iuasaaki. Teoso nitiri iaxitikiri motika Moisesimoni ixirata Sinai inakorianãtaã. Iuasaaki iua atamatari aanaia tirinini, txama !arika. !Ixipoka. ³¹Ikara itikasaaki, Moisesi tsorĩkaãta, ininiã aanaia takote isa iteene atamatani ĩkapani. Iuasaakipeka ikenakotari Apiananiri sãkirauatini: ³²“Pikiomaneakori Teosonekarano nota. Apraã, Isaki, Xakoo pakini Teosonekarano nota,” itxa Teoso. Iuasaaki Moisesi kikinana ipĩkare xika. Ipĩkari Teoso sãkirauatini manapi atamatini.

33 —Ininiã Apiananiri txari iua: “Pikitimata pimakatzaka, kotxi uai piti-miniãtaã nota auanãta. ³⁴ Nitikana ninakitiakori Exito tixiniã. Exito auakani misiritapena ninoani. Nikenakotari oõkinina. Nota inari nisikakinina ìkapani. Ininiãkarako Exito tixinimoni niokanatai pite,” Apiananiri txari Moisesi.

35 —Iua Moisesi Isaeokini manirekakiniti, kotxi ninoa txari: “Kipa txai pite ate auite pininiua? Kipa txai pite ate õtãkikakari pininiua?” itxarina. Iuakara Teoso iokanatakiti ninoamoni ninoa auite ininiua ìkapani, ninoa imakatzakini ìkapani, kotxi Teoso nitiri aanaiaã tirinakariã auakari iokanatarari iua ninoamoni.

36 —Eereka iua makatzakana ninoa Exito tixini. Oerekari Teoso posotiire kãkiti maposotakiniti Exito tixiniã. Oerekari Teoso posotiire potxoari uiniti, Põkamarari inakoriã. Æparaã makipakaniãtaã apaka oerekari Teoso posotiire koarëta anokanani iuaãtaã.

37 —Ia Moisesikara sãpiretana Isaeokini: “Teoso iokanatariko isãkire sãpiretakari hitemoni nota iokanatini atokokana. Hite nirimankara iua. Hikenakotariko iua sãkire,” itxa Moisesi. ³⁸ Moisesi aua Teoso nakitiakorikata ãparaã makipakaniãtaã. Aãtokiriakorini aua iuakata. Apaka Teoso nitiri iaxitiki aua iuakata. Iua Teoso nitiri misãkiretari Moisesi ixirata Sinai inakoriãtaã auakasaaki. Iua apakapari Teoso sãkire, atemoni isikini ìkapani. Iua Teoso sãkire txikitakari iua sãkire auiaãkani ãtipirika auini Teosokata.

39 —Aãtokiriakorini kona nirekari inikaenetinirina Moisesi sãkire. !Nirekarina iua. Nirekarina Exitomoni ikanapiriinina. ⁴⁰ Iuasaaki ninoa paniãtari Arão: “Teosoakori kamakoni pikaminua, ate mikiikakani tãkane. Ìkora Moisesi Exito tixini amakatzakakiri, ìtapari iua? !Aimarotari iua auiniãtaã,” itxarina Arãomoni. ⁴¹ Ininiã ninoa kamari kema auite ãkiri atoko inakari oro kamakori iteasonetinina ìkapani. Eereka okarina soti auite teoso ikamakitina isikinina ìkapani. Kiiniri ikamana. Ipoxoniatana, kotxi ninoaka kamari iteasonena. ⁴² Txamari Teoso atão inakari takanapana ninoa. Ininiã iteasonetarina iaxiti auakani iõriki, kasiri, atokatxi pakini. Teoso sãkire sãpiretakani kitxakapirika iõkatsopatarari ia sãkiretxiti:

Hite Isaeokini, koarëta anokanani ãparaã makipakaniãtaã hãuakasaaki, ! hõkari pirãtxi nota ìkapani.

⁴³ Iuasaaki hite anikari papiri aamata kamakori hiteosone Moroki inakori ìkapani. Apaka iõriki atoko inakari hiteosone Hẽpaã inakori hõkamakiti hanika hitekata iuasaaki. Hite kamari Moroki, Hẽpaã pakini hiteosonetini ìkapani. Ikara xika nota iokanataiko hite ãti kãkiti tixinemoni. Papirõnia sitatxiti apikoxiti niokanatai hite.

Teoso Papire Pirena

⁴⁴ —Aãtokiriakorini auari papiri aamata kamakori Teoso misãkiretiko papire ãparaã makipakaniãtaã auakasaakina. Moisesi kamari iua papiri Teoso paniãtakiti iaõka, kotxi Teoso oerekari Moisesi iua papiri kamiko. ⁴⁵ Moisesi ipinaka atoko apanakini aãtokiriakorini apakapari iua papiri irina sikakiti. Ininiã iuasaaki ninoa anikari iua papiri, Xosoeekata isikasaakina, ãti uãka tixine imixirikasaakina, kotxi Teoso omitikana ninoa ãti uãka, aãtokiriakorini apokasaaki iuaã. Iua papiri kaikota iuaã. Auapanika iuaã Tavii aãtokiriakorini auite inakasaakia. ⁴⁶ Teoso apokaerekatarari Tavii, ininiã Tavii nirekari Xakoo Teosone misãkiretiko aikoti ikamini. ⁴⁷ Txama Teoso ! auiritari Tavii kaminiri. Ininiã Saromão, iua ãkiri kamari Teoso misãkiretiko aikoti.

⁴⁸ —Teoso Apiananiri kona aua aapokotxi kãkiti kamakiti ãki, kotxi Teoso sãkire sãpiretakari kitxakapirika txari:

⁴⁹ Apiananiri txari: “Niitopākiniātaã iaxiti itxa. Itixi nikiti nitakiniātaã. Ininiã kanatokopa itxa aapokotxi hġkamini nota ġkapani? Namonipa nauuniātaã?

⁵⁰ Kotxi notakara kamari ikinipoko,” itxa.

Erekari Matamatakoti Manirekakani

⁵¹ Estevão sākiraumatapanika:

—Hġte kona kinirāo kenakotaka txari Teoso sākire. Hġtsiġi mata kisauakaãkapitika, txamari kona hġkenakotari Teoso sākire hġkixinireġ. Ātipirika kona hinirekari Erekari Matamatakoti paniātakiti hġkamini. Hġtøkiriakorini kitxakapirġka atokotxikana hġte. ⁵² Hġtøkiriakorini misiritana ikinimane Teoso sākire sġpiretakani. Ninoa okana iua sākire sġpiretakani, Erekarinoka Kamakari sġpiretakani. Ninoa Teoso sākire sġpiretakani sġpiretari Erekarinoka Kamakari āti ōti uai apokini. Īkorasaaki hġtera mġkapiritari iua. Hġtera okari iua Erekarinoka Kamakari. ⁵³ Hġtekara apakapapekari Teoso sākire Teoso nitiriakori mġkiti. Iuaritika !hġkamari ipaniātakiti —itxa Estevão.

Estevão Kiporonakiko

⁵⁴ Xoteoakori kenakotakasaakiri Estevão sākire, omanākarauatana. Akatsaksirġitauana omanākarena xika. ⁵⁵ Iuaritika Erekari Matamatakoti iteene sikataparaxiniretari Estevão. Iuasaaki iua ionakaãta iaxiti. Atamatari Teoso iotximere. Atamatari Xesosi timini Teoso kikomoni. ⁵⁶ Ininiã itxa:

—Hġtamata. Natamatari iaxiti xorekini. Āġtari iaxitikiiri tima Teoso kikomoni —itxa Estevão.

⁵⁷ Iuasaaki Xoteoakori totari ikenakokina iuakoãna. Iteene ninoa akiripoakata. Eereka ninoa ikinika miteka iuamoni. ⁵⁸ Imaġkarina. Ikosekaãpotarina sitatxi mapotōkire. Iuaãtaã ipotorikana ikiporonakinirina iua kai soroã. Iuasaaki itikarauatakani takari imġkana Saoro inakori kiti takote inġkatini ġkapani. ⁵⁹ Ikiporonakasaakirina, Estevão akiritari Teoso. Itxari:

—Apiananiri Xesosi, papakapariko nixinire.

⁶⁰ Iuasaaki ikapotoreġkaua. Itapasġkġreritika akiritari Teoso:

—Apiananiri, pimaxonġkaretariko ia maerekati ninoa kamakiti —itxa. Iuasaakipeka ipġpe.

8

Xesosi Sākire Auiġkani Misiritiko

¹ Estevão ipġkasaaki Saoro aua iuaã.

—Ari erekapitikiiri ipinini —itxa Saoro.

Estevãoni ipinini ōtisaakipeka ipotorika Xesosi sākire auiġkani misiritiko Xerosareġ. Ninoa iteene misiritaãka, ininiã ikinimane Xesosi sākire auiġkani Xerosareġ auakani iarika itxapena. Xotġia tōpamoni, Samaria tōpamoni pakini iarikana. Xesosi iokanatakininoka kaikota Xerosareġ. ² Estevão ipinaka atoko kikiakori Teoso sākire auiġkani katari iuani. Iteene itxiapatana. ³ Iuasaaki Saoro potorika ixipokinina Xesosi sākire auiġkani. Ninoa aapokomoni isaãpota. Kikiġkini, sitoakoro apaka ikosekaġtota, taka itxana kateia ġki.

Piripi Samariamoni Sini

⁴ Teoso sākire auiġkani iarikasaaki, isġpiretarina Teoso sākire ikini aapokotxitiã. ⁵ Piripi sari Samaria sitatxitimoni. Iuaã iua sġpiretari kġkiti Xesosi Teoso mereġkiti ininiua. ⁶ Isġkire ikenakotakasaakina, posotiiretxi ikamakiti itikasaakina, iteene ikenakotarina isġkire. Imixinġkarina isġpiretakiti. ⁷ Maerekani matamatakoni kġkiti auaġtotakini takanapari kġkiti.

Akiripoakatana ipokĩkasaakina. Kaiãopokori matĩpokotakani apaka makanani-taãka. ⁸ Ininiã Samaria auakani iteene poxokoniuata.

Mĩiti Simão Inakori

⁹ Iuasaaki Samaria sitatxitiã aua kiki Simão inakori. Mĩiti itxaua iua. Imisirienetana kãkiti Samaria auakani. Ininiã ikinimane tsorĩkaãta, ikamakiti atamatakasaaki. Iua iuikaua.

—Kimaroreno nota —itxa.

¹⁰ Ininiã ikinimane kĩpitari iua sãkire. Auĩtetxiakori, poiãorini pakini kĩpitari isãkire. Ininiã itxana:

—Iua Simão auari Teoso posotiire. Kaposotiireri iua —itxana.

¹¹ Ininiã ikĩpitarina isãkire, kotxi itokatpeka itikarina ikamakiti kãkiti mĩmarotakinĩti. ¹² Ninoa auikasaakiri Piripi sãpiretakiti erekari pirena, Teoso auĩtetxi ininiãua pirena, Xesosi Kristo posotiire pirena pakini, kikiakori, sitoakoro apaka patxisataãka. ¹³ Iuasaaki Simão apaka auikari. Ipatx-sataãka. Ininiã isari Piripi sinimoni, kotxi itsorĩkaãta, posotiiretxi kãkiti mĩmarotakinĩti itikasaaki.

¹⁴ Xesosi iokanatakini Xerosareẽ auakani kenakopiretari Samaria auakani auikiniri Teoso sãkire. Ininiã ninoa iokanitari Petro, Xoão pakini Samariamoni. ¹⁵ Iuaã apokasaakina, imisãkiretarina Teoso, Erekarĩ Matamatakoti isãkire auĩãkani apakapini ikapani. ¹⁶ Erekarĩ Matamatakoti kona apokapanika ninoamoni iuasaaki. Apiananiri Xesosi uãkaãnanira ipatxisataãkana. ¹⁷ Ininiã Petro, Xoão pakini takari iuakona ninoa nopini. Iuasaakipeka apakaparina Erekarĩ Matamatakoti.

¹⁸ Simão itikasaakiri Erekarĩ Matamatakoti apokini kãkitimoni, kinirão sikaka itxaro txineiro Petro, Xoão pakinimoni. ¹⁹ Ininiã itxa:

—Ĩkora hĩposotiire hĩsikano, niuako kãkiti nopini nitakasaaki, Erekarĩ Matamatakoti ninoamoni apokini ikapani —itxa.

²⁰ Txamari Petro txari:

—Pite, pitxineirotekata samakauako, kotxi pite uãkatari pitxineirote iamotiniri Teoso posotiire. ²¹ Kona xapiti pitemoni auapani ia parĩkatxi, kotxi pãkixinire na atão Teoso apisatoõ. ²² Ininiã pitakanapariko ikara pimaerekani. Pamanaãri Apiananiri pimaerekani imaktxãkini ikapani. Atxĩti iua maxinĩkaretari pixinĩkãkiti pãkixinireẽ. ²³ Nota imarotai pite. Pãkixinireẽ xãpoãkata maerekatinoka. Pimaerekani maĩkai. !Auiritai pisini pinirekinimoni —itxa Petro.

²⁴ Ininiã Simão apakapapiretari:

—Pimisãkiretariko Teoso nota ikapani. Ikara atoko pisãpiretakiti na ninireka —itxa Simão.

²⁵ Petro, Xoão pakini sãpiretari Xesosi kamakiti ninoa ikapani. Isãpiretarina Apiananiri sãkire. Eereka ikanapiriãna Xerosareẽmoni. Ikanapiriãpotakasaakina, isãpiretarina Teoso iokanapirena erekari kaiãopokori aapokotxi auakanimoni Samaria tãpa.

Piripi Etxiõpiakirikata

²⁶ Eereka Apiananiri nitiri iaxitikiri misãkiretari Piripi:

—Paiamatako. Atokatxi pokĩkinimoni pikikomoni pisako. Pisa kimaporimoni, ãparaã makipakaniãtaã. Iua kimapori Xerosareẽ Kasa tixinimoni sikari.

²⁷ Ininiã aiamata, sipe itxari. Ipixinipokoriti aõkitari Etxiõpia tixinikiri. Etxiõpia auakani auĩte õtãkikakari itxaua. Paimatireri iua. Ikinimane kamari iua paniãtakiti. Etxiõpia auakani auĩte sito Kãtasi inakoro. Kaiãopokoro otxineirote, oti pakini. Iua kiki parĩka ikinipoko oa nakiti inĩkata oa ikapani.

Mitxi iua sari Xerosareẽmoni Teoso imisãkiretini Ìkapani. ²⁸ Ikanapiriãkasaaki, mitekaĩ ãki iitopãkasaaki, atatsopatarari Isaía iõkatsopatakiti. Isaía Teoso sãkire sãpiretakari kitxakapirĩka. ²⁹ Iuasaaki Erekarari Matamatakoti txari Piripi:

—Pisa okira mitekaĩmoni. Pikaikota oa takote.

³⁰ Ininiã Piripi miteka iuamoni. Ikenakotakasaakiri Isaía iõkatsopatakiti atatsopatini, Piripi pimaãri:

—Pimarotatarari ere patatsopatakiti? —itxari.

³¹ Ininiã iua:

—Natokopa ininiãpa nimarotari? Kipa oerekano? —itxari.

Ininiã aiatarari Piripi mitekaĩ ãki iuakata iitopãkini Ìkapani. ³² Iua iõkatsopatarari Teoso sãkire:

Soti auĩte okikomoni anikiko atoko itxa iua. Soti auĩte ãkiri piti kisauakikosaaqi, !kasãkireri iua. Iua soti auĩte ãkiri atoko itxa iua, kotxi iua apaka !kasãkireri.

³³ Inapetaãka iua. !Atãoni kãkiti kama iuamoni. Okaãkape. !Auari iua ãkiri. Ikara atoko itxa Teoso sãkire, Isaía iõkatsopatakiti.

³⁴ Ininiã iua Etxiõpiakiri pimaãri Piripi:

—Pisãpiretano, natokopa itxa Teoso sãkire sãpiretakari sãkire? Kipa soti auĩte atoko inakari? Kipa okaãka? Iuakani? Ætikani?

³⁵ Ininiã Piripi oerekari ikara Teoso sãkire iõkatsopatakori.

—Xesosira ikara atoko inaãka —itxa.

Ininiã apikomoni isãpiretarari Teoso iokanapirena erekarari, Xesosi pirena.

³⁶ Isaãpotakasaakina, apokana ãparaã auiniãtaã. Ininiã iua kiki txari:

—Uai aua ãparaã. Apakata nipatxisatiko?

³⁷ Ininiã Piripi txari iua:

—Apakatapitika pipatxisatiko iteene pauikiniãri Xesosi sãkire pãkixinireẽ.

Ininiã iua apakapipireta:

—Nota auikapitukari Xesosi Teoso mereẽkiti, Teoso ãkiri ininiãua.

³⁸ Ininiã iua Etxiõpiakiri paniãtari mitekaĩ anikakarari iotokini. Iuasaaki Piripi, iua Etxiõpiakiri apaka katxaka, imaãta itxana. Ininiã Piripi patxisatarari iua kiki.

³⁹ Ikanĩkitakasaakina, Erekarari Matamatakoti anikari Piripi. Ininiã iua kiki kona atamataikari Piripi. Ininiã iãpotapitipo. Ipoxononoka itxa. ⁴⁰ Iuasaaki Asoto sitatxitipeka itokiã Piripi. Isaãpotakasaaki, ikinika aapokotxitiã isãpiretarari Teoso sãkire. Teoso sãkire isãpiretiniritika Sesaréia sitatxitimoni apokako.

9

Saoro Auikiniri Xesosi Sãkire

(Átosi 22.6-16; 26.12-18)

¹ Iuasaaki Saoro okaenetapikana Apiananiri sãkire auiãkani. Ininiã iua sari sasetotxi auĩte apiatakarimoni. ² Amanaãri aãtsopa Saoro parĩka sãpiretiko aãtsopati. Iua nirekarari sasetotxi auĩte iõkatsopatini ikara, Saoro anikini Ìkapani. Inirekarari isikiniri iua aãtsopa ikinika aiko Xoteo apotiitiniãtaãua nĩkatakanimoni Tamásiko sitatxiti, kotxi Saoro nirekarari imaĩkinina Xesosi sãkire auiãkani, kikiakori, sitoakoro pakini, Tamásiko sitatxitiã apokakini. Inirekarari anikinina Xerosareẽmoni.

³ Iua apokaãpotakasaaki Tamásiko sitatxitimoni, katimaritika iotximeretxi iaxitikiri ãkitari. ⁴ Irika xitipe. Ininiã ikenakotari sãkiretxi:

—Saoro, Saoro, kinirepa pimisiritano? —itxa ikenakotakiti.

⁵ Ininiã iua:

—Kiriparai Apiananiri?

Ininiã:

—Xesosira nota. Pimisiritakitikarano —itxa Xesosi.

⁶ Ikikinanaka, iteene ipĩkarauatiniã.

—Apiananiri, kipa pinireka nikamini? —itxa.

Ininiã Apiananiri:

⁷ Põkitikaua, sitatxi pisa. Iuaã äti säpiretai pikamakiti tĩkane —itxa Xesosi.

⁷ Imoianariakori iotoka. Ipĩkarauatana. Masãkireninoka itxana. Ninoa kenakotari iaxitikiri säkire, txamari !atamarina.

⁸ Eereka Saoro õkitikaua, xorekaãta itxa, txamari imosiãretapeka iua. Ininiã imoianariakori anikari iua. Ikanõpiãpotarina Tamásikomoni. ⁹ Ipi, äti pakini õti mösiãretika itxa. Iuasaaki !inipokota. !Iãta.

Ananíasi Makananitiniri Saoro

¹⁰ Tamásiko sitatxiti aua kiki Xesosi säkire auiãkari, Ananíasi inakori. Iuasaaki Teoso säkirauata Ananíasikata itaponemoni. Itaponeẽ Apiananiri akiritari iua:

—Ereẽkai Ananíasi —itxa.

Ininiã:

—Uaikarano nota, Apiananiri —itxari Teoso.

¹¹ Apiananiri txari:

—Païamatako. Kimapori Eretĩka ãpori kimaporitimoni pisako. Xotasi aapokomoni pisa. Iuaã pinitari Taaso sitatxitikiri Saoro inakori. Uatxiikara isãkirauanãta notakata. ¹² Saoro taponetai pite. Iua atamatai pite apokini iuamoni, piuako inopini pitakini ikapani iuaĩkana kõsiãrepeka inini ikapani —itxa Teoso.

¹³ Ininiã Ananíasi:

—Apiananiri, kãkitipokoni säpiretano ikara kiki pirena. Pamõõkoniri iua. Imisiritapekana pite nakitiakori Xerosareẽ sitatxiti auakani.

¹⁴ Sasetotxiakori auĩte paniãtari iua imaĩkinina piuãka akiritakani uai Tamásiko sitatxiti auakani —itxa Ananíasi.

¹⁵ Ininiã Apiananiri txari:

—Pisako iuamoni. Nota mereẽpekari iua kiki, nota parĩka ikamini ikapani. Iua säpiretariko nota säkire Xoteõ minakonimoni, auĩtetxiakorimoni, Isaeo tixini auakanimoni pakini. ¹⁶ Noerekariko Saoro iteene atatsiirauatini nota säkire auikini xika —itxa Teoso.

¹⁷ Ininiã Ananíasi sari Xotasi aapokomoni. Iĩroã. Eereka iuako itaka Saoro nopini.

—Nitari Saoro, Apiananiri Xesosi, paõkitakitira kimaporiã, iuara iokanatano nota pitemoni kõsiãrepeka iuaĩkana pinini ikapani. Iokanatano nota pitemoni Erekarĩ Matamatakoti papakapini ikapani —itxa.

¹⁸ Iuasaakipeka oki nopini auakari katxaka. Ximaki tãta atoko itxa. Kõsiãrepeka itxa. Eereka õkitikaua. Iuasaaki ipatxisataãka. ¹⁹ Inipokotaka atoko, itapara auapeka.

Saoro Tamásiko Sitatxiti Auakasaaki

Saoro kaikota Tamásiko mapaõti Xesosi säkire auiãkanikata. ²⁰ Iua sari aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. Iuaã oerekarauata. Oerekari Xesosi Teoso ãkiri ininiãua. ²¹ Isãkire kenakotakani tsorĩkaãta.

—Iua Saoro okana Xesosi uãka akiritakani Xerosareẽ auakani. Iua ina uaimoni Xesosi uãka akiritakani imaĩkini ikapani, sasetotxi auĩteakorimoni anikinina ikapani —itxana.

²² Saoro oerekarauatakasaaki, imaroãpotari Teoso imarore. Teoso sika-posotiireãpotari iua. Ininiã iteene imarotari Teoso säkire, apanakini oerekini

Īkapani. Iua atoko ininiã, itaparaxinireritika oerekari Xoteoakori Tamásiko sitatxiti auakani Xesosi Teoso Mereëkiti ininiãua. Ininiã ninoa !imarotari apakapapiretinirina iua.

²³ Mapaõti atoko Xoteoakori sãkirauatakaka Saoro okinina Īkapani. ²⁴ Saoro sãpiretaãka Xoteo aiamatapeka okinirina iua. Ninoa iãtapapikari sitatxi Īronakikoãtaã okinirina tũkane. Īkanõka, pokamara iãtaparina iua.

²⁵ Iuasaaki Īkanõka Xesosi sãkire auĩãkani anikari iua sitatxi pirikeremoni. Iuaã Saoro ieretakaua kotari ãki. Pirikeri sonaã iokatxakarina Saoro kotari ãki sitatxi mapara. Iposo atoko imiteka Xerosareẽmoni.

Saoro Xerosareẽ Apokini

²⁶ Saoro apokasaaki Xerosareẽ, inirekari Xesosi moianariakori imoianatini. Txama ĩkinikana pĩkari iua. Kona !auiritarina iua moianatinina ninoa, kotxi !auikarina iua atão auikiniri Xesosi sãkire. ²⁷ Iuaritika Panapee anikari iua Xesosi iokanatakinimoni. Isãpiretana ninoa:

—Kimaporĩã isikasaaki, Saoro aõkitari Apiananiri. Apiananiri misãkiretari iua. Tamásiko sitatxiti auakasaaki, itaparaxinireritika isãpiretari Xesosi sãkire kãkitimoni —itxa Panapee.

²⁸ Panapee sãkire ikenakotakasaakina, auikarina Saoro sãpiretakiti. Ininiã Saoro kaikota Xerosareẽ Xesosi sãkire auĩãkanikata. Inirekinimoni isa Xerosareẽ. Isinimoni itaparaxinireritika isãpiretari Apiananiri Xesosi sãkire.

²⁹ Isãkirauata Xoteoakorikata, Kreko sãkire imarotakanikata. Inirekarina ninoa imarotiniri Xesosi sãkire. Txamari inirekarina okinirina iua. ³⁰ Iuasaaki Xesosi sãkire auĩãkani imaropiretari ninoa okaenetiniri Saoro, ininiã anikarina sitatxi Sesaréia inakorimoni. Eereka iokanatarina iua Taaso inakori sitatxitimoni.

³¹ Iuasaaki Xesosi sãkire auĩãkani !imisiritaãkaika. Xotéia tõpa, Kariréia tõpa, Samaria tõpa pakini !auaika Xesosi sãkire auĩãkani misiritiko iuasaaki. Erekari Matamatakoti sikatapaxiniretana ninoa. Kãkiti itoãpotari auikiniri Xesosi sãkire. !Ikamarina maerekati, kotxi iteene ipĩkarina Apiananiri.

Enéias, Tókasi Pakini

³² Petro ianaxititakasaaki, iua sari Teoso sãkire auĩãkanimoni Arita sitatxiti auakanimoni. ³³ Iuaã aõkitari kiki Enéias inakori. Iua matũpokotakati itxaua. Oito anokananipeka !õkitikaua. ³⁴ Petro txari iua:

—Enéias, Xesosi Kristo makananitai. Põkitikaua. Piapirikari pisirimata —itxari matũpokotakati.

Iuasaakipeka õkitikaua. ³⁵ Ikinipoko Arita sitatxiti auakani, Sarõ sitatxiti auakani pakini atamataru iua Enéias, ininiã itakanaparina imaerekanina. Inĩkapiretarina Apiananiri sãkire.

³⁶ Āti sitatxiti Xopi inakoriã oãua sito Teoso sãkire auĩãkaro, Tapita inakoro. Kreko sãkireẽ ouãka Tókasi otxaua. Oa kamapikari erekari. Omoianatana matxineiroteni.

³⁷ Arita auakani aukasaakiri Apiananiri sãkire, oa Tókasi amianata. Eereka oani opĩpe. Opĩpeka atoko, arokaĩtotarona, taka itxarina oĩto itanokiri koaã. ³⁸ Xopi sitatxiti Arita sitatxiti takote, ininiã Xesosi sãkire auĩãkani Xopi sitatxiti auakani kenakoenetari Petro Arita sitatxiti auiniã, iokanatanana ipi kiki Petromoni, apinirina Īkapani. Iokanapiretana:

—Pinapokako uai. Katima pitxako —itxana.

³⁹ Ininiã Petro aiamata. Ninoakata isa. Iua apokasaaki, anikarina itanokiri koaã. Ikinipoko tikinitakoni txiapanãta Petro takote. Ninoa oerekari Petro mãkatxi Tókasi kamakiti ninoa Īkapani oãuakasaaki. ⁴⁰ Ininiã

Petro iokanatana ninoa mapara. Eereka ikapotoreëk kaua. Isãkirauata Teosokata. Eereka oamoni ikirioka. Itxaro:

—Tapita pōkitikaua.

Iuasaakipeka xorekaāta otxa. Oātamatakasaakiri Petro, oitopāka. ⁴¹ Ininiã imaikaro ouako oōkitikiniua İkapani. Eereka iua akiritana Xesosi sãkire auiaġkani, tikinitakoni pakini, oa auãki onini oerekini İkapani.

⁴² İkini Xopi auakani imaropiretari Tókasi iuaġkana auãki onini, ininiãra itomaneri kãkiti auikari Apiananiri sãkire. ⁴³ Petro kaikota iuaã Xopi sitatxiti mapaōti. Iua kaikota Simão inakorikata. Iua Simão aamata kamakari.

10

Konério Tapone Pirena

¹ Iuasaaki Sesaréia sitatxiti aua kiki Konério inakori. Āti uãka iua. Homano itxaua. Seİ pakini sotato auİte iua. Kãkiti akiritana ninoa sotatoakori Itáriakini. ² Iua Konério kamari Teoso sãkire iaōka. Iua, ikinipoko aapoko auakanikata paxitari Teoso. İmisãkiretapikari Teoso. İsikana matiitimoni inirekakitina. ³ Āti ōti kikatapeka inakasaaki itaponeuata. Itaponeë itikari Teoso nitiri apokini iuamoni. Itxari:

—Konério —itxa.

⁴ Teoso nitiri atamatakasaaki, ipİkarauata.

—Apiananiri, kipa pinireka? —itxa Konério.

Ininiã Teoso nitiri txari:

—Teoso kenakotapekari pisãkire iuamoni. Itikapekari pisikarauatini matiinimoni. Teoso xinikapitikai. ⁵ Ininiãkara ātikaka kikiakori piokanata Xopimoni Simão Petro uaimoni imininina İkapani. ⁶ Iua kaikota āti Simãokata, aamata kamakarikata. Iua aapoko potxoari uiniiti takote aua. Iua Simão Petro sãpiretaiko pikamakiti İkane —itxa Teoso nitiri.

⁷ Eereka iua Teoso nitiri sipe. İposo atoko Konério akiritana ipi initiriakori, ātika isotatone pakini. Iua sotato kamari Teoso sãkire iaōka. Iua auapika Konériokata, inireëkiti ikamini İkane. ⁸ Ininiã Konério sãpiretana ninoa ikinipoko Teoso nitiri sãpiretakiti. İposo atoko iokanatana Xopimoni.

Petro Tapone Pirena

⁹ Katimatinikata Konério iokanatakini potorika. Apaniãxiti inakasaaki ninoa apokaãpota sitatxi Petro auiniãtaã. Iuasaaki Petro kanikauata aapokotxi nopini Teoso imisãkiretini İkapani.

¹⁰ Iuasaaki Petro natxita. Inirekari inipokotini. Nipokori kamikosaaki, itaponeuata. ¹¹ Itaponeë atamatari iaxiti xorekini. Aamata mitamatari katxakaãpota iuamoni. İmapotomatare ipi ipi pakini iaxirikaãka. Iua aamata katxaka xitimoni. ¹² Iua aamata āki aua ikini sereti kaxipirini. Aua pirãtxi. Aua İtopa auakani. Aua imini. Aua araãkani. ¹³ Ininiã Petro kenakotari itanokiri sãkirauatini:

—Petro, pōkitikaua. Pokari ia, pinikini İkapani —itxari Petro.

¹⁴ Petro Xoteo itxaua, ininiã kona ikinika İinika. Ininiã Petro txari:

—Konapitini Apiananiri. Kona ninikari ikinipoko naia kaxipirini. Manaiatini. Pamininiri —itxa.

¹⁵ Iuaġkana itanokiri sãkirauata:

—Nota oeretakiti kona kamininiri kona pitxape —itxa.

¹⁶ İpi, āti pakinikata iua aamata katxaka ikara atoko. İposo atoko ikanikaxitita Teoso xixinemoni.

¹⁷ Ininiã Petro ākixinireë ixinikaxitita:

—Kanatokopa itxa ikara nitapone?

Iuasaakipeka Konério iokanatakini apokapekari Simão aapoko. Apokana Simão aapoko toremoni. ¹⁸ Akiritana:

—Ereēkai. Simão Petro uai aua atxiiti? —itxana.

¹⁹ Iuasaaki Petro xinikapanikari itapone. Erekeri Matamatakoti txari:

—Ikiraākarana ipi, āti pakini kākiti nitanātai. ²⁰ Pōkitikaua. Pikatxaka xitimoni. Pisa ninoakata, kotxi niokanatanana ninoa uaimoni —itxa Erekeri Matamatakoti.

²¹ Ininiā Petro sari Konério iokanatakinimoni:

—Notakara hīte nitanāta. Kipa ikai hīte?

²² Ninoa apakapapiretari iua:

—Konério, aāuīte iokanataua ate. Erekeri iua. Ikamari Teoso sākire iaōka. Ikinipoko Xoteo apokaerekatari iua. Teoso nitiri iaxitiki paniātari iua pite akiritini, pišākire ikenakotini ikapani —itxana.

²³ Ininiā Petro:

—Hīroā. Uai himaka —itxa.

Konério Aapoko Auakasaakina

Katimatiniakata Petro sari ninoakata. Apanakini Xesosi sākire auiaikani Xopikini sari apaka. ²⁴ Katimatiniakata apokana Sesaréia sitatxiti, Konério auiniātaā. Iua Konério apotiitapekana inirimane, aōkimanere pakini Petro iātapinina ikapani. ²⁵ Petro iroākasaaki Konério aapoko, iua aōkitari Konério. Iuasaaki Konério kapotoreēkua Petro apisatoō. ²⁶ Txamari Petro txari iua:

—Pōkitikaua. Kiki pite atoko inakarikarano nota.

²⁷ Isākirauatakasaakina, Petro iroā. Aōkitari ito kākiti apotiitakaniua. ²⁸ Ininiā itxana:

—Hīte imarotari ate ki maneakorini !auritari Xoteo moianatiniri āti uāka. !Auritaāka ate iroini hīte atoko inakari aapoko. Iuaritika Teoso txano nota: “Na pakiritapiri āti uāka kanaiari,” itxano. ²⁹ Ininiā hīte pīkapiretakasaakino nota, nimarotari atāo nisini hītemoni. Ininiā, kinirepa hīte apakītakano nota? —Petro txari Konériomoni.

³⁰ Konério apakapapiretari:

—Ipi, ipi pakini ōti apisapanika nauanāta naapoko. Iuasaaki kona ninikari nipokori, Teoso nimisākiretini ikapani. Kikatapeka inakasaaki, nimisākiretakasaakiri Teoso, katimaritika kiki tokiā nota apisatoō. Pomēkoriri imāka. ³¹ Itxano: “Konério, Teoso kenakotapekari pamanaākiti. Ixinikari pisikarauatini matiinimoni. ³² Ātikaka kiki piokanata Xopi sitatxitimoni Simão Petro inakori uaimoni imininina ikapani. Iua aua āti Simōakata, aamata kamakarikata. Simão aapoko potxoari uiniti takote.” ³³ Iuasaaki nota apakītakai pite. Peerekeri papokini atemoni. Uatxa ate uai aua Teoso apisatoō Teoso paniātakiti pitemonikiri akenakotini ikapani. Ininiā pišāpiretauako —itxa Petromoni.

³⁴ Ininiā Petro txari:

—Uatxa nimarotari atāo inakari. Teoso sikari erekeri ikininapemoni. Inirekeri ikini uāka apokini iuamoni, inakitiakori ininiuana ikapani. ³⁵ Teoso apakapari ikini itixiti auakani, iua paxitakani, atāo inakari kamakani. Apakapari Xoteoakori. Apakapari Xoteo minakaniua apaka. ³⁶ Himarotari Teoso iokanapirena Isaeo auakanimoni. Ikara erekeri pirena sāpiretaua Xesosi Kristo xipokari Teoso omanatiniri kākiti imaerekani xika, kākiti erekaxinire inini ikapani. Ikinimane auīte itxaua Xesosi. ³⁷ Ikara Teoso iokanapirena himarota, kotxi iaripireta ikini Xotéia tōpa. Merepitapanika iaripireta Kariréia tōpa, Xoāo patxisarauataka atoko. ³⁸ Himarotari Xesosi

Nasareekiri pirena. Himarotari Teoso sikari Erekaru Matamatakoti iua-
moni. Iteene isikaposotiiretari iua. Ikini tōpati isa erekaru ikamini ikapani.
Imakananitana Satanasi misiritakini, kotxi Teoso aua iuakata. ³⁹ Ateka
itikari ikinipoko ikamakiti Xoteoakori tixine iua auakasaaki, Xerosareē
sitatxiti auakasaaki apaka. Eereka aamina ipiriāmitakari nopini ninoa okari
iuani.

⁴⁰ —Iuaritika ipi āti pakini ōtisaaki Teoso ōkitikari iua. Iuaka oereka
kākitimoni ipīpekarika iuaikana aua inini. ⁴¹ Kona ikinipokoni atamataru
iua. Teoso mereēkininira atamataru iua. Iuaritika kaiāori iua atamatakani.
Ininiā ate atamataru iua. Iua ōkitikaua atoko ate nipokota, iāriā aāta iuakata.
⁴² Iokanataua ate Teoso sākire asāpiretini ikini kākitimoni. Teoso mereēri iua,
kākiti misiritiko mereēkaru ininiua ikapani. Auākipanika inakani, ipīkani pakini
misiritiko mereēkaru itxaua. ⁴³ Ikinipoko Teoso sākire sāpiretakani sāpiretari
iua pirena. Ninoa txari: “Iua sākire auāikani maerekani makatxakaāka” —
itxa Petro.

Xoteo Minakanuia Patxisatiko

⁴⁴ Petro sākirauatapanika inakasaaki, Erekaru Matamatakoti apoka ikinika
Petro sākire kenakotakanimoni. ⁴⁵ Ininiā Petro moianariakori Xesosi
sākire auāikani kisauakatsikimatatakoni tsorikaāta, kotxi Teoso sikari Erekaru
Matamatakoti Xoteo minakonimoni apaka. Ninoa tsiki mata !ikisauakaāka,
iuaritika Erekaru Matamatakoti apoka ninoamoni. ⁴⁶ Ikenakotarina Xoteo
minakanuia sākiraunanāta āti uāka sākireē.

—Peerekari Teoso. Apiananiri itxaua —itxanātana Xoteo minakanuia.

⁴⁷ Ininiā Petro txari:

—Ninoa Xoteo minakanuia apakapapekaru Erekaru Matamatakoti ate
apakapiniri atokokana. Ininiā apakatapitika ninoa patxisatiko āparaā.
Kona kākitini iotokakana ipatxisatikona.

⁴⁸ Ininiā iua paniātana ninoa patxisatiko Xesosi Kristo uākaā. Iuasaaki
ninoa aiataru Petro:

—Atekata mapaōti pikaikota —itxarina.

Ininiā Petro kaikota ninoakata.

11

Petro Sāpiretakiti

¹ Xesosi iokanatakini, Teoso sākire auāikani Xotēia tōpa auakani apaka
kenakotari Xoteo minakanuia auikinirina Teoso sākire. ² Ininiā Petro
kanapiriākasaaki Xerosareēmoni, kisauakatsikimatatakoni apoītari iua.

³ —Pite imaka itsiki mata makisauakakoni aapoko āki. Ninoakata
pinipokota pitxa. !Apakata pikamakiti —itxarina.

⁴ Ininiā Petro sāpiretari ikinipoko itiākiti, ikenakotakiti pakini.

⁵ —Xopi sitatxiti nauakasaaki, Teoso nimisākiretakasaaki, nitaponemoni
natapari mākatxi mata atoko inakari iaxiti katxakaāpotini. Ipi, ipi pakini
imapotomatare iaxirikaāka. Iua apoka nota takote. ⁶ Iteene nimixinitari
mākatxi mata āki auakani. Natamātari ikini sereti kaxipirini. Aua pirātxi.
Aua itopa auakani. Aua imini, araākani pakini. ⁷ Iuasaaki nikenakotari
sākiretxi iaxitikiri: “Pōkitikaua. Oka, nika pitxako,” itxa. ⁸ Txamari nitxari iua:
“Apiananiri, konapitini. !Ninikari nipokori mauiritakoti ia atoko inakari,
kotxi pamininiri,” nitxari.

⁹ —Iuaikana iaxitikiri sākiraauta: “Teoso oeretakiti kona kamininiri kona
pitxape.” ¹⁰ Ipi āti pakinikata iua aamata katxaka ikara atoko. Eereka
ikinika kosekaāka iaxiti.

11 —Iuasaakipeka ipi, áti pakini kikiakori Sesaréiakini apoka aapokotxi nikaikotiniátaã. Iokanataãkana notamoni. ¹² Ininiã Erekarí Matamatakoti paniãtano: “Pisa ninoakata. Kona pipikarauatape,” itxa. Naia seisi áitariakori Xopikini moianatano nota iuasaaki. Ininiã ate Íroã Konério aapoko. ¹³ Ininiã iua sãpiretaua ate, Teoso nitiri iaxitikiri apoka iuamoni aapoko áki. Iua Teoso nitiri txari iua: “Piokanatarí kikiakori Xopimoni Simão Petro inakori apinina íkapani. ¹⁴ Iua sãpiretaiko pite maerekani makatxakiko, paapoko auakani maerekani makatxakiko apaka.”

¹⁵ —Nipotorikasaaki nisãkirauatini, Erekarí Matamatakoti apoka ninoamoni merepanika atemoni apokini atokotxikana. ¹⁶ Iuasaaki nixinikari Apiananiri sãkire. Iua txari: “Xoão patxisarauata áparaãã. Hite patxisataãkako Erekarí Matamatakotiã.” ¹⁷ Ininiã Teoso sikari Erekarí Matamatakoti ninoamoni, atemoni isikini atokotxikana Xesosi Kristo Apiananiri sãkire aãuikasaaiki. Ikara atoko ininiã, íapakata Teoso ninaiatini —itxa Petro.

¹⁸ Petro sãkire ikenakotakana atoko, ítsoataikana.

—Peerekari Teoso —itxana.

—Ininiã Teoso auiritari Xoteo minakaníua apaka imaerekanina itakanapinina, Teosokata átipirika auinina íkapani —itxana.

Teoso Auiãkani Átxiokia Sitatxiti Auakani

¹⁹ Estevão ipinaãka atoko, Xesosi sãkire auiãkani misiritaãka, ininiã ninoa iarika. Iariãkani sari maioakari. Penísia tixinima, Xipri pokomiríitima, Átxiokia sitatxitima pakinimoni isana. Ninoa oerekari Teoso sãkire Xoteomoniani. ²⁰ Ninoa átikaka Xiprikini, Sirenikini pakini sari Átxiokia sitatxitimoni. Iuaã isãpiretarina Teoso iokanapirena erekari, Xesosi Apiananiri pirena, Xoteo minakonimoni ninoa apaka imarotini íkapani. ²¹ Apiananiri sikaposotiiretana ninoa. Ininiãkara ítomaneri kãkiti auikari Apiananiri sãkire. Maerekati itakanapana. Ikamarina Apiananiri nireëkiti.

²² Ikara apopireta Xesosi sãkire auiãkanimoni Xerosareë sitatxitiã. Ininiã ninoa iokanatarí Panapee Átxiokia sitatxitimoni. ²³ Iuaã iua apokasaaki, imarotakasaakiri ninoa apakapiniri erekari Teoso sikakíti, ípoxokoniua. Isikataparaxiniretana. Ótãkikana Apiananiri paniãtakitinoka ikaminina ikini itaparaxinireritikana. ²⁴ Erekarí Panapee. Ikinika Erekarí Matamatakoti paniãtakiti ikama. Auikari Xesosi sãkire ikini ixinireritika. Ikara atoko ininiã, ítomaneri kãkiti auikari Apiananiri sãkire.

²⁵ Eereka Panapee sari Taaso sitatxitimoni, Saoro initini íkapani.

²⁶ Itaõkitakasaakiri, iminari iua Átxiokia sitatxitimoni. Áti anokanani ikaiкотana iuaã Xesosi sãkire auiãkanikata. Oerekarina Teoso sãkire ítomaneri kãkitimoni. Xesosi sãkire auiãkani Átxiokia sitatxiti auakani merepitipanika takauãkataãka, “Kristopiki.”

²⁷ Iuasaaki átikaka Teoso sãkire sãpiretakani Xerosareëkini sari Átxiokia sitatxitimoni. ²⁸ Ninoa átika Ákapo inakori õkitikaua. Erekarí Matamatakoti sãkire isãpireta:

—Natxinoka auako ikini itixiti —itxa.

Ikara isãkire apokapeka Kráotxio Homano auíte inakasaaki.

²⁹ Ininiã íkinika Xesosi sãkire auiãkani nirekari txineiro iokanatiní itariakorimoni Xotéia tõpa auakanimoni. Ito auinina, íto iokanatana. Poiãonoka auinina, poiãonoka iokanatana. ³⁰ Panapee, Saoro pakini anikari isikakitina. Isikaro oa txineiro Xotéia tõpa auakani ótãkikakanimoni.

12

Xesosi Säkire Auiäkani Misiritiko Iuaïkana Apokini

¹ Iuasaaki auítetxi, Erotxi inakori, misiritana Xesosi säkire auiäkani. Átikaka itaka kateia äki. ² Iua okapiri Txiako iouata mitaroã. Iua Txiako Xoão itari. ³ Erotxi imarotakasaakiri Xoteoakori apokaerekatiniri Txiakoni okiko, ipaniätari Petro mäikiko. Imaïkari Petro Xoteoakori kiiniritesaaki, päo miätïäkati kiiniritisaaki. ⁴ Petro imaïka atoko itakari iua kateia äki. Ipaniätari tesiseisi sotatoakori nïkatiniri iua. Kiiniri xipoka atoko Erotxi nirekari imereiniri imisiritiko ikinimane apisatoõ. ⁵ Ininiã Petro kateia äki kaikota. Iuasaaki Xesosi säkire auiäkani ätipirika misäkiretari Teoso Petro ïkapani.

Petro Sikakaäka

⁶ ïkanõka, imisiritiko imarotini õti apisapanika, kateia äki Petro imakanãta ipi sotato apanïkaki. Iaxirikiko tsapi metao kamakori ipi. Aua apaka apikomoni sotatoakori kateia toreãtaã, Petro mamitekakani ïkapani. ⁷ Patimari Teoso nitiri tokiini. Tirikapi ponika kateia äki. Iuasaakipeka Teoso nitiri õpirïkari Petro.

—Põkitikaua. Katima pitxako —itxari.

Iuasaakipeka itsapi iaxirikiko iuaokäkiri katxaka. ⁸ Teoso nitiri paniätari: —Pimãka pieretaka. Pikiti mata pitaka, ininiã Petro takari. Pimãka pinopinikiri apaka pitaka, eereka pisa notakata —itxa.

⁹ Ininiã Petro sari iua tikini. Kateia ipokïkana. Iuasaaki Petro uãkatari itaponeuatini. Imarotari atão Teoso nitiri mipokïkiniri iua. ¹⁰ Eereka inapari ipi sotatoakori auiniãtaã, apoka itxana itore maparakiri metao kamakori. Iuaãtaã napakari sari sitatximoni. Ikara itore iuaka matakakaua. Ininiã ninoa pokïka. Iua ahoa mapotõkire apokasaakina, katimaritika Teoso nitiri takanapari iua. ¹¹ Iuasaaki Petro imarotapekari:

—Na nitaponeini itxa. Atãopitikara Apiananiri iokanatari initiri itixinekiri nota imakatzakani ïkapani. Pataparari Erotxi, iuaritika Apiananiri makatzakano. Xoteoakori nirekari okinino, iuaritika Apiananiri makatzakano —itxa.

¹² Ikara ixinika atoko, isari Maria aapokomoni. Xoão Marko inakori inoro oa Maria. Iuaã itomaneri kãkiti apotiitapekaua, Teoso imisäkiretinina ïkapani. ¹³ Maria aapoko apokasaaki, akirita. Átokoro Hotxi inakoro sari itoremoni. Okenakotari Petro säkire. ¹⁴ Oimarotakasaakiri Petro mapara apokini, omiteka iriko äki aapokotxi äki auakanimoni. Opoxokoniuaata, txamari omaxinïkaretari itore omatatakani Petro ïkapani. Ininiã otxari apanakinimoni:

—Aapokotxi toreãtaãpekari Petro —otxa.

¹⁵ Ininiã ninoa:

—Pimapitxirita.

—Atãopitikara nisäkire —otxa oa.

Ininiã ninoa:

—Petro kamiritekara.

¹⁶ Ninoa ikara atoko inaãtakasaaki, Petro mapara akirinãtapanikana ninoa. Eereka ninoa matakakari itore, atamata itxarina.

—Kanatokopa pitakanapari kateia? —itxarina.

¹⁷ Ininiã iuaokã ipinitana:

—Hïkenakotari nisäkire —itxana.

Eereka isãpiretana:

—Apiananiri makatzakano nota kateia äki. Ikinika ikara hïsãpiretariko Txiako, apanakini aïtariakori pakini —itxa.

Iuasaaki isipe. Átiãtaã isa.

¹⁸ Katimatinīkata sotatoakori kateia nīkatakani tsorīkaãta:

— İteri iua Petro? Kanatokopa itxa Petro pokikīni? —itxana.

Initapiimarina Petro. ¹⁹ Ininiã Erotxi paniãtana initiko, txamari !apokarina. Erotxi pimaãna sotatoakori Petro nīkatakani, Petro sinimoni imarotinina ikapani, txamari ninoa fimarotari Petro sinimoni. Ininiã eereka ipaniãtari ninoa sotatoakori okiko Petro mitekini xika.

Ikara atoko inaãka atoko Erotxi sipeka. Xotéia tōpa ipotorika. Sesaréia sitatxitimoni isa.

Erotxi İpinini Pirena

²⁰ Erotxi omanatana Txiro sitatxiti auakani, Sitoõ sitatxiti auakani pakini. Ninoa nirekari iua omanatinina xipokini, kotxi ninoa apakapari nīpokori Erotxi tixinekiri. Ininiã ninoa säkirauata Parásito inakorikata. Iua Parásito nīkatarı Erotxi aapoko, itıi pakini. Paimatireri iua. Ninoa säkirauatakaıki iuakata, iua auikari ninoa säkire. Eereka Erotximoni isana neenamatzı xıpokini ikapani. ²¹ Erotxi ketotari ikinimane kãkiti imisãkiretini ikapani. İketo õti apokasaaki ieretakari imãka ereri inakari, auıtetxi mãka. Eereka iitopãka auıtetxi itopanere nopini. Iuaã iua misãkiretana kãkiti. ²² Ininiã kãkiti txari:

—Teosora säkirauanãta. Na kãkitini —itxana.

²³ Iuasaakipeka Teoso nitiri iaxitikīri okari Erotxi, kotxi iua auiritari kãkiti iteasonetiniri iua. Ininiã tsmi sotakiperi nika txari iıto. İkara atoko inikoã ipıpe.

²⁴ Iuasaaki Teoso säkire iarıpireta. Ininiã itomaneri kãkiti auikari Teoso säkire.

²⁵ Panapee, Paoro pakini parıka Xerosareẽ sitatxitiã xıpokaãka atoko, Åtxiokia sitatxitimoni kanapiriã itxana. Anıkarina Xoão Marko ninoakata.

13

Panapee, Saoro Pakini Mereıko

¹ Xesosi säkire auıãkani sauaki Åtxiokia sitatxitiã aua Teoso säkire säpiretakani, Teoso säkire oerekakani pakini. Aua Panapee. Aua Simão “Pomamari.” Aua Arósio Sirenikīri. Aua Manaeẽ. Auıtetxi Erotxi inakori xapitipanika inakasaaki, iua Manaeẽ xapitipanika inakasaaki, imakananitaãka Erotxikata. Apaka Saoro aua Åtxiokia sitatxitiã. ² Åti õti Xesosi säkire auıãkani iuaãtaã takanapari inıpokotinina Apıananiri imisãkiretinina ikapani. Iuasaaki Erekarı Matamatakoti txana ninoa:

—İmakatxakana Panapee, Saoro pakini parıkatxi ikaminina nota ikapani —itxa Erekarı Matamatakoti.

³ Ininiã ninoa takanapari inikini Teoso imisãkiretini ikapani. İposo atoko itakarına iuakona Panapee, Saoro pakini nopini. İokanatana ninoa Erekarı Matamatakoti paniãtakiti ikaminina ikapani.

Xıpri Pokomiriıti Pirena

⁴ Erekarı Matamatakoti iokanatana Panapee, Saoro pakini, ininiã ninoa sari Sereósia sitatxitimoni. Iuaã ninoa iereẽtaua maporo åki. Isana Xıpri pokomiriıtimoni. ⁵ Saramına sitatxitiã apokasaakına, isãpiretarına Teoso säkire aiko åki Xoteo apotiitiniãtaãua. Xoão Marko inakori moıanatanana ninoa iuasaaki.

⁶ Xıpri pokomiriıti İpirixıtıtana. Paposı sitatxitimoni isana. Iuaã itaõkitarina kiki Xoteo. Miıti itxaua. İuãka Paxesosi. Åti iuãka Erıması.

—Teoso säkire säpiretakarıkaranı nota —itxa iua.

Txamari na atão isãkire. ⁷ Iua moıanatarı Xıpri auakani auıte Séxio Paoro inakori. Paimatireri iua Séxio Paoro. Iua akiritana Panapee, Saoro pakini

iuamoni Teoso sáikire ikenakotini íkapani. ⁸ Txamari Erimasi ! inirekana ninoa. !Nirekari Séxio Paoro auikiniri atão Teoso sáikire.

⁹ Iuasaaki Erekari Matamatakoti iteene sikaimaroretari Saoro (áti iuáka Paoro,) ininiá iteene atamatarí iua miíti. ¹⁰ Itxari iua:

—Pite Satanasi ákiri pitxaua. Pite atão kamakari mokaiakari pitxaua. Pite kamari ikini sereti maerekati. Ikara atoko ininiá, pimisirienetari kákiti. Atão inakari Apiananiri sáikire pite nirekari pimamakini. ¹¹ Ikara pimaerekani xika Teoso misiritaiko pite uatxa. Mõsiáreti pitxauako. Kona patamatapaniri atokatxi mapaóti.

Iuasaakepeka katxiári atoko inakari, ipiá apaka apoka Erimasimoni. Ininiá iua nitari áti anikakiri íkapani. ¹² Séxio Paoro atamatakasaakiri Erimasi misiritiko, iua auikari Teoso sáikire. Itsoriákaáta:

—Peerekari Paoro oerekakiti sáikiretxiti Apiananiri pirena isápiretakiti — itxa.

Átxiokia Sitatxiti Pisítxia Tixini

¹³ Iposo atoko Paoro imoianariakorikata iereétaua maporo áki. Pa-posi itakanapana. Pexi sitatxitimoni, Pápiria tixini isana. Pexi sitatxiti auakasaakina, Xoão Marko takanapana ninoa, Xerosareémoni ikanapiriini íkapani. ¹⁴ Eereka iuaíkana maporo áki iereétauana. Isana Átxiokia sitatxitimoni, Pisítxia tixinimoni. Átxiokia sitatxiti auakasaakina tomatiko ótisaaki íroána aiko Xoteo apotiitiniátaáua. Iuaá iitopákana. ¹⁵ Teoso paniátakiti aátsopateé, Teoso sáikire sápiretakani iókatsopatakiti aátsopateé pakini atatsopataáka atoko auítetxiakori iuaátaá auakani txana ninoa:

—Aítariakori, ate nirekari hískirauatini, hískire auiniá, naia kákiti hísikataraxiniretini íkapani —itxana.

¹⁶ Ininiá Paoro ókitikaua. Ókatari iuako ninoa sákirauatini iotokakinina íkapani. Ininiá itxa:

—Nitariakori Isaeo auakanii, apaka híte Xoteo minakanuia Teoso paniátakiti kamakanii, híkenakotariko nisáikire. ¹⁷ Isaeo auakani Teosone mereéna aátokiriakorini Exito tixini auakasaakina, áti uákakata auakasaakina. Itxíkitakana ninoa itomane ininina. Iuasaaki Exito auakani misiritana. Ininiá eereka Teoso makatzakana iposotiireé, ininiá itakanaparina Exito tixini.

¹⁸ —Eereka, koarêta ano Teoso míteenkana ninoa áparaá makipakaniátaá, kotxi ikamapikarina maerekati iuaá. ¹⁹ Eereka ixipokana setxi pakini áti uáka Kanaá tixini auakani. Eereka isikari iua itixi ninoamoni átipirika iuaá auinina íkapani. ²⁰ Eereka Teoso sikana kótáikikarerini Isaeo auakani auíteakori tíkane. Áti kótáikikereri aua. Eereka iua ipina. Eereka átipekana kótáikikereri aua. Eereka iua ipina. Itxaápotana koatrosétosi síkoéta anokanani. Imapotókire, Samoero inakori Teoso sáikire sápiretakari ninoa ótáikikakari itxaua.

²¹ —Eereka ninoa nirekari auítetxi apiatakari ninoa auíte ininiua íkapani. Ininiá Teoso sikana ninoa Saoo inakori, Xixi ákiri. Iua atokiri kitxakapiríka Pëxamií inakori. Iua Saoo ninoa auíte apiatakari koarêta anokanani.

²² Eereka Teoso makatzakari Saoo. Itxíkitakari Tavii ninoa auíte apiatakari ininiua. Teoso sápiretari Tavii pirena: “Kákiti Tavii Xesee ákiri atoko inakari ninireka, kotxi iua kamari ikinika ninireékiti,” itxa Teoso.

²³ —Teoso sikaenetari áti, Tavii apika mekani Isaeo auakanimoni. Isaeo auakani maerekani makatxaákari itxauako. Iua Xesosikara. Iua kákiti maerekani makatxaákari txaua. ²⁴ Xesosi paríka ipotarikini apisapanika, Xoão sápiretari ikinimane Isaeokini imaerakanina itakanapinina, eereka ipatxisataákana. ²⁵ Xoão paríka ixipokasaaki, ipimaána ninoa: “Kipa híuákatatano nota? Nota kona iua híatapakitini. Iuaritika iua ina nota tikini.

Nota poiãori, ininiã !apakata iua takote napokini ikiti mata nimakatzakini ìkapani, kotxi iua Apiananiri,” itxa Xoão.

²⁶ Paoro sãkirauatapanika:

—Nitariakori, Apraão apika mekaniriakorii, apaka hïte Xoteo minakania Teoso paniãtakiti kamakanii, hïkenakota. Hïtemonikari Teoso iokanatarì iokanapirena kãkiti maerekani makatzakiko pirena. ²⁷ Xerosareẽ auakani, ninoa auïteakori pakini kona imarotari Xesosi Teoso ãkiri ininiua. Ninoa atatsopatarì Teoso sãkire sãpiretakani sãkire ikini tomatiko õti, iuaritika ! imarotarina ninoa sãkire. ²⁸ Ninoa kona apokari ixika Xesosi okiko ìkapani, iuaritika ipaniãtari Pirato okiniri. ²⁹ Ninoa kamari Xesosimoni ikinipoko mitxi Teoso sãkire iõkatsopatakori iaõka. Iposo atoko imakatzakarina iua aamina ìpiriãmitakariã. Ikata itxarina kai iriko ãki. ³⁰ Iuaritika Teoso õkitikari iua ipìkitximonepeka auakaripeka. ³¹ Õkitikaãka atoko, ito õti kãkiti atamatari iua. Kariréiakini, iuakata Xerosareẽmoni sikani aõkitari iua. Ininiã Xesosi iuaïkana auini pirena sãpiretakani itxauana ninoa Xesosi aõkitakani. Isãpiretarina apanakinì Isaeo auakani.

³² —Ininiã uatxa ate sãpiretari Teoso iokanapirena erekari hïtemoni. Ikara sãkiretxiti Teoso kamaenetakiti aãtokiriakorinimoni kitzakapirïka. ³³ Ìkoraasaaki Teoso kamapekari ikara ikamaenetakiti ate ìkapani, ninoani apika mekaniriakori ìkapani, kotxi iua õkitikari Xesosi ipikasaaki, iuaïkana auãki inini ìkapani. Kitzakapirïka Teoso sãkire iõkatsopatakori Xikari ipiãtaã sãpiretari Xesosi õkitikinua õti, kotxi itxari: Pite namarite. Ia õti noerekari kãkiti pite iri nininiua nota.

³⁴ —Kitzakapirïka Teoso sãpiretapekari iua õkitikiniri Xesosi ipikasaaki, iuaïkana imapinakani tïkane, kotxi isãkire iõkatsopatakori txari: Nikamaenetakiti Taviimoni pitemonikara nikama. Ikara erekari nikamapitakako pitemoni.

³⁵ Teoso sãkire iõkatsopatakori Xikari tesiseisiãtaã txari: Teoso kona auiritari Erekari Kamakari ìto paiakini.

³⁶ —Kitzakapirïka Tavii auakasaaki, ikamari Teoso nireẽkiti, kotxi iniri mane auïte itxaua. Eereka ipïpe. Ìkatapeẽka. Inirimanekata ìkatapeẽka, ininiã ìto paiaka. ³⁷ Xesosipekana, Teoso õkitikari iua. Iua ìto kona paiaka. ³⁸ Ininiãkara nitariakori himarotariko ia. ³⁹ Xesosi sãkire auïãkani maerekani makatzakaãka. Erekarini ninoa. Moisesi paniãtakiti kamiko kona makatzakari kãkiti maerekani. ⁴⁰ Erepaniko. Kitzakapirïka Teoso sãkire sãpiretakani sãkire iaõka atxiiti apoka hïtemoni, kotxi ⁴¹ ia atoko itxana: Hïkenakota, hïte Teoso sãkire napetakanii. Hãtamariko niposotiire, iuaritika hïpinako, kotxi !hãuikari niparïka hïte sauaki. Æti sãpiretinãri niparïka, iuaritika !hãuikari.

Ikara atoko itxa Paoro sãkire ninoamoni.

⁴² Xoteoakori pokikasaaki Xoteo apotiitiniua aapokotxiti, iusaaki Xoteo minakaniau aiatana Paoro, Panapee pakini iuaïkana tomatiko õti ìkari Teoso sãkire isãpiretinina ìkapani. ⁴³ Kãkiti apotiitakaniau potorika atoko, itomaneri Xoteo, Xoteo minakaniau Teoso sãkire auïãkani pakini sari Paoro, Panapee pakinikata. Paoro, Panapee pakini misãkiretana ninoa. Õtãkikana ninoa, ikiniõtika atão ikaminina, kotxi Teoso iteene turetana ninoa.

⁴⁴ Ininiã ãti tomatiko õtisaaki ikinimane iua sitatxiti auakani apoka Apiananiri sãkire ìkenakotinina ìkapani. ⁴⁵ Xoteoakori atapari itomaneri kãkiti apokaãpotini Paoro, Panapee pakini sãpiretakiti ìkenakotinina ìkapani. Ininiãkara ninoa xikotana Paoro, Panapee pakini. Imisãkirepiretana ninoa:

—Na atão Paoro sãkire. !Apakata isãkire —itxanãtana.

⁴⁶ Iuasaaki Paoro, Panapee pakini itaparaxinireritikana isákirauatana.

—Ate sápiretari Teoso sákiŕe híte Xoteoakorimoni merepitipanika. Ikara atáõ. Txamari híte !inirekari. Híte atxiiti !inirekari átipirika auáki hinini? Ikara atoko ininiá, ate sariko Xoteo minakonimoni, ⁴⁷ kotxi Apiananiri paniátaua ate ia atoko:

Tirikapi atoko inakari hítxauako Xoteo minakanuia íkapani nisákiŕe atáõ ninóa imarotini íkapani, ninóa maerekani nimakatzakini íkapani, ikini itixiti auakani ikara imarotini íkapani,

—ítxa Paoro.

⁴⁸ Xoteo minakanuia kenakotakasaakiri ikara Paoro sákiŕe, ípoxokoniuatana. Ininiá ninóa:

—Peerekari Apiananiri sákiŕe —ítxanátana.

Teoso mereéri kákiti átipirika iuakata auini íkapani, ininiá iuasaaki kákiti kenakotakasaakiri Paoro sákiŕe, ninóa Teoso mereékini auikari iua sákiŕe.

⁴⁹ Iuasaaki Teoso sákiŕe iaripireta íkinipoko iua tixini. ⁵⁰ Txamari Xoteoakori !apokaerekatari Xoteo minakanuia auikiniri Xesosi sákiŕe. Ininiá isápiretarina aápirena sitoakoro apiatakani Teoso paxitakanimoni, sitaxi auakani auíteakorimoni pakini. Ininiá ikara xika ninóa omanatana Paoro, Panapee pakini. Ininiá iokanataka átiátaá isinina. ⁵¹ Ininiá Paoro, Panapee pakini takanapari iuaá. Itakanaparina kípaxi ikiti mataá auakari apáka, kotxi kona ninóa nirekaikari Teoso sákiŕe. Ininiá isana Ikónio sitatxitimoni. ⁵² Átxiokia sitatxiti auakani Xesosi sákiŕe auíakani poxokoniuaata. Iteene ikamarina Erekarí Matamatakoti nireékiti.

14

Ikónio Pirena

¹ Paoro, Panapee pakini auakasaaki Ikónio sitatxitiá, isana aiko Xoteo apotiitiniátaúa. Isápiretarina Teoso sákiŕe kákitimoni, ininiá kaiáopokori Xoteoakori, Xoteo minakanuia pakini auikapiretari Teoso sákiŕe. ² Txamari apanakini Xoteoakori Teoso sákiŕe mauíákani kamaomanáketana Xoteo minakanuia. Ininiá ninóa omanatana Teoso sákiŕe auíákani. ³ Xesosi iokanatakini Paoro, Panapee pakini okanani auana Ikónio sitatxiti. Ninóa sápiretari Apiananiri pirena itaparaxinireritikana. Isápiretarina Apiananiri sikiniri íkinipoko erekari maerekanimoni. Apiananiri oerekari isákiŕena atáõ inini, kotxi isikaposotiŕetana ninóa, posotiŕetxi, kákiti mimarotakiniti pakini ikaminina. ⁴ Kákiti sitaxi auakani omanatakakana. Apanakini auikari Xoteoakori sákiŕe. Apanakini auikari Xesosi iokanatakini sákiŕe.

⁵ Ininiá Xoteo minakanuia, Xoteoakori pakini, ninóa auíteakorikata imisákiŕetakakaua Xesosi iokanatakini imisiritinina íkapani, kai soroá íkiporonakinina íkapani. ⁶ Paoro, Panapee pakini kenakotakasaakiri íkiporonakikona pirena, imitekana. Arisítara sitatxitimoni, Tepi sitatxitimoni, Arikaónia tixini isana. ⁷ Iuaá isápiretarina Teoso iokanapirena erekari kákitimoni.

Arisítara Pirena

⁸ Arisítara sitatxiti aua kiki petokakititakari iuasaaki. Matípokotakati. Iponaniákasaaki, ípetokakititapeka. ⁹ Ikenakotakasaakiri Paoro sákiŕe, Paoro atamatari iua. Iuasaaki Paoro imarotari iua kiki auikapiretiniri Xesosi sákiŕe erekape inini íkapani. Ininiá iteene atamatari iua. ¹⁰ Itapasákiŕeritika Paoro txari iua:

—Pókitikaua. Pitima —ítxari.

Ininiá iuasaakipeka ókitikaua, típokota itxa. ¹¹ Iuasaaki kákiti itikari Paoro kamakiti. Ininiá ninóa akirikata isákiŕeéna, Arikaónia tixini auakani sákiŕeé:

—Teosoakori apoka atemoni. Kikiakori atoko itxana ninoa.

¹² Ninoa takauākatarī Panapee, Xópīte ininiua. Itakauākatarī Paoro Mekório ininiua, kotxi apiata isákirauata. Panapee poiãoka isákirauata. Xópīte, Mekório pakini teosoakori kamakoni uãka. ¹³ Sitatxi Ìronakikoãtaã takote aua Xópīte misákiretiko aikoti. Xópīte misákiretakani auíte iusaaki minari kema auíteakori, aãui kaiãori pakini sitatxi Ìronakikoãtaãmoni. Iuaã iua apanakini kãkitikata nirekari kema auíte okinina Paoro, Panapee pakini Ìkapani, iteosone Ìkapani okinirina atokotxikana. ¹⁴ Panapee, Paoro pakini imarotakasaakiri ikamakitinã tãkane, imatsorakitãrina ninoaka mãka, kotxi Teoso litxauana.

Ninoa kãkiti itomanerimoni imitekana. Itaparasãkireritikana itxana:

¹⁵ —Kãkiti, kinirepa Ìkora atoko hĩtxa? Hĩte kikiãkini atokokanera atxa ate. Ate uai apoka teoso kãkiti kamakiti hĩtakanapini Ìkapani, atão Teoso himarotini Ìkapani, kotxi atão Teoso auapininiika inakari itxaua. Iua kamari iaxiti, iaxiti auakani, itixi, itixi auakani, potxoari uiniti, potxoari uiniti ãki auakani pakini. ¹⁶ Kitxakapirĩka Teoso auiritana ikinipoko kãkiti inirekaãkitina Ìkaminina. ¹⁷ Iua Teoso ininiua sãpiretakari kaiãopokori auapika, kotxi erekari Teoso sikakiti kãkitimoni oerekari iua Teoso ininiua. Teoso sikari ãparaã iaxitiki kãkitimoni. Iua ãparaã oerekari iua Teoso ininiua. Takari kikiõ auakari iua sikakiti erekari apaka oerekari kãkiti iua Teoso ininiua. Teoso sikari nipokori ikini sereti kãkitimoni. Ikara oerekari iua Teoso ininiua. Iua sikapoxokonitari aãkixinire. Ikara apaka oerekari iua Teoso ininiua.

¹⁸ Ikara atoko itxana Paoro, Panapee pakini, iuaritika kãkiti nirekapanikari okiniri kema auíte Paoro, Panapee pakini Ìkapani. Itapararitika Paoro, Panapee pinitana ninoa, ininiã ! ikamarina. ¹⁹ Eereka Xoteoakori Átxiokia sitatxitikini, Ikónio sitatxitikini pakini apoka Arisitarã sitatxitimoni. Ninoa kãkiti misákiretana Arisitarã auakani. Imisákirepiretana Paoro, Panapee pakini, ininiã Arisitarã auakani auikari ninoa sãkire. Ininiã ikiporonakarina Paoro kai soroã. Eereka ikosekaĩtotãrina iua sitatxi mapotókire. Ninoa uãkatarī iua ipĩpe. ²⁰ Iuaritika Xesosi sãkire auĩãkani apotiitakasaakīua iuakata, Paoro õkitikaua. Sitatximoni kanapiriã itxa. Kamatinĩkata Paoro, Panapeekata sari Tepi sitatxitimoni.

Ikanapiriãna Átxiokiamoni, Stria Tixiniã

²¹ Paoro, Panapee pakini sãpiretari Teoso iokanapirena erekari Tepi sitatxiti auakanimoni. Ninoa oerekari kaiãopokori kãkiti. Eereka Arisitarã, Ikónio, Átxiokia pakini sitatxitimoni ikanapiriãna. ²² Iuaã oerekana kãkiti Teoso sãkire iteene imarotinina Ìkapani. Õtãkikana ninoa Teoso sãkire iaõka ãtipirika ikaminina. Ia atoko Paoro, Panapee pakini oerekana ninoa: “Teoso aãũtetakasaaki, amisiritiko kaiãopokori amĩteenekako.”

²³ Ikinipoko Xesosi sãkire auĩãkani apotiitiniãtaãua Paoro, Panapee pakini mereẽna ninoa õtãkikakani. Ninoa kõtãkikarerini iteene auikari Apiananiri sãkire. Paoro, Panapee pakini misákiretari Teoso ninoa Ìkapani. Nipokori itakanapa Teosokata isákirauatini Ìkapani iusaaki.

²⁴ Eereka isipekana. Ipĩrixititarina Pisĩtxia tixini. Eereka Pãpĩria tixinimoni isana. ²⁵ Isãpiretarina Teoso iokanapirena erekari Pexi sitatxiti auakanimoni. Eereka isana Atãria tixinimoni. ²⁶ Iuaã iereẽtaua maporo ãki Átxiokia sitatxitimoni isinina Ìkapani. Iuaã Átxiokia sitatxitiã mitxipeka ninoa iokanataãka Teoso parĩka ikaminina Ìkapani. Iuaãtaã Xesosi sãkire auĩãkani misákiretari Teoso ninoa Ìkapani, Teoso iteene nĩkatinina Ìkapani. Ikara parĩkatxi iposope ninoa kamini.

²⁷ Átxiokia sitatxiti apokasaakina, Xesosi sákire auiákani imakinika apoti-
itaua ninoakata. Ininiã Paoro, Panapee pakini sãpiretari ikinika Teoso
kamakiti. Isãpiretarina Teoso auiritinina Xoteo minakanuia apaka auikiniri
Xesosi sákire. ²⁸ Paoro, Panapee pakini auapokota iuaã Átxiokia sitatxitiã
Xesosi sákire auiákanikata.

15

Teoso Takaõtxikare Pirena

¹ Átikaka kikiakori Xotéia tõpakini apoka Átxiokia sitatxitimoni. Ninoa
oerekana Xesosi sákire auiákani:

—Moisesini paniãtaua Teoso takaõtxikare aitoã atakini. Txamari hite !
hõtakari, ininiã Teoso limaktxakari himaerekani —itxana ninoa.

² Paoro, Panapee pakini txana ninoa:

—Na atão hite sákire. Teoso takaõtxikare ninoa itoã !auari, iuaritika Teoso
maktxakapakeri ninoa maerekani —itxana.

Ininiã itaparakienatakauana ikara sákiretxiti xika, ininiã ninoa mereëna
Paoro, Panapee, átikaka Xesosi sákire auiákani Átxiokia auakani apaka Xe-
rosareëmoni isinina ikapani.

—Iuaã hīsãpiretariko ikara sákiretxiti Xesosi iokanatakinimoni,
kiomãtxiakori pakinimoni. Ninoa sãpiretaua atão —itxana.

³ Iusaaki Xesosi sákire auiákani takapiretanapana ninoa, ininiã Paoro,
Panapee, apanakini pakini potorika. Ninoa ipirixititakasaakiri Penísia tixini,
Samaria tõpa pakini, Paoro sãpiretana ikinimanemoni:

—Xoteo minakanuia takanapapekari imaerekani. Inirekarina Teoso
paniãtakitinoka ikaminina.

Ininiã Xesosi sákire auiákani poxokoniuata ikara pirena ikenakotakasaak-
ina.

⁴ Eereka Paoro apanakinikata apoka Xerosareëmoni. Xesosi iokanatakini,
kiomãtxiakori, apanakini Xesosi sákire auiákani pakini apakapana ninoa.
Paoro, Panapee pakini sãpiretari Teoso kamakiti Xoteo minakonimoni.

⁵ Iusaakipeka átikaka pariseoakori, Xesosi sákire auiákani, apakapapiretana:
—Ninoa Xoteo minakanuia apakapapitkariko Teoso takaõtxikare. Ninoa
kamapitkariko Moisesini paniãtakiti. Hīsãpiretanako —itxana.

Xesosi Iokanatakini Kiomãtxiakorikata

⁶ Ininiã ninoa Xesosi iokanatakini, kiomãtxiakorikata apotiitaua, Xoteo
minakanuia itoã Teoso takaõtxikare takiko pirena isãkiretinina ikapani. ⁷ Ninoa
iteene sãkirauataka atoko, iua Petro õkitikaua, misákireta itxana ninoa:

—Nitariakori hite imarotari Teoso mereëno nota. Hite sauaki uatx-
akapokoikani iua mereëno nota, iua iokanapirena erekari nisãpiretini ikapani

Xoteo minakonimoni, ikenakotinina ikapani, auikinirina ikapani. ⁸ Teoso
imarotari kãkiti ákixinire sákire. Iua sikari Erekar Matamatakoti Xo-
teo minakonimoni.

Ininiãkara aimarotari Teoso apakapari Xoteo min-
akanuia, kotxi isikari Erekar Matamatakoti ninoamoni, atemoni isikini
atokotxikana. ⁹ Amaerekani ate ákixinireë Teoso maktxakini atokokanera,
Teoso maktxakari imaerekanina ákixinireëna, kotxi ninoa aukari Xesosi
sákire. ¹⁰ Hite txikitakari Teoso omanãkarauatini. !Erekar hĩkamakiti. Hite
nirekar Xesosi sákire auiákani kaminiri ikinika Moisesi paniãtakiti, txamari
akiomaneakorini kitxakapirĩka !iposotari ikaminirina Moisesi paniãtakiti.

Ate apaka !aposotari. ¹¹ Moisesini paniãtakiti kamiko !imaktxakari kãkiti
maerekani. Amaerekani maktxakaãka, kotxi Xesosi Apiananiri iteene
tiretaua ate, ininiã aũikari isãkire. Ikara atokokana Xoteo minakanuia
maerekani maktxakaãka apaka —itxa Petro.

¹² Panapee, Paoro pakini sãpiretana ninoa Teoso kamakiti Xoteo minakonikata auakasaakina, Teoso kamakiti kãkiti maposotakiniti, postoti-iretxi. Ikara isãpiretakasaakina, ikinimane iuaã apotiitakaniua tsorikaãnãta. Masãkireninoka itxana. ¹³ Panapee, Paoro pakini sãkirauatata atoko, Txiako txari:

—Nitariakori hikenakotari nota sãkire. ¹⁴ Simão Petro uatxananira isãpiretaua Teoso tiretinina Xoteo minakaniua, kotxi ninoa sauaki imereẽna kãkiti inakitiakori ikapani. ¹⁵ Teoso sãkire sãpiretakani kitxakapirĩkarini iõkatsopatapekari ikara atoko inakari sãkiretxiti. Ninoa iõkatsopatapekari:

¹⁶ Apiananiri txari: “Eereka nikanapiriã. Noerekai nisãpirena amaneri, notamoni hãpokini ikapani. Hĩauĩte Taviini auakasaaki, pamimari hãpokini notamoni. Ikara atoko inakari uatxa xipope, apokotxi irikakari xipokakari atoko itxa. Apokotxi amaneri atoko nikamako, ininiã apakatapitika kãkiti apokini notamoni.

¹⁷ Ininiã ikini uãkati nitanoko nota. Xoteo minakaniua nota akiritakini ninakitiakori nitanoko nota.”

¹⁸ Ikara atoko itxa Apiananiri kitxakapirĩka kãkiti imarotini ikapani, itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.

¹⁹ —Ininiã notamoni, !erekari apaniãtinina ninoa Xoteo minakaniua, Teoso sãkire auĩãkani, ate kiomaneakorini paniãtakiti ikaminina. Ikara atoko inakari pamimari. ²⁰ Maõtãkikana ninoa. Maiõkatsopata ninoamoni: “!Hinikapiri nipokori teoso kamakorimoni siãkori. Hĩtanoro minakotokatika !hĩsirĩkape. Hĩtaniri minakotikatika hĩsirĩkape. !Hinikapiri nipokori manotsaãtakori xini. Arẽkatxi !hiãtape, !hinikape.” Ikaranokara maiõkatsopata ninoamoni. ²¹ Ikaranoka aiõkatsopata, kotxi apikomoni Moisesini paniãtakiti atatsopataãka aiko ãki Xoteoakori apotiitiniãtaãua ikini õti tomatiko õtisaaki. Moisesini sãkire sãpiretaãka ãtipirika ikininape sitatxiti, ninoa iteene imarotini ikapani —itxa Txiako ninoamoni.

Iokantsopatakitina Xoteo Minakonimoni

²² Ninoa Xesosi iokanatakini, kiomãtxiakori apaka, ikinimane Xesosi sãkire auĩãkani apaka, ninoa apokaerekatari ãtikaka kiki imereinina ãtxiokia sitatxitiimoni Paoro, Panapee pakinikata isinina ikapani. Ninoa mereẽri Xotasi inakori, Sírasi inakori pakini. Iua Xotasi uãka Pasapasi inaãka. Xesosi sãkire auĩãkani iteene paxitana ninoa ipi. ²³ Xesosi iokanatakini, apanakini pakini iokanatari aãtsopa iõkatsopatakitina Xotasi, Sírasi pakini anikiniri. Ia atoko itxa iua iõkatsopari:

Ate hĩtariakori, Xesosi iokanatakini, kiomãtxiakori apaka, aiokanatsopata hĩte aĩtariakorimoni Xoteo minakonimoni, ãtxiokia sitatxiti auakanimoni, Sírasi tixini auakanimoni, Sírasi tixini auakani pakinimoni aiokanatsopata. Ereẽkai hĩte.

²⁴ Ate kenakoentari Xesosi sãkire auĩãkani uai auakani sari hĩtemoni. Ninoa txai hĩte: “Hĩtakariko Teoso takaõtxikare hĩtoã. Hĩkamariko Moisesini paniãtakiti. Ikara himakamakanisaaki, Teoso !imakatxakapaniri himaerekani.” Ikara atokora itxaina hĩte. Ininiã hĩte kamaxirexinirenoka hĩtxa. Uatxa kona hĩte imarotari atão hĩkamini. Kona ateni paniãtana ninoa ikara atoko inakari isãpiretiniina hĩte. ²⁵ Ininiãkara ate apotiitaua. Akinika ate apokaerekatari kikiakori amereẽkini hĩtemoni aiokanatinini Panapee, Paoro pakinikata. Panapee, Paoro pakini ate tiretakini. ²⁶ Ninoa kikiakori amereẽkini sipeka monõkoriaãtaã Apiananiri Xesosi Kristo paniãtakiti ikaminina ikapani.

²⁷ Ate iokanatari Xotasi, Sírasi pakini ninoakata hĩtemoni. Hãpisatoõ ninoa sãpiretaiko ate iokanatsopatakititxikana. ²⁸ Erekari Matamatakoti

apokaerekatakiti sākiretxiti, ate apokaerekatakiti sākiretxiti apaka asāpiretai hīte uatxa. Paniātakori apia mimari !apaniātai hīte. Ianokara apaniātakiti sākiretxiti hīkamako: ²⁹ “! Hinikapiri nipokori teoso kamakorimoni sikakori. Arēkatxi !hiātape, !hinikape. !Hinikapiri nipokori manotsaātakori xini. ! Hīsirkape sitokata pītanoro minakotokatika. ! Hīsirkape kikikata pītaniri minakotokatika.” Iuanokara himakamakaniā, peerekari. Ereēpiko, itxa ninoa iōkatsopatakiti.

³⁰ Paoroma, Panapeema, Xotasima, Sírasi pakini iokanataāka Ātxiokia sitatxitimoni. Ninoa iuaā apokana. Apotiitana ikinimane Xesosi sākire auīākani, ninoamoni sika itxarina iua iōkatsopari. ³¹ Atatsopatakana atoko ipoxokoniuatana, kotxi erekapirenari ninoa iokanapirena. ³² Xotasi, Sírasi pakini Teoso sākire sāpiretakani itxauana. Ninoa iteene sākirauata ninoa Xoteo minakanuia isikataparaxiniretinina ikapani. Ininiā ninoa Xoteo minakanuia apikomoni aukarina Xesosi sākire. ³³ Xotasi, Sírasi pakini kaikota iuaātaā mapaōti. Eereka Xesosi sākire auīākani takanapapiretana, Xesosi iokanatakinimoni ikanapiriinina ikapani.

—Hīsipiniikaua erekaxinire hinini —itxana.

³⁴ Iuaritika Sírasi apokaerekatari iuaā ikaikotini. ³⁵ Paoro, Panapee pakini kaikotapanika Ātxiokia sitatxiti. Ninoa apanakinikata oerekari Apiananiri sākire iua sākire auīākanimoni. Isāpiretarina iua sākire isākire mimarotakanimoni apaka.

Paoro, Panapee Pakini Iarikini

³⁶ Eereka mapaōtipeka inapaka atoko, Paoro misākiretari Panapee:

—Makanapiriā ikininape aapokotxitimoni mitxi Apiananiri sākire asāpiretinimoni. Mamotikaētana aītariakori atauako erekana atxiiti —itxari Panapee.

³⁷ Panapee nirekari Xoão Marko inakori anikini ninoakata. ³⁸ Txamari Paoro inirekari anikiniri iua.

—Pāpíría tixini aūakasaaki, iua Xoão Marko asikaua. !Inirekaikari atekata iparīkauatini —itxa.

³⁹ Ikara xika itaparakenatakauana. Eereka iarikana. Panapee anikari Xoão Marko. Maporo āki iereētauana Xipri inakori pokomiriitimoni isinina ikapani. ⁴⁰ Paoro mereēri Sírasi, iuakata isini ikapani. Iuaātaā Xesosi sākire auīākani misākiretari Teoso, Paoro, Sírasi pakini ikapani, Teoso inīkatinina ikapani. Eereka Paoro potorika Sírasiakata. ⁴¹ Īpirixitarina Síría tixini, Sírísía tixini pakini. Aapokotxi apokasaakina, isāpiretari Xesosi sākire iuaātaā auakanimoni. Isikataparaxiniretana Xesosi sākire auīākani. Ininiā ninoa apia aukari Xesosi sākire.

16

Tximótxio Moianatana Paoro, Sírasi Pakini

¹ Paoro sari Tepi sitatxiti. Eereka Arisitara sitatxiti isa. Iuaā aua kiki, Xesosi sākire auīākari, Tximótxio inakori. Inoro Xoteo otxaua. Oa apaka aukari Xesosi sākire. Iri kona Xoteoni. Āti uāka Kreko itxaua. ² Xesosi sākire auīākani, Arisitara auakani, Ikónio auakani apaka sākire: “Peerekari Tximótxio.” ³ Paoro nirekari anikiniri Tximótxio iuakata imoianari ikapani. Ininiā iua takari Teoso takaōtxikare Tximótxio itoā, kotxi Xoteoakori iuaātaā auakani imarotari Tximótxio iri Kreko ininua. ⁴ Paoro imoianariakorikata saāpota ikininape sitatxitimoni. Kākiti aapoko apokaāpotakasaakina, isāpiretarina ninoa Xesosi iokanatakinini sākire, kiomātxiakori sākire pakini.

Isäpiretarina ikinimane kákitimoni. Ninoa sáikire aátsopaã iókatsopatakori sáikiretxiti isäpiretana ninoa. Paoro imoianariakorikata ôtáikikana ninoa ikara isáikirena auikinina íkapani. ⁵ Ininiã ikiniótika kákiti apiaápotape auikiniri Xesosi sáikire. Itomanepeka auikari Xesosi sáikire.

Paoro Taponetari Masetónia Auakari

⁶ Paoro imoianariakorikata ípirixitiápotari Piríxia tixini, Karásia tixini pakini. Iuasaaki Erekarí Matamatakoti ! auiritana ninoa Xesosi sáikire isäpiretinina Ásia tixiniã. ⁷ Ninoa apokasaaki Mísia tixini takote, inirekamarina Pitxínia tixini isinina. Erekarí Matamatakoti ! auiritana isinina Pitxínia tixinimoni. ⁸ Ininiã ninoa ípirixititari Mísia tixini. Apokana Tóatxi sitatxiti.

⁹ Iua íkanókatí Paoro taponeuata. Itaponetari kiki Masetónia tixini auakari. Itimanáta. Amanaañnátari:

—Uaimoni pina Masetónia tixini. Pimoianataua ate —itxari.

¹⁰ Ininiã Paoro taponeuataka atoko, ate xinikari:

—Masapoka Masetónia tixinimoni, kotxi atáoka Apiananiri akiritaua ate Teoso iokanapirena erekarí kákiti ikiraákinimoni asäpiretini íkapani.

Ininiã aiamaata Masetóniamoni asini íkapani.

Arítxia Auikari Xesosi Sáikire

¹¹ Tóatxi ioporokote ate iereétaua maporo áki. Asapitipo Samotirásia ipokomiriíti. Pokatimari óti ate sari Niápori sitatxiti. ¹² Iuaã apotorika. Asari Piríposi sitatxitimoni, Masetónia tixiniã. Masetónia tixiniã iua sitatxi mitari. Piríposi atoko inakari ! auari. Iuaã auana kaiópokori kákiti Homa sitatxitikini. Ate napari mapaóti iuaã.

¹³ Tomatiko ótsaaki sitatxi ítinikata ate sari uini ítinikata. Ate uákatari uini ítinikata Xoteoakori apotiitiniãua Teoso imisákiretinina íkapani. Ininiã ate apoka iuaã. Atáopitika ate uákatakiti. Aápokaro Xoteoakoro. Iuaã apotiitauana Teoso imisákiretinina íkapani, ininiã aítópáka, ninoakata asákirauatini íkapani.

¹⁴ Sito Arítxia inakoro auana ninoa sitokata. Oa txíta poporeri vétxitakaro otxaua oa. Txiatxira sitatxitikero oa. Teoso misákiretakaro oa. Iuasaakipekara okenakotari asáikire. Iuasaaki Apiananiri iteene kamaimaroretaro oa Paoro sápiretakiti, ininiã oa auikari isäpiretakiti. ¹⁵ Ininiãkara oa, oaápokoa auakani apaka, patxisataáka. Eereka oa aiataua oaápokoa áki akaikotini:

—Masa naapokoa, híkaikotini íkapani. Hítemoni atáo nauikiniári Apiananiri sáikire, ininiã notakata híkaikota —otxa.

Ikara atoko oa aiataua oakata akaikotini, ininiãkara akaikota oaápokoa.

Paoro, Sírași Pakini Kateia Áki Auini

¹⁶ Áti óti Teoso misákiretiko aikotimoni asikasaaki, ataókitaro átokoro iamotakoro. Maerekati matamatakoti auaitotaro oa. Iua maerekati matamatakoti imarotari kákiti kamakiti apisapanika. Oa amotakani apakaparo ito txineiro oimarore íki. ¹⁷ Oa átokoro osapika Paoro tikini, ate tikini apaka. Oákirítapika: —Naia kikiakori Teoso nitiriakori. Apiananiri nitiriakori itxauana naia. Oerekauana amaerekani makatxakíko, Teosomoni asini íkapani —otxaápokata.

¹⁸ Itanaótika ikara atoko oákirináta. Ininiã Paoro maerekaxiniretinoka itxa oákirítakiti xika. Áti óti isapotorika, paniáta itxari maerekati matamatakoti:

—Xesosi Kristo uákaã nota paniátai, pitakanapiniro aroa átokoro —itxa.

Iuasaakipeka maerekati matamatakoti takanaparo. ¹⁹ Oa amotakani ikara imarotakasaaki, otsopa ímapakapapekanika oimarore íki, ininiã imaíkarina Paoro, Sírași pakini. Ikosekaítotana, anikana sitatxi apaníkaki auítetxiakorimoni. ²⁰ Iuaã apokana. Isäpiretarina Homanoakori:

—Naia kikiakori Xoteo itxauana. !Erekari ninoa oerekapiretakiti, ininiã sitatxi auakani omanãkarauata ninoa sãpiretakiti xika. ²¹ Ate amakinika Homano atxaua. Aimarotapekari aãuiãkiti aãuïte paniãtakiti. Txamari naia oerekaua ipinimonipo inakari akamini ïkapani. Naia oerekaua äti uãka auãkiti sãkiretxiti. !Auiritaãka aãuikiniãri naia oerekapiretakiti. !Auiritaãka akaminiri —itxana.

²² Iuasaaki kãkitipokoni iuaã apotiitakaniua nirekari Paoro, Sírası pakini iãsokinina. Ninoa auïtetxiakori matsorakitari Paoro mãka, Sírası mãka apaka, imaktxakinina ïkapani. Ipaniãtarina apanakini aãpitsaã ixirokitatiko. ²³ Ixirokitatapeëkana atoko, kateia äki okaãkana Paoroni, Sírasini pakini. Auïtetxiakori paniãtari iua kateia nãkatakari, inapokopiretiniri imasikakakoni tãkane. ²⁴ Ininiãkara kateia nãkatakari okaraïtotana Paoro, Sírası pakini kateia irikoãkixiti. Ieretakari ninoa kiti isãkatatxi taopata kamapakotatakori äki, imaktxakakanina ïkapani.

²⁵ ïkanõka Paoro, Sírası pakini misãkirenãtari Teoso. Ixikarauanãtana Teoso ïkapani. Apanakini kateia äki auakani kenakonãtari. ²⁶ Iuasaaki katimaritika itixi iakeëkata iteene. Kateia patapi apaka iakeëkata. Iuasaakipeka kateia tore takaka. Iitxikikona metao kamakori, pirikeri äki auakani itxikikona, karakitakata, katxaka itxa metao. ²⁷ Iuasaaki kateia nãkatakari meraka. Iua amatari kateia tore takakapeka, ininiã iuãkataru ikinimane kãkiti inãkatakini mitekapeka. Ninoa mitekaãkamako, iua auïte okamariko iua, iparãka imakamakani xika. Ininiã ikosekaro iouata mitaro iuaka iorotiniua ïkapani. ²⁸ Okaaritakasaakiua, Paoro akirikata:

—Kona pokapeua. Uaikareua ate amakinika —itxa.

²⁹ Iua kateia nãkatakari amanaãri tirikapi. Katimaritika ïroã. Ipamaka Paoro, Sírası pakini apisatoõ. Ikininanaãkata. ³⁰ Eereka imipokãkana ninoa. Iua:

—Kiatokopa nikama, nimaerekani Teoso makatxakini ïkapani? —itxana ninoa.

³¹ Ninoa:

—Pauikariko Apiananiri Xesosi sãkire, ininiãkara Teoso makatxakari pi-maerekani, paapoko auakani maerekani apaka —itxari.

³² Eereka Paoro, Sírası pakini sãpiretari Apiananiri sãkire iuamoni, iua aapoko äki auakanimoni apaka. ³³ Iuasaaki imaropirãkata kateia nãkatakari arokari ninoa karo. Eereka iua imiakorikata, ïtanorokata patxisataãka. ³⁴ Eereka anikana Paoro, Sírası pakini aapoko äki. Isikakienatana. Iua imiakorikata, ïtanorokata poxokoniua, kotxi iuasaaki ninoa auikari Teoso sãkire.

³⁵ Katimatiniãkata auïtetxiakori iokanatana initiriakori kateiamoni, Paoro, Sírası pakini isikakini ïkapani. Ninoa apokasaaki, itxana kateia nãkatakaroni:

—Pauiritana Paoro, Sírası pakini isinina.

³⁶ Ininiã iua kateia nãkatakari sãpiretari Paoro:

—Niaũteakori iokanapireta notamoni hïte nisikakini ïkapani. Ininiãkara hïsipiniikaua erekaxinirepeka hinini —itxana.

³⁷ Txamari Paoro txari auïtetxiakori nitiriakorimoni:

—Äri, Homanoakorikareua ate, iuaritika auïtetxiakori Homanoakori iari-tataua ate ikinimane apisatoõ. Maxikatũka ninoa iaritataua ate. !Akamari maerekati. Eereka kateia äki ninoa okaua ateni. Uatxa ninoa nirekari iokanatinua ate ikinimane mimarotakinitipanika. Konapitini. Ninoapitakarako inari uai. Ninoa makatxakaua ate uai —itxa Paoro ninoamoni.

³⁸ Ninoa kikiakori kanapiriã iauïteakorimoni. Isãpiretarina Paoro iokanapirena. Ninoa auïteakori imaropiretakasaakiri Paoro, Sírası pakini

Homano ininiuana, ninoa pīkarauata, kotxi ninoa maxikatiika misiritana Paoro, Sírası pakini. ³⁹ Ininiākara ninoa sari Paoromoni, Sírası pakinimoni. Ninoa:

—Ate !imarotari hīte Homano hininiua. Aimarotaākamariko !amisirita-maiko —itxana.

Eereka ninoa auītetxiakori mipokīkana Paoro, Sírası pakini.

—Sitatxi hītakanapako —itxana.

⁴⁰ Ininiā Paoro, Sírası pakini takanapari kateia. Arítxia inakoro aapokomoni isana. Iuaā aōkitana kākiti Xesosi sākire auīākani. Paoro, Sírası pakini sikataparaxiniretana ninoa. Eereka isipekana, iua sitatxiti itakanapinina.

17

Tesarónika Sitatxiti Pirena

¹ Paoro, Sírası pakini napari Āpípori sitatxiti. Apikomoni inaparina Aporónia sitatxiti. Eereka apokana Tesarónika sitatxiti. Iuaā aua aiko Xoteo apotiitiniātaāua. ² Paoro itotapekari Xoteo apotiitiniātaāua aikotimoni isini. Ininiākara iua sari iuaā. Ipi āti pakini ōti tomatiko ōti, isari iuamoni. Iuasaaki Teoso sākire iōkatsopatakori isāpireta kākitimoni iuaātaā auakanimoni. Ninoa pimarauata, ininiā iua sāpirenauata. ³ Ininiā Paoro txari:

—Teoso sākire iōkatsopatakori oerekaua ate: Teoso mereēkiti misiritāākapitikako, okaākapitikako. Eereka ōkitikapitikauako, iuaīkana auāki inini ikapani. Ia Xesosi hītemoni uatxa nisāpirenātakiti Teoso mereēkitipitikara iua —Paoro txana ninoa.

⁴ Ātikaka Xoteoakori auikari Paoro sākire, ininiā Paoro, Sírası pakini moianariakori itxapekauana. Kaiāopokori Akaia tixini auakani Teoso sākire auīākani, auikari Paoro sākire apaka. Kaiāopokoro sitoakoro, auītetxiakori itanoroakoro, auikari Paoro sākire apaka.

⁵ Xoteoakori, Paoro sākire mauīākani, xikotari Paoro. Ininiā ninoa apotiitana kākiti kaneenamarini, maparīkauatakani ahoaātaā auakani. Apotiitana kākityokoni. Ininiā ninoa akiripoakata, imiteēkatana. Ikinimane sitatxi auakani kenakotari. Neenamati atoko itxakatana. Imitekana Xasão inakori aapokomoni. Īroākatana itapararitikana, Paoro, Sírası pakini initina. Inirekara imipokīkinirina ninoa kākiti apotiitakanimoni apisatoō.

⁶ Txamari Paoro, Sírası pakini !auari iuaā. Ininiā ikosekaītotarina Xasão. Apanakini Xesosi sākire auīākani apaka ikosekaītotana. Iauīteakorimoni anikana. Isāpiretarina iauīteakorimoni:

—Paoro, Sírası pakini kamarī maerekati. Ikini itixiti ikamarina maerekati. Ininiā ninoa uai ate sitatxineēpekarana uatxa. ⁷ Ia Xasão apakapana ninoa. Iua aapoko ikaikotana ninoa. !Ikamarina aāūte Sesa inakori paniātakiti, kotxi ninoa oerekari kākiti āti auītetxi ininiāua, Xesosi inakori —itxana iauīteakorimoni.

⁸ Ikara sākiretxiti ikenakotakasaakina, kākiti apotiitakanua akiripoakata. Auītetxiakori !imarotari ikamakitina tīkane. ⁹ Eereka auītetxiakori misākiretana Xasão, apanakīnikata:

—Hīkitxitana hīsikakiko ikapani. Eereka auiritaina hīsini.

Ininiā eereka auiritana isinina.

Peréia Sitatxiti Pirena

¹⁰ Kikatapeka inakasaaki, Xesosi sākire auīākani iokanatana Paoro, Sírası pakini Peréia sitatxitimoni. Iuaā Peréia sitatxiti ninoa apoka atoko, Īroāna aikoā Xoteo apotiitiniātaāua. ¹¹ Kākiti iuaā auakani iteene nirekari Paoro sāpirena ikenakotinina. Tesarónika auakani !atokoni itxana ninoa. Ikinīōtika

ninoa atatsopatarí Teoso sãkire iõkatsopatakori, kotxi inirekarina imarotini-rina:

—Paoro sãkire atão atxiĩti? —itxana.

12 Ininiã kaiãopokori Xoteoakori auikari Xesosi sãkire. Kaiãopokoro sitoakoro Akaia tixini auakani apaka auikari Xesosi sãkire. Naia sitoakoro auĩtetxiakori İtanoroakorokara. Kaiãopokori kikiakori Akaia tixini auakani apaka auikari Xesosi sãkire. ¹³ Eereka Xoteoakori Tesarõnika sitatxiti auakani kenakopiretari Paoro sãpiretiniri Xesosi sãkire Peréia sitatxitiã. Ininiã ninoa sari Peréia sitatxitimoni. Apokaãkana atoko, itxĩkitakarina kãkiti ahoaãtaã apotiitakaniua Paoro omanatinina İkapani. ¹⁴ Ikara atoko ininiã, Xesosi sãkire auĩãkani iokanatarí Paoro potxoari uinitimoni. Sírası, Tximótxio pakini kaikotapanika Peréia sitatxiti. ¹⁵ Paoro moianatakani anikari iua Atena sitatxitimoni. Eereka ninoa kanapiriã Peréia sitatxitimoni. Paoro iokanapireta Sírası, Tximótxio pakinimoni:

—Katimariã hinako —itxa.

Atena Sitatxiti Pirena

¹⁶ Ininiã Atena sitatxitiã Paoro iãtapari Sírası, Tximótxio pakini apokini. Iuaaaki Paoro itikari kaiãopokori teoso kãkiti kamakiti. Sitatxi xãpoka kãkiti teosonenoka. Ia xika Paoro matinaniuata. ¹⁷ Ininiãkara Paoro oerekari Teoso sãkire Xoteoakorimoni aiko ãki Xoteo apotiĩtiniãtaãua. Xoteo minakaniua, Teoso sãkire auĩãkani apaka, Paoro oerekari Teoso sãkire iuaãtaã. Ninoa pimarauata, ininiã imisãkiretakakana Teoso sãkire ixinikinina İkapani. İkiniõtika Paoro oerekari Teoso sãkire kãkitimoni, nipokori iamotikoãtaã sikanimoni. ¹⁸ Kãkiti kaxinikaxitirerini, Epikoreo inakoni, Esitõiko inakoni apaka sãkirusata Paorokata. Paoro sãpiretana ninoa Xesosi pirena. Isãpiretana Xesosi ipinini, eereka õkitikiniua, iuaãkana auãki inini pirena. Ininiã ãtikaka:

—Natokopa itxa ikara inakari sãkiretxiti? Uauato sãkire atoko itxa. !Kĩikiteri iua —itxana.

Apanakinipekana txari:

—Isãpiretari ãti itixiti auakani teosone pirena.

Paoro Sãpirenauata Ariõpako Inakoriãtaã

¹⁹ Eereka ninoa kaxinikaxitirerini anikari Paoro aiko kãkiti apotiĩtiniãtaãua, imiriĩ nopini Ariõpako inakoriãtaã. Iuaã ninoa txari:

—Ate nirekari aimarotĩniri poerekakiti sãkiretxiti. Mitxi kona ate kenakotari ikara atoko inakari sãkiretxiti. ²⁰ İpixini poerekakiti sãkiretxiti !aimarotapanika. İpinimonipo itxa poerekakiti. Ininiã pisãpiretaua. Poerekaua, aimarotini İkapani —itxarina Paoro.

²¹ Ikara atoko itxana, kotxi ikiniõtika Atena sitatxiti auakani, apaka ãti itixiti İkani Atena kaikotakani nirekari ãtiãtaãkiri sãpiretakiti imarotinina İkapani, ininiã ikiniõtika amaneri sãkiretxiti ikenakonãtana.

²² Paoro ikinimane apisatoõ itima, imiriĩ Ariõpako inakoriãtaã. Iua txana ninoa:

—Kikiakori, Atena sitatxiti auakanii, nitikapekari hĩteosone kaiãopokori, ininiã nimarotari iteene hĩpaxitiniri hĩteosone. ²³ Ahoaãtaã ninapaãpotakasaaki, natamatari kaiãopokori hĩteosone misãkiretikoãtaã. Iuaaaki natamatari ãti hĩteosonemoni sikakori takikoãtaã. Iuaã natatsopatarí iõkatakori: “Uai Teoso mimarotakoti misãkiretikoãtaã.” Iua hĩteosonetakiti, himimarotakinini, iuapitikara uatxa nota sãpiretai hĩte.

²⁴ —Iua Teoso kamari itixi. İkinipoko itixi nopini auakari apaka ikama. Iua Apiananiri. Iua itixi auakani auĩte itxaua iua. İaxiti auakani auĩte apaka itxaua iua. !İkaiokta kãkiti kamakiti aikotiã. ²⁵ İkinipokokara auapeka

Teosomoni, ininiã linirekari kãkiti kamakiti iua auini ìkapani. Teosopitikara txìkitakari kãkiti auãki inini. Iuakara sikaxiniretari kãkiti. Teosokara sikari ìkinipoko kãkiti auakiti. ²⁶ Merepitipanika kãkiti ! auari, eereka Teoso kamari kiki Atão inakori. Ìkini uãkati kãkiti atokiri itxaua iua Atão. Teoso iokanatana ninoa ìkini itixitiã auinina. Kãkiti mauakani apisapanikara, imereëri kãkiti iponaniini òti tìkane. Iaõtari kãkiti auiniãtaã tìkane. ²⁷ Ikara atokora itxa Teoso kamakiti. Teoso txìkitakari kãkiti nitiniri Teoso. Ini-taãpotakasaakirina, atxìiti ninoa apokari Teoso, kotxi kona òtakoni aua Teoso. ²⁸ Áti txapekari: “Teoso txìkitakaua auãki anini, atìpokotini ìkapani. Iua matxìkitakaniãua auãki anini, !aãuari.” Kaxikarerini hìte sauaki auakani txapekari: “Teoso anaakori ate apaka txaua.” ²⁹ Teoso anaakori aniniãua, ininiãkara aimarotari kona kãkiti kamakiti atoko inakarini !itxaua Teoso. Kona oro kamakorini !itxaua. Kona pirata kamakorini !itxaua. Kona kai kamakorini !itxaua Teoso. Konapitini. ³⁰ Mitxipe kãkiti !imarotari atão inakari. Iuasaaki Teoso !imisiritana kãkiti imimarotakanisaakina. Txamari uatxaika ipaniãtari ìkininape kãkiti ìkini itixiti auakani imaerekanina itakanapinina ìkapani. ³¹ Ikara atoko Teoso txari ìkinimane kãkiti, kotxi iua ketotapekari ãti òti kãkiti misiritiko òti. Xesosi Teoso mereëkiti iuakarako sãpiretariko kãkiti misiritiko ikara òti apokasaaki, kotxi iua imarotari atão inakari. Aimarotari Xesosi Teoso mereëkiti ininiãua, kotxi Teoso òkitikari iua, iuaãkana auãki inini ìkapani —Paoro txana ninoa.

³² Xesosi iuaãkana auãki inini pirena ikenakotakasaakina, ãtikaka napetari Paoro. Apanakini:

—Ate nirekari pisãpirena iuaãkana akenakotini —itxarina Paoro.

³³ Ininiã Paoro sipe. ³⁴ Apanakinipekana auikapitikari Paoro sãkire. Txionisio inakori, Atena sitatxiti auakani auìte, auikari isãkire. Apaka sito Tamari inakoro auikari isãkire.

18

Korïto Sitatxiti Pirena

¹ Eereka Paoro takanapari Atena sitatxiti. Korïto sitatxitimoni isa. Iuamoni apoka. ² Iuaã aõkitari kiki Ákira inakori. Iua Xoteo. Põto inakoriãtaã iua iponaniã. Itãria tixini ìkari. ! Okanani apoka Korïto sitatxiti. Apoka ìtanorokata, Pirisira inakorokata. Ninoa takanapari Itãria tixini, kotxi Itãria auakani auìte Krãotxio inakori paniãtana ìkinimane Xoteoakori, Homa sitatxiti itakanapinina. Paoro ianapokota Ákira, Pirisira pakinimoni. ³ Eereka ikaikota ninoakata, kotxi ninoa parïka iua Paoro parïkatxikana. Papiri aamata kamakori kamakani ninoa. Ininiã Paoro kaikota Ákirakata, iuakata iparïkauatini ìkapani. ⁴ Ìkiniõtika tomatiko òti, Paoro sari aiko Xoteo apotiiniãtaãua. Iuaã Xoteoakori, Krekoakori pakini apotiitaua. Paoro oerepiretana ninoa Xesosi sãkire, isãkire auikinina ìkapani.

⁵ Síراسi, Tximótxio pakini takanapari Masetónia tixini. Korïto sitatxiti apoãkana atoko, Paoro takanapari iparïka papiri aamata kamakori ikamini, Teoso sãkire kãkitimoni ìkiniõtika isãpiretini ìkapani. Iua oerekana Xoteoakori Teoso mereëkitipitikara iua Xesosi. ⁶ Txamari ninoa Xoteoakori omanatari Paoro. Ninoa misãkirepiretari Xesosi, ininiã Paoro kamaãkaretxitana ninoa Xesosi imisãkirepiretinina xika. Iõkokari imãka ninoa apisatoõ aãpani katxakini ìkapani, omanãkare oerekini ìkapani. Ininiã Paoro txana:

—Teoso !apakapai hìte Xesosi sãkire himauikakani xika. Kona nota xikani, kotxi nisãpiretapestamamai hìte. Ininiã uatxaika nisãpiretariko Xesosi sãkire Xoteo minakonimoni. Xoteoakorimoni !nisãpiretaikariko —itxa Paoro.

7 Ininiãkara Paoro takanapana ninoa. Isari Txísio Xósito inakorimoni iua aapoko ikaiкотini ikapani. Xoteo minakatiua iua. Teoso misãkiretakari iua. Iua aapoko aiko Xoteo apotiitiniãtaãua takote aua. ⁸ Aiko Xoteo apotiitiniãtaãua sikani auíte Krispo inakori auikari Apiananiri Xesosí sãkire. Ítanoro, imiakori apaka, auikari Xesosí sãkire. Kaiãopokori kãkiti Koríto auakani kenakotari Paoro sãpirena, ininiã eereka ninoa auikapiretari. Ipatxisataãkana.

⁹ Áti Íkanõkati Teoso txíkitakari Paoro itaponeuatini. Itaponemoni Api-ananiri misãkiretari iua:

—!Pipíkarauatape. Nisãkire pisãpiretapitipo kãkitimoni. !Piotokape. ¹⁰ Kotxi nota auapika pifekata. Pikarotakiri !auari, kotxi kaiãopokori kãkiti nota nakitiakori Íkorapokoriti auari —itxa Paoromoni.

¹¹ Ininiã Paoro kaikota iuaã áti ano, ipixini ano pakinikanani Teoso sãkire oerekini ikapani.

Xoteoakori Anikari Paoro Káriomoni

¹² Eereka iuaã Akaia tixini auakani auíte áti Íroã, Kário inakori. Iua Homano itxaua. Homanoakori auítetari iua. Iuasaaki Xoteoakori apotiitaua. Ninoa maĩkari Paoro. Anikarina aiko kãkiti misiritiko sãpiretikoãtaã. ¹³ Iuaã ninoa txari Káriomoni:

—Ja kiki na atão oerekari kãkiti Teoso paniãtakiti kamiko. Ipinimonipo itxa iua oerekakiti. Na aãtokiriakorini oerekakiti atokoni itxa. !Auiritaãka Paoro oerekapiretakiti —itxana.

¹⁴ Paoro sãkirauatini apisapanika, Kário txana Xoteoakori:

—Nisãpiretai híte Xoteoakori. Paoro kamaãkamariko maerekati, nota kenakotamariko apikomoni hísãkiremakó. ¹⁵ Txamari !ikamari maerekati. Híte taparakienatakakaua hãuikapiretakiti xika, hãtokiriakorini oerekapiretakiti xika. Híte Xoteoakori. Nota áti uãka nitxaua, ininiã hítekara xinikari atão inakari. Kona notani sãpiretai híte auiaĩkiti —itxa Kário.

¹⁶ Ininiã omitikana ninoa, aiko kãkiti misiritiko sãpiretikoãtaã õpõkikinina ikapani. ¹⁷ Iuasaaki Krekoakori maĩkari Sóseni inakori. Iuani Xoteoakori apotiitiniãtaãua sikani auíte. Krekoakori xirokitatari aãkeẽ aiko kãkiti misiritiko sãpiretikoãtaã apisatoõ. Txamari Kário !imaãkatari.

Paoro Kanapiriã Átxiokia Sitatxitimoni

¹⁸ Eereka Paoro kaikotapanika mapaõti iuaã Koríto sitatxiti Xesosí sãkire auiaĩkanikata. Eereka iua takapiretanapana ninoa. Isipe Pisisira, Ákira pakinikata. Iereẽtauana maporo áki, Sória tixinimoni isinina ikapani. Sẽkireia sitatxiti apokana. Iuaã Paoro sãpiretari Teoso ikamaenetakiti Teoso ikapani. Eereka ikixatari ikii ikamaenetakiti ixinikini ikapani. ¹⁹ Ninoa apoka Épeso sitatxiti. Iuaã Paoro takanapana Pisisira, Ákira pakini. Paoro Íroã aiko áki Xoteo apotiitiniãtaãua. Iuaã apakapapiretakakaua Xoteoakorikata Teoso sãkire isãpiretinina. ²⁰ Ninoa misãkiretari Paoro ninoakata apikomoni ikaiкотini ikapani. Txamari Paoro !inirekari ikaiкотini.

²¹ —Nisariko kiiniri Teoso misãkiretiko aikotiã Xerosareẽ. Eereka Teoso nirekiniãri, uai nikanapiriã hitemoni —itxa Paoro.

Eereka isipe. Iereẽtaua maporo áki. Épeso sitatxiti itakanapa. ²² Sesaréia sitatxiti apoka Paoro. Eereka isa Xerosareẽmoni. Iuaã apokasaaki, ianapokota Xesosí sãkire auiaĩkanimoni. Eereka isa Átxiokia sitatxitimoni. ²³ Iuaã ikaiкота mapaõti. Eereka isipe. Karásia tixini, Píríxia tixini apaka Ípirixitiãpota. Aapokotxi apokaãpotakasaaki, isikapoxokonitana ikinimane Xesosí sãkire auiaĩkani.

Aporo Pirena

²⁴ Iuasaaki Xoteo Aporo inakori sari Épeso sitatxitimoni. Iua iponaniã Arexãtria sitatxitiã. Paimatireri iua. Imarotari Teoso sãkire iõkatsopatakori imakinika. ²⁵ Iua oerekapeẽkaika Xesosi sãkire, ininiã atão Xesosi sãkire isãpireta kãkitimoni. Ipoxxokoniritika isãpirenauata. Txamari kãkiti patxisatiko pirena ! iteene imarotapanika. Xoão kapatxisareri oerekapiretakitinanira imarota. ²⁶ Iua Aporo sãpirenauata itaparaxinireritika aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua. Iuasaaki Pirisira, Ákira pakini kenakotari isãkire. Eereka anikarina aapokomonina. Oerekarina apikomoni Teoso sãkire imarotini ikapani.

²⁷ Eereka Aporo:

—Ninirekari Akaia tixinimoni nisini —itxa.

Ininiã Xesosi sãkire auiãkani:

—Ari, erekapitikari pisini.

Ininiã Xesosi sãkire auiãkani, Épeso auakani, iokanatsopatari itariakorimoni Akaia tixini auakanimoni. Itxana iõkatsopariã: “Hãpakapariko aĩtari Aporo inakori.” Aporo apokasaaki Akaia tixini, iteene imoianatana Xesosi sãkire auiãkani. Ninoa aukari Xesosi sãkire, kotxi Teoso iteene tiretana ninoa. ²⁸ Ikinimane apisatoõ Aporo oerekana Xoteoakori, Xesosi sãkire mauĩãkani, Xesosi atãopitika Teoso mereẽkiti ininiua. Teoso sãkire iõkatsopatakoriã iua oerekana Xesosi Teoso mereẽkiti ininiãua. Ininiã Xoteoakori !kasãkirena.

19

Paoro Épeso Sitatxiti Auakasaaki

¹ Aporo Korĩto sitatxiti auakasaaki, Paoro ĩpirixititari Épeso tõpa Épeso sitatxiti apokini ĩkapani. Iuaã aõkitana kãkiti Xesosi sãkire auiãkani. ² Paoro pimaãna ninoa:

—Xesosi sãkire hãuikasaaki, hãpakapatari Erekar Matamatakoti? —Paoro txana ninoa.

Ininiã ninoa:

—Kiripitipa iua Erekar Matamatakoti? !Aimarotari —itxana.

³ Ininiã Paoro:

—Kanatokopa inakariãpa hĩte patxisataãka, Erekar Matamatakoti himimarotakani?

Ininiã ninoa:

—Ari, Xoão patxisarauatini atoko inakarikanera ate patxisataãka —itxarina Paoro.

⁴ Ininiã Paoro:

—Xoão patxisatana kãkiti maerekati takanapakani. Itxana ninoa: “Hĩteko iteene aukapiretariko nitikini apokakari, Kristo Xesosi inakori,” Xoão txari kãkiti —itxa Paoro.

⁵ Ikara ikenakotaãkana atoko, ninoa patxisataãka Xesosi Apiananiri uãkaã.

⁶ Iuasaaki Paoro takari imakinika iuako ninoa nopini. Iuasaakipeka ninoa apakapari Erekar Matamatakoti. Iuasaaki ninoa sãkirauata kãkiti ãti uãka sãkireẽ. Isãpiretarina Teoso sãkire kãkitimoni. ⁷ Ninoa kikiakori atxĩti tosi pakini.

⁸ ĩpi ãti pakini kasiriti ikiniõtika aiko Xoteo apotiitiniãtaãua Paoro sãpirenauata itaparaxinireritika. Apanakinikata imisãkirenãtakakauana. Paoro nirekana ninoa aukinirina Teoso sãkire, Teoso auĩtetxi ininiãua pirena. ⁹ Txamari ãtikaka ninoa ! inirekari aukapiretinirina, kotxi ! inirekarina ikara atoko inakari sãkiretxiti. Ninoa misãkireporetari Xesosi sãkire ikinimane kãkiti apisatoõ. Ininiãkara Paoro takanapana ninoa. Anikana Xesosi sãkire auiãkani iuakata. Ikiniõtika Txirano inakori oerekarauatiniãtaã

Paoro oerekari Teoso sãkire kãkitimoni. Ninoa pimaaãpotakakaua Teoso sãkire imarotinina Ìkapani. Apakapapireãpotakakauana. ¹⁰ Iuaã Paoro oerekarauata ipikanani, ininiã ikinimane kãkiti Ásia tixini auakani kenakotari Xesosi Apiananiri sãkire. Xoteoakori, Krekoakori pakini kenakotari.

Sepa Anaakori Pirena

¹¹ Teoso sikaposotiiretari Paoro posotiiretxi ipinimonipo inakari ikamini. ¹² Ikara atoko ininiã ikii mata, imãka iparìkauatini Ìkapani apaka anikaãka amianatakanimoni, ininiã Teoso txìkitakana amianatakanì erekape ininina. Maerekani matamatakonì auaãtotiniãri kãkiti, Paoro mãka ninoa kãkiti apakapakasaaki, maerekani matamatakonì sipe.

¹³ Iuasaaki apanakini Xoteoakori, miitiakori, maerekani matamatakonì omiitiãkani, sarì kãkitimoni maerekani matamatakonì omitikinina Ìkapani. Xesosi pirena ikenakotana. Ininiã eereka ninoa txari maerekani mata-matakonimoni:

—Apaniãtai hìsipiniikaua Xesosi uãkaã, Paoro sãpiretakiti Xesosi uãkaã — itxana ninoa.

¹⁴ Iuasaaki aua kiki Xoteo, Sepa inakori. Sasetotxiakori auite itxaua. Iua anaakori kiki setxi pakini. Sepa anaakori paniãtana maerekani mata-matakonì sini Xesosi uãkaã. ¹⁵ Txamari ãti òti maerekati matamatakoti apakapapiretana ninoa:

—Nota imarotari Xesosi. Nimarotari Paoro. Hite !nimarota. Kiniparai hite? —itxa maerekati matamatakoti.

¹⁶ Iuasaakipeka kiki maerekati auaãtotakiti okakataua ninoa nopini. Api-ataparata iua maerekati. Iuasaaki iua ãsokitakapena ninoani. Ininiã ninoa miteekata, kasarapekana, kakaropekana itxapena.

¹⁷ Ikinimane kãkiti Épeso sitatxiti auakani kenakopiretari ikara ene. Xoteoakori, Krekoakori apaka kenakopiretari ikara ene, ininiãkara ipìkarauatana. Ikara atoko ininiãkara Xesosi uãka apiata ipaxitaãka.

¹⁸ Kaiãopokori Xesosi sãkire auãkani apotiitaua. Ikinimane apisatoõ isãpiretarina maerekati mitxi ikamakitina. ¹⁹ Apanakini kasikapõererini apaka apoka iuaã. Iminarina sikapõeretxi apaiaõkiko tsopa. Ikinimane apisatoõ iotikarina. !Inirekaikarina maerekati ikaminina. Iaõtarina ikara aãtsopa ìki. Iiki sikoõta mio txineiro ota pirata kamakoro. Kaiãopokoro txineiro. ²⁰ Ikara atoko ininiãpanirako Apiananiri sãkire iaripiretako ikini itixiti. Kaiãopokori kãkiti apiata auikaãpotari Apiananiri sãkire.

²¹ Eereka Paoro ãkixinire txari:

—Nìpirixititariko Masetónia tixini, Akaia tixini pakini. Iposo atoko Xeosareõmoni nisako. Iposo atoko Homa sitatxitimoni nisako —itxa ãkixinireẽ.

²² Iokanatana imoianariakori, Tximótxio, Erásito inakori pakini Masetónia tixinimoni. Paoro kaikotapanika Ásia tixiniã.

Neenamtxi Épeso Sitatxiti Auini

²³ Iuasaaki Paoro Épeso sitatxiti auakasaaki, kãkiti Xesosi oerekapiretakiti manirekakani misãkirepireãpotari Paoro, kotxi !inirekarina Xesosi oerekapiretakiti. ²⁴ Iuasaaki kiki Temétxio inakori aua iuaã. Ikamari aiko axapitipikiri inakori. Krekoakori teosone Txiana inakoro misãkiretiko aikoti atoko inakori ikama. Kaiãopokori ikama pirata kamakori ivéxititini Ìkapani. Iua, initiriakori apaka apakaparo txineiropokoni iparìkana ìki. ²⁵ Iua Temétxio pìkapiretana ikinimane initiriakori, ninoa kamakitikana kamakani apaka. Temétxio txana:

—Kikiakori, hīte imarotari kaiāopokori txineiro aāpakapa aparīka īki. ²⁶ Hīte kenakotapekari Paoro sāpirenātakīti. Paoro txanāta: “Kākiti kamakiti kona teoso !txaua.” Kona ia tōpananini, kona Épesonanini, ikara atoko itxa. Ikini itixiti Ásia tixini auakanimoni ikara atoko itxa. Kaiāopokori kākiti Paoro sākire auīākani auapeka. Kaiāopokori kākiti !inirekaikari teoso ate kamakiti. ²⁷ Atxiīti kākiti misākirepiretari ate kamakiti. Atxiīti !inirekaikari aparīka. !Ikarananini. Atxiīti kākiti !ipaxitakari ateosone Txiana misākiretiko aikoti. Ininiā atxiīti kākiti misākirepiretaro oa Txiana. Ikinimane Ásia tixini auakani teosonetaro oa. Ikini itixiti auakani teosonetaro oa —itxa Temétxio ninoamoni.

²⁸ Ninoa kenakotakasaakiri ikara sākiretxiti, omanākarauatana. Ninoa akirikata:

—Txiana, Épeso auakani teosone. Apiananiro oa —itxanātana ninoa.

²⁹ Ikinimane kākiti sitatxi auakani miteēkata, akiriāpokatana. Imaīkarina Paoro moianariakori, Kaio inakori, Arisitako inakori pakini. Ninoa Masetónia tixinikini. Ikosekaītokatana. Imimiteēkatana. Kākiti apotiitiniātaāua aikotimoni anikaākana, miīroā itxana. ³⁰ Ikara Paoro imarotakasaaki, inirekari !roini kākitikata isākirauatini !kapani, txamari Xesosi sākire auīākani !auiritari iua !roini. ³¹ Átikaka Ásia tixini auakani auīteakori, Paoro tīretakani, iokanapireta Paoromoni:

—Kona piīroāpeko kākiti apotiitiniātaāua aikoti āki —itxarina iokanapirena.

³² Aiko āki ikinimane akiripoananikata. Apanakini akirikatakiti ipinimonipo. Apanakinipekana akirikatakiti ipinimonipo itxanātana, kotxi kaiāopokori kākiti txari:

—Kixikapa aāpotiitaua?

!Imarotarina ixika. ³³ Xoteoakori iuaā apotiitakaniua katikari Arexātri inakori ikinimane apisatoō, isākirauatini !kapani. Iuasaaki ōkitikari iuako kākiti iotokini !kapani, isākire ikenakotinina !kapani. ³⁴ Txamari ninoa imarotakasaakiri Arexātri Xoteo ininiāua, akiripoakatana ipi oara:

—Txiana, Épeso auakani teosone, Apiananiro —itxanātapikana.

³⁵ Eereka auītetxi inakariaua apoka ninoa apisatoō. Iua posotari ninoa iotokakini. Itxarina:

—Ikini itixiti auakani imarotari atenokara Épeso auakaninokara nīkatiniri ateosone Txiana misākiretiko aikoti. Apiananiro oa. Ninoa imarotari atenokara nīkatiniri kai oa !to atoko inakari iaxiti katxakakaro. ³⁶ Ikinimane imarotapekari ikara inakari, ininiākara hīotokako. Iteene hīxinarikoko hīkamakiti tīkane. Maxikatīka !hākirinātape. ³⁷ Kotxi hīte minana naia kikiakori uaimoni, txamari !iītirīkarina tiitxi ateosone misākiretiko aikoti āki auakari. !Imisākirepiretarona ateosone. ³⁸ Temétxio, iuakata parīkauatakani pakini, nirekiniāri naia kateiamoni isinina, auapitika aiko kākiti misiritiko sāpiretikoātaā. Auapitika aāuīteakori. Iuaā erekari isāpiretinirina maerekati naia kamakiti. ³⁹ Iuaīkana hītsoatinīā, sitatxi auakani auīteakori apotiitakasaakiaua, hīsāpiretana ninoa himapokaerekatakiniti ninoa ōtākikinii !kapani. ⁴⁰ !Apakata mixikanani himitekini, hākiripoakatini atoko hīkamini. Maxikatīka hākiripoanāta. Ixika !auari. Atxiīti Homanookori auīte txitaua maerekati akamakiti xika —itxana ninoamoni.

⁴¹ Eereka ipaniātana ninoa sini.

¹ Ninoa kākiti apotiitakaniua aapokomonina ikanapiriāka atoko, Paoro pīkapioretana Xesosi sākire auiākani. Imisākiretana. Ikamapoxokonitana. Iposo atoko itakanapapiretana. Isipe Masetónia tixinimoni. ² Īpirixititari Masetónia tixini. Aapokotxi apokaāpotakasaaki, isāpireāpotari Xesosi sākire kākitemoni. Isikataparaxiniretana. Eereka Akai tixinimoni apoka. ³ Iuaā ikaikota ipi āti pakini kasiriti. Eereka Paoro kaiamapeka maporo āki iereētiniua Síria tixinimoni isini ĩkapani. Iuasaaki, ikenakopiretari Xoteoakori okaenetiniri iua. Ininiākara Paoro:

—Masetónia tixinimonikanerako nikanapiriāko —itxa Paoro.

⁴ Sópato inakori Peréia sitatxitikiri sari iuakata. Piho inakori ākiri itxaua. Arisitako inakori, Sekōto inakori, Tesarónika sitatxitikini, ninoa apaka sari Paorokata. Kaio inakori Tepi sitatxitikiri apaka sari Paorokata. Txíkiko inakori, Tópimo inakori Ásia tixinikini, Tximótxio inakori pakini moianatari Paoro.

⁵ Iuasaaki nota Arókasi inakori iuakata naua. Paoro imoianariakorikata ĩkiika isinina. Nota, nimoianariakorikata sari Paoro tikini. Tóatxi sitatxiti Paoro iātapaua ate. ⁶ Pāo miātiākati níkiko ōti napaka atoko, Piriṗosi sitatxiti aiereētaua maporo āki Tóatxi sitatxiti asini ĩkapani. Síko pakini ōti napaka atoko Tóatxi aāpoka. Iuaā aaōkitana Paoro imoianariakorikata. Iuaā anapari āti semanati.

Paoro Txíkikitari Ipīkari Iuaīkana Auāki Inini

⁷ Tomatiko ōtisaaki Xesosi sākire auiākani apotiitaua komiri ixanakinina ĩkapani, Xesosi ipinini ixinikinina ĩkapani. Iuasaaki Paoro oerekanāteri Teoso sākire. Apaīkanōkapeka isāpirenauatapanika, kotxi katimatínikata isipe. ⁸ Ate apotiitiniātaāua aiko inopinita auakari iriko āki. Iuaā auari kaiāopokori tirikapi poniākari, ininiākara papatakari. ⁹ Iuasaaki ātokori Etxiko inakori topākanāta inopinita auakari sonaā. Paoro sāpirenauanātapika, ininiākara itapo inokaāpotari iua Etxiko. Eereka imaka. Iuasaaki ixipotatika. Xitipeka apoākata. Ninoa miteēkata iuamoni isinina, txamari !auaika. ¹⁰ Ininiā Paoro katxaka, sa itxa iuamoni. Isirīka iua ipīkari nopini, imaarata itxari.

—!Hīpīkarauatape. Auākipanikari —itxana ninoa.

Ininiā iuaīkana iua ātokori auākipeka itxa. ¹¹ Iposo atoko Paoro kanīka iuaīkana inopinita irikomoni. Komiri inika. Iposo atoko iuaīkana ni-noakata isākirauanātiniritika katimata itxa. Ikatimataāka atoko isipe Paoro.

¹² Eereka anikarina iua ātokori aapokomoni. Ninoa iteene poxokoniua iua auākipanika inini.

Miretomoni Sikiko Pirena

¹³ Iuasaaki Paoro paniātaua ate:

—Hīte sari maporoā Asosi sitatxitimoni. Imiriīrako nota sari. Iuaā nota iereētaua hītekata —itxaua ate.

Ininiā ate sari iua apisa. ¹⁴ Asosi sitatxiti Paoro aōkitaua ate. Iereētaua maporo āki. Iposo atoko asa Mitxireni sitatxitimoni. ¹⁵ Iuaātaā aāpokasaaki, iuaīkana apotorika. Āti ōti napaka atoko, anapari Kio inakori takote pokomiriī. Āti ōti napaka atoko, Samosi inakori pokomiriī aāpoka. Iuaīkana āti ōti napaka atoko, aāpoka Mireto sitatxiti. ¹⁶ Iuasaaki Paoro !inirekari Épeso ioporokoti apokitini, kotxi !inirekari auapokotini Ásia tixiniā. Ikati-maritaua, kotxi iposotiniāri, inirekari Xerosareē apokini. Pētekósitxi kiiniriti apisapanika apokini inireka.

Xesosi Sākire Auiākani Auīteakori Ōtākikiko

17 Ininiã Paoro Mireto sitatxiti auakasaaki, iokanapireta Épeso sitatxiti-moni. Ipïkapiretana Xesosi sãkire auïãkani auïteakori. 18 Ninoa apokasaaki, Paoro misãkiretana ninoa:

—Himarotari merepitipanika Ásia tixini napokasaaki, eereka hïtekata nauakasaaki, himarotari ikiniõtika nauini hïtekata. 19 Iuasaaki nïparïkauata Apiananiri nirekakiti nikamini. Na niuikaua. Iteene nitxiapata. Xoteoakori nirekari okinino, ininiã nimaxirexinire auapitika iuasaaki, iuaritika nikamari Apiananiri paniãtakiti. 20 Himarotari na nikipatari ipixini Teoso sãkire. Nisãpiretapekai hïte imakinika Teoso sãkire hïte eereka hinini ïkapani. Kãkiti apotiitiniãtaãua noerekai Teoso sãkire. Apaka nisari ãti haãpokomoni, eereka ãti haãpokomoni, eereka ãti haãpokomoni, nitxaãpota Teoso sãkire noerekinii. 21 Xoteoakori, Xoteo minakanuia apaka nisãpiretari nimarotakiti Teoso oerekakiti maerekanitxi itakanapinina ïkapani, Teoso paniãtakiti ikaminina ïkapani. Nisãpiretari nimarotakiti Teoso oerekakiti, Xesosi Apiananiri sãkire auïkinina ïkapani.

22 —Ininiã nota sariko Xerosareë, kotxi Erekarï Matamatakoti paniãtano nota iuaã nisini. !Nimarotari kiatokouako ninaãkapaniko iuaã. 23 Ikini sitatxiti nauakasaaki, Erekarï Matamatakoti pinitano: “Piteniko takapeëkako kateia ãki iuaã. Iuaã pimisiritiko auapitïkako,” itxano. Iuananira nimarota Xerosareë napokasaaki. 24 Ikara nimisiritiko sãkiretxiti kona makari nixinikakiti, kotxi kona nitiretari nauini ïkorapokoriti. Xesosi Apiananiri paniãtakiti parïkatxiti ninireka nikamini. Nipoxokoniritika nauini mapotïkirepe nitxako. Xesosi paniãtano Teoso iokanapirena erekarï Teoso tiraõti nisãpiretini kãkiti.

25 —Nisãpiretapekari Teoso auïtetxi ininiãua pirena hïte sauaki nauakasaaki. Uatxa nimarotari hïte hïkinika kona hãtamataikanoko nota. 26 Ininiã hïxinikapikariko nisãkire iaõka uatxa nisãpiretakiti. Kãkiti hïte sauaki auakari pïpinanakiniã, Teoso kimapore imimarotakaniiã, kona nota xikani. 27 Kotxi nisãpiretapekai hïtemoni imakinika Teoso iokanapirena. 28 Erepaniko, katokinani hïtxako maerekati apokini hïtemoni. Erekarï Matamatakoti sikapekarï kãkiti hïtemoni Xesosi sãkire hõerekini ïkapani, ininiãkara hinïkatana ninoa. Soti auïte nïkatakani atokokana hïtxauako. Ninoa hïpiraakori atoko. Ininiã hïtiretanako ninoa kãkiti, kotxi Teoso nakitiakori itxauana. Teoso ãkiri ipina ninoa ïkapani, iua nakitiakori ininiuana ïkapani. 29 Nimarotari kãkiti apokapitakako hïtemoni nota sini tikini. Ninoa nirekarï ixipokinirina hïparïka Teoso ïkapani. Xapakori patari imaïkini monõkoni atoko itxako ninoa hïte sauaki imonõkoni apokini. Ininiã erepaniko. Katokinani hïtxako. 30 ãti õti kãkiti hïte oereëkini sãpiretakiti na atãoni. Koketakori sãkiretxiti isãpiretana apanakini Xesosi sãkire auïãkani. Ikara xika apanakini auikari ninoa sãkire, ininiãkara isanako ninoakata. !Auikaikarina hïte sãkire. 31 Ininiãkara erepaniko. Hïxinikariko ipi anokanani ãti anokanani pakini nota õtãkikanãtai hïte. Noerekanãtai hïte Teoso sãkire ïkanõka, pokamara pakini. Ikiniõtika noerekai hïte. Nitxiapata nõtãkikasaakii, kotxi nitiretai.

32 —Uatxa nisikai hïte Teosomoni, iua nïkatini ïkapani. Nitakanapari Teoso sãpirena hïtekata, kotxi iua sãpiretari isikini ïkinipoko erekarï. Iuara sika-posotiiretai hïte. Iuara sikai hïte erekarï inïkatakiti, inakitiakorimoni isikini ïkapani. 33 !Nixikotari apanakini. !Nimaãkatari itxineirote, imãkana pakini. 34 Hïte imarotapitikari notaka parïkauata imakinika ninireëkiti, nimoianariakori nireëkiti apaka niamotini ïkapani. 35 Ikara atoko aparïkauatiniã, atiretana kãkiti maposotakanuia. Nota parïka oerekapekai hïte ikara atoko hïkamini. Maxinikari Xesosi Apiananiri sãkire. Iua txari: “Teoso takari erekarï kãkitimoni iua amonitakiti apakapakasaaki. Teoso takari apia

erekari sikarauatarimoni,” —Paoro txana ninoa Épesokinimoni, Teoso sãkire auiaãkani auíteakorimoni.

³⁶ Iuasaaki Paoro kapotoreëkaua ninoakata. Imisãkiretarina Teoso. ³⁷ Ninoa ikinimane txiapakata. Imaarãkarina Paoro, apitxoka itxarina. Itakapiretanaparina. ³⁸ Apiata imatinanina, kotxi Paoro sãpiretana ninoa, !aõkitaikarina iua. Isana iuakata maporomoni.

21

Paoro Sari Xerosareëmoni

¹ Maporo aãpokasaaki, ate takapiretanapana ninoa Épesokini. Eereka asipeka. Kosi pokomiriütimoni asakatapitipo. Iuaã aãpoka. Katimatinĩkata asa Hotxi ioporokotemoni. Eereka Pátara sitatxitimoni asa. ² Iuaã aãpokaro ãto maporo Penisia tixinimoni sikaro, ininiã aiereëtaua atoko ate potorika asini. ³ Apaniãxiti apokasaaki, aãtamatarı Xipri pokomiriüti. Anapari Xipri pokomiriüti asanaremoni. Asari Siria tixinimoni. Aãpokita Txıro sitatxiti, kotxi iuaã tiitxi maporo ãki auakari kaikota. ⁴ Iuaã ate aõkitari kãkiti Xesosi sãkire auiaãkani, ininiã akaikota ninoakata ãti semanati. Ninoa txari Paoro:

—Xerosareëmoni !pisipe, kotxi Erekari Matamatakoti sãpiretapekaua ate pimisiritiko tũkane aua iuaãtaã —itxarina.

⁵ Apotorikini õti apokasaaki, ate sipe iuaĩkana maporomoni. Ninoa ikinika, İtanoroakorokata, imiakorikata, isana atekata sitatxi İtiniã ioporokomoni. Akinika akapotoreëkaua ikipatxiteë, misãkireta atxari Teoso. ⁶ Atakapiretanapana iposo atoko, ate iereëtaua maporo ãki. Ninoa kanapiriã aapokomonina.

⁷ Ininiã Txıro sitatxiti atakanapa. Iuaĩkana apotorika. Eereka aãpoka Pitoremaita sitatxiti. Iuaã ate misãkiretana kãkiti Xesosi sãkire auiaãkani. Akaikota ãti õti ninoakata. ⁸ Katimatinĩkata iuaĩkana apotorika asini. Eereka aãpoka Sesaréia sitatxiti. Iuaã Piripi inakori aapokomoni asa. Teoso sãkire sãpiretakari itxaua Piripi. Xesosi moianariakori Xerosareë auakasaakina, ninoa mereëri iua Piripi, apikomoni kikiakori seisi pakini, ninoa imoianatinina İkapani. Ate kaikota Piripi aapoko. ⁹ Piripi auari ipi ipi pakini imiakoro ãtokoropanika. Ninoa apaka sãpiretari Teoso iokanapirena kãkitimoni. ¹⁰ Ate auanapa iuaã mapaõti. Iuasaaki Teoso sãkire sãpiretakari Ákapo inakori Xotéia tõpa potorikakari apoka Piripi aapoko. ¹¹ Ikosekari Paoro makiomatare. İtxikari iuako ikitikata. Itxari:

—Erekari Matamatakoti txari: “Xoteoakori Xerosareë auakani iaxirikapiriko ia makiomataretxi nakititakari ia atokokanerako iaxirikiko. Eereka isikarina Xoteo minakonimoni” —Ákapo txaua ate.

¹² Ikara akenakotakasaaki, ate apanakini iuaã auakanikata txari Paoro:

—Paoro koniko !pisipe Xerosareëmoni —atxari.

¹³ Txamari Paoro:

—Kinirepa hitxiapanãta? Hite kamamatinanitano nota. !Nimaãkatari nixirikiko Xerosareë. !Nimaãkatari nokiko apaka Apiananiri Xesosi nauikini xika —itxaua ate.

¹⁴ !Ikãpitari asãkire. Ininiã ate:

—Iaõpe. Ikara atoko ininiã, ate nirekari Teoso nireëkiti kamiko —atxa.

¹⁵ Mapaõti inapaka atoko, aãiamata Xerosareëmoni asini İkapani. Eereka apotorika asini. ¹⁶ Apanakini Xesosi sãkire auiaãkani Sesaréiakini sari atekata apaka. Menasõ inakori aapoko ninoa anikaua ate, kotxi iuaã anirekari akaikotini. Menasõ Xipri pokomiriütikiri. Okananipeka iua auikari Xesosi sãkire.

Paoro Apoka Xerosareë

¹⁷ Xerosareë aãpokasaaki, Xesosi sãkire auiaãkani apakapaua ate ipoxokonir-itikana. ¹⁸ Katimatinĩkata Paoro sari atekata Txiakomoni aianapokotini ikapani. Ikinimane Xesosi sãkire auiaãkani auĩteakori aua iuaãtaã. ¹⁹ Paoro misãkiretana. Isãpiretana imakinika Teoso kamakiti Paoro parĩkaã Xoteo minakaniua sauaki iparĩkauatakasaaki. ²⁰ Ikara ikenakotakana atoko, ninoa txari:

—Peerekari Apiananiri —itxana.

Eereka itxarina Paoro:

—Aĩtari, pimarotari kaiãopokori Xoteoakori auikiniri Xesosi sãkire. Ninoa auikari Moisesini oerekakiti sãkiretxiti apaka. ²¹ Apanakini sãpiretapekana ninoa: “Paoro oerekanãtana Xoteoakori, Xoteo minakaniua sauaki auakani, Moisesini oerekakiti itakanapinina ikapani. Oerekanãtana ninoa Teoso takaõtxikare imiakori iñoã imatakakani ikapani. Oerekanãtana ninoa aãtokiriakorini oerekakiti itakanapinina ikapani.” Ikara atoko itxanãtana ninoa. ²² Ninoa !imarotapanikari pite uai apokini, ininiãkara natokopa atxatari akaminiri, kotxi anirekari ninoa imarotiniri apanakini sãpiretakiti poxiene inini. Anirekari ninoa imarotiniri pite auikapitikari Moisesini oerekakiti. ²³ Ininiãkara ia pikama. Naia ipi ipi pakini kikiakori misãkiretari Teoso. Isãpiretarina Teosomonikari ikamaenetakitina tĩkane. ²⁴ Ininiã pisa naiakata Moisesini oerekakiti iaõka hĩkamini ikapani, ininiãkara hĩkipaãtaua Teoso ikapani. Pite iĩkitxitari naia kii kixatiko ikapani. Ikara atoko ininiã, ikinimane imarotariko poxienetapa apanakini sãpiretakiti. Ninoa imarotariko Moisesini paniãtakiti pikamini. ²⁵ Ninoapekana, Xoteo minakaniua Xesosi sãkire auiaãkanipekana, ate iokanatsopatapeka ninoamoni. Asãpiretana ate xinikakiti: —!Hinikapiriko nipokori teoso kãkiti kamakitimoni sikakori. !Hinikapiri arẽkatxi. Manotsãatakori xini !hinikape. !Hĩsirĩkape pĩtanoro minakotokatika. !Hĩsirĩkape pĩtaniri minakotikatika. Ikara atoko atxa ate ninoamoni aiokanatsopatinĩ —itxarina Paoro.

²⁶ Ininiã Paoro anikana ninoa kikiakori. Katimatinĩkata ninoa kipaãtaua Teoso ikapani Moisesini oerekakiti iaõka ikaminina ikapani. Eereka Paoro iñoã Teoso misãkiretiko aikotiã. Isãpiretari sasetotxi ninoa keto iĩtona arokiko xipokini õti, kotxi iuasaakiko sasetotxi apakapari ninoa sikakiti Teosomoni.

Paoro Maĩkiko

²⁷ Iua semanati kaiaapeka ixipokini inakasaaki, ãtikaka Xoteoakori Ásia tixinikini atamatari Paoro Teoso misãkiretiko aikoti ãki. Ninoa misãkirepiretari Paoro ikinimane kãkiti iuaã apotiitakanimoni, ininiã ninoa sãkire xika ikinimane omanatari Paoro. Eereka imaĩkarina Paoroni. ²⁸ Ásia tixinikini akiripoata:

—Hĩte Xoteoakori himoianataua ate. Ia kikira oerekari ikini itixitiki omanatinina Xoteoakori. Iara oerekari kãkiti Moisesi paniãtakiti imakamani. Oerekari kãkiti mapaxitakaniri ia Teoso misãkiretiko aikoti. Īkoraasaaki !ipaxitari ia aiko, kotxi imiĩroãna Xoteo minakaniua aiko ãki, ininiãkara itxikotari ia aiko Teoso nakiti —itxanãtana ninoa.

²⁹ Ikara itxana, kotxi mitxi itikarina kiki Xoteo minakatiua Tõpimo inakori Épeso sitatxitikiri Paorokata tĩpokotini sitatxi apanĩkaki. Txamari Paoro !anikari iua aiko ãki. Ininiã iuaãkatarina Paoro anikapekari iua aiko ãki. ³⁰ Ininiã iua Paoro maĩkiko pirena iaripireta. Ikininape sitatxi auakani kenakoenetakasaakiri ikara, imitekana aikomoni. Imaĩkarina Paoro. Ikosekaĩtotarina. Teoso misãkiretiko aikotiã imipokiãkatarina Paoro. Iuasaakipeka aiko tore totaãkapeka. ³¹ Kãkiti iuaã apotiitakaniuma nirekari

okiniri Paoro. Sotatoakori Homano inakaniuua ninoa auíte kenakoenetari ikinimane Xerosareë auakani neenamauatini. ³² Iuasaakipeka sotatoakori auíte anikana sotatoakori. Imitekana Paoromoni. Käkiti atapakasaakina sotatoakori auíte sotatoakorikata, iuasaakiika iotoka Paoro iarítatinina.

³³ Ininiã sotatoakori auíte maikari Paoro. Ipaniãtana sotatoakori Paoro iaxirikini ipi kohëtxiã. Iposo atoko ipimaãna kãkiti itakote auakani:

—Kiripa ia kiki? Kixikapa ia atoko inaãka? —itxana ninoa.

³⁴ Ininiã ãtikaka iuaã auakani, ia xikara. Apanakinipekana ãti xikara, itxaãponãtana isãkirena. Sãkiretxi kaiãopokori ininiã, iua !imarotari atão ixika. Ikara atoko ininiã, sotatoakori auíte paniãtana sotatoakori, ninoa aapokomoni anikinirina Paoro. ³⁵ Sotato aapokokiri kanikoatxiã apokasaakina, sotatoakori õtanõkari Paoro ãto, kãkiti mamaikakaniri ãkapani.

³⁶ Kotxi kaiãopokori kãkiti itikini ãkani akiripoakata:

—Hõkariko. Hõkariko —itxanãtana.

³⁷ Paoro sotatoakori aapoko ãki iiroãnapanoka inakasaaki, Paoro txari sotatoakori auíte:

—Apakata pite nimisãkiretini?

Ininiã sotato auíte tikoka.

—Pite imarotari Krekoakori sãkire —itxari Paoro.

³⁸ —Kona piteni Exito tixinikiri pitxataua? Kona piteni kitatiki kamanãtari neenamatzã auítetxiakori pomanatini? Kona piteni anikatana ipi ipi pakini mio kokanirini iexamakitekatana ãparaã makipakaniãtaã? —ipimaãri Paoro.

³⁹ Ininiã Paoro:

—Kona notani. Xoteo nitxaua. Nota Taaso sitatxitikrirano nota. Taaso sitatxiti, sitatxi apiari inakari, Sirísia tixinikiri. Pauritano nakira kãkiti nimisãkiretini —itxari iua.

⁴⁰ Ininiã sotatoakori auíte:

—Ari, pimisãkiretana.

Inakasaakiri Paoro tima kanikoatxiã. Iuasaaki õkitikari iuako kãkiti akiritini iotokini ãkapani, isãkire ikenakotinina ãkapani. Ikinipoko iotokasaaki, iua sãkiauata ninoakata Xoteo sãkireë, Epiráiko sãkireë.

22

Paoro Misãkiretari Xerosareë Auakani

¹ Ininiã Paoro:

—Nitariakori, niriakori, hïkenakotariko nisãkire. Na maerekati na nikama. Erekarinokara nikama —itxa.

² Ninoa kenakotakasaakiri ninoaka sãkireë, Epiráiko sãkireë isãkiauatini, !akiritaikana. Itsoriããtana.

³ Ininiã Paoro:

—Xoteopitkarano nota. Niponaniã Taaso sitatxiti, Sirísia tixiniã. Eereka uai Xerosareë sitatxiti napoka. Uaikara naneë. Iuasaaki koerekareri kimatireri Kamarieo inakori oerekano imakinika. Iua oerekano aksiomaneakorini kitxakapirïkarini paniãtakiti imakinika. Nota parïkauata Teoso ãkapaninokara, hïte parïkauatini atoktxikana. ⁴ Mitxipeka nota kapokotana kãkiti Xesosi sãkire auiãkani, Xesosi kimaporeë sikani. Nimaikana, kateia ãki oka nitxana. Kiki, sito pakini nimaika. Nota xika ninoani ipïpe. ⁵ Sasetotxiakori auíte apiatakari, Xoteo auíteakori pakini imarotari atãopitika nisãkire. Ninoakara sikano aãtsopa iõkatsopatakitina auítetxiakorimoni Tamásiko sitatxiti auakanimoni nanikini ãkapani. Iua aãtsopa auiritano Xesosi sãkire auiãkani nimaikini. Ininiã nota sari iuaã

Xesosi sãkire auiãkani nimaĩkini ĩkapani, Xerosareẽmoni nimikanapiriinina ĩkapani imisiritikona tĩkane.

⁶ —Apaniãxiti Tamásiko sitatxiti takote napokaãpotakasaaki, patimari iotximere iaxitiki apoka notamoni. ⁷ Xiti nirika. Nikenakotari nakir-
iuãkatiko: “Saoro, Saoro, kinirepa pite misiritano?” itxano.

⁸ —Ininiã nota: “Apiananiri, kiriparai pite?” nitxari.

—Ininiã iua: “Nota Xesosi Nasaree sitatxitikirikarano nota. Pimisiritaki-
tikarano nota,” itxano.

⁹ —Nimoianariakori atamatari iua iotximere, ininiã ipĩkarauatana. Na
ikenakotarina nota misãkiretakari. ¹⁰ Ininiã nota: “Apiananiri, kipa pinireka
pitemoni nikamini?” nitxari.

—Ininiã Apiananiri: “Ereẽ pitima. Tamásikomoni pisa. Iuaãtaã
pisãpiretaãkako imakinika Teoso nireẽkiti pikamini ĩkapani,” itxa Apiananiri
notamoni.

¹¹ —Iua iotximere xika mõiãreti nitxaua. Ininiã nimoianariakori
kanõpiãpotano. Anikanona Tamásikomoni. ¹² Iuaãtaã aua kiki Ananiãsi
inakori. Iua kamapikari akiomaneakorini kitxakapirĩkarini paniãtakiti. Ikin-
imane Xoteoakori Tamásiko auakani iteene paxitari iua. ¹³ Iua ina notamoni.
Nota takote apoka itxa. Itxano: “Nitari Saoro, kõiãre pitxako,” itxano nota.

—Iusaakipeka nota kõiãrepeka nitxa. Natamatari iua. ¹⁴ Iua:
“Akiomaneakorini Teosone mereẽi pite inirekakiti pimarotini ĩkapani. Teoso
mereẽi pite Erekarinoka Kamakari patamatini ĩkapani. Teoso mereẽi pite
Erekarinoka Kamakari sãkire pikenakotini ĩkapani. ¹⁵ Pitekarako sãpiretariko
itanapoko kãkitimoni atão Xesosi pirena, patamatakiti, pikenakotakiti pakini.
¹⁶ Ininiã kona okanani pitxape. Põkitikaua. Pipatxisataãkako. Pakiritariko
Apiananiri uãka, ininiã iua makatxakari pimaerekani,” Ananiãsi txano nota.

¹⁷ Eereka nikanapiriã Xerosareẽmoni. Teoso misãkiretiko aikotimoni nisa.
Iuaã Teoso nimisãkirenãtakasaaki, nitaponetari Apiananiri. ¹⁸ Natamatari
iua. Itxano nota: “Katima pitxako. Xerosareẽ posipika uatxapeka. Uai
auakani laulikapaniri nota pirena pisãpiretakiti,” itxa.

¹⁹ Ininiã nota: “Apiananiri, nota nitapekana kãkiti pisãkire auiãkani ikini
aikoti Xoteo apotiitiniãtaãua. Niãsokapekana. Kateia ãki nitakapekana. Ninoa
imarotapitikari ikara nikamakiti. ²⁰ Pite sãkire sãpiretakari Estevão inakori
okikosaaki, nota aua iuaã. Iusaaki ninĩkatari kokanirini mãka inopinikiri.
Nota apokaerekatari okinirina iuani.”

²¹ —Ininiã Apiananiri: “Pisipeka. Ôtakoxiti niokanatai Xoteo minakoni-
moni,” itxano —itxa Paoro kãkitimoni.

Paoro Homano Itxaua

²² Iusaakipeka Xoteo minakonimoni isini xika, kãkiti iuaã
apotiitakaniua !inirekaikarina Paoro sãkire ikenakotinina. Omanãkarauata.
Akiripoakatana:

—Hõkariko. !Erekaru auapanika inini —itxana.

²³ Akiripoakatana. Iõkokarina imãkana inopinikiri. Kipatxi okarapekatana
apaka, kotxi omanãkarauata. ²⁴ Ininiã sotatoakori auĩte paniãtana sota-
toakori anikiniri Paoro aiko kaikori ãki, sotatoakori aapoko ãki. Ipaniãtana
Paoro ixirokitatiko tĩkane, kotxi inirekari imarotiniri Paoro omanatiko xika.
²⁵ Paoroni ĩtxikasaakina ixirokitatiko ĩkapani, Paoro pimaãri sotato itakote
timakari:

—Erekar atxiĩti hĩte xirokitatiniri kiki Homano inakori maxikatĩka?
Homano nitxaua. Kixikapa hĩte nirekari hĩxirokitatinino? —Paoro txari iua.

²⁶ Ininiãkara sotato sarĩ iauĩtemoni.

—Iua kiki amaĩkakiti Homano itxaua iua, ininiākara erepaniko iuamoni pikamakiti tĩkane —itxari.

²⁷ Ininiā sotatoakori auĩte sari Paoromoni.

—Pisāpiretano. Homanokani pitxataua? —itxari Paoro.

Ininiā Paoro:

—Iuapitĩkarano nota.

²⁸ Sotatoakori auĩte txari:

—Nota Homano nitxaua, kotxi nĩkitxitari aātsopa ĩki Homano nininiua ĩkapani. Pakaroneri.

Ininiā Paoro:

—Niponaniākasaaki Homano nitxapekua —itxa.

²⁹ Iuasaaki Paoro xirokaaritakani patimari isinina. Sotatoakori auĩte pĩkarauata, Paoro Homano ininiua imarotakasaaki, kotxi iua paniātana sotaotxari iĩtxikiniri Paoro.

Paoro Xoteo Auĩteakori Apisatoō

³⁰ Katimatinĩkata sotatoakori auĩte koxirikari Paoro. Inirekari imarotiniri Xoteo apoĩtiniri, ininiā ipĩkapiretana sasetotxi auĩteakori, Xoteo auĩteakorikata. Ipaniātari Paoro itimini ninoa apisatoō.

23

¹ Ininiā Paoro iteene mixinitoōtana Xoteo auĩteakori.

—Nitariakori, erekari nikaminiritika, uatxa uai naua. Teoso nireēkitinoka ninireka nikamini. Teoso imarotari ikara, kotxi imarotari nixinikakiti nāikixinireē —itxa.

² Sasetotxiakori auĩte apiatakari Ananiāsi inakori lipotxitari Paoro sākire, ininiā ipaniātari Paoro takote auakani aritiniri Paoro sona. ³ Ininiā Paoro:

—Teosokarako aritaiko pite. Aapokotxi tare txĩtatakori atoko pitxa pite, kotxi mapara peerekai, txamari pāikixinireē maerekatinoka. Pite topākanāta ereē nota pikenakotini ĩkapani akiomaneakorini paniātakiti iaōka pikamini ĩkapani, txamari pipaniātari niaritiko. Akiomaneakorini na paniātari ikara atoko inakari. Pite kona kamari ninoa paniātakiti —Paoro txari iua auĩtetxi.

⁴ Paoro takote auakani txitari Paoro:

—!Erekari pimisākirepiretiniri sasetotxi auĩte apiatakari Teoso nakiti —itxana.

⁵ Ininiā Paoro:

—Nitariakori, !nimarotari iua sasetotxi auĩte apiatakari ininiua, kotxi Teoso sākire iōkatsopatakori txari: “Kona pimisākirepiretapiri hĩauĩte.”

⁶ Paoro atamatana kākiti iuaā apotiitakaniua. Apanakini satoseoakori itxauana. Apanakini pariseoakori itxauana. Ininiā itapararitika isāpiretana: —Nitariakori, pariseokarano nota. Pariseo ākirikarano nota. Uai nota minaāka hĩte apisatoō, kotxi nota auikari ipĩkanipeka ōkitikiniua, iuaĩkana auāki ininina ĩkapani —itxana ninoa.

⁷ Iuasaakipeka pariseoakori, satoseoakori pakini taparakienatakakua, kotxi pariseoakori auikari Paoro sākire. Satoseakori !auikari Paoro sākire.

⁸ Kotxi satoseoakori !auikari ipĩkari ōkitikiniua, iuaĩkana auāki inini ĩkapani. Kona auikarina Teoso nitiriakori iaxitikini auini. Kona auikarina matamatakoni auini. Pariseoakori auikari ipĩkari ōkitikiniua, iuaĩkana auāki inini ĩkapani. Auikarina Teoso nitiriakori auini. Auikarina matamatakoni auini apaka. ⁹ Iuasaaki ikinimane apia akiripoakata. Itaparakienatakakauana. Pariseoakori, kaiōkatsoparerini inakoni, ōkitikaua. Itapararitika itxana:

—Atemoni ia kiki !ikamari maerekati. Atxiĩti matamatakoti, atxiĩti Teoso nitiri iaxitikiri sākirauala iuakata. Ininiākara !apakata anaiatiniri Teoso —itxana.

¹⁰ Ninoa iteene taparakienatakakauana, ininiã ineenamauaaritana. Sota-toakori auíte pikari ninoa okiniri Paoro, ininiã ipaniãtana sotatoakori:

—Hísako kãkiti sauaki apanĩkaki. Iuaã himakatzakariko Paoro. Hanikariko sotatoakori aapokomoni —itxana.

Ininiã anikarina iuaã.

¹¹ Áti İkanõkati Apiananiri apoka Paoromoni. Paoro takote itima. Itxari:

—Kataparaxinire pitxako. Pisãpiretapekari nota pirena uai Xerosareë. Apaka pisãpiretariko nota pirena Homa sitatxiti —itxari.

Xoteoakori Nirekari Okinirina Paoro

¹² Katimatinĩkata apanakini Xoteoakori apotiitaua. İxinikarina Paoro okini İkapani. Ninoa txari:

—!Anipokotapani, !aãtapani, Paoro aõkini apisa —itxana.

¹³ Ninoa Xoteoakori koarëta apikomoni. ¹⁴ Eereka ninoa sari sasetotxi auíteakorimoni, kiomãtxiakori pakinimoni. Ninoa txana:

—Ate okaenetari Paoro. !Anipokotapani iua aõkini apisa. ¹⁵ Ininiã hĩte aãuíteakori amanaãriko sotatoakori auíte, imininiri Paoro uai. Hısãpiretariko sotato auíte, hinirekari apikomoni hĩpimainiri Paoro. Iuasaaki ate iãtapariko kimaporĩã aõkiniri İkapani —itxana ninoa.

¹⁶ Paoro itaro åkiri kenakoenetari Paoro okaenetiko, ininiãkara İroã sotatoakori aapoko, sãpireta itxari iritanirimoni. ¹⁷ Ininiã Paoro misãkiretari sotato auíte poiãori.

—Panikari ia åtokori hĩauítemoni. İminapiretakiti inireka isãpiretiniri iua —itxa.

¹⁸ Ininiã sotato auíte poiãori anikari iua auítemoni.

—Ate maĩkakiti Paoro misãkiretano nota, ia åtokori pitemoni niminini, kotxi inirekari isãkirauatini pitekata —itxari.

¹⁹ Ininiã apiari anikari iuakoã ninoanani auiniãtaã. Ininiã iua:

—Kipa pinireka pisãpiretinino? —itxari.

²⁰ Ininiã iua åtokori apakapiretari:

—Xoteo auíteakori nirekari amanainii katana pokamara Paoro panikini ninoamoni. Isãpiretainako pite, inirekapanikarina apikomoni Paoro sãkire İkenakotinina. Txamari paxirari ninoa sãkire. ²¹ !Pauikapena, kotxi koarëta apikomoni kikiakori kipatauako kimaporĩã Paoro iãtapinina, okinirina İkapani. Ninoa kikiakori txapeka !inipokotaikana, !iãtaikana, Paoro imokakinina apisa. Ninoa iposopeka kimaporĩã iãtapinirina Paoro. Ninoa iãtapari ninoa nirekakiti pikamini —itxari sotato auíte.

²² Ininiã sotato auíte:

—!Pisãpiretapiri notamoni pisãpiretakiti apanakinimoni.

Ininiã İokanatarı åtokori İkanapiriini aapokomoni.

Paoro İokanataãka Përisi Inakorimoni

²³ İposo atoko sotato auíte pĩkapiretana ipi sotatoakori auĩtetxi poiãoni inakanıua. İmisãkiretana:

—Hãpotiitana tosëtosi sotatoakori ikitiã sikani, setëta sotatoakori kavaro nopini sikani, tosëtosi sotatoakori meretaua anikakani pakini. İposope hĩtxako ia İkanõkati novi oara hĩpotorikini Sesarëia sitatxitimoni hĩsini İkapani.

²⁴ Kavaroakoro hĩsikari Paoro, oa nopini isini İkapani. !Hãuiritapiri Paoro okiko. Hanikari Paoro Homanoakori auítemoni Përisi inakorimoni —itxana ninoa.

²⁵ İposo atoko sotato auíte iõkatsopata:

²⁶ Nota Krãotxio Arısia inakorino iõkatsopata apiarimoni, pite Përisi aãuítemoni. Ereëkai. ²⁷ Ia kiki Paoro inakori Xoteoakori maĩkakiti. Ninoa nirekari okiniri. Nota, nisotatoneakorikata makatzakari iua,

kotxi Homano itxaua. ²⁸ Ninirekari nimarotiniri kixikapa ninoa nirekari okiniri Paoro, ininiäkara nanikari iua Xoteoakori auñteakori apotiitiniätaäua. ²⁹ Iuañ nimarotari ixika ! auari kateia äki ikaikotini ïkapani. Ixika ! auari ipinini ïkapani. Ninoa apoñtari iua ninoa atokiriakorini paniñtakiti imakamakani xika. ³⁰ Nikenakopiretari Xoteoakori okaenetiniri Paoro, ininiä niokanatarari iua pitemoni. Nipaniätana Paoro apoñtakani isäpiretiniina Paoro kamakiti. Iananirako niökatsopata. Ereëpiko, itxa sotato auñte säkire Périsimoni.

³¹ Sotatoakori auñte paniätiniri atokokana sotatoakori anikari Paoro. ïkanöka anikarina Ätxipatiritxi sitatxitimoni. ³² Katimatinïkata sotatoakori ikitiña sikaninanira kanapiriñ sotato aapokomoni. Kavaro nopini sikani anikari Paoro apikomoni. ³³ Anikarina Sesaréia sitatxitimoni. Isikarina Paoro iökatsoparikata auñtexitimoni, Périsi inakorimoni. ³⁴ Ininiä iua atat-sopatarari iua iökatsopari. Iposo atoko ipimañri Paoro:

—Kitixinepa paua? —ïtxari iua.

Ininiä Paoro:

—Sirísia tixinikirirano —itxa.

³⁵ Ininiä Périsi txari:

—Pikamapiretakini apokasaaki, nikemariko pisäkire —itxa.

Ininiä ipaniätana sotatoakori:

—Erotxini kamakiti aikoti äki hinïkatariko Paoro.

24

Paoro Apoñtiko Pirena

¹ Sïko öti auakasaaki, sasotetxiakori auñte apiatakari Ananiási inakori sari Sesaréia sitatxitimoni. Apoka iuañ kiomätxiakorikata, kiki Tétoro inakorikata apaka. Iua Tétoro käkiti ïkapani kasäkireri käkiti misiritiko mereëkari apisatoö. Ninoa apoka Périsi apisatoö Paoro apoñtinina ïkapani. ² Ninoa apokasaaki, sotato minari Paoro Périsi apisatoö. Iposo atoko Tétoro akiritaäka isäkirauatini ïkapani. Ininiä Tétoro apoñtari Paoro:

—Périsi, apiari pitxaua. Auñtixi kimatireri pitxaua, kotxi mapakanani atixine neenamatz! auari. Mitxi kaiñopokori maerekati kamakori. Uatxa maerekati poiñöapota, kotxi pite kamari erekari käkiti ïkapani. ³ Erekapitikari pikamakiti ate ïkapani. Ate apokaerekatarari. ⁴ Kona ninirekari niomakotetini pite, ininiäkara nisäkire poiñoka apikomoni nisäpiretai, ininiä pikenakotari nisäkire.

⁵ —Ia kiki ! erekari. Pamönökoniri. Itxïkitakari Xoteoakori neenamauatini ikini itixiti. Kiki Nasaree sitatxitikiri säkire auñäkani auñte itxaua iua Paoro. ⁶ Teoso misäkiretiko aikoti imapaxitananisaaki, ate maïkari iua. Akiomaneakorini oerekini atoko atxamariko Paoro. ⁷ Txamari iusaakipeka sotatoakori auñte Arísia inakori apoka iuañ. Imakatzakari Paoro itaparar-itika ate sauaki. ⁸ Eereka Arísia paniätana pitemoni ainini. Pite pimañriko Paoro, ininiä pimarotari asäpiretakiti inipitika inini —Tétoro txari Périsi.

⁹ Iusaaki Xoteoakori iuañ auakani:

—Ari, inipitikara isäkire —itxarina Périsi.

Paoro Säkire Périsi Apisatoö

¹⁰ Iposo atoko Périsi paniätari Paoro isäpirenauatini. Ininiä Paoro: —Nimarotapitikari kona uatxakani ate tixine auakani misiritiko mereëkari pitxaua. Ininiäkara nota apokaerekatarari pitemoni nisäpiretiniri nikamakiti.

¹¹ Tosi öti pakini napakari nisa Xerosareëmoni Teoso nimisäkiretini ïkapani. Pipimañri apanakini atäokani nisäkire. ¹² Nanera ïkenakotari nota txitiniri

áti Teoso misáki-retiko aikoti áki. Ikininape Xoteo apotiitiniátaáua aikoti áki !atamatarina neenamtxi nikamákitakini. Átiátaá apaka !atamatarina nitxíkitakiniri kákiti neenamtxi ikaminina. ¹³ Nanera maxikatíika kamapiretano nota. !Itikanona nota maerekati nikamini. ¹⁴ Nota auikari Xesosi sáki-re. Ia atáo. Naneramoni Xesosi sáki-re na atáo. Nota paríkauata ate atokiriakorini Teosone íkapani Xesosi sáki-re níkipitakasaaki. Moisesini paniátakiti apaka nauika. Teoso sáki-re sápiretakanini íõkatsopatakiti apaka nauika. ¹⁵ Nanera auikari Teoso ókitikinina ikininape kákiti ípikani. Erekarini, maerekani apaka ókitikauako iuaíkana auáki ininina íkapani. Nota apaka auikari íkara. ¹⁶ Íkiniótika ninirekari atáonoka nikamini Teoso íkapani, kákiti íkapani apaka.

¹⁷ —Ninapapekari mapakanani átiátaá, eereka nikanapiriá Xerosareémoni. Iuaá nisa txineiro ninirimanemoni matxineirotenimoni nanikini íkapani. Apaka iuaá ninirekari nisikaenetakiti Teosomoni nisikini. ¹⁸ Nisikaenetakiti Teosomoni nisikasaaki Teoso misáki-retiko aikoti áki, níkipaátaua Moisesini oerekakiti iaóka. Iuasaaki Xoteoakori Ásia tixinikini itikano nota. Kákiti apotiitakaniua !auari notakata iuasaaki. Neenamtxi !auari iuasaaki. ¹⁹ Ninoa itikano. Maerekati nikamaákamako, kinirepa kona ninoa apoka uai uatxa pite isápiretinina íkapani? ²⁰ Ninoa uai mapokakanisaaki, pipimaána nanera íkenakotakitina, itikakitina nota Xoteo auíteakori apisatoó nauakasaaki. Kipa atxiíti nimaerekani iuasaaki? Iuasaaki kona nikamari maerekati. ²¹ Atxiíti iuasaaki nanera !apokaerekatari nisáki-re, kotxi nitxana: “Nota auikari ípikani ókitikinua, iuaíkana auáki inini íkapani. Ikara nauikakiti sáki-retixiti xíka híte maíkano nota.” Atxiíti nanera !apokaerekatari íkara nisáki-re —itxa Paoro sáki-re Périsoni.

²² Périsi iteene imarotapekari Xesosi oerekakiti sáki-retixiti. Iua misáki-retana ninoa:

—Sotatoakori auíte Arisia inakori apokapanikako uai. Iuasaakiko nisápiretari kiátokopa nitxtari Paoro. Uatxa xipope asáki-re —itxa Périsi.

²³ Ípaniátari sotato auíte poiáori inakari Paoro níkatakari tíkane:

—Píníkatari Paoro. Pauiritariko inirekiniátaá isini. Pauiritariko iniriane apokini iuamoni. Pauiritariko inirekakiti isikinirina —itxa Périsi.

Paoro Sákirauata Périsi, Tosira Pakinikata

²⁴ Mapaóti napa atoko Périsi ítanorokata Tosira inakorokata apoka Paoro auiniátaá. Xoteo oa. Périsi píkapiretari Paoro. Iua apokasaaki, Paoro sápiretana ninoa Kristo Xesosi sáki-re auikiko, ininiá ninoa kenakotari. ²⁵ Paoro sápiretari Teoso sáki-re atáo inakari kamiko pirena. Isápiretari Teoso sáki-re ítotxi nireékiti amakamakani. Isápiretari kákiti misiritiko itixi xipokini óti apokasaaki. Ininiákara Périsi píkarauata.

—Iaópe. Pisipe. Áti óti niparíka mauakanisaaki, iuaíkana nípíkapiretai —itxari.

²⁶ Périsi nirekari Paoro sikiniri txineiro iuamoni, isikakiniri íkapani. Ininiákara itokata ípíkapiretari Paoro iuakata isákirauatini.

²⁷ Ípikanani napa atoko Pósió Pésito inakori auítetxi txapekaua, ininiá Périsi sipe. Périsi nirekari Xoteoakori apokaerekatiniri iua, ininiá isini apisa ! isikakari Paoro, ininiá Paoro kaikotapanika kateia áki.

1 Pésito aua Sesaréia sitatxiti ipi áti pakini óti, eereka isari Xerosareëmoni.
2 Iuaã sasetotxi auñteakori, Xoteo auñteakori pakini kamapiretari Paoro Pésitomoni. 3 Ninoa iteene amanaári Pésito:

—Pikamariko ate nireëkiti. Piminariko Paoro uai Xerosareëmoni —itxana.

Ikara ninoa nireka, kotxi okaenatarina Paoro ipixinipokoriti. 4 Txamari Pésito apakapapiretana:

—Kona, Sesaréia sitatxitikarako aua Paoro. Mapaóti napa atoko nota kanapiriã iuamoni. 5 Hinirekiniári, átikaka hñte sari iuamoni notakata. Iuaã hñsãpiretari Paoro kamakiti maerekati —Pésito txana ninoa.

6 Pésito napari ipi semanati Xerosareë. Eereka ikanapiriã Sesaréiamoni. Katimatiniñkata Iroã aiko kãkiti misiritiko sãpiretikoãtaã. Iuaã ipikapiretari Paoro. 7 Paoro apokasaaki, Xoteo Xerosareëkini ákitari iua. Apoñtarina iua maerekati kaiãopokori ikamakiti, txamari imaerekani itikakari !auari, kotxi !ikamari maerekati. 8 Eereka Paoro:

—Maerekati na nikama. Xoteoakori aãtokiriakorini paniãtakiti nikamapitika. Teoso misãkiretiko aikoti nipaxitapitika. Homano auñte paniãtakiti, Sesa inakori paniãtakiti nikamapitika —itxa.

9 Pésito nirekari Xoteoakori apokaerekatiniri iuaka, ininiã ipimaári Paoro: —Pinirekatari Xerosareë pisini? Iuaãrako nota kenakotariko nanera sãkire, pite sãkire apaka —itxa.

10 Txamari Paoro:

—Konapitini. Homano nitxaua. !Apakata Xerosareë Xoteoakori apisatoõ nisãkire kenakotiko. Uaikara Homanoakori auñte Sesa nirekari Homano sãkirauatini kãkiti misiritiko sãpiretakani apisatoõ. Erekaru uai pikenakotiniri nisãkire. Pite iteene imarotari kona xatiki maerekati nikama Xoteoakorimoni. 11 Ixika auiniã nipinini !kapani, maerekati nikaminiã, ininiã apakata nipinini. Txamari nanera na atão apoñtano nota, ininiã naneramoni nisikanapakiri !auari. Ninirekari Sesamoni nisini —itxa Paoro sãkire.

12 Ininiã Pésito sãkirauata iua ótãkikakanikata Paoro Sesamoni isini !kapani. Eereka apakapapiretari Paoro:

—Pite nirekari Sesamoni pisini, ininiãrako iuamonirako pisa —itxari Paoro.

Pésito Sãkirauata Akiripakata

13 Mapaóti napa atoko auñtetxi Akiripa inakori apoka Sesaréia itaro Perenisi inakorokata. Ninoa ianapokota Pésitomoni. 14 Mapaóti napa atoko Pésito sãpiretari Paoro Akiripamoni:

—Uai aua kiki kateia áki Périsi takakiti Paoro inakori. 15 Xerosareë napokasaaki, sasetotxi auñteakori, Xoteo auñteakori apaka apoñtari iua. Inirekarina nota paniãtiniri iua okiko. 16 Txamari nisãpiretana: “Homanoakori kona okari kãkiti áti apoñtakiti, iua apoñtakiti sãkire imakenakotakani apisa. Merepanika erekari iua apokini iua apoñtakanikata kãkiti misiritiko mereëkari apisatoõ, ninoa sãkire kãkiti misiritiko mereëkari kenakotini !kapani,” nitxana.

17 —Paoro omanatakani uai apokasaaki, katimatiniñkata niñroã kãkiti misiritiko sãpiretikoãtaã. Iuaã nipikapiretari Paoro, ininiã iua apoka iua omanatakani apisatoõ. 18 Ninoa sãkirauata. Apoñtarina Paoro. Niuãkatari ninoa sãpiretiniri maerekati Paoro kamakiti. 19 Txamari ninoa auñãkiti sãkiretixiti xika ninoa omanatari Paoro. Kiki ipikari Xesosi inakori xikara apoñtarina. Paoro auikari Xesosi iuañkana auñki inini. Ninoa !auikari Xesosi ókitikiniua.

²⁰ —Iuusaaki na nimarotari nikamakiti t̄kane. Ininiã nipimaãri Paoro: “Na pinirekatari Xerosareẽ pisini? Iuaã pite apoítakani, pite pakini kenakotaãkako,” nitxari Paoro. ²¹ Txamari iua apakapapiretano: “Kona. Sesamonira ninireka nisini,” itxano nota. Ininiã notara paniãtari iua kateia åki ikaikotiniritika niokanatariko Sesamoni —itxa Pésito.

²² Ininiã Akiripa:

—Nota nirekari nikenakotiniri iua kiki sãkire —itxa.

Ininiã Pésito:

—Katanarako pikenakotari iua sãkire —itxa.

Akiripa, Perenisi Pakini Apoka Pésitomoni

²³ Katimatiniãkata Akiripa, Perenisi pakini apoka, itomaneri iniritiako-rikata. Peeremãkapokona. Iroõna kãkiti apotiitiniãtaãua. Sotato auíteakeri, sitatxi auakani auíteakeri pakini iroã. Eereka Pésito p̄kapiretari Paoro, ininiã Paoro minaãka. ²⁴ Ininiã Pésito:

—Pite, Akiripa, h̄te atekata apotiitakaniaua apaka, h̄tamataria ia kiki. Ikinimane Xoteoakeri uai auakani, Xerosareẽ auakani apaka !apokaerekatari ia. Isãpiretanona ia maerekati ininiua. Ninoa amanaãno ia okiko. ²⁵ Notamoni maerekati ! ikama ia. Notamoni ixika ! auari ipinini íkapani. Eereka ia amanaãno apiari Sesamoni isini, ininiã nota auiritari isini. ²⁶ Txamari ! nimarotari ixika niõkatsopatini Sesamoni. Ininiãkara nimirari Paoro h̄te apisatoõ isãkire h̄ikenakotini íkapani. Akiripa, apiari pitxaua pite, ininiã ninirekari pite sãpiretinino nota niõkatsopatakiti t̄kane. Ia h̄ikenakotaka atoko h̄sãpiretano Sesamoni niõkatsopatini íkapani. ²⁷ !Apakata kateia åkikiri Sesamoni niokanatinini ixika nimasãpiretaniã, kotxi Sesa nirekari imarotiniri ikamakiti xika.

26

Paoro Sãkirauatini Akiripa Apisatoõ

¹ Eereka Akiripa paniãtari Paoro:

—Nauritai pisãpiretiniaua pimaãkiko xika.

Ininiã Paoro õkataria iuako isãkire isãpiretini íkapani. Iposo atoko Paoro sãkirauata, maerekati imakamakani ninoa imarotini íkapani.

²—Aãuíte Akiripa, notamoni erekari pite apisatoõ nisãpiretiniri Xoteoakeri apoítinino. ³ Kotxi pite iteene imarotari ate atokiriakorini oereẽkiti, Xoteoakeri paniãtakiti. Ininiã namanaãni pikenakotiniri nisãkire imakinika.

⁴—Xoteoakeri imarotano nota åtokoripanika ninakasaakiaua, nitixine nauakasaaki. Eereka Xerosareẽ nauakasaaki ninoa imarotano. Imarotarina ikiniõtika nauini. ⁵ Mixakapokoni ninoa imarotano nota. Imarotarina pariseo nininiãua. Ikara isãpiretaina, inirekiniãna. Kãkiti pariseo inakari iteene aukari ate atokiriakorini oereẽkiti sãkiretxiti.

⁶—Xoteoakeri uatxa omanatano nota, kotxi nauikari Teoso sikaenetakiti ate atokiriakorimoni apokapeka uatxa. ⁷ Ate nirimane, tosi pakini nirimantxi, iãtapari ikara Teoso sikaenetakiti apokini õti. Ninoa paríkauata Teoso íkapani íkanõka, pokamara pakini. Niauíte Akiripa, ikara Teoso sikaenetakiti xika Xoteoakeri maãkano nota. ⁸ Kinirepa h̄te !auikari Teoso posotiniri ipíkari õkitikini, iuaíkana auãki inini íkapani?

⁹—Mítxipeka nota omanatari Xesosi Nasareekiri, h̄te omanatiniri atokokana, ininiã nikapokotari isãkire auíãkani. ¹⁰ Xerosareẽ nauakasaaki, nikapokotari isãkire auíãkani. Sasetotxi auíteakeri auiritano kãkiti Teoso nakitiakeri kateia åki nitakini. Kaiãopokori nitaka kateia åki. Xoteo auíteakeri nirekasaakiri okinina, nota apaka nirekari. ¹¹ Nisari Xoteo apotiitiniua aikotimoni ikininape Xesosi sãkire auíãkani nimiritinini íkapani. Ninirekari Xesosi

säkire auikiko xipokini. Iteene nomanatana, ininiäkara nisari apanakini sitatxitimoni ninoa nikapokotini ikapani.

¹²—Ikara xika nisari Tamásiko sitatxitimoni. Sasetotxi auíteakori auiritano nisini. Ipaniätanona Xesosi säkire auíäkani nimaikini. ¹³ Ipixinipokoriti, apaniäxiti iotximere iaxitikiiri apoka notamoni. Atokatxi iotximere poiäoka. Ikara iotximere apiata. Iua iotximere äki nota nimoianariakorikata aua.

¹⁴ Ate iriäkata xitipe. Iuasaakipeka nikenakotari nakiritiko: “Saoro, Saoro,” itxano Epiráiko inakori säkirexitia. “Kixikapa pimisiritano nota? Piteka pimisiritaua, nota pimisiritakasaaki. Atxiiti kema auíteka karotaua ipitikiri aäketē. Iua kema auíte atoko pitxa,” itxano.

¹⁵—Ininiä nota: “Apiananiri, kiriparai pite?” nitxari.

—Ininiä iua: “Xesosira nota, pimisiritakitikarano nota. ¹⁶ Pitima. Nota oerekaua pitemoni, pite nimerēini ikapani, ninitiri pininiua ikapani. Uatxa pitikakiti pisāpiretako apanakinimoni. Pisāpiretapanikariko ikinimane kākiti apikomoni noerekakiti tīkane. ¹⁷ Ninīkataiko pite Xoteo sauaki pauakasaaki, Xoteo minakanuia sauaki pauakasaaki apaka. Xoteo minakonimoni niokanatai pisini. ¹⁸ Kākiti ipiaā sikani atoko itxana, kotxi !imarotarina Teoso säkire. Mōsiāreni atoko ninoa, kotxi !atamatarina Teoso kimapore. Ininiäkara pitekara oerekanako Teoso säkire ikimapore imarotinina ikapani, ipiä itakanapinina, ikamaromoni isinina ikapani. Ininiäkara !ikamaikari Satanasi paniätakiti. Teoso paniätakitinoka ikamana eereka. Ininiä ninoa auikariko nisäkire, ininiäkara nota makatxakariko ninoa maerekani. Ininiä Teoso nakitiakori ninoa apaka txauana,” Xesosi txano nota.

¹⁹—Niauíte Akiripa, ikara atoko ininiära, nikamapekari imakinika Xesosi paniätakiti, iaxiti iotximere apokasaaki nikenakotakiti. ²⁰ Nisāpiretari Xesosi säkire merepitipanika kākiti Tamásiko sitatxiti auakanimoni, eereka nisāpiretari Xerosareē auakanimoni. Eereka nisāpiretari ikinimane Xotéia tōpa auakanimoni. Eereka nisāpiretari kākiti Xoteo minakonimoni. Nisinimoni nisāpireāpotana ninoa: “Himaerekani hītakanapako. Hāuikariko Teoso säkire. Erekarinoka hīkamako, ininiäkara aimarotapitikari maerekati hītakanapini,” nitxana. ²¹ Ikara atoko nitxana ikinimane nisāpiretini. Ikara nisäkire xika Xoteoakori maīkano nota Teoso misäkiretiko aikoti äki nauakasaaki. Kinirāo okaka itxanona. ²² Uatxa nauapanika, kotxi Teoso nīkatano nota. Ininiä ia ōti Xesosi säkire nisāpireta hīte apiarinimoni, hīte poiāorinimoni apaka. Moisesini sāpiretakiti iaōka nisāpireta. Teoso säkire sāpiretakani sāpiretakiti iaōka nisāpireta. Ninoa sāpiretari Teoso mereēkiti apokini. ²³ Ninoa txari: “Teoso Mereēkiti apokako. Iua misiritaākako. Iuakarako ōkitikaua ipinaka atoko. Iuaīkana auāki itxako. Mitxi ipinakari ! ōkitikaua. Merepanikā iua ōkitikaua. Iuara sāpiretariko Xoteoakori maerekani makatxakiko, Xoteo minakanuia maerekani makatxakiko apaka,” itxana Teoso säkire sāpiretakani. Ninoa sāpiretakiti iaōka nota sāpiretai apaka —itxa Paoro.

²⁴ Paoro ikara atoko inakasaaki, Pésito akiritari:

—Paoro, !kiikitei. Pimapitxiriāpota iteene papaiaōkaruatini xika —itxa.

²⁵ Ininiä Paoro:

—Niauíte Pésito, kona nimapitxirita nota. Atāopitikara nisäkire nikama.

Erekari nisäkire. ²⁶ Niauíte Akiripa, pimarotapekari nota sāpiretakiti, ininiä kataparaxinireno nimisäkiretinii. Pimarotari Xesosi pirena, kotxi Xesosi ipikasaaki, kona kipatakoriätañi ipina. ²⁷ Niauíte Akiripa, pite auikatari Teoso säkire sāpiretakani säkire? Nota imarotari pite auikiniri.

²⁸ Ininiä Akiripa:

—Pite säkire tīkitakaaritano nota Xesosi säkire nauikini —itxari.

²⁹ Ininiã Paoro:

—Teoso imarotari. Ninirekari pite, hïte hïkinika uatxa nisãkire kenakotakani pakini iteene hãuikiniri Xesosi sãkire nota auikiniri atokotxikana. Txamari kona nota nirekai hïte kateia ãki hãuini nota atoko —itxa Paoro sãkire.

³⁰ Paoro sãkirauataka atoko auïtetxi Akiripa, itaro Perenisi, Pésito, ikinimane ninoakata ïkani pakini, itimana. ³¹ Iporikiti ipokïkasaakina, imisãkiretakana:

—!Auari ikira kiki okiko xika. !Auari kateia ãki itakiko xika.

³² Ininiã Akiripa txari Pésito:

—!kira kiki mamanaãkaniãri Sesamoni isini, isikakaãkapiimako.

27

Paoro Potorika Homamoni Isini

¹ Eereka Pésito sãpiretaua ate iketo apope Itária tixinimoni aïpiriãtini. Paoro apanakini maïkakoni apaka sikaãka Xório inakorimoni. Iua Xório seï pakini sotato auïte itxaua. Sesa sotatone itxaua. ² Ate iereëtaua maporo ãki, Ataramítxio sitatxitikero ãki. Ásia tixinimoni sikaro oa maporo. Kiki, Arisitako inakori sari atekata. Iua Tesarónika sitatxitikiri, Masetónia tixinikiri iua Arisitako. Ininiã ate sipe. ³ Katimatiníkata ate apoka Sitoõ ioporokoti. Xório tiretari Paoro, ininiã auiritari iua aõkimaneremoni isini iuaã, inirekakiti apakapini ïkapani. ⁴ Eereka ate potorika iuaã. Iuasaaki ïtima inataparata aãpisamoni, ininiã maporo iopiriãri Xipri pokomiriïti ïtima manapakaniãtaã. ⁵ Ate ïpiriãtari potxoari uiniti. Sirisia tixini takote anapa. Pãpória tixini takote anapa. Ate apoka Miha sitatxiti, Arisia tixiniã. ⁶ Iuaã sotato auïte apokaro maporo Arexãtria sitatxitikero, Itária tixinimoni sikaro. Iua iereëtakaua ate oa maporo ãki.

⁷ Iuaïkana apotorika. Iuasaaki ïtima inataparata aãpisatoõ, ininiã inanaritika asaãpota mapaõtipeka, ininiã eereka aãpoka Sinito sitatxiti apisatoõ. ïtima tapara xika !aposotaika apikomoni asini anirekinimoni, ininiã aiopiriãri Kreta pokomiriïti ïtima manapakaniãtaã. Iuaã anapari Saomona pokomiriïti. ⁸ Inanaritika asaãpota imiriï takote. Aãpoka ioporoko “Ioporoko Erekarï” akiritikoãtaã, Araséa sitatxiti takote.

⁹ Iuaã aãuapokota. Pamonõkoniri apikomoni asini. Kiiniri Teoso ïkapani kãkiti manipokotakani inapapeka, ininiã imarotaãka ïtima kataparari kaïamapeka apokini. Ininiã Paoro õtãkikana ninoa:

¹⁰ —Apikomoni asiniã, pamonõkoniri. ïtima kataparari kasaikamaro maporo atikata. Kãkiti ipinako —itxa Paoro.

¹¹ Txamari sotatoakori auïte !auikari Paoro sãkire. Iua auikapiretari kamaporoteri sãkire, maporo nïkatakari pakini sãkire. ¹² Kaiãopokori maporo ãki parïkauatakani txari:

—!a ioporoko kona erekari mitaã anapini. Masa apikomoni. Atxiïti aposota Penisi sitatxitimoni aãpokini. Iuaã manapakakari mitaã —itxana.

Penisi sitatxiti Kreta inakori pokomiriïti ioporokoti. Atokatxi ereëkokini manapi aua Penisi sitatxiti.

ïtima Kataparari Pirena

¹³ Iuasaaki ïtima poiãoka apokaãpota ate tikinimoni, ininiã ninoã uãkatari: —Uatxaika erekapekari Penisi sitatxitimoni asini —itxana.

Ininiã õtanõkarina kai, maporo maïkiko, ininiã potorika atxa. Kreta miriïti takote anapaãpota. !Anirekari potxoari uiniti apanïkakiã asini, kotxi pamonõkoniri iuaã. ¹⁴ Txamari patimari ïtima iteene inataparata Kreta

pokomiriĩtikiri. Ītima uāka “Atokatxi Pokĩkinimonikiri.” ¹⁵ Ininiā ĩtima apoka maporomoni. Pataparari. !Aposotari ĩtima ininimoni asini, ininiākara aāuiritari ĩtima anikiniro maporo ĩtima sinimoni. ¹⁶ Aiopiriāri Kaota inakori pokomiriĩti. Iua pokomiriĩ xapitiri. Iua pokomiriĩti ĩtima kimaporeē aua, ininiā iuasaaki pokomiriĩ anapakasaaki ĩtima poiāo taparata, ininiākara aōtanōkaro kanaua maporo kapokiāmonikiri. ¹⁷ Akosekaāpotari kanaua maporo āki aeretakini ĩkapani. Ininiā ninoa iapiripoataro maporo aāpitsaā ĩtima katakakitapetiniri monōkoni. Ninoa pĩkari ĩtima anikiniro maporo ĩkipatxite apanĩkakiākirimoni. Iua ĩkipatxite Arĩpia tixini takote. Ininiā ikaxitikarina mākaxi mata maporo aniākari. Mākaxi mata kaikotiniā maporo nopini, patimaua ĩtima anikiniua. Ikara atoko ininiā, auiritarina ĩtima anikiniua. ¹⁸ ĩtima inataparatanika, ininiā katimatinĩkata ninoa okaāpotari tiitxi maporo āki auakari potxoari uunitimoni maporo sakikini monōkoni. ¹⁹ Katimatinĩkata okarina maporo tii potxoari uunitimoni.

²⁰ Mapaōti !aātamataikari atokatxi. !Aātamataikari iōriki. ĩtima inataparatanika, ininiā auākatari apinini.

²¹ Mapaōtipeka maporo āki parĩkauatakani kona inikaikana. Ininiā Paoro misākiretana:

—Kinirepa hĩte kona kĩpitari nisākire? Kinirepa hĩte takanapari Kreta pokomiriĩti? Hĩkĩpitaākarariko nōtākikinini, tiitxi kona hōkamako. ²² Iuaritika kataparaxinire hĩtxako. Nisāpiretai, kona kākiti !ipina. Maporonanira sakika. ²³ Nota Teoso nakiti nitxaua. Iua ĩkapani niparĩkauata. Minipani iua nitiri iaxitiki oerekaua notamoni. ²⁴ Teoso nitiri akiritano: “Paoro, !pipĩkaruatape. Pite apokapitikako Sesa apisatoō. Peerekari Teoso. Itiretai pite, ininiākara ninoa pitekata sikani !ipinapani,” itxano. ²⁵ Ininiā kataparaxinire hĩtxako, kotxi nota auikari Teoso sākire. Ikamapitikariko nisāpiretini iaōka. ²⁶ ĩtima okaroko maporo ipokomiriĩ —itxa Paoro sākire ninoamoni.

²⁷ Ipi semanati ĩtima inataparata. Anikaro maporo potxoari uuniti Metxiteháneo inakori ĩpiriātini. Eereka apanĩkanōka maporo āki parĩkauatakani uākatari imiriĩ takotepeka aāpokini. ²⁸ Ininiā ninoa okari kai iokaritsaā ĩpanaā imarotinina ĩkapani. Trĩta seisi metro ĩpanaā. Eereka apikomoni iaōtarina ĩpanaā, vĩtxi setxi metronoka. ²⁹ Ininiā ipĩkaruatana maporo kai mitarimoni oāpokini monōkoni. Ininiā maporo kapokiāmoni ikaxitikarina ipi ipi pakini kai iokaritsaā maporo maĩkiko. Eereka imisākiretarina Teoso paĩtiki ikatimatini ĩkapani. ³⁰ Maporo āki parĩkauatakani nirekari maporo itakanapinina. Iokatxakarina kanaua potxoari uunitimoni. Ninoa txaua:

—Iuaĩkana kai aiokatxaka uai maporo ĩkiinaā.

Txamari na atāo isākirena. Inirekarina maporo itakanapinina kanaua āki.

³¹ Iuasaaki Paoro txana sotato auĩte, sotatoakori pakini:

—Nakira kikiakori maporo āki makaikotakaniā, hĩte ipinako —itxa.

³² Ininiā sotatoakori tsotakari aāpitsa kanaua maĩkakarini, ininiā ĩtima anikari iua kanaua.

³³ Iuasaaki imaropirĩkata. Paoro oťākikana ikinimane inipokotini ĩkapani:

—Ipi semanati hiātapanātari ĩtima napini. Ipi semanati hĩteni kona xatiki hinipokota. ³⁴ Ininiā hinipokotako uatxa, hĩtapara apokini ĩkapani himapinakanani ĩkapani. Hĩkarotiko !auapani. Hiāko ātika kona katxakapani —itxa.

³⁵ Eereka Paoro kosekari komiri. Ikinimane apisatoō isākirauata Teosokata. Iposo atoko imapixinikari komiri porĩ, nika itxari. ³⁶ Ininiā ikinimane kataparaxinirepe itxana, ininiā inipokotana. ³⁷ Tosētosu setēta seisi pakini kākiti maporo āki auakani iuasaaki. ³⁸ Iteene inipokotakana atoko, okarina triko pōtxoari uunitimoni maporo poana onini ĩkapani.

Maporo Sakikini Pirena

³⁹ Katimatinīkata maporo áki parĩkauatakani atamatari imiriĩ, txamari ! imarotarina itixi uáka. Atamatarina ikipatxite, ininiã ninoa:

—Iuaã kipatxi nopini maanikaro maporo, aposotiniã —itxana.

⁴⁰ Ininiã itsotakarina aãpitsa maporo tsapi. Kai kaikota ipatapiã. Ikoxirikarona aãpitsa mekotxi maĩkiko, maporo oerekaãtiko. Iposo atoko òkitikarina mākaxi mata maporo ikiiãtinimoni auakari, ikipatxitemoni maporo itima anikini ikapani. Ininiã ikipatxitemoni asaãpota. ⁴¹ Txamari ipix-inipokoriti maporo atxapaã ikipatxite nopini. Maporo ikiiãtinimoni atxapaã. !Osaika. Tsakati kataparari xika maporo kapokiãtinimoni txirakiãpota.

⁴² Sotatoakori kinirão okaka txana ikinimane maĩkakoni. !Inirekarina ninoa mitekini imiriĩmoni anokinina. ⁴³ Sotatoakori auĩte !inirekari Paoro okiko, ininiã !auritana. Ipaniãtana ikinimane:

—Himarotiniãri hanokini, ininiã hĩte merepanika hĩkomokako. Hanoka ikipatxitemoni. ⁴⁴ Eereka, hĩte mimataanoreni hĩkomokako. Himaĩkariko maporo txirata, ininiã hanoka ikipatxitemoni —itxana.

Ikara atoko aniniã, amakinika aãpoka ikipatxitemoni.

28

Máota Pokomiriĩti Pirena

¹ Imiriĩpekaua amakinika, eereka aimarotari Máota inakori pokomiriĩti aãpokini. ² Iuaã auakani apakapaua ipoxokoniritikana. Iuasaaki áparaã poterika ikipini. Áparaã kipini xika patxĩkareri, ininiã iuaã auakani kamari xamina, ate irokini ikapani. ³ Iuasaaki Paoro apaka apotiãxani xamina. Xamina pokia itakasaakiri, xamina pataka õpõkikari imini xamina iriko áki auakari. Akatsatari Paoro uako. ⁴ Ninoa ipokomiriĩ auakani atamatari imini Paoro uakoã iarõkini. Ininiã imisãkiretakakana:

—Ikira kiki kokaniri atxiiti. !Ipin potxoari uuniti, iuaritika inapakakiniri !auri. Uatxaika ipinapitikako —itxakakana.

⁵ Paoro ikokari imini xamina pokimoni arikini ikapani. !Katsiiri iuamoni.

⁶ Ninoa iãtapanãtari iuako ananapoatini. Iãtaparina iua mokatanitika ipinini. Mapa oara ñapa atoko !ipina, ininiã ninoa:

—Kona kokaniri ikira. Teoso itxaua —itxanãtana.

⁷ Iuaãtaã takote aua kikio Põpirio inakori nakiti. Máota pokomiriĩti auakani auĩte itxaua. Iua apakapaua ate ipoxokoniritika. Akaikota iua aapoko ipi ãti pakini õti. ⁸ Iuasaaki iri sirĩkanãta. Apoomata. Itikanãta. Ininiã Paoro sari iuamoni. Akiritari Teoso iua ereka inini ikapani. Itakari iuako inopini. Iuasaakipeka erekapeka itxa iua. ⁹ Eereka amianatakani iua pokomiriĩti auakani sari Paoromoni, ininiã iua makananitana ninoa. ¹⁰ Ninoa sikaua tiitxipokoni. Apotorikasaaki ãto maporo áki, isikauana imakinika anireẽkiti.

Paoro Homa Sitatxiti Isini

¹¹ Ate napari ipi ãti pakini kasiriti iuaã. Eereka aiereẽtaua maporo áki, Arexãtria sitatxitikero áki. “Itarixti Ipi” akiritãka maporo uáka. Mitaãsaaki oa maporo kaikota Máota pokomiriĩti. ¹² Apotorika iuaã. Eereka aãpoka Sirakosa inakori sitatxiti. Iuaã akaikota ipi ãti pakini õti.

¹³ Eereka iuaĩkana maporo poterika. Aãpoka Héxio sitatxiti. Katimatinīkata itima atikinimonikari ina, ininiã patimari asini. Katimatinīkata aãpoka Posoori sitatxiti. ¹⁴ Iuaã aõkitana kãkiti, Xesosĩ sãkire auiãkani. Ninoa amanaãua ãti semanati anapini ninoakata. Eereka iuaĩkana aiereẽtaua maporo áki. Iuaĩkana apotorika. Homa sitatxiti aãpoka.

¹⁵ Xesosi sákire auiäkani, Homa auakani, kenakoenetari aápokaenetini, ininiã inana ate aókitinina Íkapani. Apanakini aókitaua ate kienatxi amotikoãtaã takote, Ápio inakoriãtaã takote. Apanakini aókitaua ate kãkiti imakiniãtaã, “Ípi Áti Aapokotxiti” inakoriãtaã. Paoro aókitakasaakina ninoa, ipoxokoniuaata.

—Peerekari Teoso, kotxi naia inari notamoni —itxa Paoro.

Homa Sitatxiti Paoro Apokini

¹⁶ Homa sitatxiti aápoka atoko, Paoro auiritaãka inirekiniãtaã auini. Átika sotato kaikotapika iuakata isinimoni imarotini Íkapani.

¹⁷ Ípi áti pakini óti napaka atoko, Paoro píkapiretana Xoteoakori auíteakori. Ninoa apotiitakasaakia, Paoro misákiretana ninoa.

—Nitariakori, ! nikamari maerekati Xoteoakorimoni. Nauikapitikari akiomaneakorini oerekakiti sákiretxiti. Iuaritika nimaíkaãka Xerosareë. Nisikanapaãka Homanokorimoni. ¹⁸ Homanoakori pimaãno nimaíkaãka xika. Eereka inirekarina isikakinino, kotxi ninoa imarotari ixika ! auari nípinini Íkapani. ¹⁹ Txamari Xoteoakori ! inirekari Homano sikakinino, ininiãkara nakiritari Sesa nisákire ikenakotini Íkapani. ! Ninirekari nimisákireporetiniri ninirimane Xoteoakori. ²⁰ Íkara atoko ininiã, nípíkapiretai híte nimisákiretini Íkapani. Teoso mereëkiti sákire, Xoteoakori iãtapakiti sákire nauikini xika, nota maíkaãka.

²¹ Ininiã ninoa:

—Ate ! apakapari iókatsopari Xotéia tópakiri pite maerekani pirena. Áitariakori iuaã Íkani ! iminapiretari maerekati píkamakiti pirena. ²² Ate nirekari akenakotiniri pite auiäkiti sákiretxiti, kotxi akenakoenetapekari apanakini sákire: “Xesosi sákire na atão” —itxana ninoa.

²³ Ininiã ninoa ketotari áti óti Paorokata aókitakakinuana. Iketotiniri manapi itomaneri kãkiti sari Paoro auinimoni. Paoro Íkanókanika sãkirauatapitipo. Íkanókapeka auakapanika isãpirenauatini. Isãpiretana Teoso auitetxi ininiãua.

—Atão Teoso ákiripitikara Xesosi —itxa Paoro sákire.

Isãpiretana ninoa Moisesi iókatsopatakiti, Teoso sákire sãpiretakani iókatsopatakiti apaka, atão Teoso ákiripitikara Xesosi ininiua ninoa imarotini Íkapani. ²⁴ Apanakini auikari Paoro sákire. Apanakini !inirekari auikinarina Paoro sákire. ²⁵ Ininiã ninoa taparakienatakakaua Xesosi sákire auikakani mauikarenikata. Ipotorikinina apisa, iuaíkana Paoro misákiretana ninoa:

—Erekari Matamatakoti sãkirauata atão hinirimanekata kitxakapiríka. Ipaniãtari Teoso sákire sãpiretakari Isaía inakori isãpiretiniri Teoso sákire hinirimanemoni. ²⁶ Itxari:

Hísa kãkitimoni. Híspiretanako ninoa: “Híkenakotari nisákire átipirika, txamari !hinirekari himarotiniri nisákire. Átipirika hítikari nikamakiti, txamari !hinirekari háuikini nota kaminiri ia atoko inakari.”

²⁷ Kotxi kãkiti ákixinireë ! inirekarina imarotinirina nisákire. ! Inirekarina ikenakotinirina nisákire. ! Inirekarina itikinirina nikamakiti. Inirekiniãrina, itikapitikarina nota kamakiti. Inirekiniãrina, atão ikenakotarina nisákire. Ákixinireëna imarotaãkamariko nota sákire, imanako notamoni, ininiã nota txíkitakamanako ninoa ereka ininina, itxa Teoso sákire.

²⁸ Paoro sãkirauata iuaíkana ninoakata:

—Ninirekari himarotiniri Teoso iokanapirena erekari kãkiti maerekani makatxakiko pirena iokanapiretaãkapeka Xoteo minakonimoni. Ninoakara auikapitikariko Teoso sákire.

²⁹ Ikara Paoro sãpiretaãka atoko, ninoa Xoteoakori sipeka. Isikasaakina, iteene itaparakienatakakauana Paoro sãkire ikenakotinina xika.

³⁰ Paoro kaikota iuaã ipi anokanani. Iikixitari kaapokori iua aapoko Paoronoka auini ikapani. Paoro ipoxokoniritika apakapana ikinimané iua-moni sikani. ³¹ Isãpiretana ninoa Teoso auĩtetxi ininiãua. Oerekana ninoa Xesosi, Teoso mereẽkiti ininiãua, Apiananiri ininiãua. Isãkirauata itaparax-inireritika kãkitimoni. Auiritaãka ikĩnipoko imarotakiti isãpiretini.

HOMANO

Paoro Iokanatsopatakiti Homa Auakanimoni

¹ Nota Paoro iokanatsopata hitemoni. Xesosi Kristo nitirikarano nota. Teoso mereeno nota iua iokanatakiti kakitimoni nininiua ikapani. Iua akiritano nota, Teoso iokanapirena erekari kakitimoni nisapiretini ikapani. Ikara parikatxinoka inireka nikamini. ² Kitxakapirika Teoso sākire sāpiretakani sāpiretaua Teoso sikaenetakiti, iua iokanapirena erekari. Teoso sākire iōkatsopatakoriā ikara atatsopataāka.

³ Ia Teoso iokanapirena erekari sāpiretaua aauite Xesosi Kristo Teoso ākiri ininiua. Kākiti itxapekaua. Iuasaaki Tavii apika mekaniri itxaua. ⁴ Iuaritika Teoso ākiri itxaua. Erekarī Matamatakoti oerekari kākiti Teoso ākiri ininiua Xesosi, kotxi ōkitikari Xesosi ipikaripeka. Iuaikana aua itxa. Ikara posotiiretxi apiari oerekari kākiti Xesosi Teoso ākiri ininiua. ⁵ Xesosi Kristo sikaua ikinipoko erekari. Ininiā iokanataua ikini itixitimoni, kākiti isākire asāpiretini ikapani, isākire auikinina ikapani, isākire iaōka ikaminina ikapani. Ikara atoko aparikauata Kristo ikapani.

⁶ Hitepekana, Teoso akiritai hite apaka Xesosi Kristo nakitiakori hininiua ikapani. ⁷ Ininiā nota iokanatsopata hitemoni Teoso tirketakinimoni, Homa sitatxiti auakanimoni. Teoso akiritai hite iua nakitiakori hininiua ikapani. Aīri Teoso, Apiananiri Xesosi Kristo apaka sikari ikinipoko erekari hitemoni. Ikamaerekaxiniretai hite.

Paoro Nirekari Isini Homa Auakanimoni

⁸ Merepanika nitxari niTeosone: “Erekapitikai, kotxi Homa auakani iteene auikari pisākire. Ikinī tōpati auakani kenakopiretari ninoa auikiniri pisākire,” nitxari Teoso Xesosi Kristo uākaā. ⁹ Nisākirauatakasaaki Teosokata, nimisākiretari Teoso hite ikapani. Ātipirika nimisākiretari Teoso hite ikapani. Teoso imarotari ikara nisākire atāo inini. Nota parikauata Teoso ikapani. Iuanoka ninireka nikamini. Nisāpiretari iua iokanapirena erekari imi pirena kakitimoni. ¹⁰ Nimisākiretakasaakiri Teoso, nitxari: “Pauritiniāno, ninirekari paītiki Homa auakanimoni nisini. Mitxi ! apakata ninoamoni nisini. Pinirekiniāri iuaā nisini, pimoianatano ninoamoni napokini ikapani,” nitxari. ¹¹ Iteene ninirekari naōkitinii hite, kotxi ninirekari Teoso kamata- aparatiniri hāxixinire nisākireē. ¹² Ininiā nota kamataparaxiniretaiko hite, kotxi himarotari nota iteene auikiniri Xesosi sākire. Apaka hite kamata- paraxiniretano nota, kotxi hite apaka iteene auikari Xesosi sākire.

¹³ Nitariakori, ninirekari himarotiniri itokatapiima naiamatama hitemoni nisini ikapani, txamari iuasaaki ! apakata nisini. Itomaneri kākiti Xoteo minakanīua ātiātaā auakani auikari Xesosi sākire. Ininiā iua atoktxikana ninirekari kaiāopokori kākiti hite sauaki auakani apaka auikiniri Xesosi sākire. ¹⁴ Nisāpiretari Teoso sākire ikininapemoni. Nisāpiretari sitatxi auakanimoni. Nisāpiretari itopa auakanimoni apaka. Nisāpiretari iōkatsopari imarotakanimoni. Nisāpiretari iōkatsopari mimarotakanimoni apaka. Ikara nīparika. ¹⁵ Ininiā iposopere nitxa nisāpiretiniri Teoso iokanapirena erekari hite Homa sitatxiti auakanimoni apaka. Ikinika nitaparaā nisāpiretai.

¹⁶ Na nipetauata Kristo iokanapirena erekari nisāpiretinii, kotxi iua iokanapirena oerekaua Teoso posotiire iua sākire auīkāni maerekani imaktxakini ikapani. Kaposotiireri iua, ininiā imaktxakari ikinimane maerekani, iua sākire auīkāni maerekani. Ikara ikaminana Xoteoakori merepanika. Eereka ikaminana Xoteo minakanīua apaka. ¹⁷ Teoso

iokanapirena erekari sãpiretaua Teoso txĩkitakiniri kãkiti atão inakarinoka ikamini. Teoso sãkire auikikoãnokara, kãkiti txĩkitakaãka atão inakarinoka ikamini. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Kãkiti atão inakarinoka kamakani auini erekari, kotxi ninoa auikari Teoso sãkire.

Kãkiti Kamakiti Maerekati

¹⁸ Teoso iaxiti auakari oerekaua iua omanãkarauatini kãkiti maerekani xika, ininiãkara iua misiritariko kãkiti, kotxi kãkiti linirekari Teoso paniãtakiti ikamini. Ikamarina maerekatinoka. Maerekati ikamakasaakina, ikipatarina atão inakari. ¹⁹ Kãkiti ikara atoko inakani Teoso misiritanako ninoa, kotxi apakata ninoa atamatiniri iua kamakiti. Teosora oerekapekari ikamakiti kãkitimoni iua imarotinina ikapani. ²⁰ Teoso kamari itixi, ininiã kãkiti atamatakasaakiri Teoso kamakiti, imarotari kiãtokopa itxa Teoso. Matamatakoti itxaua Teoso, iuaritika kãkiti atamatakasaakiri ikamakiti, imarotari iua posotiire auapika inini. Imarotari iua Teoso ininiua. Kãkiti imarotari ikara atoko inakari itxaua Teoso, iua kamakiti atamatakasaakina. Ininiãkara kãkiti imarotapitikari Teoso auini. Ininiãkara na atão kãkiti sãkire: “Na nimarotari Teoso auini inini.”

²¹ Kãkiti imarotari Teoso auini, iuaritika !isãpiretarina Teoso: “Atão Teoso pitxaua,” !itxarina. !Isãpiretarina Teoso: “Erekapitikari pikamakiti ate ikapani,” !itxarina. !Kiĩkitena. !Imarotaikarina atão inakari, kotxi ãkixinireëna maerekatinoka aua. ²² Ninoa sãkire: “Kimaroreua ate,” txamari !kiĩkitena. ²³ Teoso mapinakatimoni !itxana: “Pitenokara Teoso txaua,” !itxarina. Kãkiti ipinapitika, iuaritika kamakori kãkiti atoko inakari imisãkiretana: “Pite ateosone,” itxana. Kamakori kotipiriki atoko inakari, kamakori pirãtxi atoko inakari, kamakori imini atoko inakari pakini ninoa misãkireta: “Hĩte ateosone,” itxana.

²⁴ Ininiãkara Teoso takanapana ninoa. Auiritana maerekati ikaminina ãkixinirena nirekaãkiti. Itxiko atoko itxa imaerekanina iĩtona nireëkiti. Ninoaka na paxitauana iĩtona, kotxi ãti sirĩka ãtikata. ²⁵ !Inirekarina auikinirina atão inakari Teoso sãkire. Inirekarina auikinirina atão minakati. Teoso kamakitimoni itxana: “Pite ateosone. Aparĩkauata pite ikapani,” itxana. Ikinipoko kamakarimoni !itxana: “Pite aTeosone. Aparĩkauata pite ikapani,” !itxana. Atão inakari kamakani ãtipirika txari ikinipoko kamakari: “Peerekai pite.” Ameë.

²⁶ Ikara kãkiti maerekani xika, Teoso takanapana ninoa. Auiritana maerekati kãkiti kapëta txĩkitaãkari, iĩtona nireëkiti ikaminina. Ininiã sito na nirekaikari kikikata osirĩkini. Sito nirekari ãto sitokata osirĩkini. !Apakata. Ikara maerekati itxaua. ²⁷ Iua atokokana kiki !inirekaikari sitokata isirĩkini. Kiki nirekari ãti kikikata isirĩkini. !Apakata. Ikara maerekati itxaua. Ininiãkara iĩtona misiritaãkako imaerekanina xika.

²⁸ Ninoa imaroreë !inirekarina imarotinirina Teoso, ininiã Teoso takanapana. Auiritana ixinikinirina atão minakati. Maerekatinoka ixinikakitina, ininiã ikamarina atão minakati. ²⁹ ãkixinireëna aua ikini sereti maerekati. Iĩtona nireëkitinoka ikamana. ãtipirika ikamapikarina maerekati. Apanakini nakiti tiitxi atamatakasaakina, inirekarina. Ikamarina maerekati apanakinimoni. ãkixinireëna ixikotarina ãti. Kokaniri itxauana. Ineenamauatapikana. Apanakini imisirienetana. Ixinikarina apanakini kamakiti maerekatinoka. Aãpirena ikamana. ³⁰ Imisãkirepiretarina ãti. Omanatarina Teoso. !paxitarina apanakini imisãkiretakasaakina. Iuikauana. ãtipirika: “Paimatireua ate,” itxanãtana. Ixinikapikarina: “Natokopa itxa apikomoni maerekati akamini.” !Ikĩpitarina iri paniãtakiti, inoro paniãtakiti

pakini. ³¹ !Kiikitenana. !Ikamarina ikamaenetakitina. !Itiretarina inirimane. !Inirekarina neenamati xipokinina. !Iamonikana apanakini. ³² Teoso säkire txari: “Käkiti ikara atoko inakani ipinapitikako. Ninoa ipinini atão.” Ikara Teoso säkire imarotapiikamana, iuaritika ikamapanikarina ikara maerekati. Apaka apokaerekatarina apanakini, maerekati ikamakasaaki.

2

Teoso Misiritari Maerekati Kamakani

¹ Atxiiti hite txari: “!Erekana ninoa, kotxi ninoa kamari maerekati,” hitxa. !Apakata ikara atoko hinini, kotxi hite apaka kamari maerekati ninoa kamakiti atokotxikana. Ininiã !apakata käkiti akiritiniri äti käkiti maerekati kamakari ininiua. ² Apakatapitika Teoso akiritiniri käkiti maerekati kamakari ininiua, kotxi iua imarotari atão. Ininiã maerekati kamakari apakapari atão imisiritiko imaerekani iaõka. ³ “Ninoa maerekati kamakani misiritaãkako,” hinakasaaki, hixinikari hite apaka kamari maerekati ninoa kamakiti atokotxikana. Ininiã hite apaka !hinapakapaniri Teoso misiritinii hite. ⁴ Atxiiti na hite maãkatari Teoso, kotxi hite txari: “Teoso kitiraõkiri itxaua,” hitxa. Atxiiti na himaãkatari Teoso, kotxi iuaasaaki !imisiritapanikai hite. Atxiiti na himaãkatari Teoso, kotxi Teoso ätipirika müteenekai hite. Teoso nirekari hitakanapiniri maerekati hïkamakiti, erekarinoka hïkamini ikapani. Ininiã iua tiretai hite. Ikara hite imarotamako.

⁵ Txamari hite paikoxinirei. Na hinirekari himaerekani hitakanapini. Ininiã himisiritiko apiaãpotako. Käkiti misiritiko õti apokasaaki, Teoso misiritapitikaiko hite. Iuaasaaki käkiti imarotariko Teoso omanãkare imaerekani xika, kotxi Teoso atão imarotari käkiti kamakiti. ⁶ Ikamakiti erekari ininiãua, Teoso sikari erekari iuamoni. Txamari ikamakiti maerekati ininiãua, Teoso misiritariko iua. ⁷ Aua käkiti ätipirika erekari kamakani. !Isãpaka erekari ikamini. Inirekarina Teoso: “Erekapitikai,” ininina. Inirekarina Teoso paxitina. Inirekarina auinina ätipirika. Käkiti ikara atoko inakani Teoso txïkitakana ätipirika auinina ikapani. ⁸ Apanakinipekana kamari inireëkitinoka. !Inirekarina atão imarotinina. Maerekatinoka inirekana ikaminina. Teoso omanatana käkiti ikara atoko inakani. Teoso misiritanako ninoa. ⁹ Ikinipoko käkiti maerekati kamakani maxikaãkako. Atatsiirauatako. Merepanika Xoteo misiritaãkako, eereka Xoteo minakanuia apaka misiritaãkako. ¹⁰ Teoso txanako käkiti erekari kamakani: “Erekapitikai hite.” Ikara atoko itxanako merepanika Xoteoakori, eereka Xoteo minakanuia apaka. Teoso paxitanako ninoa. Ikamaerekaxiniretanako. ¹¹ Teoso misiritana ikini käkiti maerekati kamakani. !Auiritari apanakini maerekati kamakani napakakiniri imisiritikona. Apanakini maerekati kamakani imisiritini atokokana, imisiritari ikinipoko maerekati kamakani.

¹² Xoteo minakanuia !auari Moisesi säkire Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori. Ninoa kamari maerekati, ininiã Teoso paniãtakiti imimarotakanisaaki ipinana. Xoteoakori aua Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori. Ninoa apaka kamari maerekati. Ininiã Teoso misiritana ninoa, isäkire iõkatsopatakori iaõka imakamakani xika. ¹³ Teoso kamaerekatari isäkire iaõka kamakani. Pike-nakotakasaakiri Teoso säkire, txamari !pikamari isäkire iaõka, iuaasaaki Teoso likamaerekatai pite. ¹⁴ Xoteo minakanuia !auari Teoso säkire iõkatsopatakori. Iuaritika atxiiti ikamarina Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori iaõka, kotxi ikamarina äkixinirena säkire iaõka. !Auari Teoso säkire iõkatsopatakori ninoamoni, iuaritika Teoso paniãtakiti auape äkixinireña. ¹⁵ Teoso paniãtakiti iaõka ikamakasaakina, oerekarina imarotinirina atão inakari äkixinireña. Äkixinirena säkire säpiretana atão. Ätikata itxana: “Pite kamari maerekati. !

Apakata.” Ātikata erekari ikamakasaakina, “Pite kamari erekari. Erekapitikari.” Itxa ākixinirena sākire. ¹⁶ Kākiti kamakiti imarotiko ōti apokako. Iuasaaki Teoso paniātariko Xesosi Kristo sãpiretiniri kãkiti kamakiti. Kãkiti kamakiti apanakini mimarotakiniti apaka isãpireta. Iuasaaki isãpiretari kãkiti misiritiko imaerekani xika. Teoso iokanapirena erekari nisãpiretakiti oerekapekari ikara atoko inakari.

Xoteoakori Auari Teoso Paniãtakiti Iõkatsopatakori

¹⁷ Hitepekana, hite txari: “Ate Xoteo atxaua. Teoso apakapapitikaua ate, kotxi isikari ipaniãtakiti iõkatsopatakori atemoni. Atenoka Teoso anaakori atxaua,” hitxa. Ininiã hiteka iuikaua. ¹⁸ Hite imarotari Teoso nireẽkiti hikamini. Himarotari Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori, ininiã himarotari erekari apiari hikamini. ¹⁹ Hitxari: “Atera oerekari Teoso kimapore, ikimapore mimarotakanimoni. Mõsiãreni atoko itxana ninoa,” hitxa. “Ate imarotari Teoso sãkire, ininiã ate imarotari apanakini aõerekini. Ininiã ate tirikapi atoko atxaua. Apanakini ipiã sikani atoko itxana ninoa.” Ikara atoko hitxa hite. ²⁰ Hitxari: “Koerekarerini atxaua. Kãkiti miikiteni oereẽkani atxaua. Ate oerekari kãkiti poiã imarotakani. Ate imarotari ikinipoko. Aimarotari atão, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori aua atemoni.” Ikara atoko hitxa hite. ²¹ Hite Xoteo inakanuia oerekari apanakini. Kinirepa kona hiteka oerekaua apaka? Hite õtãkikari apanakini: “!Piitriuatape”. Kinirepa hite na takanapari hiitriuatini? ²² Hite õtãkikari apanakini: “!Pisiriãkape pãtanoro minakotokatika.” Kinirepa hite apaka sirika hitanoro minakotokatika? Hite omanatari teoso kamakori, ininiã kinirepa hiitrikari ninoa teosone aikoti tii? ²³ Hite iuikaua, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori aua hitemoni, txamari apanakini na paxitari Teoso hite xika, kotxi kona hite kamari Teoso sãkire iaõka. ²⁴ Teoso sãkire iõkatsopatakori txari: Hite Xoteo xika, Xoteo minakanuia misãkirepiretari Teoso, itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.

²⁵ Teoso takaõtxikare aua hiitõã. Teoso paniãtakiti hikaminiã, erekapitikari Teoso takaõtxikare hiitõã auini. Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori himakamakaniã, Teoso takaõtxikare mauakiniti atoko hitxaua. ²⁶ Xoteo minakatua, Teoso takaõtxikare iitõã mauakini, Teoso sãkire iaõka ikaminiã, Teoso txariko: “Iua Xoteo atokotxikana itxa. Nitakaõtxikare iitõã auakiti atokotxikana itxaua.” ²⁷ Hite Xoteoakorimoni aua Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori, iuaritika !hikipitari Teoso sãkire. Teoso takaõtxikare auapitikama hiitõã, iuaritika !hikipitari Teoso sãkire. Xoteo minakanuia !auari Teoso takaõtxikare iitõãna, iuaritika ninoa kamari Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori. Ikara atoko ininiã, ninoa oerekaì himaerekani.

²⁸ Kiripa atão Xoteo? Kiripa Teoso nakiti txataua? Kirimonipa aua Teoso takaõtxikare atão inakari? Teoso takaõtxikare iitõã auakini, na ikinikani atão Xoteo itxauana. ²⁹ Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori !oerekaua Teoso nakiti aniniua. Xoteo atão inakarua, Teoso nakiti itxaua ākixinireẽ. Teoso takaõtxikare aua iua ākixinireẽ. Erekari Matamatakoti takari Teoso takaõtxikare iua ākixinireẽ. !Inirekari kãkiti iuikiniri. Inirekari Teoso iuikiniri.

3

Teoso Kamari Ikamaenetakiti

¹ Atxiiti hite txano nota: “Teoso apakapari Xoteo. Teoso apakapari Xoteo minakanuia apaka, ininiã !apiaerekata Xoteo aniniua. !Apiaerekata Teoso takaõtxikare aiitõã auini.” Atxiiti ikara atoko hitxa. Txamari na atão. ² Apiaerekatapitika Xoteo aniniua, kotxi Teoso merepitipanika sãpiretari

iuaka sākire Xoteomoni, ninoa iōkatsopatiniri ĩkapani, inĩkatinirina ĩkapani.
³ Iuaritika apanakini Xoteo !auikari Teoso sākire. Ikara xika atxiĭti Teoso !
 ikamari ikamaenetakiti? ⁴ Ikamapitikari. Atxiĭti paxirari ikinimane sākire.
 Iuaritika Teoso sākire atāonoka. Teoso sākire iōkatsopatakori txari:

Teoso sākirauatakasaaki, ikinimane imarotari isākire atāo ininiua.
 Isāpiretakasaakiri kākiti imisiritiko imaerekani xika, iuasaaki
 imarotaākako Teoso kamakiti atāo inini.

⁵ Atxiĭti kākiti txano nota: “Atāo minakati akamakasaaki, apanakini apia
 imarotari Teosonoka kaminiri atāo inakari. Ininiā erekari akaminiri atāo
 minakati apanakini imarotiniiri Teosonoka kaminiri atāo inakari. Ininiā !
 apakata Teoso misiritiniua ate, maerekati akamini xika.” Atxiĭti aua kākiti
 ikara atoko ina sākiretakani. ⁶ Apakatapitika Teoso misiritiniri maerekati
 kamakari. Iua kamari atāonoka, ininiā apakatapitika imisiritiniri ikinimane
 maerekati kamakani.

⁷ Atxiĭti kākiti txaua: “Atāo minakati asāpiretakasaaki, apanakini imarotari
 Teoso sākirenoka atāo ininiua. Atāo aminasākiretakaniā, apanakini kākiti
 txari: ‘Teosonoka ereka,’ itxana. Ininiā ! apakata Teoso misiritiniua
 amaerekani xika.” Atxiĭti aua kākiti ikara atoko ina sākiretakani. ⁸ Ikara atāo
 ininiā, maerekati makama erekari apokini ikapani. Txamari ikara sākiretxiti
 na atāo. Iuaritika apanakini apoĭtapekaua ate ikara atoko asāpiretini. Ininiā
 atāopitika ninoa misiritiko, isākirena xika.

!Auari Kākiti Erekarī

⁹ Hĭxinikariko ikinika ikara nisāpiretakiti. Atauako Xoteo apiaerekata?
 Atauako Xoteo minakanuia poiāo ereka? Kona ikara atokonĭ itxa. No-
 erekapekai hĭte, Xoteo minakanuia atokokana itxa Xoteo, kotxi ikinimane
 kamari maerekati. Akinika !aposotari atakanapiniri maerekati akamini.

¹⁰ Teoso sākire iōkatsopatakori txari:

!Auari atāo inakari kamakari. Ātika !auari.

¹¹ Teoso nireĕkiti imarotakari !auari. Teoso nirekakari !auari.

¹² Ikinimane kaporiĕkikari Teoso. Ikinimane kerokari ikamakiti. Erekarī
 kamakari !auari. Ātika !auari.

¹³ Kākiti sākire maerekati, ĭtotxi arakakari saka atoko itxa. Itotarina
 imisirienetinirina apanakini. Kākiti sākire imini tsiĭā atoko itxa.

¹⁴ Ātipirika imisākirepiretarina āti, kotxi inĩkatarina omanākaretxi ākixinireĕna.

¹⁵ Maxikatĭka inirekarina okinirina āti.

¹⁶ Isinimonina imaxikana apanakini. Maerekaxinireninoka itxĭkitakana
 apanakini.

¹⁷ !Imarotarina neenamatzī itakanapinina.

¹⁸ !Ipaxitarina Teoso. !Ipĭkarina iua.

Itxa Teoso sākire iōkatsopatakori.

¹⁹ Aimarotari Teoso sikari ikinika ipaniātakiti iōkatsopatakori atemoni Xo-
 teoakarimoni, inireĕkiti aimarotini ĩkapani. Ininiā ! apakata ate, Xoteo
 minakanuia pakini: “!Nimarotari Teoso nireĕkiti,” anini, kotxi isāpiretapekari
 inireĕkiti akamini tĭkane. Ininiā atāopitikara Teoso misiritinina ikinimane
 maerekati kamakani. ²⁰ Ikinika Teoso paniātakiti iōkatsopatakori !aposota
 akamini, ininiā Teoso kona kamaerekataua. Teoso paniātakiti iōkatsopatakori
 oerekaua maerekati kamakani aniniua.

Natokopa Itxa Teoso Kamaerekatiniri Kākiti?

²¹ Uatxa Teoso oerekapekaua itxĭkitakiniri kākiti atāo inakari kamakani
 ininiua. Teoso paniātakiti ikinika ! ikama kākiti, iuaritika itxĭkitakaākana
 atāo inakari kamakani ininiuana. Kitxakapirĭka Moisesi, Teoso sākire

sāpiretakani apaka sāpiretari ikara. ²² Teoso txīkitakari kākiti atāo inakari kamakani ininiuana, Xesosi Kristo sākire auikasaakina. Itxīkitakari Xoteo, Xoteo minakanuia pakini atāo inakari kamakani ininiuana, Xesosi sākire auikasaakina. Xoteo minakatiua Teosomoni, Xoteotxikana itxaua. ²³ Kotxi ikinimane kamari maerekati, ininiā !aposota aāpokini Teoso iotximere-moni. ²⁴ Maerekati kamakanuia ate, iuaritika Teoso sikari ikinipoko erekari maxikatīlka atemoni, ininiā Teoso kamaerekataua ate, kotxi Kristo Xesosi ikitxirauata ate ikapani ipīkasaaki. Ininiā Teoso !imisiritaikaua amaerekani xika. ²⁵ Teoso sikari Xesosi ipinini kākiti ikapani. Xesosi ipīkasaaki, Teoso makatxakari maerekati akamakiti. !Imisiritaikaua ate, kotxi aāuikari Xesosi ipinini ikitxitari Teoso, maerekati akamakiti. Teoso sikari Xesosi ipinini ate ikapani. Ikara oerekaua atāo inakarinoa ikamini. Mitxipitipanika Teoso !imisiritana kākiti imaerekanina xika. Iātapari iketo manapi apokini, kotxi iamoni kākiti. ²⁶ Teoso sikari Xesosi, ininiā ipipe kākiti ikapani, ininiā uatxa Teoso misiritari kākiti maerekati ikamini xika, ininiā aimarotari Teoso atāo inakarinoa kamakari itxaua iua, kotxi !auritari maerekati kamakari inapakakini. Erekarī Teoso, ininiā iua posotari ikamaerekatiniri kākiti Xesosi sākire auīākani.

²⁷ Ininiā !apakata aāuikiniua, kotxi !auari aparīka akamaerekatakiri, ininiā !apakata aāuikiniua Teoso paniātakiti iōkatsopatakori akamakasaaki. Teosora kamaerekataua, Xesosi sākire aāuikasaaki. ²⁸ Teoso paniātakiti iōkatsopatakori kamakari atxiīti !ikamaerekataāka, kotxi !auikari Xesosi sākire. Xesosi sākire auikakarinoa ikamaerekataāka. ²⁹ Atauako Teoso Xoteo Teosonenanini itxataua? Konapitini. Xoteo minakanuia Teosonekanera apaka itxaua Teoso. ³⁰ Teoso ātinoka aua. Iua kamaerekatana Xoteo, Xesosi sākire auīākani. Iua kamaerekatana Xoteo minakanuia apaka, Xesosi sākire auikasaakina. ³¹ Ikara atoko ininiā, atxiīti kākiti txari: “Teoso kamaerekataua ate, kotxi aāuikari Xesosi sākire, ininiā Teoso paniātakiti iōkatsopatakori !itxaika. Ininiā !akamaikari,” itxa kākiti sākire atxiīti. Konapitini. Xesosi sākire aāuikasaaki, anirekari iteene akaminiri Teoso sākire paniātakiti iōkatsopatakori.

4

Atāo Inakari Kamakari Apraāo

¹ Maxinikari Apraāo aīri kitzakapirīkari. Natokopa itxa iua imarotakiti, Teoso kamaerekatiniri kākiti? ² Apraāo kamakiti erekari kamaerekataākamari iua, ininiā iua iuikamaauako. Txamari iua iuikiniua !auari Teoso apisatoō. ³ Teoso sākire iōkatsopatakori txari:

Apraāo auikari Teoso sākire, ininiākara Teoso txīkitakari iua atāo inakari kamakari ininiuana.

⁴ Parīkauatakari ipatrāote sikari iparīka iki iuamoni. Maxikatīlka !iikitxitari iua. Isikari, kotxi iparīkauata. ⁵ Kākiti auikiniāri Teoso kamaerekatiniri maerekati kamakari, iua kākiti !iukari iuaka parīka. Imarotari iparīka !ikamaerekatari iua. Teoso txīkitakari ikara atoko inakari kākiti atāo inakari kamakari ininiuana, kotxi iua auikari Teoso sākire. ⁶ Kitzakapirīka Tavii txari ikara atoko. Iua sāpiretari kākiti Teoso sukakiti erekari apakapakani. Teoso txīkitakari iua atāo inakari kamakari ininiuana. Na iparīkani txīkitakari iua atāo inakari kamakari ininiuana. ⁷ Tavii txari:

Teoso makatxakasaakiri kākiti maerekani, !atamataikari maerekati ikamakiti. Teoso takari ikinipoko erekari kākiti ikara atoko inakarimoni.

⁸ Teoso !iaōtari iua kamakiti maerekati. Teoso takari ikinipoko erekari iuamoni.

Itxa Tavii kitzakapirīka.

⁹ Atxiiti pite txari: “Atauako ia erekari Teoso sikakiti, Tavii sãpiretakiti, kãkiti Teoso takaõtxikare auaitotakiti ikapaninanini?” Konapitini. Ia erekari Teoso sikakiti Teoso takaõtxikare mauaitotakini ikapani apaka. Nisãpiretapekai ia Teoso sãkire iõkatsopatakori:

Apraõ auikari Teoso sãkire, ininiãkara Teoso txikitakari iua atõ inakari kamakari ininiua,

itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori. ¹⁰ Kirisaakipa Teoso txikitakari Apraõ atõ inakari kamakari ininiua? Atauako Teoso takaõtxikare Apraõ itõã auakasaakiikani? Konapitini. Takaõtxikari Apraõ itõã takiko apisapanikara, itxikitakari Apraõ atõ inakari kamakari ininiua. ¹¹ Merepanika Teoso txikitakari Apraõ atõ inakari kamakari ininiua, eerekaikara itakari itakaõtxikare itõã. Ikara Teoso takaõtxikare oerekari, mitxipeka Teoso txikitakari Apraõ atõ inakari kamakari ininiua, kotxi iua auikari Teoso sãkire. Apraõ auikari Teoso sãkire, Teoso takaõtxikare itõã auini apisapanika. Ininiã Apraõ ikini Teoso sãkire auiakani iri atoko itxaua. Atxiiti Teoso takaõtxikare itõãna !auari. Iuaritika ninoa iri atoko itxaua Apraõ. Teoso txikitakari ikinimane iua sãkire auiakani atõ inakari kamakani ininiuana. ¹² Apraõ Teoso takaõtxikare auaitotakini iri atoko itxaua, ninoa auikiniãri Apraõ sãkire Apraõ auikiniri atokotxikana, kotxi Teoso auikari Teoso sãkire Teoso takaõtxikare itõã auini apisapanika.

¹³ Teoso sikaenetari itixi Apraõomoni, imekaniriakori pakinimoni. Ikara atoko Teoso sãkire, kotxi Apraõ auikari Teoso sãkire. Iua auikari Teoso sãkire, ininiã Teoso txikitakari iua atõ inakari kamakari ininiua. Apraõ kamakiti erekari litxikitakari Teoso sikaenetiniri itixi Apraõomoni. ¹⁴ Kãkiti erekari kamakari Teoso sãkire mauiakati !apakapari Teoso sikaenetakiti, kotxi !auikari Teoso sãkire. Teoso sikari isikaenetakiti iua sãkire auiakanimoninani. ¹⁵ Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori makamakati misiritaãkako. Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori mauakaniã, maerekati !auari. Txamari auapitika Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori.

¹⁶ Ininiã kãkiti auikasaakiri Xesosi sãkire, apakapari Teoso sikaenetakiti. Maerekati kamakani kãkiti, iuaritika apakaparina Teoso sikaenetakiti, kotxi Teoso nirekari ikinipoko erekari isikini kãkitimoni. Ininiã ikinimane Apraõ apika mekaniriakori apakapapitikari Teoso sikaenetakiti. Xoteoakori Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori auakini apakapari. Xoteo minakanuia Teoso sãkire Apraõ auikini atoko inakani apaka apakapari. Ate amakinika iri atoko itxaua Apraõ. ¹⁷ Teoso sãkire iõkatsopatakori txari: Teoso txari Apraõ: “Nota txikitakaiko pite itori ãti uãka iri pininiua.” Ininiã Teosomoni iua aãri atoko itxaua, kotxi Apraõ auikari Teoso sãkire. Teoso txikitakana ipikani iuaikana auãki inini. Iua kamari mitxi mauakati auini.

¹⁸ Apraõ kiomãtxipeka inakasaaki, kona keeneri. Iuaritika auikari Teoso sãkire. Iãtapari Teoso sikaenetakiti apokini. Ininiã apanakini ãti uãka iri atoko itxapekua Teoso sãkire iaõka. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari: Papika mekaniriakori kaiãopokopaniriko.

¹⁹ Apraõ seã anokanani inakasaaki, imarotari itõ ipinanapanoka inini. Imarotari Sara !oposotaihari keene onini. Iuaritika iteene auikari Teoso sãkire. ²⁰ !Iotoka auikiniri Teoso sikiniri isikaenetakiti iuamoni. Iua auikari Teoso sãkire itaparaxinireritika. “Teoso posotari ikinipoko ikamini,” itxa. ²¹ Iua iteene imarotari Teoso posotiniri isikiniri isikaenetakiti. ²² Apraõ auikari Teoso sãkire, ininiãkara Teoso txikitakari iua atõ inakari kamakari ininiua. ²³ Na Apraõonanini Teoso txikitakana atõ inakari kamakari ininiua. ²⁴ Iua txikitakaua ate apaka atõ inakari kamakani aniniua, aãuikiniãri Teoso sãkire. Aãuite Xesosi ipikasaaki, Teoso õkitikari iua iuaikana auini ikapani.

²⁵ Apraõ seã anokanani inakasaaki, imarotari itõ ipinanapanoka inini. Imarotari Sara !oposotaihari keene onini. Iuaritika iteene auikari Teoso sãkire. ²⁶ !Iotoka auikiniri Teoso sikiniri isikaenetakiti iuamoni. Iua auikari Teoso sãkire itaparaxinireritika. “Teoso posotari ikinipoko ikamini,” itxa. ²⁷ Iua iteene imarotari Teoso posotiniri isikiniri isikaenetakiti. ²⁸ Apraõ auikari Teoso sãkire, ininiãkara Teoso txikitakari iua atõ inakari kamakari ininiua. ²⁹ Na Apraõonanini Teoso txikitakana atõ inakari kamakari ininiua. ³⁰ Iua txikitakaua ate apaka atõ inakari kamakani aniniua, aãuikiniãri Teoso sãkire. Aãuite Xesosi ipikasaaki, Teoso õkitikari iua iuaikana auini ikapani.

³¹ Apraõ seã anokanani inakasaaki, imarotari itõ ipinanapanoka inini. Imarotari Sara !oposotaihari keene onini. Iuaritika iteene auikari Teoso sãkire. ³² !Iotoka auikiniri Teoso sikiniri isikaenetakiti iuamoni. Iua auikari Teoso sãkire itaparaxinireritika. “Teoso posotari ikinipoko ikamini,” itxa. ³³ Iua iteene imarotari Teoso posotiniri isikiniri isikaenetakiti. ³⁴ Apraõ auikari Teoso sãkire, ininiãkara Teoso txikitakari iua atõ inakari kamakari ininiua. ³⁵ Na Apraõonanini Teoso txikitakana atõ inakari kamakari ininiua. ³⁶ Iua txikitakaua ate apaka atõ inakari kamakani aniniua, aãuikiniãri Teoso sãkire. Aãuite Xesosi ipikasaaki, Teoso õkitikari iua iuaikana auini ikapani.

³⁷ Apraõ seã anokanani inakasaaki, imarotari itõ ipinanapanoka inini. Imarotari Sara !oposotaihari keene onini. Iuaritika iteene auikari Teoso sãkire. ³⁸ !Iotoka auikiniri Teoso sikiniri isikaenetakiti iuamoni. Iua auikari Teoso sãkire itaparaxinireritika. “Teoso posotari ikinipoko ikamini,” itxa. ³⁹ Iua iteene imarotari Teoso posotiniri isikiniri isikaenetakiti. ⁴⁰ Apraõ auikari Teoso sãkire, ininiãkara Teoso txikitakari iua atõ inakari kamakari ininiua. ⁴¹ Na Apraõonanini Teoso txikitakana atõ inakari kamakari ininiua. ⁴² Iua txikitakaua ate apaka atõ inakari kamakani aniniua, aãuikiniãri Teoso sãkire. Aãuite Xesosi ipikasaaki, Teoso õkitikari iua iuaikana auini ikapani.

²⁵ Teoso sikari Xesosi kăkitimoni ipinini ĩkapani maerekati akamakiti xika. Teoso ōkitikari iua iuaĩkana auăki inini ĩkapani, ate ikamaerekatini ĩkapani.

5

Teoso !Omanataikaua Ate

¹ Ininiă Teoso kamaerekataua, kotxi aăuikari isăkire, ininiăkara aăuĩte Xesosi Kristo iotokakari Teoso omanatiniua ate. Teoso ! omanataikaua ate. Uatxa apakapaua ate. ² Aăuikasaakiri Xesosi săkire, iuasaaki aimarotari ikinipoko erekari Teoso sikakiti atemoni ikiniōtika. Iteene apoxokoniuaata, kotxi aiătapari Teoso aaōkitini, iua iotximere aătamatini ĩkapani. ³ Apanakini misiritakasaakiaua, apoxokoniuaata apaka, kotxi Teoso oerekaua amĩteenekiniri amisiritiko. ⁴ Amisiritiko amĩteenekiniă, aimarore apiaăpota. Aimarore apiaăpotakasaaki, aiătapariko erekari apokini atemoni. ⁵ Erekari apokini aiătapiniă, aăpakapapitikariko erekari, kotxi aăkixinireĕ aimarotari Teoso iteene tiritiniua. Erekari Matamatakoti Teoso sikakiti atemoni, oerekaua Teoso tiraōki aăkixinireĕ.

⁶ Erekari akamini amaposotakanisaaki, Teoso amanirekakanisaaki, Kristo ipina ate ĩkapani. Iua ipina iketo ōti manapi. ⁷ Atxiĩti kăkiti ipina atăo inakari kamakari ĩkapani iua mapinakani ĩkapani? Atxiĩti !ipina iua ĩkapani. Atxiĩti kăkiti ipina âti erekari kămakari ĩkapani, iua mapinakani ĩkapani? Atxiĩti ipina iua ĩkapani. ⁸ Teoso oerekaua ate, iua iteene tiritiniua ate, kotxi Kristo ipina ate ĩkapani maerekati akamapanika anakasaaki.

⁹ Kristo ipinini kamaerekataua ate, ininiă uatxa Teoso apakapaua ate. Apikomoni Kristo kaminaua, kotxi Teoso ! omanataikaua. !Imisiritaikaua. ¹⁰ Ate Teoso omanatakani anakasaakiaua, Teoso âkiri ipina ate ĩkapani. Ininiă Teoso mokaiahari !atxaikaua. Iua apakapaua. Iua apakapaua, ininiă amaerekani imakatzaka, ininiă aăuapininiika, kotxi iua ōkitikaua auapininiika anini ĩkapani Teosokata, kotxi Kristo auini auapika. ¹¹ Teoso kamari ikara ate ĩkapani. Apikomoni iua kaminapanikauako ate, kotxi iua kamapoxokoni-taua, kotxi aăuĩte Xesosi Kristo mikanapiriăua ate Teosomoni.

Adăo, Kristo Pakini

¹² Maerekantixi apoka itixi kiki âtika xika, Adăo inakori xika. Maerekati ikamakiti xika ipină. Ininiă ikinimane kăkiti ipina, kotxi ikinimane kăkiti kamari maerekati. ¹³ Teoso paniătakiti iōkatsopatakori apokini apisapanika, kăkiti kamari maerekati, iuaritika Teoso ! imisiritana ninoa maerekati ikamakitina xika, kotxi iuasaaki ! isăpiretapanikari ipaniătakiti. ¹⁴ Adăo auakasaaki atoko, Moisesi auakasaaki manapi, iuasaaki Teoso paniătakiti iōkatsopatakori !apokapanika, iuaritika ikinimane ipina. Atxiĩti kăkiti !ika-mari maerekati Adăo maerekani atoko, kotxi iua !ikamari Teoso paniătakiti, iuaritika ikinimane ipina. Kiki Adăo inakori axinikasaaki, aimarotari iua Xesosi atoko ininiua.

¹⁵ Txamari aimarotari iua na Xesosi ! atokoni itxaua, kotxi âtika kiki maerekani xika, itori kăkiti ipina. Iua sikari ipĩkitxi kăkitimoni. Kiki âtipekana, Xesosi Kristopekana, iua sikari erekari Teoso siăkiti itori kăkitimoni imap-inakanina ĩkapani. Teoso siăkiti ĩki !auari. !Erekari Adăo sikakiti. Peerekari Xesosi Kristo siăkiti. ¹⁶ Kiki âtika Adăo inakori kamari maerekati. Ătinoka maerekati ikama, ininiă eereka Teoso săpiretari imaerekani. Eereka Teoso misiritari iua. Teoso siăkiti ! ikara atokoni itxa. Kăkiti maerekati itori ikamakasaaki, kiki âtipekana Xesosi sikari Teoso siăkiti kăkitimoni, ininiă ikamaerekatana kăkiti. Iuasaaki imakatzakari ninoa maerekani. ¹⁷ Kiki âtika, Adăo inakori maerekani xika, Teoso txĩkitakari ikinimane ipinini. ! Erekari iua kiki kamakiti. Ăti kiki, Xesosi Kristo inakori kamakiti peerekari.

Iua txīkitakari kākiti ākixinire katapara inini maerekati imakamakani īkapani. Kākiti ikara atoko inakari Teoso sikari ikinipoko erekari. Itori isika. Itxīkitakari iua atāo inakari kamakari ininiua. Ia iparīka īki !uuari.

¹⁸ Adāo kamari ātinoka maerekati, iuaritika iua maerekati txīkitakari Teoso misiritinina ikinika kākiti. Iua atokokana Xesosi kamakiti ātika txīkitakari Teoso kamaerekatina kākiti ninoa ātipirika auini īkapani. Iuasaaki atāonoka ikamakiti. ¹⁹ Kiki ātika Adāo inakori na kamari Teoso sākire iaōka, ininiā itxīkitakari kākiti itomaneri maerekati ikaminina. Kiki ātipekana Xesosi inakori kamari Teoso sākire iaōka, ininiā itxīkitakari kākiti itomaneri atāo inakari kamakani ininiuana.

²⁰ Teoso sikari ipaniātakiti iōkatsopatakori Moisesimoni. Iuasaaki kākiti imarotari maerekati itori ikamakitina, ininiā maerekanitxi apiaāpota, kotxi Teoso paniātakiti iōkatsopatakori auape. Maerekanitxi apiaāpota, iuaritika erekari Teoso sikakiti kākitemoni apiata. ²¹ Maerekanitxi txīkitakari kākiti ipinini. Erekarī Teoso sikakiti kākitemoni txīkitakari kākiti auini ātipirika imaxipokakani tīkane, kotxi aāuīte Xesosi Kristo txīkitakari kākiti atāo inakari kamakari ininiua. Ininiākara kākiti auapininiika, kotxi Xesosi Kristo ka-maerekatana.

6

!Anirekaikari Maerekati Akamini

¹ Ininiā erekari atxiīti apikomoni maerekati akamini, ikinipoko erekari Teoso sikakiti apiata auini īkapani? ² Konapitini. Teoso makatzakapekari amaerekani, kotxi iuasaaki !anirekaikari apikomoni maerekati akamini. Anireēkiti maerekati akamini xipope, kākiti ipinini atoko itxa ixipokini. Ininiā !apakata apikomoni maerekati akamini. ³ Apatxisatiko oerekari Kristo Xesosi nakitiakori aniniua. Iuakata apinini atoko itxa apatxisatiko. Himarotapekari ikara. ⁴ Apatxisatiko oerekari Kristokata ikatakoni atoko aniniua, ininiā !anirekari apikomoni maerekati akamini. Kristo iri Teoso posotiire ōkitikari imi, iuaīkana auāki inini īkapani. Peerekari iposotiire. Ininiā apatxisatiko oerekari Xesosi ōkitikiko atokokana Teoso ōkitikaua ate aāuini amaneri inini īkapani.

⁵ Aāuapika Kristokata, ininiā ātika atoko atxaua iuakata aāuini, ininiā Kristo ipinini atokokana mitxi aāuini xipope. Kristo iuaīkana auini atokokana, aāuini amaneri. Peerekari, kotxi aāuapika Kristokata, ātika atoko aniniua iuakata. ⁶ Mitxi anireēkiti xipope, kotxi Kristo makatzakari amaerekani aamina Ipiriāmitakari nopini ipīkasaaki ate īkapani. Ininiā mitxi anireēkiti posotiire !auaika. Ixipokaākapeka, kotxi mitxi anireēkiti maerekatina. Ininiā maerekanitxi nitiriakori atoko ! atxaikaua. Aimarotari ikara. ⁷ Maerekanitxi na paniātaikari kākiti ipīkari.

⁸ Kristokata ipīkani atoko aniniā, aimarotari iuakata aāuini apaka. ⁹ Ipīkasaaki ōkitikaāka, ininiā !ipinaika. Aimarotari ikara. Ipīkitxi na kaposotiirekari iuaikana Kristo ipinini īkapani. ¹⁰ Iua ipina maerekanitxi posotiire ixipokini īkapani. Iuasaakipeka maerekanitxi posotiire xipoka. Uatxa Kristo auapininiika Teosokata, iri nireēkitinoka ikamini īkapani. ¹¹ Iua atokotxikana anireēkiti maerekati xipope. Uatxa !anirekaikari maerekati akamini. Uatxa aāuapininiika Teosokata, iua nireēkitinoka akamini īkapani, kotxi Kristo Xesosikata aāuapika.

¹² Ininiā na hāuiritapiri hīto paniātini maerekati hīkamini. Na hīkamapiri maerekati hīto nireēkiti. ¹³ Na hāuiritapiri hīto kaminiri maerekati. Na hāuiritapiri hōki kaminiri maerekati. Na hāuiritapiri hinama kaminiri maerekati. Na hāuiritapiri hīuako kaminiri maerekati. Na hīkamapiri

maerekati hiito nireekiti. Hiteka h̄sikauako Teosomoni, kotxi mitxi ip̄ikani atoko h̄txaua, eereka Teoso tx̄ikitakai auāki iuaikana hinini, ininiā h̄sikari hiito ikinika Teosomoni. Atāo inakarinoa h̄kamako h̄okiā, hinamaā, h̄uakoā, imakinika h̄iitō. ¹⁴ Uatxa maerekanitxi apatrāote atoko ! itxaikauako. Uatxa amisiritiko ! auaika, Teoso paniātakiti iōkatsopatakori amakamakaniā, kotxi ikinipoko erekari Teoso sikakiti aāpakapakasaaki, iusaaki imakatzakari amisiritiko.

Atāo Inakari Nitiriakori

¹⁵ Ininiā atxiiti h̄txano nota: “Maerekati makama, kotxi amisiritiko ! auaika Teoso paniātakiti iōkatsopatakori amakamakaniā, kotxi ikinipoko erekari Teoso sikakiti aāpakapakasaaki, imakatzakari amisiritiko. Ininiā makamari maerekati,” atxa atxiiti. Konapitini. ¹⁶ Himarotari, h̄uiritiniāri kākiti paniātini iua nireekiti h̄kamini, ininiā iua h̄ipatrāote atoko itxaua. Iua nitiriakori atoko h̄txaua, kotxi h̄kamari iua paniātakiti. Maerekanitxi h̄ipatrāote ininiāua, h̄kamari maerekati, ininiā h̄ipina. Ininiā kona h̄ua Teosokata ātipirika. Teoso h̄ipatrāote ininiāua, iua paniātakiti h̄kama, ininiā atāo inakarinoa h̄kama. ¹⁷ Nitxari Teoso: “Erekapitikari atemoni pikamakiti.” Ikara atoko nitxari Teoso, kotxi mitxi maerekanitxi nitiriakori atoko h̄txaua. Uatxa maerekanitxi nitiriakori ! h̄txaikaua, kotxi iteene h̄k̄ipitari h̄ōerekiko. ¹⁸ Teoso makatzakapekai h̄te, ininiā uatxa maerekanitxi nitiriakori ! h̄txaikaua. Uatxa Teoso nitiriakori h̄txaua, ininiā atāo inakarinoa h̄kama. ¹⁹ Ikara atoko nitxa s̄kireta h̄temoni, kotxi himarotari nitiritxi, patrāo pakini pirena. Himarotakiti poiāoka. Mitxi h̄uiritari hiito kaminiri maerekati inireekiti. H̄uiritari hiito apikomoni maerekati ikamaāpotini. Apiaāpota maerekati h̄kamakiti. Iusaaki hiito maerekanitxi nitiri atoko itxaua. Uatxa h̄sikari hiito Teosomoni atāo inakari nitiri ininiua ikapani, ininiā h̄kamariko atāo inakarinoa. Ininiā Teoso nakitiakorinoa h̄txaua.

²⁰ Maerekanitxi nitiriakori hinakasaakua, atāo inakari nitiriakori na h̄txaua, ininiā atāo inakari na paniātai h̄te atāo inakarinoa h̄kamini. ²¹ Īkiripa erekari h̄apakapa, maerekati mitxi h̄kamakasaaki? Kona kapakaparei. Uatxa h̄ipētauata maerekati mitxi h̄kamakiti xika. Maerekati kamiko xika kākiti ipina, ininiā kona aua Teosokata ātipirika. ²² Uatxa maerekanitxi na paniātaikai h̄te. Uatxa Teoso nitiriakori h̄txapekua, ininiā h̄kamari ikinipoko Teoso ikapani. Ininiā h̄uapininiika h̄txako Teosokata ātipirika. ²³ Maerekanitxi kākiti patrāote atoko itxa. Īkitxitari kākiti par̄ikatxi ĩki, txamari ip̄ikitxi itxaua par̄ikatxi ĩki. Teoso sikakiti atemoni ātiāo. !Apar̄ikauata Teoso sikakiti aāpakapini ikapani, iuaritika isikaua aūini ātipirika inini ikapani, kotxi aūite Xesosi Kristo ipina ate ikapani.

7

Tanirauatakarō Atoko Atxa

¹ Nitiriakori, h̄te h̄kinika imarotari paniātakori iōkatsopatakori, ininiā himarotari nis̄akire. Kākiti auapanika inakasaaki, ik̄ipitariko paniātakori iōkatsopatakori. ² Noerekaiko h̄te. Paniātakori iōkatsopatakori paniātaro sito okaikotini oitanirikata iua auapanika inakasaaki. Iua ipininiā, iua paniātakori na paniātaikaro oa. ³ Ōtaniri auapanika inakasaaki, ātikata oāuiniā, kanokarero otxaua. Ōtaniri ipininiā, paniātakori iōkatsopatakori na paniātaikaro oa, ininiā apakata ātikata oitaniriuatini. Ikara atoko oniniā, kanokarero !otxaua.

⁴ Nitiriakori, oa sito atokotxikana ate amakinika. Kristo ipina ate ikapani, ininiā Moisesi paniātakiti iōkatsopatakori kona paniātaikaua, kotxi uatxa Kristo nakitiakori atxaua. Uatxa Teoso okitikakiti Kristo nakitiakori atxaua. Iua

nakitiakori atxaua, ininiã erekari akama Teoso ikapani. ⁵ Mitxi anireëkiti maerekati paniãtaua maerekati akamini. Aïto nirekari maerekatinoa ikamini, kotxi paniãtakori iõkatsopatakori txari: “Kona hïkamapiri maerekati.” Ininiã iusaaki apiata anirekari maerekati akamini, kotxi maerekatinoka kamakani atxaua. Ininiã apina, ininiã kona aãuapika Teosokata. ⁶ Mitxi paniãtakori iõkatsopatakori nirekari ipaniãtiniua. Uatxa paniãtakori iõkatsopatakori na paniãtaikaua. Ikara kitzakari. Uatxa amaneri, kotxi uatxa aparïkauata Teoso ikapani. Erekari Matamatakoti oerekaua aparïkauatini Teoso ikapani.

Teoso Paniãtakiti Iõkatsopatakori

⁷ Ininiã natokopa itxa uatxa axinikakiti? Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori maerekati itxaua atxiïti? Konapitini. Maerekati !itxaua. Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori mauakanimako, nota !imarotamariko maerekati nikamini. Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori txari:

Kona pinirekapiri äti nakiti,

ininiã äti nakiti ninirekiniã, nimarotari nikaminiri maerekati. ⁸ Maerekati xika na nota nirekari ikara Teoso paniãtakiti nikamini. Ininiã iteene ninirekari apanakini nakiti. Ninirekari apanakini nakiti, kotxi Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori txari:

Kona pinirekapiri äti nakiti.

Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori mauakaniã, iusaaki maerekati !auari.

⁹ Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori nimimarotakanisaaki, na nimarotari maerekati nikamini. Niuãkatori nãkixinire auãki inini. Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori nimarotakasaaki, nimarotari maerekati nikamini. Iusaaki nimarotari nipinini nimaerekani xika. ¹⁰ Iusaakipeka nimarotari nãkixinire ipïkari atoko inini. Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori oerekari kãkiti erekari ikamini, iua auini ikapani. Txamari Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori oerekano nota nipinini nimaerekani xika. ¹¹ Maerekati ninireëkiti misirienetano. Imisirienetano, ininiã na nikamari Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori iaõka. Ininiã nikamari maerekati. Ininiã maerekati xika nipina.

¹² Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori !auari maerekati, kotxi Teoso kamari. Atãonoka itxa Teoso paniãtakiti. Erekari. ¹³ Atxiïti erekari txïkitakano nipinini? Konapitini. Maerekanitxi txïkitakano nipinini. Maerekanitxi txïkitakano Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori erekari nimakamakani, ininiã nikamari maerekati, ininiã iua maerekanitxi txïkitakano nipinini. Ininiã aimarotari maerekanitxi kona xatiki apakata. Maerekatinoa, kotxi maerekanitxi txïkitakano nipinini. Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori oerekaua ikara atoko inakari.

¹⁴ Aimarotari Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori iaxiti ikari ininiua. Txamari nota uaikirino. Maerekanitximoni vëtxitakori atoko nitxaua, maerekanitxi nitiri atoko nininiua ikapani. ¹⁵ Na nimarotari nikamakiti, kotxi na nikamari notaka nireëkiti. Nikamari nimanirekakiniti, nomanatakiti. ¹⁶ Ininiã maerekati nimanirekakiniti nikamakasaaki, iusaaki nimarotari Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori ereka inini. ¹⁷ Ininiã na notani kamari maerekati. Maerekati nãkixinireë auakarira txïkitakari nikaminiri iua maerekati. ¹⁸ Nimarotari erekari !auari nãkixinireë. Maerekatinoa aua nãkixinireë, kotxi ninirekari erekari nikamini, txamari !niposotari. ¹⁹ Na nikamari erekari ninireëkiti. Nikamapïkari maerekati nimanirekakiniti. ²⁰ Ininiã nimanirekakiniti nikaminiã, kona notani kamari. Maerekati nãkixinireë auakarira txïkitakano iua maerekati nikamini.

²¹ Ininiã ia sãkiretxiti atão: Ninirekasaakiri erekari nikamini, maerekatinoka niposota nikamini. ²² Nãkixinireë iteene ninirekari Teoso paniãtakiti

iōkatsopatakori iaōka nikamini. ²³ Txamari aua āti ninireēkiti niūto āki. Iua niūto nireēkiti nirekari ixipokiniri nākixinire nireēkiti. Iua niūto nireēkiti xika nikamari maerekati nireēkitinoka. !Niposotari erekari nikamini. Kateia āki iaxirikakoni atoko nitxa. ²⁴ !Erekano nota. Maerekati kamakarino nota. Kipa makatxakano, maerekati niūto nireēkiti nimakamakani ikapani? Niūto txīkitakano nipinini. Kipa moianatano? ²⁵ Aūūite Xesosi Kristokara moianatano. Iuara makatxakano nimapinakani ikapani. Peerekari Teoso, kotxi iua kamari ikara atoko nota ikapani.

Ininiā uatxa ia atoko inakari nisāpiretai. Nākixinireē ninirekari Teoso paniātakiti iōkatsopatakori nikamini. Txamari niūtoā maerekanitxi nireēkitinoka niposota nikamini.

8

Erekari Matamatakoti Txīkitakari Aākixinire Auāki Inini

¹ Ininiā uatxa Teoso !itxaikaua ate: “Maerekati hīkamakiti xika nimisiri-taiko hūte,” !itxaikaua ate, kotxi Kristo Xesosi nakitiakori atxapekaua. !Aka-maikari aīto nireēkiti. Erekari Matamatakoti sikaposotiiretaua iua nireēkiti akamini. ² Erekari Matamatakoti nireēkiti akama, ininiā iua txīkitakari aākixinire auāki inini, kotxi Xesosi Kristo nakitiakori atxaua. Erekari Matamatakoti makatxakano maerekanitxi nireēkiti nikamini, ininiā na nipina.

³ Aīto maerekani xika Teoso paniātakiti iōkatsopatakori !iposotari imaktx-akiniri amaerekani, kotxi !aposotari akaminiri iua paniātakiti. Iuaritika Teoso makatxakari amaerekani, kotxi iua iokanatarimi atemoni. Imi īto ate īto atoko, maerekati kamakari īto atoko itxa. Teoso iokanatarimi atemoni ipinini ikapani, amaerekani imaktxakiniri ikapani. Ininiā ixipokari maerekati posotiiretau aītoā auakari. ⁴ Teoso kamari ikara, ininiā Xesosi kamari ikinika Teoso paniātakiti iōkatsopatakori iaōka ate ikapani, kotxi ipaniātakiti atāo in-akaranoka. Ininiā !akamaikari maerekati aīto nireēkiti. Akamari Erekari Matamatakoti nireēkiti.

⁵ Ītotxi nireēkiti kamakani xinikapikari iūtona nireēkitinoka. Erekari Matamatakoti nireēkiti kamakani xinikapikari Erekari Matamatakoti nireēkitinoka. ⁶ Kākiti xinikiniāri iūto nireēkitinoka, ixinikakiti txīkitakari iua ipinini, ininiākara kona auapika Teosokata. Kākiti auiritiniāri Erekari Matamatakoti txīkitakiniri ixinikiniri Erekari Matamatakoti nireēkitinoka, iua auapininiika Teosokata. Erekaxinireri iua. ⁷ Kākiti xinikiniāri iūto nireēkitinoka, Teoso mokaiaikariakori itxauana, kotxi !inirekarina Teoso paniātakiti iaōka ikaminina. !Iposotarina Teoso paniātakiti iaōka ikaminina.

⁸ Ītotxi nireēkitinoka kamakani !iposotari ikamapoxokonitininirina Teoso.

⁹ Hītepekana, Erekari Matamatakoti hākixinire auiniā, hīkamari iua paniātakiti. !Hīkamari maerekati hīto paniātakiti. Erekari Matamatakoti kākiti ākixinireē mauakanisaaki, na Kristo nakitiakori !itxauana, kotxi Erekari Matamatakoti Kristo nakiti itxaua. ¹⁰ Hīto ipinapitīkako maerekati xika, iuaritika hīxinire auākiri itxaua Kristo hākixinireē auiniā. Hīxinire auākiri itxaua, kotxi Kristo kamari atāo inakaranoka ate ikapani. ¹¹ Teoso ōkitikari Xesosi, iua ipīkasaaki. Erekari Matamatakoti Teoso nakiti hākixinireē auiniā, Teoso Kristo ōkitikakari, txīkitakariko hīto ipinakari iuaīkana auāki inini, kotxi Erekari Matamatakoti Teoso nakiti aua hākixinireē.

¹² Ininiā nitariakori, auapitika akamakiti tīkane Teoso ikapani. !Auari akamakiti tīkane aīto nireēkiti akamini ikapani. ¹³ Hīto nireēkiti hīkaminiā, hīxinire ipīkari atoko itxa, ininiā ātipirika kona hāua Teosokata. Hamanainiāri Erekari Matamatakoti maerekati hīto kamakiti ixipokini, iuasaaki hāuapika ātipirika Teosokata.

14 Erekaru Matamatakoti nireēkiti kamakani, Teoso anaakori itxauana, kotxi Erekaru Matamatakoti Teoso nakiti. 15 Iua Erekaru Matamatakoti Teoso sikakiti hitemoni. !Itxikitakai nitiritxi kapikareri hininiua. Itxikitakai Teoso anaakori hininiua. Erekaru Matamatakoti posotireē aākiritari ari Teoso: “Papai, niri,” atxari. 16 Erekaru Matamatakoti sāpiretaua aākixinireē Teoso anaakori aniniua. 17 Teoso anaakori aniniūa, aāpakapariko erekaru Teoso nīkatakiti ate ikapani. Kristo apakapari erekaru Teoso nīkatakiti iua ikapani, ininiā ate apakapari iuakata. Kristo misiritaākapeka. Ate misiritiko apaka auniā Kristo sākire aūikini xika, Kristo ikinimane aūite inakasaakiua, ate apaka aua iuakata iusaaki. Aātamataru iua iotximere. Peerekaru iusaaki iuakata aūini.

Aāpakapariko Ikinipoko Erekaru

18 Uai itixi aūakasaaki, aātatsirauata. Eereka ! axinikaikaru mitxi aātatsirauatini, kotxi Teoso oerekauako ikinipoko erekaru. Iusaaki peerekaru. 19 Ikinipoko Teoso kamakiti iātapari ipoxokoniritika Teoso keto ōti. Iusaaki aimarotaru Teoso anaakori. 20 Kotxi ikinipoko Teoso kamakiti misiritaākapeka, ixipokaāpotini tūkane. Ikinipoko Teoso kamakiti ixinireka ! ixipokaāpota. Teoso txikitakaru ikinipoko xipokaāpotini. Iuaritika aimarotaru, ipikixi xipokini ōti apokapitikako. 21 Ikinika Teoso kamakiti iātapari iua ōti. Iusaakiko itixi amaneri itxauako. !Ixipokaika. Iusaaki ikinika amaneri. !Ixipokaika. Teoso anaakori misiritiko !auaika. Peerekaru iusaakiko.

22 Aimarotaru uatxapiikama ikinika Teoso kamakiti atatsirauata, amarini tsii sito atatsiitini atokokana. 23 Na itixi Teoso kamakitanini atatsirauata. Aākixinire apaka akiripireta, kotxi anirekaru Teoso keto apokini. Iusaaki iua apakapaua ate iua anaakori. Iusaakiko aīto amaneri isikaua. Iusaakiko aīto !kaxiporeikaru. Merepanika Teoso sikakiti auapeka atemoni, kotxi iua sikapekaru Erekaru Matamatakoti atemoni. 24 Teoso makatxakapekaru amaerekani, aūikasaakiri isākire. Ininiā aiātapari apikomoni isikaenetakiti atemoni. ! Aātamapanikaru isikaenetakiti, ininiā aiātapapanikaru. Aūikapitikaru isikaenetakiti isikiniua, ininiā atāo aūuikini. 25 Aiātapari aāpakapakiti tūkane. ! Aāpakapanikaru, iuaritika aiātapari apoxokoniritika, kotxi aimarotapitikaru ikara apokini.

26 Erekaru Matamatakoti moianataua, kotxi na kataparaxinireua. ! Aimarotaru aamanaākiti tūkane, Teoso amisākiretakasaaki. Iuaritika, Erekaru Matamatakoti misākiretari Teoso ate ikapani. Asākireē !aposotaru asāpiretiniri Teoso ikinika anireēkiti, ininiā Erekaru Matamatakoti misākiretari Teoso ate ikapani. Ipinimoni itxa isāpiretiniri Teoso. Kākiti sākireē !isākirauata Teosokata. 27 Teoso imarotaru kākiti ākixinire, ininiā iua imarotaru Erekaru Matamatakoti xinikakiti, kotxi Erekaru Matamatakoti misākiretari Teoso, Teoso nakitiakori ikapani. Erekaru Matamatakoti amanaāri Teoso, Teoso nireēkiti ikaminana inakitiakori.

Teoso Iteene Tiretiniua

28 Aimarotaru ikiniōtika erekaru ikaminua ate, kotxi iua tiretakani, iua mereēkini atxaua ate. Iuaritika aātatsirauatini auapitika. Iuaritika iusaaki apaka erekaru ikaminua. Iua mereēua, kotxi inirekaru imereiniua. 29 Itixi kamiko apisapanika Teoso imarotapekua ate. Iua mereēpekua ate, iua anaakori kaiāopokori aniniua ikapani. Imereēpekua, imi Xesosi atoko aniniua ikapani. Ininiā Xesosi aītari apiaru. 30 Teoso akiritana imereēkini. Apaka ikamaerekatana iua mereēkini. Apaka itanapoko erekaru isika ninoā ikamaerekatakinimoni.

31 Teoso kamaru ikinipoko ikara erekaru ate ikapani, ininiā natokopa itxa axinikakiti? Teoso katapararu moianatapitikaua, ininiā ate omanatakani

tapara poiãoka. ³² Teoso sikari ikinipoko atemoni. Imi apaka isika atemoni, kotxi ipina ate akinika ikapani. Isikari imi atemoni, ininiã aua atxiiti iua masakakiniti atemoni? !Auari. Ikinipoko erekari isikapitika a te moni. Ikarone !auari. ³³ Aua atxiiti Teoso mereekini maerekani sãpiretakari? !Auari. Teosora sãpiretari ninoã maerekani mauakani, kotxi iua kamaerekat-apekana ninoã. ³⁴ Aua atxiiti Teoso mereekini misiritiko sãpiretakari? !Auari. Kotxi Kristora misãkiretari Teoso ate ikapani, kotxi Teoso ikikomoni auakari itxaua. Iua ipina ate ikapani, ininiã eereka Teoso õkitikari iua, auapika inini ikapani. Iuara misãkiretari Teoso ate ikapani. ³⁵ Ininiã kipa atxiiti iotokakataro Kristo tiretiniua? !Auari, kotxi amaxikikosaaki, Kristo tiretapanikaua. Amauarenisaaki, Kristo tiretapanikaua. Amisiritikosaaki, Kristo tiretapanikaua. Natxi auakasaaki, Kristo tiretapanikaua. Amamãkanisaaki, Kristo tiretapanikaua. Monõkoro auakasaaki, Kristo tiretapanikaua. Neenamatzxi auakasaaki, Kristo tiretapanikaua. ³⁶ Teoso sãkire iõkatsopatakori txari: Pisãkire aãuikini xika, pamonõkoniri ikiniõtika. Aõkiko monõkoni auapika. Soti auite apanakini okini atoko, apanakini nirekari okiniua ate, itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori. ³⁷ Maerekati ikara atoko aua, iuaritika iteene akãiata, kotxi atiretakiri sikataparataua. ³⁸ Ia nimarota. Kristo tiretiniua iotokakakari !auari. Apikasaaki, itiretapanikaua. Aãuapanika inakasaaki, itiretapanikaua. Teoso nitiriakori iaxitikiñi !iotokakari itiretiniua. Sãtanasi nitiriakori !iotokakari itiretiniua. Ìkoraasaaki auakani, katana auakani apaka !iotokakari Kristo tiretiniua. !Auari posotiiretxi, Kristo tiretiniua iotokakakari. ³⁹ Iaxiti apiko nopinixiti auakani, iaxiti patapi auakani apaka, !iotokakari Kristo tiretiniua. Hinitiniãri Teoso tiretiniua iotokakakari, !hãpokari. Hinitiniãri ikinika Teoso kamakiti auniãtaã, iuaritika kona hãpokari Teoso tiretiniua iotokakakari. !Auari. Aãuite Kristo Xesosi oerekaua Teoso iteene tiretiniua.

9

Teoso Mereẽna Xoteoakori Inakitiakori Ìkapani

¹ Atão nisãkire. Kristo nakiti nitxaua, ininiã na nisãpiretari misirieneretxi. Nãkixinireẽ nimarotari nisãkire atão inini, kotxi Erekari Matamatakoti oerekari nisãkire atão inini. ² Ia nisãkire atão. Iteene nimatinaniuat-apika. Nãkixinireẽ maerekaxiniretinoka nitxa, ninirimane Kristo sãkire mauikakani xika. ³ Ninirekamari Teoso misiritinino nota, ninoã nitariakori imamisiritakani ikapani. Ninirekamari Kristo manirekakanino nota, ninirimane Kristo nakitiakori ininiua ikapani. Niposotiniãri ikara atoko nikamini, nikamari ninirimane ikapani. Txamari !niposotari. ⁴ Ninirimane Isaeo apika mekaniriakori itxauana. Teoso nirekana ninoã iua anaakori ininiua. Teoso oerekari iposotiire ninoãmoni. Isãpiretana ninoã ikamaenetakiti ninoã ikapani. Isikari ipaniãtakiti iõkatsopatakori ninoãmoni. Oerekana ninoã kiiniri atão ikaminina, iuakata isãkirauatakasaakina. Teoso sãpiretana ninoã ikamakiti tũkane ikininane kãkiti ikapani. ⁵ Ninirimane apika atokiriakorini Apraãoma, Isakima, Isaeoma pakini. Kristo uaimoni iponaniãkasaaki, ninoã apiko mekaniri itxaua, iuaritika Teoso itxaua. Ikinimane auite itxaua. “Peerekai,” matxari iua ãtipirika. Ameẽ.

⁶ Atxiiti Teoso kona kamari ikamaenetakiti Isaeo apika mekaniriakori ikapani? Ikamapitikariko. Txamari kona ikinikani Isaeo apika mekaniriakori Teoso nakiti !itxauana. ⁷ Kona ikinikani Apraão apika mekaniriakori atão Teoso anaakori !itxauana, kotxi Teoso txari Apraão: Papika mekaniriakori atão inakani Isaki mekaniriakori itxauana.

⁸ Teoso sãpiretari Isaki auini, iua auini apisapanika. !Isãpiretari äti Apraão äkiri Isimaeo inakori auini, iua auini apisapanika. Isimaeo iponaniã, kotxi Apraão sirïka Isimaeo inorokata. Ininiã kãkiti Isimaeo atoko, Teoso anaakori litxauana. Teoso sãpiretari Apraão iua keene inini, ininiã isikaenetakininoka atão Apraão apika mekaniriakori itxauana. ⁹ Teoso sikaenetari Apraão keene inini. Itxari:

Niketo manapi nikanapiriãko. Iuasaaki Sara keeneroko. Kiki oenetako.

¹⁰ Apikomoni nisãpiretai. Hepeka anaakori iri ätika. Aãpika atokirini itxaua Isaki inakori. ¹¹⁻¹² Oa anaakori iponaniã ipipe. Iponaniinina apisapanika, maerekati ikaminina apisapanika, erekari ikaminina apisapanika, Teoso sãpiretaro oa:

Merepanika iponaniãkari eereka iponaniãkari nitiri itxauako.

Ininiã Teoso mereëri iua eereka iponaniãkari Xakoo inakori apiari inini ïkapani, iua auini apisapanika. Ininiã na Xakoo kamakitini txïkitakari Teoso mereiniri iua. Teoso mereëri iua, kotxi inirekari ikara atoko inini. ¹³ Teoso sãkire iökatsopatakori txari:

Xakoo nitireta. Isao nomanata.

¹⁴ Ikara atoko ininiã, kanatokopa itxa axinikakiti? Atauako Teoso na kamari erekari? Ikamapitikari erekari. Ätipirika Teoso kamari erekari.

¹⁵ Teoso txari Moisesi:

Ninirekiniãri äti niamonïkini, niamonïkari. Ninirekiniãri äti nimoianatini, nimoianatari.

¹⁶ Ikara atoko ininiã, anireëkiti !itxïkitakari Teoso mereinua. Akamakiti !itxïkitakari Teoso mereinua. Imereëua, kotxi iamoniãkaua. ¹⁷ Teoso txari Paraoo isãkire iökatsopatakoriã:

Nota txïkitakai auïtetxi pininiua, niposotiire noerekini ïkapani, niuãka ikini itixiti auakani imarotini ïkapani,

itxa Teoso sãkire iökatsopatakori. ¹⁸ Ininiã Teoso nirekiniãri iamoniãkiniri äti, iua amonïkari iua. Apaka inirekiniãri, itxïkitakari äti äkixinire kaikoxinire inini, Teoso nireëkiti imanirekakani tükane.

Teoso Omanãkare, Iamonïkare Pakini

¹⁹ Atxiïti hïte txano nota: “Teoso ikara atoko ininiã, na ate xikani kaikoxinireua ate. !Aposotari akaminiri Teoso manirekakiniti,” atxiïti hïtxano.

²⁰ Txamari !apakata ia atoko hinini. Kiriparai hïte ikara atoko ina sãkiretakani Teosomoni? Kãkiti hïtxaua. Teoso kamakiti pitxaua. Atauako kamakori posotari ikamakirimoni: “Kinirepa pikamano nota ia atoko ninini?” ! Apakata ikara atoko hinini hïkamakirimoni. ²¹ Hïxinikari kiki tiitxi kamakari. Ikamari inireëkiti. Atxiïti äti poriï katsariã, ikamari ipi kopiti. Atxiïti ianaka ikamari äti kopiti, peereri inini, kiiniri ïkapani. Atxiïti ätipekana ikama patimari poião ereri, ikiniõtika iãriã iãtiko ïkapani.

²² Ikara atoko itxa Teoso kaminiri kãkiti. Teoso kamari apanakini kãkiti Teoso omanãkare imarotinina ïkapani imaerekanina xika. Iuasaaki oerekana iposotiire imarotininina ïkapani. Teoso omanatana ninoa, iuaritika imïteenekana. Kona uatxa ixipokana ninoa. Txamari iketo manapi ixipokanako ninoa. Uatxa imïteenekapanikari ninoa maerekani. ²³ Apaka ïkapari apanakini iua amonïkakini. Uatxa imïteenekari iua omanatakini maerekani, kotxi inirekari iua amonïkakini imarotininiri iua ereka inini, kotxi peerekari iua. Iteene itiretari iamoniãkakini. Ikamana ninoa erekari isikakiti apakapinina ïkapani. ²⁴ Hïte, ate pakini, iua amonïkakini atxaua. Iua akiritakini atxaua. Na Xoteonanini akirita. Akiritana Xoteo minakaniua apaka. ²⁵ Teoso sãkire iökatsopatakori, Osëia iökatsopatakitiã, Teoso sãpiretari ikara. Itxari:

Käkiti mitxi nota nakitiakori minakonimoni nitxako: “Uatxa nota naki-
tiakori hïtxapekauako.” Ninoa mitxi nimatiretakinimoni nitxako:
“Uatxa nota tiretakini hïtxapekauako,” nitxako.

²⁶ Mitxi Teoso txana ninoa: “Na nota nakitiakorini !hïtxaua.” Ikara Teoso
säkiretiniätaä, iuaätaätxikana: “Teoso ätipirika auäki inakari anaakori
hïtxaua,” inaäka ninoamoni,
itxa Teoso säkire iökatsopatakori.

²⁷ Apaka Teoso säkire iökatsopatakoriä, Isaia txari:

Isaeo apika mekaniriakori kaiäopokori, potxoari uiniti kipatxite atoko itx-
ana, txamari poiäonoka makatzakaäka imapinakanani ikapani.

²⁸ Patimari Teoso xipokiniri iparïka imisiritiniri käkiti imaerekani xika,
itxa Isaia. ²⁹ Mitxipeka Isaia txari:

Apiananiri kaposotiireri nïkatari apanakini aäpika mekaniriakori imap-
inakanani ikapani. Ininiä atenape auapanika. Teoso manïkatakanimauako,
axipokapiimako käkiti Sotoma sitatxiti auakani xipokini atoko, käkiti
Komoha sitatxiti auakani xipokini atoko atxapiimako,
itxa Isaia säkire.

Xoteo Mauïkananiri Teoso Säkire

³⁰ Ininiäkara aimarotari ia: Xoteo minakanuia manitakanisaakiri Teoso
txïkitakinina atäo inakari kamakani ininiuana, iuaaaki Teoso txïkitakana
atäo inakari kamakani ininiuana, kotxi auikarina Teoso säkire. ³¹ Txamari
Xoteoakori nitaäpotari paniätakori ninoa atäo inakari kamakani txïkitakakari,
txamari !apokarina. ³² Kinirepa !apokarina ikara? Kinirepa Teoso na
txïkitakana ninoa atäo inakari kamakani ininiuana? Kotxi !auikarina
isäkire. Inirekarina iparïkana txïkitakinina atäo inakari kamakani ininiuana. !
Inirekarina auikinirina Xesosi säkire. Ninoamoni Xesosi kai kimapori nopini
auakari atoko itxa, kotxi kai xika käkiti mäkitita. ³³ Teoso säkire iökatsopatakori
kitxakapirïkari säpiretari ia kai pirena. Itxari:

Pikenakotariko ia: Nota iokanatakiti käkitimoni kai atoko itxa. Nitakari iua
kai Siäo sitatxitiä Xoteoakori kimaporeë. Iua kai xika käkiti mäkitita.
Iua kai xika käkiti irika. Iuaritika iua säkire auïäkani !ipëtauata nota
apisatoö.

10

¹ Nitariakori, näkixinireë iteene ninirekari Teoso makatzakiniri niniri-
mane maerekani, Isaeo apika mekaniriakori maerekani. Nimisäkiretari
Teoso ninoa maerekani makatzakiko ikapani. ² Nimarotari ninirimane
iteene nirekiniri iparïkauatini Teoso ikapani. Txamari ninoa kerokari, kotxi !
imarotarina atäo iparïkauatini Teoso ikapani. ³ !Imarotarina Teoso txïkitakiniri
käkiti atäo inakari ikamini. Ninoaka nirekamari atäo inakari ikaminina,
Teoso apakapininina ikapani. Ininiä !auiritarina Teoso txïkitakinina ninoa atäo
inakari ikaminina. ⁴ Kristo kamari ikinipoko Teoso paniätakiti iökatsopatakori
iaöka, ininiä iuanoka txïkitakari ikinimane käkiti iua säkire auïäkani atäo
inakari ikaminina.

Apiananiri Akiritakanï

⁵ Kitxakapirïka Moisesi säpiretari atäo inakari ikamini Teoso paniätakiti.
Iuaaaki itxari:

Ikinika Teoso paniätakiti iökatsopatakori ikiniötika pikaminiä, pauapininiiika
pïtxako,

itxa Moisesi säkire. ⁶ Txamari !aposotari ikara atoko akamini. Aäuikasaakiri
Xesosi säkire, iua txïkitakaua atäo inakari akamini. Ininiäkara !apakata
päkixinireë pixinikiniri: “Kipa atxïiti posotari iaxiti apiko nopinixitimoni

isini, Kristo notamoni iminini ikapani?" ⁷ !Apakata pākixinireē pixinikiniri: "Kipa atxiiti posotari ipikani auiniātaā isini, Kristo notamoni iminini ikapani?"

⁸ Xesosi sākire auape hitemoni. Na hīsa ātiātaā iua sākire himarotini ikapani. Hinamaāpekari. Hākixinireēpekari. Xesosi sākire aukiko asāpiretapikari kākiti. Ia atoko asāpiretari kākiti: ⁹ Pinamaā, "Xesosi niaūte" pininiā, pākixinireē pauikiniāri Xesosi ipinini Teoso ōkitikiniri iua, iuasaaki pimaerekani makatx-akaākako. ¹⁰ Kotxi aākixinireē Xesosi sākire aūikiniā, ikamaerekataua. Ana-
maā "Maerekati kamakarino nota," aniniā, iua makatxakari amaerekani.

¹¹ Teoso sākire iōkatsopatakori txari:

Iua sākire auiākari pētauatini !auari.

¹² Iua Kristo sākire auiākari atxiiti Xoteo itxaua. Atxiiti Xoteo minakatuiua itxaua. Xoteo aūte itxaua Kristo. Xoteo minakanuiua aūte apaka itxaua. Ikinimane aūte itxaua Kristo Apiananiri. Isikari itanapoko erekari ikini-
mane iua akiritakanimoni. ¹³ Teoso sākire iōkatsopatakori txari:

Ikinimane akiritiniāri Apiananiri uāka imaerekanina makatxakini ikapani, iuasaaki imakatxakaākako imaerekanina.

¹⁴ Kiātokopa itxa ninoa akiritiniri iua, isākire imauikakanisaaki? Kiātokopa itxa ninoa auikiniri isākire, imakenakotakanisaakirina? Kiātokopa itxa ninoa kenakotiniri isākire, imasāpiretakonisaakina? ¹⁵ Kiātokopa itxa Teoso iokanapirena sāpiretiko, ate maiokanatakaniāri iua sākire sāpiretakani kākitimoni? Teoso sākire iōkatsopatakori txari:

Erekapitakari Teoso iokanapirena erekari sāpiretakani apokini kākitimoni, kotxi isāpiretarina Teoso kamaerekaxiniretiniri kākiti. Isāpiretarina erekari Teoso sikakiti kākitimoni. Ikara iminapiretakitina kamapox-
okonitari kākiti.

¹⁶ Txamari na ikinimane kākيتينi aukari Teoso iokanapirena erekari. Kotxi kitxakapirika Isaia txari:

Apiananiri, asāpiretamari piokanapirena kākitimoni, txamari !auikarina, itxa Isaia. ¹⁷ Kākiti kenakotakasaakiri Teoso iokanapirena, Teoso txikitakari kākiti auikiniri isākire. Kristo sākire akenakotakasaaki, akenakotari Teoso iokanapirena.

¹⁸ Txamari nota pimaāi: "Atauako Xoteo kona kenakotari Teoso iokanapirena?" Ikenakotapitikarina, kotxi Teoso sākire iōkatsopatakori txari:

Iaxiti apiko nopinixiti auakari oerekari Teoso ikini itixiti auakani. Teoso sākire atoko itxa iaxiti apiko nopinixiti auakari oerekakiti.

¹⁹ Iuaīkana nipimaāi: "Atauako Xoteo !imarotari Teoso iokanapirena?" Imarotapitikarina. Moisesi sāpiretapekari Teoso sākire. Itxari:

Nimakatxakari Xoteo minakanuiua maerekani, ininiā nitxikitakaiko hīte hīxikotinina ninoa mitxi nota nakitiakori minakanuiua. Nitxikitakai hīte homanākarauatini, ninoa mitxi mimaroreni xika.

²⁰ Isaiapekana sāpiretari Xoteo minakanuiua pirena. Isāpiretari Teoso sākire itaparaxinireritika:

Teoso txari: "Ninoa nota manitakani aōkitano nota. Nimotika nota makiri-
takanimoni."

²¹ Apikomoni isāpiretari Teoso sākire Xoteo kamakiti:

Teoso txari: "Ikiniōtika namanaāri ninoa kanapiriini notamoni, txamari !
ikīpitarina nisākire. !Ikamarina nisākire iaōka. Inireēkitinoka ikamana."

11

Xoteo, Teoso Sākire Auiākani

¹ Ininiā nipimaāi: "Atauako Teoso !inirekaikari Xoteoakori?" Inirekapi-
tikana. Nota apaka Xoteo nitxaua. Apraāo apika mekaniri nitxaua. Pēxamiā

apika mekaniri nitxaua. ² Teoso !itakanapari Xoteoakori. Iua mereëna ninoa itixi kamiko apisapanika. Himarotari Teoso säkire iökatsopatakori, Eríasi tsoatakasaaki Teosomoni Xoteo maerekani isäpiretakasaaki. ³ Iuaaaki Eríasi txari:

Apiananiri, ninoa okapekari kákiti pisäkire säpiretakani. Ikapirinikarina amesa pinakiti pitemoni sikakori takikoötaa. Notanoka pisäkire säpiretakarino auapanika. Ninoa asikatikinitano nota okinino íkapani,

itxa Eríasi. ⁴ Kanatokopa Teoso apakapapiretari Eríasi? Teoso txari:

Kona pitenanini auikari nisäkire. Nota nîkatari setxi mio kikiakori nota nakitiakori. Ninoa kona teosonetari kákiti kamakiti Pao inakori. Kona ikapotoreëkauana iua apisatoö,

Teoso txari Eríasi. ⁵ Ikara atokotxikana uatxa. Aua apanakini kákiti Teoso mereëkini. Imereëna ninoa, kotxi iua nirekari ikinipoko erekari ikaminina

ninoa. ⁶ Maerekati kamakani kákiti, iuaritika Teoso mereëua ate. Isikari ikinipoko erekari ate íkapani maxikatíika. Aparíka !itxíkitakari iua sikiniri ikinipoko erekari atemoni. Aparíka txíkitakiniári ikinipoko erekari isikiniua, ininiã kona maxikatíika isikarauata atemoni.

⁷ Ininiã kanatokopa atxa asäkire apikomoni? Xoteoakori kona apakapari inireëkitina. Inirekarina Teoso apakapinina ninoa erekarini ininiuana. Teoso mereëkininoka apakapari ikara inakari. Apanakinipekana Teoso ! auirita atão imarotinina. Mõsiãreni atoko itxana. ⁸ Teoso säkire iökatsopatakori txari:

Teoso txíkitakari ninoa ãkixinire imakakari atoko inini, iua säkire imimaro-takanina íkapani. Kokipitikamana, iuaritika latamatarina Teoso kima-pore. Kakenakokipitikamana, iuaritika !inirekarina Teoso säkire íkípitinina. Uatxapiima ikara atoko itxapanika,

itxa Teoso säkire iökatsopatakori. ⁹ Kitxakapiríka Tavii txari Teosomoni:

Ninoa kiena kaiãopokori. Inipokotakasaakina, iuãkarina pite apokaereka-tinina ninoa, kotxi kaiãopokori ikenana. Ikenana takapiri atoko itxa imaíkinina ninoa. Itxíkitakana ikerokinina. Ikara xika ninirekari pimisiritinina.

¹⁰ Ninirekari ninoa mõsiãreni atoko ininiuana, ininiã na atão atamatarina pikimapore. Kákiti tütxi minari porikitakani atoko pitxíkitakanako ninoa átipirika, itxa Tavii säkire.

Xoteo Minakaniua Maerekani Makatxakiko

¹¹ Iuaíkana nipimaruata: “Atauako Xoteoakori maerekani xika Teoso xipokana ninoa?” Konapitini. Xoteoakori kamari maerekati, ininiãkara Teoso säpiretari Xoteo minakaniua imaerekanina imakatxakini, Xoteo xiko-tinina íkapani, iuaíkana Teosomoni ikanapiriinina íkapani. ¹² Xoteoakori kamari maerekati, ininiãkara Teoso sikari erekari kíikiri apanakini itixi auakanimoni. Xoteo mapakapakiniti Xoteo minakaniua apakapa erekari kíikiri. Ininiã Xoteo kanapiriãkasaaki Teosomoni, iuaaaki apiaerekata Teoso sikakiti kákitimoni.

¹³ Uatxa nota misäkiretai híte Xoteo minakaniua, kotxi Teoso iokanatano nota hitemoni isäkire nisäpiretini íkapani. Niuikari hitemoni niokanatiko.

¹⁴ Ikara atoko ininiã, atxíiti ninirimane Xoteo xikotai híte, ininiã atxíiti apanakini ninoa kanapiriã Teosomoni, imaerekanina Teoso makatxakini íkapani. ¹⁵ Teoso takanapakasaakiri Xoteo, iua apakapari Xoteo minakaniua, ininiã ninoa Xoteo minakaniua kanapiriã Teosomoni. Teoso iuaíkana apaka-pakasaakiri Xoteoakori, iuaaakiko peerekari. Ipíkani iuaíkana auãki inini atoko itxako.

16 Komiri akamakasaaki, ipixini Teosomoni asikasaaki, aimarotari ikinipoko iua komiri iua nakiti ininiua. Aamina kotsa Teoso nakiti ininiã, imina pori apaka iua nakiti. 17 Xoteoakori oriva mina takakori atoko itxa, takakori Teoso nakiti. Ätikaka ipori kapatakaãka. Oriva itopakiri pori apaãka. Iapitaka inaãka ikapatakikoãtaã. Aneë takari katiã. Takari sikakienatari itopakiri pori. Hite Xoteo minakanuia iua oriva itopakiri pori atoko hitxaua. Hãpakapari Teoso sikakiti, kotxi hite apotiitaua Xoteoakorikata, Teoso nakitiakorikata. 18 Hite Xoteo minakanuia, kona huiikapeua Teoso apakapinii hite. "Iua aãpori kapatakiko atoko, Teoso takanapana Xoteoakori, ate apakapini ikapani," kona hitxape, kotxi aãpori atoko hitxaua. Na aãpori sikataparatarari aãkotsa. Aãkotsa sikataparatarari aãpori. Ininiã hite apakapari Teoso sikakiti, kotxi hãpotiitaua Xoteokata.

19 Atxiiti hite Xoteo minakanuia txano nota: "Iua aãpori kapatakaãkori atoko Teoso takanapari Xoteoakori. Äti aãpori iapitakiko atoko, Teoso apakapaua ate," hitxano atxiiti. 20 Atãopitikara. Teoso takanapari Xoteoakori, kotxi ninoa ! auikari isãkire. Iua apakapai hite, kotxi hite auikari iua sãkire. Iuaritika ! huiikapeua ikara atoko hinakasaaki. Erepaniko. 21 Teoso takanapari Xoteoakori, takari pori sauakakori atoko. Ininiã erepaniko, kotxi itopakiri aãpori atoko hitxaua. Atxiiti äti õti okanapai hite apaka.

22 Aimarotari katiraõkiri ininiua Teoso. Aimarotari apaka kataparaxinireri ininiua. Kataparaxinireri iua, kãkiti kamakasaakiri maerekati. Katiraõkiri iua, itiraõki hinirekasaaki. Itiraõki himanirekakaniã, hite apaka mapara hõkaãka, iua aãpori sauakakori atokokana. 23 Xoteo takanapiniãri imauikakaniri Xesosi sãkire, auikiniãri iuaikana isãkire, Teoso iuaikana mikanapiriãna, kotxi Teoso kapositiireri ikara atoko ikamini. 24 Hite itopakiri pori sauakakori takarimoni iapitaãkori atoko hitxaua. Kona ixinireka aua ikara atoko. Pamimari ikara atoko. Xoteo atão oriva takakori atoko itxauana. Ininiã na kamimari mitxi auiniãtaã iuaikana Teoso takinina ninoa, iuaikana imikanapiriinina ninoa iuamoni.

Xoteo Maerekani Makatxakaãkapanikako

25 Nitariakori ninirekari himarotiniri apanakini mimarotakiniti, ininiã na huiikaua. Xoteo ! inirekari auikiniri Teoso sãkire uatxa, iuaritika na ikara atoko ! itxapani ätipirika. Ikini itixiti auakani Teoso nireëkini Xoteo minakanuia kanapiriãkasaaki Teosomoni, iusaakiko Xoteo kanapiriãko Teosomoni.

26 Ininiã iusaaki ikinimane Xoteo kanapiriãko Teosomoni. Iusaaki Teoso makatxakari ninoa maerekani. Teoso sãkire iõkatsopatakori kitxakapiriãka auakari ikara atoko itxa. Itxari:

Xoteo itxauako maerekanitxi makatxakakari. Imakatxakariko ikinika maerekati Xoteoakori kamakiti, Teoso manirekakiniti. Iusaaki Teoso nireëkitinoka inirekanako.

27 Nimakatxakariko maerekati ninoa kamakiti, kotxi kitxakapiriãka nika-maenetari ikara atoko inakari,

itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.

28 Xoteoakori ! inirekari Teoso iokanapirena erekari, ininiã Teoso takanapana ninoa. Ininiã Teoso iokanapirena erekari sãpiretaãka hite Xoteo minakonimoni. Uatxa Teoso mokaiakariakori atoko itxauana Xoteoakori, iuaritika Teoso mereëna ninoa. Aprão, Isaki, Xakoo pakini apika mekaniriakori itxauana, ininiãkara Teoso tirtapanikana ninoa. 29 Teoso kona mamakari isãkire. Kãkiti iua mereëkini ätipirika iua mereëkini itxauana. Isiãkiti erekari kãkitimoni ! imakatxaka iuaikana. 30 Hite Xoteo minakanuia kitxakapiriãka ! hikipitari Teoso sãkire, iuaritika uatxa Teoso amonikai hite, kotxi Xoteo kona kipitari Teoso sãkire uatxa. 31 Uatxa Xoteoakori kona kipitari Teoso

sākire. Teoso amonīkapekai hīte Xoteo minakaniua, ininiā Teoso iuaīkana amonīkanako Xoteoakori apaka. ³² Ikinimane kākiti na kīpitari Teoso sākire. Kona aposotari akīpitiniri Teoso sākire. Teoso txīkitakaua ikara atoko anini, kotxi inirekari aimarotiniri maerekati kamakani aniniua, iuaritika !imisiritaua. Iamonīkaura.

Peerekari Teoso

³³ Peerekari Teoso. Atāonoka ikama. Paimatireri iua. Kākiti !imarotari ikamakiti tīkane. Kākiti !imarotari inireēkiti tīkane. ³⁴ !Kimarotikori Teoso xinikakiti. !Kōtākikikori Teoso. ³⁵ Teosomoni ikinipoko aua, ininiā kipa asika atxiīti iuamoni? Asikiniri !auari. Ininiā !auari ate nakiti, iuaīkana Teoso sikiniua īkapani. ³⁶ Kotxi Teosokara kamari ikinipoko. Ikinipoko aua Teoso posotiireē. Ikamari ikinipoko iua īkapani. Ātipirika matxariko Teoso: “Peerekai pite.” Ameē.

12

Teosomoni Sikakori Auākiri

¹ Ininiā nitariakori Teoso amonīkapitikaua. Ininiā nota iteene ōtākikai hīte. Hīteka hīsikaua Teosomoni. Teosomoni sikakori auākiri atoko hīttxauako. Ininiā iua nakitinoka hīttxaua. Ikara atoko hīkaminiā, Teoso apokaerekatari. Ikara atoko inakari akaminari Teoso, ikara atāo. ² !Hīkamapinikariko Teoso sākire mauīkāni kamakiti atoko. Hāuiritariko Teoso txīkitakiniri hīxiniākiti ereka inini, ininiākara ipinipo hīttxako. Iuasaakiko himarotari Teoso nireēkiti. Himarotari Teoso nireēkiti ereka inini. Himarotari hīkamakiti tīkane iua apokaerekatini. Himarotari atāo hīkamini.

³ Teoso sikari ikinipoko erekari notamoni, ininiā nisāpiretari iua sākire hītemoni. Ininiā notā ōtākikai hīte hīkinika. Na hūikapeua. Hīteka atāo himarotauako. Hīteka hātamakauako. Teoso txīkitakai hāuikiniri isākire. Itene hāuikiniāri iua sākire, itene hīteka himarotaua. ⁴ Kākiti Ito ātika, iuaritika itotxiā auakari kaiāopokori. Aua ikanoke, itapike, oki, ikenakoki txaāpota. Ikinika iparīka aua. Ikanoke parīka ātiāo. Oki parīka ātiāo. Itxaāpota. ⁵ Iua atokokana atxa. Itotxi ātika atoko atxa, iuaritika itoua ate. Kanoketxi, tapiketxi, okītxi, kenakokitxi, itotxiā auakari atoko ate. Kristokata aāpottiāua. Anakititakaua. ⁶ Nota parīka Teoso īkapani ātiāo. Āti parīka Teoso īkapani ātiāo. Āti parīka Teoso īkapani ātiāo, itxaāpota. Teoso sikari erekari ikini-napemoni, ikara iparīka ikamini īkapani. Atxiīti Teoso sikaimaroretai iua sākire apanakinimoni pisāpiretini īkapani, ininiākara Teoso sākire pauikini iaōka pisāpiretari Teoso sākire kākitimoni. ⁷ Teoso sikaimaroretiniāi apanakini pimiparīkatini, ininiā pimiparīkatariko apanakini. Teoso sikaimaroretiniāi isākire poerekini, ininiā poerekarauatako. ⁸ Teoso sikaimaroretiniāi āti pisikataparaxiniretini, ininiā pisikataparaxiniretariko āti. Teoso nirekiniāri pisikiniri apanakini amonitakiti ninoamoni, ininiā ito pisikako pipoxokoniritika. Teoso sikaimaroretiniāi auītetxi pininiua, ininiā auītetxi erekari pitxauako. Teoso nirekiniāi apanakini piamonīkini, ininiā pipoxokoniritika piamonīkanako.

Tiraōkitxi

⁹ Atāo pitiretariko apanakini pākixinireē. Pomanatariko maerekantixi. Na pitokakapiri erekari pikamini. ¹⁰ Itene hītiretakakauako, kotxi Kristo txīkitakapekai altaritakininiua. Piteka pipaxitiniua atokokana, apiata pipaxitariko āti. ¹¹ Pitaparaxiniretita piparīkauatako. Na piarinouatape. Piparīkauatako Teoso īkapani pipoxokoniritika pākixinireē. ¹² Pipoxokoniuatako,

kotxi pimarotari Teoso kaminiri ikamaenetakiti. Pimĩteenekariko pimisiritiko. Ātipirika pimisākiretariko Teoso. ¹³ Nipokori kaamatiniā pitariakorimoni, tiitxi kaamatiniā pitariakorimoni, auiniā pitemoni, pisikanako. Papakapanako pipoxokoniritika ikinimane Xesosi sākire auĩākani paapoko apoākani, ātiātaā ĩkani.

¹⁴ Pamanaāri Teoso erekari ikaminina pite misiritakani. Ari, pamanaāri Teoso erekari ikaminina ninoa. Na pamanaāpiri Teoso maerekati isikinina ninoa. ¹⁵ Pipoxokoniuatoko poxokorinikata. Pitxiapata kamatinaniririkata. ¹⁶ Āti pitiretini atoktxikana, ikinimane pitiretako. Na piukapeua. Pisākirauatoko kākiti matxineirotenikata, katxineiroteni pimisākiretini atoktxikana. “Kimaroreno nota,” na pitxape.

¹⁷ Kākiti kaminiāri maerekati pitemoni, na pikamapiri maerekati iuamoni. Atāonoka pikama ikinimane ĩkapani. ¹⁸ Pinirekariko pauini kākiti sauaki eraka inini, ininiā maxikatĩka kona pitxitapiri āti. ¹⁹ Nitiretakini, na hĩxikatxitapiri āti. Teosora xikatxitariko, kotxi Teoso sākire iōkatsopatakori txari:

Nota parĩka āti nixikatxitini. Notara misiritari maerekati kamakari, itxa Apiananiri sākire. ²⁰ Ari, kona pixikatxitapiri āti. Pikamariko ātimoni ia Teoso sākire iōkatsopatakori iaōka:

Pomanatakiri natxitiniā, pisikakienatari iua. Iposonatinia, pisikari iātini.

Ikara atoko pikaminiā, ipētauata maerekati pitemoni ikamini, itxa Teoso sākire iōkatsopatakori. ²¹ Na pauiritapiri maerekati piauĩte atoko ininiua. Erekari pikamakasaaki, maerekati iokanatapeēkaika.

13

Aāũteakori Nirekakiti Akĩpitini

¹ Akĩpitariko aāũteakori nirekakiti, kotxi Teosora auiritana ninoa auĩtetxiakori ininiuana. Teosora takari ninoa auĩtetxiakori aāũteakori ininiuana ĩkapani. ² Aāũteakori nirekakiti amakamaniā, Teoso nirekakiti apaka !akama, kotxi Teoso txĩkitakana ninoa aāũteakori ininiuana. Ninoa paniātakiti amakamaniā, amisiritaākako. ³ Erekari kamakani ! ipĩkari iauĩtena. Maerekati kamakaninani pĩkana ninoa. Pinirekatari pimapĩkakaniri piauĩte? Ininiā erekari pikamako, ininiā iua txaike: “Erekai pite.” ⁴ Teoso nitiri itxaua piauĩte, erekari pitemoni ikamini ĩkapani. Txamari maerekati pikaminiā, erepaniko. Pipĩkariko iua, kotxi iposotari imisiritinii. Iua Teoso nitiri itxaua kākiti maerekati kamakani imisiritini ĩkapani. ⁵ Ininiākara pikamariko piauĩteakori nirekakiti, kotxi pimakamakanisaakiri, pimisiritiko auapitika. Apaka pikamariko ninoa nirekakiti, kotxi pimarotari pākixinireē ikara atoko atāo pikamini.

⁶ Piauĩteakori Teoso nitiriakori itxauana, ininiā erekari apaka pisikiniri txineiro ninoamoni iparĩkana ikaminina ĩkapani. ⁷ Ininiākara piĩkitxitana ninoa amanaākiti, sitatxi pauini ĩkapani, pitii papakapini ĩkapani. Pipaxitanako ninoa. Pikamariko ninoa nirekakiti.

Hĩtiretakiniua ĩkapani

⁸ Piĩkitxitariko ikinika piamotakiti. !Erekari pimaĩkitxitakaniri āti. Ātinoka tēpito erekari. Ia tēpito na txineironi. Ia tēpito atiraōki. Ia atoko inakari tēpito xipokini kona erekari. Ātipirika hĩtiretakauako. !Erekari pixipokiniri pitiretiniri āti. Āti tiretakari kĩpitapekari Teoso paniātakiti iōkatsopatakori. ⁹ Teoso paniātakiti iōkatsopatakori txari: “!Pisiriĩkape pĩtanoro minakotokatika. Na pokaniuatape. Na piĩtiriatape. Na pinirekapiri apanakini tii.” Akĩpitari

ikara Teoso paniätakiti iökatsopatakori, apanakini ipaniätakiti apaka, ia Teoso paniätakiti ätika akïpitiniä. Ia Teoso paniätakiti paniätaua: “Piteka pitiretiniua atoktxikana, pitiretariko äti.” ¹⁰ Pitiretiniäri äti, maerekati !pikaminiri iua. Ininiä äti pitiretiniä, pikamari Teoso paniätakiti iökatsopatakori ikinika.

¹¹ Matiretari äti, kotxi aimarotari kajamapekari Kristo kanapiriini. Ininiä pimerekako. Kona pimakapeko. Piparïkauatako Teoso ïkapani, kotxi itixine Xesosi anikiniua öti apokaäpotanapanoka. Akokaxiti aäuihari Xesosi säkire. Uatxa päitiki ikanapiriä. ¹² ïkanökari xipokaäpotanapanoka. Pokamara apokaäpotanapanoka Kristo kanapiriäkasaaki. Maerekati ipiäkasaaki kamakori atoko itxa, ininiä maiotokakari ikara akamini. Matakanapari maerekati. Makamari erekari, kotxi erekari akamakiti kapakaua, ininiä maerekati ! imaïkaua. Pokamarari atoko itxa erekari akamakiti. ¹³ Pokamara käkiti kamari atäo inakarïnoka apanakini apisatoö. Makamari ikara atoko inakari ätipirika. !Erekari kiiniri maerekati akamini. !Erekari apoätini. !Erekari asirïkini sito äitanoro minakotokatika. !Erekari akaminiri maerekati äito nireëkiti. !Erekari aneenamauatini. !Erekari axikotiniri äti. ¹⁴ Ikara atoko inakari akamini !erekari. Makamari ia atoko inakari: Maamanaäri Apiananiri Xesosi Kristo kapakiniua, sotato mäka paikori sotato ïto kapakini atoko. !Hixinikapiri: “Kanatokopa nitxa nikaminiri nüto nireëkiti?” Kotxi maerekatïnoka äito nireëkiti.

14

Kona Hïtaparakienatakapeua

¹ Häuiritariko Xesosi säkire poiäonoka auiäkari hïtekata apotiitiniua. Na hïtxitapiri iua, ixinikakiti na hïte xinikakiti atoko iminakanisaaki. ² Käkiti iteene auikiniäri Xesosi säkire, atxiïti inikari itanapoko nipokori. Äti käkiti poiäonoka auikiniäri Xesosi säkire, atxiïti inikari takarinoka. ³ !Erekari ikinipoko niäkari säpiretiniri takarinoka niäkarïmoni: “Pikerokari” ininiri. Apaka !erekari takarinoka niäkari säpiretiniri ikinipoko niäkarïmoni: “Pikerokari” ininiri, kotxi Teoso apakapapekari iua. ⁴ Kinakariparai pite äti nitiri pinitakari: “Pikerokari” ätimoni inakari. Ikerokiniäri, iua patröte pinitamariko. Maerekati !ikama, kotxi Apiananiri moianatari iua.

⁵ Atxiïti äti säkire: “Ia öti erekari iteene axinikiniri Teoso.” Atxiïti ätipekana: “Ikiniötika erekari iteene axinikiniri Teoso.” Häkixinireë hïxinikariko: “Natokopa itxa atäo nikamini?” ininiä eereka atäo hïkamini ïkane himarotape.

⁶ Hïte: “Ia öti apiaerekata iteene axinikiniri Teoso,” hininiä, ininiä ikara atoko hïxinika Teoso hïpaxitini ïkapani, ininiä erekapitïkari. Ikinipoko niäkari nikari ikinipoko, Teoso ipaxitini ïkapani, kotxi apisapanika itxari Teoso: “Erekapitïkai ia nipokori pisikinino niniäkiti ïkapani,” itxari. Ikinipoko maniäkati apaka aukari Teoso nirekiniri iua nikiniri takarinoka. Iua apaka txari Teoso inipokotini apisapanika: “Erekapitïkai ia kienatxi pisikinino niniäkiti ïkapani,” itxari. Ininiä iua apaka paxitari Apiananiri. ⁷ Kona ateka auïtetaua. Kona aäua ateka ïkapaninanini. Kona apina ateka ïkapaninanini. ⁸ Auapanika anakasaaki, aparïkauata Apiananiri ïkapani. Apïkasaaki, apina Apiananiri ïkapani. Ininiä auapanika anakasaaki, apïkasaaki apaka, Apiananiri nakiti atxaua. ⁹ Kristo ipina, eereka ökitikaua iuaïkana, auapanika inakani auïte ininiua ïkapani, ipïkani auïte apaka ininiua ïkapani. ¹⁰ Ininiä ! apakata pitxitiniri pitari. “!Kiïkitei,” kona pitxapiri, kotxi akinika aäpokako Teoso apisatoö. Iuasaaki iua säpiretariko akamakiti, erekari inini atxiïti, maerekati inini atxiïti. ¹¹ Teoso säkire iökatsopatakori txari: Nota Apiananiri, ätipirika auakari nitxaua. Ikinimane käkiti kapotoreëkauako nota apisatoö. Ikinimane txanoko nota Teoso nininiua.

12 Ininiã iuasaakiikarako akinika asãpiretari Teoso ikinika akamakiti Ìkorapokoriti aãuakasaaki.

Masikataparaxiniretakakaua

13 Ininiã hìtokakariko hìtapparakienatakakiniua. Hãkixinireë hìtxako: “! Nitxìkitakapaniri nitari kerokiniri ikamakiti. ! Nitxìkitakapaniriko nitari kaminiri maerekati,” hìtxako. 14 Xesosi Apiananiri nakiti nitxaua, ininiãkara nimarotari, apakatapitika Teoso sãkire auiaãkari ninikiri ikinipoko nipokori, kotxi nipokori maerekati ! auari. Iuaritika kãkiti auikiniãri iua nipokori maerekati inini, !apakata inikiniri. 15 Hinikiniãri ikinipoko nipokori, atxiiti hìtari ãkixinire maxirauata, ininiã na atão hìtaretari iua. Kristo ipina iua hìtari Ìkapani, ininiã hìtakanapariko iua nipokori hinikini, kotxi atxiiti iua ! auikaikari Xesosi sãkire, iua nipokori hinikini xika. 16 Erekaru auakasaaki, ! hãuiritapiri ãti sãpiretinii ikara erekari maerekati inini. 17 Teoso aãuïte ininiãua, kona nipokorinanini, kona iãtakorinanini, axinika. Teoso aãuïte ininiãua, axinikari Erekaru Matamatakoti sikakiti atemoni. Iua txìkitakaua atãonoka akamini. Ikamaerekaxiniretaua. Isikapoxokonitaua. Teoso aãuïte ininiãua, ikara atoko itxa aãuini. 18 Ikara atoko aparìkauatinii Kristo Ìkapani, Teoso apokaeretaua. Kãkiti apaka apokaeretaua.

19 Ininiãkara manirekaru kãkiti auini ereka inini, neenamtxi mauakani Ìkapani. Masikataparaxiniretakakaua. 20 Na himisiritapiri Teoso parìka nipokori xika. Ikinipoko nipokori erekari hinikini, txamari hìte nikakiti txìkitakiniãri ãti takanapiniri Kristo, hìkerokari. 21 Hìtari kerokiniãri ikamakiti hìte niãkiti xika, apiaerekata himanikakaniri iua nipokori. Hìtari kerokiniãri ikamakiti hìte iãtakiti xika, apiaerekata iua iãriã himiãtakani. Na xatiki hìtxìkitakapiri hìtari kaminiri maerekati. 22 Hìtemoni ikinipoko nipokori nikiko erekari, txamari na hìsãpiretapiri apanakini. Erekaru Teosonoka imarotiniri. Hìxinikasaakiri hìkamakiti atão inini, hãkixinireë himarotakasaakiri hìkamakiti atão inini, iuasaaki hìpoxokoniuata. Ininiã kona hìteka apoïtaua. 23 Hinikasaakiri nipokori, hãkixinireë: “Erekaru atxiiti ia nipokori ninikini?” hinakasaaki, iuasaaki Teoso txai: “Maerekati pikama,” kotxi kona pauikari pikaminiri erekari. Himauikakaniãri hìkamakiti ereka inini, ininiã maerekati itxaua hìkamakiti.

15

ãti Nireëkiti Kamiko Pirena

1 Atxiiti ikinipoko Teoso sãkire aãuika, ininiã amoiatariko Teoso sãkire poiãonoka auiaãkari, imaposotakiniti ikamini Ìkapani. ! Erekaru ateka nireëkitinoka akamini. 2 Erekaru akaminiri aitari nireëkiti, iua amoiatanini Ìkapani, Teoso sãkire iteene auikini Ìkapani. 3 Kristo apaka ! ikamari iuaka nireëkiti. Iua kamari Teoso nireëkiti, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakoriã Kristo txari iri:

Kãkiti misãkirepiretakasaakii pite, notara ninoã misãkirepireta.

4 Ikinika Teoso sãkire iõkatsopatakori iõkatsopataãka ate oerekiko Ìkapani. Teoso sãkire iõkatsopatakori aãuikasaaki, aiãtapari apoxokoniritika erekari apokini. Aimarotari erekari apokatitikako. Teoso sãkire iõkatsopatakori sikataparaxiniretaua.

5 Teoso sikataparataua, ininiã apoxokoniritika aiãtapari erekari apokini. Isikataparaxiniretaua. Ninirekaru Teoso txìkitakiniri hìte nireëkiti ãtinoka inini, Kristo Xesosi nireëkiti iaõka hìkamini. 6 Erekaru hinireëkiti hãkixinireë ãtinoka inini. Erekaru hìsãkire ãtinoka inini. Ikara atoko hininiã, hìkinika txari Teoso: “Peerekai pite,” kotxi iua aãuïte Xesosi Kristo iri itxaua.

Xoteo Minakanuia Poxokoniuatini

⁷ Hāpakapariko āti, Kristo apakapini atokokana, ininiā kākiti txari Teoso: “Peerekai pite,” txariko. ⁸ Nisāpiretai. Kristo Xoteoakori nitiri atoko itxapekaua. Ikara oerekari Teoso sikiniri isikaenetakiti. Teoso sikaenetakiti Apraāomoni, Isakimoni, Xakoo pakinimoni, isikaenetakiti apokapeka Xesosi ĩkorapokoriti apokasaaki. ⁹ Kristo Xoteoakori nitiri atoko itxapekaua, ininiā Xoteo minakanuia txari: “Kaamonĭkareri Teoso. Peerekari iua,” itxana. Teoso sākire iōkatsopatakori txari:

Xoteo minakanuia auiniātaā nitxariko Teoso: “Peerekai pite.” Nixikarauata pite ĩkapani, kotxi peerekai pite.

¹⁰ Iuaĭkana Teoso sākire iōkatsopatakori txari:

Hĭte Xoteo minakanuia hĭpoxokoniuatoko Xoteoakorikata, Teoso nakitiakorikata.

¹¹ Iuaĭkana Teoso sākire iōkatsopatakori txari:

Hĭte hĭkinika Xoteo minakanuia, “Peerekari Apiananiri” hĭtxako. Hĭkinika itixi auakanĭ hĭxikarauatako Teoso ĩkapani.

¹² Iuaĭkana Teoso sākire iōkatsopatakoriā Isaiā txari:

Auako Xesee apika mekaniri. Xoteo minakanuia auĭte itxauako. Ninoa imarotariko isākire iaōka ikamini, itxa Teoso sākire iōkatsopatakori.

¹³ Teosora txĭkitakai himarotiniri isākire iaōka ikamini. Ninirekari iua iteene kamapoxokonitini hĭte. Ninirekari ikamaerekaxiniretinĭ hĭte, kotxi hāuikari iua sākire. Ininiā himarotari hāpakapapitikariko Teoso sākire iaōka. Erekarĭ Matamatakoti posotiireē himarotari ikara.

Paoro Teoso Iokanapirena Erekarĭ Sāpiretakari Xoteo Minakonimoni

¹⁴ Nitariakori, nota imarotari ereka hinini. Nimarotari hĭte iteene kimarore hinini hōerekakakinuia ĩkapani. ¹⁵ Iuaritika ia niōkatsopatakitiā nōtākikapekai hĭte nitaparaxinireritika. Himarotakiti, iuaĭkana nisāpiretai, iuaĭkana hĭxinikiniri ĩkapani. Teoso sikari erekarĭ notamoni, ininiā ikara atoko niōkatsopata hĭtemoni. ¹⁶ Teoso sikari erekarĭ notamoni, kotxi itxĭkitakano Xesosi Kristo nitiri nininuia. Ipaniātano nĭparĭkauatini Xoteo minakanuia ĩkapani. Sasetotxi apakapari kākiti mĭkiti, ininiā sika itxari Teosomoni. Ikara atoko itxa sasetotxi parĭka. Nota sasetotxi atoko nitxaua. Nisāpiretari Teoso iokanapirena erekarĭ Xoteo minakonimoni, ininiā ninoaka sikaua Teosomoni inireēkiti ikaminina ĩkapani. Teoso apakapari ikara atoko inakari ninoaka iuamoni sĭkakanuia. Erekarĭ Matamatakoti kamaerekatarĭ kākiti Teoso apakapinina ĩkapani.

¹⁷ Ininiā Teoso ĩkapani nĭparĭkauatakasaaki, niuikari Xesosi Kristo. ¹⁸ Nota kona iuikaua, kotxi Kristo posotiireē Xoteo minakanuia kamari Teoso nireēkiti. Kristo panĭātano nota iua sākire nisāpiretinina Xoteo minakanuia. Ipaniātano inireēkiti nikamini Xoteo minakonikata nauakasaaki, ininiākara ninoa auikari nisākire. Ininiā ikamarina Teoso nireēkiti. ¹⁹ Erekarĭ Matamatakoti posotiireē noerekari Teoso takaōtxĭkare ninoamoni. Noerekari posotiiretxi kākiti maposotakinini ninoamoni. Ininiākara ninoa kamari Teoso sākire iaōka. Kristo iokanapirena erekarĭ ĩkinika nisāpiretapekarĭ kākiti Xerosareē sitatxiti auakani. Eereka kākiti apikoxiti auakani nisāpireta. Eereka kākiti apikoxiti auakani nisāpireta. Nitxaāpota kākiti nisāpiretini. Imapotōkire Irĭria tixinipeka napoka, Kristo iokanapirena erekarĭ nisāpiretini ĩkapani.

²⁰ Ātipirika ninirekarĭ nisāpiretiniri Kristo iokanapirena erekarĭ Kristo mĭmarotakoniātaā. Ininiā kona nĭparĭkauata Teoso ĩkapani āti parĭkauatiniātaā, kotxi āti sāpiretapekarĭ Kristo iokanapirena kākiti iuaātaā. ²¹ Kotxi Teoso sākire iōkatsopatakori txari:

Mitxi iua masãpiretakoni imarotariko iua sãkire. Mitxi iua sãkire makenakotakani imarotariko iua sãkire, itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.

²² Kaiãokataikani ninirekamari nisini h̄temoni, txamari kona apakata, kotxi iuaasaaki nisãpiretari Kristo sãkire Kristo sãkire mimarotakanimoni.

Paoro Seenetini Homamoni

²³ Itokanani ninirekamari naõkitinii h̄te. Uatxaika apakata nisini h̄temoni, kotxi nixipokapekari nipařika ĩkorapokoriti. ²⁴ Nirekari Espãnia tixinimoni nisini. Iuaã nisikasaaki, ninirekari naõkitinii h̄te. Ninirekari mapaõti nikaikotini h̄tekata, kotxi nipotxitari h̄tekata nauini. Ninirekari h̄te moianatinino Espãniamoni nisini ĩkapani, ininiã eereka Espãnia tixinimoni nisa.

²⁵ Uatxa h̄temoni nisini apisapanika, nisa Xerosareẽmoni, kotxi ninirekari nanikiniro txineiro kãkiti Teoso nakitiakori iuaã auakani nisikini ĩkapani.

²⁶ Kristo sãkire auĩãkani, Xoteo minakanuia Masetõnia tixini auakani, Akaia tixini auakani pakini sikaro oa txineiro. Inirekarina nisikiniro Teoso nakitiakorimoni, matxineirotenimoni, Xerosareẽ sitatxitiã. ²⁷ Ninoa poxokoniuata oa txineiro isikinina Xerosareẽ auakanimoni. Erekarini oa txineiro isikinina, kotxi Xoteoakori Kristo sãkire auĩãkani sikari Teoso sikakiti Teoso iokanapirena erekari Xoteo minakonimoni. Ininiã erekari Xoteo minakanuia sikiniri ipixini itxineirotena Teoso sikakito, Xoteoakorimoni.

²⁸ Ininiã oa txineiro nanika Xerosareẽ auakanimoni. Ninoamoni txineiro nisika atoko, ininiã eereka nipotorika Espãniamoni nisini. Espãnia napokini apisapanika nisako h̄temoni. ²⁹ Ereẽ napokasaaki, nisãpiretai ikini sereti erekari Kristo sikakiti h̄temoni.

³⁰ Nitariakori nota amanaã h̄te, himisãkiretiniri Teoso nota ĩkapani. H̄kenakotatari namanaãkiti? Himisãkiretariko Teoso nota ĩkapani. Xesosi Kristo aãũte itxaua, ininiã namanaã himisãkiretiniri Teoso nota ĩkapani. Erekarini Matamatakoti txĩkitakaua atiraõkiuatini, ininiã himisãkiretari Teoso nota ĩkapani. Ikara atoko h̄kaminiã, Teoso sikataparatanoni nimisiritiko auakasaaki.

³¹ Kristo sãkire mauĩãkani Xotẽia tõpa auakani nirekari imisiritinino nota. Himisãkiretari Teoso ninoa mamisiritakanino ĩkapani. Himisãkiretari Teoso, Teoso nakitiakori Xerosareẽ auakani apokaerekatiniro txineiro Xoteo minakanuia iokanatakito. ³² Ininiã Teoso nirekiniãri, napoka h̄temoni nipoxokoniritika. Ininiã asikapoxokonitakakaua. ³³ Teoso akamaerekaxiniretakiri aua h̄tekata. Ameẽ.

16

Paoro Akiriuãkaãpotana Ixinikakini

¹ Niokanataro aĩtaro Pepi inakoro h̄temoni. Peerekaro oa. Omoianatana Xesosi sãkire auĩãkani Sẽkireia sitatxiti auakani. ² Apiananiri nakito otxaua, ininiã hãpakaparoko h̄poxokoniritika, kotxi iua nakitiakori apaka h̄txaua. Onirekiniãri h̄moianatiniro, h̄moianataroko, kotxi imoianatapekana itomaneri kãkiti. Omoianatapekano nota apaka.

³ H̄isãpiretanako Pirisira, oĩtaniri Ākira pakini nixinikamanapitinina ninoa. Ninoa parĩkauatapeka Kristo Xesosi ĩkapani notakata. ⁴ Okaãkanapanokana nota imoianatinina xika. Peerekana, kotxi erekari ikaminanona. Xoteo minakanuia, ikini Teoso misãkiretikoãtaã apotiitakanuia apaka imarotari erekari Pirisira, Ākira pakini kamakiti nota ĩkapani. ⁵ Xesosi sãkire auĩãkani apotiitaua ninoa aapoko Teoso imisãkiretinina ĩkapani, ininiã h̄isãpiretanako nixinikamanapitinina ninoa.

Hīsāpiretariko nitiretakiti Epeneto inakori nixinikamanapitiniri iua. Ásia tixiniã iua merepitipanika auikari Kristo sākire. ⁶ Hīsāpiretaroko Maria nixinikamanapitiniro oa. Oa iteene parīkauata ate ĩkapani. ⁷ Hīsāpiretanako ninirimane Ātoróniko, Xónia pakini nixinikamanapitinina ninoa. Mitxipe nino aua notakata kateia āki. Teoso kākitemoni iokanatakini iteene imarotana Ātoróniko, Xónia pakini. Ninoa ipi auikari Kristo sākire, iua sākire nauikini apisapanika.

⁸ Hīsāpiretariko Āpirato nixinikamanapitiniri iua. Nitiretari iua. Nitari itxaua, kotxi Apiananiri anaakori atxaua. ⁹ Hīsāpiretariko Opano nixinikamanapitiniri iua. Iua parīkauata Kristo ĩkapani atekata. Hīsāpiretariko nitiretakiti Esitaki nixinikamanapitiniri iua. ¹⁰ Hīsāpiretariko Aperi nixinikamanapitiniri iua. Imisiritiko sauaki iua ! ikipatari Kristo sākire auikini. Hīsāpiretanako Arisitóporo aapoko auakani nixinikamanapitinina ninoa. ¹¹ Hīsāpiretariko ninirimane Erotxião nixinikamanapitiniri iua. Hīsāpiretanako Apiananiri nakitiakori Nasiso aapoko auakani nixinikamanapitinina ninoa.

¹² Hīsāpiretanako sitoakoro Tipena, Tiposa pakini nixinikamanapitinina ninoa. Ninoa parīkauatapitipo Apiananiri ĩkapani. Hīsāpiretaroko nitiretakito Pesitxi nixinikamanapitiniro oa. Oa apaka parīkauatapitipo Apiananiri ĩkapani. ¹³ Hīsāpiretanako Hopo, inoro pakini nixinikamanapitinina ninoa. Apiananiri mereēri iua. Iua inoro taretano nota, ninoro tiritinino atokotxikana. ¹⁴ Hīsāpiretanako Asīkirito, Pirekōtxi, Ēmisi, Pataropa, Ēmasi, ikinika aĩtariakori ninoakata apotiitakanua pakini nixinikamanapitinina ninoa. ¹⁵ Hīsāpiretanako Piróroko, Xória, Nereo, Nereo itaro, Orīpa, ikinika Teoso nakitiakori ninoakata apotiitakanua pakini nixinikamanapitinina ninoa.

¹⁶ Himaaratakauako, kotxi aĩtaritakakaua. Kristo nakitiakori ikini Teoso misākiretikoãtaã apotiitakanua xinikamanapitai hĩte.

Paoro Ōtākikare Mapotōkire

¹⁷ Nitariakori iteene nōtākikai hĩte. Erepaniko kākiti neenamtxi nireēkani. Ninoa nirekari Kristo sākire auĩākani omanatinina apanakini Kristo sākire auĩākani. Na atão ninoa oerekakiti sākiretxiti, ininiã atxiiti kākiti takanapari Kristo sākire auikini ninoa oerekakiti xika. Kristo sākire nota oerekakiti hĩtemoni atão. Ninoa oerekakiti koketakori sākiretxiti. Ninoa moianariakori kona hĩtxapeua. ¹⁸ Kākiti ikara atoko inakani kona parīkauata aũũte Kristo ĩkapani. Ninoa parīkauata ĩtona nireēkiti ĩkapani. Imisirienetarina kākiti sākire auĩākani. Imisirienetarina kākiti ikara atoko inakani, kotxi kākiti potxitari isākirena. Kākitemoni peerekari ninoa sākire. ¹⁹ Ikinika kākiti imarotari hĩte kaminiri Kristo sākire iaōka, ininiã nota iteene poxokoniua hĩte ikara atoko hininiã. Ninirekari kiĩkite hinini erekari hĩkamini ĩkapani. Ninirekari himimarotakaniri maerekati hĩkamini. ²⁰ Teoso akamaerekaxiniretakiri, paĩtiki xipokariko Satanasi posotiire, ininiã hĩposotari hĩokanatiniri Satanasi isini.

Aũũte Xesosi Kristo ātipirika sikari ikinipoko erekari hĩtemoni.

²¹ Tximótxio, notakata parīkauatakari, xinikamanapitai hĩte. Ninirimane Arósio, Xasão, Sosipato pakini xinikamanapitai hĩte apaka.

²² Nota Tésio inakori iōkatsopatari ia iōkatsopari Paoro ĩkapani. Nota apaka xinikamanapitai hĩte, kotxi Apiananiri nakiti nĩtxaua.

²³ Nota Paoro aua Kaio aapoko. Kristo sākire auĩākani apotiitaua iua aapoko Teosokata isākirauatinina ĩkapani. Iua nirekari himarotiniri iua xinikamanapitini hĩte. Erásito inakori apaka xinikamanapitai. Txineiro

nīkatakari iua. Sitatxi auakani sikakito inīkata iua. Aītari Koato inakori xinikamanapitai hīte apaka.

²⁴ Aāuīte Xesosi Kristo ātipirika sikari ikinipoko erekari hītemoni. Ameē.

²⁵ “Peerekari Teoso,” matxako. Iua posotari ikamataparaxiniretinii hīte, ininiā kona hīotokakari hāuikiniri Kristo sākire. Teoso iokanapirena erekari nota sāpiretakiti, Xesosi Kristo sākire pakini sāpiretari ikara atoko inakari. Ikara Teoso sākire kitxakapirīka !kimarotikori. Uatxa imarotapeēkaika. ²⁶ Īkorsaaki asāpiretapekari ikara Teoso sākire, Teoso sākire sāpiretakani iōkatsopatakiti kitxakapirīka. Uatxa aimarotari ninoā sāpiretakiti. Teoso auapika inakari paniātari isākire sāpiretiko ikini itixiti auakanimoni. Ininiā apakata ikinimane auikiniri isākire. Apakata ikinimane kaminiri inireēkiti iaōka.

²⁷ Iuanani Teoso txaua. Iuanokara imarotari atāo ikinipoko. Ātipirika matxariko iua: “Peerekai pite, kotxi peerekari Xesosi Kristo.” Ameē.

1 KORĪTO

Merepanika Paoro Iokanatsopatakiti Korīto Auakanimoni

¹ Nota Paoro, Xesosi Kristo iokanatakīto. Teoso akiritano iua iokanatakīti nininiua ĭkapani, kotxi inirekari iokanatinino kākītimoni isākire nisāpiretini ĭkapani. Aītari Sōseni inakori aua notakata uai. ² Niokanatsopata hītemoni, kākīti Xesosi sākire auīākani Korīto sitatxiti auakanimoni. Kristo Xesosi makatxakakini hītᵗᵗᵗ Teoso ĭkapani. Teoso akiritai hīte iua nakītiakori hininiua ĭkapani. Apaka niokanatsopata ikini tōpati auakanimoni, aāuīte Xesosi Kristo uāka akiritakanimoni. Ate auīte Xesosi, ninoa auīte apaka itᵗᵗᵗ. ³ Aīri Teoso, Apiananīri Xesosi Kristo pakini sikari ikīnipoko erekari hītemoni. Ninoa kamaerekaxiniretai hīte.

Paoro Misākiretari Teoso Korīto Auakani ĭkapani

⁴ Ātipirika nimisākiretari Teoso ia atoko: “Peerekai pite, kotxi Xesosi Kristo sikari ikīnipoko erekari Korīto auakanimoni. Ikara erekari pite sikakīti.

⁵ Peerekai pite, kotxi pite kamaerekatari ninoa auini. Pite oerekana ninoa sākire atāo inini ĭkapani. Pite kamaimaroretana. Ininiā ninoa sākire apiarekata. Ninoa imarore apiaāpota.” Ia atoko nimisākiretari Teoso.

⁶ Hītemoni asāpiretakiti Kristo pīrena auapeka hākixinireē. Ininiā iteene hāuīkari Kristo sākire. ⁷ Ininiā hīātapakasaakiri aāuīte Xesosi Kristo kanapiriini, ikini sereti erekari Teoso sikakīti aua hītemoni iua parīka hīkamini ĭkapani.

⁸ Hīte isikataparaxiniretiniritika ikanapiriini ōti apokako. Ininiā maerekati hītemoni !auari aāuīte Xesosi Kristo apokasaaki. ⁹ Teoso kamariko ikara hītemoni, kotxi ikīnika isākire iaōka ikamako. Tuakara akiritai hīte, himoianatiniri imi aāuīte Xesosi Kristo.

!Homanatakakapeua

¹⁰ Nitariakori, aāuīte Xesosi Kristo posotiireē nōtākikai. Hīsākire ātinoka hītᵗᵗᵗ. !Ninirekari homanatakakiniua. Ninirekari ātika hīxinikakiti auini. Ninirekari ātika hinirekakiti auini. ¹¹ Nitariakori, Kroee aapoko auakani sāpiretano hītekakarika hinaiatakakiniua. ¹² Kotxi apanakini hīte txari: “Paoro sākirera nota kīpita.” Ātipekana: “Aporo sākirera nota kīpita.” Ātipekana: “Petro sākirera nota kīpita.” Ātipekana: “Kristo sākirera nota kīpita.” ¹³ !Apakata ikara atoko hīkamini. Kristo !ikaiarikaāka. Kona Paoro ipina aamina ipiriāmitakari nopini hīte ĭkapani. Kona Paoro uākaā hīpatxisataāka.

¹⁴ Nisāpiretari Teoso ereka inini, kotxi kona notani patxisatai hīte. Krispo, Kaio pakīninanira nipatxisata. Apikomoni !nipatxisatari kākīti. ¹⁵ Ininiā kona kākīti sāpiretari nipatxisatiniri kākīti nota uākaā. ¹⁶ Ii. Nimaxinīkaretari. Nipatxisatari Esitēpana, iua aapoko auakani pakini. Apikomoni nipatxisatakini !nixinikaika. ¹⁷ Kristo kona iokanatano nipatxisarauatini ĭkapani. Iokanatano Teoso iokanapirena erekari nisāpiretini ĭkapani. !Ninirekari kākīti sākireē, kākīti imaroreē nisāpirenauatini, kotxi kākīti imarore lisāpiretari Kristo ipinini aamina ipiriāmitakari nopini amaerekani imakatxakini ĭkapani.

Teoso Imarore

¹⁸ Teoso sākire mauīākani uākatari !kīlkiteri kākīti Kristo ipinini aamina ipiriāmitakari nopini sāpiretakani. Atepekana, Kristo ipinini sāpiretiko oerekari Teoso posotiire, kotxi Kristo ipinini makatxakari amaerekani. ¹⁹ Teoso sākire iōkatsopatakori kītᵗᵗᵗakapirīka txari:

Nixipokariko ĩkorapokoriti kimarorerini imarore. Nixipokariko kiĩkiterini ĩĩkite.

Itxa Teoso kitxakapirĩka. ²⁰ Ĩtapari kimaroreri? Ĩtapari apaiãkarauatakarĩ? Naniparari kaxinikareri ĩkorapokoritikiri? Teoso oerekapekari ĩkorapokoritikiri imarore miĩkiteti imarore atoktxikana inini. ²¹ Paimatireri Teoso, kotxi ! auiritari ĩkorapokoriti auakani imarotiniri iua ninoaka imaroreẽ. Apanakin-imonĩ Kristo sãkire sãpiretiko ! kiĩkiteri, iuaritika Teoso apokaerekatari imaktxakiniri kãkiti maerekani, Kristo sãkire sãpiretiko auikasaakina.

²² Xoteoakori nirekari atamatiniri Teoso takaõtxikare, isãkire auikinina ĩkapani. Krekoakorĩpekana nirekari imaroretxi apiari imarotini. ²³ Iuaritika ate sãpiretari Kristo ipinini ĩpiriãmitakari nopini amaerekani imaktxakini ĩkapani. Xoteoakori !inirekari ikara asãkire auikinina. Krekoakorĩpekana uãkatari ikara asãkire miĩkiteti sãkire inini. ²⁴ Iuaritika Teoso akiritakini aua Xoteoakori, Krekoakori pakini. Ninoamoni Kristo parĩka oerekari Teoso posotiire. Iua parĩka oerekari Teoso imarore. ²⁵ Kãkiti uãkatari Teoso imarore !kiĩkiteri, iuaritika axapitiki Teoso imarore apiata. Ikinipoko kãkiti imarore poiãoka. Axapitiki Teoso tapara apiata. Ikinipoko kãkiti tapara poiãoka.

²⁶ Nitariakori, Teoso akiritakasaakii, hĩxinikari kãkiti xinikakiti atokokana. Natokopa itxa hĩte iusaaki? Iusaaki !kimaroreĩ. !Kaposotiire iusaaki. Auĩttxi !hĩtxaua iusaaki. Itori hĩte ikara atoko inakani iusaaki. ²⁷ Teoso mereẽri kãkiti. ĩkorapokoriti auakani uãkatari ninoa kãkiti Teoso mereẽkini miĩkiteni ininiua. Imereẽna ninoa, kimaroreni ĩkorapokoriti auakani pẽtauatini ĩkapani. ĩkorapokoriti auakani uãkatari ninoa kãkiti Teoso mereẽkini iõkapetakani ininiua. Imereẽna ninoa, katapararinĩ ĩkorapokoriti auakani pẽtauatini ĩkapani. ²⁸ Iua mereẽri kãkiti. ĩkorapokoriti auakani uãkatana ninoa Teoso mereẽkini minakani ininiuana. Imereẽri apanakini manirekakini. Imereẽri kãkiti omanatakoni. Kinirepa Teoso mereẽri kãkiti ikara atoko inakani? Teoso oerekari kãkiti, kãkiti uãkatakiti apiari inini na atão. ²⁹ Ikara atoko ininiã, kãkiti !iposotari iuikiniua Teoso apisatoõ. ³⁰ Teosora txĩkitakaua Xesosi Kristo nakitiakori aniniua. Kristo nakiti aniniãua, aimarotari imaroretxi atão inakari. Kristo txĩkitakaua atão inakari akamini Teoso apakapiniua ĩkapani. Iua txĩkitakaua Teoso nakitiakori aniniua ĩkapani. ĩkitxirauata ate ĩkapani ipĩkasaaki.

³¹ Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
!Apakata piuikiniua. Apakatapitika piuikiniri Apiananiri.

2

Xesosi Ipinini ĩpiriãmitakari Nopini

¹ Nitariakori, napokasaaki hĩtemoni, nisãpiretai Teoso sãpiretakiti. Kona nisãpiretai notaka sãkire nimatire. Iusaaki kona noerekai notaka imarore. Teoso sãkirenoka nisãpiretai hĩte. ² Hĩtekata nauakasaaki, na ninirekari ãti imaroretxi nimarotini. Ninirekari Xesosi Kristonoka nisãpiretinii. Apiata ninirekari nisãpiretinii iua ipinini kãkiti ĩkapani ĩpiriãmitakari nopini. ³ Hĩtekata nauakasaaki kona kataparaxinireno. Nikikinana nipĩkaruatini xika. ⁴ Iusaaki kona kãkiti imaroreẽni nisãkirauata. Kona kãkiti imaroreẽni ninirekari hãuikiniri Teoso iokanapirena nisãpiretakiti iusaaki. Teoso iokanapirena nisãpiretakasaaki, kãkiti imarotari Erekarĩ Matamatakoti posotiireẽ nisãkirauata. ⁵ Ininiã kona kãkiti imaroreẽni hãuikari Teoso iokanapirena. Hãuikari Teoso iokanapirena Teoso posotiireẽ.

Erekari Matamatakoti Imarore

⁶ Teoso sākire auīākani iteene ākixinireē aneēkani imarotari Teoso iokanapirena asāpiretakiti kimatireri inini. Ikara imaroretxi kona īkorapokoriti auakani imaroreni. Kona auītetxiakori imaroreni ikara imaroretxi. Kotxi ninoa imarore paītiki !auaika. ⁷ Asāpiretari Teoso imarore mitxi kākiti mimarotakiniti, kotxi Teoso kipatari. Itixi kamiko apisa Teoso nirekaua asāpiretiniri ikara imarore kākitimoni ate iotximere aāpakapini īkapani. ⁸ Auītetxiakori īkorapokoriti auakani !imarotari ikara Teoso imarore. Ninoa imarotaākamariko, ininiā !okamarinako Apiananiri kaiotximereri aamina ĩpiriāmitakari nopini. ⁹ Kitxakapirīka Teoso sākire iōkatsopatakori txari:

Kākiti oki !amatapanikari Teoso kamakiti tīkane iua tiretakani īkapani. Kākiti kenakoki !ikenakotapanikari Teoso kamakiti tīkane iua tiretakani īkapani. Kākiti !ixinikapanikari Teoso kamakiti tīkane iua tiretakani īkapani.

¹⁰ Iuaritika Teoso oerekapekaua Erekarī Matamatakotiā. Ikinipoko imarotakari itxaua Erekarī Matamatakoti. Ikinipoko kipatakori Teoso imarore imarota. ¹¹ Kākiti ākixinirenoka imarotari iuaka ixiniākiti. Āti !imarotari iua xiniākiti. Iua atokokanera Erekarī Matamatakotinoka imarotari Teoso xiniākiti, kotxi Teoso itxaua iua. ¹² Kona ate apakapari ātiāo matamatakoti īkorapokoritikiri. Ate apakapari Erekarī Matamatakoti, Teoso iokanatakiti atemoni, ininiākara aposotari aimarotiniri Teoso sikakiti atemoni. Itori isikakiti.

¹³ Atemoni isikakiti asāpireta. Kona kākiti imaroreēni asāpiretari kākiti. Erekarī Matamatakoti oerekaua asāpirenauatini. Ate atamatarī Teoso oerekakiti isākire iōkatsopatakoriā, eereka ātiātaā isākire iōkatsopatakoriā aātamatarī iua oerekakiti, ininiā iuasaaki aimarotari atāo. Ikara atoko aōerekai hīte. ¹⁴ Erekarī Matamatakoti mauakinīti !apakapari Erekarī Matamatakoti oerekakiti, kotxi iuamoni ikara sākiretxi mīlkiteti sākire. !Iposotari imarotiniri Erekarī Matamatakoti sāpiretakiti, kotxi Erekarī Matamatakoti !auari iuamoni. ¹⁵ Erekarī Matamatakoti auakasaaakiri kākiti, iuasaaki iposotari ataerekatiniri imakinika, ininiā kākiti Erekarī Matamatakoti mauakinīti !iposotari apoītiniri iua.

¹⁶ Teoso sākire iōkatsopatakori txari:

Kiripa imarotatari Apiananiri xiniākiti iua oerekini īkapani?
Iuaritika Kristo oerekaua iuaka xiniākiti.

3

Teoso Nitiriakori Atxaua

¹ Nitiriakori, hīte !ikamari ikinipoko Erekarī Matamatakoti nireēkiti. Hīkamari hīteka nireēkiti īkorapokoriti auakani kamini atokokana. Ininiākara nisākirauata hītekata amarinikata nisākirauatini atoko, kotxi poiāonoka hāuikari Kristo sākire. ² Tinitxiā atoko inakari nisākire nisikai. Xinitxi atoko inakari nisākire kona nisikai, kotxi !himīteenekari nisākire kamimari. Uatxapiima hīte !iposopanika noerekakiti kamimari himarotini. ³ Īkorapokoriti auakani xinikini atoko hīxinikapanika. Ikara xika hīxikotakakaua. Hinaiatakakaua. Homanatakakaua. Hīteka nireēkiti hīkama, īkorapokoriti auakani kamini atokokana. ⁴ Kotxi ātikaka hīte txari: “Paoro sākire nikīpita.” Apanakini txari: “Aporo sākire nikīpita.” Ikara atoko hininiā, kākiti īkorapokoritikini sākire atoko hīsākirauata. !Kiīkitepanikari.

⁵ Kiripa Paoro? Kiripa Aporo? Kristo nitiriakorinoka atxaua. Iua sākire sāpiretakaninoka atxaua. Hīte auikapekari Kristo sākire asāpiretakasaakii. Apiananiri sikari parīkatxi ikininapemoni akamini īkapani. ⁶ Ia atoko itxa

parīkatxi Teoso sikakiti: Merepanika nota sãpiretari Teoso sãkire kãkitimoni, takariki nitakini atokokana. Eereka Aporo oerekari ninoa kãkiti apikomoni Teoso sãkire. Āparaã takari nireẽkiti atoko itxa apikomoni Teoso sãkire isãpiretakiti. Nota, Aporo pakini parīkauata ikara atoko, iuaritika Teosonoka aneẽkakarī takari. Iuanokara txīkitakari kãkiti auikiniri isãkire. ⁷ Takariki taãkari, āparaã siãkari pakini minakati ninoa, kotxi Teosonoka aneẽkakarī takari. ⁸ Teoso sãkire merepanika sãpiretakari nirekari iparīkauatini Teoso ikapani. Teoso sãkire apikomoni sãpiretakari apaka nirekari iparīkauatini Teoso ikapani. Ininiã Teoso sikariko ninoa parīka ĩki ninoamoni iparīkana iaõka. ⁹ Teosokata parīkauatakani atxaua. Teoso kikiote atoko hĩtxaua. Apaka Teoso aapoko atoko hĩtxaua.

¹⁰ Teoso sikapekano ikinipoko erekari niparīka iua ikapani nikamini. Aapokotxi kamiko apisa aapokotxi kamakari kimaroreri takari kaikori, inopini aapokotxi ikamini ikapani. Iua aapokotxi kamakari kimaroreri atoko nitxaua. Merepanika nota parīkauata Kristo sãkire nisãpiretini. Kaikori aapokotxi kamakari takakiti atoko itxa ikara iua sãkire. Eereka apanakini oerekarauata apikomoni. Ninoa parīka aapokotxi kamiko kaikori nopini atokokana itxa. Erepaniko akamakasaakiri ikara parīkatxi. ¹¹ Kaikori, aapokotxi kamakari takakiti atoko itxa Xesosi Kristo sãkire. Āti kaikori kãkiti sãkire !auari. Auape kaikori Xesosi Kristo sãkire, kotxi kataparari. ¹² Xesosi Kristo sãkire aãuikasaaki, kaikori aãuini ikapani iposope. Aapokotxi iua kaikori nopini atoko itxa aparīka. Aparīka atxiĩti oro atoko itxa. Atxiĩti pirata atoko itxa. Atxiĩti kai erekari atoko itxa. Atxiĩti aamina atoko itxa. Atxiĩti aãtsopa atoko itxa. Atxiĩti katsotati atoko itxa aparīka.

¹³ Itixi xipokini õti kãkiti imarotariko natokopa itxa iparīka, kotxi iusaakiko arikatxi ataerekatari iparīka. ¹⁴ Iparīka marikakanĩã, apakapari iparīka ĩki. ¹⁵ Iparīka arikiniã, lapakapari iparīka ĩki. Iuaritika Teoso auiritari iua auini ātipirika Teosokata, txamari iua xipokaarita.

¹⁶ Kona hĩte imarotapanikari Teoso misãkiretiko aikoti hininiua? Kona hĩte imarotapanikari Erekarī Matamatakoti auini hĩto āki? ¹⁷ Kãkiti xipokiniãri Teoso misãkiretiko aikoti, Teoso xipokariko iua. Teoso misãkiretiko aikoti iua nakiti. Hĩtera Teoso misãkiretiko aikoti hĩtxaua.

¹⁸ Kona hĩteka misirienetapeuako. Atxiĩti ātikaka kãkiti hĩte sauaki uãkatari kimaroreni ininiua, kotxi imarotarina ĩkorapokoriti auakani imarore. ĩkorapokoriti auakani uãkatari Kristo sãkire auĩãkari miĩkiteti ininiua. Ininiã erekape kãkiti ĩkorapokoriti auakani akiritiniĩ miĩkiteti hininiua, kotxi iusaaki kimaroreri atão inakari hĩtxaua. ¹⁹ Teosomoni !kiĩkiteri ĩkorapokoriti auakani imarore. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari: Teoso maĩkari kimarorerini ĩkorapokoriti auakani ninoaka imaroreẽ.

²⁰ Apaka Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Apiananiri imarotari ĩkorapokoriti kimarorerini imarore litxapõ.

²¹ Ininiã ! apakata kãkiti iuikiniua imarore xika. Ikinika iua hĩtemoni.

²² Paoro aua hĩtemoni. Aporo aua hĩtemoni. Petro aua hĩtemoni. Itixi aua hĩtemoni. Hãuini, hĩpinini apaka aua hĩtemoni. Uatxa auakari, katana auakari apaka aua hĩtemoni. Ikinipoko aua hĩtemoni. ²³ Kotxi hĩte Kristo nakiti hĩtxaua. Kristo, Teoso nakiti itxaua.

4

Kristo Iokanatakini Kãkitimoni

¹ Erekarī kãkiti imarotiniri auĩtetxiakori aminakanuia. Kristo nitiriakori atxaua. Teoso iokanapirena nĩkatakani atxaua. Iua sikari iokanapirena

atemoni apanakini asâpiretini îkapani. Iua Teoso iokanapirena ! imarotaâka mitxi. ² Nitiritxi atâo inakari âtipirika kamari iauîte paniâtakiti. ³ ! Nimaâkatari hîte ataerekatinino nota. ! Nimaâkatari apanakini ataerekatinino apaka. Kona notaka ataerekataua apaka. ⁴ Nâkixinireê maerekati ! auari, iuaritika nikamapekari maerekati. Apiananirinokara ataerekatano. ⁵ Ininiâ ! hîsâpiretapiri: “Kona erekari iua parîka. Peerekari ikara parîka,” kona hîtxape Apiananiri apokini apisa. Apiananiri apokini hiâtapako. Iua oerekariko ipiâmoni iomaâtakori. Oerekariko kâkiti nirekakiti âkixinireêna iparîkauatakasaakina. Iuasaaki Teoso txariko kâkiti: “Erekapitikari pikamakiti,” itxa.

⁶ Nitariakori, ikara nota pirena, Aporo pirena pakini nisâpiretai atâo inakari himarotini îkapani, âti apiata himiuiakani îkapani. Ininiâ hîkamariko Teoso sâkire iôkatsopatakori iaôka, kotxi ! apakata kâkiti iteene iuikiniri âti, âtipekana imanirekakani inini. ⁷ Pite apiananitakari ! auari. Himapakapakiniti ! auari. Kapakapare hininiâ, kinirepa mapakapareni sâkirauatini atoko hîtxa? ⁸ Ikinipoko hinireêkiti auapeka hîtemoni atxiîti? Katiipekai hîte. Ate ereê mauakanisaaki, atxiîti hîteka kamari auîtetxi hininiua. Ninirekari auîtetxi atâo hininiua, ininiâ ate auîtetxi atxaua hîtekata. ⁹ Îkoraasaaki neenamati xipoka atoko, auîtetxi kâiatakari kanapiriâ isotatonekata. Nino mapotôkire kâkiti auîtetxi maîkakani minaâka apanakini atamatinina îkapani, inapetinina îkapani. Eereka okaâkana nino kâkiti. Nota xinikari Teoso nirekari ate iua iokanatakini ikara kâkiti maîkakani atoko aniniua. Ikinimane atamataua. Kâkiti, Teoso nitiriakori iaxitikini apaka atamataua apininimoni asini. ¹⁰ Hîtemoni, mîlkiteni ate txaua, Kristo îkapani aparîkauatakasaaki. Hîtemoni, kimarorei hîte, Kristo îkapani hîparîkauatakasaaki. Hîtemoni, ! kaposotiireua ate. Hîtemoni kaposotiirei hîte. Hîte paxitaâka, txamari ate omanataâka. ¹¹ Uatxapiima Kristo sâkire ate auikini xika anatxita. Aposonata. ! Kamâkaua. Amisiritaâka. ! Kaapokoua. ¹² Iteene aparîkauata anireêkiti aamotini îkapani. Kâkiti takasaakiri maerekati atemoni, ate amanaâri Teoso erekari ninoamoni itakini îkapani. Amisiritikosaaki, iuasaaki amîteenekari. ¹³ Apanakini misâkirepiretakasaakiua, erekari ate apakapapiretana nino. Uatxapiima apanakinimoni îkorapokoriti txiko atoko atxaua. Kasakari atoko atxaua ninoamoni.

¹⁴ Kona niôkatsopata ikara hîpêtauatini îkapani. Niôkatsopata ikara nipininiî îkapani monôkori apokini apisa, kotxi namariteni nota tîretakini atoko hîtxaua. ¹⁵ Hîtemoni tesi mio Teoso sâkire oereêkani auaâkamako, iuaritika poiâo hîri atoko inakari aua. Notara hîri atoko nîtxapekousa, kotxi hâukari Teoso iokanapirena erekari noerekasaakii Kristo Xesososi posotiireê. ¹⁶ Ininiâ nôtâkikai: Nota kamakiti atoktxikana hîkamako. ¹⁷ Ikara îkapani niokanatarî Tximôtxi hîtemoni. Iua namarite nitîretakiti atoko. Iua kamari Apiananiri paniâtakiti iaôka. Iua txikitakai hîxinikiniri nikamakiti ikiniôtika Kristo posotiireê. Ikinî tôpati Kristo sâkire auîâkani apotiitiniâtaâua, noerekari kâkiti erekari ikamini ikiniôtika, erekari nota kamini atokotxikana.

¹⁸ Âtikaka hîte iuikaua, kotxi hîuâkatari nota mapokakani hîtemoni. ¹⁹ Txamari Teoso auiritiniâno, paîtiki napokako hîtemoni. Iuasaakiko ! ninirekari nîmarotiniî nino iuîkaniua sâkire. Napokasaaki ereê, ninirekari nîmarotiniî Teoso posotiire. ²⁰ Teoso auîtetxi ininiâtaâua kona sâkiretxinani aua. Iposotiire apaka aua. ²¹ Kiripa hîte nireka? Hinirekatari ninoropatiniî âikeê, ereê napokasaaki? Hinirekatari nitîretiniî, nîmatxitakaniî, ereê napokasaaki?

Maerekati Xesosi Sākire Auiākani Sauaki

¹ Isāpiretaāka kākiti ereē kaminiri maerekati itotxi nireēkiti āti kākitikata. Iua kākiti maerekani apiari, kotxi iua sirīka iri itanorokata. Teoso sākire mauīākani kamari maerekati, iuaritika ninoa !ikamari ikara atoko inakari maerekati, kiki hīte sauaki auakari kamakiti atoko. Ninoa !inirekari isākiretinirina ikara atoko inakari maerekati. ² Iuaritika hīte iuikaua. ! Himatinaniuata himaerekani xika. Apiaerekata ikora iri itanorokata sirīkakari hōkanatini itakanapinii. ³ Nīto kona ereē aua, iuaritika nixinikakiti auapitika ereē hītekata, ininiā nota ereē hītekata nauini atokokana, nimereēpekari iua maerekati kamakari misiritiko. ⁴ Aāuīte Xesosi Kristo uākaā hāpotiitakasaakia, nota aua hītekata nixinikakitiā. Iuasaaki himarotakasaakiri Xesosi Kristo posotiire, ⁵ hīsikariko iua Satanasimoni iua ito ipinini ikapani, ixinire ereka inini Xesosi kanapiriākasaaki.

⁶ ! Apakata hūiukinia. Himarotari axapiti pāo tireēkari tirekakari itori pāo. Iua atokokana ātika maerekati kamakari txīkitakari kaiāopokori kākiti kaminiri maerekati. ⁷ Ininiā hōkanapariko maerekati mitxi hīkamakiti, amameri hinini ikapani. Ininiā pāo miātiākati atoko hītxaua, kotxi ikoke !auari. Kītxakapirīka kākiti okari ipira soti auīte, ininiā Teoso nitiri napaāpotakasaaki ninoa nōpini, kona okana ninoa. Kristo, apira soti auīte atoko itxa. Iua ipina ate mapinakani ikapani. ⁸ Pāscoa kiiniritisaaki, Teoso !auiritari pāo ātikakari nikiko, kotxi maerekati pāo tirekakari atoko itxa. Ininiā maōkanapari maerekati mitxi akamakiti. Pāo miātiākati atoko matxaua, ininiā makamari erekari. Masākiretari atōo inakarinoka. ⁹ Niokanatsopatapeka hītemoni himapotiitakanua maerekati kamakanikata, itotxi nireēkiti kamakanikata. ¹⁰ Na nixinikari ikorapokoriti maerekati kamakani. Maerekati itotxi nireēkiti kamakani, kamanarerini, kamisirienenerini, kamakori teosonetakani pakini ikorapokoriti auakani na nixinikanāta. ! Hīposota hītakanapinina ninoa, kotxi auapikana. Hīpikasaakinokara, hītakanapana ninoa. ¹¹ Uatxa niokanatsopata hītemoni, himapotiitakanua maerekati kamakanikata, “Xesosi sākire auiākarirano” inakanikata. Itanoro minakotokatika sirīkakani, kamanarerini, kamakori teosonetakani, āti misākirepiretakani, ipoātakani, kamisirieneneri pakini hītakanapako. Kona hinipokotape ikara atoko inakanikata.

¹² Kona nota parīkani Xesosi sākire mauīākani misiritiko nisāpiretini. Hīte parīkakara Xesosi sākire auiākani misiritiko hīsāpiretini. ¹³ Teosokara sāpiretariko Xesosi sākire mauīākani misiritiko. Hīte iokanatariko maerekati kamakari hīte sauaki auakari isini.

6

Āti Naiatakasaakiri Āti

¹ Xesosi sākire auiākari naiatiniāri āti Xesosi sākire auiākari, ! apakata Xesosi sākire mauīākani apisatoō anikiko. Hanikana ninoa Xesosi sākire auiākanimoni maerekati kamakari misiritiko himarotini ikapani. ² Kona himarotapanikari Xesosi sākire auiākani mereēriko Xesosi sākire mauīākani misiritiko āti ōti? Hīkamariko ikara atoko inakari xipokatxi ōtisaaki, ininiā hīposotapitikari uatxa himereiniri kākiti misiritiko, āti naiatakasaakiri āti. ³ Atxiīti hīte kona imarotapanikari himereiniri Satanasi nitiriakori misiritiko āti ōti? Ininiā hīposotapitikari himereiniri kākiti misiritiko ikorapokoriti uatxa. ⁴ Txamari neenamatzhi hīte sauaki auiniā, hanikatari kākiti Teoso sākire auiākani mapaxitakanimoni? ! Apakata, kotxi ninoa ! imarotari Teoso paniātakiti. ⁵ Ikara atoko nitxai nikamapētatinii ikapani. Atxiīti kona hīposotatari hāpokiniri kimaroreri hīte sauaki neenamatzhi xipokini ikapani?

Atxiiti kona âtika aua? ⁶ Txamari âti Xesosi sâkire auiâkari anikari âti Xesosi sâkire auiâkari Xesosi sâkire mauiaâkani apisatoõ maerekati kamakari misiritiko himarotini îkapani. Ikara atoko !apakata.

⁷ Ininiâ iteene hîkerokari, cotxi hanikari hîtari kâkiti misiritiko mereêkarimoni. Erekepe hâuiritiniri hîtari kaminiri maerekati hîtemoni. Erekepe hâuiritiniri hîtari îtirîkiniri hîtii. ⁸ Txamari hiîtiriua. Hîkamari maerekati. Hîtariakorimonira hîkamari ikara. ! Apakata. ⁹ Kona himarotapanikari atâo minakati kamakani !isari Teoso auîtetxi ininiâtaâua? Kona hîteka himisirienetapeua. Ia atoko inakari kâkiti !isari Teoso auîtetxi ininiâtaâua: maerekati îtotxi nireêkiti kamakani, kamakori teosonetakani, îtanoro minakotokatika sirîkakari, kiki sito ininiua nirekakari, kiki âti kîkikata sirîkakari. Ninoa !isari Teoso auîtetxi ininiâtaâua. ¹⁰ Kiîtiririni, kamanarerini, poâtakani, âti misâkirepiretakani, kamisirienenerini pakini ! isari Teoso auîtetxi ininiâtaâua. ¹¹ Ikara atoko mitxi hîtxaua hîte apanakini. Iuaritika himaerekani makatxakaâkapeka. Teoso kamai hîte inakitiakori hinini. Apiananiri Xesosi kamaerekatai. Erekeri Matamatakoti, aTeosone nakiti, iua apaka txîkitakai hîte atâo inakari kamakani hininiua.

Maerekati Îtotxi Nireêkiti

¹² Nota posotari ikinipoko nikamini, txamari kona erekeri ikinipoko nikamini. Nota posotari ikinipoko nikamini, txamari kona ninirekari nîkamakiti niauîte ininiua. ¹³ Nîpokori kamaâka tikakotxi îkapani. Tikakotxi nirekari nîpokori. Txamari Teoso xîpokariko nîpokori, tikakotxi pakini. Teoso !inirekari akaminiri maerekati aîto nireêkiti âti kâkiti îtokata. Apiananiri kamari aîto iua nireêkiti akamini îkapani. Aîto Apiananiri nakiti.

¹⁴ Teoso ôkitikari Apiananiri ipîkani sauaki. Iua atokokana iua ôkitikaua ate iposotiiere.

¹⁵ Ininiâ !apakata Kristo îto hîsikini sito kanokareromoni. !Apakata. ¹⁶ Kiki sirîkasaaki kanokarerokata, iuasaaki âtinoka îtotxi atoko itxauana ninoa. Teoso sâkire iôkatsopatakori sâpiretaua:

Kiki sirîkini sitokata, âtika îtotxi atoko itxauana.

¹⁷ Kâkiti moianatakasaakiri Apiananiri, âtika xiniretxi atoko itxauana ninoa xinire.

¹⁸ Âtokata hîsirîkini hinirekasaaki, himitekako. Kona hîkaikotape iuaâ. Apanakini maerekati kâkiti kamakiti !imisiritari hiîto. Imisiritari hâkixinire. Hîkamakasaakiri maerekati hiîto nireêkiti sitokata, himisiritari hiîto, hâkixinire pakini. ¹⁹ Kona himarotapanikari hiîto Erekeri Matamatakoti misâkiretiko aikoti atoko ininiua? Hîte îtoâkarari iua. Teoso sikari iua hîtemoni, ininiâ hiîto kona hîte nakiti. ²⁰ Teoso iamotapekai hîte Xesosi ipîkasaaki, ininiâ hiîto îki auapitika. Ininiâ uatxa iua nakiti hîtxaua. Ininiâ uatxa hiîtoâ hîpaxitariko Teoso.

7

Îtanorouatiko Sâkiretxiti

¹ Uatxa napakapiretariko mitxi hiôkatsopatakiti notamoni. !Erekeri kiki kaxirotinro sito. ² Txamari inirekasaakiri sitokata isirîkini, erekeri kiki auini uaka îtanorokata. Erekeri sito auini oaka ôtanirikata. ³ Ininiâ erekeri kiki sikiniri îto îtanoromoni. Erekeri sito sikiniri oîto oîtanirimoni. ⁴ Îtanorotxi îto kona oa nakitinanini. Ôtaniri nakiti apaka oîto. Apaka îtanirixi îto kona iua nakitinanini. Îtanoro nakiti apaka îto. ⁵ Kona hîtxape: “Kona ninirekari nisirîkini pitekata,” kona hîtxape. Hinirekasaakiri nîpokori himanîkakani Teoso himisâkiretini îkapani, atxiiti iuasaaki !hinirekari hîsirîkini hîtanorokata. Hîtanoro apaka kona nirekari osirîkini hîtekata iuasaaki, Teosonoka hîxinikini

īkapani. Ininiā ikara atoko hīkaminiā erekari, txamari paītiki eereka iuaīkana hīsīrkako hītanorokata. Ininiā ikara atoko Satanasi kona sikanireōtai maerekati hīto nireēkiti hīkamini āto sitokata hīsīrkini. ⁶ Ikara nota ōtākikai hīte. Kona nipaniātai iara hīkamini. ⁷ Notamoni erekari nota atoko hinini. Iuaritika ikinimane aua Teoso siākiti iparīka kamini īkapani. Teoso sikari āti isikakiti ātimoni. Ātiāo isikakiti isika ātimoni.

⁸ Uatxa nimisākiretanako mītanirini, mītanoroni, tikinitakoni pakini. Erekari himītaniriuatani, himītanorouatakani nota atoko hinini. ⁹ Txamari himapopotakaniāri hītakanapiniri hīto nireēkiti, erekari hītanorouatini, erekari hītaniriuatini, kotxi kapatakari atoko itxa hīto nireēkiti.

Hīkamari Atāo Hītaniriuatakasaaki

¹⁰ Ia nipaniātana kākiti ītaniriuatani: !Apakata sito takanapiniri oītaniri. Kona notani paniātai. Apiananirira paniātai. ¹¹ Otakanapiniāri oītaniri, !apakata iuaīkana oītaniriuatini. Erekari oītanirimoni iuaīkana okanapirini. Iua atokotxikana !apakata kiki takanapiniro ītanoro. ¹² Nōtākikari apanakini. Apiananiri paniātakiti apanakini īkapani !auari, ininiā nota ōtākikana ninoā ia atoko: Xesosi sākire auīākari auiniā ītanoro Xesosi sākire mauīākato, oa nirekiniāri okaikotini iuakata, !apakata iua iokanatinoro oa otakanapiniri iua. ¹³ Iua atokotxikana, Xesosi sākire auīākaro auiniā oītaniri Xesosi sākire mauīākati, iua nirekiniāri ikaikotini oakata, !apakata otakanapiniri iua. ¹⁴ Iuasaaki ītaniritxi Xesosi sākire mauīākati apakapari Teoso sākire ītanoro kamakiti ereka atamatakasaaki. Iua atokotxikana, ītanorotxi Xesosi sākire mauīākato apakapari Teoso sākire oītaniri kamakiti ereka oātamatakasaaki. Imakamakaniārina ikara atoko, !erekana imiakori. Irītxi, inorotxi pakini kaminiāri nōtākikakiti iaōka, erekana imiakori. ¹⁵ Xesosi sākire mauīākati nirekiniāri itakanapiniri ītanoro, oa auiritariko isini. Xesosi sākire mauīākato nirekiniāri otakanapiniri oītaniri, iua auiritaroko osini. Ikara atoko ininiā, ninoā sikakapeēkaika. Ikara atoko ininiā erekari, kotxi Teoso !inirekari anenamauatini ikara xika. ¹⁶ Pite ītanorotxi, pimarotatari? Atxīiti pītaniri auikari Xesosi sākire imaerekani makatxakiko īkapani, Xesosi sākire pisāpiretakasaakiri iua. Pite ītaniritxi, pimarotatari? Atxīiti pītanoro auikari Xesosi sākire omaerekani makatxakiko, Xesosi sākire pisāpiretakasaakiro oa.

Teoso Akiritakasaakiri Kākiti

¹⁷ Ininiā ikininape kamariko iparīka Teoso sikakiti iuamoni, kotxi Apiananiri akiritaua ikara parīkatxi akamini. Ikara nipaniātari ikinimane Teoso mereēkini apotiitiniātaāua. ¹⁸ Teoso akiritakasaakiri kiki, Teoso takaōtxikare iītoā auiniā, !apakata Teoso takaōtxikare makatxakiko. Teoso akiritakasaakiri kiki, Teoso takaōtxikare iītoā mauakaniā, !apakata Teoso takaōtxikare iītoā takiko. ¹⁹ Teoso takaōtxikare hītoā auiniā, ikara kona txīkitakai Teoso anaakori hininiua. Teoso takaōtxikare hītoā mauakaniā, ikara apaka kona txīkitakai Teoso anaakori hininiua. Teoso nireēkiti iaōka kamiko txīkitakai Teoso anaakori hininiua. ²⁰ Teoso akiritakasaakii, iuasaaki mitxi hīparīka hīkamapanikako. ²¹ Teoso akiritakasaakii, nitiritxi amotakori hininiāua, ininiā kona maerekaxinireti hītxapeua nitiritxi hininiua xika. Iuaritika hīauite sikakiniāi, ininiā hīsako. ²² Apiananiri akiritiniāri nitiritxi amotakori, Apiananiri sikakakiti itxaua iua. Apiananiri akiritiniāri nitiritxi minakatiua, Apiananiri nitiri iamotakiti itxaua iua. ²³ Xesosi amotakini hītxaua, ininiā iuaīkana kākiti nitiri iamotakoni !hītxapeuko. ²⁴ Nitariakori, Teoso akiritakasaakii, iuasaaki mitxi hīparīka hīkamapanikako.

Mitxitakani, Tikinitakoni Pakini

²⁵ Uatxa nõtākikai hīte mitxitakani. Apiananiri kona sãpiretano ipaniãtakiti hīte ĩkapani, iuaritika nisãpiretai nixinikakiti, kotxi Apiananiri amonĩkapekano, ininiã kãkiti posota auikiniri nisãkire. ²⁶ ĩkoraasaaki pamonõkoniri Xesosi sãkire auĩãkanimoni, ininiã notamoni apiaerekata kãkiti mĩtanorouatakani. ²⁷ Hĩtanorouatapeka hininiã, kona hĩtakanapapero hĩtanoro. Mĩtanorouatakatiapanika hininiã, kona hinitapero hĩtanoro. ²⁸ Iuaritika hĩtanorouatiniã, maerekati !hĩkama. Kãkiti ĩtanorouatiniã, apokapitikako ninoa maxikiko. Kona ninirekari ikara atoko hīte ĩkapani.

²⁹ Nitariakori, poião õtinoka aua aparĩkauatini Apiananiri ĩkapani. Ininiã hīte kĩtanororini parĩkauatako Teoso ĩkapani mĩtanoroni parĩkauatini atokotzikana. ³⁰ Txiapatakari parĩkauatako Teoso ĩkapani, kãkiti matxiapatakati parĩkauatini atokokana. Poxokori parĩkauatako mapoxokoniti parĩkauatini atokokana. Tiitxi amotakari parĩkauatako Teoso ĩkapani, tiitxi mauakinini parĩkauatini atokokana. ³¹ ĩkorapokoriti tiitxi auakini ! ixinikapiriko itiina, kotxi ĩkorapokoriti kãkiti potxitakiti xipokaãpota.

³² Ninirekari erekaxinire hinini. Kiki mĩtanoroti posotari ixinikiniri kanatokopa iparĩkauatini Apiananiri ikamapoxokonitini ĩkapani. ³³ Txamari kiki kĩtanorori xinikari parĩkatxi ĩkorapokoritikiri, kotxi inirekari ikamapoxokonitiro ĩtanoro. ³⁴ Mĩtanirito, mitxitakaro pakini nirekari oparĩkauatini Apiananiri ĩkapani, kotxi onirekari oĩto, oxinire pakini osikini iuamoni. Txamari sito kĩtaniriro xinikari parĩkatxi ĩkorapokoriti auakari, kotxi onirekari õtaniri okamapoxokonitini. ³⁵ Ikara atoko nisãpiretai hīte, hīte ereka hinini ĩkapani. Kona ninirekari nimauiritakani erekari hãpakapini. Ninirekari atãonoka hĩkamini. Ninirekari hiparĩkauatini Apiananirinoka ĩkapani.

³⁶ Ātokoro iri atxiiti ! auiritapanikaro oa ĩtaniriuatini, txamari oaneẽpeka. Ātokori nirekiniãri itakinoro oa, erekari iua auiritiniri iua. ! Ikamari maerekati. Erekari iua auiritinina ninoa ĩtaniriuatini. ³⁷ Atxiiti atokoro iri ãkixinireẽ ! inirekaro oa ĩtaniriuatini. Atxiiti ! isikaenetaro oa ãtimoni. Iua xinikakiti omĩtaniriuatakani ĩkapani pataparari ininiã, ãkixinireẽ imarotiniãri inireẽkiti oa mĩtaniriuatakani, ininiã iua kiki kamari erekari. ³⁸ Oa sikakari oĩtaniriuatini ĩkapani kamari erekari. Iuaritika oa masakakiti oĩtaniriuatini ĩkapani kamari apiaerekata.

³⁹ Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori paniãtaro sito kaikotini oĩtanirikata iua auapanika inakasaaki. Iua ipininiã, apakata oĩtaniriuatini onirekakitikata. Txamari Apiananiri sãkire auĩãkarikatanoka apakata oĩtaniriuatini.

⁴⁰ Notamoni oa apia poxokoniuata omĩtaniriuatakaniã iuaĩkana. Ikara atoko inakari nõtãkikaro sito, kotxi nimarotari Erekari Matamatakoti Teoso nakiti aua notamoni.

8

Nipokori Teoso Kamakori Sikiko

¹ Uatxa nisãpiretai nipokori sikiko teoso kãkiti kamakitimoni. Amakinika aimarotari ikara. Ikara inakari aimarotapeka ate. Kãkiti imaroretxi auniã iuikaua. Apiaerekata kãkiti auni tiraõkitxi, kotxi isikataparatarari kãkiti xinire. ² “Kimaroreno nota” inakari ! auari imaroretxi. Kaiãopokori imaroretxi imimarotakinini aua. ³ Iuaritika kãkiti turetiniãri Teoso, Teoso imarotari iua.

⁴ Maxinikari nipokori teoso kamakorimoni sikakori. Aimarotari teoso kãkiti kamakiti !kakamareri. Aimarotari ãtika Teoso atão inakari aua. ⁵ Aua kãkiti kamakiti. Kãkiti takauãkatari “teoso” itxaua. Kãkiti takauãkatari teoso iaxiti auakani, ĩkorapokoriti auakani apaka. Kaiãopokori ikara atoko inakari

teosoakori aua. Kaiãopokori ikara atoko inakari auītetxiakori aua. ⁶ Atemoni ātika Teoso aua. Iua ari iaxitikiri. Iua kamari ikinipoko. Aparīkauata iuanoka ĩkapani. Ātika aãuīte aua, Xesosi Kristo. ĩkini sereti kamakari iua. Iua posotiireē aãuini aua.

⁷ Apanakini !imarotapanikari kãkiti kamakiti teoso minakanuia, kotxi mitxi iteene itotarina teoso kãkiti kamakiti. ĩniniã inikasaakirina nipokori teoso kamakorimoni siãkori, iuãkatarina ikara nipokori teoso atão inakarimoni siãkori. Iuasaaki ninoã uãkatar maerekati ikaminina, kotxi ãkixinireēna liteene imarotarina atão inakari. ⁸ Txamari nipokori !itxikitakaua Teosomoni asini. ĩkara nipokori anikini !imisiritaua. Apaka !ikamari ereka anini.

⁹ Iuaritika erepaniko. ĩnirekiniãri ikara nipokori ĩnikini, ĩxinikariko apanakini Teoso sãkire poiãonoka auĩãkani. Ninoã imarotiniãri ĩte nikiniri ikara nipokori, ĩniniã ninoã apaka nikari, txamari iuasaaki ninoã kamari ãkixinirena manirekakiniti. ¹⁰ Teoso sãkire poiãonoka auĩãkari atamatiniãri Teoso sãkire iteene imarotakari nikiniri nipokori teoso kamakori misãkiretiko aikotiã, isikataparaxiniretari iua apaka nikiniri nipokori teoso kamakorimoni siãkori. ¹¹ ĩniniã pimarore xika, atxiiti pitari Teoso sãkire poiãonoka auĩãkari sari imisiritikomoni. Kristo ipina iua ĩkapani apaka. ¹² ĩkara maerekati ĩtarimoni ĩkamininiã, ĩkarotari ãkixinire. ĩtari ãkixinire ĩkarotakasaaki, ĩkamari maerekati Kristomoni. ¹³ ĩniniã nipokori ĩnikini txikitakiniãri nitari kaminiri maerekati, itixi auapanika inakasaaki kona ĩnikaikari iua nipokori, kotxi kona ĩnirekari nitari kaminiri maerekati.

9

Teoso Iokanatakini Kãkitimoni

¹ Teoso iokanatakiti nitxaua. ĩnireẽkiti nipoosota nikamini. Naõkitapekari Xesosi Kristo aãuīte. Iparīka nikamakasaaki, ĩte auikari Apiananiri sãkire.

² Atxiiti apanakini !auikari Teoso iokanatakiti ĩniniua. ĩtera auikari Teoso iokanatakiti ĩniniua. ĩtera oerekari Apiananiri iokanatakiti ĩniniua, kotxi ĩte auikari Apiananiri sãkire, nota sãpiretakasaakii ĩte.

³ Kãkiti mauikakaniãri Teoso iokanatakiti ĩniniua, napakapapiretana ninoã ia atoko: ⁴ Apakata atxiiti aãpakapiniri nipokori, iãriã pakini aparīkauatini ĩkapani? ⁵ Apakata atxiiti ate anikiniro ātanoro Teoso sãkire auĩãkaro atekata, apanakini Teoso iokanatakini, Apiananiri itariakori, Petro pakini anikinina ninoã ĩtanoro atokotxikana? ⁶ Atxiiti apakata Panapee, nota pakininoka parīkauatini anikakiti aãpakapini ĩkapani?

⁷ Sotato sikasaaki inenamauatini ĩkapani, iuaka !iamotari anikakitina. Aua atxiiti ova takakari. Ova itakakiti matximakati aua? !Auari. Kona auari kema auīte piratakari ipira tiniã miãtakati.

⁸ ĩkara nisãkire kona kãkiti sãkirenanini. Iua atokotxikana Teoso sãkire.

⁹ Moisesi iõkatsopatapekari Teoso paniãtakiti. Ia atoko itxa: Kona ĩitxikari kema auīte nama trikapani ikamakasaaki. Hãuiritariko ĩnikini. Teoso turetari kema auīte? Itiretapitikari. ¹⁰ Apiata isãpiretari ikara kãkiti parīkauatakani ĩkapani. ĩniniã takarauatakari takarauata, kotxi ĩnerekari ikiena ĩnikini. ĩenatxi apakari apari ikiena, kotxi ĩnerekari ikiena ĩnikini.

¹¹ Katarakeri takarauatini atokokana, ate takari Teoso sãkire ĩkixinireē. Katarakeri nikari ikiena itakakiti, ĩniniã atxiiti apakata ate apakapiniri ĩenatxi ĩte sikakiti? Kotxi ate parīkauata ĩte ĩkapani. ¹² Apakatininiã apanakini apakapiniri iparīkana ĩki ĩte sikakiti, ĩniniã apiata apakata ate apakapiniri ate parīka ĩki, iuaritika kona aamanaãri ĩsikiniãua ate parīka ĩki. Amĩteenekari ikinipoko, kotxi !anirekari aiotokakiniri Kristo iokanapirena erekari ĩkenakotini. ¹³ ĩmarotari Teoso misãkiretiko aikoti ãki parīkauatakani

iuāātaā apakapari ikiena. Teosomoni sikakori takikoōtaā parīkauatakani apaka apakapari ipixini iuaātaā siākori inikinina īkapani. ¹⁴Iua atokotxikana Apiananiri paniātari iua iokanapirena erekari sāpiretakani apaka apakap-
iniri iparīkana īki.

¹⁵Ikara atāopitikara, iuaritika kona nipaniātai ikara atoko hīkamini. Kona niōkatsopitari ikara, niparīka īki notamoni hīsikini īkapani. Niparīka īki namanainii apisa erekape nipinini. Niuikari niparīkauatini hīte īkapani hītxineirote nimapakapakanisaaki. ¹⁶Teoso iokanapirena erekari noereka, iuaritika ! apakata niuikiniua, kotxi Teoso sikari ia parīkatxi notamoni. Nimisiritiko auapitika, Teoso iokanapirena erekari nimasāpiretakaniā. ¹⁷Teoso iokanapirena erekari nisāpiretiniāri kākiti, nākixinireē iteene ninirekiniāri ikara nikamini, ininiā napakapapitikariko niparīka īki. Nimanirekakaniāri ikara nikamini, iuaritika nikamari, kotxi Teoso sikari ikara parīkatxi notamoni nikamini īkapani. ¹⁸Ia atoko niīkitxitiko: Teoso iokanapirena erekari nisāpiretakasaaki, kona minakati napakapa. Ikara atoko kamapoxokonitari nākixinire, kotxi maīkitika nisāpiretai Teoso sākire. Teoso iokanapirena erekari sāpiretakari nitxaua, ininiā niposotiire auapitika hīīkitxitinino nota nipaniātiniāi hīte, iuaritika ! ninirekari ikara atoko nikamini nota nireēkiti napakapini īkapani.

Parīkatxi Ikinimane Īkapani

¹⁹Ninireēkiti nikama. Kākiti nitiri iamotakori !nitxaua. Iuaritika notaka nitxīkitakaua ikinimane nitiri nininiua, Teoso sākire apikomoni kākiti auikini īkapani. ²⁰Xoteoakori sauaki niparīkauatakasaaki, Xoteo auini atoko nitxa nota auini. Ikara atoko ininiā, Xoteoakori auikari Xesosi sākire. Moisesi paniātakiti iaōka kamakani sauaki nauakasaaki, nino auini atokokana nitxa nota auini, kotxi ninirekari Moisesi sākire auīākani auikiniri Xesosi sākire. ²¹Xoteo minakanua !imarotari Moisesi paniātakiti. Ininiā ninoakata nauakasaaki, kona nipaniātari Moisesi paniātakiti ikaminina, Xesosi sākire auikiniua īkapani. Iuaritika nikamari Teoso paniātakiti, kotxi iuatxikana Kristo paniātakiti nikamini. ²²Kākiti mataparaxinirenikata nauakasaaki, nota apaka kona kataparaxinireno, Xesosi sākire auikinina īkapani. Ikini kākiti sauaki nauakasaaki, nikamari kākiti auini atoko nitxa nota auini, ininiā ikinipoko niposotakiti nikama apanakini maerekani makatxakiko īkapani. ²³Ikara atoko nikama Teoso iokanapirena erekari nisāpiretini īkapani. Nikamari ikinipoko, Teoso iokanapirena erekari nisāpiretini īkapani. Ikara atoko ininiā, nota apaka apakapari Teoso iokanapirena erekari hītekata.

Saporiēta Apakapari

²⁴Himarotari mitekaxi. Kākiti miteēkani miteka, iuaritika ātinoka apakapari imitekini īki. Merepitiapanika mitekaxi mapotōkire apokakarino-
noka apakapari imitekini īki. Ininiā miteēkari atoko hītxako. Hīsapitipo. Teoso parīka hīkamaipitipo hīparīka īki hāpakapini īkapani. ²⁵Ikini miteēkari parīkauatapitipo iīto tapara iteene auini īkapani. ! Auiritari iīto misiritakari. Ikara atoko ikama, saporīēta imitekini īki apakapini īkapani. Ikara saporīēta kona okanani aua. Oxipokapitikako. Ate parīkauatapitipo ātiāo aāpakapakiti aāpakapini īkapani. Ikara aāpakapakiti !ixipoka. ²⁶Miteēkari isinimoni mimarotakati atoko !nitxaua. Nimarotari nisinimoni. Nisapitipo mitekaxi mapotōkiremoni. Maxikatīka !nineeamauata. Na neena-
mauata nisanōkakata. ²⁷Nitxīkitakari niīto nitiri ininiua, nota nireēkiti ikamini īkapani, kotxi nisāpiretapekari ikara apanakinimoni, ininiākara kona ninirekari nimapakapaniri notaka parīka īki.

10

Kākiti Isaeokini Aōerekini Pirena

¹ Nota nirekari hīxinikiniri kitxakapirīka, aātokiriakorini takanapakasaakiri Exitō tixini, ikinika ninoa aua katxiāri patapi. Iua katxiāri oerekana isinimonina. Apaka ikinika ninoa napani potxoari uiniti āki. ² Ninoa sari Moisesikata, ininiā katxiāri patapi auakasaakina, potxoari uiniti patapi auakasaakina, iusaaki ninoa patxisatiko atoko aua iusaaki. ³ Ninoa ikinikana nikari xinitxi Teoso iokanatakiti. ⁴ Ninoa ikinikana iātari āparaā Teoso sikakiti. Ninoa iātari āparaā kai auṭeākiriā. Kristo iua kai auṭe āparaā potorikiniātaā atokokana. Iua sari ninoakata. ⁵ Txamari Teoso !apokaerekatari kaiāopokori ninoa, ininiā ipinana. Iitona iarika āparaā makipakaniātaā.

⁶ Uatxa axinikana ninoa, ininiā aimarotari amanirekakaniri maerekati ninoa nirekiniri atoko. ⁷ !Hīteosonetapiri kākiti kamakiti, ninoa apanakini teosonetiniri atokokana, kotxi Teoso sākire iōkatsopatakori txari:

Ninoa topāka inipokotinina ikapani, iātinina ikapani, eereka ōkitikauana isarauatīnina ikapani teoso ikamakitinā apisatō.

⁸ !Apakata aanokarauatini ninoa apanakini anokarauatini atoko, kotxi āti ōtinokara vītxi tres mio ninoa okaāka ikora maerekati xika. ⁹ !Apakata aātamaekerekatini Kristo ninoa apanakini kitxakapirīka atamakaekerekatini atoko, kotxi iua xika imini okana ninoa. ¹⁰ !Hītsoatape, ninoa apanakini kitxakapirīka tsoatini atokokana, kotxi eereka Teoso nitiri xipokana ninoa.

¹¹ Ikara imisiritikona apoka ninoamoni apanakini pinitiko ikapani. Ikara imisiritikona iōkatsopataāka ate pinitiko ikapani, kotxi itixi mapotōkire ōti apokaāpota. ¹² Hītemoni ereka hinini, ininiā erepaniko, kotxi atxiiti paītiki hīkamari maerekati. ¹³ Hīte atamakaekerekataāka ikinimane atamakaekerekataāka atokotxikana. Iuaritika Teoso !itakanapai hīte. Kona iua auiritari hātamaekerekatiko himamīteenekakiniti. Iusaaki oereka himitekini, ininiā hīposotari himīteenekiniri.

Teoso Kākiti Kamakiti

¹⁴ Ininiā nitariakori nota tirketakini, himiteka teoso kākiti kamakiti hītakanapini. ¹⁵ Hīte kākiti kimarorerini, ininiā iteene himixinikariko nisākire. ¹⁶ Iāriā aātakasaaki, akinika aāpotiitakasaakiua, axinikari Xesosi ipinini. Iusaaki atxari Teoso: “Erekapitikai, kotxi Xesosi arēka xiketa ate ikapani.” Amaxiōpekitakasaakiri komiri, anikasaakiri, āpitiitakasaakiua, axinikari Kristo ito noropatiko ate ikapani. ¹⁷ Iusaaki itomaneua ate, iuaritika ātika komiri atokokana atxaua. Ātika itotxi atokokana atxaua, kotxi amakinika anikari ātika komiri. Ikara komiri Kristo ito atokokana itxaua.

¹⁸ Hīxinikanako kākiti Isaeokini ikorapokoritikini. Ninoa sikari Teoso xinitxi. Eereka ninoa nikari ikara xinitxi. Inikasaakirina ikara xinitxi, iusaaki ninoa oerekari iTeosonetinirina iua. ¹⁹ Kiripa ninireka nisāpiretinii? Nisāpiretari teoso kākiti kamakiti kona kakamareri. Iua teoso siākori kona itxa. ²⁰ Iuaritika erepaniko. Ikara atāo maerekati. Xoteo minakaniua sikakiti teoso kākiti kamakitimoni ninoa sika Satanasi nitiriakorimoni. Kona Teoso atāo inakari isikana isiākitina. Ininiā na ninirekari hīte moianatiniri Satanasi nitiriakori. ²¹ Kona hīposotari Apiananiri iākoanaā hiātini, apaka Satanasi nitirini iākoanaā hiātini. Kona hīposotari Apiananiri kiena hinikini, apaka Satanasi nitirini kiena hinikini. ²² Atauako anirekatari akaminiri Teoso naiatinua? Ate tapara apiata atxiiti?

Xesosi Auiākani Kamakiti

²³ Nota posotari ikinipoko ninireēkiti nikamini, txamari kona ikinika erekari nikamini. Ikinipoko ninireēkiti niposotapitika nikamini, txamari kona ikinipoko kamari nāxixinire aneini. ²⁴ ! Hinitapiriko hiteka nireēkiti hāpakapini. Himoianatariko āti iua nireēkiti apakapini.

²⁵ Hīposotari hinikiniri nipokori amotakoriātaā auakari. Iuasaaki kona hīpimaāpiri: “Ia nipokori sikaākapeka teoso kākiti kamakitimoni?” ! Hītxapeko. Kōtxi himarotakasaakiri hinikiniri nipokori teoso kākiti kamakitimoni sikiko, hāxixinire karotaāka atxiiti. ²⁶ Teoso sākire sāpiretaua: Itixi Apiananiri nakiti itxaua, ikinika itixi auakani pakini.

²⁷ Xesosi mauākanani aiatakasaakii hīte hinipokotini ninoakata, hinirekiniāri hīsa. Hinikariko isikakitina. Kona hīpimaāpiri: “Ia nipokori teoso kākiti kamakiti sikaākapeka?” kona hītxape, hāxixinire himakarotakaniri ikapani.

²⁸ Txamari apanakini kākiti iuaā sāpiretakasaakii: “Ia nipokori sikaākapeka teoso kākiti kamakitimoni,” itxa. Iuasaaki kona hinikapiri, kotxi atxiiti hīkaroxiniretari ikara kākiti mataparaxinireti, kotxi:

Itixi Apiananiri nakiti itxaua, ikinika itixi auakani pakini.

²⁹ Na nitxai: “Kona hinikapiri ikara, hiteka ākixinire himakarotakanani ikapani,” ! nitxai. Nitxai: “! Hinikapiri ikara, āti kākiti ākixinire himakarotakanani ikapani.” Nota ākixinireē nota nireēkiti nikamini ikapani erekari. Āti kākiti ākixinireē nota nirekakiti nikamini ikapani !erekari, ininiā iuamoni ikara nikamakasaaki, nikamari maerekati. Kinirepa !apakata nikaminiri nota ākixinire auiritakiti? ³⁰ Napakapakasaakiri nipokori, ininiā iuasaaki nimisākiretari Teoso erekari isikakiti. Ininiā kinirepa nimisākirepiretaāka?

³¹ Nisāpiretai hīte. Hinikasaaki, hiatakasaaki, ikinipoko hīkamakasaaki, hīkamariko ikinika Teoso ereka inini imarotiko ikapani. ³² Kona hītxikitakapiri, Xoteoakori, Xoteo minakanuia, kākiti Xesosi sākire auīakani pakini kaminiri maerekati. ³³ Ninirekari ikinimane kākiti nireēkiti nikamini, ikinika nikamakasaaki. !Ninirekari erekari notanani ikapani. Ninirekari erekari ito-maneri ikapani, imaerekanina Xesosi makatxakini ikapani.

11

Sitoākini Xesosi Sākire Auīakani

¹ Hīkamariko nota kamakiti atoko inakari. Kristo kamakiti atoko nota kamini atokotxikana hīkamako. ² Nitariakori, peerekai hīte, kotxi iteene hīxinikano nota. Peerekai hīte, kotxi hīkamapanikari noereēkiti nisāpiretakiti iaōka.

³ Ninirekari himarotiniri ia: Kiki auīte Kristo itxaua. Sito auīte kiki itxaua. Kristo auīte Teoso itxaua. ⁴ Ininiā kiki ikii māka imamakatzakakanā Teoso imisākiretakasaaki, apaka Teoso sākire oerekasaaki, kona ipaxitari iauīte Kristo.

⁵ Sito okii māka mauakanā Teoso omisākiretakasaaki, apaka Teoso sākire oerekasaaki, kona opaxitari oāuīte oītaniri. Okii māka omatakakanā, oa kii kixākakori atoko itxa. ⁶ Okii māka omanirekakanā, ininiā okisauakiiākotaākakako. Opētauiniā, okii kixākiko xika, oīako kisauakiko xika, ininiā iuasaaki okii māka otaka. ⁷ Kiki misākiretakasaakiri Teoso, kona erekari itakiniri ikii māka, kotxi Teoso atoko itxa iua. Ikamaāka Teoso ereka oerekini ikapani. Sito kamaāka oītaniri ereka oerekini ikapani. ⁸ Merepitanika Teoso kona kamari kiki sito itōā. Teoso kamaro sito kiki itōā. ⁹ Kiki kona kamaāka sito ikapani. Sito kamaāka kiki ikapani. ¹⁰ Ininiā oa takari okii māka. Ikara atoko ininiā, oerekari oauītetiniri oītaniri. Iuasaaki Teoso nitiriakori iaxitiki apaka imarotari oauītetiniri oītaniri.

¹¹ Kiki, sito pakini Apiananiri sākire auikasaaki, sito nirekari kiki. Kiki nirekaro sito. !Apakata sitonoka auiniā. !Apakata kikinoka auiniā. ¹² Kotxi sito ina kiki iŋoā. Eereka ikinipoko kiki iŋonaniā sito iŋoā. Ikara atoko itxapitikama, Teoso kamari ikinipoko. ¹³ Hīteka hīxinikapiretari ia: Sito kii māka mauakaniā, iusaaki atāokani Teoso omisākiretini? ¹⁴ Kākiti itotakiti oerekaua kiki itanoiākori pētatico. ¹⁵ Sito auiniā oiāko paītanori, oŋuikari oiāko, kotxi oiāko sikaāka okii ipatakari ikapani. ¹⁶ Kākiti nirekiniāri ineenamauatini iākotxi pirena xika, ininiā kona ate, ikinika Teoso sākire auīākani pakini !auari ikara. Ininiā !apaniātai ikara atoko inakari hīkamini.

Xesosi Ipinini Xinikiko Kiiniriti

¹⁷ Uatxa niōkatsopatakitiā kona niuikai, kotxi hāpotiitakasaakia, apia erekari kona hīkama. Apiata maerekati hīkama. ¹⁸ Merepanika nikenakopiretari hāpotiitakasaakia Teoso misākiretiko aikotiā hītaparakienatakakiniua. Nixinikari ipixini ikara nikenakopiretakiti atāo inini. ¹⁹ Apanakini oerekakiti atāo minakiti auapitika hīte sauaki. Akenakotakasaakiri ninoa oerekakiti, aimarotari Teoso !apokaerekatana ninoa. Iua apokaerekatana iua sākire atāo inakari oerekakani. ²⁰ Hāpotiitakasaakia, kona atāo hīkamari kiiniri, Apiananiri ipinini xinikiko kiiniriti. ²¹ Kotxi hinikasaaki, himixirikari hīkiena apanakini nikiniri apisapanika. Ininiā apanakini natxita, apanakini poāta iusaaki. ²² Auapitika haāpoko hinikini ikapani, hiātini ikapani. Hāpotiitakasaakia, homanatarari apanakini Xesosi sākire auīākani. Hīkamapētatarari aītariakori matiini. Kiripa nitxai hīte? Atxiīti hinirekari niuikini? Kona xatiki niuikai hīte.

²³ Apiananiri sāpiretakiti notamoni, iua atoktxikana nisāpiretpekai hīte. Ia nisāpiretai: Ikanōka Apiananiri Xesosi mīkapiritiko ōtisaaki, iua kosekari komiri. ²⁴ Iusaaki imisākiretari Teoso: “Erekapitikari ia komiri psikakiti atemoni,” itxa. Iposo atoko imaxiōpekari iua komiri, sika itxari imoianari-akorimoni. Itxana: “Apakapa, nika hītxako. Ia niūto okaāka hīte ikapani. Ia komiri hinikasaaki, hīxinikanoko nota. Hīxinikari nipinini hīte ikapani,” itxa. ²⁵ Ninoa nipokotaka atoko, mitxi komiri ikosekini atokokana, ikosekari iākoanatxi. Iusaaki itxana: “Ia iākoanatxi oerekari Teoso kamapekari ikamaenetakiti amaneri, kotxi niarēka xiketa hīte ikapani. Ia iāriā hiātakasaaki, hīxinikanoko nota. Hīxinikariko nipinini hīte ikapani,” itxa Xesosi.

²⁶ Ia komiri hinikasaaki, ia iākoanatxiākiri hiātakasaaki, hōerekari Apiananiri ipinini kākiti ikapani. Ikara hōerekiniiritika iua ikorapokoriti kanapiriāko.

²⁷ Maxikatīka kākiti nikiniāri ia komiri, maxikatīka iātiniāri Apiananiri iākoanaākiri, ikamari maerekati, kotxi ! ipaxitari Apiananiri iŋo, iarēka pakini. ²⁸ Ia komiri hinikini apisapanika, ia iākoanatxiākiri hiātini apisapanika, erekari hīxinikiniri hāxixinireē auakari. Maerekati auakasaaki, hamanaāri Teoso imakatzakiniri ikapani. Eereka ia komiri hinika, ia iāriā hiāta. ²⁹ Maxikatīka hinikiniāri, hiātiniāri, ininiā hīteka akiritari himisiritiko apokini, kotxi kona hīpaxitari Apiananiri iŋo. ³⁰ Ikara xika itomaneri hīte sauaki iōkapeta. Ikara xika apanakini amianata. Ikara xika apanakini ipīpeka.

³¹ Amaerekani anitiniā, aamananiāri Teoso makatzakiniri amaerekani, ininiā amisiritiko kona apoka. ³² Txamari Apiananiri apokiniāri amaerekani, imisiritaua ate uatxa, amaerekani atakanapini ikapani, ininiā eereka !imisiritauakaua iua sākire mauīākanikata.

³³ Ininiā nitariakori, hāpotiitakasaakia Xesosi ipinini xinikiko kiiniriti ikapani, hiātapana apanakini. ³⁴ Hinatxitiniā, hinipokotako hāpoko. Ininiā

hāpotiitakasaakiaua !hīkamari maerekati, ininiā Teoso !imisiritai. Apikomoni nōtākikai ereē napokasaaki.

12

Erekari Matamatakoti Sikakiti Kākitimoni

¹ Nitariakori, ninirekari himarotiniiri Erekari Matamatakoti sikakiti. ! Apakata himimarotakaniri. ² Mitxi Xesosi sākire mauuiākani hinakasaakiaua, himisirienetaāka, ininiā hāuikari teoso kamakori masākireti teoso atāo inakari ininiua. Ikara himarotape. ³ Kākiti sāpiretiniāi hīte: “Maerekati kamakari itxaua Xesosi,” ininiā iusaaki himarotari Erekari Matamatakoti !auari iuamoni. Kākiti sāpiretiniāi hīte: “Apiananiri itxaua Xesosi,” ininiā iusaaki himarotari Erekari Matamatakoti auapitika iuamoni, kotxi ikara iua oerekakiti.

⁴ Erekari Matamatakoti siākiti ikini sereti aua, iuaritika Erekari Matamatakoti ātinoka aua. ⁵ Ikini sereti parīkatxi Teoso ikapani aua, iuaritika Apiananiri ātinoka aua. ⁶ Ikini sereti Teoso kamakiti aua kākiti ikapani, iuaritika Teoso ātinoka aua.

⁷ Erekari Matamatakoti iuaka oerekaua kākitimoni, ikinimane ereka inini ikapani. ⁸ Iua Erekari Matamatakoti sikari apanakinimoni isākire kiūkiterini ininiuana ikapani. Iua Erekari Matamatakoti sikari apanakinimoni isākire kimarorerini ininiuana ikapani. ⁹ Iua sikari apanakinimoni Teoso sākire iteene auikinina ikapani. Isikari apanakinimoni amianatakani imakanitiniina ikapani. Erekari Matamatakoti ātinoka aua, iuaritika ikini sereti isika kākitimoni. ¹⁰ Apanakini isikaposotiireta posotiretxi ikaminina ikapani. Apanakini isikaimaroreta Teoso sākire isāpiretinina ikapani. Apanakini isikaimaroreta Erekari Matamatakoti sākiraauatakasaaki imarotiniina ikapani, maerekati matamatakoti sākiraauatakasaaki imarotiniina ikapani apaka. Apanakini isikaimaroreta ikini sereti kākiti sākire isākiretinina. Apanakini isikaimaroreta ikara sākiretxi mimarotakoti ikenakotakasaakina, isāpiretinirina iua kenakotakani ninoa sākireē ninoa apaka imarotiniiri ikapani. ¹¹ Ātinoka Erekari Matamatakoti aua. Iuanokara parīkauata ikara atoko. Isikari ikara isikakiti kākitimoni inireēkiti iaōka.

Kristo Īto Pirena

¹² Kākiti Īto ātinoka aua, iuaritika aua ikii, ikanoke, iuako, itapike, ikiti, txaāpota. Itori ikara atoko inakari aua ĩtotxiā, iuaritika ātinoka ĩtotxi aua. Iua atokokana itxa Kristo ĩto. Xesosi sākire auuiākani Kristo ĩto atoko itxauana. ¹³ Atxiīti Xoteoakori atxaua. Atxiīti Xoteo minakanuia atxaua. Atxiīti nitiritxi amotakoni atxaua. Atxiīti nitiritxi minakatiua atxaua. Iuaritika ātika ĩtotxi atoko atxaua, kotxi Erekari Matamatakoti ātinoka inakari apoka atemoni. Iua apotiitaua ātika ĩtotxi atoko anini ikapani. Iua aua aākixinireē.

¹⁴ Kākiti ĩto ātinoka aua, iuaritika aua ikii, ikanoke, iuako, itapike, ikiti, txaāpota. ĩtotxiā kaiāopokori aua. ¹⁵ Ininiā !apakata kitītxi sāpiretiniā: “Uakōtxi !nitxaua, ininiā ĩtotxiā auakari !nitxaua.” Ikara atoko isāpiretiniā, iuaritika ĩtotxiā auakaripitikara kitītxi. ¹⁶ Kenakokitxi sāpiretiniāri: “Okītxi !nitxaua, ininiā ĩtotxiā auakari !nitxaua.” Ikara atoko isāpiretiniā, iuaritika ĩtotxiā auakaripitikara kenakokitxi. ¹⁷ ĩtotxi okītxinoka auiniā, kanatokopa itxa kākiti kenakorauatini? ĩtotxi kenakokitxinoka auiniā, kanatokopa itxa kākiti imixikarauatini? ¹⁸ Teoso kamari ikinika ĩtotxiā auakari. Iua inireēkiti iaōka ikaminana ninoa. ¹⁹ Ātinoka ĩtotxi auakiti auiniā, ĩtotxi !auari. ²⁰ ĩtotxiā auakani itori aua, iuaritika ĩtotxi ātinoka aua.

²¹ Okītxi kona posotari isāpiretiniiri uakōtxi: “Kona nota nirekai pite.” Apaka kiūtxi kona posotari isāpiretiniiri kitītxi: “Kona nota nirekai pite.” ²² Kona

ikara atoko itxa. Atxiīti auākatarī āti aīto auakari !itxa, kotxi !kataparari, iuaritika ikara mauakaniā, aīto !iparīkauata atāo. ²³ Kākiti tīretari iītoā auakari poiāori kākiti atamatakiti. Ipatari apanakini iītoā auakari kākiti matamatakani īkapani. ²⁴ Aītoā auakari apiata apotxitakiti aua apaka. Kona apatarī ikara. Apanakini aītoā auakari Teoso takari aītoā iteene apaxitini īkapani. ²⁵ Ininiā Teoso kamarī ītotxi ātinoka inini. Ikamarī ītotxiā auakani itīretakiniuana īkapani. Apanakini ītotxiā auakari naiatiniāri apanakini iītoā auakari, !apakata. ²⁶ Āti ītotxiā auakari tsiīka. Iuasaaki ikinika kākiti īto atatsiirauata. Āti ītotxiā auakari iuikaāka, ininiā ikinika ītotxi auakini poxokoniuaata.

²⁷ Kristo īto atoko hītxaua hīte. Ītotxiā auakani atoko hītxaua Kristo iītoā. ²⁸ Teoso sākire auīākani ītotxiā auakani atoko itxauana. Ikinī sereti parīkatxi aua ītotxi īkapani akamini īkapani. Merepanika Teoso mereēri iua iokanatakini. Eereka imereēri kākiti Teoso sākire sāpiretakani. Eereka imereēri kākiti Teoso sākire oereēkani. Eereka imereēri kākiti Teoso posotiire oereēkani, amianatakani makananitakani, kākiti moianatakani, auītetxiakori, kākiti sākire apanakini mīmarotakinīti sākiretakani pakini. Teoso takari ikara atoko inakani parīkauatakani iua sākire auīākani imoianatinina īkapani. ²⁹ Kona ikinīmaneni Teoso iokanatakini txaua. Kona ikinīmaneni Teoso sākire sāpiretakani txaua. Kona ikinīmaneni Teoso posotiire oereēkani txaua. ³⁰ Kona ikinīmaneni amianatakani makananitakani txaua. Kona ikinīmaneni imarotari isākiretiniri kākiti sākire apanakini mīmarotakinīti. Ikinīmane liposotari isāpiretiniri ikara sākiretxi iua kenakotakanimoni nīnoa sākireē nīnoa apaka imarotini īkapani. ³¹ Auapitika ikara Erekarī Matamatakoti sikakiti aparīkauatini īkapani. Iuaritika hinirekariko isikakiti apiaerekatakari. Uatxa noerekaiko isikakiti apiaerekatakari.

13

Tiraōkitxi Pirena

¹ Atxiīti nīmarotari ikinī uāka sākire nisākiretini. Atxiīti nīmarotari Teoso nītiriakori iaxitikini sākire nisākiretini, txamari iuasaaki nīturaōkiuatini ! auari, ininiā ! apakata nīmarore. Metao āsokiko ene atoko nītxa. Ipi panera tore āsokiko ene atoko nītxa. ² Atxiīti nīmarotari Teoso sākire nisāpiretini. Atxiīti nīmarotari ikinīpoko apanakini mīmarotakinīti. Atxiīti ikinīpoko imaroretxi aua notamoni. Atxiīti iteene nauikari Teoso posotiire, ininiā nīposotari oīanaxiratarī nīpaniātini ātiātaā isini. Txamari iuasaaki nīturaōkiuatini ! auari, ininiā minakati nītxaua. ³ Atxiīti nisikari ikinīpoko nīti, nītxineirote pakini matxineirotenimoni. Atxiīti nauiritari nīto arikiko. Txamari iuasaaki nīturaōkiuatini ! auari, ininiā !apakata.

⁴ Pīturaōkiuatakasaaki, pīposotari piātapiniri pinirekakiti apokini. Pīturaōkiuatakasaaki, pikamari erekari ātimoni. Pīturaōkiuatakasaaki, kona pīxikotari āti. Pīturaōkiuatakasaaki, kona pīsāpiretari apanakini piuikiniri pikamakiti. Pīturaōkiuatakasaaki, !piuikaua. ⁵ Pīturaōkiuatakasaaki, kona pītxīkitakari āti pētauatini. Pīturaōkiuatakasaaki, kona pinirekari pīteka nīreēkitinani. Pīturaōkiuatakasaaki, !katimari pomanākarauatini. Pīturaōkiuatakasaaki, !pīxinīkapinikari maerekati apanakini kamakiti pītemoni. ⁶ Pīturaōkiuatakasaaki, kona pīpoxokoniuaata āti kamakasaakiri maerekati. Pīturaōkiuatakasaaki, pīpoxokoniuaata atāo inakari pīkenakotakasaaki. ⁷ Pīturaōkiuatakasaaki, pīmīteenekari ikinīpoko. Pīturaōkiuatakasaaki, pauikari kākiti sākire. Pīturaōkiuatakasaaki, !katimari pītakanapiniri pīparīka pikamini. ⁸ Tiraōkitxi !ixipoka. Txamari kākiti sāpiretakiti xīpokapitīkako. Kākiti sākiretiniri āti uāka sākire

xipokapitikako. Kākiti imarore ereēkokapitikako. ⁹ Kotxi poiāonoka aimarore. Poiāonoka Teoso sākire aimarota asāpiretini. ¹⁰ Āti ōti aimarotari ikinipoko atāo inakari. Iuasaaki atāo minakati !auaika. ¹¹ Amarini ninakasaakiaua, nisākirauata amarini sākirauatini atokokana. Iuasaaki nimarotakiti amarini imarotakiti atoko itxa. Nixiniakiti amarini xinikakiti atoko itxa iuasaaki. Txamari kikipe ninakasaakiaua, !niniakiti amarini atokokana nininiua. ¹² Uatxa aātamatakiti Teoso oerekakiti !aposota iteene aātamatinini. Ātakaāri katxikoroā atamatakori atoko itxa aātamatakiti, Teoso oerekakiti. Āti ōti Teoso apisatoō aāpoka. Uatxa poiāonoka nimarota. Āti ōti Teoso apisatoō aāpokasaaki, nimarotari ikinipoko, Teoso imarotinino atokokana.

¹³ Ininiā aua ipi āti pakini erekari aākixinireē auakari. Aua Teoso sākire auikiko. Aua Teoso kamaenetakiti ikamini auikiko. Aua tiraōkitxi. Ikara tiraōkitxi apiaerekatakari.

14

Erekari Matamatakoti Siākiti

¹ Ininiā ikiniōtika hītiraōkiuatako. Hinirekariko Erekari Matamatakoti siākiti. Apiata hinirekariko iua sikini Teoso iokanapirena hisāpiretini.

² Kākiti sākire mimarotakoti sākiretakari misākiretari Teoso. !Imisākiretari kākiti, kotxi kākiti !imarotari isākire. Erekari Matamatakoti posotiireē isāpiretari atāo inakari Teoso oerekakiti. ³ Teoso sākire sāpiretakaripekana misākiretari kākiti. Iua txīkitakari kākiti apiata auikiniri Teoso sākire. Isikat- aparaxiniretana nino. Imīkapiritari nino ākixinire. ⁴ Kākiti sākire mimarotakoti sākiretakari, iuaka txīkitakaua apiata auikiniri Teoso sākire. Teoso sākire sāpiretakaripekana, txīkitakari ikinika Xesosi sākire auīākani apiata auikinirina Teoso sākire. ⁵ Erekari hīte hīkinika sākiretiniri kākiti sākire mimarotakoti. Iuaritika apiaerekata hisāpiretiniri Teoso sākire, kotxi Teoso sākire sāpiretakari apiari itxaua. Kākiti sākire mimarotakoti sākiretakari poiāori itxaua. Iua sāpiretiniri isākire kenakotakani nino sākireē nino apaka imarotiniri ikapani, iuasaaki erekari, kotxi iuasaaki itxīkitakari Xesosi sākire auīākani apiata auikiniri Teoso sākire. ⁶ Hītemoni napokasaaki, nisākiretiniri kākiti sākire mimarotakoti, nixīkitakatai hīte apiata hāuikiniri Teoso sākire? Konapitini. Ininiā kona itxa. Noerekiniāi Teoso oereēkiti notamoni, nisāpiretiniri Teoso imarore, nisāpiretiniri Teoso sākire, noerekiniāi Teoso sākire atāo hāuikini ikapani, iuasaaki nixīkitakatai hīte apiata hāuikiniri Teoso sākire. ⁷ Maxinikari xikari moanatakari atxīti viorāo, atxīti xōkakori pakini. Kākiti mimaritireni kaminiāri ikara, iuasaaki xikari atāo inakari !imarotaāka. Ienenoka aua.

⁸ Ātipekana noerekai. Trōpetā ene atāo ininiā, sotatoakori kenakotakasaakiri, aiamatana inenamauatini ikapani. Trōpetā ene na atāo ininiā, sotatoakori !imarotari neenamati manapipe inini.

⁹ Iua atokokana kākiti sākire imarotakiti himasākiretakaniā, kiriāpa nino imarotari hisāpiretakiti? Ikara atoko hisākirauatiniā, maxikatitka hisākirauata.

¹⁰ Itori uākati sākire aua ikini itixiti. Apakata ikinika imarotiko. ¹¹ Kākiti sākire nimimarotakaniā, ininiā notamoni iua āti tixinikiri atoko itxa. Apaka iuamoni nota āti tixinikiri atoko itxa. ¹² Hīte iteene nirekari Erekari Matamatakoti siākiti hāpakapini, ininiā apiata hinirekariko isikini isikakiti Teoso sākire auīākani iua sākire iteene auikinina ikapani.

¹³ Ikara atoko ininiā, erekari kākiti sākire mimarotakoti sākiretakari amanainiri Teoso isikaimaroretiniri iua sāpiretiniri isākire kenakotakani nino sākireē nino apaka imarotiniri ikapani. ¹⁴ Teoso nimisākiretiniri kākiti

sākire mimarotakotiā, nixinire misākiretari Teoso, txamari !nimarotari no-taka sākire. ¹⁵ Ininiā kipa atāo nikamini? Ia atāo: Nimisākiretari Teoso nixinireē. Apaka nimisākiretari Teoso niikiteē. Nixikarauata nixinireē. Apaka nixikarauata niikiteē. ¹⁶ Kākiti sākire mimarotakotiā hīsāpiretiniāri Teoso ereka inini, kākiti ereē pisākire mimarotakani sauaki, ! iposotari “atāopitikara” inini, kotxi !imarotari pisāpiretakiti. ¹⁷ Atxiiti atāo hīsāpiretiniri Teoso ereka inini, txamari iuasaaki kona pitxikitakari iua kākiti apiata aukiniri Teoso sākire.

¹⁸ Peerekari Teoso, kotxi apiata isikaimaroretano nota nimisākiretiniri iua kākiti sākire mimarotakotiā. Poiāonoka hīte imarotari kākiti sākire mimarotakotiā himisākiretiniri iua. ¹⁹ Iuaritika, Xesosi sākire auīākanikata nauakasaaki, apiarekata nisāpiretinina sikonoka sākiretxi ninoaka sākireē, kotxi apakata ninoa imarotini nisākire. Niposotiniāri siko mio sākiretxi kākiti sākire mimarotakotiā nisāpiretiniri kākiti, itori nisākire, iuaritika maxikatīka nisākirauata, kotxi kākiti !imarotari.

²⁰ Nitariakori, !apakata himarore amarini xapitikiri imarore atokokana inini. Iuaritika amarini xapitikiri makamakaniri maerekati ātimoni, iua atokotxikana amarini xapitikiri atoko ! hīkamapiri maerekati ātimoni. Aneēkari imarore atoko itxako hīte imarore. ²¹ Teoso sākire iōkatsopatakori txari:

Niokanatarī āti uāka hītemoni, hīte nimisākiretini ikapani. Āti tixinikini sākireē nimisākiretai hīte. Iuaritika kona hīkīpitari nisākire, itxa Apiananiri.

²² Ininiā Teoso sākire auīākari sākiretiniāri Teoso sākire mauīākani sākire, iua mimarotakiniti, Teoso sākire mauīākani iuasaaki imarotari Teoso posotiire. Teoso sākire auīākari sāpiretiniāri Teoso sākire apanakini Teoso sākire auīākanimoni, ninoa iuasaaki imarotari Teoso posotiire. ²³ Teoso sākire auīākani apotiitiniāua, ikinimane sākiretiniāri kākiti sākire mimarotakotinari, iuasaaki kākiti Teoso sākire poiāopanika imarotakari ĩroiniā, Teoso sākire mauīākati atxiiti ĩroiniā, ininiā iua uākatai hīte mapitxiritakani hininiua.

²⁴ Txamari ikinimane sāpiretiniāri Teoso sākire iuasaaki, Teoso sākire mauīākati ĩroiniā, kākiti Teoso sākire poiāopanika imarotakari ĩroiniā, ininiā iua imarotari maerekati kamakari ininiua. Iuasaaki imarotari imisiritiko auapitika āti ōti. ²⁵ Iuasaaki ikinimane imarotari iua xinikakiti ākixinireē. Ininiā iuasaaki ikapotoreēkaua Teoso apisatoō. Itxari: “Atāopitikara Teoso aua hīte sauaki,” itxa.

Kākiti Apotiitakasaakia Teoso Apisatoō

²⁶ Nitariakori, kanatokopa itxa Teoso sākire auīākani apotiitakasaakia? Aāpotiitakasaakia, akinika aminari xikari Teoso ikapani. Akinika iposope Teoso sākire aōerekini atāo aimarotini ikapani. Akinika iposope Teoso oerekakiti asāpiretini. Akinika iposope kākiti sākire mimarotakoti asākiretini. Akinika iposope iua sāpiretakiti asāpiretini ikinimane imarotini ikapani. Ikara atoko itxa aāpotiitakasaakia Teoso apisatoō. Iuasaaki makamari ikinika, Teoso sākire Teoso nakitiakori apiata aukini ikapani. ²⁷ Iuasaaki kākiti sākiretiniāri kākiti sākire mimarotakoti, ipinoka kākiti kamari ikara atoko inakari, atxiiti ipi āti pakini kamari ikara atoko inakari. !Apakata apikomoni kākiti sākiretiniri kākiti sākire mimarotakoti iuasaaki. Āti sākirauatakasaaki, apanakini kenakotari. Ātinoka sākirauata iuasaaki. Isākirauataka atoko, āti sāpiretari isāpiretakiti isākire mimarotakani sākireē, isāpiretakiti imarotiniāri ikapani. ²⁸ Iuasaaki isākire sāpiretakari mauakanā, ! apakata kākiti sākire mimarotakoti sākiretakari sākirauatini. Erekarī ākixinireē isākirauatini Teosokata.

²⁹ Kâkiti apotiitakasaakiua Teoso apisatoõ, iuasaaki ipi, atxiiti ipi âti pakini Teoso sâkire sâpiretakani sâpiretariko Teoso sâkire. Iuasaaki apanakini xinikariko iua sâpiretakiti, atão inini imarotini ïkapani. ³⁰ Topâkakari xinikasaakiri apikomoni Teoso oerekakiti, ininiã iuasaaki sâkirauatakari iotoka, Teoso oerekakiti topâkakari sâpiretini ïkapani. ³¹ Ikara atoko ininiã ikinimane posotari Teoso sâkire isâpiretinina. Teoso sâkire sâpiretakani âti sâkirauata, eereka âti sâkirauata. Ikara atoko itxaãpotana. Ininiã ikinimane oerekaãkako. Ikinimane sikataparaxiniretaãkako. ³² Teoso sâkire sâpiretakani posotari iãtapiniri Teoso oerekakiti isâpiretini ïkapani. ³³ Kotxi Teoso kona potxtitari ienenoka auini. !Apakata kaiãopokori sâkirauatini, kotxi apanakini !imarotari ninoa sâpiretakiti. Neenamatzxi atoko itxa. Teoso nirekari inakitiakori kamakiti atão inini apotiitakasaakiuana iua apisatoõ.

³⁴ ! Apakata sito sâkirauatini hãpotiitakasaakiua Teoso apisatoõ. ! Auiritaãka osâkirauatini iuasaaki, kotxi Teoso sâkire iõkatsopatakori paniãtaro sito kaminiri kiki paniãtakiti. ³⁵ Ninoa nirekiniãri ipimarauatinina imimarotakinini imarotinina ïkapani, ininiã ninoa pimaãna ïtanirina aapokona apokasaakina. Sito sâkirauatiniã kâkiti apotiitakasaakiua Teoso apisatoõ, kâkiti pëtauata oa sâkirauatini xika.

³⁶ Hite kona apokaerekatari nisâpiretakiti? Atxiiti hite kamari Teoso sâkire? Konapitini. Atxiiti Teoso sâkire iõkanataãka hitenanimoni? Konapitini.

³⁷ Teoso sâkire sâpiretakani hininiãua, Erekari Matamatakoti siãkiti auiniãi, ininiã iuasaaki himarotari ikara nisâkire niõkatsopatakiti Apiananiri paniãtakiti inini. Hïsâpiretariko hãuikiniri ikara. ³⁸ Himamaãkatakaniãri ikara nisâkire, apanakini !imaãkatari hite sâkire.

³⁹ Ininiã nitariakori, iteene hinirekariko Teoso sâkire hïsâpiretini. Apaka hãuiritariko kâkiti sâkire mimarotakoti sâkiretiko. ⁴⁰ Ininiã hïkamariko ikinika atão hãpotiitakasaakiua Teoso apisatoõ, Teoso sâkire ikinimane kenakotini ïkapani.

15

Xesosi Ôkitikiniua Pirena

¹ Nitariakori, uatxa iuaãkana ninirekari hite xinikiniri Teoso iokanapirena erekari hitemoni nisâpiretakiti. Hite apakapapekari ikara nisâpiretakiti. Hite iteene auikari ikara. ² Ikara Teoso iokanapirena erekari oerekai himaerekani makatzakiko. Ininiã atão hïxinikariko ikara nisâpiretakiti. Itene hãuikiniãri Teoso iokanapirena erekari, himaerekani makatzakaãka. Atão minakati hãuikiniã, ininiã maxikatiiika hãuikari.

³ Nisâpiretapekai mitxi nota apakapakiti, kotxi ia himimarotakaniã ! apakata. Ia napakapakiti: Kristo ipina amaerekani imakatzakini ïkapani. Teoso sâkire iõkatsopatakori sâpiretaua ikara. ⁴ Eereka ikataãka. Ipi õti, âti õtisaaki iuaãkana õkitikaua. Teoso sâkire iõkatsopatakori sâpiretaua ikara. ⁵ Eereka Petro atamatari iua. Eereka ikinika Kristo moianariakori atamatari iua. ⁶ Eereka kiëtosi aitariakori atamatari iua âti õti apotiitakasaakiuana. Kaiãopanikani ninoa auapanika. Âtikaka ipiãpe. ⁷ Eereka Txiako atamatari iua. Eereka ikinika Xesosi iokanatakini atamatari iua. ⁸ Imapotõkire nota apaka atamatari iua. !Natamatari Xesosi ïkorapokoriti ïtipokotakasaaki. Eereka iua apoka notamoni.

⁹ Xesosi iokanatakiti poiãori nitxaua. Apanakini iua iokanatakini apiata. Mitxi !erekari nikamakiti, kotxi nimisiritana Xesosi sâkire auiaãkani Teoso nakitiakori, iuaritika Xesosi akiritano iua iokanatakiti nininiua. ¹⁰ Teoso sikari ikinipoko erekari notamoni, ininiãkara iua iokanatakiti kâkitimoni nitxaua. Kona maxikatiiikani isikari ikinipoko erekari notamoni, kotxi

iteene nīparīkauata Teoso īkapani. Apanakini Xesosi iokanatakini iteene parīkauata, iuaritika nota parīkauata apiata. Kona nota posotiireēni nīparīkauata. Ikinipoko erekari Teoso sikakiti notamoni sikaposotiiretano nota nīparīkauatini īkapani. ¹¹ Atxiīti nota sāpiretai ikara Kristo sāpiretakiti. Atxiīti apanakini iua iokanatakini sāpiretai. Ikara Kristo sāpiretakiti ate sāpiretai. Ikara Kristo sāpiretakiti hīte auika.

Ipīkani Ōkitikiko Pirena

¹² Ate sāpiretai Kristo iuaīkana ōkitikiniua. Ininiā kinirepa ātikaka hīte txari ia? “! Auari ipīkani iuaīkana ōkitikiniua,” hītxa. ¹³ Ipīkani iuaīkana ōkitikiniua mauakaniā, ininiā Kristo apaka kona ōkitikaua. ¹⁴ Kristo mōkitikakaniāua, ininiā maxikatīka asāpiretai iua sākire. Kristo mōkitikakaniāua, maxikatīka hāuikari iua sākire. ¹⁵ Kristo mōkitikakaniāua, na atāo asāpiretai Teoso kamakiti, kotxi ate sāpiretapekai iua ōkitikiniri Kristo. Ipīkani iuaīkana ōkitikiko mauakaniā, Teoso kona ōkitikari Kristo. ¹⁶ Kotxi ipīkani iuaīkana mōkitikakaniāua, Kristo apaka kona ōkitikaua. ¹⁷ Kristo iuaīkana mōkitikakaniāua, maxikatīka hāuikari iua sākire, kotxi limakatxakari himaerekani. ¹⁸ Kristo iuaīkana mōkitikakaniāua, ipīkani iua sākire iua sākire pīpinanaka. ¹⁹ Xesosi mōkitikakaniāua, iuaritika ikiniōtika ate auikari iua sākire īkorapokoriti aāuakasaaki, ininiā mūkiteni apiarini atxaua ate.

²⁰ Ikara na atāo. Uatxa maxinikari atāo inakari. Kristo ipīkaripeka ōkitikapeēkaika. Iua amātiri merepitipanika auakari atoko itxa. Iua merepanika ōkitikaua, ininiākara aimarotari apīkasaaki ate apaka ōkitikaua. ²¹ Āti kiki kamakitiā ipīkitxi apoka ikinimanemoni. Iua atokokana āti kiki kamakitiā, ipīkani ōkitikiko apoka. ²² Adāo kamakitiā ikinimane ipina. Kristo kamakitiā iua sākire auīakani auapininiika ātipirika. ²³ Kākiti ōkitikaāka ia atoko. Kristo mitxi ōkitikaua. Iua merepanika ōkitikakariua. Ikanapiriākasaaki iua nakitiakori ōkitikauako apaka. ²⁴ Eereka itixi xipokaāka. Iuasaaki ikinika auītetxi maerekati, ikinika kaposotiireri maerekati pakini ixipokako. Eereka ikinika iua nakitiakori isika iri Teosomoni. ²⁵ Kristo ikinimane auite itxauako. Iuasaaki ixipokari ikinika imokaiakari posotiire, kotxi ikiti patapi itakana ninoa. ²⁶ Imokaiakari atoko itxa ipīkitxi. Imokaiakariakori ixipokasaaki, imapotōkire ixipokari ipīkitxi. ²⁷ Teoso sākire iōkatsopatakori txari:

Teoso takapekari ikinika iua kiti patapi.

Ikara Teoso sākireē “ikinika” aua, iuaritika aimarotari iuaka itakaua Xesosi kiti patapi, kotxi Teosora txīkitakari Xesosi ikinimane auite ininiua. ²⁸ Kristo ikinimane auite inakasaakiua, iua Teoso ākiri auītetariko Teoso, kotxi mitxi Teoso txīkitakari iua ikinimane auite ininiua. Iuasaaki Teosonoka ikinimane auite itxaua.

²⁹ Ipīkani mōkitikakaniāua, kinirepa apanakini patxisataāka ipīkani ōkitikiniua īkapani? ³⁰ Atepekana, ipīkani mōkitikakaniāua, kinirepa ikiniōtika amūteenekari monōkori? ³¹ Nitariakori, nīmarotari ipīkitxi monōkori ikiniōtika. Ikara nisāpiretai, kotxi niuikai hīte. Niuikari aāuini aāuīte Kristo Xesosikata. ³² Uai Épeso sitatxitiā kākiti ākiti kaneenamari atoko inakani nirekari imaikinino nota. Ipīkani mōkitikakaniāua, kinirepa nimūteenekari ikara atoko inakari? Ipīkani mōkitikakaniāua, ininiā atxari: Manipokota, maiāta, kotxi katana apinako.

³³ Kona hāuiritapiri āti misirienetini. Kākiti erekari moianatiniāri maerekati kamakani, ninoa txīkitakari iua maerekati kamakari ininiua. ³⁴ Himerekako. Himarotariko atāo inakari hīkamini īkapani. Maerekati! hīkamapinikako. Hīpētatauatako, kotxi apanakini hīte limarotari Teoso.

Kâkiti Îto Ôkitikasaakia

³⁵ Atxiîti âti txari: “Kanatokopa itxa kâkiti ôkitikiko? Iuasaaki kanatokopa inakaripa iïto?” itxa. ³⁶ Ikiîkiteri kâkiti pimarauatini ikara atoko. Takariki, pimatakaniâri kipatxi âki ! ipitxaka. ³⁷ Pitakarauatakasaaki, pitakari okinoka, atxiîti triko, atxiîti kimi. Takari aneêkari kona pitaka. Kona takariki atokoni itxa takari ipitxakasaaki. Ipitxere ipinimoni. ³⁸ Teoso kamari takari pitxere inireêkiti iaôka. Ikini takariki Teoso sikari ipitxere. ³⁹ Âti xinitxi kona âti xinitxi atokoni. Aua kâkiti xini. Kaxipirini xini ipinimoni itxa. Kotipiriki xini ipinimoni itxa. Ximaki xini ipinimoni itxa.

⁴⁰ Aua iaxiti apiko nopinixiti auakani, aua itixi takote auakani apaka. Peereri ikinipoko, iuaritika iaxiti apiko nopinixiti auakani ipinimoni, itixi takote auakani ipinimoni. ⁴¹ Peereri atokatxi. Peereri kasiri apaka, txamari kasiri âtiâo. Peereri iôriki apaka, txamari iôriki âtiâo. Apaka âti iôriki âti iôriki atokotxikana !aui.

⁴² Iua atokokana itxa ipîkani iuaîkana ôkitikikosaaki. Îtotxi ixiti taâkori ! auaika. Iua ôkitikakori kona ipinaika. ⁴³ Îtotxi katikosaaki, ! erekari. Îtotxi iuaîkana ôkitikikosaaki, peerekari. Îtotxi katikosaaki ! kataparari. Iuaîkana ôkitikikosaaki, kataparari. ⁴⁴ Aïto katikosaaki, aïto itixi auakani îto atokotxikana. Aïto iuaîkana ôkitikikosaaki âtiâo aïto. Îtotxi îkorapokoriti aâuini îkapani aua. Apaka aua îtotxi ipinimoni, Teoso sikakiti apîkasaaki. Ikara îtotxi !ipina. ⁴⁵ Teoso sâkire iôkatsopatakori txari:

Teoso txîkitakari kiki merepitipanika auakari Adâo inakori auâki inini. Adâo imatonôkari auakari, Kristo inakori, txîkitakari kâkiti auâki inini, apaka imapanakani îkapani.

⁴⁶ Teoso nireêkiti axinikini kona apoka merepanika. Merepanika axinikari ateka nireêkiti, eereka axinikari Teoso nireêkiti. ⁴⁷ Kiki merepitipanika auakari kipatxi kamakori itxaua. Âti kiki Apiananiri, Teoso tixinekiri iua. ⁴⁸ Ikinimane kâkiti itixi auakani, iua Adâo kipatxi kamakori atokokana. Ikinimane kâkiti Teoso tixine sikani, Kristo Teoso tixinekiri atokokana. ⁴⁹ Aponaniâkasaaki, kipatxi kamakori aïto, Adâo îto atokokana itxa aïto. Iua atokokana Teoso tixinekiri îto, Kristo îto atokokana itxako aïto.

⁵⁰ Nitariakori, nisâpiretai hîte, !apakata kâkiti îto, iarêka pakini sini Teoso auîtetxi ininiâtaâua. Ipinakari kona auapininiika ! itxa. ⁵¹ Hîkenakotariko nisâkire. Nisâpiretaiko kâkiti mimarotakinîti mitxi. Kona ikinimaneni ipina. Iuaritika amakinika txîkitakaâka ipinipo aniniua. ⁵² Iuasaaki imapotôkire trôpetakero xôkaâka. Iuasaaki mêkokari katimari atoko itxa. Poki katimari matâkaâtini atoko itxa. Amakinika katimaritika txîkitakaâka ipinipo aniniua. Iua trôpeta xôkikosaaki, iuasaaki ipîkani ôkitikaâka. Kona ipinaikanako. Iuasaaki atxîkitakaâka ipinipo aniniua. ⁵³ Kotxi arakakani txîkitakaâkako miarakakani ininiua. Ipîkani txîkitakaâkako mipîkani ininiua. ⁵⁴ Arakakani txîkitakikosaaki miarakakani ininiua, apaka ipîkani txîkitakikosaaki mipîkani ininiua, iuasaaki Teoso sâkire iôkatsopatakori apopeka. Ia atoko itxa Teoso sâkire kitxakapirîka:

Ipîkitxi xipokaâkako. Auape kâiatakari, ipîkitxi xipokakari.

⁵⁵ Ipîkitxi tsiî !auaika. Maerekani misiritikoâtaâ anikakari kona kâiata.

⁵⁶ Ipîkitxi tsiî mitxi aua amaerekani xika. Teoso paniâtakiti iôkatsopatakori oerekau amaerekani. Teoso paniâtakiti iôkatsopatakori mauakani, !aui kâkiti misiritiko. Txamari maerekani txi tapara aua, kotxi Teoso paniâtakiti iôkatsopatakori auapitika. ⁵⁷ Erekapitikari Teoso, kotxi aâuîte Xesosi Kristo txîkitakaua akâiatini.

⁵⁸ Ikara atoko ininiā, nitariakori nota tiretakini, kataparaxinire hītxako. Kona hāuiritapiri apanakini txīkitakinii maerekati hīkamini. Hīparīkauatoko ikiniōtika Apiananiri īkapani, kotxi himarotari maxikatīika !hīparīkauata iua īkapani. Hīparīka īki hāpakapapitikako.

16

Txineiro Sikiko Xesosī Sākire Auiākani Īkapani

¹ Uatxa nisāpiretai txineiro himakatzakini Teoso nakitiakori īkapani. Hīkamariko Karāsia tixini auakani nipaniātini atokotxikana. Nipaniātana ninoa Teoso misākiretikoātaā apotiitakaniua ia atoko: ² Ikini Tomīko hīkinika hīte nīkataro txineiro ninoa īkapani. Txineiro Teoso siākiti iaōka, hinīkataro ipixini ninoa īkapani. Ininiā ereē napokasaaki apikomoni txineiro kona apotiitaāka. ³ Napokasaaki ereē, niokanataro kākiti, txineiro hīsikakito anakani Xerosareēmōni. Hīsāpiretano hīokanatsopatakitiā himereēkini hītxineirote anakani īkapani. ⁴ Atxiīti erekari nota sinī apaka, ininiā ninoa moianatano nota.

Paoro Paniātakiti Pirena

⁵ Masetōnia tixinimoni nisako, eereka napoka hītemoni, kotxi nisapitikako Masetōniamoni. ⁶ Iuasaaki atxiīti nikaikota hītekata. Atxiīti nikaikota mitaāsaaki hītekata. Ininiā eereka hīte posotari himoianatinino nota naia-matakasaaki apikoxiti nisini īkapani. ⁷ Kona ninirekari mapāōtinoka nikaikotini hītekata uatxa. Apiananiri auiritiniāno, ninirekari apikomoni nikaikotini hītekata. ⁸ Txamari nikaikota uai Épeso sitatxiti Pētekósitxi kiiniriti manapi ōti. ⁹ Kotxi uatxa kaiāopokori kākiti īkorapokoriti auakani nirekari nisāpiretiniri Teoso iokanapirena erekari ninoamoni. Txamari kaiāopokori kākiti !nirekano.

¹⁰ Atxiīti Tximōtxio sari hītemoni, ininiā hāpakapariko iua, imapīkarauatakani īkapani hīte sauaki, kotxi iua parīkauata Apiananiri īkapani nota parīkauatini atokokana. ¹¹ Ininiā kona apakata kākiti mamaākatakaniri iua. Ikanapiriākasaaki notamoni, iuasaaki hīokanataro iua erekaxinire inini. Niātapari iua aītariakorikata.

¹² Iteene ninirekari aītari Aporo apokini hītemoni aītariakorikata. Txamari uatxa !nirekari isini hītemoni, iuaritika iposotakasaaki isapitikako hītemoni.

¹³ Araōkire hītxako. Iteene hāuikariko Teoso sākire. Hītaparaxinireritika hāuako. Hītapararitika hāuako Teoso īkapani. ¹⁴ Xesosī tiraōkiā ikinipoko hīkamako.

¹⁵ Hīte imarotari Esitēpana, inirimane pakini. Ninoa Akaia tixini auakani. Iuaātaā ninoa merepitipanika auikari Xesosī sākire. Ninoa iteene parīkauata Teoso nakitiakori īkapani. Nitariakori, iteene nipaniātai hīte. ¹⁶ Hīkamariko kākiti ikara atoko inakani paniātakiti. Hīkamariko ikinimane amoianari paniātakiti, atekata parīkauatakani paniātakiti. ¹⁷ Esitēpana, Potonato, Akaiko pakini apokasaaki uai, nīpoxokoniua, kotxi iminarina notamoni mauakati hīte masikakiniti. ¹⁸ Ninoa sikapoxokonitari nākixinire, hīte ākixinire apaka. Erekari ate iuikiniri kākiti ikara atoko inakani.

¹⁹ Teoso misākiretikoātaā apotiitakaniua Ásia tixini auakani xinikamanapitai hīte. Ákira inakori, Pirisira inakoro pakini iteene xinikamanapitai hīte, kotxi Apiananiri nakiti hītxaua. Apaka Xesosī sākire auiākani ninoa aapoko apotiitakaniua xinikamanapitai hīte. ²⁰ Ikinimane aītariakori uai auakani xinikamanapitai hīte. Haōkitakakasaakia, himaratakakauako, kotxi Teoso nakitiakori hītxaua.

²¹ Nota Paoro iōkatsopatari ia nitakapiretanapini niuakoã. ²² Kãkiti matiretakaniãri Apiananiri Xesosi Kristo, maerekati takaãka iua nopini.

“Apiananiri, uai pina atemoni,” atxari Xesosi.

²³ Apiananiri Xesosi Kristo sikari ikinipoko erekari hītemoni. ²⁴ Nitiretai hīte hīkinika, kotxi Kristo Xesosi nakitiakori atxaua. Ameẽ.

2 KORĪTO

Paoro Iokanatsopatakiti Iuaīkana Korīto Auakanimoni

¹ Nota Paoro, Xesosi Kristo iokanatakimoto. Teoso nirekari iokanatinino kākitemoni isākire nisāpiretini ĩkapani. Ia aātsopa niōkatsopata. Aītari Tximótxio aua notakata. Ia iōkatsopari niokanata kākiti Teoso mereēkinimoni, Korīto sitatxiti auakanimoni. Apaka ia iōkatsopari niokanata kākiti Teoso nakiti-akorimoni, Akai tixini auakanimoni. ² Aīri Teoso, Xesosi Kristo Apiananiri pakini sikari ĩkinipoko erekari hītemoni. Ikamaerekaxiniretai hīte.

Teoso Mīkapiritiniua Pirena

³ Peerekari Teoso. Aāuīte Xesosi Kristo iri itxaua. Kaamonīkareri iua. Āti kākiti amonīkari iua atoko inakari ! auari. Amaerekaxinirensaaki, iua atekata aua. Amaerekaxinireni imaktxakinaua. Iusaaki imīkapiritaua. ⁴ Imīkapiritaua amaerekaxinirensaaki, ininiā apanakini maerekaxinirensaaki, iua atokotxikana ate mīkapiritana ninoa apaka, kotxi aimarotari Teoso mīkapiritiniua ate. ⁵ Kristo iteene misiritaāka, ininiā ate misiritaāka apaka. Iua atokokana Teoso moianatari Kristo, ininiā iua moianataua ate apaka. ⁶ Apanakini misiritaua, kotxi anirekari Teoso mīkapiritini hīte. Anirekari Teoso makatxakiniri hīmaerekani. Teoso mīkapiritaua ate, ininiā hīte apaka imīkapirita. Teoso mīkapiritakasaakii hīte, isikataparatai himisiritiko hīpoxokoniritika himīteenekini ĩkapani. Hīte misiritiko ate misiritiko atokokana. ⁷ Aimarotapitikari erekari Teoso sikinii hīte, kotxi himisiritaāka ate misiritiko atokokana, ininiā Teoso mīkapiritai hīte, ate imīkapiritini atokokana.

⁸ Aītariakori, anirekari hīxinikiniri ate misiritiko Āsia tixini aūakasaaki. Iusaaki iteene amaxikaāka. Kona amīteenekari. Auākatari aōkiko. ⁹ Iusaaki aākixinireē atxa: “Apinapitikako,” atxa. Ikara atoko ininiā, aimarotari kona ate posotiire ! auari. Aimarotari Teosonoka sikataparataua, kotxi iua posotari ōkitikiniri ipīkari. ¹⁰ Pamonōkoniri iusaaki, iuaritika Teoso makatxakaua amapinakani ĩkapani. Iua makatxakapanikaua amapinakani ĩkapani. Ate auikari iua sākire, iuaīkana imaktxakinia tīkane. ¹¹ Hīte moianataua ate, kotxi himisākiretari Teoso ate ĩkapani. Ininiā Teoso kamari hamanaākiti iaōka, kotxi Teoso kamari erekari atemoni. Eereka kaiāopokori kākiti sāpiretari Teoso iua ereka inini, kotxi ikamari ninoa amanaākiti iaōka ate ĩkapani.

Paoro Masikani Korītomoni

¹² Ate poxokoniua, kotxi ate kamari erekarinoka Teoso oerekakitinoka, kākitemoni, hītemoni apaka. Atāonoka anireka akamini kākitemoni. Aimarotari ikara aākixinireē, ininiā apoxokoniua. Ikara atoko aūini, kotxi ĩkinipoko erekari Teoso sikakiti sikataparataua. Kākiti imaroreē ! iposotari ikaminiri iua auini ereka inini, kotxi ! kiūkiteri kākiti. ¹³ Hātatsopatakasaakiri aiōkatsopatakiti hītemoni, himarotari axinikakiti aākixinireē. Axinikakiti, asākire pakini ātinoka itxaua. ¹⁴ Hīte na iteene imarotapanikaua ate, iuaritika ninirekari hīuikinia ate, Apiananiri Xesosi uai ikanapiriini ōtisaaki, ate iuikinii atokotxikana.

¹⁵ Ikara nimarota, ininiā ninirekamari hītemoni nisini, ipikata hīpoxokoniuatini ĩkapani. ¹⁶ Masetōnia tixinimoni nisini apisapanika, ninirekamari hītemoni nisini. Eereka nikanapiriākasaaki uaimoni, ninirekamari hītemoni iuaīkana nisini, ininiā iusaaki ninirekamari hīte

iokanatinino nota Xotéia tōpamoni. Txamari na nisa. ¹⁷ Atxiīti hīte txano nota: “Pixinikasaakiri uai papokini, na iteene pinirekari uai papokini,” hītxano. Txamari ninirekapitūkari napokini hītemoni. Na nota xinikari Teoso sākire mauīākani xinikakiti atoko, kotxi ninoa sākire: “Ari, nisapitika,” txamari ākixinireē itxana: “Na nisapani,” itxana. ¹⁸ Nota sākire hītemoni ninamaā: “Ari nisapitika,” ninakasaaki, nākixinireē apaka txari: “Ari, nisapitika,” nitxa. Teoso atāonoka sākirauatakari imarotari ikara nisākire atāo inini. ¹⁹ Sírasi inakori, Tximótxio inakori, nota pakini sāpiretapekai hīte Teoso ākiri, Xesosi Kristo sākire. Xesosi sākire inamaā auakari, isākire ākixinireē auakaritxikana isākireta. “Nikamapitūkariko,” inakasaaki, ākixinireē inirekapitūkari ikaminiri. Ikamari isākire iaōka. ²⁰ Teoso sikaenetakiti kākitemoni kaīāopokori aua. Iua Kristo sikaua ikinipoko Teoso sikaenetakiti, ininiākara atxari: “Ameē.” Peerekari Teoso, kotxi Kristo sikapitūkara Teoso sikaenetakiti. ²¹ Teosokara sikataparaxiniretai hīte, ate apaka, Xesosi Kristo amatakanapakani ikapani. Teosokara mereēua iua nakitiakori aniniua ikapani. ²² Apaka Teosokara sikaua Erekarī Matamatakoti, Teoso nakiti aniniua aimarotini ikapani. Iua Erekarī Matamatakoti aua aākixinireē. Teoso takaōtxikare itxaua iua. Iua Erekarī Matamatakoti merepitipanika Teoso sikakiti atemoni, ininiā aimarotari apikomoni isikapānikaua itanapoko inīkatakiti ate ikapani.

²³ Kona nisari hīte Korīto sitatxiti auakanimoni, kotxi kona ninirekari hīte matinaniuatini hīte maerekani nisāpiretini xika. Teoso imarotari ikara atāo inini. ²⁴ Hīauīte kona ate txaua. Kona apaniātai: “Ia atoko inakari hāuika. Kona ikara atoko inakari kona hāuikape.” Kona ikara atoko !atxai hīte, kotxi hīte auikapitūkari Teoso sākire atāo inakari. Aparīkauata hītekata hīpoxokoniuatini ikapani.

2

¹ Nākixinireē nitxari: “Na nisa iuaīkana ninoamoni nikamamatinanitinina ikapani.” ² Nota xika maerekaxinireninoka hininiā, kiripa kamapoxokinitano nota? Hītenoka aua nota kamapoxokonitakani. Ininiā kona nota nirekari maerekaxinireni hinini nota xika. ³ Kona ninirekari hītemoni napokini, maerekaxiniretikano ninini, hīte maerekani xika, ininiākara nota iokanatsopatari ikora mitxi niōkatsopatakiti hītemoni ereē napokini apisapanika. Kotxi nikamapoxokonitakini hītxaua hīte. Nimarotari ia. Nota niēnēnikasaaki, hīte himakinika enēnīka apaka. ⁴ Niokanatsopatari ikora niōkatsopatakiti hītemoni, kotxi himaerekani xika maerekaxiniretinoka nitxa. Nitxiapata. Niokanatsopatari ikora niōkatsopatakiti hītemoni, iteene nitiretinii himarotini ikapani. Na ninirekari nikamamatinanitinii.

Maerekanitxi Maxinīkaretiko

⁵ Iua kiki maerekati kamakari maerekaxinireti txīkitakano. Iua apia maerekaxinireti txīkitakai hīte, maerekati ikamini xika. Na iteene ninirekari nitxitiniri iua. ⁶ Uatxa atokopeka homanatiniri. Iua txitaākapeka imaerekani xika. ⁷ Uatxa himaxinīkaretariko maerekati ikamakiti, ininiā hāpakapariko iua. Himisākiretariko iua. Hīkamapoxokonitari iua. Ikara atoko himinakanīari, iua kona erekaxinireri. Ikara atoko himinakanīari, atxiīti itakanapari Teoso kimapore. ⁸ Ininiākara nota otākikai hīte nitapararitika. “Atiretapitūkai,” hītxariko iua, hītiretiniri imarotini ikapani. ⁹ Ininiā mitxi niokanatsopata hītemoni, kotxi iuaasaaki nataerekatai hīte. Ninirekari nimarotinari, hīkīpititari nōtākikini atxiīti. ¹⁰ Himaxinīkaretakasaakiri maerekati āti kamakiti, nota apaka maxinīkaretari. Maerekati āti ereē kamakiti auiniā, nimaxinīkaretari, kotxi nitiretai hīte. Kristo nirekari nimaxinīkaretiniri maerekati

ikamakiti. ¹¹ Axinikasaakiri maerekati āti kamakiti, akamari Satanasi nireēkiti. Ininiākara !akamari Satanasi nireēkiti. Paimatireri iua. Inirekari akerokiniri. Aimarotari iua nireēkiti, ininiā apia imatirerini matxaua.

Txito Paoro Nitini

¹² Tóatxi sitatxiti napokasaaki Kristo iokanapirena erekari nisāpiretini tīkane, kākiti iuaā auakani nirekari nisākire imarotini, kotxi Apiananiri sikanireōtana nisākire imarotini ikapani. ¹³ Iuaritika !erekaxinireno, kotxi ninitapiimari aītari Txito inakori. Kona napokari. Ininiā nitakapiretana-pana kākiti iuaā auakani: “Ereēpiko. Masetónia tixinimoni nisako,” nitxana.

Kamariāro Atoko Atxa

¹⁴ Peerekari Teoso kamakiti ate ikapani. Kristo nakiti aniniāua, Teoso txīkitakaua ātipirika akāiatini, ikinimane imarotini ikapani. Teosokata akāiata. Teoso paniātaua Kristo pirena imarotiko ikini tōpati iaripiretini, kamariāro iarikatxiātini atokokana Kristo pirena iaripiretini ikapani. ¹⁵ Kristo sikaua Teosomoni, ininiā Teoso apokaerekataua, kotxi kamariāro arikiko Teoso ikapani atokokana atxa. Kamariāro arikasaaki omari samariāpota ikini tōpati. Iua atokokana asaāpota kākitemoni, kākiti apokakonimoni, kākiti pīpinanaākanimoni apaka. ¹⁶ Kākiti pīpinanaākanimoni kanaiatxiāri atoko atxa, kotxi asāpiretana Kristo sākire imauikakaniāna, ipinana. Kākiti Teoso apokakinimoni kamariāro eretxiāro atoko atxa, kotxi asāpiretana Kristo sākire auikiniāna, auapininiika itxanako Teosokata. Kiripa posotari ikara atoko inakari parikatxi ikamini Teoso ikapani? ¹⁷ Ate posotari Teoso ikapani aparīkauatini, kotxi kona apanakini atokoni !atxa ate. Kaiāopokori kākiti sāpiretari Teoso sākire txineiro apakapini ikapani. Ninoamoni Teoso sākire tiitxi vēxititiko atoko itxa. Kona ikara atokoni !akama, kotxi Teoso iokanataua ate kākitemoni. Teoso atamataua, ininiā atāonoka asākiraauata, kotxi Kristo nitiriakori atxaua.

3

Iōkatsopari Atoko Hītxa

¹ Atxiīti iuaīkana ate sāpiretari erekari akamakiti asākire hāuikini ikapani? Atxiīti hinirekatari apanakini iōkatsopatiniri erekari ate kamakiti ate sākire hāuikini ikapani? Atxiīti ate nirekatari apanakini iōkatsopatiniri erekari hīte kamakiti hīte sākire ate auikini ikapani? Apanakini kamari ikara atoko. Ate kona kamari ikara atoko. ² Kona ninirekari iōkatsopari ikara atoko inakari, kotxi iua iōkatsopari atoko hītxa hīte. Ate ākixinireē iōkatsopari atoko hītxa. Ikinimane atatsopatari ikara iōkatsopari, ininiā imarotarina erekari hīte kamakiti. ³ Iōkatsopari Kristo iōkatsopatakiti ate mīkiti atoko hītxa. Kona txītaā iōkatsopataāka. Erekarī Matamatakoti Teoso Mapinakati iōkatsopatari. Kona aātsopaā iōkatsopataāka. Kākiti ākixinireē iōkatsopataāka.

⁴ Ikara atoko atxai hīte, kotxi itene aimarotari Teoso, Kristo nakitiakori aniniua. ⁵ !Kimaroreua ate. Ateka !aposotari aparīkauatini Teoso ikapani. Teosora sikaposotiiretaua. Isikari imarore atemoni. ⁶ Isikaposotiiretaua Teoso ikapani aparīkauatini ikapani, isākire amaneri kākiti asāpiretini ikapani. Ikara isākire amaneri oerekaua Erekarī Matamatakoti aākixinireē auini. Isākire amaneri !oerekaua ipaniātakiti iōkatsopatakori Moisesimoni isikakiti. Ipaniātakiti iōkatsopatakori Moisesimoni isikakiti paniātari kākiti ipinini imaerekani xika. Erekarī Matamatakoti aākixinireē auiniā, itxīkitakaua aāuapininiika anini.

Teoso Parīka Amaneri

⁷ Teoso paniätakiti tesi pakini iökataäka kai nopini. Teoso sikasaakiri ikara Moisesimoni, Teoso iotximere iteene aua. Moisesi toõ iuasaaki apakapari Teoso iotximere. Iteene iotximere aua Moisesi toõ, ininiä käkiti Isaeo auakani kona posotari atamatiniri. Iotximere poiäöpotakasaaki, !iposotapanikarina itoõ atamatinina. Ininiä Teoso iotximere auakasaaki, isäkire iökatakori apoka itiximoni käkiti ipinini ikapani. ⁸ Uatxa iua Erekar Mata-matakoti txikitakari käkiti ätipirika auini ikapani, ininiä uatxa Teoso parika apiata. Peerekari ikara iparika. ⁹ Peerekari Teoso parika ipaniätakiti iökatakori käkitimoni isikasaaki, txamari iuasaaki oerekari käkiti misiritiko imaerekani xika. Uatxa Teoso parika apiaerekata, kotxi Kristo kamaerekatari käkiti. ¹⁰ Uatxa Teoso parika apiata. Peerekari. Iotximere apiari atoko itxa, ininiä iua parika kitxakapirika iotximere napakari atoko itxa. ¹¹ Kitxakapirika Teoso parika ipaniätakiti iökatakori isikasaaki peerekari, txamari ikara Teoso parika xipope. İkorasaaki iparika käkiti ikamaerekatini !ixipoka, ininiä apierekata.

¹² Ia Teoso parika ! ixipoka, ininiä ataparaxinireritika asäkirauata. ¹³ Moisesi atoko !atxaua, kotxi iua ipatoõtaua mäkatxi mataä, itoõ iotximere Isaeo auakani matamatakani ikapani. Itoõ iotximere poiäöta, iuaritika ! iposotarina atamatinirina. ¹⁴ Moisesi ipatoõtiniua atokokana ninoo Isaeo auakani oki ipataäka, kotxi !imarotarina atõ Teoso nireëkiti. Uatxapiima okina ipataäkapanika atatsopatakasaakirina Teoso säkire iökatsopatakori, Xesosi apokini apisapanika auakari säkiretxiti. ! İmarotarina Teoso nireëkiti. Kristo säkire auikikosaaki, iua ipatoõtiko makatxakaäka, ininiä iuasaaki käkiti imarotari Teoso nireëkiti. ¹⁵ İkorasaaki apaka Moisesi iökatsopare atatsopatakasaakina, ! imarotarina. Okina ipataäkapanika. ¹⁶ Käkiti akiritakasaakiri Apiananiri, ipatoõtiko makatxakaäka. ¹⁷ Erekar Matamatakoti itxaua Apiananiri. Erekar Matamatakoti auiniä aäxixinireë, ! aparikauataika amaerekani makatxakiko ikapani, kotxi Xesosi makatxakapekari amaerekani. ¹⁸ Xesosi säkire auiakani atxaua, ininiä atõ kona ipataäka. Ätakaäri atoko atxaua. Käkiti atamatakasaakiu ate, atamatar Apiananiri iotximere. Apiananiri Erekar Matamatakoti aäxixinireë txikitakaäpotaua ikara atoko aniniua, ininiä apiaäpota aiotximere.

4

Teoso Iokanapirena Erekar Pokamara Atoko Itxa

¹ Teoso amonikaua ate, ininiä iua paniätaua ia parikatxi akamini, iokanapirena erekari apanakinimoni asäpiretini. Ikara atoko ininiä, isikataparaxiniretaua, ininiä ! anirekar atakanapiniri ikara parikatxi. ² Käkiti kipatari ikamakiti, maerekati ikamakasaaki, kotxi ipëtauata. Ikara atoko inakari maerekati !akamaika. Atakanapapekari. !Amisirienetari käkiti. Kona akoketari ate säkire Teoso säkirekata. Teoso kenakotari asäkire, ininiä atäonoka asäkire, ininiä käkiti äkixinireë imarotari akamakiti atäo inini. ³ Käkiti mimarotakanisaakiri Teoso iokanapirena erekari asäpiretakiti, käkiti pïpinanaäkari atoko itxa. ⁴ Käkiti pïpinanaäkari limarotari Teoso iokanapirena, kotxi käkiti teosone, Satanas inakori, ipatari ninoo oki, ininiä !atamatarina pokamara ninoo iopiniäkari. Teoso iokanapirena erekari pokamara atoko itxa. Peerekari ikara Teoso iokanapirena. Iua erekari pirenä säpiretari Kristo Apiananiri ininiua, kotxi Teoso itxaua. ⁵ Ate kona säpiretari käkiti ateka pirenä. Ate säpiretari Xesosi Kristo Apiananiri ininiua. Ate hite nitiriakori atxaua, kotxi Xesosi nirekari hinitiriakori aniniua. ⁶ Kitxakapirika ipiänoka auakasaaki, Teoso txari: "Piopinikaxitita." Iuasaakipeka iopinikaxitita. Iua Teosotxikana iopinikari aäxixinire. Ikara iopinikare kamaimarorettaua

Teoso Apiananiri kaiotximereri ininiua. Kristo aātamatakasaaki, aātamatarī Teoso iotximere.

Xesosi Sākire Auiākani Misiritiko

⁷ Kopiti maikoti atoko atxaua, kotxi atapara !auari. Iuaritika atemoni auari Teoso iokanapirena erekari katireri. Ininiā aimarotari Teosonoka kaposotiireri, kataparari ininiua. Atepekana !aposotari. Atapara !auari. ⁸ Asinimoni amaxikakini aua, iuaritika !okaua ate. Atxiīti !aimarotari akamakiti tīkane, iuaritika kona aiotokakari Kristo sākire aāuikini. ⁹ Amisiritiko aua, iuaritika Teoso kona takanapaua ate. Atxiīti akarotaāka, iuaritika kona aōkaāka. ¹⁰ Ikiniōtika aīto okiko monōkoni aua Xesosi sākire aāuikini xika. Xesosi atatsiirauata. Ipina. Iua atokotxikana ate atatsiirauata. Atxiīti aīto ipina iua sākire aāuikini xika. Xesosi auapika, kotxi ipīpe, eereka ōkitikaua, ininiā iua atokokana aīto auapika. ¹¹ Auapanika anakasaaki, aōkiko monōkoni aua Xesosi sākire aāuikini xika. Aīto ipinapitikako, iuaritika aāuapanika, kotxi Xesosi auapanika. ¹² Xesosi iokanapirena asāpiretini xika, apanakini nirekari okiniua ate. Xesosi iokanapirena asāpiretakasaakii, hīte auikari, ininiā hīte auapika himaxipokakani.

¹³ Teoso sākire iōkatsopatakori txari:

Nota auikari Teoso sākire, ininiā nisāpiretari kākiti.

Iua atokotxikana ate auikari Teoso sākire, ininiā ate sāpiretari kākiti. ¹⁴ Teoso ōkitikari Apiananiri Xesosi, iuaīkana auini īkapani, ininiā aimarotari Teoso ōkitikiniua ate apaka, iuaīkana aāuini īkapani. Eereka Teoso anikauako ate hītekata Xesosi aāōkitini Teoso apisatoō. ¹⁵ Amīteenekari ikinipoko amisiritiko Xesosi sākire hītemoni asāpiretini īkapani. Kākiti apikomoni, apikomoni, apikomoni, txaāpota apakapari ikinipoko erekari Teoso sikakiti, ininiā ninoa kākiti kaiāopokori txari Teoso: “Erekapitikari pisikakiti notamoni.” Ikara atoko ininiā, kākitipokoni txari: “Peerekari Teoso,” itxako.

Maerekaxinireni !Atxaua

¹⁶ Ininiākara maerekaxinireni ! atxaua. Aīto xipokaāpota, iuaritika aākixinire ikiniōtika apiataparaāpota. ¹⁷ Īkoraasaaki amaxikiko auapitika Xesosi sākire aāuikini xika. Kona okanani aua amaxikiko. Eereka Teosokata ātipirika aāuapika, kotxi aāuikari isākire. Peerekari iuaasaakiko. !Axinikaikari mitxi amaxikiko, kotxi iuaasaakiko peerekari. ¹⁸ Kona amaākatari aātamatakiti. Amamatakiniti axinika. Amatakori xipokako. Matamatakoti kona xipoka.

5

Aāuapoko Teoso Tixineē

¹ Īkarapokoriti aāuakasaaki, aīto aāuapoko itxaua aākixinire īkapani. Āti ōti aīto xipoka. Ixipokasaaki, Teoso sikari ātiāo aāuapoko. Iua aīto isikaua, itixine aāpokasaaki. Iua aīto kona xipokaika. Iua aāuapoko kona uakōtxiā kamakorini. ² Īkoraasaaki aātatsiirauatakasaaki, atxari: “Ninirekari ātiāo niīto, niīto Teoso sikakiti itixine napokasaaki.” ³ Anirekari ātiāo aīto, ininiā maītotika ! atxaua. ⁴ Īkoraasaaki ia aīto auapanika inakasaaki, aātatsiitari katsiiri. Kona kataparari ia aīto. Anirekapitikamari aīto. Anirekari ātiāo aīto, ininiā aīto maxipoākati makatxakari aīto xipoākari. ⁵ Teoso kamari aīto maxipoākani īkapani. Isikapanikauako aīto ikara atoko inakari. Aimarotari ikara atāo inini, kotxi isikapekari Erekarī Matamatakoti atemoni. Ipixini Teoso sikaenetakiti isikapekaua, ininiā apikomoni sikaenetakiti isikapitikaauo.

⁶ Ininiā kataparaxinirepitikaua ate. Aimarotari aāuapoko ia aīto ininiāua, kona aāpokapanika Apiananiri tixinemoni. ⁷ Xesosi sākire auikiko oerekaua atāo aāuini tīkane. Aōkinoka kona oerekaua atāo aāuini tīkane.

⁸ Kataparaxinirepitikaua ate. Kona ate pīkari apinini. Apiaerekata apinini, kotxi iuasaakiko Apiananirikata aāua. ⁹ Anirekari amiinitiniri Apiananiri, ia aīto āki aāuakasaaki, ia aīto xipokasaaki apaka. ¹⁰ Āti ōti ate amakinika sariko Kristomoni. Iuasaaki Kristo sāpiretaua aparīka īki. Iua imarotari ikinipoko amakakiti ia aīto āki aāuakasaaki. Atxiīti akamari erekari. Atxiīti akamari maerekati. Akamakiti iaōka isikaua aparīka īki.

Kākiti Mikanapiriūko Teosomoni

¹¹ Aimarotari Apiananiri katapara inini, kotxi imisiritari kākiti imaerekani xika. Ininiā asāpiretari kākiti auikiniri iua sākire. Aparīkauata, iua sākire kākiti auikini ikapani. Teoso iteene imarotaua. Imarotari axinikakiti aākixinireē. Ninirekari hīte apaka iteene imarotiniua ate hākixinireē. ¹² Kona ate nirekari iuaīkana asāpiretinii hīte ereka anini. Anirekari asāpiretinii, apakatapitika hīuikiniua ate, kotxi atāonoka akama. Ikara atoko inakari himarotiniā, himarotari kākiti hāpakapapiretini, ninoa misākirepiretakasaakiaua ate. Ninoa kākiti ate misākirepiretakani iuikari atamatakorinoka. Kona imaākatari kākiti ākixinire ereka inini. ¹³ Atxiīti kākitimoni kona kiūkiteua ate. Ikara atoko atxa Teoso ikapani. Atxiīti paūkiteua ate. Ikara atoko atxa hīte ikapani. ¹⁴ Kristo iteene tiretaua, ininiākara anirekari iua nireēkiti akamini, kotxi aimarotari iua ipina ikinimane ikapani, kotxi ikinimane ipīkani atoko itxauana. ¹⁵ Kristo ipina ikinimane kākiti ikapani, kākiti mapinakani ikapani, kākiti ātipirika auini ikapani. Ininiā iua kākiti kona kamaikariko iuaka nireēkiti ikiniōtika. Ikamariko Kristo nireēkitinoka, kotxi Kristo ipina iua ikapani. Iuaīkana ōkitikapekaua.

¹⁶ Ininiā uatxa ! axinikaikari kākiti ikorapokoriti auakani xinikakiti atokokana. Mitxi axinikari Kristo ninoa xinikiniri atoko. Uatxa ! axinikaikari Kristo ninoa xinikiniri atoko. ¹⁷ Kristo sākire auīkari ākixinire amaneri itxaua. Mitxi maerekati ikamakiti kona kamaika. Amanerinoka ikama. ¹⁸ Ikara atoko inakari Teosora kaminaua. Mitxi amokaiakari atoko itxa Teoso, iuaritika imikanapiriāua ate iuamoni, kotxi Kristo ipina ate ikapani. Ipaniātaua ate asāpiretiniri ikinimane kākiti, Teoso nirekari imikanapiriinina ninoa iuamoni. ¹⁹ Teoso mikanapiriāri kākiti ikini itixiti auakani iuamoni, kotxi Kristo ipina kākiti ikapani. Teoso mikanapiriākasaakiri kākiti iuamoni, kona iaōtari maerekati ikamakitina. Kona ixinikaikari imaerekanina, ininiā kona imisiritana imaerekani xika. Ia pirena, kākiti imikanapiriini pirena, ipaniātaua asāpiretiniri ikinimane kākiti.

²⁰ Asāpiretari Kristo sākire kākitimoni. Asākirauata iua ikapani, ininiā Teoso iteene ōtākikai hīte ate sākireē. Kristo nireēkiti iaōka ate ōtākikai hīte. Hikanapiriāko Teosomoni. ²¹ Kristo kona kamari maerekati, iuaritika Teoso misiritari iua maerekati kamakari imisiritini atokokana. Ininiā Xesosi sākire aāuikiniā, Teoso apakapaua ate, maerekati makamakani apakapini atoko, kotxi iua kamaerekataua ate.

6

¹ Ate parīkauata Teosokata, ininiā ate iteene ōtākikai hīte. Teoso sikari ikinipoko erekari hītemoni, ininiā !apakata mamaākatakinitika hininiri Teoso.

² Kotxi Teoso sākire iōkatsopatakori txari:

Erekari kākitimoni nisika. Niketo apokasaaki, iuasaaki nikenakotari hākiritinino nota. Kākiti maerekani nimakatzakini ōtisaaki, ni-moianatai hīte.

Nisāpiretai. Uatxa apokapeka Teoso keto erekari kākitimoni isikini. Uatxa Teoso makatzakari kākiti maerekani.

Teoso Nitiriakori Atāo Inakani

³ Kona xatiki akerokari akamakiti kākitimoni, ininiā kākiti kona txari: “Ninoa kerokari ikamakitina, atāo minakati isāpiretiniua,” !itxana. ⁴ Teoso nitiriakori atāo atxaua. Aāuini ikiniōtika oerekari kākiti Teoso nitiriakori atāo inakani aniniua, kotxi amīteenekari amaxikiko. Amīteenekari amisiritiko. Amīteenekari katsiiri. ⁵ Teoso nitiriakori atāo atxaua, kotxi Teoso parīka akamini xika anoropataākapeka. Kateia āki atakaākapeka. Ahoātaā kākiti apotiitakaniua naiatapekaua. Teoso parīka akamini, pasāpaniri aparīka. Itokata !aimaka. Itokata anatxita. ⁶ Kākiti imarotari ate Teoso nitiriakori aniniua, kotxi kona akamari maerekati. Aimarotari Teoso sākire. Kona katimari aomanākarauatini. Amoianatari kākiti. Erekari Matamatakoti oerekaua atāo akamini. Atāo atiretari kākiti. Ikara atoko aniniā, kākiti imarotari Teoso nitiriakori aniniua. ⁷ Ate Teoso nitiriakori atāo atxaua, kotxi atāo inakarinnoka asāpireta. Teosora sikaposotiiretaua. Erekari akamakiti aīkeeko akikomoni, asanaremoni pakini atoko itxa, kotxi erekari akamakasaaki, maerekati iokanataāka. ⁸ Teoso nitiriakori atxaua, ininiā apanakini kākiti paxitaua. Txamari apanakini kākiti kona paxitaua. Apanakini sākire: “Peerekana ninoa.” Txamari apanakini sākire: “!Erekana ninoa.” Apanakini sākire: “Kamisirienererini ninoa,” uaritika atāo inakarinnoka asākire. ⁹ Minakaniua ate, uaritika ikinimane imarotaua. Kaiāokatani apinaarita, uaritika aāuapanika. Amisiritāka, uaritika kākiti kona okapanikaua. ¹⁰ Amatinaniuatakasaaki, Apiananiri kamapoxokonitaua ate. Kona katxineiroteua ate, uaritika atxīkitakari kaiāopokori kākiti ikini sereti erekari Teoso sikakiti apakapinina. Minakani atxaua, uaritika ikinipoko erekari Apiananiri sikakiti aua atemoni.

¹¹ Hīte Korīto sitatxiti auakani asāpiretai ikinipoko axinikakiti. Nikipatakiti !aui. Itene atiretai hīte. ¹² Ate nirekari atiretinii hīte, txamari kona hīte nirekari hīretiniua ate. ¹³ Uatxa nimisākiretai hīte namariteakori nimisākiretini atokotxikana. Hītiretauako ate, ate turetini atokotxikana. Hōerekaua hīretiniua ate.

Xesosi Sākire Mauiākani Moianariakori !Hītxapeua

¹⁴ Xesosi sākire mauiākani moianariakori !hītxapeua, kotxi !apakata erekari kaikotini maerekatikata. !Apakata pokamara !kanōkarikata auini. ¹⁵ Kona Kristo moianatari Satanasi. Xesosi sākire auīākari nireēkiti āti. Xesosi sākire mauiākati nireēkiti ātiāo. Ininiā !apakata Xesosi sākire auīākari auini Xesosi sākire mauiākatikata. ¹⁶ Teoso misākiretiko aikoti āki !aui kākiti kamakiti teoso. Aīto Teoso misākiretiko aikoti atoko itxa. Teoso ātipirika auakari itxaua. Iua txari:

Nota auako ninakitiakorikata. Nitīpokota ninoa sauaki. Ninoa Teosone nitxauako. Nota nakitiakori itxauanako ninoa.

¹⁷ Ininiākara hītakanapanako nisākire mauiākani. Kona ninoakata !hāuape. ! Hīkaikotape maerekati takote, ininiā napakapai hīte.

¹⁸ Ininiā hīri nitxauako. Namariteakori, namariteakoro hītxauako hīte, itxa Apiananiri, Kaposotiireri sākire.

7

¹ Nitiretakini ikara atoko itxa Teoso kamaenetakiti ate !kapani. Ininiā matakapanari ikinipoko maerekati aīto txikotakari, aākixinire txikotakari pakini. Teoso nakitiakorinoka matxaua. Erekarinnoka makama Teoso apaxitini.

Paoro Poxokoni

² Hītiretauako ate. Kona amisiritari kākiti. Kona aōerekari kākiti maerekati ikamini. Kona amisirienetari kākiti. ³ Kona ikara atokoni nitxa hīte nitxitini

īkapani. Kona nitxitai, kotxi nisāpiretapekai iteene atiretinii hīte. Ininiā ipīkitxi kona oiarikaua. Auakari kona oiarikaua. Ate oiarikakari !uari. ⁴ Nīmarotari hīte kamīniri nota ōtākikakiti iaōka. Nota iuikai hīte. Hīte kamatapaxiniretano nota. Amaxikaākapika, iuaritika iteene nīpoxokoniua.

⁵ Masetōnia tixini ate apokasaaki, kona aiotoka. Kona atomata, kotxi asinimoni aua kākiti ate misiritakani. Kākiti naiataua. Aākixinireē apīkarauata.

⁶ Teoso, mīkapiritari kākiti matinaniuatakani, ininiā imīkapiritaua ate Txito apokasaaki. ⁷ Iua apokini kamapoxokonitaua. Apaka isākire kamapoxokonitaua, kotxi isāpiretaua hīte kamapoxokonitini iua. Isāpiretaua ate hīte kinirāo aōkitaka ininino nota. Isāpiretaua, hīte maerekaxinireni, kotxi hītākitakano maerekaxinire ninini. Isāpiretaua hīte ātipirika sāpiretiniri apanakini nota kamakiti ereka inini. Txito sāpirena nikenakotakasaaki, apia nīpoxokoniua.

⁸ Mitxi niokanatsopatakiti hītemoni maerekaxinireti txīkitakai hīte, iuaritika erekari niokanatiniri iua niōkatsopatakiti hītemoni. Merepanika nota matinaniuata, kotxi nīmarotari niokanatsopatakiti hātatsopatinii xika hīte matinaniuata. Mapaōtinoka maerekaxinireni hītāua. ⁹ Uatxa poxokopekano nota. Na nīpoxokoniua hīte maerekaxinireni nitākitakini īkapani. Nīpoxokoniua, kotxi maerekaxinireni hinini xika, hītakanapari maerekati hīkamakiti. Iuasaaki hīkanapiriā Teosomoni. Teoso apokaerekatari ikara atoko inakari himaerekaxinireni, ininiā kona ate misiritai. ¹⁰ Erekari Teoso txīkitakiniri kākiti matinaniuatini, kotxi iuasaaki kākiti takanapari maerekati ikamakiti. Ikanapiriā Teosomoni, ininiā Teoso makatxakari iua maerekani. Ikara atoko inakari matinanitxi erekari. Txamari kākiti Teoso manirekakani matinani ātiāo, ininiā ninoā ipinapikako. ¹¹ Hīte matinaniuata himaerekani xika, ininiā Teoso kamaerekatai. Ininiākara uatxa erekari noka hinireka hīkamini. Uatxa iteene hinirekari hīkamini Teoso nireēkiti. Hinirekari ikinimane imarotiniri hīkamakiti ereka inini. Uatxa homanatarī maerekati mitxi hīkamakiti. Maerekaxinireti hītāua himaerekani xika. Uatxa iteene hītiraōki aua. Hinirekari himarotiniri nota pīrena, nota ereka ninini himarotini īkapani. Uatxa hinirekari maerekati kamakari misiritiko. Ininiākara kona hīkerokari, iua kiki maerekati ikamakasaaki.

¹² Iua iōkatsopari mitxi niokanatakiti hītemoni, niōkatsopata hīte īkapanikara. Kona iua maerekati kamakari īkapanini niokanatsopata. Kona iua maerekati kamakari misiritakiti īkapanini niokanatsopata. Niokanatarī iua iōkatsopari hītemoni atiraōki himarotini īkapani. Teoso imarotari atiretinii.

¹³ Ininiā ate kamatapaxiniretaāka, kotxi hīte kamatapaxiniretaāka apaka. Apaka apoxokoniua, kotxi Txito poxokoniua. Iua poxokoniua, kotxi hīte himakinika kamapoxokonitari iua. ¹⁴ Txito hītemoni isini apisapanika, nota sāpiretari iua niuikinii hīte, kotxi peerekai hīte. Atāo nisākire, kotxi kona nīpētauata hīkamakiti xika, kotxi hīkamakiti atāo. Atāonoka asākire hītemoni. Atāonoka asākire Txitomoni apaka ate iuikinii hīte. ¹⁵ Apiaāpota Txito tīretinii, kotxi hīkamari iua sākire iaōka. Imarotari hāpakapiniri iua hīpaxitīnitika. ¹⁶ Nīpoxokoniua, kotxi nīmarotapitīkari hīkamini nōtākikinii iaōka.

8

Txineiro Apanakini Sikakito

¹ Nitariakori, anirekari asāpiretinii Teoso misākiretikoātaā apotiitakanīua Masetōnia tixini auakani. Peerekari Teoso kamakiti ninoā īkapani, kotxi

ikinipoko erekari isika ninoamoni. ² Ninoa liteene kauarena. Pasāpaniri nino misiritiko, iuaritika ienenīkana ninoa. Na katxineiroteni, iuaritika ipotxtarinarina itina isikinina kākiti kaamonirinimoni. ³ Nota imarotari ninoa minakati auiniāna, isikarauatana apanakinimoni. Itene isikarauatana, inihiā kaiāokātani inatxitana. ⁴ Nota kona amanaāri ninoa txineirote kākiti Teoso nakitiakori Xerosareē sitatxiti auakani ikapani, iuaritika ninoaka txano: “Ate nirekari txineiro asikini ninoamoni. Pauiritaua asikiniro ninoamoni. Asikiniāro apoxokoniua, kotxi ikara atoko akamini amoiatari kākiti Teoso nakitiakori,” itxana. ⁵ Kona ikarananini ninoa nireka. Itene ninoa kamapoxokonitaua ate, kotxi mitxipe ninoa txaua: “Ate nirekari Apiananiri nireēkiti akamini,” itxana. “Iua oerekiniāri inireēkiti hītemoni, ate nirekari hīte paniātakiti apaka akamini,” itxana Masetōnia tixini auakani. ⁶ Txito amanaāpeka hīte txineiro hīsikini Xerosareē sitatxiti auakani ikapani, inihiā apaniātari iua sini hītemoni hīsikakiti apakapini ikapani, hītirāōki ninoa Teoso nakitiakori hōerekini ikapani. ⁷ Hīte iteene auikari Xesosi sākire. Apanakini poiāoka. Hīte imarotari Xesosi sākire hīsāpiretini kākitimoni. Apanakini na iteene imarotari. Hīte iteene imarotari Xesosi sākire. Apanakini poiāonoka imarota. Hīte iteene nirekari Teoso parīka hīkamini. Apanakini poiāonoka nirekari. Hīte iteene tiretaua ate. Apanakini poiāoka tiretaua. Hīte api-aerekata, inihiākara ninirekari hīsikakiti apaka apiari inini, kotxi ikara atoko hīkaminiā, hōerekari Xerosareē sitatxiti auakani hītiretinina.

⁸ Kona nipaniātai nitapararitika hīsikiniro hītxineirote ninoamoni. Nataerekatari hītirāōki. Atāo atxiiti hītiretari apanakini? Masetōnia tixini auakani atāo tiretari apanakini. Hīte tiraōki ninoa tiraōki atoko atxiiti? ⁹ Himarotari Apiananiri Xesosi Kristo sikari ikinipoko erekari hītemoni. Itanapoko auiniri Xesosi Teoso tixine auakasaaki. Iuaritika itakanapari ikinipoko. Minakati mauakininitinoka itxapeka hīte ikapani. Ininiākara ikinipoko itakanapini xika, ikinipoko aua hītemoni.

¹⁰ Uatxa nota ōtākikai hīte, erekari hīkaminiri hīsākire iaōka, kotxi kita anokanani hīte merepanika xinikari: “Natokopa itxa akaminiri Xerosareē sitatxiti auakani ikapani?” hītxa. Hīte merepanika nirekari txineiro hīsikini ninoa. ¹¹ Ininiā nōtākikai uatxa. Hīkamariko mitxi hīsākire iaōka. Hīpoxokoniritika hinirekariko hīokanatiniro txineiro ninoamoni, inihiā erekari hīpoxokoniritika hīkaminiri hīsākire iaōka. Ipixini txineiro hītemoni auakaro hīsikako ninoamoni. ¹² Hīpoxokoniritika hinirekiniāri hīsikarauatini Teosomoni, iua apakapapitikari hīsikakiti. Poiāoka auiniāi, inihiā erekapitikari poiāonoka hīsikini Teosomoni. Iua apakapapitikari. Iua imarotari !apakata apikomoni hīsikini.

¹³ Kona ate nirekari hīte kaamoni hinini, ikinipoko ninoamoni auini ikapani. Erekari ninoa auakiti hīte auakitiitxikana. ¹⁴ Uatxa hīte txineirote auapitika ninoa hīsikini ikapani. Āti ōti hīte txineirote mauakanisaaki, atxiiti ninoa txineirote aua, inihiā ninoa sikai hīte. Ininiā hīte moianatinina atokotxikana, ninoa moianatai hīte. Ikara atoko inakari atāo. ¹⁵ Teoso sākire iōkatsopatakori txari:

Kiki kaiāopokori apakapakari itetakori !auari. Kiki poiāoka apakapakari !kaamoniri.

Txito Iokanatiko Korītomoni

¹⁶ “Peerekai,” atxari Teoso, kotxi iua sikanireōtari Txito itiretinii hīte, nota tiretinii atokotxikana. ¹⁷ Txito nirekapitikari ate paniātakiti ikamini, hītemoni isini. Apaniātiniiri apisapanika, inirekari hītemoni isini, inihiā ipoxokoniritika isa hītemoni. ¹⁸ Aiokanatarī āti āitari iuakata. Ikinimane Teoso misākiretikoāta apotiitakaniua iteene apokaerekatari iua, kotxi isāpiretari

Teoso iokanapirena erekari ikinimanemoni. ¹⁹ Ninoa mereëri iua aïtari atekata isini Xerosareëmoni, oa txineiro aanikasaaki. Oa txineiro asikakito oerekana Xerosareë auakani Apiananiri ereka inini. Oerekana apoxokoniritika amoianatinina.

²⁰ Oa txineiro kaiãopokoro aua, ininiã iua aïtari siniã atekata, iua imarotari atão asikiniro oa txineiro Xerosareë auakanimoni. ²¹ Anirekari atão akamini oa txineiro asikasaaki ninoamoni. Anirekari Apiananiri imarotiniri atão akamini. Anirekari kãkiti apaka imarotiniri atão akamini.

²² Iuaïkana aiokanatari ätipekana aïtari hïtemoni. Aãtaerekatapekari iua. Ipoxononiritika imoianatari kãkiti. Apiapoxokonita iua, kotxi imarotari hïte kaminiri mitxi hïsäkire iaõka. ²³ Txitopekana, nota moianari itxaua. Iua miparïkatano nota, hïte amoianatini ïkapani. Xesosi säkire auiãkani mereëna aïtariakori Txitokata sikani hïtemoni. Kãkiti imarotakasaakina ninoa, "Peerekari Kristo," itxana kãkiti. ²⁴ Ininiãkara hõerekanako ninoa kikiakori atão hïtoretinina, ininiã ikinimane Xesosi säkire auiãkani imarotari atão hïtiraõkiuatini. Iuasaakiko ninoa imarotari ate säkire atão inini ate iuikini hïte.

9

¹ Nisãpiretai hïte txineiro asikakito ïkane Teoso nakitiakorimoni, Xerosareë auakanimoni. Nimasãpiretakaniã hïte, iuaritika hïte nirekari hïtxineirote hïsikini ninoamoni. Nimarotari ikara. ² Nimarotari iteene hinirekari himoianatinina ninoa. Nitxapekana Masetónia tixini auakani: "Nota iuikana aïtariakori Korïto sitatxiti auakani, Akaia tixini auakani, kotxi kita anokanani ninoa iposope txineiro iokanatinina Xerosareëmoni," nitxana. Hïte poxokoni txineiro hïokanatini, sikanireõtana Masetónia tixini auakani apaka iokanatiniro txineiro. ³ Uatxa niokanatana ninoa aïtariakori ipi äti pakini hïtemoni. Hïte iposope hininiã hïtxineirote hïokanatini, erekapitïkari, kotxi ikara nisãkire iaõka. Ininiã atão ate iuikini hïte. ⁴ Masetónia tixini auakani siniã notakata, hïtxineirote miposonitipanika, ininiã ate pëtauata, kotxi ate auikari hïsäkire. Hïtepekana apia pëtauata hïsäkire iaõka himakamakani xika. ⁵ Ininiãkara ninirekari ninoa aïtariakori sini hïtemoni nota ereë napokini apisapanika. Ninoa moianatai txineiro kaiãopokoro hïskaenetakito häpotiitini ïkapani. Ininiã napokasaaki ereë, iposope hïsikakito nanikini. Ininiã iuasaaki aimarotariko kinirão sikaenetaka hinakito txineiro. Iuasaaki aimarotariko hïpoxononiritika hïsikiniro hïtxineirote.

Takari Itori Auini

⁶ Ia nisãkire hïxinika. Poiãoka komiri pitakiniã pitakarauatakasaaki, poiãonoka iri pimaporoka. Kaiãopokori pitakiniã, kaiãopokori pimaporoka.

⁷ Ininiã päkixinireë pixinikari atão pisikakiti ätimoni. Kona erekari pimanirekasikatakiniti pisikini. Äti itapararitika paniätiniã pisikarauatini, ! apakata. Teoso apokaerekatari kãkiti ipoxokoniritika isikarauatini ätimoni.

⁸ Teoso posotari ikinipoko erekari isikini hïte, ininiã ikiniõtika ikini sereti hiamonitakiti auiniã, häpakapari ikinika hinireëkiti. Ininiã ikinipoko erekari hïkama. ⁹ Teoso säkire iõkatsopatakorï txari:

Teoso sikari itori erekari matxineirotenimoni. Teoso kamakiti atão inakari !ixipoka. Auapikako.

¹⁰ Teosora sikari takariki katakarerimoni itakarauatini ïkapani, ininiã eereka iposope inakasaaki, auari kienatxi inikakiti ïkapani. Iua atokokana Teoso sikari kaiãopokori takariki hïtemoni. Iua anekakari hïtakare, ininiã eereka iposope inakasaaki, kaiãopokori auari, ininiã kaiãopokori hïkamakiti atão inakari apanakinimoni. ¹¹ Teoso sikai ikini sereti erekari, ininiã

ikinipoko auape hītemoni. Ininiākara kākiti mauarenimoni hīsikariko kaiāopokori. Ate anikasaakiro hīsikakito apanakinimoni, ninoa txariko: “Peerekari Teoso, kotxi ninoa sikaua ate aamonitakiti,” itxanako.

¹² Ikara atoko inakari hīkaminiā, hīsikari Teoso nakitiakori amonitakiti ninoamoni. Apaka hīsikasaakiri hīsikakiti ninoamoni, ninoa kaiāopokori txari: “Peerekari Teoso,” itxanako. ¹³ Ninoa poxokoniuatoko, kotxi hīte sikari kaiāopokori ninoamoni, apanakinimoni apaka. Ninoa txariko: “Peerekari Teoso,” kotxi imarotarina erekari hīte kamakiti. Imarotarina hīte kaminiri Kristo paniātakiti iaōka. Imarotarina hīte atāo auikiniri Kristo iokanapirena erekari. ¹⁴ Ininiā ninoa misākiretari Teoso hīte ikapani, kotxi iteene ninoa tiretai hīte, kotxi Teoso sikari ikinipoko erekari hītemoni. ¹⁵ Matxari Teoso: “Peerekai pite, kotxi pite sikaua pamarite. Āti pisikakiti iua atoko inakari ! auari.”

10

Paoro Apakapapiretari Apoītiko

¹ Kataparaxinireri Kristo, iuaritika ianaka otākikari kākiti, ininiā nota Paoro ianaka nōtākikai. Txamari apanakini hīte sauaki auakani txari: “Paoro itakoxiti auakasaaki, itapararitika itxitaua ate, atemoni iōkatsopatakasaaki. Txamari iua atekata auakasaaki, ipīkarauata amaerekani isāpiretinua,” itxana. Ikara apanakini sākire na atāo, kotxi itakoxiti nauanāta, iuaritika amaātiki nōtākikai hīte. ² Kona ninirekari noerekini hīte apanakini nitxitini ereē napokasaaki. Nipositapitikari nitapararitika nitxitiniri apanakini ereē napokasaaki, kotxi ninoa txari: “Paoro kamakiti Teoso sākire mauīākani kamakiti atokotxikana,” itxana. Txamari na atāo ninoa sākire. ³ Aīto tapara poiāoka, kotxi kākiti atxaua, ininiā aīto taparaā ! apakata anaiaitiniri maerekati. Teosora sikataparataua aākixinireē, maerekati anaiaitini ikapani. ⁴ Ate ikeeko kona Xesosī sākire mauīākani ikeeko atokoni. Teoso ikeeko isika atemoni. Kaposotireri Teoso ikeeko, ininiā aposotari Satanasi kamakiti axipokini aiko kaikori axipokini atokokana. ⁵ Kākiti iuikaua. ! Inirekarina auikinirina Teoso imarore. “Paimatireua ate,” itxanātana. Teoso sikaimaroretaraua ate, ninoa sākire paxirari inini aōerekini ikapani. Ikinipoko axinikakiti anireka Kristo nireēkiti iaōka axinikini, ininiā axinikakiti ātiāo auiniā, atxīkitakari iua axinikakiti imamakini Kristo nireēkiti iaōka inini ikapani. ⁶ Hīte iteene kamakasaakiri Kristo nireēkiti iaōka, ate misiritariko kākiti ereē Kristo nireēkiti imakamakanisaaki.

⁷ Hīte xinikari hātamatakitinoka. Kona hīxinikari kākiti ākixinireē auakari. Kākiti ereē uākatiniāri Kristo nakiti ininiuana, erekari imarotinirina ate apaka Kristo nakitiakori aniniua, ninoa Kristo nakiti ininiuana atokotxikana. ⁸ Atxīiti iteene niuikari Apiananiri sikaposotiretinua ate, iuaritika kona nipētauata niuikiniri ikara, kotxi Apiananiri sikaposotiiretaua ate, hīte akamataparaxiniretini ikapani. Kona ate nirekari hīte ākixinire tapara poiāoāpotini. ⁹ Kona ninirekari hīpīkarauatini, iōkatsopari niokanatsopatakiti hātatsopatini xika. ¹⁰ Apanakini txari: “Paoro txitaua itapararitika iokanatsopatakitiā, txamari iua atekata auakasaaki, isākire ātiāo. Iuasaaki kona kataparaxinireri iua. Iuasaaki ipīkarauata ate itxitini,” itxana apanakini. Na atāo ninoa sākire. ¹¹ Itakoxiti ate auakasaaki, asākire aiokanatsopatakiti iuatxikana asākireta, ereē hītekata aūuakasaaki.

¹² Ninoa ate misākirepiretarkani iteene iuikaua. Atauako ninoa apiaerekata? Atauako ! erekaua ate? ! Kīkitena ninoa. Ninoa uākatari ninoa kamakitinoka erekari inini, ininiā ninoa iaōtari apanakini kamakiti. Apanakini kamakiti ninoa kamakiti atoko ininiā, ninoa uākatari apanakini kamakiti

apaka erekatxikana. Txamari na atão. ¹³ Atepekana, kona ate iuikari ateka kamakiti. Ate iuikari parîkatxi Teoso sikakiti atemoni akamini îkapani. Iuanoka ate iuika. Iua paniâtaua aparîkauatini hîte îkapani. Iua aparîka ate iuikapitika. ¹⁴ Teoso paniâtakitinoka akama. Ia aparîka, ininiâ ate sari hîtemoni Kristo iokanapirena erekari asâpiretini îkapani. Ininiâ apakatapitika ate iuikiniri ikara aparîka. ¹⁵ Apanakini parîka Teoso îkapani ate kona txari: “Iua parîkatxi ate kamakiti,” kona atxa. Ate nirekari hîte auikaâpotiniri Kristo sâkire, Kristo sâkire iteene hâuikini îkapani, ininiâ ate nirekari aparîkauatini Teoso îkapani hîte auiniâtaâ, Kristo sâkire apanakini auikini îkapani. ¹⁶ Ate nirekari Kristo iokanapirena erekari asâpiretini kâkiti, hîte tixine apiko auakani Xesosi sâkire masâpiretakotipanika ininiâtaâ. Ininiâ kona aparîkauata apanakini parîkauatiniâtaâ. Ininiâ apanakini parîka: “Ate parîkakara iua,” kona atxari.

¹⁷ Teoso sâkire iôkatsopatakori txari:

Pinirekatari piuikarauatini? Pinirekiniâri, ininiâ piuikariko Apiananiri kamakitinoka.

¹⁸ Teoso kona apokaerekatari kâkiti iuaka, “Erekapitikano,” inakari. Teoso sâpiretiniâri: “Erekapitikari iua kâkiti,” ininiâ Teoso apokaerekatari iua.

11

Teoso Maiokanatakini

¹ Atxiîti mîkiteti sâkirauatini atoko nimisâkiretai hîte, iuaritika hâuiritano nota. ² Teoso nirekini hîte iua nakitiakorinani hininiua, iua atokotxikana nota nirekai hîte Teoso nakitiakorinani hininiua. Nisikaenetai Kristomoni hîtaniri atoko inini îkapani. Iuamoninani nisikaenetai. Ninirekari iuamoni nisikini, âtokoro kîkikata masirîkakato atoko inakaro. ³ Kitxakapirîka Satanasi auaitotari imini. Iua imini misirienetaro Eva, kotxi paimatireri Satanasi sâkire. Nipîkari Satanasi misirienetini hîte apaka, ininiâ ereka hîxinikakiti na atâoni. Nota pîkari Xesosi hîtakanapini. Mitxi iteene hîtoretari iua. Iuananira hîtreta. ⁴ Kotxi hîte apakapari hîpoxokoniritika ikinimane ereê apokakani, “Ate Xesosi sâkire sâpiretakaniua” inakani, txamari Xesosi pirena ninoa sâpiretakiti na atâoni. Kona ate sâpiretari ikara atoko inakari, iuaritika hâuikari ninoa sâkire. Hâuikasaakiri ninoa sâkire, atxiîti hâpakapari mata-matakoti, txamari kona hâpakapari Erekari Matamatakoti ate sâpiretakiti. Ate sâpiretai hîte atão Kristo iokanapirena erekari, txamari hîte auikari âtiâo.

⁵ Hîtemoni, Teoso iokanatana ninoa kâkitimoni. Hîtemoni, ninoa Teoso iokanatakini apiarini. Nota poiâo atxiîti? Ninoa apiata atxiîti? Konapitini.

⁶ Atxiîti kona nota iteene imarotari nisâkirauatini, iuaritika nimarotapitikari Teoso sâkire. Himarotapekari ikara atoko inakari, kotxi asâpiretapekai.

⁷ Teoso iokanapirena erekari nisâpiretakasaakii hîte, maxikatiika nisâpiretai. Kona ninirekari hîkitxitinino, ininiâ nota poiâotakaua, hîte atão inakari himarotini îkapani. Ikara atoko nikerokatari atxiîti? ⁸ Hîtekata nîparîkauatakasaaki, kâkiti âtiâtaâ Xesosi sâkire auîâkani iokanataro txineiro notamoni, txamari kona nota moianatana ninoa iuasaaki. Hîtekara nimoianata iuasaaki. ⁹ Hîtekata nauakasaaki, nota nirekamaro txineiro. Txamari kona nota amanaâi hîtxineirote. Aîtariakori Masetônia tixinikini mininano itanapoko niamonitakiti. Iua atokotxikana kona namanaâpaniro hîtxineirote nota îkapani, kotxi atxiîti nota minari atoko nitxa hîporikiâ. Kona ninirekari ikara atoko inakari nininiua. ¹⁰ Kristo atâonoka isâkire. Isâkire nâkixinireê auape, ininiâ nota sâkire apaka atão. Nisâpiretapanikari kâkiti hîtxineirote nimanirekakani pirena. !Auari ikara nisâkire iotokakakari ikinika Akaiia tixiniâ. ¹¹ Kinirepa ikara atoko nitxa sâkireta? Atxiîti kona nitiretai hîte? Teoso imarotari nota iteene tiretinii hîte.

¹² Uatxa iuaïkana nisâpiretai hîtxineirote nimapakapakani. Nanera kâkiti uatxa hîtekata auakani Teoso maiokanatakini txari: “Ate kamari Paoro parîkatxikana,” itxana. Ikara atoko ininiã iuikauana. Txamari ninoa parîka âtiã, kotxi ninoa apakaparo hîtxineirote. Ate kona apakaparo hîtxineirote. ¹³ Teoso kona iokanataka nanera hîtemoni. Na atão Teoso iokanatakini ! itxauana. Imisirienetaina hîte, “Aparîkauata Teoso îkapani,” inakasaakina. Nanera txari: “Kristo iokanatakini raua ate,” itxana. Txamari na atão nanera sâkire. ¹⁴ Ikara atoko inakari auapitika, kotxi Satanasi sari kâkitimoni. Itxari: “Nota Teoso nitiri nitxaua. Nota oerekai atão inakari.” Ininiã iua sâkire auiãkani auapitika. ¹⁵ Ininiãkara nanera kikiakori Satanasi nitiriakori txari: “Atão inakari kamakanuia ate. Teoso nitiriakori atxaua,” itxana. Xipokatxi ôtisaaki imisiritaãkanako ninoa maerekati ikamakitina xika.

Paoro Misiritiko Pirena

¹⁶ Iuaïkana nisâpiretai. Miïkiteti ! nitxaua, iuaritika hîte potxitari kâkiti miïkiteni, ininiã miïkiteti atoko niuikaua, kotxi nota posotari niuikiniua. ¹⁷ Apiananiri kona sâkiranuata ia atoko. Miïkitetinoka sâkiranuata ia atoko iuikiniua. ¹⁸ Nanera kikiakori iuikaua, Teoso sâkire mauïãkani iuikiniua atokokana, ininiã nota apaka sâpiretari niuikiniua. ¹⁹ Hîte auiritari kâkiti miïkiteni himoianarini ininiua, kotxi !kîikitei hîte. ²⁰ Nanera hîtekata auakani txîkitakai hîte iniritiakorina hininiua. Hîte auiritari ikara atoko inakari. Nanera amanaaãpotari ikini sereti hîte nakiti. Ikamarina inireëkitina hîtemoni. Ipaniãtaina ikiniõtika inireëkitina hîkamini. Imisiritaina hîte. Hîte auiritari ikara atoko inakari ikaminina. ²¹ Erekari nipêtauatini atxiïti? Kotxi kona kataparaxinireno nota nanera kamakiti atoko nikamini hîtemoni. Kataparaxinirena nanera.

Ikamakitina iuikana, ininiã miïkiteti atoko kataparaxinireno nota. Nikamakiti niuikako. ²² Nanera Epireoakorikani? Ari. Nota apaka Epireo nitxaua. Nanera Isaeo apaka mekaniriakorikani? Ari. Nota apaka Isaeo apaka mekaniri nitxaua. Nanera Apraão apaka mekaniriakorikani? Ari. Apraão apaka mekanirikanarano nota apaka. ²³ Nanera Kristo nitiriakorikani? Atxiïti. Miïkiteti iuikiniua atoko nitxa: “Kristo nitiri api-aerekatakari nitxaua nota.” Nota apia parîkauata Teoso îkapani. Apiata nimisiritiko, kotxi kaiãokatani kateia âki nitakaãka. Kaiãokatani nota noropataãka aãpitsaã. Kaiãokatani nipinaarita. ²⁴ Ipi ipi âti pakinikata Xoteoakori noropatano aãpitsaã. Iuasaaki inoropatanona trîta novi pakinikata. ²⁵ Ipi âti pakinikata Homanoakori noropatano aãkeë. Âtikata kai soroã nikiporonakaãka. Ipi âti pakinikata maporoã nisikasaaki, maporo sakika apanîkakiã. Âti îkanõkati, âti pokamarariti pakini ninapa potxoari uiniti nipimakaãtini. ²⁶ Nianaxititapika. Natamonõkonitari uini torõkani. Natamonõkonitari kîitiririni. Natamonõkonitari ninirimane. Natamonõkonitari ninirimane minakanuia. Natamonõkonitari sitatxi nauakasaaki, kâkiti mauakaniãtaã nauakasaaki, potxoari uiniti nîpîriãtakasaaki pakini. Natamonõkonitari kâkiti, “Xesosi sâkire aãuika” inakanikata nauakasaaki, kotxi na atão ninoa sâkire. ²⁷ Kaiãokatani nisãpaka itori parîkatxi xika. Kaiãokatani nitsii aua. Kaiãokatani kona apakata nimakini îkanõka. Kaiãokatani ninatxita, nîposonata. Kaiãokatani nipokori !auari. Kaiãokatani nimîteenekari katxîkareri. Kaiãokatani nimãka ! auari. ²⁸ Ikara atoko inakari monõkori auapika notamoni. Apaka nîparîka kasãpaniri aua, kotxi ikiniõtika nîparîkauata kâkiti Teoso misãkiretikoãtaã apotiitakanuia îkapani. ²⁹ Âti iõkapetiniã, nota apaka niõkapeta. Âti txîkitakaãka maerekati ikamini, ininiã nota maerekaxiniretinoka nitxa.

³⁰ Hîte nirekiniâri niuikiniua, ininiâ niuikari niôkapere. ³¹ Aãuîte Xe-sosi Kristo iri, Teoso imarotari nisâkire atão inini. Âtipirika matxari: “Peerekai.” ³² Tamásiko sitatxiti nauakasaaki, kãkiti auîte apiari Areta inakori auakasaaki, Tamásiko auakani auîte paniãtari sotatoakori kaikotini sitatxi kãkiti Ìronakiniãtaã nota imaïkinina Ìkapani. ³³ Txamari kona nota pokïka sitatxi toreãtaã. Niïroã kotari mitari åki. Iuasaaki aïtariakori iokatxakano aapokotxi sonã sitatxi pirikere mapara. Ixitiþe apoka nitxa. Ikara atoko itxa nimatekini, ininiã kona ninoa maïkano iuasaaki.

12

Taponetxi Teoso Sikiniri Paoro

¹ Hinirekatari apikomoni niuikiniua? !Apakata, iuaritika hinirekiniãri, niuikapanikauako, kotxi Apiananiri sikano taponetxi peereri. Iua oerekano imarore. ² Akokaxiti katosi anokanani inakasaaki, nanikaãka Teoso tix-inemoni iaxiti apiko nopinixiti. Iuasaaki nitaponeuataako? Atxiïti niïto atão anikaãkauako? Kona iteene nimarotari. Teosonokara imarotari. ³ Ianoka nimarota. Nanikaãka Teoso tixinemoni nitaponeë atxiïti, atão niïto anikaãka atxiïti. Teosonoka imarotari. ⁴ Iuaxiti nikenakotari sãkiretxi erekari. Ikara kona nimarota iuaïkana nisãpiretini. Apaka !auiritaãka nisãpiretiniri kãkiti. ⁵ Ninirekiniãri, niuikari nitapone ikara atoko inakari, txamari !apakata notaka niuikiniua. Niôkaperenoka niuika. ⁶ Ninirekiniãri niuikiniua, atãonoka nisãpireta, kotxi kona miïkiteti !nitxaua. Txamari kona ninirekari niuikiniua, kotxi atxiïti kãkiti uãkatari nota apiari nininiua. Ninirekari kãkiti atão imarotinino. Erekaru kãkiti imarotinino nisãkireë, nikamakitiã pakini.

Paoro Misiritiko Inako Tsii Atoko Inini

⁷ Peerekari nitikakiti Teoso tixine nanikikosaaki, iuaritika Teoso kona nirekari niuikiniua, ininiãkara Teoso auiritari Satanasi misiritinino niïtoã. Katsiiri. Inako atoko itxa niïtoã, ininiã niuikiniua !auari. ⁸ Ìþi åti pakinikata namanaãri Apiananiri ia nitsii imakatsakini. ⁹ Txamari itxano: “Kona nikamakatsakari. Ikinipoko erekari nisikakiti sikataparatai. Iuanoka pinireka. Piôkapetakasaaki, nota tapara pãkixinireë apiata,” itxano. Ininiãkara nipoxokoniritika niuikari niôkapere, kotxi iuasaaki nimarotari Kristo posotiire nãkixinireë auini. ¹⁰ Niôkapetakasaaki, nipoxokoniuata. Nixiniketikosaaki, nipoxokoniuata. Nimaxikikosaaki, nipoxokoniuata. Nimisiritikosaaki, nipoxokoniuata. Nikamakiti tïkane nimimarotakanisaaki, nipoxokoniuata. Ikara atoko inakari nimiteeneka nipoxokoniritika, kotxi Kristo nakiti nitxaua. Niôkapetakasaaki, nitapara nãkixinireë apiata.

Paoro Nirekari Erekaru Korïto Auakanimoni

¹¹ Miïkiteti sãkirauatini atoko nisãkirauata, txamari hîte xika nisãkirauata miïkiteti sãkirauatini atoko, kotxi hîte iuikaãkamanoko nota, kona nota nirekamariko niuikiniua. Minakati nitxaua, iuaritika nanera Teoso maiokanatakini hïtekata auakani kona apiaerekata. ¹² Hïtekata nauakasaaki, nikamakiti oerekai atão Teoso iokanatakiti nininiua, kotxi iuasaaki noerekai Teoso oerekakiti kãkitimoni. Noerekai kãkiti maposotakiniti. Noerekai posotiiretxi iuasaaki. !Asãpaka ikara atoko inakari aõerekiniu hîte. ¹³ Atxiïti apiata nitiretatari apanakini Teoso misãkiretikoãtaã apotiitakanuia åtiãtaã auakani? Konapitini. Ninoa nitiretini atokotxikana nitiretai hîte. Namanaãna ninoa txineirote niamonitakiti Ìkapani. Hîte txineirote kona xatiki namanaãni, ininiã nikerokotari atxiïti? Himaxinikaretariko ia nikerokakiti.

¹⁴ Ìþikata nisipeka hïtemoni. Naiamatapeka iuaïkana hïtemoni nisini tïkane. Kona hïtxineirote kona namanaãpanii. Hïtxineirote kona ninireka. Hïtera

ninireka. Amarini kona nīkatana iri, inoro pakini. Iri, inoro pakinira nīkatana imiakori. Nota hīri atoko nitxaua. ¹⁵ Nipoxokoniuata ikinika nota nakiti nisikinii hīte. Notaka nisikaua hītemoni. Nipoxokoniritika nisikai. Txamari nota tiraōki hīte īkapani apiaāpotakasaaki, hīte tiraōki nota īkapani poiāōpota.

¹⁶ Atāokani ikara atxiīti? Iuaritika ia nimarota. Kona xatiki namanaāi hinakiti hīsikinino. Atxiīti āti ereē auakari txari: “Paoro misirienetaua ate. Paxirari isākire.” itxa atxiīti. Txamari ikara na atāo. ¹⁷ Natokopa nitxa nimisirienetini? Atauako kikiakori hītemoni nota iokanatakini misirienetai hīte? !Imisirienetaina. ¹⁸ Nōtākikari Txito hītemoni isini tīkane. Nipaniātari āti āitari iuakata isini. Atauako Txito misirienetai hīte? Konapitini. Erekarī Matamatakotira anikano nota. Iua apaka anikari Txito. Nota sari Xesosi nirekinimoni. Txito apaka sari iua nirekinimoni.

Paoro Pīkare

¹⁹ Atxiīti hīte xinikari ikara asāpiretai, ate ereka anini himarotini īkapani. Konapitini. Ate sākiraauata hītekata Kristo sākirauatini atokokana, kotxi Teoso atamataua. Ate tiretakini hītxaua hīte, ininiā ikinipoko akamakiti akaminii hīte, hīte ākixinire tapara auini īkapani. ²⁰ Nipīkarauata ereē napokini, kotxi atxiīti hīte kamari nimanirekakiniti. Atxiīti napokasaaki ereē, kona hīte apokaerekatano nota. Ereē napokasaaki, nipikari nimarotiniri hīte txitakakiniua, hīxikotakakiniua, homanatakakiniua, hīpotxinani auini, himisākirepiretakakiniua, aāpirena hīsāpiretini, hūiukiniua, hineenamauatini. Ikara nimarotini nipika, ereē napokasaaki. ²¹ Ininiā hītemoni napokasaaki, nipikari Teoso kamapētatinino nota hīte maerekani xika. Nipikari nitxiapatini maerekati hīkamakiti xika, kotxi kaiāopokori kamari maerekati akokaxiti, iuaritika !itakanapapanikari iua maerekati. Ixinikakitina maerekatinoka. Maerekati ikini sereti iītona nireēkiti aua. Ītanoro minakotokatika isirīkana. Ikara atoko inakari kona itakanapapanikana.

13

Paoro Sākire Imapotōkire Ōtākikare

¹ Ipkata nota sari hītemoni. Iuaīkana hītemoni nisako. Teoso sākire iōkatsopatakori txari:

Ipi āti pakini kākiti atamatiniāri maerekati āti kamakiti, ninoa sākire auikaāka, ininiā iua maerekati kamakari misiritaākako. Ipi kākiti atamatiniāri maerekati āti kamakiti, ninoa sākire apaka auikaāka, ininiā iua maerekati kamakari misiritaākako,

itxa Teoso sākire. ² Akokaxiti hītekata nauakasaaki, nōtākikapekai hi-maerekani hītakanapini. Iuasaaki nōtākikana mitxi maerekati kamakani, apanakini apaka. Nitxana: “Ātikata uai napokasaaki, nimisiritapitikari ikinimane maerekati kamakani,” nitxapekana. Iuaīkana uatxa itakoxiti nauakasaaki, ikara nisākiretxikana nisāpiretai hīte. ³ Hīte nirekari himarotiniri: “Atāokani atxiīti Paoro sāpiretari Kristo sākire?” hītxa. Napokasaaki ereē, himarotapitikariko atāo nisāpiretiniri Kristo sākire. Kristo !iōkapeta. Oerekapakai iposotiire hīte sauaki. ⁴ Kristo okikosaaki aamina ipiriāmitakari nopini, iīto iōkapere aua. Uatxa kataparari iua, kotxi Teoso sikataparitari iua. Ate iīto apaka iōkapeta, mitxi Kristo iīto iōkapetini atoko, iuaritika Teoso sikataparataua Kristokata aūini hīte amoianatini īkapani.

⁵ Hīxinikariko hākixinireē auakari. Atāokani hāuikatari Teoso sākire? Hīteka ataerekatauako. Himarotitari Xesosi Kristo hākixinireē auini? Teoso sākire hākixinireē mauakaniā, Kristo Xesosi !auari hākixinireē. ⁶ Ninirekari himarotiniri Kristo Xesosi auini ate ākixinireē. ⁷ Ate misākiretari Teoso, maerekati hīte makamakani īkapani. Kona ate nirekari kākiti sākire: “Peerekari Paoro.

Iua imarotapitikari Teoso sākire oerekini, kotxi Korīto sitatxiti auakani kamari Teoso sākire iaōka.” Ikara kona ate nireka, ate iuikiniua ikapani. Atxiiti kākiti uākatari Xesosi Kristo !auari ate ākixinireē, iuaritika ate nirekari hīte kaminiri atāonoka. ⁸ !Apakata aiotokakiniri atāo inakari. Atāo inakari auapika. Atāo inakari !ixipoka. Apakata aōerekiniri atāo inakari. ⁹ Atxiiti ate iōkapeta, iuaritika apoxokoniua hītaparaxinire akenakoene-takasaaki. Ate misākiretari Teoso hīte atāonoka hīkamini ikapani ikiniōtika, Xesosi sākire iaōka hīkamini ikapani. ¹⁰ Ikara atoko inakari niōkatsopata hīte ikapani hītekata nimaukanisaaki, kotxi ereē napokasaaki, kona ninirekari nitxitinii hīte. Niposotapitikari nitxitinii, kotxi Apiananiri sikaposotiire-tapekano atāo nikamini hītemoni. Txamari kona ninirekari Xesosi sākire hītakanapini, nota txitinii xika. Ninirekari hīte kataparaxinire hinini, Xesosi sākire iteene hāuikini ikapani.

¹¹ Nitariakori, xipope niōkatsopare. Ereēpiko. Ikiniōtika atāonoka hīkamako. Xesosi sākire iaōka hīkamako. Hīkamariko nisāpiretakiti iaōka. Hīxinikakiti ātinoka itxauako. Kona hītxitakapeua. Ininiākara Teoso katiraōkiri, kauāireri, auapikako hītekata.

¹² Haōkitakakasaakia, hīpoxokoniritika hāpakapakakauako, kotxi Apiananiri nakitiakori hītxaua.

Ikinimane Teoso nakitiakori uai auakani xinikamanapitai hīte.

¹³ Apiananiri Xesosi Kristo sikari ikinipoko erekari hītemoni. Teoso iteene tiretai. Erekari Matamatakoti moianatai hīte hīkinika. Ameē.

KARÁSIA

Paoro Iokanatsopata Karásia Auakanimoni

¹ Nota Paoro iokanatsopata ia aätsopa hitemoni. Nota Teoso iokanatakinitino kãkitimoni Teoso iokanapirena nisãpiretini ikapani. Kona kãkitini iokanatanano nota. Xesosi Kristora iokanatanano nota. Aïri Teoso, Xesosi ipinaãka atoko õkitikakarira, iuara iokanatanano nota kãkitimoni. ² Ikinika aïtariakori notakata auakani, nota apaka xinikanãtai hïte. Hïte ikini aikoti Teoso misãkiretikoãtaã apotiitakaniua Karásia tixini auakani axinikanãtapika.

³ Aïri Teoso, Xesosi Kristo aãuïte pakini sikari ikinipoko erekari hitemoni. Ninoa kamaerekaxiniretai hïte.

⁴ Xesosi ipina amaerekani imakatzakini ikapani. !Erekari uatxa auakani. Maerekati kamakani sauaki aãuakasaaki, Xesosi ipina ate imakatzakini ikapani, amapinakani ikapani. Xesosi ipïpe ate ikapani, kotxi aïri Teoso nirekari Xesosi ipinini ate maerekani imakatzakini ikapani. ⁵ Ikiniõtika: “Peerekai,” matxari Teoso. Ætipirika kãkiti txapikari Teoso: “Peerekai.” Ameë.

Æti Iokanapirena Erekari !Auari

⁶ Nikenakopiretari Teoso hïtakanapaãpotini. Iuasaaki nitsoriãkaãnãta. Kinirepa hïtakanapari Teoso sãkire? Kotxi mapa kasiritinoka hïte auikari Teoso iokanapirena erekari. Kristo iteene tiretai hïte, ininiã akiritai hïte inakitiakori hininiua ikapani. Kinirepa hãuikatari æti iokanapirena? ⁷ Atão nisãpiretai hïte. Æti iokanapirena erekari !auari. Nikenakopiretari kãkiti hïte oereëkani. Ninoa nirekari ikoketinirina isãkirena Kristo iokanapirenakata. Uatxa !himarotaikari atão sãpirenatxi. ⁸ Atão asãpiretapekai Teoso iokanapirena erekari. Ætião sãkiretxiti asãpiretiniã, Teoso iokanataua ate kãkiti misiritikomoni, ætipirika misirikaretxi auiniãtaã. Teoso nitiri iax-itikiri apaka sãpiretiniã Ætião iokanapirenatxi, Teoso iokanataru iua iniriti imisiritikomoni ætipirika misirikaretxi auiniãtaã. ⁹ Hïte auikapekari Teoso iokanapirena erekari. Ætião iokanapirenatxi sãpiretakari sãpiretiniã Teoso iokanapirena atão minakati, iokanataãkako imisiritikomoni ætipirika misirikaretxi auiniãtaã. Asãpiretapekai ikara inakari sãkiretxiti. Uatxa iuaãkana nisãpiretai.

¹⁰ Ikara atoko nitxai hïte, ininiã himarotari kona ninirekari: “Peerekari Paoro kamakiti,” niniko. Nota nirekari Teosonoka: “Peerekari Paoro kamakiti” ininino. Nanera atão minakati sãpiretakani txai hïte: “Paoro nirekari kãkiti apokaerekatini iua.” Ikara na atãoni. !Ninirekari kãkiti apokaerekatini nota. Ninirekiniãri kãkiti apokaerekatini, kona Kristo nitiri !nitxaikaua.

Teoso Akiritari Paoro

¹¹ Nanera atão minakati sãpiretakani hïte oereëkani: “Paoro iokanapirena kona Teoso iokanapirenani,” itxana ninoa sãkire. Nitariakori atãopitikara nisãpiretai hïte. Iokanapirenatxi hitemoni nisãpiretakiti kona kãkiti sãkireni. Teoso sãkirena. ¹² Kona kãkitini sãpiretano ia iokanapirenatxi. Kona kãkitini oerekano. Xesosi Kristora sãpiretano nota iua iokanapirenatxi.

¹³ Hïte imarotari mitxi nauakasaaki, Xoteo kiomaneakorini oerekakiti naukasaaki, iuasaaki kona nitiretana Xesosi sãkire auããkani. Iteene nimisiritana ninoa. Ninirekari nixipokiniri Xesosi sãkire kïpitakani. ¹⁴ Iuasaaki nimarotari Xoteoakori kitxakapirïkarini paniãtakiti. Nikamari imakinika

ninoa paniätakiti. Iuasaaki nimoianariakori apaka kamari ninoa kitxakapiriikarini paniätakiti. Nota apiata kamari ninoa säkire iaõka. Iteene nirekari nikaminiri kitxakapiriikarini paniätakiti.

¹⁵ Teoso iteene tiretano nota. Iua mereëno nota nauini apisapanika. Iuasaaki akiritano nota iniri nininiua tikane. ¹⁶ Teoso keto manapi apokasaaki, oerekari imi notamoni, imi Xoteo minakonimoni nisäpiretini ikapani. Iuasaaki kona nisäpiretari käkiti Teoso oerekakiti säkiretxiti, ininiã na käkiti nisäpiretano nikamakiti tikane. ¹⁷ Iuasaaki kona nisari Xerosareë sitatxitimoni, ininiã nota apisapanika Teoso iokanatakini kona õtäkikano. Kona käkitimoni nisa noerekiko ikapani. Arápia tixinimoni nisapitipo. Eereka nikanapiriã Tamásiko sitatxitimoni.

¹⁸ Ipi anokanani, äti anokanani pakinikanani napaäka atoko, nisa Xerosareëmoni Petro nimisäkiretini ikapani. Ipi semanati ninapa Petrokata. ¹⁹ Apanakini Teoso iokanatakini isäkire säpiretakani kona naõkita. Apiananiri itari Txiako inakorinoka naõkita. Ininiãkara kona käkiti säkireni nisäpiretai hite. Teoso iokanapirenakara nisäpiretai hite.

²⁰ Ia niõkatsopatakiti nisäpiretakiti hitemoni atão inakari. Teoso imarotari atão inakari nisäpiretini.

²¹ Xerosareëmoni nisaäka atoko, nisari Síria tixini, Sirísia tixini apaka. ²² Iuasaaki Kristo säkire auiakani, Xotéia tõpa auakani, !aõkitapanikano nota iuasaaki. ²³ Ninoa imarotari apanakini minapiretakiti. Apanakini säkire: “Kiki mitxi ate misiritakari, uatxa säpiretari Xesosi säkire. Mitxi iua nirekari ixipokiniri Xesosi oereëkiti säkiretxiti, iuaritika uatxa inirekari oerekiniri Xesosi oerekakiti säkiretxiti käkitimoni,” itxana apanakini säkire. ²⁴ Ininiãkara ninoa: “Peerekari Teoso,” itxana, kotxi nota auikapekari Xesosi säkire.

2

Xesosi Iokanatakini Apakapari Paoro

¹ Katosi anokanani napaäka atoko, nikanapiriã Xerosareëmoni nimoianari Panapee inakorikata. Nanikari nimoianari Txito inakori apaka notakata. ² Xerosareëmoni nisa, kotxi Teoso oerekano nisini iuamoni. Iuaã napokasaaki, nisäkirauata Xesosi säkire auiakani auiteakorikata. Ni-noakatanoka nisäkirauata. Teoso iokanapirena erekari Xoteo minakonimoni nisäpiretakiti nisäpiretana ninoa. Nota nirekari ninoa imarotini nisäpiretakiti atão inini. Apaka nirekari ninoa imarotini iuaikana katana nisäpiretakiti atão inini ikapani. Nisäpiretakiti ikenakotakasaakina, ninoa: “Atãopitikara pisäpiretakiti Xoteo minakonimoni,” itxana. ³ Txito nimoianari na Xoteo !itxaua. Krekora itxaua, ininiãkara Teoso takaõtxikare ! auari iuamoni, iuaritika Xesosi säkire auiakani auiteakori na paniätari it-siki mata kisauakiko. ⁴ Mitxi apanakini kikiakori apoka iuaã. Ninoa säkire: “Ate auikari Xesosi säkire,” itxana ninoa. Txamari na atão ninoa säkire. Ninoa apotiitaua Xesosi säkire auiakankata. Inirekarina Txito itoã Teoso takaõtxikare takiko. Ninoa nirekari imarotinirina kitxakapiriikarini Xoteo kiomaneakorini paniätakiti atakanapini, kotxi atakanapapekari ipixini ninoa paniätakiti, kotxi Kristo Xesosi nakitiakori atxapekaua. Ninoa nirekari imarotini ikinika ate oerekakiti säkiretxiti. Ninoa nirekari ate kaminiri ikinika kitxakapiriikarini Xoteo kiomaneakorini paniätakiti. Ninoa nirekari ikinika Xesosi säkire auiakani, Xoteo minakanuia apaka kaminiri Xoteo kiomaneakorini paniätakiti. Ninoa nirekari nitiritxi amotakoni atoko aniniua. ⁵ Kona xatikí akamari ninoa nireëkiti, kotxi inirekarina Teoso iokanapirena atão inakari akoketini Xoteo kiomaneakorini paniätakitikata. Ate nirekari Teoso iokanapirena atãonoka inakari asäpiretini.

⁶ Xesosi sáikire auíákani auíteakori txari notamoni: “Xoteo minakonimoni pisápiretakiti erekapitikari. Apikomoni ate sáikire !auari ninoa pisápiretini íkapani,” itxana. Ninoa auíteaxiakori itxauana, uaritika Teosomoni ninoa apanakini kákiti poiáorini atokotxikana itxauana, kotxi Teoso atamari aáixinire. Ininiákara nota !nipíkari auítexti. ⁷ Ninoa Xesosi sáikire auíákani auíteakori apokaerekatari nipaírka. Ninoa imarotari Teoso sikano nota ia paríkatxi, ia iokanapirenatxi erekari nisápiretinina Xoteo minakaníua. Iua atokotxikana Teoso sikari paríkatxi Petromoni, iokanapirenatxi erekari Xoteoakori isápiretini íkapani. ⁸ Teoso iokanatari Petro Xoteoakorimoni, ininiá isikaposotiiretari iua ninoa sauaki ipaírkaauatakasaaki. Iua atokotxikana Teoso iokanatano nota Xoteo minakonimoni. Nota apaka isikaposotiireta ninoa sauaki nipaírkaauatakasaaki. ⁹ Iuasaaki ninoa auíteakori Txiako, Petro, Xoão pakini imarotari Teoso sikinino notamoni ia paríkatxi, ininiákara imaíkarina niuako, Panapee uako pakini, kotxi akinika aparíkauata Teoso íkapani. Akinika aápokaerekatari nota, Panapee pakini sápiretiniri Teoso sáikire Xoteo minakonimoni. Akinika aápokaerekatari Txiako, Petro, Xoão pakini sápiretiniri Teoso sáikire Xoteoakorimoni. ¹⁰ Ninoa paniáttaua ate matxineiroteni atiretini. Iuanoka ipaniáttaua. Napokaerekatari ninoa sáikire, kotxi ninirekapitikari matxineiroteni nitiretini.

Paoro Ótáikari Petro

¹¹ Eereka Petro motikaétaua ate Átxiokia sitatxiti aáuakasaaki. Iuasaaki Petro kamakiti na atáoni. Ininiákara nota sákirauata Petro apisatoó: “Petro, pite kerokari,” nitxari iua. ¹² Merepanika Petro nipokota ikiniótika aítariakori Xoteo minakonikata. Eereka átikaka kikiákiñi apoka Txiako iokanatakini. Iuasaaki Petro píkana ninoa, ininiá kona inikaika aítariakori Xoteo minakonikata, Xoteo kiomaneakorini sáikire xika, kotxi ninoa sáikire: “Kákiti Teoso takaótxikare ítoá mauakaniá, !pinipokotape ninoakata,” itxana ninoa sáikire. Petro píkana Txiako iokanatakini, kotxi ninoa nirekari Teoso takaótxikare auini aítariakori ítoá, Xoteo minakaníua ítoá. ¹³ Apanakini Xoteoakori Xesosi sáikire auíákani apaka kamari Petro kamakiti atókokana, ininiá ninoa apaka kerokari. !Inipokotaikana aítariakorikata, Xoteo minakonikata. Ninoa kerokiniri xika Panapee apaka kerokari. Iua apaka !inipokotaika aítariakorikata, Xoteo minakonikata. ¹⁴ Nimarotakasaakiri ninoa kerokiniri ikamakitina, nota misákirotari Petro ikinimane ókiátaá, kotxi ninoa !ikamari atáo inakari. Teoso iokanapirena erekari iaóka !ikamana. Nitxari iua: “Xoteokarai, uaritika pauanáta Xoteo minakaníua sauaki, ininiá Xoteo kamakiti atoko !pikamaika. Xoteo minakaníua atoko pitxaua. Ininiákara kinirepa pite paniáttaua Xoteo minakaníua: ‘Híkípitariko Xoteo kiomaneakorini sáikire?’ !Erekari,” nitxa Petromoni.

Xesosi Sáikire Auikiko Kamaerekatari Kákiti

¹⁵ Ate Xoteo atxaua, kotxi aírri, ainoro pakini Xoteo txaua apaka. Xoteo kiomaneakorini sáikire: “Xoteo minakaníua maerekati kamakani itxauana,” itxana isákirina. Xoteo minakaníua !atxaua ate. ¹⁶ Aimarotari, aáukiniári Xesosi Kristo sáikire, iua kamaerekatari aáixinire, ininiákara Teoso apakapaua. Kítzakapírka Teoso sápiretari Moisesi ipaniátakiti kákiti kamini íkane. Ininiákara Moisesi iókatsopatarí ikara Teoso sáikire. Txamari !aposotari akaminiri imakinika Teoso paniátakiti, Moisesi iókatsopatakiti, ininiákara líka-maerekatari aáixinire. !Apakapaua ate. Ate auikari Xesosi sáikire ereka anini íkapani, ininiá Teoso apakapapitikaua ate. Teoso paniátakiti iókatsopatakori íkinika !aposota akamini, ininiá Xesosi kamaerekatari aáixinire Teoso

apakapiniua ikapani, Kristo sákire aãuikasaaki. ¹⁷ Anirekasaakiri Teoso kamaerekatiniua, aãpoka Kristomoni. Iuusaaki aimarotari maerekati kamakani aniniua. Iuaritika Kristo makatzakari amaerekani Teoso apakapiniua ikapani. Ikara atoko ininiã, atxiiti Kristo nirekatari maerekati akamini, imakatzakiniri ikapani? Konapitini. ¹⁸ Atxiiti kãkiti imarotari Xoteo kiomaneakorini paniãtakiti kamiko na kamaerekatari kãkiti ãkixinire, ininiã itakanapari ninoa paniãtakiti ikamini. Atxiiti ãti õti uaiãkana ikamari ninoa Xoteo kiomaneakorini paniãtakiti iaõka, ininiã iusaakiikarako ikerokari. ¹⁹ Moisesi iõkatsopatakiti oerekano nota ipikari atoko nininiua, kotxi nota kona posotari ikinika Moisesi iõkatsopatakiti iaõka nikamini, ininiã nimisiritiko auapitikako. Ininiã nimarotari Moisesi iõkatsopatakiti kona makatzakari nimaerekani. Ininiã nimarotari Xesosi sákire auããkarinokara auapininiika. Ininiã uatxa ikiniõtika ninirekari Teoso nirekëitinoka nikamini. ²⁰ Xesosi okaãka aamina ipiriãmitakari nopini. Aamina ipiriãmitakari nopini okakori atoko nitxaua, kotxi maerekati mitxi nikamakiti !ninirekaikari nikaminiri. Mitxi ninirekëiti kona auaiãka. Iuaritika auãkipanika nitxaua, kotxi Kristo aua nãkixinire. Teoso ãkiri sákire nauikiniã, auãkipanika nitxa. Iua tiretano nota. Iua ipipe nota ikapani. ²¹ Moisesi iõkatsopatakiti kamiko kamaerekatiniãua ate, kinirepa Xesosi ipina? Moisesi iõkatsopatakiti kamiko na xatiki kamaerekataua ate. Teoso tiraõkinokara kamaerekatari aãkixinire.

3

Natokopa Itxa Teoso Kamaerekatiniua?

¹ Hite Karásia tixini auakanii kona kiikitei hite. Kipa misirienetai hite atão inakari himakamiani ikapani? Kotxi himarotapitikari atão inakari. Himarotari Xesosi Kristo ipina aamina ipiriãmitakari nopini amaerekani imakatzakiniri ikapani. Ate oerekepekai ikara atão inini. ² Ianoka nipimaãi hite: Kisaakipa hãpakapari Erekarì Matamatakoti? Hãpakapatari iua, Moisesi paniãtakiti hãkamakasaaki? Konapitini. Hãpakapatari Erekarì Matamatakoti Teoso iokanapirena erekari hãuikasaaki? Ari, Teoso iokanapirena erekari hãuikasaaki, iusaakiikara hãpakapari iua Erekarì Matamatakoti. ³ Kipa iomaãikitetai hite? Merepanika Teoso sikari Erekarì Matamatakoti hitemoni, ininiã Erekarì Matamatakoti sikaposotiiretai hite Teoso paniãtakiti hãkamini ikapani. Uatxa hixinikari Teoso paniãtakiti hãkamini hiteka posotiirekani? Konapitini. Kona hite posotari. ⁴ Himisiritapeãka Xesosi sákire hãuikini xika. Kinirepa himiteenekatari himisiritiko? Atauako uatxa kona hãuikaikari mitxi hãuikakiti Xesosi sákire? ⁵ Kirisaakipa Teoso sikari Erekarì Matamatakoti hitemoni? Kirisaakipa Teoso oerekari iposotiire hitemoni? Atauako ikara atoko itxa Moisesi paniãtakiti hãkamakasaaki? Konapitini. Isikai Erekarì Matamatakoti, oerekai iposotiire, Teoso iokanapirena hãuikasaaki.

⁶ Hixinikariko Apraãoni. Apraão auikari Teoso sákire, ininiãkara Teoso kamaerekatari iua, ininiã Teoso apakapari iua. ⁷ Ininiã ninirekari himarotini, kãkiti Teoso sákire auããkani Apraão apika mekaniriakori atão inakani itxauana ninoa. ⁸ Teoso kamaerekatari Xoteo minakanuia, kotxi ninoa auikari Xesosi sákire. Kitxakapirika Teoso sákire iõkatsopatakori sãpiretapekari ikara Teoso iokanapirena erekari Apraãomoni. Ikara iõkatsopari txari: "Nota sikariko erekari ikinimane kãkitimoni, kotxi pite Apraão auikari nota sákire." ⁹ Apraão kãpitari Teoso sákire, ininiãkara Teoso takari erekari iuamoni. Iua atoktxikana Teoso takari erekari iua sákire kãpitakanimoni.

¹⁰ Apanakini uãkatari Teoso apakapiniua ninoa, kotxi ikãpitarina Moisesini sákire. Txamari Teoso misirikare pamonõkonipaniriko ninoamoni, kotxi Teoso sákire iõkatsopatakori txari: "Teoso misiritariko kãkiti ikinika Moisesi

paniãtakiti ikiniõtika imakamakanisaaki.” ¹¹ Teoso sãkire iõkatsopatakori txari: “Teoso kamaerekatariko kãkiti, iua sãkire auiãkani. Ininiã isãkire auiãkani auapininiika itxako Teosokata,” itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori. Ininiãkara aimarotari Moisesi paniãtakiti kípituona kona kamaerekatariko kãkiti. ¹² Moisesini iõkatsopatakiti kona paniãtaua aũukiniri Xesosi ipinini amaerekani imakatzakini ikapani. Moisesi iõkatsopatakiti paniãtaua akaminiri ikinika Teoso paniãtakiti. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari: “Kãkiti, Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori ikinika makerokakatirako auapininiika itxako Teosokata,” itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.

¹³ Txamari ãtika Teoso paniãtakiti Moisesi iõkatsopatakiti akerokiniã, amisir-itaãkako. Kristo makatzakaua ate ikara misirikaretxi monõkori, kotxi Teoso misiritari Xesosi Kristo aamina ipiriãmitakari nopini ate maerekani xika ate mapinakani ikapani. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Kãkiti aamina nopini okakori Teoso misiritakiti itxaua.

¹⁴ Teoso sikaenetari erekari Apraãomoni. Kristo ipiãpe hite Xoteo minakanuia ikara erekari hãpakapini ikapani. Ininiã Xesosi Kristo sãkire aũukisaaki, aãpakapari mitxi Teoso sikaenetakiti. Aãpakapari aãkixinireẽ Erekari Mata-matakoti, Teoso sikaenetakiti atemoni.

Teoso Sikaenetakiti Sãkiretxiti

¹⁵ Nitariakori, ikinimane kãkiti imarotakiti nisãpiretaiko hite, noereẽkiti sãkiretxiti iteene himarotini ikapani. Ipi kãkiti aua itiina isikaenetakakana. Iuasaaki, iõkatarina iuãkana isikaenetakitina tsopaã. Eereka !auiãtaãkana imaxinikaretinirina isikaenetakitina. Apaka !auiãtaãka sãkiretxi apikomoni itakinina isikaenetakitina tsopaã. Teoso sikaenetakiti inakitiakorimoni ikara atoko itxa. ¹⁶ Himarotariko ia. Teoso sikaenetari erekari Apraãomoni, Apraão apika mekanirimoni apaka. Teoso sãkire iõkatsopatakori na txari: “Apika mekaniriakori.” Teoso sãkire iõkatsopatakori txari: “Apika mekaniri.” Ininiã ãtika apika mekaniri. Kristo itxaua iua. ¹⁷ Ia ninireka nisãpiretinii. Kitxakapirika Teoso sikaenetakiti Apraãomoni apokaþeka. Koatrosẽtosi trita pakini anokanani Apraão auaka atoko, Teoso sãpiretari Moisesi ipaniãtakiti iõkatsopatinii ikapani kãkiti kamini ikapani. Moisesi iõkatsopatakiti kona xipokari Teoso sikaenetakiti Apraãomonikari. ¹⁸ Teoso sikari Kristo kãkitimoni, kotxi mitxi isãpiretari isikaenetakiti Apraãomoni. Teoso sikasaakiri ipaniãtakiti sãkiretxiti Moisesimoni ikara iaõka kãkiti kamini ikapani, isikaenetakiti auapeka iuasaaki. Ipaniãtakiti sikiko !ixipokari isikaenetakiti.

¹⁹ Ininiãkara kininiãpa Teoso sikari ipaniãtakiti Moisesimoni kãkiti kamini ikapani? Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori oerekaua maerekati kamakanuia ate, kotxi !aposotari ikinika ipaniãtakiti akamini. Kristo, Apraão apika mekaniri iõkorapokoriti apokini apisapanika, Moisesi iõkatsopatakiti oerekaua Teoso nireẽkiti akamini ikapani. Teoso sikaenetakiti itxaua Xesosi Kristo. Teoso sikasaakiri ipaniãtakiti sãkiretxiti Moisesimoni, Teoso nitiriakori aua iuaãtaã. Teoso sãpiretari isãkire Moisesimoni. Eereka Moisesi sãpiretari kãkiti. ²⁰ Teoso sãpiretakasaakiri Apraão isikaenetakiti, !ipaniãtari ãti kãkiti sãpiretiniri Apraão. Teosonokara sãpiretari Apraão.

Moisesi Iõkatsopatakiti

²¹ Moisesi iõkatsopatakiti aũukiniã, atxiiti !anirekaikari Teoso sikaenetakiti? Anirekapitikari. Akiomaneakorini paniãtakiti sãkiretxiti, kona txikitakaua aũupininiika anini tũkane. Ininiãkara akiomaneakorini sãkire kona kamaerekataua ate, ininiã Teoso kona apakapaua ate, ininiãkara kona

aãuapininiika !atxa Teosokata. !Auari mauritakoti sãkiretxiti kãkiti auapinini-ika inini txĩkitakakari. ²² Teoso sãkire iõkatsopatakori txari: “Ikininape kãkiti kamari maerekati.” Kateia ãki auakani atoko atxaua, kotxi !aposotari erekari akamini. Teoso sikaenetakiti sikaãka Xesosi Kristo sãkire auiaãkanimoni.

²³ Xesosi Kristo sãkire auikiko apisa, kãkiti kateia ãki auakani atokokana itxauana. Kãkiti moiaãkari atoko itxaua Teoso paniãtakiti Moisesimoni sikakori. ! Aposotari anirekinimoni asini. Uatxara aposotapitikari anirekinimoni asini, kotxi Xesosi apokapeka iõrapokoriti. Ipinapeka kãkiti iõkapani, ininiã uatxa aãuikiniãri iua sãkire, kona Teoso misiritaikaua uatxa.

²⁴ Kristo mapokakani apisa, ate oerekakari atoko itxaua Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori. Kristomoni anikakari atoko itxaua ikara. Kristo apokasaaki, Teoso kamaerekataua ate, kotxi aãuikari Kristo sãkire. ²⁵ Uatxa apokapeka Xesosi Kristo sãkire auikiko. Ininiãkara Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori ! imoiaãikaua ate.

²⁶ Teoso anaakori hĩtxaua, kotxi hãuikari Kristo Xesosi sãkire. ²⁷ Hĩte patxisatapeãkaika, ininiãkara hĩpatxisatiko oerekari apanakini Kristo ãtipirika himoianatini iõkapani. Ininiãkara Kristo atokopeka hĩtxa. ²⁸ Ikara atoko aniniã, akinika Kristo Xesosi nakiti atxaua, kotxi akaikotapika iuakata. Xoteoakori, Xoteo minakanuia, nitiritxi, nitiritxi minakanuia, kiki, sito, amakinika Kristo nakiti atxaua. ²⁹ Kristo nakiti pininiãua, Apraão apika mekaniri pitxaua apaka. Ininiã pite apakapapitikariko Teoso sikaenetakiti.

4

Teoso Anaakori

¹ Apikomoni nisãpiretaiko hĩte ãti sãkiretxiti. Amarini !apakapari irini tii itakanapakiti iua iõkapani, kotxi xapitipanikari. Ikinipoko irini nakiti imi nakiti txapekautaua, iuaritika na apakapapanikari. Axapitipanika inakasaaki, nitiritxi atoko itxaua. ² Axapitipanika inakasaaki apanakini moiaãri iua. Ninoa nĩkatari itxineirote. Irini ketotiniri manapi apokasaaki, imi apakapari ikinika irini tii itakanapakiti. ³ Mitxi iua eenetxi atoko atxaua ate. Nitiritxi atoko atxaua ate. Akiõmaneakorini paniãtakiti sãkiretxiti amoiaãkiri atoko itxaua, kotxi oerekaua akamakiti tĩkane. ⁴ Teoso iokanatarini imi kãkitimoni iketo manapisaaki. Sito ãto ãki aua merepanika, ikinimane kãkiti atoko. Iua kĩpitari ikinika Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori. ⁵ Amakamakaniãri ikinika Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori, amisiritiko auapitika. Xesosi makatxakaua ate amamisiritakoni iõkapani. Ininiã Teoso anaakori atxaua.

⁶ Teoso anaakori aniniãua, Teoso iokanatarini Erekari Matamatakoti imi nakiti aãkixiniremoni. Ininiã iua Erekari Matamatakoti aãkixinireã aniniã, aãkiritari Teoso: “Papai, niri,” atxariko. ⁷ Ininiã nitiritxi atoko !atxaikaua. Teoso anaakori atxapekautaua. Iua anaakori aniniãua, ikini isikaenetakiti isikaua atemonikari, kotxi Kristo makatxakapekari amaerekani.

!Erekaxinireri Paoro Karásia Auakani Xika

⁸ Mitxi hĩte !imarotari Teoso. Iuasaaki nitiritxiakori amotakoni atoko hĩtxaua. Hĩparĩkauata teoso minakanuia iõkapani. ⁹ Uatxa hĩte imarotari Teoso. Ari, uatxa Teoso imarotari hĩte. Ininiã kinirepa hĩte nirekari hĩkanapiriini mitxi hãuũteakorimoni. Kona kaposotiirena ninoa. !Kĩkitena ninoa. Kinirepa hĩte nirekari iuaĩkana ninoa nitiriakori amotakoni atoko hininiãua? Kinirepa hĩte nirekatari iuaĩkana hãuikiniiri ninoa oereãkiti sãkiretxiti? ¹⁰ Hĩte nirekari Xoteo kamakiti atoko inakari hĩkamini. Hĩuãkatari Teoso apokaerekatinii hĩte, kotxi ninoa kiinirite atokotxikana hĩte apaka kama. ¹¹ Ininiã !erekaxinireno nota ikara nikenakoenetini. Atauako maxikatĩka nota sãpiretari Teoso sãkire hĩtemoni?

¹² Nitariakori, nota iteene òtākikai hīte. Hītakanapariko Xoteo kiomaneakorini paniātakiti hīkamini. Nota atoko hītako, kotxi hīte sauaki nauakasaaki nota hīte atoko nitxaua. Xoteo minakanuia atoko nitxaua. Hītekata nauakasaaki, !himisiritano nota. Hīretano nota. ¹³ Hīxinikari merepiti-panika Teoso iokanapirena erekari hīte nisāpiretakasaaki, namianare xikara nisāpiretai hīte, hītekata nauakasaaki. ¹⁴ Iuasaaki namianatakasaaki, hīparīkauatapitipo nota ikapani. !Hinaiakakano. !Hīokanatanano nisini namianare xika. Hīte apakapano nota Teoso nitiri iaxitiki hīpakapini atokokana. Hīte apakapano nota, Kristo Xesosi hīpakapini atokokana. ¹⁵ Iuasaaki hīte iteene hīpoxokoniua. Nimarotari ereka hinini, kotxi noki amianatakasaaki, hīposotaākamariko, himakatzakamariko hīteka oki notamoni hīsikini ikapani. ¹⁶ Atauako uatxa himokaiakari nitxataua nota, atāo inakari nisāpiretini xika?

¹⁷ Ninoa kamisirienererini iteene tiretapitikamai hīte, txamari ninoa ākixinire nireēkiti !erekari hīte ikapani. Inirekarina hīte omanatiniua ate. Inirekarina hīte apokaerekatinina ninoanoka. ¹⁸ Erekari kākiti iteene tiritini hīte, ākixinire inireēkiti erekari inakasaaki. Nota hītekata nimauakanisaaki apaka, erekari kākiti iteene tiritini, ākixinire inireēkiti erekari inakasaaki. ¹⁹ Hīte namariteni nota tiretakini atoko hītka. Hinoro atokotxikana nitxa nota. Kaiamapeka auanetakaro atoko nitxa, kotxi nota atatsirauata hīte xika. Kristo kamakiti atokotxikana hīkamakasaaki, iuasaakinoka nitsii nākixinire auakari iotoka. ²⁰ Kinirāo auaka nitxa hītekata uatxa. Ninirekari āpīsatoōtakakiniua, ininiā nixinikakiti ipinimonipo itxa atxiiti. !Erekaxinireno nota hīte xika.

Akaa, Sara Pakini

²¹ Hīte Xoteo kiomaneakorini paniātakiti nireēkani, himarotatari ninoa sākire? ²² Teoso sākire iōkatsopatakori sāpiretaua, ipi Apraño anaakori aua. Sito niterotxi iamotakitokata aua imi āti. Niterotxi minakotokata itanorokata aua āti imi. ²³ Akaa inakoromoni, niterotxi iamotakitomoni imi aua, kotxi Apraño sirīka oakata. Imi aua Saramoni niterotxi minakotomoni, kotxi Teoso sikaenetari iua imi. ²⁴ Apraño anaakori oerekaua Teoso parīka kākiti ikapani. Iparīka ipi aua, naia sito ipi atoko. Akaa inakoro ākiri nitiritxi amotakori itxaua. Teoso parīka ōtanoxiratari Sinai inakori iua auakasaaki, niterotxi Akaa atoko itxa. Teoso paniātakiti iuasaaki amakamaniā, amisiritiko auapitikako, nitiritxi amotakori atokotxikana. Nitiritxi makamaniāri ipatrāote paniātakiti imisiritiko auapitikako. ²⁵ Ininiākara ōtanoxiratari Sinai inakori Arāpia tixini auakari Akaa atoko itxa. Apaka ikorasaaki Xerosareē sitatxiti oa atokokana itxa, kotxi Xerosareē auakani Akaa anaakori atoko itxana ninoa. Nitiritxiakori amotakoni atoko itxana. Ninoa Xerosareē auakani !ikamari ikinika Teoso paniātakiti, ininiā Teoso misiritapitikanako ninoa. ²⁶ Āti Xerosareē auapitika, iaxiti auakari Xerosareē, Teoso tixine. Xerosareē iaxiti auakari Sara atoko, kotxi Sara niterotxi amotakoro !otxaua oa. Ate inoro atoko otxaua oa. Sara ākiri atoko atxaua, kotxi amisiritiko !auaika. Aāuikiniāri Xesosi sākire, akiomaneakorini kona paniātaikaua ate ninoa nireēkiti akamini. ²⁷ Teoso sākire iōkatsopatakori txari:

Pite sito meenetoi pipoxokoniuatoko. Pite sito pauākitakarauatini tsii mimarotakatoī, pixikarauata pipoxokoniritika, kotxi pite takanapakoroī, itori pamariteakori auako. Kītaniriro poiāoka oamariteakori auako,
itxa Teoso sākire iōkatsopatakori.

²⁸ Ininiā nitariakori, Sara ākiri, Isaki inakori atoko atxaua, kotxi Teoso sikaenetari Apraño imi Saramoni auini. Iuatxikana Teoso sikaenetaua

Xesosi amaerekani imaktxakini ikapani, Teoso anaakori aniniua ikapani. ²⁹ Akaa ákiri Isimaeo inakori iponaniã, kotxi Apraão nirekari imi, ininiã iua siríka Akaakata. Sara ákiri Isaki inakori iponaniã Erekarí Matamatakoti posotiireë. Eereka Isimaeo misiritari Isaki. Iua atokokana itxa uatxa. Teoso anaakori minakaníua misiritari Teoso anaakori. ³⁰ Teoso sákire iókatsopatakori txari:

Híokanataroko niterotxi iamotakoro osipinini imikata, kotxi niterotxi ákiri kona apakapapaniri ipixini iri tii. Niterotxi minakoto ákirinoka apakapari iri tii,

itxa Teoso sákire iókatsopatakori. ³¹ Ininiã nitariakori, niterotxi amotakoro ákiri atoko !atxaua. Niterotxi minakoto ákiri atoko atxaua.

5

Takaótxikari !Ikamaerekatari Kákiti

¹ Nitiritxi kamari ipatrãote nireëkitinani. Ikara atoko uatxa !atxaika, kotxi aáuíkari Kristo sákire. Kristo makatxakapekua amisiritiko monókoni. Ininiãkara nitiritxi amotakoni atoko iuaíkana !hítxapeua. !Háuiritapiri kákiti paniãtinií ninoa auiãkiti háuíkini.

² Híkenakotako. Nota Paoro sápiretaiko híte. Háuiritiniári takaótxikari takiko hítoã Xoteo atoko, ininiã háuíkari takaótxikari kamaerekatinii híte Teoso apakapinií ikapani. Txamari na atão. Kristonoka kamaerekatari kákiti Teoso apakapinií ikapani. Erepaniko, pinirekiniári takaótxikari, !pinirekaikari Kristo. ³ Iuaíkana nota ótãkikai híte. Háuiritiniári takaótxikari takiko hítoã Xoteo atoko, ininiã Moisesi paniãtakiti ipixini híkamapeka. Ikara atoko hininiã, ikinika ipaniãtakiti híkamako. ⁴ Átikaka híte nirekari Moisesi paniãtakiti híkamini Teoso kamaerekatinii ikapani. Txamari ikara atoko hinirekiniã, hítakanapari Kristo. Ininiãkara Teoso !iposotari ikinipoko erekari isikinii. ⁵ Atepekana, ate auikari Xesosinoka txíkitakiniri kákiti ereka inini ikapani, Teoso apakapinií ikapani. Ikamaerekataua Erekarí Matamatakoti posotiireë, kotxi aáuíkari Xesosi sákire. ⁶ Takaótxikari hítoã auniã, iua takaótxikari !ikamaerekatai híte. Takaótxikari hítoã mauakaniã, takaótxikari mauakani !ikamaerekatai apaka. Kristo Xesosi nakitiakori aniniãua, Teosora kamaerekataua, kotxi aáuíkari Xesosi sákire, ininiã atiretari iua.

⁷ Merepanika híte auikapitikari Xesosi sákire. Kipa xipokotari atão inakari Teoso sákire háuíkini? Natokopa itxa Teoso sákire atão inakari hítakanapini?

⁸ Híte akiritakari itxaua Teoso. Kona iuani xipokari háuíkiniri atão inakari isákire. ⁹ Kákiti sákire txari: “Pão átikaãkari axapitiri ipani, iuaritika iãtikakakiti itori ipe.” Iua atokokana átika maerekati kamakari xika kaiãopokori kákiti kamari maerekati. ¹⁰ Teoso kamaimaroretano nota híte takanapiniri híkerokakiti, atão inakari híkamini ikapani. Híte nitariakori hítxaua, kotxi Apiananiri nakitiakori atxaua, ininiãrako nimarotari nota ótãkikinii iaóka híkamapanikako. !Nimarotari iua kiki himisirienetakiri. Ia nimarota. Teoso misiritapanikariko iua.

¹¹ Apanakini sápirenãtari: “Paoro paniãtari Xoteo minakaníua takiniri takaótxikari hítoãna.” Na atão ninoa sákire. Nipaniãtaãkamariko takaótxikari takiko, nimisiritiko !auamako. Kona nipaniãtari Xoteo minakaníua takiniri takaótxikari hítoãna. Ikara xika nimisiritãka. Nisápiretari ia: Kristo aamina ípiriãmitakari nopini ipípe amaerekani imaktxakini ikapani. Kristonoka kamaerekataua Teoso apakapiniua ikapani. Ikara noerekakiti xika nimisiritãka. ¹² Ninoa kamisirienererini nirekiniári itsiki mata kisauakiko, erekari itsikipati tsotatiko apaka. Nomanãkarauata, ninoa misirienetinií xika.

¹³ Nitariakori, Teoso akiritai híte iua nakitiakori hininiua ikapani, ininiäkara uatxa hïposotari híteka nireëkiti hikamini. Iuaritika ! hikamapiri maerekati hiïto nireëkiti. Ia hikamako: Hïtoretakakauako ätipirika. Ikara atoko hininiä, himoianatakakauako. ¹⁴ Teoso paniätakiti txari: “Pitiretana apanakini piteka pitiretiniua atokokana.” Ikara paniäretxi pikaminiä, pikamapekari ikinika Moisesi paniätakiti. ¹⁵ Kaxipiri itopa auakani atoko ! hitxape. Ninoa karotakakaua, okakakaua itxana. Erepaniko. Kaxipiri itopa auakani atoko hininiä, hïxipokakauako.

Aïto Nireëkiti

¹⁶ Nötäkikare ia atoko itxapaniko: Häuiritariko Erekeri Matamatakoti oerekiniï iua kimapore ikiniötika. Iua hikimapore oereëkari ininiäua, ! hikamapiri maerekati hiïto nireëkiti. ¹⁷ Aïto ! inirekari Erekeri Matamatakoti nireëkiti. Iuatxikana Erekeri Matamatakoti ! inirekari hiïto nireëkiti. Erekeri Matamatakoti mokaiakari itxaua aïto. Ininiä aäxixinire nireëkiti ! aposota akamini aïto nireëkiti xika. ¹⁸ Iua Erekeri Matamatakoti oerekiniäi pikimapore ikiniötika, pikaminiäri iua nireëkiti, ininiä Xoteo kiomanekarorini paniätakiti ! oerekaikari pikimapore.

¹⁹ Aimarotapitikari käkiti ito nireëkiti. Inirekari itaniritxi minakotikatika osirïkini, itanorotxi minakotokatika isirïkini, mitxitakari ätokata isirïkini. Käkiti ito nirekari käkiti xinikaxititiniiri maerekati iïto nireëkiti. Käkiti ito nirekari äti käkiti ito, maerekati ikaminina ikapani. ²⁰ Käkiti ito nirekari teoso käkiti kamakiti iteosone ikapani. Käkiti ito nirekari maerekani matamatakoni paniätakiti ikamini. Käkiti ito nirekari omanäkaretxi, neenamatzxi, xikoretxi, norikaretxi, iuikaretxi. Käkiti ito nirekari käkiti omanatiniiri apanakini. ²¹ Käkiti ito nirekari äti käkiti tii. Inirekari okanitxi, poätakatzxi, maerekati kiiniriti ikamini. Ikara atoko inakari maerekati käkiti ito nireëkiti. Uatxa nipinitai híte, mitxi nipinitiniï atokotxikana. Ikara maerekati kamakani ! auapani Teoso auïtetxi ininiätaäua.

Erekeri Matamatakoti Nireëkiti

²² Iua Erekeri Matamatakoti aäxixinireë auiniä, ! ikara atokoni itxa akamakiti. Iua Erekeri Matamatakoti aäxixinireë auiniä, atiraökuiata. Apoxokoniua. Ereaxinireua. ! Katimari aomanäkarauatini. Aamonïkarauata. Ereka. Akamaenetakiti akamapitika. ²³ Ate ! iuikaua. ! Akamari maerekati aïto nireëkiti. Ikara atoko atxa, Erekeri Matamatakoti aäxixinireë auiniäua. Ikara atoko aniniä, amisiritiko ! auari. ²⁴ Kristo nakitiakori aniniäua, ! anirekaikari akaminiri maerekati aïto potxitakiti, aïto nireëkiti. Amanirekakiniti aökini atokokana, aökapekari maerekati aïto nireëkiti. ²⁵ Erekeri Matamatakoti txïkitakari axinire auäki inini, ininiäkara makamari ikinipoko iua nireëkiti ikiniötika. ²⁶ ! Apakata aäuikiniua. ! Apakata anenamauatini. ! Apakata axikotakakiniua.

6

Himoianatakakiniua

¹ Nitariakori, híte Erekeri Matamatakoti nireëkiti kamakanii, himarotakasaakiri aïtari kaminiri maerekati, hötäkikariko iua imaerekani itakanapini ikapani. Hötäkikariko hïtiraökiritika. Iuusaaki erepaniko, kotxi atxiïti híte apaka nirekari iua maerekani atokotxikana hikamini. ² Himoianatakakauako hïtapara poiäonoka inakasaaki. Ikara atoko hininiä, hikamari Kristo paniätakiti apanakini hïtiretini. ³ ! Erekeri ate iuikiniua. Käkiti minakiti: “Apiari nota,” inakari, iuanika misirienetaua. ⁴ Erekeri nataerekatiniiri notaka kamakiti. Erekeri atxiïti? Nikamakiti ereka ininiä, nipoxokoniua. ! Apakata näxixinireë nixinikiniri: “Iua äti kamakiti

apiaerekata. Nota kamakiti poião erekari.” !Apakata ikara atoko ninini.
⁵ Ikininape kãkiti aua iparĩka kasãpaniri. Iuanoka posotari ikaminiri.

⁶ Teoso sãkire oereëkari oerekiniãi pite Teoso sãkire, uasaaki minakati auiniãi pisikari iuamoni. Nipokori atxiĩti, txineiro atxiĩti, pisika iuamoni, kotxi iua kikiote !auari. ⁷ Piteka !pimisirienetapeuako, kotxi !piposotari Teoso pimisirienetini. Teoso misirienetakari !auari. Pikikioteë mitxi pitakakiti iaõka papakapa. Iua atokokana pikamakiti ereka inini, papakapari erekari. Pikamakiti maerekati inini, papakapari maerekati. ⁸ Piĩto nireëkiti pikaminiã, papakapari piĩto siãkitinoka. Piĩto sikai ipĩkitxinoka. Teoso misiritapitikai. Erekar Matamatakoti nireëkiti pikaminiã, papakapari iua siãkiti. Iua siãkiti Teosokata ãtipirika pauini ĩkapani. ⁹ ! Apakata asãpakini erekari ikiniõtika akamini. Makamari erekari ikiniõtika, maiotokakanikaua anini. Erekar akamini amaotokakaniã, erekari Teoso sikakiti aãpakapini apokapitikako. ¹⁰ Ininiã aposotakasaakiri, makamari erekari ikininapemoni. Merepanika makamari erekari aĩtariakorimoni Xesosi sãkire auĩãkanimoni.

Imapotõkire Ôtãkikaretxi

¹¹ Hãtamatariko ia niõkatsopare mitari. Ia iõkatsopari imapotõkire nota niuakoã niõkatsopatakiti. ¹² Apanakini hĩte sauaki nirekari ninoaka apokaerekatiko, ininiã isãpiretari kãkiti potxitakitinoka. Ninoakara paniãtai hĩtakiniri takaõtxikari hĩtoã. Kininiãpa ninoa nirekari takaõtxikari hĩtakini? Ninoa misiritiko monõkoni xika, ninoa paniãtari Xoteo minakanuia takiniri takaõtxikari iĩtoãna, ininiã Xoteoakori potxitari ninoa oereëkiti sãkiretxiti. Inirekarina Xoteoakori apokaerekatinina ninoa. Txamari Kristonoka kamaerekatari kãkiti, kotxi ipĩpe aamina ĩpiriãmitakari nopini kãkiti maerekani imakatzakini ĩkapani. ¹³ Ninoa kamisirienenerini kamari Moisesi paniãtakiti takaõtxikari itakinina iĩtoãna. Txamari ikinika Moisesi paniãtakiti ! ikamana. Ninoa nirekari hĩte takiniri takaõtxikari hĩtoã, ininiã eereka ninoa iuikaua, kotxi hĩte kamari ninoa paniãtakiti. ¹⁴ Kona ninirekari niuikiniua. Teoso !nirekari niuikiniua. Nota iuikari aãũte Xesosi Kristo. Iuanokara niuika, kotxi iua ipina aamina ĩpiriãmitakari nopini ate ĩkapani. Ininiã nota !nininrekaikari Xesosi sãkire mauĩãkani nireëkiti. Iuatxikana ninoa !nininrekarini nota nireëkiti. ¹⁵ Takaõtxikari hĩtoã auiniã, iua takaõtxikari !ikamaerekatai hĩte. Takaõtxikari hĩtoã mauakaniã, takaõtxikari mauakani !ikamaerekatai. Teoso txĩkitakiniã iua anaakori hininiãua, uasaaki ikamaerekatai hĩte. Ininiãkara hãkixinire amaneri itxaua. Ininiã mitxi hinireëkiti !hinirekaika. ¹⁶ Teoso kamaerekaxiniretai hĩte, ikara sãkiretxiti hãuikasaaki. Iua amonĩkai hĩte. Ikara atoko Teoso kamari kãkiti iua nakitiakori ininiuana, atão Isaeo mekaniriakori ininiuana.

¹⁷ Ixipope ia iõkatsopari. Nipinitana nota kamamaxiretakani. ! Hĩkamamaxiretapeno, kotxi nimisiritaãkapeka. Nikaro mata auapeka niĩtoã. Auĩtetxi nitiri amotokori karo mata atoko itxa nikaro mata, kotxi Apiananiri Xesosi nitiri nitxaua.

¹⁸ Nitariakori, aãũte Xesosi Kristo sikari ikinipoko erekari hĩte ãkixiniremoni. Ameë.

ÉPESO

Paoro Iokanatsopatakiti Épeso Auakanimoni

¹ Nota, Paoro. Niõkatsopatari ia aãtsopa. Teoso nirekano Xesosi Kristo iokanatakiti nininiua. Ininiã niokanatsopata Teoso nakitiakorimoni Épeso sitatxiti auakanimoni. Kristo Xesosi sãkire auiãkanimoni, ipaniãtakiti kamakanimoni niokanatsopata. ² Aïri Teoso, Apiananiri Xesosi Kristo pakini sikari ikinipoko erekari hitemoni. Ninoa kamaerekaxiniretai hite.

Teoso Mereëua Itixi Kamiko Apisapanika

³ Masãpiretari Teoso, aãuïte Xesosi Kristo iri: “Erekapitikai,” kotxi itakapekari ikinika erekari ate ãkixiniremoni, kotxi Kristo nakitiakori atxaua. Ikara erekari isikakiti Teoso tixinekiri. ⁴ Itakari ikara erekari ate ãkixiniremoni, kotxi itixi kamiko apisapanika Teoso mereëpekaua Kristo nakitiakori aniniua. Imereëua Teoso nireëkitinoka akamini ïkapani, maerekatì amakamanki ïkapani, atiraõkiuatini ïkapani. ⁵ Itixi kamiko apisapanika, Teoso mereëua iua anaakori aniniua ïkapani. Xesosi Kristo ipïpe ate ïkapani, ininiã iua txïkitakaua Teoso anaakori aniniua. Teoso txïkitakaua iua anaakori aniniua, kotxi iua potxitari ikara atoko ikamini. Inirekari ikara atoko ikamini. Erekarì ipotxitakiti ikamini tïkane.

⁶ Teoso txïkitakaua iua anaakori aniniua, kotxi inirekari asãpiretiniri: “Peerekari ikinipoko erekari pisikakiti kãkitimoni.” Teoso sikaua ikara erekari, kotxi iua tìretakiti nakitiakori atxaua.

⁷ Xesosi iïkititari amaerekani, kotxi iarëka xiketa ate ïkapani, ininiã Teoso maxinïkaretari amaerekani. Uatxa !imisiritauka amaerekani xika. Teoso kamari ikara ate ïkapani, kotxi ikinipoko erekari isika atemoni. !ixipoka ikara erekari Teoso sikakiti. Ikinipoko erekari aua iuamoni. ⁸ Kãkiti kona posotari iaõtiniri erekari Teoso sikakiti ate maerekatì kamakanimoni. ! Kaiãotikori. Ikinipoko imaroretxi aua iuamoni. Atão inakarìnoka imarota ikamini, ininiã ikara erekari ikaminiãua. ⁹ Mitxi !aimarotari Teoso inireëkiti ikamini tïkane. Uatxa ikamaimarorettau. Ipotxitari oerekinia inireëkiti. Peerekari iua potxitakiti. ãkixinireë ixinikari ikara ikamini. ¹⁰ Teoso ketotini õti manapi, ikinipoko iposope inakasaaki, iua apotititariko ikinimane itixine auani, itixiã auanki pakini.

¹¹ Xesosi Kristo nakitiakori atxaua, ininiã aãpakapari ate ïkapani inïkatakiti. Itixi kamiko apisapanika ixinikari ikamakiti ate ïkapani. Ikamari ikinika inirekakiti iaõka. ¹² Iua mereëua ate, merepitipanika Kristo sãkire auiãkaniaua, ikinimane asãpiretini ïkapani: “Peerekari Teoso. Erekapitikari ikamakiti.”

¹³ Hitepekana auikari Xesosi sãkire, atão inakari hïkenakotakasaaki. Ikara atão inakari Teoso iokanapirena erekari itxaua, kotxi iua iokanapirena oerekai himaerekani makatzakiko. Xesosi sãkire hãuikasaaki, Erekarì Matamatakoti apoka hãkixinireë. Iua Teoso takaõtxikare itxaua. Iua oerekai hite Teoso nakitiakori hininiua. Xesosi sikaenetapekari Erekarì Matamatakoti atemoni iokanatinì. ¹⁴ Isikaenetakiti Erekarì Matamatakoti atemoni auape, ininiã aimarotapitikari aãpakapiniri ikinika isikaenetakiti, inïkatakiti ate ïkapani. Iuasaaki Xesosi apakapaua ate iua nakitiakori, iua iamotakini, kotxi imakatzakapekari amaerekani. Ikara atoko ininiã, ikinimane kãkiti txari iua: “Peerekai pite. Erekapitikari ikinipoko pikamakiti.”

Paoro Misãkiretiniri Teoso

¹⁵ Ikara atoko ininiã, nota kenakopiretakasaakiri Apiananiri Xesosi sãkire hãuikini, ikinimane Teoso nakitiakori hõtiretini nikenakopiretakasaaki, ¹⁶ nimisãkiretapikari Teoso hïte ìkapani. Nitxari iua: “Erekapitikai, kotxi pite makatzakari ninoa Épeso sitatxiti auakani maerekani,” nitxa. ¹⁷ Teoso, aãuïte Xesosi Kristo Teosone itxaua. Xesosi iri itxaua. Kaiotximereri iua Teoso. Nimisãkiretari Teoso hïte ìkapani ia atoko: “Pisikaimaroretana ninoa ãkixinire. Ninirekari Erekarì Matamatakoti oerekinina pite iteene imarotiniãna ìkapani. ¹⁸ Piopinikariko ninoa ãkixinire atão inakari imarotiniãna ìkapani. Pite akiritana ninoa ikinipoko erekari apakapiniãna ìkapani. Ikara poerekana ninoa imarotiniãna ìkapani, iãtapiniãna ìkapani. Pikamaimaroretana ninoa pite nìkatakiti pite nakitiakori ìkapani. Ikara pinìkatakiti, pisikaenetakiti, peerekari. Itori pinìkatakiti. !Ixipoka pinìkatakiti. !Kaiãotikori pinìkatakiti pinakitiakori ìkapani. ¹⁹ Pikamaimaroretana ninoa kaposotiire pinini. Ininiã piposotari iteene pisikaposotiiretiniãna ate pisãkire auïãkani. Ikara piposotiire !auari ãtimoni. Pataparari pite posotiire.” Ia atoko nimisãkiretari Teoso hïte ìkapani.

²⁰ Ikara Teoso posotiire òkitikari Kristo ipìkani sauaki auakasaaki. Iposo atoko iposotiireë itakari Kristo apiari topãkiniãtaã, ikikomoni itixineë. ²¹ Ininiã Kristo Apiananiri itxaua. Iua posotiire apiata. Maerekani matamatakoni auïteakori posotiire poiãoka. Ìkoraporokiti auïtetxiakori posotiire poiãoka. Kristo posotiire apiata. Ìkorsaaki Kristo Apiananiri. Apaka katana Kristo atoko inakari !auari. !Auari ãti kaposotiireri Kristo atoko. Kristo apiata. ²² Teoso txìkitakari Kristo ikinimane auïte ininiãna. Itakari ikinimane imokaiakariakori ikiti patapi, ininiã Xesosi paniãtakitinoka ikamana. Imokaiakari !auaika. Ininiã ikinipoko Teoso kamakiti auïte itxaua Kristo. Teoso sikari iua isãkire auïãkani auïte ininiãna. Inakitiakori kii atoko itxa Xesosi. ²³ Iua ìto atoko itxa inakitiakori, ininiã ikinimane inakitiakori sauaki iua aua. Itxìkitakari ikinipoko atão inini.

2

Mitxi Ipìkani Atoko Atxaua

¹ Hïtepekana, Xesosi txìkitapekari hïxinire auãki inini. Mitxi, isãkire hãuikini apisapanika, ipìkani atoko itxa hãkixinire, Teoso manirekakiniti hïkamini xika, himaerekani xika. ² Iuasaaki hïte kamari ikini sereti maerekati, ìkoraporokiti auakani maerekani atokokana. Iuasaaki hïkìpitari Satanasi sãkire, maerekani matamatakoni auïte sãkire. Iua, initriakorikata aua ìtima auiniãtaã. Iua parìkauata Teoso sãkire makìpitakani xinire ãki. ³ Mitxipeka amakinika ate Teoso sãkire makìpitakani atxaua, kotxi akamari maerekati aïto paniãtakiti. Iuasaaki akamari maerekati aïto nireëkiti. Akamari maerekati axinikakiti iaõka iuasaaki. Ikinimane itixi auakani atoko, ate, apanakini apaka maerekati kamakani atxaua iuasaaki, ininiã Teoso omanãkarauata amaerekani xika. Iposope amisiritiko.

⁴ Iuaritika Teoso iteene amonìkaua. Kaamonìkareri Teoso atoko inakari ! auari. Iua iteene tiretaua. Ate maerekati kamakani atxaua, iuaritika itiretaua. ⁵ Ipìkani atoko anakasaaki, maerekatinoka akamakasaaki, iuasaaki itxìkitakaua auãki anini, Kristo auãki inìkitakini atoko. Iuasaaki imakatzakari amaerekani, kotxi inirekari ikinipoko erekari isikiniãna. ⁶ Ininiã Teoso òkitikaua ipìkani sauaki aãuakasaaki, Kristo òkitikini atokokana. Ininiã itixineë Teoso takaua ate aïtopãkino Kristo Xesosikata, kotxi iua nakitiakori atxaua. ⁷ Ininiã katanarako ãtipirika inirekari oerekiniri ikinipoko erekari atemoni. Erekarì isikakiti !ixipoka. !Kamapotòkireri. Kona erekaua, iuaritika iteene itiretaua, kotxi Xesosi Kristo nakitiakori atxaua. ⁸ Atemoni erekari

isikakitinokara makatxakari amaerekani, isãkire aãuikasaaki. Ininiã !aposota ateka maerekani amakatzakini, kotxi maerekati kamakani atxaua. Teoso sikakitinokara makatxakari amaerekani. ⁹ Akamakiti erekari !iposotari amaerekani imakatzakini. Ininiã kãkiti iuikiniua !auari. Teosonokara posotari imakatzakiniri kãkiti maerekani. ¹⁰ Peerekari Teoso parïka aãkixinireë, kotxi ikamaua ate ereka anini. Ininiã Xesosi Kristo nakitiakori atxaua. Ikara iparïka amaneri. Ikamaua ate amaneri anini, erekari akamini ikapani. Ikara ikamini apisapanika Teoso xinikari ikara. Iuasaaki inirekari erekarinoka akamini.

Kristo Nakitiakori Âtika Nirimanetxi

¹¹ Xoteo minakanuia hïtxaua, kotxi ikara atoko hïponaniã. Teoso takaõtxikare auaitotakini takauãkatali hïte: “Teoso takaõtxikare mauaitotakini.” Xoteoakori auari ikara Teoso takaõtxikare, kotxi ikisauakarina amarini tsiki mata axapiti. Ikara oerekari Teoso nakitiakori ininiuana. ¹² Hïxinikariko mitxi, Kristo sãkire hãuikini apisa, Kristo ! auari hïtemoni. Iuasaaki maparakini atoko hïtxaua. Iseokini ! hïtxaua. Âtião hïtxaua. Ikara xika kona hïte posotari hãpakapiniri Teoso sikaenetakiti iuasaaki. Iuasaaki ! himarotari Xesosi makatzakiniri himaerekani. Iuasaaki !himarotari Teoso.

¹³ Uatxa Kristo Xesosi apakapapekai hïte. Mitxi ïtakoxiti auakani atoko hïtxaua, iuaritika uatxa iua minai hïte Teosomoni, kotxi Kristo arëka xiketa hïte ikapani.

¹⁴ Iuanokara kamaerekaxiniretaua, ininiã ixipokari Xoteo, Xoteo minakanuia pakini omanatakiniua. Ikara omanãkaretxi paretxi atoko itxa. ! Auiritari Xoteo sini Xoteo minakonimoni. Uatxa âtika nirimanetxi atxaua. ¹⁵ Kristo ipïkasaaki, ixipokari ikara omanãkaretxi, kotxi iuasaaki ikamari ikinika paniãtakori iõkatsopatakori ikinimane ikapani. Ikara Xoteoakorimoni sikakori. !Isikaãka Xoteo minakonimoni. Ininiã Kristo ipïkasaaki, itxïkitakana Xoteoakori, Xoteo minakanuia pakini âtika kãkiti amaneri atoko inini. Neenamatzï !auaika, kotxi Kristo kamaerekaxiniretaua amakinika. ¹⁶ Ipina aamina ipiriãmitakari nopini, ininiã iuasaaki iuaïkana iminana Xoteoakori, Xoteo minakanuia pakini Teosomoni. Âtika nirimanetxi atoko iminana Teosomoni. Iuasaaki ixipokari Xoteoakori, Xoteo minakanuia omanatakiniua. ¹⁷ Xesosi apoka ïkorapokoriti Teoso iokanapirena erekari isãpiretiniri kãkiti. Isãpiretari kãkiti, Teoso omanatiniri kãkiti imaerekani xika xipope, Xesosi sãkire auikasaakina. Isãpiretai hïte Xoteo minakanuia. Apaka isãpiretari Xoteoakori. Mitxi õtakoxiti auakani atoko hïtxaua, kotxi iuasaaki !himarotari Teoso sãkire. Mitxi Xoteoakori imarotari Teoso sãkire, ininiã Teoso takote auakani atoko itxauana. ¹⁸ Erekari Matamatakoti âtinoka aua. Kristo sãkire aãuikasaaki, iua Erekari Matamatakoti anikaua aïri Teosomoni. Anikari Xoteoakori, Xoteo minakanuia pakini iuamoni.

Teoso Aapoko Atxaua

¹⁹ Uatxa Teoso mimarotakani !hïtxaikaua. Uatxa âti uãka !hïtxaikaua. Teoso tixine auakani hïtxaua, apanakini Teoso sãkire auïãkanikata. Iua aapoko auakani hïtxaua.

²⁰ Teoso aapoko atoko atxaua. Aapokotxi kamaãka kaikori nopini imirikakani ikapani. Xesosi moianariakori tosi pakini, iua iokanatakini kãkitimoni, ninoã sãpiretakiti iua kaikori atoko itxa. Kitxakapirïka Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretakiti apaka iua kaikori atoko itxa. Aapokotxi aua âtika kai mitari, apanakini kai soro maïkakari. Xesosi Kristo iua kai mitari atoko itxa. ²¹ Ininiã iua maïkaua. Iuakata aãua, ininiã kãkiti itoãpotari auikiniri Xesosi sãkire. Apiananiri aapoko aneeãpotini atoko itxa. Iua Apiananiri aapoko atoko atxa. Imisãkiretiko aikoti atoko atxa. ²² Ininiã iua apotiitai hïte

hīkinika iua aapoko hininiua īkapani, kotxi Teoso auiniātaā hītḡxaua. Erekarī Matamatakoti auiniātaā hītḡxaua apaka.

3

Paoro Sāpiretari Teoso Sākire Xoteo Minakonimoni

¹ Ikara atoko ininiā, nota Paoro kateia āki naua, hīte Xoteo minakanīua Xesosi Kristo sākire nisāpiretini xika. Kateia āki naua, kotxi nauikari Xesosi sākire.

² Hīkenakopiretapekari parīkatxi Teoso sikakīti notamoni, isākire Xoteo minakanīua nisāpiretini īkapani. Ikinipoko erekarī isika notamoni, hīte nisāpiretini īkapani. ³ Teoso oerekepekano kākīti mitxi mimarotakīniti. Mitxi axapitiki ikara Teoso oerekakīti niōkatsopatapeka hītemoni. ⁴ Uatxa ia hātatsopatakasaaki, hīposotari himarotīniri nimarotakīti, kākīti mitxi mimarotakīniti, Kristo parīka kākīti īkapani. ⁵ Kitxakapirīka kākīti kona imarotari ikara Kristo parīka kākīti īkapani. Uatxa Erekarī Matamatakoti oerekari ikara Xesosi iokanatakinimoni. Apaka oerekari ikara Teoso sākire sāpiretanimoni. Teoso parīkanoka ikamana nīnoa. ⁶ Nisāpiretai hīte kākīti mitxi mimarotakīniti. Xoteo minakanīua apakapariko Teoso nīkatakīti itixineē, Xoteoakori apakapīniri atokotxikana. Xoteo minakanīua, Xoteoakorīkata Kristo īto atoko itḡxauana. Xoteo minakanīua apakapariko Teoso sikaenetakīti, Xoteoakori apakapīniri atokotxikana. Teoso iokanapirena erekarī sāpiretari kākīti isikaenetakīti, kotxi isikari Kristo, Xoteoakori maerekani, Xoteo minakanīua maerekani apaka imaktxakīni īkapani. Ikara kākīti mitxi mimarotakīniti.

⁷ Teoso iokanatanō nota kākītimoni iua iokanapirena erekarī nisāpiretini īkapani. Ikara parīkatxi isikano, kotxi ikinipoko erekarī Teoso sikano nota iposotiireē. ⁸ Itomaneri Teoso nakītiakori poiāorini, iuaritika nota poiāori nīniniua atoko inakari ! auari. Iuaritika Teoso sikano ikinipoko erekarī, kotxi iokanatanō Xoteo minakonimoni erekarī Kristo auakīti nisāpiretinina īkapani. Ikara erekarī lixipoka. Itori. !Kimarotikori ikinipoko erekarī Kristo auakīti. ⁹ Apaka Teoso nirekari noerekiniri ikinimane, ikara mitxi imimarotakīniti, Teoso nakītiakori tīretakakīniua. Itixi kamikosaaki, Teoso kipatari ikara kākīti mimarotakīniti. Ikipatīniritika uatxa ikara noerekari ikinimane. Teoso kamakasaakiri itixi, Xesosi Kristokata ikamari ikinipoko. Mitxi kona xatiki ! auari. ¹⁰ Uatxa Teoso nirekari imereēkīni oerekiniri ikinipoko Teoso imarore auītetxiakori matamatakinimoni, Teoso tixine auakanimoni. ¹¹ Itixi kamiko apisapanika, ātipirika Teoso nirekari aūiḡte Kristo Xesosi kaminiri ikinika inirekakīti kākīti īkapani. ¹² Kristo kamakīti ate īkapani aūiḡkīniā, aposotapitūkarī aāpokini Teosomoni, ininiā !kapīkareua Teosomoni aāpokini. Ataparaxinireritika asari iuamoni. ¹³ Ininiākara nōtākikai hīte. !Himatina-nuatape nīmīsiritiko xika. Nīmīsiritāka hīte īkapani, Xesosi sākire hāiḡkīni īkapani, ininiā hīuikariko nīmīsiritiko. Teoso auiritari nīmīsiritiko, kotxi iua iteene tīretai hīte.

Iuaīkana Paoro Mīsākiretiniri Teoso

¹⁴ Teoso nirekakīti kākīti īkapani nixīnikasaaki, nīkapotoreēkaua aūiḡte Xesosi Kristo iri apisatoō, nīmīsākiretiniri īkapani. ¹⁵ Ikinimane Teoso nakītiakori, itixine auakani, apaka ikinimane īkorapokoriti auakani apakapari iua uāka. ¹⁶ Ia atoko nīmīsākiretari Teoso hīte īkapani: "Peerekai pite. Ikinipoko erekarī aua pitemoni. !Ixipoka ikara erekarī. Ininiākara, pisikaposoti-iretana Épeso auakani ākixinire. Nīnīrekari Erekarī Matamatakoti iteene sīkataparatinina nīnoa ākixinire. ¹⁷ Nīnīrekari iteene auīkinirina Kristo

säkire, ininiã Kristo auapika äkixinireëna. Ninirekari ninoa iteene imarotiniiri pite tiraõki. Takari kotsa kipatxi erekari äki auini atokokana, ninirekari ninoa kaikotini pitekata pitiraõki sikataparatinina ïkapani. Imarotiniãrina pitiraõki, lirikana. !Ikamarina maerekati. ¹⁸ Ninirekari ninoa, pinakitiakori, apanakini pinakitiakori pakini, imarotiniiri Kristo tiraõki kãkiti ïkapani, kotxi Kristo tiraõki lixipoka. !Kaiãotikori iua tiraõki. ¹⁹ Kãkiti kona posotari imarotiniiri ikinika Kristo tiraõki. Ninirekari ninoa Épeso auakani apakapiniiri ikini sereti erekari pisikakiti äkixinireëna, pite atão imarotiniiri ïkapani.” Ikara atoko nimisãkiretari Teoso hïte ïkapani.

²⁰ Ininiã uatxa maxinikariko iua. Kaposotiireri apiatakari itxaua. Ikinipoko iposota ikamini. Imaposotakiniti ! auari, ininiã ikinika aamanaãkiti, ikinika axinikakiti pakini, iposota ikamini. Ari, apikomoni iposota ikamini ate ïkapani. Axinikakiti, aamanaãkiti polãoka. Apiata iposotiire. Iua posotiire parïkauata aãkixinireë. ²¹ Ininiã Teoso mereëkini kitxakapirïka auakani, uatxa auakani, katana auakani pakini ätipirika txariko Teoso: “Peerekai pite. Apiananiri pitxaua.” Ikara atoko itxana, kotxi Xesosi Kristo makatxakari amaerekani Teoso anaakori aniniua ïkapani. Ameë.

4

Xesosi Auiãkani Ätika Iïto Atoko Itxauana

¹ Kateia äki naua, kotxi nauikari Apiananiri sãkire. Ininiã nota iteene õtäkikai hïte ikiniõtika atão hïkamini, kotxi Teoso akiritai hïte iua anaakori hininiua ïkapani. Ikara atoko hininiã, iua kamakiti atokokana hïkamako. ² Ininiãkara !hïukaepua. !Hinirekapiri hinirekakitinoka hïkamini. Hãuiritariko äti kaminiri iua nirekakiti. Katima homanãkarauatata !hïtxapeko. Himïteenekakauako hïkerokasaakiri hïkamakiti. Hïtiretakauako. ³ Erekari Matamatakoti txikitakari axinikakiti, anireëkiti pakini ätinoka inini, kotxi iua kamaerekaxiniretaua. Ininiãkara hïparïkauatako ikara atoko auini ïkapani. ⁴ Xesosi Iïto atoko atxaua. Ätika iïto, ininiã Iïtotxi ätika atoko atxaua. Erekari Matamatakoti ätinoka aua. Teoso akiritakasaakii inakitiakori hininiua, hiãtapariko hãpokini iua tixine iuakata hãuini ïkapani. Ininiã ätinoka hiãtapakiti. ⁵ Ätinokara Apiananiri aua. Ätinokara aãuiãkiti sãkiretxiti aua. Ätinokara apatxisatiko. ⁶ Ätika Teoso aua. Iua ikinimane iri ätika aua. Iua ikinimane apisatoõ apiatakari itxaua. Ikini itixiti iua aua. Amakinika aãkixinireë iua aua.

Teoso Sikakiti Atemoni

⁷ Kristo sikapekari iposotiire ate amakinimoni iparïka akamini ïkapani. Iposotiire isikaua aparïka akamini ïkapani. Aparïka pamimari, ininiã apiata isika iposotiire atemoni. ⁸ Kotxi Teoso sãkire kitxakapirïka txari: Ikanïkasaaki itixinemoni, imikanapiriãna kãkiti mitxi imokaiakari maïkakini.

Iuusaaki isikari erekari kãkitimoni.

⁹ Iua kanïka, kotxi mitxipe iua katxaka itixi patapixiti ipïkani auiniãtaã. ¹⁰ Iua itixi patapixiti katxakakari, iuatxikana kanïka iaxiti apiko nopinixiti, ininiã uatxa iua aua ikini itixiti, iaxiti, Teoso tixine pakini. ! Auari iua mauakaniãtaã.

¹¹ Iposotiire isikasaaki isãkire auiãkanimoni, isikari ia atoko parïkauatakani ininiuana ïkapani: Kristo iokanatakini kãkitimoni, Teoso sãkire säpiretakani, Teoso iokanapirena erekari säpiretakani, Teoso nakitiakori õtäkikakani, Teoso sãkire oerekakani pakini isikaua. ¹² Ikara atoko isikaua, kotxi inirekari ninoa oerekiniua inakitiakori iparïka atão akamini ïkapani. Ikara atoko isikaua, kotxi ninoa sikataparaxiniretaua. ¹³ Ninoa sikataparaxiniretiniritika ätika

aãuiäkiti auako. Ipinimoni inakari aãuiäkiti !lauaika, kotxi atão aimarotariko Teoso äkiri säkire. Ininiã kiikiteua, kimaroreua iusaaki. Kristo atoko atxauako, kotxi paimatireri iua.

14 Ininiã iusaaki amarini atoko ! atxaikaua, kotxi amarini ! imarotari atão inakari. Tsakati anakakiti atoko, itima anakakiti atoko itxana käkiti kamisirienereri säkire auiäkani. ! Imarotarina atão Teoso säkire. Ninoa kamisirienereri xinikaxitita atão minakati oerekini ikapani. 15 Atão in-akarinoa asäpiretako käkiti atiraökiritika. Ikara atoko akaminiã, aimarore aneëpota. Kristo säkire iteene aãuikaäpota. Erekaru akamakiti aneëpota. Ininiã Kristo atoko atxaua, kotxi iua ito atokotxikana atxaua. Atë kii atoko itxaua Kristo. 16 Itotxi kamari ikii paniätakiti. Iua atokokana ate kamari Kristo paniätakiti. Ininiã aäpotiitaua. Amoianatakakaua Kristo parika akamini ikapani, kotxi itotxi ätika atoko atxaua. Kristo sikataparataua amoianatakakiniua. Ininiã ikinika Kristo nakitiakori atão parikaatiniã iua ikapani, apiaäpota aimarotari iua imarore atão akamini ikapani. Akinika atão aparikaatiniã Kristo ikapani, ikamataparaxiniretaua. Iusaaki atiretakaua. Iusaaki itotxi erekari, mamianatakati atoko itxaua Kristo nakitiakori.

Aãuini Amaneri

17 Ikara atoko ininiã, ia nisäpiretai. Apiananiri imaroreë iteene nõtäkikai. ! Hïkamapinikariko apanakini Xoteo minakanuua kamakiti atoko. ! Kiikiteri ninoa kamakiti. ! Kiikiteri ixinikakitina. 18 ! Imarotarina atão inakari. Mapiäri atoko itxa iikitenä. Ikara atoko ininiã, ! kimarorena. Teoso ! itxikitakana auapininiika ininina, kotxi äkixinireña ! inirekarina atão inakari imarotinina. 19 Ninoa äkixinire äpatapeka, ininiã ! ipëtuatana maerekati ikamakasaakina. Ininiãkara ninoaka sikaua Satanasiimoni iitona nireëkitinoka ikaminina ikapani. Ininiã ikamarina ikinika maerekati. Itori maerekati inireka ikaminina. ! Inirekarina iotokakinirina ikara maerekati ikaminina.

20 Hïtepekana, ikara maerekati ! hõrekaäka, Kristo himarotakasaaki. 21 Iusaaki hïkenakotapitikari iua säkire. Iua oerekai atão inakari, kotxi Xesosi imarotari ikinipoko atão inakari. 22 Hõrekaäka hïtakanapiniri maerekati mitxi hïkamakiti, hïxinikakiti pakini. Himäka kitxakari hõkini atokokana hïtxapaniko himaerekani hïtakanapini. Hïtakanapariko ikara kitxakari hinireëkiti, kotxi ikara maerekati hinireëkiti misirienetai. 23 Ininiã eereka hamanaäriko Teoso txikitakiniri hïxinikakiti, hinireëkiti pakini amaneri inini. 24 Ininiã himäka amaneri hïeretakini atokokana, amanerinoka atão inakarinoa hïkamako, kotxi Teoso txikitakai hïxinire amaneri inini, Teoso atoko hinini ikapani. Ininiã atão inakari himarota. Erekarinoka hïkama. Teoso ikapaninira hïparikaauatako.

25 Ininiã aäpirena kona hïkamape hïtariakorimoni. Atão inakarinoa hïsäkiretako, kotxi amakinika ate ätika itotxi atoko atxaua. 26 Hinaiatakasaakiua, ! häuiritapiri homanäkare txikitakinii maerekati hïkamini. Himakini apisapanika, hïtokakariko homanäkarauatini. 27 Ikara homanäkare himatanapanakisaaki, häuiritari Satanasi txikitakinii maerekati hïkamini, ininiã ! häuiritapiriko iua.

28 Atxiiti hïtirituatapeka, ininiã ! hïtirituatapinikako. Hïparikaauatako. Erekaru parikatxi hïuakoä hïkamako, hïparika iki häpakapini ikapani. Ininiã eereka auä minakati hïtemoni, käkiti minakati mauinakinimoni hïsikini ikapani. 29 Maerekati säkirexti ! hïsäpiretapiri käkiti. Erekarinoka hïsäpiretako, hïsäkire kenakotakani hïsikatapaxiniretini ikapani, ikinipoko erekari Teoso sikakiti ninoa apakapini ikapani. 30 Kona hïkamamatinanitapiri Erekaru Matamatakoti Teoso nakiti himaerekani xika. Erekaru Matamatakoti Teoso takaötxikare

itxaua. Teoso sikapekari iua atemoni, ininiã aimarotapitikari aãpakapiniri ikinipoko Teoso sikaenetakiti Kristo uai kanapiriãkasaaki. Iuasaaki imakataxakaua ikinika maerekati auiniãtaã. ³¹ !Hinikatapiri homanãkare hãkixinireẽ. Katima naiataka !hõtapeko. Ätipirika apanakini homanadini, hõtakanapako. !Hõtixitapiri äti. !Himisãkirepiretapiri äti. Ikini sereti maerekati ikara atoko inakari hõtakanapako. ³² Erekarari hõkaminakakauako. Hiamonikakauako. Himaxinõkaretariko maerekati äti kamakiti hõtemoni, maerekati ate kamakiti Teoso maxinõkaretini atokotxikana. Teoso maxinõkaretari amaerekani, kotxi Kristo ipina ate ikapani.

5

Hõtiraõkiuatako Ikinioõtika

¹ Teoso anaakori itiretakini hõtchaua, ininiã hõkamariko Teoso kamakiti atokotxikana. ² Hõtiraõkiuatako ikinioõtika, Kristo tiretiniua atokotxikana. Iuaka isikaua Teosomoni, kotxi ipina ate ikapani. Teoso apokaerekatarari Kristo ipinini ate ikapani. Peerekari isikiniua Teosomoni.

³ Teoso nakitiakori hõtchaua, ininiã kona ninirekari nikenakopiretiniri pñtaniri minakotikatika, pñtanoro minakotokatika pisirõkini. ! Apakata maerekati hõto nireẽkiti hõkamini. ! Apakata maerekati hõto nireẽkiti hõxinikini, hõsãpiretini. Ikara hõxinire txikotakari hõtakanapako. Txineiro potxitakani ! hõtapeuako. ⁴ !Hõsãpiretapiriko sãkiretxi maerekati. Sãkiretxi mõiikiteti apaka !hõsãpiretape. !Hinapetapiri äti. Hõsãkirauatakasaaki, hõtchariko: “Peerekari Teoso, kotxi isikaua ikinipoko erekari.” ⁵ Aimarotari ia: Ätanoro minakotokatika sirõkakari, maerekati iõto nireẽkiti kamakari, txineiro potxitakani pakini !teosonetari Teoso. Teoso kamakori misãkiretakani atoko itxana. Ikara atoko inakani !apakapari Teoso sikaenetakiti iua anaakorimoni, Kristo, Teoso pakini auõtetxi ininiãtaãua.

⁶ Kona hãuiritapiri kãkiti misirienetini hõte mõiikiteti sãkiretxitiã. Kona ! hãuikapiri ninoã sãkire, kotxi ikara atoko inakari maerekati xika, Teoso misiritariko isãkire makõpitakani. ⁷ Ininiã ikara atoko inakani moianariakori !hõtapeuako.

Pokamara Atoko Hõtchaua

⁸ Mitxi hõte mapiãri atoko hõtcha, kotxi !himarotari Apiananiri iuasaaki. Uatxa hõte imarotapitikari iua, ininiã pokamara atoko hõtchaua. Ininiãkara erekarinoka hõkamako ikinioõtika. ⁹ Erekarari Matamatakoti auakasaaki kãkiti ãkixinireẽ, erekarinoka inireka ikamini. Atãonoka ikama. Atão inakaranoka isãpireta. Ikara atoko inakari Erekarari Matamatakoti sikakiti. ¹⁰ Hinitariko Apiananiri nireẽkiti hõkamini ikapani. ¹¹ Ikara atoko ininiã, kona himoianatapiri kãkiti maerekati kamakani, kotxi ikara parõkatxi ipiaã potorikakari. Ikara atoko inakari parõkatxi !iminari erekari atemoni. Ininiã maerekati !hõkamape. Ia hõkamako. Hõerekariko kãkiti maerekati makamakani. ¹² Apõtãuata asãpiretiniri Teoso sãkire makõpitakani kamakiti ipiaã, kotxi apia maerekati ikora. ¹³ Ikinika tirikapi kamara auiniãtaã atamataãka, ¹⁴ kotxi tirikapi iopinikari ikinika. Ininiã äti txari: “Himereka, imakakani atoko inakanõ. Hõkitikauako ipõkani atoko inakanõ. Ininiã iuasaaki Kristo iopinikariko hãkixinire.”

Mõiikiteti !Hõtapeua

¹⁵ Erepaniko. Atão inakari hõkamako ikinioõtika. ! Hõkamapiri mõiikiteti kamakiti atoko. Hõkamariko kãkiti kiõkiteri kamakiti atoko. ¹⁶ Hõkamariko erekari, kotxi poiãonoka hãuini. Hõkamariko erekari ikinioõtika, kotxi maerekati

auapitika ikorasaaiki. ¹⁷ Ininiã miikiteti !hĩtxapeua. Himarotariko Apiananiri nireëkiti.

¹⁸ Kona hiãtapero iãriã kapoãro hĩpoãtini ikapani, kotxi itxĩkitakai maerekati hĩkamini. Hãuiritariko Erekar Matamatakoti txĩkitakinii erekarinoka hĩkamini. ¹⁹ Hĩsãpiretakakaua xikari Teoso ikapani, xikari kitxakari, xikari ikorapokoriti auakari pakini. Hĩxikaretari ikara atoko inakari xikari Teoso ikapani. Hãixininireë apaka hĩxikarauata Teoso ikapani. ²⁰ Ätipirika hĩtxariko aĩri Teoso: “Erekapitikai pite, kotxi erekari ikinipoko pisikakiti atemoni.” Xesosi Kristo aãũite ininiua, asãpiretari Teoso ikara atoko inakari.

Tanorotxi Pirena.

²¹ Hĩpaxitakakauako, äti nirekakiti hĩkamini, kotxi hĩpĩkariko Teoso manirekakiniti hĩkamini. ²² Ininiã hĩte sitoakoro hĩkamariko hĩtaniri nireëkiti. Apiananiri nireëkiti hĩkamini atokokana hĩkamariko hĩtaniri nireëkiti, ²³ kotxi pĩãniri pikii atoko itxaua. Ininiã iua piauĩte itxaua. Iua atokokana Kristo inakitiakori kii atoko itxaua Kristo. Iua ĩto atoko atxaua. Aãũite itxaua. Amaerekani makatxakakari itxaua. Ininiã sito kamariko oĩtaniri paniãtakiti. ²⁴ Ininiã kãkiti Kristo nakitiakori kamari Kristo nireëkiti. Iua atokotxikana sito kamariko ikinipoko oĩtaniri nireëkiti.

Taniritxi Pirena

²⁵ Hĩte taniritxi, hĩtiretaroko hĩtanoro. Kristo tiritinina inakitiakori atokokana, hĩtiretaroko hĩtanoro. Iua iteene tiritana, kotxi ipina inakitiakori ikapani. ²⁶ Iua ipina, kotxi inirekari itxĩkitakinia ate iua nakitiakori aniniaua. Inirekari imaktxakiniri amaerekani. Äparaã makatxakiniri aĩto txiko atokokana, iua sãkire makatxakari amaerekani aãkixininireë auakari. ²⁷ Kristo ipina inakitiakori ikapani, kotxi inirekaua iposope anini ate apakapini ikapani. Iuasaaki peerekaua. Ätika amaerekani !auaika. Ätika akerokakiti !auaika. Ikara atoko inakari maerekati !auaika. Iuasaaki atão Teoso nakitiakori atxaua. Erekarinoka akama iuasaaki. ²⁸ Ikara atoko ininiã, kiki tiritetaroko ĩtanoro, ĩto itiretini atokokana. ĩtanoro tiritakari iuaka itiretaua. ²⁹ Kãkiti !omanatari iuaka ĩto. Isikakienatari. Itiretari. Apiananiri tiritiniri inakitiakori atokokana, kãkiti tiritari iuaka ĩto. ³⁰ Apiananiri ĩto atoko atxaua. Ixini atoko atxaua. Api atoko atxaua. Ikanoke atoko atxaua. Iuako atoko atxaua. Itxããpota. ³¹ Iua ĩto atoko atxaua, ininiãkara kiki ĩtanorouatakasaaki, itakanapana ĩri, inoro pakini ĩtanorokata ikaikotini ikapani. Ininiã ätinoka ĩtotxi atoko itxauana. ³² Nĩsãpiretai mitxi !kimarotikori. Kristo inakitiakorikata ätika ĩtotxi atoko itxauana. Kãkiti !imarotari ikara mitxi. ³³ Ininiã pitiretaroko pĩãnoro piteka ĩto pitiretini atokokana. Pite tanorotxipekana, pipaxitariko pĩtaniri.

6

Amarini Pirena

¹ Hĩte amariniakori, hĩkĩpitanako hĩri, hinoro pakini sãkire, kotxi ikara Apiananiri paniãtakiti. Atão pikĩpitanako ninoa sãkire. ² Kitxakapirĩka Teoso sãkire paniãtaua:

Hĩpaxitanako hĩri, hinoro pakini.

Ikara Teoso paniãtakiti hĩkaminiã, Teoso sikaenetakiti isika hĩtemoni. Mitxi Teoso paniãtakiti !auari Teoso sikaenetakiti.

³ Hĩri, hinoro pakini sãkire hĩkĩpitiniã, ia isikaenetakiti apokapitikako hĩtemoni. Hĩkĩpitiniãri ninoa sãkire, erekari hãuini. Hĩkĩpitiniãri ninoa sãkire, hãuiniritika kiomãtxi hĩtxauako.

Irĩtxi Pirena

⁴ Hítepekana irĩtxiakori, kona hĩtxĩkitakapena hamariteakori omanãkarauatini atão minakati hĩkamini xika. Hõerekanako Apiananiri nireẽkiti ikaminina. Hõerekanako Apiananiri sãkire imarotinina.

Nitiritxi Pirena

⁵ Hítepekana nitiritxiakori amotakoni, hĩkamariko hĩauĩteakori ĩkorapokoriti auakani paniãtakiti. Hĩpaxitanako ninõa. Hĩpĩkariko ninõa manirekakiniti hĩkamini. Hãkixinireẽ hinirekariko ninõa nireẽkitinoka hĩkamini. Kristo paniãtakiti hĩkamini atokokana, hĩkamariko ninõa paniãtakiti. ⁶ ! Hĩparĩkauatapeko hĩparĩka erekari apanakini atamatini ĩkapani ĩkapani, kotxi iusaaki hinirekari ninõa poxokotinii. Kristo nitiriakori hĩtxaua, ininiã hĩparĩkauata Teoso nireẽkiti hĩkamini, kotxi hãkixinireẽ ikananoka hinireka hĩkamini. ⁷ Hĩkamariko hĩparĩka ikinika hĩpoxokoniritika, hinirekiniritika. Apiananiri ĩkapani hĩparĩkauatini atokokana, hĩparĩkauatako hĩauĩte ĩkorapokoriti auakari ĩkapani. ⁸ Kotxi himarotari Apiananiri sikariko parĩkatxi ĩki kãkitimoni, ĩkinipoko erekari ikamakiti ĩki. Nitiritxi iamotakoni, apaka nitiritxi miamotakoni Kristo nakitiakori apakapariko erekari ikamakitina ĩki.

Patrão Pirena

⁹ Hítepekana patrão, ia atoko inakari hĩkamako hinitiriakorimoni. !Hĩtxapiri hinitiriakori: “ĩkinika nota paniãtakiti himakamakaniã, iteene nimisirĩtai hĩte,” kotxi hĩte patrãote aua apaka iaxiti. Iua Teoso. Teoso kamakiti poiãorimoni, iua atokotxikana ikamakiti auĩtetximoni.

Kãkiti Xinire Tokapare

¹⁰ Nitiriakori, ia nisãkire mapotõkire: Katapara hĩtxako. Hĩkosekataparatariko Apiananiri tapara, kotxi kaposotiireri iua. ¹¹ Sotato ieretakari ĩto tokapare, neenamtxi ikamini apisapanika. Iua atokokana Teoso sikaua axinire tokapare, ininiã maeretakariko ikinika ikara axinire tokapare, kotxi neenamtxi auapitika Satanasikata. Iua paimatireri. Ixinikaxititapekari itxĩkitakinia maerekati akamini. ¹² !Aneenamauata kãkitikata. Aneenamauata maerekani matamatakoni auĩteakorikata, ikinika maerekani matamatakoni kaposotiirerinkata. Aneenamauata auĩtetxiakorikata ĩkorapokoriti ĩpiaã auakanikata. Aneenamauata ĩkinipoko maerekani matamatakoni iaxiti auakanikata.

¹³ Ininiãkara hĩretakariko ikinika Teoso sikakiti hĩxinire tokapare. Ininiã maerekati apokasaaki, !inokai. Kona hĩrika. Kona himiteka. Hĩokanataro Satanasasi isini. Hĩte kãiata.

¹⁴ Sotato iposope ineenamauatini atoko hĩtxako. Sotato takari ipakiomatare. Ipakiomatare maĩkari ĩkinipoko ĩto tokapare. Sotato pakiomatare atoko itxa hĩxinire tokapare maĩkiko. Atão inakari sãkiretxiti itxaua iua. Ininiã hĩtakariko ikara hĩpakiomatare.

Sotato takari itorota koana, itorota tokapare ĩkapani. Sotato torota koana atoko itxa hĩkamakiti atão inakarinoka. Ininiã hĩretakariko ikara hĩtorota tokapare.

¹⁵ Sotato kiti apaka iposope ineenamauatini, kotxi itakari ikiti mata ikiti tokapare ĩkapani. Sotato kiti mata atoko itxa Teoso iokanapirena erekari aanikapiretakiti kãkitimoni. Ikara iokanapirena sãpiretaua Teoso !imisiri-taikaua, isãkire aũuikasaaki. Ininiã hĩretakariko ikara hĩkiti mata.

¹⁶ Sotato maĩkari itokapare, ĩto imokaiakari xiripi minokakani ĩkapani. Xiripitxi tirinakari itokaparemoni apokasaaki, oaka. Iua tokaparetxi atoko itxa Teoso sãkire auikiko. Iteene hãuikiniãri Teoso sãkire Satanas! iposotari inokinii maerekatiã. Ininiã himaĩkariko ikara tokaparetxi.

¹⁷ Sotato takari ikii tokapare metao kamakori. Sotato kii tãta atoko itxa amaerekani makatxakiko aimarotini. Ikara imaroretxi axinikakiti akii tokapare itxaua. Ininiã hõtakariko ikara hĩkii tãta.

Sotato anikaro iouata mitaro. Oa iouata mitaro atoko itxa Erekarı Mata-matakoti sãpiretiniua Teoso sãkire. Ininiã himaĩkaroko oa iouata mitaro.

¹⁸ Himisãkiretari Teoso ãtipirika. Hamanaãriko, Erekarı Matamatakoti nireẽkiti iaõka hãpakapini. Araõkire hĩtxako. !Hĩtakanapapiri hisãkirauatini Teosokata. Hamanaãriko Teoso, ikinimane inakitiakori nireẽkiti isikinina.

¹⁹ Himisãkiretari Teoso nota ĩkapani apaka. Hamanaãri Teoso, isãkire isikinino nisãkirauatakasaaki, nitaparaxinireritika nisãkirauatini ĩkapani, kotxi ninirekarı Teoso iokanapirena erekarı nisãpiretiniri kãkiti. Mĩtxi Teoso iokanapirena erekarı !kimarotikori. ²⁰ Uatxa Teoso iokanatano nota kãkitimoni, iokanapirena erekarı nisãpiretini ĩkapani. Ikara nisãpiretini xika, kateia ãki naua nota uatxa. Hamanaãri Teoso, isãkire nitaparaxinireritika nisãpiretini, kotxi ikara inakari niparĩka.

²¹ Niokanatarı Txĩkiko inakori hĩtemoni. Aĩtari atiretakiti iua. Apiananiri nitiri itxaua. Atão iparĩkauata Apiananiri ĩkapani. Iua sãpiretaiko hĩte nota pirena. Ikara atoko himarotariko nauini, nikamakiti pakini. Iua sãpiretai ĩkinipoko nota pirena. ²² Ininiã niokanatarı iua hĩtemoni ate pirena himarotini ĩkapani, isikataparaxiniretinii hĩte ĩkapani. ²³ Nitariakori, aĩri Teoso, Apiananiri Xesosi Kristo pakini kamaerekaxiniretai. Itiretaina hĩte. Itxĩkitakaina Teoso sãkire iteene hãuikini. ²⁴ Teoso sikari ĩkinipoko erekarı aãũite Xesosi Kristo ãtipirika tiretanimoni. Ameẽ.

PIRIPOSI

Paoro Iokanatsopatakiti Piriposi Auakanimoni

¹ Nota Paoro, Tximótxio pakini, Kristo Xesosi nitiriakori iua amotakini atx-
 aua. Niökatsopata ikini kākiti Kristo Xesosi nakitiakorimoni, Piriposi sitatxiti
 auakanimoni aiokanapireta. Niökatsopata hite kötākikarerinimoni, kotxi hite
 ôtākikana Xesosi sākire auiakani. Hitepekana, kamiparīkarerini, niökatsopata
 hitemoni, kotxi hite moianatana Xesosi sākire auiakani.

² Ereēkai hite. Aīri Teoso, Xesosi Kristo Apiananiri pakini sikai ikinipoko
 erekari. Ninoa kamaerekaxiniretai.

Paoro Misākiretari Teoso Piriposi Auakani Īkapani

³ Hite nixinikasaaki: “Erekapitikari aTeosone,” nitxa. ⁴ Teoso
 nimisākiretakasaaki hite himakinika Īkapani, nipoxokoniritika nimisākiretari
 Teoso. ⁵ Nipoxokoniuata, kotxi hite miparīkatano nota Teoso iokanapirena
 erekari nisāpiretini Īkapani, kotxi hite iokanataro txineiro notamoni. Teoso
 iokanapirena erekari hāuikasaaki, hīpotorika himiparīkatinino. Eereka kona
 hite iotokaika himiparīkatinino nota. Uatxa auapika himiparīkatinino nota.

⁶ Teoso sikari erekari hitemoni merepanika isākire hāuikasaaki, ininiā nota
 imarotapitikari Teoso sikari erekari hitemoni ikiniōtika. Ikara Teoso parīka
 hitemoni. Erekari isikiniritika Xesosi kanapiriā Īkorapokoriti. ⁷ Atāōpitika
 nixinikinii hite nipoxokoniritika, kotxi iteene nitiretai hite himakinika.
 Atxiiti kateia āki naua. Atxiiti mapara naua, kākiti Teoso iokanapirena
 erekari atāo ininiua noerekini Īkapani. Atxiiti nisāpiretari Teoso iokanapirena
 erekari, kākiti iteene imarotini Īkapani. Kateia āki nauakasaaki, mapara
 nauakasaaki, ikiniōtika hite notakata apakapari ikinipoko erekari Teoso
 sikakiti. ⁸ Nota iteene tiretai hite. Kristo Xesosi tiretini atokokana nitiretai
 hite. Teoso imarotari ikara nisākire atāo inini.

⁹ Nota misākiretari Teoso hite Īkapani ia atoko: Ninirekari hītiraōkiuatini
 apiaāpotini ikiniōtika. Hītiraōki aneeāpotakasaaki, ninirekari himarore apaka
 aneeāpotini. Imarotexi himarōāpotakasaaki, ninirekari atāonoka himarotini.

¹⁰ Ikara atoko hininiā, himereēri apia erekari hīkamini. Ininiā maerekati
 ! hīkama. Maerekati na apanakinimoni ! hīkama. Ikara atoko hiniā,
 iposopeka hītxa Kristo kanapiriāksaaki. ¹¹ Ikara atoko hininiā, ikinipoko
 hīkamakiti erekari. Xesosi Kristonokara kamaerekatai hite hīkamakiti ereka
 inini Īkapani. Apanakini atamatakasaakiri erekari hīkamakiti, ninoa imarotari
 Teoso posotiire, ininiā eereka ninoa: “Peerekari Teoso,” itxanako.

Paoro Misiritiko Pirena

¹² Nitariakori, himarotari nota iteene misiritaāka. Iuaritika Teoso
 iokanapirena erekari iaripiretpeka. Ninirekari himarotini, nimisiritiko
 xika apikomoni kākiti imarotari Teoso iokanapirena erekari. ¹³ Ininiā
 nimisiritiko xika ikinika sotatoakori, Homanoakori auite aapoko inīkatakani,
 ikinimane kākiti mapara auakani apaka imarotari nota uai kateia āki
 nauakasaaki Kristo sākire nisāpiretini xika. ¹⁴ Itori aītariakori Apiananiri
 sākire auiakani, sikataparaxiniretaāka, kotxi imarotarina Teoso nīkatinino
 nota kateia āki nauakasaaki. Ininiā ninoa sāpiretari Teoso sākire itaparax-
 inireritikana. Mapīkaretika itxana.

¹⁵ Ninoa sāpiretari Kristo sākire, kotxi inirekarina erekari ikaminina.
 Txamari apanakinipekana sāpiretari Kristo sākire nota xikotiko xika.
 Inirekarina kākiti auikiniri ninoaka sākire, nota sākire poiāoka auikinina
 Īkapani. Ninoa sāpiretari Kristo iokanapirena, kotxi ninoa potxitari kākiti

taparakienatakakiniua. ¹⁶ Aĭtariakori, erekarinani nirekakani, sãpiretari Kristo iokanapirena, kotxi ninoa turetano nota. Ninoa imarotari Teoso sikinino nota ia parĭkatxi, Teoso iokanapirena erekari atão inini noerekini ĭkapani. ¹⁷ Nota xikotakani sãpiretari Kristo sãkire, txamari inirekarina ninoaka nireĕkiti ikaminina. !Inirekarina Teoso nireĕkiti. Inirekarina nota apia atatsiitiniri nimisiritiko uai kateia āki nauakasaaki.

¹⁸ Atxiĭti Kristo iokanapirena sãpiretakani ākixinire erekari. Atxiĭti ninoa ākixinire kona erekari. Iuaritika erekapitikari, kotxi Kristo iokanapirena sãpiretapeĕkaika. Ininiākara nĭpoxokoniuaata nota. Ari, !niotokapani nĭpoxokoniuatini. ¹⁹ Nĭpoxokoniuaata, kotxi nimarotari nitakanapiniri kateia, kotxi hĭte misãkiretari Teoso nota ĭkapani. Nimakatzakaākako kateia āki, kotxi Erekarari Matamatakoti Xesosi Kristokata auakari moianatano nota. ²⁰ Kona ninirekari nĭpĕtauatini, Kristo iokanapirena nisãpiretakasaaki. Ninirekari kataparaxinire ninini, Kristo apanakini nisãpiretini ĭkapani. Ikara atoko nininiã, apanakini imarotari Kristo Apiananiri ininiua. Ikiniõtika nauapanika ninakasaaki, ninirekari kãkiti imarotiniri Kristo Apiananiri ininiua. Ari, nĭpĭkasaaki apaka, ninirekari apanakini imarotiniri Kristo Apiananiri ininiua. ²¹ Auapanika ninakasaaki, ninirekari Kristo nireĕkitinoka nikamini. Erekapitikari nipinini, kotxi eereka Kristokata nauapika. ²² Auapanika ninakasaaki, nĭparĭkauatapitipo Teoso sãkire nisãpiretini, ininiākara erekari nĭparĭka. Kipa ninireka? Nota auapanika nininikani? Nĭpininikani? ! Nĭmarotari ninireĕkiti. ²³ Ninirekari auapanika ninini. Apaka ninirekari nipinini. Apiata ninirekari nipinini Kristokata nauini ĭkapani. Ikara atoko apiaerekata. ²⁴ Txamari hĭte noerekini ĭkapani, ninirekari auapanika ninini, kotxi hĭte nirekapanikano nota. ²⁵ Ikara nimarotapitika, ininiã auapanika nitxa, himakinika noerekini ĭkapani, kotxi nota nirekari himarõãpotiniri Teoso sãkire. Ninirekari hãuikiniri hĭpoxokoniritika. ²⁶ Ininiã eereka hĭtxari: "Erekapitikari Kristo Xesosi, kotxi Paoro iuaĭkana apoka atemoni," hĭtxapaniko. Ininiã iteene hĭpoxokoniuaata iuasaaki.

²⁷ Atxiĭti auapanika nitxa, atxiĭti nĭpina, uaritika ikiniõtika ereka hĭtxako hãuini. Erekarari Kristo iokanapirena, ininiã hĭte apaka ereka hĭtxako hãuini. Atxiĭti nisa hĭtemoni. Atxiĭti kona nisa. Atxiĭti nikenakopiretai hĭte uai kateia āki nauakasaaki. Iuaritika, hãuini ereka inakasaaki, nimarotariko hĭte himakinika iteene auikiniri Kristo sãkire iua iokanapirena erekari. Hãuini ereka inakasaaki, nimarotari hĭte himakinika sãpiretiniri Kristo iokanapirena iaõka apanakinimoni. ²⁸ Hãuini ereka inakasaaki, na hĭpĭkana hĭte omanatakani. Hĭtaparaxinireritika hãuiniã, ninoa hĭte omanatakani imarotari ixipokinina āti õti. Hĭtaparaxinireritika hãuiniã, ninoa imarotari Teoso makatzakinii hĭte himapinakani ĭkapani. ²⁹ Ininiã Teoso sikari erekari hĭtemoni, kotxi iua auiritai hĭte auikiniri Kristo iokanapirena. Apaka erekari isikai hĭte, kotxi iua auiritai hĭte atatsiitiniri himisiritiko Kristo ĭkapani. ³⁰ Hĭte atamatapekari nota misiritiko, hĭte sauaki nauakasaaki. Hĭkenakopiretari nimisiritiko auapanika uatxa. Uatxa hĭte nota atoko, kotxi hĭte apaka misiritaãka.

2

Kristoka Poiãotakaua.

¹ Kristo sikataparaxiniretaua ate, iua nakiti aniniãua. Kristo mĭkapiritaua ate, amarani axapitiri inoro mĭkapiritini atoko itxa, kotxi iua turetana. Ātipirika iua Erekarari Matamatakoti amoiarari itxaua. Kristo iteene turetana. Iua amonĭkaua. ² Ininiãkara nota õtãkikai hĭte hĭkinika. Hĭxinikariko Teoso nireĕkitinoka hĭkamini, ininiã hĭxinikakiti ātinoka txauako. Hĭtoretakauako

Teoso turetiniua atokokana. Hinireēkiti ātinoka txauako. Ikara atoko hininiā, iteene hīkamapoxokonitano nota. ³ Kona kapotxinaniri hītxapeua. !Hīuikapeua. Hīteka minakati hītxauako. Hīxinikariko: “Apanakini apiata, nota poiāōka”. ⁴ !Hīxinikapiri pite nireēkitinani. Himiparīkatanako apanakini, ninoa nireēkiti ikaminina ikapani.

⁵ Xesosi Kristo xiniākitikanerako hīxinikako. Kristo kamakitikanerako hīkamako. ⁶ Teoso itxaua Kristo Xesosi, ininiā iposotari ipaniātiniiri ikinimane nireēkiti ikaminina. ⁷ Iuaritika itakanapari auītetxi ininiua. Nitiritxi atoko itxapekaua. Iuaka minakati itxīkitakaua, kotxi kākitipeka itxaua uai itixi iponaniākasaaki. ⁸ Iuasaaki kiki inakasaakia, uaiākana iuaka ipoiōotakaua, kotxi ikīpitari Teoso sākire ipinini ikapani. Imarotari okiko tīkane, kokaniri okiko atoko inaākako aamina ipiriāmitakari nopini. Iuaritika ikīpitari Teoso sākire ipinini ikapani. ⁹ Ikara atoko ininiā, Teoso txīkitakari iua Apiananiri ininiāua. Āti iua atoko inakari !auari. Teoso takari iuāka. Āti uāka iua atoko inakari !auari, ¹⁰ kotxi kākiti ikininape kenakotakasaakiri iuāka Xesosi, ikapotoreēkauako Xesosi apisatoō. Ikinimane Teoso tixine auakani, ikinimane itixi auakani, ikinimane ipīkani auiniātaā pakini kapotoreēkauako Xesosi apisatoō, kotxi iauītena itxaua Xesosi. ¹¹ Ikinipoko kākiti txako: “Xesosi Kristo Apiananiri itxaua,” itxanako. Ikara atoko ininiā ikinimane: “Peerekari airi Teoso,” itxanako.

Iōriki Atoko Hītxako

¹² Ininiā nota turetakini, hīkīpitariko nisākire uatxa, mitxi hītekata nauakasaaki nisākire hīkīpitini atokokana hītxako. Uatxa kona hītekataikano, iuaritika ninirekari apiata hīkīpitiniiri nisākire. Teoso makatxakapekari himaerekani itixine hīsini ikapani, ininiākara ikiniōtika hīparīkauatoko Teoso ikapani. Hīpīkariko maerekati hīkamini. Erekarinanira hīkamapikako. ¹³ Hīposotari ikara atoko hīkamini, kotxi Teosokara moianatai hīte. Iua kamanirekaretai hīte iua nireēkiti hinirekini ikapani. Iua sikaposotiiretai hīte iua nireēkiti hīkamini ikapani.

¹⁴ Hīparīkauatakasaaki, !hītsoatpe, !hītxitakapeua. ¹⁵ Ikara atoko hīkaminiā, hīkerokiniri !auari, himaerekani !auari, ininiā erekarinoka hīkama apanakinimoni. Ininiā Teoso anaakori erekarini hītxaua. Kākiti kamisirienererini sauaki hāuanāta hīte. Kākiti maerekani sauaki hāuanāta. Iōriki iopinikari iaxiti ikanōka. Iōriki atoko hītxako. Hīopinikariko maerekati auiniātaā, atō inakari kākiti imarotini ikapani. ¹⁶ Hīte iopinikari ipiā, Teoso sākire apanakinimoni hīsāpiretakasaaki. Teoso sākire txīkitakari kākiti ātipirika auāki inini tīkane, Teosokata auini ikapani. Hīte Teoso anaakori erekarini hininiāua, nota iuikako hīte, Kristo uaimoni kanapiriākasaaki, kotxi hīte auikapekari Teoso sākire nisāpiretakiti. Kona maxikatūkani nīparīkauatapitipo hīte ikapani, kotxi hīte auikapekari Teoso sākire nisāpiretakiti.

¹⁷ Atxiīti nota okaāka Teoso sākire nisāpiretini xika. Atxiīti niarēka oxikepoakataāka, Teosomoni sikakori atoko inakari, Teoso sākire nisāpiretini xika, Teoso sākire hāuikini xika. Nokaāka atxiīti, iuaritika nipoxokoniuaata. Nipoxokoniuaata hītekata. ¹⁸ Ininiā erekari hīte apaka poxokoniuatini. Erekarini hīpoxokoniuatini notakata.

Tximótxio Pirena

¹⁹ Xesosi Apiananiri nirekiniāri nota iokanatiniri Tximótxio hītemoni, ininiā mapaōtipeka inakasaaki niokanatarini iua. Ininiā eereka iua minapiretari hīte pirena, nota apaka poxokoniuatini ikapani. ²⁰ Āti Tximótxio atoko inakari uai !auari, kotxi iua iteene turetai hīte. Iua nirekari hāuini ereka inini. ²¹ Apanakini kākiti xinikari ninoaka nireēkitinoka. !Ixinikarina Xesosi Kristo nireēkiti. ²² Himarotari iua Tximótxio parīkauatape notakata, imi

irikata parīkauatakari atoko itxa. Iparīkauata notakata Teoso iokanapirena erekari apanakini asāpiretini ikapani. Ininiākara himarotari Tximótxio atamakaākepeka, ininiā himarotari erekapitikari iua. ²³ Kiatokopa ninataāka? Uatxa !nimarotari. Nimarotakasaakiri, niokanatarari Tximótxio hītemoni. ²⁴ Apiananiri kamaimaroretano nota, Tximótxio tikinimoni nota apaka apoka ereē hītemoni.

Eparotxito Pirena

²⁵ Notamoni erekari iuaīkana niokanatiniri hīokanapirena mīkari, Eparotxito inakori. Hīte iokanatapekari iua notamoni nota itiretini ikapani. Iua nitari atoko itxa. Imiparīkatapitipono nota, Teoso iokanapirena asāpiretakasaaki. Iua, nota pakini sotato atoko atxaua, kotxi ate neenamauata Teoso ikapani. ²⁶ Iua ipiātai hīte hīkinika. Iua maerekaxiniretinoka itxa, kotxi ikenakopiretari hīte imaropiretiniri iua amianatini. ²⁷ Atāopitikara iua amianatapitika. Iua ipinaarita, iuaritika Teoso amonīkari iua. Itxikitakari iua iuaīkana ereka inini. Ininiā Teoso amonīkano nota apaka, kotxi Eparotxito ipinaākamako, apia maerekaxiniretinoka nitxamako. ²⁸ Ininiākara iteene ninirekari niokanatiniri iua hītemoni, hīpoxokoniuatini ikapani haōkitakasaakiri. Ikara atoko ininiā, nota maerekaxiniretinoka ninini !auaika. ²⁹ Ininiā hīpoxokoniritika hāpakapariko iua, kotxi iua Eparotxito aītari itxaua, kotxi Apiananiri nakītiakori atxaua. Hīpaxitariko kākiti Eparotxito atoko inakari, ³⁰ kotxi Kristo ikapani iparīkauatini xika ipinaarita. Iuaka monōkorimoni isa nota imoianatini ikapani, kotxi iua imarotari hīte nirekapitikamari himoianatinino, txamari !hīposota himoianatinino, ininiā iua iteene moianatano.

3

Kiatokopa Kākiti Atāo Ereka Inini?

¹ Nitariakori, apikomoni nisāpiretai. Hīpoxokoniuatako, kotxi Apiananiri nakītiakori atxaua. !Nisāpaka iuaīkana nisāpiretakitipeka nisāpiretinii hīte. Iuaīkana nōtākikai hīte, atāo minakati himauikakani ikapani. ² Erepaniko kākiti maerekati kamakani, atāo minakati sāpiretakani, kotxi ninoa sāpiretari kākiti: “Teoso takaōtxikare piītoā mauakaniā, kona Teoso nakiti !pitxaua,” itxana. ³ Ninoa auapitika Teoso takaōtxikare iītoāna, txamari kona Teoso nakītiakori !itxauana. Atera Teoso nakītiakori, kotxi atemoni iua atāo inakari Teoso takaōtxikare ate ākixinireē, kotxi Erekarari Matamatakoti oerekaua amisākiretiniri Teoso. Kristo Xesosinokara ate iuika. Aimarotari ateka kamakiti !itxa. Teoso kamakitinokara apakata.

⁴ Hīuākatari atxiīti hīte kamakiti ereka inini Teoso apakapiniī ikapani? Konapitini. Nota kamakiti apiaerekata, iuaritika nikamakiti !txīkitakano Teoso apakapinino ikapani. Hīkenakotariko erekari nota kamakiti: ⁵ Teoso takaōtxikare niītoā takaāka oīto oīti nauakasaaki. Nirini, ninoroni pakini Xoteo itxauana. Natokiri kitxakapirīka Pēxamiī inakori. Kitxakapirīka natokiriakorini, nakiroakoroni pakini ikinika Xoteoakori itxauana, ininiā atāo Xoteo nitxaua. Nota kīpitari aāuīteakori kitxakapirīkarini paniātakiti, kotxi nota pariseo nitxaua, ininiā Teoso sākire iōkatsopatakori oerekakari nitxaua. ⁶ Nota iteene nirekari Teoso nireēkiti nikamini, ininiā nimisiritari kākiti Xesosi sākire auiākani, kotxi niuākatari Teoso nirekari ikara nikamini. Aātokiriakorini paniātakiti ikinika nikīpita. !Nikerokari.

⁷ Mitxi niuākatari ikara atoko nininiā erekapitikari, ininiā, “Teoso apakapitikanono nota,” nitxa. Uatxa nimarotari Kristo, ininiā nimarotari mitxipe minakati nininiua nota. ⁸ Uatxa nimarotari niauīte Kristo Xesosi. Ikara

apiaerekata. Xesosi nimarotini apisapanika, nikamakiti !itxa xatiki. Nitakanapapekari mitxi nikamakiti. !Itxaika. Mitxi nikamakiti itiki atoko, kotxi !ninarekaikari. Kristo nakiti uatxa nitxaua. ⁹ Nitakanapapekari mitxi nikamakiti Kristokata ätipirika nauini ïkapani. Nota kïpitarï Moisesini paniätakiti. Ikara atoko inakarïnani kona ereka txïkitakano nota. Teosonokara kamaerekatano nota, kotxi nauikari Kristo säkire. ¹⁰ Ninirekari Kristo iteene nimarotini. Ninirekari nimarotiniri Teoso posotiire, kotxi iposotiireë ökitikari Kristo, iuaïkana auäki inini ïkapani. Kristo atatsiirauatape, ininiä nota apaka nirekari natatsiirauatini atöo imoianari nininiua ïkapani. Ninirekari nota nireëkiti ipinini, Kristo aamina ïpiriämitakari nopini ipinini atoko. Ninirekari Xesosi nireëkitinoka nikamini, ininiä iua atoko nitxaua. ¹¹ Ininiä itixi xipokini öti Teoso ökitikanoko, iuaïkana auäki ninini tïkane.

Mitekakari Atoko Nitxa

¹² Ikara ikinika !nimarotapanika. Nimaroöpotapanikariko. Teoso kamanikari iparïka nota äkixinireë. !Ixipokapanikari, ininiä !niotokakari nïparïka Teoso ïkapani. Nïparïkauatapitipo. Mitekakari mitekini atoko, !niotoka. Mitekakari nirekari mitekaxi mapotökire apokini. Iua atokokana nota nirekari nïparïka mapotökire napokini, kotxi Kristo Xesosi mereëno nota ikara atoko nikamini ïkapani. ¹³ Nitariakori, nïparïka mapotökire !napokapanika. Ia nikamako: !Nixinikaikari mitxi nikamakiti. Mitekakari masapotorikakati atoko nitxa. Nitapararitika nisa apikomoni, nïparïka mapotökire napokini ïkapani. ¹⁴ Mitekakari iteene nirekari mitekaxi mapotökire apokini imitekini ïki apakapini ïkapani, ininiä imitekapitipo. !Iotoka. Iua atokokana nota parïkauatapitipo Teoso ïkapani, nïparïka mapotökire napokini ïkapani, nïparïka ïki Teoso sikakiti napakapini ïkapani, kotxi Teoso pïkapiretano nota Kristo Xesosiä itixine nisini ïkapani, nïparïka ïki napakapini ïkapani.

¹⁵ Akinika ate Kristo iteene imarotakani xinikamariko nota oerekakiti atoko inakari. Ikara atoko himaxinikakanisaaki, Teoso oerekaiko hïte atöo inakari. ¹⁶ Mitekaxi kamakari paniätakiti iaöka mitekakari kama imitekasaaki. Iua atokokana makamariko Teoso paniätakiti. Uatxaika akamakiti atokokana makama.

¹⁷ Nitariakori, hïkamariko nota kamakiti atoko inakari, kotxi ate oerekepaki hïte ikara atoko inakari hïkamini. Hïkïpitariko nota kamakiti atoko inakari kamakani säkire. ¹⁸ Kaiäopokori käkiti !auikari Kristo ipinini amaerekani imaktxakini ïkapani. Kristo omanatakani itxauana ninoa. Itokatapeka ikara nisäpiretai hïte, ininiä iuaïkana uatxa ikara nisäpiretai. Iteene nimatinaniuata ninoa xika. ¹⁹ Itixi mapotökire ötsaaki ninoa iokanataäkako maerekani misiritikoötaä. Iïtona iteosenena atoko itxana, kotxi iïtona nireëkitinoka ikamana. Ikamakitina !erekari, iuaritika iuikarina ikamakitina. !Ipëtauatana. Ninoa xinikapikari ïkorapokoriti. !Ixinikarina Teoso. ²⁰ Atepekana, Teoso tixine auakani atxapekaua. Aiätapari apoxokoniritika käkiti maerekani makatzakakari iuaxitikiri uaimoni apokini. Iua Xesosi Kristo Apiananiri itxaua. ²¹ Iuasaakiko inoäkari äito mataparati. Itxïkitakari äito iua ïto erekari atoko inini. Iposotari, kotxi kaposotiireri itxaua iua. Ikinimane kamapitikariko ipaniätakiti, kotxi kataparari iua Xesosi.

4

Ötäkipirenatxi

¹ Nitariakori, nota iteene tiretai hïte. Nipiätai hïte. Hïkamapoxokonitano nota. Niuikai hïte, kotxi nïparïka ïki atoko hïtxa. Nitiretakini, hïxinikariko ikara nota ötäkikinii uatxa. Nota ötäkikinii hïkïpitiniä, !hïtakanapari Apiananiri.

² Nota õtākikai hīte Epótxia inakoro, Sītxiki inakoro pakini. Hīkīpitariko Apiananiri sākire. Hīotokakariko hītxitakiniua. ³ Pitepekana nimoianari erekari, nota nirekai pite õtākikinina naia sito ipi, kotxi ninoa parīkauatapeka notakata Teoso iokanapirena erekari asāpiretakasaaki. Ninoa parīkauata notakata, Kremētxi inakori pakinikata, apanakini nimoianariakorikata apaka. Ninoa uāka Teoso aātsopateē iōkatapeēkaika, Teosokata auapiniuiika ininina tīkane.

⁴ Hienenīkapikako, kotxi Apiananiri nakiti hīttxaua. Iuaīkana nitxai. Hienenīkako.

⁵ Erekari hīkamako apanakinimoni. !Hīttxitapena. Erekari apanakini imarotiniri hīte ereka hinini. Apiananiri kaiamapeka ikanapiriini uaimoni. ⁶ Na xatiki maerekaxiniretika !hīttxape. Maerekaxinireti hinakasaaki, himisākiretariko Teoso. Hamanaāri hinireēkiti. Himisākiretakasaakiri Teoso, hīttxariko: “Erekapitikari notamoni pikamakiti,” hīttxariko. ⁷ Ikara atoko aniniā, Teoso kamaerekaxiniretaua. Kiātokopa ininiāpa Teoso kamaerekaxiniretaua? !Kimarotikori, iuaritika peerekari. Hākixinire erekaxinirepeka ininiā, maerekati !iūroā hākixinireē. !Hinirekaikari maerekati hīxinikini. !Hinirekaikari maerekati, kotxi Kristo Xesosi nakiti hīttxapekaua.

⁸ Nitariakori, nisāpiretakiti xipokini apisa, nisāpiretapanikaiko hīte. Hīxinikariko atāo inakari sākiretxiti. Hīxinikariko atāo inakari hīsāpiretini. Hīxinikariko atāo inakari hīkamini. Hīxinikariko erekarinoka. Hīxinikariko tiraōkitxi. Hīxinikariko potxitakori. Ikara atoko inakarinoka hīxinikako, kotxi erekapitikari ikara. Peerekari ikara. ⁹ Hīkamapikariko noerekakiti iaōka. Hīsāpiretanako apanakini hītemoni nisāpiretakiti. Hīkamariko nota kamakiti hītiākiti atokokana. Ininiā Teoso kākiti kamaerekaxiniretakari kaikota hītekata.

Paoro Potxitari Ninoa Sikakiti

¹⁰ Apiananiri nakiti nitxaua, ininiā iteene nipoxokoniua. Iuaīkana hīte oerekari hītiretinino, txineiro hīsikakito hīokanatinano, ininiā nipoxokoniua. Ātipirika hīxinikano, kotxi iteene hītiretano. Txamari mitxi !hīposotari hīsikakiti hīokanatinini notamoni. ¹¹ !Namanaāi iuaīkana txineiro hīokanatinini notamoni. Ikinipoko ninireēkiti auakasaaki, nipoxokoniua. Ikinipoko ninireēkiti mauakanisaaki, iuaritika nipoxokoniua. ¹² Nota napapekari nimamākani, nimanipokoreni, nimatxineiroteni pakini. Apaka nimarotari ātikataā ninireēkiti ikinipoko auinano. Teoso oerekapekano ikiniōtika nipoxokoniuatini. Nienenīka nipokori auakasaaki. Nienenīka ninatxitakasaaki apaka. Nienenīka ikini sereti auinakasaakino. Nienenīka minakati mauinakanisaakino. ¹³ Ikinipoko nipsota nikamini, kotxi Kristo sikano iposotiire.

¹⁴ Erekapitikai hīte, kotxi nimatxineirotenisaaki, hīokanataritari txineiro notamoni. ¹⁵ Teoso iokanapirena erekari merepitipanika hīkenakotakasaaki, ereē Masetónia tixini nosipikasaaki, hīte Piriposi auakaninokara iokanataro txineiro napakapini ikapani. Apanakini Xesosi sākire auīākani ātiātaā auakani, !iokanatinano nota. Himarotapekari ikara. ¹⁶ Tesarónika sitatxiti nauakasaaki, ninirekakiti auakasaaki, itokata txineiro hīokanatinano. ¹⁷ !Niātaparo txineiro hīsikinino. Niātapari Teoso sikinii erekari, kotxi hīte tīretapekano nota. ¹⁸ Napakapapekari ikinipoko hīokanatakiti. Kaiāopokori hīokanatakiti. Epararotxito inakori mininano hīsikakiti, ininiā ikinika ninireēkiti uatxa auinano nota. Teosomoni sikakori kamariri atoko itxa hīte sikakiti notamoni. Teoso potxitari hīsikakiti notamoni. ¹⁹ NiTeosone sikaiko hīte hinireēkiti ikini sereti, kotxi ikinipoko aua iuamoni. Isikaua,

kotxi Kristo Xesosi nakitiakori atxaua. ²⁰ Ātipirika matxari Teoso: “Peerekai aīri, aTeosone. Ameē.”

Takanapapirenatxi

²¹ Hišāpiretanako ikinimane ereē auakani Kristo Xesosi nakitiakori, nixinikamanapitinina ninoa. Aītariakori uai notakata auakani xinikamanapitai hīte apaka. ²² Ikinimane uai auakani Teoso nakitiakori iokanapireta hītemoni ixinikiniina. Homanoakori auīte aapoko auakani, Teoso nakitiakori, iokanapireta hītemoni iteene ixinikiniina.

²³ Xesosi Kristo Apiananiri sikari ikinipoko erekari hītemoni. Ameē.

KOROSO

Paoro Iokanatsopatakiti Koroso Auakanimoni

¹ Nota Paoro. Niokanatsopata hitemoni. Teoso mereëno nota, kotxi inirekari nota Xesosi Kristo iokanatakiti nininiua. Aĩtari Tximótxio apaka iokanapireta hitemoni. ² Ininiã aiokanataria ia iõkatsopari Teoso nakitiakorimoni, ikinika Teoso paniãtakiti kamakanimoni Koroso sitatxiti auakanimoni. Aĩtariakori hĩtxaua. Aĩri Teoso, Apiananiri Xesosi Kristo pakini sikari ikinipoko erekari hitemoni. Ninoa kamaerekaxiniretai hĩte.

Teoso Misãkiretiko Koroso Auakani Īkapani

³ “Erekapitakai,” atxari Teoso, aũũte Xesosi Kristo iri, iua amisãkiretakasaaki hĩte Īkapani. Ātipirika amisãkiretari Teoso hĩte Īkapani. ⁴ Ikara atoko atxari Teoso, kotxi ate kenakopiretari hĩte auikiniiri Kristo Xesosi sãkire. Apaka akenakopiretari hĩte tĩretiniri ikinika kãkiti Teoso nakitiakori. ⁵ Teoso iokanapirena erekari atão sãkiretxiti itxaua. Ikara hĩkenakotakasaaki, hĩkenakotari Teoso sikaenetakiti ipotetakiti itixineë hĩte Īkapani, ininiã hiãtapari hãpakapiniri Teoso sikaenetakiti. Himarotari hãpakapiniri, ininiã Teoso sãkire hãuikini aua, hĩtiraõkiuatini pakini aua. ⁶ Teoso iokanapirena erekari hĩkenakotakiti iaripiretapeka ikini itixitimoni. Ikinĩõtika apikomoni kãkiti kenakotari. Iuasaaki kãkiti auikaãpotari Teoso iokanapirena. Ikinĩõtika kãkiti apakapari erekari Teoso sikakiti. Iua atokokana hĩte kenakotari Teoso iokanapirena erekari. Iuasaaki himarotari ikinipoko erekari Teoso sikakiti. Iuasaaki himarotari Teoso atão sikiniri ikinipoko erekari kãkitimoni.

⁷ Amoianari, atiretakiti, Epãpara inakori, iuara oerekai Teoso sikiniri ikinipoko erekari kãkitimoni. Iua Kristo nitiri itxaua. Ātipirika iparĩkauata Kristo Īkapani, ininiã Ātipirika iparĩkauata hĩte Īkapani. ⁸ Iua sãpiretaua ate hĩtiraõki, Erekarĩ Matamatakoti sãkiti hitemoni.

⁹ Hĩte pirena akenakopiretakasaaki, Ātipirika amisãkiretari Teoso hĩte Īkapani. Ate nirekari hĩte iteene imarotiniri Teoso nireëkiti hĩkamini Īkapani. Anirekari kiĩkiteni hininiãua. Anirekari himarotiniri Teoso imarore Erekarĩ Matamatakoti sãkiti.

¹⁰ Ininiã ate misãkiretari Teoso hĩte atão hĩkamini ikinĩõtika, kotxi Apiananiri anaakori hĩtxaua. Anirekari hĩkamakiti kamapoxokonitiniri Teoso. Ininiã hĩkamakiti ikinĩõtika erekarinoka, amãĩĩiri erekari atoko. Ininiã ikinĩõtika himarõãpotari apikomoni Teoso nireëkiti. ¹¹ Anirekari Teoso sikataparaxiniretinii hĩte iposotiireë, kotxi kaposotiireri iua. Ininiã iuasaaki hiãtapari himisirĩtiko xipokini. Iuasaaki !hinaiataua. Iuasaaki hĩposotari himĩteenekiniri himisirĩtiko hĩpoxokoniritika. ¹² Iuasaaki hĩtxariko aĩri: “Erekapitakai,” kotxi iua kamaerekataua. Ininiã aãpakapari iua potetakiti inakitiakori Īkapani Teoso tixineë, ipiã mauakaniãtaã. ¹³ Iua sikakaua ipiã posotiireë aũuakasaaki, maerekati posotiireë aũuakasaaki. Iua anikaua imi itiretakiti auiniãtaã. Iuaãtaã auakani aũũte itxaua imi. ¹⁴ Imi Kristo iĩkixitari Teoso amaerekani ĩki ipĩkasaaki, ininiã Teoso makatxakari amaerekani. !Ixinikaikari amaerekani.

Kristo Apiananiri

¹⁵ Kãkiti kona posotari atamatiniri Teoso. Teosotxikana itxaua Kristo, iuaritika aposotari Kristo aãtamatiniri. Ikinipoko kamiko apisa, Kristo aua Teosokata. ¹⁶ Iua kamari ikinipoko. Ikamari iaxiti auakani, uai itixi auakani apaka. Ikamari ikinipoko kãkiti atamatakiti, kãkiti matamatakiniti apaka. Ikamari ikinika kaposotiirerini, auĩtetxiakori matamatakoni, ikinika Teoso

nitiriakori pakini. Ikamari ikinika. Ikinika kamaãka iua ïkapani. ¹⁷ Kristo aua ikinipoko apisa. Iua maïkari ikinika imaxipokakani ïkapani. Ikara atoko ininiã, ikinipoko auapanika. Iua mauakaniã, ikinika iarika. Iua mauakaniã, ikinipoko xipoka.

¹⁸ Kãkiti Teoso mereëkini Kristo ïto atoko itxauana. Teoso mereëkini kii atoko itxa Kristo. Merepitipanika ipïkari õkitikakarua iua. Ininiã õkitikasaakua, oerekari kãkiti Apiananiri ininiua. Åti kaposotiireri iua atokokana inakari ! auari. ¹⁹ Teosotxikana iua. Ikinika Teosomoni auakari aua iuamoni. Ikara atoko Teoso apokaerekatari. ²⁰ Kristo arëka xiketakasaaki aamina ïpiriãmitakari nopini, iusaaki Kristo makatxakapekari imakinika omanãkarauatini kãkiti maerekani xika. Kotxi Teoso nirekari Kristo mininiri ikinipoko uaiãkana iuamoni, ïkorapokoriti auakani, iaxiti auakani pakini. Ininiã uatxa Teoso apakapari Kristo sãkire auiãkani.

Kristo Kamakiti Koroso Auakani ïkapani

²¹ Hïtepekana, mitxi ! himarotari Teoso. Iusaaki ! hãuari Teosokata. Maerekati hïkamakiti xika homanatarari Teoso hãkixinireë. Teoso mokaiakariakori hïtxaua iusaaki. Uatxa Teoso apakapai hïte, ²² kotxi Kristo ïto ipina hïte ïkapani. Ininiã iua anakai hïte Teosomoni iua makatxakakini hininiua ïkapani. Teosomoni himaerekani ! auaika, kotxi Kristo makatxakapekari imakinika himaerekani. Teoso apisatoõ hãpokasaaki, kona åti posotari apoïtinii himaerekani xika. ²³ Ikara atoko aua hïtemoni, iteene hãuikiniãri Kristo sãkire ikiniõtika, Kristo sãkirenoka hãuikiniã, isãkire himatakanapakaniã. Ikara atoko hïkaminiã, apanakini kona txïkitakai hïtakanapiniri hïatapaniri ikinika Teoso kamakiti hïte ïkapani. Teoso iokanapirena erekari sãpiretaua ikinika Teoso kamakiti inakitiakori ïkapani. Hïte kenakotapekari Teoso iokanapirena erekari. Isãpiretaãkapeka ikinika itixi auakanimoni. Nota Paoro Teoso nitiri, iua iokanapirena erekari ikinimane nisãpiretini ïkapani.

Paoro Parïkauata Kãkiti Teoso Mereëkini ïkapani

²⁴ Uatxa nïpoxokoniua hïte ïkapani natatsiirauatini, kotxi natatsiirauatini xika hïte auikari Kristo sãkire. Natatsiirauata niïtoã Teoso mereëkini ïkapani. Kristo ïto atoko itxauana kãkiti Teoso mereëkini. Natatsiirauat- apitika, iuaritika Kristo atatsiirauatini apiata. ²⁵ Teoso iokanatano nota imereëkini nitiri nininiua. Ipaniãtano nisãpiretiniri ikinika isãkire hïtemoni. ²⁶ Ipaniãtano nisãpiretinii mitxi kãkiti mimarotakiniti. Okananipeka Teoso ! oerekari ikara kãkiti mimarotakiniti. Kristo ipinini apisa ïkini itixiti auakani ïmarotari ikara. Mitxi kãkiti mimarotakiniti uatxa oerekaãka Teoso nakitiakorimoni. ²⁷ Uatxa Teoso nirekari inakitiakori Xoteo minakanuia ïmarotiniri mitxi kãkiti mimarotakiniti, kotxi peerekari. Natokopa itxa ikara kãkiti mimarotakiniti? Nisãpiretai. Kristo posotari kãkiti åkixinireë auini. Ia mitxi kãkiti mimarotakiniti. Kristo aua hãkixinireë. Ininiã himarotari hïsinu Teoso tixinemoni. ²⁸ Ininiã asãpiretari kãkiti Kristo pirena. Aõtãkikari ikinimane Teoso ïmaroreë. Aõerekari ikinimane Teoso ïmaroreë, kotxi Teoso sikaimaroretua. Iua aua ikinika ïmaroretxi. Ikara atoko aanikana Kristo nireëkitinoka kamakani Teosomoni. ²⁹ Ikara nikamini ïkapani, nïparïkauatipitipo. Pasãpaniri. Kristo posotiireë nïparïkauata, kotxi kaposotiireri iua. Iua iteene sikataparatarari nãkixinire, ininiã nïposotari iteene nïparïkauatini iua ïkapani.

¹ Ninirekari himarotiniiri iteene nimisiritiko hïte ïkapani. Apaka iteene nimisiritaãka Araotxisëia sitatxiti auakani ïkapani. Nimisiritaãka apanakini nimataõkitakini ïkapani apaka. ² Ninirekari ikinimane ninoa kataparaxinire ininina. Apaka ninirekana itiretakaniuana, ininiã ätika ninoa nireëkiti. Ikara atoko ininiãna, iteene imarotarina ikinika Teoso säkire. Iuasaaki imarotarina Kristo, mitxi kãkiti mimarotakiniti, mitxi aïri Teoso moerekakiniti. ³ Paimatireri Kristo. Iua mimarotakiniti !auari. Ikinipoko imarota. ⁴ Ikara atoko nisãpiretai hïte, apanakini mamisirienetakanii ïkane kãkiti imaroreë. ⁵ Niïto !auari hïtekata, iuaritika nixinikapikai hïte nãkixinireë. Nipoxokoniuta, kotxi nimarotari hïkamakiti atão inini. Apaka nipoxokoniuta, kotxi hïte iteene auikari Kristo säkire.

Atão Kristo Säkire Auiãkani Kamakiti

⁶ Hãpakapapekari Kristo Xesosi hãauïte ininua ïkapani, ininiã hïkamariko inirekakiti ikiniõtika. ⁷ Iua taparanoka hïkosekako. Aãkotsa kosekiniri äparaã atoko hïtxako. Ikara atoko hininiã, kataparari hïxinire. Ininiã atão hãuikari Kristo säkire mitxi aõerekakiti atoko, ininiã kataparaiko. Ininiã iteene hïtxariko Teoso: "Ikinika pikamakiti ate ïkapani peerekari," hïtxako.

⁸ Erepaniko. Kona hãuiritapiri kãkiti makatxakinii Teoso kimaporeë. ! Hãuikapiri ninoa säkire, kotxi ätião ninoa säkire. Na atão isäkirena. Kãkiti imarorenoka imarotana. Kamisiriennerini ninoa. Maxikatïlka isãkirauatana. Kitxakapirïka auakani säpiretakiti ninoa säkire. ïkrapokoriti auakani nireëkiti maerekati isãpiretana kãkiti. Kona Kristo säkireni.

Apiananiri Itxaua Kristo

⁹ Kristo aua iïto, iuaritika Teosotxikana iua. Kristo aua ikinipoko Teoso posotiïre, ikinipoko itiraõki, ikinipoko imarore, txaãpokata, kotxi Teoso itxaua. ¹⁰ Kristo aua hãkixinireë, ininiã ikinipoko aua hïtemoni. ! Auari apikomoni hinirekakiti, kotxi auïtetxiakori iaxiïti auakani auïte itxaua. Apiananiri itxaua. Kaposotiïreri iua atoko inakari !auari.

Kristo Kamakiti Hïte ïkapani

¹¹ Hãpakapapekari Teoso takaõtxikare kãkiti mataãkiniti. Hãkixinireë Teoso takari itakaõtxikare. Kristo makatzakasaakiri himaerekani hïtto nireëkiti, iuasaaki hãpakapari Teoso takaõtxikare. ¹² Hïpatxisatikosaaki, Kristokata ikatakoni atoko hïtxaua. Eereka hõkitikaãka Kristo õkitikiko atoko. Hïte õkitikaãkako, kotxi hïte auikari Teoso posotiïre Kristo õkitikini ipïkasaaki.

¹³ Mitxi ipïkani atoko hïtxaua himaerekani xika. Xoteo minakanua hïte, ininiã mitxi kona himarotari Teoso nireëkiti. Hïponaniãkasaaki, maerekati auape hïtemoni. Iuaritika Teoso txïkitakai auãki hinini Kristokata. Teoso makatzakari ikinipoko himaerekani. ! Ixinikaikari himaerekani. ¹⁴ Iua oakari iõkatsopatakori amaerekani säpiretiko. Ikara iõkatsopatakori säpiretari amisiritiko amaerekani xika. Amitekini ! auari. Amisiritiko auapitika. Iuaritika iua oakari ikara iõkatsopatakori. Imakatzakari ikara iõkatsopatakori. ïpiriãmitakari nopini Kristo tokakitikosaaki, ikara iõkatsopatakori tokakitaãka apaka iuaã, ininiã ! itxaika. Iuasaaki amisiritiko ! auaiika. ¹⁵ Kristo ïpiriãmitakari nopini ipïkasaaki, iuasaaki imakatzakari ikinika Satanasi posotiïre, iniritiakori posotiïre pakini. Iua oerekari ikinimane ! kaposotiïrena ninoa. Iua õkitikasaakiaua, oerekari ikinimane iuananira Apiananiri ininua. Iuasaaki Kristo oerekari ikinimane ikãiatini.

¹⁶ Ininiã kona hãuiritapiri apanakini txitinii hinikakiti xika, hiãtakiti xika pakini. Kona hãuiritapiri apanakini txitinii kiiniri Teoso ïkapani hïkamini xika, kiiniri kasiri itopaïtakasaaki hïkamini xika, kiiniri tomatiko õti hïkamakiti xika pakini. ¹⁷ Kiiniri Teoso ïkapani ïkoraasaaki sanõkatxi atoko itxa. Oerekaua

atão inakari, txamari na iteene oerekaua. Iteene oerekaãka atemoni, Kristo aõkitakasaaki. ¹⁸ Erepaniko kãkiti ia atoko inakari: Ninoa iuikari imiuiakaniyuana. Ninoa teosonetari Teoso nitiriakori matamatakoni. Ninoa sãpiretari kãkiti matamatakoni aõkitinina itaponeëna. Ixinikarina ninoaka nireëkitinoka. Ixinikarina kimarorerini ininiuana, ininiã iuikauana. Erepaniko kãkiti ikara atoko inakani. Hãuikiniãri ninoa sãkire, !auaika hãparika iki. ¹⁹ Kãkiti ikara atoko inakani !inirekari Kristo iauitena ininiu. Kotxi Kristo akii atoko itxa. Ate iua ito atoko atxaua. Ikara atoko ininiã, isikataparataua. Aãpotiitaua. Asikataparatakakaua. Åtika itotxi atoko atxaua. Ikara atoko aniniã, aimaroãpotari isãkire. Aaneë, kãkiti ito aneini atoko.

Apinini, Aãuini Pakini Kristokata

²⁰ Mitxi hinireëkiti itixi auakani nireëkiti atoko. Hãuikasaakiri Kristo sãkire, mitxi hinireëkiti !auaika. Ipãpe. Txamari hãkamapanikari ãkorapokoriti auakani kamakiti atoko. Ninoa nireëkiti iaõka hãkamapanika. ²¹ Ninoa txari: “Kona pimaikapiri ikara. Kona pinikapiri ikara nipokori. Kona piouãtakapiri ikara.” Kinirepa hãkãpitari ikara isãkirena? ²² Ninoa paniãtakiti xipokapitikako. Ikara atoko ! itxa, kotxi ikara atoko inakari paniãtakiti kãkitinoka paniãtakiti. Kãkiti oerekakiti sãkiretxitinoka ikara. ²³ Kãkiti uãkatari ninoa paniãtakiti kimarorerini paniãtakiti atoko. Ninoa xinikakiti iaõka inirekarina Teoso. “! Erekanu,” itxana, txamari ãkixinireëna itxana “Peerekano.” Ninoaka misiritaua iitoãna. Ikamarina ikinika iitona nireëkiti.

3

Atão Hãkamakiti Erekaru Hãuini ãkapani

¹ Hãte õkitikaãka Kristokata hãuini amaneri inini ãkapani, ininiã hinirekariko hãkaminiri Teoso tixine auakani kamakiti iaõka. Iuaã Kristo topãkanãta Teoso kikomoni. Apiananiri itxaua Teoso kikomoni topãkakari. ² Hãxinikariko Teoso tixine. Kona hãxinikapiri ãkorapokoriti. ³ Ipãkani atokopeka hãtxa, kotxi hãuini kitxakari !auaika, ininiã kona hãxinikaikari ãkorapokoriti auakari. Teoso sãkire mauãkani !imarotari hãuini amaneri Kristokata Teoso auiniãtaã. ⁴ Kristo txãkitakari aãuini amaneri inini. Iua uai apokasaaki iuaãkana atamataãka. Iuasaaki hãte apaka atamataãka iuakata. Iuasaaki hãtemoni auari Kristo iotximere atokokana. ⁵ Hãxipokariko hãito nireëkiti, kotxi ãkorapokoriti auakari nirekari itotxi nireëkitinoka. Hõkariko. Kipa aua aãkixinireë aõkini ãkapani? Auari anokaretxi. Auari aãto nireëkitinoka kamiko nirekiko. Auari ãti ito nirekiko. Apaka auari ãti nakiti nirekiko aãkixinireë. Iteene anirekiniãri ãti nakiti, ateosone atoko itxaua anireëkiti. ⁶ Ikara maerekati xika, Teoso omanãkare apokapitikako Teoso paniãtakiti makãpitakanimoni. ⁷ Mitxi hãte kamari maerekati ikara atoko inakari. Iuasaaki hãtotapekari ikara atoko inakari hãkamini. ⁸ Uatxa ia atoko inakari hãtakanapako: omanãkaretxi, ãti iteene txitiko, Teoso misãkirepiretiko, maerekati sãkiretxiti pakini. ⁹ Kona himisirienetakapeua, kotxi hãtakanapapekari maerekati mitxi hãkamakiti. Himãka kitxakari hõkini atoko, hãtakanapapekari ikara maerekati.

¹⁰ Uatxa hãkamakiti amaneri. Himãka amaneri hãeretakini atoko, hãkamakiti uatxa amaneri. Teoso txãkitakari hãkamakiti amaneri inini, ininiã himarotari atão inakari imaroretxi. Ininiã Teoso kamakiti atokokana hãkama, kotxi hãte kamakari itxaua. ¹¹ Uatxa kãkiti apiari !auari. Kreoakori, Xoteoakori, Teoso takaõtxikare auãtotakini, Teoso takaõtxikare mauãtotakini, mamarorenì, kãkiti itopa auakani, nitiritxi amotakoni, kãkiti miamotakoni pakini !auari kãkiti apiari. Åti kãkiti ãti kãkititxikana, kotxi Kristonoka Apiananiri. Iua aua ikinimane isãkire auãkani ãkixinireë.

¹² Ininiäkara hiamonikariko äti. Hikamariko erekari ätimoni. !Hüikaueua. Kaneenama !hütxape. !Katimari homanākarauatini. Ikara atoko häuako, kotxi Teoso mereëkini, iua nakitia kori, itiretakini hütxaua. ¹³ Himiteenekakakauako. Himaxinikaretariko apanakini kamakiti, hüte mapokaerekatakinini. Kristo maxinikaretapekari maerekati hüte kamakiti, ininiä iua atokotxikana himaxinikaretariko maerekati apanakini kamakiti hütemoni. ¹⁴ Ikara erekari hikamako. Erekari apiari hikamini, hütiraökuiatini. Hütiraökuiatoko. Hütiraökuiatakasaaki, ininiä iuaasaaki ikinika hikamakiti atäo.

¹⁵ Kristo kamaerekaxiniretai, ininiä erekari häkixinire. Häuiritariko ikara erekari kaikotini. !Hikamapiri ikara erekari makatxakiko ikapani. Hikinika ätika itotxi atoko hütxaua. Teoso akiritai hüte häkixinire ereka inini ikapani. Hütxariko Teoso ätipirika: “Erekapitikari pikamakiti nota ikapani,” hütxako. ¹⁶ Häuiritariko ikinika Kristo säkire kaikotini häkixinireë, ininiä iuaasaaki himarore iteene aua. Höerekakakaua. Hötäkikakakaua. Hüxikaretari xikari Teoso ikapani. Hüxikaretariko xikari Teoso säkire iökatsopatakori xikariti. Hüxikaretariko xikari kitxakari, amaneri pakini Teoso ikapani. Hüxikarauatakasaaki, häkixinireë hütxariko Teoso: “Erekapitikari pikamakiti nota ikapani.” ¹⁷ Ikinika hikamakiti hikamako Apiananiri Xesosi ikapani. Hüsäkirauatakasaaki, hüsäkirauata Apiananiri Xesosi ikapani. Iuaasaaki hütxariko äiri Teoso: “Erekapitikari pikamakiti nota ikapani,” hütxariko.

Käkiti Aapoko Auakani Ötäkikiko

¹⁸ Hüte itanorotxi, hikipitariko hütaniri säkire, kotxi Apiananiri nakiti hütxaua, ininiä ikara atäo hikamini.

¹⁹ Hüte itaniritxi, hütiretaroko hütanoro. Kona hütxitapero oa. Kona homanatapero.

²⁰ Hüte amarini, hikipitariko hüri, hinoro pakini säkire. Ikinika ninoa paniätakiti hikamako, kotxi Teoso apokaerekatari ikara atoko inakari.

²¹ Hüte iritxi, kona hikamanaiamanetapena hamariteakori, kotxi eereka maerekaxinireti aua ninoamoni, ininiä !inirekaikarina hüte paniätakiti ikaminina.

²² Hüte nitiritxi, hüpaträote ikorapokoriti aua, ininiä hikamariko ikinika ninoa paniätakiti. Apanakini iteene parikauata ipaträote apisatoö, iua apokaerekatiniri ikapani. Iua mauakanisaaki apaka iteene hüparikauatoko. Ikinini hüxinireritika hikamariko hüparika. Ikara atoko ininiä, atäo hüpaxitari Teoso. ²³ Ikinika hikamakiti hikamako hütaparaxinireritika. Hüparikauatakasaaki, parikaxi Apiananiri ikapani hikamini atokotxikana, hüparikauata käkiti ikapani.

²⁴ Hüparikauatoko ikara atoko, kotxi himarotari Apiananiri sikinii ipotetakiti iaxitikiiri hüparika iki. Itixine häpokasaaki, häpakapariko. Apiananiri Kristo nitiriakori hütxaua. ²⁵ Maerekati kamakari apakapariko imisiritiko. Teoso misiritari äti maerekati kamakari, äti maerekati kamakari imisiritini atokotxikana.

4

¹ Hüte paträo, hikamariko atäo inakari hinitiriakori ikapani. Kona himisrienetapena ninoa. Kotxi hüte apaka aua hüpaträote Teoso tixineë.

Apikomoni Paoro Ötakikakiti

² Kona hütakanapapiri Teoso himisäkiretini. Araökire hütxako maerekati mapokakani ikapani. Ätipirika hütxariko Teoso: “Erekapitikari ikinipoko pikamakiti nota ikapani,” hütxariko iua.

³ Apaka himisäkiretariko Teoso ate ikapani. Hamanaäriko Teoso, iua oerekiniua isäkire apanakinimoni asäpiretini ikapani, kotxi anirekari

asāpiretiniri kākiti Kristo pirena, mitxi kākiti mimarotakinini. Ikara nisāpiretini xika, kateia āki naua.

⁴ Himsākiretariko Teoso, Kristo pirena atāo nisāpiretini ikapani, kākiti atāo imarotini ikapani.

⁵ Kimarorerini hītxauako Teoso sākire mauiakani sauaki hāuakasaaki. Aāuini poiāo, ininiā ikiniōtika hinitari kākiti Teoso sākire hīsāpiretini ikapani.

⁶ Teoso sikapekai ikinipoko erekari, ininiā hīsākirauatakasaaki, hōerekari kākiti hīsākireē hītiretinina. Iōkira mauakaniā nipokoriā, !kaposeri. Iua atokotzikana erekari mauakaniā hīsākireē, kākiti !inirekari ikenakotiniri hīsākire. Erekari hīsākire ininiā, himarotari hāpakapapiretiniri kākiti.

Paoro Iokanapiretini Pirena

⁷ Txīkiko inakori sāpiretaiko ikinika nota pirena. Aītari, atiretakiti itxaua. Iua parīkauatapitipo Apiananiri ikapani. Apiananiri nitiri itxaua atekata.

⁸ Niokanatarari iua hītemoni, hīte imaropiretini ikapani, hīte isikataparaxiniretini ikapani. ⁹ Niokanatarari Onésimo inakori apaka iuakata. Koroso sitatxitikiri iua, hīte atoko. Aītari atiretakiti itxaua apaka. Ātipirika atāo iparīkauata Kristo ikapani. Ninoa sāpiretaiko hīte ikinipoko Kristo sākire auiakani kamakiti uai.

¹⁰ Arisitako inakori, notakata kateia āki auakari, xinikamanapitai hīte. Panapee itaro ākiri Marko, xinikamanapitai hīte apaka. Nisāpiretipekai hīte Marko pirena. Ininiā ereē iua apokasaaki, hīpoxokoniritika hāpakapariko iua.

¹¹ Xosoe Xósito inakori xinikamanapitai hīte apaka. Ninoa ipi āti pakini Xoteoakori notakata parīkauatakani itxauana. Ninoa parīkauata notakata, Teoso auītetxi ininiua pirena asāpiretini ikapani. Isikataparaxiniretanona nota.

¹² Epápara inakori apaka xinikamanapitai hīte. Ereēkiri iua. Kristo nitiri itxaua. Ātipirika imisākiretari Teoso hīte ikapani, Teoso nireēkitinoka hīkamini ikapani, ikinika hīkamakiti atāonoka hīkamini ikapani. ¹³ Nota imarotari iteene iparīkauatini hīte ikapani. Apaka nimarotari iparīkauata kākiti Araotxiséia sitatxiti auakani ikapani. Apaka nimarotari iparīkauata Ierapori sitatxiti auakani ikapani.

¹⁴ Aītari atiretakiti, amianari imarotakari Arókasi inakori apaka xinikamanapitai hīte. Témasi inakori apaka xinikamanapitai hīte. ¹⁵ Hīsāpiretanako aītariakori Araotxiséia auakani nixinikinina ninoa. Hīsāpiretaroko Nīpa inakoro, Teoso mereēkini oaāpoko apotiitakaniua pakini, nixinikinina ninoa.

¹⁶ Ia niokanatsopatakiti hātatsopatakoti hīkinika hīkenakotini ikapani, eereka hīpaniātariko atatsopatiko Araotxiséia sitatxitiā, Kristo sākire auiakani kenakotiniri ikapani. Apaka hīte atatsopatariko Araotxiséia auakani iokanatsopatakiti. ¹⁷ Hītixariko Akipo inakori: “Pikamariko ikinipoko parīkatxi Apiananiri paniātakiti pikamini.” ¹⁸ Nota Paoro niōkatsopatarari ia niuakoā: Hīxinikariko kateia āki nauini. Teoso sikari ikinipoko erekari hītemoni. Ameē.

1 TESARÓNİKA

Merepanika Paoro Iokanatsopatakiti Tesarónika Auakanimoni

¹ Paoro, Sírası, Tximótxio pakini iokanatsopata Teoso mereëkinimoni Tesarónika sitatxitiã. Aíri Teoso nakitiakori hıtxaua. Apiananiri Xesosi Kristo nakitiakori hıtxaua. Aíri Teoso, Apiananiri Xesosi Kristo pakini sikai ikinipoko erekari. Ninoa kamaerekaxiniretai hıte.

Paoro Misãkiretari Teoso Tesarónika Auakani İkapani

² Amisãkiretari Teoso hıte İkapani. Ätipirika atxari Teoso: “Peerekai pite, kotxi Tesarónika auakani auikari pisãkire,” atxari. ³ Aíri Teoso amisãkiretakasaaki, axinikapikari hıte parıka Teoso İkapani. Atão hıparıkauata, kotxi iteene hãuikari iua sãkire. Axinikari hıparıka Teoso İkapani, kotxi iteene hıtiretari iua. Axinikari himarotiniri Apiananiri Xesosi Kristo sãkire iaõka hıkamini. Hıpoxokoniritika hiãtapari isãkire iaõka apokini.

⁴ Nitariakori, Teoso tıretapıtikai hıte. Iua mereëi hıte iua nakitiakori hininiua İkapani. Aimarotari İkara. ⁵ Teoso iokanapirena erekari hıtemoni asãpireta Teoso posotiireë. Ate sãkirenoka !kaposotiireri. Erekari Mata-matakoti oerekai asãkire atão inini. Hıte iteene imarotari asãkire atãonoka inini. Hãtamari aparıka hıte İkapani hıte sauaki aãuakasaaki, ininiã himarotapıtikaua ate. ⁶ Ininiã hıte kamari ate kamakiti atokotxikana. Hıkamari Apiananiri kamakiti atokotxikana. Himisiritiko aua, iuaritika hãuikari Xesosi sãkire. Himisiritiko aua, iuaritika Erekari Matamatakoti kamapoxokonitai. ⁷ Ininiãkara Masetónia tixini auakani, Akaia tixini auakani pakini nirekari hıte atoko ininina. ⁸ Inirekarina hıte atoko ininina, kotxi hıte sãpiretari Apiananiri sãkire Masetónia auakanimoni, Akaia auakanimoni pakini. Apaka İkini İtixiti İaripireta hıte iteene auikiniri Teoso sãkire. Ininiã kona ate sãpiretari kãkiti iteene hãuikiniri Teoso sãkire, kotxi ikinimane imarotape. ⁹ İkinimane sãpiretari hıpoxokoniritika hãpakapiniua ate. Ninoa sãpiretari hıte takanapiniri teoso kamakori. Isãpiretarina hıparıkauatini uatxa Teoso atão inakari İkapani, auãkipika inakari İkapani. ¹⁰ Ninoa sãpiretari, hıte iãtapiniri Teoso äkiri İtixine auakari kanapiriini İkorapokoriti. Iua Xesosi. İpıkanı sauaki Teoso õkitikakiti iua. Iua makatxakapekari amaerekani, ininiã amisiritiko !auaika kãkiti misiritiko õti apokasaaki.

2

Paoro Parıka Tesarónika Sitatxitiã (Ätosi 17.1-9)

¹ Nitariakori, himarotari maxikatııka kona ate sari hıtemoni. ² Himarotari amisiritiko Piriپosi sitatxiti aãuakasaaki, hıtemoni aãpokini apısa. Iuaã auakani asokaua, kateia äki taka itxauana. Iuaritika Teoso sikataparaxiniretaua asãpiretiniri Teoso iokanapirena erekari hıtemoni. İtori kãkiti İnirekari asãkire, iuaritika ate sãpiretari Teoso iokanapirena erekari hıtemoni. ³ Ate oerekakiti !akeroka. Teoso nireëkitinoka anireka akamini. Äti anireëkiti !auari. !Anirekari amisirinietinii hıte.

⁴ Teoso auiritaua iua iokanapirena erekari asãpiretiniri kãkiti. Teoso auikari atão asãpiretiniri isãkire kãkitimoni, ininiã asãpiretari isãkire kãkitimoni.

Asâkirauata, kona kâkiti akamapoxokonitini îkapanini. Anirekari akamapoxokonitini Teoso, kotxi iua ataerekatari aâkixinire. ⁵ !Asâpiretai ereka hinini, ate nireêkiti hîkamini îkapani. Asâpiretari Teoso sâkire hîtemoni, kona hîte nakiti anirekari îkapanini. Ikara himarotape. Teoso apaka imarotari ikara nisâkire atâo inini. ⁶ Ate !anirekari kâkiti iuikiniua ate. !Anirekai hîte iuikiniua ate. !Anirekari apanakini iuikiniua ate. Kristo iokanatakini-
raua ate hîtemoni, ininiâ aposotari apaniâtini ikinipoko anireêkiti hîsikiniua. Iuaritika !anirekari ikara atoko akamini. ⁷ Hîte sauaki aâuakasaaki iteene atiretai hîte. Sito tiritiniri oimi atokokana, ate tiretai hîte. ⁸ Iteene atiretai, ininiâ anirekari asikinii Teoso iokanapirena erekari. Kona iuananini anireka asikinii hîte. Axinire, atâo pakini anireka asikinii, kotxi ate tiretakini hîtxapekaua. ⁹ Nitariakori, hîxinikari aparîka hîte sauaki. Pasâpaniri. Îkanôka, pokamara pakini aparîkauatapitipo, akiena, anireêkiti pakini aâpakapini îkapani, kotxi !anirekari aamanainii hîte aamonitakiti îkapani. !Anirekari hîte parîka apiatini ate îkapani, Teoso iokanapirena erekari asâpiretakasaakii.

¹⁰ Hîte Kristo sâkire auiâkani sauaki aâuakasaaki, hîte itikari aâuini ikiniôtika. Teoso apaka itikari. Himarotari Teoso nireêkitinoka akama iusaaki. Himarotari erekarinoka akama iusaaki. Himarotari !akamari maerekati iusaaki. ¹¹ Hîri atoko atxaua iusaaki, kotxi aôtâkikai hîte. Amîkapiritai, imi iri mîkapiritini atokokana. Apaniâtai atâo inakarinnoka hîkamini. ¹² Ikara atoko akamini, kotxi Teoso anaakori hîtxaua, ininiâ anirekari hîte kaminiri hîri kamakiti iaôka. Iua akiritai hîte hîaûite inini îkapani. Inirekari hâtamatini iua iotximere itixine hâuakasaaki. ¹³ Ininiâ âtipirika amisâkiretari Teoso: “Erekapitikai, kotxi Tesarónika auakani auikari pisâkire, ninoamoni asâpiretakiti. Ninoâ imarotari kona ate sâkireni asâpiretana. Ninoâ imarotari asâpiretana atâo pite sâkire,” nitxari Teoso. Teoso sâkire parîkauata hîte Xesosi sâkire auiâkani âkixinireê isâkire hâuikini îkapani. ¹⁴ Xotêia tixini auakani, Kristo Xesosi nakitakori, Teoso sâkire auiâkani, ninoâ kamakiti atoko hîkamako hîte nitariakori. Xoteakori misiritana ninoâ. Iua atoktxikana hîte nirimane misiritapekai hîte. ¹⁵ Ninoâ Xoteakori okari Apiananiri Xesosi. Ninoâ apaka okana ninoaka nirimane, Teoso sâkire sâpiretakani. Ninoatxikana misiritapekaua ate. Teoso !apokaerekatari ninoâ kamakiti. Ninoâ omanatari kâkiti. ¹⁶ Kotxi !auritarina Xesosi sâkire asâpiretini Xoteo minakaniua, imaerekanina makatxakiko îkapani. Uatxa ninoâ maerekani xâpoka. Uatxa Teoso omanâkare apokapeka ninoamoni.

Paoro Ipiâtinina Tesarónika Auakani

¹⁷ Âtiâtâa ate auakasaaki, âtipirika axinikapikai. Aîto hîtekata mauakanisaaki, aâkixinire xinikapikai. Ate ipiâtai. Iteene anirekari iuaîkana aôkitinii. ¹⁸ Anirekapitikamari hîtemoni akanapiriini. Nota Paoro itokata nirekamari napokini hîtemoni, txamari Satanasi !auritaua asini hîtemoni. ¹⁹ Aûite Xesosi âti ôti ikanapiriâkasaaki, aâpotiitaua iua apisatoô. Iusaaki aiâtapakiti apokapeka. Kipa aiâtapakiti? Hîtera. Iusaaki iteene apoxokoniuatako. Kinirepa apoxokoniuata? Kotxi hîte aua iuaâ. Iusaaki aâpakapari aparîka îki. Kinirepa aâpakapari aparîka îki? Kotxi hîte auikari Xesosi sâkire ate sâpiretakiti. Ininiâ peerekari iusaaki. ²⁰ Atâopitikara nisâkire. Ate iuikai hîte. Hîte kamapoxokonitaua ate.

3

¹ Iusaaki !amîteenekari amimaropiretakani hîte, ininiâ axinikari atenoka kaikota uai Atena sitatxitiâ. ² Ininiâ iusaaki aiokanatarari aîtari Tximótxio hîtemoni. Teoso nitiri itxaua. Imoianataua Kristo iokanapirena erekari asâpiretakasaakiri kâkiti. Aiokanatarari iua hîtemoni, Xesosi sâkire iteene hâuikini

Īkapani, isikataparaxiniretinii Īkapani. ³ Ikara atoko ininiã, kona hĭxinikari Teoso sãkire hĭtakanapini, kãkiti misiritinii xika, kotxi himarotari amisiritiko apokapitikako. Teoso auiritari. ⁴ Hĭtekata aãuakasaaki, asãpiretapekai amisiritiko apokini. Uatxa himarotapitikari atão asãkire, kotxi uatxa apopeka sãkire iaõka. ⁵ Ininiã apikomoni !nimiteenekaikari nimimaropiretakanii hĭte. Ininiã iuasaaki niokanatarari Tximótxio hĭtemoni, Xesosi sãkire hãuikini nimarotini Īkapani. Nipĭkari Satanasi sikanireõtini hĭte, Xesosi sãkire hãuikini hĭtakanapini. Nipĭkari maxikatũka Xesosi sãkire asãpiretinii hĭte, hĭtekata aãuakasaaki.

Tximótxio Sãpiretakiti Ikanapiriãkasaaki

⁶ Uatxa Tximótxio kanapiripeka atemoni. Iua minapiretai hĭte. Erekarari isãpiretakiti. Iua txaua ate: “Tesarónika auakani iteene auikari Xesosi sãkire. Ninoã tiraõkiuatapika. Ipotxitarina ixinikiniina hĭte. Ipiãtaina hĭte, ninoã hĭpiãtini atokotxikana,” itxa Tximótxio atemoni. ⁷ Nitariakori, ate amaxikiko auapitika. Ate misiritiko auapitika, iuaritika hĭkamapoxokonitaua, kotxi iteene hãuikari Xesosi sãkire. ⁸ Uatxa peerekari ate auini, kotxi Apiananiri sãkire iaõka hĭkama. ⁹ Iteene apoxokoniua Teoso apisatõõ, kotxi hãuikari iua sãkire. Axinikasaakii, apoxokoni iteene auapitika. Ininiã ãtipirika atxari aTeosone: “Peerekai pite, kotxi Tesarónika auakani iteene auikari pisãkire, ininiã ikamapoxokonitauana ate,” atxari. ¹⁰ Īkanõka, pokamara pakini iteene aamanaãri Teoso hĭte iuaikana aãokitini, kotxi anirekarari apikomoni Teoso sãkire himimarotakiniãtã ãõerekiniã.

¹¹ Anirekarari aĩri Teoso, aãũte Xesosi Kristo pakini oerekiniãua aãpokini hĭtemoni. ¹² Anirekarari Apiananiri txĭkitakiniã himarotiniã hĭtiretakiniãua. Anirekarari hĭtiraõki aneini. Anirekarari iteene hĭtiraõkiuatini. Anirekarari ikiniãmanã apaka hĭtiretini, ate tiretinii hĭte atokotxikana. ¹³ Anirekarari Apiananiri sikataparaxiniretinii hĭte. Ininiã Apiananiri Xesosi Kristo ikinika inakitiakorikata ĩkasaaki uai, iuasaaki maerekati !auaika hĭtemoni aĩri Teoso apisatõõ. Iuasaaki hĭte apoĩtakari !auari. Iuasaaki erekai hĭte.

4

Akamakiti Teoso Apokaerekatakiti

¹ Nitariakori, apikomoni nisãpiretai. Asãpiretapekai hĭkamakiti tũkane, hãuini Teoso apokaerekatini Īkapani. Ikara atoko inakari hĭkamapitika uatxa. Erekarari hãuini uatxa, ininiã nõtãkikai Apiananiri Xesosi posotiireẽ, apikomoni iua apokaerekatakiti ikiniõtika hĭkamini Īkapani. ² Himarotapitikari aõereẽkiti hĭkamini Īkapani. Apiananiri Xesosi paniãtaua ikara aõerekiniã hĭte.

³ Teoso nirekari himaerekani xipokaãpotini hãkixinireẽ. Ininiãkara hĭtaniri minakotikatika, hĭtanoro minakotokatika, !hĭsirĩkape. ⁴ !Hãuiritapiri hĭito nireẽkiti ikamini. Hĭito aũte hĭtxauako, ininiã maerekati hĭito nireẽkiti !hĭkama. Atão hĭpaxitariko hĭteka ĩto, apanakini ĩto apaka. ⁵ !Apakata hĭxinikiniri ãtipirika maerekati hĭito nireẽkiti ãti ĩtokata hĭkamini. Xoteo minakaniãua, Teoso mimarotakani, xinikari ikara atoko inakari. ⁶ !Apakata hĭtxĭkitakiniã ãti aĩtari maerekati ĩtotxi nireẽkiti ikamini, kotxi Apiananiri misiritariko kãkiti ikara atoko inakari maerekati ikaminiã. Asãpiretapekai ikara. Apiniãtapekai. ⁷ Teoso kona akiritaua iuamoni, maerekati aĩto nireẽkiti akamini Īkapani. Akiritaua iua nakiti aniniãua Īkapani, erekarinoka akamini Īkapani. ⁸ Ininiã ikara asãkire manirekakati, !omanataua ate. Omanataua Teoso. !Inirekarari Teoso sãkire, kotxi Teoso sikari Erekarari Matamatakoti kãkitimoni.

⁹ Hĭtariakori hĭtiretiniã pirena kona aiõkatsopata hĭtemoni, kotxi Teoso oerekapekai hĭtiretakiniãua. ¹⁰ Nimarotari hĭtiretiniri ikinika hĭtariakori

Masetónia tixini auakani. Iuaritika nitariakori, aotãkikai apiata hõtiretiniri kãkiti ikiniõtika. ¹¹ Hãpaiaõkariko hõtiorikaãtini. Apanakini parïka ! hi-maãkatape. Hïkamariko hïteka parïka hãuini ïkapani. Ikara atoko asãpiretapekai hïte. ¹² Ikara atoko hïkaminiã, Xesosi sãkire mauïãkani paxitai. Ikara atoko hïkaminiã, !uari hiamonitakiti.

Apiananiri Kanapiriini

¹³ Nitariakori, anirekari himarotiniri atão inakari ipïkani pïrena. Kona anirekari himatinaniuatini Xesosi sãkire mauïãkani matinaniuatini atoko, kotxi ninoa ipïkasaaki, !imarotarina isinimonina. ¹⁴ Aãuikari Xesosi ipinini. Aãuikari iuaïkana õkitikiniua. Ininiãkara aãuikari ipïkani Teoso sãkire auïãkani apaka õkitikiniua. Teoso minana ninoa Xesosikata ikanapiriãkasaaki. ¹⁵ Iuasaaki ate auãkipanika inakanuia Apiananiri kanapiriãkasaaki, !asari ninoa mitxi ipïkani apisapanika. Mitxi ninoa sa. Iposõ atoko ate sa Apiananirimoni. Apiananirira sãpiretapekauru ikara. ¹⁶ Iuasaaki Apiananiri potorika itixine. Iuaka katxaka uaimoni. Iuasaaki akiripoakata iua apokasaaki, ininiã kãkiti kenakotariko Teoso nitiriakori auïte sãkire. Teoso trõpetane xõkiko kenakotaãka. Iuasaaki mitxi ipïkani, Kristo sãkire auïãkani, merepanika õkitikauako. ¹⁷ Eereka ate auapanika inakanuia anikaãkako ipïkanikata Apiananiri aaõkitini ïkapani. Aaõkitari iua itanoxiti katxiãriã. Ininiã eereka iuakata aãuapininiika. ¹⁸ Ikara sãkiretxiti hïsapiretakauako, ininiã hïkamatapaxiniretakauako.

5

Apiananiri Kanapiriini Õti

¹ Nitariakori, kona asãpiretari Xesosi kanapiriini õti. !Asãpiretari apokini kasiriti, ikanapiriinikanani pakini. ² Kotxi atão himarotari, Apiananiri uai apokini, kiõtiriti ïkanõka apokini atokokana itxako. Ininiã kãkiti !imarotari Apiananiri apokini õti. ³ Iuasaaki kãkiti sãkire: “Neenamtxi !uari. Erekaua. Imonõkoni !uari,” inakasaaki, iuasaakipeka katimaritika Teoso xipokari ikinipoko. Katimari sito amarini tsiïkini atoko itxako. Oa sito tsiï apokasaaki, omitekini !uari. Iua atokokana kãkiti mitekini !uari iuasaaki Xesosi kanapiriãkasaaki. ⁴ Nitariakori, kãkiti ipiã auakani atoko !hïtxaua. Himarotapitïkari ãti õti Apiananiri uai kanapiriini, ininiã hiãtapari ikanapiriini õti apokini, himatikokakani ïkapani, kiõtiriti tikokakiniri kãkiti atoko himinakani ïkapani ikanapiriãkasaaki. ⁵ Hïte hïkinika kaiotximereri anaakori hïtxaua. Pokamarari anaakori atoko hïtxaua. !Akaikota ipiã. !Akaikota ïkanõka, kotxi !anirekaikari maerekati akamini. ⁶ Ininiãkara apanakini imakakani atoko !himapeko. Araõkire matxako, maerekati mapokakani ïkapani. Aïto auïte matxaua. ⁷ Imakakani imaka ïkanõka. Poãtakani poãta ïkanõka. !Iãtapari Xesosi kanapiriini. Ikara atoko !hïtxapeko.

⁸ Pokamarari anaakori atxaua, ininiã aïto auïte matxaua. Sotato takari itorota koana, itorota tokapare ïkapani. Sotato torota koana atoko itxa Teoso sãkire iteene hãuikini. Sotato torota koana atoko itxa apaka hïtiraõki. Ininiã hãuikasaakiri Teoso sãkire, hïtiraõkiuatakasaaki, hãkixinire tokapare auape. Sotato takari ikii tãta ikii tokapare ïkapani. Sotato kii tãta atoko itxa amaerekani makatxakiko aimarotini. Ikara imaroretxi axinikakiti akii tokapare itxaua. ⁹ Teoso mereẽua ate kona imisiritiniua ïkapanini. Iua mereẽua ate amaerekani aãuïte Xesosi Kristo makatxakini ïkapani. ¹⁰ Iua ipina kãkiti ïkapani. Ipinã iuakata aãuini ïkapani. Ikanapiriãkasaaki, isãkire auïãkani auãkipanika inakani, ipïkani pakini aua iuakata. ¹¹ Ininiã hïsikatapaxiniretakauako.

Himoianatakakauako Teoso sākire iteene hāuikini ĩkapani. Uatxa ikara atoko inakari hĩkamapeka.

Paoro Ōtāĩkikare Mapotōkire

¹² Nitariakori, aōtāĩkikai himarotinina hĩte sauaki parĩkauatakani, Api-ananiri sākire sāpiretakani, hĩte ōtāĩkikakani. ¹³ Ininiā iteene hĩpaxitanako. Hĩtiretanako ninoa, kotxi ninoa iteene parĩkauata hĩte ĩkapani. !Hĩtxitakakapeua. !Hineenamauatape. ¹⁴ Nitariakori, iteene aōtāĩkikai hĩte ia atoko: Hĩpinitariko kākiti paniātakiti makĩpitakani. Hĩsikataparaxiniretariko pĩkarauatakani. Himoianatariko mataparani. Katima ! hĩtxapeko homanākarauatini kākiti kerokasaaki. ¹⁵ Kona hāuiritapiri misiritakori misiritiniri imisiritakiri. Ātipirika hĩkamariko erekari hĩtariakorimoni, Xesosi sākire mauĩākanimoni apaka.

¹⁶ Ātipirika hĩpoxokoniuatako. ¹⁷ Himisākiretapikariko Teoso. ¹⁸ Hĩpoxokoniuatakasaaki, hĩtxariko Teoso: “Erekari pikamakiti nota ĩkapani,” hĩtxako. Himatinaniuatakasaaki, iuaritika hĩtxariko Teoso: “Erekari pikamakiti nota ĩkapani,” hĩtxako. Ikara atoko Teoso nĩrekari ātipirika hĩsāpiretiniri iua, kotxi Kristo Xesosi nakitiakori hĩtxaua. ¹⁹ ! Hĩotokakapiri Erekari Matamatakoti parĩkauatini hākixinireē. Hĩkamariko ipaniātakiti. ²⁰ ! Homanatapiri Teoso sākire kākiti sāpiretakiti. ²¹ Hātaerekatariko ĩkinika. Erekarinoka hĩkamako. ²² ! Hĩsipeko maerekati kamikoātaā, kotxi hĩsiniā, apanakini xinikari atāo maerekati hinireka hĩkamini.

²³ Anirekari Teoso, kākiti kamaerekaxiniretakari, iua iteene kamaerekatinii hĩte iua nakitiakorinoka hininiua ĩkapani. Nĩmisākiretari Teoso hĩte ĩkapani, hĩxinire, hākixinire, hĩto pakini ereka inini, ininiā aāuĩte Xesosi Kristo uai apokasaaki maerekati !auaika hĩtemoni, ininiā hĩte apoĩtiko !auari. ²⁴ Hĩte akiritakari kamari isākire iaōka.

²⁵ Nitariakori, himisākiretariko Teoso ate ĩkapani. ²⁶ Haōkitakakasaakia, hĩtiraōkiritika hāpakapakakauako, kotxi hĩtariakori itxauana. ²⁷ Apiananiri posotiireē nĩpaniātai hātatsopatiniri ia niokanatsopatakiti ĩkinika aĩtariakori kenakotini ĩkapani. ²⁸ Aāuĩte Xesosi Kristo sikari ĩkinipoko erekari hĩtemoni. Ameē.

2 TESARÓNİKA

Paoro İokanatsopatakiti İuaĩkana Tesarónika Auakanimoni

¹ Paoro, Sírası, Tximótxio pakini iokanatsopata Teoso mereĕkinimoni Tesarónika sitatxitiã. Aĩri Teoso nakitiakori hĩtxaua. Apiananiri Xesosi Kristo nakitiakori hĩtxaua. ² Aĩri Teoso, Apiananiri Xesosi Kristo pakini sikai ikinipoko erekari. Ninoa kamaerekaxiniretai hĩte.

Xesosi Kanapiriĩni Pirena

³ Nitariakori, ātipirika atxari Teoso: “Erekapitikari pikamakiti Tesarónika auakani ĩkapani,” atxa. İkara atoko asāpiretari Teoso, kotxi ikiniōtika Teoso sākire hāuikini apiaāpota. Apaka hĩtoretakakiniua ikiniōtika apiaāpota. ⁴ İniñā apanakini Teoso sākire auĩākanikata aāuakasaaki, asāpiretana ninoa ate iuikini hĩte. Ate iukari himisiritiko himĩteenekini. Ate iukari hāuikiniri Teoso sākire. İteene himaxikiko, himisiritiko pakini, uaritika himĩteenekari. İteene hāuikari Teoso sākire.

⁵ Himisiritiko himĩteenekini oerekari Teoso misiritiniri maerekati kamakani, kotxi ikara atāo. Hĩte misiritaāka, kotxi hĩkamari hāuĩte Teoso paniātakiti, ininiākara iuamoni apakatapitika hāuini Teoso auĩtetxi ininiātaāua. ⁶ Teoso kamari atāo inakarinoka. İniñā imisiritariko hĩte misiritakani. ⁷ İxipokariko hĩte misiritiko, ate misiritiko apaka. İuasaaki hĩtomata atekata. İkara atoko inakari ikama, Apiananiri Xesosi oerekikosaaki Teoso tixine ipotarikasaaki, initiriakori kaposotiĩrerinikata. ⁸ Xamina tirinakariā imisiritanako Teoso mimarotakani, aāuĩte Xesosi Kristo iokanapirena erekari makĩpitakani. ⁹ Ninoa misiritaākako ātipirika. İkinipoko xipope ninoa ĩkapani. ! Auiritaākana Apiananiri auiniātaā apokinina. ! Atamatarina iua iotximere. ! Atamatarina iposotiĩre. ¹⁰ Ninoa misiritaāka, Apiananiri kanapiriĩni ōtisaaki. İuasaaki inakitiakori, isākire auĩākani, txariko: “Peerekai. Peerekai. Āti kaposotiĩreri pite atoko inakari ! auari,” itxanako. İkara atoko hĩte apaka sāpiretari iua iuasaaki, kotxi hĩte auikari asāpiretakiti hĩtemoni.

¹¹ İniñā amisākiretapikari aTeosone hĩte ĩkapani. İa atoko atxari iua: “Pite akiritari Tesarónika auakani pinakitiakori ininiuana ĩkapani, ininiā ninirekari pite apokaerekatiniri ninoa kamakiti pite ĩkapani. Pisikaposotiiretana ninoa ikinipoko inireĕkitina erekari ikaminina ĩkapani. Ninoa auikari isāsākire, ininiā iparĩkauatana pite ĩkapani. İniñā pisikaposotiiretana ninoa ikara iparĩkana ikaminina ĩkapani.” ¹² İkara atoko amisākiretari Teoso, kotxi apanakini atamatakasaakiri erekari hĩkamakiti, itxarinako aāuĩte Xesosi Kristo: “Peerekai pite,” itxanako, ininiā Xesosi uāka iuikaāka. Apaka Xesosi txaiiko hĩte: “Peerekai hĩte,” itxaiko. İkara atoko aua, kotxi aTeosone, Apiananiri Xesosi Kristo pakini sikari ikinipoko erekari hĩtemoni.

2

Apia Maerekati Apokini

¹ Nitariakori, maxinikari aāuĩte Xesosi Kristo kanapiriĩni. Maxinikari iuakata aāpōtitiĩniua. İkara axinikasaaki, aōtāĩkikai hĩte. ² Apanakini sāpiretai: “Apananiri kanapiriĩni ōti apokapeka,” itxana. Maerekaxiniretika !hĩtxape. İkara atoko inakasaakina, !hĩpĩkarauatape. Paxirari ninoa sākire. Atxiĩti ninoa txari: “Erekari Matamatakoti sāpiretano ikara.” Atxiĩti ninoa txari:

“Paoro sãpiretari ikara.” Atxiiti ninoa txari: “Paoro iõkatsopatarari ikara.” Paxirari ninoa sãkire. Kona hãuikapiri ikara atoko inakari. ³ Kona xatiki hãuiritapiri kãkiti misirienetini. Apiananiri kanapiriini apisapanika, kãkiti !inirekari Teoso sãkire ikãpitini. Iuasaaki maerekati kamakari apiatakari apoka. Xipokatxi ãkiri akiritaãka. Iua xipokaãkapitikako. ⁴ Iua apia maerekati !inirekari Teoso paniãtakiti ikamini. Iuikauako. “Kãkiti teosonetakini posotiire poiãoka. Nota posotiire apiata,” itxako. Iuasaaki iitopãka Teoso misãkiretiko aikoti ãki. “Teosorano nota. Notanokara Teoso txaua. Æti Teoso !auari,” itxako iuasaaki. ⁵ Hitekata nauakasaaki, nisãpiretapekai ikara. Atxiiti hite xinikapanikari nisãpiretakiti? ⁶ Uatxa kona apakatapanika iua apia maerekati apokini. Himarotari Teoso !auiritari iua apokini uatxa. Iketo õtinokara Teoso auiritari iua apokini. Iuasaaki iuaka oerekaua. ⁷ Maerekati kipatakori posotiire auape uatxa, iuaritika maerekati mauiritakati lauiritapanikari iteene maerekati iarikini. Æti õti maerekati mauiritakati makatxakaãka. ⁸ Iuasaaki iua apia maerekati oerekaua kãkitimoni. Apiananiri kanapiriãkasaaki, okari iua. Ixõkare, isinanirenani xipokari iua. Iotximere xipokari iua apia maerekati. ⁹ Iua apia maerekati apokasaaki, Satanasi posotiire aua iuamoni. Ikamariko ikini sereti posotiiretxi kãkiti maposotakiniti. Iua oerekari ikara, kãkiti imisirienetini ikapani, isãkire kãkiti auikini ikapani. ¹⁰ Ikini sereti maerekati ikama kãkiti pãpinanaãkani imisirienetini ikapani. Ninoa pãpinanaãkani xipokapitikako, kotxi !inirekarina atão inakari itiretinina, ininiã imaerekanina makatxakiko !auari. ¹¹ Ininiã iuasaaki Teoso txikitakana auikinirina ninoa misirienetakani sãkire, ininiã auikarina atão minakati apiatakari. ¹² Ininiã atão inakari mauikakati misiritaãkako, kotxi iteene iotxitari imaerekanini.

Iteene Hãuikariko Teoso Sãkire

¹³ Nitariakori, Apiananiri tiretakini, ãtipirika erekari amisãkiretiniri Teoso hite ikapani ia atoko: “Erekapitikai, kotxi pite mereẽna Tesarónika auakani imaerekanina pimakatxakini ikapani.”

Itixi kamiko apisapanika, iua mereẽi hite. Imakatxakari himaerekani, kotxi Erekar Matamatakoti txikitakai Teoso nakitiakori hininiua. Imakatxakari himaerekani, kotxi hãuikari atão inakari. ¹⁴ Teoso iokanapirena erekari asãpiretakiti hitemoni hãuikasaaki, iuasaaki Teoso akiritai hite. Ininiã aãuĩte Xesosi Kristo iotximere hite apaka apakapako. ¹⁵ Ininiã nitariakori, iteene kataparaxinire hitxako. Iteene hãuikariko Teoso sãkire asãpiretakiti, aiõkatsopatakiti pakini. !Hitakanapapiri.

¹⁶ Anirekari aãuĩte Xesosi Kristo, aĩri Teoso pakini sikataparaxiniretinii hite. Ninoa iteene tiretaua. Ætipirika isikataparaxiniretaua. Isikaua erekari aiãtapini ikapani. Aimarotari ikara erekari apokapitikako. Ikara atoko inakari ikama ate ikapani, kotxi isikaua ikinipoko erekari. ¹⁷ Erekarini hããkiretakasaaki, erekari hãkamakasaaki, anirekari isikataparaxiniretinii hite apikomoni erekari hikamini ikapani.

3

Himisãkiretariko Teoso Ate Ikapani

¹ Nitariakori, nisãkire mapotõkire apoka. Himisãkiretariko Teoso ate ikapani Apiananiri sãkire katima iaripiretini ikapani. Himisãkiretariko Teoso Apiananiri sãkire auikiko ikapani, hite auikiniri atokotxikana. ² Himisãkiretariko Teoso imakatxakiniua ate amapinakanini ikapani, maerekati kamakani sauaki aãuakasaaki, kotxi apanakini !auikari Teoso sãkire. ³ Apiananiri kamari ikinika isãkire iaõka. Iua sikataparaxiniretai hite. Itokapakeẽtai, ininiã

Satanasi !inokai. ⁴ Apiananiri t̄x̄ikitakaua ate aimarotiniri ate paniātakiti h̄kamini. Ate imarotari, katana apaka h̄kamapanikariko as̄akire iaōka. ⁵ Anirekari Apiananiri oerekinii Teoso tiraōki. Anirekari him̄iteenekiniri ikinika himisiritiko, Kristo imisiritiko im̄iteenekini atokokana.

Kākiti Paniātakiti Mak̄ipitakani

⁶ Nitariakori, aāuīte Xesosi Kristo nireēkiti iaōka as̄āpiretai h̄ite, ininiā apaniātai ia atoko. H̄itari kākiti paniātakiti mak̄ipitakati, aōereēkiti iaōka imakamakaniā, ininiā iua moianari !h̄txapeuako. H̄itapanariko iua. ⁷ H̄ite imarotari akamakiti iaōka h̄kamini, kotxi h̄itekata aāuakasaaki ate k̄ipitari kākiti paniātakiti. ⁸ Kona anikari nipokori amāikitxitakinini. Iuasaaki iteene apar̄ikauata. Īkanōka, pokamara pakini apar̄ikauata akiena aiamotini ĩkapani, kotxi !anirekari h̄ite kaamatini h̄ite kiena. ⁹ Apakatapitika kākiti ĩkitxitiniua apar̄ika ĩkapani, iuaritika !anirekari h̄ikitxitiniua, kotxi anirekari h̄ite par̄ikauatini ate par̄ikauatini atokokana. ¹⁰ H̄itekata ate auakasaaki, ate paniātai h̄ite ia atoko: “Kākiti manirekakaniāri ipar̄ikauatini, ĩnikapani.”

¹¹ Ate kenakopiretari h̄ite sauaki auari kākiti paniātakiti mak̄ipitakani. ! Ipar̄ikauatana. Ātipirika ipotxitarina imarotinirina āti kākiti kamakiti. ¹² Aāuīte Xesosi Kristo posotiireē, apaniātana kākiti ikara atoko inakani ipar̄ikauatinina. Aōt̄ākikana ipar̄ikanoka ĩkaminina ikienana apokinina ĩkapani. ! Himaākatapiri apanakini kamakiti. ¹³ Nitariakori, ! h̄is̄āpakape erekari h̄kamini.

¹⁴ Kākiti ereē makamakaniāri ate ōt̄ākikakiti ia iōkatsopariā, erepaniko iua. Iua moianari !h̄txapeuako. H̄itapanariko iua, ininiā iuasaaki atxiiti ipētauata. Iuasaaki atxiiti iuaikana at̄āo ikama. ¹⁵ Imoianari ! h̄txapeuako, iuaritika himokaiakari ĩtxaua. H̄ipinitariko iua, kotxi h̄itari itxaua.

Paoro Sākire Mapotōkire

¹⁶ Anirekari Apiananiri, kākiti kamaerekaxiniretakari, kamaerekaxiniretinii h̄ite ikiniōtika. Anirekari iua kaikotini h̄itekata.

¹⁷ Nota Paoro iōkatsopata nisākire mapotōkire niuakoā. Ia nitakaōtxikare, ininiā himarotari at̄āo ia nota iokanatsopatakiti. Ia atoko inakari niōkatsopata. ¹⁸ Aāuīte Xesosi Kristo sikari ikinipoko erekari h̄ite h̄ikinikamoni. Amē.

1 TXIMÓTXIO

Merepanika Paoro Iokanatsopatakiti Tximótxiomoni

¹ Nota Paoro iokanatsopata pite Tximótxiomoni. Xesosi Kristo iokanapirena säpiretakari nota. Teoso amaerekani makatxakakari itxaua. Aimarotari Xesosinoka anikaua Teoso tixinemoni. Apiananiri itxaua. Teoso, Xesosi Kristo pakini iokanatanano nota kâkitimoni, iokanapirena nisäpiretini ikapani. ² Pite Tximótxio, nota âkiri atoko pitxaua, kotxi merepitpanika pauikari Xesosi säkire nota säpiretakasaakii. Aïri Teoso, aâuïte Xesosi Kristo pakini sikai ikinipoko erekari. Iamonîkana. Ikamaerekaxiniretaina pite.

Atão Minakati Oerekakani

³ Masetónia tixinimoni nisikasaaki, nipaniâtai pite Épeso sitatxiti pikaikotini. Uatxa iuaîkana nipaniâtai ereê Épeso pikaikotini. Ikara ninireka, kotxi apanakini ereê auakani oerekari Teoso säkire kâkitimoni, txamari na atâoni ninoo oerekakiti. Ninirekai pite pinitinina ninoo atão minakati imoerekakanina ikapani. ⁴ kotxi ninoo säpiretapikari kitxakapirîkari pirena. Nino xinikapikari aätokiriakorini uâka, ininiâkara kâkiti taparakienatakakaua iuâkana ixinikasaakina. Pôtâkikanako ninoo ikara atoko inakari säkiretxiti itakanapinina, kotxi ikara säkiretxiti !oerekari kâkiti Teoso nireêkiti. Teoso säkire aâuikiniâ, aimarotari Teoso nireêkiti. ⁵ Nipaniâtai pite ikara atoko, kotxi ninirekari ereê Teoso säkire auîâkani tiretakakiniua. Kâkiti âkixinire maerekati mauakaniâ, ininiâ itiretakakaua. Kâkiti imarotakasaakiri ikamakiti ereka inini, itiretakakaua. Kâkiti ikara atoko inakari atão auikari Xesosi säkire. ⁶ Kâkiti, Teoso säkire atão masäpiretakani, takanapari ikara erekari kimaporiti. Pîpinanaâkani atoko itxauana, kotxi !imarotaikarina Teoso kimapore. Maxikatiika isâkirauatapikana. ⁷ Nino kâkiti nirekamari Teoso paniâtakiti oerekakani ininiuana, txamari !imarotarina Teoso paniâtakiti. !Imarotarina isäpiretakitina, iuaritika ninoo: “Atâopitika asâkire,” itxanâtana.

⁸ Kâkiti atão säpiretakasaakiri Teoso paniâtakiti iôkatakori, iuasaaki aimarotari ipaniâtakiti ereka inini. ⁹ Mauiritakoti aua, kona kâkiti atão inakari kamakani ikapanini. Mauiritakoti aua, kotxi maerekati kamakani auapitika. Aua mauiritakoti manireêkani. Aua Teoso manireêkani. Aua maerekati kamakani. Aua erekari manireêkani. Aua Teoso paniâtakiti napetakani. Kâkiti aua iri okakani. Kâkiti aua inoro okakani. Aua kokanirini. Mauiritakoti aua, kâkiti ikara atoko inakari ikapani. ¹⁰ Aua kâkiti âti itanorokata sirîkakari. Aua kâkiti âto tanirikata sirîkakaroro. Aua kiki âti kikikata sirîkakari. Aua sito âto sitokata sirîkakaroro. Aua kâkiti âti kâkiti itiriâkani ivêtxitiniri ikapani. Aua aâpirenaâri. Aua kâkiti âti apoîtakani. Mauiritakoti aua ikara atoko inakari kâkiti ikapani. Nino !auikari Teoso säkire atão inakari. ¹¹ Ikara Teoso iokanapirena erekari säpiretaua. Peerekari Teoso. Peerekari iua iokanapirena. Iua paniâtano nota iua iokanapirena nisäpiretini ikininapemoni.

Teoso Amonîkiri Paoro

¹² Nitxari aâuïte Kristo Xesosi: “Erekari pite kaminano, kotxi pisikataparaxiniretano nota pite ikapani nîparîkauatini ikapani. Erekari pauikini nisâkire. Erekari pimereinino nota pisâkire ikininapemoni nisäpiretini ikapani,” nitxari Kristo Xesosi. ¹³ Meresaaki nota misâkirepimotari iua Xesosi. Nasikatikinitana iua säkire auîâkani nokinina ikapani. Kaneenamari nitxaua iuasaaki. Iuaritika Teoso amonîkano. !Imisiritano nota, kotxi iuasaaki !imarotari nikamakiti Xesosi säkire nîmauikakani xika. ¹⁴ Iuasaaki !erekano.

Maerekati nitxaua. Iuaritika aãuïte Kristo Xesosi sikari ikinipoko erekari notamoni. Kristo Xesosi nakiti nitxapekaua, ininiãkara nauikari isãkire. Iua nakiti nininiãua, nitiretari iua. Nitiretari apanakini apaka. Mitxi !nimarotari nitiraõkiuati. ¹⁵ Nisãpiretaiko ia sãkiretxiti atão inakari, pauikiniri ïkapani, ikinimane auikiniri ïkapani. Nitxai: “Kristo Xesosi apoka ïkorapokoriti maerekati kamakani maerekani imakatzakini ïkapani,” nitxa. Maerekati apiata kamakari nitxaua nota. ¹⁶ Maerekati apiata kamakari nitxaua, iuaritika Teoso !imisiritano. Iamonïkano, kotxi inirekari apanakini imarotiniri Kristo matima omanãkarauatakani kãkiti maerekani xika. Xesosi nirekari nota eereka auakani, isãkire auiãkani imarotiniri Xesosi amonïkinina ninoa, kotxi iua amonïkano nota maerekati apiata kamakarino. Ninoa auikari isãkire, ininiãkara auapininiika Teosokata. ¹⁷ Nitxari Teoso: “Ari Teoso, peerekai. Åtipirika ikinimane auïte pitxaua. Pipinini !uari. Matamatakoti pitxaua. Pitenokara Teoso txaua. Pitenokara kimaroreri. Ikinimane paxitaiko åtipirika. Ikinimane åtipirika sãpiretaiko ereka pinini. Atãopitikara nisãkire. Amë.”

Xesosi Sãkire Iteene Auikiko

¹⁸ Tximótxio, namarite atoko pitxaua. Nisãpiretai noerekakiti sãkiretxiti pikaminiri ïkapani. Pixinikariko akokaxiti Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretakiti. Ninoa sãpiretai Teoso nirekakiti pite kamini ïkane. Nota sãkire uatxa ninoa sãkire atokotxikana. Ikara ninoa oerekakiti sãkiretxiti pikamapikako, ininiãkara pite sotato erekari atoko pitxaua Satanasi pinaiatini. ¹⁹ Pauïkapikariko Xesosi sãkire. Ikara pikeeko atoko itxa. !Pikamapiri pãkixinire mapokaerekatakiniti. Ikara apaka pikeeko atoko itxa. Apanakini kamapekari åkixinire mapokaerekatakiniti, ininiã eereka !auikaïkarina Xesosi sãkire. Kanaua sakikini atoko itxa ninoa auikiniri Xesosi sãkire. ²⁰ Imeneo inakori, Arexãtri inakori apaka ikara atokokana itxana. Ninoa misãkirepiretari Teoso, ininiãkara nota sikanapana ninoa Satanasoni. Satanasi misiritakasaakina ninoa, atxiiti itakanaparina Teoso imisãkirepiretinina.

2

Teoso Misãkiretiko Ikinimane ïkapani

¹ Merepanika nõtãkikai pimisãkiretiniri Teoso ikininape kãkiti ïkapani. Pimisãkiretariko Teoso ninoa nireëkiti ïkapani. Pamanaãriko Teoso sikiniri erekari ninoamoni. Pitxariko Teoso: “Peerekai pite, kotxi erekari pisikakiti kãkitimoni.” ² Teoso pimisãkiretako auïtetxiakori apiari ïkapani, auïtetxiakori poiãori ïkapani apaka. Pamanaãriko Teoso ninoa ïkapani, aãuini ereka inini ïkapani, neenamãtxi mauakani ïkapani. Ikara atoko aniniã, akamari Teoso nireëkiti erekarinoka. ³ Ikara akaminiã erekapitikari. Teoso, amaerekani makatzakakari, apokaerekatari asãkire ikara atoko inakari akamini. ⁴ Teoso nirekari imakatzakiniri ikinimane maerekani. Inirekari ikinimane imarotiniri atão inakari sãkiretxiti. ⁵ Åtinokara Teoso aua. Åti kikinokara mikanapiriãri kãkiti Teosomoni. Xesosi Kristonokara mikanapiriãri kãkiti Teosomoni, kotxi iuanoka misãkiretari Teoso kãkiti ïkapani. ⁶ Iua ipina ikinimane kãkiti ïkitxitini ïkapani. Teoso ketotini õti manapi Xesosi ipina. Xesosi ipinini oerekaua Teoso nirekiniri imakatzakiniri ikinimane maerekani. ⁷ Ininiãkara Teoso akiritano nota isãkire ikinimanemoni nisãpiretini ïkapani. Ininiã Teoso iokanatakiti kãkitimoni nitxaua nota. Ikara nisãkire atão. Kona paxirarinì. Teoso akiritano Xoteo minakanaua noerekini ïkapani. Akiritano atão inakari sãkiretxiti noekinina ïkapani. Akiritano noekinina Teoso sãkire auikinina ïkapani.

⁸ Ininiã ninirekari kikiakori erekarinoka kamakani, ikini itixiti auakani, misäkiretiniri Teoso. Ninirekari Teoso imisäkiretakasaakina, iusaaki ninirekari isäkire auikinina apaka, äti imomanatakanina.

Sitoakoro Xesosi Säkire Auiäkani

⁹ Ninirekari sito mäka atão inini, kiki paxitiniro ñkapani. ! Apakata oõuikiniua omäka ereka inini xika. !Erekari sito ätipirika oeretiniri oiäko käkiti xikaueretiniro ñkapani. Oro, pérona pakini otakinia oitõã käkiti xikaueretiniro ñkapani, !erekari. !Erekari mäkatxi kakaroneri oieretakini. ¹⁰ Sito Teoso nireëkiti nireëkaro kaminiãri erekari, erekapitikari. Mäkatxi peereri atoko itxa erekari okamakiti, kotxi käkiti atamatari okamakiti. ¹¹ Teoso säkire säpiretakari oerekarauatakasaaki, erekari sito kenakotiniri. !Apakata iusaaki osäkirauatini. Erekari opaxitiniri iua, isäkire okipitini ñkapani. ¹² Nota !auiritaro sito oerekinina kikiakori, ikamakitina tükane opaniätinina. Erekari masäkiretoka onini. ¹³ Ikara atoko itxa, kotxi merepitipanika Teoso kamari kiki Adão inakori. Eerekaikara ikamaro sito Eva inakoro. ¹⁴ Kona Adãoni misirienetaäka. Sitora misirienetapeëka. Oa kamari maerekati, kotxi ! okamari Teoso paniätakiti, ininiãkara !apakata sito paniätiniri kiki ikamakiti tükane. ¹⁵ Sito auikiniãri Teoso säkire, otiretiniãri apanakini, maerekati omakamakaniã, omasarauatakaniã, Teoso makatxakari omaerekani, kotxi äto sito eenetari Xesosi, amaerekani makatxaäkari.

3

Kõtäkikarerini Pirena

¹ Ia nisäkire atão. Kiki nirekiniãri kötäkikarerini ininiua, Teoso säkire auiäkani ötäkikini inirekiniã, iua nirekari parĩkatxi erekari. ² Ia atoko kötäkikarerini txauako: !Ikamari maerekati, ininiã iua apoitiko !uari. Ätonanirako ñtanoro. Kĩikiteri itxauako. !Katimari omanãkarauatini. Ipaxitaäkako. Käkiti ätiätaã ñkani apapakapo aapoko. Imarotariko oerekarauatini. ³ !Ipoãtapeko. Kaneanamari !itxapeuako. Katiraõkiri itxauako. !Ipotxitapiriko neenamtxi. Txineiro iteene !ixinikaperoko. ⁴ Iua nĩkatanako aapoko auakani, ninõa auini ereka ininina tükane. Itxĩkitakanako imiakori ipaniätakiti ikipitininina ñkapani, ininiã ninõa paxitari iua. ⁵ Ikara atoko itxako kötäkikarerini, kotxi aapoko auakani imamimatanĩkaretakaniã, ininiã !imarotari käkiti Xesosi säkire auiäkani inĩkatini. ⁶ Kiki mapaõtinoka auikiniãri Xesosi säkire, !apakata iua Xesosi säkire auiäkani ötäkikakarini ininiua. Xesosi säkire auiäkani ötäkikakarini ininiãua, iuikaua atxiiti. Iuikiniãua, Teoso misiritari iua, kitxakapirĩka Satanasi iuikasaakiaua imisiritini atokokana. ⁷ Kiki Xesosi säkire auiäkani ötäkikakarini paxitaäkako, Xesosi säkire mauiakani apaka paxitari iua. Ikara atoko ininiã, !ikamapaniri käkiti kamapëtatakarini. Ininiã Satanasi !imaĩkari iua itakapiremoni.

Kamiparĩkarerini Pirena

⁸ Ätipekana, Xesosi säkire auiäkani miparĩkatakanipekana nisäpiretaiko: Iua kamariko erekari, ipaxitiko tükane. Ätika isäkire itxauako. !Ipoãtapeko. ! Apakata txineironoka ixinikini. ⁹ Kamiparĩkarerini iteene auikariko Teoso säkire atão inakari. Äkixinire imarotariko ikaminiri Teoso säkire iaõka. ¹⁰ Xesosi säkire auiäkani ataerekatariko kiki, kamiparĩkarerini ininiua nireëkari. Erekarinoka ikaminiã, ininiã iua auiritaãka ninõa miparĩkatakari ininiua. ¹¹ Iua atokokana kamiparĩkarerini ñtanoro kamariko erekari opaxitiko ñkapani. Aãpirena !okamapeko. !Opoãtapeko. Okamariko okamaenetakiti iaõka. Ininiã käkiti aukari osäkire. ¹² Ätonanirako kamiparĩkarerini ñtanoro. Inĩkatariko

imiakori, kākiti iua aapoko auakani apaka, ninoa auini ereka ininina ĩkapani. ¹³ Kamiparĩkareri atāo parĩkauatiniā, iteene ipaxitaāka. Apanakini apokaerekatari iparĩka. Ininiā itaparaxinireritika isāpiretari Kristo Xesosi sākire auikiko kākitemoni.

¹⁴ Uatxa pitemoni niōkatsopatakasaaki, ninirekari paĩtiki nisini hĩtemoni. ¹⁵ Atxiĩti uai okanani nauapanika, ininiā ia iōkatsopari oerekaiko pite Teoso nakitiakori atāo auini ikiniōtika, kotxi Teoso aapoko atoko atxaua, iua auiniātaā ĩkapani. Teoso auāki itxapika. Kākiti iua nakitiakori nĩkatari iua sākire. !Auiritana apanakini koketiniri atāo minakati Teoso sākirekata. Isāpiretana ikinimane Teoso sākire atāo inakari. ¹⁶ Peerekari Teoso parĩka kākiti ĩkapani. Merepanika kākiti !imarotari, eereka Teoso oerekari iparĩka. Ia atoko Teoso kamināua ate:

Kākiti itxapekaua. Iua Xesosi. Erekari Matamatakoti oerekari kākiti Xesosi sākire atāo inini. Teoso nitiriakori iaxitikini atamatari iua. Isākire sāpiretaāka ikini itixiti auakanimoni. Kākiti auikari isākire. Eereka Xesosi anikaāka iaxiti Teoso tixinemoni. Ikara atoko inakari Teoso parĩka kākiti ĩkapani.

4

Atāo Minakati Oerekakani

¹ Iua Erekari Matamatakoti sāpiretaua, apanakini !auikaikari Xesosi sākire itixi mapotōkire ōti takote. Ikara atāo. Iuasaaki ninoa auikari maerekani matamatakoni misirienere. Auikarina Satanasi nitiriakori oerekakiti. ² Kākiti ikara atoko inakani sāpiretari atāo minakati. Ninoa sākire āti, txamari ninoa xinikakiti ipinimoni. Ninoa ākixinire sākire !auaika. ! Isāpiretaikarina maerekati imakamakanina ĩkapani. Kapatakari arikakiti atoko itxa ninoa ākixinire sākire. ³ Kākiti ikara atoko inakani ! auiritari kākiti ĩtanorouatini. “!Erekari kākiti ĩtanorouatini,” itxa ninoa sākire. Teoso kamari ikini nipokori kākiti nikini ĩkapani. Txamari ninoa kamisirienererini ! auiritari kākiti apanakini nipokori inikinina. Teoso nirekari Xesosi sākire auĩakani, atāo inakari imarotakani, nikiniri ikara nipokori Teoso imisākiretaka atoko: “Erekapitakai ia nipokori pisikiniāua.” ⁴ ĩkinika Teoso kamakiti erekari. !Apakata kākiti manirekaniāri apanakini nipokori. ĩkinipoko nipokori hinikasaaki, himisākiretariko Teoso. Hĩtxariko: “Erekapitakai ia nipokori pisikiniāua.” ⁵ Teoso sākire sāpiretaua ikinipoko nipokori anikini. Nipokori anikasaaki, amisākiretiniāri Teoso, nipokori isikakiti ereka inini asāpiretiniāri, ininiā ikara nipokori erekari anikini.

Kristo Xesosi Nitiri Erekari Inakari

⁶ Aitariakori pōtākikiniā ikara atoko, Xesosi Kristo nitiri erekari pitxaua. Nipokori sikataparatarı kākiti ĩto. Teoso sākire aāuiākiti, oerekaretxi atāo inakari, nipokori atoko itxa, kotxi isikataparatarı axinire. Pite auikapikari oerekaretxi atāo inakari. ⁷ !Pimaākatapiri miĩketiti sāpiretakiti, sākiretxi Teoso mapokaerekatakiniti. ĩkiniōtika piteka poerekauako Teoso paniātakinoka pikamini, ininiā Teoso nireēkittixikana pikama. ⁸ Piĩto parĩkauatakasaaki, piĩto tapara apiaāpota, ininiā erekari piparĩkauatini. Apiaerekata pixinire parĩkauatini pixinire auāki inini ĩkapani. Pixinire ĩkorsaaki auāki ininiā, pauapikako Teosokata ātipirika. ⁹ Ikara nisākire atāo. Erekari ikinimane auikiniri ikara. Erekari ikinimane kaminiri ikara. ¹⁰ Ininiākara iteene aparĩkauata Teoso ĩkapani. Pasāpaniri, iuaritika aparĩkauatipitipo, kotxi aāuikari Teoso sākire, Teoso mipĩkati sākire. Iua ikinimane kākiti maerekani makatxaākari itxaua. Iua makatxakari isākire auĩakani maerekani, maerekani misiritikoātaā imasikanina ĩkapani.

¹¹ Pipaniätariko kākiti noerekakiti sākiretxiti iaōka ikaminina. Poerekana noerekakiti.

¹² Pite ātokoripanika, iuaritika pimarotapitikari Teoso sākire, ininiā !pauir-itapiri kākiti napetiniri poerekakiti sākiretxiti. Atāo inakarinoka pikamako Xesosi sākire auiaškani atamatini ikapani, ininiākara ninoa auikapitikariko pisākire, ininiā ninoa nirekari pite atoko ininina. Erekarinoka pisāpiretako. Erekarinoka pikamako. Kākiti pitiretako. Iteene pauikariko Teoso sākire. Maerekati ! pikamapeko. Ikara atoko pininiā, ninoa nirekari pite atoko ininina. ¹³ Ereē nimapokakanisaakipanika, patatsopatariko Teoso sākire iōkatsopatakorī, apanakini kenakotiniri ikapani. Pisāpiretanako Teoso sākire. Teoso sākireē pōtākikanako. Poerekana Teoso sākire atāo imarotinina ikapani. Ikara atoko pitxapikanako, ereē napokini apisapanika. ¹⁴ Akokaxiti kōtākikarerini sāpiretai piparīka Teoso ikapani. Iuusaaki ninoa takari uakona pite nopini, pite ikapani imisākiretakasaakirina Teoso. Ikara atoko ininiākara, pikamapikariko ikara piparīka Teoso ikapani. ¹⁵ Ātipirika pixinikariko ikara nōtākikinii. Ikinioṭika pikamariko piparīka Teoso ikapani. Ininiā apanakini imarotari Teoso sākire apiaāpota pauikini. ¹⁶ Erepaniko pikamakiti ereka inini ikapani. Erepaniko poerekakiti sākiretxiti Xesosi oerekakiti iaōka inini. Ikara ātipirika pikaminiā, piteka makatxakaua pimapinakanani ikapani. Apaka pimakatxakana pisākire auiaškani imapinakanani ikapani.

5

Ōtākipirenatxi Pirena

¹ ! Pitxitapiri kiki aneēkari. Pōtākikariko, piri pimisākiretini atokokana. Pōtākikariko kikiakori pite tikini auakani, pitariakori pimisākiretini atokokana. ² Pōtākikaroko sito aneēkaro pinoro pōtākikini atokokana. Pōtākikaroko ātokoro, pitaro pōtākikini atoko. Iuusaaki pipaxitaroko.

Sitoākini Tikinitakoni

³ Pinīkatanako sitoākini tikinitakoni onirimane matiretakini. ⁴ Tikinitakoro oimiakori auiniā, oītariakori anaakori auiniā, ninoa nīkatamaroko oa. Ikara ikaminiāna, erekari Teosomoni. Teoso poxokotana ninoa. Merepanika ninoa kaminiāri erekari ninoaka aapoko āki, aimarotari ninoa atāo auikiniri Teoso sākire, kotxi meresaaki irina, inorona pakini nīkatana ninoa. ⁵ Tikinitakoro manīkatakoto auikari Teoso inīkatiniro oa. Oa misākiretari iua pokamara, ikanōka pakini inīkatiniro ikapani. ⁶ Tikinitakoro osarauatininoka nireēkaro, ipīkaro atoko otxaua. ⁷ Pisāpiretanako ereē auakani, Xesosi sākire auiaškani nīkatinina inorona, inorona itaro tikinitakoro pakini. Inīkatiniāna, !apoītaškana. ⁸ Xesosi sākire auiaškani manīkatakaniāri inirimane, itakanaparina Teoso sākire auikinina. Apia maerekanita iua aapoko āki auakani imanīkatakaniā. Kākiti Teoso sākire mauiaškati maerekati itxaua. Apia maerekati itxaua iua aapoko āki auakani manīkatakati.

⁹ Apanakini sito tikinitakoni moianatana Xesosi sākire auiaškani. Pitakariko ninoa tikinitakoni uāka aātsopaā himoianatini ikapani. Sito ikara atoko inakaro sesēta ano apiko auakoro oa. Ātinoka oītanirini. ¹⁰ Oa imarotaāka, kotxi erekarinani okama. Atāo oōerekari oimiakori. Osikakienatana ātiātaā ikani. Oimarotaāka, kotxi oa arokakititari kākiti Teoso nakitiakori. Oimarotaāka, kotxi kākiti maerekaxinireni otireta. Oimarotaāka, kotxi ikini sereti erekari ātipirika okama. Tikinitakoro ikara atoko inakoro uāka aātsopaā pitaka himoianatini ikapani.

Tikinitakoni Ātokoropanika Inakanani Ōtākikiko

11 ! Pitakapiri tikinitakoro uāka iua aātsopaā, ātokoropanika inakaro, kotxi iuaīkana onirekari kikikata osirīkini, ininiā onirekari iuaīkana oītaniriuatini, ininiā !onirekaikari Kristo. 12 Ikara atoko okaminiā, okamari maerekati, kotxi mitxi osākire: “Nikamariko parīkatxi Teoso īkapaninani. ! Nītaniriuataikako,” otxama. 13 Tikinitakoro ātokoropanika inakaro uāka iua oiarinauatini. Oianapokotapika. Apia maerekati okama, kotxi ototari aāpirena okamini. Onirekari ikinika apanakini kamakiti oimarotini, txamari ikāra atoko !apakata. !Apakata āti kamakiti osāpiretini apanakinimoni. 14 Ikara atoko ininiā, ! pitakapiri tikinitakoro ātokoro inakaro uāka iua aātsopaā. Nota oītākikana ātokoroakoro tikinitakoni iuaīkana taniriuatini. Erekarī keene ininina, aapokona iparīkauatinina. Ikara atoko ininiā, Xesosi sākire mauīākani kona misākirepiretana Xesosi sākire auīākani. 15 Nota ikara atoko nisāpiretai, kotxi ātikaka tikinitakoni ātokoroakoro inakani takanapapekari Xesosi sākire auīkinina, Satanasī paniātakiti ikaminina īkapani. 16 Xesosi sākire auīākani inirimanena tikinitikoā, inīkatanako ninoā. !Erekarī imanīkatakanirina inirimanena tikinitakoni. !Erekarī inirekinirina apanakini Xesosi sākire auīākani nīkatinina inirimanena, kotxi ninoā nīkatana kaiāopokori tikinitakoni manirimaneni. Pasāpaniri ninoā parīka.

Kōtākikarerini Pirena

17 Kōtākikarerini atāo kaminiāri iparīka Xesosi sākire auīākani īkapani, erekarī hīsikinina iparīkana īki apiata. Teoso sākire isāpiretiniāna apanakinimoni, Teoso sākire oerekiniāna, ininiākara erekapitikari apiata iparīkana īki hīikitxitinina. 18 Teoso sākire iōkatsopatakori txari:

! Hīaxirikanamatapiri kema auīe iparīkauatakasaaki, triko ikatxaratakasaaki. Pauiritariko inikiniri triko īki, iparīkauanātakasaaki.

Teoso sākire iōkatsopatakori txari apaka:

Erekapitikari parīkauatakari apakapiniri iparīka īki.

19 Āti apoītiniāri kōtākikarerini, ! pimaākatapiri isāpiretakiti. Ipi, atxiīti ipi āti pakini kākiti atamatiniāri kōtākikarerini kaminiri maerekati, isāpiretiniāna pite, pikenakotapitikari ninoā sāpiretakiti. 20 Pōtākikanako Xesosi sākire auīākani maerekati kamakani apanakini Xesosi sākire auīākani apisatoō, ininiākara apanakini pīkari maerekati ikaminina.

21 Tximótxio, nota paniātai ikara noerekakiti iaōka pikamini. Teoso apisatoō, Apiananiri Xesosi Kristo apisatoō apaka, Teoso nitiriakori iaxitikini imereēkini apisatoō apaka, nipaniātai ikara noerekakiti iaōka pikamini. Ninoā kenakotari nisākire pitemoni. Ātinokarako pisākire txauako ikininape kākitimoni. Erekarī pikamako ikininape kākitimoni, kākiti pipotxitakinimoni, kākiti pimapotxitakinimoni apaka. 22 Atxiīti aua Teoso sākire auīākari iteene pimimarotakiniti. Ininiā ! pimereēpiri iua Xesosi sākire auīākani oītākiākari ininiua. Atxiīti ikamapanikari maerekati. Pimereiniāri iua, pite moianatari iua maerekati ikamini. Erepaniko maerekati pimakamakani īkapani.

23 Pite itokata amianata. Pitsii iriko, ininiākara kona āparaānanini piāta. Ovaā poiāoka apaka piātako pipini īkapani.

24 Apanakini !kipatari maerekati ikamakiti, ininiā ikinimane imarotari. Apanakinipekana maerekati ikamakitina !atamataāka ikamakasaakina. Ninoā kipatari. Okananixiti atokoikara imarotaāka ninoā maerekani. 25 Iua atokokana erekari apanakini kamakiti atamataāka. Erekarī apanakini kamakiti !atamataāka ikamakasaaki. Iuaritika okananixiti atokoikara imarotaāka.

6

Nitiritxi Amotakoni Pirena

¹ Nitiritxi amotakoni, Xesosi sákire auiákan, iteenerako iparíkauatana ipaträotena íkapani. Ninoa paxitanako ipaträotena. Ikara atoko ininiána, Teoso uáka !imisákirepiretaáka. Iua sákire ate oerekakiti apaka !imisákirepiretaáka iuasaaki. ² Nitiritxi paträote Xesosi sákire auiákar ininiáua, initiri paxitariko iua, kotxi itari apaka itxaua iua. !Apakata poiáonoka ipaxitiniri ipaträote, itari ininiua xika. Erekarite iteene iparíkauatini ipaträote íkapani, kotxi ipaträote auikari Xesosi sákire. Teoso tiretakiti ipaträote. Tximótxio, ikara noerekakiti sákiretxiti poerekariko apanakinimoni. Pótákikanako ikara iaóka íkaminina.

Txineiro Potxitakani Pirena

³ Aua kákiti atáo minakati oereékani. Ninoa !auikari aáúte Xesosi Kristo sákire atáo inakari. !Auikarina atáo inakari oerekakori, Teoso sákire. ⁴ Kákiti ikara atoko inakari iuikaua, txamari !kimaroreri. Ipotxitari isákirauatini apanakinikata itaparakienatakiniuana íkapani. Ininiákara xikoretxi aua, neenamtxi aua, misákirepiretakatxi aua. Ininiá kákiti !auikari áti sákire. Iuákatari áti kaminiri maerekati. ⁵ Ninoa txitakakapikaua, kotxi ixinikak-itina maerekatina. !Imarotaikarina Teoso sákire atáo inakari mitxi imarotakitina. Ninoa oerekari Teoso sákire kákitemoni txineiro ito apakapinina íkapani. Txamari na atáo ninoa oerekakiti sákiretxiti. !Pimaákatapiri kákiti ikara atoko inakari.

⁶ Teoso nireékinitinoka pinirekiniá, ikinipoko pinireékiti auape, ininiá pákixinire poxokoniua. Kipa apikomoni pinireka? !Auari. ⁷ Kiripa ate mina uai itixi aponaniákasaaki? !Kaminareua. Kiripa aanika atekata apíkasaaki? !Kanikareua. ⁸ Kamáka aniniá, kanipokore aniniá, apakatape. ⁹ Satanasi oerekari kákiti maerekati ikamini txineiro apakapini íkapani. Ininiá tiitxi nireékari mokatanitika kamari Satanasi oereékiti. !Erekari tiitxi nireékari nireékiti. !Kiiikiteri iua. Inireékiti txikatoro atoko, kotxi imáikari iua. Eereka !auaika itii, itxineirote, ipoxokoni pakini xipope. Inireékiti xika Teoso iokanataru iua kákiti misiritikomoni. ¹⁰ Kákiti iteene potxitiniári txineiro, ikamari maerekati. Takari aneé, kotxi ikotsa aua. Iua atokokana maerekati aua ikotsa. Txineiro potxitiko maerekati kotsa itxaua. Txineiro potxitiko auniá, ikini sereti maerekati aneé. Apanakini txineiro potxitakani takanapaápotari Teoso sákire, ininiákara txineiro potxitakari iuaka karotapekaua ákixinireé. Iuaka maerekaxinireti itxíkitakaua.

Paoro Ótákiniri Tximótxio

¹¹ Pitepekana Tximótxio, Teoso paniátakiti kamakari pitxaua, ininiákara ikara maerekati xatiki !pikamape. Atáo inakarinanirako ikiniótika pikamako. Teoso nireékinitinoka pikamako. Itene pauikariko Teoso sákire. Katiraókiru pitxauako. Pimisiritiko auakasaaki, pimíteenekariko. Teoso nireékinitinoka pinirekako. Kona pinirekapiri piteka nireékiti. ¹² Pineenamauatoko Teoso íkapani. Ikara neenamtxi erekari, Satanasi piokanatini, kákiti Teoso sákire auikini íkapani. Papakapariko Teoso sikakiti, kotxi iua akiritai iuakata pauapininiika pinini íkapani. Kaiáopokori kákiti imarotari Xesosi sákire iteene pauikini, kotxi ikenakotapekari pisápiretinina. Peerekari pisákire ninoamoni. ¹³ Tximótxio, nimisákiretai pite Teoso apisatoó, Kristo Xesosi apisatoó apaka. Ninoakara kenakotari nisákire uatxa. Teoso ikinimane auáki inini txíkitakari iua. Kristo Xesosi Homano aúte Pócio Pirato inakori apisatoó auakasaaki, isápiretari atáo Teoso sákire. ¹⁴ Nipaniátaí ikara noerekakiti sákiretxiti iaóka pikamini. !Pimamakapiri ikara noerekakiti. Ikara noerekakiti iaóka pikaminiritika aáúte Xesosi

Kristo kanapiriãko. ¹⁵ Teoso ketotari Xesosi kanapiriini õti. Iuasaaki Teoso akiritari Xesosi ìkorapokoriti ìkanapiriini ìkapani. Iuanokara kaposotiireri. Peerekari iua. Auítetxiakori auíte itxaua. Apiarini sauaki iuanokara Apiananiri txaua. ¹⁶ Iuanoka ! ipina. Iuanokara ìkinipoko auãki inini txìkitakakari. Iua auiniãtaã iotximere auapika, ininiãkara kãkiti ! iposota imatokotiniri Teoso. ! Katamatikori. Kãkiti ! iposotari atamatiniri iua. Iuanokara kaposotiireri ãtipirika. Ætipirika maãkiritari: “Peerekari Teoso.” Ameë.

Xesosi Sãkire Auiãkani Katxineiroterini

¹⁷ Pipaniãtanako kãkiti katxineiroterini: “Katii hininiã, ! hñuikapeuako. ! Hìpoxokotapero hìtxineirote, kotxi ãti õti atxiiti hìtxineirote ! auaika. Hìpoxokotariko Teoso, ãtipirika auãkiri, kotxi iuara sikaua ìkinipoko apotxitakiti. Kaiãopokori isikaua. ¹⁸ Erekarì hìkamako. Hìtxineirote kaiãopokoro auini atokokana, erekari kaiãopokori hìkaminanako apanakini. Kaiãopokori hìtii auiniã, hìsika kãkiti kaamonirimoni. Himarotakasaakiri, matxineiroteni amonitakiti hìsikanako ninoa. ¹⁹ Ikara atoko hininiã, hãpotiiãpotari erekari Teoso tixinekiri. Iuaã apotiitakori !ixipoka. Ipinaãkana atoko, auinapanikana. Ikara atoko hìkaminiã, hãpakapari Teoso sikakiti. Iua txìkitakai hãuapininiika hinini Teosokata.”

Ikara pisãpiretako katxineirotenimoni.

Paoro Iõkatsopare Mapotõkire

²⁰ Ari, Tximótxio, atão pikamariko parìkatxi Teoso sikakiti pitemoni pikamini ìkapani. ! Pimaãkatapiri sãkiretxi Teoso mapokaerekatakiniti. ! Pimaãkatapiri kãkiti, “Kimaroreno nota,” inakari, kotxi ìmarotari imaroretxi atão inakari. ²¹ Ninoa sãkire: “Imaroretxi auapitika notamoni,” itxa. Txamari na xatiki imarotari Teoso imarore. Ikara xika ninoa takanapaãpotari Teoso sãkire auikinina.

Teoso sikai ìkinipoko erekari. Ameë.

2 TXIMÓTXIO

Paoro Iokanatsopatakiti Iuaĩkana Tximótxiomoni

¹ Tximótxio, nota Paoro iokanatsopata pitemoni. Teoso mereẽno nota, Kristo Xesosi iokanatinino İkapani, isäkire nisäpiretini İkapani. Käkiti Kristo Xesosi nakiti ininiãua, Teoso txikitakari ixinire auãki inini, kotxi Teoso ka-maenetapekari ikara ikamini.

² Pite Tximótxio namarite nitiretakiti atoko pitxaua. Aĩri Teoso, aãũite Kristo Xesosi pakini sikai ikinipoko erekari. İamonĩkaina. İkamaerekax-niretaina.

Paoro Ötãkikiniri Tximótxio

³ Nota parĩkauata Teoso İkapani. Ninirimane kitxakapirĩkarini parĩkauatini atokokana nıparĩkauata. Nãkixinireẽ nımarotari maerekati nımakamakani, Teoso İkapani nıparĩkauatakasaaki. Nota txari Teoso: "Erekapitikari pikamak-iti Tximótxio İkapani," nitxa. Nımisãkiretapikari Teoso pite İkapani, İkanõka, pokamara, İkanõka, pokamara nitxapıka. ⁴ Nıpiãtai. Nıxinikari pite txia-patini nitakanapakasaakii, ininiã ninirekari naõkitinii iuaĩkana nıpo-xokoniuatini İkapani. ⁵ Nıxinikari pite atão auikiniri Teoso säkire. Merepanıka pakıro Aróitxi inakoro, pinoro Eonisi inakoro pakini atão auikari Teoso säkire. Nımarotapitikari pite apaka auikiniri Teoso säkire ninoa auikiniri atokotxıkana. ⁶ İniniãkara nõtãkikai. Akoka niuako nitakasaakiri pikiiã, Teoso sikai parĩkatxi iua İkapani pikamini. İuasaaki isıkaposotıiretai ikara parĩkatxi pikamini İkapani. İteene pikamarıko ikara parĩkatxi iua İkapani. ⁷ Teoso sikapekaua Erekarı Matamatakoti, ininiã !kapıkarıua. İua Erekarı Matamatakoti sıkataparatarı aãkixinire. İua oerekaua atıraõkiuatini. Oerekaua maerekati aĩto nıreẽkiti amanırekakani.

⁸ İniniã !pipětatıpiri aãũite säkire pisäpiretini. Apaka !pipětatıpeno nota, kotxi kateia äki naua Xesosi säkire nisäpiretini xıka. Maãtatsıırauata, Teoso iokanapırena erekari asäpiretini xıka, kotxi Teoso sıkataparataua amisir-itiko amıteenekini İkapani.

⁹ Teoso makatxakapekari amaerekani. İua akıritapekaua inakıtiakori aniniua İkapani. Aparıka kona txikitakari Teoso makatxakiniri amaerekani. İmakatxakari amaerekani, kotxi inırekari ikara atoko ikamini. İmakatxakari amaerekani, kotxi inırekari ikinipoko erekari isikiniua. İtixi kamıko apisapanıka Kristo Xesosi sikari ikara erekari atemoni. İuasaaki imakatxakari amaerekani. İuasaaki akıritaua inakıtiakori aniniua İkapani. ¹⁰ Uatxa Teoso oerekari ikara erekari kãkitimoni, kotxi amaerekani makatxakakari Xesosi Kristo apokapeka İkorapokoriti. İua xıpokapekari ipıkitxi. İsäpiretari Teoso iokanapırena erekari, kãkiti mapınakani İkapani, Teosokata ätipirika auini İkapani.

¹¹ Teoso mereẽno nota ikara iokanapırenatxi säpiretakari nininiua tıkane. İmereẽno iua iokanatakiti kãkitimoni nininiua. İmereẽno Xoteo minakanıua oereẽkari nininiua. ¹² Teoso iokanapırena erekari nisäpiretini xıka, natatsıırauata. İuarıtıka !nıpětıauata, kotxi nımarotarı Xesosi. İteene nauikari iua säkire. Nımarotapıtikari iua nıkatınino nota. İnıkatınıritıkanı İkanapıriãko.

¹³ Teoso säkire pitemoni noerekakiti iaõka poerekako apanakini, kotxi noerekakiti atão. Pauıkapıkarıko Kristo Xesosi säkire. Katıraõki pitxako, kotxi Xesosi nakiti atxaua. ¹⁴ Pımarotarı Teoso iokanapırena erekari. !Paurıtıpiri ikoketıko. Teoso sikari ikara iokanapırena pitemoni, apanakini pisäpiretini İkapani. Erekarı Matamatakoti auaiõtotaıua. İua posotıireẽ pinıkatarıko Teoso iokanapırena pitemoni isıkakiti.

15 Pimarotari kákiti Xesosi sáikire auiákani Ásia tixine auakani takanapano nota. Áltariakori Pixero inakori, Emoxeni inakori pakini takanapano nota. 16 Onesíporo inakori ! itakanapano. Ninirekari Teoso tiritinina iua aapoko auakani. Itokata ikamaxokonitano nota. !Ipétatano kateia áki nauakasaaki. 17 Homa sitaxiti apokasaaki, initaápotano nota, eereka apokano. 18 Pite imarotari iua iteene moianatinino nota, Épeso sitaxiti nauakasaaki. Ininiá nitxari Apiananiri: “Ninirekari piamoníkiniri Onesíporo itixi xipokini óti manapisaaki.”

2

Misirikaretxi Míteenekiko

1 Pitepekana namarite Tximótxio, kataparaxinire pitxako. Kristo Xesosi nakitiakori atxaua, ininiá iua sikari ikinipoko erekari atemoni. Ikara erekari sikataparatarí axinire. 2 Pite kenakotapekari nisáikire noerekakiti kákitimoni. Ininiá poerekariko ikara iaóka apanakinimoni atão inakari kamakanimoni. Eereka ninoa posotari oerekiniri nisáikire noerekakiti apanakinimoni apaka.

3 Sotato erekari míteenekari imisiritiko. Kristo Xesosi sotatone atoko atxaua, ininiá pimíteenekariko pimísiritiko sotato erekari míteenekiniri atoko. 4 Sotato paríkauatakasaaki, !ixinikaikari iparíka mitxi ikamakiti sotato iminakanisaaki. Ixinikapikari sotato auíte nireékiti ikamini, iauíte poxokotiniri íkapani. Ikaranakara ixinikanáta.

5 Átipekana nisápiretai. Míteékari mitekaxi mapotóikire merepanika apoákari apakapari imitekini íki. Mitekaxi paniátakari paniátini iaóka imitekiniá, apakapari imitekini íki.

6 Átipekana nisápiretai. Katarakeri poparíkarí nikari itakare merepanika, kotxi iteene iparíkauata. 7 Pixinikariko ikara nisáikire. Apiananiri kamaimaroretai íkara.

8 Pixinikariko Teoso iokanapirena erekari nisápiretakiti kákitimoni. Xesosi Kristo nisápireta íkinimanemoni. Iua ipinaka atoko, iuaíkana auáki itxíkitakaáka. Iua Taviini apika mekaniri. 9 Natatsiirauata Teoso iokanapirena erekari nisápiretini xíka. Nota omanatakani iaxirikapekano kohétxiá, kokaniri iaxirikinina atoko, nota masikani íkapani. Teoso sáikire ! iaxiriáka. Iaripireta ikini tópati. 10 Teoso mereépekari kákiti, imaerekani imaktxakini íkapani. Ininiá nota míteenekari nimisiritiko Teoso iokanapirena ninoa kenakotini íkapani, imaerekanina Kristo Xesosi maktxakini íkapani, átipirika Teosokata auinina íkapani. Iuasaaki peerekari.

11 Nisápiretaiko ia sáikiretxi atão inakari:

Xesosi Kristo ipina ate íkapani, ininiá amanirekakaniári mitxi anireékiti, Xesosi nireékitinoka anirekiniá, ininiá aáupika iuakata átipirika.

12 Amíteenekiniári amisiritiko Xesosi sáikire aáuíkini xíka, auítetxi atxauako iuakata. Akipatiniári iua aimarotini, iua apaka kipatarí ate imarotini.

13 Atxiíti !akamari akamaenetakiti. Xesosi kamapitikari iua kamaenetakiti, kotxi iua liposotari maerekati ikamini.

Teoso Nitiri Atão Inakari

14 Ikara nisáikire pikamaxinikaretana Xesosi sáikire auiákani. Ninoa Apiananiri apisató apotíitakasaakíua, pótáikikanako: “! Hítxitakapeua maxikatíika kákiti sáikire xíka, kotxi !erekari,” pitxako ninoamoni. Kákiti kenakotiniári hítxitakakiníua, ininiá !nirekaikariná Xesosi sáikire auíkinina.

¹⁵ Tximótxio, pite Teoso nitiri pitxaua, ininiã iteene papaiaõkariko isäkire iõkatsopatakori Teoso apokaerekatinii ikapani. Ininiã !pipëtauaa, kotxi atão poerekari Teoso sãkire iõkatsopatakori apanakinimoni. Teoso sãkire iõkatsopatakori atão inakarinoaka itxa. ¹⁶ Apanakini sãkirauatasaaki, isãkiretarina sãkiretxi Teoso mapokaerekatakiniti. Ikara atoko !pisãkiretape. Kãkiti ikara atoko inakani takanapaãpotari Teoso. ¹⁷ Ninoa oerekakiti sãkiretxiti karõtxi arakakari atoko itxa. Ikara atoko inakari amianari iarikaãpota. Ikara amianari iarikini atoko, ninoa oerekakiti iarikaãpota. Itxikitarari kãkiti maerekati ikamini. Imeneo inakori, Pireto inakori pakini oerekakiti sãkiretxiti ikara atoko itxa. ¹⁸ Ninoa takanapapekari Teoso sãkire atão inakari. Ninoa sãkire: “Teoso õkitikapekana Xesosi sãkire auiaãkani ixinirena auãki inini ikapani. !Õkitikapanina iitona itixi xipokini õti,” itxana. Ikara ninoa sãkire xika, apanakini !auikaikari Xesosi sãkire.

¹⁹ Aapokotxi tsota paikori inakasaaki, itsota iriko pañtanori inakasaaki, iua aapokotxi !irika. Teoso sãkire ikara aãtsota atoko. Auapika. !Ixipoka. Teoso sãkire txari: “Apiananiri imarotari inakitiakori.” Apaka Teoso sãkire txari: “Kãkiti, ‘Nota Kristo nakiti’ inakari takanapariko imaerekani.”

²⁰ Ikini sereti tiitxi aua aapokotxi mitari ãki. Aua apiata karonetakari oro kamakori, pirata kamakori pakini. Apaka aua poião ãki aamina kamakori, kipatxi kamakori pakini. Apanakini tiitxi ãki kaapokori takari nipokori kiiniri ikapani. Apanakini tiitxi ãki itakari nipokori ikiniõtika kãkiti nikini ikapani. ²¹ Ikara tiitxi atoko itxa kãkiti. Kãkiti takanapiniãri imaerekani, tiitxi apiata karonetakari atoko itxa iua. Teoso nirekari iua. Imereëri iua iparika erekari ikamini ikapani. Ininiã kãkiti iua atoko inakani iposope Teoso parika ikamini ikapani.

²² Ätokoripanika pinakasaakiaua, apanakini nirekiniã maerekati pikamini, pimitekako, maerekati pimamakani ikapani. Pinirekariko atão inakarinoaka pikamini ikiniõtika. Pinirekariko Xesosi sãkire iteene pauikini. Pinirekariko iteene katiraõki pinini. !Pinirekapiri neenamati. Ikara atoko kãkiti kaminiã, erekaxinireri. Iua akiritari Apiananiri imoianatiniri ikapani.

²³ Tximótxio, kãkiti txitakakasaakiaua sãkiretxi miikiteti mimaroreti xika, !pikamapiri ikara atoko inakari, kotxi eereka ninoa neenamauata isãkirena xika. ²⁴ Apiananiri nitiri atão inakari ia atoko itxako: “!Itxitari äti. Itiretari ikinimane. Koerekareri erekari itxaua. !Katimari omanãkarauatini. ²⁵ Ötãkikanako isãkire mauikakani momanãkaretika.” Ikara atoko Apiananiri nitiri ininiãua, atxiiti Teoso oerekana isãkire mauikakani atão inakari imarotinina ikapani, imaerekani itakanapinina ikapani. ²⁶ Ininiã iuaãkana kiikitepeka itxana. Teoso sikakana ninoa txikatoro Satanasi takakitiã, kotxi mitxi Satanasi maãkana, iua nireëkiti ikaminina ikapani.

3

Itixi Xipokini Öti Apisa

¹ Tximótxio, pimarotariko ia nisãkire. Itixi xipokini õti apisa pamonõkopaniriko. ² Iuasaaki kãkiti ia atoko inakari: Kapotxinaniri iua. Txineiro tiretakani iua. Isãpiretari iposotiire ikinimanemoni. Iuikaua. Imisãkirepiretari Teoso, kãkiti pakini. !Ikamari iri paniãtakiti. Inoro paniãtakiti apaka !ikama. Äti kamakasaakiri erekari iuamoni, !itxari: “Erekapitikari pikamakiti nota ikapani,” !itxari. !Inirekari Teoso. ³ !Itiretari inirimane. !Ikamari ikamaenetakiti. Imisãkirepiretari äti maxikatiika. !Iposotari erekari ikamini. Paneenamari. Omanatana erekari kamakani. ⁴ Imikapiritari äti. Ikamakiti ikamini apisa, !ixinikari ikamakiti tũkane. Iuaka ixinikapikaua. Isarauatininokara itireta. !Itiretari Teoso. ⁵ Iua sãkire:

“Nauikari Teoso sākire,” txamari !auikari Teoso posotiire. !Pauikapiri kākiti ikara atoko inakari sākire.

⁶ Kākiti ikara atoko inakari ianapokota sitomoni oaāpokomoni. Sito ikara atoko inakaro miikiteto. Maerekatnoka okama. Oito nireēkiti maerekati onirekapika. Iua ianapokotapika oamoni, ininiā o auikaāpotari iua oerekakiti sākiretxiti. ⁷ Sito ikara atoko inakaro nirekari oimarotniri oerekaretxi, txamari !oimarotari oerekaretxi atāo inakari.

⁸ Kitxakapirīka Moisesi Exito tixine auakasaaki, Xani inakori, Xāpiri inakori pakini !inirekari auiknirina Moisesi sāpiretakiti. Ninoa atokokana kākiti itixi xipokini ōti apisa auakani, !inirekari atāo inakari. Ixinikapikarina maerekatnoka. Teoso !inirekari kākiti ikara atoko inakari, kotxi iua kākiti !auikari Teoso sākire. ⁹ Poiāonoka kākiti auikari ikara atoko inakari sākire, kotxi imarotari miikiteti iua. Iua atokokana kitxakapirīka apanakini imarotari Xani, Xāpiri pakini miikiteni ininiua.

Teoso Nakitiakori Misiritiko

¹⁰ Pitepekana, pimarotapitikari noereēkiti sākiretxiti. Pimarotari nikamakiti ikiniōtika. Pimarotari ninireēkiti nikamini. Pimarotari iteene nauikniri Xesosi sākire. Pimarotari nimīteenekniri nimisiritiko. Pimarotari nitiretiniri āti. Pimarotari !katimari nomanākarauātini. ¹¹ Pimarotari nimisiritiko. Pimarotari natatsiirauātini. Pimarotari nimīteenekniri nimisiritiko. Ātxiokia sitatxiti nauakasaaki, Ikónio sitatxiti apaka nauakasaaki, Arisitara sitatxiti apaka nauakasaaki. Iteene natatsiirauata, iuaritika Apiananiri makatxakano ikinika nimisiritiko. ¹² Ari, ikininape kākiti nirekiniāri Kristo Xesosi nakiti ininiāua, inirekiniāri Teoso nireēkitnoka ikaminiā, atatsiitariko imisiritiko. ¹³ Iuasaaki maerekati kamakani maerekani, kamisirienererini maerekani, apiaāpotako. Ninoa misirienetari apanakini. Apaka apanakini misirienetana ninoa.

Teoso Sākire Iōkatsopatakori

¹⁴ Pitepekana Tximótxio, pauikapikariko atāo inakari poerekiko. Ikara pauikapitika, kotxi pimarotana pite oerekakani. Pimarotari atāonoka ninoa oerekakiti. ¹⁵ Pite axapitipanika pinakasaaki, pimarotari Teoso sākire iōkatsopatakori. Iua sākire iōkatsopatakori txīkitakaua kimatire anini. Isākire iōkatsopatakori oerekaua Teoso makatxakiniri amaerekani Kristo Xesosi sākire aāuikasaaki. ¹⁶ Teoso oerekana isākire iōkatsopatakani atāonoka iōkatsopatinina, ininiā ikinika Teoso sākire iōkatsopatakori atāonoka. Ininiā apakata Teoso sākire iōkatsopatakori oerekiniua atāo Teoso sākire aāuikini ikapani. Oerekaua ikinipoko Teoso sākire iōkatsopatakori atāo inini. Isākire iōkatsopatakori ōtākikaua amaerekani atakanapini. Oerekaua atāo inakarinoka akamini. ¹⁷ Ininiā kākiti Teoso nakiti imarotiniāri Teoso sākire iōkatsopatakori, iposotari ikinika parīkatxi Teoso paniātakiti ikamini. Erekariparīka.

4

Tximótxio Ōtākikiko

¹ Tximótxio, nōtākikai Teoso apisatoō, Apiananiri Xesosi Kristo apisatoō apaka, kotxi āti ōti Kristo Xesosi kanapiriāksaaki, isāpiretari ikininape kākiti sinimoni. Isākire auīākani sari Teosomoni ikaikotinina ikapani. Isākire mauīākani sari kākiti misiritikomoni ikaikotinina ikapani. Isāpiretari kākiti auapanika inakani, kākiti mitxi ipikani apaka. Xesosi kanapiriā ikininape auīe ininiua ikapani, ininiāka nipaniātai ia: ² Pisāpiretariko Teoso sākire kākitimoni. Iposope pitxako Teoso sākire ikiniōtika pisāpiretini kākitimoni, piūto tapara auakasaaki, pisāpakasaaki apaka. Pōtākikanako imaerekani

itakanapinina, erekarinoka ikaminina İkapani. Pisikataparaxiniretanako, Teoso sākire poerekinina. Pisākirauatakasaaki, İkatimari pomanākarauatini. ³ Āti ōti apokako. İuasaaki kākiti İinirekaikari oerekaretxi atāo inakari ikenakotinina. Ninoaka nireēkitinoka inirekana, ininiā apotiāipotana ninoakata koerekarerini ninoa pōxtitakiti oerekaretxiti oereēkani. ⁴ İnirekaikarinana atāo inakari. Auikarina sākiretxi atāo minakati.

⁵ Pitepekana, ikinika pikamako pūikiteritika. Pimīteenekariko pimisiritiko. Pikamariko piparīka Teoso iokanapirena erekari pisāpiretini kākitimoni ninoau iukiniri İkapani. Teoso nitiri pitxaua, ininiā pikamariko ikinika piparīka Teoso paniātakiti.

⁶ Notapekana, nipinini ōti manapi apokaāpotape. Nipinako Teoso İkapani. Pirātxi Teoso İkapani okiko atokokana, notaka sikauako Teosomoni. Niketo apokapeka itixi nosipikini İkapani. ⁷ Neenamatchi erekari inakari nikamapeka Şatanasi ninaiatini. Miteēkari mitekatxi mapotōkire apokini atokokana, nota apokapeka niparīka mapotōkire. İnitakanapari Xesosi sākire nauikini. ⁸ Uatxa Teoso nīkatari niparīka İki nota kāiatakiti napakapini İkapani. Miteēkari merepanika mitekatxi mapotōkire apokakari apakapari imitekini İki. Apakapari saporieġta. İua atokokana Apiananiri sikanoko niparīka İki, kotxi nota nirekari atāo inakarinoka nikamini. Apiananiri imarotari atāo, ininiā imarotari parīkatxi İki apakapani. İmarotari imisiritiko apakapani apaka. Niparīka İki isikano notamoni uai ikanapiriini ōtisaaki. Na notananini apakapari. Isikari parīkatxi İki ikininapemonei ikanapiriini nirekakanimonei.

Paoro İōkatsopatakiti Mapotōkire

⁹ Piposotiniā, katima pitxako notamoni papokini. ¹⁰ Tēmasi inakori asikapekano, kotxi itiretari Xesosi sākire mauīākani nireēkiti. İsipeka Tesarōnika sitatxitimonei. Kiresētxi inakori sari Karāsia tixinimonei iparīkauatini İkapani. ¹¹ Arókasinokara moianatano uatxa. Pakiritariko Marko. Piminari İua pitekata. İua posotari imiparīkatinino, Xesosi sākire nisāpiretakasaaki kākitimonei. ¹² Txikiko inakori nipaniāta Épeso sitatxitimonei isini. ¹³ Tóatxi sitatxiti nauakasaaki, nitakanapari nimāka āti nimāka nopini nitakakiti. Nitakanapari İua nimāka Kapo inakorikata. Pite uai İkasaaki piminariko. Apaka piminariko atatsopari ninakiti aātsopa kamakori. Apia ninirekari pimininiri atatsopari ninakiti aamata kamakori.

¹⁴ Arexātri inakori iteene misiritano. İua Arexātri tūitxi kamakari İua. Tūitxi metao kamakorinoka ikama. İua misiritinino xika, Teoso misiritari İua. ¹⁵ Erepaniko İua. Pamonōkoniri İua, kotxi İua iteene misākirepiretari aōereēkiti sākiretxiti.

¹⁶ Merepitipanika nota apoġtakani anikasaakino auġtetxiakori apisatoġ, nisākire ikenakotinina İkapani, na āti nimoianari kaikota notakata İuasaaki. İkinimane nimoianariakori takanapano, İuaritika na ninirekari Teoso misiritinina itakanapinino xika. ¹⁷ Ninoa takanapano, İuaritika Apiananiri kaikota notakata. İua sikataparaxiniretano, ininiā İnosotari Teoso iokanapirena ikinika nisāpiretinina ninoa Xoteo minakanıua ikenakotinina İkapani. İniniā ākiti namaā takote nauakasaaki, Teoso tokapakeġtano nota. ¹⁸ Nimarotapitikari Apiananiri tokapakeġtapanikano nota ikini sereti maerekati auakasaaki. İua nīkatano. Anikano itixinemonei, İua auġtetxi ininiātaāua. İkinimane ātipirika sāpiretari İua: “Peerekai. Pitenokara erekari.” Ameġ.

¹⁹ Pisãpiretana Pirisira inakoro, Ákira inakori pakini nixinikamanapitana. Apaka Onesíporo inakori aapoko auakani nixinikamanapita. ²⁰ Erásito inakori kaikota Koríto sitatxiti. Tópimo inakori nitakanapa Mireto sitatxitiã, kotxi iua amianata.

²¹ Tximótxio, piposotiniã, mitaã apisapanika papokako uaimoni. Eoporo inakori, Porotêtxi inakori, Arino inakori, Karáotxia inakori pakini ikini aítariakorikata iokanapireta pitemoni ixinikamanapitiniina.

²² Apiananiri Xesosi Kristo átipirika kaikota pitekata pãkixinireẽ. Ikinipoko erekari isika pitemoni. Ameẽ.

TXITO

Paoro Iokanatsopatakiti Txitomoni

¹ Nota Paoro. Teoso nitiri amotakori nitxaua. Xesosi Kristo iokanatakiti nitxaua. Iua iokanatanano kâkitimoni Teoso mereêkini auiâkiti sâkiretxiti nisâpiretini îkapani. Iokanatanano kâkitimoni atâo inakari imarotininina îkapani. Atâo inakari imarotiko oerekaua Teoso nireêkiti akamini îkapani. ² Aâuikari aâuapininiika anini Teosokata, kotxi kitxakapirîka itixi kamiko apisa Teoso kamaenetari ikara. Ininiâ apokapitikako, kotxi atâonoka iua sâkire. !Iposotari atâo minakati isâpiretini. ³ Iketotiniri manapi oerekari isâkire. Isâkire sâpiretakani sâpiretari isâkire. Ininiâ Teoso sâkire notamoni isikakiti nisâpiretai, kotxi Teoso amaerekani makatxakakari paniâtano nota nisâpiretiniri isâkire.

⁴ Niokanatsopata pite Txitomoni. Namarite atâo inakari atoko pitxaua, kotxi pite auikari Xesosi sâkire nota auikiniri atokotxikana. Aîri Teoso, aâuîte Xesosi Kristo amaerekani makatxakakari pakini, sikari ikinipoko erekari pitomoni. Ninoa iamoniîkai. Ikamaerekaxiniretaina.

Kõtâkikarerini

⁵ Nitakanapai pite Kreta pokomiriîti, kotxi aparîka iuaatâa kona xipokapanika, ininiâ ninirekari pite kaminiri ikara parîkatxi. Pimereêna kötâkikarerini ikini sitatxitiâ Teoso sâkire auiâkani ôtâkikakani tîkane. Pimereêna mitxi nisâpiretakiti iaôka. ⁶ Ia atoko inakari kâkiti pimereê kötâkikarerini îkapani: Iua kamari erekari, ininiâ maerekati auakasaaki, kona iua xikani maerekati apoka. Âtonokara îtanoro aua. Imiakori auikari Xesosi sâkire. Ninoa !neenamauata. Ikamarina iri paniâtakiti iaôka.

⁷ Teoso sikari iparîka kötâkikarerimoni ikamini îkapani, ininiâ kötâkikareri kamari erekarinoka. Maerekati auakasaaki, kona iua xikani maerekati apoka. !Iuikaua. !Katimari omanâkarauatini. !Ipoâta. Kona kaneenamari. !Itiretaro txineiro. ⁸ Kõtâkikarerini atâo inakari potxitari apakapiniri kâkiti iua aapoko âki. Ipotxitari kâkiti erekari kamakani. !Katima omanâkarauatini. Erekarinoka ikama. !Ikamari maerekati. Erekarini imarotakiti !itakanapari ikamini. ⁹ Kõtâkikarerini atâo inakari oerekaâkapeka Teoso sâkire. Imarotari Teoso kaminiri isâkire iaôka, ininiâ iteene inîkatarini Teoso sâkire. !Imamakarini Teoso sâkire. Ininiâkara imarotari ôtâkikiniri apanakini. Iteene imarotari Teoso sâkire, ininiâ imarotari oerekiniri apanakini Teoso sâkire manirekakani, Teoso sâkire auikinina îkapani.

Erepaniko, Atâo Minakati Oerekakani

¹⁰ Kaiâopokori kâkiti kona nirekari Teoso nireêkiti ikaminina. Maxikatiîka isâkirauatapika. Kamisirienererini ninoa. Ikara atoko inakani nirekari Teoso takaôtixikare Xoteo minakanuia îtoâ auini. ¹¹ Matxîkitakari ninoa iotokakiniri atâo minakati isâpiretinina, kotxi kâkiti aapoko âki auakani naiatakakaua ninoa oerekakiti sâkiretxiti xika. !Apakata ninoa oerekakiti sâkiretxiti. Iuaritika ninoa oerekari atâo minakati, txineiro apakapinina îkapani. ¹² Ninoa atokirinini kitxakapirîka, koerekareri, uai Kreta pokomiriîti auakarini, txari: “Kreta auakani âtipirika misirienetari kâkiti. Maerekati kamakani itxaua. Kaneenamari îtopa auakari atoko ikamana. Iarinouatana. Paixonina,” itxa iua.

¹³ Isâpiretakiti atâopitikara. Ininiâ pitaparaxinireritika pipinitana ninoa imasâpiretakinirina ikara atâo minakati, Xesosi sâkire atâo auikinina îkapani. ¹⁴ Ininiâ pisâpiretana: “!Himaâkatapiriko Xoteoakori kiomaneakorini sâkire atâo minakati. !Himaâkatapena atâo inakari manirekaâkani paniâtakiti.”

15 Kākiti Teoso kamaerekatakiti, ikamakiti erekari. Ikinipoko ikamakiti erekari, kotxi Teoso makatxakapekari imaerekani. Kākiti imaerekani auapanika inakari, Teoso sākire iaōka makamakati, ikinipoko ikamakiti aua imaerekani. Imaerekani txikotari ixinikakiti. Imaerekani txikotari iua ākixinire, ininiā ākixinire !ōtākikari iua maerekati imakamakani ikapani. 16 Ninoa txa: “Ate imarotari Teoso,” txamari ikamarina Teoso manirekakiniti, ininiā !imarotarina Teoso. !Inirekarina Teoso. Arakakani atoko itxana, maerekati ikamatitina xika. !Ikamarina Teoso nireēkiti, ininiā !iposotarina erekari ikaminina.

2

Txito Ōtākikiko

1 Ininiā poerekariko ikinika atāo inakari Teoso oerekiko sākiretxiti.

Kiki Aneēkani Ōtākikiko

2 Ia atoko pōtākikana kiki aneēkani: “Hixinikariko hīkamakiti tīkane hīkaminiri apisapanika. Erekarī hīkamako apanakini paxitinii ikapani. Kona hīkamaipiri hīto nireēkiti. Iteene himarotariko hāuiākiti. Iteene hītiraōkiuatako. Katima omanākarauataka !hītuxe.” Ikara atoko pōtākikana kiki aneēkani.

Sito Aneēkani Ōtākikiko

3 Ia atoko pōtākikana sito aneēkani: “Hīkamariko Teoso pīkakani kamakiti atoko. Maxikatīka !hāpōitapiri āti. Kona iteene hīatapiri iāriā kapoāro. Erekarinoka hōerekako.” Ikara atoko pōtākikana ninoa. 4 Apaka pōtākikana sito aneēkani ōtākikinina ātokoroakoro ia atoko: “Hītiretanako hītaniri, hamariteakori pakini. 5 Kona hīkīpitapiri hīto paniātakiti. Erekarinānira hīkamako. Hīkamariko hīparīka haāpoko āki. Erekarī hīkamako apanakini ikapani. Hītaniri nireēkiti hīkamako, ininiā iuasaaki Teoso sākire mauīākani !imisākirepirtari Teoso sākire.” Ikara atoko sito aneēkani oerekanao ātokoroakoro.

Ātokoriakori Ōtākikiko

6 Ininiā iua atokokana pōtākikana ātokoriakori ia atoko: “!Apakata hīkaminiri hīto nireēkiti.”

Txito Ōtākikiko

7 Txito, ikini pikamakiti pikamako kākiti erekari kamiko imarotini ikapani. Poerekarauatakasaaki, poerekari kākiti pitiretiniri atāo inakari sākiretxitinoka. Poerekanao Teoso sākirenoka apiari inini. Poerekarauatakasaaki, poerekariko kākiti pimakoketakaniri atāo minakati pisākirekata. 8 Poerekariko atāo inakarinoka, ininiā !auari papoītiko, kotxi !pikerokari pisākire. Ikara atoko ininiā, pimokaiakarini pētauata, kotxi !iposotarina imisākirepirtinii.

Nitiritxi Amotakoni Ōtākikiko

9 Ia atoko poerekanao nitiritxi amotakoni: “Hīkīpitariko hīpatrāote sākire. Hīkamariko hīpatrāote apokaerekakitinoka. Kapakapaenere !hītuxe. 10 !Hīitirīkapiri hīpatrāote tū. Hōerekariko hīpatrāote pisākire atāo inini. Ininiā hīpatrāote nirekarī imarotinirina Teoso oerekiko, amaerekani makatxakakari oerekiko.”

Ikinipoko Erekarī Teoso Sikakiti

11 Ikinimanemoni Teoso oerekapekari erekari isikakiti kākiti maerekani imaktxakini. 12 Teoso sikakiti erekari oerekaua atakanapiniri Teoso manirekakiniti. Teoso sikakiti erekari oerekaua amanirekakaniri ikorapokoriti auakani ito nireēkiti. Teoso sikakiti erekari oerekaua aito

paniãtakiti atakanapini, atão inakarinoka akamini, Teoso nireêkiti akamini Ìkorapokoriti aãuakasaaki. ¹³ Ìkorapokoriti aãuakasaaki, aiãtapari poxokonitxi òti Apiananiri aTeosone apokini òti. Iuasaaki Xesosi Kristo, amaerekani makatxakakari, motika atemoni. ¹⁴ Iuaka sikaua Teosomoni ate Ìkapani ipìkasaaki. Iuasaaki ìikitxitari Teoso, ininiã Teoso makatxakaua ikinika maerekanitxi sauaki. Ikara atoko ininiã, ikamaerekataua ate. Ininiã itxìkitakaua inakitiakori aniniua, ininiã anirekari erekari akamini.

¹⁵ Auítetxi pininiua atoko pipaniãtariko kãkiti kípitiniri ikara nisãpiretakiti. Põtãkikana nisãkire makípitanani. Kona paupiritapiri kãkiti sãpiretiniri pisãkire atão minakati inini.

3

Teoso Nireêkiti Kamiko

¹ Txito, ia atoko poerekariko kãkiti: “Hìpaxitariko Ìkorapokoriti auítetxiakori paniãtakiti, poiãori auítetxiakori paniãtakiti apaka. Iposope hìtxako ikinika erekari hìkamini. ² Kona himisãkirepiretapiri apanakini. !Hineenamauatape. Merepanika hìxinikariko apanakini, eereka hìteka hìxinika. Hõerekariko kãkiti, hìxinireê hinirekiniri erekari hìkamini ikinimanemoni.” Ikara atoko poerekana.

³ Teoso aimarotini apisapanika mükiteni atxaua. Kona akípitari kãkiti sãkire, Teoso sãkire apaka. Iuasaaki ate misirienetaãka. Iuasaaki akamari aãto nireêkitinoka. Ìkini sereti maerekati akama apoxokoniuatini Ìkapani. Iuasaaki ikiniõtika axinikari maerekati akamini. !Apakata akamakiti. Kaxikorerini atxaua iuasaaki. Ate omanataãka. Apaka ate omanatari apanakini iuasaaki.

⁴ Ininiã eereka Teoso tiraõki, amaerekani makatxakakari tiraõki, iua amonìkare, apoka atemoni. ⁵ Ateka parìka erekari !imakatxakari amaerekani. Iua amonìkarenokara makatxakari amaerekani. Iuasaaki na atão akama, iuaritika imakatxakari amaerekani, kotxi itiretaua. Iuasaaki iua arokari aãkixinire. Itxìkitakaua ate aponaniini iuaìkana. Iuasaaki Erekarì Matamatakoti kamari ikinika amaneri axinireê. ⁶ Teoso iokanatari Erekarì Matamatakoti kaposotiireri atemoni, kotxi Xesosi Kristo, amaerekani makatxakakari, ipina ate Ìkapani. ⁷ Iua sikari ikinipoko erekari atemoni, ininiã ikamaerekataua. Ininiã itxìkitakaua Teoso anaakori aniniua, ininiã aãpakapariko ipotetakiti ate Ìkapani. Iua atoko ininiã, aiãtapari ãtipirika Teosokata aãuini Ìkapani. ⁸ Atãopitikara ia nisãpiretakiti.

Ininiã ninirekari ãtipirika pisãpiretiniri ikinika nisãpiretakiti Teoso sãkire auìãkanimoni. Ikara atoko Teoso auìãkani itaparaxinireritika kamariko erekari apanakini Ìkapani. Kona maxikatitika ikamarina erekari. Teoso atão ìikitxitariko kãkiti. Ikara atoko kãkiti kaminiã, ininiã erekari ikinimane Ìkapani.

⁹ Kona pimaãkatapiri mükiteti sãkire. !Hìtaparakienatakakapeua kitxakapirìkarini uãka xika. Kona himaãkatapenako kãkiti kiomãtxiakori oerekakiti xika tsoatakani. Ikara sãkiretxiti !itxìkitakai erekari hininiua. !Itxa ikara sãkiretxiti.

¹⁰ Kãkiti oerekiniãri atão minakati Teoso manirekakiniti, põtãkikari iua ipikata. Iposo atoko !pimaãkataakari. ¹¹ Ikara atoko inakari atão ìikite !auari. Maerekati ikama. Ikamakiti oerekari apanakini, maerekati kamakari ininiua. Iuaka imaerekani xika imisiritiko apokako.

Paoro Sãpiretakiti Mapotõkire

¹² Niokanatari Atemasi inakori, atxiiti Txìkiko inakori apaka pitemoni. Ninoa apokasaaki, paiamata pisini Ìkapani, katimari notamoni Nikópori sitatxitiã hãpokini Ìkapani. Ninirekari ia mitãti nikaikotini iuaã.

¹³ Pimoianatari Sena inakori, Aporo inakori pakini. Auñtetxiakori paniãtakiti imarotakari iua Sena. Pimoianatanako ninoa aiamatini. Iamonitakitina pisikanako. ¹⁴ Aĩtariakori Xesosi sãkire auiãkani apaiaõkariko erekari ikaminina, kãkiti minakati mauakiniti imoianatinina ĩkapani. Makamaretika hinini !apakata.

¹⁵ Notakata auakani xinikapikai pite. Pisãpiretanako ate tiretakani ereẽ Xesosi sãkire auiãkani nixinikãmanãpitana ninoa.

Ikkinika erekari Teoso sikai hĩte hĩkinika. Ikara atoko niõkatsopata pitemoni. Ameẽ.

PIREMÕ

Paoro Iokanatsopatakiti Piremõmoni

¹ Nota Paoro. Kateia äki naua, Kristo Xesosi säkire nauikini xika. Nota, aĩtari Tximótxiokata aiokanatsopata pitemoni Piremõmoni. Ate iteene tiretai pite. Atekata parĩkauatakarı pıtxaua. ² Aiokanapireta Xesosi säkire auıäkanımoni, paapoko apotiıtakanımoni. Aiokanapireta aĩtaro Ápıamoni, Akıpo pakınımoni. Iua Akıpo Xesosi sotatone itxaua, ate Xesosi sotatone atokotxıkana.

³ Aĩri Teoso, Xesosi Kristo Apıananıri pakını sikai ikınıpoko erekari. İka-maerekaxınıretaina.

Piremõ Tıraõkiuatını Pırena

⁴ Nıтары Piremõ, Teoso nımısäkıretakasaaki, ätıpirıka nısäkırauata pıte İkapanı. Nısäpıretarı Teoso eraka inını, kotxi iua kamaerekataı pıte. ⁵ İkara atoko itxa nısäkıre, kotxi nıkenakopıretarı iteene pauıkınırı Apıananıri Xesosi säkire. Nıkenakopıretarı ikınımane käkıti Teoso nakıtiakorı pıtre-tını. ⁶ Nımısäkıretarı Teoso pıte İkapanı, kotxi nınırekarı pısäpıretınırı pauıäkıti säkıretxıti ikınıõtıka apanakınımoni, inınıäkara pımarotarı ikını seretı erekarı Teoso sıäkıti Kristo nakıtiakorımoni. ⁷ Ate poxokonuata, kotxi pıte tiretana käkıti Teoso nakıtiakorı. Pıtıraõkı iteene sıkataparaxınıretaua ate. Pıte aĩtarı kamapoxokonıtana Teoso nakıtiakorı äkınırıre.

Paoro Amanääkıti Säkıretxıti

⁸ Kristo sıkaposotııretano, inınıä nitapararıtıka nıposotapıtıkarı nıpanıätınıı atäo inakarı pıkamını. ⁹ İuarıtıka nitapararıtıka na nıpanıätaı atäo inakarı pıkamını. Nõtäkıkai Kristo tıraõkıä pıkamınırı atäo inakarı. Nota Paoro kıomätxıpekanı. Kateia äki nauanäta, Kristo Xesosi säkire nauıkını xıka. Notakara ötäkıkai pıte atäo pıkamını. ¹⁰ Nota amanaäı pınıtırı Onésımo inakorı pıamonıkını İkapanı. Namarıte atoko inakarı iua, kotxi iua kıpıtarı nısäkıre uai kateia äki nauakasaaki. Uatxa iua auıkarı Xesosi säkire. ¹¹ Nımarotarı iuäka poparıkarı uäka itxaua. Mıtxı !parıkauata, pıtekata auakasaaki. Paıarınırı. Uatxa poparıkarı itxapekaua iuäka atokokana. Uatxa iparıkauatapıtıkako pıte İkapanı, nota İkapanı iparıkauatını atokokana.

¹² Nıokanatarıko Onésımo, ikanapırıını pıtemoni. Inınıä papakaparıko iua. Nıtıretarı iua nota nııto nıtıretını atokokana. ¹³ Nınırekamarı notakata uai İkaıkotını, nota imoıanatını İkapanı, kotxi pıte kona posotarı pımoıanatınıno uai kateia äki nauakasaaki, kotxi pıte auını maıoakarı. Nota uai aua Teoso İokanapırena erekarı nısäpıretını xıka. ¹⁴ Nınırekamarı Onésımo uai, txamarı !nınırekarı nıkamınırı pıte mauıritakınıtı. !Nınırekarı nitapararıtıka nıpanıätınıı pauııtınırı Onésımo notakata İkaıkotını. Pıte nırekınıäri, imoıanatanı.

¹⁵ Akokaxıtı Onésımo mıteka. Mapakananı itakanapai. Atxııtı Teoso auırıtarı poläoka itakanapınıı, ätıpirıka pıtekata iuaıkana İkaıkotını İkapanı. ¹⁶ İua pınıtırı pıamotakıtı itxapanıkaua. Uatxa apıaerekata iua. Pıtarı pıtıretakıtı itxapekaua, kotxi iua auıkarı Kristo säkire. İteene nota tıretarı iua. Pıte apıa tıretarıko iua, kotxi iua pınıtırı itxaua. Apaka iua pıtarı itxaua, kotxi Apıananırı nakıtı hıtxaua.

¹⁷ Nota pımoıanarı nınınıäua, nota papakapını atokokana pıtxarıko papakapınırı iua. ¹⁸ Akokaxıtı maerekatı İkamınıä, İtırıuatınıä, pısäpıretano. Nota İkıtxıtıaıko. ¹⁹ Nota Paoro, uatxa nıuakoä nıõkatsopatarı İa säkıretxıtı.

Notakarako ĩkitxitai pite. Pite imarotari pite xinire auāki inini, kotxi notara akokaxiti nisāpiretai Xesosi sākire pauikini ĩkapani. Ininiā atxiīti erekape pite ĩkitxitinino nota? ²⁰ Ininiākara nitari, pikaminano ninirekakiti, kotxi Api-ananiri nakitiakori atxaua. Pikamapoxokonitariko nākixinire, kotxi Kristo nakitiakori atxaua. ²¹ Niōkatsopatari pite ĩkapani, kotxi nimarotapitikari pikaminiri namanaākiti. Ari, nimarotari apiata pikaminano.

²² Apikomoni nitxai. Poeretari ereē nimakiniātaā ĩkapani. Hīte misākiretapekari Teoso kateia nitakanapini ĩkapani, ininiā nimarotari Teoso auiritano iuaīkana nikanapiriini hītemoni.

Itakapiretanapini Pirena

²³ Epápara inakori notakata kateia āki aua, kotxi iua parīkauata Kristo Xesosi ĩkapani. Iua xinikamanapitai hīte. ²⁴ Markoma, Arisitakoma, Témasima, Arókasima pakini notakata parīkauatakani, ninoa apaka xinikamanapitai hīte.

²⁵ Aāuīte Xesosi Kristo sikari ikinipoko erekari hākixiniremoni. Ameē.

EPIREO

Teoso Ākiri Apiatini Pirena

¹ Teoso kitxakapirīka sāpiretari isākire kaiāokataikani, isākire sāpiretakanimoni. Ininiā ninoa sāpiretana aātokiriakorini Teoso sāpiretakiti. Kiriāpa Teoso misākiretana ninoa? Kaiāopokoriā imisākiretana ninoa: Itaponeēna, ixinireēna, isākire iōkatsopatakoriā, initiri itixine auakari sākireē, txaāpota imisākiretinina ninoa.

² Uatxa ikorasaaki, Teoso misākiretaua iua ākiri sākireē. Teoso mereēri iua ākiri ikinipoko apakapini ikapani. Teoso ākiri kamari ikinipoko. Ikamari itixi, ikinipoko iaxiti apiko nopinixiti auakari apaka. ³ Iua iotximere Teoso iotximeretxikana. Teosotxikana iua. Kaposotiireri iua, kotxi isākireēnoka imaikari imakinika auini ikapani. Iuanokara makatzakari amaerekani. Amaerekani imakatzakasaaki, iusaaki iitopāka ikinimane auite Teoso kikomoni itixineē.

Teoso Ākiri Apiata, Initiriakori Poiāoka

⁴ Ininiā Teoso ākiri iteene apiaerekata. Apiananiri iua. Teoso nitiriakori iaxitikini poiāorini. Teoso mereēri iuāka apiari. Ninoa uāka poiāorini itx-auana.

⁵ Teoso !isāpiretari initiriakori ia isākire kitxakapirīkari: Pite nota ākiri pitxaua. Uatxa pite iri nitxaua nota, !itxa initiriakorimoni.

Apaka Teoso !isāpiretana ninoa ia isākire kitxakapirīkari: Nota iua iri nitxauako. Iua nota amarite itxauako, !itxa initiriakori itixine auakanimoni.

⁶ Ātipekana. Teoso mīkasaakiri iua ākiri imatonōkari ikorapokoritimoni, iponaniini ikapani, iusaaki Teoso txari initiriakori: Ninitiriakori, hīkapotoreēkauako iua apisatoō. Hīteesonetariko iua, itxa. Ikara atoko Teoso paniātari initiriakori.

⁷ Teoso sākire iōkatsopatakori, initiriakori pirena txari: Itxīkitakana initiriakori matamatakoni ininiuana, itima atoko ininiuana.

Xamina tirinakari atoko itxauana ninoa, kotxi kaposotiirerini ninoa, itxa. ⁸ Iua amaritemoni Teoso txari: Teoso pitxaua. !Ixipoka auītetxi pininiāua. Ātipirika pite atāo mīkiikari pite auītetakani.

⁹ Pite tiretari atāo inakari. Pomanatari maerekati. Ikara atoko ininiā, nota piTeosone mereēi pite apiari pininiua ikapani, pimoianariakori poiāorini ininiuana ikapani, kotxi apiata nikamapoxokonitai pite. Iitxiā nimereēkiti nopini nitakini atokokana, nitakari poxokonitxi pite nopini. Nimereēi pite auītetxi pininiāua.

Ikara atoko itxa Teoso kitxakapirīka. ¹⁰ Iuaikana Teoso sākire iōkatsopatakori txari:

Apiananiri, merepitipanika pite kamari itixi. Apaka pikamari iaxiti pi-uakoā.

¹¹ Ikorapokoriti, iaxiti pakini xipokapitikako. Iuaritika pite auapanika. Mākatxi kitxakariāpotakari atoko itxa ikinika.

¹² Mākatxi atoko piapirikariko iaxiti, itixi pakini. Ininiā ipinimoni itxako. Iuaritika pite mitxi atoko pitxapikako. !Pixipoka.

Itxa Teoso sākire.

¹³ Teoso txari imi:

Nota kikomoni piitopākiniritika nixipokariko pimokaiakariakori. Nika-mariko ninoa pikiti pitakiniātaā atoko ininiuua.
Ikara atoko !itxari initiriakori iaxitikini.

¹⁴ Ininiā kipa Teoso nitiriakori iaxitikini? Ninoa erekari matamatakoni. Iparīkauatana Teoso ikapani. Teoso iokanatana ninoa imoianatinirina kākiti iua sākire auiākani, kotxi Teoso makatzakari ninoa kākiti maerekani.

2

Erepaniko

¹ Ininiā iteene mamixinikari ikinika atāo sākiretxiti mitxi akenakotakiti. Amakamakaniāri ikara atoko, kanaua tiokaāpotakari atoko atxaua. Ininiā iuasaaki !aimarotaikari atāo. Maxinikari atāo inakari. ² Kitxakapirīka Teoso nitiriakori iaxitikini sāpiretari atāo inakari ate apiko atokiriakorimoni. Kākiti makamakaniāri ninoa paniātakiti, ininiā ninoa kākiti apakapari Teoso misirikare. Atāo ninoa apakapiniri imisiritikona. ³ Ininiā uatxa amitekini !auari, amanirekaniāri amaerekani makatzakiko. Peerekari Teoso makatzakiniri kākiti maerekani. Merepitipanika Apiananiri sāpiretari ikara maerekanitxi makatzakiko. Iua sākire kenakotakani apaka sāpiretaua ate iua sāpiretakiti atokotxikana. ⁴ Teoso apaka oerekaua ninoa sākire atāo inini, kotxi oerekari itakaōtxikare. Ikamari kākiti mimarotakiniti. Ikamari ikini sereti posotiiretxi. Erekari Matamatakoti siākiti isika inirekakinimoni. Kākiti isika inirekaka iaōka. Ikara atoko Teoso oerekaua ninoa sākire atāo inini.

Xesosi Kākiti Atoko Itxa

⁵ Teoso litxīkitakana initiriakori iaxitikini itixi amaneriā auakani auiteakori ininiuana. Iua itixi amaneri ikari asāpiretai hūte. ⁶ Kitxakapirīka Teoso sākire iōkatsopatakori Xikari oitoātaā txari:

Kipa kākiti? Kinirepa pite xinikana ninoa? Ate minakati. Kinirepa aītari iaxitikiri maākatatari kākiti?

⁷ Mapakanani pikamari kākiti itari iaxitikiri poiāori ininiāua. Iuasaaki pinitiriakori iaxitikini apiatakani txaua. Ēreka pitxīkitakari iua auītetxi ininiuua. Pitxīkitakari iua kaiotximereri ininiuua. Pitxīkitakari ikinimane paxitiniri iua. Pitxīkitakari iua ikinipoko auīte ininiuua.

⁸ Pitxīkitakari ikinimane kaminiri iua paniātakiti. !Auari ātika iua paniātakiti makamakati.

Ikara atoko Teoso sāpiretaua ate itxīkitakiniri ikinipoko auītetiniri iua. !Auari ātika iua maaūītetakati. Txamari kona ate atamatapanikari iua ikinipoko auīte ininiuua. ⁹ Iuapitikara aātamatakiti Xesosi. Mapakananinoka Teoso txīkitakari iua poiāori ininiuua. Iuasaaki Teoso nitiriakori iaxitikini apiata. Teoso txīkitakari iua poiāori ininiuua, kotxi iuasaaki Xesosi atatsiirauata. Iuasaaki ipina. Uatxa Teoso txīkitakari iua auītetxi ininiuua. Itxīkitakari iua kaiotximereri ininiuua. Itxīkitakari ikinimane paxitiniri iua. Teoso kamari ikara atoko inakari, kotxi Xesosi ipina kākiti mapinakani ikapani. Iuasaaki Teoso oerekari ikinipoko erekari isikini kākitimoni.

¹⁰ Ikinika Teoso nakiti. Ikinika iua kamakiti. Apakata iua txīkitakiniri kākiti maerekani makatzakakari atatsiirauatini, kotxi iuasaaki iposope kākiti maerekani makatzakiko, kotxi iuasaaki Xesosi kamari ikinipoko iri paniātakiti. Ininiākara Teoso anikari iua anaakori iotximere auiniātaā. Kaiāori ninoa. ¹¹ Kākiti kamaerekatakari iritxikana iua kamaerekatakini iri. Ikara atoko ininiā, Xesosi !ipētatari iua itiriakori akiritiniua ate. ¹² Itxari Teosomoni:

Nisāpiretariko piuāka nitariakorimoni. Pitemoni apotiitakanuia sauaki nixikaretari ereka pinini.

¹³ Iuaĩkana kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Nauikariko Teoso sãkire.

Iuaĩkana Xesosi txari Teoso:

Uai nota aua pamariteakorikata. Pite sikana ninoa notamoni.
itxa.

¹⁴ Kaĩtori Teoso anaakori. Ninoa aua ixini, iarẽka pakini. Ininiã kaĩtopekari Xesosi ninoa atokokana. Ininiã ipĩkasaaki ixipokari ipĩkitxi posotiire auakiti. Satanasi inakori iua. ¹⁵ Ikara atoko inakasaaki, isikakari kãkiti ipĩkitxi pĩkakani. Mitxi ninoa iaxirikakoni atoko itxana. ¹⁶ Aimarotari, iuasaaki !moianatana initiriakori iaxitikini. Iuasaaki imoianatana Apraõ apika mekaniriakori. ¹⁷ Ikara atoko ininiã, Xesosi txĩkitakaãka itariakori atokokana ininiua, ininiã iposotari sasetotxi auite apiatakari ininiua kãkiti ikapani. Iparĩkauatakasaaki Teoso ikapani, ikamari ikinipoko ikamaenetakiti. Maerekati kamakani kãkiti, iuaritika iamoniakari kãkiti. Kãkiti itxapekua Xesosi, ininiã iua ipina kãkiti maerekani imaktxakini ikapani, iuaĩkana kãkiti imikanapiriini Teosomoni ikapani. ¹⁸ Ikorapokoriti Xesosi auakasaaki, imarotari Satanasi atamakaerekatini iua. Ininiã Satanasi atamakaerekatakasaakina kãkiti, iua posotari isikataparatinina ninoa.

3

Xesosi Apiatakari, Moisesi Poiãori

¹ Ininiã nitariakori, Teoso mereẽkini, hĩte akiritaãka Teoso tixine hãuini ikapani. Iteene hĩxinikariko Kristo Xesosi, kotxi iua Teoso iokanatakiti itxaua. Apaka iua sasetotxi auite apiatakari itxaua. Iuara asãpiretari apanakini.

² Moisesi kamari ikinika Teoso paniãtakiti inirimane apisatoõ, Teoso aapoko aamata kamakori ikamakasaaki. Iua atokokana Xesosi kamari ikinika iua mereẽkari paniãtakiti. ³ Apiaerekata Xesosi, ininiã iua apakapari apiata ipaxitiko, Moisesi poiãori, kotxi aapokotxi kamakari apakapari apiata ipaxitiko. Poiãori aapokotxi paxitiko aua. Iua atokokana, Xesosi aapokotxi kamakari atoko itxaua. Moisesi aapokotxi atoko itxaua. ⁴ Ikinika kãkiti aapokona kamakani auapitika, iuaritika Teoso ikinipoko kamakari itxaua. ⁵ Moisesi Teoso nitiri itxaua. Iua ãtipirika kamari ikinipoko Teoso nirekakiti inirimane apisatoõ. Ikara erekari ikamakiti oerekari Teoso sãkire iua sãpiretakiti atão inini.

⁶ Kristo Teoso ãkiri itxaua. Iua ãtipirika kamari ikinipoko Teoso paniãtakiti Teoso aapoko inĩkatini. Teoso aapoko atoko atxaua ate, iteene aũuikiniãri iua sãkire, apoxokoniritika ãtipirika aĩãtapiniãri Xesosi kanapiriini õti.

Erepaniko, !Hĩtakanapapiri Hãuikakiti

⁷ Ininiã Erekar Matamatakoti txari:

Uatxa õti hĩkenakotakasaakiri nisãkire,

⁸ kona hĩkamapiriko hĩxinire paikori inini hãtokiriakorini atoko hinini. ãparaã makipakaniãtaã auakasaakina, iuaã ninoa !auikari nota sãkire. !Ikamarina nipaniãtakiti. Iuasaaki ninoa ataerekatapikano nota.

⁹ Koarẽtakanani, ikiniõtika hĩte apika atokiriakori ataerekatapikano nota. Ninoa atamatarini niposotiire. Txamari ikiniõtika ninoa ataerekatano nota. !Auikarina nisãkire.

¹⁰ Ikara xika nomanatana ninoa. Iuasaaki nitxa: “ãtipirika ninoa sapika apanakini sãkire tikini. !Imarotarina nixinikakiti, nikamakiti pakini.”

¹¹ Nomanatakasaakina ninoa imaerekanina xika, iuasaaki nitxako: “Atão nisãpiretana ninoa. Ninoa maĩroãpekaniiarako nikamakiti tomatikoãtaã,”

itxa Erekar Matamatakoti.

¹² Ininiã nitariakori, erepaniko. Atxiiti âtikaka hïte aua hïxinire maerekati mauikareti. Ikara atoko inakasaaki, hïtakanapapekari Teoso âtipirika auâki inakari, maerekati tikini hïsini ïkapani.

¹³ Ininiã ikiniõtika hïkamataraxiniretakauako. Uatxapanika inakasaaki hõtâkikakauako. Ininiã maerekanitxi kona misirienetai. !Ikamari kaikoxinire hinini. ¹⁴ Aãuini mapotökire manapi iteene aãukiniãri Kristo sãkire merepiti-panika aãukiniri atokotxikana, atão iuakata parïkauatakani atxaua. ¹⁵ Uatxa nisãpiretai kitxakapirïka iökatsopatakiti:

Uatxa ia ôti hïkenakotakasaakiri iua sãkire, kona hïkamapiriko hïxinire paikori inini, hâtokiriakorini atoko hinini, âparaã makipakaniãtaã auakasaakina. Ninoa !auikari nota sãkire.

¹⁶ Ninoa kenakotari Teoso sãkire, txamari ! inirekarina ikaminirina isãkire iaõka. Kipa ninoa? Exito tixini Moisesi makatzakakinira ninoa. ¹⁷ Kikãkittitipa kamari Teoso naiatinuia koarêtakanani? Ninoa maerekati kamakani. Ikara xika ninoa ipïpeka âparaã makipakaniãtaã. ¹⁸ Kirimonipa Teoso txari ia? “Atão nisãpiretai hïte. Kona himaïroãpekaniiarako nikamakiti tomatikoãtaã.” Teoso sãpiretari ikara iua sãkire mauikakanimoni. ¹⁹ Ininiã aimarotari, ninoa !ïroã iuaã, Teoso sãkire imauikakanina xika.

4

Tomatikoãtaã Aua Teoso Nakitiakori ïkapani

¹ Auapitika Teoso kamaenetakiti kãkiti tomatiniãtaã Teoso kamakiti aïroini tïkane, ininiã erepaniko. Atão inakari hïkamako iuaã hiïroini ïkapani. ² Teoso iokanapirena erekari sãpiretaãka atemoni, kitxakapirïka Moisesi auakasaaki auakanimoni apaka. Txamari maxikatïka ninoa kenakotari Teoso sãkire, kotxi ninoa !auikari ikenakotakitina. ³ Ate, Teoso sãkire auïãkanuia, ïroã ikara Teoso kamakiti tomatikoãtaã. Ininiã Teoso sãpiretakiti iaõka auapeka. Ia atoko Teoso txari:

Nomanatakasaakina ninoa imaerekanina xika, iusaaki nitxako: “Atão nisãpiretana ninoa. Ninoa maïroãpekaniiarako nikamakiti tomatikoãtaã,”

itxa Teoso. Ikara atoko itxama, iuaritika ikara tomatikoãtaã iposope iparïka ixipokasaaki, itixi ikamakasaaki. Ikara atoko ikama ate ïkapani. ⁴ Teoso sãkire iökatsopatakori sãpiretari itomatini ôti pirena. Itxari:

Iparïkauata seisi ôti, ininiã eereka apikomoni âti ôti inakasaaki itomata. Iusaaki itakanapari ikinika iparïka,

itxa Teoso sãkire iökatsopatakori. ⁵ Teoso sãkire iökatsopatakori txari: Ninoa maïroãpekaniiarako nikamakiti tomatikoãtaã.

⁶ Iuaritika apanakini ïroãpanikako iua tomatikoãtaã. Txama apanakini kitxakapirïka auakani ! ïroã. Ninoa merepitiapanika sãpiretaãka Teoso iokanapirena erekari, txamari !ïroãna, kotxi !ikamarina Teoso paniãtakiti.

⁷ Ininiã Teoso kamari iketo ôti apanakini iuaãtaã apokini ïkapani. Iusaaki Teoso akiritari iketo ôti “uatxa.” Ikara atoko Teoso misãkiretari Tavii: Uatxa ôti hïkenakotiniãri nisãkire, ininiã kona hïkamapiriko hïxinire paikori inini.

⁸ Aãtokiri kitxakapirïka auakari Xosoe inakori, iuara anikari kãkiti itixi Teoso sikaenetakitimoni. Txamari !ïroãna atão inakari tomatikoãtaã Teoso sikakiti, kotxi eereka Teoso sãpiretari âti ôti tomatikoãtaã ïroïko ôti. ⁹ Ikara atoko ininiã, auapanikako Teoso kamakiti tomatikoãtaã inakitiakori ïkapani.

¹⁰ Ininiã kãkiti ïroãkasaaki Teoso kamakiti tomatikoãtaã, iotokakari iparïka, Teoso iparïka iotokakini atokokana. ¹¹ Ininiã nitariakori makamariko ikinika atão inakari iua tomatikoãtaã aïroini ïkapani. Erepaniko, kotxi

apanakini !İroã, Teoso sãkire imauikakanina xika. Ininiã !hĩkamapiri ninoa kamakiti atokokana.

¹² Teoso sãkire kaposotiireri. Isãkire auãki itxapika, kotxi Teoso ätipirika auãki inakari sãpiretakiti. Saasara ipi auanaro auakaro, iteene kauanaro, ininiã iposotari ikisauakiniri inirekiniãtaã. Iposotari ikisauakiniri kãkiti pakaki, iua äki auakari axiþe imakatzakini ikapani. Apiata Teoso sãkire, kotxi Teoso sãkire posotari apokini kãkiti iikite kãkiti xinirekata apotiitiniãtaãua. Teoso sãkire imarotari ikinika axinikakiti, anireëkiti pakini aãkixinireë. Teoso sãkire atamakaerekatari ikara aãkixinireë auakari. ¹³ Teoso atamatari ikinipoko akamakiti, ininiã !auari iomaãtakori. Ikinipoko !ipataãka. Aãuïte Teoso apisatoõ ikinipoko kasarori.

Xesosi Sasetotxi Auïte Apiatakari

¹⁴ Ininiã atemoni auari sasetotxi auïte apiatakari, Xesosi, Teoso äkiri. Apiananiri iua. Iua sari iaxiti Teoso auiniãtaã. Ininiã iteene maãuikari iua sãkire. ¹⁵ Ate nakiti sasetotxi auïte apiatakari imarotari ate äkixinire iõkapetini. Imarotari ate maposotakiniti. Imarotari ate tsii. Ikara atoko inakari imarota, kotxi Satanasi iteene atamakaerekatari iua, ate atamakaerekatiko atoko. Iuaritika maerekati !ikama. ¹⁶ Ininiã ataparaxinireritika masa Teosomoni. Aãuïte topãkiniãtaã masa ikinipoko erekari isikakiti aãpakapini ikapani, iamoniãkari iua ikapani. Isikaua ikinipoko erekari. Isikataparataua amaxikiko auakasaaki.

5

Xesosi Sasetotxi Auïte Apiatakari Mereïko

¹ Ikinimane sasetotxi auïte apiatakari mereëka kãkiti sauaki. Iua misãkiretari Teoso kãkiti ikapani. Isikari kãkiti sikakiti iuamoni. Kitxakapirika iua okari pirãtxi Teoso apisatoõ kãkiti maerekani iikixitini ikapani. ² Iamonikari mimaroreni, Teoso takanapakani pakini, kotxi imarotari kãkiti äkixinire iõkapetini, kotxi iua apaka kãkiti itxaua. ³ Sasetotxi apaka maerekati kamakari itxaua. Ikara xika merepanika iua okari pirãtxi Teoso apisatoõ iua maerekani iikixitini ikapani. Eereka iua okari pirãtxi kãkiti maerekani iikixitini ikapani.

⁴ Kãkiti paxitari sasetotxi, iuaritika ninoa kona mereëri sasetotxi parika. Teosonoka mereëri kãkiti sasetotxi ininiua ikapani, sasetotxi Arão inakori Teoso mereini atokokana kitxakapirika.

⁵ Xesosi iua!a !ikamaua sasetotxi auïte apiatakari ininiua. Kona itxari: "Apakatapitika sasetotxi nininiua." Iuaritika Teoso txari iua: Pite namarite. Uatxa noerekariko kãkiti nota pite iri nininiua, itxa Teoso.

⁶ Iuaikana Teoso txari:

Ätipirika sasetotxi pitxaua. Sasetotxi Meokisiteki inakori atoko inakari pitxaua,

itxa Teoso Xesosimoni. ⁷ Xesosi İkorapokoriti auakasaaki, iua iteene misãkiretari iri. Ipinini apisapanika iteene amanaãri iri imapinakani ikapani. Imisãkiretakasaakiri iua, iteene itxiãta. Irinokara posotari itxiãtakiniri imapinakani. Iri kenakotari isãkire, kotxi Xesosi txari: "Pinirekakitinokara ninireka." ⁸ Xesosi Teoso äkiri, iuaritika atatsiirauatakasaaki, imaroãpotari Teoso nireëkiti iaõka ikamini. ⁹ Iua kamari ikinipoko iri paniãtakiti. Ikara atoko ininiã, kãkiti maerekani makatzakakari itxapekaua. Imakatzakari ipaniãtakiti kamakani maerekani, ininiã ninoa auapininika itxanako Teosokata. ¹⁰ Teoso mereëri iua sasetotxi auïte apiatakari ininiua, Meokisiteki inakori sasetotxi ininiua atokokana.

Erepaniko, Atão Sãkirextiti !Hítakanapape

¹¹ Aua apikomoni kaiãopokori ikara atoko inakari asãpiretinii híte, txamari pamimari ikara asãpiretinii híte, kotxi !katimari himarotiniiri Teoso sãkire.

¹² Akokaxiti híte auikari Xesosi sãkire, ininiã uatxa apiaerekata Xesosi sãkire oereëkani hininiua. Txamari híte nirekari äti oerekinii iuaïkana merepitipanika atão inakari Teoso sãkire iõkatsopatakoriã auakari. Híte eenetxi xapitikiri atoko. Hinirekari Teoso sãkire tinitxiã atoko inakari. Teoso sãkire nipokori atoko inakari !hïposotapanika hãpakapini. ¹³ Teoso sãkire imarotakari tinitxiãnoka nirekakari atoko inakari, iteene !imarotapanikari Teoso sãkire. !Imarotari atão inakarínoka ikamini, kotxi iua eenetxi xapitiri atoko inakari.

¹⁴ Kãkiti aneëkari nikari xinitxi. Kataparaxinireri nirekari Teoso sãkire, xinitxi aneëkari nirekinii atokokana. Kãkiti ikiniõtika kenakotiniãri Teoso sãkire, ininiã imarotari atão inakari. Imarotari atão minakati apaka.

6

Maãpaiaõkarauata Apikomoni

¹ !Apakata ikiniõtika merepitipanika Kristo sãkire oerekakorinoka axinikini, kotxi aimarotapekari. Aimarotapekari atakanapiniiri maerekati akamakiti. Aimarotapekari ateka kamakiti txïkitakaua apinini. Aimarotapekari Teoso sãkire aãuikini. ² Aimarotapekari apatxisarauatini. Aimarotapekari atakauakotiniua äti nopini. Aimarotapekari ipïkani iuaïkana õkitikiniua. Aimarotapekari Teoso misiritinina maerekati kamakani ätipirika. !Apakata ikara ätipirika aõerekini. ³ Apikomoni uaupitika, ininiã maãpaiaõkarauata apikomoni. Teoso auiritiniãua, apikomoni maxinika.

⁴ Kãkiti takanapiniãri Teoso sãkire auikini, !apakataika ikanapiriinina Teosomoni. Mitxi ninoa imarotari Teoso sãkire atão inakari. Mitxi ninoa imarotari erekari iaxitikiri. Mitxi imarotari Erekaru Matamatakoti parïka äkixinireëna. ⁵ Mitxi imarotarina Teoso sãkire ereka inini. Mitxi imarotarina Teoso posotiire itixi amaneri apokasaaki. ⁶ Ikara atoko ninoa imarota, iuaritika ninoa takanapari Teoso. Ininiãkara !apakata iuaïkana ikanapiriinina Teosomoni, kotxi iuaïkana imisiritarina Teoso äkiri aamina ipiriãmitakari nopini imisiritiko atoko. Iuasaaki ninoa txïkitakari kãkiti iuaïkana napetiniri Xesosi.

Kikio Atoko Anini Pirena

⁷ Teoso takari erekari itixi ia atoko inakari nopini: Äparaã ikipa kaiãokatani iuaã, ininiã iminaua kienatxi katakareri nirekakiti. ⁸ Txamari itixi inako, aanaia pakini auiniã, litxa. Ikara xika atxiiti imisiritãka. Ininiã arikaãkako. Ikara atoko inapeëkanako kãkiti. Maerekati aniniãua, ininiã pamonõkoniri atemoni. Ikara atoko ininiã, imapotõkire õti Teoso !nirekaikaua ate. Ixïpokaua aanaia xïpokiko atoko.

⁹ Nitariakori, ikara atoko asãpiretai híte, iuaritika ate imarotari kona híte ikara atokoni. Aimarotari hãpakapiniiri erekari, kotxi Teoso makatxakapekari himarekani. ¹⁰ Teoso kamari ikinika atão. Iua !imaxinikaretari hïparïka iua ïkapani. Hítiraõki iuamoni !imaxinikareta, kotxi himoianatapekari iua nakitiakori. Uatxa himoianatapanikana ninoa. ¹¹ Ate nirekari ikinika hïkaminiritika Teoso ïkapani imapotõkire õti manapi apokini. Ikara atoko ininiã, himarotari hiãtapakiti apokapitikako hitemoni. ¹² Kona apakata hïarinuatini. Apanakini Teoso sãkire auïãkani kamakiti atoko hïkamako, kotxi ninoa iãtapari Teoso sikaenetakiti apakapinina.

Teoso Sikapitikariko Isikaenetakiti

¹³ Kitxakapirīka Teoso sãpiretari isikaenetakiti Apraãomoni. Apiatakari Teosonokara aua. Āti apiatakari iua atoko inakari !auari, ininiã iuaka uãkaã isãpiretari isikaenetakiti isikini Apraãomoni. ¹⁴ Ininiã Teoso txari Apraão: “Nĩtakapitikari erekari pitemoni. Nisikaiko itomaneri papika mekaniriakori,” itxa. ¹⁵ Ininiã Apraão kenakotakasaakiri ikara, iteene iãtapari Teoso sãpiretakiti apokini. Eereka Apraão apakapari Teoso sikaenetakiti.

¹⁶ Kãkiti sãpiretakasaakiri isikaenetakiti ãti kãkitimoni, iuasaaki ninoa apoka ãti apiatakari apisatoõ isikaenetakiti isãpiretinina ĩkapani. Ininiã iuasaaki kãkiti imarotapitikari isãkire atão inini. Ikara atoko ininiã, aãpirena ! auari isikaenetakiti xika. ¹⁷ Teoso nirekari inakitiakori iteene imarotiniri imatanapakaniri isikaenetakiti isikinina ninoa. Ininiã isikaenetakiti isãpiretakasaaki, isikari isãkire iuaka uãkaã. ¹⁸ Ininiã ipi aua: Teoso, Teoso sãkire pakini. Teoso mitxi atoko itxapikako. Teoso sãkire mitxi atoko itxapikako. Ininiã Teoso ! iposotari atão minakati isãpiretini. Amiteka iuamoni, iua nĩkatiniua ĩkapani, aiãtapakiti aãpakapini ĩkapani. Ininiã asikataparaxiniretaãka.

¹⁹ Ikara atoko inakasaaki, aposotari iteene aãuikiniri Teoso sãkire. Aiãtapari ikinipoko iua sãkire iaõka apokini. Teoso sãkire aãuikini, minari maporo maĩkakari atoko itxa. Maporo maĩkakari !auritari maporo tiokini. Teoso sãkire aãuikini maĩkari axinire. Isikataparatar axinire. !Auiritaua atiokini maerekanitximoni. Teoso sãkire aãuikini anikaua Teosonani Auini Pakitaãtaã, mãkatxi mata arõkakari apikomoni auakari pakitamoni. Kitxakapirīka sasetotxiakori auĩte apiatakarinoka ĩroã iuaã. ²⁰ Iuaã Xesosi ĩroã ate ĩroini apisa. Iuaã imisãkiretari iri ate ĩkapani. Sasetotxiakori auĩte apiatakari itxapekaua ãtipirika ate ĩkapani. Meokisiteki inakori sasetotxi ininiua atoko itxa Xesosi.

7

Meokisiteki Pirena

¹ Meokisiteki inakori Sareẽ tixini auakani auĩte itxaua. Iuasaaki sasetotxi itxaua apaka. Teoso, Apiananiri, kamari iua sasetotxi ininiua. Kitxakapirīka Apraão kamari neenamtxi ãti tixini auakani auĩteakorikata. Iua kanapiriãkasaaki, aõkitari Meokisiteki. Iuasaaki Meokisiteki takari erekari Teoso sikakiti iuamoni. ² Iuasaaki Apraão sikari iua tiĩtxi imaktxakakiti ipixini. Tesi tiĩtxi auiniã, isikari ãti Meokisitekimoni. Meokisiteki akiritããka “Auĩtetxi Atão Inakari Kamakari.” Apaka akiritããka “Auĩtetxi Kãkiti Kamaerekaxiniretakari.” ³ !Kimarotikori Meokisiteki iri, inoro pakini. ! Kimarotikori apika atokiriakori. !Kimarotikori iponanini, ipinini pakini. Teoso ãkiri atoko itxa. Sasetotxi ãtipirika itxaua.

⁴ Hĩxinikariko iua Meokisiteki. Apiatakari iua. Apraão iteene paxitari iua, ininiã isikari ipixini tiĩtxi iua maktxakakiti iuamoni. ⁵ Eereka ãti õti Apraão tikini Teoso paniãtari Arevii apika mekaniriakori, sasetotxiakori, apakapiniri ipixini kãkiti apakapakiti, txineiro, tiĩtxi pakini. Ninoa apakapari kãkiti sikakiti Teoso ĩkapani. Ikinimane ninoa Apraão apika mekaniriakori itxauana. Iuaritika sasetotxiakori apakapari inirimane sikakiti. ⁶ Iua Meokisiteki Arevii nirimane !itxaua. Iua aua kitxakapirīka Arevii apisapanika. Iuaritika iua apakapari ipixini Apraão maktxakakiti. Eereka Meokisiteki takari erekari Teoso sikakiti Apraãomoni, Teoso sikaenetakiti apakapakarimoni. ⁷ Iua Apraão poiãori. Apiatakari Meokisiteki, kotxi apiari takari erekari Teoso sikakiti poiãorimoni. ⁸ Ikinika Arevii apika mekaniriakori, Teosomoni kãkiti sikakiti apakapakani, ipinanipeka. Ātipirika auakari atoko itxa Meokisiteki. ⁹ Atxiĩti aposotari asãpiretiniri ia atoko: “Arevii sikari

isikakiti Meokisitekimoni Teoso ikapani, kotxi iua ina Apraão ãto ãki.” ¹⁰ Kotxi Apraão aõkitakasaakiri Meokisiteki, iuasaaki Arevii kona auapanika. Ininiã iua auini apisapanika Apraão ãtoã aua, kotxi Apraão apika mekaniri itxaua Arevii.

Xesosi Meokisiteki Atoko Inini

¹¹ Arevii apika mekaniriakori sasetotxiakori itxauana. Iua apika mekaniri Arão inakori. Arão apika mekaniriakori apaka sasetotxiakori itxauana. Teoso sikari ipaniãtakiti iõkatsopatakori ninoamoni, isãkire kãkiti imarotini ikapani. Iuaritika ninoa sasetotxiakori parika !oerekari kãkiti kamaerekatiko. Ininiã ãtiã sasetotxi nirekaãka. Sasetotxi Arão atoko inakari !inirekaãkaika. Sasetotxi Meokisiteki atoko inakari nirekaãka.

¹² ãtiã sasetotxi auakasaaki, ãtiã Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori aua iuasaaki. ¹³ Xesosi kona Arevii apika mekanirini. Iua Xotaa apika mekaniri. Xotaa mekaniriakori kona sasetotxiakorini. Ninoa kona okari pirãtzi Teoso ikapani. Kona iparikauatana Teosomoni sikakori takikoãtaã. ¹⁴ Ikinimane imarotari aãuãte Xesosi Xotaa nirimane ininiua. Moisesi iõkatsopatakiti ! auiritana ninoa sasetotxi ininiuana. ¹⁵ Ate sãpiretapekari Meokisiteki pirena. Aimarotari auapitika ãti sasetotxi, Meokisiteki atoko inakari. Uatxa aimarotari Xesosi Meokisiteki atoko itxaua.

¹⁶ Kitxakapirika sasetotxi pitxaua, kotxi pikiomaneakori sasetotxi apaka itxauana. Teoso kamari Xesosi sasetotxi ininiua, kotxi iua auapikako. Kaposotiireri iua. !Ixipoka. ¹⁷ Teoso txari Xesosi isãkire iõkatsopatakoriã: ãtipirika sasetotxi pitxaua. Sasetotxi Meokisiteki atoko inakari pitxaua, itxa.

¹⁸ Ininiã mitxi auakari sasetotxiakori parika !auaika, kotxi itapara !auari. Xipope ikara. ¹⁹ Moisesi paniãtakiti iõkatsopatakori !ikamari kãkiti ereka inini. Uatxa apiaerekatakari aiãtapakiti apokapeka !korapokoriti. Ininiã iua anikaua Teosomoni.

²⁰ Teoso isãkireẽ txikitakari Xesosi sasetotxi ininiua. ²¹ Teoso !isãkirauata ikara atoko kãkiti sasetotxipeka inakasaaki. Teoso txikitakari Xesosi sasetotxi ininiua isãkireẽ, kotxi itxari Xesosi: Nota Apiananiri sãpiretapekari nikamaenetakiti. Ikara nikamapitikako, ininiã ãtipirika sasetotxi pitxaua, sasetotxi Meokisiteki atoko inakari pitxaua,

itxa Teoso. ²² Ininiã ikara Teoso sãkireẽ, aimarotari Teoso kamapitikariko ikamaenetakiti apiari, kotxi iposope isikiniua Xesosi.

²³ Auapeka itori sasetotxiakori. Ninoa kona posotari ãtipirika iparikauatina, kotxi ikoriãpekana. ²⁴ Xesosi auapikako, ininiã ãtipirika sasetotxi itxaua. ²⁵ Ininiã iposotari imaktxakiniri ikinika amaerekani, Teosomoni anikasaakiaua, kotxi ãtipirika aua, ininiã ãtipirika imisãkiretari Teoso ate ikapani.

²⁶ Ininiã ikara atoko inakari sasetotxi auãte apiatakari anirekapitika. Apiaerekatakari iua. !Kaneenamari. Ikerokakiti !auari. Itxiko ixinireẽ ! auari. Maerekati !ikama. Iaxiti apiko nopinixiti auakari, auãteti Apiatakari itxaua. Ikara atoko inakari sasetotxi anirekapitika. ²⁷ Apanakini sasetotxi auãte apiatakari !korapokoriti auakani atoko !itxaua. Ninoa ikiniõtika okari pirãtzi, merepanika ninoaka maerekani makatxakiko ikapani. Eereka ninoa okari pirãtzi kãkiti maerekani makatxakiko ikapani. Kona ikara atokoni itxa Xesosi. ãtikatanokara Xesosi oxiketari iarãka kãkiti ikapani. Iuaka ipina kãkiti ikapani. ²⁸ Mitxipe sasetotxi auãte apiatakari mereeãka Moisesi paniãtakiti iõkatsopatakori iaõka. Ninoa tapara !auari. Moisesi sãkire tikini Teoso mereeri imi ãtipirika sasetotxi ininiua ikapani. ãtipirika erekarinoka kamakari iua.

8

Xesosi Sasetotxi Auñte Apiatakari

¹ Ia atoko asãpiretakiti: Atemoni auapitika atão sasetotxi auñte apiatakari. Iaxiti iua topãka aũñte Teoso kikomoni, auñtetxi auiniãtaã. ² Iuaã Teoso auiniãtaã, imisãkiretari iua ate ìkapani. Iuaã aua atão inakari Teoso aapoko, Apiananiri kamakiti. Kona kãkiti kamakitini.

³ Ikinika sasetotxi auñte apiatakari auri iparìka. Isikari kãkiti siãkiti Teosomoni. Isikari pirãtxi okakori Teosomoni. Ininiã Xesosi parìka apaka aua isikarauatini. Iuaka isikaua Teosomoni. ⁴ Ìkorapokoriti Xesosi auakasaaki, sasetotxi !itxaua, kotxi auape ìkorapokoriti sasetotxiakori kãkiti siãkiti sikakani Teosomoni. Moisesi iòkatsopatakiti atokotxikana ikamana. ⁵ Sasetotxi ìkorapokoriti auakani kamakiti atão, txamari ninoa parìka !inirekaãkaika. Ninoa parìka sanõkatxi atoko itxa, Xesosi parìka iaxitikiri aimarotini ìkapani.

Kitxakapirìka Teoso paniãtakasaakiri Moisesi Teoso aapoko aamata kamakori ikamini ìkapani, Teoso txari Moisesi: Pikamariko naapoko nipaniãtakiti iaõka ixirata auñte nopini aũuakasaaki no-erekakiti. Ipinimoni inakari !pikamape, itxa Teoso.

⁶ Xesosi parìka Teoso sikakiti apiaerekata. Kitxakapirìka sasetotxiakori parìka poião erekari. Iua atokokana Teoso kamaenetakiti amaneri apiaerekata. Kitxakapirìka ikamaenetakiti poião erekari. Xesosi txìkitakari Teoso kamaenetakiti amaneri apokini kãkiti ìkapani, kotxi iua ipina kãkiti ìkapani. Teoso kamaenetakiti amaneri apiaerekata, kotxi ikamaenetari kaiãopokori erekari apiaerekatakari.

⁷ Teoso kamaenetakiti Moisesimoni apakatiniã maerekati imaktxakini ìkapani, ininiã kona ikamari ãti ikamaenetakiti apiatakari. ⁸ Txamari Teoso !apokaerekatari kãkiti, kotxi kãkiti kamapanikari maerekati. Ininiã Apiananiri txari kãkiti:

Àti õti nisãpiretariko nikamaenetakiti amaneri Isaeo nirimanemoni, Xotaa nirimanemoni pakini.

⁹ Kitxakapirìka nisãpiretari mitxi nikamaenetakiti ninoa atokiriakorinimoni. Iuasaaki nota maktxakana ninoa imisiritikosaakina Exito tixiniã. Txamari ninoa !ikamari nisãkire iaõka. Ininiã nitakanapana ninoa. Nikamaenetakiti amaneri kona mitxi nikamaenetakiti atokoikani.

¹⁰ Àti õti ìkari nikamaenetakiti amaneri nisãpiretariko Isaeo tixini auakani. Ia atoko inakari nikamaenetakiti amaneri: Nitakariko nipaniãtakiti kãkiti iikiteẽ. Niõkatariko nipaniãtakiti ninoa ãkixinireẽ. Iuasaaki ninoa Teosone nitxauako. Iuasaaki ninoa nota nakitiakori nitxauako.

¹¹ Iuasaaki kãkiti kona oerekari ãti imarotiniri Apiananiri, kotxi iuasaaki ikinimane imarotanoko nota. Poiãoka inakani, apiatakani pakini imarotanoko nota.

¹² Nimaxinìkaretariko ikinika maerekati ikamakitina. Kona nimisiri-taikanako ninoa. Kona nixinikaikariko maerekati ikamakitina, itxa Apiananiri. ¹³ Teoso kamakasaakiri ikamaenetakiti amaneri, iuasaaki oerekari kãkiti mitxi ikamaenetakiti Xoteoakorinoka ìkapani ikamape, ininiã inapape. Tiitxi kitxakari patimari xipokini atoko, ikara mitxi Teoso kamaenetakiti xipoka.

9

Teoso Aapoko Aamata Kamakori

¹ Kitxakapirīka Teoso kamaenetakiti isāpiretakasaakiri Moisesi, Teoso oerekari Moisesi oerekiniri kākiti Teoso apisatoō apokini. Iua apaka sāpiretari kākiti iua aapoko İkorapokoriti ikaminina İkapani. ² Ininiā ninoa kamari Teoso aapoko aamata kamakori. Sasetotxiakori İroiniātaā aua tirikapi takiko tiitxiti. Iuaā aua apaka komiri Teosomoni siākori amesa nopini. Iua pakita ninoa takauākatari “Teoso Auini Pakitaātaā.” ³ Apanīkaki mākatxi mata kasipiri arōkakari aua. Iua mākatxi mata apikomoni auakari pakita ninoa takauākatari “Teosonani Auini Pakitaātaā.” ⁴ Iuaā aua kamariāro arikiko amesati oro kamakoro. Iuaā aua Teoso kaixane. Iua kaixa akiritaāka “Teoso kamaenetakiti kaixati.” Iua kaixa nopini mapara itaāka oronokara. Iua āki itakaāka kopitipaki oro kamakoro. Iua kopitipaki āki itakaāka xapitiri komiri manaa inakori. Iua kaixa āki aua apaka Arāo tsonareke. İkora mitxi pitxaka iuaīkana. Apaka iua kaixa āki aua ipi kaita. İkora kaita nopini aua Teoso paniātakiti iōkatakori. ⁵ Iua kaixa nopini aua ipi Teoso nitiriakori iaxitikini atoko inakani. Oro kamakori ninoā. Akiritaāka Keropiī inakoni. Keropiī matameēkari imīkita iua kaixa tore nopini. Iuaā Teoso maxinīkaretari kākiti maerekani.

Uatxa !apakata apikomoni noerekinii ikara pirena.

⁶ Teoso Auini Pakitaātaā sasetotxiakori İroā ikiniōtika iparīkana ikaminina Teoso İkapani. ⁷ Sasetotxi auīte apiatakarinoka İroā Teosonani Auini Pakitaātaā. Ātikanani ātikatika İroā. Iua anikari arēkatxi uakata. Arēkatxi imanikaniā, ! İroā. Iua arēkatxi isika Teosomoni merepanika iuaka maerekani Teoso makatxakini İkapani. Eereka ikamari ikara apanakini kākiti maerekani Teoso makatxakini İkapani. ⁸ Iuasaaki Teoso kona auiritari kākiti İroini Teosonani Auini Pakitaātaā. İkara atoko Erekarī Matamatakoti oerekaua ate, kotxi kona Teoso oerekapanikari ikinimane kākiti İroini Teoso apisatoō. Teoso aapoko aamata kamakori auapanika inakasaaki, Teoso kona oerekari kākiti iuamoni apokini. ⁹ İkara Teoso aapoko kitxakapirīka auakari ate oerekiko itxaua uatxa. Oerekari ia. Kākiti sikakiti Teosomoni, pirātxi okiko Teoso İkapani apaka, kona posotari oeretiniri Teoso teosonetakani ākixinire. ¹⁰ İkara Teoso oerekakiti kitxakapirīka oerekari kākiti iniākiti atāo inakari, İatakiti atāo inakari pakini. Oerekari kākiti İto arokiko, itii arokiko pakini Teoso apisatoō apokini iposope inini İkapani. Teoso kamaenetakiti amaneri apokasaaki, kona akamaikari ikara mitxi Teoso oerekakiti.

Kristo Arēka

¹¹ Kristo apokapeka. Sasetotxi auīte apiatakarī itxaua. Oerekaua erekari Teoso sikakiti. İparīkauata Teoso aapoko apiaerekatakari āki. Iua Teoso aapoko kākiti makamakiniti. Iua aapoko !auari İkorapokoriti. ¹² Iua İroāksaaki iuaātaā, ! anikari potxi arēka, kema auīte ākiri arēka İroini İkapani. Iua İroāksaaki Teosonani Auini Pakitaātaā iaxiti auakariātaā, anikari iuaka arēka, kotxi ikitakari iarēka ātikatika ikinimane kākiti İkapani. Ininiā İkitxitari Teoso ātikatika kākiti maerekani İki, ininiā kākiti aua Teosokata ātipirika. ¹³ Potxi arēkaā, kema auīte arēkaā, kema auīte ākiri ariākori paniā pakiniā, kitxakapirīka sasetotxi tseētari maerekati kamakani Teoso apisatoō apokinina İkapani. Ininiā iuasaaki maparanoka oeretaāka. Ākixinirena !oeretaāka.

¹⁴ Apiaerekata Kristo arēka, kotxi iua posotari oeretiniri ākixinire. Maerekati ! auari Kristomoni. Iuaka sikaua Teosomoni Erekarī Matamatakoti posotiireē, ātipirika auakari posotiireē. Iuara oeretari ākixinire. İmakinika akamakiti apinini txīkitakakari imakatxaka. Ininiā uatxa aposota aparīkauatini Teoso ātipirika auāki inakari İkapani.

¹⁵ Ininiã iua Kristo txikitakari Teoso kamaenetakiti amaneri apokini. Ininiã kãkiti Teoso akiritakini posotari apakapiniri âtipirika Teoso sikaenetakiti iua anaakori ikapani. Kristo ipikasaaki, isikakana ninoa imaerekanina itakanapinina ikapani. Iuasaaki iikitxitari Teoso imaerekanina iki. Ikara imaerekanina ikamana Teoso kamaenetakiti mitxipe auakari auakasaaki.

¹⁶ Kãkiti ipinini apisa, iõkatsopatarari itii apakapakani uãka, ininiã ipikasaaki itii apakapakani imarotaãka. Ininiã iua ipinini imarotiko tsopa auiniã, iuasaaki itii apakapakani apakapari ipikari tii. ¹⁷ Ipikari tii apakapakani imarotiko tsopa nirekaãka kãkiti ipikasaakinokara. Ikara !inirekaãka ipinini apisa. Iua auãkipanika inakasaaki, kãkiti !apakapari itii. ¹⁸ Ininiãkara mitxi Teoso sikaenetakiti isika kãkitimoni, arëkatxi auakasaaki, ipikari auakasaaki. ¹⁹ Kitxakapirika Moisesi merepitipanika sãpiretari kãkiti ikinika Teoso paniãtakiti iõkatsopatarokari. Eereka ikosekari kema auite ãkiri arëka, potxi arëka pakini. Ikara ikoketa ãparaãkata. Iposo atoko itseõtari Teoso sãkire aãtsopate, ikinimane kãkiti pakini isopo inakori poria, soti auite piti põkamarariã pakiniã. ²⁰ Iuasaaki itxari: “Ia arëkatxi oerekaua Teoso kaminiri ikamaenetakiti. Teoso paniãtai hãkipitiniri iua sãkire.” ²¹ Iua atokokana Moisesi tseõtari Teoso aapoko aamata kamakori, ikinika iua ãki auakari pakini arëkatxiã. ²² Teoso sãkire iõkatsopatarokari paniãtari kãkiti, tiitxi pakini oeretiko arëkatxiã. Okakori mauakaniã, arëkatxi kitaãkori mauakaniã, Teoso !imaktxakari kãkiti maerekani.

²³ Ininiã Moisesi takari pirãtxi arëka ikinika Teoso aapoko ãki auakari nopini oeretiniri ikapani. Ikinika Teoso aapoko ãki auakari ïkorapokoritikiri, iaxitikiri oerekiko ikapani itxa. Sanõkatxi atoko itxa. Pirãtxi arëka kona apakata iaxiti ikapani. Teoso nirekakari arëkatxi apiatakari. ²⁴ Kristo iparika ikamakasaaki ate ikapani, kona iiroã Teoso aapoko kãkiti kamakitiã. ïkorapokoriti kãkiti kamari Teoso aapoko atoko inakari, txamari na atão iua aapoko. Kristo iroã atão Teoso aapoko Teoso tixineë. Uatxa iuaãtaã Teoso apisatoõ iua misãkiretari Teoso ate ikapani. ²⁵ Sasetotxiakori auite apiatakari iroã Teosonani Auini Pakitaãtaã ikinikanani. Iuasaaki anikari pirãtxi arëka. Kristo !ikamari ikara atoko. ãtikatika Kristo oxiketari iarëka. ²⁶ Iua ninoã atoko inaãkamako, itokata imisiritaãkamako itixi kamikosaakipekamako. Uatxa imapotõkire õti takote iua apokapeka maerekati ãtikatika imaktxakini ikapani. Iuaka isikaua ipinini ikapani, amaerekani ixipokini ikapani. ²⁷ Teoso kamari ikinimane kãkiti ãtikatika koriini. Eereka ikinimane sari Teoso apisatoõ. Iuasaaki apanakini apakapari imisiritiko. Apanakini apakapari iparicana iki. ²⁸ Ininiã Kristo okaãka ãtikatika kaiãopokori kãkiti ikapani, imaerekanina imaktxakini ikapani. Iuaikana iua kanapiriã. Iuasaaki !imisiritaãkaikako kãkiti maerekani xika. Iua ikasaaki, imaktxakariko iua iãtapakani, maerekani sauaki auakani. Anikana itixinemoni âtipirika Teosokata auinina ikapani.

10

Pirãtxi Arëka Kona Apakata

¹ Kitxakapirika Teoso paniãtakiti Xoteoakorimoni sanõkatxi atoko itxa. Ikara oerekari kãkiti iuasaaki auakani atão inakari apokini ãti õti. Ikinipoko atão inakari !apokapanika ninoamoni. Ininiã pirãtxi okiko âtipirika kona txikitakari kãkiti iposope Teosomoni apokini. !Ikamaerekatana ninoã. ² Pirãtxi arëka maktxakiniãri kãkiti maerekani, ininiã ninoã takanapamari pirãtxi okinina, kotxi Teosomoni apokakani oeretapeãkaika, ininiã imarotamarina ãkixinireëna imaerekanina mauakani. ³ Txamari pirãtxi arëka !imaktxakari kãkiti maerekani. Ininiã ikinikanani pirãtxi okakori

oerekari kākiti imaerekani auapanika. ⁴ Kema auñte arēka, potxi arēka pakini kona posotari imaktxakiniri kākiti maerekani.

⁵ Kristo apokasaaki İkorapokoriti, itxari Teoso: Pirātxi okakori pitemoni siākori kona pinireka. Ininiā pite kamari İtotxi nota İkapani.

⁶ Pirātxi arikiko pite İkapani, pite !apokaerekatari. Kākiti sikiniri isikakiti pitemoni imaerekani pimaktxakini İkapani, pite !apokaerekatari. ! İkamapoxokonitai.

⁷ Iuasaaki nitxai. “Uaıkarano nota. Paātsopateē iōkatapeēkaıka nota pırena. NiTeosone uai napoka pinireēkiti nikamini İkapani,” itxa Xesosi.

⁸ Merepanika Xesosi txari iri: “Pirātxi okakori pitemoni siākori kona pinireka. Pirātxi arikiko pite İkapani, pite !apokaerekatari. Kākiti sikiniri isikakiti pitemoni, pite !apokaerekatari. !İkamapoxokonitai,” itxa. Iuaritika Teoso sākire iōkatsopatakori kitxakapirİka paniātari ikara kamiko. ⁹ Eereka Kristo txari iri: “Uaıkarano nota. Uai napoka pinireēkiti nikamini İkapani,” itxa. İkara atoko inakasaaki, Xesosi xıpokari pirātxi okiko, kotxi iua apoka uai Teoso nıreēkiti ikamini İkapani.

¹⁰ Teoso nıreēkiti iaōka ikamini kamaerekataua ate, kotxi Xesosi Kristo İpina ātikatika İkinimane İkapani.

¹¹ Sasetoxiakori İkorapokoriti auakani sapıka İkiniōtika Teoso apisatoō İparİkana ikaminina İkapani. Ātipirika iua okari pirātxi Teoso isikini İkapani. İtxama, ikara !ıposotari maerekati imaktxakini. ¹² Iuaritika Kristo, ate sasetoxine, iuaa sikapekaua İkoriini kākiti maerekani imaktxakini İkapani. İkamari ikara ātikatika. İposo atoko, İıtopāka Teoso kıkomoni. İkara atoko ininiā, İxıpokari İparİka. ¹³ İuaā İātapari İkinika imokaiakari xıpokini. İkiti itakiniātaā atoko ninoa. ¹⁴ Ininiā ātikatika okaāka kākiti ereka inini İkapani. İua kamaāpotana ninoa erekaāpo ininina İkapani.

¹⁵ Erekari Matamatakoti apaka txaua ate ikara atāo inini. Merepanika itxari:

¹⁶ Apıananiri txari: “İa nikamaenetakiti nikamako ninakitiakori İkapani āti ōti. İa nikamaenetakiti: Nıpaniātakiti nitakako ninoa ākixinireē. Nıpaniātakiti niōkatoko İlİkteēna.”

İtxa Erekari Matamatakoti. ¹⁷ Apıkomoni itxa: Kona nixinikaikari maerekati İkamakitina. Apaka nıpaniātakiti ninoa takanapakiti, !nixinikaikako.

¹⁸ Teoso maktxakasaakiri maerekati akamakiti, ininiā amaerekani maktxakaākapeka. Ininiā !auaıka okakori kākiti maerekani maktxakini İkapani.

Maāpoka Teosomoni

¹⁹ Ininiā nitariakori uatxa !hİpİkarauatape hİıroini Teosonani Auini Pakıtaātaā, kotxi Xesosi İkitxitapekari aİroini İkapani iuaa arēkaā. ²⁰ Xesosi İpİkasaaki, iua kamari kimapori amaneri, maxıpokati, Teosomoni asini İkapani. İpİkasaaki, imaktxakari māktxi mata Teosonani Auini Pakıtaātaā arōkakari, Teosomoni aİroini İkapani.

²¹ Atemoni aua sasetotxi apıatakari Teoso aapoko nİkatakari. ²² Ininiā maāpoka Teosomoni. Maāıuritari atāo inakarınoka kaıkotini aākixinireē. Maāıukari İkinika iua sākire. Kākiti kitxakapirİkarini tseİrauata arēkatxiā, maerekati maktxakiko İkapani. Ininiā maamanaāri Xesosi tseİtiniri aākixinire oeretiniri İkapani. Kitxakapirİka kākiti kıpaātaua Teoso aapoko İroini İkapani. İua atokokana maamanaāri Xeosi aİto arokini āparaā ereriā. İkara atoko aniniā, maāpoka Teosomoni. ²³ İteene maāıukari aimarotakiti

asãpiretakiti, kotxi Teoso kamapitikariko ikamaenetakiti. ²⁴ Maxinikariko ia. Natokopa itxa aõtäkikakakiniua atiraõkiuatini İkapani, erekari akamini İkapani apaka? ²⁵ !Apakata atakanapiniri aãpotiitiniua Teoso İkapani. Apanakini ! itotaihari apotiitiniua Teoso İkapani. Masikataparaxiniretakakaua. Apiata masikataparaxiniretakakaua, kotxi aãũte kanapiriĩni İkorapokoritimoni kamapeka.

²⁶ Atão inakari aimarotiniã, atão inakari aãpakapiniã, eereka maerekati akamapika, kotxi anirekari maerekati akamini. Iuasaaki ! auaika amaerekani İkitxitiko. Iuasaaki ! auaika amaerekani makatxakiko. ²⁷ Iuasaaki aimarotari kãkiti ikara atoko inakani misiritaãkako, kotxi Teoso mokaiakariakori itxauana. Arikatxi apiatakari xipokanako ninoa. Pıkaretxinoka aua ninoa İkapani. ²⁸ Kitxakapiriıka kãkiti makıpitakaniãri Moisesi paniãtakiti okapeẽkaika. Ipi, atxiiti ipi ãti pakini kãkiti atamatiniãri iua kaminiri maerekati, ininiã okaãka. ! Auiritaãka imitekini. ²⁹ Ininiã natokopa itxa kãkiti misiritiko Teoso ãkiri sãkire imakıpitakaniã? Apiata iua misiritiko, kotxi Teoso ãkiri ikatxaratini atoko itxa imakıpitakaniri iua sãkire. Iuasaaki ! ipaxitari iua arẽka amaerekani makatxakakari Teoso sikaenetakiti. Iuasaaki imisãkirepiretari Erekarı Matamatakoti, ikinipoko erekari sikakari. ³⁰ Aimarotari ia sãpiretakari. Iua txari: Notanoka xikatxirauata. Notanoka misiritanako ninoa imaerekanina xika, itxa Teoso.

Apaka Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Apiananirinoka sãpiretari kãkiti inakitiakori misiritiko.

³¹ Kãkiti maerekati kamakani apokasaaki Teoso ãtipirika auãki inakari apisatoõ, iuasaaki pamonõkoniri, kotxi kãkiti misiritakari itxaua.

³² Hıxinikariko merepitipanika Teoso sãkire hãuikini õti. Hııkite iopinikiko atoko itxa iuasaaki. Iuasaaki himarotari Teoso sãkire. Iuasaaki iteene hãtatsirrauata Xesosi sãkire hãuikini xika. Iuaritika iuasaaki hıtaparaxinireritika hãua. Iuasaaki !hıtakanapari Xesosi sãkire hãuikini. ³³ Iuasaaki kãkiti apisatoõ apanakini napetai. Ninoa misãkirepiretai hıte. Imisiritaina hıte. Iuasaaki hıte moianatari apanakini Teoso sãkire auıãkani, kãkiti misiritakini. Ininiã iuasaaki hıte apaka misiritaãka. ³⁴ Hıtiretana apanakini Teoso sãkire auıãkani kateia ãki auakani. Apanakini mixirikari hıtii Kristo sãkire hãuikini xika, iuaritika hıpoxokoniua, kotxi iuasaaki himarotapekari auapitika iaxiti hıtii Teoso sikakiti. İkora tiitxi kona xipoka. Apiaerekata tiitxi iuaxiti auakari.

³⁵ Ininiã kona hıtakanapapiri hıtaparaxinire, kotxi ãti õti Teoso iıkitxitai hıtaparaxinire auiniã. ³⁶ Himıteenekariko ikinika Kristo İkapani. Hıkamariko ikinika hıtaparaxinireritika. Ininiã Teoso paniãtakiti hıkamakasaaki, hãpakapariko isikaenetakiti. ³⁷ Teoso sãkire iõkatsopatakori txari: Apikomoni mokatanitika iua kanapiriãko. Iketo õti ikanapiriãpitika.

³⁸ Kãkiti atão inakari kamakari auini erekari, kotxi auikari nota sãkire. Kãkiti sipikapapiretiniãri nisãkire, nota !apokaerekatari iua, itxa Teoso. ³⁹ Ate kona sipikapapiretari Teoso sãkire. Ininiã ! axipokaãka. Teoso sãkire auıãkani atxaua ate. Iua makatxakari amaerekani aãkixinireẽ auakari.

11

Teoso Sãkire Auikiko Pirena

¹ Atão aũuikasaakiri Teoso sãkire, iuasaaki aimarotapitikari aãpakapiniri aiãtapakiti. Atão aũuikasaakiri Teoso sãkire, iuasaaki aimarotari amata-matakiniti auapitika. ² Kitxakapiriıka Teoso apokaerekatana isãkire auıãkani, kotxi iteene auikarina isãkire.

³ Teoso sākire aūuikasaaki, aimarotari iua kamari itixi, iaxiti pakini isākireēnokara. Aātamatakitiā ! ikamari itixi, iaxiti pakini. Isākireēnokara ikamari ikinipoko.

Teoso Sākire Auiākari Apeo Inakori

(Xénesisi 4.2-12)

⁴ Apeo inakori auikari Teoso sākire, ininiā Teosomoni isikakiti apiaerekata, kotxi Apeo sikari Teosomoni Teoso sākire iaōka. Itari Kai inakori sikakiti poiāo erekari. Apeo auikari Teoso sākire, ininiā Teoso apokaerekatari iua sikakiti. Teosomoni atāo inakari kamakari itxaua Apeo. Kitxakapiriāka Apeo koriā, iuaritika iua iuakiniri Teoso sākire oerekapanikaua Teoso tiretiniri kākiti isākire auiākani.

Teoso Sākire Auiākari Enoki Inakori

(Xénesisi 5.21-24)

⁵ Enoki inakori apaka auikari Teoso sākire. Ininiā Teoso anikari iua iaxiti. Kona ipina. Mapīkatipanika anikaāka Teosomoni. Iuasaaki kākiti ! apokaikari iua, kotxi Teoso anikapekari iua. Isini apisa kākiti imarotari Teoso apokaerekatiniri iua. Iua kamapoxokonitari Teoso. ⁶ Teoso sākire amauiakaniā, kona akamapoxokonitari Teoso. Kākiti Teosomoni apoākari, merepanika auikariko Teoso auini. Apaka ninoa auikariko Teoso sikiniri erekari kaiāopokori iua nitakarimoni.

Teoso Sākire Auiākari Noee Inakori

(Xénesisi 5.28–9.29)

⁷ Noee apaka auikari Teoso sākire. Teoso sāpiretari iua kākiti mimarotakiniti monōkoni. Iuasaaki iua pīkarauata, ininiā ikamari maporo mitari iua aapoko āki auakani mapinakani ikapani. Noee auikari Teoso sākire, ininiā isāpiretari Teoso misiritiniri kākiti imaerekani xika. Teoso txīkitakari iua atāo inakari ikamini, kotxi iua auikari Teoso sākire.

Teoso Sākire Auiākari Apraão Inakori

⁸ Apraão apaka auikari Teoso sākire, Teoso paniātakasaakiri iua ātiātaā isini. Iua kīpitari Teoso sākire, ininiā iua sari, txamari kona imarotari isinimoni. ⁹ Iua auikari Teoso sākire, ininiā iua aua Teoso sikaenetakiti tixitiā. Iuaā iua aapoko aamata kamakori, kotxi āti tixinikiri itxaua. Apaka Isaki, Xakoo pakini aua aapokotxi aamata kamakori. Ninoa apaka apakapari itixi Teoso sikaenetakiti. ¹⁰ Apraão iātapari Teoso sitatxine apokini, kotxi Teoso kamari ikara sitatxi. Ixinikakiti iaōka ikamari. Ikara sitatxi kamaāka kaikori nopini, ininiā lixipoka.

¹¹ Apraão auikari Teoso sākire. Iua imarotari ikiomaneēpeka inini. Apaka imarotari itanoro Sara kona posotaikari keene onini. Iuaritika auikari Teoso sākire irītxi ininiua ikapani. Imarotari Teoso sikapitkariko isikaenetakiti. ¹² Ininiā iua kiki iteene kiomātxi inakariua, iuaritika irītxi itxaua. Iua aua itomaneri imekaniriakori, itomaneri apika mekaniriakori pakini. Itomaneri apika mekaniriakori iōriki iaxiti auakani atoko itxanako. Ikipatxite atoko itxanako apika mekaniriakori. Kaiāopanina ninoa.

Teoso Sākire Auiākani Iātapakiti

¹³ Ikinika ninoa kākiti Apeo, Enoki, Noee, Apraão pakini auikari Teoso sākire. Ikorīākasaakina, ninoa kona apakaparina ikinika Teoso sikaenetakiti. Ninoa imarotari Teoso sikaenetakiti ōtakapanikari apokini tīkane. Ninoa-moni ikorapokoriti kona atāo ninoa tixine. Maparakinini atoko itxauana. ¹⁴ Kākiti ikara atoko inakani oerekari ninoa nitiniri ninoaka tixine. ¹⁵ Itixi itakanapakitina ixinikaākamanako, ininiā iuaīkana ikanapiriāmanako iuaātaā. ¹⁶ Ninoa kona kanapiriā, kotxi inirekarina apiaerekatakari itixiti, iaxiti

auakari. Ininiã Teoso !ipëtauata ninoa Teosone ininiua ikapani, kotxi iua kamapekari sitatxi ninoa ikapani.

Apraão Okaaritiniri Imi

¹⁷ Apraão auikari Teoso säkire, Teoso ataerekatakasaakiri iua. Iuasaaki iposope okiniri Isaki Teoso ikapani. Teoso sikaenetakiti apakapakari iua Apraão. Iposope imatonõkari imi okini Teoso ikapani. ¹⁸ Teoso säpiretapekari iua: "Isakimoni auako pimekaniriakori, papika mekaniriakori pakini," itxari. ¹⁹ Iuasaaki Apraão xinikari Isaki ipininiã, Teoso õkitikari iua iuaikana. Iuasaaki Isaki ipinaarita, ininiã kãkiti ipikari iuaikana õkitikiniua atoko itxa Isaki iuasaaki.

Isaki, Xakoo, Xosee Pakini Auikiniri Teoso Säkire

²⁰ Isaki apaka auikari Teoso säkire, kotxi itakari erekari imi Xakoo, Isaoo pakinimoni, Teoso nireëkiti iaõka ikaminina tãkane. ²¹ Xakoo apaka auikari Teoso säkire. Ikorini apisa itakari erekari Xosee anaakorimoni. Iuasaaki isäpiretari Teoso iua ereka inini. Iuasaaki iioitekaua itsonarekeë. ²² Xosee apaka auikari Teoso säkire. Ipinini apisa isäpiretana Isaeokini Exito osipikinina ikapani. Ininiã iua paniãtana ninoa anikiniri iua api Teoso siãkiti itixitimoni.

Moisesi Auikiniri Teoso Säkire

²³ Moisesi iri, inoro pakini auikari Teoso säkire. Iponaniãka atoko, ninoa kipatari iua ipi äti pakini kasiriti. Iuasaaki imarotarina Moisesi kona äti eenetxi atokoni. Ipinimoni itxa. Ninoa imarotari Paraoo paniãtiniri amarini okiko, iuaritika !ipikarina Paraoo paniãtakiti.

²⁴ Moisesi auikari Teoso säkire. Mitapeka inakasaaki, kona inirekari kãkiti akiritiniri iua Paraoo äkero äkiri ininiua. ²⁵ Iua mereëri imisiritiko Teoso nakitiakorikata. Ininiã iua sari ninoakata. !Inirekari poxokonitxi maerekati kamakiti, kotxi ikara poxokonitxi mokatanitika xipoka. ²⁶ Iuamoni apierekata ninoa xinitiniri iua Kristo säkire auikari xika. Kona iua nirekari katiiri ininiua Exito auakanikata, kotxi imarotari äti õti Teoso sikiniri iua iparika iki.

²⁷ Exito ipotorikasaaki, iua auikari Teoso säkire. Iuasaaki Exito auakani auite omanãkarauata. Iuaritika !ipikari iua. Imiteenekari ikinipoko, kotxi auikari Matamatakoti säkire. Atamatakiti säkire auikini atokotxikana, auikari amatamatakiniti säkire. ²⁸ Iua auikari Teoso säkire, ininiã ipaniãtari kãkiti okiniri soti auite. Eereka ipaniãtari itakiniri iarëka Ironakikoãtaã tinikata. Ininiã Teoso nitiri ipikitxi mikari iaxitikiri ninoa nopini inapaãpotakasaaki, kona okari Isaeokini merepanika auakani, kotxi atamatari arëkatxi.

²⁹ Kãkiti Isaeokini auikari Teoso säkire, ininiã ipiriãtarina potxoari uiniti Põkamarariã inakori sonãkakari kimaporiti nopini. Kãkiti Exitokini apaka nirekari inapinina ninoa napini atoko. Txamari iuasaaki äparaã kanapiriãpe iua kimaporiti nopini, ininiã ikinika ninoani axãpoãtape.

Teoso Säkire Auiãkani Kãiatini

³⁰ Isaeokini auikari Teoso säkire, ininiã Xerikoo sitatxiti iakirokana setxi pakini õti. Iuasaaki pirikeri sitatxi äkitakari irikapoakata, kotxi ninoa kamari Teoso säkire iaõka.

³¹ Haapi inakoro kanokarero otxaua mitxi. Eereka oãuikari Teoso säkire, kotxi oãpakapana kãkiti iuaãtã apokakani, Teoso iokanatakini, ininiã kona okoriã kãkiti Teoso säkire mauãkanikata.

³² Kiripa apikomoni nisäpiretai? Auapitika apikomoni itomaneri kãkiti Teoso säkire auiãkani. Kona apakata uatxa nisäpiretinii hite Kitxião pirena,

Paraki pirena, Sāsāo pirena, Xepitee pirena, Tavii pirena, Samoeo pirena, apanakini Teoso sākire sāpiretakani pirena pakini. ³³ Ninoa kākiti auikari Teoso sākire. Ininiā inaiatakasaakina Teoso sākire mauīākani, ninoa kāiata. Ninoa kamari atāo inakarinoa. Iuasaaki apakaparina Teoso sikaenetakiti. Ninoa okaāka ākitimoni. Iuaritika kona ākiti okana. Ākiti nama totaāka iuasaaki. ³⁴ Xaminamoni okapeēkana, iuaritika xamina !arikana. Kona apakata okikona iouata mitarōā. Ninoa mataparani, iuaritika kataparax-inirepeka itxana, kotxi auikarina Teoso sākire. Neenamatchi auakasaaki, pataparana ninoa, ininiā āti uāka sotatoakori miteka.

³⁵ Sitoakoro Teoso sākire auīākani iuaīkana aua imiakori, kotxi Teoso ōkitikana ninoa ipīkasaakina. Apanakini Teoso sākire auīākani noropataāka. Imatakanapakanīārina Teoso sākire auikinina, okaākana, iuaritika ninoa ! inirekarina itakanapinirina, kotxi ninoa imarotari āti ōti Teoso ōkitikana ninoa. Iuasaaki apiaerekata ninoa apakapakiti.

³⁶ Apanakini Teoso sākire auīākani napetaāka. Inoropataākana aāpitsaā. Apanakini Teoso sākire auīākani iaxirikaāka, kateia āki taka inaākana. ³⁷ Apanakini kiporonakaāka kai soroā. Apanakini kākiti sehotchā kitxirākaāka apanikaki iītona, auākipanika inakasaakina. Apanakini okapeēka iouata mitarōā. Apanakini māka soti auite mata, potxi mata pakini. ! Kamākana. ! Katiina. Maerekati kamakani nitana ninoa okinina iġapani. Imisiritapeēkana. ³⁸ !Apakata iġorapokoriti ninoa iġapani, kotxi ninoa iteene erekari.

Ninoa miteēkata āparaā makipakaniātaā, ōtanoxiratarī auiniātaā apaka. Aariko itixiākiriā, kai iriko āki apaka apanakini Teoso sākire auīākani aua, kotxi aapokona !aui.

³⁹ Teosomoni peerekana ninoa, kotxi iteene auikarina iua sākire. Iuaritika ninoa !apakapanikari Teoso sikaenetakiti iuasaaki. ⁴⁰ Teoso nirekari apiri erekari ate iġapani. Inirekana ninoa atekata aāpakapiniri isikaenetakiti.

12

Teoso Oerekari Atāo Iua Anaakori Aniniua

¹ Ininiā kaiāopokori Teoso sākire auīākani itixine apokakani atamataua ate uatxa. Ininiā matakanapari ikinika ate iomakotetakari. Matakanapari maerekati akamakiti, kotxi ikara patimari iaxirikiniri axinire. Ataparax-inireritika maāuako. Mamīteenekari ikinipoko. Mitekakani mitekinī atoko mamitekako Teoso oerekinimoni. ² Ātipirika maātamatarī Xesosi. Maāuikari iua sākire, kotxi iuanoka amaerekani makatzakakari. Iua txīkitakaua ate atāo aāuikiniri Teoso sākire. Xesosi xinikari poxokonitxi apokini ōti, ininiā iuasaaki imīteenekari aamina ipiriāmitakari nopini ipinini. !Imaākatari pētatchi ikara atoko ipinini. Ikinipoko iposo atoko iitopāka iri kikomoni, kotxi iparīka ate iġapani iposope. ³ Hīxinikariko Xesosi. Iteene imīteenekari maerekati kamakani manirekakaniri iua. Hīxinikariko iua, ininiā kataparaxinirei hīte. Iuasaaki !hiōkapeta.

⁴ Hīarēka kona xiketapanika maerekati hītakanapini xika. Ininiā hīte kona naiatarī maerekati iua Xesosi naiatiniri atoko. ⁵ Atxiīti himaxinīkaretari Teoso sāpiretakiti ate isikataparaxiniretini iġapani. Iua akiritaua iua anaakori aniniua. Ia isākire:

Namarite, Apiananiri auiritai pite atatsiiruatini atāo inakari pimaro-tini iġapani, ininiā kona pimatinaniuatape iua misiritakasaakii pi-maerekani xika.

6 Kotxi Apiananiri misiritana itiretakini maerekati ikamakasaakina, imaerekani itakanapinina ikapani. Imisiritana ikinimane iua anaakori atão inakari imarotinina ikapani.

7 Ininiã himiteenekariko hãri iaxitikiri misiritinii himaerekani zika. Ikara himisiritiko oerekati Teoso anaakori hininiua, kotxi inĩkatai hite amarini irĩtxi nĩkatini atokokana. Ikini irĩtxi ikorapokoriti auakari misiritari iua anaakori atão erekari ikaminina ikapani. 8 Teoso mamisiritakaniãi hite maerekati hĩkamakasaaki, ininiã iua anaakori atão inakani !hĩtxaua. Teoso hõri !itxaua iuasaaki. Ikinimane Teoso sãkire auĩãkani misiritaãka, maerekati ikamakasaakina. 9 Akinika ate irĩtxi auã ikorapokoriti. Ninoa misiritaua maerekati akamakasaaki. Iuaritika ate paxitana ninoa. Apiata apaxitari aĩri iaxiti auakari imisiritakasaakia ate, maerekati akamakasaaki, kotxi axinire iri itxaua. Ininiã akamakasaakiri aĩri iaxiti auakari nireẽkiti, aãuapininiika atxako. 10 Ikorapokoriti auakani irĩtxi misiritaua maerekati akamakasaaki. Mapakananinani ikara atoko ikamana. Imarotakitina iaõka ikamana. Teoso misiritaua maerekati akamakasaaki ereka anini ikapani iua atoko anini ikapani. 11 Amisiritikosaaki, kona apoxokoniua, kotxi patsiiri. Iuaritika eereka akamari atão inakarınoka. Iuasaaki erekaxinireua, kotxi Teoso oerekapekaua atakanapiniri amaerekani imisiritakasaakia.

12 Ininiã hõkitikari hũuako sãpakakari. Hĩkamataratari hĩpotoriki iõkapetakari.

13 Hõeretariko kimapori atão hĩsini ikapani. Ikinika himaerekani hĩtakanapako. Ininiã hĩkamakiti atão inakari aua. Ininiã apanakini hite atamatakani !rika hite maerekani zika. Ininiã maerekati !ikamana, kotxi hite oerekapekana erekari imarotinina ikapani. Ininiã erekapekana ninoa.

14 Ikinipoko hĩkamako apanakinikata himaneenamauatakani ikapani. Ikinipoko hĩkamako erekarinoka hĩkamini ikapani. Kãkiti makamakanisaakiri erekari, kona atamatananiri Apiananiri. 15 Erepaniko, kotxi atxĩiti kona hãpakapari ikinipoko erekari Teoso siãkiti. Kona hãuiritapiri kapixi inakari aneini hãkixinireẽ, kotxi ikara maxikari kaiãõri kãkiti. Itxikõtari ninoa ãkixinire. 16 Kona hãuiritapiri anokaretxi kamakani auini hitekata. Kona hãuiritapiri Teoso manirekakiniti kamakari Isao atoko inakari auini hite sauaki. Merepitipanika iponaniãkari iua Isao, txamari isikari iri sikaenetakiti itarimoni axapitiki nipokori apakapini ikapani. 17 Eereka iuaĩkana inirekamari ikara iri sikaenetakiti. Inirekari iri takiniri erekari iuamoni, txamari ! apakataika iua apakapiniri. Itxiapata, kotxi mitxi ikamakiti inirekari imamakini, txamari iposope itarimoni iri sikaenetakiti isikini.

18 Kitxakapirĩka kãkiti Isaeokini sari ixirata Sinai inakorimoni Teoso paniãtakiti apakapinina ikapani. Iuasaaki ixirata arika. Ipiã, itima kataparari apaka aua iuasaaki. Ikara atoko inakari ixiratamoni kãkiti maãtakakitimoni !haãpoka. 19 Ixirata Sinai inakoriãtaã kãkiti kenakotari trõpeta. Ikenakotari iaxitikiri sãkire. Iuasaaki iteene ipĩkarena auana, ininiã ! inirekaikarina ikenakotinirina apikomoni ikara sãkiretxi. 20 Kotxi iuasaaki !imiteenekarina ia Teoso paniãtakiti, kotxi iuasaaki Teoso txari: “Kãkiti, pirãtxipeka apaka maãtakiniãri oxiratari, ikiporonakaãkana kai soroã ipininina ikapani.” 21 Iua xirata auite kamari kãkiti ipĩkarauatini. Iuasaaki Moisesi txari: “Nititinanaka. Iteene nipĩkarauata,” itxa.

22 Hite kona apoka oxiratari Sinai inakorimoni. Hite apokapeka ixirata auite iaxitikiri Sião inakorimoni. Hãpokapeka Xerosareẽ sitatxiti iaxitikirimoni, Teoso ãtipirika auãki inakari sitatxineãtaã. Hite apokapeka Teoso nitriakori iaxitikini apotiitiniãtaãua. Ninoa iaõtiko !auari, kotxi kaiãopokori. 23 Hite apopeka Teoso mereẽkini apotiitiniãtaãua. Ipoxxokoniuatana. Teoso anaakori itxauana. Iuãkana iõkatsopatapeẽkaika Teoso aãtsopateẽ itixineẽ. Hite

apopeka Teosomoni. Iuara sãpiretari kãkiti misiritiko. Apaka iua ikõitxitana atão inakari kamakani erekari ikamakiti ikapani. Hite apopeka erekari kamakanimoni. Teoso txikõitakana ninoa atão inakari ikaminina. ²⁴ Hite apoka Xesosimoni. Iuara txikõitakari Teoso kamaenetakiti amaneri apokini. Xesosi arẽka xiketakasaaki, hite apoka Teosomoni. Apeo oxiketari pirãtxi arẽka imaerekani makatxakiko ikapani. Kristo oxiketari iuaka arẽka atikatika amaerekani imaktxakini ikapani, ininiã Kristo arẽka apiaerekata.

²⁵ Ininiã erepaniko. Hikenakotariko Teoso sãkire isãkirauatakasaaki. Kitxakapirika kãkiti manirekakaniãri Teoso sãkire sãpiretakari ikorapokoriti auakari, imisiritaãkana. Imitekinina !auari. Teoso tixine auakari sãkire amanirekakaniã, apiata amisiritiko. Amitekini !auari, ininiã erepaniko.

²⁶ Teoso misãkiretakasaakiri Moisesi, itixi iakeka. Uatxa Teoso sãpiretari ikamaenetakiti. Itxari: "Iuaikana niõkokariko itixi. Niõkokariko iaxiti apaka," itxa. ²⁷ Isãkire "iuaikana," kotxi iõkokariko ikinipoko ikamakiti. Ninoa makatxakaãkako. Auapitikako maiõkokaeãtakoni. Ikara kaikotako.

²⁸ Teoso auãtetxi ininiãtaãua, ate sinimoni, !iõkokaãka. Iuaãtaã ixipokini !auari. Ininiã mapoxokoniuata. Masãpiretari iua: "Peerekai pite." Atão maparikaũta Teoso ikapani. Makamari iua apokaerekatakiti. Mapaxitari iua. Mapikari iua manirekakiniti akamini. ²⁹ Kotxi aTeosone xipokari imanirekakiniti, xamina tirinakari xipokiniri atokokana.

13

Iõkatsopari Mapotõkire Pirena

¹ Ininiã hõtiretakakauako. Itaritxi atoko hõttxako, kotxi Teoso anaakori hõttxaua. ² Atãiaãtaã ikani apokiniã, hãpakapanako ninoa haãpoko. Apanakini apakapakasaakina atãiaãtaã ikani, apakapana Teoso nitiriakori itixinekini. Iuasaaki !imarotarina ninoa Teoso nitiriakori ininiuana. ³ Hõtiretanako Teoso sãkire auiaãkani kateia ãki auakani. Kateia ãki ninoakata hãuini atokokana, hixinikanako ninoa. Ininiã hõtiretanako misiritakoni. Kãkiti misiritiniã hite, iuasaaki hinirekari apanakini tiretiniã. Iua atokotxikana hõtiretanako misiritakoni.

⁴ Hãpaxitaroko atãi itanoro. Hãpaxitariko atão itaniri. Pitanirikatanani pisirikako. Pitanorokatanani pisirikako. Teoso misiritanako ikinika kanokarero, kanokareri pakini.

⁵ Txineiro !hõtiretape. !Hinirekapiri atãi kãkiti nakiti. Hãpoxokotariko hõttxeka tii, hõttxeka txineirote pakini. Apikomoni !hinirekape, kotxi Teoso txari: Nimatakanapapekaniikaraiko hite. Nimasikapekaniikaraiko hite, itxa. ⁶ Ininiã ia Teoso sãkire iõkatsopatakori aũuika:

Apiananiri nimoianari itxaua, ininiã kona nipikari kãkiti kaminiri maerekati notamoni.

⁷ Hixinikariko hãuũteakori Teoso sãkire hõttemoni sãpiretakani. Hixinikariko ninoa auini, ninoa ipinini apaka. Hãuikariko Teoso sãkire ninoa auikiniri atokotxikana. ⁸ Xesosi Kristo kitxakapirika atokotxikana uatxa. Xesosi Kristo uatxa atokotxikana atipirika.

⁹ Kona hãuikapiri apanakini oerekakiti atão minakati, kotxi ikini sereti oerekakori atão minakati auapitika. Hãuiritariko ikinipoko erekari Teoso sikakiti sikataparatiniri hãkixinire. Anikakiti !isikataparatarari aãkixinire, ininiã !hãuikapiri kãkiti sãpiretiniã apanakini nipokori erekari hixinire ikapani, apanakini nipokori !erekari hixinire ikapani.

¹⁰ Sasetotxiakori Teoso aapoko aamata kamakori ãki parikaũtakani Teosomoni sikakori takikoãtaã !apakaparina erekari Teoso sikakiti ate apakapiniri atokokana.

¹¹ Teoso aapoko aamata kamakori auakasaaki, sasetotxiakori auíte api-atakari anikari pirãtxi arêka Teosonani Auini Pakitaãtaã. Iuaã isikari pirãtxi arêka Teosomoni kãkiti maerekani Teoso makatxakini ïkapani. Iua pirãtxi ïto anikaãka aapokotxi mapotökire. Iuaã arikaãka. ¹² Xesosi pirãtxi okakori atoko itxa, kotxi anikaãka sitatxi mapotökire okiko ïkapani. Ininiã iua arêkaã imakatzakari kãkiti maerekani, ikamaerekatina ïkapani. ¹³ Ininiã masa iuamoni ipininiãtaã. Iua napetiko atokokana maãpakapa. ¹⁴ ïkorapokoriti kona aua sitatxi maxipoãkati. Aiãtapari sitatxi iaxiti ïkari.

¹⁵ Kipa asika Xesosimoni Teoso ïkapani? Ætipirika masikari asãkire erekari. Matxari: “Peerekari Teoso.” Ikara asikakiti Teosomoni, kotxi asãpiretari kãkiti iua aãuíte ininiua. ¹⁶ !Himaxinïkaretapiri erekari hïkamini apanakini-moni. !Himaxinïkaretapiri himoianatakiniua. Ikara atoko akaminiã, Teosomoni asikakiti inireëkiti atoko itxa, ininiã ikara atoko inakari akaminiã, ikamapoxokonitari Teoso.

¹⁷ Hïkïpitariko hïauíteakori sãkire. Hïkamariko ninoa paniãtakiti, kotxi ninoa nïkatari hïxinire. Teoso sikari ikara parïkatxi ninoamoni, ininiã ãti ôti ninoa sãpiretari Teoso ikamakitina. Ininiã hïkamariko ninoa paniãtakiti, ininiã iusaaki ninoa poxokoniuata iparïkauatakasaaki. Himakamakaniãri ninoa paniãtakiti, ninoa matinaniuata, ininiã ikara atoko inakari !erekari hïte ïkapani.

¹⁸ Himisãkiretariko Teoso ate ïkapani. Aimarotari aãkixinire ereka inini, kotxi anirekari ikiniõtika atão inakarínoka akamini. ¹⁹ Iteene namanaã himisãkiretiniri Teoso, iua paítiki iokanatinino iuaïkana hïtemoni.

Teoso Misãkiretiko

²⁰ Nimisãkiretari Teoso, kãkiti kamaerekaxiniretakari. Aãuíte Xesosi ipïkaripeka inakasaaki, Teoso õkitikari iua. Soti auíte atoko atxaua. Soti auíte nïkatakari apiari atoko itxa Xesosi, ininiã iua iteene nïkataua. Xesosi ipïkasaaki, iusaaki kãkiti apakapari Teoso sikaenetakiti. Ætipirika Teoso sikari ikara isikaenetakiti kãkitimoni. ²¹ Nimisãkiretari Teoso isikiniri ikinika erekari hinireëkiti hïtemoni, iua nireëkiti hïkamini ïkapani. Namanaãri iua Xesosi Kristo uãkaã, ikaminaua ate iua apokaerekatakiti. Ætipirika kãkiti txari Xesosi: “Erekai pite.” Ameë.

²² Nitariakori, iteene hïkenakotariko ikara nisãpiretakiti. Ia niõkatsopatakiti xapitinoka.

²³ Ninirekari himarotiniri aítari Tximótxio kateia ãki auakari sikakaãka. Mokatanitika iua apokiniã uai, nota sari iuakata hïtemoni. ²⁴ Hïsãpiretari hïauíteakori ate xinikamanapitinina ninoa. Hïsãpiretari ikinimane Teoso nakitiakori axinikamanapitinina. Xesosi sãkire auïãkani uai Itãria tixini auakani xinikamanapitai hïte. ²⁵ Ikinipoko erekari Teoso sikakiti aua hïtemoni.

Ameë.

TXIAKO

Txiako Iokanatsopatakiti

¹ Nota Txiako. Teoso nitiri nitxaua. Apiananiri Xesosi Kristo nitiri nitxaua apaka. Niökatsopataru ia aätsopa hitemoni, Xoteoakori tosi nirimanetximoni Xesosi säkire auläkanimoni. Hite iarikape ikinika itixiti.

Ereëkai hite.

Auiäkori Ataerekatiko

² Nitariakori, ikini sereti maerekati apokasaaki hitemoni, hienenikako, kotxi ikara ataerekatai hite. ³ Kotxi himarotari häuiäkiti ataerekatikosaaki, hitparaxinireritika häua. Himiteenekari imakinika himisiritiko hipoxokoniritika. ⁴ Ininiä imakinika himiteenekasaaki, hixinikakiti, hisäkire, hikamakiti pakini erekari. Kona apikomoni pinireka ereka pinini ikapani.

⁵ Himarore mauakanisaaki, hamanaäri Teoso imarore isikiniä ikapani. Ininiä isikaiko hite hamanaäkiti. Itori Teoso sikakiti ikinimanemoni. ! Isäpaka ate ätipirika aamanainiri iua. ! Itxitai. Isikapitkari hamanaäkiti. ⁶ Hamanaäkasaakiri, häuikariko Teoso sikiniä hamanaäkiti. ! Erekaru hixinikiniri: "Atxiiti iua sikano namanaäkiti. Atxiiti kona isikano namanaäkiti." Ikara atoko ! hixinikape. Ikara atoko xinikakari, tsakati potxoari uinitikiri atoko itxa. Itima anikari tsakati itano, eereka ixitika. Käkiti ikara atoko inakari, äti öti auikari Teoso säkire, äti öti kona auikari Teoso säkire. Itxaäpota. ⁷ Käkiti ikara atoko inakari kona xatiki apakapari Apiananiri siäkiti, ⁸ kotxi ipi ixinikakiti aua, ininiä apanakini ! auikari isäkire ikamakiti tikane.

Matiiti, Katiiri Pakini Poxokoniuatini

⁹ Pite äitari Teoso säkire auiäkarii, atxiiti poiäori pitxaua, iuaritika pipoxokoniuatako, kotxi Teoso txikitakai pite apiari pininiua. ¹⁰ Pite katiirii, pipoxokoniuatako, kotxi Teoso kamapoiäotakai pite, kotxi katimari pixipokini äui katimari xipokini atoko. ¹¹ Atokatxi kanikasaaki, kapatakari itxaua. Iuasaaki katsotati txiaroka. Iiui katxaka. ! Erekaikaro. Iua atokokana käkiti katiiri xipokini. Päitiki ipinako, ininiä itakanapariko imakinika itii, iparika pakini.

Misirikaretxi Miteenekakani

¹² Teoso takari erekari käkitimoni imisiritiko miteenekakarimoni, Teoso säkire matakapanakatimoni. Ikinipoko imiteenekasaaki, Teoso txikitakari iua ätipirika auini Teosokata. Apiananiri sikaenetari ikara iua tirketanimoni.

¹³ Pinirekasaakiri maerekati pikamini, kona pitxapiri: "Teoso sikanireötano maerekati nikamini," kotxi Teoso kamanireötiko maerekati ikamini ikapani ! auri. Apaka kona Teoso sikanireötari käkiti maerekati ikamini ikapani. ¹⁴ Käkiti sikanireötaäka maerekati ikamini, kotxi iua ito nireëkiti kosekari iua maerekati ikamini. Iuasaaki iteene inirekari inireëkiti ikamini. ¹⁵ Maerekati piito nireëkiti pikamakasaaki, maerekati itxaua. Ininiä eereka maerekati pikamapika. Eereka iua maerekati txikitakari pixinire ipinini.

¹⁶ Nitariakori nota tirketakini, kona häuiritapiri äti misirienetini. ¹⁷ Ikinipoko sikakori erekari atäo inakari, iaxitikiri itxaua. Äiri sikakiti ikara. Iuara kamari atokatxi, kasiri, iöriki pakini ponikini. Iua ätipirika kamari ekerarinoka. Kita, uatxa, katana pakini, iua atokotxikana äiri Teoso. ¹⁸ Aponaniä iuaäkana ääkinireë, kotxi ääuikari iua säkire. Iua nirekari aponaniäni ikara atoko. Teoso kamari ikinipoko. Ikamakini, merepanika iuaäkana ponaniäkani, atxaua ate.

Teoso Sākire Kīpitiko Pirena

¹⁹ Ininiā nitariakori nota tiretakini, iteene himixinikariko āti sākire. Eereka iteene hixinikariko hikenakotakiti, hīsākirauatini apisapanika. Katima ! hītxape hinaiatiniua. Hinaiatiniua apisa hixinikariko hīkamakiti tīkane, ²⁰ kotxi kākiti omanākarauatakasaaki, !ikamari atāo inakari Teoso paniātakiti iaōka. ²¹ Ininiā hōkariko ikinika maerekati hāxixinire txikotakari. Hītakanapariko ikinipoko maerekati. Hāuikariko Teoso sākire hāxixinireē takakori. Himarotariko iuanoka makatxakiniri himaerekani.

²² Teoso sākire akenakotakanani atxa, !hītxape. Hīkamariko isākire iaōka apaka. Teoso sākire kenakotakani makamakaniāri ipaniātakiti, ninoaka misirienetaua. ²³ Teoso sākire kenakotakari makamakaniāri isākire iaōka, kiki ātakaāriā atamatoōtakari atoko itxa. ²⁴ Iua itoō atamataka atoko, isa. Iuasaakipeka imaxinīkaretōōtapekaua. Isanōka !ixinikaika. ²⁵ Ikinika Teoso paniātakiti erekari. Maerekati kamakani iaxirikakoni atoko. !Iposotarina erekari ikaminina. Ininiā kākiti kamakasaakiri Teoso paniātakiti, Teoso paniātakiti sikakari kākiti erekari ikamini īkapani. Kākiti iteene imarotiniāri Teoso paniātakiti, imamaxinīkaretakanīāri, ātipirika ikaminiāri, ininiā Teoso takari erekari iuamoni, ikamakitimoni.

²⁶ Kākiti sāpiretiniāri: “Nota auikari Teoso sākire. Nikamari iua sākire iaōka,” txamari kākiti nini iauīte atoko itxa. !Iposotari iotokakiniri maerekati isāpiretini. Iuaka misirienetaua. Iua auīākiti na atāo. Ikamakiti na atāo apaka. ²⁷ Kākiti auīākiti atāo inakari auakasaaki, ikamakiti atāo inakari auakasaaki, aīri Teoso apokaerekatari. Iua kākiti kamari ia atoko: Itiretana imenōkariakori, tikinitakoni pakini, kotxi mauareni ninoa. !Auiritari īkorapokoriti maerekati txikotiniri iua āxixinire.

2

Hīpaxitana Ikini Kākiti

¹ Nitariakori, Xesosi Kristo aūiute Apiananiri itxaua. Iua sākire atāo auīākani hininiāua, ininiā hīpaxitariko ikinimane kākiti. !Apakata hīpotxitakininani hītiretini. ² Maxinikariko. Atxiūti hāpotiitakasaakiaua, kiki apoka eremākari. Iuakokiā aneo oro kamakoro aua. Apaka iuasaaki apoka āti kiki matiiti. Kitxakari imāka. ³ !Apakata hīpaxitiniri eremākarinoka. Hīsāpiretiniāri: “Uai iitopanatxi ereri nopini piitopāka,” pitxari. Txamari hīsāpiretari matiiti: “Ikiraā pitima.” Atxiūti hīsāpiretari iua: “Uai ixiti nikiti takote piitopāka,” pitxari. Ikara atoko hīkaminiā, !apakata. ⁴ Ikara atoko hīkamakasaaki, hīxinikari katiiri apiaerekatini, matiiti poiāo ereka inini. Iuasaaki hīxiniākiti na atāo itxaua. Hāxixinire maerekati itxaua.

⁵ Nitariakori nota tiretakini, hīkenakotariko nisākire. Teoso mereēpekari matiini īkorapokoriti auakani isākire iteene auikinina īkapani. Ininiā ninoa Teoso tiretakani sariko Teoso auītetxi ininiātaāua. Ikara isikaenetapeka iua tiretakanimoni. ⁶ Txamari hīte kona paxitana matiini. !Apakata. Katiirinira misirienetai hīte. Ninoa anikai hīte kākiti misiritiko mereēkanimoni. ⁷ Ninoa katiirinini misākireporetari Teoso. Peerekari iua uāka, iuaritika ninoa kona paxitari iuāka. Ninoa misākireporetakiti nakitiakori hītxaua hīte.

⁸ Kitxakapirīka Teoso sākire iōkatsopatakori txari: Piteka pitiretiniua atokokanera, pitiretanako pite takote auakani. Ikara ikinimane auīte paniātakiti hīkaminiā, hīkamari atāo inakari. ⁹ Hītiretiniāri hīpotxitakininani, maerekati hīkama. Ikara Teoso paniātakiti oereka maerekati kamakani hininiāua. ¹⁰ Ikinika Teoso paniātakiti hīkaminiā, txamari ātinoka Teoso paniātakiti himakamakaniā, ininiā ikinika ipaniātakiti makamakani atoko hītxaua. ¹¹ Teoso txari:

Kona pisirĩkape pĩtanoro minakotokatika.

Apaka itxari:

Kona pokaniuatape.

Atxiĩti kona pisirĩka pĩtanoro minakotokatika, txamari pokaniuata, ininiākara !pikamari ikinika Teoso paniātakiti. Ātika Teoso paniātakiti pimakamakaniā, !apakata. Ikara atoko ininiā, Teosomoni maerekati kamakari pitxaua.

¹² Teoso sākire iaōka akaminiā, aposotari erekari akamini. Ōpoĩkakoni atoko atxaua. Maerekati !imaĩkaikaua. Ininiākara atāo hīsākiraauatakō. Atāo inakari hĩkamako, kotxi Teoso kamariko hĩtemoni isākire iaōka. ¹³ Himaamonĩkakaniāri āti, Teoso kona amonĩkai hĩte. Imereeri himisiritiko. Apiaerekata hiamonĩkiniri āti, maerekati ikamakasaaki. Poiāo erekari himisiritiniri iua imaerekani xika.

Kākiti Sākire, Kākiti Kamakiti Pakini Pirena

¹⁴ Nitariakori, kākiti txari: “Nota Teoso sākire auiākari nitxaua,” itxamari, !ikamari Teoso nirekaākiti. Atauako iua auikari Teoso sākire? Atauako, iua sākire posotari imaktxakiniri imaerekani Teosomoni isini ĩkapani? Konapitini. ¹⁵ Atxiĩti hĩtari, atxiĩti hĩtaro Teoso sākire auiākari imākana !auari. Atxiĩti nipokori !auari ninoamoni. ¹⁶ Iuasaaki atxiĩti hĩtxana: “Hĩsipiniikaua, erekaxinire hinini. Kamākaiko. Iteene hinikako,” hĩtxana atxiĩti. Txamari iuasaaki mākatxi !hĩsikana, nipokori !hĩsikana. Ikara atoko hĩkaminiā, !apakata hĩkamakiti. Hīsākirenanira hĩsikiniā, ininiā maxikatiika hīsāpiretakiti. ¹⁷ Atxiĩti ikara atoko atxa. Asāpiretari aũuikiniri Xesosi sākire. Txamari kona akamari ĩpaniātakiti. Ikara atoko aniniā, asākire kona itxa. Aũuiākiti sākiretxiti ĩpanakari atoko itxa. !Kakamareri iua.

¹⁸ Kākiti atxiĩti txari: “Pite auikari Teoso sākire. Nota parĩkauata Teoso ĩkapani.” Piposotari atxiĩti poerekinino pauĩakiti, Teoso paniātakiti pimakamakaniisaaki? Kona piposota, kotxi atāo pauĩakiti !auari. Notapekana, nota posotari noerekiniri nisākire nauĩakiti nīkamakitiā Teoso paniātakiti nīkamakasaaki. Ikara atoko nininiā, kākiti imarotapitikari atāo nauikiniri Xesosi sākire. ¹⁹ Pite auikari ātinani Teoso auini. Ininiā erekapitikari pauĩakiti. Txamari ikara !imaktxakari pimaerekani Teosomoni pisinĩ ĩkapani, kotxi Satanasi nitiriakori apaka auikari ātinani Teoso auini. Iua xika ninoa titinanaka ĩpikarauatiniāna. Ninoa imarotari āti ōti ixipokinina.

²⁰ !Kĩkĩteite pite. Pinirekatari noerekinii !apakata pisākireē pauikiniri Xesosi sākire, iua paniātakiti iaōka pimakamakaniisaaki. Iuasaaki pisākire na atāo. ĩpikari atoko itxa. ²¹ Maxinikariko ate apika atokirinĩ, Apraāo. Kitxakapirĩka isikasaakiri amarite Isaki inakori Teosomoni sikakori takikoātaā, iuasaaki Teoso apokaerekatari ikamakiti, kotxi ikamakiti oerekari Teoso, iua auikiniri isākire, ininiā Teoso kamaerekatari iua. ²² Ininiā himarotari atāo iua auikiniri Teoso sākire. Ikamakiti oerekari isākire atāo inini. Hĩxinikari iua. Atāo ikamari Teoso paniātakiti, ininiā atāo iua auikari Teoso sākire.

²³ Ininiā Teoso sākire iōkatsopatakori apokapeka. Itxari:

Apraāo auikari Teoso sākire, ininiā Teoso txĩkitakari iua atāo inakari ikamini, Teoso apakapiniri ĩkapani.

Ininiā iua akiritaāka Teoso moianari. ²⁴ Ininiākara ia himarota. Teoso kamaerekatari kākiti ākixinire isākire iaōka ikamakasaaki. Kona Teoso kamaerekatari kākiti ākixinire, isākirenoka auakasaaki. Inirekari atamatiniri kākiti parĩka apaka.

²⁵ Āto atāo Teoso sākire auiākaro nisāpiretai hĩte. Kitxakapirĩka kanokarero Haapi inakoro aua. Teoso kamaerekatari oa ākixinire, kotxi oa apakapana Xosoe iokanatakini otixine apokasaakina. Oaāpoko okipatana ninoa. Iuasaaki oa oerekana āti kimaporitĩ imitekinina ĩkapani.

²⁶ Käkiti itoã ixinire mauakanisaaki, iua ipïpe. Iua !kakamareri. Ininiã iua atokokana iua säkire iua auiäkiti ipinakari atoko, erekari imakamakanisaaki. Iua auiäkيتينani, isäkirenani, !imakatzakari imaerekani.

3

Käkiti Nini Pirena

¹ Nitariakori, !apakata itori hïte Teoso säkire oerekakani hininiua, kotxi ate Teoso säkire oerekakani maerekati akamakasaaki, apiata Teoso misiritaua ate. ² Amakinika ate kerokapanikari. Käkiti makerokakaniãri isäkire, ininiã erekari iua. !Auiritari iïto kaminiri maerekati.

³ Anirekasaakiri kavaro kïpitiniri anireëkiti, atakari inamaã metaoke ïpiriãketakari. Ininiã iuasaaki ikamariko anireëkiti. Ia metaoke axapitikeri, iuaritika aposotari akakiriokiniri kavaro, ininiã isari anirekinimoni.

⁴ Apaka hïxinikaroko maporo. Maporo mitaro. Itima kataparari anikaro. Maporo oerekakire axapitiki, iuaritika käkiti kakiriokaro maporo oerekakireë, ininiã maporo sari käkiti nirekinimoni.

⁵ Iua atokokana, aïtoã auakari anini apaka axapitiki, iuaritika iposotari iteene maerekati ikamini. Hïxinikariko. Xaminaminiki axapitiki, iuaritika iposotari iotikiniri itori kikio. ⁶ Iua atokokana ninitxi. Xamina tirinakari atoko itxa, ininiã kona erekari. Maerekati ninitxi säpiretakiti. Iarika käkiti xinireë ikinika, xamina itopa iarikini atoko. Ininiã iua maerekinoka itxa, ininiã ikinipoko ikamakiti maerekinoka. Maerekani misiritikoãtaã ikari itxa asäkire maerekati. Xamina tirinakari iuaãtaäkiri atoko itxa asäkire maerekati.

⁷ Käkiti piratari ikini sereti kaxipiri itopakiri, kotipiriki, imini, iaã auakari pakini. Itori käkiti piratapeka. ⁸ Txamari ninitxi paneenamari. Käkiti ! iposotari imïkapiritiniri inini. Kona ikamari anireëkiti. Imini katsiiri atoko itxa. Imini tsiï posotari okiniri käkiti. Iua atokokana, käkiti säpiretakiti posotari okiniri käkiti.

⁹ Anini posotari isäpiretiniri erekari aïri aäuïtemoni. Apaka iposotari maerekati isäpiretini käkitimoni. Itora atoko !erekari, kotxi Teoso kamari käkiti iuaka atoko inakari ikapani. ¹⁰ Anamaã potorika erekari, maerekati pakini. Nitariakori, ia koketakori na atão. !Apakata. ¹¹ Amomo !oposotari äparaã ponikoãri, posiãri pakini otxïkitakini. ¹² Nitariakori, atauako mäka mina iritari iöpetã? Atauako iöpetã mina iritari mäka? Konapitini. Apaka amomo äparaã ponikoãri !auari äparaã maxiãri pakini. Iua atokokana käkiti säkire. !Apakata käkiti äti öti isäkire ereka inini, äti öti isäkire maerekati inini.

Imaroretxi Pirena

¹³ Kiripa kimaroreri hïte sauaki auakari? Käkiti atão kimaroreri inakari, oerekari imarore ikamakiti erekari ikamakasaaki. Erekari ikamakasaaki, !iuikaua, kotxi atão imaroretxi auiniã käkitimoni, !auiritari iua iukiniua. ¹⁴ Txamari pinïkatiniãri xikoretxi papixiri päkixinireë, piteka nireëkitinani pinirekinia päkixinireë, kona pitxape: "Kimaroreno nota." Iuasaaki kona pikipatapiri atão inakari. ¹⁵ Itora pimarore !iaxitikirini. Itorapokoritikirinokara ikara pimarore. Ikara pimarore piïto nireëkitikara. Imaroretxi ikara atoko inakari Satanasi oerekakiti. ¹⁶ Xikoretxi auakasaaki, piteka nireëkitinani pinirekini auakasaaki, ikara atoko inakasaaki, neenamatinoka aua, ikini sereti maerekati aua apaka.

¹⁷ Imaroretxi iaxiti ikari kona ikara atokoni itxa. Iua imaroretxi imarotakari, erekarinoka ikama. !Inirekari neenamati. Merepitipanika ixinikari apanakini käkiti nireëkiti. Apiananiri nireëkiti ikama. Iamonïkari

āti. Erekarinoka ikama ātimoni. Apiarimoni isākire atokotxikana isākire poiāorimoni. Ikamakiti isākire iaōka itxa. ¹⁸ Kauaīreri ōtākikari apanakini imaneenamauatakani, ininiākara itori kākiti kamari atāo inakarinoka.

4

Īkorapokoriti Auakani Nireēkiti !Hinirekape

¹ Neenamatzī auakasaaki hītemoni, hītixitakakasaakiaua, nāpa ikara atoko inakari potorika? Hākixinireē ipotorika neenamatzī. Hinireēkiti maerekati xika hineenamauata. ² Hinireēkiti kona hāpakapa, ininiā hōkari āti. Iteene hinirekari āti nakiti, txamari !hāpakapari hinireēkiti. Hītixitakakaua. Hineenamauata. Txamari kona hāpakapari hinireēkiti. Kona hamanaāri Teoso hinireēkiti hāpakapini ĩkapani. Ikara xika kona hāpakapari hinireēkiti. ³ Atxiīti Teoso hamanaākasaaki, kona hāpakapari hinirekakiti, kotxi hamanaākasaaki, maerekati hīxinikapanika. Hinirekari hāpakapiniri hamanaākiti hītenani ĩkapani, hītenoka poxokoniuatini ĩkapani. Ikara xika Teoso lisikai hinireēkiti.

⁴ Kanokarero, kanokareri pakini atoko hītchaua. Hīte takanapari Teoso, ĩkorapokoriti auakaninoka hītiretini ĩkapani. Hītiretiniāri ĩkorapokoritinoka, iusaaki homanatarī Teoso. Hinirekiniāri ĩkorapokoriti auakani nireēkiti, ininiā Teoso mokaiakari hītchaua. ⁵ Kona maxikatīlka Teoso sākire iōkatsopatakori sāpiretaua ia atoko inakari:

Erekari Matamatakoti aākixinireē auakari nirekari iteene anirekiniri Teoso tīretiniua. Iua !inirekari anirekiniri ĩkorapokoriti auakaninoka tīretiniua.

⁶ Teoso sikari iteene erekari atemoni, kotxi Teoso sākire iōkatsopatakori txari: Teoso !apokaerekatari kākiti iuikakaniua. !Imoianatana nīnoa. Kākiti miuikakaniua, ikinipoko erekari isika ninoamoni.

⁷ Ininiā hāuiritariko Teoso hīlauīte ininiua. Iua nireēkitinoka hīkamako. Kona hīkamapiri Satanasi nireēkiti. Kona hīkīpitapiri iua sākire, ininiā eereka iua miteka. ⁸ Teosomoni hāpokako, ininiā iua apoka hītemoni. Maerekati kamakani hininiāua, hītakanapariko himaerekani. Kona hāuiritapiri hīuako kaminiri maerekati. Hītepekana, hīte sākire ipinimoni itxa. Hākixinire xinikakiti ipinimoni itxa. Ininiākara hīokanatariko maerekati hākixinire auakari, erekarinoka kaikotini ĩkapani. ⁹ Himatinaniuatoko, hītxiapatoko iteene, maerekati hīkamakiti xika. Hītakanapariko hīsīroatini hītxiapatini ĩkapani. Hītakanapariko hīpoxokoniuatini himatinaniuatini ĩkapani. Ikara atoko hīkamako, maerekati hīkamakiti xika. ¹⁰ Apiananirimoni hītchariko: “Nīmaerekani xika !erekano nota. Minakati nītchaua. !Niposotari erekari nikamini. Piamonīkano,” hītchariko Teoso. Eereka iua sīkataparaxiniretai hīte.

!Himisākirepiretapiri Hītari

¹¹ Nitariakori, !himisākirepiretakapeua. Āti misākirepiretiniāri āti, kona ipaxitari Teoso paniātakiti. Āti akiritiniāri āti: “Maerekati kamakarii,” akiritari Teoso paniātakiti: “maerekati.” Ikara atoko inakasaaki, iuamoni iuaka sākire apiata, ininiā iua !ikamari Teoso paniātakiti iaōka. ¹² Teosonokara atāo inakari imarotakari aua. Iuanoka posotari isāpiretiniri kākiti: “Pīte kamakiti kona erekari. Pītepekana kamakiti erekari.” Iuanoka posotari ikara atoko inini, kotxi iuanoka posotari kākiti maerekani imakatzakini. Iuanoka posotari iokanatiniri kākiti imisiritikomoni. !Apakata ikara atoko hīte ininiri apanakini.

Katana Kamaenetakori

¹³ Atxiīti hīte txari: “Atxiīti uatxa, atxiīti katana asa sītatximoni. Anapariko ātikanani iuaātaā. Aparīkauata itomane txineiro aāpakapini ĩkapani,” hītchama.

¹⁴ Txamari kona himarotari katana auakari tĭkane. Kanatokopa itxa kĕkiti? Ianiĭ atoko itxa kĕkiti. Ianiĭ apoka, eereka patimari ixipokini. Ikara atoko kĕkiti auini. ¹⁵ Apiaerekata hĭsĕkire ia atoko hinini: “Teoso nirekiniĕri, nauapanika ninakasaaki, nikamariko ikara parĭkatxi,” hĭtxako. ¹⁶ Ikara atoko himasĕkirauatakaniĕ, hĭuikaua, kotxi hĭuikari hĭkamakiti tĭkane. Maerekati ikara atoko inakari. ¹⁷ Ininiĕ erepaniko. Kĕkiti erekari imarotakani makamakaniĕri ikara erekari imarotakiti, ikamari maerekati.

5

Katiiri Pirena

¹ Hĭkenakotariko nisĕkire. Ikinika katiirini kapotxinanirini hĭkenakotariko nisĕkire. Hĭtxiapatako. Hĕkiripoatako, kotxi itori hĕtatsiire apokako hĭtemoni. ² Hĭtii paiakapeka. Kapite nikapekari himĕka. ³ Hinakiti oro kamakori, pirata kamakori pakini oereĕkatapeka. Ikara oerekari hĭkamakiti !apakata. Hĭtii xipokini atoko, hĭte apaka xipokako. Apiata himisiritiko. Maxikatĭka hĕpotiitari hĭtii, kotxi itixi xipokini ōti apokanapanoka. ⁴ Himarotariko ia. Kĕkiti hĭte kikioteĕ parĭkauatakasaaki, himisirienetana ninoa. Na atĕo hĭkitxitana iparĭkana ĭki. Ininiĕ ninoa akiritari Teoso. Iuasaaki Apiananiri kaposotiireri kenakotari ninoa sĕkire. ⁵ ĭkorapokoriti hĕuakasaaki, ikinipoko aua hĭtemoni. Hiamotari ikinika hĭto potxitakiti. Kĕkiti sikari kema auĭte ito kienatik, okiko ōti manapi paĭperi inini ĭkapani. ⁶ Hĭte iokanatapekari kĕkiti erekarini ipininimoni. Hĕkapekana ninoa maxikatĭka. Ninoani kona naiatai hĭte, iuaritika hĕkana ninoani.

Apiananiri Kanapiriini Hiĕtapini

⁷ Nitariakori, atxiĭti hĭtemoni !katimari Apiananiri kanapiriini, iuaritika hiĕtapariko hĭpoxokoniritika, kotxi himarotapitikari ĕti ōti iua kanapiriini. Hĭxinikariko katakareri. Iua iĕtapapikari ĭtakare aneini, ikiena iposope inikini ĭkapani. Iĕtapari ĕparaĕ kipini ĭtakare aneini ĭkapani. Iua imarotapitikari ikiena aneini, ininiĕ iĕtapari. ⁸ Iua atokokana hiĕtapariko Apiananiri kanapiriini. Hĭtaparaxiniriritika hiĕtapari, kotxi Xesosi kaiaameka ĭkanapiriini. ⁹ Nitariakori, kona hĭtxitakapeua. Hĭtxitakakiniĕua, hĕpakapariko himisiritiko. Kĕkiti misiritiko mereĕkari kaiaameka apokini hĭtemoni.

¹⁰ Nitariakori, hĭxinikariko Teoso sĕkire sĕpiretakani, kitxakapirĭka auakani, sĕpiretari Teoso sĕkire Teoso posotiireĕ. Ninoa misiritaĕka, iuaritika ninoa mĭteenekari imakinika. Ninoa oerekaua amĭteenekiniri imakinika. ¹¹ Ari, aimarotari Teoso takari erekari misirikaretxi mĭteeneĕkanimoni. Hĭxinikari Xo inakari. Iua iteene atatsiirauata, iuaritika, !itakanapari Teoso. Atatsiirauata atoko, Apiananiri sikari ikini sereti erekari iuamoni, kotxi katiraĕkiri, kaamonĭkareri ĭtxaua iua.

¹² Nitariakori, “Ari,” hinakasaaki, “Kona,” hinakasaaki, kona maxikatĭka hĭsĕkirauatape. Hĭkamariko hĭsĕpiretakiti iaĕka. Hĭkamaenetakiti hĭsĕpiretakasaaki, kona hĕkiritapiri Teoso tixine auakani uĕka, kona hĕkiritapiri itixi auakani uĕka, hĭsĕpiretakiti apanakini atĕo imarotini ĭkapani. Na atĕo hĭsĕkire ininiĕ, Teoso misiritapitikai.

Teoso Misĕkiretiko Kĕkiti ĭkapani

¹³ Hĕtatsiirauatakasaaki, himisĕkiretariko Teoso. Hĭpoxokiniuatakasaaki, hĭxikarauata Teoso ĭkapani. ¹⁴ Āti amianatakasaaki, hĭpĭkapietanako kĕtĕkikarerini Xesosi sĕkire auĭĕkani Teoso imisĕkiretinina amianatakari ĭkapani. Iuasaaki itakarina ĭtxi iua amianatakari nopini Apiananiri uĕkaĕ. ¹⁵ Hĕuikiniĕri Teoso posotiire himisĕkiretakasaakiri Teoso, iua makananitapitikari iua amianatakari. Ininiĕ Apiananiri ōkitikariko iua.

Maerekati ikaminiã, Teoso makatzakari imaerekani apaka. ¹⁶ Ininiã hïkerokakiti hïsapiretakakauako. Himisãkiretariko Teoso ãti ïkapani. Ininiã apanakini misãkiretariko Teoso hïte ïkapani. Iua atokokana, Teoso txïkitakari hãkixinire ereka inini. Atão inakarínoka kamakari sãkire kataparari, Teosokata isãkirauatakasaaki, kotxi Teoso kamapitikari iua amanaãkiti iaõka.

¹⁷ Kitzakapirïka Eriasi inakori, ate atoko inakari iua. Iua misãkiretari Teoso itapararitika ãparaã makipakani ïkapani. Ikara atoko inakasaaki, ãparaã ! ikipa ipi ãti pakini anokanani, seisi kasiriti. ¹⁸ Iuaïkana imisãkiretari Teoso ãparaã iuaïkana ikipini ïkapani. Ininiã ãparaã kipa. Iuaïkana itixi iriuata.

¹⁹ Nitariakori, ãti takanapiniãri atão inakari Teoso sãkire, hõtãkikariko iua Teosomoni ikanapiriini ïkapani. ²⁰ Maerekati kamakari takanapiniãri imaerekani, iua põtãkikasaaki, ininiã pite makatzakapekari iua ipinini. Teoso makatzakari ikinipoko maerekati ikamakiti.

1 PETRO

Merepanika Petro Iokanatsopatakiti

¹ Petro nitxaua nota. Xesosi Kristo iokanatakiti nitxaua. Niokanatsopata hīte Xesosi sākire auīākanimoni. Hīte iarikape Pōto tixiniā, Karásia tixiniā, Kapatósia tixiniā, Ásia tixiniā, Pitxínia tixiniā pakini. Hītakanapari hīteka tixine Xesosi sākire hāuikini xika. Áti uākakata hāuanāta.

² Aīri Teoso mereēi hīte iua nakitiakori hininiua ĩkapani. Itixi kamiko apisa, iua imarotapekari hīte iua anaakori hininiua. Erekarī Matamatakoti parĩkauata hākixinireē Teoso nireēkitinoka hīkamini ĩkapani. Ininiā uatxa hīposotiire aua Xesosi Kristo paniātakiti hīkamini ĩkapani, kotxi Xesosi Kristo arēka xikepoata hīte ĩkapani. Teoso sikari ikinipoko erekari hītemoni. Itori isikai. Itene ikamaerekaxiniretai.

Kākiti Maerekani Makatxakiko

³ Mamisākiretari Teoso: “Peerekai pite. Aāuīte Xesosi Kristo Teosone pitxaua. Iua iri pitxaua,” matxari. Maerekati kamakanuia, iuaritika iteene iamoniākaua. Itxĩkitakari axinire iuaĩkana iponaniini, kotxi Xesosi Kristo ipina, iuaritika iuaĩkana ōkitikaua. Ininiā ikinĩōtika aimarotari Teoso kaminiri ikinipoko ikamaenetakiti. ⁴ Iuaĩkana axinire iponaniā, ininiā iua anaakori atxaua. Ininiā aīri potetakiti erekari aua itixineē aāpakapini ĩkapani. Ikara ipotetakiti !ixipoka. !Oerēkata. Auapika. Teoso nĩkatari ikara hīte ĩkapani.

⁵ Hīte auikari Teoso sākire, ininiā iposotiire tokapakeētai hīte. Hīte itokapakeētiniritika Xesosi kanapiriāko xipokatxi ōtisaaki. ⁶ Ikara himarota, ininiā iteene hīpoxokoniua. Uatxa atxĩti !erekaxinirei hīte, kotxi ikini sereti maerekati apoka hītemoni. ⁷ Ikini sereti himaxikiko apoka hītemoni, kotxi iuasaaki Teoso imarotari atāo hāuikiniri iua sākire, himīteenekiniāri himaxikiko. Iuasaaki Teoso ataerekatai hīte, oro ataerekatiko atokokana. Kākiti axitaro oro otxiko makatxakiko ĩkapani, oronoka kaikotini ĩkapani. Iuasaaki peerekaro. Pakaronero. Iuaritika āti ōti oxipokaākako. Erekaro oro, iuaritika apiaerekata hāuikiniri Teoso sākire, kotxi isākire hāuikini !ixipoka. Xesosi Kristo kanapiriākaasaaki ĩkorapokoriti, Teoso sāpiretaiko hīte: “Erekari hāuikiniri nisākire, kotxi himīteenekari ikinipoko. Peerekai hīte,” itxaiko hīte. Iuasaaki hīto iotximere auape Xesosi iotximere atokokana.

⁸ Hīte kona aōkitapanikari Teoso, iuaritika hītiretari iua. Kona hātamatapanikari, iuaritika hāuikari iua sākire. Ininiā hīte iteene poxokoniua. Kākiti sākireē ! apakata hīsāpiretiniri hīpoxokoni.

⁹ Hīpoxokoniua, kotxi himaerekani makatxakaākapeka. Ininiā hīxinire ! ipinaika, kotxi hāuikari Xesosi sākire.

¹⁰ Kitxakapiriāka Teoso sākire sāpiretakani nirekamari imarotininina kākiti maerekani makatxakiko. Initarina ikara imarotininina Teoso sākire iōkatsopatakoriā. Itene apaiaōkarauatana ikara imarotininina ĩkapani. Ninoā sāpiretari ikara erekari, Teoso āti ōti sikiniri kākiti. ¹¹ Inirekarina imarotininina ikara erekari apokini ōti. “Kisaakipa apoka atxĩti? Natokopa itxa apokini?” itxanātana. Iuasaaki Erekarī Matamatakoti oerekana ninoā ākixinireēna Kristo atatsiirauatini tĩkane. Oerekana ninoā Kristo atatsiirauatini xipoka atoko, ikinimane auīte itxauako. Peerekari iuasaaki.

¹² Kitxakapiriāka Teoso sāpiretari ikamakiti tĩkane isākire sāpiretakanimoni, kona ninoanoka imarotini ĩapanini. Ninoā sāpiretari Teoso kamakiti tĩkane hīte ĩkapani, kotxi uatxa apokapeka ninoā sākire iaōka. Kitxakapiriāka Teoso sāpiretari ikamakiti tĩkane ninoamoni, ate uatxa imarotini ĩkapani. Teoso

iokanapirena erekari sãpiretakani sãpiretapekai uatxa ikara Teoso sãpiretakiti kitxakapiriika. Teoso paniãtari Erekari Matamatakoti potorikini itixine uai apokini ikapani. Erekari Matamatakoti posotiiree ninoa sãpiretari Teoso iokanapirena erekari. Teoso nitiriakori iaxitikini iteene nirekamari imarotininina hite imarotakiti.

Ereka Hixako

¹³ Ininiã iposope hitxako hixinikiniri atão inakari hikamini. !Hikamapiri maerekati hũto nireekiti. Itene hãuikariko hãpakapiniri ikinipoko erekari Teoso sikakiti Xesosi Kristo kanapiriãkasaaki. ¹⁴ Amarini kaminiri iri paniãtakiti atokotxikana, hikamariko Teoso paniãtakiti. Xesosi sãkire himimarotakanisaaki, hikamari maerekati hinireekiti. Uatxa !hikamapinikariko. ¹⁵ Hite akiritakari kamari erekarinoka, ininiã iua atokokana erekarinoka hikama ikiniõtika. ¹⁶ Teoso sãkire iõkatsopatakori txari: Erekarinoka hikamako, kotxi nota kamari erekarinoka, itxa Teoso kitxakapiriika.

¹⁷ Himisãkiretari hĩri iaxiti auakari. Atãonoka ikaminana ikinimane kãkiti ipariikana atamatakasaaki. Ininiã kãkiti kamakasaakiri maerekati, aĩri misiritiniri ãti atokotxikana, imisiritari ãti. Himitekini !auari. Hixinikariko, haãpoko atão inakari ikorapokoriti !auari. Teoso tixineẽ aua haãpoko. Ininiã ikorapokoriti hãuakasaaki, iteene hãpaxitariko Teoso. Hĩpikariko iua manirekakiniti hikamini. ¹⁸ Mitxi !apakata hãuini, kotxi iuasaaki hikamari hãtokiriakorini sãkire iaõka. Uatxa Xesosi oerekaĩ atão hãuini, kotxi iamotai hite, iua nakitiakori hininiua ikapani. Himarotari iamotinii. !Iamotai pirataã. !Iamotai oroã. !Iamotai txineiroã, kotxi pirata, oro, txineiro pakini xipokako. ¹⁹ Kristo arẽkaã iamotai hite, kotxi ipiikasaaki iamotai hite. Peerekari iua arẽka, kotxi iua arẽka makatxakari amaerekani. Soti auite erekari atoko itxa Kristo. Kona maerekati aua iuamoni. ²⁰ Itixi kamiko apisa, Teoso mereeri iua. Iua apoka uai himaerekani imaktxakini ikapani. ²¹ Xesosi txikitakai hite auikiniri Teoso auini, kotxi Teoso iuaikana õkitikari Xesosi ipikani sauaki. Iuasaaki isãpiretari Xesosi ikinika ikamakiti ereka inini. Ikara atoko ininiã, hãuikari Teoso sãkire. Himarotari isãkire iaõka ikamini. ²² Erekari Matamatakoti oerekapekai atão inakari, ininiã uatxa hikamari atão inakari. Ikara atoko ininiã, hãkixinire erekari. Ininiãkara atão hĩtaretari hĩtariakori. Ininiã iteene hĩtoretakauako hãkixinireẽ.

²³ Hite xinire iuaikana iponaniãpeka. Teoso sãkireẽ hixinire iponaniã iuaikana. Teoso sãkire auapika. !Ixipoka. Ininiã iua anaakori hitxaua. Hĩri ikorapokoriti auakani xipoka. Hĩri iaxiti auakari !ixipoka, ininiã hite iua anaakori !ixipoka apaka. ²⁴ Teoso sãkire iõkatsopatakori txari: Kãkiti katsotati atoko itxa. Katsotati paĩtiki ipinini. Iua atokokana patimari kãkiti ipina. Ikinika erekari ikamakiti, aãui atoko itxa. Aãui patimari ipinini. Iua atokokana patimari kãkiti kamakiti xipokini.

²⁵ Iuaritika Teoso sãkire auapika. !Kaxiporeri, itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori. Teoso sãkirepitikara sãpiretaãkapeka hĩtemoni, hĩkenakotakasaakiri Teoso iokanapirena erekari.

2

¹ Ininiãkara hĩtakanapariko ikinipoko maerekati hikamakiti. !Himisiriene-tapiri ãti. Hikamariko hĩsãkire iaõka. !Hixikotapiri ãti. !Himisãkirepiretapiri ãti. Ikinĩ sereti maerekati kãkiti kamakiti hĩtakanapako.

² Hinirekariko Teoso sãkire makoketakoti. Tinitixiã imi axapitiri nirekini atokokana, hinirekariko Teoso sãkire. Teoso sãkire hãpakapakasaaki, himaroãpotari iua, ininiã apiaãpota hãuikiniri iua sãkire. ³ Kotxi uatxa himarotapekari Apiananiri ereka inini.

Kai Atoko Itxa Xesosi

⁴ Ininiã h̄sako Xesosimoni, kotxi auapika inakari itxaua. Kai aapokotxi kamakari manirekakiniti atoko itxa Xesosi. Kãkiti !inirekari iua. Iuaritika Teoso mereëri iua. Teoso tiretakiti itxaua Xesosi. ⁵ H̄ite apaka kai atoko h̄txaua Teoso aapoko ikapani. Itx̄ikitakari h̄xinire auãki inini, kotxi iua naki-tiakori h̄txaua. Ininiã, Teoso aapoko atoko h̄txaua. Ininiã iua aapoko ãki sasetotxi h̄txaua, iua ikapani h̄par̄ikauatini. Ininiã h̄sakariko iua amanaãkiti, iua nireëkiti. Iua apakapariko h̄sìkakitì, kotxi Xesosi Kristo makatxakapekari himaerekani. ⁶ Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

H̄atamata. Nitakari kai Sião sitatxitiã. Iua kai apiari, Teoso mereëkiti. Apiaerekata iua. Iua kai atoko inakari sãkire auãkani !ip̄tauata, itxa Teoso sãkire.

⁷ Iua kai atoko inakari itxaua Xesosi. Peerekari Xesosi h̄temoni, kotxi h̄ite auikari iua sãkire. ãti iua atoko inakari !auari. Txamari isãkire mak̄ipitakani !inirekari iua. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Aiko kamakani txari: “!Apakata ia kai. !Anirekari.” Iuaritika iua kai apiari. Itakaãka aiko kamikosaaki, apanakini kai soro maãkakarì ininiua ikapani.

⁸ Iuaãkana Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Iua kai xika kãkiti mãkitita. Iua kai xika kãkiti irika, itxa Teoso sãkire. Imãkititana, kotxi !auikarina Teoso sãkire. Teoso tx̄ikitakana ninoa irikini, kotxi !auikarina iua sãkire.

⁹ H̄itepekana, Teoso mereëkini h̄txaua. Sasetotxi h̄txaua. H̄ipar̄ikauata Api-ananiri ikapani. H̄ite makatxakaãka maerekani sauaki erekarinoka h̄kamini ikapani. Teoso nakitiakori h̄txaua. Imereëi h̄ite iua ereka inini kãkiti h̄õerekini ikapani, kotxi ipiã h̄auakasaaki, iuara akiritai h̄ite ipiã h̄itakanapini ikapani. Itakai ikamaraã atão inakari himarotini ikapani. Peerekari iua kamara.

¹⁰ Mitxi Teoso nakitiakori !h̄txaua. Uatxa Teoso nakitiakori h̄txapekka. Mitxi Teoso !amonikapanikai. Uatxa Teoso amonikapekai.

Teoso Nitiriakori Iamotakoni Pirena

¹¹ Nitiretakini, uai itixi h̄auakasaaki, ãti tixinikini atoko h̄txa. Atão h̄ãpoko Teoso tixine aua. Ìkorsaaki h̄saãpota h̄ãpokomoni. Ininiã ikini nixinireritika nõtãkikai h̄ite himakamakaniri maerekati h̄ito nireëkiti. H̄ito nireëkiti h̄xinire mokiakari atoko itxa. H̄ito !inirekari h̄xinire nireëkiti.

¹² Teoso sãkire mauãkani sauaki h̄auakasaaki, ikiniõtika erekarinoka h̄kamako. Atx̄iiti ninoa maxikat̄iika apoitai maerekati h̄kamini, iuaritika iusaaki ninoa imarotari erekarinoka h̄kamini. Ininiã Teoso ketotini õti manapi iua oerekariko atão inakari ninoamoni. Ininiã iusaaki ixinikarinako erekari h̄kamakiti. Ininiã itxarinako Teoso: “Peerekai pite,” itxana.

H̄ikamariko H̄iauõte Paniãtakiti

¹³ H̄ikamariko kãkiti auõtetakini paniãtakiti, kotxi Apiananiri nirekari ikara atoko h̄kamini. Ikinimane h̄iauõteakori paniãtakiti h̄kamako. H̄iauõte apiari paniãtakiti h̄kamako. ¹⁴ H̄iauõte poiãori paniãtakiti apaka h̄kamako, kotxi h̄iauõte apiari paniãtana h̄iauõte poiãorini maerekati kamakani imisiritinina ikapani. Ipaniãtana ninoa isãpiretinina erekari kamakani: “Erekapitikari h̄kamakiti.”

¹⁵ Teoso nirekari h̄kaminiri erekari, ininiã iusaaki miãkiteni !iposotari imisãkirepiretinii h̄ite. !Kasãkirena iusaaki, kotxi apanakini imarotari erekarinoka h̄kamini. ¹⁶ H̄iposotari ikinipoko hinireëkiti h̄kamini, kotxi Teoso sikakai h̄ite. Iuaritika kona hinirekapiri maerekati h̄kamini. Teoso nitiriakori h̄txaua, ininiã iua paniãtakitinoka h̄kamako. ¹⁷ H̄ipaxitariko ikinimane. H̄itiretanako ikinimane ãtariakori Teoso sãkire auãkani. H̄ip̄kariko Teoso. H̄ipaxitariko h̄iauõte apiari.

Hīkamariko Hīpatrāote Paniātakiti

¹⁸ Nītrixiakori, hīkamariko hīpatrāote paniātakiti. Hīpaxitariko iua. Atxiīti iua tiretai. Atxiīti imisiritai. Iuaritika hīpaxitariko iua. ¹⁹ Erekapitikari himīteenekiniri kākiti misiritinīi maxikatīka. Himīteenekiniāri, Teoso nireēkiti hīkaminī ikapani, erekapitikari. ²⁰ Erekarī hīpatrāote misiritinīi hīte, maerekati hīkamakasaaki. Iuasaaki himīteenekiniri himisiritiko kona txīkitakari Teoso apokaerekatinīi. Erekarī hīkamakasaaki, himīteenekiniāri himisiritiko, iuasaaki Teosomoni erekapitikai.

Kristo Misiritiko

²¹ Teoso akiritai hīte inakitiakori hininiua ikapani, himisiritiko himīteenekini ikapani. Kristo misiritaāka hīte ikapani, ininiā iua nirekari amīteenekiniri amisiritiko iua misiritiko imīteenekini atokokana.

²² Maerekati !ikama. !Imisirienetari āti.

²³ Ninoā misākiireporetakasaakiri iua, !apakapaenetana. Imisiritakasaakirina iua, !itxitana. !Isāpiretana imisiritinina imaerekanina xika. Iua auikari iri nīkatiniri iua, kotxi atāonoka kamakari itxaua Teoso. Atāo imarotari kākiti kamakiti. ²⁴ Aamina ipiriāmitakari nopini Xesosi ito misiritaāka ate maerekani xika. Ipina ate ikapani, apikomoni maerekati akaminī amanirekakani ikapani. Inirekari anireēkiti maerekati ipikari atoko inini. Itxīkitakari axinire auāki inini atāo inakarionka akaminī ikapani. Xesosi karo txīkitakaua erekape anini. ²⁵ Xesosi himarotini apisapanika, soti auīte pīpīnanakakani atoko hītxa. Uatxa hīkanapiriāpeka hīpitikirimoni. Hīxinire nīkatarimoni hāpokapeka uatxa.

3

Taniritxi, Tanorotxi Pakini Ōtākikiko Pirena

¹ Nītrixi kaminiri ipatrāote paniātakiti atokokana, hīte tanorotxi hīkamariko hītaniri nireēkiti. Atxiīti hītaniri !auikari Teoso sākire, ininiā erekarinoka hīkamako. Atamatakasaakirina erekarī hīkamakiti, ninoā auikari Teoso sākire. Hīkamakiti erekarī txīkitakana auikininina Teoso sākire. Hīsākirenoka !itxīkitakana auikininina. ² Maerekati himakamakanisaaki ikiniōtika, Teoso iteene hīpaxitinīā ikiniōtika, iuasaaki ninoā auikari Teoso sākire atāo inini.

³ Apanakini sito xinikapikari oiāko oōeretini, oro oiōā otakini, omāka ereri oieretakini, oiō ere inini ikapaninani oxinika. Sito erero !oxinikari ikaranani.

⁴ Sito erero oākixinire ereri apaka. Hākixinire ereri inakasaaki, ikara ereri !ixipokapani. Hākixinire ereri inakasaaki, !hītxitapiri hītaniri. Hīkamari iua nireēkiti. Teosomoni apiaerekata hākixinire ereri inini.

⁵ Kitxakapiriāka sitoākini ererini, Teoso sākire auīākani, ikara atoko inakani. Ninoā ākixinire erekarī, kotxi ikūpitarina itanirina sākire. ⁶ Sara inakoro kamari Apraāo sākire iaōka. Oa kamari Apraāo paniātakiti, kotxi oamoni oa auīte itxaua Apraāo. Sara anaakoro atoko hītxaua atāonoka hīkaminīā, himapīkarauatakaniā.

⁷ Hīte taniritxi, iua atokokana hīxinikariko erekarī hīkaminana hītanoro. Hīpaxitaroko hītanoro, kotxi !katapararo. Oa apaka hītekata apakapariko Teoso sikakiti erekarī. Iua txīkitakai hāuapininīika hinini uakata. Hītiretaroko hītanoro, ininiā Teoso kenakotariko himisākiretiniri iua.

Himisiritiko Pirena

⁸ Ia nisākire mapotōkire nisāpiretai. Hīxinikakiti ātika xinikakiti atoko hītxako. Hīamonīkakauako. Hītiretariko āti, hītari hītiretini atokotxikana. Hīkamariko erekarī ātimoni. !Hīuikapeua. ⁹ Āti kaminiāri maerekati hītemoni, !hīkamapiri maerekati iuamoni. Āti misākiireporetakasaakii, kona hīte misākiireporetapiri iua.

Äti kaminiäri maerekati hitemoni, iusaaki hamanaäri Teoso sikiniri erekari iuamoni, kotxi Teoso paniätai ikara atoko inakari hïkamini, erekari Teoso sikakiti hïte apaka apakapini ïkapani. ¹⁰ Teoso säkire iökatsopatakori txari: Pinirekiniäri pauini ereka inini, pinirekiniäri ikiniötika pipoxokoniuatini, ! pauiritapiri pisäkire maerekati inini. !Pimisirienetapiri äti.

¹¹ Pinirekiniäri pauini ereka inini, pitakanapariko maerekati pikamini. Erekarinoka pikamako. Pitakanapariko pineenamauatini. Pinirekariko käkiti auini ereka inini.

¹² Apiananiri nïkatari käkiti atäo inakari kamakani. Teoso imisäkiretakasaakina, Teoso kenakotapitikari isäkirena. Txamari Apiananiri misiritari maerekati kamakani, itxa Teoso säkire kitxakapirïka.

¹³ Erekarï hïkamakasaaki, käkiti ! inirekari imisiritinï. ¹⁴ Atäo inakari hïkamakasaaki, käkiti misiritinïäi, häpakapariko erekari Teoso sikakiti. Ininiä ! hïpïkapena ninoa. Maerekaxiniretinoka ! hïtxape. ¹⁵ Häkixinireë hïtxako: "Teosonoka nïauïte. Apiananiri itxaua. Iua nireëkitinoka nïkamako." Ikara atoko hïtxako. Häpaiaökariko Teoso säkire, isäkire iteene himarotini ïkapani. Ininiä käkiti pimainïä: "Kinirepa häuikari Teoso säkire?" Iusaaki himarotari häpakapapiretiniri iua. Häpakapapiretakasaakiri iua, ! hïtxitapiri. Hïpaxitariko iua iusaaki. ¹⁶ Hïsäkirauatakasaaki, ! hïsäpiretapiri häkixinire manirekakini. Hinirekariko erekari häkixinire nireëkiti hïkamini. Apanakini misäkirepiretai. Ninoa atamatakasaakiri erekari hïkamakiti Kristo paniätakiti, ipëtari imisäkirepiretinï. ¹⁷ Teoso nirekiniäri hätatsïrauatinï erekari hïkamini xika, ininiä erekari, kotxi iusaaki hïkamari erekari. Txamari hätatsïrauatinïä himaerekani hïkamini xika, ! erekari, kotxi iusaaki hïkamari maerekati.

¹⁸ Xesosi Kristo ipina käkiti maerekani imaktxakini ïkapani. Iusaaki iposope imaktxakini käkiti maerekani. Iuaïkana !atatsïrauataika käkiti maerekani imaktxakini ïkapani. Erekarinoka kamakari ipïpe maerekati kamakani ïkapani. Ipïpe, Teosomoni ate anikini ïkapani. Iïto ipïpe, iuaritika Erekarï Matamatakoti txïkitakari iua iuaïkana auäki inini. ¹⁹ Iusaaki Erekarï Matamatakoti posotïreë isari ipïkani auiniätaämoni. Iuaä kateia äki ipïkani aua. Iuaä isäpiretana Teoso misiritinina ninoa, kotxi iuaka käiata. ²⁰ Kitxakapirïka ninoa ipïkani, auäkipanika inakasaakina, !inirekarina Teoso paniätakiti ikaminina. Iusaaki Noe kamanätari maporo. Teoso iätapana imaerekanina itakanapinina ïkapani. Txamari !itakanaparina. Iusaaki poiäonoka !ipina. Oitonoka !ipina, xirataätxi apokasaaki. Teoso nïkatana ninoa imapinakani ïkapani. ²¹ Ikara xirataätxi hïpatxisatiko atokokana. Hïpatxisatiko oerekari käkiti, Teoso makatxakapekäi himapinakani ïkapani. Hïpatxisataäka hïtoäkiri txiko makatxako !ïkapani, kona maerekati hïkamakiti makatxakiko ïkapanini. Hïpatxisatikosaaki, hïtxari Teoso: "Näkixinireë ninirekari nïkaminiri ikinika pïte nireëkiti iaöka," hïtxariko. Xesosi iuaïkana ökitikasaakïua, imaktxakai himapinakani ïkapani. ²² Iua kanapiriä Teoso tixinemoni. Uatxa iri kikomoni iïtopäka. Iuaä Teoso nitriakori, auïtetxiakori, kaposotïrerini pakini auïte itxaua. Ninoa ikinika kamari Xesosi paniätakiti.

4

Hïkamariko Ikinipoko Teoso Nireëkiti

¹ Xesosi atatsïrauata iïtoä hïte ïkapani. Ininiä hinirekariko Xesosi xinïkakiti iaöka hïkamini. Ikara atoko hinirekiniä, hïxinïkakiti sikataparitari häkixinire. Käkiti atatsïrauatakasaaki iïtoä, !inirekaikari maerekati ikamini.

² Ininiäkara ïkorapokoriti auakasaaki, !inirekaikari maerekati iïto nireëkiti

ikamini. Ikamari Teoso nireēkiti iaōka ikiniōtika. ³ Mitxi maerekati hīkamakiti iaōpe. Mitxi Teoso sākire mauīākani nireēkiti iaōka hīkama. Ikini sereti maerekati hīkama iusaaki. Iusaaki hīkamari ikini sereti hīto nireēkiti. Hinirekari āti kākiti īto. Hīpoāta. Ikinipoko maerekati hīkama hīpoātakasaaki. Hīkamari kiiniri maerekati. Hīteosonetari kākiti kamakiti, Teoso mauiritakiniti.

⁴ Ninoa Teoso sākire mauīākani txai: “Kinirepa kona hīpotxitari ate kamakiti iaōka hīkamini? Peerekari akamakiti,” itxaina. Ininiā ninoa nireēkiti iaōka himanirekakani xika, ninoa misākirepiretai hīte. ⁵ Txamari āti ōti ninoa apakapapiretariko Teoso, kotxi Teoso iposope isāpiretiniri maerekati kamakani misiritiko. Isāpiretari kākiti auākipanika inakani, apaka kākiti mitxi ipīkani. ⁶ Ininiā Teoso iokanapirena erekari sāpiretaākapeka kākiti. Uatxa ninoa ipīpe. Auākipanika inakasaaki, isāpiretaāka ninoamoni kākiti misiritiko imaerekani xika. Isāpiretaāka ninoamoni kākiti kaminiri Teoso nireēkiti ākixinireē ikiniōtika.

⁷ Imakinika xipokini ōti imatokotapeka. Ininiā kona hāuiritapiri hīto kaminiri inireēkiti. Araōkire hītxako, ininiā hīposotari himisākiretiniri Teoso. ⁸ Iteene hītiretakakauako. Ia apiata Teoso nirekakiti. Iteene hītiretakakauako, kotxi iteene hītiretiniāri āti, poiāo hīxinikari maerekati ikamakiti. ⁹ Kākiti apokasaaki hāapoko, hīpoxokoniritika hāpakapanako. Kona hītsoatape hākixinireē ninoa apokini xika. ¹⁰ Hīkinika hāpakapapekari imaroretxi Teoso parīka hīkamini ikapani. Ikara Teoso sikakiti hītemoni. Ininiā ikara himaroreē hīparīkauata apanakini ikapani. Iusaaki Teoso nītiriakori erekarini hītxaua. Hīsikariko ātimoni ikini sereti erekari Teoso sikakiti. ¹¹ Hīsākirauatakasaaki, hīsāpiretariko Teoso sākire kākitimoni. Himoiاناتakasaakiri āti, himoiاناتariko Teoso posotiireē, ininiā iusaaki kākiti txari Teoso: “Peerekai pite, kotxi Xesosi Kristo nakitiakori atxaua,” itxari Teoso. Ātipirika ikinimane txapikari Teoso: “Peerekai pite. Ikinipoko posotiiretxi aua pitemoni.” Ameē.

Xesosi Sākire Auiākani Misiritiko

¹² Nitiretakini, !hītikokape himisiritiko apokasaaki, kotxi ikara ataerekatai. Iteene himisiritaākakako, kotxi ikara atoko inakari apokapitikako. ¹³ Iusaaki hīpoxokoniuatoko, kotxi Xesosi atatsiirauatape, ininiā hīte apaka atatsiirauatoko. Xesosi kanapiriākasaaki, peerekari iusaaki. Hīte atamatariko ikara, ininiā iusaaki iteene hīpoxokoniuata. ¹⁴ Kākiti xinitakasaakii hīte, Kristo nakitiakori hininiua xika, hīpoxokoniuatoko, kotxi iusaaki himarotari Teoso aua hītekata. Himarotari Erekari Matamatakoti aua hākixinireē. ¹⁵ Kokaniri, kiitiriri, maerekati kamakari, aāpirena kamakari pakini !hītxapeuako. Ikara atoko inakari hininiāua, apakatapitika hātatsiirauatini, kotxi hātatsiirauata maerekati hīkamini xika. ¹⁶ Iuaritika hātatsiirauatiniā Xesosi sākire hāuikini xika, ininiā iusaaki erekapitikari. !Hīpēttauatape. Hītxariko Teoso: “Peerekai pite, kotxi Xesosi nakiti nitxaua,” hītxako. ¹⁷ Apokapeka Teoso anaakori misiritiko ōti. Merepanika Teoso misiritari iua anaakori imaerekanina xika. Teoso misiritiniāua ate isākire auiākani amaerekani xika, ininiā Teoso iokanapirena erekari manirekakani mitekini !auari. Iteene imisiritana ninoa. ¹⁸ Kitxakapiriāka Teoso sākire iōkatsopatakori txari:

Pamimari atāo inakari kamakani sini Teoso tixinemoni. Ininiākara Teoso manirekakani mitekini, maerekati kamakani mitekini !auari. Imisiritaākapitikanako,

itxa Teoso sākire. ¹⁹ Apanakini atatsiirauata, kotxi Teoso nirekari atatsiirauatini. Ikara atoko hātatsiirauatiniā, uaritika erekari hīkamapanikako. Hāuikariko ikinipoko kamakari sākire, kotxi iua kamari ikinipoko isākire iaōka.

5

Kõtäkikarerini, Ätokoriakori Pakini

¹ Kõtäkikarerini nitxaua nota, ininiä nõtäkikai hïte kötäkikarerini. Nota atamatarï Kristo misiritiko. Ikanapiriäkasaaki, natamatarï iua iotximere ikinimane auïte inakasaakïua. ² Ininiä nota õtäkikai hïte. Hinïkatanako Teoso säkire auïäkani ereë. Soti auïteakori ipitikiri nïkatini atokokana, hinïkatana. Hïsäpiretanako Teoso säkire, kotxi ikara sikakienatarï ninoa äkixinire. Teoso sikana ninoa hïtemoni hinïkatinina ïkapani. Atão hinïrekariko hinïkatinina ninoa. Kona hïtxape häkixinireë: “! Ninirekari ninïkatinina ninoa, iuaritika ninïkatana, kotxi ikara nïparïka.” Kona hïxinikapiri ikara atoko inakari. !Hïparïkauatape txineiro häpakapini ïkapani. Hïparïkauatako apanakini himoianatarini ïkapani. ³ Ninoa auïte atoko ! hïtxapeua. Teoso sikana ninoa hïtemoni hinïkatinina ïkapani, soti auïteakori ipitikiri nïkatini atokokana, ininiä erekari hïkamako, hïte kamakiti iaõka ninoa kamini ïkapani. ⁴ Ininiä ipitikiri apiari apokasaaki, Xesosi apokasaaki, häpakapariko hïparïka ïki. Iuasaaki häpakapariko saporïëta atoko inakari. Ikara Teoso sikakiti peerero, ininiä ikara apakapakanï auapininïka. Atamatapikarina Teoso iotximere. Iuasaaki erekari häpakapakiti !ixipoka.

⁵ Hïte ätokoriakoripekana, hïkamariko aneëkani paniätakiti. Hïkinika, himoianatakauako. !Hïuikapeua, kotxi Teoso säkire iõkatsopatakori txari: Teoso iotokakari iukakanïua kaminiri inireëkitina. Iua sikari ikinipoko erekari miuïkakanïuamoni.

Itxa Teoso säkire. ⁶ Ininiä hïteka poiõtakauako, kotxi Teosonoka kaposotireri. Iketo manapi Teoso iuikai hïte, erekari hïkamakiti isäpiretiniri ikinimane. ⁷ Maerekaxiniretinoka hinakasaaki, imakinika himaerekaxinire hïsäpiretariko iua. Hïsikariko himaerekaxinireni uamoni, kotxi iua tiretai.

⁸ Kona hïkamapiri hïïto nireëkiti. Araõkire hïtxako, kotxi himokaiakari Satanasi inakori äkiti monõkori atoko itxa. Isaãpota initiniri ikiena. ⁹ Satanasi apokasaaki hïtemoni, iteene häuïkariko Teoso säkire. Iuasaaki hïtparaxinireritika häuako. !Himitekape. !Hïkamapiri inireëkiti. Himarotari hïtariakori ikini itixiti auakani atatsiutiniri imisiritikona hïte atatsiirauatini atokotxikana. ¹⁰ Hïte atatsiirauatako poiãonoka, eereka Teoso parïka häkixinireë iposope ikamini. Iua sikataparaxiniretai. Iteene häuïkari Teoso säkire iuasaaki. Satanasi !iposotari itxïkitakinii maerekati hïkamini iuasaaki. Teoso, ikinipoko erekari sikakari, kamari ikara atoko inakari hïte ïkapani. Iua akiritai itixine hïsini, ätipirika häuini ïkapani, iua iotximere ätipirika hätamatarini ïkapani, kotxi Kristo Xesosi nakitiakori hïtxaua. ¹¹ Ätipirika ikinimane txari iua: “Peerekai pite.” Ätipirika ikinimane auïte itxaua. Ameë.

Petro Takapiretanapini

¹² Sïrasi moianatano ia niõkatsopatakiti axapitiri niõkatsopatini hïte ïkapani. Iua äitari. Iua iteene auïkari Xesosi säkire. Niõkatsopata hïte nisikataparaxiniretini ïkapani. Ninirekari himarotiniri atão asäpiretinii erekari Teoso sikakiti pïrena. !Hïtakanapapiriko erekari Teoso sikakiti hïtemoni. ¹³ Teoso nakitiakori, Papirõnia sitatxiti auakani, xinikamanapitai hïte. Teoso mereëna ninoa hïte imereini atokotxikana. Marko, namarite atoko inakari, xinikamanapitai hïte apaka. ¹⁴ Haõkitakakasaakïua, himaratakakauako, kotxi hïtïretakakaua. Teoso kamaerekaxiniretai hïte Kristo Xesosi säkire auïäkani. Ameë.

2 PETRO

Petro Iuaĩkana Iokanatsopatakiti

¹ Nota Simão Petro nitxaua. Xesosi Kristo nitiri, iua iokanatakiti nitxaua. Niokanatsopata hitemoni, kotxi hite auikari Xesosi Kristo sãkire, ate auikiniri atoktxikana. Peerekari iua sãkire aũuikini. Aũuikari iua sãkire, kotxi atãonoka kamakari itxaua. ATeosone, amaerekani makatxakakari itxaua Xesosi Kristo.

² Himaroãpotakasaakina Teoso, aũũte Xesosi pakini, hãpakapari ikinipoko erekari ninoa sikakiti. Itori hãpakapa. Ninoa iteene kamaerekaxiniretai hite.

Erekari Akamini

³ Teoso posotiireẽ isikaua imakinika anireẽkiti İkorapokoriti aũuini İkapani, Teoso paniãtakiti akamini İkapani. Aãpakapari iua posotiire, iua aimarotakasaaki. Iua akiritaua iua nakitiakori aniniua İkapani. Aãpoka iuamoni akiritakasaakia, kotxi peerekari iua. Aãpoka iuamoni, kotxi erekarinoka ikama. ⁴ Ikara atoko ininiã, isikaua apia erekari isikaenetakiti. Isikaenetakiti anirekakiti apiari. Ikamaenetari ikamakiti erekari ikaminoua. Teoso nirekari ikara atoko ikaminiãua, atão inakarınoka akamini İkapani, atão inakarınoka Teoso kamini atoktxikana. Kristo sãkire mauĩakani nirekari maerekati iĩtona nireẽkiti ikaminina. Hite !nirekaikari ninoa nireẽkiti iaõka hĩkamini, ininiã ikara maerekati !nokai hite.

⁵ Ininiã ikinika hãkixinire taparaã hãuikariko Teoso sãkire. Hãuikiniãri Teoso sãkire, hĩkamariko erekarınoka. Erekarinoka hĩkaminiã, hinirekariko Teoso sãkire iteene himarotini. ⁶ Iteene himarotiniãri Teoso sãkire, hĩũto aũte hĩtxauako. Hĩũto aũte hininiãua, himĩteenekariko himisiritiko. Himisiritiko himĩteenekiniã, hĩkamariko erekari Teoso kaminiri atokokana. ⁷ Hĩkaminiãri erekari Teoso kaminiri atokokana, hĩtiretanako hĩtariakori, Teoso sãkire auĩakani. Hĩtariakori, Teoso sãkire auĩakani, hĩtiretiniã, hĩtiretari ikinimane. ⁸ Ikara atoko hininiã, ikara atoko apiaãpotiniã, aũũte Xesosi Kristo himarotakasaaki, erekari hĩparĩka iua İkapani. Iuasaaki makamareti atoko !hĩtxapeuako. Himinariko ito kãkiti Kristomoni isãkire auikinina İkapani. ⁹ Ikara erekari mauakaniã hitemoni, mõiãreni atoko hĩtxaua. !Himarotari atão inakari. !Hĩxinikari Teoso kamakiti katana. Himaxinĩkaretapekari Xesosi makatxakiniri himaerekani mĩtxi hĩkamakiti.

¹⁰ Ininiã nitariakori, ikara atoko !hĩtxapeko. Hĩkamariko ikinipoko Teoso paniãtakiti, ininiã iteene himarotari Teoso akiritiniĩ inakitiakori hininiua İkapani. Iuasaaki himarotari Teoso mereiniĩ hite iua anaakori hininiua İkapani. Ikara atoko inakari hĩkaminiã, !hĩkamari maerekati. ¹¹ Ikara atoko hĩkaminiã, Teoso ipoxokoniritika apakapai hite aũũte Xesosi Kristo aũĩtetxi ininiãtaãua hãuini İkapani. Iuaã Xesosi, amaerekani makatxakakari, atipirika ikinimane aũte itxauako.

Atão Inakari Teoso Sãkire

¹² Ninirekari ikara noerekakiti atipirika nisãpiretiniĩ. Himarotapekari ikara noerekakiti, iuaritika iuaĩkana nisãpiretai. Hite imarotari ikara noerekakiti atão inini, iuaritika kona nitakanapari ikara nisãpiretiniĩ. ¹³ Nota aua-panika ninakasaaki, notamoni atãopitika nitxĩkitakinii hite ikara noerekakiti hĩxinikini. ¹⁴ Kotxi nimarotari paĩtiki nipinini. Aũũte Xesosi Kristo oerekapekano paĩtiki nipinini. ¹⁵ Ininiã uatxa Teoso sãkire nisãpiretapikai, ininiã kona himaxinĩkareteri noerekakiti nipĩkasaaki.

¹⁶ Asãpiretai aũũte Xesosi Kristo posotiire. Asãpiretai iua iuaĩkana kanapiri-ni. Ikara asãpiretakiti hitemoni kona kãkiti sãkireni. Kona kãkiti kimarorerini

xinikakitini asāpiretai. Atāo inakari ate sāpiretai hīte, kotxi ateka atamatarī Xesosi ikinimane auīte ininiua. ¹⁷ Aīri Teoso oerekari iuikiniri iua. Oerekari iua ereka inini, kotxi itxari iua: “Ere namarite, nitiretakiti. Iua iteene kamapoxokonitano,” itxa Teoso kaposotiireri. ¹⁸ Ateka kenakotari ikara Teoso sākire, itixineē isākirauatakasaaki. Iuasaaki ate aua Xesosikata ōtanoxiratarī Teoso nakiti nopini.

¹⁹ Ininiā aimarotapitikari Teoso sākire sāpiretakani sāpiretakiti kitxakapirīka atāo inini. Himixinīkariko ninoā sāpiretakiti. Ninoā sāpiretakiti tirikapī ipiā iopinikini atoko itxa, kākiti sinimoni atamatini Īkapani, kotxi axinikasaakiri ninoā oerekakiti, aimarotarī atāo inakari, atāo minakati pakini. Teoso sākire sāpiretakani sāpiretakiti hīxinikiniritika Xesosi kanapiriāko. Iuasaaki iua txikitakai Teoso iteene himarotini. Iuasaaki atokatxi ponikini atoko itxa Xesosi apokini. Iōriki ikanōkapanika pokīkini atoko itxa iuasaaki Xesosi apokini. ²⁰ Merepanika ninirekari iteene himarotiniri Teoso sākire sāpiretakani sāpiretakiti Teoso sākire iōkatsopatakoriā. Kona ninoā sākireni. Kona ninoā xinikakitini. ²¹ Kitxakapirīka Teoso sākire sāpiretakani kona iōkatsopatarī kākiti nireēkiti sākiretxiti. Erekarī Matamatakoti txīkitakari kākiti Teoso nakitiakori sāpiretiniri atāo inakari Teoso sākire.

2

Atāo Minakati Oerekakani

¹ Kitxakapirīka Teoso sākire sāpiretakani auakasaaki, auari apaka atāo minakati oerekakani. Iua atokotxikana uatxa aua atāo minakati oerekakani hīte sauaki. Kākiti mimarotakanisaakiri, oerekari atāo minakati. Kona erekarī ninoā oerekakiti. Na atāo ninoā oerekari Teoso sākire. Ninoā !auikari Apiananiri ipinini kākiti Īkapani Teoso iikixitini Īkapani. Ikara xika mokatanitika Teoso xipokanako ninoā. ² Itori kākiti auikari isākirena, ininiā ikamarina ninoā kamakiti atokokana. Ikamarina maerekati iītona nireēkiti, maerekati ninoā kamini atokotxikana. Ininiā ikara xika, apanakini misākirepiretari Teoso sākire atāo inakari auikiko. ³ Kapotxinanirini ninoā atāo minakati oerekakani. Isākirena atāo minakati xika, imisirienetai. Ninoā nireēkiti iaōka ikaminiina hīte. Kitxakapirīka Teoso sāpiretapekari imisiritinina ninoā imaerekanina xika. Ixipokinina ōti paṭiki apokapitikako. Teoso !imaka. Ninoā xipokini ōti apokapitikako.

⁴ Teoso nitiriakori iaxiti auakani kamakasaakiri maerekati, imisiritana. ! Auiritana imitekinina. Iokanatana maerekani misiritikoātaā. Iuaā itakana kateia āki ipiāā. Iuaā iātaparina Teoso misiritinina ninoā imaerekanina xika.

⁵ Kitxakapirīka Teoso xipokari ikinimane kākiti iua nireēkiti manirekakani xirataātxiā. Teoso ! auiritana ninoā mitekini. Noee, apikomoni setxi kākitikata nīkataāka. Ninoanoka ! xipokaāka. Iua nīkatari Noee, kotxi atāo inakari sāpiretakari itxaua.

⁶ Apaka ixipokari Sotoma sitatxiti auakani, Komoha sitatxiti auakani pakini arikatxiā. Atapaninoka kaikota iuasaaki. Ininiā ikara pinitari kākiti Teoso nireēkiti manirekakani. ⁷ Iuasaaki Teoso makatxakari Aroo inakori imapinakani Īkapani, kotxi erekarī kamakari itxaua. Maerekati kamakani txīkitakari Aroo matinaniuatini, kotxi ikiniōtika iua atamatari maerekati ninoā kamakiti, maerekati ninoā īto nireēkiti. Itxiko atoko itxa ninoā kamakiti. ⁸ Aroo, atāo inakari kamakari, aua ninoā sauaki. Ikiniōtika atamatari maerekati ninoā Teoso paniātakiti manirekakani kamakiti. Ikiniōtika ikenakotari maerekati ninoā sāpiretakiti. Ininiākara ākixinireē Aroo maerekaxiniretinoka itxa ninoā maerekani xika, kotxi iua ākixinireē inirekari atāo inakaranoka ikamini.

⁹ Ikara atoko ininiã, Apiananiri imarotari iua nireëkiti nirekakani imaktxakini imisiritikosaakina. Iua apaka imarotari imisiritiniri atão minakati kamakani uatxa. Apaka imarotari imaïkinina ninoa, kãkiti misiritiko sãpiretiko õtisaaki imisiritinina ïkapani. ¹⁰ Itene Teoso misiritari kãkiti, maerekati iito nireëkiti kamakani. Ninoa maerekani txikotari ninoa ãkixinire. Apaka itene imisiritari auïtetxi paniãtakiti makamakani.

Ninoa atão minakati oerekakani iteene iuikaua. !Ipxitarina ãti. !Ipxikarina imisãkirepiretinirina iaxiti auakani. ¹¹ Teoso nitiriakori iaxitikini iteene kaposotiireni. Apiatararatana ninoa. Iuaritika Teoso nitiriakori !apoïtana ninoa atão minakati oerekakani. !Imisãkirepiretana Teoso apisatoõ.

¹² Ninoa atão minakati oerekakani misãkirepiretari ikinika imimarotakininina. Kaxipiri ïtopa auakari atoko itxana, kotxi ikamarina ïtona nireëkitinoka. Kaxipiri ïtopa auakari iponaniã, eereka imaïkaãka, oka inaãka. Iua atokokana ninoa atão minakati oerekakani xipokaãkako imaerekanina xika.

¹³ Ininiã ninoa misiritaãka, kotxi na atão ninoa kamakiti. Kona ïkanõkananini ikamarina maerekati. Ipotxitarina maerekati ïtona nireëkiti ikaminina pokamara, ikinimane atamatini ïkapani. Ninoa kamapikari maerekati, iuaritika apotiïtauana hïtekata kiiniri Teoso ïkapani hïkamakasaaki. Ininiã apanakani !auikari hïte sãkire ninoa maerekani xika. Itxiko mãkatxi kasarini nopinikiri atoko itxana ninoa. Karõtxi kãkiti toõã auakari atoko itxana ninoa. ¹⁴ Inirekapikarina sito ïtanoro minakotokatika isirïkinina. Kona iposotarina iotokakinirina maerekati ikaminina. Anikarina kãkiti mataparaxinireni, maerekati ikaminina ïkapani. Kapotxinanixinirena ninoa. Ininiã Teoso misiritapitikanako ninoa. ¹⁵ Ninoa osipikari kimapori atão inakari. Ippinanakana. Ikamarina maerekati Paraão inakori maerekani atokokana. Iua Paraão, Peo inakori ãkiri. Kitxakapirïka aua. Iua nirekaro txineiro maerekati ikamini ïkapani. ¹⁶ Txamari ipira txitari iua imaerekani xika, kotxi Teoso txïkitakari poho sãkirauatini kãkiti sãkirauatini atokokana. Ininiã ipira iotokakari iua atão minakati sãpiretakari kaminiri maerekati miïkiteti.

¹⁷ Ninoa atão minakati oerekakani !iposotari ikaminirina ikamaenetakitinina. Aariko ãparaã mauakiniti atoko itxana. Kãkiti nirekari ãparaã, txamari !auari. Katxiãri ïtima anikakiti atoko itxana ninoa. Kãkiti nirekari ãparaã kipini, txamari !kipa. Teoso mereëri ipiaãtaã ninoa ãtipirika kaikotini ïkapani. Kãkiti atamarauatini iuaãtaã !auari. ¹⁸ !Kiïkiteri ninoa sãkire. Iuikauana isãkirauatakasaakina. Isãpiretarina kãkiti, erekari akaminiri aïto nireëkiti. Ininiã isikanireõtari kãkiti ikara maerekati ikamini. Imisirienetarina Teoso sãkire poiãopanika auiaãkani. Ninoa !okananipanikani auikari Teoso sãkire. !Okananipanikani imarotarina atão inakari. Atão minakati oerekakani sikanireõtana ninoa ikara maerekati ikaminina.

¹⁹ Itxana: “Kateia ãki auakani atoko hïtxaua. !Erekari ikara atoko hinini. Hïkamariko hinirekakiti. Ininiã ikara atoko hïkaminiã, hïsikakaãka,” itxana. Txamari ninoaka kateia ãki auakani atoko itxauana, kotxi ninoa !iposotari itakanapinirina imaerekanina. Imaerekanina iauïtena itxaua, kotxi ikamarina imaerekanina paniãtakitinoka. ²⁰ Mitxi ninoa imarotari Apiananiri Xesosi Kristo sãkire, kãkiti maerekani makatxakakari sãkire. Iuasaaki ninoa iotokakari ikaminirina Xesosi sãkire mauiaãkani kamakiti, kãkiti xinire maerekati inini txïkitakakari. Txamari eereka iuaïkana ikamarina ikara maerekati. Eereka !iposotaikarina ikara maerekati itakanapinina. Ininiã uatxa apiata imisiritikona. ²¹ Erekamariko atão inakari kamiko ninoa mimarotakanimako, kotxi ninoa imarotari, iuaritika !inirekaikarina Teoso

paniätakiti, iua iokanatakini säpiretakiti. Uatxa ninoa misiritiko apiata. ²² Atäöpitikara kitxakapiriäka säkiretxiti: Anäpa kanapiriä okanakakitimoni onikiniri ikapani. Irari ipitikiri arokakito kanapiriä iäropemoni osiriäkini ikapani. Ininiä iuaikana ninoa atäo minakati oerekakani kamari maerekati, mitxi ninoa takanapakiti.

3

Apiananiri Kanapiriini

¹ Nitiretakini, mitxi niokanatsopatapeka hitemoni. Iuaikana niökatsopatari ia aätsopa. Imakinika niökatsopata, kotxi ninirekari hite iuaikana hixinikiniri erekari mitxi himarotakiti. ² Ninirekari hixinikiniri Teoso säkire säpiretakani säkire kitxakapiriäka, kotxi Teoso nakitiakori itxauana. Apaka ninirekari hixinikiniri ate paniätakiti, kotxi Apiananiri iokanatakini atxaua. Käkiti maerekani makatzakakari iokanatakini atxaua.

³ Merepanika himarotariko ia: Imapotökire öti takote auako käkiti Teoso säkire napetakani. Ninoa kamari maerekati iitona nireäkiti. ⁴ Ia atoko itxanako: "Itapari iua? 'Nikanapiriäko,' itxa iua. Txamari kona apoka. Aätokiriakorini ipiäksaakipanika, itixi kamikosaakipanika iuatxikana. Mitxi itixi, uatxa iuatxikana," itxana.

⁵ Ninoa nirekari imaxinikaretinirina Teoso kamakiti kitxakapiriäka auakari, kotxi Teoso txikitakari iaxiti apiko nopinixiti auini isäkiree. Apaka ikamari itixi äparaä kamakori. Ikamari itixi äparaä sauaki. ⁶ Apaka ninoa maxinikaretari ia: Teoso iokanatarari iua äparaä, ininiä xirataätxi xipokari itixi mitxi auakari, ikinimane käkiti iuasaaki auakani apaka. ⁷ Uatxa isäkiree inikatarari iaxiti apiko nopinixiti, itixi pakini arikatxi xipokiniri ikapani. Imakinika inikatiniritika Teoso manirekakani misiritiko isäpiretako. Iuasaaki ninoa xipokaäkako. Iuasaaki ixipokari iaxiti apiko nopinixiti, itixi pakini.

⁸ Nitiretakini, kona himaxinikaretapiri ia nisäkire: Teosomoni äti öti, mio anokanani atokotxikana itxa. Iuamoni mio anokanani, äti öti atokotxikana itxa. ⁹ Apiananiri kamapitikari ikamaenetakiti. Apanakini käkiti xinikari !katimari ikaminiri ikamaenetakiti. Kona ikara atokoni. Iätapari käkiti auikiniri isäkire, kotxi !nirekari käkiti sini imisiritikomoni. Inirekari ikinimane takanapiniri imaerekani.

¹⁰ Apiananiri kanapiriäksaaki, kiitiriri ikanöka apokini atokokana. Iua apoka käkiti mimarotakanisaakiri. Iuasaaki iaxiti apiko nopinixiti ereekoka itaparakieneritika. Iuasaaki ikinipoko xipokaäka arikatxiä. Iuasaaki iteene ipataka aua. Imakinika itixi xipokako iuasaaki.

¹¹ Ikara atoko itxako ikinipoko xipokini, ininiäkara natokopa itxa häuini ikiniötika ereka hinini? Erekarinoka hikamako ikiniötika, kotxi iua nakitiakori hitxaua. Teoso nireëkitinoka hikamako ikiniötika. ¹² Iuasaaki hiätapari hipoxokoniritika Teoso keto apokini. Iteene hinirekariko ikara öti apokini. Iuasaaki iaxiti apiko nopinixiti xipokaäka arikatxiä. Ikinika iäkokako katarakari xika. ¹³ Iuaritika aiätapari iaxiti apiko nopinixiti amaneri, itixi amaneri apaka atäo inakari kamakani ikapani. Ikara atoko inakari Teoso sikaenetakiti.

¹⁴ Ininiä nota tiretakini, hinirekasaakiri Xesosi kanapiriini öti apokini, iteene hiparikauatako maerekati himakamakani ikapani. Ininiä iua kanapiriäksaaki, iua imarotari himakamakaniri maerekati. Iuasaaki imarotari hikeroxiniri !auari. Iuasaaki imarotari erekaxinire hinini. ¹⁵ !Katimari iua kanapiriini, kotxi iätapari käkiti takanapiniri maerekati ikamakiti, imisiritiko mapokakani ikapani. Iua atokokana aitari

atiretakiti Paoro iōkatsopata hītemoni Teoso imaroreē. ¹⁶ Ikinika Paoro iokanatsopatakitiā isāpiretari Apiananiri kanapiriini ōti Teoso imaroreē. Ipixini iua iōkatsopatakiti pamimari kākiti imarotiniri ikapani. Aua kākiti miikiteni. !Apakata aāuikiniri ninoa sākire. Kākiti ikara atoko inakani oerekari Paoro iōkatsopatakiti, apanakini Teoso sākire iōkatsopatakori pakini, txamari na atāo ninoa sāpiretakiti. Ipinimoni ninoa oerekakiti. Imamakarina Teoso sākire, ininiā ikara xika ixipokaākanako.

¹⁷ Nitiretakini, himarotapekari pamonōkoniri ninoa atāo minakati oerekakiti. Ininiā araōkire hītxako. Kona hāuikapiri Teoso sākire kerokakani sākire, kotxi Teoso paniātakiti makamakani itxauana. Kona hītakanapapiri Teoso sākire atāo inakari, uatxa iteene hāuikakiti. ¹⁸ Ikiniōtika himarotariko ikinipoko erekari aāuīte Xesosi Kristo sikakiti hītemoni, amaerekani makātxakakari sikakiti hītemoni. Ikiniōtika himaroāpotariko iua. Ninirekari ikinimane uatxa sāpiretiniri iua: “Peerekai pite.” Ninirekari ikinimane ātipirika sāpiretiniri iua: “Peerekai pite.” Ameē.

1 XOÃO

Merepanika Xoão Iokanatsopatakiti

Xesosi “Teoso Säkire” Inakori

¹ Nota iökatsopata hïte ïkapani, iua “Teoso säkire” inakori asäpiretini ïkapani. Ätipirika auakari itxaua. Itxïkitakari ikinipoko auäki inini. Itixi kamiko apisa iua aua. Atera kenakotari isäkire. Aökiä ate atamatari iua. Auakoã amaätakari iua. Ininiä atäopitika ate imarotari iua. ² Iua ikinipoko auäki inïkitaäkari. Iuaka oerekaua atemoni. Ate imarotapekari iua, ininiä asäpiretai aätamatakiti, akenakotakiti pakini. Ate säpiretai hïte iua ätipirika auakari, käkiti auäki inïkitaäkari, ininiä käkiti auapikako Teosokata. Iua Xesosi Kristo inaäka akiritiko. Iua aua irikata, Teosokata. Iuaka oerekaua atemoni. Aätamatai iïto. ³ Ate säpiretai hïte aätamatakiti, akenakotakiti pakini, amoianatakiniua ïkapani. Atäo nisäpiretai. Amoianatakakaua Teosokata, Xesosi Kristo pakinikata. ⁴ Ia säkiretxiti aiokanata hïtemoni, iteene hïpokoniuatini ïkapani.

Teoso Pokamara Atoko Itxa

⁵ Teoso pokamara atoko itxa, kotxi maerekati !ikama. Ipiä !uari Teoso auiniätaä, kotxi maerekati !ikama. Ikara iokanapirena imi säpiretaua ate. Ininiä ate säpiretai hïte. ⁶ Maerekati akamakasaaki, ipiaä auakani atoko atxa. Iuasaaki, “Teoso amoianata,” aniniä, paxirari asäkire. Kona atäo akamakiti iuasaaki. ⁷ Teoso aua ikamaraä, kotxi erekarinoka ikama. Ate ikamaraä aäüiniä Teoso atoko aniniä, erekarinoka akaminiä, ininiä ate Teoso säkire auïäkani moianariakori atxaua, ininiä amoianatakakaua. Ikamaraä aäüiniä, Teoso arokaua Xesosi arëkaä. Imakatzakari ikinika maerekati akamakiti, kotxi imi Xesosi Kristo ipina ate ïkapani. Iarëka xikepoakata ate maerekani imakatzakini ïkapani.

⁸ “Na nota kamari maerekati,” aniniä, ateka misirienetaua. Ikara atoko aniniä, ate !imarotari atäo Teoso säkire aäixinireë. ⁹ Amaerekani Teosomoni asäpiretiniä, iua makatzakapitikari amaerekani. Oeretari ate äixinire. Imakatzakari ikinipoko amaerekani. Ikamari ikara atoko, kotxi imakatzakaenetari amaerekani. Ikamapitikari ikamaenetakiti. Ikamapikari atäo. ¹⁰ “Uatxapiima maerekati !nikama,” pininiä, pitemoni Teoso säkire paxirari atxiiti? Kotxi Teoso txapekari käkiti: “Maerekati kamakari käkiti.” “Maerekati !nikama,” pininiä, !pimarotari Teoso säkire päixinireë. !Pikamari Teoso säkire iaöka iuasaaki.

2

Käkiti Teoso Atäo Imarotakari

¹ Namariteni nota turetakini atoko hïtxaua hïte. Ikara niökatsopata, maerekati himakamakani ïkapani. Maerekati akamakasaaki, masäpiretari Xesosi Kristo. Äiri Teoso misäkiretakari itxaua Xesosi. Atäo inakarinoka kamakari itxaua iua. Iua misäkiretari Teoso ate ïkapani, amaerekani imakatzakini ïkapani. ² Iua makatzakari maerekati akamakiti. Kona ate maerekaninanini imakatzaka. Ipina ikini itixiti auakani maerekani imakatzakini ïkapani.

³ Teoso paniätakiti akïpitiniä, atäo aimarotari Teoso. ⁴ Teoso paniätakiti makïpitakiti, “Nota imarotari Teoso,” inakari, paxirari isäkire. Äixinireë !imarotari atäo inakari Teoso säkire. ⁵ Teoso säkire kïpitakari iteene turetari

Teoso. Kininiãpa aimarotatari iua nakiti aniniãua? ⁶ Akamakiti ikiniõtika Xesosi kamakiti atokokana akaminiã, iuasaaki aimarotari Teoso nakiti aniniãua. “Teoso nakiti nitxaua,” pininiã, pikamariko Xesosi kamakiti atokokana.

Iteene Matiretakaua

⁷ Nitiretakini, Apiananiri paniãtaua atiretakiniua. Ia paniãtxi niõkatsopatakiti hõtemoni, kona amaneriikani. Hõkenakopiretapekari ikara paniãtxi merepitiapanika Xesosi sãkire hõkenakotakasaaki. Iuasaaki hõkenakotari ikara paniãtxi hõtiretakiniua tũkane. Ikara paniãtxi kitxakapirĩkari itxaua. Hõkenakotapekari ikara paniãtxi. ⁸ Iuaritika ikara paniãtxi amaneri itxaua. Xesosi kũpitari ikara paniãtxi, kotxi itiretari kãkiti. Hõte apaka tiretari kãkiti, ininiã aimarotari ikara paniãtxi ereka inini. Ininiã ipiã napaãpota, kotxi kãkiti imaroãpotari atão Teoso sãkire. Atão inakari kãkiti imarotakasaaki, pokamarari atoko itxa kãkiti ãkixinireẽ.

⁹ “Pokamara naua,” pininiã, txamari iuasaaki pomanatari pitari Xesosi sãkire auiãkari, ikara atoko pininiã, uatxapiima ipiãã pauapanika. ¹⁰ Pitari Xesosi auiãkari pitiretiniã, pokamara pauapitika. Ininiã erekari pãkixinire, ininiãkara pãkixinireẽ auakari kona txĩkitakai maerekati pikamini. ¹¹ Pitari Xesosi sãkire auiãkari pomanatiniã, ipiãã auakari atoko pitxaua. Iuasaaki pitũpokotapika ipiãã. !Pimarotari pisinimoni. Mõsiãreti atoko pitxaua, kotxi !apakata patamarauatini ipiã xika.

¹² Namariteni nota tiretakini, niõkatsopata hõte ãkapani, kotxi Xesosi makatxakapekari himaerekani, kotxi kãkiti maerekani makatxakakari itxaua.

¹³ Hõte irĩtxiakoripekana, niõkatsopata hõte ãkapani, kotxi hõte iteene imarotari Xesosi, itixi kamikosaaki auapeka inakari.

Hõte ãtokoriakoripekana, niõkatsopata hõte ãkapani, kotxi homitikapekari Satanasi hõtapararitika.

Namaritenipekana, niõkatsopata hõte ãkapani, kotxi himarotari aĩri Teoso.

¹⁴ Hõte irĩtxiakoripekana, niõkatsopata hõte ãkapani, kotxi himarotari Xesosi. Itixi kamikosaaki auakaripeka itxaua.

Hõte ãtokoriakoripekana, niõkatsopata hõte ãkapani, kotxi pataparari hãkixinire. Teoso sãkire auapika hãkixinireẽ. Homitikapekari Satanasi hõtapararitika.

!Hinarekapiri Itixi Auakani Nireẽkiti

¹⁵ Itixi auakani nireẽkiti atoko inakari !hinirekape, kotxi ninoa nirekari maerekati ikaminina. Hõtiretiniãri ninoa kamakiti, !hõtiretari aĩri Teoso.

¹⁶ Maerekati kãkiti kamakiti ia atoko itxapaniko: Inirekarina maerekati iĩtona nireẽkiti ikaminina. Inirekarina maerekati okina nireẽkiti ikaminina. Iuikauana, katii ininiãuana. Iuikarina ikamakitina. Ikara maerekati kãkiti kamakiti potorika ãkorapokoriti. Kona Teosomonikirini ikara. ¹⁷ Itixi xipokako. Ikinipoko tiitxi kãkiti nireẽkiti apaka xipokako. Kãkiti Teoso nireẽkiti kamakarirako lixipoka. Auapininiika Teosokata.

Kristo Omanatakani

¹⁸ Namariteni nota tiretakini, itixi xipokini õti katanapanoka apoka. Kristo omanatakani auõte apokako itixi xipokini õti apisa. Ikara himarotapeka. Uatxa Kristo omanatakani itomanẽ apokapeka. Ikara atoko ininiã, aimarotari itixi xipokini õti takotepeka inini. ¹⁹ Ninoa Kristo omanatakani, mitxi atekata apotiãtaua, Teosokata aãpotiitakasaakiua. Txamari ninoa !auikari Xesosi sãkire ate auikiniri atokokana, ininiã ninoa sipe. Ninoa atão Xesosi sãkire auikaãkamako, atekata ikaikotapikamanako. Itakanapaua, kotxi ate auikari Xesosi sãkire. Ninoa !auikari.

²⁰ Teoso, erekarinoka kamakari, sikapekai hõte Erekarini Matamatakoti himoianari tũkane. Ininiã hõte imarotari atão inakari Xesosi sãkire. ²¹ Hõte

imarotari atão inakari Xesosi sākire, iuaritika niōkatsopata hītemoni. Niokanatsopata hītemoni, kotxi himarotari atão inakari. Paxiene kamakari !imarotari atão inakari sākiretxiti.

²² Natokopa itxa iua paxiene kamakari? Paxiene kamakari txari: “Xesosi kona Teoso mereēkitini.” Kākiti ikara atoko inakari Kristo omanatakari itxaua iua. Iua !inirekari aīri Teoso. Imi apaka !inireka. ²³ “Xesosi kona Teoso ākirini” inakari, na kaikota Teosokata. “Teoso ākiripitikara Xesosi” inakarirako kaikotapitikako Teosokata.

²⁴ Hāuiritariko merepitipanika Xesosi sākire hīkenakotakiti kaikotini hākixinireē. Ikara kaikotiniā hākixinireē, Teoso ākirikata hīkaikotapikako. Aīri Teosokata hīkaikota apaka. ²⁵ Xesosi sikaenetapekua aūapininiika anini Teosokata.

²⁶ Niōkatsopata hīte nōtākikini ĩkapani, kotxi aua kākiti Xesosi hītakanapini nireēkani. ²⁷ Erekarī Matamatakoti, Xesosi sikākiti, auapanika hīte ākixinireē, ininiā hīte na nirekari āti koerekareri. Iua Erekarī Matamatakoti oerekai ĩkīnipoko. Iua oerekakiti atāopitika. Kona paxieneni iua. Ininiā hīkaikotako Xesosikata, Erekarī Matamatakoti oereēkiti hīkīpitini.

²⁸ Ininiā namariteni nota tīretakini, hīmoianatapikariko Xesosi. Ininiā uaimoni ĩkanapiriāksaaki, hīpīkarauatini ! auari. Ininiā na hīpētaua haōkitakasaakiri iua. ²⁹ Xesosi kamari atão inakarinoka. Ikara himarotapeka. Ininiākara himarotari, kākiti atão inakarinoka kamakani Xesosi anaakori ininiuana.

3

Teoso Anaakori

¹ Aīri Teoso iteene tīretaua ate. Hīxinikariko iua tiraōki. Iua iteene tīretaua ate, ininiā, “Namariteni,” itxaua ate. Ari, atāopitikara Teoso anaakori atxaua. Nīnoa Teoso anaakori minakanīua !auīkari Teoso anaakori anīniua, kotxi nīnoa !imarotari Teoso. ² Nītīretakini, Teoso anaakori atxapekua uatxa. Eereka !aimarotari kanatokoako atxapaniko. Ia aimarotapitika. Xesosi kanapiriāksaaki, Xesosi atoko atxapekauako, kotxi iusaaki aātamariko iua. ³ Kākiti ikara auīākani, !inirekarina maerekati ikaminina, kotxi Xesosi ! ikamari maerekati.

⁴ Maerekati kamakari !ikamari Teoso paniātakiti. Amakamakanisaakiri Teoso paniātakiti, iusaakipeka akamari maerekati. ⁵ Himarotari Xesosi apokapeka ĩkorapokoriti maerekati akamakiti imaktxakini ĩkapani. Xesosi ! ikamari maerekati. ⁶ Kākiti Xesosi ātipirika moianatakari !inirekaikari maerekati ikamini. Iua ātipirika maerekati kamakari !aōkitapanikari Xesosi. !Imarotapanikari Xesosi.

⁷ Namariteni nota tīretakini, !hāuiritapiri apanakini misirienetini hīte. Atão inakarinoka kamakari kamapitikari Teoso nireēkitinoka, Xesosi kaminiri atokokana, kotxi Xesosi kamari atão inakarinoka. ⁸ Ātipirika maerekati kamakari Satanasi nakiti itxaua, kotxi Satanasi kamapikari maerekati. Itixi kamikosaakipekara ikamaāpokatapitiporiri maerekati. Uatxa ikamapanikari. Teoso ākiri apoka ĩkorapokoriti maerekati Satanasi parīka ĩxipokini ĩkapani.

⁹ Teoso anaakori !inirekaikari maerekati ikaminina, kotxi Teoso aua ākixinireēna. Ininiā !iposotarina maerekati ikamaāpotinina, kotxi iritarina Teoso. ¹⁰ Ininiā kipa Teoso anaakori txataua? Atão inakarinoka kamakanira Teoso anaakori txaua. Āti tīretakanira Teoso anaakori txaua. Ininiā kipa Satanasi anaakori txataua? Erekarī makamakanira Satanasi anaakori txaua. Āti matīretakanira Satanasi anaakori txaua.

Käkiti Tìretakakiniua Pìrena

¹¹ Matìretakakaua. Merepitipanika Xesosi sàkire hìkenakotakasaaki, hìkenakotari ikara òtâkipìrenatxi, hìtìretakakiniua. ¹² Kaiï inakori atoko !hìtxape. Maerekatinoka kamakari nakiti itxaua iua Kaiï. Satanasi nakiti itxaua. Kaiï okari atão itarika. Kixikapa okari? Ixikotiniri xika okapiri, kotxi itari kamari erekarinoka. Kaiï kamari maerekatinoka.

¹³ Nitariakori, Xesosi sàkire mauïäkani omanatakasaakii hìte, ! hìtsorïkaâtapeko. “Kixikapa ninoa omanataua ate?” !hìtxapeko, kotxi ikara atoko inakari apokapitikako. ¹⁴ Atìretiniäri aitariakori Xesosi sàkire auïäkani, aimarotari !apinaika. Aauapiniinika Teosokata. Matiraõkiti äkixinire ipïkari atoko itxa. ¹⁵ Käkiti itari omanatakari, Xesosi sàkire auïäkari omanatakari, kokaniri atoko itxaua. Himarotari kokaniri !auari ätipirika Teosokata.

¹⁶ Xesosi Kristo ipina amaerekani imaktxakini ïkapani, ätipirika Teosokata aäuni ïkapani. Ikara oerekaua atão tiraõkitxi. Ininiä erekari aitariakori atìretini. Xesosi tìretiniua ate atokokana, erekari atìretini aitariakori. Atxiiti apina aitari mapinakani ïkapani. ¹⁷ Pitii, pikiena pakini auiniäi, pitari, Teoso sàkire auïäkari tii, ikiena pakini mauakaniä, pisikariko iuamoni. Pìmasikakaniäri iuamoni, Teoso tiraõki päkixinire! !auari. ¹⁸ Namariteni nota tìretakini, “Apanakini ate tìreta,” atxaua, txamari kaamoni inakasaakina na asikana minakati, ininiä na atão atìretana. Atão matìretana apanakini. Kaamoni inakasaakina, masikana ninoa amonitakitina.

Teoso Sàkire Kïpitakari

¹⁹ Ikara atoko akaminiä, aimarotari Teoso anaakori aniniäua. Aimarotari atão inakari sàkìretxiti akïpitini. Ikara atoko akaminiä, erekapi-tikari aäkixinire. Ikara atoko akaminiä, ! apïkari Teoso amisäkìretini. ²⁰ “Kona erekano,” pininiä päkixinireë, mitxi pìmaerekani pikamini xika, ! pipïkarauatape, kotxi Teoso iteene imarotai, iuaritika iteene iamoniäi. Poiäoka aimarotari aäkixinireë auakari. Teoso imarotari ikinipoko.

²¹ Nitìretakini, päkixinireë: “Namanaäpekari Teoso imakinika nimaerekani imaktxakini,” pininiä, kataparaxinirepitikai Teoso pimisäkìretini.

²² Ininiä iua sikaua aamanaäkiti, kotxi ate kamari ipaniätakiti iaõka. Iua apokaerekatakatinoka akama. ²³ Teoso paniätaua ate: “Häuikariko namarite Xesosi Kristo sàkire.” Apaka Teoso paniätaua: “Hìtìretakakauako.” Teoso paniätaua ikara akamini. ²⁴ Teoso sàkire iaõka kamakari kaikotapika Teosokata ätipirika. Teoso kaikotapika iuakata ätipirika apaka. Aimarotari Teoso kaikotini atekata, kotxi iua sikaua Erekarì Matamatakoti aäkixinireë auini ïkapani.

4

Atamakaerekarauatini

¹ Nitìretakini, !häuikapiri ikinimane käkiti sàkire, “Erekari Matamatakoti aua nota äkixinireë,” inakani. Hätaerekatanako ninoa. Atão Erekarì Matamatakoti auatana atxiiti äkixinireëna? Atxiiti matamatakoti äkixinireëna auakari kona Teosomoni ïkarini. Itomaneri käkiti, “Nota Teoso sàkire säpìretakarino,” inakani, txamari na atão ninoa sàkire. Käkiti ninoa atoko inakani aua ikini itixitika. !Isäpìretarina atão Teoso sàkire. Imisìriëtarina käkiti. ² Käkiti säpìretiniäua: “Teoso äkiri Xesosi Kristo apokapeka ïkorapokoriti. Käkitipeka itxaua,” ininiä iuaaaki aimarotari Erekarì Matamatakoti auapitika iua äkixinireë. Ikara atoko aimarotari Erekarì Matamatakoti Teoso sikakiti auäfitotiniri käkiti. ³ Käkiti säpìretiniäua: “Xesosi na atão käkiti ! itxaua,” ininiä iuaaaki aimarotari Erekarì Matamatakoti !auari iua käkiti äkixinireë. Matamatakoti iua käkiti äkixinireë auakari Satanasi nakiti itxaua.

Kristo omanatakari nakiti itxaua. Iua Erekar Matamatakoti Teoso nakiti itxaua. Hikenakopiretapekari: “Maerekati Matamatakoti Kristo omanatakari iokanatakiti apokapitikako ikorapokoriti,” itxa. Uatxa apokapeka.

⁴ Hite namariteni, Teoso nakitiakori hïtxaua. Ininiã hite !auikari atão minakati sãpiretakani sãpiretakiti, kotxi Erekar Matamatakoti hite ãkixinireë auakari apia posotiireri itxaua iua. Maerekati matamatakoti, Xesosi sãkire mauïãkani ãkixinireë auakari, kaposotiireri itxaua, iuaritika Erekar Matamatakoti hite ãkixinireë auakari apia sikaimaroretai hite. ⁵ Ninoa atão minakati sãpiretakani xinikakiti, itixi auakani xinikakiti atokotxikana, ininiãkara itixi auakani auikari ninoa sãkire. ⁶ Atepekana, Teoso nakitiakori atxaua. Teoso imarotakari auikari asãkire. Teoso nakiti minakatiua !auikari asãkire. Ininiãkara aimarotari kãkiti Erekar Matamatakoti auaãkixiniretakini. Iua Erekar Matamatakoti atãonoka isãkirauata. Aimarotari kãkiti ãti matamatakoti auaãkixiniretakini. Iua ãti matamatakoti kamisirienereri itxaua.

Teoso Tiraõki

⁷ Nitiretakini, matiretakakaua, kotxi tiraõkitxi Teosomoni potorikakari itxaua. Katiraõkirini Teoso anaakori itxauana. Ninoa atão imarotari Teoso.

⁸ Matiraõkiti !imarotari Teoso, kotxi Teoso tiraõkiuatapika. Tiraõkitxi Teosomoni potoriãkari itxaua. ⁹ Teoso iokanatar imatonõkari imi atemoni, Teosokata ãtipirika aãuini ikapani. Ikara atoko ininiã, Teoso oerekaua itiretiniua. ¹⁰ Ikara tiraõkitxi atão inakari itxaua. Mitxi ate !atiretari Teoso. Iuaritika iua tiretaua ate, ininiã iokanatar imi atemoni ipinini ikapani, maerekati akamakiti imaktxakini ikapani.

¹¹ Nitiretakini, ikara atokorako itxa Teoso tiretiniua, ininiã matiretakakaua. ¹² !Auari Teoso atamatakari, iuaritika Teoso auari aãkixinireë, atiretakakiniãua. Ininiã Teoso oerekaua atão atiraõkiuatini.

¹³ Aimarotari Teosokata akaikotini ãtipirika. Aimarotari Teoso ãtipirika kaikotini atekata. Aimarotari ikara atoko inakari, kotxi iua sikari Erekar Matamatakoti atemoni. ¹⁴ Aãtamatapekari Xesosi kamakiti. Akenakotapekari isãpiretakiti. Ininiã asãpiretari ikinimane, aïri Teoso iokanatar imi kãkitimoni, amaerekani maktxakakari ininiua ikapani, kãkiti ãtipirika Teosokata auini ikapani. ¹⁵ “Xesosi Teoso ãkiripitikara,” ina sãkiretakani, Teoso kaikotapika ninoakata. Apaka ninoa kaikota Teosokata ãtipirika. ¹⁶ Aimarotari Teoso tiretiniua. Aãuikapiretapitikari Teoso tiretiniua.

Teoso tiraõkiuatapika. Kãkiti katiraõkiri kaikota Teosokata ãtipirika. Teoso kaikota ãtipirika iuakata apaka. ¹⁷ Teoso oerekapekua atão atiraõkiuatini iua tiraõkiuatini atokokana. Ininiã kataparaxinireua Kristo apisatoõ aãpokasaaki, kãkiti misiritiko õtisaaki. Aimarotari !imisiritaua iuasaaki, ininiã kataparaxinireuako, kotxi ikorapokoriti aãuakasaaki Kristo atoko atxaua. ¹⁸ Atiraõkiuatakasaaki, !apikaruaata. Atão atiraõkiuatiniã, !auari apikare. Apikaruaatakasaaki, amaãkuaa.

¹⁹ Atiretari Teoso, kotxi mitxipeka iua tiretaua ate. ²⁰ Iua itari omanatakari, “Nota tiretari Teoso” ina sãkiretakari, paxirari isãkire. !itiretari itari iuakata auakari. Ininiã !iposotari itiretiniri Teoso imaõkitakiniti. ²¹ Ininiã Teoso paniãtaua: “Teoso tiretakari tiretariko itari apaka.”

5

Teoso ãkiri Auikiko

¹ Xesosi Teoso mereëkiti itxaua. Ikara auiaãkani Teoso anaakori itxauana. Aïri Teoso atiretiniã, aïtariakori apaka atireta, kotxi Teoso anaakori ninoa apaka txaua. ² Teoso atiretiniã, inireëkiti iaõka akaminiã, aimarotari Teoso

anaakori apaka atiretini. ³ Teoso atiretiniã, akîpitari ipaniâtakiti. Aposotari akaminiri ipaniâtakiti, kotxi na kamimari ipaniâtakiti. ⁴ Aposotari akaminiri iua paniâtakiti, kotxi iua anaakori atxapekaua, ininiã isikataparataua, maerekati itixi auakani nireêkiti amakamakani îkapani. Kininiãpa isikataparataua maerekati ninoã nireêkiti amakamakani îkapani? Isikataparataua, kotxi Xesosi sâkire aũuka. ⁵ Kipa posotari maerekati itixi auakani nireêkiti imakamakani? Kâkiti auikiniãri Xesosi Teoso âkiri ininiãua, iuanokara posotari maerekati imakamakani.

⁶ Xesosi Kristo Teoso âkiri itxaua. Teoso oerekepekaua Xesosi iua âkiri ininiãua. Kãuaãriã Xesosi patxisatikosaaki isâpiretaua. Iuaikana Teoso sâpiretaua Xesosi iua âkiri ininiãua, Xesosi ipîkasaaki iarêka ixikepoatakasaaki. Teoso sâpiretaua kona Xesosi patxisatikosaakinanini. Iua oerekaua Xesosi Teoso âkiri ininiãua ipîkasaaki apaka. Erekarî Matamatakoti sâpiretaua Xesosi Teoso âkiri ininiãua. Iua atãonoka isâkire. ⁷ Teoso tixini auakani ipi, âti pakini oerekaua Xesosi Teoso âkiri ininiãua, aãri Teosoma, “Teoso Sâkire” inakorima, Erekarî Matamatakotima pakini. Naia ipi, âti pakini âtinoka. ⁸ Îkorapokoriti auakani ipi, âti pakini, Erekarî Matamatakotima, Xesosi patxisatikoma, Xesosi ipininima pakini oerekaua Teoso âkiri ininiãua Xesosi. ⁹ Kâkiti ekerarîni sâpiretakiti aũuikapitika, ininiã apiata maũuikari Teoso sâpiretakiti, kotxi atãonoka isâkire. Iuara sâpiretaua Xesosi iua âkiri ininiãua. ¹⁰ Teoso âkiri auĩãkari âkixinire imarotari ikara Teoso sâpiretakiti atão inini. Teoso sâpiretakiti mauĩãkati txari: “Paxirari Teoso sâkire,” kotxi ! auikari Teoso sâpiretakiti Xesosi iua âkiri ininiua. ¹¹ Kiripa Teoso sâpiretaua? Iua sâpiretaua: “Nitxîkitakai auãki hinini notakata hãuapininika hinini tîkane. Ikara atoko nitxîkitakai namarite nakitiakori hinakasaakiaua.” ¹² Iua Teoso âkiri nakiti Teosokata âtipirika auako. Iua Teoso âkiri nakiti minakatiua, ! auapani âtipirika Teosokata.

Aũuini Âtipirika Anini Tîkane

¹³ Hite auikari Xesosi Teoso âkiri ininiua. Niokanatsopata hîtemoni, Teosokata âtipirika hãuini himarotini îkapani. ¹⁴ Teoso nireêkiti atoktxikana aamanainiãri Teoso, aimarotari ikenakotari amisâkiretiniri, ininiã kataparaxinirepitikaua amisâkiretiniri, kotxi aimarotari iua apakapapiretapitikaua. ¹⁵ Ikara atoko aniniã, aimarotari ikenakotari aamanaãkiti, ininiã isikapitikaua.

¹⁶ Himarotakasaakiri pitari kaminiri maerekati, himisâkiretari Teoso iua îkapani. Ininiã Teoso makatxakari maerekati ikamakiti. Teoso kamari iua âtipirika iuakata auini îkapani. Ikara maerekati makatxakiko auapitika, ininiã kona itxîkitakari iua xinire ipinini. Âtião maerekati kâkiti kamakiti aua. Ikara maerekati makatxakiko ! auari, ininiã itxîkitakari kâkiti xinire ipinini. Nota !õtãkikai himisâkiretiniri Teoso ikara atoko inakari maerekati kamakari îkapani. ¹⁷ Teoso paniâtakiti amakamakaniã, iuara maerekati txaua. Iuaritika aamanainiãri Xesosi ikara maerekati imakatxakini, ininiã ikara maerekati ! itxîkitakari kâkiti xinire ipinini.

¹⁸ Teoso anaakori atão inakani ! inirekaikari maerekati ikaminina. Aimarotari ikara. !Inirekaikarina maerekati ikaminina, kotxi Teoso âkiri nîkatana ninoã. Ininiã maerekati auite Satanasi !iposotari imisiritinina.

¹⁹ Ikini itixiti auakani auite itxaua Satanasi, maerekati kamakari. Iuaritika aimarotari Teoso anaakori aniniua ate.

²⁰ Aimarotari, Teoso âkiri apokapeka îkorapokoriti. Aimarotari iua sikaua imareo, ininiã aimarotari Teoso atão inakari. Akaikota iua atão inakarikata. Ari akaikota imi Xesosi Kristokata. Teoso atão inakari itxaua iua. Itxîkitakaua iuakata âtipirika aũuini.

²¹ Namariteni, nota tirketakini, !hĩteosonetapiri Teoso minakatiua. Amě.

2 XOÃO

Iuaĩkana Xoão Iokanatsopatakiti

¹ Nota Xoão, mitxipe Xesosi imarotakarino nota. Niokanatsopata hĩte Xesosi sãkire auĩãkanimoni, hamariteakorimoni apaka. Teoso mereẽpekai hĩte inakitiakori hininiua ikapani. Nitiretai, kotxi hĩtaretari Teoso sãkire atão inakari. Kona notananini tiretai hĩte. Ikinimane atão inakari imarotakani tiretai hĩte apaka. ² Atiretai hĩte, kotxi atão inakari aua aãkixinireẽ. Atão inakari kaikotapika atekata ãtipirika.

³ Aĩri Teoso, imi Xesosi Kristo pakini sikari ikinipoko erekari hĩtemoni. Amonĩkai hĩte. Ikamaerekaxiniretaina hĩte. Ininiãkara himarotari atão inakari. Himarotari Teoso tiraõki.

⁴ Iteene nipoxokoniua, kotxi nimarotari apanakini hĩte kĩpitapikari Teoso sãkire. Atão inakarinoka hĩkama, kotxi aĩri Teoso paniãtaua ikara atoko inakari akamini. ⁵ Nota tiretakini, ia nĩpaniãtai: “Matiretakakaua.” Ikara Teoso paniãtakiti !amanerini. Akenakopiretapekari ikara Teoso paniãtakiti, merepitiapanika Xesosi sãkire akenakotakasaaki. ⁶ Kisaakĩpa atiraõkiuata? Teoso paniãtakiti ikiniõtika akĩpitakasaakira, iuasaaki atiraõkiuata. Merepitiapanika pikenakotapekari ia Xesosi paniãtakiti: “Matiraõkiuata ikiniõtika.”

Kristo Omanatakani

⁷ Kaiãopokori kamisirienererini aua ikini itixiti. Ninoa sãkire: “Na kãkiti !itxaua Xesosi Kristo,” itxana isãkirena. Ikara atoko inakani misirienetari kãkiti. Kristo omanatakani itxauana ninoa. ⁸ Erepaniko. !Hãuikapiri isãkirena atão minakati, kotxi ninoa nirekari ixipokinirina hĩparĩka Teoso ikapani. Hinirekapitikari Teoso sikinii ikinipoko hĩparĩka ĩki.

⁹ Kãkiti takanapiniãri Kristo oerekakiti sãkiretxiti, ikamari maerekati. Teoso nakiti !itxaua. Kãkiti ãtipirika auikiniãri Kristo oerekakiti, imoianatari aĩri Teoso, imi pakini. ¹⁰ Kãkiti apokiniã paapoko, Kristo oerekakiti mauĩkakati, sãkiretxi atão minakati oerekakari, kona pauiritapiri ikaikotini paapoko. !Papakapapiri iua. ¹¹ Iua apakapakari apaka kamari maerekati iuakata, kotxi auiritari atão minakati isãpiretini.

¹² Ninirekari ito nisãpiretinii, txamari !nĩnĩrekari aãsopaã nisãpiretakiti nitakini. Ninirekari naõkitinii hĩte. Iuasaaki asãkirauatako aãpisatoõtakiniiua, ininiã iteene apoxokoniua iuasaaki.

¹³ Hĩtariakori Teoso mereẽkini uai auakani iokanapireta hĩtemoni. Ixinika-manapitaina hĩte. Ameẽ.

3 XOÃO

Iuaĩkana Xoão Iokanatsopatakiti

¹ Nota Xoão, mitxi Xesosi imarotakarino, niõkatsopata pite nitiretakiti Kaiomoni. Nitiretai pite, kotxi pite tiretari atão inakari Teoso sãkire.

² Nitiretakiti, ninirekari ereka pinini pauini. Nimarotari pãkixinire ereka inini. Iua atokotxikana ninirekari piito ereka inini pimamianareni ikapani.

³ Aĩtariakori mitxi hĩtemoni nota iokanatakini, apokapeka uai. Isãpiretanona pite iteene auikiniri atão inakari Teoso sãkire. Ikinĩõtika pikamari Teoso sãkire iaõka. Atãonoka pikama. Ininiã ninoa minapiretakiti iteene kamapoxokonitano. ⁴ Namariteni atoko hĩtxaua, ininiã nikenakopiretakasaakiri ikiniõtika hĩkaminiri atão inakari Teoso sãkire iaõka, nipoxokoniuaata. Ikara atoko inakari minapirenatxi, ninoa minapiretakiti, apiã kamapoxokonitano nota.

⁵ Nitiretakiti peerekai pite, kotxi ikiniõtika pimoianatana aĩtariakori ereẽ apokakani. Mitxi !pimarotana ninoa, iuaritika pimoianatana. ⁶ Ninoa aĩtariakori sãpiretapekari pitiraõki Xesosi sãkire auiaĩkanimoni uai auakanimoni. Paapoko iuaĩkana ipotorikasaakina, erekari ninoa amonitakiti pisikinina, kotxi Teoso apokaerekatari ikara atoko pitiretinina. ⁷ Ninoa takanapari aapokona Xesosi sãkire isãpiretinina ikapani. Xesosi sãkire mauiaĩkani ! isikana iamontakitina ninoamoni. ⁸ Ininiãkara maãpakapana Xesosi sãkire sãpiretakani aãuapokoã. Ininiã amoianatana Teoso sãkire atão inakari iaripiretini ikapani.

Txiótepi, Temétxio Pakini

⁹ Niõkatsopatapeka Xesosi sãkire auiaĩkanimoni ereẽ pauiniãtaã auakanimoni. Txamari Txiótepi inakori !ikĩpitari nõtãkikare. Iua iuikapikaua. Inirekari ninoa auĩtetiniri iua, ininiã !imaãkatari nisãkire. ¹⁰ Iua kamapiretapikaua ate. Kona ikarananini ikama. Apaka !apakapana aĩtariakori, hĩtemoni sikani. Apaka !auiritana apanakini apakapinina ninoa. !Auiritaikari aĩtariakori nirekaãkani apotiitiniua Teoso misãkiretiko aikotiã. Ereẽ napokasaaki, iuaasaakiko nisãpiretai hĩte iua apisatoõ ikinika maerekati ikamakiti.

¹¹ Nitiretakiti, !pikamapiri maerekani kamakiti atoko. Erekarini kamakiti atoko inakarinanira pikamako. Erekarini kamakari Teoso nakiti itxaua. Maerekati kamakari !imarotari Teoso.

¹² Temétxio inakoripekana, ikinimane sãpiretari iua ereka inini. Atão inakari Teoso sãkire oerekaua Temétxio kamakiti atão inini. Ate apaka sãpiretari iua ereka inini. Himarotari atão inakarinnoka asãpireta.

¹³ Ninirekamari ito nisãpiretinii, txamari !ninirekari aãsopaã nisãpiretakiti nitikini. ¹⁴ Ninirekari paĩtiki naõkitinii pite. Iuaasaaki asãkirauatoko aãpisatoõtakakauako.

¹⁵ Ninirekari Teoso kamaerekaxiniretinii. Aĩtariakori uai auakani sãpiretai ixinikamanapitinii. Pisãpiretana ikinikana aĩtariakori ereẽ auakani, axinika-manapitinina ninoa.

XOTA

Xota Iokanatsopatakiti

¹ Nota Xota. Xesosi Kristo nitiri amotakori nitxaua. Txiako itari nitxaua. Niokanatsopata kăkitimoni, Teoso akiritakinimoni, Teoso aïri tiretakinimoni. Xesosi Kristo nĭkatakiniimoni niokanatsopata.

² Teoso iteene amonĭkai. Iteene ikamaerekaxiniretai. Iteene itiretai.

Atăo Minakati Oerekakani

³ Hĭte nota tiretakini, Xesosi makatxakapekari himaerekani, nota maerekani apaka. Ninirekamari niokatsopatini amaerekani makatxakiko pirena hĭtemoni. Iuanoka ninireka niokatsopatini, txamari nixinikari erekape atĭăo niokatsopatini. Ninirekari nôtăkikinii. Teoso oerekakiti săkiretxiti inakitiakorimoni isikakiti hinĭkaenetariko. Teoso oerekakiti ikinika isikapekari inakitiakorimoni. ! Hăuiritapiri apanakini koketini i kara ninoa oereekitkata. ⁴ Hĭte Xesosi săkire auĭăkani sauaki aua Teoso mapaxitakani. Merepanika ninoa apotiitakasaakua hĭtekata, ! himarotari kamisirienereni ininiuana. Ninoa koketari isăkirena Teoso săkirekata. Ninoa săkire: “Ate sirĭka anireekitokata, kotxi Teoso katiraokiri, ininiă iua ! imisiritaua.” Ikara atokora itxana ninoa. Xesosi Kristonokara aăuĭte. Apiananiri itxaua. Iuaritika ninoa ! inirekari Xesosi. Kitxakapirĭka Teoso săkire iokatsopatakori săpiretari Teoso misiritiniri kăkiti ninoa atoko inakani.

⁵ Kitxakapirĭka Exito tixini auakani misiritana Xoteoakori. Himarotapekari ikara inakari. Ninirekari iuaĭkana hĭxinikiniri ikara inakari pirena. Teoso moianatana Xoteoakori, ininiă ninoa miteka, Exito tixini osipikinina ĭkapani. Hĭxinikariko ia: Teoso makatxakana ninoa iuasaaki imapinakanina ĭkapani, iuaritika mapa kasiriti napa atoko Teoso okana ninoa iua săkire mauĭăkani.

⁶ Ătipekana nisăpiretai. Hĭxinikariko Teoso nitiriakori iaxitikini kitxakapirĭka. Teoso txĭkitakana ninoa auĭttxi ininiuana, txamari ! inirekaikarina Teoso paniătakiti ikaminina, ininiă itakanaparina auiniătaăna Teoso tixineĕ. Hĭxinikariko ia: Teoso paniătana ninoa ipiaă ikaikotinina Ătipirika. Itixi xipokini ôtsaaki Teoso misiritanako ninoa.

⁷ Ătipekana nisăpiretai. Hĭxinikariko Sotoma sitatxiti, Komoha sitatxiti, apanakini sitatxiti apaka iuaătaă takote auakari. Iuaă auakani ! inirekari Teoso paniătakiti ikaminina, ninoa Teoso nitiriakori atokokana. Maerekatinoka inirekapikana, kiki sirĭkini Ăti kĭkĭkata. Ininiă Teoso xipokari iuaă auakari sitatxiniri. Ninoa maerekani xika Teoso iokanatana ninoa arikatxi maxipokatimoni. Iuaă imisiritaăkapikana. Ikara ôĂkĭkua maerekati amakamankani tĭkane.

⁸ Ninoa maerekati kamakani, kamisirienereni hĭte sauaki auakani, kitxakapirĭkarini atokokana itxana. Ixiniăkitina maerekati xika ninoaaka ĭto imisiritauana. ! Inirekarina Teoso ninoa auĭte ininiuana. Imisăkirepiretarina Teoso nitiriakori iaxiti auakani. ⁹ Mikeo inakori Teoso nitiriakori auĭte itxaua, iuaritika ! imisăkirepiretari Ăti Teoso nitiri iaxitikiri. Kitxakapirĭka iua Mikeo Satanaskata itaparakienatakakaua, kotxi Mikeo nirekari Moisesini ĭto ikatini, txamari Satanasi nirekari Moisesini ĭto iua inakiti ĭkapani. Iuasaaki Mikeo ! imisăkirepiretari Satanasi. Ianoka isăkire: “Teoso misiritapanikaiko pite,” itxari Satanasi. ¹⁰ Txamari ninoa kamisirienereni hĭte sauaki auakani misăkirepiretari ikinika imimarotakinitina. Ninoa ĭkĭte kaxipiri ĭtopa auakani ĭkĭte atokokana, kotxi ikamarina ĭtonani nireekiti. Ikara ĭkitena xipokanako ninoa.

¹¹ Teoso misiritanako ninoa. Kitxakapirīka Kaiī inakori kamari maerekati. Iua maerekani atokokana ninoa maerekani. Kitxakapirīka Paraão inakori kamari maerekati txineiro apakapini ikapani. Iua maerekani atokokana ninoa maerekani. Kitxakapirīka Koree inakori ! inirekari Moisesi iauite ininua. Iua atokokana ninoa ! inirekari Teoso iauitetini. Ininiā ix-pokaākanako Koree xipokiko atokokana.

¹² Hāpōitiitakasaakiaua hinipokotini ikapani, ninoa kamisirienererini apaka nipokota hītekata. !Ipētauatana. Itxikotarina iua kiiniri imaerekanina xika. Ninoaka itiretaua. !Itiretarina apanakini. Ītima anikari katxiāri iaxitikiri, ininiā katxiāri napiniātaā āparaā kipa, takari aneini ikapani. Txamari ninoaka kamisirienererini katxiāri āki āparaā mauakiniti atoko itxa. !Erekana kākiti ikapani. Mitaāsaaki aua txipokori, txamari ninoa kamisirienererini mitaāsaaki aamina mariti atokokana ninoa. Aamina mariti ipikari atoko, kotxi ! iminaua. Ninoa iua atokokana, kotxi ! ikamari erekari. Aamina mariti tokaāka. Ikotsa maporokaāka, ininiā atāo ipikari itxaua. Ninoaka kamisirienererini ikara aamina atoko, kotxi ipinanako. !Ikaikotana Teosokata ātipirika.

¹³ Potxoari uiniti tsakati pamonōkoniri atoko itxa ninoa kamisirienererini. Tsakati sori txiko atoko itxa ninoa maerekani. Iōriki atoko itxana. Iua iōriki sinimoni !kimarotikoriki. Ninoa sariko ipiāmoni ātipirika ikaikotinina ikapani. Teoso mereēri ikara ipiātaā ninoa auini ikapani.

¹⁴ Kitxakapirīka Enoki inakori sāpiretapekari kamisirienererini pirena. Iua Enoki Adāo apika mekaniri apika mekaniri itxaua. Enoki txari: Hātamariko. Apiananiri apokako itiximoni itomaneri inakitiakorikata. Mio, apikomoni mio, apikomoni mio, itxaāpokata inakitiakori iuakata ikani.

¹⁵ Iua ikinipoko misiritiko sāpiretakari itxaua. Iua apokasaaki, isāpiretanako maerekati kamakani misiritiko, Teoso manireēkani misiritiko, kotxi Teoso !ipotxtari ninoa kamakiti. Ninoa misākirepiretapikari Teoso. Ninoa maerekani xika, Teoso imanirekakanina xika, imisiritākanako, itxa Enoki sāpiretakiti kitxakapirīka.

¹⁶ Ninoa kamisirienererini ātipirika tsoatapika. Ātipirika apoītapikana apanakini. Iitona nireēkitinanira ikamana. Iuikauana. “Peerekai pite,” itxana ātimoni inireēkitinani apakapinina ikapani.

Ōtākipirenatxi

¹⁷ Nītretakini hīxinikariko aāuīte Xesosi Kristo iokanatakini sāpiretakiti akokaxiti. ¹⁸ Ninoa txai: “Xipokatxi ōti kaiamapeka inini manapi apokanako kikiakori hīte napetakani tūkane. Ninoa kamariko ninoaka nireēkiti, Teoso manireēkitini,” itxana Xesosi Kristo iokanatakini sāpiretakiti. ¹⁹ Ninoa maerekani xika kākiti txitakakaua. Ninoa kamisirienererini kamari iitona nireēkitinoka. Erekarī Matamatakoti !auinana ninoa.

²⁰ Hītepekana nota tīretakini, iteene hāuikapikariko Teoso oereēkiti. Ikara atoko hininiā, kataparaxinireiko hīte. Hāuikariko Teoso oereēkiti, kotxi Teoso sākire itxaua. Himisākiretariko Teoso. Erekarī Matamatakoti oerekai atāo hīsākirauatini ikapani. ²¹ Maerekati kamakani, iuaritika aāuīte Xesosi Kristo !imisiritai. Iua anikai ātipirika iuakata hāuini ikapani. Ikara hiātapakasaaki, ātipirika hīxinikapikariko Teoso tiraōki hīte ikapani. !Hītakanapapiri iua.

²² Apanakini !auikapanikari ikinika Teoso oereēkiti, iuaritika !hītxitapena. Himoianatanako ninoa iteene auikniri ikapani. ²³ Pamonōkoniri, kākiti kamakasaakiri maerekati. Xamina tirinakari atoko itxa imisiritikona imaerekanina xika. Ininiā hīsāpiretanako Teoso sākire, imisiritikona apokini apisapanika. Xamina tirinakari āki katxakakari pimakatxakini atokokana

itxa, pisãpiretakasaakiri Teoso sãkire ninoamoni. Apanakinipekana hiamonikako. Hiamonikasaakina, erepaniko, kotxi pamonõkoniri ninoa maerekani. Homanatariko maerekati ninoa kamakiti, hïte makamakaniri ïkapani.

Peerekari Teoso

²⁴ Teoso kaposotiireri nïkataua maerekati amakamakani ïkapani. Iua anikaua iua apisatoõ apoxokoniritika. Iuasaakiko amaerekani !auaikako. Peerekari aãuini iua apisatoõ. ²⁵ Æti Teoso !auari. Iuanokara Teoso txaua. Iuanokara kimaroreri. Amaerekani makatxakakari itxaua, kotxi aãuïte Xesoï Kristo ipina ate ïkapani. Iua iotximere aua, kotxi imaerekani ! auari. Auïtetxiakori auïte itxaua iua. Kaposotiireri iua. Iposotari ikinipoko ikamini. Itixi kamiko apisapanika ikara atoko itxa Teoso. Uatxa ikara atoko itxapanika Teoso. Ikara atoko itxapikako ãtipirika Teoso. Ameë.

APOKORÍPISI

Xesosi Kristo Iuaka Oerekiniua Pirena

Ia Aãtsopa Oerekaua Xesosi Kamakiti

¹ Ia aãtsopa oerekari Teoso nakitiakori Xesosi Kristo paítiki kamaenetakiti. Teoso iokanatarini inítiri iaxitikiri Xoãomoni Xesosi Kristo kamaenetakiti oerekini Íkapani. ² Ikinika Xoão atamatakiti, ikinika ikenakotakiti pakini isãpireta ia aãtsopaã. Ikara atoko isãpiretaua ate Teoso sãkire, Xesosi Kristo sãpiretakiti iuamoni. ³ Ia aãtsopa atatsopatakani Teoso takariko erekari ninoamoni. Teoso takariko erekari ia isãkire apisatoã auakani sikari erekari kípitanimoni, kotxi ikinika Xoão iõkatsopatakiti okatapaniri apokini.

Xoão Iõkatsopare

⁴ Nota Xoão. Niokanatarini ia niõkatsopare Teoso mereëkinimoni. Setxi sitatxiti Ásia inakori tixini auakanimoni niokanata niõkatsopare.

Teoso sikari ikinipoko erekari hitemoni. Ikamaerekaxiniretai hite. Uatxa iua aua. Merepitipanika kitxakapirika iua aua. Iua ätipirika auapikako. Setxi matamatakoni iaxitikini Teoso topãkiniãtaã apisatoã auakani sikari erekari hitemoni. ⁵ Xesosi Kristo apaka sikari erekari hitemoni. Atão inakaranoka sãpiretakari itxaua iua. Iua merepitipanika õkitikaua ipíkani sauaki. Apaka itixi auakani auíteakori auíte itxaua iua.

Iua ate tirketari. Ipinata ate Íkapani amaerekani imaktxakini Íkapani, ininiã isikakaua erekari akamini Íkapani. ⁶ Itxíkitakaua auítetxiakori aniniua. Itxíkitakaua sasetotxiakori aniniua, kotxi asãkirauata Teosokata. Ininiã atxari Xesosi:

“Ätipirika peerekai pite. Ätipirika pitenokara kaposotiireri. Ameë.”

⁷ Hãtamata, Xesosi napani. Iua inako katxiãrikata. Iuasaaki ikinimane kãkiti atamatariko. Aamina Ípiriãmitakari nopini iua tokakitakani apaka atamatariko iua. Iuasaaki ikini uãkati kãkiti atapariko iua. Ninoa atapakasaakiri iua, itxiapatana, akiripoakatana maerekati ikamakitina xika. Ikara atoko apokako. Ameë.

⁸ Apiananiri txari:

—Iõkatxi merepitipanika auakari Aopa inakori atoko nitxaua. Iõkatxi imapotõkire auakari Ómika inakori atoko nitxaua. Uatxa naua. Merepitipanika naua. Katana nota auapikako. Ikini posotiiretxi aua notamoni — itxa.

Xoão Atamatarini Äitari Iaxitikiri

⁹ Nota Xoão, hõtari. Nikamari Xesosi Kristo nireëkiti, ininiã himoianari nitxaua, kotxi ätipirika nimíteenekari nimisiritiko, hite misiritiko himíteenekini atoko. Ikara misirikaretxi apokapitaka atemoni, kotxi aãuete Xesosi Kristo nakitiakori atxaua. Nota auã Patamosi inakori pokomiriiti. Nitakaãka uai, kotxi Teoso sãkire nisãpireta apanakinimoni. Ikinipoko nimarotakiti Xesosi Kristo pirena nisãpiretini xika kãkiti takano nota uai. ¹⁰ Kãkiti Apiananiri xinikini õtisaaki, Erekari Matamatakoti sikaimaroretano nota. Iuasaaki nikenakotari sãkiretxi nitikinimoni. Sãkiretxi apiaenetakari, trõpetata atoko nikenakota. ¹¹ Itxari:

—Kãkiti apisapanika naua nota. Nota auapanika ikinipoko xipokaãka atoko. Piõkatsopata aãtsopaã patamatakiti tãkane. Eereka piokanatarini iua aãtsopa kãkiti Teoso mereëkinimoni setxi sitatxiti auakanimoni Ásia tixineë. Piokatsopata Épeso sitatxiti auakanimoni, Esimina sitatxiti auakanimoni,

Pékamo sitatxiti auakanimoni, Txiatxira sitatxiti auakanimoni, Satxima sitatxiti auakanimoni, Piratéopia sitatxiti auakanimoni, Araotxiséia sitatxiti auakanimoni pakini —itxa notamoni.

¹² Ininiã eereka nikirioka notakata sãkirauatakarari natamatini ìkapani. Nikiriokasaaki, natamatari setxi tirikapi topãkini oro kamakori. ¹³ Tirikapi topãkiniãtaã, natamatari kãkiti itari iaxitikiri, iuaritika ipinimoni itxaua. Iua mãka õtanori. Ikitiãpeka apoka. Ipakiomatare atoko oro kamakoro aua itorotamoni. ¹⁴ Iãko iteene kasarori mapoa atoko itxa. Xamina tirinakari atoko itxa oki. ¹⁵ Ikiti mẽkorïka pirõsi xamina ãki imẽkorïkini atoko. Isãkire ene ãparaã torõkani atoko. ¹⁶ Iuako ikikomoni imaïkaro setxi iõriki. Inamaã iouata mitari pokïka. Iua iouata ipi uanaro aua. Atokatxi iotximere atoko itxa itoõ.

¹⁷ Natamatakasaakiri, nirika ikitimoni. Koriãkari atoko nitxa. Ininiã iusaaki itakari iuako ikikomonikiri nota nopini. Itxano:

—Kona pipïkarauatape, kotxi ikinipoko auini apisapanika nota aua. Ikinipoko xipokaãka atoko nota auapanika. ¹⁸ Nota auãkipika inakarino. Nota koriãkaripekano, iuaritika hãtamatano. Ætipirika auãki inakarino nota. Ameẽ. Kaposotiireno nota, kotxi nipaniãtari kãkiti ipinini. Niposotiire aua niokanatiniri kãkiti maerekati kamakani misiritikoãtaã. ¹⁹ Piõkatsopatari mitxi patamatakiti, uatxaika patamatakiti pakini. Apikomoni noerekakiti apaka piõkatsopata, kotxi noerekaiko katana itiximoni ìkari. ²⁰ Kiripa ninoa iõriki setxi pakini niuako nikipomoni auakani? Teoso nitiriakori itxauana. Ninoa anikari nota sãkire nisãkire auãkanimoni ninoa setxi sitatxi auakanimoni. Kiripa ninoa setxi tirikapi topãkini oro kamakori? Nisãkire auãkani ninoa setxi sitatxi auakani itxauana —itxa Xesosi Xoãomoni.

2

Xesosi Iokanapirena Êpeso Auakanimoni

¹ Xesosi misãkiretari Xoão:

—Piokanatariko ia nisãkire Teoso nitirimoni, Teoso sãkire auãkanikata auakarimoni Êpeso sitatxitiã:

Ninoa setxi iõriki maïkakarino nota. Nimaïkari ninoa iõriki niuako nikipomoni. Ninoa setxi tirikapi topãkini oro kamakori sauaki tïpokotakarino nota. Ia nota sãkire. ² Nimarotari ikinika hïkamakiti. Nimarotari itori parïkatxi pamimari hïkama. Parïkatxi kamimari inakasaaki, kona hïtakanapari. Maerekati kamakani apokasaaki hitemoni, kona hite apakapana. Apokapeka apanakini kãkiti hitemoni. Itxana: “Teoso iokanatakiniraua ate.” Txamari, kona atão ninoa sãkire. Nimarotari kona hite auiritana ninoa kaminiri maerekati. Hite atamakaerekatana. Eereka himarotari kona atão ninoa sãkire. ³ Himisiritaãka nisãkire hïsãpiretini xika, iuaritika himiteenekari ikinipoko nota ìkapani. Kona hïsãpaka hïparïkauatini nota ìkapani.

⁴ Ikara hïkamakiti erekari, txamari hïtakanapari hïtoretinino. Merepanika hïtoretano. ⁵ Hixinikariko merepitipanika hïtoretinino. Uatxa poiãoka hïtoretano. Iuaïkana hïkamariko merepitipanika hïkamakiti atoko. Himatakanapakaniãri ikara himaerekani, patimari napokini hitemoni. Nimakatxakariko hïtirikapite topãkini. Ininiã Teoso sãkire auãkani !auaika ereẽ, himatakanapakaniãri ikara himaerekani. ⁶ Auapitika atão hïkamakiti, kotxi hite omanatari Nikoraito inakoni kamakiti. Nota apaka omanatari ninoa kamakiti.

⁷ Kakenakokii hite, ininiã hïkenakotariko Erekar Matamatakoti sãkire Teoso sãkire auãkanimoni. Maerekati makamakati nauritako amãitiiri

Teoso tixine apanĭkaki auakari itximini. Iua amĭtiiri tximakari auapika ĭtipirika Teosokata,

—itxa Xesosi Ėpeso auakanimoni.

Xesosi Iokanapirena Esimina Auakanimoni

⁸ —Piokanatariko ia nisĭkire Teoso nitirimoni, Teoso sĭkire auĭĭkanikata auakarimoni Esimina sitatxtiĭĭ:

Ikinipoko auini apisapanika nota aua. Ikinipoko xipokaĭka atoko, nota auapanika. Nipĭpe, iuaritika iuaĭkana nĭokitikaua. Uatxa !nipinaika. Ia nota sĭkire. ⁹ Nimarotari hĭtatsiire. Nimarotari hĭte minakati !auari. Iuaritika ikinipoko erekari aua hĭtemoni. Nimarotari apanakini misĭkirepiretiniĭ hĭte. Ninoa txa: “Xoteoakorira ate.” Txama kona atĭo Xoteoni !itxauana. Ninoa apotiitiniĭatĭaĭua Satanasi nakiti. ¹⁰ Kona hĭpĭkapiri himisiritiko ĭkapani ĭkari. Satanasi takari apanakini hĭte kateia ĭki ataerekatinii ĭkapani. Himisiritiĭakako tesi pakini ōti. Atxiiti hĭpina nisĭkire hĭuikini xika, iuaritika kona hĭtakanapapiri nisĭkire hĭuikini, ininiĭkara nisikai ĭtiĭo saporĭĭeta. Iua saporĭĭeta apakapakari auapika ĭtipirika Teosokata.

¹¹ Kakenakokii hĭte, ininiĭ hĭkenakotariko Erekari Matamatakoti sĭkire Teoso sĭkire auĭĭkanimoni. Maerekati makamakati kona iuaĭkana ikoriĭka, —itxa Xesosi Esimina auakanimoni.

Xesosi Iokanapirena Pĕkamo Sitatxti Auakanimoni

¹² Eereka Xesosi iuaĭkana misĭkiretari Xoĭo:

—Piokanatariko ia nisĭkire Teoso nitirimoni, Teoso sĭkire auĭĭkanikata auakarimoni Pĕkamo sitatxtiĭĭ:

Notamoni auari oa iouata ĭpi uana auakito. Ia nota sĭkire. ¹³ Nimarotari ikinika hĭkamakiti. Nimarotari hĭuiniĭatĭaĭ. Ereĕ Satanasi kĭkiti auĭte itxaua. Iuaritika hĭte auikari nota sĭkire. Kona hĭte takanapari nisĭkire hĭuikini. Ātxipa inakori auama hĭte sauaki. Iua sĭpiretapikari nisĭkire kĭkitimoni. ĭkara xika okapeĕka ereĕ Satanasi auiniĭatĭaĭ. Iuaritika kona hĭsĭkano. ! Hĭtakanapari nisĭkire hĭuikini.

¹⁴ Txamari auapitika hĭkerokakiti. Aua kĭkiti hĭte sauaki Paraĭo inakori sĭkire auĭĭkani. ĭtxakapirĭka iua oerekari Paraki inakori kĭkiti Isaeo auakani imisirienetini. Iua Paraki xika ikamarina maerekati, kotxi inikarina xinxixi teoso kamakorimoni sikakori. Oerekana kĭkiti kaminiri maerekati ĭito nireĕkiti ĭti kĭkiti ĭtokata. !Apakata kĭkiti auikiniri Paraĭo sĭkire. ¹⁵ Hĭte sauaki aua kĭkiti Nikoraito inakoni sĭkire auĭĭkani. Nota omanatari ninoa auĭĭkiti sĭkiretxiti. ¹⁶ Hĭtakanapariko ikinika himaerekani. Hĭkanapiriĭko notamoni. ĭkara atoko himakamakaniĭ, patimari hĭtemoni napokini. Ininiĭ nineenamauata maerekati kamakanikata mitaro iouataĭ ninamaĭ auakaroĭ.

¹⁷ Kakenakokii hĭte, ininiĭ hĭkenakotariko Erekari Matamatakoti sĭkire Teoso sĭkire auĭĭkanimoni. Maerekati makamakati nisĭkariko komiri iax-itikiri kipatakori. Apaka nisĭkariko kai kasarori maerekati makamakanimoni. Iua kai nopini iĭkatakĭka kĭkiti uĭka amaneri apanakini mimarotakiniti. Apakapakariniĭ imarotari iuĭka amaneri, —itxa Xesosi Pĕkamo auakanimoni.

Xesosi Iokanapirena Txiatxira Auakanimoni

¹⁸ Eereka Xesosi iuaĭkana misĭkiretari Xoĭo:

—Piokanatariko ia nisĭkire Teoso nitirimoni, Teoso sĭkire auĭĭkanikata auakarimoni Txiatxira sitatxtiĭĭ:

Teoso ĭkirirano nota. Noki xamina tirinakari atoko itxa. Nikiti mĕkorĭka pirĭsi atoko itxa. Ia nota sĭkire. ¹⁹ Nimarotari ikinika hĭkamakiti. Nimarotari hĭtiraĭki. Nimarotari iteene hĭuikari nisĭkire. Nimarotari

iteene hīparīkauata nota īkapani, apanakini īkapani apaka. Hīparīka nota īkapani pasāpaniri inakasaaki, uaritika hīkamapanikari nota īkapani. Uatxa apiaāpota hīparīka nota īkapani.

²⁰ Itxama, nisāpiretaiko hīkerokakiti. Hīte auiritaro sito, Xesapeo inakoro, maerekati okamini hīte sauaki. Oa txa: “Teoso sākire sāpiretakarono nota.” Otxama, omisirienetana ninitiriakori. Oa xika, ninoa kamari maerekati iitona nireēkiti apanakinikata isirīkinina. Apaka ninoa nikari nipokori teoso kamakori sikakori. ²¹ Niātapari otakanapiniri omaerekani, txamari kona onirekari otakanapiniri omaerekani. ²² Ininiā nota kamariko oa amianatini. Oakata sirīkakani matakanaapaniāro, iteene ninoa atatsirauata. ²³ Oa anaakori nokapitikako. Ikara atoko inakasaaki, ikini mane Teoso sākire auīākani imarotariko nimarotari ikinika kākiti ākixinire, ikinika ixinikakiti pakini. Ininiā erekari nisikako erekari kamakanimoni. Apaka nimisiritari maerekati kamakani. Hīkamakiti iaōka nīkitxitai hīte.

²⁴ Uatxa nimisākiretai hīte apanakini Txiatxira sitatxiti auakani. Hīte auikari Teoso sākire. Hīte !auikari Xesapeo sākire. Hīte kona apaiaōkari Satanasi oerekakiti, iua imarore. Kona ninirekari nisikinii apikomoni parīkatxi nota īkapani, kotxi uatxa iteene hīparīkauata nota īkapani. ²⁵ Ianoka ninireka hīkamini. Hīte auikari nisākire, ininiā hāuikiniiritika nisākire, nikanapiriāko.

²⁶ Iua maerekati makamakati, ātipirika nipaniātakiti kamakari, iuamoni nisikariko niposotiire itixi auakani auite ininiua. ²⁷ Teoso sākire kitxapirīkari txari:

Auītetxi itxauako. Itapararitika ipaniātana ninoa inireēkiti ikaminina. Imakamakaniārina inireēkiti, imisiritana ninoa, tūtxi kamakari tii imanirekakiniti ipakauanakini atoko.

Niri posotiire napakapakiti atoko iua apakapa. ²⁸ Apaka nisikariko iōriki īkanōkapanikero iuamoni, ininiā notaka nisikaua iuamoni, kotxi iua iōriki atoko nitxaua. ²⁹ Kakenakokii hīte, ininiā hīkenakotariko Erekarī Mata-matakoti sākire Teoso sākire auīākanimoni, —itxa Xesosi Txiatxira auakanimoni.

3

Xesosi Iokanapirena Satxi Auakanimoni

¹ Iuaīkana Xesosi misākiretari Xoāo:

—Piokanatariko ia nisākire ninitirimoni, Teoso sākire auīākanikata auakanimoni, Satxi sitatxitiā:

Notamoni aua ninoa setxi Matamatakoni Teoso nakiti. Notamoni aua ninoa setxi iōriki. Ia nota sākire. Nimarotari hīparīka. Apanakini sāpiretai hīte auāki hinini hīxinire, txamari Teosomoni koriākanipekarai hīte. ² Himereka. Araōkire hītapaniko. Hīsikataparitari erekari hākixinireē auakari, kotxi iua erekari ipinaariāpota. Ininiā hītākitakari iua erekari auāki inini iuaīkana. Notamoni hīparīka Teoso apisatoō na atāo. ³ Hīxinikariko hāpakapakiti, apaka hīkenakotakiti. Hīkīpitariko hīkenakotakiti. Hītakanapariko maerekati. Erekarī hīkamako, kotxi kūtītiri apokini atoko napokako uai. Kākiti kona imarotari kūtītiri apokini manapi. Ikara atokokana nitxako nikanapiriākasaaki.

⁴ Hīte Satxi sitatxiti auakani sauaki auapanika apanakini maerekati makamakani. Ninoa auikapitikari nisākire. Ninoa kākiti imāka matxikotakani atoko itxana. Ininiā notakata isanako. Imākana kasarori. Ikara atoko nikaminana, kotxi ninoa kamari erekari nipaniātakiti.

⁵ Maerekati makamakani ieretakariko mākatxi kasarori. Kona noakaniriko iuākana naātsopateē. Kākiti iuākana ikara aātsopaā auakani

ãtipirika auapikako Teosokata. Ikara atoko ininiã, nisãpiretari iuãkana nirimoni, iniritiakori iaxitikini pakinimoni. Nitxana: “Nota nakitiakori itxauana ninoa.”

⁶ Kakenakokii hïte, ininiã hïkenakotariko Erekarî Matamatakoti sãkire Teoso sãkire auãkanimoni,
—itxa Xesosi Satxi auakanimoni.

Xesosi Iokanapirena Piratéopia Auakanimoni

⁷ Iuaãkana Xesosi misãkiretari Xoão:

—Piokanatariko ia nisãkire Teoso nitirimoni, Teoso sãkire auãkanikata auakarimoni Piratéopia sitatxtiã:

Nota maerekati makamakatarano. Atão inakaranani sãpiretakararano nota. Kaposotiireri auãttxi Tavii inakori atoko nitxa, kotxi nota matakakakiti, kona ãti totari. Nota totakiti kona ãti matakakari.

⁸ Nimarotari hïte parïka. Hãtamata. Hïparïka nota ïkapani aapokotxi tore matakakakori atoko itxa. Kona ãti posotari iseretiniri. Ininiã kãkiti ! iposotari iotokakinii hïte nisãkire hïsapiretini. Ikara atoko nikaminii hïte, kotxi kona kataparai hïte. Ikara atoko nikaminii hïte, kotxi hïkïpitari nisãkire. Kona hïkipatari nisãkire apanakini apisatoõ. ⁹ Apanakini txari: “Atão Xoteoakori atxaua.” Txamari Satanasî nakitiakori itxauana. Paxirari ninoa sãkire. Nikamariko ninoa kapotoreëkiniãua hïte apisatoõ. Iuasaaki ninoa txako: “Atãopitikara Xesosi tïretapitikai.” ¹⁰ Hïkïpitapekari nisãkire. Kamonõkoniri inakasaaki, kona hïtakanapari nisãkire, ininiãkara apia maerekati ikini itixiti apokasaaki, iuasaaki ninïkataiko hïte. Iua maerekati kona misiritai hïte. Iua maerekati apokako itixi auakani atamaerekatini ïkapani.

¹¹ Erepaniko, patimapaniriko napokini ereë. ãtipirika hïkamariko erekari. Hïtakanapapikariko maerekati. Ininiã iuasaaki ãti kona posotari imaktxakiniri auãttxi saporïëtane hïtemoni nisikakiti. !Imaktxakarina ikara hïparïka ïki. ¹² Nikamariko maerekati makamakati itïkare mina atoko inini niTeosone misãkiretiko aikoti ãki. Auapika Teoso misãkiretiko aikoti ãki, ininiã !itakanapari Teoso sãkire. Niõkatariko niTeosone uãka iua nopini. Apaka niõkatariko Teoso sitatxine uãka iua nopini. Ininiã apanakini imarotari Teoso nakitiakori ininiuana ninoa. Iua Teoso sitatxine Xerosareë amaneri iua tixine katxakakari. Iua maerekati makamakati nopini niõkatariko apaka nota uãka amaneri.

¹³ Kakenakokii hïte, ininiã hïkenakotariko Erekarî Matamatakoti sãkire Teoso sãkire auãkanimoni,
—itxa Xesosi Piratéopia auakanimoni.

Xesosi Iokanapirena Araotxiséia Auakanimoni

¹⁴ Iuaãkana Xesosi misãkiretari Xoão:

—Piokanatariko ia nisãkire Teoso nitirimoni, Teoso sãkire auãkanikata auakarimoni Araotxiséia sitatxtiã:

Niuãka “Ameë.” Nota atão sãkiretxiti sãpiretakararano. Nikamari ikinika nisãpiretakiti. Merepanika nikamari ikinipoko. Ininiã ikinipoko auãte nitxaua nota. ¹⁵ Nimarotari ikinika hïparïka. Hïtxari: “Nauikapitikari Xesosi sãkire.” Txamari kona iteene hinirekari hïkaminiri nïpaniãtakiti. Apaka kona iteene hinirekari hïtakanapiniri nisãkire. Kona kapatakari atokoni hïtxaua hïte. Kona katxïkareri atokoni hïtxaua hïte. Poomari atoko hïtxaua. Notamoni apiaerekata kapatakari atoko hininiua hïte. Iuasaaki iteene hinirekari hïparïkauatini nota ïkapani. Iteene himanirekakaniãri hïparïkauatini nota ïkapani, apiaerekata katxïkareri atoko hininiua hïte, nisãkire ikinika hïtakanapini. ¹⁶ Notamoni hïte ãparaã poomari atoko

h̄itxa. Ininiã kona ãparaã kapatakaãri atoko !h̄itxa. Apaka kona ãparaã katxikareëri atoko !h̄itxa. Ikara atoko inakasaaki !ninierekai. Ininiã mapara nikanakai h̄ite. ¹⁷ H̄ite txa: “Katzineiroteua ate. Katiuua ate. Apikomoni anirekakiti !auari,” h̄itxa. Txama kona himarotari h̄ãkixinireë iteene himatinaniuatini. H̄ãkixinireë minakati !auari. H̄ãkixinireë mokiri atoko h̄itxaua. Kasarari atoko h̄itxaua h̄ãkixinireë. Ikara atoko hininiã, kona himarotari Teoso. ¹⁸ Nõtãkikai h̄ite hiamotiniri notamoni auakari oro atoko inakari. Oa oro xamina oeretakito. Ikara atoko h̄ikaminiã, ikinika hinirekakiti auako h̄itemoni. Hiamotariko mãkatxi kasarori notamonikiri h̄eretakini ìkapani, ininiã kona h̄ipëtauata kasara hinini xika. Ikara atoko h̄ikaminiã, h̄ãkixinire !auari maerekati. Hiamotariko apaka pinĩtxi notamoni auakari h̄õki ìkapani, ininiã atão h̄iposota h̄ãtamarauatini.

¹⁹ Nitiretakini nõtãkika, apaka noerekana. Ininiã ikinipoko atão h̄ikamako maerekati h̄itakanapini ìkapani. ²⁰ H̄ãtamatako. H̄ãkixinire toreë nota auapeka. Nota haãpoko maparakiri akiritakari atoko. H̄ikenakotiniãri nakiritiniã, h̄õsereiniãri h̄ãkixinire tore, nũroã h̄itekata nikaikotini ìkapani. Iuasaaki ninipokota h̄itekata. H̄ite nipokota notakata.

²¹ Nauiritari maerekati makamakati topãkini notakata auĩtetxi topanere nopini. Iua auĩtetxi topanere nota nakiti. Iua atokotxikana nota topãka nirikata auĩtetxi topanere nopini iua nakiti nopini, kotxi maerekati makamakati nota apaka txaua. ²² Kakenakokii h̄ite, ininiã h̄ikenakotariko Erekarì Matamatakoti sãkire Teoso sãkire auĩkanimoni,
—itxa Xesosi Araotxiséia auakanimoni.

4

Iaxiti Auĩtetxi Topanere

¹ Eereka natamatari iaxiti tore. Itore imatakakaãka. Merepanika nikenakotari trõpeta atoko inakari. Kãkiti sãkire atoko itxa. Imisãkiretano:

—Uai pina notamoni. Noerekaiko katana auakari ùkane.

² Iuasaakipeka Erekarì Matamatakoti anikano. Iuasaaki natamatari auĩtetxi topanere iaxiti. Topãkakari aua iua nopini. ³ Iuaã topãkakari kai peereri pomëkoriri atoko itxa. Iua kai satõnia inakori atoko. Apaka ãti kai sãtxio inakori atoko itxa iua topãkakari. Kisi ãkitari iua auĩtetxi topanere. Iua kisi kai esimerãota inakori atoko itxa.

⁴ Iua ìtinikata aua v̄itxi koatro pakini topaneretxi. V̄itxi koatro pakini totiakori topãka iua topaneretxi nopini. Ninoã mãka kasarori. Ikiina aua saporieã oro kamakori. ⁵ Auĩtetxi topanereãtaã atamataãka ito mẽkokari. Iotxira, iokaamori aua iuaãtaã. Iteene poenixitiri. Iua auĩtetxi topanere apisatoõ aua setxi tirikapi. Setxi Matamatakoni Teoso nakitiakori itxauana ninoã setxi tirikapi.

⁶ Iua auĩtetxi topanere apisatoõ ipoa ãtakaãri atoko itxa. Auĩtetxi topanere ìtinikata aua koatro Teoso tixine auakani. Ninoã okĩtxinoka xãpokaĩtotakini. Auana okina ikini ìtoãna. Itorotaãna aua okina. Iporikiãna apaka aua okina.

⁷ Okĩtxinoka xãpokaĩtotakiti ãti, ãkiti atoko itxa. ãtipekana kema auĩte atoko itxa. ãtipekana aua kiki toõ atoko. ãtipekana kokoi araãkari atoko itxa. ⁸ Ninoã ikininape aua imĩkitana seisi pakini. Imĩkitana nopini, ipatapi apaka okina aua. Kona itomatana. Ikini pokamarariti, ikini ìkanõkati itxana:

“Erekaì. Erekaì. Erekaì. Teoso Apiananiri pitxaua. Kaposotiireri pitxaua.

Àtipirika auakarii. Itxakapirika auakarii. Uatxa auakarii. Katana apaka pite auapanika,”
itxana àtipirika.

⁹ Ninoa okĩtxinoka xāpokaĩtotakini xipoātakasaaki, ixikaretarina Teoso paxitiko pirena. Ixikaretarina: “Ikinipoko ikamakiti ate ĩkapani erekarinoka. Peerekari iua auĩteti topanere topākakari, ātipirika auapika inakari.” Ninoa xikaretari ikara Teoso ĩkapani. ¹⁰ Ninoa vĩtxi koatro pakini totiakori xikarauatakasaaki, ikapotoreēkauana ixitimoni iua auĩteti topanere nopini topākakari apisatoō. “Ateosone,” itxana iua ātipirika auapika inakarimoni. Itakarina isaporiētane Apiananiri apisatoō, kotxi Teosonokara ikinimane auĩte. Iuasaaki itxana:

¹¹ “Apiananiri, aTeosone pitxaua. Erekaĩ pite, ininiā apakatapitika apaxitini. Apakatapitika ikinimane sāpiretini: ‘Peerekai.’ Apakatapitika pite apakapiniri ikini posotiiretxi. Ikara atāo, kotxi pite kamari ikini. Pite kamari ikini, kotxi pite nirekari pikaminiri. Pite nirekari ikinipoko auini,”
itxana ninoa vĩtxi koatro pakini totiakori.

5

Aātsopa Iapiriākori Pirena

¹ Iuasaaki natamatari aātsopa iapirikakori iua auĩteti topanere nopini topākakari uakoā. Iuako ikikomokiriā aua. Iua aātsopa auari iōka ākiriko, inopinimoni pakini. Iua aātsopa aua setxi popitari kākiti makatamēkakaniri ĩkapani. ² Iuasaaki natamatari āti Teoso nitiri iaxitikiri. Kataparari iua. Itaparasākiritika itxa:

—Kiripa apakata imaktxakiniri ia popitari? Kiripa posotari ikatamēkiniri ia aātsopa? —itxa.

³ Itxama, kona auari iaxiti auakari, kona auari itixi auakari, apaka kona auari itixi patapi auakari, iua aātsopa katamēkakarini !auari. Ninoa !iposotari ikatamēkinirina iua aātsopa. !Iposotarina atamatinirina iua aātsopa āki.

⁴ Ininiā iteene nitxiapata, kotxi iua aātsopa iapiriākori katamēkakarini !auari. Erekarini kamakari ! apokaāka ikatamēkiniri ĩkapani, atatsopatiniri ĩkapani.

⁵ Iuasaaki ninoa totiakori āti txari notamoni:

—Kona pitxiapatape. Patamata ikiraā. Ākiti atoko inakari iua. Xotaa apika mekaniriakori auĩte iua. Tavii apika mekaniri iua. Oerekapekari Satanasi poiāori inini. Iua apiata. Ininiā iuanani posotari ikatamēkiniri iua aātsopa iapiriākori. Iuanani posotari imaktxakiniri ninoa setxi popitari —itxa iua toti.

⁶ Iuasaaki natamatari soti auĩte okakori atoko. Iua itima iua auĩteti topanere apisatoō. Ninoa ipi ipi pakini okĩtxinoka xāpokaĩtotakini, ninoa totiakori pakini ākitari iua. Setxi iko, setxi oki pakini aua iuamoni. Setxi oki aua iuamoni, kotxi setxi Matamatakoni Teoso nakitiakori aua. Teoso iokanatana ninoa ikini itixitimoni. ⁷ Iua soti auĩte atoko inakari sari iua auĩteti topaneremoni. Imaĩkari aātsopa topaneretxi nopini topākakari uakoā auakari. Iuako ikikomokiriā aua. ⁸ Imaĩkasaakiri, ninoa koatro okĩtxinoka xāpokaĩtotakini, ninoa vĩtxi koatro totiakori pakini patimari ipamakinina soti auĩte apisatoō. Ikinikana auari arpa inakori xikari ikaminina ĩkapani. Imakinikana auari kopitipaki oro kamakori. Naia kopitipaki xāpoka koria atoko inakari peeremari. Ia kamariāro Teoso sākire auiākani sākire iuamoni.

Amaneri Xikariti

⁹ Iuasaaki ninoa xikaretari amaneri xikariti. Ixikaretarina:

“Pitenani apakata papakapiniri iua aātsopa iapiriākori. Pitenani apakata pimaktxakiniri popitari, kotxi pitenanira erekari. Pite okaāka. Piarēkaā piamotaua ate Teoso ĩkapani. Piamotapekaua ikini uākati

kākiti sauaki. Ikini āti uāka sākire sākiretakani sauaki piamotapekaua. Ikinika itixiti auakani sauaki piamotapekaua ate.

¹⁰ Pite txīkitakaua ate auītetxiakori aniniua, sasetotxiakori apaka aniniua, Teoso īkapani aparīkauatini. Ininiā itixi auakani auīte atxauako ate.”

¹¹ Iuasaaki natamatari itomaneri Teoso nitiriakori. Nikenakotari ninoa sākire. Kaiāopokori ninoa. Seī mio, apikomoni seī mio, apikomoni seī mio itxaāpokatana. !Apakata ninoa iaōtiko. Ninoa ākitari iua auītetxi topanere, okītxinoka xāpokaītotakini, totiakori pakini. ¹² Itapasākireritika ixikarauatana. Itxana:

“Soti auīte okaāka kākiti īkapani. Ininiā ātipirika apakata iua apakapiniri posotiiretxi, ikinika erekari, imaroretxi, taparātxi pakini. Apakata ikinimane paxitiniri iua. Apakata ikinimane sāpiretiniri iua ereka inini. Apakata ikinimane iukiniri iua.”

Ikara atoko ninoa xikarauata.

¹³ Ikara eereka nikenakotari ikinika iaxiti auakani, ikinika īkorapokoriti auakani, ikinika itixi patapi auakani, ikinika potxoari uiniti nopini auakani, ikinika potxoari uiniti āki auakani pakini xikarauatini. Itxana:

“Ikinika erekari ātipirika aua iua auītetxi topanere topākakarimoni, iua soti auīte pakinimoni. Ikinika ātipirika paxitana. Ikinika ātipirika txari: ‘Peerekana ninoa.’ Ikinika taparātxi ātipirika aua ninoamoni.”

¹⁴ Ininiā ninoa koatro, okītxinoka xāpokaītotakini txana:

—Ameē.

Iuasaaki ninoa vītxi koatro totiakori patimari pamakini.

—ATEosone pitxaua —itxana iua ātipirika auakarimoni.

6

Soti Auīte Makatxakari Popitari

¹ Natamatari soti auīte makatxakiniri āti popitari. Ikara natamatakasaaki, nikenakotari okītxinoka xāpokaītotakiti sākire. Isākire ikarokirauatini atoko itxa.

—Uai pinako. Patamata —itxa.

² Iuasaaki natamatari kavaro kasarori. Kiki aua oporikiā. Iua tapotxi aua. Auītetxi saporietane sikaāka iuamoni. Iua sari ikini itixitimoni kākiti auīte ininiua īkapani.

Āti Popitari Makatxakiko

³ Eereka soti auīte makatxakari āti popitari aātsopaā, ininiā ipi auape. Iuasaaki nikenakotari ātipekana, okītxinoka xāpokaītotakiti sākire:

—Uai pinako. Patamata —itxa.

⁴ Ikara eereka natamatari kavaro pōkamarari. Kiki aua oporikiā. Iua kiki sikaāka posotiiretxi neenamatzxi ikamini ikini itixitiā, ininiā neenamatzxi mauakaniātaā !auari. Itxīkitakari kākiti okakakinia. Isikaāka iouata mī-tapoari ineenamauatini īkapani.

Āti Popitari Makatxakiko

⁵ Eereka soti auīte makatxakari āti popitari, ininiā ipi āti auape. Iuasaaki ātipekana, okītxinoka xāpokaītotakiti txari:

—Uai pina. Patamata —itxa.

Ininiā iuasaaki natamatari kavaro pomamari. Kavaro nopini topākakari aua minari iaōtiko iuakoā. ⁶ Eereka nikenakotari āti sākirauatini okītxinoka xāpokaītotakini sauaki. Itxa:

—Ipixini kiro triko ūki, āti ōti kākiti parīka ūkitxikana. Āti, ipixini pakini kiro atarokiri atoko inakari ūki, āti ōti kākiti parīka ūkitxikana. Iitxiā ūki, ovaā ūki pakini poiāopanikako.

Āti Popitari Makatxakiko

⁷ Eereka soti auīte makatxakari āti popitari, ininiā ipi ipi pakini auape. Iuasaaki nikenakotari imapotōkirekiri, okītixinoka xāpokaītotakiti sākire. Itxari: —Uai pina. Patamata —itxa.

⁸ Iuasaaki natamatari kavaro posētakari. Inopini topākakari uāka “Ipīkitxi” inaāka. Āti iua tikini sa. Iua akiritaāka “Maerekani Misiritikoātaā” inaāka. Isikaākana posotiiretxi kaiāopokori itixi auakani okiniua ūkapani, ininiā koatro kākiti auiniātaā āti okaāka. Ninoa okana kākiti neenamatiā, natxiā, amianariā, kaxipiri kaneenamariā pakini.

Āti Popitari Makatxakiko

⁹ Ininiā soti auīte iuaīkana makatxakari āti popitari, ininiā ipi ipi āti pakini auape. Iuasaaki natamatari Teosomoni sikakori takikoātaā patapi kākiti okakoni. Ninoa okaāka Teoso sākire isāpiretinina xika. Kona itakanaparina isāpiretinina Teoso kamakiti ninoa ūkapani, ininiā ikara xika okaākana.

¹⁰ Itapasākireritika akirikatarina Teoso. Itxana:

—Apiananiri, ātipirika erekari kamakari pite. Atāonoka pisākire. Kirisaakipa pimisiritari itixi auakani? Kirisaakipa pixikatxitaua ate, kotxi ninoa okaua ate? —itxana.

¹¹ Ininiā mākatxi kasarori sikaāka ninoamoni. Eereka isāpiretaākana:

—Hiātapariko apikomoni. Teoso nirekari apanakini hītariakori, initiriakori okiko hīte atoko iniko. Hītariakori okaāka atoko, Teoso xikatxitai hīte. Hiātapariko ikara ōti —itxa.

Āti Popitari Makatxakiko

¹² Eereka nitikari soti auīte makatxakiniri āti popitari, ininiā seisi pakini auape. Iuasaakipeka itixi iteene iakeēkata. Atokatxi mamāka, sakō mata pomamari potxi iāko kamakori atoko. Kasiri kamarāka arēkatxi atoko.

¹³ Iōriki itori iaxiti auakaro irika ūkorapokoritimoni. Amātiiri itima iokatxākiti atoko otxa. ¹⁴ Natamatari iaxiti aātsopa iapirikiniua atoko. Ikinika ixirata mitari, ikinika ipokomiriī pakini makatxakaāka. Ātiātaā itakaāka.

¹⁵ Iuasaaki ūkorapokoriti auītetxiakori, kākiti kaposotiirerini, katiirini, soto auīteakori, kākiti katapararini, nitiritxi amotakoni, nitiritxi minakanuia pakini kipataua aarikoā, kai mitari sauaki ixirataā. ¹⁶ Iuasaaki itxana ixirata auītemoni apaka kai mitarimoni:

—Hīrikako ate nopini. Hīkipataua, kotxi topaneretxi nopini topākakari, soti auīte pakini nirekari imisiritiniua ate. ¹⁷ Soti auīte misirikare ōti manapi apopeka. Kona kākiti mīteenekari ikara misirikaretxi.

7

Sēto Koarēta Koatro Mio Teoso Nitiriakori Itixi Auakani

¹ Eereka natamatari Teoso nitiri iaxitikiri timini atokatxi pokīkinimoni, āti atokatxi ereēkokinimoni, āti atokatxi kimapore sanaremoni, āti atokatxi kimapore kikomoni. Ininiā ipi ipi pakini ninoa. Ninoa maīkari itima ipi ipi pakini itixi auakari itimati. Ininiā itima kona inapaika itixiā. Kona kāuaāriā !inapaika itima. Kona aaminaā !inapaika itima. ² Natapari āti Teoso nitiri iaxitikiri inaāpotini atokatxi pokīkinimoni. Teoso ātipirika auakari takaōtxikare aua iuamoni. Itapasākireritika akiritana ninoa ipi ipi pakini

Teoso nitiriakori. Ninoa parīka itixi, potxoari uiniti pakini imisiritinina.

³ Iua Teoso takaōtxikare auakiti txari ninoamoni:

—Uatxa kona himisiritapiri itixi, potxoari uiniti, aamina pakini. Himisiritinina apisa, ate takari Teoso takaōtxikare initiriakori itixi auakani teētaā.

⁴ Eereka nimarotari Teoso takaōtxikare apakapakani. Itakaōtxikaākana sēto koarēta koatro mio kākiti. Ikini uāka Isaeo tixinikini takaōtxikaāka.

⁵ Tosi mio Xotaa apika mekani takaōtxikaāka.

Tosi mio Hopē apika mekani takaōtxikaāka.

Tosi mio Katxi apika mekani takaōtxikaāka.

⁶ Tosi mio Asee apika mekani takaōtxikaāka.

Tosi mio Natarii apika mekani takaōtxikaāka.

Tosi mio Manasee apika mekani takaōtxikaāka.

⁷ Tosi mio Simiāo apika mekani takaōtxikaāka.

Tosi mio Arevii apika mekani takaōtxikaāka.

Tosi mio Isakaa apika mekani takaōtxikaāka.

⁸ Tosi mio Seporō apika mekani takaōtxikaāka.

Tosi mio Xosee apika mekani takaōtxikaāka.

Tosi mio Pēxamiī apika mekani takaōtxikaāka.

Itomaneri Kākiti Teoso Apisatoō

⁹ Ikara eereka natamatarī itomaneri kākiti apotiitakaniua. !Apakata kākiti iaōtiniri ikinikana. Aua kākiti ikini itixitikini, kākiti ikini serefi. Aua ikini uāka sākiire sākiretakani. Ikinikana ninoa timanāta Apiananiri apisatoō, soti auīte pakini apisatoō. Ninoa māka kasarori. Aātape aua iuakoāna.

¹⁰ Itaparasākireritika itxana:

—Ateosone topāka auītetxi topanere nopini. Iuara, soti auīte pakini makatxakapekari amaerekani.

¹¹ Iuasaaki ikinika Teoso nitiriakori iaxiti auakani tima. Ninoa ākitana auītetxi topanere, totiakori, ninoa ipi ipi okītxinoka xāpokaītotakini pakini. Ikapotoreēkauana itoōna xitimoni, auītetxi topanere apisatoō. “Ateosone pite,” itxana Teosomoni. ¹² Ixipoātana Teosomoni:

—Ameē. Ātipirika ikinimane sāpiretai ereka pinini. Peerekai. Kimarorei. Erekarī pikamakiti ate ikapani. Ikinimane paxitai. Kaposotiirei. Pataparai. Ātipirika ikara atoko atxai. Ameē.

¹³ Ininiā eereka ninoa totiakori āti pimaāno nota:

—Kiripa ninoa kākiti mākatxi kasarori ieretakakani? Namonipa inana ninoa? —itxa iua.

¹⁴ Ininiā nota txari iua:

—Pitera imarotari.

Ininiā iua txano:

—Ninoa iteene misiritaākapeka. Uatxa ixipope ninoa misiritiko. Soti auīte makatxakapekari imaerekanina. Ininiā imākana soti auīte arēkaā arokakori atoko itxauana. Uatxa kasarori imākana, kotxi itxiko !auari. Soti auīte makatxakapekari kākiti maerekani ipīkasaaki, ininiā mākatxi kasarori atoko itxa ninoa ākixinire.

¹⁵ —Ininiā ninoa aua Teoso topanere apisatoō. Imisākiretiko aikoti āki iparīkauatana Teoso ikapani ikiniōtika pokamara, ikanōka pakini. Ininiā iua auītetxi topanere nopini topākakari auapikako ninoa sauaki. ¹⁶ Ninoa kona natxitaika. Kona iposonataikana. Atokatxi kona arikana ninoa. Kona kapatakari kona arikana. ¹⁷ Kotxi soti auīte auītetxi topanereāta auakari nīkatanako ninoa. Iua anikana ninoa sōtoārimoni. Iuaā auakari sōtoāri iātakani ātipirika auapikako. Teoso makatxakariko ikinika iātsaāna. !Itxiapataikana.

8

Imapotōkire Popitari Makatxakiko

¹ Imapotōkire popitari imakatzakasaaki, ikinipoko tsorīkaxitita Teoso tixineē. Ikara atoko ipixini oara. ² Eereka natamatana setxi Teoso nitiriakori, iua apisatoō timakani. Isikaākana setxi xikari kamiko trōpeta inakori.

³ Eereka āti Teoso nitiri apoka. Itima Teosomoni sikakori takikoātaā. Kamariāro arikiko koanati oro kamakori iuamoni aua. Kamariāro ito sikaāka iuamoni, Teosomoni isikini īkapani, ikinika Teoso nakitiakori amanaākiti sākiretxitikata. Ininiā arikari iua kamariāro Teosomoni sikakori takikoātaā nopini. Oro kamakori iua Teosomoni sikakori takikoātaā auītetxi topanere apisatoō. ⁴ Ininiā iuakoā kamariāro txiā, Teoso nakitiakori amanaākiti sākiretxitikata kanīka Teoso apisatoō. ⁵ Ininiā eereka iua Teoso nitiri kosekari okoana. Ixāpokakari xaminaminiki mēkorīkakariā, Teosomoni sikakori takikoātaā nopini auakariā. Eereka okari itiximoni. Iuasaakipeka aua karokirauari, mēkokari pakini. Apaka iuasaaki itixi iakeēkata.

Koatro Trōpeta Pirena

⁶ Ininiā ninoo setxi Teoso nitiriakori setxi trōpeta auakini iposope itrōpetane ixōkinina īkapani.

⁷ Ininiā ninoo Teoso nitiriakori āti xikarauata itrōpetaneē. Iuasaaki katxīkareri kai soro atoko inakari, apaka xaminaminiki mēkorīkakari arēkatxiā koketakori okaāka itiximoni. Ikara xika apanakini aamina itixi auakari arika, ininiā ipi āti pakini aamina auiniātaā ātika arikaāka. Ikinika katsoati arika apaka.

⁸ Eereka āti Teoso nitiri xikarauata itrōpetaneē. Ininiā ixirata auīte atoko inakari arikatzikata okaāka potxoari uinitimoni. Ininiā ipixini potxoari uiniti arēkatxi itxapekaua. ⁹ Ininiā apanakini potxoari uiniti āki auakani ipīpe, ininiā ipi āti pakini potxoari uiniti auakani auiniātaā ātika ipīpe. Iuasaaki apanakini maporonni apaka xipokaāka, ininiā ipi āti maporo auiniātaā ātoka xipokaāka.

¹⁰ Eereka āti Teoso nitiri xikarauata itrōpetaneē, ininiā ipi āti pakini iniriakori xikarauatape. Iuasaaki iōriki mitari iaxitikero katxaākata. Otirika tirikapi atoka. Oīrika ipixini uini nopini. Oīrika ipixini sōtoāri nopini apaka.

¹¹ Iōriki uāka, “Kapixiro,” otxaua. Ininiā ipixini āparaā kapixiā. Ipi āti pakini sōtoāri auiniātaā, ātinoka sōtoāri kapixiā. Ito kākiti iātari iua āparaā, eereka ikoriāna, kotxi kapixiāri āparaā.

¹² Ininiā āti Teoso nitiri xikarauata itrōpetaneē, ininiā ipi ipi pakini iniriakori xikarauatape. Iuasaaki atokatxi ponikare, kasiri, iōriki pakini kona iteene !iponikaika. Imamākapeka. Ininiākara pokamara ipi ipi pakini oara atokatxi liponikaika. Iua atokotxikana ikanōka ipi ipi pakini oara kasiri, iōriki pakini !iponikaika. ¹³ Ininiā eereka nitikarauatakasaaki, nikenakotari āti Teoso nitiri sākire. Iua araaāpota Teoso tixine. Itaparasākireritika itxari:

—Erepaniko. Erepaniko. Erepaniko itixi auakani. Auapanika apikomoni ipi, āti pakini trōpeta Teoso nitiriakori xōkini īkapani.

9

Āti Trōpeta Xōkiko

¹ Ininiā āti Teoso nitiri xikarauata itrōpetaneē. Iuasaaki nitikari āto iōriki iaxitikero katxakini itiximoni. Iōrikimoni osikaāka xavi aariko mamapotōkire irikoti tore īkapani. ² Ininiā iōriki atoko inakari mataakari iua aariko. Eereka katxiāri kaiāopoko pokīka. Katxiāri tokori arikikosaaki atoko itxa. Eereka iaxiti, atokatxi pakini piāka itxiā xika. ³ Iposo atoko txītxiri atoko inakari pokīka

itxiã. Posotiiretxi isiãkana, ininiã kaxapiro itixi auakari posotiire atoko aua txĩtxirimoni, kãkiti ioãkini ìkapani. ⁴ Ipaniãtaãkana katsotati imokakanina, apaka takari, aamina pakini imokakanina. Ipaniãtaãkana imisiritinina Teoso takaõtxikare iteãtaã mauakini. ⁵ Kona isikaãkana posotiiretxi kãkiti okinina ìkapani. Siko kasiritinanira ninoa paniãtaãka imisiritinina ninoa. Imisiritarina kaxapiro ioãkini atoko. ⁶ Iuasaaki kãkiti nirekariko ipinini. Itxama, kona iposotarina ikoriinina. Initarina ipĩkitxi, txamari iuasaaki ipĩkitxi mitekapeka.

⁷ Iua txĩtxiri kavaro atoko itxana. Kavaro neenamatchi kamakani atoko itxana. Ikiãna aua saporieãta atoko oro kamakori. Itoõna kãkiti toõ atoko itxana. ⁸ Ninoa iãko sito iãko atoko itxana. Itsiriãna ãkiti tsiriĩ atoko itxana. ⁹ Itorota ipatinina koana metao kamakori atoko. Imĩkitana ene kavaro ito-maneri miteẽkani ene atoko. Mitekaĩ ene atoko itxana. ¹⁰ Ninoa xipi kaxapiro xipi atoko itxana. Oko aua ixipiãna. Ninoa posotari kamatsitĩniri kãkiti siko kasiriti. ¹¹ Ninoa auĩte aua. Iua Satanasi nitiri. Mitxi aariko mamapotõkire irikoti ãki auakari iua. Xoteo sãkireẽ iua uãka Apatõ itxaua. Kreko sãkireẽ iua uãka Aporioõ itxaua. Popĩkari sãkireẽ “Ikinipoko Xipokakari,” itxaua.

¹² Æti misirikaretxi napapeka. Txama auapanikako apikomoni ipi misirikaretxi.

Æti Trõpeta Xõkiko

¹³ Æti Teoso nitiri xikarauata itrõpetaneẽ. Iuasaaki seisi trõpeta xõkapeẽkaika. Teosomoni sikakori takikoãtaã oro kamakori aua ipi ipi pakini iko. Ikara Teoso apisatoõ. Nikenakotari iko takote auakari sãkirauatini. ¹⁴ Ininiã iua txari Teoso nitiri iua trõpetaã xikarauatakari:

—Pisikakanako ipi ipi pakini Teoso nitiriakori iaxirikakoni Eoparatxi inakori uiniti auakani.

¹⁵ Naia ipi, ipi pakini Teoso nitiriakori iposopekana ia anokanani, ia kasiriti, ia õti, ia oara manapi ìkapani. Ininiã ninoa sikakaãka kaiãopokori kãkiti okinina ìkapani. Ininiã ipi ãti pakini kãkiti auiniãtaã auiritaãka ãtika okinina. ¹⁶ Æti sãpiretano ninoa sotatone kavaro nopini auakani tosẽtosi mirão aua. Kaiãopokori.

¹⁷ Natamatari ninoa sotatoakori kavaro nopini nitaponemoni. Natamatakasaakina ia atoko ninoa. Itorotana koana metao kamakori auana. Apanakini torota koana põkamarari xamina tirinakari atoko itxa. Apanakini poporeri. Apanakini posẽtakari ãxõpĩri atoko. Ikiina ãkiti kii atoko. Inamaãna ipokĩka xamina tirika, katxiãri, ãxõpĩri pakini. ¹⁸ Ikara xamina tirinakari, ìkara katxiãri, ìkara ãxõpĩri pakini inamaãna pokĩkakari, okari kaiãopokori kãkiti itixi auakani. Ininiã ipi ãti pakini kãkiti auiniãtaã ninoa okari ãtika. ¹⁹ Kavaro posotiire inamaã, ixipiã pakini aua. Ninoa xipi imini atoko itxa. Ixipiãna aua ito kiiri. Ninoa kii misiritari kãkiti.

²⁰ Ininiã itomane kãkiti koriã ia misirikari xika. Iuaritika kãkiti mokakoni maerekati kamakani ìnirekari itakanapinirina imaerekani. Ninoa kapotoreẽkapanikaua Satanasi nitiriakorimoni. Ikamapanikarina ninoa amanaãkiti. Iteosonetari aamina kamakori, oro kamakori, pirata kamakori, pirõsõ kamakori, kai kamakori pakini. Ninoa teosone kona posotari atamarauatini. Kona iposotarina ikenakorauatini. Kona iposotarina itpõkotinina. ²¹ Ninoa kãkiti okapanikari apanakini. Ikamapanikarina mĩti parĩka. Isiriãkapanikana apanakinikata. Iitiriãkapanikarina apanakini kãkiti tii. Kona inirekarina maerekati itakanapinina.

10

Aātsopa Axapitiri Iapirikakori

¹ Iuasaaki natamatari Teoso nitiri iaxitikiri katxakini ĩkorapokoritimoni. Kataparari iua. Iua katxiāri iaxitikiri āki. Katxiāri imāka atoko itxa. Kisi ikii nopini aua. Itoō atokatxi atoko itxa. Itapike aātsota tirinakari atoko itxa. ² Imaīkanātari aātsopa iapirikakori axapitiri. Iuakoā aātsopa ikatamēka. Itakari ikiti ikikomnikiri potxoari uiniti nopini. Isanaremonikiri ikiti itakari imiriī. ³ Akiripoakata ākiti atoko. Iuasaaki setxi iokaamori kenakotaāka. ⁴ Iuasaaki niōkatsopaaritari ninoa setxi iokaamori sākire. Txamari nikenakotari āti iaxitikiri sākire. Itxano:

—Kona piōkatsopapiri ninoa setxi iokaamori sākire —itxa iaxitikiri.

Aātsopa Axapitiri Nikiko

⁵ Iuasaaki Teoso nitiri aua āti ikiti imiriī. Potxoari uiniti nopini āti ikiti aua. Iua ōtanōkari iuako iaxiti. ⁶ Iuasaaki itxa:

—Uatxa nisāpiretakiti Teoso ātipirika auakari sākire. Ikamari ikinika iaxiti, iaxiti auakani pakini. Ikamari ikinika ĩkorapokoriti, ĩkorapokoriti auakani pakini. Ikamari potxoari uiniti, ikinika iua āki auakani pakini. Teoso misiritinina maerekati kamakani !okananiikari apokini. ⁷ Apikomoni āti trōpetaxikarautapanika. Iuasaaki kitxakapirika Teoso kipatakiti oerekaākako. Teoso sāpiretakiti initiriakori ĩkorapokoritimoni, isākire sāpiretakanimoni paītiki oerekaākako —itxa Teoso nitiri.

⁸ Eereka iuaīkana nikenakotari iaxitikiri sākirauatini:

—Pisa. Papariko aātsopa iapirikakori, Teoso nitiri uakoā auakari. Iua āti ikiti imiriī, āti ikiti potxoari uiniti pakini aua kititakari.

⁹ Ininiā nisa iuamoni, ininiā nitxari iua:

—Pisikano ere aātsopa iapirikakari.

Iuasaaki itxano:

—Papakapariko, nika pitxari ia aātsopa. Pitikakoā kapixiriko ia pinikakiti, iuaritika pinamaā potxoariko. Mapa atoko itxako —itxano nota.

¹⁰ Ininiā nimaīkari ĩkora aātsopa, nika nitxari. Ninamaā potxoari. Mapa atoko itxa. Txamari nitikakoā kapixiri iua aātsopa ninikakiti. ¹¹ Iposo atoko isāpiretano:

—Iuaīkana pisāpiretariko apikomoni Teoso sākire, kaiāopokori kākitimoni, kaiāopokori āti uākamoni, kaiāopokori āti uāka sākire sākiretakanimoni, kaiāopokori auītetxiakorimoni pakini pisāpiretariko nisākire —itxano.

11

Ipi Teoso Sākire Sāpiretakani

¹ Aāke niaōruatini ĩkapani nisikaāka. Iuasaaki Teoso nitiri txano:

—Pisa. Piaōtariko Teoso misākiretiko aikoti. Piaōtariko Teosomoni sikakori takikoātaā. Piaōtana Teoso misākiretakani iuaā auakani. ² Kona piaōtapiri Teoso misākiretiko aikoti pirikere, kotxi Xoteo minakanuia apotiitiniātaāua iuaā. Iuaā ninoa ĩkapani. Ninoa misiritariko Teoso sitatxine koarēta toisi kasiriti. Ikara Teoso sitatxine, Xerosareē inakori. ³ Nisikaposotiiretanako ipi kiki. Teoso sākire sāpiretakani ninoa. Ninoa ieretakariko sako mata. (Sako mata kākiti ieretakasaaki oerekari imatinaniuatini.) Ininiā mio tosētosi sesēta ōti pakini ninoa sāpiretariko nisākire.

⁴ Ninoa ipi oriva mina atoko itxana. Apaka ipi tirikapi topākini atoko itxana. Ikini itixiti auakani auīte apisatoō, Teoso apisatoō ninoa aua.

⁵ Kākiti nirekasaakiri imisiritinina ninoa, iuasaaki xamina tirinakari pokīka inamaāna. Ininiā iuasaaki imokaiakarini xipope. Kākiti nirekasaakiri

imisiritinina, ikara atoko itxa okikona. ⁶ Teoso sākire isāpiretakasaakina, iposotarina iaxiti itotini. Ininiā uasaaki āparaā kona ikipaika İkorapokoriti. Ninoa posotari āparaā arēkatxi inīkitakini. İposotarina itxīkitakiniri ikini sereti maerekati apokini İkorapokoriti auakanimoni. İnirekasaakina, ninoa posotari ikara ikinika ikaminina.

⁷ Teoso sākire isāpiretinina xipoka atoko, monōkori aariko mamapotōkire irikoti āki potoriākari pokika. Uasaaki iua kamari neenamatchi ninoa ipi Teoso sākire sāpiretakanikata. Eereka iua okapena ninoa. ⁸ Ininiā ninoa İto sirīkako kimaporiātaā, mitari sitatxitiā. Iua sitatxitiā Apiananiri tokakitaāka aamina İpiriāmitakari nopini. Iua sitatxi akiriuākataāka Sotoma, Exito pakini, kotxi Sotoma, Exito pakini atoko itxa Xerosareē. ⁹ Ininiā iuaā ikini kākiti, ikini inirimane, ikinimane āti uāka sākire sākiretakani, ikini āti uāka atamatanako ninoa İto kimaporiātaā. Iuaā ikaikototano ipi ōti, āti ōti, ipixini ōti pakini. Kākiti kona auiritari ikatikona. ¹⁰ Ininiā ikini kākiti atamatariko ninoa koriākani İto. Ininiākara ikinimane enenīkako. Ninoa kamari kiiniri. Ninoa iokanatariko isikakitina apanakinimoni ipoxokoniatini İkapani. Ninoa kamariko ikara atoko inakarī, kotxi ninoamoni naia ipi Teoso sākire sāpiretakani misiritana ninoa. Ininiā ninoa enenīka, kotxi Teoso sākire sāpiretakani koriāpeka.

¹¹ Iuaritika ipi ōti, āti ōti, ipixini ōti pakini napaka atoko, Teoso txīkitakana ninoa iuaīkana auāki ininina İkapani. Ōkitakuana. Uasaaki kākiti atamatana, ininiā ipīkarauatana. ¹² İkara eereka ninoa ipi Teoso sākire sāpiretakani kenakotari iaxitiki sākirauatini:

—Uaimoni hina.

Ininiā ninoa kanīka katxiāriā Teoso tixinemoni. Ninoa mokaiakariakori itikana ninoa kanīkaāpotini Teoso tixinemoni. ¹³ Uasaakipeka itixi iteene iakeēkata. Ininiā iua sitatxitiā kaiāopokori aapokotxi irika. Tesi aapokotxi auiniātaā ātika irika. Uasaaki setxi mio kākiti ipina. Kākiti auapanika inakani pīkarauata. Uasaaki itxana:

—Teoso iaxiti auakari apiatakari itxaua —itxana.

¹⁴ İkora misirikaretxi xipopeka. Uasaaki ipi misirikaretxi apiari napapeka. Iuaritika erepaniko, kotxi paītiki āti misirikaretxi apiari apokapanikako.

Trōpeta İmapotōkirekiri Xōkiko

¹⁵ Uasaaki Teoso nitiri mapotōkirekiri xikarauata itrōpetaneē. İtomane iaxiti auakani iteene akiritari:

—İkini itixiti auakani auīte itxapekua aāuīte Teoso, Kristo pakini.

Ātipirika iua ikinimane auīte itxauako —itxana.

¹⁶ Uasaaki vītxi koatro totiakori Teoso topākiniātaā apisatoō topākakani pamaka Teoso apisatoō. İtxana:

¹⁷ “Erekapitkari ikinipoko pikamakiti. Apiananiri pitxaua. Kaposotiirei pite. Uatxa pite auapitika. Pite kitxakapirīka aua. Katana ātipirika pauapika. Erekapitkai, kotxi kaposotiirei, ininiā ātipirika ate auīte pitxaua.

¹⁸ Kākiti ikini itixiti auakani omanākarauata. Uatxa piteka omanākarauatini manapi apope. Uatxa apokapeka ipīkani misiritiko mereīko ōti. Pinitiriakori, pisākire sāpiretakani, apaka pinakitiakori pite paxitakani pakini İkitxitiko ōti apokapeka. İkinimane kākiti poiāorini, kākiti kaposotiirerini pakini apakapariko ikamakitina İki. Uasaaki pixipokariko İkorapokoriti xipokakani,” itxana.

¹⁹ Eereka natamatari iuaā Teoso tixineē imisākiretiko aikoti tore imataakaāka. Iua aiko āki natamatari Teoso kaixane, iua apokiniātaā.

Iuasaaki natamatari ito mēkokari. Nikenakotari ito okaratxirari, ito iokaamori pakini. Itixi iakeēkata. Ito āparaā kai soro katxīkareri atoko katxaka.

12

Imini Mitapoari, Sito Pakini

¹ Eereka nitaponeē nitikoka. “Kipa atxīliti?” nitxa nākixinireē. “Natokopa itxa Teoso oerekiniri kākiti?” Kotxi sito tokiā Teoso tixine. Atokatxi iotximere iakirokaro oa omāka atoko inakari. Kasiri aua okiti patapi. Okiiā aua auūtetxi saporietane, tosi iōriki kamakori. ² Oa kamixiro. Oa akiripoakata oātatsiirauatini xika, kotxi kaiamapeka amarini oāuākitakini.

³ Eereka iuaākana nitikoka, kotxi imini mitapoari tokiā Teoso tixineē. Pōkamarari. Iua setxi ikii aua. Aua tesi iko. Ikininape ikii aua auūtetxi saporietane. ⁴ Ixipiā ikosekari kaiāopokori iōriki iaxitikero, uai ixiti oka itxaro iōriki. Itima oa sito apisatoō, kotxi paītiki amarini oāuākitaka. Inirekari iixirākiniri amarini, amarini auakasaaki. ⁵ Eereka oa sito auākitakari amarini, kiki. Oa sito ākiri aneēkasaaki ikini itixiti auakani auite itxauako. Auūtetxi kataparari itxauako iua amarini. Auakasaaki, imini !ixirākari amarini. Patimari maīkiko iua amarini. Teoso auinimoni anikaāka amarini. Iuaātaā Teoso topākanāta auūtetxi itopanere nopini. ⁶ Oa sito miteka āparaā makipakaniātaā. Teoso oerekatapekari iuaā okaikotini ikapani. Iuaā oiniīkatakako mio tosetosi sesēta ōti. Ipi anokanani, āti anokanani ipixini pakini itxa.

⁷ Eereka aua neenamatzxi Teoso tixine. Teoso nitiri Mikeo inakori apanakinikata naiatari imini mitapoari initiriakorikata. Imini initiriakori pakini neenamauata apaka. ⁸ Teoso nitiriakori tapara apiata, ininiā imini initiriakorikata !auiritaākaika Teoso tixine ikaikotinina. ⁹ Iua imini mitapoari iokanataāka maparamoni. Iua imini kitxakapiriīkaripekara. Iua Txiaipo inakori. Iua Satānasi inakori. Iua misirienetari kākiti ikini itixiti auakani. Maparamoni iokanatikosaaki, iua, initiriakori pakini okaākana uai ikorapokoritomoni.

¹⁰ Eereka nikenakotari Teoso tixinekiri sākire kataparakieneri:

—Kākiti maerekani makatxakiko apokapeka uatxa. Teoso makatxakari kākiti maerekani. Uatxa Kristo posotiire oerekaāka. Uatxa oerekari ikinimane auite ininiua. Teoso mereēkiti ikinimane auite itxaua uatxa, kotxi aītariakori kamapiretakari iokanatapeēkaika mapara. !Ikaikotaika Teoso tixine. Mītxi ikamapiretari aītariakori Teoso apisatoō. Pokamara, ikanōka ikamapiretana. ¹¹ Aītariakori iokanatapekari Satānasi isini. Ninoa posotari iokanatiniri Satānasi, kotxi Teoso Sofi Auītene ipina ninoa ikapani. Iarēka xiketa ninoa ikapani. Ninoa posotari Satānasi iokanatinina, kotxi ninoa sāpiretari atāo inakari Teoso sākire. Ninoa iposope okikona Teoso ikapani. ¹² Hīte Teoso tixine auakani hīpoxokoniūatako. Txamari hīte itixi auakani, potxoari uiniti auakani, erepaniko, kotxi Satānasi apopeka ereē hīte sauaki. Iua iteene naiataua, kotxi imarotari paītiki Teoso !auiritaikari iua maerekati apikomoni ikamini —itxa iua Teoso tixinekiri sāpirena.

¹³ Uai itiximoni okikosaaki, imini mitapoari asikatikinitaro oa sito amarini auākitakakaro okiniro ikapani. ¹⁴ Oa osikaāka ipi mīkitatxi kokoi mitari mīkita, oārainsi ikapani. Oa araā āparaā makipakanimoni. Teoso oerekinimoni osa. Iuaā Teoso nīkataro oa ipi anokanani, āti anokanani, ipixini pakini. Iuaā imini mitapoari !iposotari oamoni apokini. ¹⁵ Oa araākasaaki, imini mitapoari koporikaātari āparaā inamaākiri oa tikini. Uini atoko itxīkitakari āparaā, oa sito axāpoātini ikapani. ¹⁶ Kipatzxi !auiritari āparaā sini oamoni. Ixoreka. Ixorekasaaki, ikinika āparaā imini namaākiri kipatzxi āki isa.

¹⁷ Ininiã imini iteene omanataro oa sito. Ininiã asikatikinitana apanakini oa anaakori inaiatinina İkapani. Kãkiti Teoso paniãtakiti kamakani oa anaakori itxauana. Kãkiti Xesosi Kristo sãkire auĩãkani oa anaakori itxauana.

13

Monõkori Potxoari Uiniti Pokĩkaãtakari

¹ Ininiã nitaponeẽ nitima ikipatxite nopini. Iuaã nitikari monõkori potxoari uiniti pokĩkaãtini, kanĩkĩta itxa. İuamoni auari iko tesi pakini. Apaka ikii setxi aua. İkinika iko aua auĩtetxi saporĩetane. İkini ikii aua uãkatxi Teoso misãkirepiretakari. ² İua monõkori nitikakiti ãkiti kaiõkari atoko itxa İto. İkiti oso kiti atoko itxa. Inama ãkiti nama atoko itxa. İua imini mitapoari sikari iposotiire maerekati, İua potxoari uinitikirimoni. Ininiã İua auĩtetxi itxaua. İmini auĩtetxi ininiua atoko itxa. İmini txĩkitakari İua potxoari uinitikiri sãkire kaposotiire inini, isãkire kãkiti auikini İkapani. ³ Nota atamataro İkiniri. İkii ãti İpĩpe İkaro mitari xika. Eereka İkaro tximõka. İuaĩkana auãki itxa ikii ipinãkari. Kãkiti İkini itixitikini atamatakasaakiri, itsorĩkaãtana. Ininiã auikarina isãkire. İkamarina İua nireẽkiti. ⁴ İkinimane auikari imini mitapoari sãkire. İteosonetarina İua, kotxi İua sikari iposotiire İua potxoari uinitikirimoni. Apaka ninoa auikari İua potxoari uinitikiri sãkire. Ninoa teosonetari İua apaka. Ninoa sãkire:

—Ãti kaposotiireri potxoari uiniti pokĩkaãtakari atoko inakari !auari. Kãkiti İliposotari inaiatiniri İua —İtxana.

⁵ İua potxoari uinitikiri auiritaãka isãpiretiniri maerekati sãkiretxiti. İmisãkirepiretari Teoso. Auiritaãka auĩtetxi ininiua koarẽta toisi pakini kasiriti. ⁶ İua misãkirepiretari Teoso. İmisãkirepiretari Teoso uãka. İmisãkirepiretari Teoso auiniãtaã. İmisãkirepiretari Teoso tixine auakani. ⁷ İua auiritaãka inaiatiniri kãkiti Teoso nakitiakori. Apaka auiritaãka ninoa imãikini. Auiritaãka kãkiti İkini uãkati auĩte ininiua, İkini itixiti auakani auĩte ininiua, İkini kãkiti sãkire sãkiretakani auĩte ininiua. İkinimane auĩtetari İua maerekati kamakari. ⁸ İkini itixiti auakani, Teoso nakitiakori minakanıua, auikariko İua potxoari uiniti pokĩkaãtakari sãkire, kotxi iteosonetarina İua. İtixi kamiko apisapanika ninoa uãka İlõkatakãka Soti Auĩte okakori aãtsopateẽ. İua aãtsopaã auauãkatakani auapikako Teosokata mapĩkaninoka ininina.

⁹ Hĩte, İa atatsopatakaniĩ kakenakokii, ininiã hĩkenakotariko nisãkire. ¹⁰ Teoso nirekiniãri kateia ãki pitakiko, ininiã erekapitikari kateia ãki pauini. Teoso nirekiniãri pokiko İouata mitariã, erekapitikari pokiko. Ininiã pokaãkako İouata mitariã. Ininiã hĩte Teoso nakiti inakanıua himĩteenekariko himisiritiko. Kona hĩtakanapapiri Teoso kimapore. Åtipirika hĩkamariko Teoso nirekakiti.

Monõkori İtixiãkiri

¹¹ Eereka nota İtikari ãti monõkori. İtixiã İpokĩka. Aua İpi iko. Soti auĩte ãkiri iko atoko itxa, İuaritika isãkirauata imini sãkire atokokana. ¹² Potxoari uiniti pokĩkaãtakari nitiri itxaua İua İtixiã pokĩkakari. Potxoari uinitikiri sikaposotiiretari İua, ininiã İsari İkini itixitimoni. İtxĩkitakana İkinimane teosonetiniri potxoari uinitikiri. İua potxoari uinitikiri mitxi mita karori, eereka İkaro tximõka. ¹³ İua İtixiã pokĩkakari kamari posotiiretxi mitxi İmarotakoti. İpaniãtari xamina tirinakari İaxiti auakari İkorapokoriti apokini İkinimane atamatıniri İkapani. ¹⁴ İua potxoari uinitikiri auiritari İtixiãkiri kaminiri posotiiretxi İua İkapani. Posotiiretxi xika İtixiãkiri misirienetari İkinimane İtixiã auakani. İtxĩkitakari kãkiti kaminiri potxoari uinitikiri İto atoko inakari kai kamakori. İkara atoko İpaxitarina potxoari uinitikiri, kotxi İkarotaãka İouata mitariã, İuaritika İuaĩkana auapanika ikii.

¹⁵ Itixiã pokĩkakarĩ auiritaãka itxĩkitakiniri potxoari uiniti pokĩkaãtakari atoko inakari kai kamakori kosekasinaniretiniua, ininiã iua kai kamakori posotari isãkirauatini kãkitikata. Ipaniãtari kãkiti okiko imanirekakanisaakiri iteasonetini iua. ¹⁶ Itixiã pokĩkakarĩ paniãtari ikinimane kãkiti apakapiniri Satanasi takaõtxikare iuakoãna ikikomoni, minakaniã iteãtaãna. Ipaniãtari ikinimane kãkiti auãttxi inakanuia, auãttxi minakanuia, katiini, matiini, nitiritxi, nitiritxi minakanuia pakini, apakapiniri Satanasi takaõtxikare. ¹⁷ Kãkiti iua takaõtxikari mauakinĩ ! auiritaãka iamotiitiniua. ! Auiritãkana ivẽtxirauatinina. Iua takaõtxikari potxoari uinitikiri uãka. Iuãka mauakanisaaki, aua nõmero iua nakiti.

¹⁸ Kimarore hĩtxako, ikara himarotini ĩkapani. Kimarore hininiã himarotari potxoari uinitikiri nomerone kiki uãka itxa. Nõmero 666.

14

Soti Auĩte Sẽto Koarẽta Koatro Mio Kãkitikata

¹ Eereka nionakaãta nitaponeẽ. Natamatarĩ Soti Auĩte. Ôtanoxiratarĩ nopini auanãta. Ixirata uãka Sião inããka. Kãkiti sẽto koarẽta koatro mio pakini aua iuakata. Kaiãopokori kãkiti. Itẽtaãna Soti Auĩte iri uãka iõkatsopatapeẽkaika. ² Eereka nikenakotari ninoã xikarauatini. Itorõkani ene atoko itxa, kotxi ama eneeneri. Ikarokirauatini ene atoko itxa ninoã xikare. Viorão ene atoko itxa iua xikari ene. ³ Ninoã kãkiti sẽto koarẽta koatro mio pakini tima auãttxi topanere apisatoõ, okĩtxinoka xãpokaĩtotakini ipi ipi pakini apisatoõ. Totiakori vĩtxi koatro pakini apisatoõ apaka itimana. Ninoã sẽto koarẽta koatro mio xikaretari xikari amaneri. Apanakini !imaĩkari iua xikari amaneri. Ninoã sẽto koarẽta koatro mio ĩkorapokoriti Teoso amotakini, ninoãnoka posotari ixikaretiniri iua amaneri xikariti. ⁴ Ninoã kiki !isĩrkana sitokata. !Auiritarina iĩtona kaminiri maerekati. Soti Auĩte sinimoni ninoã apaka sa. ĩkorapokoriti auakasaakina, Teoso amotana ninoã. Ninoã merepanika sikaãka Teosomoni, Teoso Soti Auĩtene pakinimoni. ⁵ !Ikamarina maxikatĩka isãkirena. Atão inakarĩnoka isãpiretana. !Ikerokarina isãkirena Teoso iauĩtena apisatoõ.

Ipi Āti Pakini Teoso Nitiri Sãkire

⁶ Eereka nitikari Teoso nitiri araaãpotini iaxiti itanoxiti. Iua sãpiretari Teoso iokanapirena erekari kãkitimoni ikini itixiti auakanimoni. Iua iokanapirenatxi kona xipoka. Isãpiretari Teoso iokanapirena erekari ikini uãkatimoni. Āti uãka sãkire ipinimoni. Āti uãka sãkire ipinimoni. Itxaãpota, itixi auakani sãkire, iuaritika isãpiretari Teoso iokanapirena ikini uãkatimoni.

⁷ Itapasãkĩreritika itxari:

—Hĩpĩkariko Teoso. Hĩsãpiretariko, iua Apiananiri ininiua. Apokapeka kãkiti maerekati kamakani misiritiko õti. Hĩteosonetariko Teoso, kotxi iua kamari iaxiti, ĩkoraxiti, potxoari uiniti, sõtoãri pakini —itxa iua Teoso nitiri araaãkari sãkire.

⁸ Iua sãkirauataka atoko, ãti Teoso nitiri txari:

—Papirõnia sitatxiti xipokapeka. Iuaã auakani kaposotiĩrerini, iuaritika ixipokapena. Papirõnia sitatxiti auakani paniãtari imakinika itixi auakani maerekati ikaminina, maerekati itotxi nireẽkiti. Ininiã ninoã kamari maerekati Papirõnia auakani paniãtakiti.

⁹ Ninoã Teoso nitiriakori ipi sãkirauataka atoko, ãti Teoso nitiri txari itapasãkĩreritika:

—Teoso misiritanako kãkiti potxoari uinitikiri teosonetakani, potxoari uinitikiri atoko inakari kai kamakori teosonetakani. Teoso misiritanako

kākiti Satanasi takaõtxikare iteētaāna takakani, iuakoāna takakani. ¹⁰ Kākiti iua atoko inakani misiritaākako, kotxi Teoso iteene omanākarauata maerekati ninoa kamakiti xika. Teoso misiritanako ninoa, ininiā atatsiirauatana xamina tirinakariā. Ēxõpiri arikanako ninoa. Teoso nitiriakori erekarini, itixine auakani, Teoso Soti Auítene pakini itikariko ikara kākiti misiritiko. ¹¹ Iua xamina txĩkitakari kākiti atatsiirauatini. Iua xamina tirinapikako. !Ixipoka. Itirinapika. Itxiākapika. Ninoa misiritiko !iotoka. Pokamara, İkanõka auapika ninoa misiritiko. Kākiti iua potxoari uinitikiri teosonetakani, potxoari uinitikiri atoko inakari kai kamakori teosonetakani, iuāka İtoāna auaitotakini misiritaākako ikara atoko —itxa iua Teoso nitiri sākire.

¹² Ininiā hġte Teoso nakitiakori, hġte İpaniātakiti kġpitakani, hġte Xesosi nireġkiti ātipirika kamakani, kataparaxinire hġtxako. Himġteenekariko kākiti misiritini.

¹³ Eereka nikenakotari Teoso tixine auakari sākire. Itxano:

—Nisāpiretakiti piõkatsopata. Kākiti ipġkasaaki Apiananiri İkapani iparġkauatakasaaki, Teoso sikari erekari iuamoni.

Iua Erekari Matamatakoti txari:

—Ia atāo. Mitxi pasāpaniri Teoso parġka ikaminina. Uatxa itomatana, kotxi Teoso imarotapekari erekari ikamakitina.

Takari Amiko Pirena

¹⁴ Eereka nitaponeē nionakaāta iaxiti. Iuasaaki natamatari katxiāri kasarori iuaā. Aġtari iaxitikiri atoko inakari topāka iua katxiāri nopini. İkiġā aua auġttxi saporietane oro kamakori. Iuakoā saasara ātoiāo aua. Pauanaro.

¹⁵ İposo atoko āti Teoso nitiri pokġka Teoso aapoko. Iua itaparasākireritika akiritari iua katxiāri nopini topākakari:

—Pikosekariko pisaasarate. Pamariko takari, kotxi takari amiko manapipekara. Takari İkini itixitikiri amiko manapipekara.

¹⁶ Ininiā iua katxiāri nopini topākakari isaasarateē isauakari İkini itixiti nopini auakari. Amari takari imakinika.

¹⁷ İposo atoko nitikari āti Teoso nitiri pokġka Teoso aapoko Teoso tixineē. İuamoni apaka aua saasara ātoiāo iuakoā. Pauanaro.

¹⁸ Iuaġkana āti Teoso nitiri apoka. Teosomoni sikakori takikoātaā ipotorika iua. İġkatari xamina tirinakari iuaā. Iua itaparasākireritika akiritari Teoso nitiri saasara auakiti:

—Pimaġkaroko pisaasarate. Pimakatxakaroko ova İkini itixitikero, kotxi ova oionapeka —itxa.

¹⁹ Ininiā Teoso nitiri isaasarateē isauakaro ova İkini itixitikero. Itsotakitataro ovatsa. İposo atoko okaro ova ori ova iopetiko mitari āki. Okatsonakaāka. Teoso omanākare iua ova iopetiko atoko itxa, kotxi Teoso iteene omanākarauata kākiti maerekani xika. ²⁰ Ova ori kākiti kitiā iopetikoātaā sitatxi mapotõkire. Txamari na ovapeēni ikara atoko itxa. Arġkatxiāra ikara atoko itxa. Iua arġkatxi uini panaā atoko itxa. Tresġtosi kirõmetro arġkatxi aua. Arġkatxi İpanaā kavaro namaāpeka apoka arġkatxi. Ąti metro ipixini İpanaā arġkatxi.

15

Teoso Misirikare Mġkani Setxi

¹ Eereka nitaponeē nitikoka iuaġkana.

—Kġpa atxiġti? —nitxa iuaġkana nākixinireē, kotxi natamatari Teoso nitiriakori setxi itixineē.

Ninoa minari misirikaretxi setxi pakini kãkitimoni. Apikomoni misirikaretxi !auaika. Ia misirikaretxi setxi inokasaakiri kãkiti, Teoso misiritana ninoa imaerekanina xika.

² Eereka natamatari ipoa atoko inakari. Ātakaãri, xamina tirinakarikata koketakori atoko itxa ipoa. Kãkiti tima ipoa ĩtinikata. Ninoa iokanatapekari Satanasi sini, kotxi ! ikamarina iua potxoari uinitikiri paniãtakiti. Iua potxoari uinitikiri atoko inakari kai kamakori paniãtakiti likamana. !Apakaparina Satanasi takaõtxikare, iuãka nomerone. Ikininape aua viorão atoko inakari Teoso sikakiti. ³ Ninoa xikaretari Moisesi xikare, Teoso nitiri uai itixi auakari xikare. Ixikarenãtari Teoso Soti Auĩtene xikare. Ia ixikaretana. Itxana:

“Teoso Apiananiri, ikini posotiiretxi auakitii pite. Peerekari piparĩka. Pite kaposotiireri. Pite atãonani pikamakiti. Ikini uãkati auĩte pitxaua pite.

⁴ Ikinimane paxitaiko pite ipĩkareritika, kotxi pite Apiananiri pitxaua. Ikinimane txaiko pite: ‘Peerekal,’ itxaina. Kotxi pitenoka !uari maerekati. Kãkiti ĩkini uãkati apokako pitemoni. Ninoa txaiko: ‘Ate teosone pitxaua,’ itxana kotxi ikinimane itikari erekari pikamakiti.”

Ikara atoko itxa ninoa xikaretakiti.

⁵ Eereka natamatari Teoso aapoko ãki. Natamatari iua auiniãtaã. ⁶ Iposo atoko ninoa Teoso nitiriakori setxi, misirikaretxi setxi mĩkani, pokĩka Teoso aapoko. Ninoa mãka katsopiri, pomẽkoriri. Ninoamoni aua oro kamakori. Itinimaĩ nopini inapa. ⁷ Ninoa ipi ipi pakini okĩtxinoka xãpokaĩtotakini iuaã aua. Okĩtxinoka xãpokaĩtotakiti sikari iãtatxi setxi pakini oro kamakori ninoa setxi Teoso nitiriakorimoni. Teoso auapiniũka inakari xãpokakepakari iua setxi pakini iãtatxi omanãkareẽ. ⁸ Teoso iotximere xãpoka iua aapoko ãki. Katxiãri kasarori atoko itxa. Iuasaaki kãkiti !auritaãka Teoso aapoko ĩroini, ninoa Teoso nitiriakori, misirikaretxi mĩkani setxi pakini, misiritakasaakina kãkiti.

16

Iãtatxi Teoso Omanãkare Auakiti

¹ Eereka nikenakotari Teoso aapoko ãki auakari sãkire. Itaparakieneritika imisãkiretana ninoa Teoso nitiriakori setxi. Itxana:

—Hĩsa. Hĩkitakari Teoso omanãkare iãtatxi ãki auakari itixi auakanimoni — itxa.

² Ininiã ninoa Teoso nitiriakori sari. Merepanika ãtika initiri kitakari iãtatxi ãkikiri itixi auakanimoni. Iuasaaki kimiti mitari, kãsiiri, apoka kãkiti Satanasi takaõtxikare auakini ĩtomoni. Potxoari uinitikiri atoko inakari kai kamakori teosonetakani ĩtomoni apoka ikara atoko inakari amianari.

Āti Iãtatxi

³ Iposo atoko ãtipekana Teoso nitiri kitakari iãtatxi ãkikiri potxoari uinitimoni. Iuasaaki ãparaã arẽkatxi itxapekaua. Kãkiti ipĩkari arẽka atoko itxa iuasaaki. Ininiã ĩkinipoko potxoari uiniti auakani iuasaaki xipoka.

Āti Iãtatxi

⁴ Iposo atoko ãtipekana Teoso nitiri kitakari iãtatxi ãkikiri uninimoni, sãtoãri pakinimoni. Iuasaaki ãparaã arẽkatxinoka itxapekaua. ⁵ Iuasaaki nikenakotari Teoso nitiri ãparaã nĩkatakari sãkire. Itxari Teosomoni:

—Pite maerekati makamakati. Ātipirika auakari pite. Atão pikamakiti pimisiritinina maerekati kamakani ĩkora atoko. ⁶ Kotxi ninoa okari kãkiti pite nakitiakori. Okarina pisãkire sãpiretakani. Ninoa oxiketari ninoa arẽka.

Ininiã uatxa pite sikana arēkatxi iātinina. Atão imisiritikona kotxi maerekati ikamana —itxa Teoso nitiri.

⁷ Iposo atoko nikenakotari āti sākire. Teosomoni sikakori takikoãtaã auakari iua. Itxari Teoso:

—Pite Teoso Apiananiri, Kaposotiireri pitxaua. Erekapitikari maerekati kamakani pimisiritini. Pite kona kerokari pikamakiti, kotxi atão inakari-noka pikama —itxa.

Āti Iātatxi

⁸ Eereka ātipekana Teoso nitiri kitakari iātatxi ākikiri atokatximoni. Iuasaaki atokatxi apiata patakata. Auiritaãka kākiti arikini itaparapatakaã.

⁹ Ininiã kākiti arikaãka atokatxi patakaã. Iuaritika !inirekarina maerekati ikamakitina itakanapinina. “Peerekari Teoso,” kona itxana. Teosonoka posotari iotokakiniri iua misirikaretxi, txamari ninoa maerekati pirenaã akiritari Teoso uãka.

Āti Iātatxi

¹⁰ Ininiã ipi ipi pakini Teoso nitiriakori kitakapekari iātatxi ākikiri itiximoni. Eereka iuaãkana āti Teoso nitiri kitakari iātatxi ākikiri auñtetxi topaneremoni iua potxoari uiniti pokĩkaãtakari topaneremoni. Iuasaakipeka iua potxoari uinitikiri auñtetxi ininiãtaãua patimari ipiãkini. Kākiti iuaãtaã auakani akatsaninitaua itsii xika. ¹¹ Iuaritika !inirekarina maerekati ikamakitina itakanapinina. Imisãkirepiretarina Teoso iaxiti apiko nopinixiti auakari, atatsiirena xika, kimiti xika.

Āti Iātatxi

¹² Eereka iuaãkana Teoso nitiri āti kitakari iātatxi ākikiri mitari uinitimoni Eoparaxi inakorimoni. Iuasaaki uini uuaã. Isonãka. Kimapori itxaua, auñtetxiakori atokatxi pokĩkinimoni ĩkani inapinina ĩkapani. ¹³ Iposo atoko nitikari maerekani matamatakoni ipi āti pakini. Atiniro atoko itxana. Āto pokĩka mitapoari imini namaã. Āto pokĩka iua potxoari uiniti pokĩkaãtakari namaã. Āto pokĩka iua itixi pokĩkakari namaã. Iua itixi pokĩkakari iua Satanasi sākire sãpiretakari itxaua. Na atãoene isãkire. Poxirari ikama. ¹⁴ Ninoa maerekani matamatakoni ipi āti pakini Satanasi nitiriakori. Ninoa kamarai posotiiretxi. Isana auñtetxiakorimoni, ikini itixiti auakanimoni. Akiritana kākiti apotiitiniua inenamauatinina ĩkapani. Teoso kaposotiireri naiatanako ninoa itixi xipokini õtisaaki.

¹⁵ Hñte ia atatsopatakani, Apiananiri txai hñte:

—Erepaniko. Napokako kñtiriri apokini atoko, kākiti mimarotakinipatika. Napokasaaki ereẽ, pikoatiniã, kamãka pininiã, pipoxokoniuaata. ĩkara atoko pininiã, kona kasarai ikinimane apisatoõ pisini, ininiã kona kapẽtai —itxa Apiananiri sākire.

¹⁶ Eereka ninoa ipi āti pakini Satanasi nitiriakori maerekani matamatakoni, apotiitari auñtetxiakori Amaketõ inakoriãtaã. Iuaãtaã akiritaãka Amaketõ Xoteo sākireẽ.

Imapotõkire Iātatxi

¹⁷ Ninoa setxi Teoso nitiriakori, seisi kitakapekari iātatxi ākikiri. Ātinoka !ikitakapanikari. Iuasaakiika iua kitakari iātatxi ākikiri ĩtimamoni. Iuasaaki nikenakotari auñtetxi itopanereãtaã auakari sākire:

—Ixipokapeka —itxa itaparakieneritika.

¹⁸ Iposo atoko iotxira mẽkoãkata. Ikarokirauata. Pataparaeneri. Itixi iakeẽkata. Mitxi ! auari itixi iakeẽkatini ĩkora atoko inakari. Iuasaaki-ikarako apiatako. ¹⁹ Iua sitatxi apiari Papirõnia inakori xoreka. Iplikata

ixoreka, ininiã ipi äti pakini sitatxiti atoko itxaua. Ikini itixiti auakari sitatxi xipokaãka iuasaaki. Teoso !imaxinïkaretari Papirónia sitatxiti auakani kamakiti, ininiã iteene imisirritana ninoa, kotxi iteene omanãkarauata imaerekanina xika. ²⁰ Iuasaaki ikini ipokomiríi !auaika. Ôtanoxiratarí ikinipoko xipoka iuasaaki. ²¹ Katxïkareri iaxiti auakari, kai mitari atoko inakari, katxaka itiximoni. Apanakini kai minani koarëta sïko kiro. Iua irika kãkiti nopini. Ikara katxakakari pamonõkonipaniri. Iua xika kãkiti iteene misãkirepiretari Teoso.

17

Sito Potxoari Uinitikiri Nopini Topãkakaró

¹ Ninoa Teoso nitiriakori setxi pakini iãtatxi setxi auakini, seisi kaikota. Ätika ina notamoni. Itxano nota:

—Notakata pisa. Noerekai sitatxi miramaneri. Sito kanokarero kaposotirero atoko itxa iua sitatxi. Oa topãkanãta uini itori nopini. Iuaã auakani misiritiko noerekaiko pite. ² Auïtetxiakori ikini itixiti auakani kamari maerekati iua sitatxiti auakanikata isirïkinina. Iua sitatxi auakani txïkitakari kãkiti ikini itixiti auakani maerekati ikaminina. Kapoãroã poãtakari nirekini atokokana, ninoa nirekari iua maerekati iua sitatxiti auakani kamakiti — itxa notamoni.

³ Eereka iua Erekari Matamatakoti paniãtano iua Teoso nitirikata nisini. Iua Teoso nitiri anikano ãparaã makïpakaniãtaã. Iuaã natamataro sito topãkanãta iua potxoari uinitikiri nopini. Põkamaraïtori iua. Iïtoã aua iõkatakori kaiãopokori Teoso imisãkirepiretini iõka. Ikii setxi aua. Iko tesi aua. ⁴ Oa sito mãka pomamari ipixini. Põkamarari itxa omãka. Pakaroneri omãka. Oïtoã aua oro, përorã, kai soro pomëkoriri pakini aua. Omaïkari iãkoanatxi oro kamakori. Iua iãkoanatxi ãki aua maerekati okamakiti itxiko atoko inakari. Maerekati oïto kamakiti ikara atoko itxa. ⁵ Oteëtaã aua säkiretxi iõkatakori. Itxari: “!Kimarotikori. Kanokareroakoro inoro itxaua Papirónia sitatxiti miramaneri. Maerekati kamakani inoro itxaua Papirónia.” ⁶ Nitikaro oa sito opoãtini, Teoso nakitiakori arëka oãtini xika. Xesosi säkire auikinina xika, okaãkana. Natamatakasaakiro nitikoka.

—Kipa atxiïti? —nitxa.

⁷ Iua Teoso nitiri txano:

—Kininiãpa pitikoka? Nisãpiretaiko oa sito pirena. Apaka nisãpiretaiko iua potxoari uinitikiri pirena, ikii setxi, iko tesi auakiti pirena, oa porik-itakari pirena nisãpiretai, kotxi kona pimarotari. ⁸ Iua potxoari uinitikiri patamatakiti mitxi aua, txamari uatxa !auaika. Iua eereka ipokïkapanikako aariko mamapotõkire irikotiã. Eereka anikaãkako ixipokikomoni. Ikini itixiti auakani Teoso aãtsopateë iuãkana maiõkatakoni tikokako iua potxoari uinitikiri atamatakasaakinako. Itixi kamiko apisa iuãkana !iõkatsopataãka Teoso aãtsopateë. Iua aãtsopaã iõkauãkatakonioka ätipirika auapikako Teosokata. Kãkiti tikokako iua potxoari uinitikiri atamatakasaakina, kotxi mitxi auãki itxa, eereka !auaika, eereka iuãkana auãkipeka itxa.

⁹ —Ikara inakari pimarotini ikapani, iteene pimixinikariko. Kinirepa ikii setxi aua? Kotxi õtanoxiratarí setxi apaka aua. Oa sito topãkanãta iua õtanoxiratarí nopini. ¹⁰ Kinirepa ikii setxi aua? Kotxi auïtetxiakori setxi apaka auako. Auïtetxi !itxaikauana ninoa sïko. Ätinoka auïtetxi txapanikaua. Äti kona apokapanika. Iua apokasaaki mapaõtinoka auïtetxi itxauako. ¹¹ Iua potxoari uinitikiri mitxi auãki inakari, iposo atoko !auaika inakari,

ia apokako. Iuara auñteti txauako. Iua mitxi apotiitua ninoa setxi auñtetiakorikata. Æti õti iua xipokaãkako.

¹² —Patamatarari iko tesi pakini. Kinirepa iko tesi aua? Kotxi auñteti tesi aua. Ninoa auñtetiakori kãkiti auñteakori !itxapanikauana. Ninoa sika-posotiiretaãkako auñteti ininiuana iua potxoari uinitikirikata. Ninoa auñteti itxauanao ãti oaranoka. ¹³ Ikininape ninoa tesi auñtetiakori parĩkauata iua potxoari uinitikiri ïkapani. Iposotiireña, itaparaña iparĩkauatana iua potxoari uinitikiri ïkapani. ¹⁴ Inaiatarinako Teoso Soti Auñtene. Teoso Soti Auñtene iokanatana ninoa isinina, kotxi iuanani Apiananiri itxaua. Auñtetiakori auñte itxaua. Ætipirika iuakata sikani, iua akiritakini, imereëkini, ãtipirika iua nireëkiti kamakani, ninoa moianatari iua Soti Auñte ineenamauatini —itxa Teoso nitiri sãkire.

¹⁵ Iua Teoso nitiri apikomoni txari notamoni:

—Pite atamataro oa kanokarero topãkanãta kãuaãri nopini. Kinirepa kãuaãri nopini oãua? Kotxi iuaãtaã kãkitipokoni, ikini uãka, ikini itixiti auakani, ikini ãti uãka sãkire sãkiretakani pakini. Iua kãuaãri mitari atoko itxana. ¹⁶ Iua potxoari uinitikiri, ninoa tesi auñtetiakori pakini omanataroko oa kanokarero. Ninoa makatzakariko ikinipoko oa nãkiti. Imakatzakarinarako omãka. Kasarapeka otxako. Oxini inikanako. Ninoa xipokaroko oa xaminaã. ¹⁷ Teoso txĩkitakari Teoso nireëkiti ikaminina, kotxi ninoa auñtetiakori parĩkauata iua potxoari uinitikiri ïkapani Teoso nireëkiti iaõka. Ininiã Teoso sãkire mitxi auakari auapeka. Isãkire iaõka ikamana. Ininiã ninoa nirekari iparĩkauatinina iua potxoari uinitikiri ïkapani. Ininiã ninoa auñtetiakori itxauana iua potxoari uinitikiri ïkapani.

¹⁸ —Oa sito kanokarero patamatakito kona atão sitoni. Sitatxi miramaneriã auakani oa sito kanokarero atoko itxana, kotxi iua sitatxiã auakani paniãtana ikini auñtetiakori itixi auakani maerekati inireëkitina ikaminina.

18

Papirõnia Sitatxiti Xipokini

¹ Ikara inaãka atoko nitikari ãti Teoso nitiri Teoso tixine auakari katxakaãpotini ïkorapokoriti Teoso tixine potoriãkari. Iua kaposotiireri. Iotximere iopinikari imakinika itixi. ² Iua sãkirauata itaparasãkiretitika. Itxari:

—Ixipokapeka Papirõnia sitatxiti miramaneri. !Auaika. Uatxa Satanasi nitiriakori aua iuaã. Ikini sereti maerekani matamatakoni aua iuaã. Araãkari ikini sereti arakakari nikakani, kãkiti mapokaerekatakiniti, iuaã apoka. ³ Oa sito kanokarero atoko itxa iua sitatxi, kotxi iua sitatxi auakani txĩkitakana ikini itixiti auakani maerekanitxi ninoa kamakiti iaõka ikaminina. Papirõnia sitatxiti auakani kamari maerekati iitona nireëkiti. Itixi auakani nirekari ikara maerekati ikaminina kapoãroã poãtakari nirekini atokokana. Auñtetiakori ikini itixiti auakani kamari ikara maerekati Papirõnia sitatxiti auakanikata. Tiitxi vëtxitakani apakaparo txineiro kaiãopokoro, kotxi Papirõnia sitatxiti auakani amotari tiitxipokoni —itxa Teoso nitiri sãkire.

⁴ Eereka nikenakotari ãti Teoso tixine auakari sãkire. Itxari:

“Hite nota nakitiakori inakani takanapariko iua sitatxi. !Hikamapiri maerekati ninoakata. Ininiã !himisiritaãka ninoakata.

⁵ Kotxi maerekati ninoa kamakiti apiaãpota. Tiitxi tsorinatakori atoko itxana ninoa maerekani. Iaxitipeka apokaãpota ninoa maerekani. Teoso xinikari ninoa maerekani, ininiã iua misiritanako ninoa.

⁶ Himisiritanako ninoa. Hīte imisiritinina atokokana, hīte misiritana ninoa. Ipikata himisiritanako ninoa, ninoa maerekani xika. Ninoa misiritapekari apanakini, ininiā ia imisirikarena xika ipikata himisiritanako ninoa.

⁷ Hīt̄x̄ikitakanako ninoa atatsiirauatinina. Hīt̄x̄ikitakanako ninoa maerekaxiniretinoka ininina. Ikara atoko ninoamoni hīkaminiā, at̄āopitikara hīkamakiti, kotxi iteene iukauana ninoa. Itomaneri itiina, ininiā ninoa iarinouata. Ninoa sākire: ‘Ate uai topākanāta, kotxi auīt̄etxi kaposotiireni atxaua. Tikinitakoro atoko !atxaua, ininiā maerekaxiniretika !atxa,’ itxana ākixinireēna.

⁸ Ikara isākirena xika āti ōti ninoa misiritaākako. Amianari, maerekaxinirenitxi, natxi pakini apokako ninoamoni. Arikatxi xipokanako ninoa, kotxi Teoso iuasaaki misiritanako ninoa. Imisiritanako ninoa, kotxi Teoso Apiananiri Kaposotiireri itxaua,”

itxa iua Teoso tixine auakari sākire.

Kākiti Txiapatini Sitatxi Xipokini Xika

⁹ Auīt̄etxiakori ikini itixiti auakani, Papirōnia sitatxiti auakanikata sirīkakani, ninoakata tiitxi apokaerekatakani, itikasaakirina iua sitatxi misiritiko, iteene itxiapatana. Ninoa auīt̄etxiakori txiapata iua sitatxi arikasaaki, xamina txiā itikasaakina. ¹⁰ Ōtakoxiti itimana, kotxi ipīkarina sitatxi auakani xipokini. Iuasaaki itxanako:

—!Erekari. !Erekari. Ia sitatxiti miramaneri !auaika. Papirōnia sitatxiti !auaika. Kākiti kaposotiirerini xipokapeka. Āti oaranoka arikatxi xipokapena ninoa imaerekanina xika.

¹¹ Ikini itixiti tiitxi vēt̄xitakani apaka txiapatako. Ninoa maerekaxiniretinoka itxanako sitatxi auakani xipokasaaki.

—Kiripa amotatari atii uatxa? —itxana.

¹² Mitxi ninoa vēt̄xitari oro, pirata, kai soro pomēkoriri, kai soro kasarori pērora inakori. Mitxi ivēt̄xitarina mākatxi mata arfīnio inakori, mākatxi mata seta inakori, mākatxi mata pōkamarari, mākatxi mata pomamari pakini, ivēt̄xitana. Ivēt̄xitarina ikini sereti aamina eremari inakori. Ivēt̄xitarina ikini sereti tiitxi iko kamakori, aamina pakaroneri kamakori, pirōsi kamakori, metao kamakori, kai kamakori. ¹³ Ivēt̄xitarina kanera, koketxi pakini. Ivēt̄xitarina kamariāro miha inakori. Ivēt̄xitarina kamariāro pirākīsēsi inakori. Ivēt̄xitarina iāriā, aseitona iī, triko, triko pani pakini. Ivēt̄xitarina kema auīte, soti auīte, kavaro, mitekaī kavaro anikakiti pakini. Kākiti apaka ivēt̄xitana, nitiritxi ikapani. Kākiti iō, kākiti xinire apaka inirekana ivēt̄xitinina. ¹⁴ Ninoa tiitxi vēt̄xitakani sākire sitatximoni:

—Ikinika hīti erekari hinireēkiti xipokaākapeka. Ikinika hīt̄x̄ineirote !auaika. !Auaika hāpokaerekatakiti. Hīti arikapeka —itxana ninoa sākire.

¹⁵ Ninoa tiitxi vēt̄xitakani katxineiroterini itxauana, kotxi kākiti iua sitatxiti auakani mitxi amotari ninoa tii. Iua sitatxi xipokasaaki, ninoa tiitxi vēt̄xitakani timanāta ōtakoxiti, kotxi ipīkarina sitatxi arikini. Itxiapatana. Imatanianuatana. ¹⁶ Itxana:

—!Erekari. Sitatxi miramaneri !auaika uatxa. Mitxi ia sitatxi peerepokori sito erero atoko itxa. Oia sito māka pakaroneri, pomamari, pōkamarari pakini. Oītoā aua oro, kai soro pomēkoriri. Pērora pakini aua. Oia sito atokokana ia sitatxi. ¹⁷ Āti oara napa atoko ia sitatxiā auakani tii kakaroneri xipokapeka —itxana.

Sitatxi arikasaaki, maporo auakini, maporo āki sikani, maporo āki parīkauatakani apaka ōtakoxiti atamatarina iua sitatxi arikini. ¹⁸ Ninoa itikasaakiri katxiāri iua sitatxi arikini, itxana:

—Ia sitatxi miramaneri atoko inakari !auari —itxana ninoa.

¹⁹ Iuasaaki itakarina atapani ikiiāna imatinaniuatiniāna. Itxiapatana iuasaaki. Imatinaniuatana iuasaaki. Itxarina:

—!Erekari. !Erekari. Kamatinanipitikari sitatxi miramaneri xipokini. Mitxi iuaā ikinimane maporo auakini apakapari kaiāopokoro txineiro, kotxi iuaā auari txineiropokoni. Eereka āti oara napaka atoko ixipokapeka ikinika —itxana isākirena.

²⁰ Hitepekana Teoso tixine auakanii hīpoxokoniuatoko iua sitatxi xipokiniā. Hite Teoso nakitiakori hīpoxokoniuatoko. Hite Xesosi moianariakorii, hite Teoso sākire sāpiretakanii pakini hīpoxokoniuatoko, kotxi Teoso arikapekari iua sitatxiā auakani hite imisiritinina xika.

Kai Miramaneri Potxoari Uinitimoni Okiko

²¹ Eereka āti Teoso nitiri kataparari maikari kai meraminapoari. Kai triko kamariākari atoko itxa iua kai. Ōkari potxoari uinitimoni. Iua txari:

—Itapararitika kai nokini atoko, Papirónia sitatxiti miramaneri xipokini. !Atamataākaika sitatxi iuaā —itxa isākire.

²² Itxari iua sitatximoni:

—Xikari !ikenakotaākaika ereē. !Auaika xikari viorāokata, koitxikata, trōpeta pakinikata. Ereē kākiti parīkauatini !auaika. Atarokiri kamiko ene !kakenakotikoikari. ²³ Tirikapī kamara !katamatikoikari ereē. Taniriu-atakani kiinirite ene !kakenakotikoikari. Ereē mitxi vētxirauatakani apiari itxauana. Ninoa atoko inakari !auari ikini itixiti. Kākiti ereē auakani misirienetana ikini kākiti ikini itixiti auakani, kotxi ninoa sākire maerekatinoka —itxa Teoso nitiri sākire.

²⁴ Papirónia sitatxiti misiritaāka, kotxi iuaā auakani okapena Teoso sākire sāpiretakani kākiti Teoso nakitiakori. Ikinimane kākiti itixi okakoni xika Papirónia sitatxiti xipokaāka.

19

Areroia, Peerekari Teoso

¹ Eereka nikenakotari kākiti sākire, kaiāopokori kākiti Teoso tixine auakani. Itapasākireritikana itxana:

—Areroia. Peerekari Teoso. Ate Teosone makatxakari kākiti maerekani. Kaiotximereri aTeosone. Kaposotiireri. ² !Ikerokari ikamakiti, kotxi atāo inakarinnoka ikama, ininiā atāo imisiritinina maerekati kamakani. Erekari-noka ikama aTeosone. Iua misiritari Papirónia sitatxiti. Kanokarero kaposotiirero atoko itxa iua sitatxi, kotxi iua sitatxi auakani iomatari kākiti xinire ikini itixiti auakani xinire, kotxi oerekarina maerekati itotxi nireēkiti ikaminina. Teoso misiritana Papirónia auakani, kotxi okana Teoso nitiriakori itixi auakani —itxana ninoa sākire.

³ Iuaikana itxana itaparakieneritikana:

—Areroia. Peerekari Teoso. Iua sitatxi miramaneri arikapikako. Katxiāri iuaākiri itimatxiātapiakako ātipirika —itxana.

⁴ Iuasaaki ninoa totiakori vītxi koatro pakini, ninoa okītxinoka xāpokaītotakini ipi ipi pakini apaka, ipamakana Teoso apisatoō. Iuasaaki Teoso topākanāta auītetxi topanere nopini. Ninoa misākiretari iua:

—Pite aTeosone. Peerekaī pite. Amēē, areroia —itxana ninoa.

Soti Auīte Ītanorouatini Kiiniriti

⁵ Eereka nikenakotari Teoso topanereē auakari sākire. Itxari:

—Hite Teoso nitiriakori ikini itixiti auakanii, “Peerekari aTeosone” hītxako. Hite auītetxi inakanii, auītetxi minakanii apaka, hīpīkiniāri Teoso, “Peerekari aTeosone,” hītxako —itxa.

⁶ Iposo atoko nikenakotari itomaneri kākiti sākire ene atoko itxa, āparaā kai auiniātaā auakari ene atoko itxa, ikarokirauatini ene atoko itxa. Nikenakotari ninoa sākire:

—Areroia, peerekari Teoso, kotxi aTeosone, Apiananiri, kaposotiireri, ikinimane auite itxaua —itxana ninoa.

⁷ —Mapoxokoniuaata. Apoxokoniritika masākirauata. Matxari: “Peerekari Teoso.” Teoso Soti Auītene Itanorouatini iketo apokapeka. Itaniriuaatarko iua ikapani oāiamatapeka. ⁸ Osikaāka mākaxi ereri, kasarori oieretaākiti tīkane —itxana ninoa sākire.

Teoso nakitiakori kamakiti atāo inakari oa māka atoko itxa.

⁹ Iposo atoko iua Teoso nitiri txano nota:

—Ia piōkatsopata. Iua Soti Auīte Itanorouatini kiiniriti kemaītxitakoni poxokoniuaata —itxa notamoni.

Iuaīkana itxano:

—Ia nisāpiretakiti Teoso sākire atāo itxa.

¹⁰ Ikara nikenakotakasaaki nipamaka iua Teoso nitiri apisatoō, Teoso apisatoō pamaākarino atoko nitxaua. Txamari iua txano:

—Kona pipamakape nota apisatoō. Nota Teoso nitiri pite atoko, pitariakori Xesosi sāpiretakiti auīākani atoko. Teoso apisatoōnani pipamakako. Xesosi sāpiretakiti iopinikari Teoso sākire sāpiretakani ākixinire. Ininiā ninoa sāpiretari kākiti atāo Teoso sākire —itxa.

Kavaro Kasarori Nopini Topākakari

¹¹ Eereka natamatari Teoso tixineē auakari. Natamatari kavaro kasarori. Iua kavaro nopini topākakari ikamaenetakiti kamakari itxaua. Isākire atāonoka. Atāo imereēri kākiti misiritiko imaerekani xika, kotxi iua imarotari ikinipoko kākiti kamakiti, ininiā ikamari atāo. Inaiatana maerekati kamakani, kotxi iua kamari atāo. ¹² Oki xamina tirinakari atoko itxa. Ikiā ito auītetxi saporīētane aua. Iuāka iōkatakori iitoā aua. !Kimarotikori iua uāka. Iuanoka imarotari iuāka. ¹³ Arēkatxinoka imākaā aua. Iua akiritaāka, “Teoso Sākire” inakori. ¹⁴ Isotatoneakori, Teoso nitiriakori Teoso tixine auakani, saāpota iuakata. Iua iikiika. Ninoa apaka topāka kavaro kasarori nopini. Imākana peererī, kasarori. ¹⁵ Iua “Teoso Sākire” inakori namaā opokīka iouata mitaro neenamati ikamini ikapani. Kauanaro. Iua iouataneē okanako imokaiakarini ikini āti uāka, ininiā ikini āti uāka auite kataparari itxauako iua. Imisiritanako ninoa imaerekanina xika. Ova katxaratiko atoko itxako imisiritikona. Teoso kaposotiireri omanākare ova katxaratiko atoko itxako. Teoso itene omanākaruata iusaaki kākiti maerekani xika.

¹⁶ Iua “Teoso Sākire” inakori mākaā, itapikeē apaka iōkatakāka: “Auītetxiakori auite. Apiananiri,” iōkatakāka.

¹⁷ Iposo atoko natamatari āti Teoso nitiri. Atokatxi iotximereē itima. Iua itaparakieneritika akiritari ikinika itano araākani:

—Hina. Hāpoka Teoso kiiniritemoni. Mitari ikinirite —itxa.

¹⁸ —Hina. Auītetxiakori xini hinika. Sotatoakori auiteakori xini hinika. Sotato xini apaka hinika. Kavaro xini hinika. Hinikari kikiākini kavaro nopini topākakani xini apaka. Hinikari ikini kākiti xini, nitiritxi iamotakoni xini, nitiritxi minakanua xini, kākiti apiatakani xini, kākiti mapiatakani xini apaka hinika —itxari itano araākani.

¹⁹ Eereka nitikari iua potxoari uinitikiri. Iuakata aua itixi auakani auiteakori, isotatoneakori apaka. Ninoa apotiitaua, iua kavaro kasarori nopini topākakari isotatoneakorikata inaiatinina ikapani. ²⁰ Iua neenamati xipoka atoko, iua potxoari uinitikiri maīkaāka. Isākire sāpiretakari, atāo minasākiretakati, imākaāka apaka. Mitxi iua kamari posotiiretxi iua potxoari uinitikiri ikapani. Ikara posotiiretxi xika imisirienetana ninoa

potxoari uinitikiri takaõtxikare auaiõtatakini. Imisirienetana ninoa iua kai kamakori teosonetakani. Iua potxoari uiniti pokikaatakari, isäkire säpiretakari pakini, auäkipanika okaäka ipoa atoko inakarimoni, êxöpiri arikiniätaã. ²¹ Isotatoneakori okapeëka iouataã, kavaro kasarori nopini topäkakari namaäkerõã. Iuasaaki ikinika maiori nikapena ninoa xini. Kamitopekana. ! Iposotaikarina ikinika okakoni xini inikinina.

20

Mio Anokanansaaki

¹ Eereka nitikari Teoso nitiri katxakaãpotini Teoso tixine ikari. Iuakoã iua minaro xavi iua mamapotökire irikotimoni. Apaka iminari kohëtxi mitari. ² Iuasaaki imaïkari iua imini mitapoari. Kitxakapirïkarikara iua imini. Iua maerekani matamatakoni auïte, Satanasi inakori. Iua maïkari Satanasi. Iaxirikari kohëtxiã, mio anokanani imatïpokotakani tikane. ³ Iua Teoso nitiri okari Satanasi iua aarikoã, tota itxari itore. Ikakiriokari oa xavi itore sonaã, ininiã !apakata itore matakakiko. Ininiã mamapotökire irikoti äki ikaikota Satanasi. !Iposotaikari imisirienetiniri ikini itixiti auakani. Mio anokanani auako iriko äki iua Satanasi. Mio ano napaäka atoko auiritaäka ipokikini. Mapaõtinoka auiritaäka mapara auini.

⁴ Eereka natamatari auïtetxiakori topanere. Kaiãopokori auari iuaã. Natamatari iua topaneretxi nopini topäkakani. Ninoa txïkitaäka auïtetxi ininiuana. Iuasaaki natamatari apanakini kãkiti. Mitxi sauakanopitakoni. Okapeëkana Xesosi iokanapirena, Teoso säkire pakini isäpiretinina xika. !Iteosonetarina iua potxoari uinitikiri. Iua kai kamakori !iteosonetana. Iua potxoari uinitikiri takaõtxikare litakana iteëtaãna, iuakoãna pakini. Iuaïkana auapekana. Auïtetxi itxapekauana Kristokata. Mio anokanani auïtetxi itxauana. ⁵ Ikara ipïkani õkitikiko merepanika ipïkani õkitikiko. Iua mio anokanani napaäka atoko apanakini ipïkani õkitikaäka. ⁶ Ipïkani merepanika õkitikiko iuaïkana auäki ininina ikapani, Teoso nakitiakori itxauana ninoa. Teoso sikari erekari ninoamoni. !Atatsiitarina ätião ipïkitxi Teoso misiritakasaakina maerekati kamakani. Sasetotxi itxauana, kotxi Teoso nireëkiti ikamana. Kristo nireëkiti apaka ikamana. Mio anokanani auïtetxi itxauana Teosokata.

Satanasi Xamina Mitapoarimoni Okiko

⁷ Mio ano napaäka atoko, Satanasi kateia äki auakari, sikakaäkako. Ipokika mapara. ⁸ Iuasaaki Satanasi ïpirixititari itixi kãkiti ikini äti uäka imisirienetini ikapani. Iua misäkiretari äti uäka Koki inakori, Makoki inakori pakini. Txamari na atão isäkire. Inirekari ninoa neenamauatini iuakata. Apitiitana ninoa Teoso nakitiakori inaiatinina ikapani. Itori kãkiti Satanasi apotiitakini. Uini ikipatxite atoko itxana.

⁹ ïpirixitatarina itixi. Iakirokarina Teoso tirketakiti sitatxiti, kãkiti Teoso nakitiakori auiniätaã. Iuasaaki xamina iaxitikiri katxaka. Ixipokana ninoa ikinikana. ¹⁰ Iuasaaki Satanasi, kãkiti misirienetakari, okaäka arikatxi mitapoarimoni êxöpiri arikikoãtaã. Iua potxoari uinitikiri, isäkire säpiretakari pakini okapeëkaika iuaã. Iuaã ninoa atatsiirauatapikako pokamara, ïkanõka ätipirika. !Ixipoka ninoa atatsiirauatini.

Ipinakani Apakapari Iparïkana Ìki

¹¹ Eereka natamatari auïtetxi topanere kasarori mitari. Natamatari iua inopini topäkakari. Iuasaaki patumari iaxiti, itixi pakini ereëkokini iua topäkakari apisatoõ. Iaxiti, itixi pakini kona katamatikoikari. ¹² Ipoço atoko natamatari kãkiti mitxi ipinakani timini Teoso topanere apisatoõ. Kãkiti apiarini, kãkiti poiãorini pakini tima Teoso apisatoõ. Ipoço atoko itori

aätsopa katamëkitataäka. Iua aätsopaä aua ikinika kãkiti kamakiti. Apaka äti aätsopa katamëkaäka. Kãkiti uäka aua iua aätsopaä Teosokata auakani ïkapani. Iuasaaki ninoa mitxi ipinakani apakapari ikamakitina ïki uai itixiä auakasaakina. ¹³ Ninoa mitxi potxoari uiniti äki ipinakani apoka iuaä. Mitxi kipatxiä ikatakoni apaka apoka iuaä. Ikini kãkiti ipïkani auiniätaä auakani apoka iuaä. Ikinika apakapari ikamakitina ïki, ikamakitina itixiä auakasaakina. ¹⁴ Eereka ipïkitxi, ipïkani auiniätaä pakini okaäka iua arikatxi mitapoarimoni. Iua arikatxi mitapoarimoni iuaïkana kãkiti ipina ätiäo ipïkitxi maxipokatimoni. ¹⁵ Kãkiti ätipirika Teosokata auakani uäka aua Teoso aätsopateë. Kãkiti iuaä mauauäkatakani okaäka iua arikatximoni.

21

Iaxiti, Itixi Pakini Amaneri Txapekaua

¹ Eereka natamatari iaxiti amaneri, itixi amaneri pakini. Iaxiti mitxiri ereëkokape. ïkora itixi mitxiri ereëkokape. Potxoari uiniti ! auaika. ² Natamatari Teoso sitatxine Xerosareë amaneri. Iua sitatxi Teoso tixinekiri. Teoso paniätari iua sitatxi ïkorapokoriti apokini. Natamatari ikatxakaäpotini. Iua sitatxi peereri. Sito ïtaniriuatakasaaki, omäka peereri oïtanirimoni osini ïkapani. Oa sito erero atoko itxa iua sitatxi. ³ Nikenakotari Teoso topanereë auakari säkire. Itapasäkireritika itxari:

—Uatxa Teoso kamari iua auini kãkiti sauaki. Iua ninoakata aua. Iua nakitiakori itxauana. Teosora aua ninoakata. Ninoa Teosone itxaua. ⁴ Iuasaaki iua kaxipokariko ninoa oki ätsaä. !Itxiapataikana. Ipïkitxi !auaika. Matinanitxi !auaika. Ätsaätxi !auaika. Katsiiri !auaika. Ikinipoko mitxiri ereëkokapeka uatxa —itxa.

⁵ Iua auütetxi topanere nopini topãkakari txari:

—Uatxa nikamari ikinipoko amaneri —itxa.

Apikomoni itxari notamoni:

—Piökatsopataris nisäkire, kotxis nisäkire atäo. Nisäpiretakiti apokapitikako.

⁶ Apikomoni itxano:

—Uatxa nipariäka xipopeka. !Auaika. Merepitipanika iöka Aopa inakori atoko nitxa, kotxi nota merepitipanika aua. Imapotökire iöka Ómika inakori atoko nitxa, kotxi ikinipoko mapotökire nitxaua apaka. Nisikari kãkiti posonatakani iätini ïkapani. Na ninirekari ïiki. Iätarinako äparaä amomoäkiri. Iua äparaä txïkitakari kãkiti ätipirika Teosokata auini. ⁷ Nisikariko iua äparaä kãkiti Satanasi nireëkiti makamakanimoni. Ninoa Teosone nitxaua nota. Nota anaakori itxauanako ninoa. ⁸ Kãkiti mataparaxinireni okaäkako xamina mitarimoni. Teoso säkire mauikakani apaka okaäkako iua xaminamoni. Maerekati potxitakani, kokanirini, maerekati iitoäna potxitakiti kamakani apaka okaäkako xamina mitapoarimoni. Miiti apaka okaäkako iuamoni. Teoso kamakori teosonetakani okaäkako iuamoni. Ikinika kãkiti maxikatïka säpiretakani apaka okaäkako xamina mitarimoni. Ninoa kãkiti ikinikana misiritaäkako arikatxi mitariä, ëxöpiri arikikoätaä. Iuaä kãkiti iuaïkana ipina, ätiäo ipïkitxi maxipokatimoni —itxa iua auütetxi topanere nopini topãkakari säkire.

Xerosareë Sitatxiti Amaneri

⁹ Ninoa Teoso nitiriakori setxi, iätatxi setxi auakini, äti ina notamoni. Iua txari:

—Uai pina. Noerekaiko pite iua Soti Auïte tiretakito ïtanoro ïkapani —itxa.

¹⁰ Iua Erekari Matamatakoti anikano nota. Itxïkitakari Teoso nitiri anikinino oxiratari nopini. Mitaxiratariä oerekano sitatxi Teoso nakiti

Xerosareë inakori. Natamatari iua sitatxi Teoso tixine poterikakari katx-akaäpotini ìkorapokoritimoni. ¹¹ Teoso iotximeretxikana aua iua sitatxi. Kai pomëkoriri kakaroneri xásipi inakori mëkorìkini atoko itxa iotximere. Iua sitatxi iotximere peereri. Kristao mëkori atoko itxa. ¹² Pirikeri kai kamakori piriketari iua sitatxi. Iua pirikeri mitapoari, pañtanori. Iua pirikeri tosi itore aua. Teoso nitiriakori iaxitìkini tosi nìkatarì iua tosi itore. Ikinika itore nopini iökataäka Isaeo anaakori uäka, kotxi Isaeo tosi imiakori aua. ¹³ Ipi äti pakini iua itore atokatxi pokìkinimoni. Ipi äti pakini iua itore atokatxi pokìkini sanaremoni. Ipi äti iua itore atokatxi pokìkini ikikomoni. Ipi äti pakini iua itore atokatxi ereëkokinimoni. ¹⁴ Iua sitatxi pirikere tosi kai mitari nopini ikamaäka. Ikinika iua kai nopini Soti Auïte moianariakori uäka iökataäka, kotxi Soti Auïte moianariakori tosi aua.

¹⁵ Iua Teoso nitiri notakata säkirauatakari aua aäke oro kamakori iuaokö. Iua aäke iua sitatxi, itore, ipirikere pakini iaötiko. ¹⁶ Sitatxi tore atokatxi pokìkinimoni ipotorika. Itore atokatxi ereëkokinimoni apoka. Iaötari ipi mio, koatrosëtosi pakini kirómetro. Maioakari. Iuaikana ipotorika sitatxi itore atokatxi pokìkini sanaremoni. Itore atokatxi pokìkini ikikomoni apoka. Iaötari iua atokotxikana ipi mio, koatrosëtosi pakini kirómetro. Eereka iaötari sitatxi itano timakari. Iua atokotxikana ipi mio, koatrosëtosi pakini kirómetro. Iua Teoso nitiri iaötari iua sitatxi iua aäkeë. ¹⁷ Iua Teoso nitiri iaötari pirikeri timakari. Sesëta metro itano. Teoso nitiri iaörauata kãkiti iaörauatini atokokana. ¹⁸ Iua pirikeri kai kamakori xásipi inakori. Iua sitatxi oro kamakori. Kristao erero atoko itxa oa oro. ¹⁹ Iua kai mitari pirikeri patapi auakari ipataäka ikini sereti kai soroä. Pomëkoriri, kakaroneri iua kai soro.

Äti iua kai mitari aua kai soro xásipi inakori.

Äti iua kai mitari aua kai soro sapira inakori.

Äti aua äkata inakori.

Äti aua esimeráota inakori.

²⁰ Äti kai mitari aua kai soro satónia inakori.

Äti kai mitari aua kai soro sátxio inakori.

Äti aua krisórito inakori.

Äti aua periro inakori.

Äti aua topásio inakori.

Äti aua krisópraso inakori.

Äti aua xasíto inakori.

Äti aua ametxísita inakori.

²¹ Iua tosi itore tosi kai kasarori kamakori. Iua kai kasarori pérora inakoro. Iua itore ätika, pérora ätoka kamakori. Oro kamakori itxaua kimapori. Peereri. Pomëkoriri. Kristao atoko itxa ahoa.

²² Kona natamatari Teoso misäkiretiko aikoti. !Auari iua aiko iua sitatxiä, kotxi Teoso Aplananiri kaposotireri, iua Soti Auïte apaka iuaä auapikana.

²³ Iuaä ! inirekaäka atokatxi, kasiri pakini sitatxi iopinikini ìkapani, kotxi Teoso iotximere iopinikari ikinipoko. Iua Soti Auïte sitatxi tirikapite atoko itxaua.

²⁴ Kãkiti maerekanitxi mauakini ikini äti uäka auari iua kama-
raä. Kãkiti ikini itixiti auakani auïteakori apokako iuaä Teoso ipaxitin-
ina ìkapani, inirekakitina Teosomoni isikinina ìkapani.

²⁵ Iua sitatxi tore imatakakaäkapika. Ìroäpikana kãkiti. !Itotaäka, kotxi ìkanökari ! auari iuaä.

²⁶ Kãkiti ikini itixiti auakani anikariko ikinipoko erekari iua sitatximoni Teoso ipaxitinina ìkapani.

²⁷ Kãkiti maerekati kamakani !auritaäkana Ìroinina. Ìtotxi nireëkiti kamakani !auritaäkana Ìroinina. Atäo masäpiretakani apaka

! auiritaākana Īroinina. Kākiti Teoso iōkauākatakini aātsopateē, ninoanokara auiritaāka Īroinina iua sitatxitiā. Iua Soti Auīte aātsopateē auauākatakani auapikako Teosokata.

22

Iua Āparaā Iātakari Aua Teosokata Ātipirika

¹ Eereka iua Teoso nitiri oerekano sōtoāri. Iua sōtoāri mapotōkire ikiitā Teoso itopanere aua. Apaka iua Soti Auīte itopanere aua iuaā. Iua āparaā peereēri. Kristao mēkori atoko itxa iua āparaā. Iua āparaā iātakari !ipina. Ātipirika auapika. ² Iua sitatxi apanīkaki aua ahoa mitapoari. Iua sōtoāri sa ahoa apanīkaki. Sōtoāri itinikata aua amātiirinape. Iua amātiiri tximakani ! ipina. Auapikana. !ipinaikana. Kasiri iaōka iriuata iua amātiiri. Āti kasiriti iri ātiāo, eereka āti kasiriti ātiāo. Iuaikana āti kasiriti ātiāo. Itxaāpota iua amātiiri iriuatini iuaxiti. Tosi pakini kasiriti amātiiri iriuata. Amātiiri tsopa sikatarparatari kākiti Īto, ikinimane kākiti itixi auakani Īto.

³ Teoso misiritiniri kākiti !auaika. Teoso, Soti Auīte pakini auītetxi itxauana iuaā. Teoso nitiriakori itixi auakani kamarī iua nireēkiti. ⁴ Ninoa atamatariko itoō. Teoso uāka iteētaāna auako. ⁵ Īkanōka !auaika iuaxiti. Kākiti iuaā kona nirekaikari tirikapi, atokatxi kamara pakini, kotxi Teoso Apiananiri iopinikari ikinika iuaā. Kākiti iuaā auakani auītetxiakori itxauana ātipirika.

⁶ Eereka iua Teoso nitiri txari notamoni:

—Atāo nisākire. Ia iaōka apokapitīkako. Teoso Apiananiri sikari Erekari Matamatakoti isākire sāpiretakanimoni. Iua paniātari inītiri itixine auakari oerekinina inītiriakori itixi auakani Teoso kamakiti apokini apisapanika — itxa iua Teoso nitiri sākire.

Xesosi Kanapiriini Pirena

⁷ —Hīkenakota —itxa Xesosi. —Patimariko napokini ereē. Ia aātsopa sāpiretari ereē nikanapiriini pirena. Kākiti auikiniāri Teoso sākire ia aātsopa sāpiretakiti, apakapari eerekari Teoso sikakiti —itxa Xesosi.

⁸ Nota Xoāo sāpiretai hīte nitiākiti. Nikenakotakiti apaka nisāpiretai hīte. Ikinika nikenakotaka atoko, ikinika natamataka atoko, iuasaaki nipamaka iua Teoso nitiri apisatoō, kotxi iua oerekari ikinipoko notamoni. Nipamaka iua apisatoō Teoso apisatoō nipamakini atokokana. ⁹ Txamari iua Teoso nitiri txari notamoni:

—Kona pipamakape nota apisatoō. Nota Teoso nitiri pite atokokana nitxa. Pitariakori Teoso sākire sāpiretakani Teoso nitiriakori itxauana. Ninoa atokokana nitxa nota. Ikini kākiti ia aātsopa sāpiretakiti auīākani Teoso nitiriakori itxauana. Ninoa atokokana nitxa nota. Teoso apisatoōnoka pipamakiniā atāo —itxa Teoso nitiri sākire.

¹⁰ Iuaikana itxano nota:

—Ia aātsopa sāpiretari Teoso kamakiti apokini apisapanika. Na pikipat-apiri ia aātsopa sāpiretakiti, kotxi paītiki Teoso sākire iaōka apokapitīkako. ¹¹ Maerekati pikamapanika pinakasaaki, ininiā apikomoni maerekati pikama. Maerekati piito nireēkiti pikamapanika pinakasaaki, ininiā apikomoni pikama. Atāo inakari pikaminiā, apikomoni atāo inakari pikama. Teoso nireēkitinoka pikaminiā, ininiā apikomoni Teoso nireēkitinoka pikama —itxa.

¹² —Hīkenakota —itxa Xesosi. —Patimapaniriko napokini ereē. Nimi-nariko ikinimane parīka ĩki ninoa apakapini ĩkapani. ¹³ Iōkatxi merepiti-panika auakari Aopa inakori atoko nitxaua. Iōkatxi imapotōkire auakari

Ómika inakori atoko nitxaua. Ikinipoko auini apisapanika nota aua. Ikinipoko xipokaãka atoko nota auapanika. Itixi kamiko apisapanika naua. Itixi xipoka atoko nauapanika nota —itxa Xesosi.

¹⁴ Teoso sikari erekari iua nireëkiti kamakanimoni. Ninoa kãkiti auiritaãkako Teoso amãtiirite itxminina auapika ininina tũkane. Auiritaãkanako İroinina Teoso sitatxineë. ¹⁵ Kãkiti maerekati iĩtona nireëkiti kamakani ! auiritaãka İroinina iua sitatxitiã. Miĩti, İtanoro minakatokatika sirĩkakani, kokanirini pakini !auiritaãka İroinina iua sitatxitiã. Apaka kãkiti ikamakitika teosonetakani ! auiritaãka İroinina iua sitatxitiã. Aãpirena potxitakani, atão minasãkiretakani pakini !auiritaãka İroinina iua sitatxitiã.

¹⁶—Nota, Xesosi txaua. Nota paniãtari ninitiri nitixine auakari sãpiretiniri ia nisãkire pitemoni, ininiã ikara pite sãpiretanako Teoso misãkiretikoãtaã apotiitakanua. Tavii apika mekanirirano nota. İõriki mitaro pokamara iãtokopeka inakasaaki İkaro atoko nitxa nota —itxa Xesosi.

¹⁷ Erekari Matamatakoti txari Xesosi:

—Uai pina.

Xesosi nakitiakori txari iua:

—Uai pina.

Hĩte ia nisãkire kenakotakanii, hĩtxariko:

—Uai pina.

Hĩte posonatakani, uai hina. Hinirekiniãri, ia ãparaã hiãtako, kotxi ia ãparaã kãkiti auapininiika inĩkitaãkari. Ia ãparaã Teoso sikakiti kãkitimoni. Na piĩkitxitari.

¹⁸ Nota, Xoão, õtãkikari kãkiti ia Teoso sãkire iõkatsopatakori kenakotakani. Ia Teoso sãpiretakiti apokini apisapanika, isãpiretaua. Ia aãtsopa sãpiretari kãkiti misiritiko. Ninoa misiritiko atokotxikana Teoso misiritai hĩte, hĩkoketiniãri hĩteka sãkire Teoso sãkirekata. ¹⁹ Kãkiti kipatiniãri ipixini ia Teoso sãpiretakiti iõkatsopatakori, Teoso !auiritari iua tximiniri iua amãtiiri kãkiti auapininiika inĩkitaãkari. !Auiritari iua İroini isitatxineë. Ia aãtsopa sãpiretapekari iua amãtiiri, iua sitatxiti pakini.

²⁰ Xesosi txari:

—Ia niokanapirena atão. Iposopeka napokini tũkane.

Atxari iuamoni:

—Ameë. Ari, uai pina Xesosi, Apiananiri.

²¹ Xesosi Apiananiri sikari ikinipoko erekari ikinimane Teoso nakitiakori-moni. Ameë.